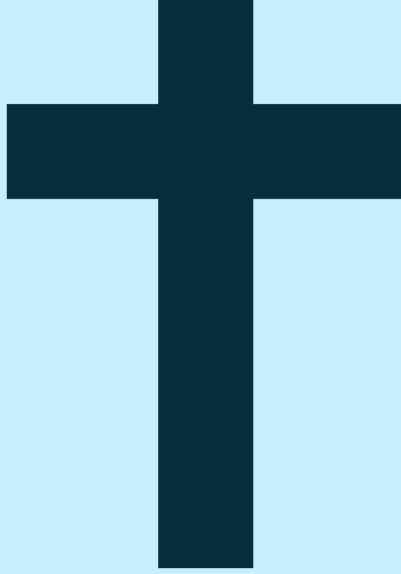

Wakità Zəzagəla Wakitə Aṅa Makəs Vok Slawda

Mawga (Cameroun)

Matal: Wakitə Zəzagəla Wakitə Aṅa Makəs Vok Slawda Mawga
(Cameroun) (New Testament)

**Wakità Zəzagəla Wakitə Aṇa Makəs Vok Slawda Mawga (Cameroun)
Matal: Wakitə Zəzagəla Wakitə Aṇa Makəs Vok Slawda Mawga (Cameroun) (New
Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Matal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 29 Jan 2022
03efbf2f-98ca-5534-8610-0be3a8c4b974

Contents

Mata	1
Mark	58
Luka	92
Yuhana	153
Sləray	193
Rom	244
1Korintiya	272
2Korintiya	297
Galatiya	314
Efedəya	323
Filipiya	332
Koloseya	338
1Tesaloniki	345
2Tesaloniki	350
1Timotawus	353
2Timotawus	360
Titus	365
Filemon	369
Ibəranəjkowen	371
Yakuba	392
1Piyer	399
2Piyer	407
1Yuhana	412
2Yuhana	419
3Yuhana	420
Yahuda	422
Mafətala	425

GAY MARABƏŃ UWANA MATA ATSETSÈR Evangile selon Matthieu

*Sləm aña azlababa madzidziga aña Yesu Kristu
(Luka 3.23-38)*

¹ Aganay sləm aña azlababa madzidziga aña Yesu Kristu, bəzi aña David, bəzi aña Abərahəm. ² Abərahəm ayyà Isak; Isak ayyà Yakuba; Yakuba ayyà Yahuda la azladedə aña; ³ Yahuda ayyà Farəs atà la Zara, (Sləm aña iyà aña tamar); Farəs ayyà Esərom; Esərom ayyà Aram; ⁴ Aram ayyà Aminadab; Aminadab ayyà Naheson; Naheson ayyà Salmon; ⁵ Salmon ayyà Bowas, (Iyà aña kà Rahab); Bowas ayyà Obed, (Iyà aña kà Rut); Obed ayyà Isay; ⁶ Isay ayyà sufəl David.

David ayyà Salomon, (Iyà aña kà mis aña Uriya); ⁷ Salomon ayyà Rehəbehəm; Rehəbehəm ayyà Abiya; Abiya ayyà Asa; ⁸ Asa ayyà Yosafat; Yosafat ayyà Yoram; Yoram ayyà Ozəya; ⁹ Ozəya ayyà Yotam; Yotam ayyà Ahaz; Ahaz ayyà Hesəkiya; ¹⁰ Hesəkiya ayyà Manase; Manase ayyà Amon; Amon ayyà Yosəya; ¹¹ Yosəya ayyà Yekoniya atà la azladedə aña, la mok uwana tahəl azlabəza Isərayel à Babila.

¹² Mok uwana tadàla atà bokuba azlamayà à Babila kà, Yekoniya ayyà Salatiyel; Salatiyel ayyà Zorobabel; ¹³ Zorobabel ayyà Abiyud; Abiyud ayyà Eliyakim; Eliyakim ayyà Azor; ¹⁴ Azor ayyà Sadok; Sadok ayyà Akim; Akim ayyà Eliyud; ¹⁵ Eliyud ayyà Eleyazar; Eleyazar ayyà Matan; Matan ayyà Yakuba; ¹⁶ Yakuba ayyà Yusufu, zil aña Mariyama uwana ayyà Yesu, uwana Kristu tagodal.

¹⁷ Kiya uwaga kà dagay Abərahəm tsərəh à David mayyi à tsəh ala kulo gəl aña ufađ, ŋgaha kulo gəl aña ufađ dagay David tsərəh à uwana tadàla atà à Babila, ŋgaha aya kulo gəl aña ufađ tsərəh à mayyi Yesu uwana Kristu.

*Mayyi Yesu Kristu
(Luka 2.1-7)*

¹⁸ Kiya uwaga apakà vok aña mayyi Yesu Kristu. Iyà aña, Mariyama agà mawđa aña Yusufu, ama dagay uwana tagagamay dadəŋ aw kà, Mariyama agà la bəzi la huđ, uwaga kà Masəsəđok Zəzagəla la uwana adàllà à huđ. ¹⁹ Ama Yusufu mawđa aña kà dza dziriga, asal masəla à uda la dazuwaya la huma à azladza aw, adzùgw masak à mawđa aña la səbàh. ²⁰ Mok uwana adzùgw uwaga kà masakal kà, malika aña Zəzagəla apəhalla vok la masesiŋay agəđal: “Yusufu, mayyi à tsəh ala aña David, guba akəs ka kà mazəb Mariyama mawđa aña aw, kà uwana la ndzəđa aña Masəsəđok Zəzagəla la uwana akùd bəzi uwaga la huđ aña. ²¹ Masla adəyyi bəzi zilga, uwana kadàvəl sləm Yesu, uwana adəbəl tsəhay aña la tsakana aña tamar la abə gesina.”

²² Tatak uwaga gesina apakà vok kà magəđ à afik bokuba uwana Sufəl Zəzagəla apəh à ahəl aña azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza:

²³ 'Dahalay uwana asəl zil aw, adàzəb bəzi à huɸ, adàyyi bəzi zilga, tadàvəl sləm Emanuyel.' (Uwana asal magoɸay: Zəzagəla la ahəŋ la anu) ✧

²⁴ Mok uwana Yusufu adatsən ala kà, aɸahàŋ bokuba uwana malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhal la masesiŋay, ŋgaha azəb Mariyama mawɸa aŋha kà mis. ²⁵ Ama Yusufu ahənà à ahəŋ la masla tsərəh à mayyi kona aŋha, uwana Yusufu avəl sləm Yesu, aw.

2

Azlaməna masəl tatak tasa à afik la mas à afik afats

¹ Kiya uwaga tayyà Yesu la gudəŋ Betelehem, la kutso aŋa Yahudiya la abà la zamana aŋa sufəl Herod. Uwana tayyay kà, azlaməna masəl tatak uwana tanərəzàh azlatsetsiliŋ tasà à afik la mas à afik afats, tasà à Urusalima. ² Tanàv: “Aŋala bəzi uwanay tayyà la ahəl à ahəl à uwana adàgay Sufəl aŋa azla Yahudiya la? Mənəŋàŋ tsetsiliŋ aŋha apəhla vok ala la mas à afik afats, maslā gā la uwaga məsa à afik kà makədəɸal à ahəŋ.”

³ Kay, mok uwana sufəl Herod atsən uwaga, guba akəs, gəl akàɸal à vok la azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima gesina. ⁴ Ahamà gay azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à vok la azlaməna matapla wakità aŋa Musa à azladza, anav à atà gay ala naka tayyi Kristu ma à uwala asla tak la? ⁵ Tagoɸal: “La Betelehem, la kutso Yahudiya la abà.” Kà uwana aganay azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tatsetsèr:

⁶ 'Kak Betelehem la kutso Yahudiya la abà,

Katsəh azlagudəŋ aŋa Yahudiya à tsəh aw,

Kà uwana la kak la abà

La uwana masla humà uwana adàguw tsəhay gulo Isərayel à huma adàs à uda.' ✧

Zəzagəla agoɸ. ⁷ Kiya uwaga Herod azəl azlaməna masəl tatak uwaga la gəl à gəl, ŋgaha anàvā à atà kaslā mapəhla vok ala aŋa tsetsiliŋ uwatà la gay ala. ⁸ La lig la ahəŋ aslèlla atà à Betelehem: “Dàw, kayahaw bəzi uwatà, baŋa kadaβəzawwal kà, kadàpəhaw à gi ala babay, kà gi aŋa maday aŋa makədəɸal à ahəŋ suwaŋ”, agòɸ à atà.

⁹ Mok uwana tatsəb sləm à mapəhay aŋa sufəl uwaga kà, tahàd, tanəŋà tsetsiliŋ uwana tanəŋàŋ la mas à afik afats, aga la huma aŋatà, ama mok uwana adabəz à slaka uwana bəzi la ahəŋ kà, tsetsiliŋ atsizl à ahəŋ. ¹⁰ Uwana tanəŋàŋ kiya uwaga kà, tahən ala la marabay məŋga.

¹¹ Tadà à gày, tanəŋàŋ bəzi vərna la iyà aŋha Mariyama. Takədəɸàh à ahəŋ, tazləbà bəzi, tapàlla kazlaŋa aŋatà ala, ŋgaha tavàhal azlatatak: Luwàluwà, matərsin, ŋgaha la mir. ¹² La lig la ahəŋ Zəzagəla apəh à atà vok à abà la masesiŋay kà atà aŋa maguway la slaka sufəl Herod aya aw. Kiya uwaga tanəfà tetəvi anik kà mawul à gudəŋ aŋatà.

Mahoy à gudəŋ Misəra

¹³ Mok uwana azlaməna masəl tatak tadiy aŋatà, malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Yusufu la masesiŋay, agòɸal: “Sà à afik, zəb bəzi la iyà aŋha, ŋgaha hòy à gudəŋ Misəra, kadàdz à ahəŋ la abatà tsərəh à uwana: ‘Wùlla à waŋ’, gədàgoɸ à ka, kà uwana Herod adàyah makəɸ bəzi.”

¹⁴ Hadzak, Yusufu atsizilla ala, azəb bəzi la iyà aŋha, ŋgaha ahòy la atà la vəɸ à kutso Misəra. ¹⁵ Adzà à ahəŋ la abatà tsərəh à mamətsay aŋa

Herod, uwaga apakà vok kà magəɗ uwana à afik Sufəl Zəzagəla apəh la paŋaw aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapàh à azladza: 'Gəzəl à bəzi gulo à uda la kutso Misəra.' ✧

Makad bəza

¹⁶ Mok uwana Herod asəl kà azlaməna masəl tatak tavavaràŋ kà, apək ləv kaykay, avà tetəvi kà makad azlabeza zilga la gudəŋ Betelehem gesina dagay la azlavərnaga tsərəh à mavay səla. Dagay la matsən gay mapəhla vok ala aŋa tsetsiliŋ, uwana atsənəŋ la slaka azlaməsəl tatak uwaga. ¹⁷ Kiya uwaga agəɗ à afik, uwana masla mapəhal gay à ahəl Yereimiya agəɗ:

¹⁸ 'Hulolo atsən la Rama, matuway la mawiyay mənğa.

Uwaga kà Rahilu la uwana atùw azlabəza aŋha,

Asal matasla ala gay à ahəŋ aw, kà uwana tamatsay.' ✧

Mawul à waŋ la kutso Misəra

¹⁹ Mok uwana Herod adamətsay, malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Yusufu la masesiŋay la Misəra. ²⁰ Agəɗfal: "Lagwa kà, sà à afik, zəb bəzi la iyà aŋha, wùlāw à kutso Isərayel, kà uwana azladza uwana tayàh makəɗ bəzi kà tadamətsay."

²¹ Kiya uwaga Yusufu atsizilla ala, azəb bəzi la iyà aŋha, ŋgaha tawùl à Isərayel. ²² Ama atsənəŋ kà Arkelawus la uwana, azùw sufəl aŋa baba aŋha la Yahudiya kà, guba akəs kà mawul à kutso uwatà à abà. Ama uwana adatsən Zəzagəla apəhal la masesiŋay la abà aya kà, ahəd, abək vok à makoray aŋa Galili à abà, ²³ ŋgaha aŋəl gày aŋha à bəzi gudəŋ uwana à abà, sləm aŋha Nazaret. Adahəŋ kiya uwanay kà, kà magəɗ à afik gay uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapàh, tagəɗ kà: 'Tadəzalalla zil Nazaret.'

3

Gay aŋa Yuhana masla madəh batem

(Mark 1.1-8; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ La zamana uwatà kà, Yuhana masla madəh batem apəhla vok ala la fəta aŋa Yahudiya la abà, ŋgaha adzəkà mazəh sayda. ² "Pəhàw gay la ləv ala, kà uwana makoray Sufəl Zəzagəla kà nekwa atsa à waŋ", agəɗ à atà. ³ Yuhana kà dza uwana masla mapəhal gay à ahəl Yesayya apəh lakəl aŋha agəɗ:

'Uwaga kuda aŋa dza la uwana awiyay la fəta la abà:

'Sləɗàw tetəvi aŋa Sufəl Zəzagəla,

Tsizllāw azlatetəvi manalabahayga ala gesina', ✧

agəɗ. ⁴ Lukut aŋa Yuhana kà madəhəŋga la aŋidz aŋa zlugumi, ŋgaha awəɗ parapara aŋa zlap à tsəh, tatak may aŋha kà hayyaw, la zuway mazuway la fəta. ⁵ Azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima, la azlauwana la kutso Yahudiya ŋgaha la azlauwana la makəla aŋa mukwà Urdun gesina tasà à waŋ à slaka aŋha. ⁶ Tapàh tsakana aŋatà à uda la dazuwaya, ŋgaha adfahà à atà batem la mukwà Urdun la abà.

⁷ Ama mok uwana Yuhana anəŋà azla Farisəya la azla Sadukiya aŋuvaw tatsà à waŋ à slaka aŋha kà madəhatəŋ batem kà, agəɗ à atà: "Maham à ahəŋ aŋa matsapa: uwa apəh à akul kà kadətəfaw à seriya aŋa Zəzagəla uwana la gay ala, adàsa à waŋ aw uwa? ⁸ Lagwa kapəhawla sləray aŋkul

uwana ala, apəhla ala kà kadasakaw à sləray ankul uwana uwarà kadəhà-həwwəŋ. ⁹ Nğaha kà kadzugwaw kà mats zlapay la gəl ankul: ‘Abəraham kà baba gami madzidziga’, kagodaw aw. Hadəy, gəpəh à akul kà, Zəzagəla aslala vok apak azlaakur ala kà mayyi à tsəh ala anja Abəraham. ¹⁰ Lagwa kà, goslka kà madəhəŋ à ahəŋ gə nekwa kà mahərats la tsəh à ahəf à afik. Kəla ahəf uwana av mayyay delga aw, agay manats à ahəŋ gə nğaha maduw à akəl à tsəh. ¹¹ Gi kà, gəđahakulla batem kà la iyaw, kà mapəhla ala kà kadapəhaw gay la ləv ala pəra. Ama dza uwana adàs à waŋ la lig gulo la ahəŋ kà adəđahakulla batem kà la Masasəđok Zəzagəla, nğaha la akəl. Masla kà, aduwa gi la maslay ndzer, gi kà, gəsla kà mapaləŋ ala amiyaka bə zuwid kwimik anja babay aw. ¹² Kətsaw maduw hi anja la ahəl kà maduwla hi kà mavəh hi ala la tafər. Hi kà atsək à vəđa anja à abə, ama tafər kà aduwal à akəl uwana à tsəh adəmətsila la abə aw.”

Madəh batem anja Yesu
(Mark 1.9-11; Luka 3.21-22)

¹³ Kiya uwaga Yesu atsizilla ala la gudəŋ Galili asə à Urdun à slaka Yuhana kà madəhalla batem. ¹⁴ Ama gəl akəd à Yuhana à vok, agəđal: “Gi la uwana gənuəkudə anja batem la slaka anək aya kà pəra, katsə à slaka gulo kà madəh à ka batem aya ay?” ¹⁵ Ama Yesu awuləlla: “Kəs, apakə vok kiya uwanay dadəŋ, kà uwana kiya uwanay la uwana məhənwaw uwana ala Zəzagəla apəh à anu ala la uwana anəv anu gesina.” ¹⁶ La lig la ahəŋ adəhəlla batem. Uwana Yesu adasa à uda la iyaw la abə kà, zagəla apəzilla à ama ala, anəŋə Masasəđok anja Zəzagəla atsə à ahəŋ, adzə à gəl anja bokuba habakoku. ¹⁷ Nğaha kiya uwaga aya, kuda atsən à ahəŋ la zagəla la afik: “Dza uwanay kà bəzi gay ləv gulo, gəf marabay gulo la madzugway gulo kà à masla à afik”, agəđ. ☆

4

Seteni apapat Yesu
(Mark 1.12-13; Luka 4.1-13)

¹ Kiya uwaga Masasəđok Zəzagəla adəla Yesu à fəta à abə kà seteni anja mapapatay. ² Mok uwana Yesu adadəh mavakay dzik ufađ, la mahənwaw dzik ufađ kà, may akəs masla. ³ Kiya uwaga seteni azə vok à slaka anja la magəđal: “Baŋa kak Kona anja Zəzagəla ndzer kà, ‘Pək kaf!’, gəđ à akur uwanay.” ⁴ Yesu awuləlla à uda: “Uwaga kà matsetserayga:

‘Dza adzadzər vok kà la kaf pəra aw, ama la kəla gay gesina uwana atsa à waŋ la paŋaw anja Zəzagəla la awtəy.’” ☆

⁵ Kiya uwaga seteni adəla masla à Urusalima, à gudəŋ tsidəŋaga à abə, adəla à gəl anja məŋ gəy Zəzagəla à afik, ⁶ agəđal: “Baŋa kak Kona anja Zəzagəla ndzer kà: Vəl à ahəŋ la abanay, kà uwana uwaga kà matsetserayga:

‘Dəw!’, Zəzagəla adəgəđ à azlamalika anja lakəl anək kà mazlak ka Nğaha tadəkəs ka la matsaw ka kà, kà akur anja mazləl ka asik aw.’” ☆

⁷ Yesu awuləlla: “Tatsetsər à wakitə à abə la slaka anik babay kà: ‘Kapapata Sufəl Zəzagəla anək aw.’” ☆

⁸ La lig la ahəŋ seteni adəla à gəl gudəŋ matsəkakadəyga à afik aya, apəhalla makoray anja gudəŋ à vok gesina la mazləbay anja. ⁹ “Gədəvə à ka uwaga gesina, à baŋa kakəđəđ à gi à ahəŋ kasləkaw gi”, agəđal.

☆ 3:17 3.17 2Musa 22.2; Mahabay 2.7; Yesayya 42.1 ☆ 4:4 4.4 5Musa 8.3 ☆ 4:6 4.6 Mahabay 91.11-12 ☆ 4:7 4.7 5Musa 6.16

¹⁰ Yesu agòfal: “Zà vok, kak seteni! Haɗay, tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

'Zlèbà Sufəl Zəzagəla aɗak, ɗgaha dàhalla sləray kà masla kokufa gəl aɗha pəra.'[✧]

¹¹ La abatà seteni asàkal à ahəɗ. Azlamalika tasà à waɗ à slaka Yesu kà mazlakəɗ.

*Yesu adzəka sləray aɗha la kutso Galili
(Mark 1.14-15; Luka 4.14-15)*

¹² Mok uwana Yesu atsənəɗ tadùw Yuhana à daɗay kà, atsizilla ala, adà aɗha à Galili. ¹³ Asàk à madz à ahəɗ la Nazaret, ahàd kà madz à ahəɗ la Kapernahum, gudəɗ uwana la gay dərəw aɗa Galili, la makoray aɗa Zabulon la Neftali la abà. ¹⁴ Apakà vok kiya uwaga kà, kà gay aɗa masla mapəhal gay à ahəl Yesayya aɗa magəɗ à afik:

¹⁵ 'Kutso aɗa Zabulon la aɗa Neftali,

Uwana la gay mukwà, la kutso uwana la dərəw à uda anik aɗa mukwà Urdun,

ɗgaha la Galili uwana azladza uwana azla Yahudiya aw, tadz à ahəɗ la abà.

¹⁶ Tsəhay uwana adz à ahəɗ la mələs la abà,

Adənəɗ magol uɗfaka.

Azlauwana tadz à ahəɗ la dzəgay aɗa mamətsay la abà bay,

Uɗfaka adəpəhatàla vok.[✧]

¹⁷ Dagay la kaslà uwatà, Yesu adzəkà mapəh gay Zəzagəla, agòɗ à atà: “Pəhàw gay la ləw ala kà uwana makoray aɗha kà nekwa.”

*Yesu azal azlaməna matapla matera la slaka aɗha
(Mark 1.16-20; Luka 5.1-11)*

¹⁸ Mok uwana Yesu auguzahay la gay mukwà aɗa Galili kà, anəɗà Səmon uwana tazallala Piyer atà la deda aɗha Andəre, uwana tadàw dzarawa aɗatà à iyaw à abà; kà uwana atà azlaməna makas kilfi. ¹⁹ Yesu agòɗ à atà: “Nəfàw gi, ɗgaha gədàpakakulla kà azlaməna makas azladza.” ²⁰ Katskats tasàk à dzarawa aɗatà à ahəɗ ɗgaha tanəfà masla.

²¹ Adà à huma à gay kərkər zwek, tanəɗà Yakuba atà la Yuhana deda aɗha, azlakona aɗa Zebede. Tagà la kəslah iyaw aɗatà la afik la baba aɗatà Zebede, tadàh dzarawa aɗatà, Yesu azàl atà. ²² La katskats tasàk à kəslah iyaw aɗatà à ahəɗ la baba aɗatà gà, tanəfà Yesu.

²³ Yesu auguzàh la kutso Galili gesina, atapàhla azladza la azlagày madəw kuɗa la aku, azahà à ata gay marabəɗ lakəl aɗa makoray Zəzagəla, ɗgaha awarà azladza ala la azlatsəhay dʊvats anik anik, la azladeri gesina.

²⁴ Azladza tatsənəɗ tapəhay lakəl aɗha la makoray aɗa Səriya gesina, ɗgaha tasàhla azlaməna dʊvats anik anik à waɗ gesina uwana tas ɗgərpa, la azlamasasəɗok mawisiga, la azladeri ɗgaha awarà atà ala. ²⁵ Maham à ahəɗ dza aɗuvaw anəfà masla, tasà à waɗ la kutso Galili, la makoray aɗa gudəɗ kulo, la Urusalima, la Yahudiya ɗgaha la gay makwi aɗa dərəw à uda aɗa mukwà Urdun.

5

Mapəh gay Zəzagəla la gudəɗ la afik

¹ Mok uwana Yesu anəŋà maham à ahəŋ dza uwaga, ahàd à gudəŋ à afik adzà madzay la abatà, azlaməna matapla aŋha tasà à waŋ à slaka aŋha.
² Nŋaha Yesu adzəkà matapatàla la kiya uwanay:

Barka
(Luka 6.20-23)

- ³ “Marabay agay la azladza uwana tasəl la gəl aŋatà kà azlaməna kuɖa, kà uwana makoray Zəzagəla kà aŋatà!
⁴ Marabay agay la azlauwana atà la mazaw la gəl la abà, kà uwana Zəzagəla adàtasl à atà gay à ahəŋ!✧
⁵ Marabay agay la azlauwana azlatələmma, kà uwana tadàbəz kutso uwana Zəzagəla apèhà ahəŋ!✧
⁶ Marabay agay la azlauwana tawoya madz à ahəŋ bokuba uwana asa à Zəzagəla, kà uwana Zəzagəla adàhatəŋ lela!✧
⁷ Marabay agay la azlauwana vok aham à atà kà azladza anik, kà uwana vok adàham à Zəzagəla kà atà suwaŋ!
⁸ Marabay agay la azlauwana azlasətaka la ləv aŋatà la tsəh, kà uwana tadənəŋ Zəzagəla!✧
⁹ Marabay agay la azlauwana tatsala lapiya à tataka aŋatà à abà, kà uwana Zəzagəla adàzal atà ala azlabəza aŋha!
¹⁰ Marabay agay la azlauwana tatərəb atà, kà uwana tadehəŋ kà uwana asà à Zəzagəla, makoray Zəzagəla kà adàgay kà aŋatà ndzer!
¹¹ Marabay agay la akul, à baŋa azladza tatsək à akul magodəhay à gəl, takal akul gay à vok, tapəh à akul azlamawisiga à vok gesina babay, kà uwana akul azlaməna matapla la slaka gulo.
¹² Vələhàw à zagəla, rəbàw kà uwana masik mənŋa akud akul la zagəla. La kità bay tatərəbàhəŋ azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza, uwana tadzà à ahəŋ uwarà.”

Gay lakəl aŋa slugul la uɖaka
(Mark 9.50; Luka 14.34-35)

- ¹³ “Akul la uwana akul azlaslugul aŋa gudəŋ à vok. Ama baŋa slugul azladəy aya aw ma, la mana tazladəŋ ala aya ma? Akəsà vok aya aw, say mafətəkw ala pəra, nŋaha azladza tamələŋ à tsəh.”
¹⁴ “Akul la uwana akul azlauɖaka aŋa gudəŋ à vok. Huɖ gudəŋ uwana maŋal à gəl gudəŋ à afik gə, kà ahəɖ vok à ahəŋ aw. ¹⁵ Tavəts fənəs aŋa maf à tsəh tasà aw, ama tafay kà à slaka masərət fənəs à ahəŋ, kà mav uɖaka à azladza gesina, uwana la kay uwaga. ¹⁶ Kiya uwaga la uwana uɖaka aŋkul aɖay la huma aŋa azladza gudəŋ à vok kəla suwaŋ, kà azladza gudəŋ à vok aŋa manəŋ sləray aŋkul kà delga, nŋaha atà tadàzləb Baba aŋkul uwana la zagəla la afik.”

Mahən mapəhay ala

- ¹⁷ “Kadzugwaw kà gəsà à waŋ kà masläh mapəhay aŋa Musa ala, nŋaha la mapəhla ala aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kagodəw aw, ama gəsà à waŋ kà, kà masəla godega aŋha à uda pəra ndzer. ¹⁸ Hadəy, gəpəh à akul la dziriga: Tsərəh à uwana zagəla la kutso adədəv à gay, amiyaka bə bəzi manəhay aŋa mapəhay uwanay adəkəɖ vok aw, nŋaha tsərəh à makəɖ gəl à ahəŋ aŋa tatak gesina. ¹⁹ Kà uwaga kəla dza uwana apəsew bəzi manəhay aŋa mapəhay uwaga, nŋaha atapla azladza anik kà madəhəŋ kiya aŋha kà, maslə kà adàgay bəzi gə la makoray Zəzagəla.

✧ 5:4 5.4 Yesayya 61.2 ✧ 5:5 5.5 Mahabay 37.11 ✧ 5:6 5.6 Yesayya 55.1-2 ✧ 5:8 5.8 Mahabay 24.3-4

Ama dza uwana akəs mapəhay uwaga, ɲgaha atapla azladza kà madfehəŋ kiya aɲha kà, masla kà adàgay mənɲa la makoray Zəzagəla. ²⁰ Ndzer, gəgod à akul: Baɲa dziriga aɲkul aduw aɲa azlaməna mapəhla wakità seriya ala, ɲgaha la azla Farisəya aw kà, kadaw à makoray Zəzagəla aw.”

Matapla lakəl aɲa mapak ləv

²¹ “Katsənàw uwana tapəh à azlababa aɲkul madzidziga: ‘Kakəɗ dza aw, dza uwana akəɗ dza kà tadala à huma seriya.’[✧] ²² Ama gi gəgod à akul kà: Kəla uwabeyuwi uwana apək ləv lakəl aɲa deda aɲha kà, ad à huma seriya. Dza uwana: ‘Kak bada’, agod à deda aɲha kà, tadala à huma seriya aɲa azlamasiga. Dza uwana: ‘Kak kusoɲu’, agod à deda aɲha kà, azlayla vok ad à akəl à abà. ²³ Lagwa kà, baɲa kadzəka makəɗ tatak à Zəzagəla, ɲgaha awul à ka à gəl kà gay la ahəŋ la tataka aɲkul la abà la deda aɲak kà, ²⁴ sàk à tatak aɲak à ahəŋ la abatà, hād, katsənà vok gay la deda aɲak dadəŋ, ɲgaha baɲa gay adadəv à gay kà, wul à waɲ, kakəɗ tatak aɲak à Zəzagəla adagay zla!”

²⁵ “Baɲa dza apuwà à ka gudzi à gəl, pəra kahamàw à tetəvi à ama kà mad à seriya kà, mərə vok kà akul aɲa matsən vok gay la mok uwana akul la tetəvi la ama dadəŋ, kà masla aɲa maf ka à ahəl aɲa masla seriya aw, ɲgaha babay kà masla seriya aɲa maf ka à azlaslodzi à ahəl, ɲgaha atà aɲa maduw ka à daɲay aw. ²⁶ La dziriga gəgod à ka, tetuwa kadàsa à uda la abatà aw say baɲa kadətsetsekwah azlakalamay aɲak à waɲ gesina dadəŋ.”

Matapla lakəl aɲa à gəl gaw

²⁷ “Katsənàwwəŋ bokuba uwana apəhà vok kà: ‘Kada à gəl gaw aw.’[✧] ²⁸ Ama gi kà, gəgod à akul kà: Kəla dza uwana anəŋ à mis aɲa dza anik à adi la makəɗal à adi vok la ləv aɲha la tsəh kà, adadà à gəl gaw. ²⁹ Baɲa kà yewdi ahəl kaf aɲak la uwana katəɗ à tsakana à abà kà, bəɗ à adi ala, məl ala kərkər, kà uwana ɲuləm kà manəbay vok aɲak tekula azà ala, kà kak aɲa mad à gày akəl à abà la vok aɲak gesina. ³⁰ Iyay, baɲa ahəl kaf aɲak la uwana apapat ka à tsakana à abà kà, nàts à vok ala, ɲuləm kà aɲak kà manəbay vok aɲak tekula azà ala, à kà vok aɲak gesina aɲa mad à gày akəl à abà.”

Matapla lakəl aɲa makudək mis

(Mark 10.11-12; Luka 16.18)

³¹ “Apəhà vok aya babay kà: ‘Dza uwana akudək mis aɲha kà, say avəl wakità aɲa mavəh vok ala à ahəl dadəŋ.’[✧] ³² Ama gi kà, gəgod à akul kà: Kəla uwabeyuwi uwana akudək mis aɲha, uwala abəzal à gəl la mazaɓ zil la tsəh aw kà, masla à zil uwaga kà adada à gəl gaw, à baɲa azəb mis anik, ɲgaha dza uwana azəb mis makudəkay gə babay kà, adàda à gel gaw, suwaɲ.”

Matapla lakəl aɲa mazuw mawadɲay

³³ “Bà gotənaɲ katsənàwwəŋ tapəh à azlababa gami madzidziga babay kà: ‘Kazuw mawadɲay la fida aw, ama hənà mawadɲay aɲak ala kà la Sufəl Zəzagəla la afik pəra.’ ³⁴ Ama gi kà, gəgod à akul kà: Kazuwaw mawadɲay aw! Kazuwaw mawadɲay bamərika la zagəla aw, kà uwana uwaga kà kursi aɲa Sufəl Zəzagəla. ³⁵ Bamərika la kutso aw, kà uwana uwaga kà slaka maf asik à ahəŋ aɲha, adagay la Urusalima bay aw, kà uwana uwaga kà

✧ 5:21 5.21 2Musa 20.13; 5Musa 5.17 ✧ 5:27 5.27 2Musa 20.14; 5Musa 5.18 ✧ 5:31 5.31 5Musa 24.1-4

məŋ gudəŋ aŋa Sufəl.✠ 36 Kazuw mawadəy la gəl aŋak aw, kà uwana kaslala vok, kà mapak aŋidz gəl aŋak tekula ala kà medekuga, baŋaw kà marsiga aw. 37 Ama gòdàw pəra kà: ‘Iyay’, baŋaw ‘Awan’, kà uwana kəla tatak uwana dza azin à uwaga à gəl kà, aguwa à uda kà la slaka masla mawisiga.”

Matapla lakəl aŋa mawal ala kà vok mawisiga
(Luka 6.29-30)

38 “Katsənàwwàŋ bokuba uwana apəhà vok kà: ‘Yewdi mapəlay la yewdi, slid bay mapəlay la slid.’✠ 39 Ama gi kà, gəgod à akul kà: Kawulawla mawisiga à dza uwana asal madəhakulla mawisiga à vok aw. Baŋa dza abək à ka ahəl à paŋaw ahəl kaf kà, gòlla paŋaw ahəl gudzay à awtəy aya. 40 Baŋa dza akəl à ka gay à vok, kà mazəb tsempe aŋak kà, sàkal azəb dawara gə aya babay. 41 Baŋa dza afa à ka gasa à gəl kà mazəbal tatak mahanayga, kà mazəbalaŋ dahoy pəlis tekula kà, dàlla mahoy pəlis səla. 42 Və à dza uwana anav à ka tatak; kagola lig à dza uwana à gay asal makəl goder la slaka aŋak aw!”

Mawoy azlaməna məzam
(Luka 6.27-28,32-36)

43 “Katsənàwwàŋ bokuba uwana apəhà vok kà: ‘Wòyà masla magay aŋak ŋgaha pəsəw masla məzam aŋak.’✠ 44 Ama gi kà, gəgod à akul kà: Wòyàwwàŋ azlaməna məzam aŋkul, dèvwàw kuɖa kà aŋa azladza uwana tatərab akul. 45 Kà akul aŋa magay azlabəza aŋa Baba aŋkul uwana la zagəla la afik. Kà uwana avəɖ afats à azlaməna tsakana, kiya aŋa azladza dziriga babay. ŋgaha asuw iyaw à azladza dziriga, asuw à azlaməna tsakana babay. 46 Iyay, baŋa kawoyawwan kà azlauwana tawoyà akul pəra ma, kà mana kakudaw maɖəz tatak la slaka Zəzagəla aya ma? Amiyaka azlaməna mazəb hadama babay kà, kiya uwaga tadəhəŋ aw takay? 47 ŋgaha baŋa kadəhawwan ‘Ayyi’ kà azladedə aŋkul pəra ma ‘Delga mədadəhəŋ’, kagodəw takay? Bə azladza uwana tasəl Zəzagəla aw babay kà, kiya uwaga la uwana tadəhəŋ. 48 Kità kà, gəw sətaka, bokuba Baba aŋkul uwana la zagəla la afik sətaka, suwan.”✠

6

Matapla lakəl aŋa mazlak à azlaməna kuɖa

1 “Baŋa kadəhaw dziriga kà, kadəhawwan kà huma yewdi aŋa azladza aw. Baŋa kiya uwaga kadəhawwan kà, kadəbəzaw masik la slaka Baba aŋkul uwana la zagəla aw.”

2 “Baŋa asa à ka mav sili à masla kuɖa anik kà, kahama kà dza à ahəŋ dàŋ kà mavəl aw, bokuba uwana azlaməna magolla dza tadəhəŋ la azlagəy madəv kuɖa la aku, ŋgaha la azlamakalapa tetəvi la ama aw. Tadəhəŋ kiya uwaga kà, kà azladza aŋa mazləb atà. La dziriga gəpəh à akul, atà kà tabəz masik aŋatə tsewwa adagay. 3 Ama kak kà, baŋa kav sili à masla kuɖa kà, dāhà uwaga la kiya uwanay: Amiyaka bə slawda aŋak nekwa gə babay kà, asəl uwaga aw, 4 kà mavəy aŋak aŋa magay masəlay gə aw. Say Baba aŋak, uwana la zagəla la afik, la uwana asəl tatak uwaga pəra, ŋgaha masla adəwulla à ka ala məŋga aya.”

✠ 5:35 5.35 3Musa 19.2; Mahabay 48.2; Yesayya 61.1 ✠ 5:38 5.38 2Musa 21.24; 3Musa 24.20
✠ 5:43 5.43 3Musa 19.18 ✠ 5:48 5.48 3Musa 19.2; 5Musa 18.13

Matapla lakəl aṇa madəv kuḍa
(Luka 11.2-4)

⁵ “Baṇa kadəvwaw kuḍa kà, kadəhawwanḡ bokuba aṇa azlaməna magolla dza aw: Kà uwana atà kà, asa à atà madəv kuḍa kà la slaka matsizilla ala la azlagəy madəv kuḍa la aku, ḡgaha la azlamakalapa tetəvi la ama kà azladza gesina aṇa manəḡ atà. La dziriga gəpəh à akul: Atà kà, tabəz masik aṇatà, tsewwa adagay. ⁶ Ama kak kà, baṇa asa à ka madəv kuḍa kà, hād à gəy, tsək à vok à ama, ḡgaha dəv kuḍa à Baba aṇak, uwana la zagəla la afik, ḡgaha Baba aṇak uwana asəl uwana kadəhəḡ la ləv aṇak la tsəh, adav à ka masik aṇak.”

⁷ “Baṇa kadəvwaw kuḍa kà, katsalahaw azlagay deydayga à gay pəra, bokuba aṇa azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, aw, tadzugw kà la mavats gay wadza wadzaga uwaga kà, ‘Zəzagəla adətsəb à anu sləm’, tagod.

⁸ Kadəhawwanḡ kiya uwaga aw, kà uwana Baba aṇkul uwana la zagəla la afik asəl tatak uwana kanavaw kuḍa aṇha dagay uwarà, à mok uwana kadanavawal dadəḡ aw. ⁹ Aganay tetəvi aṇa madəv kuḍa:

Baba gami uwana la zagəla la afik.

Dahəḡ kà azladza gesina tazləba sləm aṇak tsikaslaga.

¹⁰ Makoray aṇak atsà à wanḡ.

Mawoyəḡ aṇak apaka vok la vədah,

Bokuba uwana la zagəla.

¹¹ Və à anu tatak may, uwana asla à anu lakana.

¹² Bəs à anu mawisiga uwana mədəhəḡ gesina,

Bokuba uwana məbasəḡ à azladza uwana tadəhà à anu mawisiga à vok babay suwanḡ.

¹³ Təfà à anu kà seteni aṇa mapapat anu, kà anu aṇa masak à madinjal gel à vok aw,

Ama təfà à anu la ahəl aṇa seteni.” ((Kà uwana makoray, maslay ḡgaha la mazləbay kà la ahəl aṇak aṇa tsəràh à awtəy. Amen!))

¹⁴ “Baṇa kabasawwanḡ à azladza anik uwana tadəhəkulla mawisiga à vok, Baba aṇkul uwana la zagəla la afik adəbasakulaḡ suwanḡ. ¹⁵ Ama baṇa kabasawwanḡ à azladza anik uwana tadəhəkulla mawisiga à vok aw kà, Baba aṇkul uwana la zagəla adəbasakulla mawisiga aṇkul uwana kadəhawwanḡ suwanḡ aw.”

Matapla lakəl aṇa makəs nəlay

¹⁶ “Baṇa kakəsaw nəlay kà, pəhəwla huḍ adi aṇkul ala, ùzləḍaw kà kiya aṇa azlaməna magolla dza uwanay tadəhəḡ aw: Atà kà, tabədla huḍ adi, kà azladza gesina aṇa masəlay kà atà la nəlay la abà. ¹⁷ Ama kak kà, baṇa kakəs nəlay kà, pəl adi aṇak lela, wəz gel aṇak à uda, ¹⁸ kà azladza aṇa masəlay kà kak la nəlay la abà aw. Say pəra kà Baba aṇak uwana la slaka mahəḍ vok à ahəḡ gə la zagəla, la uwana asəlay pəra, ḡgaha Baba aṇak uwana anəḡa uwana kadəhəḡ adəvə à ka masik aṇak.”

Ləmana dziriga la zagəla
(Luka 12.33-34)

¹⁹ “Kahamaw ləmana à gudəḡ uwanay la vok aw, kà uwana mamən akəsəy, marzaw akəsəy, azlaməna à gəl bay tazləlay, tazəbay. ²⁰ Ama hāməw ləmana aṇkul kà à zagəla à afik, la abatà mamən la marzaw akəsəy aw, azlaməna à gel bay taslala vok aṇa mazləlay kà mazəbay aw. ²¹ Kà uwana la slaka uwana ləmana aṇak la abatà, la abatà ləv aṇak la abatà, suwanḡ.”

Ufaka aña vok
(Luka 11.34-36)

²² “Yewdi kà ufaka aña vok: Baña yewdi aña kà wurwur kà, vok aña gesina kà ufaka; ²³ ama baña yewdi aña kà ðuvats kà, vok aña gesina la mөлөs la abà. Baña ufaka uwana la kak la abà mөлөs gà, mөлөs uwaga adàgay tabadamma kaykay.”

Zəzagəla ŋaha sili
(Luka 16.13)

²⁴ “Dza aslala kà atsəp à azlaməŋga à huma à gay səla aw: Adàpəseyaw anik, ŋaha adakəs gay aña anik, adah dziriga à anik, ŋaha adəkweska anik. Kaslawwalla vok kà matsəp Zəzagəla à huma la sili aw.”

Maf madzugway à Zəzagəla à afik
(Luka 12.22-31)

²⁵ “Kà uwaga à uwana gəpəh à akul: Kafaw gəl à ahəŋ kà tatak may la tatak masay uwana kanawkuɗa aña, kà madzadzarla kà vok aw, baməraka lakəl aña lukut uwana asa à akul kà aña matsokw à vok aña kul, sifa kà aduwa tatak may, ŋaha ma vok babay kà aduwa lukut aw takay? ²⁶ Nərəzàw azladıyan uwana tahoyay la zagəla tsi: Tasləkay ŋaha tatsəɗay tatak babay aw, taham tatak à vəɗa à abà babay aw, ama Baba aña kul uwana la zagəla la afik adzadzar atà. İyay zla, akul ma kaduwwan azladıyan aw takay? ²⁷ Uwa la tataka aña kul la abà aslala vok aña mazin à mavay aña sifa aña à adi amiya ŋuv la aslasl à gəl aña uwa?”

²⁸ “Ŋaha ma, kà mana kafaw gel à ahəŋ kà lukut zla ma? Akul nərəzàw madz à ahəŋ aña azlamawuratatay tsi: Tadàh sləray aw, ŋaha tavavəɗ lukut babay aw. ²⁹ Tsa baməraka Salomon la mazləbay aña gesina kà, abəzà à lukut delga kiya mawuratatay uwaga aw. ³⁰ Zəzagəla adaw lukut à azlakəsaf uwana à vok la fəta bay lakana, tekeɗika lebəŋ kà tadayakats à akəl à abà: ŋaha ma azlayla kà vok aduwa à akul à vok ɗaduwa aña tətə babay aw takay? Akul kà madıŋal gel à vok à tsəh kà akul ala. ³¹ Kiya uwaga kà, kafawla kà gəl à ahəŋ la magoɗay: ‘Mana məɗazuway lebəŋ mi? Mana məɗasay mi? La mana məɗəduw à vok mi?’, kagoɗaw aw! ³² Uwaga kà, azlauwana tasəl Zəzagəla aw, la uwana tayəh tatak uwaga koksikoksi. Ama Baba aña kul uwana la zagəla kà, asəl tatak uwana kanawkuɗa aña. ³³ Faw gəl à ahəŋ dadəŋ terəŋa kà la makoray Zəzagəla, ŋaha la madz à ahəŋ la sifa dziriga uwana la abanay anavay, ŋaha Zəzagəla adəkəs akul à ahəl ala gesina uwana kayahaw. ³⁴ Kiya uwaga kà kafawla kà gəl à ahəŋ kà aña lebəŋ aw: Kà uwana lebəŋ uwaga kà, masla la uwana adaf gəl à ahəŋ kà akul, kà uwana ŋgərpa uwana apəhla vok ala kəla mavakay kà aña mavakay uwaga pəra.”

7

Madàh seriya à azladza anik à gəl aw
(Luka 6.37-38,41-42)

¹ “Kadəhaw seriya à azladza anik à gəl aw, ŋaha Zəzagəla aña madəhakulla seriya à gəl suwan aw. ² Kà uwana Zəzagəla adəɗəhakulla seriya à gəl, kalkal bokuba uwana kadəhawwan à azladza anik, adəzəbay daram uwana kazəbay kagurawla azladza anik bay! ³ Kà mana kanəzəy kəsaf uwana la yewdi aña deda aña kə la awtəy, ama kak kanəŋa magol tsakud tsakud uwana la aña kə la awtəy aw ma? ⁴ Kakay kagoɗiya à deda aña kə:

✧ 6:29 6.29 1 Sufəl 10.4-7

Sàk à gi, gəzəb à ka kəsaf uwaga la adi ala, tsa kak la magol tsakud tsakud la yewdi ma? ⁵ Kak masla magolla dza, zəb tsakud tsakud uwaga la adi ala dadən, ngaha kadənəŋla lela kà aŋa mazəb aŋa deda aŋak!”

⁶ “Kavàw tatak tsidəŋaga à azlakəda aw, kà aŋa magolla à akul ala afad à gəl kà makohàh akul ala aw, kafàw slərkodzka aŋkul à azlanamzi aw à huma à gay aŋa mahabəŋ ala aw.”

*Nàvəw ngaha tadəv akul
(Luka 11.9-13)*

⁷ “Nàvəw ngaha kadàbəzawwal; yàhəw ngaha kadàbəzawwal, zàlà-hàwwəŋ ngaha tadəpəzl akul gamagày. ⁸ Kəla dza uwana anavay abəzal, dza uwana ayahay abəzal, ngaha dza apəzl gamagày à dza uwana azalahay. ⁹ Dza la ahəŋ la tataka aŋkul av akur à bəzi aŋha à baŋa anaval kà kaf takay? ¹⁰ Awma avəl ma bebi à baŋa anaval kà kilfi ay? ¹¹ Iyay, akul azlamawisiga nəma, ama kasəlaw mavəy tatak delga à azlabəza aŋkul, ngaha ma asa à mərəka Baba aŋkul uwana la zagəla ay? Aduwa à akul la mav tatak delga à azladza uwana tanaval tatak!”

¹² “Uwana asa à akul azladza anik tadəhakuŋ kà, akul babay kà dəhəwwəŋ kiya uwaga à azladza bay suwəŋ, kiya uwaga à uwana mapəhay aŋa Musa apəhay la azlawakitə aŋa azlaməna mapəh à atə gay à ahəl là abà kà mapəhay à azladza.”

*Gamagày slərkuts kutsga
(Luka 13.24)*

¹³ “Gàw à gay la gamagày slərkutskutsga! Kà uwana baŋəga uwanay kà, gamagày butu gà, ama adala dza kà à mazila, azladza aŋuvaw la tetəvi uwatə la tsəh. ¹⁴ Ama slərkutskutsga uwanay kà gamagày zlazladəga, ama masla la uwana adala dza à sifa à abà, ama azladza kà dəŋ la tetəvi uwatə la ama aw!”

*Masəl ahəf kà la mayyay aŋha la vok
(Luka 6.43-44)*

¹⁵ “Dahəw haŋkəli kà azlaməna mapəh à atə gay à ahəl fida gà. Kà uwana tatsa à wəŋ à slaka aŋkul la mapəhla vok aŋatə ala bokuba azlatuwaŋ, ama la huɔf gà kà azlakəda fəta. ¹⁶ Kadəsəlaw atə kà la madəhəŋ aŋatə la vok. Tadəzl mayyay matavəruk la atək la vok aw, ngaha babay tadəzl gudəv la mazləb la vok aw. ¹⁷ Ahəf delga avəy mayyay delga, ahəf mawisiga avəy mayyay mawisiga babay. ¹⁸ Ahəf delga aslala vok aŋa mayyi mawisiga aw, ngaha ahəf mawisiga aslala vok aŋa mayyi delga aw. ¹⁹ Kəla ahəf uwana ayyi delga aw kà, tahərats à ahəŋ, taduwal à akəl à tsəh. ²⁰ La kitə babay kà, kadəsəlaw azlaməna mapəh à atə gay à ahəl figa gà la madəhəŋ aŋatə la abə gesina.”

*Gəsəl akul bà kà tetuwa aw
(Luka 13.25-27)*

²¹ “Azlauwana, ‘Sufəl, Sufəl!’, tagod à gi, la uwana tadəda à makoray aŋa Zəzagəla gesin pəra aw, ama azlauwana tadəhəŋ tatak uwana asa à Baba gulo uwana la zagəla. ²² Mok uwana mavakay aŋa seriya adəzlanəlay, aŋuvaw tadəgod à gi ‘Sufəl, Sufəl, la sləm aŋak la uwana məzahə gay Zəzagəla à azladza, la sləm aŋak la uwana məkuɔkəh azlamasasəɔk mawisiga, la sləm aŋak la uwana mədəhəhə azlanadzipo aŋuvaw aw uwa?’ ²³ Kiya uwaga gədəgod à atə: Tetuwa gəsəl akul aw, zəw vok la slaka gulo, akul uwana kadəhəw tsakana!”✠

Azlagày sèla
(Luka 6.47-49)

²⁴ “Dza uwana atsèna gay uwana gèpèh, ngaha af uwaga à ahèj, masla kà kalkal la dza hanjëli gè, uwana anjal gày anha à tèhus à afik. ²⁵ Iyaw adzèkà masuway, ahèna à mukwà à afik, afad adèdè la ndzèda, ama gày akalàh à ahèj aw, kà uwana matatukway anha kà aga kà la tèhus la afik. ²⁶ Ama kèla dza uwana atsèb slèm à gay uwanay gèdapèhay la abanay, ngaha atsèna uwaga aw kà, gègagazlèla kà la dza kusonju gè, uwana anjal gày anha kà à wuyyanj à afik. ²⁷ Iyaw adzèkà masuway, ahèna à mukwà à afik, afad adèdè la ndzèda, ngaha gày atèd à ahèj gèrim, matèd à ahèj anha kà panàhhà.”

Masley anja Yesu

²⁸ Mok uwana Yesu adakèd gèl à matapla gay anha à azladza kà, maham à ahèj dza gesina kà lèw aval à atà à gay, kà tsèhay matapla anha uwana atapàtala. ²⁹ Kà uwana masla kà atapàtala kà bokuba azlamèna mapàhla wakità seriya anjatà ala aw, ama apèhàtala kà la maslay anha.

8

Yesu awurà masla akàl zagèla ala
(Mark 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Mok uwana Yesu adasa à ahèj la gudèj la afik, maham à ahèj dza anjувaw tanèfà masla. ² Kiya uwaga masla akàl zagèla anik, azà vok à slaka anha, akèdèdè à huma anha la magodfay: “Mènga, banja asa à ka, kaslala vok mawur gi ala.” ³ Yesu abiyà ahàl ala, adèbani, ngaha agòd: “Asa à gi, wùr ala.” Katskats dza uwaga awur ala la akàl zagèla anha la abà. ⁴ Kiya uwaga Yesu agòdèdè: “Tsènanj lela, kapèh uwaga à dza anik aw. Ama kèla kà, hàd kadapèhla vok anjak à masla mav tatak à Zèzagèla, ngaha babay kavà tatak uwana Musa apèh kà masèlay anja azladza gesina kà kawur ala!”

Yesu awurà magamza anja mènga anja azlaslodzi ala
(Luka 7.1-10)

⁵ Mok uwana Yesu adada à Kapernahum à abà, mènga anja azlaslodzi dzim anja azla Rom la abà, azà vok à slaka anha la magodfay: ⁶ “Mènga, magamza gulo la slaka mahèn à ahèj la mtèga, masla mamèts à afik gè sanjè, ngaha as ngèrpa mènga mènga.” ⁷ Yesu agòdèdè: “Gèda à awtày, gèdàwurèj ala.” ⁸ Ama mènga anja azlaslodzi uwaga awulàlla, agòdèdè: “Mènga, gèsla kà kak anja mad à gày gulo aw. Ama pèh gay tekula la tsèh ala pèra kà, magamza gulo adàwur ala. ⁹ Gi bay kà, azlamènga la ahèj lakèl gulo, ngaha gi babay, gi lakèl anja azlaslodzi anik suwanj. Gèslala vok anja magodfay à tekula anjatà: ‘Hàd kà’, aday. Gègodf à anik aya: ‘Sà à wanj kà’, atsa à wanj; ngaha gègodf à magamza: ‘Dahà uwanay kà’, adèhèj.” ¹⁰ Mok uwana Yesu atsèn gay uwaga, akèsal à gèl kaykay, ngaha agòdèdè à azlauwana tanèfay la tsèh: “Hadfay la dziriga gègodf à akul kà: Didi gèdanèj madinjal gèl à vok uwanay la tataka azla Isèrayel la abà aw. ¹¹ Gèpèh à akul la dziriga kà, azladza anjувaw tadàsa à wanj la mas à afik afats la matèd à ahèj afats, ngaha tadàdzah madzay la tatak may lakèl la azla Abèraham, Isak, Yakuba la makoray Zèzagèla. ¹² Ama azlauwana naka tagay azlaanja makoray uwaga kà tadàuts atà à mèlès à abà la uda, la abatà kà mapad slid la matuway adàgay la ahèj anja koksikoksi.” ¹³ Kiya uwaga Yesu agòdèdè à mènga anja azlaslodzi: “Dà anjak à mtèga, uwana kanav

la madijal gəl à vok adàpaka à ka vok!” Ngaha magamza aña mənğa aña azlaslodzi awùr ala la kaslà uwana: ‘Dà aňak’, Yesu agòđal.

Yesu awar azlaməna đuvats ala aňuvaw
(Mark 1.29-34; Luka 4.38-41)

¹⁴ La abatà Yesu ahàd à mtəga Səmon Piyer. Abèz à mənğay aña Piyer à gəl, la slaka mahən à ahəŋ, akàl la vok. ¹⁵ Yesu adəbanì la ahàl, ngaha akàl vok asàl à vok ala; asà à afik, adzəkà mazlak à atà.

¹⁶ Mok uwana mokokhu adasa à waŋ tasàhla azlaməna zagəla zagəla aňuvaw à Yesu à waŋ. La gay aňha uwana apàh, Yesu akudəkàh azla-zagəla zagəla gesina, ngaha la mawar azlaməna đuvats anik anik gesina ala. ¹⁷ Adahàŋ kà aña magəđ gay uwana à afik, masla mapəhal gay à ahàl Yesayya agòđ:

‘Masla azəb maru vok à ahəŋ gami la đuvats gami gesina à gəl aňha.’[✧]

Azlauwana tayàh manəf Yesu
(Luka 9.57-62)

¹⁸ Uwana Yesu anəŋàŋ kà maham à ahəŋ dza adahamal à adi, agòđ à azlaməna matapla la slaka aňha kà: “Məhàd à gay dərəv à uda anik.”

¹⁹ Masla mapahla mapəhay ala anik, azà vok à slaka aňha, agòđal: “Mənğa, à kəla slaka uwana kadàday kà, gədànəf ka.” ²⁰ Yesu awulàlla: “Azlamayaka kà, afək aňatà la ahəŋ, azladīyaŋ babay gày aňatà la ahəŋ, ama Kona aña dza kà, bà slaka mahən gəl à ahəŋ aňha la ahəŋ kà maduw ləv aw.” ²¹ Dza anik la tataka azlaməna matapla aňha la abà, agòđal aya: “Mənğa, v à gi tetəvi kà gi aña mal baba gulo dadàŋ.” ²² Ama Yesu agòđal: “Nəfà à gi, ngaha sàk azlamazimnekiđ talàh vok aňatà.”

Yesu atsizl kular à ahəŋ
(Mark 4.35-41; Luka 8.22-25)

²³ Yesu ahàd à kəslah iyaw à afik, azlaməna matapla la slaka aňha tanəfàh. ²⁴ Katskats, magol kular mənğa atsizlla ala la gəl dərəv tsərəh à uwana magantsay aña iyaw azà kəslah ala. Ama Yesu kà, adatəđ à madzəhal à abà la godega kəslah iyaw. ²⁵ Azlaməna matapla la slaka aňha tazà à vok à slaka aňha, tatsənàŋ ala la magòđal: “Sufəl, təfà anu, maslà la uwaga məməts à gay!” ²⁶ Yesu awùlla à atà ala: “Kà mana guba azà akul ma? Madijal gel à vok aňkul kà matsihila gə.” Ngaha atsizlla ala, asləl məl à kular à gəl, ngaha tsiriya, iyaw atsà à ahəŋ titi. ²⁷ Ləv avàlàh atà à gay gesina aňatà, ngaha tagòđ: “Tsəhay dza mana à uwanay à amiyaka kular la iyaw lakəl babay kà atsəna gay aňha la?”

Yesu awara azladza səla uwana ala atà la masasəđok mawisiga
(Mark 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Mok uwana Yesu adabez à gay dərəv à uda anik, la kutso aña azla Gadareniya la abà kà, azladza səla tasà à waŋ kà magagamay la masla, azladza uwatà kà tasà à lag kà la zəvay la aku, atà la azlamasasəđok zagəla zagəla lakəl, azlamaksafər, bà dza bay kà aslala vok aña maguw à awtày la tetəvi uwatà aw. ²⁹ Tadzəka mawiyay: “Kona aña Zəzagəla, ma kawoyaŋ la slaka gami ma? Kasà à abanay kà mazàh anu ala, tsa kaslà adàslay dadàŋ aw takay?” ³⁰ Maham à ahəŋ namzi la ahəŋ la abatà la gay anik, tayàh huđ aňatà à gay. ³¹ Azlamasasəđok mawisiga tadəv kufa à Yesu la kiya uwanay, tagòđal: “Baňa asa à ka makudək anu kà, sləl anu à azla-namzi à awtày à gəl zla!” ³² “Dàw!”, Yesu agòđ à atà. Kiya uwaga tasà

✧ 8:17 8.17 Yesayya 53.4

à azladza sèla uwaga lakèl ala, ngaha tahàd à azlanamzi uwatà à gèl. Katskats maham à ahèj namzi ahòy à ahèj la madèguruh la afik, tatsàh gèl à iyaw à abà, tasùfàh à abà. ³³ Azlamèna manèjla azlanamzi tahòy anjata à huɔ gudèj à abà, ngaha tadzèkà mapàh à azladza à gay anja tatak uwaga apakà vok gesina, lakèl anja azladza sèla uwaga la masasèɔk mawisiga. ³⁴ Kiya uwaga azlamèna gudèj uwatà gesina tasà à uda kà mad à slaka Yesu. Mok uwana tanèjàn kà, tadèval kuɔ kà maz à vok la kutso anjata la abà.

9

Yesu awurà dza makalàh à vèɔfah gà ala

(Mark 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ La lig anja uwaga la ahèj kà, Yesu ahàd à kèsлах iyaw à afik, aguwà à uda la dèrèv la abà, ngaha ahàd à huɔ gudèj anja à abà. ² La abatà tasàlla à wan dza makalàh à vèɔfah gà la kèsлах. Mok uwana Yesu anèjè madinjal gèl à vok anjata, agòɔ à dza makalàh à vèɔfah gà uwaga: “Wàɔ vok à uda bèzi gulo! Tsakana anjak adamatsila!” ³ Kiya uwana azlamèna mapàhla wakità seriya ala tanèjuz la tataka anjata la abà, tagòɔ: “Dza uwanay kà, apèh mawisiga lakèl anja Zèzagèla, ndzer.” ⁴ Yesu asèl madzugway anjata, ngaha agòɔ à atà: “Kà mana akul la madzugway mawisiga kiya uwanay ma? ⁵ Tak ma njulèm magòɔɔay: Tsakana anjak adamatsila, awma: Sà à afik, hàd anjak takay?! ⁶ Ama asa à gi kasèlaw, kà Kona anja dza la maslay la gudèj uwanay la vok kà mamats tsakana anja azladza ala.” Kiya uwaga agòɔ à dza makalàh à vèɔfah gà uwaga: “Sà à afik, zèb kèsлах anjak, kadà anjak à mtèga!” ⁷ Zil uwaga asà à afik ahàd anja à mtèga. ⁸ Mok uwana maham à ahèj dza adanèj uwaga kà, lèv avàl atà à gay kaykay, ngaha tazlèbà Zèzagèla kà ndzèɔa uwaga avà à azladza.

Yesu azal Mata

(Mark 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ Yesu atsizilla ala la abatà, mok uwana aday kèrkèr kà anèjè dza anik uwana slèm anja Mata la gày mazèb hadama la aku, agòɔɔal: “Nèfà à gi!”. Mata asà à afik anèfà masla.

¹⁰ Mok uwana Yesu adadza à tatak may à adi la mtèga Mata la azlamèna matapla la slaka anja kà, azlamèna mazèb hadama, la azladza uwana tetèvi anjata delga aw, la azlamèna tsakana tasà à wan, tadzàh à tatak may à gèl atà nna. ¹¹ Uwana azla Farisèya tanèj uwaga, tagòɔ à azlamèna matapla la slaka anja: “Kà mana mènja ankul azuw tatak may la azlamèna mazèb hadama la azladza uwana tetèvi anjata kà delga aw ma?”

¹² Uwana Yesu atsènà uwaga kà, agòɔ à atà: “Azladza uwana dɔvats az atà aw kà, tayàh dokwtar aw, say azlamèna dɔvats la uwana tayahay pèra.

¹³ Dàw, katapawla uwana matsetseray gà la wakità la abà:

'Gèwoyan kà dziriga, awkà makàɔ à gi tatak aw'✧

kà uwana gèsà à wan kà mayahay kà azladza uwana: ‘Anu azladziriga’ tagòɔ aw, ama azlauwana: ‘Anu azlamèna tsakana’, tagòɔ.”

Manavay lakèl anja makès nèlay

(Mark 2.18-22; Luka 5.33-39)

¹⁴ Azlamèna matapla la slaka Yuhana masla madfah batem tazà à vok à slaka Yesu, ngaha tagòɔɔal: “Kà mana anu la azla Farisèya kà məkàsàh nèlay, tsa azlamèna matapla la slaka anjak kà takasàh nèlay aw ma?”

✧ 9:13 9.13 Hosèya 6.6

¹⁵ Yesu awùlla atà ala: “Kadzugwaw ma azladza uwana tazàla atà à mazəb vok à abà, takəs nəlay, la kaslà uwana masla mazəb mis la tataka aṅatà la abà takay? Awaṅ! Ama kaslà adàsa à waṅ à uwana masla mazəb mis adàgay la tataka aṅatà la abà aya aw kà, la mok uwaga la uwana tadəkəs nəlay suwaṅ.”

¹⁶ “Dza aslala vok aṅa matsap à lukut maviyaga à lukut mawga à vok aw, kà uwana lukut mawga uwaga adəkwoh maviyaga uwaga à tsəh kaykay aya. ¹⁷ Ngaha babay kà, tadaw iyaw matavəruk mawga à kiwa iyaw maviyaga à agu aw, kà uwana iyaw matavəruk mawga adəsləh kiwa iyaw maviyaga ala, say tadaw iyaw matavəruk mawga kà à kiwa iyaw mawga à agu suwaṅ, ngaha kiwa iyaw aṅa makəs iyaw matavəruk uwaga lela.”

*Dugu aṅa Yayrus atà la mis uwana adəbani lukut aṅa Yesu
(Mark 5.21-43; Luka 8.40-56)*

¹⁸ Mok uwana Yesu apəh à atà gay uwaga, məṅga anik la tataka azla Yahudiya la abà asà à waṅ, akədəc à Yesu à huma la magodfal: “Dugu gulo adamətsay bà lagonay, sà à waṅ, bəkəkal ahəl aṅak à vok, ngaha adàdza à ahəṅ la sifa aya!” ¹⁹ Yesu asà à afik tanəfà atà la azlaməna matapla la slaka aṅha.

²⁰ Mis anik la ahəṅ aṅiz akəlal à tsəh ala, dagay mavay kulo gel aṅha səla, agobà à awtəy la lig aṅa Yesu adəbani gay lukut aṅha. ²¹ Kà uwana agodfal la gəl aṅha kà: ‘Baṅa gədəbani bà gay lukut aṅha pəra kà, gədəwur ala.’ ²² Yesu agolà vok anəṅal à adi, agodfal: “Wəd vok à uda dugu gulo, kà uwana madiṅal gəl à vok aṅak awür ka ala”, bà la kaslà uwatà, mis uwaga awür ala.

²³ Uwana Yesu abəz à mtəga ana məṅga uwatà, anəṅà azlaməna mats segəla, la azlaməna mataway gesina ²⁴ ngaha agodfal à atà: “Dàw à uda, dugu kà adamətsay aw, adzəhal pəra.” “Uwàà...”, takədəslal. ²⁵ Uwana takudəkəh maham à ahəṅ dza à uda kà, Yesu ahəd à gəy uwatà à agu, akəs bəzi dugu la ahəl, atsənəṅ ala ngaha asà à afik. ²⁶ Gay uwatà atsən la kutso uwatà la abà gesina.

Yesu awara azlaguləf səla ala

²⁷ Yesu atsizlla ala la abatà adà aṅha, uwana adà aṅha kà, azlaguləf səla tanəfà la tsəh la mawiyay: “Kona aṅa David, Kona aṅa David, vok ahama ka kà anu!” ²⁸ Mok uwana Yesu adabəz à mtəga kà, azlaguləf səla uwaga tazà à vok à slaka aṅha, ngaha agodfal à atà: “Kadiṅawwal gəl à vok kà gəslala vok gədəh uwaga ay?” “Iyay, məṅga gami, mədiṅal gəl à vok kà kak la ndzəfa.” ²⁹ Kiya uwaga Yesu adəbani yewdi aṅatà la magodfal à atà: “Delga, uwaga akəs akul à vok bokuba uwana kadiṅawal gəl à vok.” ³⁰ Ngaha yewdi aṅatà apəzlla à ama ala adagay. Yesu afàhà à atà akur à lig, agodfal à atà: “Tsənəwwəṅ lela, kapəhaw uwaga à dza anik aw.” ³¹ Ama tahəd, tazàhà tatak uwana Yesu adəhətəṅ la kutso uwatà la abà gesina.

Yesu awura bada uwana ala zagəla zagəla lakəl

³² Mok uwana Yesu adatsizlla ala adiy aṅha kà, tasəlla dza anik uwana à waṅ, aslala vok kà mabadma aw, ngaha aya kà, aga la masasəfok mawisiga. ³³ Uwana Yesu adakudəkə masasəfok uwaga kà, dza badaga uwaga adzəkà mabadma. Ləv avəlàh à maham à ahəṅ dza à gay gesina, ngaha tagodfal: “Didi, didi mədanəṅ dzəba gə uwanay la Isərayel aw!” ³⁴ Ama azla Farisəya tagodfal kà: “Sufəl aṅa azlamasəfok mawisiga la uwana avəl maslay kà makudəkəh azlamasəfok mawisiga uwaga!”

Vok aham à Yesu kà maham à ahəj dza

³⁵ Yesu auguzàhàh la azlahudf gudəj la abà, la azlabəza gudəj gesina, atapàhàtála la azlagày madəv kufà aṅatà la aku, azà gay marabəj aṅa makoray Zəzagəla, la mawar azlaməna dʻuvats ala gesina, amiyaka tsəhay gə uwala beyli, ṅgaha la azlaməna takàlāh à vədah gesina. ³⁶ Vok ahamà à Yesu kà maham à ahəj dza uwana tayahay, kà uwana azladza uwatà tayàh vok adagay, ṅgaha bokuba azlatuwanj uwana masla manəṅla atà la ahəj aw. ³⁷ Kiya uwaga agòd à azlaməna matapla la slaka aṅha: “Matsədf tatak la ahəj məṅga, ama azlaməna sləray kà atà dəj aw. ³⁸ Kiya uwaga kà: Dəvəw kufà à dza aṅa tatak, kà masla aṅa masləl azlaməna sləray à wanj kà matsədfal tatak aṅha!”

10

Azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla
(Mark 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Yesu azàl azlaməna matapla la slaka aṅha kulo gəl aṅha səla uwatà, ṅgaha avà à atà ndzəfa à ahəl kà makudəkàh azlamasəsədfok mawisiga la mawar azlatsəhay dʻuvats anik anik ala, ṅgaha la azlauwana takàlāh à vədah gesina. ² Aganay sləm aṅa azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla uwatà la slaka Yesu. Teraṅa dadəj kà Səmon uwana tazàllala Piyer, atà la deda aṅha Andəre; Yakuba bəzi aṅa Zebede atà la deda aṅha Yuhana; ³ Filip atà la Bartelemi; Tomas atà la Mata, masla mazəb hadama; Yakuba, kona aṅa Alfe atà la Tade; ⁴ Səmon uwana tazàlal ala Zəlot atà la Yudas Iskariyot, masla uwana adàta kaf à Yesu à gəl.

Yesu asləl azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla uwaga
(Mark 6.7-13; Luka 9.1-6)

⁵ Yesu asləl azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla uwaga la mapəh à atà gay uwanay à vok à abà: “Gudəj uwana azla Yahudiya tadza à ahəj la abà aw kà, kadaw à abà aw, kadàw à gudəj aṅa Samariya à abà babay aw. ⁶ Ama dāw kà à tataka azlatuwanj mazehlaga à abà la tsəhay Isərayel pəra. ⁷ La tetəvi aṅkul la ama kà, zāw sayda, gòdāw kà: ‘Makoray Zəzagəla kà nekwa atsa à wanj.’ ⁸ Wàràw azlaməna dʻuvats ala, wàlāwla azlamazimnekidf à uda, wàràw azlaməna akəl zagəla ala, kudəkàhàw azlamasəsədfok mawisiga. Kabəzaw à uwaga kà deyday, vāw à atà deyday suwanj. ⁹ Kazəbaw luwəluwà à ahəl baṅaw gursu, baṅaw sili la zliba la aku aw. ¹⁰ Amiyaka kiwa, amiyaka matsəp lukut, amiyaka kwimik, bā amiyaka agəla kà aṅa mauguzahay aṅkul aw. Kà uwana azlayla kà vok, kà masla sləray kà azlayla vok azuw tatak may!”

¹¹ “Mok uwana kadàbəzaw azlaməj gudəj à abà baṅaw azlabəza gudəj à abà, yàhàw kà dza uwana akəs akul la ahəl səla, ṅgaha dzàw à ahəj la mtəga aṅha tsəràh à uwana katsaw à uda la gudəj uwatà la abà. ¹² Mok uwana kadaw à gày, gòdāw dadəj teraṅa kà: ‘Lapiya agay la akul.’ ¹³ Baṅa azlaməna huf gày uwatà takəs akul la ahəl səla kà, ‘Ayyi’ aṅa lapiya aṅkul uwana kafahəwwatəj kà, adza à ahəj lakəl aṅatà, ama baṅa takəs akul aw kà, wùllāw ‘Ayyi’ aṅa lapiya aṅkul à tsəh la slaka aṅatà. ¹⁴ Baṅa la huf gày anik baṅaw la gudəj anik la abà, takweska akul aṅa makəs akul baṅaw aṅa matsəb akul sləm kà, dāw aṅkul la abatà, dèdāw à atà à adi burburu aṅa kutso aṅa gudəj aṅatà uwana agədf à akul à asik. ¹⁵ La dziriga gəpəh à akul: La vudf seriya kà ṅləm kà aṅa azlaməna gudəj Sodom la Gomor kà azlaməna gudəj uwaga.”

*Azlamatərəbay uwana tadàsa à wan la huma à gay
(Mark 13.9-13; Luka 21.12-17)*

¹⁶ “Lagwa kà, aganay gəsləl akul bokuba akul azlatuwan, à tataka azlakəda fəta à abà. Kiya uwaga kà, gəw mahanay gə bokuba azlabebi, gəgod à akul, ngaha gəw təlomma bokuba akul azlahabakoku. ¹⁷ Dahàw haŋkəli kà uwana azladza tadàdahlà akul à huma seriya, ngaha tadàzlabàh akul la kurpi la gəy madəv kudfa aŋatà la aku. ¹⁸ Tadàpahla akul ala la huma aŋa azlaməna makoray ngaha la huma aŋa azlasufəl, kà uwana kawoyàw gi, kà akul aŋa maz sayda gulo la huma aŋatà, ngaha la huma aŋa azlauwana azla Yahudiya aw. ¹⁹ Mək uwana tadàdala akul à huma seriya kà, kadàdzugwaw lakəl aŋa uwana kadəpəhaw aw, la uwana kadəwulawla à uda, gay uwana kadəwulawla à uda kà, adàda à paŋaw aŋkul à awtəy la kaslà uwatà. ²⁰ Gay uwaga kà adəgay kà madzugway aŋkul aw, ama Masasəfok aŋa Baba aŋkul Zəzagəla la uwana adəguway la akul la abà la kaslà uwatà.”

²¹ “Deda adàvə deda aŋa aslasl gəl aŋha kà makəfay, baba bay adəfəhəŋ kiya uwaga la bəzi aŋha; azlabəza babay tadəgola afad à azlababa aŋatà à gəl kà makəf atà. ²² Azladza gesina tadəpəsew akul kà uwana kawoyaw gi. Ama dza uwana adəgəf dziriga à afik tsərəh à makəf gəl à ahəŋ kà adəbəlay. ²³ Baŋa tatəreb akul la gudəŋ anik la abà, hōyàw à hudf gudəŋ anik à abà. La dziriga gəpəh à akul: Kadədəvaw mauguzahay à gay la gudəŋ Isərayel gesina dadəŋ kà mas à wan aŋa Kona aŋa Zəzagəla aw.”

²⁴ “Masla asik aduw məŋga aŋha tetuwa aw, magamza aduw dza uwana adəhalla sləray aw. ²⁵ Say aslay kà masla asik apakay bokuba məŋga aŋha la masəlay dən, ngaha magamza agay bokuba məŋga aŋha dən. Baŋa tazàla à zil gəy Belzəbul kà, sləm uwana tadəv à azlaməna hudf gəy kà adəgay delga aw adəduwa à gay aŋa zil gəy la mawisiga.”

*Dza uwana azlayla vok məhoy guba aŋha
(Luka 12.2-7)*

²⁶ “Guba akəs akul kà azladza asik zlə ma aw. Tatak mahad à ahəŋ gə gesina adəgay mapəhla vok ala gə, ngaha tatak nasiri gə gesina adəgay masəlay gə la dazuwaya. ²⁷ Kəla tatak uwana gəpəhakulla la mələs la abà, pəhàw uwaga la ufaka ala; ngaha tatak uwana katsənawwan la à gəl à gəl kà, dəw kà wiyawla la gay zaŋ. ²⁸ Guba akəs akul kà azlauwana takəf sləb vok aw, kà uwana taslala vok aŋa makəf dokvadzi aŋa sifa aw, guba akəs akul kà, kà Zəzagəla uwana aslala vok aŋa maduw dokvadzi la sifa la sləb vok gesina à gəy akəl à abà. ²⁹ Taslala vok aŋa maduw dəgtsetsek səla ala kà aŋa sili tekula aw takay? Amiyaka tekula aŋatà azila la masəlay aŋa Baba aw kà aga la ahəŋ aw. ³⁰ Amiyaka aŋidz takasagəl aŋkul gesina kà, Zəzagəla asəl la tekula tekula gesina aŋha. ³¹ Tsa kità kà, guba akəs akul aw, kà uwana akul kaduwaw azladəgtsetsek uwaga gesina la manəŋ akul à adi.”

*Mapəhla Yesu ala
(Luka 12.8-9)*

³² “Baŋa dza apəhla gi ala la huma azladza la dazuwaya kà, gi babay gədəpəhla masla ala la huma aŋa Baba gulo, uwana la zagəla la afik: Masla kà aŋulo, gədəgodəy. ³³ Ama baŋa dza agəfəŋ à afik kà asəl gi aw la dazuwaya la huma azladza kà, gi babay gədəgəfəŋ à afik la dazuwaya la huma Baba gulo kà: Gəsəl masla aw, gədəgodəy bay, suwan.”

Lapiya aw ama mavàhla
(Luka 12.51-53)

³⁴ “Iyay, kadzugwaw kà lapiya la uwana gèsèlla à gudəŋ à vok, kagodfaw aw: Gèsèlla lapiya à waŋ aw ama mavàhla. ³⁵ Gèsà à waŋ kà masàh gəl à azlabəza zil gə à vok la azlababa aŋatà, azladəgam à vok la azlaiyà aŋatà, ŋgaha azlamis à vok la azladzedzi aŋatà. ³⁶ Mazan vok à gəl adəgay la tataka azlaməna huf gày la abà.”

³⁷ “Dza uwana awoya baba aŋha baŋaw iyà aŋha kà gi kaykay kà, akəs gi vok aw, dza uwana awoya bəzi aŋha zilga baŋaw dugu aŋha gə kaykay kà gi kà, akəs gi vok aw. ³⁸ Dza uwana akəs maməts à ahàf à adi aŋha, ŋgaha anəf gi aw kà, masla akəs gi vok aw. ³⁹ Kəla dza uwana asal matuw sifa aŋha, adəziŋ ala; ama dza uwana atuw sifa aŋha aw kà gi kà, adəbəzal.”

Dza uwana akəs akul kà, akəs gi
(Mark 9.41)

⁴⁰ “Dza uwana akəs akul kà, akəs gi babay, ŋgaha dza uwana akəs gi, akəs dza uwana asləl gi à waŋ babay. ⁴¹ Dza uwana akəs masla mapəhal gay à ahàl aŋa Zəzagəla, à kà uwana masla mapəhal gay à ahàl aŋha kà, adəbəz masik uwana maf à ahəŋ gə kà aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl, ŋgaha dza uwana akəs dza dziriga la huma aŋa Zəzagəla, kà uwana masla dziriga la huma aŋha, adəbəz masik uwana maf à ahəŋ gə kà aŋa azladza dziriga. ⁴² Hafay, gəpəh à akul la dziriga: Kela dza uwana atəf iyaw mataslay gə à tekula la tataka azlabəza uwanay la abà, à kà uwana masla matapla la slaka gulo kà, adəbəz masik aŋha.”

11

Manavay aŋa Yuhana masla madàh batem
(Luka 7.18-35)

¹ Mok uwana Yesu adadəv mapàhla à tatak azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha səla uwaga, atsizlla ala la slaka uwatà kà mad matapla tatak à azladza la azlahuf gudəŋ la kutso uwatà la abà.

² Mok uwatà kà Yuhana masla madàh batem kà, agə la daŋay. Uwana atsənà gay aŋa sləray aŋa Yesu Kristu, asləl azlaməna matapla azlaanik aŋha à slaka Yesu ³ kà manaval à gay ala: “Kak dza uwana məkuday awma kak dza anik kəla ay?” ⁴ Yesu agəf à atà: “Dàw, kadəpəhaw Yuhana à tatak uwana katsənàwwəŋ la uwana kanəŋàwwəŋ gesina: ⁵ Azlaguləf tanəŋla, azladeri taday, azlaməna akəl zagəla tawarla, azlamadagazlam bay tatsən sləm, azlamazimnekid tawal à uda, azlaməna kudfa babay tatsən gay marabay.✧ ⁶ Marabay agay la azladza uwana tasak à madin gi gəl à vok aw.”

Sayda lakəl aŋa Yuhana masla madàh batem

⁷ Mok uwana azlaməna matapla aŋa Yuhana tadiy aŋatà, Yesu adzəkà mapəhay à maham à ahəŋ dza lakəl aŋa Yuhana la magəday: “Mana à uwana kadàw kà mayahay la kəsaf la abà ma, mazuwa uwana afad abəlakəŋ ay? Awaŋ, uwaga aw. ⁸ Kətà zla, mana kadàw kà aŋa manəŋəŋ ma? Awma dza uwana atsàkw à lukut mahədayga à abà kəla ay? Ama azlauwana tatsəkwàh à lukut mahədayga à abà kà, atà kà la huf gày sufəl. ⁹ Mana kadàw kà aŋa manəŋəŋ ma? Masla mapəhal gay à ahàl aŋa Zəzagəla kəla ay? La kità kà, gəgodf à akul kà, Yuhana aduwa masla mapəhal gay à ahàl, ¹⁰ kà uwana tatsətsər lakəl aŋha:

✧ 11:5 11.5 Yesayya 35.5-6; 61.1

'Aganay, gəsləl à awtày masləlay gulo à huma anək'
Zəzagəla agòd,

'Kà madàh tetəvi à ahəj.'[✧]

¹¹ La dziriga gəpəh à akul: La tataka azladza asik la abà kà, dza mayyayga la ahəj aduw Yuhana masla madàh batem uwanay aw, tekefika, dza uwana mabəziga bəziga la makoray Zəzagəla kà, aduwa Yuhana uwaga.

¹² Dagay la mok uwana Yuhana masla madàh batem azà sayda tsərəh à lakana, kà tadàh gasa à makoray Zəzagəla à gəl, ngaha azlaməna məzam tayahay kà mazəbay lakana. ¹³ Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl gesina la mapəhay anə Musa tapəh gay lakəl anə makoray Zəzagəla tsərəh à mas à waŋ anə Yuhana, masla madàh batem. ¹⁴ Baŋa asa à akul kà madin gi gəl à vok kà, Yuhana kà Eliya uwana wakità apəhla mas à waŋ anə ala dagay uwarà. ¹⁵ Dza uwana sləm lakəl kà, atsəbal sləm lela!"

¹⁶ Yesu agòd aya: "Ma la mana lagwa gəgagazləla azladza anə zamana uwanay lakana ma? Gəgagazləla atà la azlabəza uwana tadzàh madzay la vadavaday kasukwa la afik, tazalàh vok kà atà kà atà, ¹⁷ la magodfay, anu mətəsa à akul talakway, ama akul kahàbàwwal à tsəh aw, məhàb à akul dəs kudfa, ama katàwàw la mats hulolo aw. ¹⁸ La kità Yuhana asà à waŋ, azuw aw, asà aw, ngaha azladza tagòd kà: 'Masla la masasəfok mawisiga.' ¹⁹ Kità aya babay kà, Kona anə dza asà à waŋ, azuway, asay, ngaha azladza tagòd kà: 'Nərəzàw dza uwanay tsi, masla hudf. Afa sləm à kà à mazuway la masay anə pəra', tagòd. 'Kafaw masla kà à tataka anə azlaməna mazəb hadama à abà, la azlaməna tsakana, ngaha la azladza uwana madz à ahəj anətà kà lela aw.' Ama tekefika matsihila anə Zəzagəla apəhla vok ala la sləray anə la abà."

*Gudəj uwana akweska makəs Yesu
(Luka 10.13-15)*

²⁰ Kiya uwaga Yesu adzəkà masläh məl à azlagudəj uwana à gəl, adfahàhà azlanadzipo kaykay gə la abà, kà uwana azlaməna madz à ahəj la abà kà tapəh gay la ləv ala aw. ²¹ Agòd: "Nğərpa lakəl anək à kak Korazən! Nğərpa lakəl anək à kak Betsayda! Kà uwana agay nadzipo uwana adfahà à ahəj la tataka ankul la abà, agay kà la gudəj Tir la Sədon kà, naka dagay uwarà azlaməna madz à ahəj la abà kà, tatsàh kutso akəl à vok ngaha la madaw abuh à vok, kà mapəhla ala kà atà tapəh gay la ləv ala.[✧] ²² Kà uwaga à uwana gəgodf à akul kà: La vudf seriya kà, seriya uwana adàbəz azlaməna gudəj Tir, la azlaməna gudəj Sədon kà nüləm kà anətà à kà anə gudəj ankul. ²³ Ngaha kak Kapernahum kadzugw kà: 'Gədàzigənay tsərəh à zagəla,' kagòd takay? Awaŋ, tadàdukwa ka à vədah à gəy akəl à abà, kà uwana azlanadzipo uwana adfahàhəj la kak la abà, agay la Sodom kà, naka gudəj uwatà kà agay la ahəj tsərəh à lakana. ²⁴ Kiya uwaga kà, gəpəh à akul kà la vudf seriya kà, azlaməna Sodom tadəgay nüləm kà kak."

*Sàw à waŋ à slaka gulo, kà akul anə mabəz maduw ləv
(Luka 10.21-22)*

²⁵ La mok uwatà Yesu agòd: "Iyay Baba, Sufəl ana zagəla ngaha anə vədah, 'Kikay', gəgodf à ka, kà uwana kafatəla à azlabezaga la à ama ala tatak nasiri gə uwana kahàd à azlaməna masəl tatak uwana à adi, 'Mədawur gəl', tagòd. ²⁶ Iyay, Baba gəzləb ka kà uwaga."

27 “Baba gulo abək à gi tatak gesina. Dza la ahəŋ asəl Kona aw, say Baba pəra asəl gi, dza la ahəŋ asəl Baba aw, say gi Kona aŋha pəra, ŋgaha la azlauwana Kona apəhatàla Baba aŋha pəra.”

Mazalay aŋa Yesu

28 “Sàw à waŋ à slaka gulo akul gesina, akul uwana kayàw vok la mazəb mahanay, gədàvà à akul maduw ləv. 29 Zəbàw zeləŋ zukw kuda gulo, ŋgaha kəsàw matapla gulo, kà uwana gi kà gi dzaŋdzaŋ aw, gi tələmma, ŋgaha kadàbəzaw maduw ləv aŋa ləv aŋkul.✧ 30 Kà uwana zukw kuda uwana asa à gi mav à akul kà zlazladfa kà mazəbay aw, mahanay uwana gədàfa à akul à gəl babay kà tsaftsaf.”

12

Gay lakəl aŋa vuɸ maduw ləv (Mark 2.23-28; Luka 6.1-5)

1 Mok uwana uwaga adadà à lig kà, Yesu la azlaməna matapla la slaka aŋha tagùw à uda la guf nalkama la abà, (uwana bokuba hi), la vuɸ maduw ləv. Azlaməna matapla la slaka aŋha uwaga kà may akəs atà, tadzəka makalay kà mazuway. 2 Uwana azla Farisəya tanəŋà uwaga kà, tagòɸ à Yesu: “Nerəz, azlaməna matapla la slaka aŋak tadfàh tatak uwana mapəhay gami avərə gay kà madəhəŋ la vuɸ maduw ləv tsi!” 3 Yesu awùlla atà ala: “Kadzəŋàw à tatak uwana David adfahəŋ vərđi anik la mok uwana may akəs la azlaməna aŋha aw uwà? 4 Ahàd à gày Zəzagəla à agu, kà mazəb tatak may tsikasłaga uwana maf à ahəŋ gà. Tekedfika tetəvi la ahəŋ kà mazuway aŋha aw, baməraka azlamanalay aŋha babay aw, say à azlaməna mav tatak à Zəzagəla pəra, la uwana tetəvi la ahəŋ.✧ 5 Awma kadzəŋàw la mapəhay aŋa Musa la abà kà, azlaməna mav tatak à Zəzagəla tadfàh sləray la gày Zəzagəla la aku amiyaka la vuɸ maduw ləv, ŋgaha tatugw mawisiga lakəl aŋatà aw kà, kasəlaw aw takay?✧ 6 La dziriga gəpəh à akul kà, dza uwana aduwa məŋ gày Zəzagəla uwaga kà aga la abanay. 7 Agayŋa kasəlaw, uwana matsetseray uwanay asal magodəy kà: 'Vok mahamay la uwana asa à agi, awkà tatak makadəy gà aw',✧ naka kadùkwàw seriya à azladza uwana à gəl, atà kokudfa tsakana aw. 8 Kà uwana Kona aŋa dza kà masla la uwana məŋga aŋa vuɸ maduw ləv.”

Dza la ahàl mamətsay gà (Mark 3.1-6; Luka 6.6-11)

9 Yesu atsizilla ala la abatà, azà à vok, ahàd à gày madəv kudfa aŋatà à agu. 10 Dza anik la ahəŋ la abatà, uwana agà la ahàl mamətsayga. Azladza uwana la gày uwatà la aku tanàvà à Yesu: “Mapəhay gami ma avà tetəvi kà mawur dza ala, la vuɸ maduw ləv takay?”, kà atà aŋa mabəzal à tsəh kà mapuwal gudzi à gəl. 11 Ama Yesu awùlla atà ala: “Baŋa dza la ahəŋ la tataka aŋkul la abà la tuwaŋ tekula pəra, ŋgaha tuwaŋ uwaga atəɸ à suwa à abà la vuɸ maduw ləv, ma aday kà mazəb à uda la abà aw takay? 12 Ŋgaha dza ndzer, ma aduwa tuwaŋ aw takay? Kà uwaga à uwana mapəhay gami avà tetəvi à dza kà madfàh delga la vuɸ maduw ləv.” 13 Kiya uwaga Yesu agòɸ à dza uwatà: “Biyà ahàl ala!” Abiyà ahàl ala, ŋgaha ahàl aŋha adawurla bokuba anik uwahà. 14 Azla Farisəya tadà aŋatà, takəs sawaray kà maβəz tetəvi kà makəɸla Yesu.

✧ 11:29 11.29 Yeremiya 6.16 ✧ 12:4 12.4 1 Samuyel 21.7 ✧ 12:5 12.5 4Musa 28.9-10 ✧ 12:7 12.7 Hoseya 6.6

Masla sləray uwana Zəzagəla akəsani

¹⁵ Mok uwana Yesu atsənà uwaga kà, asà à uda la slaka uwatà la abà, ngaha maham à ahəŋ dza aŋuvaw tanəfà. Awarà azlaməna d'uvats ala gesina. ¹⁶ Ama afàh à atà akur à lig la ndzəɖa kà atà aŋa mapəh uwana apakà vok aw. ¹⁷ Adahàŋ kiya uwanay kà, kà gay aŋa masla mapəhal gay à ahàl Yesayya aŋa magəɖ à afik. ¹⁸ Zəzagəla agòɖ:

'A aganay masla sləray gulo uwana gəkəsàni,

Uwana gəwoyàŋ ngaha marabay gulo lakəl aŋha.

Gədəsləl Masasəɖok gulo à gəl aŋha,

Ngaha adàz gay seriya gulo à azlatsəhay gudəŋ à vok gesina.

¹⁹ Masla adàgazlay la dza aw, adàwiyyaw aw,

Ngaha dza adàtsən mawiyaw aŋha la azlatetəvi la ama aw.

²⁰ Adàdavla à gay à mazuwa manəlfahayga à vok aw,

Ngaha akəl fənəs uwana atəm à ahəŋ ŋuliza bay kà, adàdovla à gay à vok aw.

Masla adàdz à ahəŋ kiya uwanay tsərəh à madàh dziriga à gudəŋ à vok gesina.

²¹ Azlatsəhay gudəŋ à vok gesina tadàf manəwəŋ aŋatà à masla à afik',[☆] agòɖ aya.

Mapəh mawisiga lakəl aŋa Masasəɖok tsikasliga
(*Mark 3.22-30; Luka 11.14-23*)

²² Kiya uwaga la abatà tasələ dza à Yesu à waŋ, guləf badaga, la masasəɖok mawisiga lakəl. Yesu awurà dza uwatà ala tsərəh à uwana dza aslala vok aŋa mabadma, ngaha la manəŋla. ²³ Ləv avàläh à maham à ahəŋ dza à gay gesina, ngaha tagòɖ: “Masla kà Kona aŋa David təga aw ay?” ²⁴ Ama uwana azla Farisəya tatsənà uwaga kà, tagòɖ: “Kona uwaga akudəkahay azlamasasəɖok mawisiga kà, kà uwana Belzəbul, sufəl aŋa seteni avàl ndzəɖa kà makudəkàhla.” ²⁵ Ama Yesu asəl madzugway aŋatà ngaha agòɖ à atà: “Baŋa azladza gudəŋ tekula tatsàkla, ngaha guvəl la tataka aŋatà la abà, makoray aŋa gudəŋ uwatà kà azila. Hud' gudəŋ, baŋaw hud' gày, uwana tap guvəl la tataka aŋatà la abà, aslala vok aŋa madz à ahəŋ aw. ²⁶ Baŋa seteni akudək seteni, masla la gəl aŋha adatsakla, ma kakay à makoray aŋha adàdza à ahəŋ ma? ²⁷ Iyay, akul kadzugwaw kà Belzəbul la uwana avà à gi ndzəɖa kà makudəkàh azlamasasəɖok mawisiga uwaga, kagodaw. Kità ma, uwa adav ndzəɖa à azlabəza aŋkul kà makudəkahay uwa? Kà uwaga à uwana tadəgah azlaməna seriya aŋkul. ²⁸ Ama tsa baŋa la Masasəɖok Zəzagəla la uwana gəkudəkàh azlamasasəɖok mawisiga uwanay kà, tsa kətà kà, gòɖaw kà makoray aŋa Zəzagəla kà adabəz akul à vok lakana, gòɖaw zla.”

²⁹ “Dza la ahəŋ ad à gày la mtəga aŋa dza ndzəɖa-ndzəɖaga kà mad à gəl aw, say atsà à vok à abà, akəs dza uwaga, awadəŋ dāŋ, ngaha la lig la ahəŋ aslala vok aŋa mazuw gày aŋha à gay.”

³⁰ “Dza uwana anu səla aw kà, masla məzam gulo. Ngaha babay kà dza uwana azlak gi kà maham ala gay à vok aw kà, masla kà masla madà-dasiŋ ala. ³¹ Kà uwaga gəgod' à akul haday kà: Maham à ahəŋ tsakana la azlagay mawisiga aŋa azladza gesina kà agay mamatsila gà, ama kəla kà, dza uwana apəh mawisiga la matsək magodfahay à Masasəɖok Zəzagəla à gəl kà, masla kà, abəz mamatsila aŋa tsakana aw. ³² Kəla dza uwana apəh mawisiga lakəl aŋa Kona aŋa dza adàmatsalaŋ ala, ama kəla dza uwana

[☆] 12:21 12.21 Yesayya 42.1-4

agodàh à Masasəđok Zəzagəla kà, masla adàbəzal mamatsila tsakana aᅇha la zamana uwanay, ᅇgaha la mèlo uwana adàsa à waᅇ babay aw.”

Ahàf la mayyay aᅇha

(Luka 6.43-45)

³³ “Baᅇa ahàf delga kà, mayyay aᅇha bay kà delga. Ahàf mawisiga bay kà, mayyay aᅇha kà mawisiga. Kà uwana tasəl ahàf kà la mayyay aᅇha uwana la vok ayyay. ³⁴ Akul azlabəza aᅇa matsapa, kakay kapəhaw azlatatak delga, tsa akul azlamawisiga ma? Uwana gay apəhay kà uwana adahən ləv ala. ³⁵ Dza delga atsalla tatak delga à uda la ləmana delga aᅇha la abà; dza mawisiga bay atsalla tatak mawisiga à uda la ləmana aᅇha mawisiga la abà babay. ³⁶ Iyay, gəgod à akul kà: La vud seriya kà, azladza tadàwulla à uda la gəl aᅇatà lakəl aᅇa azlagay deyday gà uwana tapəh gesina. ³⁷ Kà uwana la afad gay aᅇak la uwana seriya adəpəh à vok, ᅇgaha adəpəhla ala kà kak dziriga baᅇaw azlayla ka aw.”

Masəlay aᅇa masla mapəhal gay à ahəl Yonas

(Mark 8.11-12; Luka 11.29-32)

³⁸ Kiya uwaga azlaanik la tataka aᅇa azlaməna mapəhla mapəhay ala la azla Farisəya tagod à Yesu: “Məᅇga, asa à anu kà kadəhəᅇ nadzipo tekula mənəᅇᅇ.” ³⁹ Kiya uwaga Yesu awùlla atà ala, agod: “Azladza aᅇa zamana uwanay azlamaksafə; tadàh mabila, tanəv nadzipo, ama nadzipo la ahəᅇ tanəᅇᅇ aw, say aᅇa masla mapəhal gay à ahəl Yonas uwatà pəra. ⁴⁰ Bokuba uwana Yonas adəhà mavakay makə la mahəᅇay makə la hud aᅇa kilfi babay kà, kiya uwaga adəpəka vok la Kona aᅇa dza uwana adəđah mahəᅇay makə la mavakay makə la zəvay la aku babay. ⁴¹ La vud seriya kà, azladza aᅇa gudəᅇ Niniv tadəgola afad à azladza aᅇa zamana uwanay à gəl, ᅇgaha tadəpuwa à atà gudzi à gəl, à kà uwana azlaməna madz à ahəᅇ la Niniv tapəh gay la ləv ala, à mok uwana tatsəᅇ sayda aᅇa Yonas. Uwana aduwa Yonas aganay la abanay. ⁴² La vud seriya kà, sufəl mis gà uwana la gəl la aku adəgola afad à azladza aᅇa zamana uwanay à gəl, ᅇgaha adəpuwa à atà gudzi à gəl, kà uwana asà à afik la tsəh la ahəᅇ la makod gəl à ahəᅇ gudəᅇ à vok, kà matsəb sləm à haᅇkəli aᅇa Salomon. Uwana aduwa Salomon kà aganay la abanay.”

Mawul à waᅇ aᅇa masasəđok mawisiga

(Luka 11.24-26)

⁴³ “La mok uwana masasəđok mawisiga adasa à uda la dza la abà kà, aday auguzahay la azlaslaka deydayga gesina, ayəh slaka madu w ləv. Ama baᅇa abəzal aw kà, ⁴⁴ agodəy la gəl aᅇha kà: ‘Lagwa kà, gəday, gədàwul à slaka gulo uwana à abà gəsà à uda la abà. ᅇgaha awulay abəzal à gəl kà masladəyga lela, madəhəᅇ à ahəᅇ gà dzəba aᅇha səla aw.’ ⁴⁵ La abatà kà aday, ayahay azlamasasəđok mawisiga anik à tsəh məđəf, azlauwana taduwa masla la dzaᅇdzaᅇ, tatsa à waᅇ atà nna, tadza à ahəᅇ la abatà. Kiya uwaga kà, madz à ahəᅇ aᅇa dza uwaga agay mawisiga đaduwə uwana uwarà. Kiya uwaga adəgay la azladza mawisiga aᅇa zamana uwanay.”

Iyà la azladedə aᅇa Yesu

(Mark 3.31-35; Luka 8.19-21)

⁴⁶ La mok uwana iyà la azladedə aᅇa Yesu tasà à waᅇ kà, Yesu abadmə à maham à ahəᅇ dza. Tatsəzl à uda, asà à atà mabadalma. ((⁴⁷ Dza anik agod à Yesu: “Iyà la azladedə aᅇak la uda, asà à atà mabadakama!”)) ⁴⁸ Yesu awùlla à dza uwatà: “Uwa à iyà gulo la azladedə gulo uwa?” ⁴⁹ ᅇgaha

apèhla azlamèna matapla la slaka aṅha ala la magoḍay: “Atà nnay azlaiyà la azladeda gulo. ⁵⁰ Kèla dza uwana adàh uwana asa à Baba gulo uwana la zagèla la afik kà, masla kà deda gulo, banjaw iyà gulo.”

13

Gay la gay la abà aṅa masla maslæk tatak

(Mark 4.1-9; Luka 8.4-8)

¹ La mavakay uwatà Yesu asà à uda la kay, ṅgaha ahàd adzà madzay la gay dèrèv kà matapla tatak à azladza. ² Magol maham à ahèṅ dza ahàmàl à adi. Masla ahàd à kèsлах iyaw à afik, adzà madzay la afik, maham à ahèṅ dza babay tatsàzlla à gay dèrèv. ³ Apèhàtála azlatatak aṅuvaw la azlagay la gay la abà, ṅgaha agòḍ à atà:

“Masla maslæk tatak asa à uda kà mad à maslæk tatak. ⁴ La mok uwana aslæk hi la guf aṅha la abà, azlafofulo anik tanis à tetèvi à ama, azladīyan tasa à waṅ tazuw à gay. ⁵ Azlaanik aya tanis à pala akur afik, bokuba uwana kutso la pala akur lakèl mēṅga aw kà, hī as à uda katskats, kà uwana kutso aga la ahèṅ mēṅga aw. ⁶ ṅgaha uwana afats adàdzeka mavəḍay la ndzəḍa, agulla fofulo tsatsadēḍa ala, kà uwana abək slilih kà à pala akur à afik. ⁷ Bā gotənaṅ azlafofulo anik tanis à atək à abà, uwana atək azigənaṅ, akəḍ mas uda aṅa fofulo à tsəh. ⁸ Bā gotənaṅ azlafofulo anik tanis à kutso delga gə à abà, ṅgaha tavə mayyay lela: Azlaanik tayya à adi zazur səla, azlaanik aya zur, ṅgaha azlaanik huməts.” ⁹ Yesu azàtələṅ à gəl agòḍ: “Tsəbàwwal sləm lela à baṅa sləm aga à akul lakèl.”

Kà mana Yesu apəhay kà la gay la gay la abà ma?

(Mark 4.10-12; Luka 8.9-10)

¹⁰ Kiya uwaga azlamèna matapla la slaka aṅha tazà vok à slaka aṅha: “Kà mana kapèhatàla gay la gay la abà ma?”, tagòḍal. ¹¹ Yesu agòḍ à atà: “Akul kà, kabəzaw masəl nasiri aṅa makoray Zəzagəla, ama atà kà tabəzal aw. ¹² Kà uwana dza uwana la tatak tadàvəlla à gəl aya, ṅgaha adəsəg gəl ala. Ama kà aṅa dza uwana la tatak ṅuv kà, kà tadədəvəlla à ahəl ala. ¹³ Kà uwaga à uwana gəpəhatàla gay la gay la abà, kà uwana tanəṅaṅ ama tanərəzaṅ ala aw, ṅgaha tatsənaṅ ama bokuba tatsəbal sləm la matsənəṅ aw, ¹⁴ kà gay aṅa masla mapəhal gay à ahəl Yesayya aṅa magəḍ à afik: 'Akul la matsəbal sləm, ama katsənawwan aw;

kanəṅawwan la matsəkəl yewdi à gay, ama kanəṅawwan aw.

¹⁵ Kà uwana tsəhay uwanay kà adàdzadza gəl aṅha ala,

Danakàh à sləm à ama.

Tatsakàh à yewdi aṅatà à ama

Kà yewdi aṅatà aṅa manəṅ aw

Kà sləm aṅatà aṅa matsənəṅ aw,

ṅgaha kà atà aṅa masəl tatak la ləv aṅatà la tsəh aw,

Kà atà aṅa mawul à waṅ à slaka gulo, kà gi aṅa mawuratàla aya aw, Zəzagəla agòḍ.*

¹⁶ Ama akul kà, marabay agay la akul, kà uwana yewdi aṅkul kà anəṅla, ṅgaha sləm aṅkul atsənà tatak. ¹⁷ La dziriga gəpəh à akul: Aṅuvaw azlamèna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəhla à azladza, la azladza dziriga aṅa Zəzagəla, tayàh kà manəṅəṅ uwana kanəṅàwwəṅ, ama tanəṅəṅ aw, kà matsən uwana katsənàwwəṅ, ama tatsənəṅ aw.”

Yesu apəh godega aṅa gay la gay la abà

* 13:15 13.15 Yesayya 6.9-10

*aŋa maslək tatak uwatà à uda
(Mark 4.13-20; Luka 8.11-15)*

¹⁸ “Iyay, tsənàwwàŋ godega aŋa gay la gay la abà aŋa masla maslək tatak, uwana asal magoɔfay zla. ¹⁹ Azlauwana tatsəna gay marabəŋ lakəl aŋa makoray Zəzagəla ŋgaha takəsəŋ aw, atà kà kalkal la gay tetəvi uwana azlafofulo tanis ala à ama: Ŋgaha mawisiga atsa à waŋ, atsatsam uwana à uda tasləka à ləv aŋatà à tsəh. ²⁰ Azlaanik kalkal la pala akur, uwana azlafofulo tanis à afik, tatsəb sləm à gay, takəs la marabay katskats, ²¹ ama tadala slilih la atà la abà aw. Takəs kà aŋa kaslà ŋuv pəra. Mok uwana matərəbɔy, la mas ŋgərpa adàtsizlla ala kà gay Zəzagəla kà, katskats tasak madiŋal gəl à vok aŋatà la tsəh ala. ²² Azlaanik kalkal la gày atək uwana azlafofulo tanis à abà: Tatsəna gay Zəzagəla, ama madzugway la adi aŋa gudəŋ à vok uwanay, la matsidɔy aŋha, la mapapatay aŋha lakəl aŋa ləmana asufa gay uwana ala la ləv aŋatà la tsəh, ŋgaha ahən aw. ²³ Azlaanik kalkal la kutso delga uwana azlafofulo tanis à abà: Tatsəb sləm à gay, ŋgaha tatsənaŋ. Ŋgaha tahən lela, azlaanik tayya à adi zazuy səla, azlaanik zuŋ, azlaanik aya huməts.”

Gay la gay la abà lakəl aŋa maŋaviya la guf la abà

²⁴ Yesu apəh à atà gay la gay la abà anik, agòɔf à atà: “Aganay tatak uwana məgagazləla la makoray Zəzagəla. Dza anik asləkà fofulo delga à guf aŋha à abà. ²⁵ La vəɔf la abà vərɔdi anik, à mok uwana azladza gesina la madzəhal la abà, masla məzam aŋa dza uwatà asà à waŋ, akokos maŋaviya à guf hi uwatà à abà, ŋgaha adà aŋha. ²⁶ Mok uwana hi adazigənaŋ, adzəkà matsa à gəl ahənaŋ kà, maŋaviya apəhla vok ala babay. ²⁷ Azlamagamza aŋa dza aŋa guf tasà à waŋ tagòɔfal: ‘Məŋga, kasləkà kà fofulo delga à guf aŋak à abà mi ya, maŋaviya uwanay ma asà à waŋ ma lala aya la?’ ²⁸ Agòɔf à atà: ‘Uwaga kà masla məzam gulo la uwana adàhà kiya uwaga’. Kiya uwaga azlamagamza tanəval, tagòɔfal: ‘Lagwa ma, asa à ka məɔɔy məɔɔtsəɔf à ahəŋ ay?’ ²⁹ ‘Awaŋ’, agòɔf à atà: ‘Baŋa la katsəɔfaw maŋaviya à ahəŋ kà, zlahaw kà, kadàtsəɔfawla hi gə, ³⁰ sàkəwwal, tahən la slaka gə tsərəh à matsəɔf tatak. La kaslə uwatà kà, gəɔgəɔf à azlaməna matsəɔf tatak: Tsəɔfaw kà maŋaviya dadəŋ, wəɔfəhəwəŋ təmtatəm kà matəl à gay, ŋgaha la lig la ahəŋ kà, dəwɔgəla hi gulo à mtəga, gəɔgəɔf à azlaməna matsəɔf tatak’.”

*Gay la gay la abà aŋa tsəhay hamadz
(Mark 4.30-32; Luka 13.18-19)*

³¹ Yesu apəh à atà gay la gay la abà anik aya, agòɔf à atà: “Makoray Zəzagəla kà, məgagazləla kà la tsəhay hamadz uwana atsa à uda la lig gày aŋa dza. ³² Masla la uwana à tsəh azlatsəhay anik anik à tsəh gesina, ama baŋa adazigənaŋ kà, masla la uwana aduwa azlaahəf anik, apak magol ahəf tsərəh à uwana azladiyaŋ tasaha à waŋ kà maŋaləh gày aŋatà à afik.”

*Gay la gay la abà aŋa tatak maməsl tatak ala
(Luka 13.20-21)*

³³ Yesu apəh à atà gay la gay la abà anik aya, agòɔf à atà: “La mana gəgagazləla makoray Zəzagəla ma? Makoray Zəzagəla kà kalkal la tatak maməsl tatak ala, uwana mis akotsiŋ à pəhəw dogum zlo à tsəh uwana adəh kilo dzik səla gəl aŋha səla, tsərəh à uwana aməsl magol pəhəw uwaga ala gesina.”

*Kà mana Yesu apəhay kà la gay la gay la abà ma?
(Mark 4.33-34)*

³⁴ Yesu apəh uwaga gesina à maham à ahəŋ dza kà la gay la gay la abà. Apəh à atà gay la kokudà la gay la gay la abà aw, ³⁵ kà gay aŋa masla mapəhal gay à ahəl aŋa mapəhla à azladza aŋa magəf à afik: 'Gədəpaha à atà kà la gay la gay la abà,

Gədəpəhatàla tatak mahad vok à ahəŋ gə uwana agà dagay madzəka vok aŋa gudəŋ à vok.'☆

Yesu apəhla godega aŋa gay la gay la abà

aŋa maŋaviya uwatà ala

³⁶ La lig la ahəŋ Yesu asək à maham à ahəŋ dza à ahəŋ, awul à mtəga. Azlaməna matapla la slaka aŋha tazà vok à slaka aŋha kà manaval godega aŋa gay la gay la abà uwatà: "Pəhanula gay la gay la abà aŋa maŋaviya uwana la guf hi la abà!" ³⁷ Yesu awulla atà ala la kiya uwanay: "Iyay, dza uwana aslək fofulo delga kà, uwaga kà Kona aŋa dza, ³⁸ guf kà, uwaga kà gudəŋ à vok, fofulo delga kà, azladza uwana azlaaŋa makoray Zəzagəla, ŋgaha maŋaviya bay kà, azlaaŋa masla mawisiga. ³⁹ Masla məzam uwana akokos maŋaviya uwaga kà seteni; təla matsəf tatak uwaga, kà madəv à gay gudəŋ à vok, azlaməna matsəf tatak kà azlamalika. ⁴⁰ Bokuba uwana tawadəh maŋaviya à akəl à gay kà, kiya uwaga adəpaka vok la madəv à gay gudəŋ à vok babay. ⁴¹ Kona aŋa dza adəsləl azlamalika aŋha à ahəŋ, ŋgaha tadətsatsam à uda la makoray aŋha la abà azladza uwana tasokw dza à tsakana à abà gesina, la azladza uwana tadəh mawisiga. ⁴² Tadəwuts atà à gudəh akəl uwana à abà, matuway la mapad slif la tsəh ala terawawa la abà. ⁴³ Ama azlauwana takəs gay aŋa Zəzagəla kà, atà kà tadəudəy bokuba afats la makoray aŋa Baba Zəzagəla la abà. Tsəbəwwal sləm lela, à baŋa sləm aga akul lakəl."

Gay la gay la abà aŋa ləmana mahadəŋ à ahəŋ gə

⁴⁴ "Makoray Zəzagəla kà kalkal la ləmana uwana mahadəŋ à ahəŋ gə la guf la abà. Dza anik abəz à ləmana uwaga, ŋgaha ahadəŋ à ahəŋ aya. Masla arab, ahad madawla uwana akoray gesina, ŋgaha asukwla guf uwatà."

Gay la gay la abà aŋa tatak bədə

⁴⁵ "Makoray Zəzagəla kà, kalkal la masla matsakalay uwana ayəh azla-tatak bədə delga delga gə. ⁴⁶ Mok uwana adabəz tatak bədə uwana delga gə, tsakalay aŋha zlazladə kà, aday, adawul tatak uwana akoray gesina, ŋgaha asukw la tatak bədə uwatà."

Gay la gay la abà aŋa dzarawa

⁴⁷ "Makoray Zəzagəla kà kalkal la dzarawa uwana aduway à iyaw à abà uwana ahəl tsəhay tatak anik anik gesina. ⁴⁸ Mok uwana adahən ala, azlaməna makas kilfi tabiyəŋ à uda, ŋgaha tadzəh madzay kà makəs kilfi delga delga à takosà à abà, ama uwana delga aw kà, tafətukw ala. ⁴⁹ Kiya uwanay à uwana adəpak à vok la makəf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok: Azlamalika tadəsa à ahəŋ kà mavəh azlamawisiga ala la azladelga, ⁵⁰ ŋgaha tadəfətukw azlamawisiga à gudəh akəl à abà. Tadətaway la mapadəh slif la tsəh ala, la abatà."

Ləmana mawga la ləmana maviyaga

⁵¹ “Katsenaw uwaga gesina noma ay?”, Yesu agòd à atà. “Iyay”, tagòdàl.
⁵² Ngaha agòd à atà: “Kiya uwanay zla, kèla masla mapàhla wakità mapəhay uwana ala apàk masla asik anja makoray Zəzagəla kà, masla kà bokuba zil gày uwana ahəl à uda la ləmana anja la abà azlatatak mawga la azlamaviyaga.”

Azlaməna gudəŋ Nazaret tadiŋ gəl à Yesu à vok aw
(Mark 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Mok uwana Yesu adadəv azlagay la gay la abà uwaga à gay kà, adà anja la abatà. ⁵⁴ Ngaha awùl à gudəŋ uwana à abà azigən la abà, adzəkà matapatàla azlatatak la gày madəv kudfa anatà la aku, ngaha azladza gesina kà ləv avàlàh à atà à gay gesina, tagòd: “Haŋkəli uwanay ma abəzal ma lala? Kakay asla kà madəhəŋ azlanadzipo uwanay ma? ⁵⁵ Masla kà bəzi anja masla mapəf ahəf təga aw uwà? Mariyama la uwana iyà anja aw takay? Yakuba, Yusufu, Səmon, ngaha Yahuda la uwana azladedə anja təga aw takay? ⁵⁶ Azladedə anja dəgam gə bay kà, atà la abanay kəla mavakay aw takay? Ngaha ma lala abəzal ndzəfa uwaga zlam la?” ⁵⁷ Kà uwaga à uwana tadiŋ gəl à masla à vok aw. Ama Yesu agòd à atà: “Masla mapəhal gay à ahəl kà lala beyli kà takəs gay anja, ama la gudəŋ anja uwana tayyà à abà baŋaw la huɖ gày anja kà, takəs gay anja aw.” ⁵⁸ La abatà kà Yesu adəhà azlanadzipo ŋuv pəra kà uwana tadiŋ gəl à masla à vok aw.

14

Madzugway anja Herod lakəl anja Yesu
(Mark 6.14-29; Luka 9.7-9)

¹ La zamana uwatà, Herod sufəl anja Galili avərà gay kà mapəhay lakəl anja Yesu. ² Agòd à azlaməna magamza anja: “Yuhana masla madəh batem kà, adawul à uda la mamətsay, kà uwaga à uwana aga la maslay kà madəh azlanadzipo kiya uwanay.”

Makəf Yuhana masla madəh batem

³ Tekedik kà, Herod la uwana avà tetəvi kà makəs Yuhana, awadəŋ, ngaha adùw à daŋay kà lakəl anja mis anja deda anja Filip, uwana sləm anja Herodiya. ⁴ Kà uwana Yuhana agòd à Herod: “Azlayla kà, kà kak anja mazəb Herodiya kà anja mis aw.”^{*} ⁵ Herod asəl makəf Yuhana, ama guba akəs kà azla Yahudiya, kà uwana gesina anatà tanəŋə Yuhana kà bokuba masla mapəhal gay à ahəl anja Zəzagəla kà mapàhla azladza.

⁶ Mok uwana mavakay uwana tayyà Herod adadəbà, tahàb madəvaday la mavakay uwatà. Dugu anja Herodiya ahàb dəs la huma anja azladza uwana tazàlàh atà. Dəs uwatà, adà à ləv anja Herod à tsəh, aràbən, ⁷ tsəràh à uwana azùw mawadəy kà mav tatak à dugu uwaga kəla tatak uwana anavay gesina. ⁸ La mapəhal anja iyà anja, agòd à sufəl: “Nàts gi gəl anja Yuhana à tasà à abà, kavà à gi.” ⁹ Kay, uwaga azà à sufəl mənğa, ama kà mazuw mawadəy anja, ngaha la azladza uwana azàlàh atà kà, avà tetəvi kà madəh uwaga. ¹⁰ Asləl dza kà mad manats gəl anja Yuhana masla madəh batem à waŋ la daŋay. ¹¹ Tasələ gəl uwatà à waŋ la tasà la abà, tavà à dahalay, masla bay adàla à iyà anja. ¹² La lig la ahəŋ azlaməna matapla la slaka Yuhana masla madəh batem, tasà à waŋ, tazəb vok anja kà mad malay. La lig la ahəŋ, tahàd kà mapəh tatak uwana apakà vok à Yesu.

^{*} 14:4 14.4 3Musa 18.6; 20.21

*Yesu avà tatak may à zil dëbow zlo
(Mark 6.30-44; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)*

¹³ Mok uwana Yesu atsənà uwaga, atsizilla ala la abatà la këslah iyaw, kà mad anha à kësaf à abà kokudà gël anha. Ama uwana maham à ahən dza atsən uwaga kà, tasà à uda la gudən la abà, ngaha tanəfà Yesu la maguway la gay gërdza. ¹⁴ Mok uwana Yesu adasa à ahən la këslah iyaw la afik, anənà maham à ahən dza anuvaw. Vok ahàmal kaykay kà azladza uwaga, ngaha adzəkà mawar atà ala la d'uvats anjatà la abà gesina.

¹⁵ Uwana mokokhu adasa à wan kà, azlaməna matapla la slaka anha tazà vok à slaka anha, tagòfal: “Vəd adagay, ngaha slaka uwanay kà fəta aya. Sàk à maham à ahən dza tadà anjatà à hudf gudən, kà atà anja mayàh hudf anjatà à gay.” ¹⁶ Yesu awùlla atà ala: “Akəsa vok kà atà anja madiy anjatà aw, akul la gël ankul, vaw à atà tatak may.” ¹⁷ Ama tagòfal: “La abanay kà kaf gay bəsew zlo la kilfi səla pəra aga anu la ahəl.” ¹⁸ Yesu agòf à atà: “Sàwgəla à wan à abanay dadən.” ¹⁹ Yesu agòf à maham à ahən dza: “Dzàw madzay la kəsaf la afik!” Ngaha masla ahəl kaf gay bəsew zlo la kilfi səla uwatà, anənà à zagəla, “Kikay”, agòf à Zəzagəla. Atsəkà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka anha, ngaha azlaməna matapla uwaga tavàh à maham à ahən dza uwatà bay. ²⁰ Kiya uwaga kəla uwabeyuwi azùw, kəla anja may anha. Azlaməna matapla tahamà à gay à matəm à atà à ahəl gə à vok, takosà kulo gël anha səla à uwana atəmàl à atà à ahəl la kaf zlo la kilfi səla uwaga la abà. ²¹ Matugway anja azlazil uwana tazùw kaf kà, aslay dëbow zlo kokudà matugw azlamis la azlabəza.

*Yesu aday la gël dərəv
(Mark 6.45-52; Yuhana 6.15-21)*

²² Kiya uwaga Yesu agòf à azlaməna matapla la slaka anha kà: “Dàw à këslah iyaw à afik, katsəvokaw à gay dərəv à uda anik kà gi, gi kà: ‘Mada anjulo zlà’, gəgòf à maham à ahən dza.” ²³ Uwana tavàh vok ala, ahəd à gudən anik à afik kokudà gël anha kà madəv kudà. Vəd abəzal à gël la abatà. ²⁴ Këslah iyaw babay kà adaday kà kərkər. Afad atərəbà atà, kà uwana tagolà à huma à gay. ²⁵ Zwek la huma la gay la matuway gotsak terəna, Yesu adà à awtày à slaka azlaməna matapla anha la maday lakəl iyaw. ²⁶ Ama mok uwana tanənən aday la gël iyaw kà, tasəkùläh à tsəh ala kà guba, “Uwaga kà tatak mavavat dza”, tagòf, ngaha tadzəkà mawiyay guba. ²⁷ Ama katskats Yesu abadfatəmà: “Karuwaw vok à ahən aw, gi njuwà, guba akəs akul aw!”, agòf à atà. ²⁸ Piyer abadalmà, agòfal: “Sufəl, banja kak dziri kà: ‘Sà à wan’, gòf à gi, gəda à awtày la gël iyaw!” ²⁹ “Sà à wan”, Yesu agòfal. Piyer asà à ahən la këslah iyaw la afik, adzəkà maday la gël iyaw kà mad à slaka Yesu. ³⁰ Ama uwana anənən afad adzəkà madəday kà, adzəkà masəkulay la mad à iyaw à abà, adzəkà mawiyay: “Sufəl, bəlla gi!” ³¹ Katskats Yesu abiyà ahəl ala, akəs la ahəl, ngaha agòfal: “Kayyà, madijal gël à vok anjak kà à tsəh ala, kà mana kadzurkway la ləv anjak la tsəh ma?” ³² Tadà à këslah iyaw à afik atà səla, ngaha afad adəf aya aw, adzà à ahən titi. ³³ Kiya uwaga azlaməna matapla uwana la këslah iyaw la afik takədèf à ahən la huma anja Yesu, tagòfal: “Ndzer, kak Kona anja Zəzagəla.”

*Yesu awar azlaməna d'uvats ala la kutso Genesaret
(Mark 6.53-56)*

³⁴ Mok uwana tadà à uda la dərəv la abà kà, tabəz à makoray anja Genesaret à abà. ³⁵ Bokuba uwana azladza la gudən uwatà tasəl Yesu kà,

tazàhà gay aña mas à wañ aña la huɗ gudəŋ gesina, ŋgaha tahamàhla azlaməna ɗuvats à wañ gesina. ³⁶ Tadèw kudfa à Yesu kà azlaməna ɗuvats tabəz tetəvi kà madəbani amiyaka gay aña lukut aña pəra, ŋgaha dza gesina uwana adəbani kà awur ala la ɗuvats aña la abà.

15

Matapla uwana asa à wañ la slaka azlababa madzidziga (Mark 7.1-13)

¹ Azla Farisəya la azlaməna matapla mapəhay aña Zəzagəla tasà à wañ la Urusalima, tasà à slaka Yesu la magoɗal: ² “Kà mana azlaməna matapla la slaka aña kà takəs mapəhay aña azlababa madzidziga aw ma? Kà mana tapalàh ahàl bokuba uwana matapla gami apəhay kà mazuw tatak may aw ma?” ³ Yesu awùlla atà ala, agoɗ à atà: “Akul ma, kà mana kakəsaw mapəhay aña Zəzagəla aw, kanəfaw kà matapla aña gəl aŋkul ma? ⁴ Tekedik kà Zəzagəla agoɗ kà:

'Zlèbà baba aña la iyà aña'

ŋgaha

'Dza uwana apəh mawisiga lakəl aña baba aña baŋaw aña iyà aña kà azlayla mamətsay.'[✧]

⁵ Ama kul kà kagoɗaw kà: 'Baña dza agoɗ à baba aña baŋaw à iyà aña: Humà tatak gulo, uwana gəɗàhla sləray kà, annaka gəslala vok aña mav à ka mazlak ka, uwaga kà tatak maf à ahəŋ gə kà aña Zəzagəla.' ⁶ Kiya uwaga kà, dza uwaga anəkudfa kà mazlakay baba aña baŋaw iyà aña aya aw. Kiya uwaga à uwana kakəlaw mapəhay aña Zəzagəla ala, kà kul aña manəf matapla aña gəl aŋkul. ⁷ Akul azlaməna magolla dza, azlawla Yesayya masla mapəhal gay à ahàl apəh lakəl aŋkul, agoɗ:

⁸ 'Azladza uwanay kà tazlèb gi la paŋaw deyday pəra.

Ama ləw aña tà kà kərkər la gi.

⁹ Makəɗed à ahəŋ uwana azladza uwanay takəɗed à gi à ahəŋ kà deyday, Kà uwana atà tapàhla ala kà masəlay aña gəl aña tà, uwana mapəhay aña dza pəra.'[✧]

Uwana aɗàh àlàh à dza à vok (Mark 7.14-23)

¹⁰ La lig la ahəŋ Yesu azàl à maham à ahəŋ dza agoɗ à atà: “Tsənàwwàŋ, fàwwal sləm lela: ¹¹ Tatak mazuway uwana ada à gay à awtày, la uwana aɗàh àlàh à dza aw, ama uwana atsa à wañ la gay la awtày, la uwana aɗàh àlàh à dza.”

¹² Azlaməna matapla aña Yesu tazà à vok à slaka aña, tagoɗal: “Kasəl kà gay aña uwanay kà azin azla Farisəya à gəl kaykay aw takay?”

¹³ Awùlla à atà la magoɗay: “Kela fofulo uwana Baba gulo uwana la zagəla la afik aslèkà aw kà, adàgay mabəɗ à ahəŋ gə. ¹⁴ Sàkàw atà, atà azlaməna makas azlaguləf à ahàl. Ama baña akəs guləf anik à ahàl kà, atà səla nna tadəsokw à afək à abà.” ¹⁵ Piyer atsəval gay aña à gay, agoɗal: “Sànula à uda à gay la gay la abà uwaga!” ¹⁶ Yesu agoɗ à atà: “Akul babay kà kaslaw matsən uwanay aw takay? ¹⁷ Kasəlaw kà kəla tatak uwana ad à huɗ aña dza kà aguwa à uda la godega aw takay? ¹⁸ ŋgaha babay kəla tatak uwana aguwa la gay aña dza kà asà à uda kà la ləw la tsəh, uwaga la uwana aɗàh àlàh à dza à vok. ¹⁹ Kà uwana la ləw la tsəh la uwana madzugway mawisiga atsa à uda adàla dza à makəɗ dza à abà, à gəl gaw à abà, à mabila à abà,

à limlim à abà, à gəl à abà, à fida à abà, ngaha à mapàh mawisiga lakəl aṅa azladza anik à abà babay. ²⁰ Uwaga la uwana aɗàh àlành à dza à vok, ama mazuw tatak la kokudfa mapal ahəl bokuba uwana manəbay aṅkul agòɗf kà, aɗàh àlành à dza à vok aw.”

*Yesu atà la mis uwana asəl Zəzagəla aw
(Mark 7.24-30)*

²¹ Yesu atsizilla ala la abatà, ahàd à kutso uwana à abà nekwa la gudəṅ Tir la Sədon. ²² Mis Kananiya uwana adzà à ahəṅ la gudəṅ uwatà, asà à waṅ à slaka aṅha, adəval kufda: “Məṅga, Kona aṅa David, vok aham à ka kà gi. Dugu gulo la zagəla zagəla lakəl məṅga, uwana atərəbəṅ kaykay.” ²³ Ama Yesu apakwà gay məslək aw. Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aṅha tasà à waṅ, tagòɗf à Yesu: “ ‘Dà aṅak’, gòɗf à mis uwaga, anəf anu la tsəh la gay.” ²⁴ Yesu awùlla à uda: “Gi kà gəga masləl gi à waṅ kà, kà aṅa azlatuwaṅ mazàhla gà Isərayel pəra.” ²⁵ Ama mis asà à waṅ, akədèɗf à ahəṅ la huma aṅha la magòɗfal: “Məṅga, kamkam zlak à gi.” ²⁶ Yesu awùlla à uda, agòɗfal: “Delga kà mazəb kaf aṅa azlabəza kà maməl à azlakəda à ahəṅ aw.” ²⁷ “Iyay nəma, Məṅga”, mis agòɗfal. “La kità babay kà, azlakəda kà tatsatsəm mapətsəh pətsəhga uwana atàɗf kà azlaməṅga à wəɗfah.” ²⁸ Kiya uwaga Yesu awulàlla, agòɗfal: “Hay, mis, madiṅal gəl à vok aṅak kà məṅga, tatak uwana kayahay kadàbəzal.” Ngaha dugu aṅha awür ala la kaslà uwatà.

Yesu awar azlaməna ɗuvats ala aṅuvaw

²⁹ Yesu adà aṅha la abatà, ahàd à gay dərəv aṅa Galili, à gudəṅ à afik, adzà madzay la abatà. ³⁰ Maham à ahəṅ dza aṅuvaw tasà à waṅ à slaka aṅha, tasàhla azlaməna ɗuvats à waṅ: Azladeri, azlaguləf, azlamakalàh gà, azlabada, ngaha azlatsəhay anik anik gesina babay. Tahamà atà à huma aṅa Yesu, ngaha awaràtala. ³¹ Ləv avàlành à azladza à gay məṅga, kà uwana tanəṅà kà azlabada tavats gay, azlamakalàh gà tawàrla, azladeri tadày, ngaha azlaguləf bay tanəṅla. Tadzəka mazləb Zəzagəla aṅa Isərayel.

*Yesu avà tatak may à zil dəbow uɗaf
(Mark 8.1-10)*

³² Yesu azàl azlaməna matapla la slaka aṅha ngaha agòɗf à atà: “Kay, vok aham à gi kà azladza uwanay, kà uwana mahəṅay makər atà la slaka gulo, ngaha tatak may adadàv kà atà à gay, asa à gi maduw atà à gəl la may gà aw, kà uwana may adàkadf atà asik à gəl, tadàtəɗf à ahəṅ la tetəvi la ama.” ³³ Azlaməna matapla la slaka aṅha tanàval à gay ala: “Lala məbəz tatak may məṅga kà aṅa azladza kat uwanay la kəsaf uwanay la abà la?” ³⁴ Yesu anàv à atà gay ala, agòɗf à atà: “Kaf gay bərsew nna aga à akul la ahəl ma?” Tagòɗfal: “Gay bərsew məɗəf, la azlabəza kilfi ṅuv ṅuv.” ³⁵ “Kiya uwaga dzàhàw madzay”, agòɗf à maham à ahəṅ dza. Maham à ahəṅ dza tadzàhà à madzay. ³⁶ La lig la ahəṅ ahəl kaf məɗəf la azlabəza kilfi uwatà, “Kikay”, agòɗf à Zəzagəla, akàlànhàṅ ala, ngaha avà à azlaməna matapla la slaka aṅha, kà atà aṅa mavàh à maham à ahəṅ dza. ³⁷ Kəla uwabeyuwi aṅatà azùw kəla may aṅha. Matam à atà à ahəl gà kà, azlaməna matapla tahàmalla à gay à vok takosà məɗəf aya. ³⁸ Azlaməna mazuw tatak uwaga kà zil dəbow uɗaf kokudfa matugw azlamis la azlabəza. ³⁹ Mok uwana “Dàw wurwur”, Yesu adagòɗfiya à maham à ahəṅ dza kà, ahàd à kəslah iyaw à afik kà maday à kutso aṅa Magadan à abà.

16

Azla Farisøya la azla Sadukiya tanav nadzipo (Mark 8.11-13; Luka 12.54-56)

¹ Azla Farisøya la azla Sadukiya tazà à vok à slaka Yesu, kà mavavarəŋ, tanàv à Yesu kà mapəhatàla la nadzipo la abà kà ndzəɗa aŋha kà atsa à ahəŋ kà la Zəzagəla. ² Ama Yesu awùlla atà ala: “La matəɗ à ahəŋ afats kagodaw kà: ‘Baŋa məlo, atəv à tsəh la matəɗ à ahəŋ afats kà, lebəŋ kà məl adàhəɗay’, kagodaw. ³ Ama la gay bebəŋ gà kà kagodaw: ‘Iyaw adàsuway lakana, kà uwana zagəla atəv à tsəh’. Akul kà, kasəlaw mavàh məlo aŋa zagəla ala, ama kà mana kasəlaw mavàh masəlay aŋa zamana uwanay ala aw ma? ⁴ Azladza aŋa zamana uwanay kà azlamaksafər, azlamabila la huma Zəzagəla aw, tanavay azlanadzipo, ama nadzipo la ahəŋ aw, say masəlay aŋa Yonas pəra”. La lig la ahəŋ asàk atà à ahəŋ, adà aŋha.

Tatak may avika à azlaməna matapla kà mazəb à ahəl (Mark 8.14-21)

⁵ Mok uwana azlaməna matapla taguway la gay dərəv à uda kà avikà à atà kà mazəb tatak may à ahəl. ⁶ Kiya uwaga Yesu agòɗ à atà kà: “Dahàw haŋkəli, nəŋàwla gəl aŋkul kà tatak maməsl tatak ala aŋa azla Farisøya la azla Sadukiya.” ⁷ Azlaməna matapla tadzəka magoɗay kà atà kà atà: “Iyay, apəh kiya uwanay kà, kà uwana məzəb tatak may à ahəl aw”, tagòɗ. ⁸ Yesu atsənà madzugway aŋatà, agòɗ à atà: “Kà mana kavàtsàw gay la tsəh ala kà akul à akul ma? Kà uwana tatak may aga à akul la ahəl aw takay? Madiŋal gel à vok aŋkul kà à tsəh ala. ⁹ Tsəràh à lakana babay kà, katsənawwəŋ aw takay? Dzùgwàw lakəl aŋa kaf gay bərsew zlo uwana gətsàkəŋ ala kà aŋa azlazil dəbow zlo tsi. Kasəlaw ma takosà nna atəmal à tsəh ala ma? ¹⁰ Dzùgwàw lakəl aŋa kaf məɗəf uwana gətsàkəŋ ala kà aŋa azlazil dəbow ufaɗ aya tsi. Ngaha ma takosà nna atəmal à tsəh ala babay aya ma? ¹¹ Kà mana katsənàwwəŋ kà gəpəh à akul kà lakəl aŋa tatak may aw ma? Nəŋàwla gəl aŋkul kà tatak maməsl tatak ala aŋa azla Farisøya la azla Sadukiya.” ¹² Kiya uwaga kà, azlaməna matapla tatsənəŋ kà apəh à atà kà lakəl aŋa manəŋla vok kà tatak maməsl tatak ala aw, ama kà mapàhla ala aŋa azla Farisøya la azla Sadukiya.

Piyer apəhla ala kà: Yesu kà Kristu (Mark 8.27-30; Luka 9.18-21)

¹³ Yesu ahəd à kutso uwana à abà nekwa la Zəsare aŋa Filip, anàv azlaməna matapla la slaka aŋha la gay ala: “Mana azladza tapəhay lakəl aŋa Kona aŋa dza ma?” ¹⁴ Tawulàlla: “Azladza anik tagoɗ kà: ‘Kak Yuhana masla maɗàh batem’, azlaanik tagoɗ kà: ‘Kak Eliya’, ngaha azlaanik aya tagoɗ kà: ‘Kak Yereimiya, baŋaw masla mapəhal gay à ahəl anik’ ”, tagòɗ. ¹⁵ “Iyay zla, akul ma gi uwa kagodaw tak uwa?”, Yesu agòɗ à atà. ¹⁶ Səmon Piyer awùlla à uda agòɗal: “Kak Kristu, Kona aŋa Zəzagəla uwana la sifa aŋa tsəràh à awtày.” ¹⁷ Kiya uwaga Yesu agòɗal: “Kak la marabay, Səmon kona aŋa Yuhana, kà uwana dza asik à uwana apəhakala dziriga uwaga aw, ama Baba gulo uwana la zagəla la afik la uwana apəhakala uwaga. ¹⁸ Ngaha gi, gəgoɗ à ka: Kak Piyer, uwana asal magoɗay kà: Dzəgla, ngaha la dzəgla uwanay la afik la uwana gəɗəŋal maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla gulo, bà mamətsay bay kà, adàslal à vok aw. ¹⁹ Gəɗàv à ka tsəkurəm aŋa makoray Zəzagəla à ahəl: Uwana kawafəŋ la vəɗah adəgay mawafəŋga la zagəla, uwana kapələŋ ala la

vəfah adəgay mapələŋ ala gə la zagəla la afik babay.”²⁰ La lig la ahəŋ Yesu afəh akur à azlaməna matapla à lig la slaka aŋha, kà atà aŋa mapəhay à dza anik kà masla Kristu aw.

Yesu apəh gay mamətsay aŋha à ahəŋ

la mawul à uda aŋha la mamətsay

(Mark 8.31-9.1; Luka 9.22-27)

²¹ Dagay la kaslā uwatā Yesu adzəkā matapla azlaməna matapla à slaka aŋha la dazuwaya la magodəy: “Azlayla kà vok kà, gəda à Urusalima, ŋgaha kà gi aŋa mas ŋgərpa mənŋa la abatā la ahəl aŋa azlamasiga, la azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ŋgaha aya la azlaməna mapəhla mapəhay ala. Tadakəd gi, ŋgaha la mahənay maməkər gədəwul à uda la mamətsay.”²² Kiya uwaga Piyer akəs à fəta à awtəy ŋgaha adəl à gəl, agòdāl: “Zəzagəla anəŋla ka Sufəl, uwaga adəbəz à ka aw!”²³ Ama Yesu agolā vok, agòd à Piyer: “Zà à gi vok kərkər, kak seteni, kak masla matsalla à gi matekwid la tetəvi gulo la ama, kà uwana madzugway aŋak kà aŋa azladza vəfah awkà uwana asà à Zəzagəla aw.”

²⁴ ŋgaha la lig aŋa uwaga la ahəŋ Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Baŋa dza asal manəf gi kà, asak à maf sləm à gəl aŋha, ŋgaha azəb ahəf mamətsay aŋha, ŋgaha anəf gi.”²⁵ Dza uwana asal matəf gəl aŋha, adəziŋ ala, ama dza uwana az gəl aŋha ala kà gi, adəbəl gəl aŋha.

²⁶ Mana akəs vok à dza, uwana akor gudəŋ à vok gesina, ŋgaha masla adəz gəl ala la huma la gay bawbaw ma? Tatak la ahəŋ dza avəy kà masukwla sifa aŋha takay?²⁷ Kona aŋa dza adəsa à waŋ la mazləbəy aŋa Baba aŋha la abà la azlamalika aŋha, ŋgaha adəpəlay à kəla dza la tsəhay madəhəŋ aŋha uwana adəhəhəŋ.²⁸ Hadəy, gəpəh à akul la dziriga: Azladza anik la tataka aŋkul la abà la abanay kà, tadəmətsay dən aw, say baŋa tanəŋ Kona aŋa dza atsa à waŋ la makoray aŋha.”

17

Mabədfəla vok aŋa Yesu la gudəŋ la afik

(Mark 9.2-13; Luka 9.28-36)

¹ Mahənay mukwa la lig aŋha la ahəŋ, Yesu azəb Piyer, Yakuba ŋgaha Yuhana, deda aŋa Yakuba, ŋgaha adəla atà à gəl gudəŋ kərkər gə à afik, kokudə gəl aŋatà.² Abədfəla vok la huma yewdi aŋatà, huđ adi aŋha aŋəràzlla atà à adi bokuba afats, ŋgaha lukut aŋha aùd təlla.³ ŋgaha azlaməna matapla makər uwaga tanəŋà Musa atà la Eliya, tavəts gay la Yesu.⁴ Kiya uwaga Piyer agòd à Yesu: “Sufəl delga à uwana məga la abanay zla. Baŋa asa à ka gəts safsaf makər à abanay, tekula aŋak, tekula aŋa Musa, tekula aŋa Eliya.”⁵ La mok uwana Piyer abadmə, habaga akəl atà, mələs magol magodugodu à adi tabədfamma, la habaga uwatā la abà kà kuda atsən la magodəy: “Uwanay kà bəzi gay ləv gulo, gərabay mənŋa, mənŋa kà masla. Tsəbəw sləm à masla lela.”⁶ Mok uwana azlaməna matapla tatsən kuda uwaga kà, guba akəs atà, takədəd à ahəŋ la huma aŋa Yesu.⁷ Yesu azà à vok à slaka aŋatà, ŋgaha abək atà à ahəl à gəl: “Tsizləwla guba akəs akul aw”, agòd à atà.⁸ Tawəlla gel à afik, ama tanəŋà dza anik aw say Yesu kokudə gel aŋha pəra.

⁹ Mok uwana tatsəh à ahəŋ la gudəŋ la afik, Yesu afahà à atà akur à lig: “Kapəhaw à dza lakəl aŋa tatak uwana kanəŋəwwəŋ tsəràh à mok uwana Kona aŋa dza adəwul à uda la mamətsay aw.”

✧ 17:5 17.5 1Musa 22.2; Mahabay 2.7; Yesayya 42.1

¹⁰ Ngaha kiya uwaga azlaməna matapla tanàv à Yesu: “Kà mana azlaməna mapàhla mapəhay ala tagodf kà: ‘Eliya adàtsa à vok à waŋ ma’?”
¹¹ Awùlla à atà ala: “La dziriga Eliya atsa à waŋ kà madàh tatak à ahəŋ la tetəvi aŋha. ¹² Ama gəgodf à akul kà, Eliya kà adasa à waŋ dagay uwarà, ama azladza tasəl kà masla aw, tadahàlàn à vok bokuba uwana asà à atà. Kiya uwaga babay tadàdehəŋ à Kona aŋa dza la gel aŋha.”

¹³ Kiya uwaga à uwana azlaməna matapla tatsənəŋ à uwana apəh à atà gay lakəl aŋa Yuhana masla madàh batem.

*Yesu awur bəzi uwana ala la masasədfok mawisiga lakəl
 (Mark 9.14-29; Luka 9.37-43)*

¹⁴ Mok uwana tabəzay à slaka uwana maham à ahəŋ dza la ahəŋ, dza anik azà à vok à slaka Yesu akədədfal à huma, ¹⁵ agòdfal: “Məŋga, vok aham à ka, kà bəzi gulo uwana la dɔvats tatagà akasay, atərəb à ahəŋ kaykay, ngaha babay atadàh à akəl à abà, à iyaw à abà aya babay. ¹⁶ Gəsəlla à azlaməna matapla la slaka aŋak à waŋ, ama taslala vok aŋa mawurəŋ ala aw.” ¹⁷ Yesu agòdf à atà: “Kayyà, akul azladza dzaŋdzaŋga, ngaha mawisiga, dagay mbà mədàdz à ahəŋ anina ma? Tsərəh mbà, gədàbasahakulaŋ ma? Lagwa sàwɔgəla bəzi uwatà à abanay!” ¹⁸ La abatà Yesu aslèh məl à masasədfok mawisiga à gəl, ngaha masasədfok mawisiga uwaga asà à uda la bəzi uwaga la abà, awur ala la mok uwatà.

¹⁹ La lig la ahəŋ, azlaməna matapla la slaka aŋha tazà à vok à slaka aŋha, tanàval à gay ala: “Kà mana məslalla vok, kà masəlla masasədfok mawisiga uwaga à uda aw ma?” ²⁰ Yesu agòdf à atà: “Kà uwana madiŋal gəl à vok aŋkul asla aw! Haday, la dziriga: Agay madiŋal gel à vok aŋkul à gay la ahəŋ bà kat tsəhay hamadz kà, naka kaslawwala vok aŋa magodf à dadəɔwal uwanay: ‘Zà à vok la abanay!’, ngaha masla aslala vok aŋa maz à vok. Tatak la ahəŋ adədf à akul gay à ahəŋ aw. ((²¹ Ama say la madəv kuda la makəs nəlay la uwana, dza aslala vok aŋa masəla à tsəhay masasədfok mawisiga uwanay à uda!))”

*Yesu apəh gay mamətsay aŋha la mawul à uda aŋha kà masəla
 (Mark 9.30-32; Luka 9.43-45)*

²² Vudf tekula, mok uwana azlaməna matapla la slaka aŋha tagà la kutso Galili, Yesu agòdf à atà: “Kona aŋa dza kà tadàvày à ahəl aŋa azladza. ²³ Tadəkədfay, ama la mahənay maməkər adàwul à uda la mamətsay.” Azlaməna matapla tadzà à ahəŋ la mazaw la gel la abà məŋga, kà gay uwaga.

Mapəl hadama aŋa məŋ gày Zəzagəla

²⁴ Mok uwana Yesu la azlaməna matapla la slaka aŋha tabəz à Kaper-nahum, azlaməna mazəb hadama aŋa məŋ gày Zəzagəla tazà à vok à slaka Piyer, kà manaval à gay ala: “Piyer, məŋga aŋkul ma apəl hadama aŋa məŋ gày Zəzagəla aw takay?” ²⁵ “Iyay, apəlay”, Piyer agòdfal. Mok uwana Piyer adà à gày la kay, Yesu adzəkà gay teraŋa, agòdfal: “Mana kadzugway ma Səmon? Azlauwana tapəlay hadama banaw tapəl gəl à azlasufəl aŋa gudəŋ à vok uwanay uwà? Azlaməna gudəŋ takay awma azlaməlok dza takay?” ²⁶ “Azlaməlok dza”, Piyer agòdfal. Yesu agòdfal: “Tsa kiya uwaga kà, azlaməna gudəŋ tapəlay aw. ²⁷ Ama kà mazin à atà à gəl aw kà, həd à dərəv à abà, dɔdùw kodzar aŋak à iyaw à abà, kilfi uwana kadàtsa à vok à makəsay kà, kadàpakw à gay aŋha kadàbəzal gursu la paŋaw aŋha la awtày kà, kadàhəlay, ngaha kadàbək à atà kà aŋami anu səla.”

18

Uwa mənğa gà uwa?

(Mark 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ La kaslà uwatà azlaməna matapla tazà à vok à slaka Yesu ngaha tanàval: “Uwa, mənğa gà la makoray Zəzagəla uwa?” ² Yesu azàla bəzi nıv gà, atsizllatən à huma à gay, ³ agòf à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Baņa kapakaw bokuba bəzi nıv gà uwanay aw kà, kadàdaw à makoray Zəzagəla aw. ⁴ Dza uwana tələmmaga bokuba bəzi uwanay kà, masla la uwana dza mənğa gà la makoray Zəzagəla. ⁵ Nğaha: Dza uwana akəs bəzi nıv gà uwanay kà sləm gulo kà, akəs gi babay.”

Madukw mabəziga bəziga à tsakana à abà

(Mark 9.42-48; Luka 17.1-2)

⁶ “Dza uwana adukw mabəziga bəziga uwanay adiņ gi gəl à vok, à tsakana à abà kà, nıləm kà aņha kà tawadfal magol dzəgla à kuda, ngaha taduw à dərəv à abà. ⁷ Kayyà nğərpa kà aņa gudəņ à vok uwanay, kà uwana aņa la azlatatak uwana adala dza à tsakana à abà. Dza aslala vok kà madəf gay à uwaga à ahəņ aw, ama nğərpa agay la dza uwana abiy uwaga à waņ.”

⁸ “Baņa ahəl aņak baņaw asik aņak la uwana adala ka à tsakana à abà kà, nàtsàh à tsəh ala, wùtsla kərkər la kak, nıləm kahàd à sifa dziriga à abà la ahəl tekula baņaw la asik tekula, à kà kak aņa mad à gày akəl uwana à abà amatsila aw la azlaahəl aņak la azlaasik aņak gesina aņa koksikoksi. ⁹ Baņa kà yewdi aņak la uwana adala ka à tsakana à abà kà, bəf à adi ala, məlla kərkər, nıləm kahàd à sifa à abà nızliņa nızliņ la yewdi, kà kak aņa mad à gày akəl uwana à abà amatsila aw aņa koksikoksi la yewdi səla nna.”

¹⁰ “Dahàw haņkəli kà mapəseyay tekula aņa azlabəza uwanay, kà uwana gəpəh à akul à vok à abà kà, la zagəla kà azlamalika aņatà tatsizl à ahəņ koksikoksi la huma aņa Baba gulo, kà aņatà.” ((¹¹ Kà uwana Kona aņa dza asa à waņ kà mayàh mabəl azlauwana tazahla.))

Gay la gay la abà aņa tuwaņ mazila gà ngaha la uwana tabəzal

(Luka 15.3-7)

¹² “Mana kadzugwaw à baņa dza akor tuwaņ dzim, ngaha tekula aņatà azilà, asàk azladzik ladəga gəl aņha ladəga gà uwanay la gudəņ la afik, kà mad mayàh uwana azalà aw takay? ¹³ Gəgof à akul baņa adabəzal kà, arabay mənğa kaykay à kà azladzik ladəga gəl aņha ladəga uwanay tazàh ala aw. ¹⁴ Kiya uwaga babay, Baba aņkul uwana la zagəla la afik kà, asal amiyaka tekula la tataka azlabəza gà uwaga la abà azila aw.”

Maday la maham gay à vok la abà

¹⁵ “Baņa deda aņak adahà à ka tsakana à vok, hād à slaka aņha, pəh alla mawisiga aņha, ama gàw kà akul səla səla pəra. Baņa atsəb à ka sləm kà, kabəz deda aņak aya. ¹⁶ Ama baņa akwes kà matsəb à ka sləm kà, zəl à dza tekula à tsəh baņaw səla, kà mapəhay lakəl aņa gay uwaga gesina, kà magay la sayda aņa azladza səla la afik baņaw aņa azladza makər bokuba uwana matsetseray apəhay. ¹⁷ Ama baņa akweska matsəb à atà sləm kà, pəh uwaga à azlaməna madiņal gəl à vok gesina; ngaha baņa atsəna à atà aw kà, pàkàw dza uwaga ala bokuba dza uwana asəl Zəzagəla aw, baņaw kiya masla mazəb hadama.”

Makweska baņaw makəsay

18 “La dziriga gəpəh à akul uwana kawadawwanj la vədah, adəgay mawadəngə la zagəla, uwana kapələwwanj ala la vədah, adəgay mapələnj ala gə la zagəla la afik babay.”

Madəv kudə la maham gay à vok la abà

19 “Iyay, gəpəh à akul babay aya kà, baŋa azladza səla la tataka aŋkul la abà, tatsən vok gay kà manavay amiyaka bə mana beymi la madəv kudə la abà kà, Baba gulo uwana la zagəla la afik adàvə à atà. 20 Kà uwana la slaka uwana azladza səla baŋaw makər taham gay à vok la sləm gulo kà, gi la tataka aŋatà la abà”, Yesu agòd.

Gay la gay la abà aŋa

magamza uwana akweska mamatsinj à dza anik ala

21 Kiya uwaga Piyer azà à vok à slaka Yesu, anàvalla gay ala: “Sufəl, asik nna gədàmatsinj à deda gulo ala à baŋa asàkiyà à madəhgənj mawisiga à vok aw ma? Tsəràh à asik mədəf ay?” 22 “Awanj”, Yesu agòdal: “Asik mədəf gəgod à ka aw, ama tsəràh à asik dzik mədəf asik mədəf. 23 Kiya uwaga à uwana məgagəzləla makorəy Zəzagəla la Sufəl anik uwana asal masəl madz à ahənj aŋa tatak aŋha la slaka magamza aŋha. 24 Mok uwana tadzàh madzay kà matugway kà, tasàlla dza uwana à wanj anəfay la sili ləfu gə, azlamillion aŋuvaw la vok. 25 Dza uwatà agə la tatak kà mapəlla sili uwatà aw. Məŋga aŋha agòd: Məduw masla ala bokuba mayà, ŋgaha maduw mis aŋha ala la azlabəza aŋha gesina, ŋgaha kəla tatak uwana akorəy gesina, kà mapəlla goder uwana la vok gesina. 26 Magamza uwaga akədəf à ahənj la huma aŋa məŋga aŋha: ‘Kamkam, bəsəgənj, gədəpəla à ka gesina’, agòdal. 27 Kiya uwaga vok aham à məŋga aŋha: Asəkalla goder aŋha uwaga la vok gesina, adùwal gəl, adà aŋha.”

28 “Magamza maduwal gəl gə uwaga, asà à uda anəjà dza uwana tadəhàhà sləray atà səla, uwana goder aŋha la vok aŋa sili akur akurga dzim. Uwana adanənjə kà, akəs la kuda agòdal: ‘Pəl à gi goder gulo uwana aga à ka la vok.’ 29 ‘Kamkam, kamkam’, manalay aŋha akədəfdal à ahənj la magòdal: ‘Bəsəgənj, gədəpəla à ka goder aŋak gesina’, agòdal. 30 Ama akəs aw, adùw à daŋay tsəràh à uwana apəl goder aŋha dànj. 31 Mok uwana azlamagamza anik tanəjà uwaga apakà vok, tapəkàh ləv məŋga kà uwaga, ŋgaha tahəd, tapəh uwaga à məŋga aŋatà. 32 Kiya uwaga məŋga aŋatà azàla magamza uwaga. ‘Kak magamza makəsafər gə, gi gəsək à ka ala goder gulo uwana agə à ka la vok gesina, kà uwana kadəv à gi kudə aw takay? 33 Naka vok aham à ka kà manalay aŋak suwanj, bokuba uwana vok ahamà à gi kà kak aw takay?’ 34 Məŋga uwaga apək ləv məŋga lakəl aŋha, adùw magamza uwaga à daŋay tsəràh à uwana apəlal goder aŋha gesina suwanj.” 35 Kiya uwaga Yesu azàlən à gəl: “Baba gulo uwana la zagəla la afik adədahakulanj kiya uwaga babay, à baŋa tekula aŋkul amatsənj à deda aŋha ala la ləv aŋha gesina aw zla!”

19

*Yesu apahla gay lakəl aŋa makudək mis ala
(Mark 10.1-12)*

1 Mok uwana Yesu adakəd gəl à gay uwaga, asà à uda la Galili kà mad à makorəy aŋa Yahudiya uwana à abà la gay dərəv uda anik aŋa mukwà Urdun. 2 Maham à ahənj dza aŋuvaw tanəfà, ŋgaha awarə azlaməna dūvats aŋatà ala gesina.

³ Azla Farisøya anik tazà à vok à slaka Yesu kà matap masla, tanàval: “Haday, ma mapəhay gami avà tetəvi à dza kà makudək mis la kəla gay uwala beyli takay?” ⁴ Yesu awùlla à uda, agòd: “Kadzèjàw uwana matsetseray apəhay aw takay? La madzəka Zəzagəla anàl zil atà la mis. ⁵ Kà uwaga à uwana zil adàsak à baba anha à ahəŋ, ngaha à iyà anha à ahəŋ kà madz à ahəŋ atà la mis anha, atà səla nna tadəgay vok tekula pəra. ⁶ Kiya uwaga kà, atà səla aya aw, atà tekula pəra, kità kà, dza avàh tatak uwana ala Zəzagəla adahamalla à atà ala gay à vok aw.” ⁷ Azla Farisøya tanàv: “Kà mana zlà ma Musa agòd kà, zil av wakità mavàh vok ala à ahàl anja mis kà atà anja mavàhla, agòd zla ma?” ⁸ Yesu awùlla à uda: “Musa avà à akul tetəvi kà, kà uwana akul azladzandzan. Awkà dagay la madzəka kà, agà kiya uwanay aw. ⁹ Gəpəh à akul la dziriga: Baŋa dza akudək mis anha, tsa la mazaɓ zil la tsəh aw kà, masla kà adàda à gəl gaw, à baŋa azəb mis anik.”

¹⁰ Azlaməna matapla la slaka anha tagòdal: “Iyay, baŋa gay anja zil atà la mis adagay kiya uwanay kà, nɔləm mazəb mis aw pəra.” ¹¹ Yesu awùlla à atà ala: “Azladza gesina taslala vok anja makəs mapəhay uwanay aw, say azlauwana Zəzagəla avà à atà maslay pəra. ¹² Tatak anik anik la ahəŋ à uwana adəf gay à dza à ahəŋ, kà mazəb mis dagay la mayyay. Azladza anik kà azladza la uwana tadəhatəŋ à vok, tadadəslàh atà, kà anja azladza anik babay kà tapak kiya uwanay kà makoray Zəzagəla. Dza uwana asla kà makəsay matapla uwanay kà, akəs!”

*Azladza tasàhla azlabəza à slaka Yesu
(Mark 10.13-16; Luka 18.15-17)*

¹³ Azladza tasàhla azlabəza à slaka Yesu kà masla anja mabək à atà ahàl à gəl, ngaha kà madəv kuɗa lakəl anatà. Ama azlaməna matapla la slaka Yesu tavərə atà gay. ¹⁴ Yesu agòd à atà: “Sàkàw azlabəza nɔv nɔvgə tasa à waŋ à slaka gulo, kavəraw atà gay aw, kà uwana makoray Zəzagəla kà anja azlatsəhay gə uwaga”, agòd à atà. ¹⁵ Masla abək à atà ahàl à gəl ngaha adà anha la abatà.

*Bəzi kohana galepi gə
(Mark 10.17-31; Luka 18.18-30)*

¹⁶ Dza anik azà à vok à slaka Yesu, anàv: “Məŋga, mana à delga gədehəŋ, kà gi anja mabəz sifa adəv à gay aw ma?” ¹⁷ Yesu agòdal: “Kà mana kanàv à gi lakəl anja delga ma? Dza tekula pəra, delga. Baŋa asa à ka, kà mabəz sifa adəv à gay aw kà, say kakəs mapəhay gesina.” ¹⁸ “Tsəhay gə uwala?”, agòd à Yesu. Yesu agòdal: “Kakəf dza aw, kada à gəl gaw aw, kad à gəl aw, kapəh mawisiga lakəl anja dza aw, ¹⁹ sləkàw baba anjak la iyà anjak, wòyà masla magay anjak bokuba uwana kawoya gəl anjak.”* ²⁰ Bəzi kohana agòdal: “Uwaga kà, dagay la bəziga la uwana gəkəs uwaga gesina. Mana gə à uwana gədehəŋ aya ma?” ²¹ Yesu agòdal: “Baŋa asa à ka anja magay sətaka kà, həd, dàw tatak uwana ala kakoray gesina, ngaha vāh sili gə à azlaməna kuɗa, kiya uwaga kadəbəz ləmana la zagəla, ngaha sà à waŋ kanəf gi!” ²² Ama mok uwana bəzi kohana atsənà gay uwaga kà, adà anha la mazaw la gəl gə, kà uwana galepi gə kaykay.

²³ Kiya uwaga Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka anha: “Gəpəh à akul la dziriga, zlazlafa kà anja galepi kà mad à makoray Zəzagəla. ²⁴ Ngaha gəpəh à akul uwanay aya: Nɔləm zlugumi aguw à uda la afək lepiri, à kà galepi anja mad à makoray Zəzagəla.” ²⁵ Mok uwana azlaməna

* 19:19 19.19 2Musa 20.12-16; 5Musa 5.16-20

matapla la slaka aṅha tatsèn gay uwaga kà, lèw avàlàh atà à gay kaykay la magoday: “Tsa kiya uwanay zlà ma, uwa aslala vok aṅa maḃəlay uwa?”

²⁶ Yesu anə̀rə̀z atà la magod à atà: “Zlazlada la slaka azladza, ama zlazlada la slaka Zəzagəla aw.”

*Masik aṅa masla asik aṅa Yesu
(Mark 10.28-31; Luka 18.28-30)*

²⁷ Kiya uwaga Piyer agòfal: “Tsənə̀n, anu mədasaḃ à tatak à uwana ahə̀n məkòr gesina, ṅgaha kà manə̀f ka. Mana adə̀paka vok kà aṅami ma?”

²⁸ Yesu agòf à atà: “Gə̀pə̀h à akul la dziriga kà: Mok uwana Kona aṅa dza adə̀dza madzay la kursi aṅa mazlə̀ḃay aṅha la afik kà, akul kulo gəl aṅha sə̀la uwana kanə̀faw gi, akul babay kà, kadə̀dzaw madzay la kursi la afik, kà madfə̀h seriya à tsə̀hay kulo gəl aṅha sə̀la aṅa Isə̀rayel à gəl. ²⁹ ṅgaha azlauwana gesina tasə̀k azlagə̀y aṅatà à ahə̀n baṅaw azladeda aṅatà à ahə̀n, à azladeda aṅatà də̀gam gə̀ à ahə̀n, à azlababa aṅatà à ahə̀n, à azlaiyà aṅatà à ahə̀n, à azlabə̀za aṅatà à ahə̀n, à azlaàlak aṅatà à ahə̀n kà gi, tadə̀ḃə̀zal aṅuvaw asik dzim aya, ṅgaha la huma aya sifa uwana adə̀v à gay aw. ³⁰ Ama aṅuvaw azlamə̀na huma lagonay, tadə̀gay azlamə̀na lig gə̀, ṅgaha aṅuvaw azlamə̀na lig gə̀ lagonay, tadə̀gay azlamə̀na huma.”

20

Azlamə̀na slə̀ray guf matavə̀ruk

¹ “Aganay, gə̀gagazlə̀la makoray Zəzagə̀la la dza uwana asà à uda la gay bebə̀n bə̀n, kà mahəl azlamə̀na slə̀ray à guf aṅha à abà. ² Akəs kà mapəl à atà sili aṅa mavakay: Gursu tekula, ṅgaha asləl atà à guf à abà. ³ Asà à uda la zil gosila aya, anə̀ṅà azladza anik tatsə̀zl à ahə̀n la vadavaday la afik kokuda slə̀ray. ⁴ Agòf à atà: ‘Akul babay, dāw à guf gulo à abà, gədə̀pəl akul bokuba uwana akəs à vok’. ⁵ ṅgaha tahəd. Kona uwaga asà à uda la tataka afats, ṅgaha la afats dat magovagova gə̀rewni delga aya, ṅgaha adfahə̀n kiya uwana adfahə̀n aya. ⁶ ṅgaha asà à uda afats dḃə̀k agər à abà, abə̀z azladza anik à gəl uwana tatsə̀zl à ahə̀n la vadavaday la afik deyday aya. Anə̀v à atà à gay ala: ‘Kà mana kavakaw à abanay kokuda madfə̀h slə̀ray ma?’ ⁷ ‘Dza la ahə̀n ahəl anu aw’, tagòfal. Agòf à atà: ‘Akul bay, dāw à guf gulo à abà!’ ”

⁸ “Mok uwana mokokhu adasa à waṅ, dza aṅa guf agòf à kohana aṅha: ‘Zàl azlamə̀na slə̀ray kà, pəl à atà sili aṅatà, dzəkà la azlamə̀na ligga, tsə̀ràh à azlauwana tasà à waṅ gay bebə̀n’. ⁹ Azlauwana tadzəkà slə̀ray la afats dḃə̀k agər à abà tasà à waṅ, kə̀la uwabeyuwi aṅatà tabə̀z à gursu tekula tekula. ¹⁰ Mok uwana tazəl azlamə̀na mahəl atà teraṅa, tasà à waṅ, tadzə̀gw kà tadə̀ḃə̀zal kà aduwaṅ à azladza anik, tagòf. Ama kə̀la uwabeyuwi aṅatà tabə̀zà gursu tekula tekula pə̀ra. ¹¹ La mok uwana takasay kà takokòtə̀hə̀ gəl lakəl aṅa dza aṅa guf. ¹² ṅgaha tagòf: ‘Azlamə̀na slə̀ray uwana tadfahə̀ slə̀ray kà sa tekula pə̀ra kà, kapəl atà kà kalkal la aṅami uwana mə̀bəs may vok aṅa mavakay lis à marabak ala ma?’ ¹³ Ama dza aṅa guf awùlla à tekula aṅatà: ‘Slawda gulo, gə̀vavarə̀ ka aw. ‘Aya’, kagòf, kà madfə̀h slə̀ray aṅa mavakay lakəl aṅa gursu tekula aw takay? ¹⁴ Kəs sili aṅak ṅgaha kà, dā aṅak. Asa à gi mav à dza uwana gə̀zə̀ḃ la lig aṅak la ahə̀n bokuba aṅak suwaṅ. ¹⁵ Kagòf ma, gə̀slala vok aṅa madfə̀hə̀n la sili gulo bokuba uwana asa à gi aw takay? A uwana kadfə̀h à adi ma, kà uwana gə̀dfahə̀ delga takay?’ ¹⁶ Kiya uwanay azlauwana azlamə̀na ligga tadə̀gay

azlaməna huma, ngaha azlaməna huma tadəgay azlaməna ligga”, Yesu agòd à atà.

Yesu awulla gay aña mamətsay aña à tsəh

*la mawul à uda aña kà mamakər
(Mark 10.32-34; Luka 18.31-34)*

¹⁷ Yesu adà à Urusalima à afik. Ahəl azlaməna matapla aña kulo gəl aña səla uwaga à fəta à awtày, ngaha apəh à atà gay la asik lakəl: ¹⁸ “Tsənàwwàŋ, məda à Urusalima lagwa, ngaha tadàv Kona aña dza à ahəl aña azlamadzahaga aña azlaməna makad tatak à Zəzagəla la ahəl aña azlaməna mapàhla mapəhay ala. Tadàdukwa ala mamətsay à gəl. ¹⁹ Ngaha tadàvày à ahəl aña azladza uwana azla Yahudiya aw, atà tadəkədaslal, tadəzlabay la kurpi ngaha tadətataslay à ahəf à adi. Ama la mahənay makər kà, adàwul à uda la mamətsay.”

*Manavay aña iyà aña Yakuba la Yuhana
(Mark 10.35-45)*

²⁰ Kiya uwaga iyà aña azlabəza aña Zebede azà à vok à slaka Yesu la azlabəza aña, akədèd à huma aña kà manaval tatak. ²¹ “Mana asa à ka ma?”, Yesu agòdal. Agòd: “Và à gi tetəvi, kà azlabəza gulo səla uwanay kà, tadədzah madzay tekula la ahəl kaf aña ngaha anik la ahəl gudzay aña lakəl la makoray aña!” ²² “Kasəlaw tatak uwana kanavaw aw”, Yesu agòd, “Kasəlaw walla vok kà mas tatak à uda la kətsaw ngərpa uwana la abà gədəsəy ay?” “Məslala vok”, tagòdal. ²³ “Ndzer kadəsaw la kətsaw ngərpa gulo”, Yesu agòd à atà. “Ama la ahəl gulo kà magodəy lakəl aña madz madzay la slaka gulo, anik la ahəl kaf, anik la ahəl gudzay aw. Slaka uwatà kà, kà aña azlauwana Baba gulo adəhatəŋ à ahəŋ pəra.”

²⁴ Uwana azlaməna matapla kulo anik uwanay tatsənà uwaga kà, tanəŋuz lakəl aña azladeda səla uwanay. ²⁵ Kiya uwaga Yesu azàla atà gesina, agòd: “Kasəlaw kà azlasufəl aña gudəŋ à vok tadəh gasa à azladza à gəl, ngaha azlaməŋga tapəh la ndzəda aña atà ala. ²⁶ Ama uwaga kà apaka vok kiya uwaga la tataka aña kul la abà aw, baña tekula la tataka aña kul asal magay məŋga kà, say agay masla mazəb dagum à azladza anik, ²⁷ ngaha baña tekula la tataka aña kul asal magay masla huma, say agay mayà aña kul. ²⁸ Amiyaka gi Kona aña dza kà, gəsà à waŋ kà azladza aña mazlək gi aw, ama gəsà à waŋ kà mazlək azladza, la mav sifa gulo bokuba tatak mapəlla gəl à ahəŋ aña azladza aña uvaw.”

*Yesu awar azlaguləf səla ala
(Mark 10.46-52; Luka 18.35-43)*

²⁹ Mok uwana tasà à uda la gudəŋ Yeriko la abà, maham à ahəŋ dza aña uvaw tanəfà Yesu. ³⁰ Azlaguləf səla la ahəŋ tadzəh madzay la gay tetəvi tatsənəŋ kà Yesu adà à awtày la abatà, tadzəkà mawiyay: “Məŋga, Kona aña David, vok aham à ka kà anu!” ³¹ Maham à ahəŋ dza tasläh à atà məl à gəl la magodəy: “Dzàw à ahəŋ titi!”, ama tazà kuda à zagəla la mawiyay aya kaykay: “Məŋga, Kona aña David, vok aham à ka kà anu!” ³² Yesu atsizilla à ahəŋ, azàl atà, ngaha anàv à atà gay ala: “Mana asa à akul, kà gədəhakulaŋ ma?” ³³ Tagòdal: “Məŋga, kà yewdi gami aña manəŋla.” ³⁴ Vok ahamà à Yesu, adəbani yewdi aña atà; katskats azladza səla uwaga tanəŋ ala, ngaha tanəfà Yesu.

21

Yesu ada à Urusalima à abà

(Mark 11.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19)

¹ Kiya uwaga mok uwana tazlábèz kà Urusalima la gudəŋ Betfaze, la gudəŋ kuvu la afik, Yesu aslèl azlaməna matapla la slaka aŋha sèla à huma à gay. ² Agòd à atà: “Dàw à gudəŋ uwatà y à abà la huma aŋkul, kadàbèzaw à ziwŋŋu à gəl mawadəŋ à ahəŋ gà la bəzi aŋha, pèlāw masla, ŋgaha sàwgəla à waŋ à abanay. ³ Baŋa dza apəh à akul gay ‘Kà mana mi kà’, gòdāwwal kà, Sufəl awoyàŋ, ŋgaha tadàsak à akul aŋa masəlla à waŋ.”

⁴ Uwaga apakà vok kà aŋa magəd à afik aŋa gay aŋa masla mapəhal gay à ahəl aŋa mapəh à azladza uwana agòd:

⁵ Gòdāw à azlaməna madz à ahəŋ la Səyon kà:

Nəŋàŋ Sufəl aŋak atsa à waŋ à slaka aŋak

La masləkaway məŋga la ziwŋŋu la afik,

Ŋgaha la bəzi ziwŋŋu la afik.'[☆]

⁶ Azlaməna matapla tadfahəŋ bokuba uwana apəh à atà. ⁷ Taslèlla ziwŋŋu à waŋ la bəzi aŋha, ŋgaha tadawal azladebdebi aŋatà à lig. La lig la ahəŋ Yesu adzà à afik. ⁸ Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tadawal azladebdebi aŋatà à tetəvi à ama, ŋgaha azlaanik taslāh babasl aŋa azlaahəf, à tetəvi à ama kà mazləb masla. ⁹ Azladza uwana taguwà à huma aŋa Yesu tawiyà la marabay: “Mazləbay agay la Kona aŋa David, ŋgaha Zəzagəla apis gay à dza uwana à vok, atsa à waŋ la sləm aŋa Sufəl Zəzagəla. Mazləbay agay la Zəzagəla uwana kərkər la zagəla la afik!”[☆]

¹⁰ Mok uwana adabəz à Urusalima à abà, azladza gudəŋ uwaga gesina tavədzàh ala. Tanāv à vok: “Uwa à dza uwaga uwa?” ¹¹ “Masla mapəhal gay à ahəl Yesu, zil Nazaret, uwana la Galili”, maham à ahəŋ dza agòd.

Yesu la məŋ gày Zəzagəla la aku

(Mark 11.15-19; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

¹² Uwana tabəz à Urusalima, Yesu ahəd à məŋ gày Zəzagəla à agu, ŋgaha akudəkàh azlaməna madaw tatak ala la azlaməna masukw tatak à lag la məŋ gày Zəzagəla uwatà la aku. Adakwà table aŋa azlaməna maβad sili à ahəŋ, ŋgaha la azlakursi aŋa azlaməna madaw habakoku ala, ¹³ agòd à atà: “Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

'Gày gulo kà tazallala kà gày madəv kuɗa. Ama akul kà, kadapakawwan ala kà katsakur aŋa azlaməna à gəl'.”[☆]

¹⁴ Kiya uwaga azlaguləf la azladeri tazà à vok à slaka aŋha la məŋ gày Zəzagəla la aku, ŋgaha awarà atà ala. ¹⁵ Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay ala kà, gəl akàd atà à vok à mok uwana tanəŋà tatak uwana adfahəŋ kà, la mawiyay aŋa azlabəza uwana la məŋ gày Zəzagəla la aku: “Mazləbay agay la Kona aŋa David”, tawiyà. ¹⁶ Kiya uwaga tagòd à Yesu: “Katsəna uwana tapəhay ay?” “Iyay, gətsənan”, Yesu agòd à atà. “Akul kà, kadzèŋàw uwana la matsetseray la abà aw ay? A uwana agòd kà: Azlabəza la ^{☆☆☆} azlabəza vərna tazləbay, aw takay?”[☆] ¹⁷ Ŋgaha asà à uda, asək à atà à ahəŋ kà mad à Betaniya kà mahən à abatà.

Yesu atsafla gudəv

(Mark 11.12-14,20-24)

☆ **21:5** 21.5 Zakari 9.9 ☆ **21:9** 21.9 Mahabay 118.25-26 ☆ **21:13** 21.13 Yesayya 56.7 ☆ **21:16** 21.16 Zakari 9.9 ☆ **21:16** 21.16 Mahabay 118.25-26 ☆ **21:16** 21.16 Yesayya 56.7 ☆ **21:16** 21.16 Mahabay 8.2

¹⁸ La bəŋ, mok uwana awùl à huɸ gudəŋ à abà, may akès Yesu. ¹⁹ Anəŋà gudəv la gay tetəvi, azà à vok à tsəh aŋha, ama mayyay la vok aw, say babasl pəra. Masla agòɸ à gudəv: “Tetuwa kadàyyay aya aw!” La kirim yewdi gudəv uwaga agùl à afik, saŋlatta. ²⁰ Azlaməna matapla la slaka aŋha tanəŋəŋ, ŋgaha ləv avàl à atà à gay kayak, tanàv à Yesu: “Kakay gudəv uwanay adagula saŋlatta la kirim yewdi ma?” ²¹ Yesu agòɸ à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Agay madiŋal gəl à vok aŋkul la ahəŋ, ŋgaha katsaw gay la ləv aŋkul la tsəh aw kà, naka akul kà, kadəhawwaŋ uwanay gəɸahəŋ à gudəv uwanay pəra aw, naka kaslawal à vok aŋa magoɸay à dadəgwal uwanay: “Bəɸ à vok la abanay, həɸ, katsà gəl à dərəv à abà!” Kà uwaga apakà vok, haɸay. ²² Baŋa kadiŋawwal gəl à vok kà tatak uwana kanawaw gesina la madəv kuɸa la abà kà, kadàbəzawwal.”

Ndzəɸa aŋa Yesu ma atsa à waŋ ma lala?

(Mark 11.27-33; Luka 20.1-8)

²³ Yesu ahàɸ à məŋ gày Zəzagəla à agu, ŋgaha adzəkà matapla tatak. Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlamasiga aŋa azla Yahudiya tazà à vok à slaka aŋha, ŋgaha tagòɸal: “La tetəvi ma uwala kadəh azlatatak uwanay la? Uwa avà à ka ndzəɸa uwanay uwa?” ²⁴ Yesu agòɸ à atà: “Gi babay lagwa kà gənav akul manavay tekula, baŋa kawulaw gi ala manavay uwanay kà, gəɸəpəhakulla ndzəɸa uwana gəɸahləŋ tatak uwanay. ²⁵ Uwa à uwana asləl Yuhana masla madəh batem à waŋ uwa? Zəzagəla awma azladza takay?” Ama tadzəkà mabay vok gay la tataka aŋatà la abà, ŋgaha tagòɸ: “Baŋa məgoɸ kà Zəzagəla la uwana asləl à waŋ, adəgoɸ à anu: ‘Kà mana zlà ma kadiŋaw gəl à masla à vok aw ma?’ ²⁶ Ama baŋa məgoɸ: ‘Azladza la uwana tasləl à waŋ’, bay kà, guba aza à anu kà maham à ahəŋ dza, kà uwana azladza gesina tasəl kà masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapəhay à azladza.” ²⁷ Kiya uwaga tawùlla à Yesu: “Məsəl aw!”. ŋgaha agòɸ à atà: “Tsa kətà kà, gi babay kà, gəpəh à akul la ndzəɸa uwana gəɸəhla tatak uwanay babay suwaŋ aw!”

Gay la gay la abà aŋa azlabəza səla

²⁸ Yesu adà à huma à gay la mapəhay: “Mana kadzugwaw lakəl aŋa uwanay ma? Dza anik agà la azlabəza səla. Adà à slaka matera, agòɸal: ‘Bəzi gulo, həɸ, kadəɸaha sləray la guɸ la abà lakana.’ ²⁹ ‘Gəɸay aw’, agòɸal, ama zwek la huma la gay kà, abəɸɸla madzugway aŋha, ahàɸ, adəhà sləray. ³⁰ Baba ahàɸ à slaka aŋa anik, apəhal. Masla kà, ‘Ayà, Baba’, agòɸal, ama ahàɸ aw. ³¹ Uwa lala tataka aŋatà la abà adəhà uwana asà à Baba uwa?” “Matera”, tagòɸal. Yesu agòɸ à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Azlaməna mazəb hadama, la azlaməna mazaɸ zil tadàtsa à vok à makoray Zəzagəla kà akul, ³² kà uwana Yuhana asà à waŋ à slaka aŋkul la mapəhakulla tetəvi dziriga, ama kadiŋawwal gəl à vok aw, kakwesawka. Ama azlaməna mazəb hadama la azlaməna mazaɸ zil kà, takès, tadiŋal gəl à vok, bə amiyaka tanəŋà uwaga dadəŋ aw. Ama akul kà, kanəŋaw uwaga, ama kabəɸawla vok dagay la huɸ gà kà madiŋ gəl à masla à vok aw!”

Gay la gay la abà aŋa azlaməna sləray guɸ makəsafər gà

(Mark 12.1-12; Luka 20.9-19)

³³ “Tsəbàw sləm à gay la gay la abà anik. Zil gày anik la ahəŋ, atsəb guɸ matavəruk, akəsəl zlagam à adi, ŋgaha alà afək, kà makudits iyaw aŋa mayyay ahəf aŋha à abà, ŋgaha aŋəl gày mad à afik maday, kà aŋa masla manəŋla guɸ, asàkla guɸ uwatà à azlaməna sləray la ahəl. ŋgaha adà

aŋha à mauguzahay kèrkèr.✠ 34 Mok uwana tɛla mahənyay tatak adaslay, aslèl azlamagamza aŋha à slaka azlaməna sləray guf kà mazəbəl humà mahənyay aŋa tatak aŋha. 35 Ama azlaməna sləray takàs à atà, tazlàb anik, takàd anik, tatsàh anik la akur. 36 Ama masla guf aslèl azlamagamza anik aya, uwana atà dəŋ kà azlauwana uwarà, ama azlaməna sləray guf tadàhà à atà à vok bokuba uwana tadahàn azlamatera à vok. 37 La lig aŋa uwaga la ahəŋ, aslèl bəzi aŋa hudf aŋha, agòd kà: ‘Tadàsləkaw masla’. 38 Ama mok uwana azlaməna sləray guf tanəŋ bəzi aŋha, tagòd kà atà kà atà: ‘Yewwa, masla la uwana adəgay dza aŋa tatak bawbaw. Məkəd masla, ŋgaha mədàbədàl à gəl!’ 39 Takəs, tadùw à uda la guf la abà, takəd.”

40 Yesu anàv: “Iyay zla, baŋa dza aŋa guf adàsa à waŋ, ma mana adàdehəŋ la azlaməna sləray uwaga ma?” 41 Tagòdɛal: “Adàkad azlaməna sləray mawisiga uwaga à gay, ŋgaha adàvə guf à ahəl aŋa azlaməna sləray anik, uwana tadàvəhal mahənyay aŋa tatak aŋha la mok uwana asəl.” 42 “Iyay”, Yesu agòd à atà: “Kadzèŋàw didi à uwana matsetseray apəhay aw takay? ‘Akur uwana azlaməna maŋal gày taməl ala kà,

Masla la uwana adapak akur mawad gày,

Kiya uwaga la uwana Sufəl adəhəŋ,

Ŋgaha uwaga kà akəsà à vok kà aŋami kà manəŋ uwaga!’”✠

43 Kà uwaga Yesu azàlən à gəl: “Hadəy, la dziriga, gəpəh à akul, makoray Zəzagəla adəgay mazəbakullaŋ ala gə, kà mav à tsəhay anik uwana adàvə mayyay à mənŋa aŋha. ((44 Kəla dza uwana atəd à akur uwanay à afik kà, adàkalahla. Ama baŋa akur la uwana atəd à dza à gəl kà aslèrədəŋ ala kədəna.))”✠

45 Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azla Farisəya tatsənà gay la gay la abà uwaga kà Yesu kà apəhay kà lakəl aŋatà. 46 Kiya uwaga tayàh dabaray kà makəsay, ama guba akəs atà kà maham à ahəŋ dza, uwana tapakà Yesu ala kà masla mapəhal gay à ahəl kà mapàhla à azladza.

22

Gay la gay la abà aŋa mənŋ tatak may kà mazəb mis (Luka 14.15-24)

1 Yesu apəhatàla la gay la gay la abà, agòd à atà: 2 “Aganay tatak uwana məgagazləla la makoray aŋa Zəzagəla: Sufəl anik atà magol tatak may kà mazəb mis aŋa bəzi aŋha. 3 Aslèl azlamagamza aŋha kà mazalləh azladza uwana azàlləh atà kà aŋa tatak may uwaga, ama asà à atà mas à waŋ aw. 4 Aslèl azlaanik aya, la mapəhay uwanay la ahəl: ‘Gòdàw à azladza uwana gəzàlləh atà kà: Tatak may gulo kà adahənyay adəgay, azlakokur gulo, la azlatatak gulo magag seyga gədakadəy gesina, adahənyay. Sàw à waŋ à tatak may mazəb mis à gəl!’ 5 Ama azlaməna mazala atà kà, tafəl sləm aw, tadahàn à atà à azlaudəra aŋatà anik anik. Anik ahəd à guf aŋha à abà, anik bay à matsakalay aŋha. 6 Azlaanik takàs azlamagamza, tatəribàhà atà, ŋgaha takəd azlaanik. 7 Kiya uwaga Sufəl apək ləv mənŋa, aslèl azlaslodzi aŋha kà makad atà la mabəbəh gudəŋ aŋatà à gay la akəl. 8 Ŋgaha agòd à azlamagamza aŋha: ‘Tatak may aŋa mazəb mis kà adəgay nekwa, ama azlaməna mazala atà gə kà tadəbəzal aw. 9 Lagwa kà, dàw à azlabəza tetəvi à ama gesina, uguzàhàw, sàwla à waŋ kəla dza uwana kabəzawwal à tatak may à gəl.’ 10 Azlamagamza tahəd à azlabəza tetəvi à

✠ 21:33 21.33 Yesayya 5.1-2 ✠ 21:42 21.42 Mahabay 118.22-24 ✠ 21:44 21.44 Mahabay 118.22; Yesayya 28.16

ama, ngaha tahamà gay azlauwana à vok tabəzal gesina, azlamawisiga, la azladelga ngaha kiya uwaga à uwana gày madəvaday ahənà ala la dza.”

¹¹ “La lig la ahəŋ Sufəl asà à gày kà manərez azladza uwana tazàllàh atà, ngaha anəŋà dza uwana lukut mazəb mis la vok aw. ¹² Sufəl agòdàl: ‘Slawda gulo, kakay kaslà kà mas à gày uwanay à agu, kokudà lukut mazəb mis la vok ma?’ Ama dza uwaga aslàla vok kà mabədfma aya aw. ¹³ Ngaha Sufəl agòd à azlamagamza aŋha: ‘Tsərəkàw azlaahàl aŋha la azlaasik aŋha ngaha dūwàw à mələs à abà la uda, la abatà la uwana mawiyay la mapad sliđ la tsəh ala la ahəŋ, ¹⁴ kà à uwana azlaməna mazal atà gà aŋuvaw, ama azlaməna matsatsamani atà gà kà dəŋ aw’.”

Mapəl hadama à məŋ sufəl

(Mark 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ Azla Farisəya tahàd, takəs sawaray kà atà aŋa masəlayla: “Kakay à uwana məslala vok aŋa mabəzal à tsəh la manavay mi?”, tagòd. ¹⁶ Taslèl azlakohana aŋatà la azlaanik la tataka maham à ahəŋ matsən vok gay aŋa Herod la abà, tahàd kà magòd à Yesu: “Məŋga, məsəl kà dziriga la uwana katapla à azladza aŋa madz à ahəŋ uwana asà à Zəzagəla, kurit yewdi agòd à ka, kà madfehəŋ aŋa azladza uwana tadzugway aw, kà uwana kadàh tatak la mahoy adi uwana dza adfehəŋ aw. ¹⁷ Lagwa kà: Pəh à anu uwana kadzugw lakəl aŋa uwanay zla: Mapəhay gami ma, avà à anu tetəvi kà mapəl hadama à məŋ sufəl aŋa azla Rom takay, awma kakay ma?” ¹⁸ Ama Yesu asəl madzugway mawisiga aŋatà, agòd à atà: “Azlaməna magolla dza, kà mana asa à akul aŋa mabəz gi à tsəh ma? ¹⁹ Pəhàw gi ala sili uwaga kapəlawla hadama tsi!” Tapəhalla akur sili. ²⁰ Ngaha Yesu anàv à atà: “Gəl la sləm uwanay ma aŋa uwa la sili uwanay la afik uwa?” ²¹ “Aŋa məŋ sufəl”, tagòdàl. Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Kità kà, pələw à məŋ sufəl Zəsar tatak uwana aŋha, ngaha pələw à Zəzagəla uwana aŋha suwan!”

²² Mok uwana tatsən mawulla à uda aŋa Yesu kiya uwaga, ləv avàlàh à atà à gay kayakay, tasàkal, tadà aŋatà.

Manavay lakəl aŋa mawul à uda la mamətsay

(Mark 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ La mavakay uwatà, azla Sadukiya, atà uwana mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw tagòd, tasà à wan à slaka Yesu, kà manaval. ²⁴ Tanàval: “Məŋga, à aganay uwana Musa apəh: Baŋa dza aməts aŋa mis ala kokudà mabəz bəzi kà, say deda aŋha azəb à uda la gày kudà ngaha atsilla tsəhay aŋha ala. ²⁵ Azladza la ahəŋ, atà mədfəf, la azladedà aŋatà la tataka gami la abà la abanay. Magolga azəb mis, amətsal à kəl ala kokudà mabəzal bəzi, ngaha asàkla mis kudà à deda aŋha. ²⁶ Apakà vok kalkal la uwaga la deda masəla bay, ngaha kiya uwaga la maməkər aya, ngaha kà mədfəf nna gesina apakà vok kiya uwaga. ²⁷ La lig aŋatà la ahəŋ gesina kà, mis aməts. ²⁸ La vuđ uwana azlaməna mazimnekiđ tadàwul à uda ma, atà mədfəf uwaga ma mis adəgay ma aŋa uwa? Kà uwana gesina aŋatà kà, tazàb?” ²⁹ Yesu agòd à atà: “Kazawla, haday zla, kà uwana kasəlaw bə amiyaka matsetserayga, bə amiyaka ndzəda aŋa Zəzagəla aw. ³⁰ Kà uwana mok uwana azladza tadàwul à uda la mamətsay kà, mazəb vok adəgay la ahəŋ aya aw. Tadàdza à ahəŋ kà bokuba azlamalika uwana la zagəla. ³¹ Lakəl aŋa azlamazimnekiđ uwana tadàwul à uda la mamətsay kà kadzenaw à uwana Zəzagəla apəh lakəl aŋha aw ay? Agòd:

32 'Gi Zəzagəla anja Abəraham, gi Zəzagəla anja Isak, gi Zəzagəla anja Yakuba'☆
Zəzagəla azələn à gəl Zəzagəla kà anja azladza uwana la sifa, kà anja azla-mazimnekid aw."

33 Maham à ahəŋ dza uwana tatsənà uwaga kà, ləv avələh à atà à gay mənğa kà matapla anja.

Mapəhay uwana aduwa azlaanik gesina
(Mark 12.28-34; Luka 10.25-28)

34 Mok uwana azla Farisəya tatsənən Yesu adaməl gəl à azla Sadukiya à ahəŋ la gay kà, tahamà gay à vok. 35 Nğaha tekula anjatà uwana atapla mapəhay à azladza asəl kà makəsəl asik la tsəh ala, anəval à gay ala:
36 "Mənğa, mapəhay gami ma uwala à uwana aduwa azlaanik gesina ala?" 37 Yesu agòfal: "Wòyà Sufəl Zəzagəla anjak la ləv anjak gesina, la sifa anjak gesina, la hanjëli anjak gesina, nğaha la masasəfok anjak gesina bay.
38 Uwaga la uwana mapəhay uwana aduwa azlaanik. 39 Nğaha aganay masəla anja uwana tazlè à gay kalakal: Wòyà masla magay anjak bokuba gəl anjak. 40 Mapəhay anja Musa la azlamatapla anja azlaməna mapəh à atà gay à ahəl gesina tapəh kà lakəl anja mapəhay səla uwaga."

Kristu atà la David
(Mark 12.35-37; Luka 20.41-44)

41 Uwana azla Farisəya tahamà gay à vok kà, Yesu anavà à atà gay uwanay: 42 "Mana kadzugwaw lakəl anja Kristu ma? Aga ma mayyi à tsəh ala ma anja uwa?" "Mayyi à tsəh ala anja David!", tagòfal. 43 Yesu agòf à atà: "Kakay zlà ma, David uwana masasəfok Zəzagəla aguwà la masla la abà, aslèla vok azəlal Sufəl ma? Kà uwana David agòf:

44 'Sufəl Zəzagəla agòf à Sufəl gulo:

Dzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl,

Tsərəh à uwana gəbək à ka azlaməna məzam anjak à tsəh asik.☆

45 Iyay zla, banja David azəlal ala Sufəl gulo ma, kakay Kristu apək kona anja ma?" 46 Dza la ahəŋ aslèla vok kà mawulla gay uwaga à uda amiyaka tekula aw, nğaha dagay la mavakay uwatà, dza aslèla vok kà manaval manavay aya aw.

23

Yesu agòf: "Dahàw hanjëli kà azla Farisəya la azlaməna mapəhla mapəhay ala"

(Mark 12.38-39; Luka 11.43,46; 20.45-46)

1 La lig la ahəŋ, Yesu agolà à huma à slaka maham à ahəŋ dza la azlaməna matapla la slaka anja 2 agòf à atà: "Azlaməna mapəhla mapəhay ala la azla Farisəya, sləray anjatà kà mapəhla mapəhay anja Musa à azladza. 3 Kiya uwaga kà, kəsàw gay anjatà, nğaha hanəw uwana ala tapəh à akul gesina, ama kadfahawwan bokuba madehəŋ anjatà aw, kà uwana atà takəs uwana tatapla à azladza anik aw. 4 Tawəfəh tatak mahanayga kà mafəh à azladza anik à gəl, ama atà kà takəs aw, amiyaka bə gay gəl ahəl anjatà babay kà tadəbəlani aw. 5 Ama tadəh sləray anjatà gesina kà la huma yewdi anja azladza pəra. Tawəfəhla azlalaya à vok la azlagabaga bəzləh bəzləhga à vok, uwana matsetser à ahəl azlamapəhay anik anik anja wakità Zəzagəla à adi, nğaha la azlagwazazuv dukuffa la azlalukut anjatà la gay. 6 Asa à atà kà azlaslaka terəna la azlagəy

madəv kuɖa la aku, la azlatatak may lakəl kà manəŋ à atà aŋa azladza. ⁷ Asa à atà bay kà azladza taɖfahaha à atà ‘Ayyi’ la azlavadavaday la afik, la mazalàhatàla azlaməŋga. ⁸ Ama akul kà, kayahaw mazalakulla azlaməŋga aw, kà uwana akul gesina kà akul azladede, ŋgaha məŋga aŋkul kà tekula ahəl pəra. ⁹ Kazalawla Baba à dza asik babay aw, kà uwana akul kà Baba aŋkul kà tekula à ahəl pəra, masla uwana la zagəla la afik. ¹⁰ Ŋgaha aya kayahaw mazalakulla sufəl babay aw, kà uwana Sufəl aŋkul kà tekula à ahəl pəra, uwaga kà Kristu. ¹¹ Mazəb gəl gə aŋkul kà, agə kà bokuba masla mazəb à akul dogum. ¹² Dza uwana azigəŋ gəl kà tadawulla à vəɖah, ŋgaha dza uwana awulla gəl à vəɖah kà, tazigəŋəŋ.”

*Yesu asləh vok à azlaməna matapla mapəhay la azla Farisəya
(Mark 12.40; Luka 11.39-42,44,52; 20.47)*

¹³ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya. Akul azlaməna magolla dza. Katsakaw à gamagəy aŋa makoray Zəzagəla à ama kà azladza. Tekedfik kà, akul la gəl aŋkul kà asa à akul mad à gəy aw, azlauwana tayəh mad à gəy bay kavàw à atà tetəvi aw.”

((¹⁴ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Kazawaw azlamis kuɖa à uda gesina, ŋgaha aya kavakaw à madəv kuɖa à abà kà mapəhla gəl aŋkul ala la huma azladza. Kà uwaga à uwana kadəbəzaw seriya uwana aɖuwa aŋa azladza anik.”))

¹⁵ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Kauguzahaw dawali dawali gesina la gudəŋ la vok, amiyaka la kəslah iyaw babay, kà akul aŋa maɖəz masla mapəh gay la ləv ala tekula. Ŋgaha baŋa kabəzəwwal aya kà, kapakəwwəŋ ala kà bəzi aŋa gəy akəl ɖaɖuwa à gay akul asik səla.”

¹⁶ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna maguwəh azlaguləf à huma. Kagodaw kà: ‘Baŋa dza azuw mawadəy la məŋ gəy Zəzagəla kà, uwaga kà deyday’, kagodaw. ‘Ama baŋa azuw mawadəy kà la luwəluwə uwana la gəy Zəzagəla la aku kà, mawadəy adənəfay’, kagodaw. ¹⁷ Akul azlaku-sonu, akul azlaguləf! Uwa la à uwana məŋga gə la? Luwəluwə ay awma məŋ gəy Zəzagəla uwana masla la uwana agəŋ luwəluwə uwaga sətaka takay? ¹⁸ Kagodaw aya kà: ‘Baŋa dza azuw mawadəy la slaka makəɖ tatak kà, uwaga kà deyday’, kagodaw, ‘Ama dza uwana azuw mawadəy la tatak makəɖayga uwana la afik kà, mawadəy adənəfay’, kagodaw. ¹⁹ Akul azlaguləf, uwa la à uwana məŋga gə la? Tatak makəɖayga ay awma slaka makəɖ tatak uwana agəŋ tatak makəɖayga sətaka takay? ²⁰ Kà uwaga kà, dza uwana azuw mawadəy la slaka makəɖ tatak kà azuw mawadəy la tatak makəɖayga uwana la afik babay. ²¹ Dza uwana azuw mawadəy la məŋ gəy Zəzagəla kà, azuw mawadəy la məŋ gəy Zəzagəla ŋgaha la Zəzagəla uwana adz à ahəŋ la aku babay. ²² Dza uwana azuw mawadəy la zagəla kà, azuw mawadəy la kursi Sufəl aŋa zagəla, ŋgaha la masla uwana adz à ahəŋ la afik babay.”

²³ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, ŋgaha la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza, kavəw makulo aŋa tatak aŋkul, baməraka la azlatsəhay aləl anik anik gesina, ama kapəsewaw uwana aɖuwa à vok la mapəhay la abà, bokuba maɖehəŋ delga la tələmma, ŋgaha la maɖiŋal gəl à vok. Uwaga la uwana akəsà à vok kà makəsəy la kokuɖa mapəsewaw azlaanik uwanay. ²⁴ Akul azlaməna maguwəh azlaguləf à huma, kazabaw slaslam à uda la tataka masay aŋkul la abà, ama zlugumi kà kadəguwa à gay.”

²⁵ “Nǵørpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza, kapalaw lig aña kətsaw la azlakəslad aŋkul, ama la huf aŋkul kà kahənwla la makəsafər dzəbaŋŋa, ŋgaha la gəl la adi gesina. ²⁶ Kak zil Farisəya guləf gà, pəl huf kətsaw dadən, ŋgaha lig gà adəgay kuzekaka babay.”

²⁷ “Nǵørpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Akul kà bokuba akul azlazəvay uwana tawodəŋla, ahəd la lig gà, ama la huf gà kà, mahənlaga la azlatatak mazinga vanvavan. ²⁸ Akul babay kà la lig gà kà, kapəhawla vok ala kà kiya uwaga: ‘Anu azladza delga’, kagodaw, ama la huf kà kahənwla la magolla dza ŋgaha la mawisiga”, Yesu agòd à atà.

*Seriya uwana lakəl aña azlaməna magolla dza
(Luka 11.47-51)*

²⁹ Yesu ahəd à huma à gay la magodfay: “Nǵørpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza, kaŋalàhàw zəvay aña azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapàhla à azladza ala kà lela. Kadəhàw azlatatak bədà à azlazəvay aña azlauwana à vok tadzà à ahəŋ la dziriga la abà. ³⁰ ‘Aganay məgay la ahəŋ la zamana aña azlababa gami madzidziga kà naka mədàh sləray anina kà makad azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapàh à azladza aw’, kagodaw aya. ³¹ La gəl aŋkul kà, kasəlaw kà akul azlamayyi à tsəh ala aña azladza uwana takədàh azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwaga. ³² Kətà zlà kà, dāw à huma à gay kadəvwawla sləray uwana à gay azlababa aŋkul tadzəkà madəhəŋ zla! ³³ Akul azlabəza matsapa: ‘Kakay mədətəf seriya aña gəy akəl la gay ala?’, kagodaw ma!”

Gay makəd gəl à ahəŋ

³⁴ ŋgaha agòd aya: “Kà uwaga katsənàwwəŋ lela, gədəsləl akul à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl à wəŋ, la azlaməna haŋkəliga, ŋgaha la azlauwana tasəl mapəhay. Kadəkədaw azlaanik, azlaanik aya kà, kadətataslaw atà à ahəf à adi, azlaanik kadəzlabahaw atà la kurpi la gəy madəv kuda la aku, ŋgaha aya kadənəfahaw la gudəŋ la gudəŋ kà makad atà. ³⁵ Kiya uwaga à uwana aŋiz aña azladza dziriga uwana takədàhàh atà dadzəka à vok la Abel, dza dziriga uwana takəd, tsərəh à makad Zakari, kona aña Baraki uwana kakədàw la tataka aña azlagəy tsidəŋaga à abà la slaka makad tatak. ³⁶ Hadəy, gəpəh à akul la dziriga kà, kà uwaga gesina adətəfay kà à gəl aña azladza aña zamana uwanay lakana.”

*Yesu atà la Urusalima
(Luka 13.34-35)*

³⁷ “Urusalima, Urusalima, kak la uwana kakəd azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwana à gay, ŋgaha katsəh azlauwana Zəzagəla aslala kà atà à wəŋ la akur. Gəday vok kà mənga, kà maham gay à vok aña azladza aŋak la slaka gulo, bokuba gotsak uwana aham gay azlabəza aŋha à vok la tsəh gogozlāh aŋha, ama kakəsaw aw. ³⁸ ŋgaha zla, lagwa kà, gəy aŋkul adəgay ŋvagay. ³⁹ La kità gəpəh à akul kà: Dagay lakana kadənəŋaw gi aya tsərəh à uwana: ‘Məpis gay à vok à gay la dza uwana atsa à wəŋ la sləm aña Sufəl’,* kadəgodaw”, Yesu agòd.

* 23:39 23.39 Mahabay 118.26

24

Gay lakəl aṅa madəv à gay gudəṅ à vok

(Mark 13.1-3; Luka 21.5-6)

¹ Kiya uwaga Yesu asà à lag la mən gày Zəzagəla la aku. Uwana adiy aṅha kà, azlaməna matapla la slaka aṅha tazà à vok à slaka aṅha kà mapəhalla maṅalay aṅa mən gày Zəzagəla uwatà. ² Kiya uwaga Yesu awùlla à uda, agòf à atà: “Kanəṅaw uwaga gesina takay? Hadəy gəpəh à akul la dziriga kà, amiyaka akur tekula babay kà adàgəfal à gay aw, tadàkalah à ahəṅ gesina.”

Azlaṅgərpa uwana tadàtsa à vok à waṅ

kà madəv à gay gudəṅ à vok

(Mark 13.3-13; Luka 21.7-19)

³ Yesu adzà madzay la gudəṅ kuvu la afik, la abatà azlaməna matapla la slaka aṅha tazà à vok à slaka aṅha, tanàval à gay ala: “Pəhanula: Mbà uwaga adàpaka vok ma, masəlay ma uwala adàpəhanula kaslà mas à waṅ aṅak la makəf gəl à ahəṅ gudəṅ à vok la?”

⁴ Yesu awùlla à atà ala: “Dahàw haṅkəli kà aṅa mapapatakulla aw.

⁵ Kà uwana azladza aṅuvaw tadàsa à waṅ la sləm gulo, ṅgaha: ‘Gi Kristu!’, tadàgodəy, ṅgaha tadàvavarah azladza aṅuvaw à bada à abà.

⁶ Kadàtsənaw azlamawiyay aṅa guvəl, ṅgaha azlagay lakəl aṅa guvəl. Guba adəkəs akul aw, uwaga kà, say leri apaka vok, ama uwaga kà makəf gəl à ahəṅ gudəṅ à vok dadəṅ aw. ⁷ Azladza tsəhay anik tadəp guvəl la azlatsəhay anik, ṅgaha makoray anik adəp guvəl la makoray anik, azlamay tadàgəhay la ahəṅ, ṅgaha azlamaβəlakəh vok aṅa kutso tadàgəhay la ahəṅ la azlaskala anik anik. ⁸ Ama azlatatak uwaga gesina adàpaka vok kà bokuba madzəka mazay aṅa hudf bəzi.”

⁹ “Azladza tadàvəh akul à ahəl aṅa azladza anik kà matəṛəβəh akul, ṅgaha tadàkadəh akul. Azlatsəhay gudəṅ à vok gesina tadəpəsew akul kà uwana kawoyaw gi. ¹⁰ La kaslà uwatà, azladza aṅuvaw tadàsak à madinjal gəl à vok la tsəh ala, ṅgaha tadətah à vok kaf à gəl, ṅgaha tadəzin vok à vok ala kà atà à àtə. ¹¹ Azlaməna mapəh à atə gay à ahəl fida gə tadəpahla vok ala la tataka aṅkul la abà, tadəvavarah azladza anik aṅkul aṅuvaw. ¹² Mawisiga la uwana adəsləh gəl à ahəṅ à kà delga, azladza gay mənṅa tadəwadəh vok à uda la uwaga la abà à kà delga. ¹³ Ama dza uwana adəbasin tsəràh à makəf gəl à ahəṅ la tetəvi aṅa Zəzagəla à ama kà, adəbəlay. ¹⁴ Gay marabəṅ aṅa makoray Zəzagəla adəgay mapəhayga la gudəṅ la vok gesina, kà maziṅ gə à azlatsəhay gudəṅ à vok gesina. Baṅa adatsanay kiya uwaga kà, madəv à gay gudəṅ à vok adəzlaṅalay.”

Məzam aṅa dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl

(Mark 13.14-23; Luka 21.20-24)

¹⁵ “Mok uwana kadənəṅaw masla məzam aṅa Kristu, uwana masla mapəhal gay à ahəl Daniyel apəh, à uwana atsizl à slaka tsikasla gə à abà kà, (kəla dza uwana adzeṅ uwaga kà, adəha haṅkəli lela!) ¹⁶ Kiya uwaga kà azlauwana la kutso Yahudiya kà, tadəhoy à gudəṅ à afik. ¹⁷ Dza uwana la gəl gày babay, adàsa à ahəṅ kà mad à gày kà mahəl azlatatak uwana la hudf gày aṅha aya aw. ¹⁸ ṅgaha dza uwana la fəta, adəwul à mtəga kà mahəl dəbdəbi aṅha la mtəga aṅha aw. ¹⁹ Kay, ṅgərpa mənṅa adəgay la azlamis uwana la bəza la hudf, ṅgaha la azlauwana bəza vərna aga la atə la ahəl la mavakay uwatà! ²⁰ Dəvəw kudə à Zəzagəla kà mavakay mawisiga

uwaga aña matəf à təla anasl à abà banjaw à vuɸ maduw ləv à abà aw. ²¹ La kaslà uwatà kà, ɲgərpa mənɲa adàgay la ahən uwana adapakà vok dagay uwana Zəzagəla adəhà gudən à vok tsəràh à lakana aw, uwana adəpaka vok bokuba uwaga aya dɪkidɪki aw. ²² Agayɲa Zəzagəla atetuwa mavakay uwaga aw kà, naka dza la ahən abəlay aw, ama Zəzagəla atetuwa mavakay uwaga kà, kà azlaanɲa uwana atsatsəmàni atà.”

²³ “Banja ‘Kristu kà à aganay, la abanay, à agatà la abatà’, tagod à akul kà, kakəsaw gay anatà aw. ²⁴ Kà uwana azlakristu fidaga, la azlaməna mapəh à atà gay à ahəl fida gə tadəpahahla vok ala. Tadəfah azlamagol nadzipo kà mavavarla azladza amiyaka bə azlauwana Zəzagəla atsatsəmàni atà. ²⁵ Tsəbàwwal sləm kà uwana gədapəh à akul à vok à abà.”

²⁶ “Kità kà, banja: ‘A agatà la kəsaf la abà, la abatà’, tagod à akul kà, kadaw aw! Banjaw dza agod à akul: ‘Aganay adada à gəy à abà la abanay’, tagod à akul kà, kakəsaw gay anɲa aw. ²⁷ Bokuba habaga uwana awutsəd à uda la ləv zagəla la abà dagay la tsəh la ahən tsəràh à gəl à agu kà, kiya uwaga à mas à wən aña Kona aña dza babay. ²⁸ La slaka uwana tatak mamətsayga la ahən la uwana azlakwatsamu tahəm gay à vok la abatà.”

Mas à wən aña Kona aña dza

(Mark 13.24-27; Luka 21.25-28)

²⁹ “La katskats la lig mapak vok aña ɲgərpa uwaga la ahən kà, afats adəuday aya aw, təla bay adəv udaka anɲa aya aw, azlatsetsiliɲ tadəsokw à ahən la zagəla, ɲgaha ndzəfa aña zagəla adəbəlaka vok. ³⁰ ɲgaha masəlay aña Kona aña dza adəpəhla vok ala la zagəla la afik. Kiya uwaga azladza à vəfah gesina tadətaway, tadənən Kona aña dza atsa à ahən la habaga la abà la ndzəfa mazləbay mənɲa la zagəla. ³¹ Magol mapara mənɲa adətsənay, ɲgaha tadənən azlamalika la gay tər gudən ufad aña kutso, tadəham gay azlauwana à vok atsatsəmàni atà la azlagay tər gudən à vok uwaga.”

Uwana gudəv apəhla ala

(Mark 13.28-31; Luka 21.29-33)

³² “Tsənəw uwana gudəv apəhakulla: Mok uwana gudəv agagəray babasl anɲa adəy kà, sələw kà madara kà nekwa. ³³ Kiya uwaga kà, banja kadənənaw uwaga gesina kà, sələw kà, kaslà mas à ahən aña Sufəl kà adaslay. ³⁴ Hadəy, gəpəh à akul la dziriga kà: Kà azladza aña zamana uwanay tadəməts à gay dadən gesina, kà mas à wən aña makoray Zəzagəla aw. ³⁵ Zagəla la kutso kà adədəv à gay, ama gay gulo kà, adədəv à gay aw!”

Zəzagəla kokudə gəl anɲa la uwana asəl madəv à gay gudən à vok pəra

(Mark 13.32-37; Luka 17.26-27,34-36)

³⁶ “Dza la ahən asəl kaslà la mavakay, banjaw sa aña mapaka vok aña tatak uwaga aw, amiyaka azlamalika uwana la zagəla, amiyaka Kona anɲa babay aw, say Baba kokudə gəl anɲa pəra la uwana asəl. ³⁷ Tatak uwana apakà vok la zamana aña Nuhu kà, adəpaka vok kalkal la uwaga aya à mok uwana Kona aña dza adəsa à wən. ³⁸ La kità, à mok uwana mavakay aña iyaw, uwana azà dza ala, aləg à wən kà, azladza tazùw, tasəh tatak, tazəb mis, tadəh à zil tsəràh à mavakay uwana Nuhu adà à kəslah iyaw à abà. ³⁹ Tadzùgw tatak dɪkidɪki tsəràh à uwana iyaw asà à wən, azətəla gesina aw. Kiya uwaga adəpakay la vuɸ mas à wən aña Kona aña dza babay. ⁴⁰ La kità, azladza səla tadəgay la fəta, tekula adəgay mazəbay gə, anik adəgay masakal gə. ⁴¹ Azlamis səla tadədzam vəl, tekula adəgay mazəbay gə, anik adəgay masakal gə. ⁴² Dzəw à ahən la adi, kà uwana

kasèl aw mavakay uwana Kona aña dza adàsa à wañ aw. ⁴³ Tsèbàw slèm à uwanay lela: Aña zil gày asèl kaslà uwana masla à gèl atsa à wañ kà mazlèl gày aña la vèd kà, adzèhal aw, ahèn à ahèñ la adi kà masla gèl aña mad à gày aña aw. ⁴⁴ Kà uwaga: 'Dahàw vok à ahèñ, akul babay, kà uwana Kona aña dza adàsa à wañ kà la kaslà uwana manèwèñ ankul lakèl aw.'

Gay la gay la abà lakèl aña azlamagamza sèla
(Luka 12.41-48)

⁴⁵ "Uwa à magamza dziriga uwana la hanjëli gày uwa? Uwaga kà dza uwana mènnga aña afà à gèl aña azlamèna slèray anik, kà masla aña mavàha à atà tatak may la sa uwana asà à atà. ⁴⁶ Marabay agay la magamza uwana mènnga aña awul à wañ, abèzal à gèl la slèray aña la abà. ⁴⁷ Haday, gèpèh à akul la dziriga: Zil gày adàv lèmana à magamza aña uwanay à ahàl gesina. ⁴⁸ Ama baña magamza uwaga mawisiga kà, agoday la gèl aña kà: Mènnga gulo kà adàsafay, ⁴⁹ adzèka mazlabàh azlamanalzay aña slèray, ngaha azuway la azlamèna guzu, ⁵⁰ kiya uwaga zil gày adàzlanjalay la vudf uwana magamza uwaga la makuday la abà aya amiyaka aña sa tekula aw. ⁵¹ Zil gày adàdàhla seriya zlazladaga à gèl, ngaha adàvèl masik aña kà la tataka aña azlamèna magolla dza la abà, la abata la uwana adàtuway, la mapadf slidf la tsèh ala tèrrawawa", Yesu agòd.

25

Gay la gay la abà lakèl aña azladègam kulo

¹ "Kiya uwaga makoray Zèzagèla kà kalkal la gay aña azladègam kulo uwana tasà à uda, tahèl fènès añaatà, tahàd kà magagamay la masla mazèb mis. ² Azladègam zlo la tataka añaatà la abà kà, azlakusonju gày. Azlazlo anik uwanay kà, azlamèna masèl gèl gày. ³ Azlakusonjuga uwaga tahèl fènès añaatà kokudfa matèdani amàl à koloba à agu kà madla la ahàl. ⁴ Ama azlamasèl gèl gày uwanay kà tadatèdani amàl à koloba à agu, tadàla la ahàl gesina la fènès añaatà. ⁵ Hay, masla mazèb mis asàf kà mas à wañ, azladègam kulo uwaga tadzèhàl."

⁶ "La tataka vèd mawiyay atsèn: 'Masla mazèb mis vok adazlanjalay, sàw à afik, mègagàm la masla zla!' ⁷ Kiya uwaga azladègam kulo uwaga tatsànla, ngaha tavàtsàhà fènès añaatà. ⁸ Azlakusonjuga uwanay tagòd à azlamasèl gèl gày uwanay: 'Kamkam, dzèslàhàw à anu amàl ankul, kà uwana fènès gami adàmatsahla, sèlewkw sesèlewkw tsi!' ⁹ Azlamasèl gèl gày tagòd à atà: 'Awan, adàsla anu aw, dàw à kanti à agu, kadàsukwaw!' ¹⁰ Kiya uwaga azlakusonjuga uwaga tahàd kà masukw amàl la kanti, ama la sa uwaga masla mazèb mis asà à wañ, azladègam zlo masèl gèl gày uwatà tadà à gày la slaka gày, à gày mazèb vok à agu, kà uwana tagà nekwa, ngaha tatsàk à gamagày à ama la tsèkurèm tèrrèzl. ¹¹ Zèwk, la huma la gay, azladègam anik uwanay tasà à wañ, tadzèkà mazalahay: 'Mènnga, pèzl à anu gamagày!' ¹² Ama masla mazèb mis agòd à atà: 'Haday, gègodf à akul la dziriga: Tetuwa gèsèl akul aw!' "

¹³ Yesu azàlàñ à gèl, agòd à atà: "Dzàw à ahèñ la adi, kà uwana kasèlaw mavakay, amiyaka sa uwatà aw!"

Gay la gay la abà lakèl azlamagamza makèr
(Luka 19.11-27)

14 “Adagay kalkal la dza uwana ad à mauguzahay. Azalàh azlamagamza anha, abèk à atà à gèl anja tatak anha gesina. 15 Anik anjatà avàl gursu dèbow, à anik aya gursu dadèrmokw ufađ, à mamakèr gà avàl gursu dadèrmokw sèla. Avà à atà la kèla ndzèđa anja dza suwan, ngaha la lig la ahèj adà anha à mauguzahay. 16 Magamza uwana abèzà gursu dèbow, ahàđ, atsàkàlla, ngaha abèzal riba anja gursu dèbow anik aya. 17 Masla anja mabèzal gursu dadèrmokw ufađ adahàn kiya uwaga babay suwan, ngaha abèz riba anja gursu dadèrmokw ufađ anik aya. 18 Ama dza uwana abèzà gursu dadèrmokw sèla, ahàđ, alà à afèk à uda, ngaha ahàđ à sili uwatà à agu mènja anha avàl.”

19 “Uwana adasafay mènja kà, mènja anjatà awul à wan la mauguzahay, ngaha adzà madzay, kà matugway lakèl anja sili anha. 20 Magamza uwana abèzà gursu dèbow atsà à vok à wan à slaka mènja anha, apèhal gursu dèbow anik uwana ayyà à tsèh. ‘Mènja, kavà à gi kà gursu dèbow tekula, tèga aw uwà ay? Nènàn tsi, aganay gursu dèbow uwaga ayyà à tsèh ala gursu dèbow anik aya.’ 21 Mènja anha agòđal: ‘Delga, kak magamza dziriga, kagà dziriga la azlabèza tatak deyday gà la abà, gèđafa à ka à gèl anja azlatatak uwana aga la ndzèđa, sà à wan à marabay gulo à abà.’ 22 Magamza uwana abèzà gursu dadèrmokw ufađ, azà à vok à awtày babay, agòđ: ‘Mènja, kavà à gi gursu dadèrmokw ufađ aw uwà ay? Nènàn, aganay dadèrmokw ufađ anik uwana ayyà à tsèh.’ 23 Mènja anha agòđal: ‘Delga, kak magamza dziriga, kagà dziriga la azlabèza tatak deydayga la abà, gèđafa à ka à gèl anja azlatatak mènja gà. Sà à wan à marabay gulo à abà.’ 24 La lig la ahèj magamza uwana abèzà à gursu dadèrmokw sèla azà à vok à awtày, agòđ: ‘Mènja gulo, gèsèl kà kak dza dzanđzanğa. La guf uwana la abà kaslèkà tatak à abà babay aw kà, katsèđay, ngaha la guf uwana la abà kaslèkà aw kà, kalay. 25 Guba akès à gi kà uwaga à uwana, gèhàđ, gèl sili anjak uwaga à afèk à agu. Nènàn, aganay à tatak anjak!’ 26 Mènja anha awulàlla: ‘Kak magamza mawisiga, ngaha masaga, kasèl kà gètsèđay ngaha gèlay la guf uwana la abà gèslèkà aw, kagòđ, ààà?! 27 Kà mana kafà sili gulo à gày makal goder aw, naka mok uwana gèdawul à wan kà naka gèday, gèhèl sili la iyaw la tsèh la abatà aw ma? 28 Hèlàwla gursu dadèrmokw sèla gà uwaga ala, ngaha bèkàw à dza anja gursu dèbow à vok. 29 Kà uwana kèla dza uwana akoray kà, tadàvalla à vok, ama dza uwana akoray aw kà, bà bèzi gà uwatà agà la ahàl kà, tadàđèval à ahàl ala aya. 30 Ama magamza mawisiga uwaga kà dùwàw à uda à mèlès à abà, la abatà matuway la mapad slid adàpaka vok!’ ”

Seriya makèđ gèl à ahèj

31 “Mok uwana Kona anja dza adàsa à ahèj mas Sufèl Sufèl, la azlamalika anha gesina kà, adàđza à kursi mazlèbay anha à afik. 32 Azlatsèhay gudèj à vok gesina tadàham gay à vok la huma anha, ngaha adàvành azladza ala, bokuba uwana masla manèjla azlatatak avành azlatuwan ala la azlaawàk. 33 Adàbèk azlatuwan à ahàl kaf anha à gèl, ngaha azlaawàk à ahàl gudzay anha à gèl. 34 Kiya uwaga Sufèl adàgòđay à azlauwana la ahàl kaf anha lakèl: ‘Sàw à wan akul uwana Baba gulo adapis akul gay à vok, ngaha bèzàw à makoray uwana aga madàhakullan à ahèj gà dagay madzèka gudèj à vok. 35 Kà uwana may azà à gi, kavàw à gi tatak may, nèlay akès à gi, katèđaw gi iyaw gèsà, gègà mèlok gà, kakèsàw gi la ahàl sèla. 36 Gègà la godega deyday, kadùwàw à gi lukut à vok, gègà la đuvats gà, kasàw à

wan̄ kà manəŋ gi à gày la à gi sləm, gəgà la dan̄ay, kasàw wan̄ kà manəŋ gi à gày.’ ³⁷ Kiya uwaga azladza uwana azladziriga taulàlla: ‘Sufəl, mbà mənəŋà ka la may gà, ŋgaha məvà à ka tatak may ban̄aw la nəlay gà ŋgaha mətəɸ à ka iyaw masay ma? ³⁸ Mbà mənəŋà ka kak mələk gà, ŋgaha məkəs kà la ahəl səla, ban̄aw mənəŋà ka la godega deyday ŋgaha məduwà à ka lukut à vok ma? ³⁹ Mbà mənəŋà ka dʉvats azà ka, mbà la dan̄ay maslā mədà à awtày kà manəŋa ka à gày la?’ ⁴⁰ Sufəl awulla à atà ala: ‘Had̄ay, la dziriga gəpəh à akul: Uwana kad̄ahàhàwwàn̄ à tekula la tataka azlabəza uwanay la abà gesina kà, uwaga kà, kad̄ahàwàn̄ kà gi!’ ”

⁴¹ “Ŋgaha la lig la ahəŋ Sufəl adàgəɸ à azlauwana la ahəl gudzay aŋha: ‘Zàw gi à vok, akul uwana Zəzagəla adàtsafla akul! Dàw à akəl uwana à abà adàmats ala aw uwana madehəŋ à ahəŋ gà, kà aŋa seteni la azlamalika aŋha gesina! ⁴² Kà uwana may azà à gi, kavàw à gi tatak may aw, nəlay akəs à gi, katəɸdàw à gi iyaw gəsà aw, ⁴³ gəgà mələk gà, ama kakəsàw gi aw, gəgà la dʉvats ŋgaha gəgà la dan̄ay kafàw gi sləm babay aw.’ ⁴⁴ Kiya uwaga taulàlla: ‘Sufəl, mbà mənəŋà ka la may gà ban̄aw la nəlay gà, ban̄aw kagà mələk gà, ban̄aw la godega deyday, ban̄aw la dan̄ay ŋgaha maslā məzlakà ka aw la?’ ⁴⁵ Sufəl awulla à atà ala: ‘Had̄ay, gəpəh à akul la dziriga: Kəla tatak uwana kad̄ahàhàwwàn̄ à azlabəzaga uwanay gesina kiya uwaga aw kà, bə kad̄ahàhàwwàn̄ à gi babay aw.’ ⁴⁶ Kiya uwaga tadàdala atà à seriya uwana à abà adədəv à gay aw. Ama azladza dziriga kà tadàbəz sifa uwana adəv à gay aw”, Yesu agəɸ zlà.

26

Azlaməŋga takəs sawaray kà makəs Yesu (Mark 14.1-2; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Had̄ay, mok uwana Yesu adadəvla gay aŋha à gay kà, agəɸ à azlaməna matapla la slaka aŋha: ² “Səlàw kà madəvaday uwana sləm aŋha Paska adàgay la ahəŋ la mahənay səla la abà, ŋgaha tadàv Kona aŋa dza à ahəl aŋa azladza kà matatastl à ahàf à adi.”

³ Kiya uwana azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga aŋa azla Yahudiya tahamà gay à vok la mtəga aŋa Kayyif, məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla. ⁴ Takəs matsən vok gay la gəl la gəl, kà makəs Yesu, ŋgaha kà makəɸay. ⁵ Tagəɸ: “Məslala vok kà makəsay la madəvaday la abà aw, kà uwana maham à ahəŋ dza adàvədzahla”, tagəɸ.

Mis adzadzàb aməl matərsin à Yesu à gəl (Mark 14.3-9; Yuhana 12.1-8)

⁶ Mok uwana Yesu la Betaniya, la mtəga aŋa Səmon masla akəl zagəla uwatà kà, ⁷ mis anik asà à wan̄ à slaka aŋha la dərew aməl la ahəl mahənlaga la aməl matərsin zlazlad̄aga. Adzadzàb aməl matərsin uwatà à Yesu à gəl la mok uwana tazùw kaf. ⁸ Uwana azlaməna matapla la slaka aŋha tanəŋà uwaga kà, gəl akəɸ à atà à vok, tagəɸ: “Kà mana awis tatak ala kiya uwanay ma? ⁹ Agayŋa avà à anu aməl matərsin uwaga tsakalay aŋha zlazlad̄a: məduw ala, kà mav sili gà à azlaməna kuda, kà ŋuləm.” ¹⁰ Yesu kà asəl uwana tapəhay, agəɸ à atà: “Kà mana katərəbaw mis uwaga ma? Kà uwana ad̄ahəgəŋ kà dzəba aŋha səla aw? ¹¹ Kà uwana azlaməna kuda tadàgay la ahəŋ koksikoksi, ama gi kà mədàgay la ahəŋ anina koksikoksi aw. ¹² Kà uwana aməl uwanay adzadzàb à gi à vok kà, mad̄ah aməl à mazimnekid̄ uwana à vok kà mazəb à uda. ¹³ Had̄ay, gəpəh

à akul la dziriga: Kèla slaka, uwana dza adàpèh gay matsiddayga uwanay la gudəŋ la vok gesina kà, tadàpahay lakəl aŋa uwana mis uwanay adahàŋ, kà mis uwanay aŋa mawul à atà à gəl.”

*Yudas asal mav Yesu à ahàl aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla
(Mark 14.10-11; Luka 22.3-6)*

¹⁴ Mok uwana uwaga adada à lig kà, tekula la tataka azlaməna matapla kulo gəl aŋha sèla uwaga la abà, uwana sləm aŋha Yudas Iskariyot, ahàd kà maβəz à azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à vok, ¹⁵ agòd à atà: “Mana kadàvaw à gi, à baŋa gəfa à akul Yesu à ahàl ma?” Nŋaha tatəgwəl gursu dzik makər à ahàl. ¹⁶ Dagay la mok uwatà Yudas ayàh tetəvi kà maf à atà Yesu à ahàl.

Yesu azuw tatak may aŋa Paska

*la azlaməna matapla aŋha kulo gəl aŋha sèla
(Mark 14.12-21; Luka 22.7-14; Yuhana 13.21-30)*

¹⁷ La mavakay teraŋa aŋa madəvaday pain uwana kokuda tatak makəslin, azlaməna matapla tasà à waŋ, tanəv à Yesu: “Lala asa à ka məday kà madəh tatak madəvaday Paska à ahəŋ la?” ¹⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Dàw à huɖ gudəŋ à abà à slaka dza uwahà: Məŋga agòd à ka, ‘Kaslà gulo adaslay kà gi aŋa mazuw tatak may aŋa Paska la azlaməna matapla gulo la mtəga aŋak’, agòd, gòdàwwal.” ¹⁹ Azlaməna matapla tahàd, tadəhà uwana Yesu apəh à atà à ahàl, nŋaha tadəhà tatak may aŋa madəvaday Paska à ahəŋ.

²⁰ Mok uwana mokokhu adasa à waŋ kà, Yesu adzà à tatak may à adi la azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha sèla uwatà. ²¹ Mok uwana tazùw tatak may, Yesu agòd à atà: “Hadəy, gəpəh à akul la dziriga, tekula aŋkul adàta à gi kaf à gəl.” ²² Uwaga abək mazawla à gəl à azlaməna matapla məŋga, tadzəkà manavahal la tekula, tekula: “Sufəl, gi zlak uwà, gi zlak uwà?”, tagòdɖal. ²³ Yesu awùlla à uda, agòd à atà: “Dza uwana mədəb ahàl à kaf à gəl anu sèla la kəsɖɖ la abà, la uwana adàta à gi kaf à gəl. ²⁴ Hadəy, Kona aŋa dza adəmətsay la tsəhay gə uwana matsetseray, apəhay la wakità la abà lakəl aŋha, ama nŋərpə adəgay la dza uwana adàta kaf à Kona aŋa dza à gəl! Agayŋa tayyay aw kà, naka nŋuləm kà aŋha.” ²⁵ Yudas masla matal kaf à gəl, uwaga agòd la manavay: “Məŋga, gi la magay zlak uwà?” Yesu awulàlla, agòdɖal: “Kak Yudas, kapəh!”

*Tatak may tsikasla gə
(Mark 14.22-26; Luka 22.15-20; 1 Korintiya 11.23-25)*

²⁶ La mok uwana tazùw tatak may, Yesu azəb kaf, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, atsakəŋ ala, avà à azlaməna matapla la slaka aŋha la magòdɖay: “Uwanay kà vok gulo, zəbàw, kazùwwàw!” ²⁷ Nŋaha azəb kətsaw mahənlà gə la tatak masay gə, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, avà à atà la magòdɖay: “Sàw uwaga gesina aŋkul, ²⁸ kà uwana uwaga kà aŋiz gulo, aŋiz makəs vok slawda, uwana masokw à vəɖah gə, kà aŋa azladza aŋuvaw, kà maβəz mamatsila tsakana. ²⁹ Gəpəh à akul uwaga la dzahhà: Dagay lakana gədəsay iyaw mayyay ahàf uwanay aw, tsərəh à uwana mədəsay anina la makoray aŋa Baba gulo aya.” ³⁰ La lig aŋa mahab mahabay mazləbay à gay, tadà aŋatà à gudəŋ kuvu à afik.

*Yesu atà la Piyer
(Mark 14.27-31; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)*

³¹ Kiya uwaga Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aṅha: “La hud aṅa vəd uwanay lakana kà, kadàsakaw gi à ahəṅ gesina aṅkul, bokuba uwana mədzenṅay la matsetseray la abà:

'Gədàkəd masla manəṅla azlatuwan, ṅgaha maham à ahəṅ tuwan gesina adàsləh gəl à ahəṅ.'[✧]

³² Ama mok uwana gədàwul à uda kà, gədàtsəvokay kà akul à Galili.”

³³ Piyer agòdàl: “Amiyaka azladza anik gesina tasàk à kak à ahəṅ kà, gi kà, gədàsak à ka à ahəṅ tetuwa aw!” ³⁴ Yesu awulàlla: “Hadṅay, gəpəh à ka la dziriga: Bə la vəd uwanay kà, gurayṅa mewgdzagalaṅ awiyay kà, kadàgòdṅay asik makər, kà kasəl gi aw, kà uwaga Piyer.” ³⁵ Piyer agòdàl: “Dikidiki: Gəsəl kak aw, gədàgòdṅay aw, amiyaka bə makits aga à gi la kuda bay!” Azlaməna matapla uwana la slaka aṅha tapəh bokuba aṅa Piyer uwaga babay.

*Yesu adəv kuḍa la Getsemane
(Mark 14.32-42; Luka 22.39-46)*

³⁶ Kiya uwaga Yesu abəz à slaka anik à abà uwana sləm aṅha Getsemane, ṅgaha agòd à azlaməna matapla aṅha: “Aga, gəday, gədàdəv kuḍa la abatəy kà, dzàhàw madzay la abanay.” ³⁷ Adàla Piyer, ṅgaha azlabəza aṅa Zebede səla la tsəh, adzəkà maskulay la mazaw la gəl. ³⁸ Agòd à atà: “Ləv gulo adahənla la mazaw la gəl aṅa mamətsay, dzàw à ahəṅ la abanay, dzàw à ahəṅ la adi kiya gi.” ³⁹ Masla adàni kərəkər zewk, atsòṅ gəl à ahəṅ, ṅgaha adəv kuḍa la kiya uwanay: “Baba gulo, agayṅa uwanay abəz à vok kà naka, kazəbḡəṅ kətsaw ṅgərpa uwanay ala, amiyaka bə la uwaga babay kadahaṅ bokuba uwana asa à ka, awkà bokuba uwana asa à gi aw!”

⁴⁰ La lig la ahəṅ awul à waṅ à slaka azlaməna aṅha makər uwaga, abəz atà à gəl kà tadzehal. Agòd à Piyer: “Kaslawwalla vok kà madz à ahəṅ la adi la gi, amiyaka sa tekula aw uwà? ⁴¹ Dzàw à ahəṅ la adi, dèvəw kuḍa kà akul aṅa matəd à mapapatay à abà aw. Masasədok aṅa dza asal manəfay nəma, ama vok kà guḡguḡ.”

⁴² Azà à atà vok la vok ala kà masəla, ṅgaha adəv kuḍa kiya uwanay: “Baba gulo, baṅa akəs à vok kà kətsaw uwanay azəb vok à uda kiya uwanay aw, sàk à gi kà gi aṅa mas à uda la abà, ṅgaha masal aṅak apaka vok zla.”

⁴³ Masla awul à waṅ aya à slaka azlaməna matapla aṅha uwaga, abəz atà à gəl kà tadzehal aya, taslàlla vok aṅa madz à ahəṅ la adi aw. ⁴⁴ Yesu azà à atà vok la vok ala aya kà mamakər, adəv kuḍa la kiya uwana uwarà. ⁴⁵ La lig la ahəṅ, awul à waṅ à slaka aṅatà, agòd à atà: “Kadzewhal gotənaṅ, kaduwaw ləv aṅkul pəra ay? Nəṅàwwəṅ sa kà adaslay adagay, ṅgaha Kona aṅa dza adagay mavəyga à ahəl aṅa azlaməna tsakana. ⁴⁶ Sàw à afik, məhəd! Dza uwana adata à gi kaf à gəl kà aganay la abanay!”

*Makəs Yesu
(Mark 14.43-50; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴⁷ ṅgaha bokuba uwana Yesu à lig la mabəḍma la abà, à mok uwana Yudas, tekula la tataka azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla la abà, asà à waṅ la maham à ahəṅ dza aṅuvaw la tsəh, katsakar la azlaazəva agà à atà la ahəl. Azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga aṅa azla Yahudiya la uwana tasləl atà à waṅ. ⁴⁸ Yudas, uwana adata kaf à Yesu à gəl apəh à atà uwana à vok à abà, adəfəhəṅ kà mapəhatàla Yesu: “Lagwa kà, dza uwana gədəkəs vok kà, masla gə la uwaga à uwana kayahaw, kadəvalahawka pəra”, agòd à atà. ⁴⁹ Yudas azà à vok à slaka

✧ 26:31 26.31 Zakari 13.7

Yesu la katskats: “Ayyi, mənğa gulo”, agòfal, la makəs à vok. ⁵⁰ Yesu agòfal: “Slawda, uwana kasà à wan̄ kà madèhən̄ kà, dahən̄ katskats!” Kiya uwaga azladza anik tasà à wan̄, tavàlàhàka Yesu, takès. ⁵¹ Tekula uwana agà la Yesu abècf katsakar an̄ha à uda, ngaha adècf la magamza an̄a mən̄ madzahaga, anàtsal sləm lakəl ala. ⁵² Yesu agòfal: “Kay, wùlla katsakar an̄ak à gày an̄ha à agu, kà uwana azladza uwana tahəl katsakar kà, tadàkadf atà la katsakar babay. ⁵³ Kasəl kà an̄a asa à gi kà gəzal à Baba gulo kà mazlak gi aw takay, ngaha asləl gi azlamalika à ahən̄ man̄əlan̄əl kulo gəl an̄ha səla aw takay? ⁵⁴ Ama ban̄a kiya uwaga ma kakay à uwana tatsetsər à wakità à abà, agədf à afik ma? Kà uwana wakità agədf kà: Say uwanay adàpaka vok kiya uwanay, agədf.”

⁵⁵ Ngaha Yesu agədf à maham à ahən̄ dza: “Kasàw à wan̄ kà makəs gi la azlakatsakar, la azlaazəva la ahəl bokuba gi masla nabəra takay? Kəla mavakay gədzàhà madzay la mən̄ gày Zəzagəla la aku kà matapla tatak à azladza, uwala kakəsàw gi aw! ⁵⁶ Ama uwaga gesina apakà vok kà gay an̄a masla mapəhal gay à ahəl uwana la wakità la abà an̄a magədf à afik.” Ngaha azlaməna matapla tasàkal à ahən̄, tahòy an̄atà gesina.

Yesu la huma à azlamasiga an̄a gay zil

(Mark 14.53-65; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Azladza uwana takès Yesu, tadàla masla à huma an̄a Kayyif, mən̄ madzahaga an̄a azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay ala, la azlamasiga uwana tahamà gay à vok la abatà. ⁵⁸ Piyer anəfà Yesu la tsəh makəda kəda. Tsəràh à gəl akəl an̄a mən̄ madzahaga, adà à gày, adzà madzay la slaka an̄a azlamənəla, kà manərez tatak uwana apaka vok la Yesu.

⁵⁹ Azlamadzahaga an̄a azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga an̄a gudən̄ tayàh mapuw gudzi à Yesu à gəl, amiyaka bà la fida uwala beyli, kà mafəzal à tsəh kà makədfay. ⁶⁰ Ama tafəzal aw, amiyaka bà la uwala beyli, bà la abatà azladza tasàhla azlagay deyday gə à wan̄ lakəl an̄ha. Bà la kità babay azladza səla tapəhla vok ala. ⁶¹ Tagədf: “Dza uwanay agədf kà: ‘Gəslala vok, gəkalàh mən̄ gày Zəzagəla uwanay à ahən̄, ngaha gəwulla à afik la mahənay makər la abà’, agədf.”

⁶² Mən̄ madzahaga asà à afik, agədf à Yesu: “Kawulla gay à uda aw takay? Mana à uwanay azladza uwanay tapəhay lakəl an̄ak tak ma?” ⁶³ Ama Yesu adzà à ahən̄ titi. Mən̄ madzahaga uwaga agòfal aya: “La sləm an̄a Zəzagəla uwana la sifa, kamkam wùlla gay à uda: Ma kak, Kristu Kona an̄a Zəzagəla takay?” ⁶⁴ Yesu awulàlla: “Iyay, bokuba uwana kapəh. Ngaha aya gəpəh à akul la dziriga: Dagay lakana kadənənjaw Kona an̄a dza adàdza madzay la ahəl kaf an̄a Zəzagəla lakəl la ndzədfa, kadənənjawwan̄ adàsa à ahən̄ la habaga la abà babay.” ⁶⁵ Kiya uwaga mən̄ madzahaga akwàhà lukut an̄ha à vok agədf: “Apəh mawisiga à Zəzagəla à vok, asà à anu azlaməna sayda anik aya aw, katsənàw uwana adapəhay lakəl an̄a Zəzagəla təga aw way? Mana kadzugwaw aya ma?” agədf. ⁶⁶ “Azlayla kà, say makədfay pəra!”, azlaməna matsəbal sləm tagədf.

⁶⁷ Ngaha tadzəkà matafal sleslib à adi, azlàb la mamits à ahəl, azlaanik tazlàb à pan̄aw à abà, ⁶⁸ tagədf: “Pəhanula dza uwana adècf ka, à ban̄a kak Kristu zla!”

Gəsəl Yesu aw, Piyer agədf

(Mark 14.66-72; Luka 22.56-60; Yuhana 18.15-25,27)

⁶⁹ Piyer adzà madzay la uda la gəl akàl. Magamza misga aṅa mən̄ madzahaga azà à vok à slaka aṅha, agòd̄al: “Kak babay kà, kadzàw à ahəṅ la Yesu zil Galili uwaga.” ⁷⁰ Ama Piyer adahà fida la huma aṅa azladza gesina la magod̄ay: “Gi kà, gəsəl uwana asa à ka mapəhay aw!” ⁷¹ Kiya uwaga asà à afik la abatà, azà à vok à gay gamagày. Magamza misga anik, anəṅaṅ aya, ṅgaha agòd̄ à azlaməna madz à ahəṅ la abatà: “Iyay, dza uwanay kà adzà à ahəṅ la Yesu zil Nazaret.” ⁷² Ama Piyer adahà fida kà masəla la magod̄ay aya: “Zagəla, gəsəl dza uwaga kapəhaw aw!” ⁷³ Mok uwana tasàfani aya, azladza uwana la abatà la slaka Piyer, tazà à vok à slaka aṅha, tagòd̄al: “Ndzer kà, kak tekula aṅatà, məsəl ka la kuda aṅak la abà, à slaka uwana kasà à waṅ la abà.” ⁷⁴ Kiya uwaga Piyer adzəkà magod̄ay: “Baṅa fida gəpəhay kà, Zəzagəla adahà à gi seriya à gəl. Gədəzuwa à akul mawad̄ay kà, gəsəl dza uwaga aw, gəgòd̄ à akul, aw takay?” Apəh uwatà la gay ala, tsatsokw yokwyokw mewgdzagalaṅ adawiyay. ⁷⁵ ṅgaha awul à Piyer à gəl à gay uwana Yesu apəhal: “Gurayṅa mewgdzagalaṅ adawiyay asik makəp kà, kasəl gi aw, kadàgod̄ay Piyer!”, Piyer asà à uda, atuw la iyaw tugwi.

27

Tadala Yesu à huma Pilatus

(*Mark 15.1; Luka 23.1-2; Yuhana 18.28-32*)

¹ Mok uwana uwaga adada à lig kà, bəṅ la zay la tsəh, azlamadzahaga, la azlamasiga takəs sawaray la slaka gə kà makəp̄ Yesu. ² Tawad̄aṅ, tadala, tavà à Pilatus gumna aṅa azla Rom à ahəl.

Mamətsay aṅa Yudas

(*Sləray 1.18-19*)

³ Mok uwana Yudas masla mat kaf à Yesu à gəl anəṅaṅ kà, seriya adətəp̄ à Yesu à gəl kà, awulla sili gursu dzik makəp̄ uwaga à slaka azlamadzahaga, la azlamasiga. ⁴ Agòd̄ à atà: “Gədəhà tsakana, kà uwana gətà kaf à dza uwana à gəl kokud̄a tsakana”, agòd̄. Ama tagòd̄al: “Anu kà, gay gami la abà aya aw. Uwaga adagay kà abəz ka à kak pəra!” ⁵ Yudas aduw sili uwaga à mən̄ gəy Zəzagəla à agu. La lig la ahəṅ, ahəd̄, akəp̄ vok aṅha la madəb̄ vok aṅha à zagəla.

⁶ Azlamadzahaga tazəb̄ sili uwaga, tagòd̄: “Makoray gami avà tetəvi kà mazəbay sili uwanay kà maf à sahar aṅa gəy Zəzagəla à agu aw, kà uwana uwanay kà sili aṅa aṅiz.” ⁷ Mok uwana tatsəṅ vok gay la tataka aṅatà la abà lakəl aṅha kà, tasukw guf aṅa masla maṅaləh tatak la sili uwatà, kà atà aṅa maləh azlaməlok dza à abà la abatà. ⁸ Kà uwaga à uwana tsərah̄ à lakana kà tazallala: Guf aṅiz, à guf uwatà. ⁹ Kiya uwanay à uwana gay aṅa masla mapəhal gay à ahəl Yeremiya agod̄:

“Tahəl gursu dzik makəp̄ uwaga. (Sili uwaga azla Isərayel tatsəna vok gay lakəl aṅha kà masukwla)

¹⁰ Tasukwla guf aṅa masla maṅaləh tatak, bokuba uwana Sufəl Zəzagəla apəh. ✧

Pilatus anav gay à Yesu la gay ala

(*Mark 15.2-5; Luka 23.3-5; Yuhana 18.33-38*)

¹¹ Yesu la huma aṅa gumna kà manaval gay la gay ala: “Kak la uwana kak Sufəl aṅa azla Yahudiya ay?” “Iyay, bokuba uwana kapəh”, Yesu agòd̄al.

¹² Uwana azlamadzahaga, la azlamasiga tapuwla gudzi à gəl kà, awulla gay à uda aw. ¹³ Kiya uwaga Pilatus agòd̄al: “Kak katsəna azlagay uwaga

gesina tatugway lakël anjak aw, takay?" ¹⁴ Ama Yesu awulàlla gay amiyaka tekula aw, tsèràh à uwana lèw avàl à gumna à gay.

Seriya mamətsay atəf à Yesu à gəl

(Mark 15.6-15; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

¹⁵ Bà kəla madəvaday Paska kà, gumna adawah gəl à masla danjay tekula uwana asà à maham à ahəŋ dza kà uwana adagay zagəla anha. ¹⁶ La mok uwatà kà, dza anik la ahəŋ la danjay, masla mawisiga kaykay, sləm anha kà Barabas. ¹⁷ Kiya uwaga Pilatus anəv à maham à ahəŋ dza la gay ala: "Uwa à uwana asa à akul gəduw à akul ala à gəl uwa: Barabas ay awma Yesu uwana Kristu ay?", agòd à atà. ¹⁸ Kà uwana Pilatus asəl ndzer kà tafəl Yesu à ahəl kà, kà maŋor.

¹⁹ Uwana gəl akəd à Pilatus à vok kà gay anja seriya, kà mis anha aslèl dza à slaka anha agòd: "Katapa à ahəl à dza uwaga à vok tetuwa aw, kà uwana masla kà adahà tsakana aw, gəsày ŋgərpa mənŋa la masesinay la vədəfà lakəl anja gay anha."

²⁰ Məŋ madzahaga la azlamasiga tagòd à azladza kà: Say tanav à masakay kà Barabas, ŋgaha takəd Yesu. ²¹ Gumna anəv à atà à gay ala aya: "Uwa la tataka anja azladza səla uwanay la abà asa à akul kà gəduw à akul la gəl ala?" Tagòd: "Dùw à anu gəl à Barabas!" ²² Anəv à atà: "Mana gədehəŋ la Yesu, uwana Kristu tagòd zlà ma?" Gesina anətà tagòd: "Zlèl à ahəf à adi!" ²³ Pilatus anəv à atà aya: "Sləray mawisiga ma uwala adahəŋ là?" Ama tazà kuda à zagəla la ndzəfa, tagòd: "Zlèl à ahəf à adi!" ²⁴ Uwana Pilatus anəŋəŋ kà aslala vok adəh tatak anik aw say mawiyay pəra taziŋ à zagəla kà, atədəni iyaw, apəl ahəl anha la huma anja azladza gesina, agòd: "Tsakana anja makəd kona uwanay kà, abəz kà gi aw, uwaga kà say gay lakəl ankul pəra." ²⁵ Azladza gesina tagòd: "Tsakana makəd masla kà awulla à anu à gəl la azlabəza gami!" ²⁶ Ŋgaha Pilatus adùw gəl à Barabas, aslahà Yesu ala la kurpi, avà à atà à ahəl kà mazlèl à ahəf à adi.

Azlaslodzi takəfasl à Yesu

(Mark 15.16-20; Yuhana 19.2-3)

²⁷ Azlaslodzi anja Pilatus tadàla Yesu à mtəga anja gumna, ŋgaha maham à ahəŋ slodzi gesina ahəmal à adi. ²⁸ Tasərətalla la ahəl lukut anha la vok ala, tadùwal diri mativga à vok. ²⁹ Taslèsləp gabaga anja atək, tafəl à gəl, tafəl azəva gulakay à ahəl kaf, ŋgaha takədédal à huma à gay, takədəslal la magəfay: "Ayyi, Sufəl anja azla Yahudiya!" ³⁰ Tatəfal sleslib à vok, tazəb azəva uwatà la ahəl anha, tazlàbla à gəl. ³¹ Mok uwana takədəslal tsewwa kà, tasərətal diri mativga uwatà la vok ala, tadùwal lukut anha à vok, tadàla masla kà mazlèl à ahəf à adi.

Mazlèl Yesu à ahəf à adi

(Mark 15.21-32; Luka 22.26-43; Yuhana 19.17-27)

³² La mok uwana tadùw à uda la gudəŋ à abà kà tagagəm la dza anik sləm anha Səmon, zil Səren. Azlaslodzi tafəl leri à gəl kà mazəb ahəf uwana tadəzlèl Yesu à adi. ³³ Tabəz à slaka anik uwana sləm anha *Golgota*, bokuba magəfay: Slaka hərəŋ gəl. ³⁴ La abatà la uwana tatəd à tatak masay hamhamga à Yesu, atapəŋ ŋiz yewdi kà, akweskà.

³⁵ Tazlèl Yesu à ahəf à adi, ŋgaha tavəhà lukut anha la tataka anətà la abà la matsal tsatsa lakəl. ³⁶ Ŋgaha tadzəh madzay la abatà kà manəŋla. ³⁷ Tafà matsetseray à gəl anha à afik à abatà kà mapəhla godega anja makəfay anha ala: **DZA UWANAY KÀ, YESU SUFƏL ANJA AZLA YAHUDIYA.**

³⁸ Tatatàslàh azlaməna nabəra səla à ahàf à adi babay, anik la ahàl kaf, anik la ahàl gudzay.

³⁹ Azladza uwana tauguwàh à awtày la abatà takokòtəhà gəl, tatsàk atà magodəhay à gəl, ⁴⁰ tagòdɔl: “Kak uwana kayàh makal mənə gày Zəzagəla à ahən, ngaha kà mawulla à afik la mahənay makər kà, bəl gəl anək à baŋa kak Kona anə Zəzagəla, sà à ahən la ahàf uwaga la adi zla!” ⁴¹ Kiya uwaga babay azlamadzahaga anə azlaməna mav tatak, la azlaməna mapəhla mapəhay ala, la azlamasiga takədàsl à masla, tagòd: ⁴² “Masla kà abàlèhà azladza anik, ama aslèla vok anə mabəl gəl anə aw takay? A tsa masla kà Sufəl anə azla Isərayel ay? Lagwa kà, sà à ahən la ahàf la adi zla pəra, anu bay mədìŋ à ka gəl à vok. ⁴³ Masla afà madzugway anə à Zəzagəla à afik, ngaha apəhla lela: ‘Gi Kona anə Zəzagəla’, agòd! Iyay zla, mənənənə à baŋa Zəzagəla abələnə lagonay zla!”, tagòd. ⁴⁴ Azlaməna nabəra uwana tazlèlal à makəla anə tatsəkəl magodəhay à gəl kiya uwaga babay.

Mamətsay anə Yesu

(Mark 15.33-41; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

⁴⁵ La tataka afats, mələs apakà vok la kutso la abà gesina, tsərəh afats dat magovagova gərəwni delga. ⁴⁶ La afats dat magovagova gərəwni delga uwatà, Yesu awiyà la ndzəda, agòd: “Eli, Eli lema sabachthani?”[☆] (Bokuba magodəy: Zəzagəla gulo, Zəzagəla gulo, kà mana kasək gi ma?) ⁴⁷ Azlaanik uwana tadzà à ahən la abatà tatsənənə uwaga, tawiyà: “Azalay kà à Eliya!”, tagòd. ⁴⁸ Katskats tekula anətà ahòy, azəb sawsaw, adùw à iyaw hamhamga à abà, afà à gulakay à gay, adziyla à Yesu, kà masla anə makokuzay. ⁴⁹ Ama azlaanik tagòd: “Məkuda, à baŋa Eliya atsa à waŋ kà mabələnə kà mənənənə tak zla!” ⁵⁰ La lig la ahən Yesu awiyà la ndzəda aya, ngaha aməts.

⁵¹ La sa uwatà bafta uwana tanəlla mənə gày Zəzagəla ala akohàla tsərəd tsərəh à afik tsərəh à vədah. Kutso abələkà à vok, ngaha azladzəgla tapəsləkəh ala. ⁵² Azlazəvay tapəzlla à ama ala ngaha anuvaw azlaməna madiŋal gəl à Zəzagəla à vok tawàlla à uda la mamətsay. ⁵³ Tasàhà à lag la zəvay la aku, ngaha la lig mawul à uda anə Yesu la ahən, tahàd à huɔ gudən tsidəŋaga à abà, azladza anuvaw tanaŋà atà.

⁵⁴ Azlaslodzi anə azla Rom, la mənəga anətà tanənəla Yesu. Uwana tanənə mabələk à vok anə kutso la tatak uwana apakà vok gesina kà, guba mənəga akəs atà, tagòd: “Ndzer masla kà, Kona anə Zəzagəla!” ⁵⁵ Azlamis anuvaw tagà la abatà, tatsəzl à ahən kərəkər, tanərəzay atà. Tanəfà Yesu à waŋ dagay la Galili, kà atà anə mazlak masla à sləray à abà. ⁵⁶ Mariyama uwana dəg zla Magdala, Mariyama iyà anə Yakuba atà la Yusufu, la iyà anə azlabəza anə Zebede tagà la tataka azlamis uwaga la abà.

Mazəb Yesu à uda

(Mark 15.42-47; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁵⁷ Uwana mokokhu adasa à waŋ kà, dza galepi anik uwana la Arimate asà à waŋ, sləm anə kà Yusufu, masla bay kà masla asik anə Yesu. ⁵⁸ Ahàd, abəz à Pilatus à vok kà manaval vok anə Yesu. Kiya uwaga Pilatus avà tetəvi à Yusufu kà mazəb vok anə Yesu. ⁵⁹ Yusufu asà à waŋ, azəb vok anə Yesu à ahən, afafədɔl à bafta mawga à adi. ⁶⁰ Ngaha afà à zəvay anə aslasl gəl anə uwana à agu, alà à təhus à afik, atakòslal magol bəlam à gay, kà matsakal à ama, ngaha adà anə. ⁶¹ Mariyama dəg zla Magdala atà

[☆] 27:46 27.46 Mahabay 22.1

la Mariyama anik uwanay tadzàhà madzay la abatà la magohla à humà à zəvay à adi.

Azlaməna manəŋla zəvay

⁶² La vudf maduw ləv aŋa azla Yahudiya bəŋ azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azla Farisəya tahàd à slaka aŋa Pilatus, ⁶³ tagòdɔl: “Arveri, awùlla à anu à gəl kà, masla fida uwanay kà, uwana aləg mamətsay kà, agòd kà: La mahənay makər kà, gədàwul à uda, agòd. ⁶⁴ Nuləm kà, gòd, kà tanəŋla zəvay aŋha mahənay makər, kà azlaməna matapla aŋha aŋa mas à waŋ kà mazəb à lag la aku aw, ŋgaha kà atà magòdɔy à azladza kà adawul à uda la mamətsay aw. Kà uwana fida uwaga adàduw fida aŋa uwarà.” ⁶⁵ Pilatus agòd à atà: “Azlaslodzi kà atà la uwanay, dàw, kanəŋawla zəvay bokuba uwana kaslawwalla vok gesina.” ⁶⁶ Tahàd tabək azlaməna manəŋla zəvay à ahəŋ, tafà masəlay à akur uwana à vok tatsakla zəvay à ama, ŋgaha tabək azlaslodzi à ahəŋ kà manəŋla.

28

Mawul à uda aŋa Yesu

(Mark 16.1-10; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)

¹ La lig aŋa vudf maduw ləv aŋa azla Yahudiya la ahəŋ, à vudf ladu la bəŋ gə, Mariyama dəg zla Magdala, atà la Mariyama anik uwatà, tahàd kà manəŋ à gəl zəvay. ² La katskats kutso abələkà à vok la ndzəɔfa, malika aŋa Sufəl Zəzagəla asà à ahəŋ la zagəla, atakòslla à bəlam uwana ala tatsəkla à zəvay à ama, ŋgaha adz à afik la abatà. ³ Masla awutsəɔday bokuba mawutsəɔday habaga, lukut aŋha babay təlla bokuba slewzi. ⁴ Mok uwana azlaməna manəŋla zəvay tanəŋəŋ kà, guba akəs atà kaykay, atà tasəkùläh, tapəkäh iyaw. ⁵ Malika agòd à azlamis uwatà: “Akul kà, guba akəs akul aw, kà uwana gəsəl kà kayhaw kà Yesu uwana tazləl à ahəf à adi. ⁶ Aga la abanay aw, adawulla à uda la mamətsay, bokuba uwana apəh à akul uwarà. Sàw à waŋ, kagovàləw slaka uwana tahən à ahəŋ tsi. ⁷ Dàw katskats kadəpəhaw à azlaməna matapla la slaka aŋha kà masla adawulla à uda la mamətsay. Lagwa adàtsəvokay kà akul à kutso Galili. Kadənəŋawwaŋ kà la abatà, uwaga la uwana gəpəh à akul zla.”

⁸ Katskats azlamis uwaga tatsizlla ala la gəl zəvay la guba la vok, ama la marabay məŋga babay. Tahàd la mahoyay kà madla gay uwaga à azlaməna matapla aŋa Yesu. ⁹ Katskats Yesu asà à waŋ agagam à atà nna, agòd à atà: “Ayyi, gəgòd à akul”. Azlamis uwaga tazà à vok à slaka aŋha, takàs à asik aŋha à ahəl, takəɔfal à ahəŋ, ŋgaha tasləkàw masla. ¹⁰ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Guba akəs akul aw. Dàw, kadəgòdɔfaw à azladedə gulo kà, tahàd à kutso Galili, la abatà la uwana tadənəŋ gi”, agòd à atà.

Azlaməna manəŋla

¹¹ Mok uwana azlamis uwanay tadà aŋatà kà, azlaanik la tataka aŋa azlaslodzi uwana la abà tanəŋla zəvay uwaga, tahàd à huɔ gudəŋ à abà. Tapəh tatak uwana apakà vok à azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak gesina. ¹² Azlamadzahaga takəs sawaray la azlamasiga. Mok uwana tatsən vok gay, tavà sili à azlaslodzi uwatà məŋga. ¹³ Tagòd à atà: “Kadəgòdɔfaw kà azlaməna matapla la slaka aŋha tasà à waŋ la vəɔ, tazəb vok aŋa Yesu la gəl à gəl, la mok uwana mədətəɔf à madzəhal à abà. ¹⁴ Kiya uwaga baŋa atsən à gumna, məsəl dabaray uwana mədàbəzal à tsəh, ŋgaha akul kadàsaw à uda la gay la abà gesina.” ¹⁵ Azlamanəŋla tahəl sili, ŋgaha

tadàhàṅ bokuba uwana tatàp à atà ala kà madèhèṅ gesina. Kiya uwaga gay uwaga azahà vok la tataka azla Yahudiya la abà tsèràh à lakana.

*Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aṅha
(Mark 16.14-18; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Sləray 1.6-8)*

¹⁶ Kiya uwaga azlaməna matapla kulo gəl aṅha tekula uwaga, tawùl à gudəṅ Galili à dadəgwal uwana à afik, Yesu apəhatàla. ¹⁷ Mok uwana tanəṅèṅ kà, taslèkàw masla, azlaanik la tataka aṅatà la abà tabèk gəl à ahəṅ sèla. ¹⁸ Yesu azà à vok à slaka aṅatà, agòɔf à atà: “Lagwa kà ndzəɔfa uwana la zagəla, ṅgaha la uwana la vəɔfah kà agay mav à gi gà. ¹⁹ Dàw à slaka azladza gudəṅ à vok gesina, kapakahawatàla kà azlaməna matapla gulo, kadàɔfahaw à atà batem la sləm aṅa Baba, la sləm ana Kona, ṅgaha la sləm aṅa Masasəɔfok tsikasla. ²⁰ Tapawatàla kà atà aṅa manəf uwana gətàpàkulla gesina. Sèlàw kà, gədàgay la ahəṅ la akul koksikoksi, tsèràh à makəɔf gəl à ahəṅ gudəṅ à vok.”

GAY MARABƏŇ UWANA MARK ATSETSÈR Evangile selon Marc

Mapəhay anja Yuhana masla maɖàh batem.

(Mata 3.1-12; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Aganay gay delga uwana adzəka à vok lakəl anja Yesu, Kona anja Zəzagəla, uwana mafal dzakwa à gəl gà. ² La wakità uwana la abà Yesayya atsetsèr, Zəzagəla agòɖ:

“Aganay gəsləl à awtày masləlay gulo, la huma anjak kà maɖahkanj tetəvi à ahəŋ.”✠

³ Uwaga kà kuda anja dza uwana awiyay la fəta la abà:

“Dahàwla azlatetəvi à Sufəl Zəzagəla à ahəŋ tərta.”✠

⁴ Kiya uwaga Yuhana apəhla vok ala la fəta la abà. Az gay Zəzagəla, anavà azladza uwana tasà à waŋ à slaka anja: “Kèsàw batem, uwana apəhla ala kà kadapəhaw gay la ləv ala, ŋgaha Zəzagəla adàmamatsakula tsakana ala.”⁵ Azladza la makoray masla Yahudiya, la azladza la Urusalima gesina, tasà à waŋ à slaka anja, uwana tasəlla tsakana anjata à uda. Yuhana aɖahà à atà batem la mukwà Urdun la abà.

⁶ Yuhana adùw lukut maɖehəŋga à vok la anidz anja zlugumi, rəts awadà vok ala la parapara zlap, tatak may anja kà hayyaw la zuway mazuway.

⁷ Apəh à azladza, agòɖ à atà: “Dza uwana atsa à waŋ la lig gulo la ahəŋ kà, aɖuwa gi la məŋga, gəsla gay kà makəl gəl à ahəŋ anja mapəl zuwid kwimik anja ala aw. ⁸ Gi kà, gəɖahakulla batem kà la iyaw, ama masla kà aɖahakullanj kà la Masasəɖok Zəzagəla.”

Yuhana aɖàh batem à Yesu

(Mata 3.13-17; Luka 3.21-22)

⁹ La abatà Yesu asà à waŋ la gudəŋ Nazaret la kutso Galili. Yuhana aɖahalla batem la mukwà Urdun la abà. ¹⁰ Mok uwana Yesu asà à uda la iyaw la abà, anəŋà à zagəla kà, zagəla mapəzl à ama ala gà. Anəŋà Masasəɖok Zəzagəla atsa à ahəŋ à gəl anja bokuba habakoku. ¹¹ ŋgaha tatsənà kuda uwana atsən à ahəŋ la zagəla: “Kak bəzi gay ləv gulo, gərabay məŋga kà kak.”✠

Sufəl anja mawisiga apapat Yesu

(Mata 4.1-11; Luka 4.1-13)

¹² La lig la ahəŋ, katskats Masasəɖok Zəzagəla adala Yesu à fəta à abà.

¹³ Adzà à ahəŋ la abatà mavakay dzik ufad, ŋgaha seteni apapat masla. Yesu adzà à ahəŋ la tataka azlatatak fəta la abà, ŋgaha azlamalika tazlæk masla bay.

Yesu azal azlaməna makas kilfi ufad

(Mata 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Tadùw Yuhana à danay, kiya uwaga Yesu ahàd à kutso Galili, kà maz gay matsidəyga anja Zəzagəla. ¹⁵ Agòɖ: “Kaslà adaslay à dagay kà Zəzagəla adzəka makoray anja. Pəhàw gay la ləv ala, diŋàw gəl à gay matsidəyga anja Zəzagəla à vok!”

¹⁶ Mok uwana Yesu anəf à gay dərəv aṇa Galili, anəṇà azlaməna makas kilfi səla, Səmon la deda aṇha Andəre. Tadəw dzarawa à iyaw abà kà makasla kilfi. ¹⁷ Yesu agòd à atà: “Sàw à waṇ, nəfàw gi, gədàpakakulla kà azlaməna makas azladza.” ¹⁸ Katskats tasàk à dzarawa aṇatà, tanəfà masla.

¹⁹ Uwana adada à huma à gay ṇuv, anəṇà azlabəza aṇa Zebede, Yakuba atà la Yuhana, atà la kəslah iyaw la abà tadəh dzarawa aṇatà. ²⁰ Katskats Yesu azàla atà, tasàk à baba aṇatà à ahəṇ la azlaməna sləray aṇha la kəslah iyaw la afik, ṇgaha tanəfà Yesu.

Dza la masasəđok mawisiga
(Luka 4.31-37)

²¹ Yesu la azlaməna matapla la slaka aṇha tahəd à Kapernahum. La vuđ maduw ləv aṇa azla Yahudiya, Yesu adà à gày madəv kuđa aṇatà à agu kà matapatàla. ²² Azladza uwana tatsənà gay aṇha kà, ləv avəl atà à gay, kà uwana atapàtəla kà bokuba azlaməṇga aṇa azlaməna madzeṇ wakità Zəzagəla aw, ama bokuba dza uwana akor ndzəđa.

²³ Mok uwatà, dza la masasəđok mawisiga apəhla vok ala la gày madəv kuđa uwatà la aku, awiyà: ²⁴ “Mana à gay aṇak la anu ma? Yesu, kak zil Nazaret! Kasà à waṇ kà mazanula ay? Gəsəl kà, kà kak Tsikaslaga uwana Zəzagəla asləl kak à waṇ.” ²⁵ Yesu aslèh məlo à masasəđok uwatà à gəl: “Dzà à ahəṇ titi! Sà dza uwaga lakəl ala!” ²⁶ ṇgaha masasəđok mawisiga abəllakà dza uwatà la ndzəđa, awiyà la kuda məṇga, ṇgaha asàlla à kəl ala. ²⁷ Ləv avəl atà à gay gesina. Tanəvəhà à vok: “Mana gay mawga uwanay asal magođay ma? Mana uwaga ma, akor azlamasasəđok mawisiga la ndzəđa, ṇgaha azlamasasəđok mawisiga bay tafa à gəl à gay aṇha?” ²⁸ Katskats azladza tazəhà gay lakəl aṇa Yesu la kutso Galili gesina.

Yesu awar azlaməna đuvats ala aṇuvaw
(Mata 8.14-17; Luka 4.38-41)

²⁹ Uwana tasà à uda la gày madəv kuđa la aku kà, katskats Yesu ahəd atà la Yakuba ṇgaha la Yuhana à mtəga aṇa Səmon la Andəre. ³⁰ Məṇay aṇa Səmon la akəl la vok la slaka mahən à ahəṇ. Mok uwana Yesu abəz atà à vok kà, tapəhal gay lakəl aṇha. ³¹ Yesu ahəd à slaka aṇha, akəs la ahəl, atsizlləṇ ala, ṇgaha akəl vok asàlla vok ala. La lig la ahəṇ mis uwatà azlək atà.

³² La mokokhu, mok uwana afats adatəđ à ahəṇ, azladza tasəhla azlaməna đuvats aṇuvaw à waṇ à slaka Yesu, la azlauwana la masasəđok mawisiga. ³³ Azladza gudəṇ uwatà tahamà gay à vok la gay gamagày aṇha. ³⁴ Yesu awarəṇ ala azladza aṇuvaw uwana tas ṇgərpa la azladđuvats anik anik gesina, la makudəkəh azlamasasəđok mawisiga, afəhà à atà akur à lig kà mapəhlan ala aw, kà uwana atà: “Məsəl Yesu”, tagòđ.

Yesu auguzahay la kutso Galili
(Luka 4.42-44)

³⁵ Lebəṇ gə bəṇ, afats à lig mas à afik, Yesu atsizlla ala, ṇgaha asà à uda la kay, ahəd aṇha à fəta à abà ṇgaha adəv kuđa la abatà. ³⁶ Səmon atà la azlamanalay aṇha tahəd kà mayəh masla. ³⁷ Uwana tabəzal à vok, “Azladza gesina tayəh kà!”, tagòđal. ³⁸ Ama Yesu agòd à atà: “Məhəd à azlagudəṇ anik anik, gədəpəhay gay Zəzagəla la abatà babay, kà uwana gəsà à waṇ kà madəh sləray uwaga.” ³⁹ Kiya uwaga auguzəhəh la kutso Galili gesina. Apəh gay matsiđayga la azlagay madəv kuđa aṇatà la aku, ṇgaha akudəkəh azlamasasəđok mawisiga à uda.

Yesu awura masla akàl zagəla ala
(Mata 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰ Masla akàl zagəla asà à waŋ à slaka Yesu, akədèfal à humà à gay, anàval: “Kamkam, baŋa asa à ka kà, kaslala vok kà mawur gi ala!” ⁴¹ Vok ahàm à Yesu, abiyà ahàl ala, adəbani, ŋgaha agòfal: “Asa à gi, wùr ala!” ⁴² Katskats akàl zagəla asàl à vok ala, awùr ala. ⁴³ La lig la ahəŋ, Yesu awùl à masla la mafahal akur à lig, agòfal: ⁴⁴ “Tsənàŋ lela, kapəh uwaga à dza anik aw, ama hād kadəpəhla vok à masla mav tatak à Zəzagəla, kà kadawurla, ŋgaha vā tatak uwana Musa apəh à ahəŋ kà masəlay kà kawùr ala.”* ⁴⁵ Ama dza uwatà ahād, adzəkà mapəhay à azladza gesina lakəl aŋa mawurla aŋha. Gay gā la uwaga à uwana Yesu aslāla vok kà mad gudəŋ à abà la dazuwaya aw. Kà uwaga à uwana Yesu adzà à ahəŋ la uda la fəta la abà, la abatà bay, azladza tadàh à awtày à slaka aŋha la kəla slaka gesina.

2

Yesu awur dza makalàh à vəfah gā ala
(Mata 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ La lig mahəŋay ŋuv Yesu ahād à Kapernahum aya. Uwana tatsənàŋ Yesu la kay kà, ² azladza aŋuvaw tahamà ahəŋ tsərəh à uwana slaka atəm à ahəŋ baməraka la gəl akàl aw, apəh à atà gay Zəzagəla. ³ ŋgaha azladza anik tasà à waŋ à slaka aŋha, tasəlla dza makalàh à vəfah gā à waŋ, azladza ufaɗ la tsəh tazəbay. ⁴ Ama tabəz à tetəvi kà madla à slaka Yesu aw, kà uwana maham à ahəŋ dza aŋuvaw la ahəŋ, tadala à gəl gày à afik, tapokwà gəl gày uwana Yesu la kay la afik, uwana tapokwàŋ tadzilà dza makalàh à vəfah gā uwatà à gày la kəslah gā. ⁵ Uwana Yesu anəŋàŋ madiŋal gəl à vok aŋatà məŋga, agòɗ à dza makalàh à vəfah gā uwaga: “Bəzi gulo, tsakana aŋak adàmatsila!” ⁶ Ama azladza anik la tataka azlaməna mapəhla wakitə seriya la abà la slaka madzàh madzay la abatà, tadzùgw la gəl aŋatà: ⁷ “Kà mana dza uwanay apəhay mawisiga lakəl aŋa Zəzagəla kiya uwaga ma? Dza aslala vok aŋa mamats tsakana à dza ala aw, say Zəzagəla pəra!” ⁸ Katskats Yesu asəl uwana tadzugway la ləv aŋatà la tsəh, agòɗ à atà: “Kà mana kadzugwaw kiya uwanay la ləv aŋkul la tsəh ma? ⁹ Butu mala zlazladfa magòɗay: gədàmats à ka tsakana aŋak ala takay? Awma: Sà à afik, zəb kəslah aŋak, hād aŋak takay? ¹⁰ Ama asa à gi kasəlaw, kà gi kona aŋa dza, ŋgaha kà gi la masəlay aŋa mamats tsakana aŋa azladza gudəŋ à vok ala: ¹¹ Sà à afik, zəb kəslah aŋak, hād mtəga aŋak! Gəgòɗ à kak”, Yesu agòɗ à dza makalàh à vəfah gā. ¹² Katskat asà à afik, azəb kəslah aŋha. Uwana azladza gesina tanəŋàŋ adiŋ aŋha, ləv avàl à atà à gay gesina, tazləbà Zəzagəla, tagòɗ: “Mədanəŋəŋ dikiɗiki kiya uwanay aw!”

Yesu azala Levi
(Mata 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ Yesu awùlla à gay dərəv aya, sləm aŋha kà dərəv Galili. Azladza aŋuvaw tahamà à waŋ à slaka aŋha, ŋgaha atəpatàla. ¹⁴ Uwana adà à awtày, anəŋàŋ Levi, kona aŋa Alfe, adadza madzay la gày mazəb hadama la aku. Yesu agòfal: “Sà à afik, nəfà à gi!” Levi asà à afik, anəfà.

¹⁵ La lig la ahəŋ Yesu la azlaməna matapla aŋha tahād à mtəga Levi kà mazuw tatak may. Azlaməna mazəb hadama aŋuvaw la azlaməna tsakana aŋuvaw, tadzàhà madzay atà nna, kà uwana azladza tsəhay gā

* 1:44 1.44 3Musa 14.1-32

uwaga anjvaw tanəfà atà aya. ¹⁶ Azlaanik la tataka azlamadzahaga anja wakità seriya anja Zəzagəla la abà, uwana la tataka anja azla Farisəya la abà, tanənjən kà Yesu azùw tatak may la slaka gə la azlaməna mazəb hadama la azladza tsakana, tagòd à azlaməna matapla la slaka anja: “Kà mana azuw tatak may la azlaməna mazəb hadama la azlaməna tsakana ma?” ¹⁷ Uwana Yesu atsənà uwaga, agòd à atà: “Azladza uwana dıvats aza à ata aw, kà tayàh mad dokwtar aw, say azlaməna dıvats pəra. Gi, gəsà à wañ kà mazalay azladza uwana tadzugw kà azladziriga aw, ama gəsà à wañ kà, kà mazal azlaməna tsakana.”

Manavay lakəl anja makəs nəlay

(Mata 9.14-17; Luka 5.33-39)

¹⁸ Azlaməna matapla anja Yuhana, masla madàh batem la azla Farisəya takasàh nəlay la azlakaslà anik anik. Azladza anik tasà à wañ à slaka Yesu, tanəval: “Kà mana azlaməna matapla anja Yuhana, masla madàh batem, la azla Farisəya kà takas nəlay, ama kà mana azlaməna matapla la slaka anjak kà takas nəlay aw ma?” ¹⁹ Yesu agòd à atà: “Baña dza azəb mis azələh azlaslawda anja kà mazuw tatak may, ma tasək tatak may la mavakay uwatà anja makəs nəlay takay? Awan, tasəkaw aw, tazuway. ²⁰ Ama mok uwana zil mis adàdin anja la slaka anjatà, la uwana tadəkəs nəlay adəgay la mok uwatà.”

²¹ Yesu agagəzlla atà ala la matapatla mawga anja uwanay: “Dza atsap lukut mawga à maviyaga à vok aw. Baña adəhənj kità kà, lukut mawga akwàh maviyaga à tsəh, ngaha makwàhla anja azàh à tsəh aya. ²² Dza adəw iyaw anja mayyay ahəf mawga à kiwa iyaw maviyaga à agu aw, kà uwana à baña amsəlila kà, akwàh kiwa ala. Ngaha iyaw anja mayyay ahəf la kiwa iyaw tadəuwisila. Ama adəwa à vok kà tadəw iyaw anja mayyay ahəf mawga à kiwa mawga à agu, suwan.”

Manavay lakəl anja vud maduw ləv

(Mata 12.1-8; Luka 6.1-5)

²³ Vərdi anik la vud maduw ləv, Yesu aguwà à awtəy la gay guf nalkama. Azlaməna matapla la slaka anja tadzəkà mabəredahay nalkama la tetəvi la ama. ²⁴ Azla Farisəya tagòd à Yesu: “Kà mana azlaməna matapla la slaka anjak tadəh tatak uwana azlayla kà à vok aw ma? Kà uwana wakità seriya gami avəra gay kà tatak uwaga la vud maduw ləv.” ²⁵ Yesu awùlla à atà ala: “Kadzənjəw dıkidıki aw uwana David adəhənj la mok uwana may akəs la azladza uwana la slaka anja aw uwà? ²⁶ Ahàd à gəy Zəzagəla à agu, azəb kaf uwana tafàh à huma anja Zəzagəla, azùw. Mok uwatà kà, Abiyatar la uwana mənğa anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla. Wakità seriya gami kà, avà tetəvi kà azlaməna mav tatak à Zəzagəla kà mazuway pəra. Ama David azəb, azùw, ngaha avàh à azlaməna anja bay.” ²⁷ Yesu agòd à atà aya: “Zəzagəla adəhə vud maduw ləv kà, kà madz à ahənj delga anja dza, awkà Zəzagəla adəhə dza kà anja vud maduw ləv aw. ²⁸ Gay gə la uwaga gi Kona anja dza la uwana Sufəl anja vud maduw ləv.”

3

Yesu awur dza uwana ala la ahəl mamətsayga

(Mata 12.9-14; Luka 6.6-11)

¹ La vərdi anik, Yesu ahàd à gəy madəv kudə à agu aya. La gəy uwatà la aku kà, dza la ahənj uwana ahəl anja mamətsayga. ² Azladza la ahənj la gəy

madəv kuɖa la aku, tanəɾəz Yesu à baɲa awur dza ala la vuɖ maduw ləv, kà atà maɓəzal à tsəh la gay la abà, kà uwana akəs mapəhay lakəl aɲa vuɖ maduw ləv aw. ³ Yesu agòɖ à dza uwana ahəl aɲha mamətsayga: “Sà à afik, sà à waɲ à huma azladza gesina!” ⁴ Ngaha anəv azladza uwana tatsəkal yewdi à gay: “Mana wakità seriya gami apəh à anu ma? Tetəvi la ahəɲ kà madàh delga la vuɖ maduw ləv takay? Awma madàh mawisiga takay?” Asà à atà mawulla gay à uda aw. Takwès. ⁵ Yesu atsəkà à atà yewdi à gay la mazinal à gəl. Ama apək ləv mənɲa kà madzugway mawisiga aɲatà. Kiya uwaga agòɖ à dza uwatà: “Biyà ahəl ala!” La kirim yewdi awur ala. ⁶ Batsàrà, uwana azla Farisəya tanəɲ uwaga kà, tasà à uda la gày Zəzagəla la aku, tahàd, tahamà gay à vok la azladza maham à ahəɲ gə uwana tatsən vok gay la Herod kà aɲa magəɖ uwana à afik azlayla makəɖla Yesu.

Maham à ahəɲ dza asa à waɲ à slaka Yesu

⁷ Yesu la azlaməna matapla aɲha tazà vok. Tahàd à gay dərəv aɲa Galili, maham à ahəɲ dza aɲuvaw tanəfà atà. Azladza tasàhà à waɲ la makoray Galili, la Yahudiya, ⁸ la Urusalima dagay la gay dzika makoray aɲa Idumiya tsəràh à gay dzika aɲa dərəv uda aɲa mukwà Urdun, la azladza uwana tadzà à ahəɲ nekwa la gudəɲ Tir la Sədon. Magol maham à ahəɲ dza tasàhà à waɲ à slaka Yesu kà uwana tatsənəɲ lakəl aɲa tatak uwana aɖahàhəɲ. ⁹ Yesu agòɖ à azlaməna matapla la slaka aɲha: “Yàhàw à gi bəzi kəslah iyaw, kà maham à ahəɲ dza aɲa maɲisl gi aw.” ¹⁰ Yesu awurà azladza ala aɲuvaw, gay gə la uwaga azladza uwana tasà ɲgərpa la azladuvats anik anik tavàhà vok kà madəɓani masla. ¹¹ La mok uwana azladza uwana la azlamasasəɖok mawisiga tanəɲà masla, tatəɖal à huma la mawiyay, tagòɖal: “Kak, Kona aɲa Zəzagəla!” ¹² Ama Yesu aslèhà atà məl à gəl la ndzəɖa, kà mapəhla masla ala aw.

*Yesu akasani azlaməna matapla kulo gəl aɲha səla
(Mata 10.1-4; Luka 6.12-16)*

¹³ Yesu ahàd à dadəɲwal à afik, ɲgaha azəl azladza uwana asəl, kà tatsà à waɲ à slaka aɲha. ¹⁴ Yesu akàsàni azladza kulo gəl aɲha səla, ɲgaha azàla atà ala azlaməna matapla la slaka aɲha, agòɖ à atà: “Gəkàsàni akul kà madz à ahəɲ la slaka gulo, ɲgaha gədàslal akul kà mapəh gay Zəzagəla. ¹⁵ Gəvà à akul maslay kà makudəkàh azlamasasəɖok mawisiga.” ¹⁶ Aganay azladza kulo gəl aɲha səla uwana akàsàni atà: Səmon uwana Yesu avəl sləm Piyer; ¹⁷ Yakuba la deda aɲha Yuhana, azlabəza aɲa Zebede. (Yesu avà à atà sləm Bowanergəs, asal magəɖay: maslèh məl aɲa habaga, kà uwana tasaf à mapak ləv aw) ¹⁸ La Andəre; Filip; Bartelemi; Mata; Tomas; Yakuba, bəzi aɲa Alfe; Tade; Səmon zil Kananan ¹⁹ ɲgaha Yudas Iskariyot, uwana adàda kà məzam à Yesu à gəl.

Azlaməna huɖ gày aɲa Yesu asa à atà aɲa madla Yesu à mtəga

²⁰ Yesu ahàd à mtəga aɲa dza anik. Maham à ahəɲ dza tahamà gay à vok aya, kà uwaga à uwana Yesu la azlaməna matapla la slaka aɲha tabəzà tetəvi kà mazuw tatak may aw. ²¹ Mok uwana azlaməna huɖ gày aɲha tatsən uwaga, tahàd kà masəla à mtəga, kà uwana azladza tagòɖ kà: “Gəl adakəɖal à vok!”

*Azladza tatsəɖ gay à Yesu à tsəh ɲgaha awulla atà ala
(Mata 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)*

²² Azlamadzahaga aɲa wakità seriya tasà à ahəɲ la Urusalima tagòɖ: “Masla la Belzəbul, sufəl aɲa zagəla zagəla!”, asal magəɖay sufəl aɲa azlamasəɖok mawisiga. Azlaanik tagòɖ: “Sufəl aɲa azlamasasəɖok

mawisiga avàl maslay kà makudək azlamasasəfok mawisiga.” ²³ Yesu azàl azladza à slaka aṅha, agòd à atà: “Kakay sufəl aṅa masasəfok mawisiga aslala vok aṅa makudək seteni à uda aya ma? Akəsà vok aw. ²⁴ Baṅa azladza la makoray tekula tatsak ala kà, makoray sufəl uwatà kà aslala vok madz à ahəṅ aw. ²⁵ Baṅa azladza la huđ gày tatsak ala kà, huđ gày uwatà aslala vok madz à ahəṅ aw. ²⁶ Baṅa seteni ap guvəl à vok aṅha à adi kà, makoray aṅha adavahla, aslala vok aṅa madz à ahəṅ aw, ama makoray uwaga adədəv à gay. ²⁷ Dza aslala vok aṅa mad à gày aṅa masla ndzəda kà mazəb tatak aṅha aw, say atsərkwiṅ dadəṅ, ṅgaha aslala vok kà mahəl tatak aṅha gesina. ²⁸ Gəpəh à akul la dziriga: Tsakana gesina la gay mawisiga gesina uwana azladza tapəhay, Zəzagəla adəmətsatəṅ ala. ²⁹ Ama dza uwana apəh mawisiga lakəl aṅa Masasəfok Zəzagəla kà, tsakana uwaga adəmətsila dīkidiki aw, ama tsakana uwaga adədza à ahəṅ aṅa koksikoksi.” ³⁰ Yesu apəh kiya uwaga kà, kà uwana azlaanik tagòd kà: “Masla la masasəfok mawisiga”, tagòd.

Iyà la azladede aṅa Yesu
(Mata 12.46-50; Luka 8.19-21)

³¹ Iyà la azladede aṅa Yesu tasà à waṅ, tasləl dza kà mazal à atà la uda. ³² Azladza aṅuvaw tadzàhà madzay la makəla aṅa Yesu, tagòdɔal: “Iyà la azladede aṅak la uda, tazala ka!” ³³ Yesu awùl à atà ala: “Uwa iyà gulo la azladede gulo uwa?” ³⁴ ṅgaha Yesu anə̀rèz azladza uwana la makəla aṅha lakəl, agòd à atà: “Aganay azlaiyà la azladede gulo la abanay. ³⁵ Kà uwana kəla uwabeyuwi uwana adəh mawoyəṅ aṅa Zəzagəla la uwana azladede gulo la azlaiyà gulo.”

4

Gay la gay la abà aṅa masla maslək hi
(Mata 13.1-9; Luka 8.4-8)

¹ Yesu atəpla à maham à ahəṅ dza la gay dərəv aṅa Galili aya. Aṅuvaw tahamà gay à vok la slaka aṅha. Kà maham à ahəṅ dza, Yesu adà à kəslah iyaw à afik, adzà madzay. Ama maham à ahəṅ dza la gay dərəv. ² Yesu apəhatàla azlatatak aṅuvaw la gay la gay la abà, ṅgaha agòd à atà la matapla aṅha la abà: ³ “Tsə̀bàwwal sləm!”, Yesu agòd à atà, “Dza anik asà à uda kà mad maslək hi. ⁴ Mok uwana adadzəka maslək hi à guf aṅha à abà, fofulo anik tanis à gay tetəvi, azladfiyan tasà à waṅ, tazùw à gay. ⁵ Azlaanik aya tanis à pala akur à afik uwana kutso lakəl məṅga aw, katskats asà à uda, kà uwana kutso la pala akur lakəl məṅga aw. ⁶ Mok uwana afats adadzəka mavəfay la ndzəda agulà hi ala kà uwana abək slilih kà à pala à akur à afik. ⁷ Gotənaṅ fofulo anik tanis à atək à abà. Uwana atək azigəṅay akəd à tsəh, atsà à gəl aw. ⁸ Bə gotənaṅ fofulo anik tanis à kutso delga gə à abà. Asà à uda lela azigəṅ lela, ṅgaha atsà gəl lela. Anik abək à adi huməts, anik abək à adi zuṅ, ṅgaha anik aya bay zazuṅ səla.” ⁹ Yesu agòd à atà: “Tsə̀bàwwal sləm lela, wədəw vok à uda kà mafal sləm!”

Kà mana Yesu apəhay la gay la gay la abà ma?
(Mata 13.10-17; Luka 8.9-10)

¹⁰ Mok uwana Yesu kokudə aṅha, azladza uwana tatsə̀bal sləm, la azlaməna matapla la slaka aṅha kulo gəl aṅha səla, tasà à waṅ à slaka aṅha, ṅgaha tanəv godega aṅa gay la gay la abà uwatà. ¹¹ Yesu agòd à atà: “Akul kà, Zəzagəla avà à akul nasiri aṅa makoray aṅha, ama azladza

anik tatsən tatak gesina kà say la gay la gay la abà pəra. ¹² Kà uwaga à uwana:

"Tanərzay la yewdi anətà babay, ama tanənan la dziriga aw,
Tatsəbal sləm la sləm anətà babay, ama tatsənan la dziriga aw,
Kiya uwaga kà atà anja mawul à slaka Zəzagəla aw, ngaha Zəzagəla anja
amatsa à atà tsakana anətà ala aw!"[☆]

*Yesu apəh godega anja gay la gay la abà uwaga à uda
(Mata 13.18-23; Luka 8.11-15)*

¹³ Ngaha Yesu anəv à atà gay ala: "Katsənəw gay la gay la gay la abà uwanay aw takay? Kakay kadatsənaw gay la gay la abà anik zla ma? ¹⁴ Masla masləkay kà masla mapəh gay Zəzagəla. ¹⁵ Azladza anik kà bokuba gay tetəvi uwana fofulo anis ala ama: Mok uwana tatsənə, katskats seteni asa à wan, abəf atà à ləv ala gay uwana tasləkà à ləv à tsəh. ¹⁶ Kiya uwaga bay la azladza anik tadəbani slaka pala akur gə, à uwana gay anis à afik, katskats uwana tatsən gay kà takəs la marabay. ¹⁷ Ama tasəkal adəla slilih la ləv anətà la tsəh aw, tafəl sləm la lela aw, takəs kà anja kaslə njuv pəra. La mok uwana ngərpa la matərbəy adabəz atà kà gay Zəzagəla kà, katskats tasək madiŋ gəl à vok anətà la tsəh ala. ¹⁸ Azladza anik aya kà tadəbani à vok la gəy atək uwana fofulo anis à abà. Tatsəb sləm à gay. ¹⁹ Ama adi anja gudəŋ à vok uwanay la matsidəy anja uwana apapət azladza, adà à ləv anətà à tsəh, akəf gay masləkayga uwaga à tsəh, ngaha azladza uwaga tav mayyay aw. ²⁰ Azladza anik aya gotənan kà tadəbani à vok la kutso uwana fofulo anis à abà. Atà tatsəb sləm à gay lela, tafəl sləm lela, tavə mayyay, anik abək à adi huməts, azlaanik zun, azlaanik aya gotənan zazuŋ səla."

*Gay la gay la abà anja fənəs la tsəh gogozläh
(Luka 8.16-18)*

²¹ Yesu agəf à atà aya: "Dza af fənəs à tsəh tasə takay, awma à tsəh gogozläh ay? Awan, aduwa vok kà dza af fənəs à slaka dzəgamma gə. ²² Bokuba magəfay, tatak mahəfəŋ à ahəŋ gə ada à gay mapəhla à vok ala gə. Ngaha nasiri gesina, azladza tadəsəlay. ²³ Tsəbəwwal sləm lela à banja sləm aga akul lakəl."

²⁴ Yesu agəf à atà aya: "Dahəw hanəkəli lakəl anja tatak uwana katsənawwan la uwana kadəhawwan. La daram uwana kəgoraw la azladza, Zəzagəla adəgor akul la uwaga la mazakullan à gəl suwan. ²⁵ Kà uwana dza uwana af sləm à uwana Zəzagəla avəl, adəbəzal mənğa aya. Ama dza uwana af sləm à tatak aw, tadədəvalla à ahəl ala njuv gə uwatə Zəzagəla avəl aya babay."

Gay la gay la abà anja fofulo uwana atsa à uda

²⁶ Yesu agəf à atà aya: "Məslala vok magəgəzləla makoray Zəzagəla kà la dza uwana asləkə fofulo à guf anja à abà. ²⁷ La lig la ahəŋ kà say madzəhal anja kəla mahənan pəra. La kaslə uwana fofulo adas à uda azigən la kokudə masəlay anja. ²⁸ Kutso azigəna makəl gay anja tatak: Terəna kavak gə, ngaha masəh gəl à uda, la mabək bəza adi. ²⁹ Mok uwana tatak adəhənan, dza adzəka sləray la mavaw anja, kà uwana matsəf tatak adasa à wan."

*Gay la gay la abà anja tsəhay fofulo uwana bəziga gə la tataka azlafofulo
anik anik la abà
(Mata 13.31-32,34; Luka 13.18-19)*

[☆] 4:12 4.12 Yesayya 6.9-10

³⁰ Yesu anàv à azladza la gay la: “La mana makoray Zəzagəla adəbani vok ma? La gay la gay la abà ma uwala mөгagazləla makoray aᅇha la? ³¹ Adəbani vok kà la tsəhay uwana bəziga gà la tataka azlatsəhay fofulo anik la abà gesina bokuba tsəhay hamadz. ³² Ama baᅇa azigənay kà, aduwa azlababasl anik anik gesina. Azigənay məᅇga, aduwa azlaahàf anik, azləl ahàl məᅇga, ᅇgaha azladiyaᅇ tadza à ahəᅇ la dzəgay aᅇha la abà.”

³³ Kiya uwaga Yesu apəᅇh à atà gay Zəzagəla la azlagay la gay la abà aᅇuvaw bokuba uwanay. Apəᅇh à atà kà bokuba uwana azladza taslala vok aᅇa matsəᅇᅇᅇ. ³⁴ Apəᅇh à atà kà bə la gay la gay la abà pəra. Ama uwana masla la azlaməna matapla la slaka aᅇha kokudə gəl aᅇatà kà, apəᅇh à atà ala tatak gesina la paraka.

Yesu atsizlla kular à ahəᅇ
(Mata 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵ La mokokhu vud uwatà, Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aᅇha: “Məhàd à gay dərəv uda anik.” ³⁶ Kiya uwaga tasàk à maham à ahəᅇ dza à ahəᅇ, azlaməna matapla la slaka aᅇha tadà à kəslah iyaw uwana à afik, Yesu atsà à vok à afik. Azlakəslah iyaw anik la ahəᅇ la abatà bay aw. ³⁷ Magol kular adzəkà madəfay. Magaᅇtsay aᅇa iyaw adàh à kəslah iyaw à abà, kiya uwaga kà ahəᅇnəᅇ ala. ³⁸ Yesu agà la godega kəslah iyaw la madzəhal gə, afà gəl à tatak maf gəl à afik à afik. Azlaməna matapla la slaka aᅇha tatsəᅇnəᅇ ala la magòdàl: “Məᅇga, məzləmətsay, kafa à anu gəl aya aw, takay?” ³⁹ Yesu atsəᅇnà ala, aslèᅇ məlo à kular à gəl. Apəᅇh la ndzəda à magaᅇtsay aᅇa iyaw: “Dzà à ahəᅇ titi!” Kular atsizl à ahəᅇ, iyaw adzà à ahəᅇ titi, magaᅇtsay aᅇa iyaw la ahəᅇ aya aw, tsiriya. ⁴⁰ La lig la ahəᅇ agòd à azlaməna matapla la slaka aᅇha: “Kà mana guba akəs à akul ma? Kadiᅇaw gi gəl à vok aw ay?” ⁴¹ Guba akəs atà məᅇga tagòd kà atà kà atà: “Uwa à dza uwanay, amiyaka afad la iyaw bay kà takəs gay aᅇha uwa?”

5

Yesu akudək masasəfok mawisiga à dza lakəl ala
(Mata 8.28-34; Luka 8.26-39)

¹ La lig la ahəᅇ tabəzà à gay dərəv uda aᅇa gay dərəv aᅇa Galili uwana la kutso Gerasəniya la abà. ² Uwana Yesu adasa à ahəᅇ la kəslah iyaw la afik, batsàrà dza anik anəᅇà Yesu kərkər, asà à waᅇ kà magagamay səla. Dza uwaga asà à waᅇ kà la gəy zəvay la abà, dza uwatà kà zagəla zagəla lakəl. ³ Adzà à ahəᅇ kà la mabuwaᅇ zəvay la aku. Dza aslàla vok aᅇa mawadəᅇ à ahəᅇ ba amiyaka la mazakazak aw. ⁴ Aᅇuvaw tawədfəhalla ahàl à ahəᅇ la azlamatatasla ahàl, la sasala asik la azlamazakazak aᅇa ada. Ama aslähàhəᅇ ala la azlamanal sasala ala. Dza aslàla vok kà makəsiᅇ à ahəᅇ aw. ⁵ Koksikoksi kəla mahəᅇnay la mavakay auguzahahay la azlagəl zəvay la azlamatəkukurùᅇ la afik la mawiyay la masàᅇ vok aᅇha la akur.

⁶ Dza uwatà anəᅇà Yesu kərkər ᅇgaha ahàd la mahoyay à huma aᅇha, atədf à Yesu à huma. ⁷ Awiyà la ndzəda: “Masak à ama Yesu, Kona aᅇa Zəzagəla uwana la afik. Kamkam gəᅇnava à ka, kà la sləm aᅇa Zəzagəla: Sàk à gi, bàsak, kavà à gi ᅇgərpa aw.” ⁸ Apəᅇh uwaga kà, kà uwana Yesu afàl gay à gəl: “Kak zagəla zagəla: Sà à dza uwaga la kəl ala.” ⁹ La abatà Yesu anəval: “Uwa sləm aᅇak uwa?” Masla zagəla zagəla agòdàl: “Sləm gulo kà maham à ahəᅇ, kà uwana anu aᅇuvaw. ¹⁰ Kamkam mədəv à ka kudə, kakudək anu la gudəᅇ uwanay aw!”

¹¹ Maham à ahəŋ namzi la ahəŋ la abatà uwana tadzadzàr à vok nekwa la matekukurùh la afik. ¹² Azlamasasəfok mawisiga tanàv à Yesu, tagòfal: “Slèl anu à maham à ahəŋ namzi à abà pəra, v à anu tetəvi, mēda à atà à gəl.” ¹³ “Aya, dāw!” Yesu agòf à atà. La kità azlazagəla zagəla tasà à dza uwatà lakəl ala, ŋgaha tahàd à azlanamzi à gəl gesina. Batsàrà, tahòy à ahəŋ, tavàl à iyaw à abà, ŋgaha tasùfàh à abà. Azlanamzi uwaga gesina kà taslà dēbow sēla.

¹⁴ Azlaməna manəŋla azlanamzi tahòy aŋatà, tadàla gay uwaga kà maziŋ azladza bəza gudəŋ la azlahud gudəŋ gesina la makoray uwatà. Azladza tasàhà à uda, tasà à waŋ kà manəŋ tatak uwana adfahà vok. ¹⁵ Uwana tabèz à slaka Yesu tanəŋà dza uwana agà la maham à ahəŋ zagəla zagəla lakəl, madza madzayga la lukut la vok, haŋkəli adawulla à gəl. Ləv avàl à azladza à gay. Guba akəs atà. ¹⁶ Azlaməna manəŋ uwana apakà vok gesina kà, tazàhà gay aŋa dza uwana la zagəla zagəla lakəl uwarà la aŋa azlanamzi gesina bay. ¹⁷ La abatà tagòf à Yesu: “Kamkam, sà à uda la makoray gami.” Yesu asà à afik, ahàd à slaka kəslah iyaw.

¹⁸ Mok uwana adà à kəslah iyaw à afik, dza uwana agà la azlazagəla zagəla lakəl uwarà, agòf à Yesu: “Kamkam, asa à gi mēdaw sēla.” ¹⁹ Ama Yesu avàl tetəvi aw: “Wùl à hudf gày aŋak, zàhàtəŋ uwana Sufəl Zəzagəla adfahàkəŋ gesina lakəl aŋa uwana vok ahàmàl kà kak!”, agòfal. ²⁰ Dza uwaga adà aŋha zla, ŋgaha adzəkà mapahay la makoray uwana sləm aŋha gudəŋ kulo, à tatak uwana Yesu adfahàləŋ gesina. Azladza gesina uwana tatsəb sləm à gay uwaga, gesina aŋatà, ləv avàl atà gay.

*Dugu aŋa Yayrus atà la mis uwana adəbani lukut aŋa Yesu
(Mata 9.18-26; Luka 8.40-56)*

²¹ Yesu awùl à waŋ la gay dərəv uda anik la kəslah iyaw. La mok uwana adatsizl à ahəŋ la gay mukwà, maham à ahəŋ dza aŋuvaw ahamàl à adi. ²² Məŋga aŋa gày Zəzagəla asà à waŋ, sləm aŋha Yayrus. Uwana anəŋəŋ Yesu akədèf à makəla asik aŋha. ²³ Anàval, agòfal: “Bəzi dugu gulo azlāmətsay. Kamkam, sà à waŋ, kabək ahàl à bəzi à vok kà masla mawur ala ŋgaha kà masla abəz sifa aŋha aya.” ²⁴ Yesu asà à afik, tahàd atà sēla, maham à ahəŋ dza aŋuvaw taŋisl Yesu.

²⁵ Mis anik la ahəŋ la abatà, aŋiz akəllal à tsəh ala dagay mavakay kulo gəl aŋha sēla. ²⁶ Aday vok məŋga la madàh à slaka azlaməna mavàh yohof, az ləmana aŋha ala kà aŋuvaw. Ama aga ŋuləm aw: say mavədzhəŋ ala pəra. ²⁷ Vərđi anik atsənəŋ tapəhay lakəl aŋa Yesu, kiya uwaga afà à vok à maham à ahəŋ dza à abà. ²⁸ Adzùgw la gəl aŋha: “Baŋa gədəbani lukut aŋha pəra kà, gədàwurla”, agòf. Aguwà la lig aŋa Yesu, adəbani lukut aŋha. ²⁹ Batsàrà makəlay aŋiz aŋha atsizl à ahəŋ, atapà vok aŋha kà adawur ala la dufvats aŋha la abà. ³⁰ La mok uwatà Yesu atapà kà ndzəda asà à uda la vok aŋha. Agolà vok à maham à ahəŋ dza à abà la magòfay: “Uwa à uwana adəbani lukut gulo uwa?” ³¹ Azlaməna matapla la slaka aŋha tagòfal: “Nəŋà maham à ahəŋ dza taŋisl ka tsi, pəra kanav madəbiŋ ka aya ay?”

³² Yesu anəŋà à makəla gəl kà masəl dza uwana adfahà uwaga. ³³ Anasl adadiya à mis à vok kà uwana asəl uwana adfahà vok la masla. Asà à waŋ, atəf à makəla asik aŋa Yesu, apəhal dziriga aŋha gesina. ³⁴ Yesu agòfal: “Dugu gulo, madiŋal gəl à vok aŋak awurà ka ala. Hād la wurwur, kadawurla la ŋgərpa aŋak la abà!”

³⁵ Mok uwana Yesu apəh gay uwaga kà, azlaməna masləlay tasà à waŋ la mtəga aŋa Yayrus, məŋga aŋa gày madəv kudfa, tagòfal: “Dugu aŋak

kà adamòtsay, kà mana katèrèb Sufèl aya ma?" ³⁶ Ama Yesu afà slèm à gay anjàtá aw, agòd à Yayrus: "Løv aval à kak à gay, kasak à madinjal gèl à vok aw!" ³⁷ Avà tetèvi à dza kà malakèñ aw, say Piyer, Yakuba la deda anja Yuhana pèra. ³⁸ Mok uwana abèz à mtèga anja mènja anja gày madèv kufà, Yesu atsènà hulolo anja azladza, la mataway, la mawiyay mènja. ³⁹ Yesu adà à gày, agòd à atà: "Kà mana kadzudèdèkaw la mataway ma? Dugu uwanay kà, adamòtsay aw, ama adzèhal pèra!" ⁴⁰ Uwana azladza tatsènà uwaga: "Uwàà...", tasakwà à ahèñ, takèdàslal. Kà uwaga: "Dàw à uda gesina!", agòd à atà. Say Baba la iyà anja dugu la azlamèna matapla la slaka anja makèr uwatà pèra tagèd à gày. Uwana tahàd la gày uwana la aku tahènà dugu à agu. ⁴¹ Yesu akès bèzi dugu la ahàl, agòdàl: "*Talitha kourm*" (Bokuba magoday: Bèzi dugu sà à afik, gègòd à ka) ⁴² Katskats bèzi dugu asà à afik, adzèkà maday. (Mavay anja kà kulo gèl anja sèla) La mok uwana tanèñà uwaga kà, løv avàl à atà à gay kaykay. ⁴³ Ama Yesu afàhà à atà akur à lig kà anjvaw, kà atà mapèh à dza anik aw. Ngaha agòd à atà: "Vàwwal tatak may!"

6

Azlamèna gudèñ Nazaret tadiñ gèl à Yesu à vok aw (Mata 13.53-58; Luka 4.16-30)

¹ Yesu azà vok la slaka uwatà, awùl à gudèñ anja, uwana azigèn la abà. Azlamèna matapla la slaka anja tanèfà. ² Uwana vud maduw løv adasa à wan, adzèkà matapla tatak à azladza la gày madèv kufà la aku. Maham à ahèñ dza anjvaw la abatà. Uwana tatsèbal slèm gesina kà, løv avàl à atà à gay, tagòd: "Lala abèzà tsèhay gay uwanay la? Dzèba matsihila mana gà à uwanay abèzal ma? Kakay adèhèñ à tsèhay tatak dzèba anja sèla aw gà uwanay ma? ³ Dza uwanay kà masla mapèd kèslah aw takay? Kona anja Mariyama, ngaha deda anja Yakuba, la Yosès, la Yahuda, la azla Sèmon aw ay? Azladedà anja degagamga bay atà la uwanay anina la abanay aw takay?" Kà uwaga à uwana tadiñjal gèl à vok aw. ⁴ Yesu agòd à atà: "Tazlèb masla mapèhal gay à ahàl anja Zèzagèla bamèraka la mali, ama la gudèñ anja kà tazlèb masla aw, la tataka azlayaga anja la abà, azlamèna gày anja kà tazlèbay aw!" ⁵ Yesu aslala vok kà madàh nadzipo la abatà dèñ aw, say abèk ahàl à azlamèna dufvats anik à gèl ngaha awàr atà ala. ⁶ Løv avàl à gèl kà uwana madinjal gèl à vok anjàtá la ahèñ aw.

Yesu aslèl azlamèna matapla la slaka anja kulo gèl anja sèla,

la sèla sèla (Mata 10.5-15; Luka 9.1-6)

La lig la ahèñ Yesu auguzàh la gudèñ la abà gesina kà matapla gay Zèzagèla à azladza.

⁷ Yesu azàl azlamèna matapla la slaka anja kulo gèl anja sèla, adzèkà maslèl atà la sèla sèla, avà à atà maslay kà makor azlamasasèdèk mawisiga. ⁸ Afàh à atà akur à lig, agòd à atà: "Kazèbaw tatak à ahàl kà anja tetèvi aw, tatak may aw, kiwa aw, sili la zliba la aku aw, say azèva pèra. ⁹ Bèkàw kwimik à asik, ama katsèpaw lukut sèla à vok aw!" ¹⁰ Agòd à atà bay: "Banja kadaw à gudèñ à abà kà, dzàw à ahèñ la mtèga anja dza uwana akès akul lela tsèràh à uwana kadaw anjul la abatà. ¹¹ Azladza gudèñ uwana takès akul aw, ngaha tatsèn akul aw kà, kadaw anjul la abatà, dèdèw burburu la asik ala kà mapèh à atà ala kà tadàh mawisiga." ¹² Azlamèna matapla la slaka anja tahàd mapèh gay Zèzagèla, kà à azladza anja mapèh

gay lèw ala, kà atà tasak à tsakana anjata. ¹³ Takudèkàh azlamasasèdòk mawisiga anjvaw, tafahàn amàl à azlamèna d'uvats à gèl, anjvaw tawàr ala.

*Mamètsay anja Yuhana masla madàh batem
(Mata 14.1-12; Luka 9.7-9)*

¹⁴ Sufèl Herod atsènà gay anja Yesu, kà uwana azladza tasèl slèm anja bamèraka la mali, tagòd: “Yuhana masla madàh batem adawul à uda, gay gèl la uwaga aslèl vok anja madàh nadzipo”, tagòd. ¹⁵ Azlaanik tagòd aya: “Uwaga kà Eliya”, azlaanik bay: “Uwaga masla maslèl à wan anja Zèzagèla bokuba tekula la tataka anja azlamèna mapèh à atà gay à ahàl uwana la abà uwarà”, tagòd.

¹⁶ Uwana Herod atsènà gay uwaga, agòd: “Uwaga Yuhana masla madàh batem uwana gèslèl dza kà manats gèl anja, masla la uwana adawul à uda la mamètsay.” ¹⁷ Kà uwana Herod la gèl anja apèh gay makès Yuhana dagay uwarà, kà anja mawodèh à gày danjay à agu. Adahàn kiya uwaga kà gay anja Herodiya, mis anja deda anja Filip, uwana Herod azèb. ¹⁸ Ama Yuhana agòd à Herod: “Uwaga kà delga aw, kà anja mazèb mis deda anja aw!” ¹⁹ Kà uwaga Herodiya apèk lèw lakèl anja Yuhana, ayàh kà makèd masla. Ama abèzà à tetèvi aw kà Herod. ²⁰ Kà uwana guba azà Herod kà Yuhana, asèl kà masla dza dziriga ngaha sètaka gèl, anèhla masla lela, asèl matsèn gay anja Yuhana, ama uwana adatsen gay anja gesina kà, hanjèli anja awisa ala.

²¹ Mavakay delga anja Herodiya adasa à wan, uwaga mavakay anja mayyi Herod. Masla atà kaf à uda kà anja azlamèna anja, kà azlamènga anja azlaslodzi la azlamènga anja kutso Galili. ²² Bèzi dugu anja Herodiya adà à gày, ahàb dè, arabà lèw anja Herod la azladza uwana tadzàh madzay atà nna. Sufèl Herod agòd à dahalay: “Mana asa à ka gèvè à ka ma? Nàv uwana asa à ka gesina, gèvè à ka”, agòd. ²³ Azùwal mawadèy: “Uwana kanav à gi gesina gèvè à ka, amiyaka tenma anja makoray gulo bay.” ²⁴ Dahalay asà à uda, agòd à iyà anja: “Mana gènavay ma?” Agòd: “Nàval gèl anja Yuhana masla madàh batem.” ²⁵ Katskats amèrà vok kà mad à slaka sufèl, anèv la magòdèy: “Asa à gi kanèl gi gèl anja Yuhana masla madàh batem à tasà à abà.” ²⁶ Uwaga kà azà à sufèl la lèw mènja, ama kà mazuw mawadèy anja uwana azùw la huma anja azladza kà, aslèl vok kà makosal aw. ²⁷ Katskats sufèl aslèl slodzi kà manèl gèl anja Yuhana, kà anja masèlla à wan. Slodzi ahàd à gày danjay à agu, anèl gèl anja Yuhana. ²⁸ Asèlla gèl anja Yuhana à wan la tasà la abà, avà à dahalay. Dahalay bay adàla à iyà anja. ²⁹ Mok uwana azlamèna asik anja Yuhana tatsèn uwaga, tasà à wan kà mazèb vok anja, kà malay.

*Yesu avà tatak may à azladza dèbow zlo
(Mata 14.13-21; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)*

³⁰ Azlamèna matapla la slaka anja tawul à wan à slaka Yesu. Tapèhal uwana tafahàn, la uwana tatapla à azladza. ³¹ Azladza anjvaw tasà à wan, anjvaw tadàn atà, kiya uwaga Yesu la azlamèna matapla la slaka anja tabèzà à tetèvi kà mazuw tatak may aw. Gay gèl la uwaga Yesu agòd à atà: “Mèhàd kokudè gami à fèta a abà, kà anu anja maduw lèw njv.” ³² Tahàd la kèsleh iyaw kokudè gèl anjata à fèta à abà. ³³ Ama azladza anjvaw tanèhà atà à uwana taday, anjvaw tasèl atà. Tasèhà à uda la gudèh la abà gesina tamèrà vok la asik ngaha tatsà vok à huma kà Yesu la azlamèna matapla la slaka anja.

³⁴ Uwana Yesu adasa à ahəŋ la kəslah iyaw la afik kà, anəŋà azladza aŋuvaw. Vok ahəmal kà atà, kà uwana anəŋà atà kà bokuba azlatuwaŋ uwana masla manəŋla atà la ahəŋ aw. Adzəkà matapatàla tatak aŋuvaw. ³⁵ Uwana afats adatəf à ahəŋ, azlaməna matapla aŋha tasà à waŋ à slaka aŋha tagòfal: “Afats adatəf à ahəŋ ŋgaha uwanay bay kà anu la fəta. ³⁶ Wùlla azladza kà taday à bəza gudəŋ à abà la azlahudf gudəŋ kà tasukw tatak may aŋatà.” ³⁷ Yesu awùlla à uda, agòf à atà: “Akul vaw à atà tatak may tazuw!” Tagòfal: “Lala məbəz tatak may kà madzadzarla azladza kət uwanay la?” ³⁸ Yesu anəv atà: “Kaf ma katay aga la akul la ahəl ma? Dàw, kanəŋàwwəŋ!”

Uwana tanəŋəŋ uwaga: “Kaf gay bərsew zlo la kilfi səla.” tagòfal.

³⁹ Yesu agòf à azlaməna matapla la slaka aŋha, kà azladza tadzàhà madzay la dzibokw dzibokw la kəsaf biyaga la afik. ⁴⁰ Tadzàhà madzay la dzibokw dzibokw, azlaanik dzim, azlaanik bay dzik zlo, dzik zlo. ⁴¹ Yesu ahəl kaf zlo la kilfi səla uwatà, anəŋà à zagəla, “Kikay”, agòf à Zəzagəla, ŋgaha atsəkà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka aŋha kà mavàh à azladza. Kiya uwaga ahəlla kilfi səla uwatà ala bay, tavàh à maham à ahəŋ dza gesina. ⁴² Atà gesina tazùw, asläh atà. ⁴³ La lig la ahəŋ azlaməna matapla la slaka aŋha tahamà gay mapətsəh pətsəh aŋa kaf uwana à vok atəmal à tsəh ala la kilfi səla uwatà, kà adfahà takosà kulo gəl aŋha səla. ⁴⁴ Matugway aŋa azladza uwana tazùw kaf kà taslà zil dəbow zlo.

*Yesu aday lakəl dərəv məŋga
(Mata 14.22-33; Yuhana 6.15-21)*

⁴⁵ Yesu afà à gay à azlaməna matapla aŋha à gəl kà tadiyà à kəslah iyaw à afik kà matsəvokay kà masla à gay dərəv uda anik, nekwa la Betsayda, mok uwana: ‘Dàw aŋkul!’, agodiyà à maham à ahəŋ dza. ⁴⁶ La mok uwana tavàhla atà nna kà, Yesu adà aŋha à gudəŋ à afik kà madəv kudə. ⁴⁷ Uwana vəf adasa à waŋ, mok uwaga kəslah iyaw bay adabəzay à tataka iyaw à abà, ama Yesu aləg la vəfah kokudə gəl aŋha. ⁴⁸ Anəŋəŋ azlaməna matapla la slaka aŋha kà atà la ŋgərpa la abà kà madla kəslah iyaw, kà uwana afad awùl à atà à adi. Uwana azlagay matuway gotsak, Yesu adà à awtày à slaka aŋatà lakəl iyaw. Asal matsəvkay kà atà. ⁴⁹ Uwana tanəŋəŋ aday lakəl iyaw kà, atà tadzùgw kà tatak mavavat dza, tadzəkà mawiyay, ⁵⁰ kà uwana atà gesina tanəŋəŋ, ŋgaha guba akəs atà. Ama katskats Yesu aƒadfatàmà, agòf à atà: “Wàdàw vok à uda, uwaga kà gi ŋwà!”

⁵¹ Ahəd à kəslah iyaw à afik la slaka aŋatà, afad akəsà à asik. Azlaməna matapla la slaka aŋha tahàn ala la madzugway məŋga, ləv avəl à atà à gay. ⁵² Kà uwana tasəl godega aŋa nadzipo aŋa kaf uwatà aw, kà uwana haŋkəli aŋatà aslà kà aŋa matsən godega aŋa tatak uwatà aw.

*Yesu awar azlaməna fuvats ala la Genesaret
(Mata 14.34-36)*

⁵³ Uwana tadùw à uda à gay dərəv anik kà, tawàdà kəslah iyaw aŋatà à gay gərdza, tabəz à kutso aŋa Genesaret à abà. ⁵⁴ Mok uwana tasà à ahəŋ la kəslah iyaw la afik kà, katskats azladza tasəl Yesu. ⁵⁵ Tadàh à gudəŋ à abà la mahoyay, tadzəkà masàhla à waŋ azlaməna fuvats la kəslah la slaka gesina. ⁵⁶ Bə kəla slaka uwana Yesu adà à abà, baməraka la azlaməŋ gudəŋ la abà, la azlabəza gudəŋ la abà gesina azladza tasàhla azlaməna fuvats aŋatà à waŋ à vadavaday kasukwa à afik, ŋgaha azlauwana tadəvəhal kudə kà madəbani amiyaka gay aŋa lukut aŋha, tawàr ala.

7

*Matapla aña azlababa madzidzi gà
(Mata 15.1-9)*

¹ Azla Farisøya la azlaanik la tataka aña azlamadzahaga aña wakità seriya aña Zəzagəla la abà tasà à wañ à gudəñ Urusalima, tahamà gay à vok la slaka Yesu. ² Tanəñəñ azlaanik la tataka azlaməna matapla aña Yesu la abà tazùw tatak may la kokudà matsuf manəfay añaatà.

³ Kà uwana azà à azla Farisøya la azla Yahudiya gesina takès lakəl aña matapla aña azlababa añaatà madzidziga, tazùw tatak may kokudà mapal ahəl aw. ⁴ Baña tawùl à wañ la kasukwa tazùw tatak may dən aw, say baña tapəl vok lela. Takès gay aña azlababa madzidziga kà mənğa. Uwana azlababa madzidziga tadəhəhəñ delga bokuba mapalal azlakətsaw, la azla-masik, la azlatasà vərzegani ŋgaha la kəslah mahən à afik aņuvaw.

⁵ Azla Farisøya la azlamadzahaga aña wakità seriya aña Zəzagəla tanàv à Yesu: “Kà mana azlaməna matapla la slaka añaak tatsuf gay aña azlababa gami madzidziga aw ma? Tazùw tatak la ahəl àlähga ma?” ⁶ Yesu awùlla à atà ala: “Hay! Azlayla masla mapəhal gay à ahəl aña Zəzagəla Yesayya asəl madzugway aņkul lela. Akul azlaməna magolla dza, bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà, Zəzagəla agòd:

'Azladza uwanay tazləb gi la gay pəra, ama ləv añaatà kà kərkər la gi!

⁷ Tagodf kà, tawoya gi, ama gay añaatà kà deyday pəra, kà uwana tapəh mapəhay aña azlababa añaatà kà bokuba mapəhay aña Zəzagəla.”*⁸

⁸ Yesu agòd à atà: “Kasakaw à mapəhay aña Zəzagəla, ŋgaha kanəfaw matapla aña azladza!”

⁹ ŋgaha Yesu agòd à atà aya: “Hay, kasəlaw makweska gay makoray aña Zəzagəla kà makəs mapəhla ala aņkul. ¹⁰ Musa agòd:

'Zləbà baba añaak la iyà añaak. Dza uwana adaha à atà mawisiga à vok, say makədfay.’*¹¹

¹¹ Ama akul kagodaw kà: Baña dza agòd à baba aña bañaw à iyà aña: “Tenma aña tatak gulo uwana asa à gi mav à ka kà mazlak kà, kà uwaga kà *Korban.*” (Bokuba magodfay, tatak maviyàga à Zəzagəla) ¹² La lig la ahəñ kasakaw dza uwana azlak baba bañaw iyà aña dikiiki aya aw. ¹³ Kiyà uwaga kawisəwwəñ gay Zəzagəla ala la gay matapla aņkul. Uwana kazəhəwwəñ vok gesina, ŋgaha kapəkəw aņkul ala kà gay Zəzagəla.”

*Azlatatak uwana tadàla àläh à dza à vok
(Mata 15.10-20)*

¹⁴ La abatà Yesu azàla à maham à ahəñ dza aya, agòd à atà: “Tsəbàw gi sləm gesina aņkul, tsənàw gay uwanay”, agòd à atà, ¹⁵ “Tatak uwana dza azuway kà adəh àläh à dza à vok aw, say uwana atsa à uda la ləv aña dza la tsəh la uwana adəh àläh. ¹⁶ Tsənəwwəñ lela, baña sləm aga à akul lakəl aña matsənəñ!”

¹⁷ Mok uwana Yesu adasak à maham à ahəñ, adà à gày, azlaməna matapla la slaka aña tanəval gay lakəl aña gay la gay la abà uwatà. ¹⁸ ŋgaha Yesu agòd à atà: “Akul babay, kaslawwal à vok aña matsənəñ aw ay? Tatak uwana adiyà à hudf aña dza atsa à uda aslala vok madəh àläh à dza à vok aw, ¹⁹ kà uwana adiyà à ləv à tsəh aw, ad à hudf, atsa à uda!” (La gay uwaga la abà Yesu apəh kà dèwdèw tatak may gesina kà, azuw vok) ²⁰ ŋgaha agòd à atà aya: “Uwana atsa à uda la ləv aña dza la tsəh la uwana adəhla àläh. ²¹ Kà uwana la ləv aña dza la uwana madzugway

* **7:7** 7.7 Yesayya 29.13 * **7:10** 7.10 2Musa 20.12; 21.17; 5Musa 5.16

mawisiga atsa à uda uwana adala dza à mabila à abà, mad gəl, makəf dza, ²² à gəl gaw, adi, maksafər, dəmdem, maɲor, mapəh mawisiga lakəl aɲa dza anik, zlapay, masəl gəl aw. ²³ Dèwdèw tatak mawisiga uwanay gesina atsa à uda la ləv aɲa dza la tsəh, uwaga la uwana aɲahla tsakana.”

*Yesu atà la mis uwana asəl Zəzagəla aw
(Mata 15.21-28)*

²⁴ Ngaha Yesu atsizilla ala la abatà, ahəd à gay makwi aɲa gudəɲ Tir. Adà à gày anik à abà, asəl kà azladza tasəl slaka uwana masla la abà aw, ama aslala vok aɲa mahad vok à ahəɲ aw. ²⁵ Mis anik uwana dugu aɲha la masasəfok mawisiga lakəl atsənà gay lakəl aɲa Yesu. Katskats asà à waɲ à slaka aɲha, akədèfal à makəla asik aɲha. ²⁶ Mis uwaga kà mələk gə, tayyà à gudəɲ Fenesəya uwana la kutso Səriya la abà. Adəv kudfa à Yesu kà makufək masasəfok mawisiga à dugu aɲha lakəl ala. ²⁷ Ama Yesu agòfal: “Sàk azlabəza tahanla dadəɲ, mazəb tatak may aɲa azlabəza aɲa maməl à azlakəda à ahəɲ kà delga aw.” ²⁸ Mis awùlla à uda: “Sufəl gulo, azlakəda kà uwana la makəla kəsəlad atəd kà azlabəza à vədah, la uwana tatsatsamay!” ²⁹ Yesu awulàlla: “Kà gay aɲak uwanay kà, dà aɲak à mtəga, masasəfok mawisiga adasiya à dugu aɲak lakəl ala!” ³⁰ Awùl aɲha à mtəga, abəz à bəzi aɲha à gəl mahən à ahəɲ gə la azlav la afik, masasəfok mawisiga adasal à kəl ala.

Yesu awura dza bada gə ala, ngaha madagazlam aya

³¹ Ngaha Yesu asà à uda la kutso aɲa Tir. Aguwà la Sədon, ngaha awùl à gay dərəv Galili, aguwà la makoray aɲa azlagudəɲ kulo la abà. ³² Tasàlla dza madagazlamga uwana à waɲ, aslala vok mabadma aw, tadəval kudfa kà mabəkəl ahəl à gəl kà mawuriɲ ala. ³³ Yesu adàla à uda la tataka maham à ahəɲ dza la abà, atsizilləɲ à ahəɲ kokudfa aɲha, adùwal gay gəl ahəl à sləm à abà, atəf sleslib à ahəl, adəbanì aləh aɲha. ³⁴ Anəɲà à zagəla, abàs vok la tsəh ala, agòf à dza: “*Ephphatha!*” (Bokuba magodfay: Pèzlla à ama ala!) ³⁵ La kirim yewdi sləm aɲha aslāh ala. Katskats tatak uwana awādla aləh à ahəɲ, apəzlla, abadma lela. ³⁶ Yesu afahà à atà akur à lig, kà tapəh à dza aw. Ama bà la mafàh à atà akur à lig, uwaga tapəh gesina. ³⁷ Ləv avəl à azladza à gay məɲga, tagòf: “Aɲahan kà dzəba aɲha səla aw, aɲahan kà azlamadagazlam aɲa matsən sləm, azlauwana taslala vok aɲa mabadma aw bay tabadma adagay!”

8

*Yesu avà tatak may à zil dəbow ufad
(Mata 15.32-39)*

¹ La vud uwatà maham à ahəɲ dza aɲuvaw tahamə gay à vok aya la slaka Yesu. Uwana tatak may aɲatà la ahəɲ aw, Yesu azàla azlaməna matapla à slaka aɲha, agòf à atà: ² “Kay, vok aham à gi kà azladza uwanay, kà uwana anina dagay mahəɲay makər lagwa, tatak may aɲatà bay adadəv kà atà à gay. ³ Baɲa gəwulla atà à mtəga anatà la may gə kà, tadàtaɲf à ahəɲ la tetəvi la ama, kà uwana azlaanik kà tasà à waɲ kà kərkər.” ⁴ Azlaməna matapla la slaka aɲha tagòfal: “Lala məbəz tatak may kà aɲa azladza gesina uwanay la kəsaf la abà la?” ⁵ Yesu anəv à atà gay ala: “Kaf gay bərsew nna aga à akul la ahəl ma?” “Gay bərsew mədəf”, tagòfal.

⁶ Yesu agòf à azladza: “Dzàhàw madzay!” Ngaha ahəl kaf gay bərsew mədəf uwatà, “Kikay”, agòf à Zəzagəla, atsakà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka aɲha, ngaha azlaməna matapla aɲha tavàhà à atà. ⁷ Kilfi

bèziga la ahàl aṅatà aya, Yesu ahèl, “Kikay”, agòd à Zèzagèla, avà à azlamèna matapla la slaka aṅha kà mavàh à azladza. ⁸ Gesina aṅatà tazùw, asláh à atà. Azlamèna matapla la slaka aṅha tahàm à gay mapètsèh pètsèhga à vok takosà mèdèf à uwana atàm à atà à ahàl. ⁹ Azladza uwana tazùw kaf uwaga taslà dèbow ufaḍ. Ngaha adàgay kà: “Dàw à mtèga aṅkul!”, Yesu agòd à atà. ¹⁰ Katskats ahàd à kèsлах iyaw à afik la azlamèna matapla la slaka aṅha, tahàd à kutso Dalmanuta.

*Azla Farisèya tanav nadzipo
(Mata 16.5-12)*

¹¹ Azla Farisèya anik tadà à awtày, tadzèkà mabay vok gay la Yesu. Asà à atà makèsay, gay gà la uwaga tanàv nadzipo la slaka aṅha, kà mapèhatàla, ngaha atà aṅa masèlay kà ndzèḍa aṅha asà à waṅ kà la slaka Zèzagèla. ¹² Yesu abàs vok la ndzèḍa, ngaha agòd: “Kà mana azladza aṅa lakana tanav à gi nadzipo ma? Gèpèh à akul la dziriga: Gèdàpèhakulla nadzipo dikiḍiki aw.” ¹³ Ngaha asàk atà à ahèṅ, ahàd à kèsлах iyaw à afik aya, ahàd à gay mèṅ dèrèv anik.

*Tatak makèsl tatak ala aṅa azla Farisèya la aṅa Herod
(Mata 16.5-12)*

¹⁴ Avika azlamèna matapla aṅa Yesu kà mahèl kaf à ahàl. Tatak may la ahèṅ la slaka aṅatà la kèsлах iyaw la afik aw, say kaf gay bèrsew tekula pèra. ¹⁵ Yesu afahà à atà akur à lig, agòd à atà: “Dàw haṅkèli kà tatak makèsl tatak ala aṅa azla Farisèya la aṅa Herod.” ¹⁶ Azlamèna matapla la slaka aṅha tavàts gay la tsèh ala kà atà kà atà la tataka aṅatà la abà, tagòd: “Apèh uwaga kà, kà uwana kaf aga anu la ahàl aw.” ¹⁷ Yesu asèl uwana tadzugway, anàv atà gay ala: “Kà mana kavatsaw gay la tsèh ala ma? Kà uwana kaf aga akul la ahàl aw ay? Kasèlaw tatak uwanay gotènaṅ aw uwà? Katsènaṅ godega aṅha aw, bà gotènaṅ ay? Matsihila aṅkul ma matsak à ama à gay ay? ¹⁸ Yewdi aga à akul la vok, ama kanèṅawla aw ay? Slèm aga à akul lakèl, ama katsènaṅawla aw? Awul akul à gèl gotènaṅ aw ay?✧ ¹⁹ Kaf gay bèrsew zlo uwana gètsàkàṅ ala kà aṅa azladza dèbow zlo, ma takosà nna à mapètsèh pètsèhga à uwana kahamàwla gay à vok ma?” “Kulo gèl aṅha sèla”, tagòḍal. ²⁰ Ngaha Yesu anàv à atà gay ala aya: “Kaf gay bèrsew mèdèf uwana gètsàkàṅ ala kà aṅa azladza dèbow ufaḍ bay, ma takosà nna à mapètsèh pètsèhga à uwana kahamàwla gay à vok ma?” “Mèdèf”, tagòḍal. ²¹ “La kità”, Yesu agòd à atà: “Kakay katsènaṅ godega aṅha aw gotènaṅ zlà ma?”

Yesu awur gulèf ala la Betsayda

²² Uwana tabèz à gudèṅ Betsayda, tasàlla gulèf à waṅ. Tadèval kudfa kà aṅa madèbani gulèf, kà masla mawur ala. ²³ Yesu akès gulèf à ahàl, adàla à uda la gudèṅ la abà, ngaha adèbal slesliḍ à yewdi, abèkal ahàl à gèl, ngaha anàv à dza uwaga: “Kanèṅa tatak ay?” ²⁴ Gulèf anèṅ à zagèla, agòḍal: “Gènaṅa azladza, ama gènaṅa atà kà bokuba azlaahàf uwana taday.” ²⁵ Bà gotènaṅ, Yesu adèbani yewdi aṅa gulèf aya. Masla atsèk yewdi à uda la ndzèḍa, anèṅla, anèṅa azlatatak gesina la paraka. ²⁶ Ngaha la lig la ahèṅ, Yesu agòḍal kà: “Hàd à mtèga aṅak, kada à gudèṅ à abà aw!”

*Piyer apèhla kà Yesu ala,
kà dza uwana Zèzagèla afàl dzakwa à gèl
(Mata 16.13-20; Luka 9.18-21)*

✧ 8:18 8.18 Yeremiya 5.21; Hezèkiyel 12.2

²⁷ La lig la ahəŋ, Yesu ahàd à azlabəza gudəŋ uwana à abà la kutso Zəsare, uwana la makoray aŋa Filip la azlaməna matapla la slaka aŋha. Yesu anàv à atà gay ala la tetəvi la ama: “Azladza ma uwa tagòd kà gi ma?” ²⁸ Tawùlla à uda: “Azadza anik tagòd, kà kak Yuhana masla madàh batem, azlaanik tagòd, kà kak Eliya, azlaanik aya tagòd, kà kak tekula la tataka azladza uwana la abà, Zəzagəla aslāl atà à waŋ uwarà.” ²⁹ “Iyay zla! Ama akul ma, gi uwa kagòdaw uwi?”, Yesu anàv à atà. Piyer awùl à uda, agòdɔl: “Kak, dza uwana Zəzagəla afà à ka dzakwa à gəl.” ³⁰ Yesu afahà à atà akur à lig la magòd à atà: “Kapəhawla gi ala la slaka azladza aw!”

*Yesu apəh gay mamətsay aŋha à ahəŋ la mawul à uda aŋha
(Mata 16.21-28; Luka 9.22-27)*

³¹ La lig la ahəŋ, Yesu adzəkà matapla azlaməna matapla la slaka aŋha: “Say Kona aŋa dza as ŋgəpa məŋga. Azlaməŋga, azlamasiga, la azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla tadəkweska, ŋgaha tadəkəda. La lig aŋa mahəŋay makər adàwul à uda la mamətsay.” ³² Apəh à atà gay uwaga la paraka. Piyer akəs Yesu à ahəŋ kokudɔ aŋha, adzəkà mafahal akur à lig la magòdɔy: “Kapəh kiya uwaga aw!” ³³ Ama Yesu agolà à vok, anəŋà azlaməna matapla anik à adi, ŋgaha adzəkà maslāh məl à Piyer à gəl, agòdɔl: “Zà à vok la slaka gulo, kak seteni, kà uwana madzugway aŋak kà bokuba aŋa Zəzagəla aw, ama kiya aŋa azladza.”

³⁴ Ŋgaha Yesu azəl à maham à ahəŋ dza, la azlaməna matapla la slaka aŋha, agòd à atà: “Baŋa dza asal manəf gi kà, say asak maf gəl à azlatatak aŋha à tsəh, azəb ahəf mamətsay aŋha, ŋgaha anəf gi, bokuba uwana gədàzəbay suwaŋ. ³⁵ Kà uwana uwabeyuwi, uwana asal mabəl sifa aŋha la ahəl aŋha, az gəl aŋha ala. Ama uwabeyuwi, uwana az sifa aŋha ala kà gi, ŋgaha kà gay matsidayga aŋa Zəzagəla kà, masla adəbəl sifa aŋha. ³⁶ Mana akəsa vok à dza uwana abəza tatak aŋa gudəŋ à vok gesina, ama az sifa aŋha ala ma? ³⁷ Tatak la ahəŋ, dza avày kà masukwla sifa aŋha takay? ³⁸ Gay gà la uwaga, baŋa ziruwi az dza kà gi, ŋgaha kà gay gulo lakana la tataka azladza uwana takəs gay aŋa Zəzagəla aw la abà, ŋgaha tadehəŋ mawisiga, kiya uwaga kà Kona aŋa dza ziruwi adəkəsay kà masla suwaŋ, la mok uwana adàwul à waŋ la mazləbay aŋa Baba aŋha la abà la azlamalika aŋha.”

9

¹ Yesu agòd à atà aya: “Hadɔy, gəgòd à akul, azladza anik uwana la abanay kà, tadàmətsay dikiɔfiki aw, say baŋa tanəŋ makoray Zəzagəla atsa à waŋ la ndzəda.”

*Mabəɔla vok à ahəŋ aŋa Yesu uwana la gəl gudəŋ la afik
(Mata 17.1-13; Luka 9.28-36)*

² Uwana mahəŋay mukwa adada à lig, Yesu ahəl azla Piyer, Yakuba, Yuhana ŋgaha tahàd à matsəkəkəɔy gudəŋ à afik kokudɔ gəl aŋatà. La abatà abəɔla vok à ahəŋ la huma yewdi aŋatà. ³ Lukut aŋha apək me-ɔfekuga mawutsəɔdayga təlla. Dza la ahəŋ la gudəŋ la vok awud lukut ala kiya uwatà aw. ⁴ Ŋgaha azlaməna matapla la slaka aŋha makər uwatà tanəŋà Eliya la Musa tabaɔmà la Yesu. ⁵ Piyer agòd à Yesu: “Sufəl gulo, delga kà anu la abanay. Sàk anu məɔdàh safsaf makər, tekula aŋak, tekula aŋa Musa, tekula aŋa Eliya.” ⁶ Piyer asəl tatak uwana anakà apəhay aw, kà uwana guba akəs masla la azlaməna matapla anik səla uwanay. ⁷ Habaga

asà à waŋ, akèl atà mөлөs à adi. La habaga uwatà la abà kà tatsənà dza aƚadma la abà: “Uwaga kà bəzi gay ləv gulo uwana gəwoyaŋ, tsəbàwal sləm!”⁸ Katskats azlaməna matapla makər uwatà tanəŋla, ama tanəŋà dza aw, say Yesu kokudə gəl aŋha la slaka aŋatà pəra.

⁹ Uwana tatsà à ahəŋ la gudəŋ la afik, Yesu afàh à atà akur à lig kà atà aŋa mapəh tatak uwana tanəŋəŋ à dza aw, say baŋa Kona aŋa dza adàwul à uda la mamətsay dadəŋ. ¹⁰ Takəs gay uwatà, ama tanəvəhà vok kà atà kà atà: “Mana asal magodəy mawul à uda la mamətsay ma?” ¹¹ Gay gà la uwaga tanəv la slaka Yesu: “Kà mana à azlamadzahaga aŋa wakità seriya Zəzagəla tagodə kà, say Eliya atsa à vok à waŋ dən ma?”^{*} ¹² Agodə à atà: “La dziriga, say Eliya atsa à vok à waŋ, adəfah tatak à ahəŋ gesina. Ama kà mana zlà ma tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà bay kà, say Kona aŋa dza as ŋgərpa məŋga ma, ŋgaha azladza tanərez kà bokuba dza delga aw ma? ¹³ Ama gəgodə à akul: Eliya asà à waŋ, ŋgaha azladza tadəhəlləŋ à vok uwana asà à atà gesina, bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà lakəl aŋha.”

*Yesu awur bəzi uwana ala la masasəfok mawisiga
(Mata 17.14-21; Luka 9.37-43)*

¹⁴ Mok uwana tabəziyà à azlaməna matapla anik à vok, tanəŋà maham à ahəŋ dza aŋuvaw uwana takəs atà gay à adi. Azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla tabəy vok à gay la azlaməna matapla aŋha. ¹⁵ Uwana azladza tanəŋà Yesu kà, tadzà à ahəŋ titi. Katskats tadà à awtəy à slaka aŋha la mahoyay kà maskuwiŋ. ¹⁶ Yesu anəv à azlaməna matapla la slaka aŋha la gay ala: “Kà mana kabayaw vok gay akul nna ma?” ¹⁷ Dza tekula la tataka maham à ahəŋ dza la abà awulalla: “Məŋga, gəsàla bəzi gulo zilga à waŋ, kà uwana masla la masasəfok uwana avəl tetəvi aŋa mabadma aw. ¹⁸ Baməraka la mali beli masasəfok akəsəh, aməlal gəl à ahəŋ, huzləv asəhal à gay ala la mapadə sliƚ la tsəh ala. Vok aŋha apakahay dzaŋdzaŋ. Gədəv kudə à azlaməna matapla la slaka aŋak kà makudək masasəfok mawisiga uwaga, ama taslala vok aw.” ¹⁹ Yesu agodə à atà: “Kay, madiŋal gəl à vok aŋkul la ahəŋ aw takay? Dagay mbà gədadza à ahəŋ la akul ma? Dəgay mbà gədəbasakulaŋ ma? Səwgəla bəzi à waŋ!” ²⁰ Tasəlla bəzi à slaka Yesu, mok uwana bəzi adanəŋ Yesu, katskats masasəfok abiyà bəzi, atədə à vədəh, abəbal, huzləv asəl à gay ala. ²¹ Yesu anəv à baba aŋa bəzi: “Dagay mbà tatak uwanay azəŋ ma?” Baba agodəfə: “Dagay la vərnaga. ²² Aŋuvaw masasəfok mawisiga uwaga amələhal à gəl akəl à abà, à iyaw à abà kà makədəy. Ama kamkam, baŋa kaslala vok mazlak anu, kà vok aham à ka, kà anu!” ²³ Yesu agodəfə: “Kà mana kagodə kà: Baŋa kaslala vok ma? Dza uwana adiŋal gəl à vok aslala vok kà madəh tatak gesina.” ²⁴ Katskats baba aŋa bəzi awiyà: “Gədiŋal gəl à vok, ama zlək à gi, kà uwana madiŋal gəl à vok gulo kà à tsəh ala!”

²⁵ Yesu anəŋà maham à ahəŋ dza tatsà à waŋ à slaka aŋatà, asləh məl à masasəfok uwana à gəl, adədə gay à dza à ahəŋ aŋa mabadma la matsən sləm: “Kak, masasəfok madagazlamga, sà à dza uwanay lakəl ala, gəgodə à ka, kadədəl à gəl dikiƚiki aya aw!” ²⁶ Masasəfok awiyà, agodzəlla bəzi, asà à uda la masla la abà. Bəzi apək bokuba mamətsayga. Kiya uwaga azladza aŋuvaw uwana la abatà tagodə kà adamətsay. ²⁷ Ama Yesu akəs bəzi la ahəl, atsizlləŋ ala, dzawwa bəzi agodə à zagəla à tsəh.

^{*} 9:11 9.11 Malaki 4.5

²⁸ La lig la ahəŋ, mok uwana Yesu adawul à gày, azlaməna matapla la slaka aŋha tanàvla gəl à gəl: “Kà mana anu kà, məslàla vok aŋa makudəkay aw ma?” ²⁹ Yesu agòd à atà: “Makudək tsehay masasədok uwanay kà, say la madəv kudà. Ndzəda anik la ahəŋ aw.”

Yesu apəh à atà gay mamətsay aŋha

la mawul à uda aŋha kà masəla

(Mata 17.22-23; Luka 9.43-45)

³⁰ Tadà aŋatà la abatà, taguwà à uda la kutso Galili la abà. Yesu kà asəl kà dza asəl slaka madz à ahəŋ aŋha aw, ³¹ kà uwana atapələ azlaməna matapla la slaka aŋha, agòd à atà: “Kona aŋa dza tadəviya à ahəl aŋa azladza. Atà tadəkəday, ama la lig la ahəŋ gədawul à uda la mamətsay la mahənay makər.” ³² Azlaməna matapla la slaka aŋha tatsənà godega aŋa gay uwatà aw, ŋgaha guba akəs atà bay kà manaval.

Məŋga la tataka gami la abà, ma zlà uwa?

(Mata 17.22-23; Luka 9.46-48)

³³ Tabəz à gudəŋ Kapernahum. Uwana tadà à gày, Yesu anəv à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Kà mana kabəyàw vok gay la tetəvi la ama ma?”

³⁴ Ama tadzà à ahəŋ titi, kà uwana la tetəvi la ama kà, tabayà à vok à gay hadəy, tagòd: “Uwa məŋga la tataka gami la abà uwa?” ³⁵ Yesu adzà madzay, azəl azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha səla, agòd à atà: “Baŋa dza asal mapak mazəb gəl gə kà, say apak mabəziga bəziga aŋa azladza gesina, apak masla mazəb à atà kiwa.” ³⁶ Yesu azəb bəzi ŋuvga à ahəl, atsizlla atà à huma à gay. Akəs bəzi la ahəl, agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: ³⁷ “Uwabeyuwi uwana akəs bəzi ŋuvga uwanay kà sləm gulo kà, akəs gi. ŋgaha uwabeyuwi uwana akəs gi kà, akəs gi pəra aw, ama akəs masla masləl gi à waŋ.”

Dza uwana masla məzam gami aw kà masla slawda gami

(Luka 9.49-50)

³⁸ Yuhana agòd à Yesu: “Sufəl gulo, mənəŋà dza anik uwana akudək masasədok mawisiga la sləm aŋak, ama mədədəl gay à ahəŋ, kà uwana anəfà anu aw.” ³⁹ Ama Yesu agòd à atà: “Kadədawwal gay à ahəŋ aw, kà uwana dza la ahəŋ adəh nadzipo la sləm gulo pəra, la lig la ahəŋ kà, atugw à gi gay à vok aw. ⁴⁰ Kà uwana uwabeyuwi uwana masla məzam gami aw, kà slawda gami. ⁴¹ Sèlāw kà, dza uwana adàvə à akul kətsaw iyaw, kà uwana akul aŋa dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl kà, adəbəz à masik aŋha.”

Gay lakəl aŋa zlazlada aŋa tsakana

(Mata 18.6-9; Luka 17.1-2)

⁴² “Dza uwana adukw tekula aŋa azlabəza uwanay à ahəŋ à tsakana à abà, tadiŋ gi gəl à vok kà, masla kà ŋuləm tawədəl nəvol akur à kuda, taməla à dərəv à abà. ⁴³ Baŋa kà ahəl aŋak la uwana katəd à tsakana à abà, nàts à tsəh ala, ŋuləm kà kabəz à sifa la ahəl tekula, kà magay la ahəl səla nna, uwana adədala kà à gày akəl uwana à abà adəməts ala aw. ((⁴⁴ La abatà maduwari uwana azuw vok amətsay aw, ŋgaha akəl bay aməts ala aw.)) ⁴⁵ Baŋa kà asik aŋak la uwana katədīya à tsakana à abà kà, nàts à tsəh ala. ŋuləm kabəz à sifa la asik tekula, kà mad à gudùh akəl à abà la asik səla nna, uwana aməts ala dīkīdīki aw. ((⁴⁶ La abatà maduwari uwana azuw vok adəmətsay aw, ŋgaha akəl aməts ala aw.)) ⁴⁷ Baŋa kà yewdi aŋak la uwana adala ka à tsakana à abà, bəd à waŋ, ŋuləm kabəz

à sifa la yewdi tekula gà à ka magay la yewdi sèla kà madiya à gudùh akàl à abà. ⁴⁸ La abatà maduwari uwana azuw vok adàmətsay aw, ngaha akàl la abà kà madzad atà ala adàmats ala aw.* ⁴⁹ Kà uwana dza gesina tadàtəka atà slugul à adi la akàl, bokuba uwana tatək slugul à tatak à adi kà matsedəŋ.”

⁵⁰ “Kà uwana slugul kà tatak delga, ama baŋa slugul azladay aw, ma kakay kazladawwan ala ma? Gàw la slugul la ləv aŋkul la tsəh, dzàw à ahəŋ la wurwur, kadahawa à magazlay la tataka aŋkul la abà aw!”

10

*Yesu apahla gay ala lakəl aŋa makudək mis
(Mata 19.1-12; Luka 16.18)*

¹ Yesu asà à afik la abatà, ahàd à gay makwi aŋa kutso Yahudiya la gay dərəv uda anik aŋa Urdun. Bà gotənaŋ maham à ahəŋ dza tahamà gay à vok la slaka aŋha aya. Ngaha atəpatàla bokuba uwana adahàhəŋ koksikoksi. ² Azla Farisəya anik tasà à waŋ à slaka Yesu, asà à atà kà makəsal maləkaw à ahəŋ kà gay aŋha: “Wakità seriya gami ma avà tetəvi à dza kà makudək mis aŋha takay?” ³ Yesu awùlla à atà ala la magodəy: “Mana Musa agod à akul ma?” ⁴ Tagòdal: “Musa avà tetəvi à dza kà matsetser wakità makudək mis, ngaha məsakiya à mis uwatà.”* ⁵ Ama Yesu agod à atà: “Musa apəh à akul kiya uwatà kà, kà dzaŋdzaŋ aŋa ləv aŋkul. ⁶ Ama dagay madzəka gudəŋ à vok, mok uwana Zəzagəla adahà tatak gesina kà, aŋal zil la mis pəra.* ⁷ Gay gà la uwaga zil asàkiyà à baba aŋha à ahəŋ la iyà aŋha, kà madz à ahəŋ la mis aŋha. ⁸ Atà sèla nna tapək vok tekula. Kiya uwaga atà sèla aya aw, ama tagay kà vok tekula pəra.* ⁹ Dza avahəŋ ala uwana Zəzagəla ahamàla gay à vok aw.”

¹⁰ Mok uwana atà la kay, azlaməna matapla la slaka aŋha tanàvə Yesu lakəl aŋa gay uwatà aya. ¹¹ Masla agod à atà: “Baŋa dza akudək mis aŋha, azəb anik, adəh à gəl gaw la mis teraŋa gà uwatà. ¹² La kità babay kà, baŋa mis akweska zil aŋha teraŋa, ngaha adiya à zil anik, adəzəb zil.”

*Yesu apis gay à azlabəza à vok
(Mata 19.13-15; Luka 18.15-17)*

¹³ Azladza tasəhla azlabəza ŋuv ŋuvga à Yesu à waŋ, kà madəbani atà la mapis à atà gay à vok. Azlaməna matapla la slaka aŋha taslèh məl à azladza à gəl. ¹⁴ Uwana Yesu anəŋà uwaga, azinal à gəl, agod à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Sàkəw azlabəza ŋuv ŋuvga tasa à waŋ à slaka gulo. Kadəfaw atà gay à ahəŋ aw, kà uwana makoray Zəzagəla kà aŋa azladza uwana bokuba atà uwaga. ¹⁵ Haday, gəgod à akul: Uwabeyuwi uwana akəs makoray Zəzagəla bokuba bəzi ŋuvga aw, adàda à abatà diki-diki aw.” ¹⁶ Ngaha azəb azlabəza à ahəl, afahà à atà ahəl aŋha à gəl, la tekula tekula aŋatà gesina, apis à atà gay à vok.

*Bəzi kohana galepi gà
(Mata 19.16-30; Luka 18.18-30)*

¹⁷ Uwana Yesu adatsizilla kà maday aŋha, dza anik asà à waŋ la mahoyay, akədédal à ahəŋ, agòdal: “Kak Sufəl, kak delga, mana gədehəŋ kà gi aŋa maəz sifa adəv à gay aw ma?” ¹⁸ Yesu agòdal: “Kà mana kagod, kà gi delga ma? Dza delga la ahəŋ aw, say Zəzagəla pəra. ¹⁹ Kasəl mapəhay aŋa Zəzagəla bay: Kakəd dza aw, kəs gay aŋa azlababa aŋak la aŋa iyà

* 9:48 9.48 Yesayya 66.24 * 10:4 10.4 5Musa 24.1-4 * 10:6 10.6 1Musa 1.27; 5.2 * 10:8 10.8 1Musa 2.24

aṅak.”[✧] ²⁰ Masla agòd: “Məṅga, gədakəs mapəhay uwaga dagay la bəzi gə.” ²¹ Yesu anərèz masla la mawoyəṅ, agòd: “Tatak tekula aləg kà ka: Həd, kadaw azlatatak aṅak ala gesina, vəh sili gə à azlaməna kuḍa, kadəbèz ləmana la zagəla la afik. Nḡaha kà, sà à waṅ, kà nəfà à gi!” ²² Ama uwana atsənà uwaga, ləv azəṅ kà gay uwatà, nḡaha adà aṅha la mapak ləv gə, kà uwana tatak aṅha aṅuvaw.

²³ Yesu anəṅà azlaməna matapla la slaka aṅha à adi, agòd à atà: “Zlazladà kà aṅa dza galepi kà mad à makoray Zəzagəla!” ²⁴ Ləv avàl à atà à gay kà gay uwaga. Ama Yesu agòd à atà aya: “Azlabəza gulo, madiya à makoray Zəzagəla kà zlazladà! ²⁵ Njuləm zlugumi agwu à uda la afik lepiri, kà galepi aṅa mad à makoray Zəzagəla.” ²⁶ Ləv avàl à azlaməna matapla aṅha à gay kayak aya kà gay uwaga, tagòd kà atà kà atà: “Tsa baṅa kiya uwaga ma: Uwa aslala vok aṅa mabəlay uwa?” ²⁷ Yesu anəṅà à atà à adi, agòd: “Zlazladà la slaka azladza, ama la slaka Zəzagəla kà zlazladà aw, kà uwana masla aslala vok kà madàh tatak gesina.”

²⁸ Piyer agòd: “Nəṅəṅ, mədasak à tatak gesina à ahəṅ, mədanəfa ka.” ²⁹ Yesu agòd: “Dziriga, gi bay gəgod à akul: Uwabeyuwi uwana asakiya gəy aṅha à ahəṅ, baṅaw azladedà aṅha, la azlaiyà aṅha, la azlababa aṅha, baṅaw azlabəza aṅha à ahəṅ, amiyaka guf aṅha kà gi, nḡaha kà gay matsi-ḍayga kà, ³⁰ Zəzagəla adàvəl, adəbèz tatak aṅha asik dzim aya, la mok aṅa madz à ahəṅ la gudəṅ la vok: azlagəy, azladedà, azlaiyà, azlabəza, azlaguf, azlamatərbəy bay, kà la huma la gay, adəbəzal sifa adəv à gay aw la zagəla la afik aya. ³¹ Ama aṅuvaw uwana tatsà vok à huma, tadəpakah azlaməna à lig, nḡaha azlaməna à lig bay tadəpakah azlaməna à huma.”

Yesu awulla gay mamətsay aṅha à tsəh kà maməkər

la mawul à uda aṅha

(Mata 20.17-19; Luka 18.31-34)

³² Uwana atà la tetəvi la ama kà mad à Urusalima, Yesu aguwa à huma, guba akəs azlaməna matapla la slaka aṅha, azladza uwana tanəfà atà guba akəs atà babay. Nḡaha Yesu ahəl azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla uwatà aya, kokuḍa aṅatà, adzəkà mapəh à atà gay uwana adəbəzal.

³³ Agòd à atà: “Tsənàwwəṅ, məda à Urusalima. La abatà tadəvə Kona aṅa dza à ahəl aṅa azlaməṅga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aṅa wakità seriya aṅa Zəzagəla. Tadədukwla seriya mamətsay à gəl, tadəməliya à ahəl aṅa azladza uwana tasəl Zəzagəla aw.

³⁴ Tadətsəkəkal magodəhay à gəl, tadətafal sleslib à vok, tadəzlabay la golba, tadəkəḍay. Ama la mahəṅay maməkər adəwul à uda la mamətsay.”

Manavay aṅa Yakuba la Yuhana

(Mata 20.20-28)

³⁵ La lig la ahəṅ Yakuba la Yuhana, azlabəza aṅa Zebede, tazà vok à slaka Yesu, tagòd: “Məṅga gami, tatak la ahəṅ à uwana mənava à gay ala.”

³⁶ Yesu agòd à atà: “Mana asa à akul gəḍəhakullaṅ ma?” ³⁷ Tawulàlla: “Baṅa kadədzà madzay la kursi mazləbəy aṅak la afik kà, və à anu tetəvi kà madza madzay tekula la ahəl kaf aṅak nḡaha tekula la ahəl gudzay aṅak!” ³⁸ Yesu agòd à atà: “Kasəlaw tatak uwana kanavaw aw, kaslawwal à vok kà mas tatak à uda la kətsaw nḡərpa uwana la abə gədəsay ay? Kadəbəzaw batem aṅa nḡərpa uwana tadəḍəfah gi à ahəṅ ay?” ³⁹ Nḡaha tawulàlla: “Iyay, məslala vok.” Yesu agòd à atà: “Hadəy, kadəsaw tatak à

✧ 10:19 10.19 2Musa 10.12-16; 5Musa 5.16-20

uda la kətsaw ɲgərpa uwana la abà bokuba gi, kadàbəzaw batem uwana tadàfahgəɲ bay. ⁴⁰ Ama slaka madza madzay la ahàl kaf gulo ɲgaha la ahàl gudzay gulo kà, gay gulo aw. Slaka uwaga kà, Zəzagəla la uwana adfahanj à ahəɲ kà aɲa azladza uwana atsatsàmàni à atà.”

⁴¹ Uwana azlaməna matapla anik kulo tatsən gay uwaga kà, taɲonjuz lakəl aɲa Yakuba atà la Yuhana. ⁴² Gay gà la uwaga Yesu azàl à atà gesina à slaka aɲha, agòf à atà: “Kasəlaw kà azlauwana tanəɲla à atà bokuba azlasufəl aɲa kutso kà takor azladza, ɲgaha azlaməɲ dza aɲatà, tadaha à atà ndzəfa à gəl. ⁴³ Ama uwaga apaka vok la tataka aɲkul la abà aw. Ama baɲa tekula la tataka aɲkul la abà asal mapak məɲga kà, say agay masla mazəb kiwa à azlaanik. ⁴⁴ Dza uwana asal mapak dza teraɲa gà la tataka aɲkul la abà kà, say apak mayà aɲa azlaanik aɲkul gesina. ⁴⁵ Amiyaka Kona aɲa dza kà, asà à waɲ kà mazlakəɲ aɲa azladza aw, ama asà à waɲ kà mazlak azladza, ɲgaha kà mav sifa aɲha bokuba tatak mapəlla gəl à azladza aɲuvaw à ahəɲ.”

*Yesu awur Bartime guləf ala
(Mata 20.29-34; Luka 18.35-43)*

⁴⁶ Uwana tabəz à gudəɲ Yeriko, Yesu la azlaməna matapla aɲha la maham à ahəɲ dza aɲuvaw tasà à uda la gudəɲ uwatà la abà. Dza guləfga la slaka madza madzay la gay tetəvi atsatsàh tatak. Sləm aɲha Bartime, kona aɲa Time. ⁴⁷ Uwana atsənəɲ kà Yesu zil Nazaret la uwana adà à awtày kà, adzəkà mawiyay: “Yesu, Kona aɲa David, vok aham à kak kà gi!” ⁴⁸ Azladza aɲuvaw taslàhal məl à gəl kà madz à ahəɲ titi, ama masla awiyà la ndzəfa aya: “Kona aɲa David, vok aham à kak kà gi!” ⁴⁹ Yesu atsizilla à ahəɲ, agòf: “Zàlàwwal!” Tazàlalla, tagòfal: “Wàd vok à uda, sà à afik, azàla ka!” ⁵⁰ ɲgaha guləf awits peteli ala, avàl à afik, asà à waɲ à slaka Yesu. ⁵¹ Yesu anàval la gay ala: “Mana asa à ka gəfahakanj ma?” Guləf agòfal: “Məɲga, asa à gi gəbəz yewdi gulo.” ⁵² ɲgaha Yesu agòfal: “Hàd, madiɲal gəl à vok aɲak adawur kak ala!” Katskats abəzà à yewdi aɲha, anəfà Yesu.

11

*Yesu adiya à gudəɲ Urusalima à abà
(Mata 21.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19)*

¹ Mok uwana atà nekwa la Urusalima, bokuba la bəza gudəɲ Betfaze la Betaniya, tabəzà à gudəɲ kuvu à afik. (Uwana tazalalla la gay nasara gudəɲ Oliviye) Yesu asləl azlaməna matapla aɲha səla à huma, agòf à atà: ² “Dàw à gudəɲ uwaga à abà la huma aɲkul. Kadàbəzaw à ziwɲɲu ɲuvga mawadəɲ à ahəɲ gà uwana dza adadza à afik dikiɲiki aw. Pəlàw, kasawgəla à waɲ! ³ Baɲa dza agòf à akul: ‘Mana kadahawlanj mi?’, kagoɲfawwal: ‘Asa à Sufəl gami, adàullàlla à waɲ katskats’.”

⁴ Tahàd, tabəzà à ziwɲɲu mawadəɲ à ahəɲ gà à gəl la gay gamagày, la gay tetəvi. Uwana tapəl ziwɲɲu uwatà kà, ⁵ azladza anik uwana la abatà, tanàv à atà gay ala: “Mana kadahawllan ma? Kà aɲa ma kapəlaw bəzi ziwɲɲu uwaga ma?” ⁶ Tawùl ala bokuba uwana Yesu apəh à atà, ɲgaha azladza tasàk atà. ⁷ Tasəlla bəzi ziwɲɲu uwatà à Yesu à waɲ, tabəkal lukut aɲatà à lig, ɲgaha Yesu adà à afik. ⁸ Azladza aɲuvaw tadàw lukut aɲatà à tetəvi à ama, azlaanik tatsəɲf babasl biyaga uwana la guf la abà, taslàh à tetəvi à ama kà masləkaway. ⁹ Azlauwana la huma aɲa Yesu, la azlauwana tanəfay la tsəh, tawiyà la magoɲfay: “Delga kà azladza tazləb

Zəzagəla, mapis gay à vok agay la dza uwana atsà à waŋ la sləm aŋa Sufəl.* ¹⁰ Zəzagəla apis gay à makoray aŋa baba gami David à vok, uwana adadzəka vok lagwa. Məzləbà Zəzagəla uwana la zagəla la afik kərkər!”

¹¹ Kiya uwaga Yesu ahàd à gudəŋ Urusalima, kà mad à gày Zəzagəla à agu, ananà azlatatak gesina lela. Uwana gay mokokhu adagay, ahàd à gudəŋ Betaniya la azlaməna matapla aŋha kulo gəl aŋha səla uwatà.

Yesu atsafla gudəv

(Mata 21.18-19)

¹² Lebəŋ gà, uwana tasà à uda la gudəŋ Betaniya, may akəs Yesu. ¹³ Anəŋà gudəv la babasl la vok, ŋaha ahàd kà mayàh mayyay la vok aŋha. Ama uwana adabəziya à tsəh aŋha kà, abəzà mayyay la vok aŋha aw, say babasl pəra, kà uwana kaslà aŋa gudəv dadəŋ aw. ¹⁴ Yesu agòd à gudəv: “Dza adəzuw mayyay la vok aŋak aŋa tetuwa aya aw!”

Azlaməna matapla la slaka aŋha tatsənà gay uwaga.

Yesu akudəkàh azlaməna tsakalay à lag la gày Zəzagəla la aku

(Mata 21.12-17; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

¹⁵ Uwana tabəz à Urusalima, Yesu ahàd à mənə gày Zəzagəla à agu. Adzəkà makudəkàh azlaməna tsakalay à uda, la azlaməna masukw tatak la gày Zəzagəla la aku. Adakwà azlatable aŋa azlaməna mabadla sili à ahəŋ la azlaslaka madza madzay aŋa azlaməna madaw habakoku ala. ¹⁶ Asà kà dza baməraka tekula aŋa mad à gày Zəzagəla à agu la tatak lakəl aw. ¹⁷ Atapla tatak à azladza, agòd: “Aganay uwana tatsetsər à wakità à abà, Zəzagəla agòd:

‘Sləm aŋa gày gulo kà uwaga gày madəv kuɖa aŋa azladza gudəŋ à vok gesina. Ama akul kà, kadapakawwaŋ ala kà bokuba tsakur aŋa azlaməna gəl.’”*

¹⁸ Azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla tatsənà gay uwatà. Gay gà la uwaga tayàh Yesu kà maziŋ ala. Ama guba akəs atà kà masla, kà uwana ləv avàl à azladza à gay gesina kà gay aŋha.

¹⁹ Uwana mokokhu adasa à waŋ, Yesu la azlaməna matapla la slaka aŋha, tasà à uda la gudəŋ la abà.

Gay lakəl aŋa gudəv uwana agul afik

(Mata 21.20-22)

²⁰ La gay bebəŋ bəŋ uwana tadùw à awtày la abatà, tanəŋà gudəv uwatà aya, adagul à afik la slilih gà gesina. ²¹ Awùl à Piyer à gəl, agòd à Yesu: “Məŋga gulo, nənà gudəv uwana katsàfla, kà adagul à afik tsi!” ²² Yesu awùlla à atà ala: “Hadəy, gəgod à akul, baŋa kadiŋaw gəl à Zəzagəla à vok kà, ²³ kaslawwal à vok aŋa magodəy à gudəŋ uwanay: Zà vok la abanay, tsà gəl à dərəv à abà. Baŋa kadzurkaw la ləv aŋkul la tsəh aw, kadiŋawwal gəl à vok la ləv aŋkul la tsəh kà, uwaga adəpakakulla vok hadəy. ²⁴ Gay gà la uwaga gəgod à akul, baŋa kadəvaw kuɖa kà manav tatak anik la sləm gulo kà, diŋawwal gəl à vok kà kadabəzawwal, ŋaha tadəvəkulla. ²⁵ Mok uwana katsizlāwla kà madəv kuɖa kà, baŋa gay la ahəŋ la ləv aŋkul la tsəh la dza anik kà, matsalaŋ mawisiga aŋha ala ŋaha Baba aŋkul, uwana la zagəla la afik amatsakulaŋ ala bay. ((²⁶ Ama baŋa kamatsawwaŋ azladza anik ala aw kà, Baba aŋkul uwana la zagəla la afik adəmətsakulaŋ ala bay aw.))”

* **11:9** 11.9 Mahabay 118.25-26   * **11:17** 11.17 Yesayya 56.7; Yeremiya 7.11

*Uwa avà maslay à Yesu uwà?
(Mata 21.23-27; Luka 20.1-8)*

²⁷ Tawùl à Urusalima aya. Mok uwana Yesu auguzahay la gày Zəzagəla la aku kà, azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla, la azlamasiga tasà à waŋ à slaka Yesu. ²⁸ Tanàv à Yesu la gay ala: “La maslay ma uwala kadàh sləray uwanay la? Uwa avà à ka tetəvi kà madàh sləray uwanay uwa?” ²⁹ Yesu awùlla à atà ala: “Gi bay, gənav à akul manavay tekula. Baŋa kawulawgəla, gi bay gədəpəhakulla maslay uwana gədàhla sləray. ³⁰ Uwa avà tetəvi à Yuhana kà madàh batem uwa? Zəzagəla ay? Awma azladza takay? Wùlàwgəla!” ³¹ Ama takəs sawaray kà atà kà atà, tagòd: “Baŋa məgod kà: Zəzagəla la uwana avàl tetəvi kà, adəgod à anu: Ka mana kadiŋawwal gəl à vok aw zlà ma? ³² Ama baŋa məgod kà, azladza tavàl tetəvi tsa kità aw kà...” (Guba akəs atà kà azladza, kà uwana azladza gesina tanəŋà Yuhana kà masla kà dza uwana Zəzagəla aslèl à waŋ la dziriga) ³³ Kà uwaga tagòd à Yesu: “Məsəl aw.” Yesu agòd à atà: “Ayyà, gi bay, gəpəhakulla dza uwana avà à gi tetəvi aŋa madàh tatak uwanay suwaŋ aw.”

12

*Gay la gay la abà aŋa azlamagamza makəsafər gà
(Mata 21.33-46; Luka 20.9-19)*

¹ Yesu apèh à atà gay la gay la abà, agòd: “Dza anik atsəb matavəruk à guf aŋha à abà, akəsəl zlagam à adi; adàhà slaka à ahəŋ kà makudits iyaw mayyay matavəruk uwatà à abà, aŋàl gày kà aŋa masla manəŋla guf. Asàkla à azlamagamza aŋha la ahàl, adà aŋha à mauguzahay anik kərkər.✧ ² Uwana təla mahənay tatak adasa à waŋ, aslèl kohana aŋha à slaka azlamagamza uwatà kà, mavàl humà tatak aŋa guf aŋha suwaŋ. ³ Ama atà takəs magamza uwatà, tazləb, takudək la ahàl deyday. ⁴ Dza aŋa guf aslèl kohana anik à slaka aŋatà aya. Azlamagamza tatsàh à gəl, ŋgaha tatsəkàl magodahay à gəl. ⁵ Dza aŋa guf aslèl magamza anik aya. Masla kà takəd. Tadàhàhàŋ azlamagamza anik à vok aŋuvaw kalkal kiya uwaga, tazləbàh azlaanik, ŋgaha azlaanik bay takəd atà. ⁶ Atəm kà dza aŋa guf à ahəŋ kà dza tekula pəra, bəzi gay ləv aŋha uwana awoyàŋ məŋga. La madəvla à gay, aslèl à slaka aŋatà, adzùgw kà: ‘Tadàzləb kona gulo haday aw ay’, agòd. ⁷ Ama atà tagòd kà atà kà atà: ‘Aganay dza uwana adəzuw gày. Sàw à waŋ, məkəf ŋgaha guf adəgəf à anu!’ ⁸ Takəs masla, takəd masla, tamèl à uda la guf la abà.”

⁹ Yesu agòd: “Iyay zla, mana dza aŋa guf adədəhəŋ ma? Adàsa à waŋ, adàkad azlamagamza makəsafərga uwatà, adàvə guf uwatà à azlaanik. ¹⁰ Haday, kadzèŋàw gay uwanay la wakità Zəzagəla la abà: ‘Akur uwana azlaməna maŋal gày taməlla kà, masla la uwana adapak akur mawad gày.

¹¹ Aganay uwana Sufəl Zəzagəla adàhàŋ uwaga kà nàdzipo la huma yewdi gami!’✧

¹² Azlamadzahaga aŋa azla Yahudiya tayàh kà makəs Yesu, kà uwana atà tasəl, kà Yesu apèh gay la gay la abà uwaga kà lakəl aŋatà. Ama guba akəs atà, kà maham à ahəŋ dza, kà uwaga à uwana tasəkàl, tadà aŋatà.

*Mapəl hadama à məŋ sufəl
(Mata 22.15-22; Luka 20.20-26)*

¹³ Ama katskats azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aña wakità seriya aña Zəzagəla, la azlamasiga tasləl azla Farisəya anik, la azlaanik la tataka aña maham à ahəŋ matsən vok gay la sufəl Herod kà magədf uwana à afik, azlayla kà vok kà makəsla. ¹⁴ Tasà à waŋ, tagòdf à Yesu: “Məŋga, məsəl kà kapəhay kà say dziriga pəra, la madz à ahəŋ bokuba uwana asà à Zəzagəla, pəh à anu wakità seriya gami, ma avà à anu tetəvi aña mapəl hadama à məŋ sufəl Zəsar takay? Awma məpəlal aw takay?” ¹⁵ Ama Yesu asəl kà madzugway aŋatà kà mawisiga, agòdf à atà: “Kà mana kavavaraw gi kiya uwaga ma? Səwgəla sili uwaga à waŋ gəŋəŋəŋ.” ¹⁶ Tasàlla sili à waŋ. Agòdf à atà: “Gəl la sləm uwanay la sili la afik ma aña uwa?” Tagòdfal: “Aña Zəsar.” ¹⁷ Yesu awùlla à atà ala: “Delga, vāv à məŋ sufəl Zəsar tatak uwana aŋha, vāv à Zəzagəla bay tatak uwana aña Zəzagəla.” Ləv avəl à atà à gay kà gay aŋha, məslək la ahəŋ aw.

Manavay lakəl aña mawul à uda la mamətsay

(Mata 22.23-33; Luka 20.27-40)

¹⁸ Azlaanik la tataka aña azla Sadukiya la abà, tasà à waŋ à slaka Yesu. (Atà kà, mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw, tagòdf) ¹⁹ Tagòdf à Yesu: “Məŋga, Musa atsetsèr à anu mapəhay uwanay: 'Baŋa dza anik amətsay, asàkiyà à mis aŋha à ahəŋ kokudfa bəzi, say deda aŋha azəb mis à uda la gay kudfa la abà. Nğaha abəziya azlabəza la mis uwatà kà à huma aña deda aŋha uwana aməts.'” ²⁰ Azladeda zilga mədfəf la ahəŋ. Magolga aŋatà azəb mis, nğaha aməts kokudfa mayyay bəzi. ²¹ Masəla azəb à uda la gày kudfa la abà, amətsàlànğ ala kokudfa mayyi bəzi aya. Kiya uwaga apakà vok la maməkər aŋatà bay. ²² Kiya uwaga atà mədfəf nna mis atsetsèr à atà à gay, taməts kokudfa mayyi bəzi la masla. La lig la ahəŋ, mis aməts suwaŋ. ²³ Nğaha tak ma, la mok uwana azladza tadàwul à uda la mamətsay ma, mis ma adəgay ma aña uwa tak uwa? Kà uwana agà mis aŋatà mədfəf nna!” ²⁴ Yesu awùlla à atà ala: “Kazawla hadfay zla! Kasəlaw wakità Zəzagəla aw, kasəlaw maslay aŋha babay aw. ²⁵ Kà uwana la vudf uwana azlamazimnekidf tadàwul à uda la mamətsay kà, azlamis la azlazil tadəzaəf vok aya aw, ama tadəpakahay kà bokuba azlamalika, uwana la zagəla la afik pəra. ²⁶ Lakəl aña azlamazimnekidf, uwana tawul à uda la mamətsay kà, kadzèŋəw dfikidiki la wakità la abà aw uwà? Paŋaw ma uwala afađlamà à Musa la aləl aña akəl la abà, la gay kuswekuswe la abà ala? Agòdfal: 'Gi Zəzagəla aña Abəraham, gi Zəzagəla aña Isak, nğaha gi Zəzagəla aña Yakuba bay.'” ²⁷ Uwaga bokuba magodfay kà Masla kà Zəzagəla aña azlamazimnekidf aw, ama aña azlauwana la sifa. Gay gà la uwaga kazahawla la dziriga.”

Mapəhay aña Zəzagəla uwana aduwa à vok

(Mata 22.34-40; Luka 10.25-28)

²⁸ La kaslà uwatà madzahaga aña wakità seriya aña Zəzagəla la ahəŋ la abatà, atsəbà à atà sləm kà tabəy vok à gay. Atsənəŋ kà Yesu awùlla à azla Sadukiya kà lela. Azà vok à awtəy, anəval à gay ala: “Mapəhay ma uwala à uwana aduwa vok ala?” ²⁹ Yesu awulàlla: “Aŋanay uwana aduwa azlaanik gesina: 'Tsənəwəwəŋ akul azladza Isərayel! Sufəl Zəzagəla gami kà, masla Sufəl kokudfa gəl aŋha. ³⁰ Wòyà Sufəl Zəzagəla aŋak la ləv aŋak gesina, la sifa aŋak gesina, la haŋkəli aŋak gesina, nğaha la ndzəda aŋak gesina.'” ³¹ Aŋanay mapəhay masəla: 'Wòyà masla magay aŋak bokuba gəl aŋak! 'Mapəhay uwanay la uwana aduwa azlaanik gesina.’” ³² Məŋ dza uwatà

agòdɔl: “Delga Sufɛl, kapèh dziriga, Zɛzagɛla tekula, anik la ahɛn aw, say azladza takɛs gay aɲha. ³³ Say dza awoy Zɛzagɛla la lɛv aɲha, la haɲkɛli aɲha, la ndzɛɔa aɲha gesina, ɲgaha bay awoy masla magay aɲha babay bokuba gɛl aɲha. Manɛf mapɛhay sɛla uwaga la uwana aduwa tatak gesina uwana mɛdawal à akàl à tsɛh kà aɲa Zɛzagɛla, la uwana mɛvɛl gesina.”[✧] ³⁴ Yesu anɛɲàɲ kà madzahaga aɲa wakità seriya uwatà awùlla à uda la haɲkɛli, ɲgaha agòdɔl: “Kak kà, kɛrkɛr la makoray Zɛzagɛla aw.”

La lig la ahɛn guba akɛs atà gesina kà manaval gay anik.

Dza uwana Zɛzagɛla afàl dzakwa à gɛl ma Kona ma aɲa uwa?
(Mata 22.41-46; Luka 20.41-44)

³⁵ Mok uwana Yesu atàpatàla la gày Zɛzagɛla la aku, anàvà à atà gay uwanay: “Kakay azlamadzahaga aɲa wakità seriya tagodɔy kà: Dza uwana tafàl dzakwa à gɛl, kà mayyi à tsɛh ala aɲa David ma? ³⁶ Kà uwana Masasɛɔok Zɛzagɛla la uwana aguwà la David la abà, à uwana apèh la gɛl aɲha:

'Sufɛl agòd à Sufɛl gulo:

'Dzà madzay la ahàl kaf gulo lakɛl, ɲgaha gɛdàbɛk azlamɛna mɛzam aɲak à tsɛh asik aɲak.”[✧]

³⁷ David la gɛl aɲha azàlal Sufɛl, ɲgaha ma kakay Kristu kà agay mayyi à tsɛh ala aɲa David ma?”

Dahàw haɲkɛli kà azlamɛna wakità seriya aɲa Zɛzagɛla
(Mata 23.1-36; Luka 20.45-46)

Maham à ahɛn dza aɲuvaw tatsɛnà gay aɲa Yesu la marabay. ³⁸ Agòd à atà la matapla aɲha la abà: “Dahàw haɲkɛli kà azlamadzahaga aɲa wakità seriya! Asa à atà mauguzahay la dawarawa mɛɲga la vok, asa à atà kà azladza tasokw à atà la slaka maham gay à vok. ³⁹ Tayahay kà slaka madza madzay delga la gày mazuw tatak may la aku. ⁴⁰ Tazàb tatak à azlamis kudɔ ala, ɲgaha la madɛv kudɔ ziɲziɲga kà azladza aɲa magodɔy kà atà azladza dziriga. Atà tadàbɛzal seriya dzaɲdzanɲa.”

Mav tatak à Zɛzagɛla aɲa mis kudɔ
(Luka 21.1-4)

⁴¹ Yesu adzà madzay nekwa la sahar sili, la gày Zɛzagɛla la aku, ɲgaha anɛɲà uwana azladza tabàk sili à sahar à agu. Azlagalepi anik aɲuvaw tavàh mɛɲga. ⁴² Mis kudɔ gà asà à waɲ, awits nini sɛla à agu. ⁴³ Yesu azàl azlamɛna matapla la slaka aɲha, agòd à atà: “Gɛgod à akul: mis kudɔ uwanay kà, avà sili uwana aduwa à azladza anik gesina, ⁴⁴ kà uwana atà kà, tavà sili aɲa lɛmana aɲatà mɛɲga, ama mis kudɔ uwanay avà gesina, anik aɲha la ahɛn kà mazuway aw.”

13

Makal gày Zɛzagɛla à ahɛn
(Mata 24.1-2; Luka 21.5-6)

¹ Uwana Yesu adasa à uda la gày Zɛzagɛla la aku, tekula la tataka aɲa azlamɛna matapla la slaka aɲha agòdɔl: “Mɛɲga gulo, nɛrɛz azlaakur aɲa gày uwanay tsi, atà dzɛba aɲha sɛla aw!” ² Yesu awulàlla: “Kanɛɲa gày mɛɲga uwanay ay? Amiyaka akur tekula kà, adàgòdɔl à gay aw. Azlamɛna mɛzam tadàbazlah à ahɛn gesina.”

✧ 12:33 12.33 3Musa 19.18; 5Musa 4.35; 6.4-5; Hosɛya 6.6 ✧ 12:36 12.36 Mahabay 110.1

*Madzəka vok aŋa ɲgərpa
(Mata 24.3-14; Luka 21.7-19)*

³ Yesu ahàd à gudəŋ à afik, adzà madzay la gudəŋ kuvu la afik, la huma magol gày Zəzagəla. Azla Piyer, Yakuba, Yuhana la Andəre uwana kokuda gəl aŋatà, tanàval: ⁴ “Pèhanula, mbà tatak uwanay adàpaka vok ma? La mana mədànəŋəŋ madəv à gay aŋa tatak uwaga adàsa à waŋ ma?” ⁵ La abatà Yesu adzəkà mapàhla ala la magoday: “Dahàw haŋkəli, dza avavar akul aw! ⁶ Kà uwana azladza aŋuvaw tadàsa à waŋ la sləm gulo, tadəgoday: ‘Gi la uwana, gi dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl.’ Tadàzah azladza ala aŋuvaw. ⁷ Baŋa kadàtsənaw gay guvəl la slaka nekwa gà, ɲgaha uwana la slaka kərkər gà kà, guba akəs akul aw. Say uwaga adapaka vok leri, ama uwaga kà makəf gəl aŋha dadàŋ aw. ⁸ Kà uwana azladza kutso anik tadəp guvəl la azladza kutso anik, makoray aŋa sufəl anik tadəp guvəl la makoray aŋa sufəl anik. Kutso adàbəlaka vok la slaka anik anik, ɲgaha may məŋga adàsa à waŋ. Uwaga madzəka vok aŋa ɲgərpa bokuba mazay aŋa huɖ bəzi pəra.”

⁹ “Ama akul kà, dəhàw haŋkəli kà gəl aŋkul, kà uwana tadəkasa akul, ɲgaha tadəfahla akul à huma seriya. Tadəzlabah akul la gày madəv kudfa la aku. Tadàtsazlah akul à huma azlaməŋga, la azlasufəl kà gay gulo, ɲgaha kadəpahaw gay gulo la huma aŋatà. ¹⁰ Say dza gesina la gudəŋ la vok tadàtsən gay Zəzagəla dadàŋ. ¹¹ Baŋa takas akul, tadala akul à huma seriya, guba adəkasa akul dadàŋ, kà gay uwana kadəpəhaw à atà à adi aw. Ama baŋa kaslà adàsa à waŋ, gay uwana kadəpəhaw kà kadəbəzawwal la ləv aŋkul la tsəh, kà uwana gay uwanay kà, gay aŋa gəl aŋkul aw, ama Masasəfok Zəzagəla adàvə à akul! ¹² Azladza tadəvah azladedə aŋatà la ahəl aŋatà kà makəf atà. Baba bay adəva bəzi aŋha kà aŋa makəfay, azlabəza bay tadəgohla afad à azlababa aŋatà à gəl, ɲgaha tadəkaf atà. ¹³ Azladza gesina tadəpəsewah akul lakəl aŋa gay gulo. Ama dza uwana adəbasiŋ tsərəh à awtəy la tetəvi Zəzagəla la ama kà, masla kà adəbəlay.”

*Masla məzam aŋa dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl
(Mata 24.15-28; 21.20-24)*

¹⁴ Yesu agòf bay: “Kadənəŋaw dza uwana tazala: Məzam aŋa Zəzagəla adədzə madzay la slaka uwana azlayla aw, (Dza uwana adzeŋ uwaga kà atsənəŋ lela!), azlauwana la Yahudiya tadəhoy à gudəŋ à afik. ¹⁵ Dza uwana la gəl gày, adàsa à vəfah, ama adàda à gày kà mahəl tatak aŋha aya aw. ¹⁶ Dza uwana la guf la abà, adəwul à mtəga kà mahəl lukut aŋha bay aw. ¹⁷ ɲgərpa kà aŋa azlamis uwana la bəza la huɖ, ɲgaha azlamis uwana bəza vərna aga à atà la ahəl, la mavakay uwatà. ¹⁸ Dəvəw kudfa à Zəzagəla kà tatak uwaga aŋa mapak vok la təla anasl aw. ¹⁹ La kaslà uwatà kà, ɲgərpa məŋga adəgay la ahəŋ, uwana adapak vok dagay uwana Zəzagəla adəhà gudəŋ à vok tsərəh à lakana aw, adəpaka vok bokuba uwaga aya dikiɖiki aw. ²⁰ Ama Zəzagəla adag azlamavakay uwatà desl kà azladza aŋha uwana adatsatsamani à atà. Baŋa kiya uwaga aw, kà dza adəbəlay dikiɖiki aw.”

²¹ “Kiya uwaga, baŋa dza anik agod à akul: ‘Aganay dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl la abanay, à agatəy, la abatəy’, kadiŋawwal gəl à vok aw! ²² Kà uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl fidaga tadəsaha à waŋ, tadəpahla azlanadzipo anik anik ala, kà maz azladza uwana ala Zəzagəla adatsatsamni atà, à baŋa taslala vok. ²³ Akul zlà kà, dəhàw haŋkəli! Gədapəh à akul tatak uwaga à vok à abà dagay uwarə.”

Mawul à waŋ aŋa Kona aŋa dza
(Mata 24.29-31; Luka 21.25-28)

²⁴ “La mavakay uwatà, la lig aŋa ŋgørpa la ahəŋ, afats adàtəf à zagəla, təla adàudəf aya aw. ²⁵ Azlatsetsiliŋ tadəsokw à ahəŋ la zagəla, azlamaslay uwana la zagəla la afik tadàbəlaka vok. ²⁶ Ŋgaha azladza gesina tadənəŋ Kona aŋa dza atsa à ahəŋ la habaga la abà, la ndzəda ŋgaha la mazləbay mənŋa. ²⁷ Adàsləl azlamalika aŋha à slaka gesina, kà maham à gay azladza uwana à vok Zəzagəla atsatsàmàni atà, dagay la gay tər gudəŋ à vok ufad.”

Uwana gudəŋ apəhla ala
(Mata 24.32-35; Luka 21.29-33)

²⁸ “Tapawla gay la gay la abà aŋa gudəŋ: Baŋa azləl ahəl mawga babasladəf, kasəlaw kà təla madara kà nekwa. ²⁹ Kiya uwaga babay, baŋa kanəŋaw tatak uwaga apakà vok gesina, səlàw kà, Kona aŋa dza kà nekwa la gay gamagày kà mas à waŋ. ³⁰ Hadəf, gəgod à akul: Azladza aŋa zamana uwanay tadədəv à gay dadəŋ aw, say baŋa tatak uwanay adəpaka vok gesina dadəŋ. ³¹ Zagəla la kutso tadədəv à gay, ama gay gulo kà, adədəv à gay diki diki aw.”

Zəzagəla pəra asəl kasl à madəv à gay
(Mata 24.36-44)

³² “Ama dza asəl mavakay uwatà, baŋaw kasl à uwatà aw, azlamalika uwana la zagəla la afik tasəl aw, Kona aŋa dza bay asəl aw, say Baba kokuda gəl aŋha pəra. ³³ Dahàw haŋkəli, kadzewhal aw, kà uwana kasəlaw mok uwana tatak uwaga adəpaka vok aw. ³⁴ Adəpakay kà bokuba dza uwana ad à mauguzahay, asàkiyà à gày aŋha à ahəŋ, aviyà à ahəl aŋa azlamagamza aŋha, avàhà à atà sləray ala, ŋgaha agòd à masla manəŋla gamagày: ‘Say kanəŋla lela, kadzehal aw!’ ³⁵ Kà uwaga dzàw à ahəŋ la adi, kà uwana kasəlaw mok uwana zil gày adàwul à waŋ aw, bi la mokokhu, bi la tataka vəd, bi la mawiyay gotsak, bi məl palaha. ³⁶ Baŋa atsa à waŋ katskats, abəza akul à gəl la madzəhal la abà aw. ³⁷ Tatak uwana gəgod à akul, gəgod à azladza gesina babay: Dzàw à ahəŋ la adi!”

14

Azlaməŋga tadəfaha dabaray kà makəs Yesu
(Mata 26.1-5; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ A lig mavakay səla kà aŋa madzəka madəvadəy Paska uwana azladza tazuw Pain kokudəf tatak makəsliŋ, azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla tayàh tetəvi la vudəf uwatà, kà makəs Yesu la dēmdēm, ŋgaha aŋa makəfay. ² Tagod: “Mədəkəs la vudəf madəvadəy aw, kà azladza aŋa madzəka magazlay aw.”

Mis adzadzab aməl matərsin à Yesu à gəl

³ Uwana Yesu la gudəŋ Betaniya, la kay aŋa Səmon, masla akəl zagəla, mok uwana adadza madzay kà mazuw tatak may kà, mis anik asà à waŋ la aməl matərsin la ahəl la koloba gə, sləm aŋa aməl uwatà kà nar. Tsakalay aŋha kà zlazladəf. Mis uwatà apəzl koloba, adzadzab matərsin uwatà à Yesu à gəl. ⁴ Azladza anik uwana la abatà kà, aziŋ atà à gəl, tagòd: “Kà mana awis aməl matərsin aŋha ala deyday ma? ⁵ Agayŋa aduw matərsin gə ala aŋa sili dadərmokw makər, ŋgaha avàh sili gə azlaməna kudə la

✧ 13:26 13.26 Yesayya 13.10; Yoyel 2.10,31; Daniyel 7.13

uwana aduwa à vok.” Kiya uwaga tanonuz à tsèh ala lakèl anha. ⁶ Ama Yesu agòd à atà: “Sàkàwwal! Kà mana kavèrawla gay ma? Adàh à gi slèray delga gà. ⁷ Azlamèna kudfa kà, atà la slaka ankul koksikoksi, kaslawwalla vok anja madfaha à atà delga koksikoksi bokuba uwana asa à akul. Ama gi gèdàdza à ahèj la akul koksikoksi aw. ⁸ Mis uwanay adfahà uwana aslala vok. Masla adàh gi amàl matèrsin à vok kà, kà madfah gi à ahèj anja maf gi à zèvay à agu. ⁹ Haday, gègodf à akul: La gudèj la vok gesina, uwana tadàpah gay marabèj, tadàpèhay bay tatak uwana mis uwanay adfahàn, ngaha mis uwanay adawul à atà à gèl.”

Yudas asal mat kaf à Yesu à gèl

(Mata 26.11-16; Luka 22.3-6)

¹⁰ La lig la ahèj, Yudas Iskariyot, tekula la tataka anja azlamèna matapla kulo gèl anha sèla la abà, ahàd à slaka azlamadzahaga anja azlamèna mav tatak à Zèzagèla kà mat kaf à Yesu à gèl. ¹¹ Uwana tatsènà uwaga kà, taràb, tagòdàl: “Mèdàv à ka sili.” Dagay kaslà uwatà, Yudas ayàh tetèvi kà mapèhla Yesu ala.

Yesu azuw tatak may anja Paska

la azlamèna matapla la slaka anha kulo gèl anha sèla

(Mata 26.17-25; Luka 22.7-14; Yuhana 13.21-30)

¹² La mavakay teràja anja madèvaday Pain kokudfa tatak makèslin, vudf makad magadzaw anja Paska, azlamèna matapla anha tanàval à gay la: “Lala asa à ka kà mèday kà madfah à ka tatak may anja madèvaday Paska à ahèj la?” ¹³ Yesu aslèl azladza sèla la tataka anjàtā la abà, agòd à atà: “Dàw à gudèj à abà, dza la ahèj la tuguzl lakèl, la iyaw gà, kadàgagamaw akul nna. ¹⁴ Nèfaw à gày uwana à abà adàda à agu, gòdàw à zil gày uwatà kà: Mèngga gami agòd à ka: ‘Lala à gày gulo, uwana gèdàzuw tatak may anja Paska la aku la azlamèna matapla gulo li? agòd’, gòdàwwal. ¹⁵ Masla adàpèhakulla gày mèngga uwana la afik gà, slaka madèhèj à ahèj gà gesina. La abatà la uwana kadàfahaw vok à ahèj gesina kà anjami.” ¹⁶ Azlamèna matapla la slaka anha tahàd, tahàd à huɔ gudèj à abà, tabèzà tatak à gèl bokuba uwana Yesu apèhatàla. Uwana tadàh tatak may Paska à ahèj kà, tawul à slaka Yesu.

¹⁷ Uwana mokokhu adasa à wàj kà, Yesu abèz à abatà la azlamèna matapla anha kulo gèl anha sèla. ¹⁸ Mok uwana tadzà madzay, tazùw tatak may, Yesu agòd à atà: “Haday, gègodf à akul, tekula la tataka ankul la abà uwana mèzuw tatak may sèla adàta à gi kaf à gèl.”[☆] ¹⁹ Azlamèna matapla la slaka anha tadzèkà mazawla à gèl, tagòdàl la tekula tekula anjàtā: “Gi zlàk uwà? Gi zlàk uwà?”

²⁰ Yesu agòd à atà: “Dza tekula la tataka ankul la abà, uwana mèdèb alal à kaf à gèl anu sèla, la uwana adàta à gi kaf à gèl. ²¹ Ndzer gi, gi Kona anja dza gèdàmètsay bokuba uwana tatsètèr à wakità à abà lakèl gulo. Ama ngèrpa adàgay la dza uwana adàtèg kaf à gèl anja Kona anja dza agay, tayyi dza uwaga aw kà nùlèm kà masla.”

Tatak may tsikaslaga

(Mata 26.26-30; Luka 22.15-20; 1 Korintiya 11.23-25)

²² La mok uwana tazùw tatak may, Yesu azèb kaf, atsàkàn ala, ‘Kikay’ agòd à Zèzagèla, ngaha avà à azlamèna matapla la slaka anha, agòd à atà: “Zùwàw uwaga kà vok gulo!” ²³ Ngaha azèb kètsaw la iyaw mayyay

☆ 14:18 14.18 Mahabay 41.9

ahàf gà, 'Kikay', agòd à Zəzagəla, avà à atà, atà gesina tasà à uda la abà,²⁴ ngaha agòd à atà: "Uwaga kà aniz gulo, aniz makəs vok slawda la Zəzagəla, uwana asokw à vədah kà anja azladza anuvaw.²⁵ Hadfay, gəgòd à akul, gədàsa iyaw mayyay ahàf uwanay aya aw, tsərəh à uwana mədàsay anina aya la makoray Zəzagəla."²⁶ Tazləbà Zəzagəla la mahabay, ngaha tasà à uda, tadà anjata à gudəŋ kuvu à afik.

Yesu atà la Piyer

(Mata 26.31-35; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

²⁷ Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka anja: "Akul gesina kadàsakaw gi à ahəŋ, kadàhoy à waŋ akul, kà uwana uwaga kà matsetserayga la wakità Zəzagəla la abà: 'Gədəkəd masla manəŋla azlatuwaŋ, azlatuwaŋ tadāvah gəl à ahəŋ.'²⁸ Ama la lig la ahəŋ, gədàwul à uda la mamətsay, gədàtsəvokay kà akul kà mad à Galili."²⁹ Piyer agòd: "Amiyaka azladza gesina tasak à kak à ahəŋ kà, gi kà, gədàsak à kak à ahəŋ aw."³⁰ Ngaha Yesu awùllal ala: "Hadfay, gəpəh à ka, la vud uwanay lakana, gurayŋa mewgdzagalaŋ awiyay asik səla kà, kà kak Piyer kadəgodfay kà, kà kasəl gi aw, asik makər."³¹ Ama Piyer agòd la ndzəda aya: "Gədəpəh tsəhay gay uwaga aw, gəmətsay ndzer la kak!" Atà gesina tagòd kiya uwaga babay.

Yesu adəv kuɖa la Getsemane

(Mata 26.36-46; Luka 22.39-46)

³² Tabəz à slaka anik uwana sləm anja Getsemane. Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka anja: "Dzàw à abanay, gəda à madəv kuɖa!"³³ Yesu ahəl azla Piyer, Yakuba la Yuhana kà maday atà nna. Adzəkà maskulay la mazaw la gəl.³⁴ Agòd à atà: "Mazaw la gəl akəd gi. Ama dzàw la abanay, dzəwhəl aw!"³⁵ Azà à atà vok la vok ala ŋuv, atəd à vədah, adəv kuɖa à Zəzagəla: "Baŋa kaslala vok, v à gi tetəvi, kà kaslà anja ŋgərpa ada anja la slaka gulo.³⁶ Iyay Baba gulo, kaslala vok kà madəh tatak gesina. Zəbagəŋ kətsaw ŋgərpa uwanay ala la slaka gulo. Ama bokuba uwana asa à gi aw, say bokuba uwana asa à ka."

³⁷ Ngaha awùl à waŋ, abəzà azlaməna matapla anja makər uwatà à gəl, atà la madzəhal gà. Agòd à Piyer: "Səmon, kadzəhal ay? Kaslala vok anja madz à ahəŋ la adi sa tekula aw ay?"³⁸ Akul gesina dzàw à ahəŋ la adi, dəvəw kuɖa kà matədiya à mavavaray à abà aw. Hadfay, masasədɔk anja dza asal makəs gay, ama vok anja la nzdəda aw!"

³⁹ Ngaha adà anja aya. Adəv kuɖa kalkal uwana uwarà.⁴⁰ Uwana awùl à waŋ, abəzà atà à gəl la madzəhal gà. Taslələ vok anja madz à ahəŋ la adi aw. Tasəl uwana tawùllal ala aw.

⁴¹ Uwana awùl à waŋ à slaka anjata anja mamakər anja, agòd à atà: "Kadzəwhal, kaduwaw ləv ay? Diga adagay, sa kà adaslay. Lagwa azlaməna tsakana takəs Kona anja dza.⁴² Sàw à afik, məhəd adagay, aganay dza uwana atəg à gi kaf à gəl kà adazlaŋay", Yesu agòd à atà.

Makəs Yesu

(Mata 26.47-56; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)

⁴³ Mok uwana Yesu avəts gay dadəŋ, Yudas, tekula la tataka anja azlakulo gəl anja səla la abà, asà à waŋ. Maham à ahəŋ dza anuvaw tanəfà à waŋ la katsakar, la zəva. Məŋ madzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga anja wakità seriya anja Zəzagəla, la azlamasiga la uwana taslèlla atà.⁴⁴ Yudas uwana atəl kaf à gəl apəhla dabaray à maham à ahəŋ dza kà makəs Yesu. Agòd: "Dza uwana gədàsəkwiŋ maslawda slawda

✧ 14:27 14.27 Zakari 13.7

kà, masla la uwana kayahaw, kadà, kèsàw, dawùlla nònàwla.”⁴⁵ Uwana adabèz à abatà, katskats ahàd à slaka Yesu, agòd: “Məŋga gulo!”, akəsà vok.⁴⁶ Azladza takəs Yesu, tawàslàhàn à ahəŋ.⁴⁷ Ama tekula la tataka azlaməna matapla la abà, atsizilla ala, abèd katsakar aŋha à lag, adèd magamza aŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, anàtsal sləm lakəl ala.⁴⁸ Yesu agòd à maham à ahəŋ dza: “Kà mana katsàw à wàŋ la katsakar ŋgaha la zəva la ahəl kà aŋa makəs gi ma? Gi masla nabəra ay?⁴⁹ Kəla mavakay gədzà à ahəŋ la akul la məŋ gày Zəzagəla la aku, gətəpakulla tatak, akul bay kakəsàw gi aw. Ama uwaga apaka vok kà madəvəŋ à gay tatak uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapəh dagay uwarà.”⁵⁰ Ŋgaha azlaməna matapla la slaka aŋha gesina tasàkal à ahəŋ. Tahòy aŋatà.

⁵¹ Kohana anik la ahəŋ, anəfà Yesu la peteli la vok pəra. Tayàh kà makəsay.⁵² Ama asàkatàla peteli à ahəŋ, ahòy aŋha ala diga.

Yesu la huma seriya

(Mata 26.57-68; Luka 22.54-55; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵³ Maham à ahəŋ dza tadàla Yesu à slaka məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamagol dza la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla. Gesina tahamà gay à vok.⁵⁴ Piyer anəfà atà la lig kərkə, adà à kodal aŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à abà, adzà madzay la azlaslodzi à vəda akəl à vok.

⁵⁵ Azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak la azlamadzahaga gesina tayàh dabaray aŋa makəsalla fida à gəl aŋa madukwla seriya mamətsay à gəl, ama tabəzà à mawisiga aŋha aw.⁵⁶ Kà uwana uwabeyuwi atùgw gay fida lakəl aŋha, ama fida aŋatà akəsà vok aw.⁵⁷ Azlanik aŋatà tasà à afik ŋgaha tatsədal azlafida anik anik à gəl gesina.⁵⁸ “Mətsənəŋ agòd kà: ‘Gədəkal magol gày Zəzagəla uwanay à ahəŋ, uwana azladza taŋəl la ahəl la mahəŋay makə, gədəhənəŋ ala kokuda maf ahəl à abà aŋa azladza’, agòd.”⁵⁹ Baməraaka la madəh fida uwatà, gay aŋatà akəs à vok aw.

⁶⁰ Məŋga aŋa azlaməna mav tatak asà à afik, atsizilla ala la tataka azladza la abà gesina, anavà Yesu la gay ala: “Kawulla gay à uda aw takay? Mana à uwana tatugw kà gəl tak ma?”⁶¹ Ama Yesu adzà à ahəŋ titi. Awùlla gay à uda aw. Məŋga aŋa azlaməna mav tatak anavà Yesu aya: “Kak Kristu, Kona aŋa Zəzagəla uwana tazləbay ay?”⁶² Yesu agòdal: “Bà kiya uwaga, kadənəŋaw Kona aŋa dza madza madzayga la ahəl kaf aŋa Zəzagəla lakəl la maslay, la mazləbay məŋga, ŋgaha atsa à ahəŋ la habaga zagəla la abà.”⁶³ Məŋga aŋa azlaməna mav tatak akwàhà lukut aŋha ala, agòd: “Məwoya sayda anik lakəl aŋha aya aw!⁶⁴ Katsənàw uwana apəh mawisiga lakəl aŋa Zəzagəla. Mana kadzəgwaw ma?” Gesina aŋatà tadùkwla seriya mamətsay à gəl.

⁶⁵ Azladza anik la tataka aŋatà la abà tadzəkà mataf sleslib à Yesu à adi. Tatsàkal à yewdi à ama, tazləb la mamits ahəl, ŋgaha tagòdal: “Pəhanula, uwa à uwana adèd à ka uwa?” Azlaslodzi takəs Yesu, ŋgaha tabakàlla ahəl à sləm à abà.

“Gəsəl Yesu aw”, Piyer agod

(Mata 26.69-75; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Piyer la gəl akəl dadəŋ, à uwana dugu madzadaray aŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak asà à waŋ.⁶⁷ Uwana anəŋà Piyer à vəda akəl à vok kà, anəwəz, agòd: “Kak bay, kadzà à ahəŋ la Yesu, zil Nazaret.”⁶⁸ Ama Piyer

✧ 14:62 14.62 Daniyel 7.13

adfa hà fida, agòd: “Gəsəl aw, gətsəna gay uwaga asa à ka magodəy aw!” Nğaha asà à uda, adà aŋha à dzogdzog à abà. Mok uwatà mewgdzagalaŋ awiyà. ⁶⁹ Dugu madzadzaray anəŋà Piyer aya, agòd à azladza uwana la abatà aya: “Dza uwanay kà tekula aŋatà bay!” ⁷⁰ Ama Piyer agòd aya: “Awaŋ, gi tekula aŋatà aw.” La lig la ahəŋ ɲuv, azladza uwana la abatà tagòd à Piyer: “Hadəy, kak bay, kak tekula aŋatà, kà uwana kak zil Galili.” ⁷¹ Piyer adzəkà magodəy: “Baŋa gəfàh fida, say Zəzagəla avà à gi ɲgərpa zagəla. Gəsəl dza uwaga kapəhaw gay aŋha diki diki aw!” ⁷² La mok uwatà mewgdzagalaŋ awiyà kà masəla. Gay uwana Yesu apəh, awul à Piyer à gəl: ‘Mok uwana mewgdzagalaŋ awiyay asik səla dadəŋ aw, kadəgodəy asik makər kà, kasəl gi aw.’ Piyer adzəkà matuway.

15

Yesu la huma Pilatus

(Mata 27.1-2; 11-14; Luka 23.1-5; Yuhana 18.28-38)

¹ Bəŋ la zay la tsəh, azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak takəs sawaray la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla gesina, tatsurkà Yesu, tadàlla, tavà à Pilatus à ahàl à afik. ² Pilatus anavà Yesu la gay ala: “Kak Sufəl aŋa azla Yahudiya ay?” Yesu awulàlla: “Iyay, bokuba uwana kagòd.” ³ Azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak, takəl gay à Yesu à vok aŋuvaw. ⁴ Pilatus anavà Yesu aya: “Kawulla à gay à uda aw uwà? Tsənà makəl à ka gay à vok aŋatà tsi.” ⁵ Ama Yesu awulla à gay à uda aw. Ləv avàl à Pilatus à gay kà uwaga.

Seriya mamətsay atəf à Yesu à gəl

(Mata 27.15-26; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

⁶ Kəla madəvadəy Paska, Pilatus aduwatàla gəl à masla daŋay tekula, uwana maham à ahəŋ awoyàŋ. ⁷ La mok uwatà, dza tekula la ahəŋ la daŋay la aku, sləm aŋha Barabas. Masla tekula aŋa azlaməna mazləl guvəl à gumna à adi, takəf dza la magazlay la abà. ⁸ Maham à ahəŋ dza ahàd à mtəga Pilatus kà aŋa manav uwana Pilatus adahàhàtəŋ viya viya. ⁹ Pilatus anavà atà à gay ala: “Asa à akul kà gəduwakulla gəl Sufəl aŋa azla Yahudiya ay?” ¹⁰ Kà uwana asəl kà azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak tadàla Yesu à slaka aŋha kà maŋor pəra. ¹¹ Ama azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak tavədzàhà à tsəh azladza à afik kà Pilatus aduwatàla gəl kà Barabas. ¹² Pilatus agòd à maham à ahəŋ dza aya: “Mana asa à akul gədehəŋ à dza uwanay à vok kazalawla ala Sufəl aŋa azla Yahudiya ma?” ¹³ Tawulàlla la mawiyay: “Zləl masla à ahàf à adi!” ¹⁴ Pilatus anavà atà: “Mana mawisiga aŋha uwana adfaŋ ma?” Ama tazàla mawiyay à gəl aya: “Zləl masla à ahàf à adi!” ¹⁵ Pilatus awoyà marab ləv aŋa azladza. Kà uwaga à uwana aduwà à atà gəl à Barabas. Nğaha agòd à azlaslodzi kà tasläh Yesu ala la kurpi, avà à atà masla à ahàl kà mazləliya à ahàf à adi.

Azlaslodzi takəfasl à Yesu

(Mata 27.27-31; Yuhana 19.2-3)

¹⁶ Azlaslodzi tadàla Yesu à gəl akəl aŋa Pilatus, tazàlähà azlaslodzi gesina. ¹⁷ Tadùwal dawara mativga à vok, taslàsləp atək, tatsefəfal à gəl magabaga gabaga aŋa sufəl kà makədasl. ¹⁸ Nğaha tasukwà masla: “Ayyi, Sufəl aŋa azla Yahudiya!” ¹⁹ Tadəf à gəl la kavak, tatəfal sleslif à vok, takədèf à ahəŋ la huma aŋha bokuba sufəl kà madzedzinay. ²⁰ Uwana tadəv makəfasl à gay, tasəətəl dawara mativga uwatà la vok

ala, tawùllal lukut aṅha à vok, ṅgaha tadàla à uda kà aṅa mazlèl à ahàf à adi.

Tazlèl Yesu à ahàf à adi

(Mata 27.32-44; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

²¹ La tetøvi la ama, tagagàm la dza, uwana zil gudəṅ Søren, sləm aṅha Səmon baba aṅa Alekəsander atà la Rufus. Masla atsà à waṅ la guf aṅha la abà. Azlaslodzi tafàl ndzəḍa à gəl aṅa mazəb ahàf aṅa Yesu. ²² Tadàla Yesu à slaka uwana sləm aṅha *Golgota*. (Bokuba magoḍay: slaka aslasl takasa à gəl) ²³ La abatà asà à atà aṅa maval iyaw hamhamga uwana tatè-dalla mir à tsəh, kà mataslala maziṅ ala, ama Yesu akweskà kà masay. ²⁴ ṅgaha tatatàsl Yesu à ahàf à adi. Tavàhà lukut aṅha la tataka aṅatà la abà, tatsàl tsatsa lakəl, kà uwana asà à atà masəl tatak uwana uwabe-yuwi aṅatà abəzal.* ²⁵ Mok uwana tatàsl Yesu à ahàf à adi kà zil gosela. ²⁶ Tatsetsèr à gəl aṅha gay seriya tapəhla ala la magoḍay gay uwana takəḍ ala: SUFƏL AṅA AZLA

YAHUDIYA. ²⁷ Tatatàsl azlaməna nabəra səla à ahàf à adi la Yesu, tekula la ahàl kaf aṅha, tekula bay la ahàl gudzay aṅha. ((²⁸ Kiya uwaga agay bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

Tatugw masla à tataka aṅa azlaməna haypa à abà.))*

²⁹ Azladza uwana taguwàhà à awtày la abatà takəḍàslal, takokòtəhà gəl, tagòḍal: “Nəṅəṅ zla! Kak uwana kagòḍ kà, asa à ka makal magol gày Zəzagəla à ahəṅ, aṅa maṅalay anik la mavakay makəṛ, kagòḍ.* ³⁰ Sà à ahəṅ la ahàf la adi, bəlla gəl aṅak tak zla!” ³¹ Kiya uwaga babay azlaməṅga aṅa azlaməna mav tatak takəḍàslal la azlamadzahaga aṅa wakità seriya aṅa Zəzagəla la slaka gə, tagòḍ kà atà kà atà: “Abəlà azladza anik, ama aslala vok aṅa mabəl gəl aṅha aw uwà? ³² Say mənəṅəṅ Mesi, Sufəl aṅa Isərayel atsa à ahəṅ la ahàf la adi dadəṅ, ṅgaha mədiṅal gəl à vok.” Azladza uwana tatatàsl à ahàf à adi tatsəkəl magoḍahay à gəl babay.

Mamətsay aṅa Yesu

(Mata 27.45-56; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

³³ La tataka afats, mələs apakà vok la kutso la abà gesina, tsəràh afats dat mogova gova gərewni delga. ³⁴ La afats dat magova gova gərewni delga uwatà, Yesu awiyà la ndzəḍa, agòḍ: “*Eloyyi, Eloyyi, lema sabachthani?*”.* (Bokuba magoḍay: Zəzagəla gulo, Zəzagəla gulo, kà mana kasak gi ma?)

³⁵ Azlaanik uwana tadzà à ahəṅ la abatà tatsənà uwaga, tagòḍ kà: “Aganay azalay à dza uwana Zəzagəla apəhal gay à ahàl à uwana sləm aṅha Eliya.”

³⁶ Dza tekula ahòy à awtày la abatà, ahənà sawsaw ala la iyaw hamhamga, afà sawsaw à gay kavak, avàl kà makokuzay, agòḍ: “Tsetsi mədza à ahəṅ titi, mənərèz à baṅa Eliya atsa à waṅ kà aṅa mazəb à ahəṅ la ahàf la adi!”*

³⁷ Ama Yesu awiyà la ndzəḍa, ṅgaha aməts.

³⁸ Ama bafta məṅga uwana la gày Zəzagəla la aku, akohàla tsəràḍ, tsəràh à afik, tsəràh à vəḍah.* ³⁹ Məṅga aṅa azlaslodzi dzim, uwana atsizl à huma aṅa Yesu, anəṅà mamətsay aṅha, à uwana adawiyay, agòḍ: “Haday, dza uwanay kà Kona aṅa Zəzagəla!”

⁴⁰ Azlamis uwana tanəṅà à awtày kərkəṛ la ahəṅ, la abatà la tataka aṅatà la abà, Mariyama dəg zla Magdala, la Mariyama iyà aṅa Yakuba uwana bəziga la Yosəs, la Salome. ⁴¹ Tauguzàhàh la azla Yesu, à mok uwana agà

* 15:24 15.24 Mahabay 22.18   * 15:28 15.28 Yesayya 53.12   * 15:29 15.29 Mahabay 22.7

* 15:34 15.34 Mahabay 22.1   * 15:36 15.36 Mahabay 69.21   * 15:38 15.38 2Musa 26.31-33

la gudəŋ Galili. La abatà bay azlamis anik aŋuvaw tahàd la azla Yesu la slaka gà à Urusalima à afik.

Maf Yesu à zəvay à agu

(Mata 27.57-61; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁴² Lagwa kà mokokhu adagay, uwaga mavakay mađàh vok à ahəŋ bokuba magođay vuđ mađàh vok aŋa vuđ maduŋ ləv. ⁴³ La gay mokokhu, Yusufu zil Arimate asà à waŋ, masla tekula la tataka aŋa azlamasiga la abà. Masla kà akùd makoray Zəzagəla babay. Kurit yewdi agòđal kà madiya à slaka Pilatus aw. Anəv vok aŋa Yesu. ⁴⁴ Ama ləv avàl à Pilatus à gay, kà uwana atsənəŋ kà Yesu adamətsay katskats. Azàla mənġa aŋa azlaslodzi dzim, anəv la slaka aŋha: “Aməts ma uwarà ay?” ⁴⁵ Uwana adatsən dziriga la slaka mənġa aŋa azlaslodzi dzim, avà tetəvi à Yusufu kà mazəb vok aŋa Yesu. ⁴⁶ Yusufu asùkw bafta, azəb vok aŋa Yesu à ahəŋ la ahàf la adi, afafàd à bafta uwatà à abà, afà à zəvay à agu, zəvay kà tàlla kà à tsakur à abà. Ŋgaha atakòslal mənġ abəlam à ama. ⁴⁷ Mariyama dəġ zla Magdala, la Mariyama iyà aŋa Yosəs tanəŋà zəvay uwana tafà Yesu à agu

16

Mawul à uda la mamətsay aŋa Yesu

(Mata 28.1-8; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)

¹ Uwana mavakay maduŋ ləv adada à lig, Mariyama dəġ zla Magdala, la Mariyama iyà aŋa Yakuba, la Salome tasùkw amàl matərsin kà aŋa madla aŋa mađahiya à Yesu à vok. ² Bəŋ la zay la tsəh, vuđ ladu uwana afats à lig mas à afik, tahàd à gəl zəvay. ³ Tagòđ kà atà kà atà: “Uwa adàtakosl anu à bəlam à zəvay la ama ala uwa?” ⁴ Kà uwana bəlam uwatà kà mənġa. Ama tanəŋà à awtəy kà, tanəŋà bəlam matakoslal à ama ala gà tsewwa. ⁵ Tahàd à zəvay à agu. Tanəŋà bəzi kohana uwana adzà madzay la abatà la ahàl kaf lakəl, la lukut međekuga la vok. Guba akəs atà. ⁶ Agòđ à atà: “Guba akəs akul aw! Kayahaw Yesu zil Nazaret, uwana tatatəsl à ahàf à adi. Aga la abanay aw, awùl à uda la mamətsay. Aganay slaka aŋha uwana tahənəŋ à ahəŋ. ⁷ Lagwa kà, dàw, kadəgođaw à azlaməna matapla aŋha, kaykay gà kà à Piyer à gay uwanay: Yesu atsavokkay kà akul kà mad à Galili. La abatà kadənəŋawwaŋ bokuba uwana agòđ à akul.”

⁸ Azlamis tasà à uda la zəvay la aku, tahòy. Ləv avàl atà à gay la guba mənġa. Tabadmə à dza aw kà uwana guba akəs atà.

Yesu apəhla vok à Mariyama dəġ zla Magdala

(Mata 28.9-10; Yuhana 20.11-18)

⁹ Uwana Yesu adawul à uda la mamətsay, bəŋ vuđ ladu apəhla vok à Mariyama dəġ zla Magdala dadəŋ. (Mis uwana akudəkəkal azlamasasəđok mawisiga međəf lakəl ala) ¹⁰ Mariyama ahàd kà mapəh uwaga à azladza uwana tadzàhà à ahəŋ la Yesu, tazàwla gəl, ŋgaha tatàw. ¹¹ Ama mok uwana tatsənà uwana apəh à atà kà, Yesu aga la ahəŋ la sifa kà, ŋgaha kà masla anəŋəŋ kà, atà tadiŋjal gəl à vok aw.

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla aŋha səla

(Luka 24.13-35)

¹² La lig la ahəŋ, Yesu apəhla vok à azlaməna matapla aŋha səla. La mok uwana atà tahàd à mauguzahay à bəzi gudəŋ anik à abà. ¹³ Tawùl à Urusalima à abà, tapəh à azladza anik, ama atà bay kà, tadiŋjal gəl à vok aw.

*Yesu apèhla vok à azlamèna matapla aṅha kulo gəl aṅha tekula
(Mata 28.16-20; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Sləray 1.6-8)*

¹⁴ La lig la ahəṅ, Yesu apèhla vok à azlamèna matapla la slaka aṅha kulo gəl aṅha tekula, la mok uwana atà la tatak may lakəl. Agòḍ à atà kà, atà la madiṅal gəl à vok aw, atà la ləv dzaṅdzaṅga. Kà uwana tadiṅ gəl à azladza uwana à vok, tagòḍ à atà kà tadanəṅ la sifa aw. ¹⁵ Yesu agòḍ à atà: “Dàw à gudəṅ à vok gesina, zàwàṅ, pèhàw gay Zəzagəla à azladza gesina! ¹⁶ Dza uwana adiṅal gəl à vok adàhalla batem, adàbəlay. Dza uwana adiṅal gəl à vok aw Zəzagəla adàḍahalla seriya à gəl. ¹⁷ Aganay azlanadzipo la maslay uwana azlamèna madiṅal gəl à vok tadàḍah à ahəṅ la sləm gulo: Tadàslala vok makudəkàh azlamasasəḍok mawisiga, tadàvatsah azlagay məlok gà, ¹⁸ tadàkas azlabebi la ahəl amiyaka tadàsa magur bay kà, aza à atà aw. Tadàbak ahəl à azlamèna ḍuvats à gəl, ṅgaha tadàwur ala.”

*Yesu awul à slaka Zəzagəla
(Luka 24.50-53; Sləray 1.9-11)*

¹⁹ La mok uwana Sufəl Yesu adadəv gay aṅha à gay, adà aṅha à zagəla, adzà madzay la ahəl kaf aṅa Zəzagəla lakəl. ²⁰ Azlamèna asik aṅha, tahəd à gudəṅ à vok gesina aṅa maz gay matsidəyga aṅa Sufəl Zəzagəla. Sufəl Yesu adahà sləray la atà aya gotənaṅ, apèhla dziriga aṅa gay aṅatà ala la madàh nadzipo aṅuvaw.

GAY MARABƏŇ UWANA LUKA ATSETSÈR Evangile selon Luc

¹ Deda Tewofil.

Azladza aņuvaw tawəf vok à uda, kà matsetser gay uwana apakahà vok la tataka gami la abà. ² Tatsetseràh azlatatak uwana tatsənàŋ la slaka azladza uwana tanəŋàŋ la yewdi aņatà, dagay la madzəka, ŋgaha tafà à atà kà mapəhay gay uwaga à ahàl. ³ Gi babay gəkəs tetəvi aņa manərez tatak uwaga gesina, dagay la madzəka, kà gi aņa mapàhla uwaga ala, la tekula tekula à kak məŋga Tewofil. ⁴ Uwana gəfahà uwaga kà, kà kak aņa matsən dziriga aņa matapla uwana kabəzal gesina.

Malika apəhla gay aņa mayyi Yuhana masla madàh batem ala

⁵ La mok uwana Herod agà Sufəl aņa Yahudiya kà, masla mav tatak à Zəzagəla anik la ahəŋ, uwana sləm aņa kà Zakari; masla kà tsəhay aņa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la huđ gəy aņa Abiya. Sləm aņa mis aņa kà Elisabet, masla kà mayyi à tsəh ala aņa Haruna, məŋ madzahaga aņa azlaməna mav tatak à Zəzagəla uwarà. ⁶ Atà səla nna kà, azladza dziriga la huma aņa Zəzagəla, ŋgaha takəs gay aņa Sufəl Zəzagəla la ləv tekula, tanəfà mapəhay aņa la dziriga bay. ⁷ Ama bəzi aņatà la ahəŋ aw, Elisabet aslələ vok aņa mabəz bəzi aw, kà uwana tadapak makoz.

⁸ Vərđi anik, Zakari adàh sləray aņa makad tatak à Zəzagəla, kà uwana à ahàl iyaw aņa kà madəhəŋ. ⁹ Bokuba uwana zagələ aņatà aņa mazəbani vok la ahàl iyaw la ahàl iyaw, kà masəl dza uwana adàh sləray la mavakay uwatà la tsəh, ŋgaha atəđ à Zakari à gəl kà mabək kidzidzi la gəy Sufəl Zəzagəla la aku. ¹⁰ La mok uwana abək kidzidzi kà, maham à ahəŋ dza tadəv kuđa. ¹¹ La abatà malika aņa Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Zakari, atsizl à ahàl kaf aņa slaka mabək kidzidzi à gəl. ¹² Guba akəs Zakari à mok uwana anəŋàŋ askùlla à tsəh ala kaykay. ¹³ Ama malika agòđal: “Zakari, guba akəs ka aw, kà uwana Zəzagəla adatsən madəv kuđa aņak. Elisabet mis aņak adəyya à ka bəzi, kadàvəl sləm Yuhana. ¹⁴ Kak kadàhənlə la marabay, ŋgaha azladza aņuvaw tadàrabay lakəl aņa mayyi masla. ¹⁵ Kà uwana adəgay məŋ dza la huma yewdi aņa Sufəl Zəzagəla. Tetuwa adàsa guzu aw, amiyaka bə mana beymi uwana maməslga bay kà adəsəy aw. Adəgay mahənlə à la Masasəđok Zəzagəla dagay la huđ aņa iyə aņa.* ¹⁶ Adàwulla azla Isərayel aņuvaw à huma Sufəl Zəzagəla. ¹⁷ Masla la gəl aņa adàtsa vok à awtəy à huma Zəzagəla la ndzəđa aņa Masasəđok, ŋgaha la ndzəđa aņa masla mapəhal gay à ahàl Eliya uwana uwarà, kà matsən vok gay azlababa la azlabəza aņatà, adàwulla azlaməna makəs gay aw à haŋkəli aņa azladza dziriga à abà, adəđah tsəhay à ahəŋ kà mas à waŋ aņa Sufəl Zəzagəla.”* ¹⁸ Ama Zakari agòđ à malika: “Kakay gədəsəlay kà uwaga kà dziriga ma? Tsa məđapakah makoz la mis gulo mi”, agòđal. ¹⁹ Kiya uwaga malika agòđal: “Gi kà sləm gulo kà Gabəriyel. Gi la uwana Zəzagəla afà à gi à huma aņa à gay, kà gi aņa mazlakəŋ, masla asləl gi à waŋ kà mapəh à ka gay uwaga. ²⁰ Ama kadìŋ gəl à gay gulo uwana à vok gəpəh à ka, adəpaka vok gəgòđ à ka aw kà, kà uwaga

* 1:15 1.15 4Musa 6.3 * 1:17 1.17 Malaki 4.5-6

kapakay bada, kabadma aya aw, tsèràh à uwana tatak uwana gèpèh à ka adàpaka vok dandan la uwana kadàbadma.”

²¹ La kaslà uwatà, azlamèna madiṅal gəl à vok takùd Zakari la uda, ṅgaha lèv avàl atà à gay mənḡa, kà uwana asàf mənḡa la gày mabək kidzidzi la aku. ²² Ama mok uwana adasa à uda kà, aslàla vok aṅa mabàdātàma aya aw, azladza tadzùgw kà: Anəṅà nadzipo anik la gày la aku, tagòd. Abàdatàmà kà la ahàl pèra, kà uwana aslàla vok kà mabàdma aya aw.

²³ Mok uwana Zakari adadèv kaslà aṅha à gay kà mabək kidzidzi la mənḡ gày Zəzagəla la aku kà, awùl à mtəga aṅha. ²⁴ Zweg la huma la gay kà, bəzi adà à Elisabet, mis aṅha, à huɖ, ṅgaha masla Elisabet ahadà bəzi la huɖ tsèràh à təla zlo. Agòd la gəl aṅha: ²⁵ “Iyay, aganay tatak uwana Sufəl Zəzagəla adahəṅ kà aṅulo, Zəzagəla asàl aṅa mahəlla gi ziruwì lakəl ala la huma azladza gesina.”

Malika apəhla gay mayyi Yesu ala

²⁶ La təla mukwa, Zəzagəla asləl malika Gabəriyel à gudəṅ Galili, uwana sləm aṅha Nazaret, ²⁷ à slaka dahalay anik, uwana mawɖa aṅa Yusufu, masla kà la mayyi à tsəh ala aṅa sufəl David la abà. Sləm aṅa dahalay uwatà bay kà Mariyama. ²⁸ Malika adagay à slaka aṅha agòɖal: “Ràb, kà uwana Zəzagəla adahənkala la vok mahamay aṅha, Sufəl Zəzagəla la ahəṅ la kak.” ²⁹ Mariyama kà gəl akàɖal à vok kà gay uwaga. Anavà gəl aṅha agòɖ: ‘Mana asal magòɖay ayyi marabay gə uwanay ma?’ ³⁰ Kiya uwaga malika agòɖal: “Mariyama, guba akəs ka aw, kà uwana kadabəz vok mahamay aṅa Zəzagəla. ³¹ Kadàgay la bəzi la huɖ ṅgaha kadàyyi bəzi zilga, uwana kadàvəl sləm Yesu. ³² Masla adàgay mənḡ dza, ṅgaha tadàzallalla Kona aṅa Zəzagəla, uwana kərkər la afik. Sufəl Zəzagəla adàpakəṅ ala kà mənḡ sufəl, bokuba uwana adahəṅ à David, baba aṅha madzidziga. ³³ ṅgaha adàkor tsəhay Isərayel aṅa koksikoksi; makoray aṅha adàkəɖ gəl à ahəṅ aw.”*

³⁴ Mariyama agòɖ à malika: “Kakay uwaga adàpaka vok, tsa gi la zil dadəṅ aw ma?”

³⁵ Malika agòɖal: “Masasəɖok tsikasla adàsa à ahəṅ à gəl aṅak, ṅgaha ndzəɖa aṅa Zəzagəla uwana kərkər la afik, adàsa à ka à gəl, bokuba dzəgay, kà uwaga à uwana bəzi uwana kadàyyi kà, tadàzallalla: Tsikasla, Kona aṅa Zəzagəla uwana la zagəla la afik. ³⁶ Elisabet dəg tsinḡ aṅak babay kà, bəzi la huɖ, tekeɖika adagay makoz babay, azladza kà ‘Dəgər’, tagòɖal, ama lagonay kà bəzi la huɖ aṅa təla mukwa. ³⁷ Kà uwana tatak la ahəṅ aduw kà Zəzagəla à gəl aw.”* ³⁸ Kiya uwaga Mariyama agòɖ: “Gi kà, gi mayà aṅa Sufəl Zəzagəla; apakà à gi vok, bokuba uwana kapəh lagwa zlà.” Kiya uwaga malika asàkal à ahəṅ.

Mariyama aday kà aṅa manəṅ à Elisabet à gay

³⁹ La kaslà uwatà, Mariyama atsizilla ala, amərəà vok, kà mad à gudəṅ anik à abà, la gudəṅ la afik la kutso Yahudiya. ⁴⁰ Ahàd à gày aṅa Zakari, “Ayyi”, agòɖ à Elisabet. ⁴¹ La mok uwana Elisabet atsənà madàh ‘Ayyi’ aṅa Mariyama kà, bəzi abəlakà vok la huɖ aṅha. Elisabet adahənlà la Masasəɖok Zəzagəla, ⁴² awiyà la ndzəɖa: “Zəzagəla apis à ka gay à vok kaykay la tataka azlamis anik la abà gesina, ṅgaha mapis gay à vok aṅha adàdza à ahəṅ lakəl aṅa bəzi, uwana kadàbəzal. ⁴³ Gi ma gi uwa, à uwana iyà aṅa Sufəl gulo atsa à waṅ à mtəga gulo uwa? ⁴⁴ Kà uwana mok uwana

* 1:33 1.33 2 Samuyel 7.12-13,16; Yesayya 9.7 * 1:37 1.37 1Musa 18.14

gøtsənà ‘Ayyi’ anjak kà, bəzi abəlakà vok la huɸ gulo la marabay. ⁴⁵ Lapiya agay la kak, kà uwana kadiŋ gəl à tatak uwana à vok, Sufəl Zəzagəla apəh à ka uwaga apaka vok.”

Mahabay marabay aŋa Mariyama[☆]

- ⁴⁶ Kiya uwaga Mariyama agòɸ:
 “Masasəɸok gulo azləb mənŋa aŋa Sufəl Zəzagəla,
⁴⁷ Ləv gulo adahənla la marabay à kà Zəzagəla masla mabəl gi.
⁴⁸ Kà uwana vok ahaməl kà gi à uwana anəŋ gi kà kiya gi mayà aŋha tələmmaga.
 Iyay, dagay lakana azladza tagoɸay kà, gi kà gi mapis gay à vok gà.
⁴⁹ Kà uwana Zəzagəla, uwana tsikasla, aɸahà tatak gesina dzəba aŋha səla aw kà aŋulo.
 Sləm aŋa Zəzagəla kà tsikasla.
⁵⁰ Mawoyəŋ aŋha adəgay la ahən
 Lakəl aŋa azladza gesina, uwana tahoy yewdi aŋha koksikoksi.
⁵¹ Ahənà azlasləray mənŋa mənŋa ala, la ndzəɸa aŋa ahəl aŋha.
 Awits azlaməna zlapay gà ala.
⁵² Adakwà azlasufəl à ahən la kursi aŋatà la afik, adawalla atà à vəɸah;
 Ama azigənàhà azlaməna tələmmaga.[☆]
⁵³ Ahanà azlaməna may ala la azlatatak delga, delga gà,
 Akuɸəkhà azlagorobu la ahəl deyday.
⁵⁴ Asà à waŋ, azlək tsəhay aŋha Isərayel, masla sləray aŋha
 Avikən kà mapəhla delga aŋha ala aw,
⁵⁵ La slaka Abəraham, ŋgaha la mayyi à tsəh ala aŋha kà aŋa koksikoksi,
 Bokuba uwana apəh à azlababa gami madzidziga.”[☆]
⁵⁶ Mariyama adzà à ahən la Elisabet nekwa nekwa təla makər, la lig la ahən, awul à mtəga aŋha.

Mayyi Yuhana masla maɸàh batem

- ⁵⁷ Kiya uwaga mok uwana kaslā masewk à ahən aŋa Elisabet adaslay kà, ayyà bəzi zilga. ⁵⁸ Azlaməna magay aŋha la azlatsəhay aŋha tatsənən kà Sufəl Zəzagəla adadəhalla delga, ŋgaha atà tarəb la slaka gà. ⁵⁹ Mok uwana bəzi adadəh kasukwa tekula kà, tadala kà makədəv à uda, atà kà, asà à atà kà mavəl sləm aŋa baba aŋha, Zakari.[☆] ⁶⁰ Ama, “Awaŋ”, iyə aŋha agòɸ; “Sləm aŋha kà mavəl kà Yuhana.” ⁶¹ “Awaŋ, dza la ahən la tsəhay anjak la abà, à uwana tavəl tsəhay sləm uwanay”, tagòɸal. ⁶² Kiya uwaga tanavà baba aŋha mabada bada, kà masəl sləm uwana asəl mav à bəzi. ⁶³ Zakari anəv tatak kà manəhal à adi, ŋgaha kiya uwanay à uwana anəh: ‘Yuhana, la uwana sləm aŋha.’ Ləv avəl atà à gay gesina aŋatà. ⁶⁴ Katskats la abatà Zakari adzəkà mapokw gay kà maɸadma, adzəkà mazləb Zəzagəla la kuda zləkkà. ⁶⁵ Kiya uwaga guba akəs azlaməna magay aŋha gesina, ŋgaha azlaməna madz à ahən la gudəŋ uwatà la afik gesina tapəh tatak uwana apakà vok. ⁶⁶ Azladza gesina uwana tatsənà uwana tapəhay kà, awul atà à gəl, ŋgaha tanəvəh à vok: “Tsa bəzi uwanay ma adəgay ma uwa tak uwa? Ndzer, maslay aŋa Sufəl Zəzagəla la ahən lakəl aŋha, haɸay!”

Mahabay aŋa Zakari:

masla mapəhal gay à ahəl aŋa mapəh à azladza

☆ **1:45** 1.45 Dzən 1 Samuyel 2.1-10 bay ☆ **1:52** 1.52 Job 5.11; 12.19 ☆ **1:55** 1.55 1Musa 17.7
 ☆ **1:59** 1.59 3Musa 12.3

- ⁶⁷ Zakari, baba aña bēzi uwaga, agà mahēnlaga la Masasēḏok Zēzagēla, adzēkà maziṅ kiya uwanay:
- ⁶⁸ “Mazlēbay agay kà la Sufēl, uwana Zēzagēla aña azla Isērayel
Kà uwana afà slēm à azladza aṅha, abēlla atà.
- ⁶⁹ Masla apēhanula maslay la mav à anu masla mabēlēṅ dziriga,
Uwana la mayyi à tsēh ala aña Sufēl David la abà, uwana magamza aṅha.
- ⁷⁰ Uwaga la uwana apēh uwarà la paṅaw aña azlamēna mapēh à atà gay
à ahàl kà mapāh à azladza:
- ⁷¹ ‘Gēdātēf akul la ahàl aña azlamēna mēzam aṅkul agōḏf,
Nḡaha la ahàl aña azlauwana tapōsew anu gesina.’
- ⁷² Masla adāpēhla mawoyēṅ aṅha à azlababa gami madzidziga ala,
Nḡaha gay makēs vok slawda aṅha tsikaslaya uwatà adāwulal à gəl.
- ⁷³ Kà uwana Sufēl Zēzagēla azūw mawadāy à baba gami madzidziga
Abēraham.
- ⁷⁴ Kà masla aña mapēlanula la ahàl aña azlamēna mēzam gami,
Nḡaha kà anu aña madāhala slēray la kokufa kurit yewdi.
- ⁷⁵ Kà anu aña magay sētaka, nḡaha la dziriga la huma aṅha koksikoksi.
- ⁷⁶ Nḡaha kak, bēzi gulo kadāgay masla mapēhal gay à ahàl aña dza uwana
kērkēr la afik aña koksikoksi.
Kà uwana kak la uwana kadāguway la huma aña Sufēl kà madāhallan
tetēvi à ahēṅ.✧
- ⁷⁷ Nḡaha kà mapēhla à azladza aṅha ala kà, adābēl atà la mamats atà
tsakana aṅatà ala.
- ⁷⁸ Hadāy, Sufēl Zēzagēla gami kà, adahēnla la vok mahamay, nḡaha la
lapiya,
Adaslēl à anu ufaka à ahēṅ à gəl gami gesina, bokuba ufaka aña afats
uwana atsa à afik.
- ⁷⁹ Kà masla aña manēṅ azladza uwana ala, atà la mēlēs la abà, nḡaha la
azladza uwana la dzēgay aña mamētsay la abà,
Nḡaha masla aña manēṅla asik gami la tetēvi aña lapiya la tsēh.”✧
- ⁸⁰ Bēzi azigēn, nḡaha hanḡēli aṅha bay azàla vok à gəl. Adzà à ahēṅ
la fēta la abà, tsērāh à mavakay uwana apēhla vok ala la huma tsēhay
Isērayel.

2

Mayyi Yesu

(Mata 1.18-25)

¹ La zamana uwatà Awgustus, mēṅ sufēl aña azla Rom agōḏf kà: ‘Say tatugw dza la makoray gulo gesina’, agōḏf. ² Uwaga kà matugw dza matera, uwana apakà vok la zamana aña Kwiriniyus gumna aña kutso Sēriya. ³ Azladza gesina tadāh kà matsetser atà, kēla uwabeyuwi adà à gudēṅ aṅha.

⁴ Yusufu babay atsizilla ala la Nazaret la kutso Galili, kà maday à kutso Yahudiya, à huḏf gudēṅ uwana à abà, Betelehem tagōḏfal, à slaka uwana tayyà sufēl David à abà. Kà uwana masla kà mayyi à tsēh ala aña David. ⁵ Tahād kà matsetser slēm aṅatà, la mawḏa aṅha, Mariyama, uwana akùḏ kaslà masewk à ahēṅ. ⁶ Kiya uwaga, mok uwana tabēzay, kaslà masewk à ahēṅ aṅha adaslay. ⁷ Nḡaha ayyà bēzi zilga, malkwōy aṅha, afafāḏfal lukut

à adi, ngaha ahənàŋ à daŋor à abà, kà uwana slaka la ahəŋ kà aŋatà la gày mèlok dza la aku aw.

Malika apəhla vok à azlaməna manəŋla azlatatak

⁸ La gudəŋ uwatà, azlaməna manəŋla azlatatak la ahəŋ uwana tahanay la fəta kà manəŋla azlatatak aŋatà. ⁹ Malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhatàla vok, ngaha mazləbay aŋa Sufəl Zəzagəla awùdfla slaka aŋatà. Guba akəs atà gesina aŋatà. ¹⁰ Ama malika agòd à atà: “Guba akəs akul aw, kà uwana gəsà à akul à waŋ kà gay matsidəyga, uwana adàrab azlatsəhay gesina. ¹¹ La huɗ aŋa vəd uwanay la abà, la huɗ gudəŋ aŋa David la abà kà, tayyà à akul masla maɓəl akul: Masla Kristu, Sufəl. ¹² Aganay tatak uwana adəpəhakulla: Kadənəŋaw bəzi vərna mafafədal lukut à adi gà, mahənəŋ à ahəŋ gà la daŋor la abà.”

¹³ Katskats, maham à ahəŋ malika la zagəla tahamà gay à vok la malika uwatà, tasləkàw Zəzagəla tagòd:

¹⁴ “Mazləbay aga la Zəzagəla uwana la zagəla,

Lapiya aga la gudəŋ la vok la slaka azladza uwana Zəzagəla awoya atà, ngaha azlauwana tawoya masla babay!”

Azlaməna manəŋla azlatatak tahàd à gudəŋ Betelehem

¹⁵ Mok uwana azlamalika tasàk atà à ahəŋ, tawùl aŋatà à zagəla kà, azlaməna manəŋla azlatatak tagòd à vok kà atà à atà: “Məhàd tsərəh à Betelehem zlà, delga kà mənəŋ tatak uwana apakà vok, mədənəŋ Sufəl Zəzagəla apəhanula zlà”, tagòd. ¹⁶ Ngaha atà tamərə vok kà maday, tabəz à Mariyama à vok atà la Yusufu, ngaha la bəzi vərna, uwana mahənəŋ à ahəŋ gà la daŋor la abà. ¹⁷ Mok uwana tanəŋəŋ, tatùgw gay uwana tanəŋəŋ, la uwana tatsənà la slaka aŋa malika lakəl aŋa bəzi. ¹⁸ Azladza uwana tatsəb sləm à azlaməna manəŋla azlatatak uwaga kà, ləv avəl atà à gay gesina, kà uwana tatsənà uwaga. ¹⁹ Ama Mariyama kà, abək uwaga gesina à gəl aŋha à afik, adzùgw uwaga la lela. ²⁰ La lig la ahəŋ, azlaməna manəŋla azlatatak takəs tetəvi kà mawul aŋatà la mazləb Zəzagəla. Tazləbà masla kà azlatatak uwana tatsənəŋ, la uwana tanəŋəŋ, kà uwana uwaga gesina kà, apakà vok bokuba uwana malika apəh à atà.

Mapəhla Yesu ala la məŋ gày Zəzagəla la aku

²¹ Mok uwana kasukwa tekula adadà à lig kà, mahənay adaslay kà makədəv Yesu à uda, tavəl sləm Yesu, sləm uwana malika apəhla ala à mok uwana iyà aŋha aləg mazəb à huɗ dadəŋ.✧

²² Ngaha bokuba uwana gay aŋa maɗàh mavələh adadəv à gay kà, bokuba uwana mapəhay aŋa Musa agòd, tadàla Yesu à Urusalima kà mapəhla masla ala la huma aŋa Sufəl Zəzagəla, ²³ bokuba uwana tatsətsər à mapəhay aŋa Sufəl à abà:

'Kəla malkwoy zilga kà, uwaga tatak matsufay gà aŋa Sufəl Zəzagəla la fəta la awtày tsikasla.'

²⁴ Takadàh azlatatak uwana kadàw, wakità mapəhay agòd:

'Azlahabakoku fəta səla baŋaw azlazlabara habakoku mtəga səla.'✧

Mahabay aŋa Səmeyyon

²⁵ Dza anik la ahəŋ la Urusalima uwana sləm aŋha Səmeyyon. Zil uwatà kà dza dziriga, akəs gay aŋa Zəzagəla, ngaha akudà dza uwana naka atsa à waŋ, kà maɓəl azladza Isərayel. Masla kà agà la Masasəɗok Zəzagəla.

26 Ngaha Masasəḏok Zəzagəla apəhla à vok à abà kà, adàmətsay dadən aw, say baŋa adənəŋ huḏ adi aŋa Kristu, uwana Sufəl Zəzagəla adàsləl à ahən dadən. 27 Masasəḏok Zəzagəla adàla masla à mən gày Zəzagəla à agu, la mok uwana azlababa tasəlla Yesu à waŋ, kà maḏahallaŋ bokuba uwana: ‘Dahàwwàŋ’, wakità seriya agòḏ. 28 Səmeyyon azəḅ bəzi à ahəl, ngaha ‘Kikay’, agòḏ à Zəzagəla la magoḏay:

29 “Sufəl, lagonay kà mapəh à ahən aŋak kà adagəḏ à afik,

Sàk à mayà aŋak aməts aŋha la lapiya adagay zlà,

30 Kà uwana lagwa kà, gədanəŋ mabəlay aŋak la yewdi gulo,

31 Uwana kaḏahàŋ à ahən kà aŋa tsəhay gesina.

32 Uwaga la uwana uḏaka uwana adapəhla ka ala la huma azladza gudən à vok gesina,

Uwaga la uwana adavà mazləbay à tsəhay aŋak Isərayel.”✧

Mapəh à ahən aŋa Səmeyyon

33 Baba la iyà aŋha atà səla nna ləv avəl atà à gay kà gay uwana Səmeyyon apəh lakəl aŋha. 34 Səmeyyon apis à atà gay à vok, ngaha agòḏ à Mariyama iyà aŋa Yesu: “Zəzagəla akəsàni bəzi uwanay kà, kà matsalla matekwid, ngaha kà aŋa matsizilla azladza aŋuvaw ala la tataka azla Isərayel la abà. Adagay tatak manəŋal adi aŋa Zəzagəla, uwana azladza tadəkweška. 35 Ngaha adəpəhla madzugway aŋa azladza gesina ala la uḏaka la abà la dazuwaya, ngaha kak babay kà, katsakar adəzləl madzugway aŋak ala kà madzugway aŋa tsəh ləv aŋak mas à uda la dazuwaya.”

Mahabay aŋa Hana, masla mapəhal gay ahəl misga

36 Agà la ahən babay masla mapəhal gay ahəl misga uwana sləm aŋha kà Hana, dugu aŋa Fanuyel uwana la tsəhay aŋa Asər. Masla adagay makoz, zil dahalay aŋha uwana ahəd kà, tadahà mavay məḏəf atà səla, 37 adzà à ahən bokuba mis kuḏa tsərəh à mavay dzik mtəgis gəl aŋha uḏaḏ. Masla azàhà vok la gày Zəzagəla la aku aw, la mavakay la mahanay gesina, azlàkàh Zəzagəla, ngaha akàs nəlay la madəv kuḏa babay. 38 Asà à waŋ la kaslà uwatà, “Kikay”, agòḏ à Zəzagəla, ngaha apəh gay aŋa bəzi à azladza gesina uwana atà takudà kà Zəzagəla aŋa mabəl Urusalima.

Mawul à gudən Nazaret

39 Mok uwana azlababa aŋa Yesu tadəva tatak uwana à gay: ‘Dahàwwàŋ’, wakità mapəhay aŋa Sufəl Zəzagəla agòḏ kà, tawul aŋatà la masla à Galili à gudən Nazaret. 40 Bəzi adà à huma à gay la mazigənay, azàla ndzəḏa à gəl aya, ahənla la matsihila. Ngaha vok mahamay aŋa Sufəl Zəzagəla agà lakəl aŋha.

Yesu la mən gày Zəzagəla la aku

mavay aŋha kulo gəl aŋha səla

41 Kəla mavay azlababa aŋha tadəhah à Urusalima kà aŋa madəvaday Paska.✧ 42 La mok uwana adadəh mavay kulo gəl aŋha səla kà, tasəl à waŋ la tsəh, kà uwana zagələ aŋatà. 43 Mok uwana madəvaday adadəv à gay kà, tawul aŋatà, la kokuḏa masəlay aŋa azlababa, kà Yesu agòḏ à Uru-salima. 44 Madzugway aŋatà kà: ‘Yesu kà aga la tataka aŋa azlamanalay aŋha la abà’, tagòḏ, ngaha la mok uwana lis tavək asik à gəl kà, tadzəkà mayahay la tataka aŋa dugum tsin aŋha la abà, ngaha la azlamanalay

✧ 2:32 2.32 Yesayya 42.6; 49.6; 52.10 ✧ 2:41 2.41 2Musa 12.1-27; 5Musa 16.1-8

aŋha la abà babay. ⁴⁵ Ama tabèzal aw, kà uwaga à uwana azlababa aŋha tawùl à Urusalima kà mayahay. ⁴⁶ La mavakay mamakèr tabèzal à gèl la mən gày Zəzagəla la aku. Masla adadza madzay la tataka aŋa azlaməna matapla tatak à azladza la abà, atsəb à atà sləm, la manavàh atà tatak. ⁴⁷ Azladza gesina uwana tasəbal sləm, ləv avàl atà à gay kà haŋkəli aŋha, ŋgaha kà azlamawul à uda aŋha aya. ⁴⁸ Mok uwana azlababa aŋha tanən kà, takəs gèl la ahàl səla, ŋgaha iyà aŋha agòfal: “Bəzi gulo, kà mana maɖàh à anu a ahən kiya uwanay ma? Nənən tsi, anu la baba aŋak kà, mədayàh ka kà mənğa, la iyaw tugwi la adi.” ⁴⁹ Agòf à atà: “Kà mana kayàhàw gi ma? Kasələw kà, azlayla gi, aŋa madz à ahən la gày aŋa baba gulo la aku, kà maɖàh sləray aŋha aw takay?” ⁵⁰ Ama atà kà tatsənà tatak uwana apəh à atà aw. ⁵¹ Kiya uwaga Yesu awùl à mtəga atà nna à gudəŋ Nazaret, akəs atà gay la ahàl ala. Ama iyà aŋha kà akəsàn lakəl à mad vok aŋa azlatatak gesina uwana apakà vok. ⁵² Yesu azigən, maslay aŋha adà à humà à gay, masla ahəf à Zəzagəla à adi, ŋgaha à azladza gesina à adi babay.

3

Sayda aŋa Yuhana masla maɖàh batem

(Mata 3.1-12; Mark 1.1-8; Yuhana 1.6-8,19-28)

¹ La mavay makulo gèl aŋha zlo aŋa makoray aŋa mən sufəl aŋa azla Rom, uwana sləm aŋha Tiber Zəsar, Pontsəyus Pilatus agà gumna aŋa Yahudiya, Herod bay akòr Galili, ŋgaha deda aŋha Filip akòr Ituriya la Tərakoniya, ŋgaha Lisaniyas akòr Abilen. ² La kaslà uwatà kà, Hanas atà la Kayyif atà tagà azlamən madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla. La mok uwaga gay aŋa Zəzagəla atsənà à Yuhana, kona aŋa Zakari la kəsaf la abà. ³ Yuhana augüzàh la kutso uwana la abatà la makəla aŋa Urdun gesina. Azàtən, agòf: “Pəhàw gay la ləv ala, ɖahàw batem ŋgaha Zəzagəla adàmatsakulla tsakana aŋkul ala.” ⁴ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsèr à wakità aŋa masla mapəhal gay à ahàl Yesayya à abà: 'Uwaga kà kuda aŋa dza uwana awiyay la fəta la abà:

Slàɖàw tetəvi à Sufəl à ahən,

Tsàzlàw azlatetəvi manalabahayga ala gesina!

⁵ Azlazləlok gesina aɖahàbà,

Azlagudəŋ la azladadəgwal tapakàh vadavaday,

Azlamanalabay aŋa barama tatsazl ala,

azlatetəvi uwana malàh à uda gà, taɖahàbà takakarra.

⁶ Kiya uwaga azladza gesina tadənən məbəl anu aŋa Zəzagəla.*

⁷ Maham à ahən dza aŋuvaw asà à waŋ à slaka Yuhana, kà atà aŋa məbəz batem. Masla agòf à atà kà: “Akul azlabəza aŋa matsapa, uwa à uwana agòf à akul kà kadətəfaw à mapak ləv aŋa Zəzagəla la gay la à uwana adàsa à waŋ bawbaw uwa? ⁸ Lagwa kà, ɖahàwwən sləray uwana apəhla ala kà kadəbədawla kà vok, kà kapəhaw gay la ləv ala zlà, kadzugwaw la ləv aŋkul la tsəh kà: ‘Abəraham baba gami madzidziga’, kagodəw aw. Kà uwana haɖay gəpəh à akul kà, Zəzagəla aslala vok aŋa mapak azlaakur uwanay ala, kà magay azlabəza aŋa Abəraham. ⁹ Lagwa kà goska kà maɖəhən à ahən gà, kà mahərats la tsəh à ahàf à afik. Kəla ahàf uwana av mayyay delga aw kà, tanats à ahən, ŋgaha taduwa à akàl à tsəh.”

¹⁰ Kiya uwaga maham à ahən dza anàv: “Mana ma à uwana məɖəhən zlà ma?” ¹¹ Masla awùlatàla, agòf: “Dza uwana akor lukut səla tavàhən

* 3:6 3.6 Yesayya 40.3-5

la dza uwana anha la ahən aw, ngaha dza uwana la tatak may babay tatsàkən la dza uwana anha la ahən aw.”¹² Azlaməna mazəb hadama tasà à waŋ anja madahatən batem suwaŋ, ngaha tanavà Yuhana: “Məŋga, mana ma à uwana mədehən ma?”¹³ Kiya uwaga agòd à atà: “Kafàw à azladza à gəl kà mapəlay məŋga dŋwà uwana pələw, tagòd aw.”¹⁴ Kiya uwaga azlaslodzi tanəv suwaŋ: “Anu ma, kakay anu babay zlà ma?” Agòd à atà: “Kahalaw sili azladza ala la gasa aw, baŋaw la tetəvi fida gə aw, ama kùdàw kà masik ankul uwana kadəbəzawwal.”

¹⁵ Ama uwana maham à ahən dza gesina tagà la manəwəŋ la abà lakəl anja Yuhana kà, ‘Zlahaw kà, masla la uwana Kristu’ tagòd.¹⁶ “Gi”, Yuhana agòd à atà gesina kà, “Gədəhakulla batem kà la iyaw. Ama dza anik la ahən atsa à waŋ la lig gulo la ahən kà, bə gi babay kà gəsla mapəzl zuwid kwimik anha ala babay aw. Masla kà adəfahakulla batem kà la Masasədok tsikasla, ngaha la akəl.¹⁷ Kətsaw madula hi anha la ahəl, kà masəhla hi, kà mavàh à atà ala la tafarga. Hi anha kà adətsak à vəda anha à abà, ama tafarga kà, aduwal à akəl uwana à tsəh adəməts ala dikiiki aw!”

¹⁸ La mapəh à atà azlagay anik anik anjəvaw aya, la uwana Yuhana azà gay matsidəyga à azlatsəhay uwaga.¹⁹ Yuhana asləhà vok à Herod à kà uwana azəb Herodiya, mis anja deda anha, ngaha kà uwana adəhà azlamawisiga anik anik anjəvaw aya.²⁰ Kiya uwaga Herod azàla mawisiga anha à gəl aya la maduw Yuhana à daŋay.

Madəh batem anja Yesu

(Mata 3.13-17; Mark 1.9-11; Yuhana 1.32-34)

²¹ Kiya uwaga Yesu asà à waŋ, à mok uwana azladza gesina tabəz batem, abəzà à batem anha suwaŋ. La kaslà uwana adəv kuɖa, zagəla apəzl à ama ala,²² ngaha Masasədok Zəzagəla asà à ahən à gəl anha bokuba habakoku. Ngaha bay kuɖa atsən à ahən la zagəla la magòdəy: “Kak bəzi gay ləv gulo; marabay gulo gesina kà la kak la afik.”✧

Azlamadzidziga anja Yesu

(Mata 1.1-17)

²³ La mok uwana Yesu adzəkà sləray anha, kà adəfah mavay dzik makər. La madzugway anja azladza kà: ‘Kona anja Yusufu’ tagòd, à uwana agà kona anja Heli. Aganay madzəka vok mayyi à tsəh ala anja azlababa madzidziga uwana adà à huma à gay.

²⁴ Heli kona anja Matat, kona anja Levi, kona anja Melki, kona anja Yanay, kona anja Yusufu,

²⁵ kona anja Matatiyas, kona anja Amos, kona anja Nahum, kona anja Esəli, kona anja Nagay,

²⁶ kona anja Mat, kona anja Matatiyas, kona anja Səmeyyi, kona anja Yosək, kona anja Yoda,

²⁷ kona anja Yohanan, kona anja Resa, kona anja Zorobabel, kona anja Salatiyel, kona anja Neri,

²⁸ kona anja Melki, kona anja Adi, kona anja Kosam, kona anja Elmadam, kona anja Er,

²⁹ kona anja Yesu, kona anja Eliyezər, kona anja Yorim, kona anja Matat, kona anja Levi,

³⁰ kona anja Səmeyyon, kona anja Yahuda, kona anja Yusufu, kona anja Yonam, kona ana Eliyakim,

✧ 3:22 3.22 Yesayya 42.1; Mahabay 2.7

- 31 kona ana Meleyya, kona aña Mena, kona aña Matata, kona aña Natan,
kona aña David,
32 kona aña Yese, kona aña Yobed, kona aña Boz, kona aña Sala, kona aña
Naheson,
33 kona aña Aminadab, kona aña Adəmin, kona aña Arəni, kona aña
Esərom, kona aña Farəs, kona aña Yahuda,
34 kona aña Yakuba, kona aña Isak, kona aña Abəraham, kona aña Tara,
kona aña Nakor,
35 kona aña Səruk, kona aña Ragaw, kona aña Falek, kona aña Eber, kona
aña Sala,
36 kona aña Kaynam, kona aña Arəfakəsad, kona aña Səm, kona aña Nuhu,
kona aña Lamek,
37 kona aña Matusala, kona aña Enok, kona aña Yared, kona aña Maleleyel,
kona aña Kaynan,
38 kona aña Enos, kona aña Sət, kona aña Adama, uwana agà la gəl aña
kona aña Zəzagəla.

4

Mapapat Yesu

(Mata 4.1-11; Mark 1.12-13)

¹ Yesu ahənla la Masasəfok Zəzagəla, awùlla à wañ la gay mukwà Urdun. Ngaha Masasəfok Zəzagəla adàlla à fəta à abà. ² La abatà adfahəñ mavakay dzik ufaɸ, azùw tatak aw, la mok uwaga seteni apapət masla kà, uwana masla la may gà.

³ Kiya uwaga seteni agòfal: “Baña kak bəzi aña Zəzagəla kà, pakà akur uwanay ala kà kaf.” ⁴ Yesu awulàlla: “Iyay, uwaga kà matsetseray gà: 'Ama dza adzadzar vok kà la kaf pəra aw.'”[☆]

⁵ Seteni adàlla à afik kərkər aya, apəhla azlamakoray aña gudəñ à vok. ⁶ Ngaha agòfal: “Gədàvə à ka maslay uwana la abà la tatak uwana la gudəñ uwanay la vok gesina, kà uwana uwaga kà añulo, ngaha gi babay kà gəslala vok aña mav à dza uwana asa à gi. ⁷ A baña kak kasləkaw gi, la makəɸ à gi à ahəñ, kà uwaga gesina kà adəgay kà aña.”

⁸ Yesu agòfal: “Wakitə agodf kà: 'Sufəl Zəzagəla aña la uwana kanəfay pəra, ngaha masla kokudə gəl aña la uwana kazlakəñ pəra.'”[☆]

⁹ Kiya uwaga seteni adàla masla à Urusalima, adàla masla à gəl məñ gày Zəzagəla à afik, agòfal: “Baña kak bəzi aña Zəzagəla kà, vəl à ahəñ la abanay! ¹⁰ Kà uwana uwaga kà matsetseray gà: 'Dàw, Zəzagəla adəgodf à azlamalika aña, kà manəñla ka!' Ngaha aya kà: ¹¹ 'Atà kà, tadəkəs kà ahəl, kà kak aña mazləl asik à akur la adi aw.'”[☆]

¹² Yesu agòfal: “Wakitə Zəzagəla agodf kà: 'Katapa Sufəl Zəzagəla aña aw.'”[☆]

¹³ Mok uwana seteni adàv mapapat Yesu à gay la azladabaray anik anik gesina kà, asàkal à ahəñ, adà aña, say kà afats anik.

Yesu adzəka sləray aña la kutso Galili

(Mata 4.12-17; Mark 1.14-15)

¹⁴ Yesu awùlla à Galili mahənlaga la ndzəɸa ana Masasəfok Zəzagəla. Tadzəkà mavats gay lakəl aña la makoray uwatə la abà gesina. ¹⁵ Atəpla

☆ 4:4 4.4 5Musa 8.3 ☆ 4:8 4.8 5Musa 6.13 ☆ 4:11 4.11 Mahabay 91.11-12 ☆ 4:12 4.12 5Musa 6.16

tatak à azladza la azlagày madøv kuða la aku. Azladza gesina tatsèbal slèm, tazlèba masla.

*Azlamèna gudəŋ Nazaret takweska Yesu
(Mata 13.53-58; Mark 6.1-6)*

¹⁶ Yesu awùlla à gudəŋ Nazaret à slaka uwana à abà azigèn. La vuð maduw løv aŋa azla Yahudiya, ahàd à gày Zəzagəla à agu bokuba uwana adagay zagələ aŋha. Atsizlla ala kà madzeŋ wakità. ¹⁷ Tavàl à ahàl wakità aŋa Yesayya, masla mapəhal gay à ahàl, à ahàl, apapàs wakità uwatà à uda ŋgaha abèz à slaka anik uwana tatsetsèr kà:

¹⁸ 'Masasəðok ana Sufəl Zəzagəla lakəl gulo,

Akèsàni gi, kà gi aŋa madla gay matsidəyga à azlamèna kuða.

Asləl gi à waŋ kà, kà gi aŋa mapəh gay mapəlla à azlamèna daŋay,

Kà mavàh yewdi à azlaguləf,

Ŋgaha kà mataf azlauwana tas ŋgərpa.

¹⁹ Kà mapəhla ala mavày uwana vok mahamay aŋa Sufəl Zəzagəla adəpəhla vok ala.*

²⁰ Ŋgaha kiya uwaga Yesu akəl wakità à abà, awùlla à ahəŋ, adzà aŋha madzay. Dèwdèw dza uwana la gày uwatà la aku tatsəkəl yewdi à gay gesina. ²¹ La lig la ahəŋ, adzəkà magoð à atà: "Lakana kà, matsetseray uwanay kà, adagəð à afik à uwana mədzəŋ la abanay la slèm aŋkul."

²² Atà gesina takəs gay aŋha, løv avàl atà à gay, kà gay aŋha dzəba aŋha sèla aw gà uwaga apəh à atà. Tagòð: "Masla kà kona aŋa Yusufu aw takay?" ²³ Yesu agòð à atà: "Dzer, asa à gi kapəhaw gi gay la gay la abà uwanay: 'Dokwtar wurà gəl aŋak ala!' kadəgòðaw gi babay: 'Anu mətsənà uwana kadahəŋ la Kapernahum gesina, dāhəŋ uwaga la huð gudəŋ aŋak babay zlà!' "

²⁴ Ŋgaha aya agòð à atà: "La dziriga gəpəh à akul, dīkidīki masla mapəhal gay à ahàl la ahəŋ tawoyəŋ, la huð gudəŋ aŋha uwana tayyà abà aw. ²⁵ Iyay la dziriga gəpəh à akul: La zamana aŋa Eliya, azlamis kuða la ahəŋ aŋuvaw la gudəŋ Isərayel, la mok uwana iyaw anəð à ahəŋ la zagəla aw mavay makər la təla mukwa. Ŋgaha magol məl may məŋga apakà vok la gudəŋ uwatà gesina.* ²⁶ Ama Zəzagəla asləl Eliya à mtəga aŋa tekula aŋa azlamis uwaga aw, say à slaka aŋa mis kuða uwana la Sarepəta, la makoray aŋa Sədon la abà pəra. ²⁷ Agà la ahəŋ babay azlamèna akəl zagəla aŋuvaw la gudəŋ Isərayel la zamana aŋa Elise, masla mapəhal gay à ahàl, amiyaka bā tekula aŋatà kà awùr ala aw, say Naman zil Səriya pəra."

²⁸ Mok uwana tatsənà gay uwaga, azladza gesina la gày madøv kuða la aku tapakàh à løv. ²⁹ Tasà à afik, takàs masla, tabàyaŋ à uda la gudəŋ aŋatà la abà, tadàlla à dadəgwal uwana à afik taŋàlāhal gày aŋatà à makəla, ŋgaha kà atà aŋa maməl à ahəŋ la afik la abatà. ³⁰ Ama masla, kussàh, asà à uda la tataka aŋatà la abà, adà aŋha.

*Dza uwana atərabay la ahàl aŋa masasəðok mawisiga
(Mata 4.13-16; Mark 1.21-28)*

³¹ Yesu ahàd à gudəŋ Kapernahum, uwana la kutso Galili la abà. Ŋgaha adzəkà matapla tatak à azladza la vuð maduw løv. ³² Løv avàl atà à gay məŋga kà mapəhla ala aŋha, kà uwana atəpatàla kà lela, ŋgaha la maslay.

³³ La gày madøv kuða uwatà la aku kà, dza anik la ahəŋ uwana masasəðok mawisiga atərabəhəŋ, adzəkà mawiyay la ndzəða. ³⁴ "Kayyà, kak Yesu, zil Nazaret, mana gay aŋak la anu ma? Kasà à waŋ ma, kà mazàh anu ala takay? Gəsəl la dziriga kà, kak tsikaslağa uwana Zəzagəla asləl kà à

* 4:19 4.19 Yesayya 61.1-2 * 4:25 4.25 1 Sufəl 17.1

wanj!” ³⁵ Yesu aslèh mël à masasəḍok mawisiga uwaga à gəl la ndzəḍa, agòḍal: “Dzà à ahəŋ titi, sà à dza uwaga lakəl ala!”, masasəḍok mawisiga aməl gəl à dza uwaga à ahəŋ la huma aŋa azladza gesina, ŋgaha asəl à kəl ala, kokuḍa maḍahal amik à vok. ³⁶ Azladza gesina kà, ləv avəl à atà à gay, tavàts gay la tsəh ala kà atà kà atà: “Kakay, à tsəhay gay uwanay ma? Masla akor azlamasasəḍok mawisiga la ndzəḍa, ŋgaha azlamasasəḍok takəs gay aŋha, tasəh azladza lakəl ala ma?” ³⁷ ŋgaha azladza tadzəkà mapəhay lakəl aŋa Yesu la makoray uwatà la abà gesina.

*Yesu awar azlaməna ḍuvats ala aŋuvaw
(Mata 8.14-17; Mark 1.29-34)*

³⁸ Yesu asà à lag la gày madəv kuḍa la aku, ŋgaha ahəd à mtəga aŋa Səmon. Məŋay aŋa Səmon la akəl à vok məŋga, məŋga. La abatà tanavà Yesu kà mawurəŋ ala. ³⁹ Yesu atsəŋ à masla ḍuvats à gəl, apəh gay la tsəh ala la ndzəḍa, “Sàkal!”, agòḍ à ḍuvats. ḍuvats asək à mis uwaga, katskats asà à afik kà mazlak atà à sləray à abà.

⁴⁰ La mok uwana afats adatəḍ à ahəŋ, tasəhla azlaməna ḍuvats à wanj, la azlaḍuvats anik anik gesina, kà mabak à atà ahəl à gəl la tekula, tekula aŋatà gesina, awarà atà ala. ⁴¹ Azlazagəla zagəla la azlamasasəḍok mawisiga tasəh à azlaməna ḍuvats lakəl ala aŋuvaw la mawiyay: “Kak la uwana kak Kona aŋa Zəzagəla!” Ama Yesu apəh à atà gay la ndzəḍa, ŋgaha adəḍ à atà gay à ahəŋ kà mavats gay la ndzəḍa, kà uwana tasəl kà, masla kà Kristu.

*Yesu apəh gay Zəzagəla la kutso Galili
(Mark 1.35-39)*

⁴² Mok uwana mël adawulla, Yesu asà à uda la gudəŋ la abà, adà aŋha à fəta à abà kokuḍa gəl aŋha. Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tadzəkà mayəh masla. Mok uwana tabəzal à vok kà, asà à atà asək atà à ahəŋ aya aw. ⁴³ Ama Yesu agòḍ à atà: “Say gəz gay matsidəyga aŋa makoray Zəzagəla à azlagudəŋ anik gesina bay, kà aŋa uwaga à uwana Zəzagəla asləl gi à wanj.” ⁴⁴ ŋgaha apəh gay Zəzagəla la azlagəy madəv kuḍa la aku la kutso Galili gesina.

5

*Yesu azal azlaməna matapla la slaka aŋha teraŋa
(Mata 4.18-22; Mark 1.16-20)*

¹ Vərdi anik Yesu atsizilla à gay dərəv aŋa dərəv Genesaret, ŋgaha magol maham à ahəŋ dza tahamà à slaka aŋha kà matsəb sləm à gay Zəzagəla. ² Yesu anəŋà azlakəslah iyaw səla la gay gərdza, azlaməna makas kilfi tasà à ahəŋ la afik, tapaləh dzarawa aŋatà. ³ Yesu ahəd à kəslah iyaw à afik, uwana agà aŋa Səmon, agòḍal: “Zà à gi à gəl iyaw ŋuv.” ŋgaha adzà madzay la kəslah iyaw la afik, adzəkà matapla tatak à maham à ahəŋ dza uwaga.

⁴ Mok uwana adadəv matapatàla à gay kà, agòḍ à Səmon: “Zàw vok à gəl dərəv lela, ŋgaha kak la azlamanalay aŋak kadawaw dzarawa aŋkul à iyaw à abà, kà makas kilfi.” ⁵ Səmon agòḍal: “Məŋga, huyip, mədahənal à gəl kà madaw à abà, ama mədakəs tatak aw. Ama bokuba uwana kapəh kà, gəkweska gay aŋak aw, gəduw à abà aya kità.”

⁶ Kiya uwaga atà tadùw dzarawa aŋatà à abà, ahəl kilfi à agu aŋuvaw tsərəh à uwana dzarawa aŋatà awòy maslahəhla, kà magay məŋga aŋa kilfi uwana la aku. ⁷ La abatà atà tafatakəhà azlamanalay aŋatà, uwana

la kəslah iyaw anik la afik, kà atà aṅa mas à waṅ aṅa mazlak atà, tadà à awtày tazlāk atà, tahanà kəslah iyaw ala səla nna la kilfi tsəràh à uwana azlakəslah iyaw uwaga tawòy madàh à hudf iyaw, kà mahanay aṅa azla-kilfi uwaga. ⁸ Uwana Səmon Piyer anəṅà uwaga kà, akədèd à huma aṅa Yesu la magodfal: “Sufəl, zà à gi vok la vok ala, kà uwana gi kà gi masla tsakana!” ⁹ Guba akəs masla, la azladza uwana atà nna gesina, kà magol kilfi uwana takàs. ¹⁰ Azla Yakuba la Yuhana, azlabəza aṅa Zebede, uwana sləray aṅatà tekula la Səmon, ləv avàl atà à gay babay. Ama Yesu agòd à Səmon: “Guba akəs ka aw, dagay lakana gədàpaka ka ala kà masla makas azladza.” ¹¹ Mok uwana tadàla azlakəslah iyaw aṅatà à gay gərdza kà, tasàk à tatak gesina à ahəṅ, tanəfà Yesu.

*Yesu awura masla akàl zagəla ala
(Mata 8.1-4; Mark 1.40-45)*

¹² Yesu agà la gudəṅ anik la abà, à uwana masla akàl zagəla asà à waṅ kà magagamay la masla, uwana adanəṅəṅ atəd à huma asik aṅha la magodfal: “Məṅga, baṅa asa à ka kà, kaslala vok mawur gi ala!” ¹³ Yesu abiyà ahàl ala, adəbani masla la magodfay: “Asa à gi, kawur ala!” Akàl zagəla asà à dza uwatà la vok ala katskats. ¹⁴ Aganay mafahal akur à lig, uwana Yesu afàhal à lig: “Kapəh gay uwanay à dza aw. Ama hād, kadàpəhla vok aṅak à məṅga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ṅgaha kavà tatak uwana Musa apəh la wakità seriya la abà, kà azladza gesina aṅa masəlay kà kawùrla!”^{*} ¹⁵ Amiyaka bà la uwaga gesina kà, gay aṅa Yesu atsənla la slaka azladza gesina. Maham à ahəṅ dza aṅuvaw tasàhàw à waṅ à slaka aṅha kà matsəbal sləm, ṅgaha tawàràh ala la azladfuvats aṅatà la abà gesina. ¹⁶ Ama Yesu asà à uda la tataka aṅatà la abà, adà aṅha à fəta à abà kokudfa gəl aṅha, kà madəv kudfa.

*Yesu awura dza uwana makalàh à vədah gə ala
(Mata 9.1-8; Mark 2.1-12)*

¹⁷ Iyay, vərđi anik aya, Yesu adzəkà mapàhla tatak ala. Azla Farisəya la azlaməna mapàhla wakità seriya ala tadzàhà madzay nekwa la slaka aṅha. Tasà à waṅ la gudəṅ aṅa Galili, la aṅa Yahudiya ṅgaha babay la Urusalima. Ndzəda aṅa Sufəl Zəzagəla agà la Yesu la abà kà mawar azlaməna dufvats ala. ¹⁸ ṅgaha tasəlla masla dufvats à waṅ la kəslah, kà uwana makalàh à vədah gə, tayàh tetəvi kà madalla à gày kà maf à huma aṅa Yesu. ¹⁹ Ama tasəl slaka uwana tagòla à awtày la abà aw, kà uwana maham à ahəṅ dza kà aṅuvaw. Kiya uwaga tagòla la gəl gày, tazlèlla gəl gày ala, tawàdàh zuwid à kəslah à gay, tadzilà à gày la abatà la kəslah gə, à tataka maham à ahəṅ dza à abà la huma aṅa Yesu. ²⁰ Mok uwana Yesu anəṅà madiṅal gəl à vok aṅa azladza uwaga, Yesu agòd à dza makalàh à vədah gə: “Tsakana aṅak adamatsila tsewwa.” ²¹ ṅgaha azlaməna mapàhla wakità seriya ala la azla Farisəya tadzəkà madzugway la magodfay: “Uwa asla à tsəhay dza uwanay, atugw mawisiga lakəl aṅa Zəzagəla uwa? Uwa aslala vok aṅa mamats tsakana à dza ala, tsa baṅa Zəzagəla kokudfa gəl aṅha pəra aw uwa?” ²² Bokuba uwana Yesu asəl madzugway aṅatà, agòd à atà: “Mana kadzugwaw la maṅəṅuzay la ləv aṅkul la tsəh ma? ²³ Tak ma, butu ma, la magodfay kà: Tsakana aṅak adamatsila, awma magodfay: Sà à afik, ṅgaha hād aṅak, takay? ²⁴ Ama asa à gi kasəlaw kà, kà Kona aṅa dza la maslay la gudəṅ uwanay la vok kà mamats tsakana aṅa dza ala.” ṅgaha agòd à dza makalàh à vədah gə uwaga: “Gi uwaga gəgod à ka: Sà à afik, zəb

^{*} 5:14 5.14 3Musa 14.1-32

kəslah anək, ngaha dà anək à mtəga!”²⁵ Kiya uwaga, hadzak, dza uwaga asà à afik la huma azladza gesina, azəb kəslah anha uwana ahənay la afik, ngaha adà anha à mtəga la mazləb Zəzagəla.²⁶ Ləv avàlàh atà à gay gesina, ngaha tazləbà Zəzagəla, guba akədf atà à gay, ngaha tagòdf: “Lakana kà, mədanənjənj azlatatak dzəba anha səla aw gə, ndzer.”

*Yesu azal Levi
(Mata 9.9-13; Mark 2.13-17)*

²⁷ La lig anja uwaga la ahənj, Yesu asà à uda, ngaha anənjà masla mazəb hadama, sləm anha Levi, adadza madzay la gəy mazəb hadama la aku.
²⁸ Yesu agòdfal: “Nəfà à gi!” Hadzak, Levi asà à afik asək azlatatak à ahənj gesina, anəfà masla.

²⁹ Levi atà magol tatak may la mtəga anha. Azladza anjvaw tahamà gay à vok la masla, azlaməna mazəb hadama, la azladza anik babay.³⁰ Azla Farisəya la azlaməna mapəhla mapəhay ala, uwana tagà la paŋaw tekula kà, azà à atà lakəl anja uwaga, tagòdf à azlaməna matapla la slaka anha: “Kà mana kazuwaw la azlaməna mazaḅ hadama ma, ngaha kasaw la azladza uwana madz à ahənj anətà kà delga aw gə, la azlaməna tsakana ma?”³¹ Uwana Yesu atsənà uwaga, agòdf à atà: “Azladza uwana la dʒuvats aw kà, tanəkudà mad à dokwtar aw, say azlauwana la dʒuvats pəra!”
³² Ama agòdf atà aya: “Gəsà à waŋ kà mazala azladza uwana azlawurwur aw, ama gəsà à waŋ kà mazala azladza uwana atà la dʒuvats pəra, kà atà anja mapəh gay la ləv ala”, agòdf.

*Gay lakəl anja makəs nəlay
(Mata 9.14-17; Mark 2.18-22)*

³³ Ngaha azladza tagòdfal: “Azlaməna matapla la slaka Yuhana kà takà-sàhàh nəlay koksikoksi, ngaha tadàv kudfa, amiyaka anja azla Farisəya bay. Ama azlaanək kà: tazuwaw, tasay.”³⁴ Ama Yesu agòdf atà: “Madzugway ankul ma maf leri à azlauwana à gəl tazala atà à mazəb vok à abà anja makəs nəlay à baŋa masla mazəb mis aləg la tataka anətà la abà kagoḅaw takay? Awaŋ, akəs vok aw.³⁵ Ama kaslà adàsa à waŋ, à mok uwana masla mazəb mis adəgay la tataka anətà la abà aya aw kà, la mok uwatà la uwana tadəkəs nəlay suwaŋ.”³⁶ Yesu apəhatàla gay la gay la abà uwanay: “Dza la ahənj, akohəni lukut mawga kà matafay à lukut maviyaga à vok aw, baŋa aḅəhənj kiya uwaga kà, awis lukut mawga ala, ngaha lukut mawga agay kalkal la lukut maviyaga babay aw.³⁷ Ngaha aya babay kà, dza la ahənj adəway iyaw matavəruk mawga à kiwa iyaw maviyaga à agu aw. Baŋa aḅəhənj kiya uwaga kà, mamslila anha kà, adəkwhah kiwa maviyaga ala, ngaha iyaw matavəruk asokw à vəḅah, ngaha kiwa babay awis ala.
³⁸ Ama kəla kà, say tadəway iyaw matavəruk mawga à kiwa iyaw mawga à agu suwaŋ.³⁹ Baŋa dza adasa iyaw matavəruk maviyaga kà, ayàh mas iyaw matavəruk mawga aya aw, kà uwana tagòdf kà: ‘Maviya gə la uwana aduwa mawga la matsidəy’, tagòdf.”

6

*Yesu la uwana mənğa anja vuḅ maduw ləv
(Mata 12.1-8; Mark 2.23-28)*

¹ Vərđi anik, la vuḅ maduw ləv Yesu aguwa à uda la guf nalkama la abà. (Uwana bokuba hi) Azlaməna matapla la slaka anha tadzəkà manal gəl gə, ngaha tavə̀əslàh kà mapadəy kà uwana may azà à atà.*² Azla

* 6:1 6.1 5Musa 23.25

Farisøya anik tagòd à atà: “Kà mana kadahaw tatak uwana tetèvi la ahøj anja madàh uwaga, la vudf maduw løv aw ma?”³ “Kay”, Yesu agòd à atà: “Akul kà, kadzèngàw tatak uwana David adahàn la mok uwana may akès la azladza uwana tagà atà nna aw takay?”⁴ Masla, la azlamèna anja tahàd à gày Zəzagəla à agu, tazùw tatak may tsikaslaga, uwana maf à ahøj gà kà anja Zəzagəla pəra. Tekedika tetèvi la ahøj kà atà anja mazuway aw, say azlamèna mav tatak à Zəzagəla la uwana atà la tetèvi anja mazuway pəra.”⁵ Yesu agòd à atà aya: “Kona anja dza la uwana mənğa anja vudf maduw løv uwaga.”

Dza la ahəl mamətsayga
(Mata 12.9-14; Mark 3.1-6)

⁶ La vudf maduw løv anik aya, Yesu ahàd à gày madəv kudfa anik à agu, ngaha adzəkà matapla azladza la abatà. Dza anik la ahøj la abatà, uwana ahəl kaf anja kà mamətsayga. ⁷ La abatà kà, azlamèna mapàhla mapəhay ala, la azla Farisøya tatsəb sləm à Yesu la manərəzay, à baŋa awur dza uwaga ala la vudf maduw løv, kà atà anja mabəzal à tsəh, kà mapuw ala gudzi à gəl kà uwana apesew vudf maduw løv. ⁸ Ama Yesu asəl madzugway anatà, kiya uwaga agòd à dza uwana la ahəl mamətsayga: “Sà à afik, tsizilla à tataka à abà, la abà gà, la huma azladza gesina.” Dza uwaga asà à afik, ngaha atsizilla à atà à huma à gay la abatà. ⁹ “La kità”, Yesu agòd à atà: “Gi la manavay la slaka ankul: Mapəhay gami ma avà à anu tetèvi anja madàh delga la vudf maduw løv takay, awma madàh mawisiga ay? Mabəl sifa anja dza, awma maz sifa anja dza ala, la uwana delga takay?” ¹⁰ Atà gesina tatsəkal yewdi à gay, kiya uwaga Yesu agòd à dza uwaga: “Biyà ahəl ala!” Abiyà ahəl ala, ngaha ahəl adawur ala. ¹¹ Ama azla Farisøya la azlamèna mapàhla mapəhay ala tahèn ala la maŋor, ngaha la mapakàh løv, ngaha tadzəkà mabay vok gay kà atà kà atà lakəl anja uwana asà à atà madəhøj à Yesu à vok.

Yesu akasani azlamèna matapla kulo gəl anja səla
(Mata 10.1-15; Mark 3.13-19)

¹² La kaslà uwatà, Yesu ahàd à dadəgwal à afik kà madəv kudfa la abatà, huyip ahèn à madəv kudfa à gəl, adəv kudfa à Zəzagəla. ¹³ Mok uwana məl adawulla, azàla azlamèna asik anja, ngaha atsatsàmànì kulo gəl anja səla, uwana apakàtala kà azlamèna matapla la slaka anja. ¹⁴ Səmon (uwana avəl sləm Piyer bay) la deda anja Andəre, Yakuba, Yuhana, Filip, Bartelemi, ¹⁵ Mata, Tomas, Yakuba kona anja Alfe, Səmon uwana tazàlal Zəlot, ¹⁶ Yudas kona anja Yakuba, ngaha Yudas Iskariyot, uwana apaka masla məzam anja Sufəl Yesu.

Yesu atapla tatak à maham à ahøj dza

ngaha awara azlamèna dufvats ala
(Mata 4.23-25)

¹⁷ Yesu asà à ahøj la dadəgwal la afik atà nna, ngaha asà à vadavaday à afik, kà uwana azlamèna asik anja anuvaw la abatà. Azlamèna kutso Yahudiya, la azlamèna gudəŋ Urusalima ngaha azlauwana la makəla anja gudəŋ Tir, la Sədon uwana la gay mukwà, atà gesina la abatà. ¹⁸ Tasàhà à waŋ kà matsəbal sləm, ngaha kà atà anja mawarla la azladufvats anatà la abà. Azlauwana tasà ngərpa la ahəl anja azlamasasəfok mawisiga babay

✧ 6:4 6.4 1 Samuyel 21.1-6; 3Musa 24.9

kà, tawarà ala. ¹⁹ Dèwdèw dza tayàh kà madəbani Yesu, kà uwana ndzəda asahàh à uda la masla la abà, awàràhà atà ala gesina.

Barka la matsafay

(Mata 5.2-12)

- ²⁰ Yesu anərèz azlaməna matapla la slaka aṅha agòd:
 “Marabay agay la akul uwana azlaməna kuɗa lagwa, kà uwana makoray Zəzagəla kà adəgay kà aṅkul.
- ²¹ Marabay agay la akul uwana may az akul lagwa, kà uwana kadà-bəzawwal tatak may sakay sasakay.
 Marabay agay la akul uwana katuwaw lagwa, kà uwana kadà-kəɗaslaw.
- ²² Marabay agay la akul à baṅa azladza tapəsew akul, takweska akul, tatsək à akul magoɗahay à gəl, ṅgaha tatərəb akul la mawisiga, kà Kona aṅa dza.*
- ²³ Ràbàw la vuɗ uwaga, ṅgaha vələhàw à zagəla kà uwana masik məṅga akud akul la zagəla, kiya uwaga à uwana azlababa aṅkul madzidziga tatərəbàhà azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwarà.
- ²⁴ Ama ṅgərpa agay la akul, akul azlagorobu, kà uwana kadazuwwaw.
- ²⁵ ṅgərpa agay la akul, akul uwana kakoraw tatak sakay sasakay lakana, kà uwana may la uwana adàkaɗ akul.
 ṅgərpa agay la akul uwana kadakəɗaslaw lakana, kà uwana bawbaw kà, kadəgaw la mazaw la gəl la abà, ṅgaha kadəgahaw la iyaw tugwi la adi.
- ²⁶ ṅgərpa agay la akul à baṅa azladza gesina tasləkaw akul, kà uwana kiya uwaga la uwana, azlababa aṅkul madzidziga taɗahàhàṅ la azlaməna mapəh à atà gay à ahəl fidaga.”

Mawoy masla məzam

(Mata 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Ama gəpəh à akul, akul uwana katsəbaw gi sləm: Wòyàw azlaməna məzam aṅkul, ɗahàw delga à azladza uwana tapəsew akul. ²⁸ Pìsàw gay à azlauwana à vok, tatsafla akul, dèvəw kuɗa kà aṅa azlauwana tatərəb akul. ²⁹ Baṅa dza adedka à paṅaw à abà, gòlla anik uwanay à awtày aya, baṅa dza ahəl dawara aṅak kà, sàkal ahəl bəzi aṅha aya babay. ³⁰ Kəla dza uwana anav à ka tatak kà, vəl, baṅa dza azəb à ka tatak ala la gasa kà, kapùwla gudzi à gəl aw. ³¹ Tatak delga uwana asa à akul azladza taɗahakulaṅ kà, ɗahàwàṅ à azladza anik bokuba uwaga suwaṅ kəla.”

³² “Baṅa kawoyawwaṅ kà azladza uwana tawoya akul pəra ma, kà mana kakudaw masik anik aya ma? Kà uwana bà azlaməna tsakana babay kà, tawoya azlauwana tawoya atà babay suwaṅ pəra. ³³ ṅgaha baṅa kaɗahawwaṅ delga kà azlauwana taɗahakulaṅ delga pəra ma, kà mana kakudaw masik anik aya ma? Amiyaka azlaməna tsakana kà, kiya uwaga à uwana taɗehəṅ babay. ³⁴ Baṅa kakəllaw goder à dza uwana kasəlaw, kà adəpəlay ma, kà mana kakudaw masik anik aya ma? Azlaməna tsakana babay kà, takal vok goder, ṅgaha atà aṅa mavàh vok aṅatà suwaṅ, kità ma: Uwa adàvə akul masik aya zlà ma uwa? ³⁵ Ama kəla kà: Wòyàw azlaməna məzam aṅkul, ṅgaha kələw atà goder la kokuɗa madzugway kà mawul akul ala. Kiya uwaga kà, kadàbəzaw à masik məṅga la slaka Baba uwana kərkər la afik, ṅgaha kadəgaw azlabəza aṅha. Kà uwana masla kà dziriga la huma aṅa azlaməna tsakana la azlaməna makəsafər

* 6:22 6.22 1 Piyer 4.14

gesina. ³⁶ Hènàwla, la delga ngaha la vok mahamay, bokuba Baba ankul uwana adahënla la dzëba anha sëla aw.”

Kadähaw seriya à azladza anik à gël aw
(Mata 7.1-5)

³⁷ “Kadähaw seriya à azladza anik à gël aw, ngaha Zëzagëla adàdäha-kulla seriya à gël suwan aw; kadëkaw seriya à azladza à gël aw, ngaha Zëzagëla adàdëkakulla seriya à gël suwan aw, matsawan azladza anik ala, ngaha Zëzagëla adàmatsakullan ala suwan. ³⁸ Vaw à azladza anik, ngaha Zëzagëla adävà à akul: Zëzagëla adàtsak akul à zliba ankul à agu tsëj tsëtsëj, tadähatsëkwëj la madëkwëj serafaffa. La daram uwana kagurawla à azladza anik kà, uwaga la la uwana tadägur à akul ala suwan.”

³⁹ Yesu apëh à atà gay la gay la abà anik, agöd à atà: “Gulëf aslala vok anja makës gulëf anik à ahäl takay? Awan, atà sëla nna tadäsakway à afëk à abà. ⁴⁰ Masla matapla aduw masla matapalla aw, ama banja adädëv matapla madzëj anja à gay kà, aslala vok anja magay bokuba masla.”

⁴¹ “Kay, kà mana kanëja kësaf la yewdi anja deda anjak la awtäy, ama anjak uwana magol tsëkud tsëkud la awtäy kà, kanëja aw ma, kà mana ma? ⁴² Ngaha kagoday à deda anjak: ‘Deda, sàk à gi, gëzëb à ka kësaf la adi ala’. Kak, la gël anjak kà, kanëja magol tsëkud tsëkud uwaga la anjak la awtäy aw ma? Kak, masla magolla dza, zëb anjak la adi ala dadän, ngaha la lig la ahëj kà, kadänëjla lela kà mazëb kësaf à deda anjak la adi ala, la dziriga.”

Masël ahäf kà la mayyay anja la vok
(Mata 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Ahäf delga kà avà mayyay mawisiga aw, ahäf mawisiga babay kà, aslala vok anja mav mayyay delga aw. ⁴⁴ Iyay, këla ahäf kà agay masëlayga la mayyay anja la vok. Dza aslala vok anja madëzl gudëv la matatak la vok aw, ngaha bay, dza adëzl matavëruk la mazlëb la vok aw. ⁴⁵ Dza delga kà, adëhëj kà delga, kà uwana, uwana la lëv anja la tsëh kà delga. Dza mawisiga kà, adëhëj kà mawisiga, kà uwana uwana la lëv anja la tsëh kà mawisiga. Kà uwana panaw anja dza kà, apëhay kà uwana la lëv anja la tsëh.”

Gay lakël anja azlagà sëla
(Mata 7.21-29)

⁴⁶ “Kà mana kazalaw gi ala: Sufël, Sufël, ngaha tsa kadähaw tatak uwana gëpëh à akul aw ma? ⁴⁷ Këla uwabeyuwi uwana atsa à wan à slaka gulo ngaha atsëb slëm à kuda gulo kà, gëpëhakulla dza uwana gëgagazlëla la masla. ⁴⁸ Masla kà kalkal la dza uwana atatukw matatukway anja gày anja kà à tëhus à afik. Mok uwana iyaw adädzëka mas à afik, akël la lig gày, afad adëd la ndzëda, ama gày kà akaläh à ahëj aw, kà uwana tatëtükw kà à tëhus à afik. ⁴⁹ Ama dza uwana atsëb slëm à gay gulo, ngaha akës uwaga aw kà, masla kà gëgagazlëla kà la dza, uwana anjal gày à wuyyan à afik. Mok uwana iyaw mukwà adàda à mukwà à afik, azëb gày uwaga gesina, adalla.”

7

Yesu awur magamza anja mënga anja azlaslodzi anja azla Rom ala
(Mata 8.5-13)

¹ Mok uwana Yesu adadëv gay anja à gay la huma anja maham à ahëj dza, atsizlla ala la abatà, ahäd à Kapernahum. ² Mënga anja azlaslodzi

an̄a azla Rom la ah̄eṅ la abatà. Magamza an̄ha uwana awoyàṅ kaykay, aga la d̄uvats, agà kà la l̄ev la l̄ev. ³ Mok uwana m̄eṅga an̄a azlaslodzi ats̄enà gay uwana tapahay lak̄el an̄a Yesu kà, masla asl̄el azlamasiga anik la tataka azla Yahudiya la abà, kà mad̄ev kud̄a à Yesu kà mas à waṅ an̄a mawur magamza an̄ha ala. ⁴ Kiya uwaga, mok uwana tab̄èz à slaka Yesu, tad̄eval kud̄a la kamkam la iyaw tugwi, ṅgaha la magod̄ay: “Dza uwanay kà, azlayla kà vok kà kazlakay, ⁵ kà uwana masla kà awoyà ts̄ehay gami, ṅgaha aya, masla la uwana an̄al anu ḡay mad̄ev kud̄a gami aya.” ⁶ Kiya uwaga Yesu an̄ef̄a atà, ṅgaha mok uwana tadazlab̄ez kà mt̄ega, m̄eṅga an̄a azlaslodzi uwaga asl̄el azlamanalay an̄ha kà magod̄al: “Madzahaga kat̄er̄eb̄ ḡel an̄ak aw, kà uwana ḡesla kà kak an̄a mak̄el ḡel à ah̄eṅ kà mas à ḡay gulo à agu aw. ⁷ Kà uwaga, gi babay la ḡel gulo kà, ḡen̄er̄ez kà, ḡesl̄a kà mad̄ à awt̄ay à slaka an̄ak la ḡel gulo aw. Ama p̄eh gay tekula la ts̄eh ala p̄era kà kona gulo an̄a mawurla. ⁸ Gi babay kà azlam̄eṅga la ah̄eṅ lak̄el gulo, gi babay, gi lak̄el an̄a azlaslodzi anik suwaṅ. ṅgaha ḡeslala vok magod̄ay à tekula an̄at̄a: H̄ad, kà aday. Ḡegod̄ay à anik aya: S̄a à waṅ kà, atsa à waṅ, ṅgaha bay ḡegod̄ay à masla sl̄eray gulo: Dah̄an̄ uwanay kà, adef̄eh̄eṅ bay.” ⁹ Mok uwana Yesu ats̄enà gay uwaga, awoyà masla kaykay, aḡola vok, ṅgaha aḡod̄ à maham à ah̄eṅ dza uwana tan̄ef̄a la ts̄eh: “La dziriga ḡep̄eh̄ à akul: Ḡedan̄eṅeṅ didididi à ts̄ehay mad̄in̄al ḡel à vok uwanay, amiyaka bà la Is̄erayel aw.” ¹⁰ Azlam̄ona sl̄eray an̄a m̄eṅga an̄a azlaslodzi taw̄ul à mt̄ega, ṅgaha tab̄èz à magamza uwaga à ḡel, kà adawur ala.

Yesu awulla kona an̄a mis kud̄a à uda la mam̄etsay

¹¹ ṅgaha Yesu ah̄ad à gud̄eṅ anik uwana à abà, sl̄em an̄ha Nayyin, la azlam̄ona matapla la slaka an̄ha, ṅgaha maham à ah̄eṅ dza an̄uvaw tan̄ef̄a masla. ¹² Kiya uwaga mok uwana tazl̄ab̄èz à gay gamaḡay an̄ha huf̄ gud̄eṅ, tagaḡam la azladza uwana taz̄eb̄ mazimnekid̄ à uda. Uwaga b̄ezi tekula ḡa an̄a mis kud̄a, uwana anik an̄ha la ah̄eṅ aw. Maham à ah̄eṅ dza an̄a gud̄eṅ uwaga gesina taḡa la slaka mis uwaga. ¹³ Mok uwana Suf̄el Yesu an̄eṅà mis uwaga vok aham̄al: “Kat̄uw aw”, aḡod̄al. ¹⁴ ṅgaha Yesu az̄a vok à slaka mazimnekid̄, ad̄eb̄an̄i azlav an̄ha. Azlam̄ona maz̄eb̄ay tatsizilla à ah̄eṅ, Yesu aḡod̄: “Kohana, s̄a à afik, ḡegod̄ à ka!” ¹⁵ Kiya uwaga mazimnekid̄ atsizilla ala, ṅgaha adz̄ek̄a mavats gay. La lig la ah̄eṅ Yesu awulla à iyà an̄ha. ¹⁶ La abatà l̄ev av̄al à azladza à gay gesina, tazl̄eb̄a Z̄ezaḡela la magod̄ay: “Magol masla map̄eh̄al gay à ah̄al an̄a map̄ah̄ azladza adap̄eh̄la vok ala la tataka gami la abà lakana. Z̄ezaḡela la ḡel an̄ha adasa à ah̄eṅ kà mazlak ts̄ehay an̄ha lakana.” ¹⁷ ṅgaha gay an̄a Yesu uwaga ats̄en̄ la kutso Yahudiya la abà gesina la kutso uwana la mak̄ela an̄ha gesina.

*Azladza uwana Yuhana masla mad̄ah̄ batem asl̄el at̄a à waṅ
(Mata 11.2-19)*

¹⁸ Kiya uwaga azlam̄ona matapla la slaka an̄a Yuhana tap̄eh̄ uwaga gesina an̄at̄a à m̄eṅga an̄at̄a. Yuhana az̄al azladza s̄ela la tataka an̄at̄a la abà, ¹⁹ ṅgaha asl̄ella at̄a à slaka Yesu kà manaval à gay ala: “Kak, ma kak dza uwana m̄ekud̄ kà an̄a mas à waṅ takay? Awma m̄ekud̄ dza anik k̄ela ay?” ²⁰ Mok uwana tab̄èz à slaka Yesu, taḡod̄al: “Yuhana, masla mad̄ah̄ batem, asl̄el anu à waṅ kà manav à ka: ‘Kak, ma kak dza uwana m̄ekud̄ay kà an̄a mas à waṅ takay, awma m̄ekud̄ dza anik ay?’ ” ²¹ La kasl̄a uwat̄a, Yesu awar̄a azladza ala an̄uvaw, la azlad̄uvats an̄at̄a la abà, ṅgaha la azlamazay vok an̄at̄a la abà, ap̄alla at̄a ala la ndz̄ed̄a an̄a azlamasas̄od̄ok

mawisiga la abà, ngaha avàh yewdi à azlaguləf aɲuvaw. ²² Kiya uwaga awùlla gay à azlaməna masləl atà à waɲ gà aɲa Yuhana: “Dàw, kadàpəhaw à Yuhana uwana kanəɲàwwàɲ la uwana katsənàwwàɲ:

'Azlaguləf tanəɲla, azladeri taday, azlaməna akàl zagəla tawarla, azlama-dagazlam tatsən sləm, azlamazimnekid tawul à uda la mamətsay. Ngaha gay matsidəyga babay adatsən à azlaməna kufa.'[☆]

²³ Marabay agay la dza, uwana asak gi à tsəh ala la madɲal gel à vok la abà aw!”

²⁴ Mok uwana azlaməna matapla la slaka Yuhana tadiy aɲatà, Yesu adzəkà mapəhay à maham à ahəɲ, dza lakəl aɲha la magodəy: “Mana à uwana kadàw kà mayahay la fəta la abà ma? Mazuwa uwana afad abəlakəɲ ay? Awaɲ, uwaga aw. ²⁵ Kətà zlà ma: Mana à uwana kadàw aɲa manəɲəɲ zlà ma? Dza uwana atsàkwàh à lukut mahəfəyga à abà kəla ay? Azlauwana tatsàkwàh à lukut mahəfəyga à abà kà, atà kà azlasufəl. Ngaha tadzà à ahəɲ la huf gày sufəl. ²⁶ Kətà zlà ma: Mana kadàw kà aɲa manəɲəɲ ma, masla mapəhal gay ahəl aɲa Zəzagəla kəla ay? Iyay, gəgodf à akul: amiyaka adagay masla mapəhal gay à ahəl babay kà, ²⁷ hadəy, Yuhana kà masla kà dza uwana matsetseray apəh lakəl aɲha:

“Aganay gəsləl masləlay gulo à awtəy à huma aɲak,’ Zəzagəla agodf: ‘Kà masla aɲa mapəslak tetəvi.’”[☆]

²⁸ “La dziriga gəpəh à akul: La tataka azladza asik la abà, agà la ahəɲ dza uwana agà bokuba Yuhana masla madàh batem uwanay aw; tekedika, dza uwana mabəziga bəziga la makoray Zəzagəla kà, aduwa Yuhana uwanay lagwa.”

²⁹ Maham à ahəɲ dza gesina la azlaməna mazəb hadama tatsəb sləm à masla, atà gesina tagəfəɲ à afik kà Zəzagəla kà dziriga. Atà tabəzəl batem la slaka Yuhana. ³⁰ Ama azla Farisəya la azlaməna mapəhla mapəhay ala, takweska tatak uwana asà à Zəzagəla kà madàh à atà à ahəɲ kà aɲatà, kà uwana takweska batem aɲa Yuhana.

³¹ Yesu agodf aya: “Lagwa ma, la mana gəgazləla azladza aɲa zamana aɲa lakana uwanay ma? La mana atà tadəbani vok lagwa ma? ³² Hadəy, atà gəgazləla atà la azlabəza uwana tadzàh madzay la vadavaday kasukwa la afik. Tazàlèh vok, kà atà kà atà la magodəy: Anu mətəsa à akul talakwoy, ama akul kahàbàwal à tsəh aw. Məhàb à akul dəs kufa, ama katàwàw la mats hulolo aw. ³³ Ngaha aya Yuhana masla madàh batem azlaɲal, azùw kaf aw, ngaha asàh iyaw matavəruk aw, ngaha kagòdàw aya kà: ‘Masla la masasəfok mawisiga.’ ³⁴ Kità aya, Kona aɲa dza azlaɲal, azuway, asay, ngaha kagodəw kà: ‘Nərèzàw dza uwanay tsi: Masla huf’, kagodəw. ‘Afa sləm kà à mazuway la masay aɲha pəra. Kafàw masla kà à tataka aɲa azlaməna mazəb hadama abà, la azlaməna tsakana, ngaha la azladza uwana madz à ahəɲ aɲatà kà lela aw.’ ³⁵ Ama matsihila aɲa Zəzagəla apəhla masla ala la slaka azladza gesina kà makəs masla.”

Yesu la mtəga aɲa Səmon zil Farisəya

³⁶ Zil Farisəya anik azàla à Yesu kà mazuw tatak may la mtəga aɲha. Yesu ahəd à mtəga aɲa zil uwatà, adzà à tatak may à adi. ³⁷ Mis masla tsakana agà la gudəɲ uwatà la abà. Mok uwana atsənà, kà Yesu la tatak may la adi la mtəga aɲa zil Farisəya uwaga kà, asəlla aməl matərsin à waɲ wuf la dərew gà. ³⁸ Mis atsizl à makəla asik aɲa Yesu la matuway, aləbà asik aɲa Yesu la iyaw tugwi, ngaha aslaslədəɲ ala la aɲidz gəl aɲha,

ngaha ahèl asik aña Yesu à tøkul à abà kà madzadzabal amàl matørsin à gəl. ³⁹ Mok uwana zil Farisøya uwana azàla Yesu, anəñà uwaga kà, agòd la gəl aña kà: ‘Ndzer kà, agayña zil uwanay, agay masla mapəhal gay à ahəl kà mapəh à azladza kà, naka asəl mis uwanay kà masla tsakana gə.’ ⁴⁰ Yesu agòd à zil Farisøya: “Səmon, gi la gay anik kà mapəh à ka!” Səmon agòd: “Məngga, pèh!” ⁴¹ Ngaha Yesu agòd: “Tsənəñ lela: Dza anik la ahəñ uwana avà goder sili à azladza səla, anəfà dza anik la gursu dadərmokw zlo, ngaha la slaka dza anik aya, gursu dzik zlo. ⁴² Uwana tabèz à tatak kà mapəlla aya aw, asək à atà ala goder aña la vok. Ngaha ma, dza uwala à uwana awoyən kaykay la?” ⁴³ Səmon agòd: “Gi kà, gədzugw kà, dza uwana gursu dadərmokw zlo la vok, kà masla la uwana ‘Kikay’, agodfay kaykay.” Yesu agòd: “Iyay, azlayla kà.” ⁴⁴ Yesu agòla à humà à slaka mis la magod à Səmon: “Səmon, kanəña mis uwanay ay? Gi la kay aña, bà iyaw bay, kà katəfəgəñ kà mapal asik gulo aw, ama masla kà aləb à gi asik gulo la iyaw tugwi aña, ngaha aya la añidz gəl aña la uwana aslaslādğəñ ala. ⁴⁵ Kak, kakəs gi la ahəl səla aw, ama masla kà akəs gi la ahəl səla. Dagay uwana gəsà à gəy kà akəsà à asik gulo, kà uwana awoyà gi. ⁴⁶ Kak, kadàh à gi à amàl à gəl aw, ama masla kà adzadzàb à gi matørsin à asik. ⁴⁷ Kà uwaga à uwana gəgod à ka: Kà magol masal məngga uwaga apəhla ala kà, maham à ahəñ tsakana aña kà adamatsila, suwan. Ama aña dza uwana tamàtsàlən ala nuy kà, masal aña suwan kà nuyvga babay.” ⁴⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à mis: “Tsakana aña adamats ala.” ⁴⁹ Azladza uwana la tatak may la adi atà nna, tadzəkà mañonuzay: “Uwa asla dza uwaga, aslala vok aña mamats tsakana à dza ala uwa?” ⁵⁰ Ama Yesu agòd à mis: “Madiñal gəl à vok aña adabəl ka, hād la wurwur!”

8

Azlamis uwana tanəfàh Yesu

¹ La lig aña uwaga la ahəñ, Yesu adàh à azlagudəñ à abà la azlahud gudəñ, azahà gay matsidayga aña makoray Zəzagəla. ² Azlaməna matapla la slaka aña kulo gəl aña səla uwatà, la azlamis anik anik, uwana adapaləh atà ala la azlamasasəfok mawisiga la abà, ngaha la azladuvats anik anik la abà, atà gesina tanəfà, Mariyama, dəg zla Magdala, uwana akudəkəl azlamasasəfok mawisiga mədəf lakəl ala, ³ ngaha Yohana mis aña Kuza, vazaray aña sufəl Herod, Suzan la azlamis anik añuvaw uwana tazlək Yesu la azlaməna matapla la slaka aña, la ləmana aña.

Gay la gay la abà aña masla maslək hi (Mata 13.1-9; Mark 4.1-9)

⁴ Azladza gudəñ anik, anik gesina tasàhà à wan, tahamà gay à vok la slaka aña, ngaha apəh à atà gay la gay la abà uwanay:

⁵ “Masla maslək tatak asà à uda, kà mad maslək hi. La mok uwana aslək hi uwaga la guf aña la abà, azlafofulo anik anis à tetəvi à ama. Tafàhal asik à gəl ngaha azladfiyan tasà à wan, tazùw à gay. ⁶ Azlaanik aya anis à pala akur à afik, bokuba uwana kutso la pala akur lakəl məngga aw, hi asà à uda katskats, ngaha uwaga agùl ala katskats, kà uwana kutso la pala akur lakəl məngga aw. ⁷ Gotənañ fofulo anik anis à atək à abà, asà à uda, ama bokuba uwana tazigənay la slaka gə, atək akəd à tsəh. ⁸ Bà gotənañ fofulo anik aya anis à kutso delga à abà, uwaga asà à uda, azigən, atsà gəl lela, ngaha tavà mayyay lela, anik ayyà à adi huməts, anik aya ayyà à adi zun, ngaha anik ayyà à adi zazuñ səla.” Mok uwana Yesu adakəd gəl à

mapəh gay aṅha, agòd à atà la mazatàlan à gəl: “Tsèbàwwal sləm lela, à baṅa sləm aga à akul lakəl!”

Kà mana Yesu apəhay kà la gay la gay la abà ma?

(Mata 13.18-23; Mark 4.13-20)

⁹ Azlaməna matapla la slaka aṅha tanəv godega aṅa gay la gay la abà uwatà. ¹⁰ Yesu agòd à atà: “Akul kà, kaβèzàw nasiri aṅa masəl godega aṅa wakità Zəzagəla. Ama kà aṅa azladza anik kà, apəhatàla kà la gay la gay la abà pəra:

‘Kà atà aṅa manəṅəṅ, ama bokuba tanəṅəṅ aw, kà atà aṅa matsənəṅ ama bokuba tatsənəṅ aw.’”[☆]

Yesu apəh godega aṅa gay la gay la abà

aṅa maslək hi uwatà à uda

(Mata 13.18-23; Mark 4.13-20)

¹¹ “Aganay godega aṅa gay la gay la abà uwanay: Fofulo kà gay Zəzagəla. ¹² Azladza anik məpakatàla bokuba tetəvi uwana hi anisal à ama: Atà tatsəb sləm à gay, ama katskats seteni asa à waṅ, abəd à gay uwaga la ləv aṅatà la tsəh, kà atà aṅa madiṅal gəl à vok kà maβəlay aw. ¹³ Azlaanik aya kalkal la pala akur uwana fofulo anis à afik. Tatsəb sləm à gay, takəs la marabay katskats, ama tasakal adala slilih la atà la abà la lela aw. Tadiṅal gəl à vok kà aṅa kaslà ṅuv pəra, la mok uwana azlaṅgərpa tadzahka vok kà, takweska madiṅal gəl à vok la katskats. ¹⁴ Fofulo uwana anis à atək à abà aya kà, apəhla azlauwana ala tatsəna gay Zəzagəla, takəs, ama madzugway la adi aṅa gudəṅ à vok uwanay, la matsiday aṅha, la mapapatay aṅha lakəl aṅa ləmana, asufa gay uwanay ala la ləv aṅatà la tsəh, ṅgaha ahən aw. ¹⁵ Fofulo uwana anis à kutso delga à abà kà, apəhla azlauwana ala tatsəb sləm à gay, ṅgaha takəs uwaga la ahəl səla ṅgaha la ləv tekula, ṅgaha tatsizlla gay uwaga à afik, kiya uwaga tahən lela.”

Gay la gay la abà aṅa fənəs

(Mark 4.21-35)

¹⁶ Yesu agòd: “Dza avats fənəs kà maf à tsəh tasà takay, awma kà maf à tsəh gogozläh takay? Awaṅ, tafay kà à slaka dzəgamma gə, kà azladza uwana tada à gəy aṅa manəṅ udaka aṅha. ¹⁷ Dèwdèw tatak mahadəṅ à ahəṅ gə kà, adəpəhla vok ala, ṅgaha dèwdèw tatak nasiri gə, adəgay masəlay gə, adəpəhla vok ala la dazuwaya la afats kà manəṅəṅ aṅa azladza. ¹⁸ Dahàw haṅkəli la kayak à uwana katsənawwaṅ! Kà uwana tavəy məṅga à dza à uwana la tatak, ama kà tazəballan ala à abà bəziga gə à uwana adzugw maβəzal babay.”

Iyà la azladedə aṅa Yesu

(Mata 12.46-50; Mark 3.31-35)

¹⁹ Iyà la azladedə aṅa Yesu tahəd à slaka aṅha, ama taβəzal à vok aw, kà uwana maham à ahəṅ dza aṅuvaw. ²⁰ ṅgaha tapəh à Yesu: “Iyà la azladedə aṅak la uda, tayàh ka, asa à atà manəṅ ka”, tagòdal. ²¹ “Iyà la azladedə gulo kà azlauwana tatsəna gay Zəzagəla, ṅgaha la madfehəṅ, la uwana azladedə gulo la iyà gulo pəra”, Yesu agòd à atà.

Yesu atsizl kular à ahəṅ

(Mata 8.23-27; Mark 4.35-41)

²² Vərdi anik kà, Yesu ahəd à kəslah iyaw à afik la azlaməna matapla la slaka aṅha, agòd à atà: “Məguwà la gay dərəv à uda anik”, ṅgaha

[☆] 8:10 8.10 Yesayya 6.9-10

tahàd. ²³ Uwana tagà la kèsлах iyaw la afik kà, Yesu adzehàl. Katskats magol kular adzèkà vok la ndzèdà lakèl iyaw, kèsлах iyaw ahèn ala la magantsay aña iyaw uwana adàhà à abà, ñgaha atà kà, tagà la zlamtsa la abà. ²⁴ Kiya uwaga azlamèna matapla tazà vok à slaka aña Yesu tatsènanj ala la magòdal: “Məŋga, məŋga, məzlàmamətsay, zlàk anu!”

Hadzak, Yesu asà à afik ñgaha aslèh mèlo à kular à gèl la magantsay ana iyaw, ñgaha tadzà à ahèj titi. ²⁵ Ñgaha Yesu agòd à azlamèna matapla la slaka aña: “Añala madiñal gèl à vok añkul la?” Ama guba akès atà, lèv avàl atà à gay, ñgaha tagòd à vok kà atà kà atà: “Tsèhay dza uwala à uwanay la? Amiyaka kular, la magantsay aña iyaw babay kà tasèl masla, ñgaha takèsal gay la ahàl ala!”

*Yesu awur dza uwana ala la azlamasasèdòk mawisiga
(Mata 8.28-34; Mark 5.1-20)*

²⁶ La lig la ahèj gesina aña tabèz à gay dèrèv à uda aña gay dèrèv aña Galili, uwana la kutso aña Gerasèniya la abà. ²⁷ Batsàrà uwana Yesu atsà à vèdàh la kèsлах iyaw la afik, dza anik asà à wañ la huđ gudèj la abà kà magagamay la masla. Dza uwatà kà zagèla zagèla lakèl, adasafay kà atsakwah à lukut abà aw, ahanay la gày la aku babay aw, la azlamabuwanj zèvay la aku pèra. ²⁸ Mòk uwana anèjà Yesu, awiyà la ndzèdà ñgaha atèd à makèla asik aña la magòday: “Mana kayahay la slaka gulo ma? Yesu Kona aña Zèzagèla uwana kèrkèr la afik. Kamkam gèdèv à ka kuđà, kasa à gi ñgèrpa aw gègòd à ka!” ²⁹ Uwana apèh uwaga kà, kà uwana Yesu afà gay à masasèdòk mawisiga uwaga à gèl, kà masal à kèl ala. Zagèla zagèla uwaga adahal à gèl zwek zwek. Añuvaw tawadèhèj à ahèj la azlamazakazak ada, aslèhàh ala la manalèh ada ala, kà matèf à fèta. ³⁰ Kiya uwaga Yesu anàval gay ala la magòdal: “Uwa à slèm aña k uwa?” Masla awùlla à uda agòd: “Slèm gulo kà: Maham à ahèj.” Kà uwana azlazagèla zagèla kà atà añuvaw tahamàl à gèl. ³¹ Azlazagèla zagèla uwaga tadèv kuđà à Yesu kà mawits atà à afèk zèjzèjga à abà aw.

³² Mañèlanèl namzi la ahèj la abatà tapèd awul la madèguruh la afik. Azlazagèla zagèla uwaga tadèv kuđà à Yesu, kà masla maslèlla atà à azlanamzi uwatà à abà. Yesu avà à atà tetèvi: “Dàw à atà à gèl!”, agòd à atà. ³³ Kiya uwaga azlazagèla zagèla uwaga, tasà à dza uwaga lakèl ala, tahàd à azlanamzi à gèl. Kiya uwaga mañèlanèl namzi uwaga tahòy à ahèj la madèguruh la afik, ñgaha tatsàh gèl à iyaw à abà, tasufàh à abà.

³⁴ Uwana azlamèna manèjla azlanamzi tanèjà uwaga apakà vok, tahòy anatà, tahàd kà mapàh azlagay uwaga à azladza huđ gudèj gesina, la azladza uwana la azlabèza gudèj la abà babay. ³⁵ Azladza tasà à uda la gudèj la abà gesina kà maday manèj tatak uwana apakà vok, ñgaha tasà à wañ à slaka Yesu, tabèzà dza uwaga à gèl azlazagèla zagèla tasàl à kèl ala. Adadza madzay la makèla aña Yesu, masla adatsokw lukut à vok, hanjèli aña babay kà delga. Azladza uwana tanèjàj gesina kà, lèv avàl atà à gay kà masla. ³⁶ Azladza uwana tanèjàj mawurla aña, tapèh godega aña mawurla aña à azladza uwatà. ³⁷ Ñgaha maham à ahèj dza gesina, uwana la makoray aña Gerasèniya tadèv kuđà à Yesu kà mas à uda la makoray aña la abà, kà uwana guba akès atà à gay kaykay. Kiya uwaga masla ahàd à kèsлах iyaw à afik, adà aña la abatà. ³⁸ Dza uwana azlazagèla zagèla tasàl à kèl ala, adèv kuđà à Yesu kà madz à ahèj atà sèla. Ama “Dà aña k!”, Yesu agòdàl la magòday: ³⁹ “Wùl à huđ gày aña k, ñgaha pèh tatak uwana Zèzagèla adahàn kà aña k gesina!” Masla atsizilla ala,

ahàd, apàh tatak gesina uwana Yesu adahànṅ kà aṅha la makoray uwatà la abà gesina.

Yesu awur mis ala,

*ṅgaha awulla dugu aṅa Yayrus à uda la mamətsay
(Mata 9.18-26; Mark 5.21-43)*

⁴⁰ La mok uwana Yesu adawul à waṅ maham à ahəṅ dza takəs masla la ahàl sèla, kà uwana takudà masla. ⁴¹ Dza anik uwana sləm aṅha Yayrus asà à waṅ, masla agà mənṅa aṅa gày madəv kufà, atəd à makəla asik aṅa Yesu, la madəval kufà kà masla aṅa manəf à mtəga aṅha. ⁴² Dugu aṅha kà tekula à ahàl gà, la uwatà mavay aṅha kulo gəl aṅha sèla. Masla la dufvats, aləg kà la ləv la ləv pəra.

La mok uwana Yesu aday la tetəvi la ama, maham à ahəṅ dza taṅisl masla la makəla gesina. ⁴³ Mis anik la ahəṅ aṅiz akəllal à tsəh ala dagay mavay kulo gəl aṅha sèla. Ləmana aṅha gesina kà adadəvəṅ à dokwtar à tsəh gesina, ama ṅuləm aw. ⁴⁴ Kiya uwaga mis uwaga aguwa la lig aṅa Yesu, ṅgaha adəbanì makəlbà aṅa gay dzika aṅa lukut aṅha. Katskats makəlay aṅa aṅiz aṅha atsizlla à ahəṅ. ⁴⁵ Dzàw, Yesu atsizlla à ahəṅ, agòla vok: “Uwa à uwana adəbanì gi uwa?” Kəla uwabeyuwi agòdal: “Gi kà, gi aw!” Piyer agòdal: “Mənṅa, kasəl kà maham à ahəṅ dza tahamà kà à adi, kakay kagodəy kà: Uwa adəbanì gi uwi ma?” ⁴⁶ Yesu agòd: “Dza la ahəṅ adəbanì gi, kà uwana gətəp à ndzəfa asà à uda la vok gulo la abà.” ⁴⁷ Kiya uwaga mis anəṅəṅ kà, aslala vok kà mahad vok à ahəṅ aw, asà à waṅ la masukulay kosl kakosl à huma aṅa Yesu, ṅgaha atsehùr à makəla asik aṅha, apəhal godega aṅa uwana adəbanì gay lukut aṅha. La huma aṅa azladza la kirim yewdi awùr ala. ⁴⁸ Yesu agòdal: “Dugu gulo, madiṅal gəl à vok aṅak awùr ka ala, dà aṅak la lapiya!”

⁴⁹ La mok uwana Yesu à lig la mabəfma la abà dadəṅ, dza anik asà à waṅ la mtəga aṅa mənṅa aṅa gày madəv kufà à Zəzagəla, la magodəy: “Kà mana katərəb mənṅa aya ma? Dugu aṅak adamətsay, tsewwa.” ⁵⁰ Mok uwana Yesu atsənà gay uwaga kà, agòd à Yayrus: “Ləv aval à ka à gay aw. Diṅal gəl à vok pəra, ṅgaha adəbelay!” ⁵¹ Mok uwana tabəz à mtəga, Yesu avà tetəvi à dza amiyaka tekula kà mad à gày aw, say Piyer, Yuhana, Yakuba, ṅgaha baba la iyà aṅa bəzi pəra. ⁵² Tekedika azladza gesina tatuway la matsəh hulolo, kà uwana bəzi adamətsay. Ama Yesu agòd à atà: “Katawaw aw, kà uwana bəzi la adi atəd à madzəhal à abà pəra”, agòd à atà. ⁵³ “Uwàà...”, takədəslal kà uwana tasəl kà bəzi kà adamətsay. ⁵⁴ Ama masla à Yesu akəs bəzi la ahàl la mazalal: “Bəzi, sà à afik, tsizlla ala!” ⁵⁵ Kiya uwaga bəzi awùlla à ləv, ṅgaha asà à afik. Yesu agòd à atà: “Vəwwal tatak may, azuw!” ⁵⁶ Gəl akəd azlababa aṅha à vok, ləv avàlàhà atà à gay. Ama Yesu afahà à atà akur à lig la magod ə atà: “Dza apəh tatak uwana apakà vok à azladza anik aw.”

9

*Yesu asləl azlaməna matapla à slaka aṅha kulo gəl aṅha səla
(Mata 10.5-15; Mark 6.7-13)*

¹ Yesu ahamà gay azlaməna matapla la slaka aṅha à vok gesina, avà à atà ndzəfa la maslay kà makudəkahay azlamasəfok mawisiga gesina, ṅgaha kà mawar azlaməna dufvats ala. ² La lig la ahəṅ, asləl atà kà maz gay aṅa makoray Zəzagəla, ṅgaha kà mawar azlaməna dufvats ala, ³ agòd à atà: “Zəbàw tatak à ahàl aṅa maday aw. Adəgay azəva, adəgay kiwa,

adàgay kaf, adàgay sili, adàgay lukut bay, katsəpawwan à vok aw! ⁴ Kəla hudf gày uwana azladza takəs akul la kay la ahəl səla kà, dzàw à ahəŋ la abatà, tsərəh à uwana kadətsizlawla, kadədaw ankul la abatà. ⁵ Ngaha kəla slaka uwana tadəkəs akul la abà aw kà, sàw à uda la hudf gày anjatà. Baməraka burburu anja kutso anja gudəŋ anjatà, uwana agədf akul à asik bay kà, kadədfaw à atà à adi, uwaga kà agay bokuba tatak mapəh à atà à vok à abà gə kà anjatà.” ⁶ Azlaməna matapla tatsizlla ala, tahəd kà maz gay matsidəyga anja makoray Zəzagəla la azlahudf gudəŋ gesina, ngaha tawàràhà azlaməna dufvats ala gesina.

*Madzugway anja Herod lakəl anja Yesu
(Mata 14.1-12; Mark 6.14-29)*

⁷ Kiya uwaga à uwana Herod, sufəl anja gudəŋ uwatà, atsənà uwana tapəhay kà, gəl akədəl à vok, kà uwana azladza anik tagodfay kà: “Yuhana masla madəh batem adawul à uda la mamətsay.” ⁸ Azlaanik tagodf kà: “Eliya, la uwana adazlanjalay.” Ngaha azlaanik tagodf kà: “Uwaga kà, tekula la tataka azlaməna mapəh à atà gay à ahəl la abà uwarà, adazlanjalay.” ⁹ Ama Herod agodf: “Tsa gi la uwana ‘Nàtsàw gəl anja Yuhana!’ gəgodf, ma uwaga zlà ma uwi? Uwa à dza uwaga tapəh azlatatak anjувaw lakəl anja zlà à ama uwa?” Kà uwaga à uwana ayəh manəŋ Yesu.

*Yesu avà tatak may à azladza dəbow zlo
(Mata 14.13-21; Mark 6.30-44; Yuhana 6.1-14)*

¹⁰ Uwana azlaməna matapla tawul à wan tapəh à Yesu dèwdèw tatak uwana tadəhəŋ gesina. Uwana adatsən uwaga kà, asəlla atà à uda la abatà, adàla atà à fəta à awtəy kokudfa gəl anjatà la huma anja hudf gudəŋ, uwana sləm anja Betsayda. ¹¹ Ama uwana maham à ahəŋ dza adatsən uwaga kà, tanəfà masla, Yesu akəs atà la lela, ngaha apəh à atà gay anja makoray Zəzagəla, la mawar azlauwana ala, asà à atà mawarla.

¹² Mok uwana vəd adasa à wan, azlaməna matapla tahəd à slaka anja, tagodfal: “ ‘Dàw ankul,’ gòd à maham à ahəŋ dza, kà atà anja mad à azlagudəŋ uwana à abà takəs anu gay à adi, kà atà anja maβəz tatak may la azlaslaka mahan à ahəŋ, kà uwana la abatà kà fəta.” ¹³ Ama Yesu agodf à atà: “Akul, vaw à atà tatak may, tazuw!” Atà tagodf à Yesu: “Kaf gay bərsəw zlo, la bəza kilfi səla pəra, aga anu la ahəl. Asa à ka məday kà masukw tatak may kà anja maham à ahəŋ dza uwanay gesina la gəl gami kəla ay?” ¹⁴ Kà uwana la abatà kà matugway anjatà kà aslay dza dəbow zlo. Yesu agodf à azlaməna matapla la slaka anja: “Dzàhàw atà madzay la dzibokw dzibokw, dzik zlo dzik zlo gesina anjatà!” ¹⁵ Azlaməna matapla takəs, ngaha tadzàhà atà madzay gesina anjatà. ¹⁶ Ngaha Yesu ahəl kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla uwatà, anəŋà à zagəla, “Kikay”, agodf à Zəzagəla. Atsakà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka anja, ngaha azlaməna matapla uwaga tavəh à maham à ahəŋ dza uwatà bay. ¹⁷ Kiya uwaga kəla uwabeyuwi azuw kəla anja may anja. Azlaməna matapla tahamà gay à matam à atà à ahəl gə à vok, takosà kulo gəl anja səla à uwana atəm à atà à ahəl la kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla uwaga la abà.

*Piyer apəhla ala kà Yesu kà Kristu
(Mata 16.13-19; Mark 8.27-29)*

¹⁸ Vudf tekula Yesu adəv kudfa kokudfa gəl anja. Azlaməna matapla tasà à wan à slaka anja. Yesu anəv atà manavay la magodf à atà: “Uwa azladza tagodf kà gi uwa?” ¹⁹ Tawulàlla tagodfal: “Azladza anik tagodfay kà: Kak Yuhana, masla madəh batem, azladza anik bay tagodf: Kak Eliya, azlaanik

aya tagodf: Kak tekula la tataka aṅa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl, à uwana tapàhàh gay à azladza uwarà.”²⁰ Yesu agòd à atà: “Iyay zlà, akul ma: Gi uwa kagodfaw uwa?” Piyer agòdƒal: “Kak la uwana Kristu aṅa Zəzagəla.”

Yesu apəh gay mamətsay aṅha à ahəṅ

*la mawul à uda aṅha la mamətsay
(Mata 16.20-28; Mark 8.30-9.1)*

²¹ Yesu afahà à atà akur à lig kaykay, kà atà aṅa mapəh tatak uwaga à dza aw. ²² Ngaha azàlànṅ à gəl, agòdƒ aya: “Say Kona aṅa dza as ngərpa mənṅa. Azlamasiga, la azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ngaha la azlaməna matapla mapəhay à azladza tadəkweska masla, tadəkədƒ masla bay, ama la mahənay maməkər adàwul à uda la mamətsay.” ²³ Ngaha agòdƒ à azladza gesina: “Baṅa dza asal manəf gi kà, asak maf sləm à gəl aṅha, ngaha azəb ahəf mamətsay aṅha koksikoksi, ngaha anəfa gi. ²⁴ Dza uwana asal matəf gəl aṅha, adàziṅ ala, ama dza uwana az gəl aṅha ala kà gi, adàbəl gəl aṅha. ²⁵ Mana akəs vok à dza, uwana akor gudəṅ à vok gesina, ngaha masla adàz gəl aṅha ala la makədƒ gəl à vok aṅha ma? ²⁶ Baṅa ziruwi az dza kà gi, ngaha kà gay gulo, kità kà, Kona aṅa dza kà, ziruwi adəkəsəy kà masla suwaṅ, la mok uwana adàsa à ahəṅ la mazləbay aṅha, ngaha la mazləbay aṅa Baba Zəzagəla, ngaha la aṅa azlamalika aṅha tsikaslaṅa la abà. ²⁷ Haďay, gəpəh à akul la dziriga: Azladza anik la tataka aṅkul la abà la abanay kà, tadəmətsay dən aw, say baṅa tanəṅ makoray aṅa Zəzagəla dən.”

*Mabəďla vok aṅa Yesu
(Mata 17.1-8; Mark 9.2-8)*

²⁸ La lig mavakay mtəgis la ahəṅ, à uwana apəh gay uwaga, Yesu ahəl Piyer, Yuhana, ngaha Yakuba, à tsəh, adàla atà à gudəṅ à afik, kà madəv kuďa la abatà kokuďa gel aṅatà. ²⁹ La mok uwana tadəv kuďa, huď adi aṅha agòlla vok, lukut aṅha awutsəďay təlla. ³⁰ Katskats aganay azladza səla la slaka aṅha, tavàts gay, uwatà kà Musa atà la Eliya, ³¹ uwana tapəhla vok ala la mazləbay aṅa zagəla la abà. Tapàhà gay lakəl aṅa sləray aṅha uwana adàdehəṅ, la mamətsay à Urusalima aṅha. ³² Piyer la azlamanalay aṅha uwaga, tatəď à madzəhal à abà. Ama kà uwana tatsənlə, tanəṅà mazləbay aṅha, ngaha la azladza səla uwana tatsizilla à ahəṅ la masla. ³³ Mok uwana azladza səla uwaga tadiy aṅatà, tasək à Yesu à ahəṅ, Piyer agòdƒal: “Mənṅa, delga zlà bə à uwana anu la abanay zla. Məďàh safsaf makər à abanay, tekula à aṅak, tekula aṅa Musa, ngaha tekula aṅa Eliya.” Kà uwana masla asəl tatak uwana apəhay aw ³⁴ La mok uwana Piyer aďadmə, habaga akəl à atà mələs à adi, tabadamma. Ləv avəl à azlaməna matapla uwaga à gay, kà uwana habaga atsakà à atà à ama la makəl à atà mələs à adi. ³⁵ Ngaha kuda atsənà à uda la habaga uwatà la abà: “Masla uwanay, la uwana Kona gulo uwana gi gəkəsàni. Tsəbàwwal sləm.”✧
³⁶ Mok uwana kuda uwaga atsən kà, tanəṅəṅ kà Yesu kokuďa gəl aṅha pəra. Azlaməna matapla la slaka aṅha tadzà à ahəṅ titi. Ngaha babay tapəh à dza tatak uwana tanəṅəṅ la mavakay uwatà aw.

*Yesu awur bəzi uwana ala la masasəďok mawisiga
(Mata 17.14-18; Mark 9.14-27)*

✧ 9:35 9.35 Yesayya 42.1

³⁷ La bebəŋ gə, uwana tatsà à ahəŋ la gudəŋ la afik, maham à ahəŋ dza aŋuvaw tasà à waŋ kà magagamay la Yesu. ³⁸ La maham à ahəŋ dza uwatà la abà kà, dza anik la ahəŋ awiyà la magodfay: “Məŋga, vok ahamà ka, kà bəzi gulo tekula gə uwanay tsi, kà uwana masla la dʒuvats. ³⁹ Kà uwana masasəfok mawisiga akasay, amallal gəl à ahəŋ, agodzal à ahəŋ la ndzəfə, huzləv asahal à waŋ la gay la awtəy, atərəb à ahəŋ kà məŋga, məŋga, asək à ahəl kà wiy aw. ⁴⁰ Gədəv kuda à azlaməna matapla la slaka aŋak kà makudəkəl masasəfok mawisiga uwaga lakəl ala, ama taslala vok aw.” ⁴¹ Uwana Yesu atsənà gay uwaga, agòf à atà: “Kayyà, akul azladza mawisiga, kokudə madiŋal gəl à vok, dagay mbà à uwana mədadzə à ahəŋ anina ma? Dagay mbà gədàbasahakulaŋ ma?” Yesu agòfal: “Səgəla kona aŋak à waŋ à abanay!” ⁴² Mok uwana bəzi azà vok à slaka aŋha, masasəfok aməllal gəl à ahəŋ, agodzàlla bəzi la ndzəfə. Ama Yesu aslèh məlo à masasəfok mawisiga uwatà à gəl la ndzəfə, ŋgaha awurà bəzi ala, avà à baba aŋha. ⁴³ Ŋgaha gesina aŋatà la abatà, ləv avəl atà à gay, kà məŋga aŋa ndzəfə aŋa Zəzagəla la mazləbay ŋgaha la maslay aŋha.

Yesu apəhay gay mamətsay la mawul à uda aŋha aya
(Mata 17.22-23; Mark 9.30-32)

Ama Yesu atapà azlaməna matapla la slaka aŋha, agòf à atà kà: ⁴⁴ “Fəw gay uwanay à sləm à abà lela! Kona aŋa dza kà tadəvəy à ahəl aŋa azladza.” ⁴⁵ Ama tatsənà gay uwatà aw, ahadə godega aŋa gay uwatà à ahəŋ, kà atà aŋa masəlay aw. Ŋgaha atà kà, guba akəs atà kà manav godega aŋha babay.

Uwa à məŋga gə, uwa?
(Mata 18.1-5; Mark 9.33-37)

⁴⁶ Kiya uwaga azlaməna matapla tadzəkà mabay vok gay la tetəvi la ama, kà masəl dza uwana məŋga gə la tataka aŋatà la abà. ⁴⁷ Yesu asəl madzugway aŋatà uwana tadzugway gesina la ləv aŋatà la tsəh, masla akəs bəzi ŋuvga, atsizllatəŋ à huma à gay, ⁴⁸ agòf à atà: “Dza uwana akəs bəzi ŋuvga uwanay kà, kà uwana awoya gi kà, masla babay kà akəs gi, ŋgaha dza uwana akəs gi, akəs dza uwana asləl gi à waŋ babay. Dza uwana bəziga la tataka aŋkul la abà kà, masla la uwana məŋga gə.”

Dza uwana masla məzam gami aw kà, masla kà slawda gami
(Mark 9.38-40)

⁴⁹ Yuhana adzəkà mabadma, agòfal: “Məŋga, mənəŋə dza anik uwana akudəkəh azlamasəfok mawisiga la sləm aŋak, ŋgaha məvərəla gay kà uwana anina aw.” ⁵⁰ Yesu agòf à atà: “Awaŋ, kà mana kavərəwla gay ma, kà uwana dza uwana masla məzam aŋkul aw kà, masla kà slawda aŋkul!”

Gudəŋ anik la kutso Samariya akweska Yesu

⁵¹ Mok uwana kaslà mad à zagəla aŋa Yesu adagay nekwa kà, akəs tetəvi kà mad à Urusalima. ⁵² Yesu asləl azlaməna masləlay la huma dadəŋ, tahəd, tadà à gudəŋ, uwana la Samariya la abà kà madəhalla azlatatak à ahəŋ gesina. ⁵³ Ŋgaha azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ uwatà takəs aw, kà uwana agə la tetəvi la ama, kà mad à Urusalima. ⁵⁴ Kiya uwaga à uwana azlaməna matapla Yuhana atà la Yakuba tatsənəŋ uwaga kà, tagòf: “Sufəl, asa à ka kà mənəv akəl atsa à ahəŋ la zagəla kà mababəh atà à gay ay?”* ⁵⁵ Ama Yesu agòlla vok, anəŋə atà à adi, ŋgaha aslèh à atà vok. ⁵⁶ Ŋgaha atà tahəd à gudəŋ anik à abà.

* 9:54 9.54 2 Sufəl 1.9-16

*Azlawana tayàh manəf Yesu Kristu
(Mata 8.19-22)*

⁵⁷ Mok uwana tatsizilla ala, dza anik agòd à Yesu: “Yesu, kəla slaka uwana kadàday kà gədànəf ka.” ⁵⁸ Ngaha Yesu agòdɔf: “Azlamayaka kà: afək anjatà la ahən, azladfiyan kà: gày anjatà la ahən, ama Kona anja dza kà bà, slaka mahən gəl à ahən anha la ahən kà maduw ləv aw.” ⁵⁹ Kiya uwaga Yesu agòd à anik aya: “Nəfà gi!” Ama masla agòdɔf: “Məngə, v à gi tetəvi, kà gi anja mal baba gulo dadən.” ⁶⁰ Ama Yesu agòdɔf: “Sàk azlamazimnekid talàh vok anjatà, ama kak kà, hād, kazà gay anja makoray Zəzagəla.” ⁶¹ Dza anik agòdɔf aya: “Sufəl, gi kà gənəf ka nəma, ama v à gi tetəvi kà maday, ‘Gi kà maday’, gədàgòd à huɔf gày gulo dadən.”^{*} ⁶² Yesu agòd à atà: “Kəla dza uwana adafa ahəl anha à səɔfuk sla à lig, ngaha anən à lig kà, masla kà, akəsa vok aya kà anja makoray Zəzagəla aw.”

*Sləray anja azlaməna asik dzik məɔf gəl anha səla
uwana Yesu asləl atà*

10

¹ La lig anja uwaga la ahən, Sufəl atsatsàmànì azladza anik dzik məɔf gəl anha səla, ngaha asləlata la səla səla la huma anha, à azlagudən uwana à abà, à uwana masla la gəl anha asəl madàɔh à abà. ² Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Sləray matsəɔf tatak la ahən anjwaw, ama azlaməna sləray kà dən aw. Kità kà, dèwàw kudà à dza ana makor tatak, kà masla anja masləl azlaməna matsəɔf tatak à wən dən. ³ Dàw, aganay gəsləl akul bokuba azlatuwən à tataka azlakəda fəta à abà. ⁴ Kazəbaw sili à ahəl, amiyaka kiwa anja tatak may, la kwimik babay aw. Katsizllaw à ahən la tetəvi la ama kà madàh ‘Ayyi’ à dza aw. ⁵ Kəla gày, uwana kadaw à gày kagòɔw dadən terənə kà: ‘Lapiya agay la kay uwanay.’ ⁶ Baŋa masla lapiya la ahən la kay uwatà, ayyi anja lapiya ankul adàdza à ahən lakəl anha, tsa baŋa kità aw kà, ayyi anja lapiya ankul anəfa akul. ⁷ Dzàw à ahən la huɔf gày anja lapiya, zùwàw, sàw uwana taf à akul à huma à gay gesina, kà uwana masla sləray kà azlayla masik anha. Ama katsetserahaw à gày à gày aw. ⁸ Baŋa kadàdaw à huɔf gudən anik à abà, ngaha takəs akul la ahəl səla, zùwàw tatak uwana taf à akul à huma akul à gay. ⁹ Wàràw azlaməna ɔuvats ala la gudən uwatà la abà, gòɔw à azlaməna madz à ahən la abatà kà: ‘Makoray anja Sufəl Zəzagəla kà nekwa la akul.’ ¹⁰ Ama baŋa kadaw à huɔf gudən anik à abà, ngaha takəs akul la ahəl səla aw kà, sàw à uda à tetəvi à ama, ngaha gòɔw à atà: ¹¹ ‘Aganay məɔf à akul burburu anja gudən ankul à adi, à uwana agàɔf à anu à asik la gudən ankul la abà. Tekedfika səlàw la lela kà: Makoray Zəzagəla kà adagay nekwa.’ ¹² La dziriga gəpəh à akul kà: La vuɔf seriya kà nɔləm adagay kà anja azlaməna madz à ahən la gudən Sodom, kà azlaməna madz à ahən la gudən uwanay la abà.”

*Ngərpa lakəl anja azlagudən uwana takweska Yesu
(Mata 11.20-24)*

¹³ “Ngərpa lakəl anjak à kak Korazən! Ngərpa lakəl anjak à kak Betsayda! Kà uwana agay nadzipo uwana tadfahən la tataka ankul la abà agay kà la gudən Tir la Sədon kà, nakà, dagay uwarà azlaməna madz à ahən la abà kà tatsàh kutso akəl à vok, ngaha la madaw abuh à vok, kà mapəhla ala kà, atà tapəh gay la ləv ala. ¹⁴ Kà uwaga à uwana gəgòɔf à akul kà: La vuɔf seriya kà, seriya uwana adàbəz azlaməna gudən Tir, la azlaməna

^{*} 9:61 9.61 1 Sufəl 19.20

gudəŋ Sədon kà, ɲuləm kà aŋatà, à kà aŋa gudəŋ aŋkul. ¹⁵ Ɗgaha kak, Kapernahum, kadzugw kà: ‘Gədazigəŋay tsərəh à zagəla’, kagod takay? Awaŋ, tadàdukw ka à vədah à gày akàl à abà.” ¹⁶ Kiya uwaga Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Dza uwana atsəb à akul sləm, atsəb à gi sləm babay, dza uwana akweska akul kà, akweska gi babay, ɲgaha akweska masla masləl gi à waŋ babay aya.”

Mawul à wan aŋa azlaməna asik dzik mədəf gəl aŋha səla

¹⁷ Kiya uwaga azlaməna asik uwaga tawul à waŋ, la marabay tsek-tsatsək tagòd: “Məŋga gami, amiyaka azlamasəsədok mawisiga babay kà takəs anu gay la ahəl ala, à mok uwana mədapəh à atà gay aŋak!” ¹⁸ “Haday”, Yesu agòd à atà: “Gənəŋà seteni atəd à ahəŋ la zagəla bokuba mawutsədəy aŋa habaga. ¹⁹ Tsənàwwàŋ, aganay gədavà à akul maslay kà akul aŋa mahabəh azlabebi ala, la azlaaliz, ɲgaha babay kà akul aŋa mahabəh ndzəda aŋa masla məzam ala gesina. Ɗgaha tatak mawisiga la ahəŋ adədəbani à akul aw.” ²⁰ Ama kəla kà, karabaw kà uwana azlamasəsədok mawisiga takəs gay aŋkul aw, ama kà, ràbàw kà, kà uwana sləm aŋkul matsetserayga la wakità aŋa sifa la abà, la zagəla la afik!”

Yesu arab

(Mata 11.25-27; 13.16-17)

²¹ La mok uwatà, Masasədok Zəzagəla ahənà Yesu ala la marabay, agòd: “Iyay, Baba Sufəl aŋa zagəla ɲgaha aŋa vədah, kikay gəgod à ka, kà uwana kafətla à azlabəzaga la ama ala tatak nasiriga uwana kahadəŋ à azlaməna masəl tatak uwana à adi: ‘Mədawur gəl’, tagod. Iyay Baba gəzləb ka kà uwaga.”

²² “Baba gulo abək à gi tatak gesina. Dza la ahəŋ asəl Kona aw, say Baba pəra asəl gi, dza la ahəŋ asəl Baba aw, say gi Kona aŋha pəra, ɲgaha la azlauwana, Kona apəhatàla masla pəra.”

²³ Ɗgaha Yesu agòla à huma à azlaməna matapla la slaka aŋha à gay, agòd à atà, à atà kokudə gəl aŋatà pəra: “Marabay kà aŋkul, kà uwana yewdi ankul tanəŋà tatak dzəba aŋha səla aw! ²⁴ La dziriga gəpəh à akul, azlaməna mapəh à atà gay à ahəl aŋa mapəh à azladza, la azlasufəl tayəh kà manəŋ uwaga kanəŋàwwàŋ lagwa, ama tanəŋàŋ aw. Ɗgaha kà matsənəŋ uwana katsənàwwàŋ lagwa, ama tatsənàŋ aw.”

Gay la gay la abà aŋa zil Samariya

²⁵ Masla mapəhla wakità mapəhay ala, asà à afik. Asəl matap ləv aŋa Yesu, kà mabəzal à tsəh la gay la abà, agòd: “Məŋga, mana à uwana, gədehəŋ kà gi aŋa mabəz sifa adəv à gay aw ma?” ²⁶ Kiya uwaga Yesu agòd: “Mana tatsetsər à wakità mapəhay à abà ma, aŋa kadzəŋay ma?”

²⁷ Masla awùlla à uda, agòd: “Wòyà Sufəl Zəzagəla aŋak, la ləv aŋak gesina, la ndzəda aŋak gesina, la haŋkəli aŋak gesina, ɲgaha la sifa aŋak gesina, ɲgaha wòyà masla magay aŋak, bokuba gəl aŋak uwana kawoyàŋ.” ²⁸ Kiya uwaga Yesu agòd: “Delga kawùlla à uda, Dahàŋ kiya uwaga zlà, kadàbəz sifa uwana adəv à gay aw.”

²⁹ Ama masla asəl mag gəl aŋa dziriga, agòd à Yesu: “Iyay zlà, uwa à masla magay gulo uwa?” ³⁰ Yesu agòd: “Iyay tsənàŋ: Dza anik atsizilla ala la Urusalima kà mad à Yeriko. La tetəvi la ama, azlaməna nabəra tasà à waŋ, tazlawàŋ, tazlàb masla, tazùw, ɲgaha tasàkàl à ahəŋ la ləv la ləv pəra. ³¹ La lig la ahəŋ, tsəhay azlaməna mav tatak à Zəzagəla aguwaŋ

la tetøvi uwatà. Mok uwana anønà dza uwaga kà, akèllal vavara à adi, aguwà la dørøv à uda anik. ³² Nğaha aya, zil Levi, (Uwana azlakaha à azlamøna mav tatak à Zøzagøla à sløray uwana la abà, tadfahanj la gày Zøzagøla la aku) anøfà tetøvi uwatà bay. Mok uwana adabøz à slaka uwatà, anønà dza uwaga, akèllal vavara à adi aya suwanj, aguwà la dørøv à uda anik. ³³ Agà la ahøn aya babay zil Samariya uwana la mauguzahay la abà, anøfà tetøvi uwatà babay suwanj, abøzà à slaka anja dza uwatà la løv la løv. Mok uwana anønàn, vok ahamàl kaykay kà masla. ³⁴ Nğaha azà vok à slaka anja niβ, apàlàhal azlaamik anja, la madfahàhal amàl à gøl, la iyaw matavøruk uwana azay la abà, bokuba mamleløn uwana azay la amik la abà, nğaha abàkal azlaamik uwaga, afà masla à tatak anja uwana à afik, masla aday la afik, nğaha adàla masla à gày mөлok dza à agu, la slaka uwana tadànønjal à adi lela. ³⁵ La bebøn bøn, mok uwana atsizlla ala, kà mad anja, ahèl gursu sèla à uda, avà à dza anja gày mөлok la magòfal: 'Fàl sløm lela à dza uwanay, la vudf uwana gødàwul à wanj à abanay kà, gi la gøl gulo, gødàpølla ka tatak uwana kadàziñ ala kà anja gesina.' " ³⁶ La lig la ahøn Yesu anavà à dza uwaga gà: "Iyay zlà, la tataka anja azladza makør uwaga la abà, ma uwala à uwana agà bokuba masla magay anja dza uwana azlamøna nabøra tazùw, tazlàb ala?" ³⁷ Masla mapahla mapøhay uwaga ala agòd: "Gi kà, dza uwana vok ahamàl kà masla, gøgòd." "Delga", Yesu agòfal, "Kak babay, häd, kadfahanj kiya uwaga babay suwanj zlà."

Yesu la mtøga Marta atà la Mariyama

³⁸ Mok uwana atà la tetøvi la ama la azlamøna matapla anja, ahäd à gudøn anik à abà. Mis anik la ahøn la abatà, sløm anja Marta, akès Yesu à mtøga anja la ahàl sèla. ³⁹ Deda anja mis uwatà la ahøn, sløm anja Mariyama, adzà madzay la makøla asik anja Suføl, kà matsøb sløm à uwana masla apøhay. ⁴⁰ Bokuba uwana sløray madagøl adakadf gøl à Marta à vok, nğaha agòd à Yesu: "Suføl, uwaga kà aza ka aw, tak à uwana deda gulo adasakgøla sløray à gøl gesina ay? 'Zlakà deda anjak', gòdøl!" ⁴¹ Suføl awulàlla agòdal: "Marta, Marta, katørøb gøl anjak la azlatatak anjuvaw kiga ma, kà mana ma? ⁴² Ama køla kà, tatak tekula la uwana akøsa vok! Mariyama kà, akèsànì tatak uwana dzøba anja sèla aw gà, uwana dza azøballanj ala aya aw tetuwa."

11

Gay lakøl anja madøv kudfa (Mata 6.9-13; 7.7-11)

¹ Kiya uwaga vørdi anik, Yesu adøv kudfa la slaka anik. Mok uwana adakød gøl à madøv kudfa, tekula la tataka azlamøna matapla la slaka anja la abà anàval: "Suføl, tàpanula madøv kudfa, bokuba anja Yuhana uwana atàpla azlamøna asik anja." ² Yesu agòd à atà: "Banja kadøvaw kudfa kà, gòdàw kà:

Baba,

Sløm anjak tsikaslaga agay masølay gà, la slaka azladza.

Nğaha makoray anjak atsa à wanj.

³ Và à anu tatak may asla à anu køla mahønay.

⁴ Matsan tsakana gami ala,

Nğaha anu bay la gøl gami anja mamatsin à azladza uwana ala, tadfahà à anu mawisiga à vok.

Nğaha, fà à anu sløm, kà seteni anja mapapat anu aw."

⁵ Ngaha Yesu agòd à atà: “Baṅa tekula aṅkul ada à mtøga slawda aṅha la tataka vòd agòd: ‘Slawda gulo, kamkam bèk à gi kaf gay borsew makèr tsi, ⁶ kà uwana slawda gulo anik agurùh à gi, asà à waṅ la mauguzahay, gəsəl tatak uwana gèvəl aw.’ ⁷ Tsənàw mabàdma à uda la kay aṅa dza anik uwanay tsi: ‘Sàk à gi titi, gədatsak gamagày à ama kà dagay uwarà, ṅgaha anu babay kà mədahan à ahəṅ la azlabəza gulo, tsewwa. Gəslala vok aṅa mas à afik aṅa mav à ka aya aw.’ ⁸ Nòdà à gi kà, masla adàsa à afik kà aṅa mavəl kà, kà slawda aw; ama adàsa à afik kà, kà uwana slawda aṅha ad à huma à gay la mazalay, la mapakla. ⁹ Ama gi kà gəgòd à akul kà: Nàvəw ṅgaha kadàbəzawwal, yàhàw ṅgaha tadàv à akul dèdàwwàṅ, ṅgaha dza uwana ayahay abəzal, ṅgaha dza apəzl gamagày à dza uwana azalay, ¹⁰ kà uwana kəla dza uwana anavay: abəzal; dza uwana ayahay: abəzal; ṅgaha dza apəzl gamagày à dza uwana azalahay. ¹¹ Baba ma aṅa uwa la tataka aṅkul la abà, baṅa bəzi aṅha anaval kilfi ma avəl bebi takay? ¹² Awma baṅa anaval slaslay ma avəl aliz ay? ¹³ Akul azlamawisiga nəma, ama kasəlaw mav tatak delga à azlabəza aṅkul, ṅgaha zlà ma adaməraka Baba uwana la zagəla la afik takay. A masla uwana avàhay Masasədok aṅha à azladza uwana tanaval?”

*Mapəh mawisiga lakəl aṅa Masasədok tsikaslaga
(Mata 12.22-30; Mark 3.20-27)*

¹⁴ Yesu adzəkà makudək masasədok mawisiga à dza anik lakəl ala à uwana adapakəṅ ala kà bada. Mok uwana masasədok mawisiga uwaga adasal à kəl ala, bada adzəkà mabàdma, ṅgaha ləv avəl à maham à ahəṅ dza à gay gesina la abatà. ¹⁵ Ama azladza anik la tataka aṅatà la abà, tagòd: “Belzəbul, sufəl aṅa azlamasasədok mawisiga la uwana avəl ndzəda kà makudəkàh azlamasasədok mawisiga.” ¹⁶ Azladza anik asà à atà malal à afək à ahəṅ, kà uwaga à uwana azladza anik tagòd: “Dahà à anu a ahəṅ nadzipo tsi, kà aṅa mapəhanula kà, Zəzagəla la uwana asləl kà à waṅ.” ¹⁷ Ama Yesu asəl madzugway aṅatà, agòd à atà: “Baṅa azladza gudəṅ tekula tatsàk ala, ṅgaha tapa guvəl la tataka aṅatà la abà kà, makoray ana gudəṅ uwatà kà azila, huđ gày la huđ gày tagwàh vok à gəl. ¹⁸ Tsa baṅa seteni la gəl aṅha adatsakla ma, kakay makoray aṅha ad à huma à gay aya ma? Tsa akul kagòdaw kà: Gəkudəkàh azlamasasədok mawisiga kà Belzəbul la uwana avà à gi ndzəda kagòdaw ma? ¹⁹ Iyay, akul kadzugwaw kà Belzəbul la uwana avà à gi ndzəda kà makudəkàh azlamasasədok mawisiga, uwaga kagòdàw. Kità ma, uwa adavà ndzəda à azlabəza aṅkul, kà makudəkàhla uwa? Kà uwaga à uwana tadəgah azlaməna seriya aṅkul. ²⁰ Ama tsa baṅa la Masasədok Zəzagəla la uwana gəkudəkàh azlamasasədok mawisiga uwanay kà, tsa kətà kà, gòdàw kà makoray aṅa Zəzagəla kà adabəz akul à vok lakana, gòdàw zlà!”

²¹ “Baṅa dza mabəlafaga abək kazlaṅa guvəl aṅha à vok, anəṅla gày aṅha lela, kà uwana akoray gesina kà ahəl adàlla vok aw. ²² Ama baṅa dza uwana aduwa masla la ndzəda atsa à waṅ à slaka aṅha, ṅgaha akəfəslal, ahəlla kazlaṅa guvəl aṅha uwana ala à uwana afà manəwəṅ aṅha à afik gesina. Ngaha ahəl tatak aṅha, avàh à azladza à uda gesina.”

²³ “Dza uwana anu səla aw kà, masla kà, masla məzam gulo. Ngaha babay, dza uwana azlak gi, kà mahamla gay à vok aw kà, masla kà, masla madàdasinla.”

*Mawul à waṅ aṅa masasədok mawisiga
(Mata 12.43-45)*

²⁴ “La mok uwana masasəḏok mawisiga adasa à uda la dza la abà kà, aday auguzahay la azlaslaka deyday gà gesina, ayàh slaka maduwləv. Ama baṅa abəzal aw kà, agodfay la gəl aṅha kà: ‘Lagwa kà, gəday, gədàwul à slaka gulo uwana à abà, gəsà à uda la abà.’ ²⁵ Ngaha awulay, abəzal à gəl kà masladayga lela, madəhəṅ à ahəṅ gà dzəba aṅha səla aw. ²⁶ La abatà kà, aday, ayahay azlamasasəḏok mawisiga anik à tsəh məḏəf, azlauwana taduwa masla la dzaṅdzaṅ, tatsa à waṅ atà nna, tadza à ahəṅ la abatà. Kiya uwaga kà madz à ahəṅ aṅa dza uwaga agay mawisiga dafuwa à gay uwana uwarà.”

Mas à afik la ahəl lela

²⁷ Mok uwana Yesu adapəh gay kiya uwanay kà, mis anik adzəkà mabəḏma la tataka maham à ahəṅ dza la abà: “Lapiya agay la mis uwana azəb ka la hud, ngaha la uwana avàhà à ka awà.” ²⁸ Ama Yesu agòḏal kà: “Lapiya agay kaykay kà la azladza, uwana tatsəb sləm à gay Zəzagəla, ngaha taf sləm à uwaga lela.”

*Nadzipo aṅa Yonas
(Mata 12.38-42)*

²⁹ Mok uwana dza adahama gay à vok la slaka aṅha kà, Yesu agòḏ à atà: “Azladza aṅa zamana uwanay lakana kà, azlamawisiga, dziriga aṅatà la ahəṅ aw. Atà tayàh nadzipo, ama nadzipo la ahəṅ tanəṅ aw, say aṅa masla mapəhal gay à ahəl Yonas uwatà pəra. ³⁰ Ngaha bokuba uwana Yonas apək nadzipo kà aṅa azlaməna gudəṅ Niniv kà, kiya uwaga Kona aṅa dza adəpak nadzipo kà aṅa azladza aṅa zamana aṅa lakana suwaṅ. ³¹ La vudf seriya kà, mis sufəl gà uwana la gəl la aku, adàgola à huma azladza aṅa lakana à gay, ngaha adəpuwa à atà gudzi à gəl, kà uwana asà à afik la tsəh la ahəṅ la makəḏ gəl à ahəṅ gudəṅ à vok, kà matsəb sləm à gay matsihila aṅa Salomon. Aganay à dza uwana aduwa Salomon la abanay lakana. ³² La vudf seriya azlaməna aṅa gudəṅ Niniv tadàgola afad à azladza aṅa lakana à gəl, ngaha tadəpuwa atà gudzi à gəl, à kà uwana azlaməna madz à ahəṅ la gudəṅ Niniv tapəh gay la ləv ala, la mok uwana tatsənà sayda aṅa Yonas. Ama dza uwana aduwa Yonas kà aganay la abanay zlà.”

*Gay lakəl uḏaka
(Mata 5.15; 6.22-23)*

³³ “Dza la ahəṅ avats fənəs maf à tsəh tasà aw, ama afay kà à slaka masəṛət fənəs à ahəṅ, kà mav uḏaka à azladza gesina, uwana tad à gày. ³⁴ Yewdi kà uḏaka aṅa vok aṅak: baṅa yewdi aṅak kà wurwur kà, vok aṅak gesina kà uḏaka, ama baṅa yewdi aṅak la dufvats kà, vok aṅak gesina kà la mələs la abà. ³⁵ Kiya uwaga kà, dāhà haṅkəli kà uḏaka uwana la vok aṅak kà, kà aṅa magay la mələs la abà aw. ³⁶ Iyay, baṅa vok aṅak gesina audfay, kokudfa magay la abà aṅa bəzi mələs la slaka anik kà, vok aṅak gesina kà adəgay uḏaka, bokuba fənəs uwana av uḏaka la hud gày gesina.”

Yesu adzəka gay

*à azla Farisəya à vok la azlaməna mapəhla mapəhay ala
(Mata 23.1-36; Mark 12.38-40)*

³⁷ La mok uwana Yesu adadəv mabəḏma à gay, zil Farisəya anik azəlal kà mazuw tatak may atà səla la mtəga aṅha. Yesu adà à gày à dza à tatak may à gəl. ³⁸ Kay, zil Farisəya uwaga akəs gəl la ahəl səla, kà uwana Yesu

apàl ahàl kà mazuw tatak may aw, azùw pèra. ³⁹ Sufèl agòdàl: “Akul, azla Farisèya kà kapalahaw azlatatak masala iyaw, la azlakèslad. Ama la hudf ankul kà, kahènàwla la makèsafèr dzèbanja, ngaha à gèl la adi gesina. ⁴⁰ Akul azlakusonju. Dza uwana adfahàn udaga uwaga, ma masla la uwana adfahà hudga à awtày takay? ⁴¹ Njulèm kavàw à azlamèna kufà à tatak uwana la kètsaw ankul la abà, la uwana la kèslad ankul la abà, ngaha tatak gesina adàgay dzahhà kà ankul.”

⁴² “Ngèrpa la akul, azla Farisèya! Kà uwana kavàw Zèzagèla makulo anja tatak ankul, bamèraka la azlatsèhay alàl bèzaga gesina bay, ama kapèsewaw dziriga la masal anja Zèzagèla. Tekedfika naka uwatà la uwana madfehèn kèla, ngaha mapèsew azlatatak anik anik deydayga uwanay gesina.”

⁴³ “Ngèrpa la akul, azla Farisèya! Kà uwana asa à akul azlaslaka materaga la azlagày madèv kufà la aku, ngaha aya asa à akul kà azladza tafahakulla ‘Ayyi’, la huma maham à ahèn dza gesina kà mapèhla gèl ankul ala, kà akul azladza mènja. ⁴⁴ Ngèrpa la akul! Akul uwana kapakàhàw kà bokuba azlazèvay uwana adakal à ahèn tabazl à abà tanènla aya aw, kalkal la kutso uwana tauguzahay la afik.”

⁴⁵ “Iyay”, tekula la tataka azlamèna mapèhla mapèhay ala la abà agòdàl: “Mènja, la mapèhay kiya uwaga kà, anu babay kà kagodfaha à anu ma kasèl nèmày?”

⁴⁶ Yesu agòd à atà: “Ngèrpa la akul, akul azlamèna mapèhla mapèhay ala! Kà uwana kabèdfaw dzègla à azladza à gèl, tsa tekedfik akul la gèl ankul kà, amiyaka la gay gèl ahàl babay kà, kadèbawani aw. ⁴⁷ Ngèrpa la akul! Akul uwana kanalahaw zèvay anja azlamèna mapèh à atà gay à ahàl kà mapèh à azladza, tekedfik azlababa ankul la uwana takàdàh atà. ⁴⁸ Kiya uwaga kà, akul azlamèna sayda anjàt à lakèl anja slèray anjàt uwana tafahàn. Kà uwana atà la uwana takàdàh azlamèna mapèh à atà gay à ahàl. Ngaha aya, akul kà katèrkakaslahaw la manjàh azlazèvay anjàt aya! ⁴⁹ Kiya uwaga à uwana Zèzagèla agòd la matsihila anja kà:

“Gèdàslèl atà à awtày azlamèna mapèh à atà gay à ahàl la azlamèna matapatàla tatak. Atà tadàkadfahay azlaanik anjàt, ngaha babay tadàtèrèrbah azlaanik anjàt aya!”

⁵⁰ Gèpèh à akul la dziriga kà, aniz anja azlamèna mapèh à atà gay à ahàl, uwana tasòkwah à vèdfah dagay madzèka gudèn à vok kà, tadànavay kà la ahàl anja azladza anja lakana. ⁵¹ Dagay aniz anja Abel tsèràh à aniz anja Zakari, uwana kakèdàw à tataka azlaslaka makad tatak à abà la slaka tsikaslaga. Gèpèh à akul la dziriga kà, tadànav aniz anja azladza uwaga kà la ahàl anja azladza anja lakana!”

⁵² “Ngèrpa la akul, akul azlamèna mapèhla mapèhay ala! Kà uwana kazèbàw tsèkurum uwana av tetèvi kà masèl tatak, uwala akul la gèl ankul kà, kadaw à gày la abatà aw, ngaha pèra aya kà, kadèdfaw gay à azladza anik uwana à ahèn, asa à atà mad à gày la abatà.”

⁵³ Mok uwana Yesu adasa à uda la abatà azlamèna mapèhla mapèhay ala la azla Farisèya tanèfà masla la gay, tanèvahal azlatatak anjuvaw la gay ala. ⁵⁴ Atà tayàh mabèzal à tsèh la azlagay mawisiga la abà, ngaha kà atà anja mapuwalla gudzi à gèl.

12

*Madàh hanjèli lakèl anja magolla dza
(Mata 10.26-27)*

¹ La kaslà uwatà kà, azladza dèbow dèbow tahamà gay à vok, tsèràh à uwana azladza tafàh vok asik à gèl kà atà kà atà. Teranà kà, Yesu kà, apèh gay kà à azlamèna mataplà la slaka anha dadàn, masla agòf à atà: “Nènàwla gèl ankul, kà tatak makèsliñ anà azla Farisèya, uwaga asal magòfay kà: Magolla dza anatà. ² Tatak mahadèhèñ à ahèñ gè gesina, adàgay mapèhla vok ala gè, ngaha tatak nasiri gè gesina adàgay masèlayga la dazuwaya. ³ Kèla tatak uwana kadahawwan la mèlès la abà kà, adàtsènla la paraka, ngaha tatak uwana kà nonuzawla la gèl la gèl la gay kà, uwaga adàgay bokuba mawiyaga la gay azàn.”

*Gay lakèl anà guba
(Mata 10.28-31)*

⁴ “Gègòfay kà akul, azlamèna gay lèw gulo, guba akès akul kà azlauwana takòf slèb vok aw. Kà uwana tatak anik la ahèñ tadèhèñ à uwana aduwa uwaga aw! ⁵ Ama aganay gèpèhakulla, dza uwana kahoyaw guba, kà masla: Guba akès akul kà Zèzagèla, kà uwana mok adakòf akul kà, asla kà maduw vok ankul à akàl uwana à abà, adàmatsila aw kèla, iyay, masla la uwana kahoyaw guba anha pèra.”

⁶ “Tak ma taslala vok anà maduw dègtsetsek zlo ala, kà anà sili sèla aw takay? Iyay, tekedika amiyaka tekula anatà kà azila la huma Zèzagèla aw. ⁷ Amiyaka anidz takasagèl ankul gesina kà, Zèzagèla asèl, la tekula tekula gesina anha. Guba akès akul aw, kà uwana kaduwaw azladègtsetsek gesina la manèñla akul à adi.”

*Maz sayda lakèl anà Yesu la mapuw ala gudzi à gèl
(Mata 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Haday, gègòf à akul la dziriga: Banà dza agòfay: ‘Gi anà Yesu la paraka’, ‘Anulo’, Kona anà dza adàgòfay la huma anà azlamalika anà Zèzagèla lakèl anha bay. ⁹ Ama banà dza apèhay mawisiga lakèl kà anà Kona anà dza, Kona anà dza adàpèh mawisiga lakèl anha suwan, la huma anà azlamalika anà Zèzagèla.”

¹⁰ “Kèla dza uwana apèh mawisiga lakèl anà Kona anà dza, adàmatsalan ala, ama kèla dza uwana agòfah à Masasèfok Zèzagèla kà, masla adàbèz mamatsila tsakana anha aw!”

¹¹ “Mok uwana tadàbayàh akul à azlagày madèw kudà à agu, banaw à huma anà azlasufèl, banaw à huma anà azlagumna kà anà madahàh akul seriya à gèl kà, guba akès akul à kà tatak uwana kadàpèhaw, kà matèf gèl ankul aw. ¹² Kà uwana la kaslà uwatà kà, uwana kadzugwaw aw kà, Masasèfok Zèzagèla adàpèhakulla adàgay la panaw ankul la awtày.”

Gay la gay la abà anà masla gorobu kusonju gè

¹³ Kiya uwaga dza anik la ahèñ, la maham à ahèñ dza la abà, agòf à Yesu: “Mènga, gòf à deda gulo kà: ‘Vàhàw lèmana, uwana baba ankul asàk à akul à ahèñ’, gòfal.” ¹⁴ Yesu awulàlla, agòfal: “Zil, uwa à uwana afà à gi à ahèñ, kà gi anà magay masla seriya anà mavàhakulla tatak ala la deda anak uwa?” ¹⁵ Kiya uwaga agòf à atà gesina: “Dahàw hanjèli la gèl ankul lakèl anà mawoy lèmana, kà uwana sifa anà dza kà la magay la ahèñ, amiyaka adàgay masla gorobu mènga gè, aw.” ¹⁶ Kiya uwaga Yesu apèh à atà gay la gay la abà uwanay la magòfay:

“Dza anik la ahèñ uwana agè la azlaalàk delga delga. ¹⁷ Masla adzugwaw la gèl anha, ‘Mana gèdèhèñ mi: Tsa uwala slaka aslèkà à gi anà matsakàh tatak may gulo à abà aw mi. ¹⁸ Lagwa kà, gèkalàh bèza vèfa uwanay

à ahəŋ gesina, ŋgaha gəŋalàh mənŋa mənŋaga, ŋgaha gədàtsakah azla-tatak gulo à abà gesina. ¹⁹ Ŋgaha gədàgoday à gəl gulo: Kak la tatak aŋuvaw, lagwa adàgay kà aŋa mavay dən; dùw ləv aŋak, zùw, ŋgaha sà, ràb aŋak, dùw asik à zagəla.’ ²⁰ Ama Sufəl Zəzagəla agòdàl: ‘Kak zil kusoŋuga! Zlahaw la vəd uwanay lakana kà kamətsay ma, ŋgaha ma adàgay ma aŋa uwa à tatak uwaga kadahaŋ à ahəŋ gesina uwa?’ ” ²¹ Kiya uwaga Yesu azalàn à gel, agòd à atà: “Kiya uwaga à uwana dza uwana ahamà ləmana aŋa gəl aŋha à ahəŋ kà, masla kà, galepi la huma yewdi aŋa Zəzagəla aw.”

Maf madzugway à Zəzagəla à afik
(Mata 6.25-34)

²² Kà uwaga à uwana Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha, “Kafawla kà gəl à ahəŋ kà tatak may uwana kadzadzaraawla kà vok aw, baməraka lakəl aŋa tatak matsokw à abà babay aw. ²³ Sifa ma aduwa tatak may aw takay? Ŋgaha ma vok aduwa tatak matsokw à abà aw takay? ²⁴ Nərèzàw azlakwakwak tsi: Uwala tasləkay aw, ŋgaha tatsəday babay aw, vəda aŋatà la ahəŋ, kà aŋa lebəŋ aw. Ama Zəzagəla adzadzara atà, akul ma kaduwawwan azlakolan uwaga aw takay? ²⁵ Uwa la tataka aŋkul la abà aslala vok aŋa maziŋ à mavay aŋa mamətsay aŋha à adi amiyaka ŋuv la aslasl gəl aŋha uwa? ²⁶ Ŋgaha ma, tsa baŋa azlabəza tatak babay kà, kaslawwala vok aw ma, kà mana kafawla kà gəl à ahəŋ lakəl aŋa azlatatak anik anik deyday ma? ²⁷ Nərèzàw bokuba uwana azlamawuratatay aŋa guf tazigəŋay tsi: Tadàh sləray aw, ŋgaha tavavəd slewzi kà aŋa lukut babay aw. Ama la dziriga gəgod à akul kà: Amiyaka bə Salomon uwana akòr ləmana aŋha aŋuvaw babay kà, aβəzà à lukut bokuba aŋa azlamawuratatay uwaga tatsokw à abà aw. ²⁸ Iyay zlà, Zəzagəla adàw lukut à azlakəsaf à vok uwana à vok la fəta bay lakana, tekedika atà kà lakana baŋaw lebəŋ kà tayakats à akəl à gay: Ŋgaha ma adàgay anu uwanay babay takay? Kay akul la madiŋal gəl à vok matsihilaga haday. ²⁹ Kiya uwaga kà, kafawla kà gəl à ahəŋ, la uwana kadəzuwwaw, la uwana kadəsaw aw, ŋgaha kagahaw azlaadi aw. ³⁰ Kà uwana uwaga kà, say azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, la uwana tayàh tatak uwaga koksikoksi. Ndzer Baba aŋkul uwana la zagəla la afik kà asəl tatak uwana kanawkuɗa aŋha gesina. ³¹ Fəwla kà gəl à ahəŋ dadən teraŋa kà, kà makoray Zəzagəla, la lig la ahəŋ kà masla adəkəs akul à ahəl ala dèwdèw tatak uwana kanavawwal.”

Ləmana la zagəla
(Mata 6.19-21)

³² “Maham à ahəŋ bəziga, guba akəs akul aw, kà uwana asa à Baba kà masla aŋa mav à akul makoray aŋha. ³³ Dàwàw azlatatak aŋkul ala, vāhàw sili gə à azlaməna kuɗa à uda. Pəkàw vok ankul ala kà kiwa sili uwana sili adəv à lag la aku aw, ŋgaha ləmana uwaga awisila la zagəla aw aw. Kà uwana la abatà kà, masla à gəl ad à abatà aw, marzaw la fafay bay awisəŋ ala aw. ³⁴ Kà uwana slaka uwana ləmana aŋak la abatà kà, la abatà bay kà, ləv aŋak adz à ahəŋ babay suwan!”

Azlamagamza uwana tadz à ahəŋ la adi

³⁵ “Gàw madàh vok à ahəŋ gə, wàdàhàw parapara aŋkul à tsəh lela, ŋgaha bay fənəs aŋkul agəh mavats à ahəŋ gə. ³⁶ Gàw bokuba azlamagamza uwana takud mənŋa aŋatà ala, à baŋa ahəd à mazəb mis, kà atà mapəzlal gamagày la mok uwana mazalahay aŋha adàsa à wan.

³⁷ Marabay à gay kà la azlamagamza uwana mənğa aṅatà atsa à waṅ, abəz atà à gəl la adi. La dziriga gəpəh à akul kà, mənğa aṅatà adàwad parapara aṅha à tsəh, ṅgaha adàdzàh atà madzay, kà mavàh à atà tatak may la gəl aṅha. ³⁸ Baṅa mənğa aṅatà asa à waṅ la tataka vəd, adàduw uwaga babay, baṅa abəz atà à gel la adi kà, marabay agay la atà! ³⁹ Tsəbàw sləm à gay uwanay lela: Agayṅa zil gày asəl kaslà uwana masla à gəl atsa à waṅ kà, mazləl gày aṅha la vəd kà, naka masla kà naka adzəhal aw huyip à ahən à ahəṅ la adi, kà mad à gay aṅha, aṅa masla à gəl aw. ⁴⁰ Akul babay kà, gàw nekwa, kà uwana la mas à waṅ aṅa Kona aṅa dza babay kà adàgay kà bà kiya uwaga la gurùh!”

Azlamagamza səla
(Mata 24.45-51)

⁴¹ Kiya uwaga Piye agòdàl: “Sufəl kà aṅami la uwana kapəhay gay la gay la abà uwaga, awma kà aṅa azladza gesina takay?” ⁴² Kiya uwaga Sufəl agòdàl: “Kità ma, uwa à masla sləray dziriga, ṅgaha haṅkəliga uwa? Uwaga kà dza uwana mənğa aṅha afà à gəl aṅa azlamagamza anik, kà masla aṅa mavàh à atà tatak may la kaslà uwana asa à atà. ⁴³ Marabay agay la magamza uwana mənğa aṅha awul à waṅ, abəzal à gəl la sləray aṅha la abà. ⁴⁴ Haday, gəpəh à akul la dziriga: Ndzer, zil gày adàvə ləmāna aṅha à ahəl aṅha gesina. ⁴⁵ Ama baṅa magamza uwaga agòday la ləv aṅha la tsəh: ‘Mənğa gulo kà adàsafay’, ṅgaha adzəka makəsafər la mazlabàh azlamagamza anik anik gesina, ṅgaha aday à mazuway à abà, à masay à abà, apaka masla guzu. ⁴⁶ Kiya uwaga kà, mənğa aṅha adàsa à waṅ la gurùh, la mavakay uwana adzugw mas à waṅ aṅa mənğa aṅha aw. Kiya uwaga kà, mənğa aṅha adàsal ṅgərpa, kà uwana akudəṅ ala aw, masla kà tadàfay kà à tataka aṅa azlaməna tsakana à abà.”

⁴⁷ “Tekedika magamza uwana asəl tatak uwana asa à mənğa aṅha, akuda mənğa aṅha ala aw kà, adəhəṅ kà bokuba uwana asa à gəl aṅha pəra, mazlabay adàslal mənğa. ⁴⁸ Ama kà aṅa magamza uwana asəl madəh uwana asa à mənğa aṅha aw, ṅgaha adəh sləray uwana agay tazlabla kà, tadàzlabay kà ṅuv pəra, kà uwana asəl aw. Dza uwana tavəl tatak mənğa kà, la slaka aṅha kà, tanaval kà mənğa suwaṅ; ṅgaha aya dza uwana tafal à ahəl mənğa tadənaval mənğa suwaṅ.”

Yesu atsala mavàhla à waṅ
(Mata 10.34-36)

⁴⁹ Yesu agòd: “Gi kà, gəsà à waṅ kà, kà masəlla akəl à waṅ à gudəṅ à vok, ṅgaha asa à gi kà agay mavats vok gə. ⁵⁰ Batem anik la ahəṅ tadəfəhəṅ, nənəw madz à ahəṅ gulo la mazaw la gəl la uwaga la abà tsi, gətərebay tsərəh adəpakà vok. ⁵¹ Akul ma, kagòdaw ma, gəsəlla lapiya à kutso uwanay à abà, kagòdaw takay? Awaṅ, gəgod à akul, ama mavàhla la uwana gəsəlla à waṅ. ⁵² Dahəw haṅkəli, dagay lakana, huđ gày aṅa dza uwana atà zlo la kay, tadətsak kəla azladza makər tadəhamay à azladza səla à gəl, ṅgaha səla adəham à makər à gəl. ⁵³ Baba adəgola afad à bəzi aṅha à gəl, iyà babay adəgola afad à dugu aṅha à gəl, dugu bay adəgola afad à iyà à gəl. Dzedzi misga adəgola afad à kuhuwa aṅha à gəl, ṅgaha kuhuwa aṅha babay adəgola afad à dzedzi aṅha misga à gəl.”☆

Matsənəṅ godega aṅa məlo
(Mata 16.2-3)

⁵⁴ Kiya uwaga Yesu agòf à maham à ahəŋ dza aya: “La mok uwana kanəŋaw habaga atsa à afik la matəf à ahəŋ afats, katskats kagodaw kà: ‘Iyaw adàsuway’, uwaga apakàhà vok, haday. ⁵⁵ Baŋa kanəŋaw afad adəday la gəl la aku, ‘Aŋuf adàgay la ahəŋ’, kagodaw, uwaga bay kà apakàhà vok, haday. ⁵⁶ Kay, akul kà akul azlaməna magolla dza, kasəlaw mavàh məlo uwana ala la vəfah, ŋgaha la uwana la zagəla, ŋgaha ma kà mana katsəlaw godega aŋa məlo uwanay lakana aw zlà ma?”

Matsən vok gay la masla məzam
(Mata 5.25-26)

⁵⁷ “Kà mana akul la gel aŋkul kadahaw vok seriya à vok aŋkul à gəl kà madz à ahəŋ la dziriga la abà aw ma? ⁵⁸ Baŋa dza apuwà à ka gudzi à gəl kà, la mok uwana akul à tetəvi la ama, kadaw à huma seriya akul səla kà, wəf vok à uda kà akul aŋa matsən vok gay səla, ŋgaha kà masla aŋa maf ka à ahəl aŋa masla seriya aw, ŋgaha bay kà masla seriya aŋa maf ka à ahəl aŋa azlaslodzi aw, ŋgaha kà azlaslodzi babay aŋa maduw ka à daŋay aw. ⁵⁹ La dziriga gəpəh à ka kà, kadàsa à uda la abatà aw, say baŋa katsatsakwàh azlamatəm à ahəŋ sili aŋak à waŋ gesina dadàŋ!”

13

Mapəh gay la ləv ala baŋaw mamətsay

¹ La kaslà uwatà, azladza anik tasà à waŋ kà mapəh à Yesu gay lakəl aŋa azla Galili, uwana Pilatus akəf atà, à mok uwana tahəd kà maf tatak aŋatà à slaka mav tatak à Zəzagəla. ² Yesu agòf à atà: “Haday, ma kadzugwaw ma azla Galili uwaga ma: ‘Tadəhəŋ mawisiga uwana aduwa aŋa azla Galili anik uwanay,’ kagodaw takay? ³ Awaŋ, gəgod à akul gesina, baŋa kapəhaw gay la ləv ala aw kà, akul gesina kadəzahawla bokuba aŋatà babay. ⁴ Iyay zlà, azladza kulo gəl aŋha mtəgis uwana məŋ gəy la gudəŋ Silowe atəf à gəl, adzamàhà atà ala ma, akul ma, la madzugway aŋkul ma, azlaməna tsakana taduwà azlaməna gudəŋ Urusalima anik kagodaw takay? ⁵ Kay! Awaŋ, gəgod à akul, ama baŋa kapəhaw gay la ləv ala aw kà, akul gesina kadəmatasaw à gay bokuba atà babay.”

Gay la gay la abà aŋa gudəv uwana av mayyay aw

⁶ Kiya uwaga Yesu apəh à atà gay la gay la abà uwanay la magodəy: “Dza anik la ahəŋ, gudəv la guf matavəruk aŋha la abà. Masla atsizlla ala, ahəd kà mayàh mayyay la vok aŋha, ama abəzal aw. ⁷ Masla à dza aŋa guf, agod à masla mapəs guf aŋha: ‘Kay, nəŋəŋ tsi, dagay mavay makər gəsàhà waŋ kà mayàh mayyay la vok aŋha, ama gəbəzal aw, adadza à slaka à gəl deyday, kiya kà, gəkəsay aya aw, nàts à ahəŋ.’ ⁸ Ama masla mapəs guf agodəl: ‘Məŋga gulo, kamkam, sàkal la viya uwana aya, gədàla à tsəh aŋha gədətəkal vərəw à tsəh dadəŋ. ⁹ Baŋa gədədehəŋ kiya uwaga kà, zlahaw kà adəyyay, nərəz tsərəh à kà vuɸ anik, baŋa ayya aw kà: Kadənatə à ahəŋ!’ ”

Yesu awur mis makələh à vəfah gə ala, la vuɸ maduw ləv

¹⁰ La vuɸ maduw ləv, vərđi anik, Yesu adzəkà matapla tatak à azladza la gəy madəv kuɸa la aku. ¹¹ La abatà aga la ahəŋ mis masla dʒuvatsga, uwana agà makələh à vəfah gə dagay mavay kulo gəl aŋha mtəgis. Masasəɸok mawisiga adakalahal gay à vok, aslalla à vok aŋa matsizlla ala aw. ¹² Mok uwana Yesu anəŋà mis uwaga azàlal la magodəl: “Lagwa kà, wūr ala la dʒuvats aŋak la abà!” ¹³ Abəkəkal ahəl à gəl, ŋgaha la katskats, mis atsizlla

ala, ngaha adzèkà mazlèb Zèzagèla la matsèkay. ¹⁴ Ama mènnga aña gày madèv kudfa kà, gèl akàdal à vok, lèv avàlal à gay kà mawur dza ala uwana Yesu awuràñ ala vudf maduw lèv. Agòd à maham à ahèñ dza: “Mavakay mukwa la ahèñ la tsèh aña kasukwa, à uwana dza aslala vok aña madfah slèray. Sàhàwwàñ, tawarakulla la azlamavakay uwaga la tsèh, awkà kasawwan kà mawarakulla la mavakay maduw lèv aw!”[✧] ¹⁵ “Iyay”, Sufèl Yesu agòd à atà: “Akul azlamèna magolla dza, kèla uwabeyuwi ankul ma apàlành sla anha ala banaw ziwññu anha ala la vudf maduw lèv kà madla atà à iyaw à abà aw takay?” ¹⁶ Ngaha ma bamèraka mis mayyi à tsèh ala aña Abèraham, uwana tak seteni adatsin à sasala anha à abà mavay kulo gèl anha mtègis, ngaha ma azlayla kà vok aña mapèlèñ ala la sasala anha la abà la vudf maduw lèv aw takay?” ¹⁷ Mawul à uda aña Yesu uwaga akèlla ziruwì à azlamèna mèzam anha à gèl gesina; ama maham à ahèñ dza tagà la marabay mènnga kà azlaslèray nadzipo uwana Yesu adfahàhàn.

*Gay la gay la abà aña tsèhay hamadz
(Mata 13.31-32; Mark 4.30-32)*

¹⁸ Apèh à atà gay la gay la abà anik, agòd à atà: “La mana makoray Zèzagèla adèbani vok ma? La mana à uwana gègagazlèla ma?” ¹⁹ Yesu agòd: “Makoray Zèzagèla kà, gègagazlèla la tsèhay hamadz uwana atsà à uda la lig gày aña dza: Azigènay, apaka magol ahaf, tsèràh à uwana azladiyan tasaha à wan kà manjàlành gày anjàt à afik.”

*Gay la gay la abà aña tatak mamèsl tatak ala
(Mata 13.33)*

²⁰ Kiya uwaga Yesu agòd à atà aya: “La mana gègagazlèla makoray Zèzagèla ma? ²¹ Makoray Zèzagèla kà kalkal la tatak mamèsl tatak ala, uwana mis akotsèñ à pèhàw dogum zlo à tsèh, uwana adfah kilo dzik sèla gèl anha sèla, tsèràh à uwana amèsl magol pèhàw uwaga ala gesina.”

*Gamagày slèrkutskuts gà
(Mata 7.13-14,21,23)*

²² La maday anha la abà à Yesu kà, aguwàhà à uda la azlamèñ gudèñ la abà, la azlabèza gudèñ la abà gesina, ngaha la matapla tatak à azladza la tetèvi aña maday à Urusalima la ama. ²³ Kiya uwaga dza anik anav: “Mènnga, kà mana azladza ñuv pèra tadàbèlay ma?” Ama Yesu agòd à atà: ²⁴ “Wàdàw vok à uda kà mad à gày la gamagày slèrkutskutsga uwaga; la paraka gèpèh à akul kà, azladza anjvaw tadàyah aña mad à gày la abatà, ama tadàslay aw.”

²⁵ Agòd à atà: “La mok uwana zil gày adatsizlla ala adatsak à gamagày à ama kà, akul uwana la uda kadàdzawka mazalahay la magodfay: ‘Sufèl, Sufèl, pèzl anu à ama ala.’ Ama masla adàtsizlla ala, adàgodf à akul: ‘Akul gesina uwaga, gèsèl slaka uwana kaguwan la abà aw, gèsèl akul aw.’ ²⁶ Ngaha kadàgodfawwal: ‘Mèzàw tatak mèsàh tatak gesina kà la slaka gà anina, ngaha aya katàpàhànula tatak la azlagudèñ gami la abà.’ ²⁷ Ngaha aya adàgodf à akul: ‘Gèsèl akul aw, gèsèl slaka uwana kaguwan la abà aw, zàw gi vok akul gesina ankul, uwana kadfahàw mawisiga.’[✧] ²⁸ La abatà la uwana kadàtawaw, la mapad slidf la tsèh ala tèrawawa, la mok uwana kadànèñaw Abèraham, Isak, Yakuba, ngaha la azlamèna mapèh à atà gay à ahàl, kà mapàh à azladza gesina la makoray Zèzagèla, tekedfika akul kà akul mawits akul à uda gà. ²⁹ Ngaha aya kà, azladza tadàsa à wan la tsèh

✧ 13:14 13.14 2Musa 20.9-10; 5Musa 5.13-14 ✧ 13:27 13.27 Mahabay 6.8

la ahəŋ, la matəf à ahəŋ afats, la mas à afik afats ŋgaha la gəl la aku bay. Ŋgaha atà tadàbəzal slaka madza madzay la tatak may lakəl la makoray aŋa Sufəl Zəzagəla. ³⁰ Kiya uwaga azlaanik la tataka azlaməna huma la abà, tadàgay azlaməna lig, ŋgaha azlaanik la tataka azlaməna lig la abà bay kà, tadàgay azlaməna huma.”

*Vok ahama Yesu kà Urusalima
(Mata 23.37-39)*

³¹ La kaslà uwatà kà, azla Farisəya anik tazà vok à slaka Yesu, ŋgaha tagòfal: “Dà aŋak la abanay. Hād à slaka anik kà uwana Herod asal makəf ka!” ³² Ŋgaha Yesu agòf à atà: “Dàw, kadàpəhaw à hayyàŋ uwaga kà kiya uwanay: Aganay gəkudəkàh azlamasəfok mawisiga la mawar azladza ala lakana, lebəŋ, ama la mavakay makər aŋha kà gədəkəf gəl à sləray gulo. ³³ Ama kəla kà, say gətsizilla ala lakana, lebəŋ, la vudf uwahà, kà uwana akəsa vok kà aŋa masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla aŋa maməts à uda aŋa huf gudəŋ Urusalima aw, say la huf gudəŋ Urusalima kəla.”

³⁴ “Urusalima, Urusalima kak la uwana kakàfàh azlaməna mapəh à atà gay à ahəl aŋa Zəzagəla, uwana aslālàh kà atà à waŋ gesina. Asik dəŋ gədayahah maham gay à azladza aŋak à vok la slaka gula, bokuba gotsak uwana ayàh maham gay azlabəza aŋha à vok, la tsəh gogozlāh aŋha. Ama kakəsàw aw. ³⁵ Haday, lagwa kà, gày aŋkul adàpak ŋvagay. Ama gi kà, gəpəh à akul la dziriga kà, akul kadànəŋaw gi, tsəràh à kaslà uwana kadàgòfaw kà: ‘Zəzagəla apis gay à dza uwana à vok, atsa à waŋ la sləm aŋa Sufəl Zəzagəla’, aw.”✧

14

Yesu awur masla fuvats ala

¹ Vərđi anik, Yesu ahād à mtəga aŋa tekula aŋa məŋga aŋa azla Farisəya la vudf maduw ləv, kà mazuw tatak may. Azladza uwana la abatà, tanərèz Yesu lela. ² Dza anik la ahəŋ uwana makəsl vəfah gə la abatà la huma aŋha. ³ Yesu apəh gay à azlaməŋga aŋa azlaməna mapəhla mapəhay ala la azla Farisəya: “Wakità mapəhay gami ma avà tetəvi kà mawur dza ala la vudf maduw ləv takay?” ⁴ Ama asà à atà mawulla gay à uda aw. Kiya uwaga abək ahəl à masla fuvats à gəl, awurəŋ ala, ŋgaha asàk à dza uwatà, adà aŋha. ⁵ Yesu agòf à atà: “Uwa à uwana bəzi aŋha aŋkaw kokur aŋha atəf à suwa à abà ma la vudf maduw ləv kà, azəb à uda aw uwi?” ⁶ Dza la ahəŋ aslāla vok kà mawulla gay à uda lakəl aŋa uwaga aw.

Gay lakəl aŋa mayahani slaka ŋgaha lakəl aŋa mazalahay

⁷ Iyay, la abatà Yesu anərèz mayahani slaka aŋa azladza uwana tazālāh atà à maham gay à vok à abà. Tayahay kà azlaslaka delga. Kiya uwaga apəh à atà gay uwaga: ⁸ “Baŋa dza azàla ka à madəvaday mazəb mis à abà kà, kayàh slaka madza madzay delga gə dadəŋ aw. Zlahaw dza anik la ahəŋ, à uwana tazālāh à madəvaday uwaga à abà, adfuwa ka bay ma? ⁹ Ŋgaha kà pəra masla mazallāh akul atsa à waŋ, agòf à ka: ‘Kona, sàkla slaka uwaga à dza uwanay.’ La abatà kà, kak kà magol ziruwī adahama ka à gəl kà matsizilla ala la huma, kà mad à lig. ¹⁰ Ama baŋa tazàla ka kiya uwaga kà: Hād, kadza aŋak à madzay la lig. Kà uwana la mok uwana masla mazallāh akul adàda à awtày kà, adàgòf à ka: ‘Slawda, kak kà, zà vok à huma à gay la abanay’, la abatà kà, kà aŋak kà adàgay dzəba aŋha

✧ 13:35 13.35 Mahabay 118.26; Yereimiya 22.5

søla aw la huma azladza uwaga gesina, kà kak aña mad à huma à gay.✠
¹¹ Kà uwana kèla uwabeyuwi uwana azigøn gøl aña kà, tadàwulla ala à lig. Ngaha dza uwana awulla gøl à vødàh kà, tadàdalla à huma.”

¹² Kiya uwaga Yesu agòd à dza uwana, azàlàh babay: “Iyay zlà, baña kavà tatak may, bañaw kata kaf à uda kà, kazàllàh azlaslawda aña la azladedà aña, bañaw la azlayaga aña, la azlamøna magay aña, uwana azlagalepiga pøra aw. Way kà atà babay kà tadàzalla ka vørdi anik, kà mazuw tatak, kà uwana baña tazàla ka kà bokuba tapølla ka uwana à abà tazùw la mtøga anak suwañ. ¹³ Ama baña kat kaf à uda kà, zàlàh kà azlamøna kudà, azlamagodu, azladeri ngaha la azlaguløf pøra. ¹⁴ Kità kà, kadàgay la marabay, kà uwana atà kà taslala vok aña mapølla ka à abà aw. Uwaga kà Zəzagøla la uwana adàpølla ka à abà la mavakay uwana adàwulla azladza dziriga à uda la mamøtsay.”

*Gay la gay la abà aña møy mat kaf à uda
 (Mata 22.1-10)*

¹⁵ Mok uwana tatsøn gay uwaga kà, tekula la tataka aña azladza uwana la tatak may la adi, agòd à Yesu: “Tsa kètà kà, marabay agay la dza uwana adàzuw tatak may aña la makoray aña Zəzagøla!” ¹⁶ Yesu agòd à atà: “Dza anik la ahøy, atà magol kaf à uda, ngaha azàlàh azladza añuvaw. ¹⁷ La mok uwana tatak adahøy kà, asløl magamza aña kà mazalàh azladza uwana tapàh à atà: ‘Sàw à wañ, sàw à wañ adagay, kà uwana tatak may kà adahøy!’ ¹⁸ Ama gesina aña tàdazøkà manav kamkam la tekula tekula. Matera agòd à magamza: ‘Gi, gøsùkw guf kà, asa à gi, gøday kà manøy, kamkam bàsgøy.’ ¹⁹ Kiya uwaga masøla agòd al aya: ‘Gøsùkw sla sødük zlo, gøday gødàgurla atà sløray, kamkam bàsgøy.’ ²⁰ Ngaha anik agòd al aya suwañ: ‘Gi kà, gødazøb mis kà bà lagwa lagwa, kà uwaga à uwana gøslala vok aña manøf ka aw pøra.’ ²¹ Kiya uwaga magamza awul à slaka møyga aña, apøhal uwana tapàhal gesina. La abatà kà, zil gày apæk løy, la magodday à magamza aña: ‘Hàd, katskats à azlavada-vaday à afik, la azlagay barama à ama la huf gudøy la abà, ngaha hàd kasølla azlamøna kudà à wañ, la azlamagodu, la azlaguløf ngaha la azladeri gesina!’ ²² Zvek la huma, uwana uwaga adadaha vok kà, magamza asà à wañ agòd à møyga aña: ‘Møyga, uwana kapøh kà, adahà vok, ama slaka atamà à ahøy bà gotønañ aya.’ ²³ Kiya uwaga møyga agòd à magamza aña: ‘Lagwa kà, dàh à azlabøza mazløramàh tetøvi à ama, la azlalig zlagam, fàh à atà gasa à gøl, kà masølla atà à wañ kà aña mahønla aña gày gulo! ²⁴ Ndzer, gøpøh à akul la dziriga kà, azlauwana gøzàlàh atà takwèsàh kà, tetuwa tadàtap tatak may gulo tetuwa aw.’ ”

*Tatak uwana dza apakla masla madinjal gøl à vok la slaka Yesu
 (Mata 10.37-38)*

²⁵ Maham à ahøy dza añuvaw tanøfà Yesu la tsøh. Yesu agøla vok, ngaha agòd à atà: ²⁶ “Baña dza asal, manøf gi kà, say apøsew baba aña, la iyà aña, la mis aña, la azlabøza aña, la azladedà aña ngaha amiyaka gøl aña dadàñ. Tsa baña kiya uwaga aw kà, aslala vok aña magay masla matapla la slaka gulo aw. ²⁷ Kèla dza uwana akøs mamøtsay aña, ngaha anøf gi aw kà, aslala vok aña magay masla matapla la slaka gulo aw. ²⁸ Baña dza asal mañal magol gày kà, say adza madzay dadàñ, atugw tatak uwana adàziñ ala gesina dadàñ. Baña sili aslay kà mahønlan aña, la uwana adzøka sløray. ²⁹ Awkà baña adzøka maf godega à gày à ahøy

përa, uwala à adàhənəŋ ala aw kà, kəla dza uwana adànəŋ gày uwana ahənla aw kà, tadàdzəka makəfaslal. ³⁰ Tadàgodfay: ‘Nəŋàw tsi, kona uwanay tsi: Adzəkà maŋal magol gày, uwala aslala vok aŋa mahənəŋ ala aw tsi!’ ³¹ Kiya uwaga babay la sufəl uwana asal map guvəl la sufəl anik kà, say adza madzay dadən, kà manərəzay à baŋa dza dəbow kulo aslala vok aŋa map guvəl la dza dəbow dzik səla. ³² Baŋa aslay aw kà, tsa sufəl anik uwanay aləg kərkər dadən kà, say asləl gay kà manav masəl vok atà səla.” ³³ Yesu agòf kiya uwaga babay zlà: “Baŋa dza apəsew tatak aŋha gesina aw kà, aslala vok aŋa magay masla matapla la slaka gulo aw!”

Slugul uwana azladfay aw
(Mata 5.13; Mark 9.50)

³⁴ “La hadfay gə kà, slugul kà tatak delga. Ama baŋa azladfay aya aw ma, kakay dza azladəŋ ma? ³⁵ Uwaga akəsa vok baməraka aŋa kutso aw, ŋgaha bay apək arəguwa babay aw. Uwaga kà say maftukw ala përa. Dza uwana sləm lakəl kà atsəbal sləm lela zlà!”

15

Gay la gay la abà aŋa tuwaŋ mazilaga ŋgaha uwana tabəzal
(Mata 18.12-14)

¹ La abatà azlaməna mazəb hadama la azladza anik uwana madz à ahəŋ aŋatà kà lela aw kà, tazà vok à slaka Yesu kà matsəbal sləm. ² Azla Farisəya la azlaməna mapàhla mapəhay ala taŋəŋüz à tsəh ala kà atà kà atà la magodfay: “Nəŋàw, konnay akəs azlaməna tsakana kà la ahəl səla tsi, ŋgaha tazùw tatak may la slaka gə la atà nna tsi.” ³ Kiya uwaga Yesu apəh à atà gay la gay la abà uwanay, agòf à atà:

⁴ “Uwa la tataka aŋkul la abà uwana akor tuwaŋ dzim, ŋgaha tekula aŋatà azila à ama, asak à dzik ladəga gəl aŋha ladəga gə uwanay la fəta, kà masla aŋa mad mayàh tekula gə uwaga tsəràh à uwana abəzal aw uwi? ⁵ Mok uwana adabəz tuwaŋ aŋha kà arabay, akəsay, af à kuda. ⁶ Mok uwana adà à mtəga kà, adzəka mazalàh azlaslawda aŋha la azlaməna magay aŋha, la magodf à atà: ‘Məràb anina, kà uwana gəda bəzal tuwaŋ gulo uwana azalà.’ ⁷ Kiya uwaga babay gəgodf à akul kà, marabay məŋga adəgay la zagəla la afik, kà aŋa masla tsakana tekula uwana apəh gay la ləv ala, aduwa dza dzik ladəga gəl aŋha ladəga gə uwanay, uwana: ‘Anu azladziriga’, tagodf.”

Gay aŋa gursu uwana azalà ŋgaha tabəzal

⁸ “Awma mis ma uwala à uwana akor gursu kulo, ŋgaha tekula azilə à ama, kadzugwaw ma, avats fənəs, asladf gày, ŋgaha ayahay la haŋkəli, tsəràh à uwana abəzal aw takay? ⁹ Mok uwana adabəzal gursu aŋha kà, azàllàh azlaslawda aŋha la azlamatetegi aŋha gesina, ŋgaha agòf à atà: ‘Məràb anina, kà uwana gursu gulo uwana azalà kà gəda bəzal adəgay!’ ¹⁰ Kiya uwaga babay, gəgodf à akul kà, marabay adəgay la zagəla la afik, la slaka azlamalika aŋa Zəzagəla, kà mapəh gay la ləv ala aŋa masla tsakana tekula, uwana atsà à huma aŋa Zəzagəla.”

Gay aŋa kona mazilaga la mawul à waŋ aŋha

¹¹ Kiya uwaga Yesu agòf aya: “Dza anik la ahəŋ agə la azlabəza səla. ¹² Kiya uwaga, mabəziga bəziga agòf à baba aŋha: ‘Baba və à gi humà ləmàna, uwana adəgay aŋulo!’ Kiya uwaga baba avahà ləmàna à azlabəza aŋha səla ala. ¹³ Mok uwana adahəni à ahəŋ ŋuv, mabəziga bəziga adàw humà makoray aŋha ala, adà aŋha kərkər la sili gə. La abatà azà sili

aŋha ala la magogotsay aŋa gudəŋ à vok la abà gesina. ¹⁴ Kiya uwaga, mok uwana adakəđ tatak aŋha gesina kà, magol may adzəkà vok la gudəŋ uwatà la abà, ŋgaha adzəkà mawoy tatak, ama tatak la ahəŋ aw. ¹⁵ Masla ahàd à mtəga dza anik aŋa gudəŋ uwatà la abà uwana asləl à guf aŋha à abà kà manəŋla azlanamzi. ¹⁶ Masla kà ayàh kà bà mahən hud aŋha ala, la azlamaholahola uwana azlanamzi tapadəy, ama dza la ahəŋ avəl aw. ¹⁷ Təh, awùlal à gəl lakəl aŋa madz à ahəŋ aŋha uwana uwarà, agòđ: ‘Azlaməna sləray aŋa baba gulo kà tatak may aduwa atà, ama gi kà, masla la uwanay gəmətsay kà may ma, kakay ma?’ ¹⁸ Lagwa kà, ŋuləm, gəda à mtəga baba gulo gəđagòđal: Baba, kamkam gəđahà mawisiga à Zəzagəla à vok, ŋgaha à kak à vok bay. ¹⁹ Baba, lagwa kà, azlayla kà vok kà mazal gi ala bəzi aŋak aya aw! Ama lagwa kà, fà à gi à ahəŋ bokuba gi magamza aŋak!’ ²⁰ La abatà kà atsizlla ala, kà mad à mtəga baba aŋha.”

“Mok uwana aləg kərkər la gày aŋa baba aŋha kà, baba aŋha anəŋəŋ kà, atsa à waŋ. Ŋgaha vok ahaməl kaykay. Hadzak, asà à afik, atsəđal à ama, avəl kà, akəsà vok la marabay. ²¹ Bəzi uwaga agòđal: ‘Baba, kamkam gəđahà mawisiga à Zəzagəla à vok, ŋgaha à kak à vok. Lagwa kà, azlayla kà vok kà mazalgəla bəzi aŋak aya aw!’ ²² Ama baba agòđ à azlamagamza aŋha: ‘Katskats, sàwla dawara delga à waŋ, kaduwal à vok; fàwwal dzeda à ahəl, bəkàwwal kwimik à asik. ²³ Lagwa kəsàw vèlik magagseyga à waŋ, kakəđaw, məpəđ ŋgaha mərəb, ²⁴ kà uwana bəzi gulo uwana agà bokuba mamətsayga kà aganay, adawul à uda la sifa aya, azalà, ama adagay mabəzalga.’ Ŋgaha kiya uwaga tadzəkà marabay.”

²⁵ “Tekedika magol bəzi aŋha kà, agà la fəta. La mok uwana atsà à waŋ la fəta, uwana adagay nekwa la gày kà, atsənà talakway la azladəs la madəvaday gesina. ²⁶ Magol bəzi uwaga azàla magamza tekula, anəvalla gay ala: ‘Mana ma à uwaga adadzəkà vok la mtəga gami ma?’ ²⁷ Kiya uwaga magamza agòđal: ‘Deda aŋak kà adawul à waŋ. Masla gà la uwaga, baba aŋak akəđ vèlik magagseyga uwatà, kà uwana awùlla à waŋ la wurwur.’ ²⁸ Nəŋ, adzəkà mapak ləv, ŋgaha akəs mad à gày aya aw. Kiya uwaga baba aŋha asà à uda, adəval kudà kà mad à gày. ²⁹ Ama masla agòđ à baba aŋha: ‘Baba, mavay dəŋ à uwana gi la slaka aŋak, didi gədakweska mapəhay aŋak aw. Ama bà məzezak babay kà, kavà à gi aŋa marabla la azlamanalay gulo aw! ³⁰ Ama baŋa kà aŋa bəzi aŋak uwanay adadadas tatak aŋak ala la zlapay la tsəh, ŋgaha adawulla à waŋ kà, kakəđal vèlik uwana məgagsəŋ aya ma kà mana ma?’ ³¹ Ama baba agòđal: ‘Bəzi gulo, iyay, kak la ahəŋ koksikoksi la gi, gəsəl. Kasəl kà, dèwdèw tatak uwana gəkoray kà uwaga kà aŋak aw takay?’ ³² Ama lakana kà, akəsà vok kà, məvalàh à zagəla, la mahab madəvaday, kà uwana deda aŋak uwana agà bokuba mamətsayga kà, aganay adawula à uda la sifa aya, azalà ŋgaha adagay mabəzalga aya kà uwaga à uwana mərəbay!’ ”

16

Gay la gay la abà aŋa magamza kaskasga (Mata 25.14-30)

¹ Kiya uwaga Yesu agòđ à azlaməna matapla la slaka aŋha aya: “Dza galepi gà la ahəŋ uwana agà la magamza lakəl aŋa ləmana aŋha gesina. Ŋgaha azladza tasàhàla gay uwana à waŋ, magamza aŋha uwaga adəhahəŋ la tatak aŋha. ² Məŋga aŋha azàlal, agòđal: ‘Mana ma à uwana gətsenəŋ lakəl aŋak ma? Iyay, tūgw à gi godega aŋa sləray aŋak lagonay, kà uwana kadəgay magamza gulo aya aw!’ ³ Magamza adzugw la gel

aŋha, agòd: ‘Aga, mənğa gulo azəb gi à tatak aŋha lakəl ala ma, mana ma à uwana gədehən lagwa zlà ma? Mapəs guf, ndzəda gulo la ahən aw. Matsatsàh tatak babay, ziruwı. ⁴ Iyay, təga, gəsəl uwana gədədehən à mok uwana adəzəb gi à tatak aŋha lakəl ala. Azladza la ahən à uwana tadəfa à gi à ahən à mtəga aŋatà.’ ⁵ Kiya uwaga azələh azladza uwana goder aŋa mənğa aŋha agəhà à atà la vok tekula, tekula. Agòd à matera: ‘Nna à goder aŋa mənğa gulo, uwana agà kà la vok ma?’ ⁶ ‘Aməl kuvu goŋgoŋ dzim’, agòdal. Magamza agòdal: ‘Wakità aŋa goder aŋak kà, aganay, dzà madzay katskats, katsetser goŋgoŋ dzik zlo!’ ⁷ Nğaha anavà dza anik aya: ‘Kak ma, nna aga kà la vok ma?’ ‘Nalkama nesesa dadərmokw zlo.’ Magamza agòdal: ‘Kak bay kà, aganay à wakità aŋa goder aŋak: Tsetsər dadərmokw ufa!’ ⁸ Kiya uwaga mənğa aŋha, azləbà magamza kaskasga uwana adəhà uwaga gesina la demdem, kà uwana azladza aŋa gudən à vok lakana taduwa à azladza aŋa ufaka la katskats la sləray aŋatà la abà.”

⁹ Yesu azələn à gəl, agòd à atà: “Kəsaw vok slawda la azlaləmana aŋa gudən à vok uwanay, nğaha kà vuɔ uwana kadəbəzaw à tatak aw kà, tadəkəs akul à slaka madz à ahən, uwana adəv à gay aw. ¹⁰ Kà uwana dza uwana dziriga la azləbəza tatak la abà kà, masla kà dziriga la azlamən tatak la abà babay. Nğaha dza uwana kaskas la azləbəza tatak la abà kà, masla kaskas la azlamən tatak la abà bay. ¹¹ Tsa baŋa akul kagaw dziriga la tatak uwana la abà, tafà à akul à ahəl la gudən uwanay la vok aw, ma uwa à uwana adəfa à akul ləmana dziriga à ahəl zlà ma uwa? ¹² Baŋa akul kagaw dziriga la ləmana aŋa azladza anik aw, ma uwa à uwana aslala vok mav à akul ləmana aŋkul uwa?”

¹³ “Kiya uwaga dza la ahən atsəp azlamənğa səla à huma à gay aw: Apəsew anik, nğaha akəs gay aŋa anik; awoy anik, nğaha akweska anik. Kiya uwaga babay zlà, kaslawwalla vok kà matsəp Zəzagəla à huma la sili aw.”

Azlamapəhay anik aŋa Yesu

(Mata 11.13; 5.31-32; Mark 10.11-12)

¹⁴ Azla Farisəya tatsənà gay uwaga gesina, takəɔasl à Yesu, kà uwana atà kà, azlaməna mawoy sili mənğa. ¹⁵ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Akul kà: ‘Anu azladza dziriga’, kagodəw la huma aŋa azladza la madəh gasa. Ama Zəzagəla asəl madzugway aŋkul. Uwana azladza tanəroz bokuba tatak mənğa gə kà, la huma Zəzagəla, kà uwaga kà bokuba tatak deydayga pəra.”

¹⁶ “Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl la azlamapəhay aŋa Musa tapəh gay lakəl aŋa makoray Zəzagəla tsərəh à kaslè aŋa Yuhana masla madəh batem. Dagay la mok uwatà kà, kəla uwabeyuwi adəh gasa kà mad à makoray Zəzagəla à abà. ¹⁷ Zagəla la kutso kà adəv à gay la butu, à kà matəɔla aŋa mapəhay nɔvga la wakità Zəzagəla la abà.”

¹⁸ “Kəla dza uwana akudək mis aŋha, nğaha azəb anik kà adada à gəl gaw, nğaha dza uwana azəb mis uwana zil aŋha akudəkay babay kà, adada à gəl gaw suwaŋ.”

Dza galepi atà la Lazar

¹⁹ “Dza galepi anik la ahən, uwana atsakwəh à diri mativga à abà uwana tsakalay aŋatà kà zlazlada. Masla kà adzəhà à ahən kà say la matsidəy la abà pəra. ²⁰ La abatà kà, masla kuɔa anik la ahən uwana sləm aŋha Lazar. Vok aŋha gesina kà bə amik amik tsatsabasla. Adzəhà à ahən la slaka mahən à ahən la gay gamagəy aŋa galepi. ²¹ Asal mahən huɔ aŋha

ala la azlatatak may mapøtsèh pøtsèhga, uwana atàd à ahøj la table aña galepi uwaga la afik, ama aslà aw. Ngaha aya kà, azlakèda tasàhà à wañ kà mamøtødàh amik aña uwaga la abatà kà, azàhøj kayak. ²² Masla kudà uwatà amøts, ngaha azlamalika tasà à wañ, tazèb masla, tadàlla à slaka Abøraham la zagøla. La lig la ahøj kà, galepi uwaga amøts suwañ, talà, tatùw lela. ²³ Galepi uwaga kà asà ngørpa møjga la mezewi. La matørebay aña la abà kà, anøjà à zagøla kørkør kà, anøjà Abøraham la Lazar la slølef aña lakøl. ²⁴ Ngaha masla adzøkà mazalahal la magodfay: ‘Baba Abøraham, vok ahamà ka kà gi, sløl Lazar à wañ, atàp gay gøl ahàl aña à iyaw abà, kà matasgøla alàh gulo, kà uwana gøs ngørpa møjga la gày akàl uwanay la abà.’ ²⁵ Ama Abøraham agodfal: ‘Iyay bøzi gulo, dzügw tsi, kazùw matsidfay la mok uwana kaløg la sifa, ama Lazar kà asà ngørpa møjga. Lagonay kà, adabøz à matsidfay suwañ la abanay, ngaha kà kak, kadabød à matørebay à abà. ²⁶ Ngaha aya kà, la tataka gami la abà la akul kà, magol aføk zøjzøjga la ahøj; avahanula. Azladza uwana la slaka gami la abanay taslala vok aña mad à uda à slaka añkul aw, ngaha azlauwana la slaka añkul taslala vok aña mas à gay babay à slaka gami aw.’ ²⁷ Galepi agòd: ‘Kamkam, baba Abøraham, sløl Lazar à mtøga baba gulo, ²⁸ kà uwana azladeda gulo la ahøj zlo aya, kà masla aña mapøh à atà à vok à abà, kà atà aña mas à wañ à slaka uwanay gi la abà aw.’ ²⁹ Ama Abøraham agòd: ‘Musa la azlamøna mapøh à atà gay à ahàl kà tapøh à atà. Say takøs gay añatà pøra!’ ³⁰ Galepi agòd: ‘Awañ, baba Abøraham, diga aw. Ama baña dza awul à uda la mamøtsay, ahàd, la uwana tadøkøs gay aña, ngaha tadàpøh gay la løv ala.’ ³¹ Kiya uwaga Abøraham agòd: ‘Baña tatsøna gay aña Musa la azlamøna mapøh à atà gay à ahàl anik aw kà, amiyaka bà dza uwana awùlla à uda la mamøtsay, adàday babay kà, tadàtsøn gay aña aw’ ”, kiya uwaga Yesu apøh à atà.

17

Tsakana

(Mata 18.6-7,21-22; Mark 9.42)

¹ Yesu agòd à azlamøna matapla la slaka aña: “Tatak uwana adàdahla azladza à tsakana à abà la ahøj koksikoksi. Ama ngørpa adàgay la dza, uwana adàh uwaga. ² Njuløm tawadaf dzøgla à kuda, taduw à dørøv à abà, à kà uwana adukw tekula aña azlabøza uwanay à tsakana à abà. ³ Dahàw hanjëli lela!”

“Baña deda aña adaha tsakana kà, pøhal la tølømna; baña atuw lakøl aña tsakana aña kà, matsallañ ala. ⁴ Baña adahà à ka tsakana à vok asik mødøf la mavakay la tsøh, pøra køla madàh tsakana kà, atsa à wañ atuway lakøl aña kà, matsallañ ala gesina.”

Madiñal gøl à vok

⁵ Azlamøna matapla tagòd à Suføl: “Zànula madiñal gøl à vok gami à gøl!” ⁶ Suføl agòd à atà: “Agayña la madiñal gøl à vok añkul à gay la ahøj bakøt tsøhay hamadz kà, naka: “Bødà vok ala la abanay, häd kadàtsøb vok à dørøv à abà!”, kagodaw à gudøv kà, naka uwaga kà apakakulla vok, kà uwana akul la madiñal gel à vok.”

Sløray aña magamza

⁷ “Uwa la tataka añkul la abà, à uwana magamza aña apøs guf banaw anøjla azlatatak kà, la mok uwana adasa à wañ la føta kà: ‘Sà à wañ katskats, kadza à tatak may à gøl’, agodfal uwa? ⁸ Awañ, ama agodfal kà:

‘Dàh gi tatak may, bèdfla lukut, kà mav à gi tatak may la tatak masay, la lig la ahəŋ kà pəra, kak kadàdzəka mazuw tatak, la masay suwaŋ.’
 9 Kagodfaw ma, ‘Kikay’, agodf à masla sləray uwana adfahàlla kiya uwanay kagodfaw takay? Awaŋ, uwaga kà sləray aŋha. 10 Akul babay kà kiya uwaga: Mok uwana kadafahaw uwana tapəh à akul gesina kà, gòdāw kà: ‘Anu azlaməna sləray deydayga pəra’, gòdāw; ‘Mədfahəŋ kà uwana uwaga kà, agay kà sləray gami pəra’.”

Yesu awara azlaməna akəl zagəla ala kulo

11 La mok uwana Yesu adà à Urusalima kà, aguwà la gay makwi aŋa Samariya atà la Galili. 12 La kaslā uwana masla azlādā à huđ gudəŋ anik à abà kà, azlaməna akəl zagəla kulo tagagam la masla. Tatsàzl à fəta à awtày. 13 Nŋaha tazà kuda à zagəla la mawiyay: “Yesu, məŋga, vok ahama ka kà anu!” 14 Masla anəřəz atà, agòd à atà: “Dàw kadəpəhawla vok aŋkul à azlaməna mav tatak à Zəzagəla!” La mok uwana atà la asik lakəl kà maday kà, tanəřəz vok aŋatà kà: Tawàrla.✱ 15 Kiya uwaga tekula la tataka aŋatà la abà, uwana anəŋəŋ kà adawurla kà, awùl à slaka Yesu la mazləb Zəzagəla la kuda zləkkà. 16 Atədf à makəla asik aŋha la magodfay: ‘Kikay’. Masla kà tekeđika zil Samariya. 17 Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Azladza kulo tawàr ala aw takay? Atà la azlaladəga anik uwanay la? 18 Dza la ahəŋ adzùgw kà mawul à awtày kà mav kikay aw. Say məlok dza uwanay pəra.” 19 Nŋaha Yesu agòd à dza uwana awùl à waŋ: “Sà à afik, həd aŋak; madinał gəl à vok aŋak adawur ka ala!”

*Mas à waŋ aŋa makoray Zəzagəla
(Mata 24.23-28,37-41)*

20 Azla Farisəya tanavà Yesu: “Mbà makoray Zəzagəla adàsa à waŋ mi”, tagòdfal. Yesu agòd à atà: “Makoray Zəzagəla kà, atsa à waŋ la kiya uwanay aŋa manəŋəŋ la yewdi aw. 21 Nŋaha dza aslala vok babay kà magodfay kà: ‘Aganay la abanay, baŋaw agatày la abatày’, tagodfay babay aw. Səlāw kà, aganay la tataka aŋkul la abà à makoray Zəzagəla.”

22 Masla agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Azlamavakay anik tadàsa à waŋ à uwana kadəyahaw la iyaw tugwi kà manəŋ Kona aŋa dza bā à mavakay tekula, ama kadənəŋawwaŋ aya aw. 23 Nŋaha azladza tadəgodfah à akul Kristu kà ‘Aganay la abanay, baŋaw agatày la abatày.’ Kakəsaw gay aŋatà aw, kadaw la abatà aw! 24 Kà uwana bokuba habaga uwana awutsədf à uda la ləv zagəla la abà, dagay la tsəh la ahəŋ tsərah à gəl à agu kà, la kiya uwaga adəpaka vok la vuđ mas à waŋ aŋa Kona aŋa dza babay. 25 Ama kəla kà say asa ŋgərpə məŋga dadəŋ, ŋgaha kà say azladza aŋa zamana uwanay takweska masla aya dadəŋ. 26 Bokuba uwana apakàhà vok la zamana aŋa Nuhu kà, kiya uwaga à uwana adəpaka vok babay la mavakay aŋa Kona aŋa dza.✱ 27 La zamana uwatà azladza tazàw, tasàh, tazàb mis, tavàh azladəgam aŋatà à zil, tsərah à mavakay uwana Nuhu adà à kəslah iyaw à agu. Ama atà kà, tadzùgw tatak anik đikidiki tsərah à uwana mazlaha asà à waŋ azàhà atà ala aw.✱ 28 Apakà vok la zamana aŋa Lot bay kà kità: Tazàw, tasàh, tasàkwàh, tadàwàh ala, taslèkàh tatak, ŋgaha taŋàlāh azlagày aŋatà. 29 Ama la mavakay uwana Lot asà à uda la gudəŋ Sodom la abà kà, Zəzagəla aduw akəl à ahəŋ la zagəla uwana la abà, kadàh kà kadàh. Nŋaha azaha azladza ala gesina.✱

✱ 17:14 17.14 3Musa 14.1-32 ✱ 17:26 17.26 1Musa 6.5-8 ✱ 17:27 17.27 1Musa 7.6-24 ✱ 17:29 17.29 1Musa 18.20-19.25

³⁰ Adàpaka vok kalkal la uwaga la vudf mas à waŋ aŋa Kona aŋa dza babay.”

³¹ “Kiya uwaga babay la mavakay uwatà kà, dza uwana la gəl gày la afik kà, amiyaka kazlaŋa aŋha la kay kà, adàsa à ahəŋ kà mahəlay aw. Ngaha babay kà, dza uwana la guf la abà kà, adàwul à mtəga babay aw. ³² Dzùgwàw lakəl aŋa mis aŋa Lot tsi. ³³ Dza uwana ayàh matəf sifa aŋha kà, adàziŋ ala, ngaha dza uwana atùw sifa aŋha aw kà, adàtəfəŋ uwaga. ³⁴ La dziriga gəpəh à akul: La vudf uwatà kà, azladza səla la kəslah tekula la afik kà, tekula tadàzəbəy, tekula tadàsakal. ³⁵ Azlamis səla la vəl tekula la afik kà, tekula adàzəbəy, tekula tadàsakal. ((³⁶ Aya kà, azlazil səla la guf tekula la abà, tekula tadàzəbəy, ngaha tekula tadàsakal.))” ³⁷ Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aŋha tanàv: “Sufəl, uwaga ma adàpaka vok ma lala?” Masla agòdf à atà: “La slaka uwana tatak mamatsayga la ahəŋ la uwana azlakwatsamu taham gay à vok la abatà.”

18

Gay la gay la abà aŋa mis kuɗa atà la masla madàh seriya

¹ La lig la ahəŋ Yesu apəh à atà gay la gay la abà kà aŋa mapəhatàla kà masak à madəv kuɗa la tsəh ala la ahəŋ la maruw vok à ahəŋ aw. ² “Masla seriya la ahəŋ la gudəŋ anik ahoy guba aŋa Zəzagəla aw, ngaha akəs gay aŋa dza babay aw. ³ La gudəŋ uwatà la abà babay kà, mis kuɗa anik la ahəŋ, asàh à waŋ à slaka aŋha la magòfal: ‘Dàh à gi seriya la masla məzam gulo.’ ⁴ Asik dəŋ masla seriya akwesàhal à gəl, ama la lig la ahəŋ adzùgw la gəl aŋha: ‘La dziriga kà, guba az à gi kà aŋa Zəzagəla aw, gəkəs gay aŋa azladza aw. ⁵ Ama lagwa kà, mis kuɗa uwanay atərəb gi ayigəla kà, gəɗàhla seriya aŋha ngaha masla aŋa masàh à waŋ aŋa mawis à gi gəl à vok aya aw.’ ” ⁶ Kiya uwaga Sufəl Yesu agòdf: “Tsənàw uwana masla seriya mawisiga uwanay agòdf tsi. ⁷ Kətà zlà ma, Zəzagəla kà adàɗah dziriga à azlauwana atsatsàmàni atà aw, kagòɗaw takay? Adàɗah dziriga à azlauwana tanàval tatak mavakay la mahəŋay gesina. Ngaha vok ahamàl kà atà babay aya. ⁸ Bà la dziri gəpəh à akul kà, adàɗah à atà dziriga la katskats. Tekedik ma, baŋa Kona aŋa dza adàsa à waŋ ma, adàbəz à madiŋal gəl à vok à gəl la vəɗah takay?”

Gay la gay la abà aŋa

zil Farisəya ngaha la masla mazəb hadama

⁹ Uwana Yesu apəh gay la gay la abà uwanay kà, kà aŋa azladza anik, uwana tapakà gəl aŋatà ala kà: ‘Anu azladza dziriga la huma Zəzagəla’, tagòdf, tapəsəw azladza anik. ¹⁰ “Azladza səla tatsizilla kà mad madəv kuɗa la məŋ gày Zəzagəla la aku. Anik zil Farisəya, anik uwanay masla mazəb hadama. ¹¹ Zil Farisəya atsizilla ala, adəv kuɗa la kiya uwanay: ‘Sufəl Zəzagəla, kikay gəgòdf à ka, kà uwana gi kà, gi kiya azladza anik aw. Kà uwana atà kà: Azlaməna gəl, azlamawisiga, azlamabila! Zəzagəla, kikay gəgòdf à ka, kà uwana gi kà kiya masla mazəb hadama uwanay aw! ¹² Ngaha aya kà, asik səla gəkəs nəlay la kasukwa la tsəh, kəla tatak gulo uwana gəbəzal kà, gəvəhay tekula la gay aŋa makulo gesina.’ ¹³ Ama masla mazəb hadama atsizilla à fəta à awtày, aslà kà madzək yewdi à zagəla aw, ama atatàsilla gay ləv: ‘Sufəl Zəzagəla gulo, vok ahama ka kà gi, à gi uwana gi masla tsakana!’ ¹⁴ Gəpəh à akul la dziriga kà, masla la uwana adà à mtəga la ləv sətakaga, à kà dza anik uwanay. Kà uwana

kəla uwabeyuwi uwana azigən gəl aŋha kà tawulla à lig, ŋgaha kəla dza uwana awulla gəl aŋha à vədah kà, Zəzagəla adàdalla à huma.”

*Azladza tasàhla azlabəza à slaka Yesu
(Mata 19.13-15; Mark 10.13-16)*

¹⁵ Azladza tasàhla azlabəza à Yesu à waŋ, kà masla aŋa mapis à atà gay à vok, ŋgaha azlaməna matapla la slaka aŋha taslàh atà məl à gəl. ¹⁶ Ama Yesu azàla atà la magodfay: “Sàkàw azlabəza tasa à waŋ à slaka gulo, kavəraw atà ay aw, kà uwana makoray Zəzagəla kà aŋa azlatsəhay azlauwaga! ¹⁷ La dziriga gəpəh à akul: Kəla uwabeyuwi uwana akəs makoray aŋa Zəzagəla bokuba azlabəza uwanay aw kà, adàda à makoray Zəzagəla dīkidiki aw!”

*Kohana galepi gà
(Mata 19.16-30; Mark 10.17-31)*

¹⁸ Masiga anik aŋa azla Yahudiya anavà Yesu la magodfal: “Məŋga, kak delga, mana à delga gədfəhəŋ, kà gi aŋa maβəzal sifa adəv à gay aw ma?” ¹⁹ Yesu agòdfal: “Kà mana ‘Kak delga’, kagòd à gi ma? Dza delga la ahəŋ aw, say Zəzagəla kokudfa gəl aŋha pəra delga. ²⁰ Kasəl mapəhay uwana la wakità Zəzagəla la abà ay? Kada gəl gaw aw, kakədf dza aw, kada à gəl aw, kadfahà fida lakəl aŋa dza anik aw, ŋgaha zləkàw baba aŋak la iyà aŋak!”[☆] ²¹ Kohana agòd: “Uwaga kà, dagay la bəziga la uwana gekəs uwaga gesina.” ²² Uwana Yesu adatsən uwaga kà, agòdfal: “Lagwa kà, tatak tekula atəm à ka kà à ahəŋ! Kəla tatak gesina uwana kakoray kà: Dàw ala, vāh à azlaməna kudfa à uda gesina, ŋgaha sà à waŋ, kanəfa à gi, kadàbəz ləmāna la zagəla!” ²³ Ama mok uwana kohana atsən uwaga gesina kà, aməts à ahəŋ la adi, kà uwana galepi. ²⁴ Uwana Yesu anəŋəŋ kà, adapak ləv kà, agòd: “Hadfay gà, kà zlazladfa kà dza galepi aŋa mad à makoray Zəzagəla. ²⁵ Nuləm zlugumi aguwa à uda la afik lepiri, kà dza galepi aŋa mad à makoray Zəzagəla.” ²⁶ Kiya uwaga azlauwana tatsəbal sləm kà, tadzəkà magodfay: “Tsa aŋa kità ma, uwa à uwana aslala vok aŋa maβəlay zlà ma uwa?” ²⁷ Yesu agòd: “La slaka azladza kà zlazladfa, ama la slaka Zəzagəla kà zlazladfa aw.” ²⁸ Kiya uwaga Piyer agòdfal: “Tsənəŋ anu kà, mədāsək tatak uwana à ahəŋ məkor gesina, kà manəf ka.” ²⁹ Yesu agòd à atà: “Gəpəh à akul la dziriga kà, baŋa dza asək gày aŋha à ahəŋ, à mis aŋha à ahəŋ, à azladedā aŋha ahəŋ, à azlabāba aŋha à ahəŋ, à azlabəza aŋha à ahəŋ kà makoray Zəzagəla kà, ³⁰ dagay lakana la zamana uwanay adàbəz tatak aŋuvaw, ŋgaha la huma la gay aya kà, adàbəz sifa adəv gay aw aya!”

Yesu awulla gay aŋa mamətsay aŋha à tsəh

*la mawul à uda aŋha kà maməkər
(Mata 20.17-19; Mark 10.32-34)*

³¹ Yesu ahəl azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla uwatà à tsəh, ŋgaha agòd à atà: “Tsənəwwəŋ, aganay mədàda à Urusalima, kà uwana la abatà la uwana tatak uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl aŋa mapəh à azladza tatsətsər adəgədf à afik, lakəl aŋa Kona aŋa dza. ³² Tadəkəs masla, tadàvā à ahəl aŋa azladza uwana azla Yahudiya aw, atà tadəkədəslal, tadətsakal magodfahay à gəl la matafal slesliβ à vok. ³³ Tadəzlabay la kurpi, tadəkədfay. ŋgaha la mahəŋay maməkər kà, adəwul à uda la mamətsay.”

[☆] 18:20 18.20 2Musa 20.12-16; 5Musa 5.16-20

³⁴ Ama azlamèna matapla tatsènà godega anha aw, kà uwana godega anja gay uwatà kà, ahàdàtàn à adi, tasèl uwana Yesu apèh aw.

Yesu awura guləf ala

(Mata 20.29-34; Mark 10.46-52)

³⁵ Uwana Yesu azlábèz gudən Yeriko kà, guləf anik madza madzay gà la gay tetəvi, atsatsàh tatak la abatà. ³⁶ Mok uwana atsènà dərükdərük anja maham à ahən dza uwana tadà à awtày kà, katskats masla adzəkà manavay la magoday: “Uwaga ma, mana ma aguwa ma?” ³⁷ Azladza tagòfal: “Yesu, zil Nazaret la uwana ada à awtày kiya uwaga la maham à ahən dza la tsəh.” ³⁸ Kiya uwaga adzəkà mawiyay la magoday: “Yesu, Yesu, Kona anja David, vok ahama ka kà gi.” ³⁹ Ama azladza uwana taguwà à huma taslāhal məl à gəl, “Dzà à ahən titi!”, tagòfal, ama azà kuda à zagəla la mawiyay aya: “Kona anja David vok ahama ka kà gi, gəgod à ka!” ⁴⁰ Kiya uwaga Yesu atsizilla à ahən, “Sàwğəla à waŋ!”, agòd à atà. Mok uwana tadàlla guləf à slaka anha, anavà guləf la gay ala: ⁴¹ “Mana asa à ka, kà gədahən ma?”, Yesu agòfal. “Məŋga, asa à gi kà gənənla la yewdi gulo”, guləf awulàlla. ⁴² La abatà: “Nən ala, madinjal gəl à vok anjak adawur ka ala!” ⁴³ Kiya uwaga, uɖak, anənla la kirim yewdi, ŋgaha anəfà Yesu la tsəh la mazləb Zəzagəla. Mok uwana maham à ahən dza anənà uwaga kà, gesina anatà tazləbà Zəzagəla.

19

Yesu atà la Zase

¹ Mok uwana Yesu adada à gudən Yeriko kà, aguwa à uda la huɖ gudən la abà. ² Dza anik la ahən, uwana sləm anha Zase la abatà, masla kà məŋga anja azlamèna mazəb hadama, ŋgaha galepi aya, ³ ayàh manən Yesu. “Uwa à Yesu uwatà uwi?”, agòd, ama aslā aw, kà uwana maham à ahən dza kà anjувaw, ŋgaha babay kà azigən aw, agəɖ à ahən desl. ⁴ Ahàd à huma à gay la mahoyay, ahàd à gudəv à afik, ŋgaha kà masla anja manən Yesu, uwana aguwa à awtày la tetəvi uwatà. ⁵ Ŋgaha mok uwana Yesu adabəz à tsəh anha kà, anən à afik, agòfal: “Zase, sà à vəɖah katskats, kà uwana lakana kà, say gəda à mtəga anjak!” ⁶ Katskats asà à vəɖah, akəs Yesu la ahəl səla, kà mad à mtəga anha. ⁷ Uwana azladza gesina tanənà masla kà, taŋonjuz à tsəh ala, tagòd: “Kakay ada mahən à mtəga masla tsakana ma?” ⁸ Zase asà à afik la huma anja Sufəl, agòfal: “Sufəl, tenma anja ləmāna gulo kà, gəvəh à azlamèna kuɖa à uda gesina. Ŋgaha aya, baŋa gəɖahà mawisiga à dza à vok la mahəl sili anha la kaskas kà, gəvəlla à iyaw à tsəh asik makər, ŋgaha anja magay maufaɖ la iyà anja sili anha!” ⁹ Yesu agòfal: “Lakana kà maɖəlay adasa à huɖ gày uwanay, kà uwana masla babay kà mayyi à tsəh ala anja Abəraham, ndzer. ¹⁰ Kà uwana Kona anja dza asà à waŋ kà mayəh maɖəl azlauwana tazəhla.”

Gay la gay la abà anja gursu anja luwəluwə

(Mata 25.14-30)

¹¹ Yesu ahàd à huma à gay la mapəhatàla gay la gay la abà à azladza uwana tatsènà paŋaw anha. Bokuba uwana atà nekwa la Urusalima kà tagòɖ kà: ‘Makoray Zəzagəla kà apəhla vok ala la katskats la dazuwaya’, gəl anatà agòd. Kiya uwaga Yesu apèh à atà gay la gay la abà anik. ¹² Aganay à uwana apèh: “Gadamula anik, uwana la huɖ gày məŋga, ahàd à gudən anik kərəkər kà mazuw sufəl la abatà, kà masla mawul à mtəga la lig la ahən. ¹³ Uwana adày kà, azəlləh azlamagamza anha kulo dadən,

avàhà à atà gursu aña luwàluwà tekula tekula, agòd à atà: ‘Tsakàllàw la sili uwanay, tsèràh à mok uwana gèdàwul à waṅ.’ ¹⁴ Ama azlamèna gudəṅ aṅha tapèsèw masla, taslèl gay kà magodəy kà: ‘Asa à anu dza uwanay aña magay sufəl lakəl gami aw’, tagòd. ¹⁵ Mok uwana adazuw sufəl kà, awùl à waṅ à gudəṅ aṅha à abà. Ngaha azàlàh azlamagamza aṅha uwana avàhà à atà gursu aña luwàluwà kà aña matsakalla, asàl manèrèz uwana tabèzalla à adi. ¹⁶ Kiya uwaga matera adà à awtày la magodəy: ‘Sufəl, sili aṅak kà ayyà à tsèh sili kulo.’ ¹⁷ Sufəl agòd: ‘Delga, kak magamza delga, bokuba uwana kagà dziriga la bəzi tatak la abà kà, gəf ka à ahəṅ lawan aña gudəṅ kulo.’ ¹⁸ Kiya uwaga masèla asà à waṅ: ‘Sufəl, sili uwana kavà à gi kà, gəbèzalla à adi zlo aya.’ ¹⁹ Sufəl agòd à masla babay: ‘Kak babay, kak lawan aña gudəṅ zlo.’ ²⁰ Magamza anik asà à waṅ aya, agòd: ‘Sufəl, aganay sili aṅak, gəfafad à makatsekatsa à abà, gəhadəṅ à ahəṅ. ²¹ Guba akəs gi kà kak, kà uwana kak dza dzaṅdzaṅga. Kà uwana tatak uwana kak kafà à ahəṅ aw babay kà, kazəbay, ngaha bà tatak uwana kak kasləka aw babay kà, katsədəy.’ ²² Sufəl agòd: ‘Kak magamza maksafərga. Paṅaw aṅak uwana kapèh, la uwana adəhà à ka seriya à gəl. Iyay, kasəl kà gi dza dzaṅdzaṅga, ngaha gəzèb tatak uwana gəfà à ahəṅ aw, kagòd. Gətsəd tatak uwana gəsləkà aya bay aw, kagòd.’ ²³ Ngaha sufəl agòd: ‘Kà mana kafà sili gulo à gày makal goder, naka mok uwana gèdàwul à waṅ kà, naka gəday, gəhəl sili la iyaw la tsèh la abatà aw ma?’ ²⁴ Ngaha sufəl agòd à azladza uwana la slaka aṅha: ‘Zèbàwwal gursu tekula uwaga la ahəl ala, vawla à dza uwana à vok akor sili kulo!’ ((²⁵ Atà tagòd: ‘Sufəl, masla kà sili kà kulo la ahəl ṅuwà!’)) ²⁶ ‘La dziriga’, gəpəh à akul: ‘Dza uwana akoray kà, tadàvalla à vok. Ama dza uwana akoray aw kà, bà bəziga uwatà aga la ahəl kà, tadàdèvalla à ahəl ala aya!’ ²⁷ Ama azlamèna məzam gulo uwana la abanay, asà à atà kà gəkor atà aw kà, sàwla atà à abanay à huma gulo, kàdàw atà la yewdi gulo’, sufəl agòd à azlamagamza aṅha”, kiya uwanay Yesu apèh.

*Yesu ada à huf Urusalima à abà
(Mata 21.1-11; Mark 11.1-11; Yuhana 12.12-19)*

²⁸ La mok uwana adapəh gay uwaga, Yesu adà à huma aña maham à ahəṅ dza kà mad à Urusalima. ²⁹ Mok uwana tazlèbèz à Betfaze atà la Betaniya, nekwa la gudəṅ uwana gudəṅ kuvu tagòd kà, aslèl azlamèna matapla sèla la slaka aṅha la huma, agòd à atà: ³⁰ “Dàw à gudəṅ uwaga à abà la huma aṅkul. Baṅa kadàbèzaw kà, kadànəṅaw bəzi ziwṅṅu mawadəṅ à ahəṅ gà, uwana dza adadza à afik didi aw. Dapèllàw, kadàsawla à waṅ à abanay. ³¹ Baṅa: ‘Kà mana kapèllaw mi’, dza agòd à akul kà, ‘Sufəl gami awoyaṅ’, gòdàwwal!” ³² Uwana azlamèna masləlay taday kà, tanəṅà tatak gesina apakà vok bokuba uwana Sufəl apèh à atà. ³³ Mok uwana tapèl bəzi ziwṅṅu uwaga kà: “Kà mana kapèllaw bəzi ziwṅṅu uwaga mi?”, ³⁴ azladza aṅha tagòd à atà, “Sufəl awoyaṅ”, tagòd. ³⁵ Ngaha tasèlla bəzi ziwṅṅu uwaga à slaka Yesu, atà tadàwal azlalukut aṅatà à lig, tadzà Yesu à afik. ³⁶ Mok uwana adadzəka maday, azladza tadàw azlalukut aṅatà à tetəvi à ama. ³⁷ La mok uwana tazlèbèzay à Urusalima, kà mad à ahəṅ la gudəṅ kuvu la afik kà, azlamèna matapla tahən ala la marabay gesina aṅatà, ngaha tazlèbà Zəzagəla la kuda zləkkà, kà azlatatak nadzipoga uwana tanəṅəṅ gesina. ³⁸ Azla dza tagòd: “Delga kà Zəzagəla apis gay à Sufəl uwana à vok, atsa à waṅ la sləm aña Sufəl Zəzagəla! Lapiya la zagəla, ngaha mazləbay agay la Zəzagəla uwana la

zagəla la afik."✠ 39 Ngaha azla Farisəya anik uwana la tataka maham à ahəŋ dza la abà tagòd à Yesu: "Məŋga, 'Dzàw à ahəŋ titi', gòd à azlaməna matapla la slaka aŋak!" 40 Ama Yesu agòd à atà: "Baŋa: 'Dzà à ahəŋ titi', gəgòd à atà babay kà, bà azlaakur babay kà tadzəka mawiyay babay!"

Yesu atuw lakəl aŋa Urusalima

41 Mok uwana Yesu azlábəz à huɖ gudəŋ kà, adzəkà matuway à uwana adanəŋəŋ 42 la magòɖay: "Agayŋa kak la gəl aŋak kasəl tatak uwana agay lapiya kà aŋak kà, naka kità aw. Ama lagonay kà adadza à ahəŋ kà bokuba nasiriga la huma yewdi aŋak. 43 Kà uwana azlamavakay anik tadàsa, à waŋ à uwana azlaməna məzam aŋak tadəkəs à ka gay adi la kazlaŋa guvəl la ahəl, tadàtsak à ka à ama tadàtsah kà makalla gesina. 44 Tadàzakala tetuwa kak la azlabəza aŋak, amiyaka bà akur tekula babay kà adəgòd à gəl aŋa anik aw, kà uwana awul à ka à gəl à mavakay uwana Zəzagəla asa à waŋ aŋa mazlak ka aw."

Yesu la məŋ gày Zəzagəla la aku

(Mata 21.12-17; Mark 11.15-19; Yuhana 2.13-22)

45 Mok uwana Yesu adada à məŋ gày Zəzagəla à agu kà, adzəkà makudəkàh azlaməna matsakalay à lag la aku. 46 Agòd à atà: "Aganay à uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà: 'Gày gulo kà adagay kà gày madəv kufə, ama akul kà kadapakawwanla kà tsakur aŋa azlaməna gəl.'"✠

47 Yesu atapàhla tatak à azladza la məŋ gày Zəzagəla la aku koksikoksi. Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapàhla mapəhay à azladza, ŋgaha la azladza uwana masəl à atà gə, la gudəŋ uwatà la abà, tayàh makəs Yesu, kà makəɖay. 48 Ama taslà kà madàh dabaray uwana asà à atà madəhəŋ aw, kà uwana azladza gesina kà, tafə sləm kà à masla la matsəbal sləm pəra.

20

Ndzəɖa aŋa Yesu ma aguwa à waŋ ma ala la

(Mata 21.23-27; Mark 11.27-33)

1 La vərđi anik Yesu atàpla tatak à azladza la məŋ gày Zəzagəla la aku, ŋgaha apəh à atà gay matsidəyga. Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapàhla mapəhay ala, la azlamasiga aŋa azla Yahudiya 2 tasà à waŋ à slaka aŋha tagòɖal: "Pəhanula, la ndzəɖa ma uwala à uwana kadàhla azlatatak uwanay tak la? Uwa à uwana avà à ka tetəvi aŋa madàh azlatatak uwanay uwa?" 3 Yesu agòd à atà: "Gi babay kà, gənav à akul tatak tekula lagwa, wùlləwgəla suwan! 4 Uwa à uwana asləl Yuhana à waŋ kà madàh batem tak uwa? Zəzagəla ay, awma azladza takay?" 5 Ama atà tadzəkà mabay vok gay la tataka aŋatà la abà kà atà à atà, ŋgaha tagòd: "Baŋa məgòd Zəzagəla la uwana asləl à waŋ, 'Kà mana zlà ma kadìŋəwwal gəl à vok aw mi', adəgòɖay. 6 Baŋa məgòd: 'Azladza la uwana tasləl à waŋ kà', maham à ahəŋ dza uwana la abanay gesina tadàtsah anu à gəl la akur aya, kà uwana tasəl kà Yuhana kà masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapàh à azladza ndzer." 7 Ngaha tawulàlla: "Anu kà, məsəl dza uwana asləl à waŋ aŋa madàh batem aw." 8 La abatà Yesu agòd à atà: "Kətà kà, gi babay kà, gəpəhakulla ndzəɖa uwana gəɖàhla azlatatak uwanay babay zlà à ama aw."

*Gay la gay la abà aña azlamagamza maksafər gà
(Mata 21.33-46; Mark 12.1-12)*

⁹ Kiya uwaga Yesu adzəkà mapəh gay la gay la abà uwanay à maham à ahəŋ dza: “Dza anik atsəb gày matavəruk aŋha, asàkla uwaga la azlamagamza aŋha la ahàl, ŋgaha adà aŋha kərkər à gudəŋ anik, asàf la abatà. ✧ ¹⁰ Mok uwana adasal kà, aslèl dza aŋha à azlamagamza à tsəh, kà mavàl humà mahənay aŋa tatak guf aŋha. Ama mok uwana azlamagamza tanəŋəŋ kà, tazlàbàl, ŋgaha takudək la ahàl deyday. ¹¹ Bə gotənaŋ aslèl dza anik aya. Ama atà tazlàb à gəl, ŋgaha tatsəkàl magodəhay à gəl, la makudəkay la ahàl deyday babay. ¹² Aslèl dza anik kà mamakər aya. Ama tatsàh, tadəhal amik à vok, ŋgaha tamèl à tetəvi à tsəh. ¹³ Dza aŋa guf matavəruk agòd: ‘Mana à uwana gədehəŋ lagwa zlà ma?’, agòd la gəl aŋha, ‘Gəsləlla à atà bəzi gay ləv gulo, zlahaw kà, tadəsləkaw masla.’ ¹⁴ Ama mok uwana tanəŋà masla, azlamagamza tatsatsəl vok gay kà atà à atà, tagòd: ‘Masla la uwana masla mazuw gày, sàw à waŋ katskats, məkəf pəra, anu mədàbəd à mazuw gày à gəl!’ ¹⁵ Tadùw à uda la guf la abà, takəd.”

“Ama kakay dza aŋa guf matavəruk adəfahatəŋ à vok ma? ¹⁶ Adàsa à waŋ adəkəd azlamagamza maksafərga uwaga gesina, ŋgaha adàvə guf à ahàl aŋa azladza anik uwana tadəvəhal mahənay aŋa matavəruk la kaslà uwana asal gesina.” Ama mok uwana tatsənà uwaga tagòd: “Kiya uwaga apakà vok aw!” ¹⁷ Ama Yesu anərəz atà la magodəy: “Uwanay tatsetsər, ma mana asal mapəhla ala tak ma?”

'Akur uwana azlaməna maŋal gày tapəsəw kà,

Masla la uwana adagay akur mawəd gày gesina.' ✧

¹⁸ Kəla dza uwana atəd à akur uwanay à afik kà adəkalahla. Ama baŋa akur uwanay la uwana atəd à dza à gəl kà, aslərədəŋ ala kədəna.”

¹⁹ Azlaməna mapəhla mapəhay ala la azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla tayàh kà makəs Yesu la kaslà uwatà. Ama guba akəs atà kà maham à ahəŋ dza, kà uwana tasəl kà apəh gay la gay la abà uwaga kà lakəl aŋatà.

*Mapəl hadama à məŋ sufəl aŋa azla Rom
(Mata 22.15-22; Mark 12.13-17)*

²⁰ Kiya uwaga kà mabəz à Yesu à tsəh kà, azlaməŋga taslèl azlaməna matsəb sləm, uwana tapakà gəl aŋatà ala kà bokuba azladza dziriga, awkà bokuba azlaməna matsəb sləm pəra aw, kà mabəzal à tsəh la gay mawisiga uwana la abà, atsà à waŋ la gay aŋha la awtəy amiyaka tekula, ŋgaha kà atà aŋa mav masla à ahàl aŋa azlaməna makoray. ²¹ Kiya uwaga tanəval à gay ala la magodəy: “Məŋga, məsəl kà uwana kapəhay, la uwana katapla à azladza, kà dziriga, ŋgaha babay kà kakəsani dza makasay aw, ama la dziriga, la tetəvi aŋa Zəzagəla à uwana katapla à azladza. ²² Anu ma tetəvi la ahəŋ, kà mapəl hadama gami à məŋ sufəl Zəsar ay, awma mapəhay gami avà à anu tetəvi aw kəlay?” ²³ Bokuba uwana Yesu asəl demdəm aŋatà kà, agòd à atà: ²⁴ “Pəhəwgəla akur sili uwatà dadəŋ tsi”, agòd à atà. “Gəl la sləm uwanay ma aŋa uwa, la sili uwanay la afik uwa?”, agòd à atà. Tagòdal: “Aŋa Zəsar.” ²⁵ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Kità kà, pələw à məŋ sufəl Zəsar tatak uwana aŋha, ŋgaha pələw à Zəzagəla uwana aŋha suwaŋ!” ²⁶ Kiya uwaga kà, tabəz à gay à tsəh kà makəsla masla aw, kà

uwana gay anha uwana apèh la huma maham à ahəŋ dza kà mawisiga la abà aw, ləv avàl atà à gay kà mawulla gay à uda anha, tadzà à ahəŋ titi.

Manavay lakəl anja mawul à uda la mamətsay
(Mata 22.23-33; Mark 12.35-37)

²⁷ Kiya uwaga azladza anik la tataka azla Sadukiya la abà, atà uwana: ‘Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw’, tagòf, tasà à waŋ à slaka Yesu kà manaval: ²⁸ “Məŋga, aganay uwana Musa apèh: Baŋa dza aməts à mis ala kokudfa mabəz bəzi kà, say deda anha azəb mis anha à uda la gày kudfa, ŋgaha atsizilla ala tsəhay anha ala.” ²⁹ Azladza la ahəŋ atà mədəf la azladedda anətà. Magolga gà azəb mis, amətsal akəlla ala kokudfa mabəz bəzi. ³⁰ Deda masəla ŋgaha mamakər tazàb mis uwaga à uda la gày kudfa. ³¹ Kiya uwaga tazàb tsərəh à mədəf nna gesina. Gesina anətà tamətsàlən ala kokudfa mabaz bəzi la mis uwaga. ³² Uwana uwaga adada à lig kà, mis aməts bay suwaŋ. ³³ ŋgaha ma la vudf mawul à uda la mamətsay, ma mis ma adəgəday ma à uwa, tsa atà gesina anətà kà tazàb uwa?”

³⁴ ŋgaha Yesu agòf à atà: “Azladza anja zamana uwanay la uwana tazəb vok. ³⁵ Ama azlauwana Zəzagəla adətsatsamani atà kà mabəz à sifa adəv gay aw, tadawul à uda anja madz à ahəŋ la sifa uwana adədəv gay aw kà, atà kà, tadəza b vok aya aw. ³⁶ Kà uwana la dziriga gà kà, tadəmətsay aya aw, tadəpakahay kà bokuba azlamalika, ŋgaha tadəgahay azlabəza anja Zəzagəla, à kà uwana tawul à uda la mamətsay kà madz à ahəŋ la sifa. ³⁷ Iyay, lakəl anja mawul à uda la mamətsay kà, Musa apèh lakəl anha la wakità la abà la paraka:

“Sufəl Zəzagəla gulo, Zəzagəla anja Abəraham, Zəzagəla anja Isak, ŋgaha Zəzagəla anja Yakuba bay.”[✧]

³⁸ Zəzagəla kà Zəzagəla anja azlamazimneki f aw, ama anja azladza uwana la sifa, kà uwana tatak gesina uwana la sifa kà anha.” ³⁹ La kità kà, uwana tatsən uwaga kà, azlaməna mapəhla wakità anja mapəhay ala tagòf: “Məŋga, uwaga kà lela kapèh.” ⁴⁰ Kà uwana taslà manaval gay aya aw.

Kristu atà la David
(Mata 22.41-46; Mark 12.35-37)

⁴¹ Yesu agòf à atà: “Kakay tagəday kà Kristu kà Kona anja David ma? ⁴² Kà uwana David la gəl anha kà agòf à wakità anja Mahabay la abà kà: “Sufəl Zəzagəla agòf à Sufəl gulo:

Dzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl

⁴³ tsərəh à uwana gəbək à ka azlaməna məzam anjak à tsəh asik!”[✧]

⁴⁴ Tsa baŋa David la gəl anha kà azàlalla Sufəl ma, kakay apək kona anha ma?”

“Dahàw hanəkəli kà azla Farisəya la azlaməna mapəhla wakità mapəhay ala”, Yesu agòf
(Mata 23.1-36; Mark 12.38-40)

⁴⁵ Mok uwana maham à ahəŋ dza atsəbal sləm kà, Yesu agòf à azlaməna matapla la slaka anha: ⁴⁶ “Dahàw hanəkəli kà azlaməna mapəhla wakità mapəhay ala kà uwana atà kà, asa à atà mauguzahay la azladawara məŋga məŋga gà la vok, kà mapapatla dza. ŋgaha asa à atà kà azladza tasukw atà kà la azlabarama uwana la ama mahamay dza la abatà, asa à atà madza madzay kà la slaka teraŋa la gày madəv kudfa la aku, ŋgaha aya asa à atà

madza madzay kà la slaka delga la tatak may lakəl. ⁴⁷ Atà kà, azlaməna mazaw azlamis kudfa à uda aya, ngaha asà à atà mavakàh à madəv kudfa à abà la slaka madəv kudfa. Atà kà tadàbəzal seriya kà dzanɗzanɗa.”

21

Mav tatak à Zəzagəla aɗa mis kudfa
(Mark 12.41-44)

¹ Yesu anəɗ à slələf à gəl kà, anəɗà azlagalepi uwana tawàts sili à sahar aɗa ofərand à abà la məɗ gày Zəzagəla la aku. ² La abatà bay kà anəɗà mis kudfa kudfaga uwana awits kalamay səla à abà la abatà la ləv tekula. ³ Yesu agòɗ: “La dziriga, gəpəh à akul kà, mis kudfa uwanay kà avà kà aduwa azladza anik uwanay gesina. ⁴ Azladza uwanay tavà kiya uwanay kà, kà uwana adabaday la slaka aɗatà, ama mis kudfa uwanay kà, azəb à uda kà uwana agà la ahàl aɗa madzadzarlà gəl aɗha gesina.”

Yesu apəh gay makal məɗ gày Zəzagəla à ahəɗ
(Mata 24.1-2; Mark 13.1-2)

⁵ Azladza anik tapəh lakəl aɗa məɗ gày Zəzagəla kà ahəɗ. ‘Madahala vok à uda gà, la azlaakur delga delga gà’, tagòɗ, ‘Ngaha la azlatatak anik anik uwana tavàh à Zəzagəla.’ Yesu agòɗ à atà: ⁶ “Mavakay adàsa à waɗ, kà azlaakur uwanay adàdza à ahəɗ kiya uwanay aw, amiyaka bà akur tekula adàgəɗal à gay aw, tadàbazzah à ahəɗ gesina.”

Azlamatərəbay uwana adəpahla madəv gay gudəɗ à vok ala
(Mata 24.3-14; Mark 13.3-13)

⁷ Kiya uwaga tanàval à gay la: “Məɗga, mbà à tatak uwaga adəpaka vok ma? Tatak ma uwala à uwana adəpəhanula zlà?”

⁸ Kiya uwaga Yesu agòɗ à atà: “Dahàw hanɗkəli, dza apapat akul aw, kà uwana azladza aɗuvaw tadəsaha à waɗ la sləm gulo, à uwana ‘Anu azlakristu. Lagwa kà, kaslà aɗha la uwanay adàsa à waɗ lagwa’, tadəgodəɗ. Ama kadənəfaw atà aw. ⁹ Baɗa kadətsənaw gay lakəl aɗa guvəl, la azlamawiyay aɗha kà, ləv adàval akul à gay aw, kà uwana uwaga kà say leri apaka vok dadəɗ, ama uwaga kà makəɗ gəl à ahəɗ aɗa gudəɗ à vok dadəɗ aw.” ¹⁰ Kiya uwaga agòɗ à atà: “Azladza tsəhay anik tadəpa guvəl la azlatsəhay anik, ngaha makoray anik adəpa guvəl la makoray anik. ¹¹ Azlamabəlak à vok aɗa kutso adəgahay la ahəɗ aɗuvaw, dɗuvats la azlamay, la matərəbay adagahay la ahəɗ la azlaslaka anik anik. Azlatatak guba, la azlanadzipo məɗga tadàsa à ahəɗ la zagəla.”

¹² “Ama kà uwaga aɗa mapak vok gesina kà tadəkasaɗ akul, tadətsərəkwah akul tadətərərbah akul la azlagəy madəv kudfa la aku, ngaha tadəwats akul à daɗay, tadəbayàh akul à huma aɗa azlasufəl, ngaha à huma aɗa azlalawan kà gi. ¹³ Uwaga la uwana adàvə à akul tetəvi kà maz sayda gulo. ¹⁴ Lagwa kà, gəɗfawəɗ à afik la ləv aɗkul la tsəh kà akul aɗa magogotsay kà aɗa mahəl à ahəɗ aw. ¹⁵ Kà uwana gi la gəl gulo la uwana gədəguway la paɗaw aɗkul la awtəy, kà mav à akul matsihila kà masla məzam aɗkul aɗa maməl akul gəl à ahəɗ aw. ¹⁶ Tekedfika kà, bà azlababa aɗkul, la azladedə aɗkul dardarga, ngaha la azlaslawda aɗkul la uwana tadətsərəkwah akul. Ngaha tadəzah sifa aɗa azlaanik aɗkul ala aya. ¹⁷ Azladza gudəɗ à vok gesina tadəpəsew akul kà uwana kawoyaw gi. ¹⁸ Ama bà la uwaga kà, amiyaka bà aɗidz takasagəl aɗkul tekula babay kà adəzila aw. ¹⁹ La matsizilla à ahəɗ lela aɗkul la uwana kadəbəzaw à sifa aɗkul.”

Yesu apəh gay makal Urusalima à ahəŋ
(Mata 24.15-21; Mark 13.14-19)

²⁰ “Mok uwana kadənəŋaw azlaməna guvəl tadəkəs gay à Urusalima à adi kà, səlàw kà nekwa: ‘Takal à ahəŋ adəgay’, kadəgodaw. ²¹ Kiya uwaga azlauwana atà la Yahudiya kà, tadəhoy à gudəŋ à afik. Ngaha azlauwana tadəgay la huɖ aŋa Urusalima kà, tadàza vok, ngaha azlauwana la lig gə la uda kà, tadàda à abà aya aw. ²² Ama azlamavakay uwaga kà azlamavakay aŋa seriya la mazay, ama kà magəɖ uwana à afik tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà.✧ ²³ Ngərpa adəgay la azlamis uwana la bəza la huɖ, la azlauwana bəza vərna aga à atà la ahəl la mavakay uwaga, kà uwana matəɾəbay la mapak ləv aŋa Zəzagəla adəpəhla vok ala la tataka azlatsəhay uwanay la abà. ²⁴ Tadəkafah atà la katsakar, tadəpakah atà ala kà azlamayà la tataka azlatsəhay gudəŋ à vok la abà. Azladza uwana azla Yahudiya aw, tadəhabah Urusalima à tsəh tsəràh à uwana kaslà aŋatà adədəv à gay.”

Mas à ahəŋ aŋa Kona aŋa dza
(Mata 24.29-31; Mark 13.24-27)

²⁵ “Azlamasəlay, la azlanadzipo anik anik la afats la abà, la təla la abà, la azlatsetsiliŋ, ngaha la kutso la abà adəgay la ahəŋ. Gudəŋ à vok adəgay la mazaw la gel la abà, gəl adəkaf atà à vok kà mahohumay aŋa magəŋtsay aŋa azladəɾəv.✧ ²⁶ Azladza tadəməts à gay kà ngərpa uwana adəpaka vok la kutso la abà la vəɖah, kà uwana azlandzəɖa uwana la zagəla tadəbələk à vok. ²⁷ Kiya uwaga kadənəŋaw Kona aŋa dza atsa à ahəŋ la habaga zagəla la abà, la mazləbay, ngaha la maslay gesina.✧ ²⁸ Mok uwana azlatacak uwaga tadədzəka mapakəh vok kà, dzəɾəɖəkəw vok ala, tsizlləw gəl ala la matsizlla à ahəŋ lela, kà uwana məbəlay aŋkul kà nekwa.”

Uwana gudəv apəhla ala
(Mata 24.32-35; Mark 13.28-31)

²⁹ Kiya uwaga Yesu apəh à atà gay la gay la abà uwanay: “Nəɾəzəw gudəv la azlaahəf anik anik gesina tsi. ³⁰ Baŋa kadənəŋaw azlababasl aŋatà tadzəka madəy kà, səlàw kà madara kà nekwa. ³¹ La kità babay, mok uwana kadənəŋaw azlatatak uwaga tadədzəka vok kà, səlàw kà, makoray Zəzagəla kà nekwa atsa à waŋ. ³² La dziriga, gəpəh à akul: Zamana uwanay adədəv à gay dadəŋ kà mapak vok aŋa azlatatak uwaga aw. ³³ Zagəla la kutso tadədəv à gay, ama gay gulo kà, adədəv à gay aw.”

Nəŋəwla gəl aŋkul

³⁴ “Nəŋəwla gəl aŋkul! Kà gəl aŋa makaf akul à vok lakəl aŋa tatak masay, la tatak may, la azlatatak aŋa gudəŋ à vok uwanay aw! Tsa baŋa kità aw kà, mavakay aŋa seriya adəsa à waŋ adəgoruh akul. ³⁵ Kà uwana mavakay uwatà kà, adəsa à waŋ kà bokuba makəs tatak aŋa kəda kəfu à uwana adəsa azladza à gudəŋ à vok à gəl. ³⁶ Dzəw à ahəŋ la adi, dəvəw kuɖa la kaslə gesina, kà akul aŋa məbəz ndzəɖa kà matəf uwana la gay ala atsa à waŋ gesina, ngaha kà akul aŋa matsizlla à ahəŋ dzawwa la huma aŋa Kona aŋa dza.”

³⁷ Tekedika la afats kà, Yesu atəpla tatak à azladza la məŋ gəy Zəzagəla la aku, ama la mokokhu gə kà, ahəd, ahən à gudəŋ uwana afik: ‘Gudəŋ kuvu’, tagəɖfal. ³⁸ Maham à ahəŋ dza gesina asà à waŋ la bəŋ la zay la tsəh kà matsəbal sləm la məŋ gəy Zəzagəla la aku.

22

*Azlamasiga takəs sawaray kà makəs Yesu
(Mata 26.1-5; Mark 14.1-2; Yuhana 11.45-53)*

¹ Mok uwana uwaga adada à lig kà, madəvaday anja Pain uwana kokudfa tatak maməsləŋ ala, à uwana tazalalla Paska agay nekwa.✠ ² Kiya uwaga azlamadzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ŋgaha la azlaməna mapəhla mapəhay ala tayàh dabaray kà makədf Yesu, ama guba akəs atà kà maham à ahəŋ dza.

*Yudas adədfah vok à ahəŋ kà mav Yesu à ahəl anja azlamasiga
(Mata 26.14-16; Mark 14.10-11)*

³ Kiya uwaga seteni aguwa la Yudas uwana la abà, tazalalla Iskariyot, tekula anja azlaməna matapla kulo gəl anja səla. ⁴ Ŋgaha masla ahəd kà matsən vok gay la azlamadzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməŋga anja azlaməna manəŋla məŋ gày Zəzagəla, kà mav à atà Yesu à ahəl. ⁵ Tarəb məŋga, “Mədàvə à ka sili!”, tagòfal. ⁶ Yudas akəs la ahəl səla, ayàh tetəvi kà maf à atà Yesu à ahəl kokudfa matsənəŋ anja maham à ahəŋ dza.

*Yesu adəh tatak may anja Paska à ahəŋ
(Mata 26.17-25; Mark 14.12-21; Yuhana 13.21-30)*

⁷ Kiya uwaga mavakay anja Pain uwana kokudfa tatak maməsləŋ ala, uwana azladza takədfah magadzaw adada à abà. ⁸ La kità, kà Yesu asləl azla Piyer atà la Yuhana la magòdf à atà: “Dàw, kadədfahaw anu tatak anja madəvaday Paska à ahəŋ, kà anu anja mazuway!” ⁹ “Lala asà ka məday anja madəhəŋ à ahəŋ la?” tagòfal. ¹⁰ Ŋgaha agòdf à atà: “Mok uwana kadabəzaw à hudf gudəŋ à abà kà, kadəgagamaw la dza uwana iyaw lakəl la tuguzl gə. Danəfaw masla à gày uwana à abà, adàda à abà. ¹¹ Ŋgaha kadəgodaw à zil gày: ‘Məŋga anav gày, uwana adəzuw tatak may anja Paska la aku, la azlaməna matapla la slaka anja la slaka anjak.’ ¹² Kiya uwaga adəpəhakulla gày madəhəŋ à ahəŋ gə uwana lakəl anja gày anik la afik, ŋgaha kà la abatà la uwana kadədfahaw tatak may à ahəŋ.” ¹³ Mok uwana taday kà, tabəz à tatak à gəl gesina bokuba uwana Yesu apəh à atà, ŋgaha tadzəkà madəhəŋ vok à ahəŋ kà anja madəvaday Paska.

*Tatak may tsikaslaga
(Mata 26.26-30; Mark 14.22-26; 1 Korintiya 11.23-25)*

¹⁴ Mok uwana kaslè adaslay kà Yesu la azlaməna matapla la slaka anja tadzàh à tatak may à adi, ¹⁵ Yesu agòdf à atà: “Gəwoyan kà bà mawoyay kà mazuw tatak may anja Paska uwanay anina dadəŋ, kà gi anja mas ŋgərpa. ¹⁶ La dziriga gəgodf à akul: Tetuw gədəzuway aya aw, tsərəh à uwana adəgay magòdf à afik gə la makoray anja Sufəl Zəzagəla dadəŋ.” ¹⁷ Azəb kətsaw à ahəl la tatak masay gə, “Kikay”, agòdf à Zəzagəla, “Kəsaw kətsaw uwanay, kaslawwanəŋ à vok à gay la tataka ankul la abà. ¹⁸ Kà uwana la dziriga gəpəh à akul kà, gədəsa iyaw matavəruk uwanay aya aw, say la makoray Zəzagəla.”

¹⁹ Ŋgaha azəb kaf, “Kikay”, agòdf à Zəzagəla, atsakəŋ ala, avà à atà la magòdf à atà: “Uwanay kà vok gulo ((uwana mavay gə kà ankul. Dahàw uwanay kà gi anja mawul akul à gəl.” ²⁰ La lig anja mazuw tatak may à gay la ahəŋ kà, avà à atà kətsaw iyaw la tatak masay la abà, agòdf à atà:

✠ 22:1 22.1 2Musa 12.1-27

“Kətsaw uwanay kà, kətsaw makəs vok slawda mawga la anjiz gulo, uwana masokw à vədah gà kà ankul.)”[✧]

²¹ “Ama aganay à dza uwana adàta à gi kaf à gəl mədatsəp vok à ahəl à tatak may à abà anu səla.[✧] ²² Ndzer, Kona anja dza adàdiy anja bokuba uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà, ama ngərpa la dza uwana atal kaf à gəl, avà à ahəl anja azladza!” ²³ Ngaha azlaanik uwanay tadzəkà manavàh vok kà atà kà atà: “Uwa à uwana adzugw madfàh tsəhay gà uwaga la tataka gami la abà uwa?”, tagòd.

Uwa à mənğa gà uwa?

²⁴ Mabay vok gay atsizlla ala la tataka anja azlaməna matapla la abà, kà masəl dza uwana azlayla magay mənğa anjatà. ²⁵ Yesu agòd à atà: “Azlasufəl anja gudəŋ à vok takor azladza anjatà, azlaməna ndzəfa lakəl anjatà babay asa à atà kà tazala à atà ala azladza delga. ²⁶ Ama akul kà, kiya uwaga aw. Mənğa gà la tataka ankul la abà kà apakay kà masla mazəb kiwa. Ngaha masla makor akul aya kà, agay kà bokuba masla mazəb akul dagum. ²⁷ La dziriga, ma dza ma uwala à uwana mənğa tak la? Uwana adza madzay la tatak may lakəl ay, awma uwana atsak tatak may à azladza, adàha à atà ala ay. Nəda à gi kà, dza uwana la tatak may lakəl, la uwana mənğa gà. Ama gi kà gi la ahəŋ la tataka ankul la abà koksikoksi bokuba masla madfahakulla tatak may. ²⁸ Akul kà akul la ahəŋ la gi koksikoksi la ngərpa gulo la abà. ²⁹ Ngaha bokuba gi, uwana Baba afa à gi à makoray anja à abà kà, gi babay kà gədàfa à akul à makoray à abà suwan. ³⁰ Kà akul anja mazuway la masay tatak la table gulo la afik la makoray gulo, ngaha kadàdzahaw madzay la azlakursi sufəl la afik kà madfàh seriya à azlatsəhay kulo gəl anja səla anja Isərayel à gəl.”

Yesu apəh gay fida anja Piyer à ahəŋ

(Mata 26.31-35; Mark 14.27-31; Yuhana 13.36-38)

³¹ Yesu agòd à Səmon: “Səmon, Səmon, tsənəŋ tsi: Seteni adanav tetəvi kà magodzal ka kà, bokuba uwana tasəh tatak kà mavàh azlatafàr gà ala la fofulo delga gà. ³² Ama gi kà gədəv kudà kà anjak Piyer, kà madinjal gəl à vok anjak anja maruw vok à ahəŋ aw, ngaha kà pəra anja kadàwul à tetəvi à tsəh kà, dadzərədàhà azladedà anjak ala gesina!” ³³ Piyer agòd: “Sufəl, gi kà dægəd à uwali gəgəd aw, amiyaka à danay, amiyaka tadəkəd ka, kà gi kà, gi nekwa kà mamətsay la slaka gà à anu səla.” ³⁴ Ama Sufəl Yesu agòd à Piyer: “Tsənəŋ Piyer, lakana kà mewgdzagalaŋ adawiyay dadəŋ aw, kà magòday anjak kà kasəl gi aw asik makər.”

Sili, kiwa, ngaha katsakar

³⁵ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “La mok uwana gəsləl akul kokudà sili, kokudà kiwa, kokudà kwimik ma, kanəwkudà anja tatak takay?” “Awan, mənəkudà anja tatak aw”, tagòdal. ³⁶ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Lagonay kà, kiya uwatà aya aw, dza uwana sili anja la ahəŋ kà, ahəl, dza uwana kiwa anja la ahəŋ kà azəb, ngaha dza uwana katsakar anja la ahəŋ aw kà, aduw dəbdəbi anja ala kà masukw katsakar. ³⁷ Kà uwana la dziriga kà tatak uwana tatsətsər lakəl gulo kà say agəd à afik, ‘Masla kà, tatugwla la azlaməna tsakana.’[✧] La haday kà, uwana tatsətsər lakəl gulo kà adagəd à afik.” ³⁸ Azlaməna matapla la slaka anja tagòdal: “Sufəl, katsakar səla la uwanay ma diga aw takay?” Yesu agòd à atà: “Diga uwà gà.”

[✧] 22:20 22.20 Yeremiya 31.31-34   [✧] 22:21 22.21 Mahabay 41.9   [✧] 22:37 22.37 Yesayya 53.12

*Yesu adəv kuɗa la Getsemane
(Mata 26.36-46; Mark 14.32-42)*

³⁹ Bokuba uwana zagəla aŋa Yesu, asà à uda, adà aŋha à gudəŋ kuvu à afik. Azlaməna matapla la slaka aŋha tanəfà la tsəh. ⁴⁰ Mok uwana tabəz à slaka uwatà à abà kà: “Dəvaw kuɗa kà akul aŋa matəɗ à mapapatay à abà aw!”, agòɗ à atà. ⁴¹ Masla azà à atà vok la vok ala, zad daməl akur, akədèɗ à ahəŋ, adəv kuɗa. ⁴² “Baba, baŋa asa à ka kà, zà kətsaw ŋgərpa uwanay ala la slaka gulo. Ama kadahaŋ kà mawoyəŋ gulo aw, say aŋak!” ((⁴³ Kiya uwaga malika asà à ahəŋ la zagəla adzərəɗaŋ ala. ⁴⁴ Adəv kuɗa la mazaw la gəl mənŋa, aməts à madəv kuɗa à abà tsərəh à uwana aŋuf anəɗal à adi ala, vikuza bokuba aŋiz.)) ⁴⁵ Mok uwana adadəv madəv kuɗa à gay kà, asà à waŋ à slaka azlaməna matapla aŋha, abəz atà à gəl, kà atà la madzəhal aŋa mazaw la gəl la abà. ⁴⁶ Agòɗ à atà: “Kà mana kadzəwhal ma? Sàw à afik dəvaw kuɗa, kà akul aŋa matəɗ à mapapatay à abà aw.”

*Makəs Yesu
(Mata 26.47-56; Mark 14.43-50; Yuhana 18.3-11)*

⁴⁷ Uwana Yesu aləg la mabaɗma la abà kà, maham à ahəŋ dza azlənjal, atà la azla Yudas, tekula aŋa azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla, uwana tatəpəhla tatak la slaka aŋha. Tazà vok à awtəy à slaka Yesu. ⁴⁸ Ama Yesu agòɗal: “Yudas, la makəs gi à vok la uwana kaduw Kona aŋa dza ala takay?” ⁴⁹ Mok uwana azladza uwana la Yesu tanəŋà uwaga adzəkà vok kà, tagòɗal: “Sufəl, mətsəɗ à atà kuda à gəl la katsakar ay?” ⁵⁰ Tekula la tataka aŋa azlaməna matapla la abà adəɗ magamza aŋa madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, anətsal sləm lakəl ala. ⁵¹ Ama Yesu avərə gay: “Sàkəw uwaga, digiya”, agòɗ à atà. Yesu adəbanì sləm aŋa dza uwatà awurəŋ ala.

⁵² Kiya uwaga Yesu agòɗ à azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamənŋa aŋa azlaməna manəŋla gəy Zəzagəla, ŋgaha la azlamasiga: “Kasəwwəŋ kà makəs gi la azlakatsakar la azlaazəva la ahəl, bokuba gi masla nabəra ŋuwà? ⁵³ Tekedfika kəla mavakay kà, məgəh anina la mənŋ gəy Zəzagəla la aku, uwala katəpəw gi ahəl à vok aw. Ama uwanay kà adagay kà kaslā aŋkul, la ndzəɗa aŋa mələs.”

*“Gəsəl Yesu aw”, Piyer agòɗ
(Mata 26.57-58,69-75; Mark 14.53-54,66-72; Yuhana 18.12-18,25-27)*

⁵⁴ Takəs Yesu, tadàlla à mtəga aŋa mənŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla; Piyer anəfà à atà la tsəh zadamma. ⁵⁵ La mok uwatà kà, anasl la ahəŋ, tavəts akəl à kodal à abà, Piyer adzà madzay la slaka azladza uwana la akəl la adi. ⁵⁶ Masla sləray misga tekula anəŋà Piyer adzà à akəl à adi, atsəkəl yewdi à gay la magoɗay: “Zil uwanay babay kà tauguzəh atà səla.” ⁵⁷ Ama Piyer adəhà fida: “Gəsəl masla aw, gəgoɗ à ka, mis!” ⁵⁸ Zwek la huma la gay dza anik anəŋəŋ, agòɗal: “Kak babay kà, kak tekula aŋatà.” Ama Piyer agòɗ à dza uwaga: “Awaŋ, gi tekula aŋatà aw.” ⁵⁹ Mok uwana tasəfəni kà, dza anik awasləŋ à afik la magoɗay: “Ndzer, dza uwanay kà tauguzəh atà səla, masla babay kà zil Galili.” ⁶⁰ Ama Piyer agòɗ: “Kona, gəsəl uwana asa à ka mapəhay aw!”, uwana taləg la mavats gay la abà kà, mewgdzagalaŋ awiyà. ⁶¹ Sufəl Yesu agòla vok, anəŋà à Piyer à adi, ŋgaha awul à Piyer à gəl, à gay aŋa sufəl uwana apəhal à vok à abà uwarà: ‘Gurayŋa mewgdzagalaŋ adawiyay lakana kà asik makər kà, kadəgoɗay kà, kasəl gi aw.’ ⁶² Piyer asà à uda atuw la iyaw tugwi.

*Tadala Yesu à huma seriya aña azla Yahudiya
(Mata 26.67-68; Mark 14.65)*

⁶³ Azladza uwana tanəŋla Yesu takəɖàslal, ŋgaha tazlàb. ⁶⁴ Tawàɖfal lukut à yewdi à ama, tanàval: “Uwa à uwana aɖəɖf kà tak uwa? Səl zlà!” ⁶⁵ Ŋgaha tatsəkəkal azlamagodəhay anik anik à gəl aya. ⁶⁶ Uwana məl adawula kà, azlamasiga aña azla Yahudiya, la azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay ala, tahamà gay à vok, ŋgaha tadàla Yesu à huma à azlaməna sawaray aña ⁶⁷ la magodəy: “Baña kak Kristu kà: Pəh à anu!” Ama Yesu agòɖf à atà: “Gəɖapəh à akul bay kà, kafəwwal sləm aw, ⁶⁸ à bə gənava à akul à manavay tekula bay kà, kawullaw gi ala aw. ⁶⁹ Ama dagay lakana Kona aña dza adza madzay la ahəl kaf aña Baba Zəzagəla lakəl, uwana Zəzagəla adahama ala ndzəɖa gesina.” ⁷⁰ Gesina aña tagòɖf: “Lagwa zlà ma, kak Kona aña Zəzagəla ay?” Kiya uwaga Yesu agòɖf à atà: “Iyay, kiya uwana kagodəw kà, gi masla!” ⁷¹ Kiya uwaga tagòɖf: “Lagwa kà, məyàh azlaməna sayda aya zlà ma aw. Anu la gəl gami kà, mədatsənəŋ paŋaw aña adagay.”

23

*Yesu la huma Pilatus
(Mata 27.11-14; Mark 15.1-5; Yuhana 18.28-38)*

¹ Ŋgaha la abatà kà, maham à ahəŋ dza gesina tatsizilla ala, tadàla Yesu à huma Pilatus. ² Tadzəkà makallal gay à vok la magodəy: “Dza uwanay kà, masla mapəs à tsəh à gudəŋ gami à afik, ‘Dza apəl hadama à Zəsar aw’, agòɖf, ŋgaha ‘Gi Kristu, gi Sufəl’, agòɖf aya.” ³ Pilatus anàval à gay ala: “Kak la uwana kak Sufəl aña azla Yahudiya, hadəy ay?” “Iyay, kiya uwana kapəh”, Yesu agòɖfal. ⁴ Pilatus agòɖf à azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ŋgaha à maham à ahəŋ dza: “Dikidiki gəbəz à mawisiga aña dza uwanay aw.” ⁵ Ama tazà kuda à zagəla la ndzəɖa. “Masla la uwana apəs à tsəh à maham à ahəŋ dza à afik la matapla aña. Adzəkà la Galili, la Yahudiya gesina, tsərəh à uwana adabəzla à abanay lakana.”

Yesu la huma Herod

⁶ Mok uwana Pilatus atsənà uwaga kà, anàv: “Konnay ma, zil Galili takay?” ⁷ Uwana adatsənəŋ kà, asà à waŋ kà la makoray aña Herod la abà kà, asləl masla à slaka Herod, kà uwana la mavakay uwatà kà, Herod kà agà la Urusalima. ⁸ Mok uwana Herod anəŋà Yesu kà, arəb məŋga, kà uwana ayahay aña manəŋəŋ kà dagay uwarà, kà uwana atsənà gay uwana tapəhay lakəl aña kà delga. Ŋgaha adzùgw kà Yesu, aɖahalla nadzipo. ⁹ Anàvəhal azlamənavay aŋuvaw, ama Yesu abəɖfalma aw. ¹⁰ Azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna matapla mapəhay à azladza la abatà, tapùwla gudzi à gəl la ndzəɖa. ¹¹ Herod la azlaslodzi aña takəɖàslal, tatərəbàŋ, tadùwal lukut delga gə à vok, ŋgaha tawùlla masla à slaka Pilatus. ¹² La mok uwatà la uwana Herod atà la Pilatus takəs vok slawda, kayka uwarà kà tasà vok iyaw aw.

*Seriya mamətsay atəɖf à Yesu à gəl
(Mata 27.15-26; Mark 15.6-15; Yuhana 18.39-19.16)*

¹³ Pilatus ahamà gay azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla à vok, la azlamalahaga aña gudəŋ uwatà. ¹⁴ Ŋgaha agòɖf à atà: “Akul, kasəwgəla dza uwanay à waŋ kà: ‘Apəs à tsəh à gudəŋ à afik’, kagodəw.

Iyay, lagonay kà gònàval gay kà la huma ankul gesina, ama gəbèz à mawisiga la slaka anha kà madukwla seriya à gəl la mapuwla gudzi à gəl uwana kapùwwal à gəl aw. ¹⁵ Amiyaka Herod babay kà, anə̀nà mawisiga anha aw, kà uwaga à uwana aslèl anu à abanay. Kiya uwaga dza uwanay adahà mawisiga takə̀dla aw!" ¹⁶ Pilatus agòd: "Lagwa kà gəslahə̀nla pə̀ra, ngaha gə̀duwal gəl, ada anha." ((¹⁷ Kə̀la madə̀vaday Paska kà, gumna adawàh gəl à masla danay tekula uwana asa à maham à ahə̀n dza, kà uwana uwaga kà adagay zagə̀la anha kà madaw à atà la gəl kə̀la madə̀vaday.)) ¹⁸ Ama gesina anətà tawiyà la ndzə̀da: "Kə̀d kà kona uwaga, kaduwanula gəl à Barabas!" ¹⁹ (Tadùw Barabas à danay tekefika uwana apès à tsə̀h à gudə̀n à afik, akə̀d dza.) ²⁰ Bə̀ gotə̀nan Pilatus anavà atà gay ala aya, kà uwana asəl maduw gəl à Yesu. ²¹ Ama tazà kuda à zagə̀la la mawiyay: "Zlèl masla à ahə̀f à adi, zlèl masla à ahə̀f à adi." ²² Pilatus awùlla à atà la tsə̀h kà mamakər la magòd à atà: "Mawisiga ma uwala à uwana adahə̀n la? Gə̀bèzà à mawisiga la slaka anha amiyaka bə̀ tekula uwana takə̀dla aw!", Pilatus agòd à atà: "Ama gə̀slahə̀n ala la kurpi, ngaha gə̀duwalla à gəl." ²³ Ama tasà mawiyay à zagə̀la kaykay la magòd ay: "Say mazlèl masla à ahə̀f à adi", ngaha mawiyay anətà agə̀d à afik. ²⁴ Ngaha kà bokuba uwana asà à atà la uwana Pilatus agə̀d an à afik, kà marab lə̀v anətà. ²⁵ Kiya uwaga kà, apèlla à atà masla makə̀d dza uwana ala, tadùw à danay la mapəs à tsə̀h à gudə̀n à afik la tsə̀h, kiya uwana maham à ahə̀n dza uwaga anə̀v. Ngaha tavà à atà Yesu à ahəl, kà atà anə̀ madə̀hallan, bokuba uwana asà à atà.

Matatasl Yesu à ahə̀f à adi

(Mata 27.32-44; Mark 15.21-32; Yuhana 19.17-27)

²⁶ Mok uwana tadàla Yesu, tagagəm la dza anik uwana sləm anha Sə̀mon, atsà à wə̀n la fə̀ta, masla kà zil gudə̀n Sə̀ren. Azlaslodzi takəs, tafəl ahə̀f à kuda kà manə̀fla Yesu la tsə̀h. ²⁷ Maham à ahə̀n dza anuwaw, la azlamis, tanə̀fà la hulolo ngaha la mataway kà masla, tabək ahəl à gəl. ²⁸ Yesu agòt ala à huma à gay, agòd à atà: "Azlamis gudə̀n Urusalima katuwaw kà gi aw, ama tūwàw à gəl ankul la azlabə̀za ankul, ²⁹ kà uwana mavakay adàsa à wə̀n à uwana tadə̀god ay kà: 'Marabay kà la azladə̀gər, la azlauwana azlabə̀za tasà awə̀ anətà aw.' ³⁰ Kiya uwaga azladza tadə̀dzə̀ka magòd an azlagudə̀n: 'Tadaw anu à gəl, ngaha hə̀d fə̀hə̀w anu à ahə̀n', tadə̀god an à azladə̀də̀gwəl.* ³¹ Baɲa dza adə̀hə̀n kiya uwanay la ahə̀f biyaga, ma kakay adə̀paka vok la magolga ma?"

³² Tadàla azlamə̀na nakə̀ra anik à awtə̀y sə̀la, kà makə̀d atà la slaka gə̀. ³³ Mok uwana tabèz à slaka uwana *Golgota* tagòd al kà, (Uwana asal magòd ay: slaka hə̀ran gəl), tatə̀slə̀h atà à ahə̀f à adi tekula la ahəl kaf, tekula la ahəl gudzay anha. ³⁴ Kiya uwaga Yesu agòd: "Baba, basà à atà tsakana anətà, kà uwana tasəl uwana tadə̀hə̀n aw!" Ngaha tavə̀hə̀ lukut anha la tataka anətà la abə̀, la matsal tsatsa lakəl. ³⁵ Maham à ahə̀n dza la abatà, azlamasiga anə̀ azla Yahudiya uwana la abatà tadzəkə̀ makə̀daslla Yesu la magòd al: "Masla uwana abə̀lə̀hə̀ azladza anik kà, masla la gəl anha kà, abə̀la gəl anha suwə̀n zlə̀, à baɲa masla kà Kristu, uwana Zə̀zagə̀la akəsə̀ni tak zlə̀!"* ³⁶ Azlaslodzi babay takə̀d ə̀slal; tatə̀dalla iyaw hamhamga,* ³⁷ ngaha tagòd al: "Baɲa kak la uwana sufəl anə̀ azla Yahudiya kà, bə̀lla gəl anək zlə̀!" ³⁸ Aganay à uwana tatsə̀tsèr à gəl anha à afik: DZA UWANAY KÀ SUFƏ̀L ANƏ̀ AZLA YAHUDIYA.

* 23:30 23.30 Hosə̀ya 10.8 * 23:35 23.35 Mahabay 22.7,18 * 23:36 23.36 Mahabay 69.21

³⁹ Tekula la tataka aña azladza sèla uwana la abà tatàsl à atà à ahàf à adi atà nna, akədàslal la magodfay: “Kak kà, kak Kristu aw takay? Bèlla gəl aňak, ñgaha bèlla anu babay zlà!” ⁴⁰ Ama anik uwanay apisal iyaw à tsəh la kaykay agòdfal: “Kahoy yewdi aña Zəzagəla, à kà uwana kagaw la seriya tekula la abà la masla aw takay?” ⁴¹ Kà aňami kà uwanay takàdf anu kà, azlayla atà takàdf anu. Kà uwana leri məbəzaw à masik aña tatak uwana məfahàwwàñ. Ama masla kà, adfahà mawisiga amiyaka bà tekula à ahàl aw.” ⁴² Ñgaha agòdfal: “Kamkam Yesu, dfàfà gi à ahəñ la sləm, à vudf uwana kadàgay la makoray aňak la abà.” ⁴³ Yesu agòdfal: “Hadfay, gəpəh à ka la dziriga: Lakana uwanay kà, kadàgay la makoray gulo la abà, anu sèla.”

Mamətsay aña Yesu

(Mata 27.45-56; Mark 15.33-41; Yuhana 19.28-30)

⁴⁴ La tataka afats mələs apakà vok la kutso la abà gesina tsərəh afats dat magova gova gərewni delga. ⁴⁵ Mok uwana afats adakəl mələs kà, bafta uwana la gày Zəzagəla la aku akwohà la tsərəh à afik tsərəh à vəfah, la tataka la abà. ⁴⁶ Kiya uwaga Yesu awiyà la ndzədfa agòdf: “Baba, gəsaka masasəfok gulo kà la ahàl aňak.” Mok uwana adapəh uwaga la gay ala kà, aməts.✱ ⁴⁷ Məñga aña azlaslodzi aña azla Rom anəñà tatak uwana apakà vok gesina, adzəkà magodfay: “Ndzer kà, dza uwanay kà, dza dziriga”, ñgaha adzəkà mazləb Zəzagəla. ⁴⁸ La lig la ahəñ kà, maham à ahəñ dza gesina uwana tasà à wañ kà manəñ uwana apakà vok gesina kà, tawùl à mtəga la madadf gay ləv. ⁴⁹ Azlaslawda aña Yesu la azlamis uwana tanəfà à wañ dagay la Galili, tatsàzl à fəta à awtày kà manərəz tatak uwana apakà vok gesina.

Mazəb Yesu à uda

(Mata 27.57-61; Mark 15.42-47; Yuhana 19.38-42)

⁵⁰ Dza anik la ahəñ uwana sləm aňha Yusufu, uwana la tataka aña azlamasiga la abà, masla babay kà dza dziriga. ⁵¹ Masla kà adzugway kà lakəl aña mas à wañ makoray Zəzagəla, masla kà atsənà sawaray aña azladza anik babay aw, masla kà zil gudəñ Arimate, la kutso Yahudiya la abà. ⁵² Ahàd, abəz à Pilatus à vok kà manaval mazimnekidf aña Yesu. ⁵³ Uwana Pilatus adaval tetəvi kà azəb vok aña Yesu à ahəñ la ahàf la adi kà, afafàdfal lukut à adi. Ñgaha adàlla à zəvay mawga uwana à agu talà à təhus à afik, tafà dza à agu didi dadəñ aw. ⁵⁴ Vudf uwatà kà, vudf madfah vok à ahəñ aña vudf maduw ləv. ⁵⁵ Azlamis uwana tanəfà Yesu à wañ la tsəh dagay la Galili, tanəfà Yusufu à wañ, tanəñà zəvay, ñgaha la tsəhay maf Yesu uwana à ahəñ tahənəñ à ahəñ la zəvay la aku. ⁵⁶ Ñgaha tawùl à mtəga aňatà, ñgaha tafahà vok à ahəñ la azlaamàl, la azlamatərsin kà madfah à Yesu à vok. Ñgaha la vudf maduw ləv kà taduw ləv bokuba uwana mapəhay agodf.✱

24

Mawul à uda aña Yesu

(Mata 28.1-10; Mark 16.1-8; Yuhana 20.1-10)

¹ Bəñ la zay la tsəh, vudf ladu kà, azlamis uwatà tadàla azlaamàl la azlamatərsin uwana tafahəñ à ahəñ kà madla. ² Azlamis tabəz à zəvay à gəl kà matakoslal bèlam la ama ala gə, zadf zwek la gay zəvay. ³ Tadà à agu, ama tanəñà sləb vok aña Sufəl Yesu aw. ⁴ Gəl akàdf à atà à vok.

✱ **23:46** 23.46 2Musa 26.31-33; Mahabay 31.5 ✱ **23:56** 23.56 2Musa 20.10; 5Musa 5.14

Bokuba uwana atà la madzugway la abà kà, azlamalika sèla tatsàkwàh à lukut medekuga tälla gà à abà, tapèhatàla vok. Lukut anjàt à anjèràzl atà à adi. ⁵ Ama uwana guba adakàf à atà à gay gesina kà, sasukwà tadzà à ahèj, azladza uwatà tagòd à atà: “Kà mana kayahaw dza uwana la sifa la tataka azlamazimnekid la abà ma? ⁶ Aga la abanay aw, adawula à uda la mamətsay. Dzùgwàw lakèl anja uwana apèh à akul la mok uwana à lig la Galili tsi. ⁷ Say Kona anja dza agày mav à ahàl anja azlaməna tsakanaga, ngaha tadàtatasl à ahàf à adi, ngaha awul à uda la mahənay mamakər.”

⁸ Kiya uwaga awùlla atà à gəl à gay anja Yesu uwana apèh à atà. ⁹ Ngaha tatsizilla ala la gəl zəvay, tadàla gay uwaga à slaka azlaməna matapla kulo gəl anja tekula uwanay, ngaha à azladza anik gesina bay. ¹⁰ Uwaga kà azla Mariyama dæg zla Magdala, Yohana, ngaha Mariyama iyà anja Yakuba, la azlamis anik uwana tahàd atà nna, tapèh gay uwaga à azlaməna matapla anja. ¹¹ Ama azlaməna matapla uwaga tafà sləm à gay uwaga aw, uwaga kà: ‘Gay masesinay’, tagòd. ¹² Ama Piyer atsizilla ala, ahàd à gel zəvay; anəjà à agu kà, anəjà kà azlagabaga pəra, ngaha awul à mtəga la mavalàh à zagəla kà tatak uwana apakà vok.

*La tetəvi maday à Emawus la tsəh
(Mark 16.12-13)*

¹³ La mavakay uwaga Piyer awul à lig, aganay azladza sèla la tataka azlaməna manəf Yesu la tsəh, tadà à gudəj uwana sləm anja Emawus. Tataka anjàt atà la Urusalima kà bokuba magur mahoy pəlis zlo mala məkwa. ¹⁴ Tavàts gay la tetəvi la ama, lakèl anja tatak uwana apakà vok gesina. ¹⁵ Kiya uwaga mok uwana tabàv vok la mavats gay kà, Yesu adasa à wəj à slaka anjàt, tahàd la tetəvi la ama atà nna. ¹⁶ La abatà tanəjàj masla, ama tatak anik adəd à atà gay à ahèj, kà anja masəlay. ¹⁷ La abatà Yesu abadatàmà: “Lakèl ma anja mana ma, kabàvaw vok gay la tetəvi la ama ma?”, agòd à atà. Ngaha tatsizilla à ahèj la mazaw la gəl. ¹⁸ La kità tekula anjàt, uwana sləm anja Kəleyopas, agòdal: “Kak ma, kak mələk anja Urusalima ay? Kasəl uwana apakà vok la mahənay uwanay la abà aw takay?” Dza uwaga anavà atà: “Mana apakà vok ma?” ¹⁹ “Aa, à tatak uwana apakà vok la Yesu, zil Nazaret uwana masla mapəhal gay à ahàl anja Zəzagəla anja mapàh à azladza, masla maslay, la ndzəda la gay la abà la huma Zəzagəla, ngaha la slaka azladza ay? ²⁰ Ama azlamasiga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna makoray gami tavà à ahàl anja azladza anja makəday la matatasl à ahàf à adi. ²¹ Tekedika anu mənawəj kà masla la uwana adàzlak Isərayel, ama lakana mahənay mamakər anja à uwana tatak uwanay apakà vok. ²² Ngaha aya kà, azlamis anik la tataka gami la abà, takàd anu gəl à vok. Kà uwana bəj la zay la tsəh lakana kà, tahàd à gəl zəvay. ²³ Ama tabəzà mazimnekid anja Yesu aw, tawul à wəj anja mapəh à anu, kà azlamalika tapèh à atà vok, ngaha tapèh à atà la paraka, kà Yesu la adi. ²⁴ Mok uwana azlamis tapèh uwaga kà, azlaməna gami anik tahàd à gel zəvay, ngaha tanəjàj gesina bokuba uwana azlamis tapèh, ama masla kà, tanəjàj aw.”

²⁵ La kaslà uwatà Yesu agòd à atà: “Kayyà, akul azladza matsən sləm aw gà, akul azlanalnal anja makəs mapəhay anja azladza uwana Zəzagəla apèh à atà gay à ahàl anja mapàh à azladza! ²⁶ Kiya uwaga Kristu asà ngərpa dadəj la uwana ada à makoray anja à abà?” ²⁷ Kiya uwaga apèh à atà à gay uwana tatsetsèr lakèl anja la wakità Zəzagəla la abà gesina, la

wakità aña Musa la abà, akèḍfal gəl la wakità aña azladza uwana Zəzagəla apəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza.

²⁸ Uwana tazlābèz à gudəḅ uwana à abà asà à atà maday kà, dza uwaga azèḅ atà asik lakəl ala. ²⁹ Azladza səla uwanay tazəlal à tsəh la magoḍal: “Mədzà à ahəḅ anina adagay vəḍ.” Nḡaha adagay kà madz à ahəḅ atà nna. ³⁰ Kaslā aña mazuw tatak may adaslay kà, tadzəkà madz à tatak may à adi la slaka gə, uwana tadzəl à adi kiya uwaga kà, azèḅ kaf, “Kikay”, agòḍ à Zəzagəla, atsakəḅ ala, avà à atà. ³¹ La katskats yewdi aḅatà apèzlla à ama ala, tasəl masla, ama azà à atà à adi. ³² “Agà! Mok uwana abadanumà, apəh à anu gay Zəzagəla la tetəvi la ama kà, ləv azlawəh kà anu à ama aw takay?”

³³ La gay uwaga hahadzək tavəlāh à afik, tawul à Urusalima. Tabèz azlaməna matapla kulo gəl aḅha tekula à gəl la azlaslagama aḅatà. ³⁴ Tagòḍ: “Ndzer, mənḡa gami kà awul à uda la mamətsay, kà uwana Səmon Piyer anəḅəḅ. ³⁵ Kiya uwaga azladza səla uwanay tawul à waḅ à slaka aḅatà, tapəh à atà gay uwana apakà vok la tetəvi la ama, la masəl Yesu aḅatà la mok uwana atsəkà kaf ala.”

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla aḅha anik ala aya

³⁶ Mok uwana taləḅ la mabadma la abà aya, à uwana Yesu atsizlla à tataka aḅatà à abà, adahà à atà ‘Ayyi’, agòḍ à atà: “Lapiya agay la akul!”

³⁷ La abatà aḅidz ahamà à atà à gəl mənḡa, kà uwana: ‘Mədanəḅ tatak mavavat dza’, gəl agòḍ, agòḍ à atà. ³⁸ Kiya uwaga masla agòḍ à atà: “Kà mana kagudəkəhəwla ala ma? Kà mana katsəw gay la ləv aḅkul la tsəh ma? ³⁹ Bə, gi ndzer gəvəlāw à ahəl gulo la azlaasik gulo tsi, dəbəwəni gi, kà uwana tatak mavavat dza kà la sləḅ vok, la aslasl, bokuba dza aw.”

⁴⁰ Uwana adapəh à atà gay uwaga, apəhatəla ahəl aḅha, la azlaasik aḅha.

⁴¹ Ama taslāla vok aḅa makəsay aw, kà uwana marabay aduwə ndzəḍa aḅatà; la abatà Yesu anavà atà: “Tatak may aga la akul la ahəl ay?”

⁴² Maslā tavəl tenma aḅa kilfi manazayga la pəhəw malpayga, la zuway mazuway. ⁴³ Azèḅ, nḡaha apəḍ la huma aḅatà. ⁴⁴ La lig la ahəḅ agòḍ à atà: “Mok uwana gi la akul gəgòḍ à akul kà: Tatak uwana matsetserayga lakəl gulo la wakità aña Musa la abà la azlauwana la wakità aña azlaməna mapəh à atà gay à ahəl la abà kà mapəh à azladza anik, nḡaha la uwana la mahabay aḅa David la abà gesina kà, azlayla kà vok apakà vok haḍay.”

⁴⁵ La abatà Yesu apakwə haḅkəli aḅatà, kà atà aḅa matsəḅ wakitə Zəzagəla uwaga. ⁴⁶ Nḡaha agòḍ à atà aya: “Aganay, à gay uwana tatsətsèr à abà: ‘Kristu as nḡərpə dadəḅ, nḡaha kà masla aḅa mawul à uda la mamətsay la mahəḅay maməkə.

⁴⁷ Kiya uwaga azlayla vok, kazəw gay uwanay à azladza gesina la sləm aḅha, kadzaw kà la abanay la Urusalima, tsəràh à makəḍ gəl à ahəḅ gudəḅ à vok gesina, zəw à atà gay mapəh gay la ləv ala, la gay mabasa à atà tsakana aḅatà.’ ⁴⁸ Akul kà, akul azlaməna sayda aḅa uwaga. ⁴⁹ Kiya uwaga, gi la gəl gulo gəḍəsləlla akul Masasəḍok Zəzagəla uwana à ahəḅ, Baba gulo apəh à ahəḅ uwarə, ama say: Dzəw à ahəḅ la gudəḅ uwanay tsəràh à uwana ndzəḍa aḅa Masasəḍok uwaga adəsa à akul à gəl dadəḅ, la uwana kadəḍaw.”

Mad à zagəla aḅa Yesu

(Mark 16.19-20; Sləray 1.9-11)

⁵⁰ La lig aḅa uwaga la ahəḅ gesina, Yesu asəlla atà à uda la gudəḅ la abà tsəràh à uwana tazlābèz à gudəḅ Betaniya. Mok uwana tadabèz à abatà

kà adziyla ahàl à zagəla, ngaha apìs à atà gay à vok. ⁵¹ La abatà Zəzagəla azəb à slaka aṅha. ⁵² Kiya uwaga tazləbà, ngaha tawùlla à Urusalima la marabay məṅga. ⁵³ Ama tadzàhà à ahəṅ koksikoksi la məṅ gày Zəzagəla la aku kà mازلəb Zəzagəla.

GAY MARABƏŇ UWANA YUHANA ATSETSÈR Evangile selon Jean

Gay aŋa uƒaka ŋgaha la sifa

¹ Mok uwana Zəzagəla aləg maƒàh gudəŋ à vok dadəŋ kà, agà la ahəŋ uwana tazàlalla Gay. Gay uwatà adzà à ahəŋ la Zəzagəla. Gay uwaga kà Zəzagəla la gəl aŋha. ² Gay uwaga agà la Zəzagəla dagay madzəka. ³ Tatak gesina uwana Zəzagəla aƒahàŋ kà, kà masla; tatak anik la ahəŋ à uwana Zəzagəla aƒahàŋ kokufà masla aw. ⁴ Sifa kà la masla la abà, sifa uwatà kà avà uƒaka à azladza. ⁵ Uƒaka uwaga àuƒ la mələs la abà, mələs aslalà vok à mamatsiŋ ala aw.

⁶ Zəzagəla aslèl dza anik uwana à waŋ, sləm aŋha Yuhana. ⁷ Asà à waŋ kà, kà maz sayda aŋa uƒaka. Asà à waŋ kà, kà azladza gesina kà maɗiŋal gəl à vok, kà maɗegolay uwana apàh. ⁸ Masla à Yuhana agà uƒaka la gəl aŋha aw, ama asà à waŋ kà maz sayda lakəl aŋa uƒaka uwaga. ⁹ Uƒaka uwaga kà agà uƒaka dziriga, asà à waŋ à gudəŋ à vok, uwaga àuƒ à azladza gesina.

¹⁰ Gay uwaga agà la gudəŋ la vok. Zəzagəla aƒahà gudəŋ à vok kà la masla, ama azladza uwana la gudəŋ la vok tasəl aw. ¹¹ Agà la tataka aŋa azladza aŋha la abà, ama azladza aŋha takweskà. ¹² Ama azlauwana takəs, la azlauwana taɗiŋal gəl à vok, avà à atà maslay kà mapakahay azlabəza aŋa Zəzagəla. ¹³ Tapàk azlabəza aŋa Zəzagəla la tetəvi aŋa azladza la mayyay aŋa vəƒah, bokuba uwana azladza tatugway aw. Ama Zəzagəla la uwana, avà à atà sifa mawga.

¹⁴ Gay uwaga apàk dza la sləb vok, adzà à ahəŋ la tataka gami la abà. Ləv aŋha kà tekula la slaka azladza, adahənlà la dziriga, kà aŋha kà, apəhanula mazləbay aŋha, uwana la mazləbay uwana bəzi tekula abəzal la slaka Baba aŋha. ¹⁵ Yuhana azà sayda lakəl aŋha, awiyà: “Lakəl aŋha gəpəh à akul à uwana gəgòƒ: ‘Masla manəf gi à tsəh à waŋ atsà à waŋ, ama masla la uwana mazləbayga kà gi, masla kà agà la ahəŋ dagay uwana taləg mayyi gi, aƒuwa gi la maslay’, gəgòƒ à akul.”

¹⁶ Anu gesina məbəzà à masik la gorobu la abà; məbəzà à mapis gay à vok kaykay lakəl aŋa mapis gay à vok aya. ¹⁷ Zəzagəla avà à anu mapəhay la ahəl aŋa Musa, ama vok mahamay la dziriga kà tasà à waŋ kà la ahəl aŋa Yesu Kristu. ¹⁸ Dza adanəŋ Zəzagəla ƒikiƒiki aw, ama Kona aŋha tekula gà, uwana la makəla aŋa Baba lakəl, la uwana apəhanula masla.

Sayda aŋa Yuhana masla maƒàh batem (Mata 3.1-12; Mark 1.1-8; Luka 3.1-18)

¹⁹ Aganay uwana Yuhana apəh à mok uwana azla Yahudiya la Urusaliima taslèl azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlaməna sləray la məŋ gày Zəzagəla la aku à slaka aŋha kà manaval: “Kak ma, kak uwa?” ²⁰ Akweskà mawulatàla aw, ama adzadəŋ ala la paraka la huma aŋatà gesina: “Gi kà, gi Kristu aw.” ²¹ “Kak uwa zlà ma uwa? Kak Eliya, uwana tapàh uwarà ay?” “Awaŋ, gi masla aw”, Yuhana agòƒ à atà. “Kak masla mapəhal gay ahəl aŋa Zəzagəla ay?”, tagòƒal. “Awaŋ”, agòƒ à atà.✧ ²² Kiya uwaga

✧ 1:21 1.21 5Musa 18.15,18; Malaki 4.5

tagòfal: “Kak uwa zlà ma uwa? Say kapèh à anu gay ñgaha mэдàpèh à azlauwana taslèl anu à wañ. Kak la gèl anjak ma: ‘Gi uwà’ kagod lagwa uwa?” ²³ Yuhana agòd à atà: “Gi kà gi ‘Kuda anja dza uwana awiyay la kəsaf la abà: Dahàw tetəvi tər̀ra à ahəñ kà anja Sufəl!’”^{*}

(Kiya uwaga à uwana masla mapəhal gay à ahəl Yesayya atsetsèr à wakità Zəzagəla à abà)

²⁴ La tataka azlaməna maslèl atà à wañ uwatà la abà kà, azla Farisəya la abà. ²⁵ Tanavà Yuhana: “Tsa anja kak Kristu aw, kak Eliya aw, kak masla mapəhal gay à ahəl kà mapàh à azladza aw, ma kà mana kadàh batem zlà ma?” ²⁶ Yuhana agòd à atà: “Gi gəfahakullan batem kà la iyaw; dza anik la ahəñ la tataka ankul la abà, kasəlaw aw, ²⁷ atsa à wañ la lig gulo la ahəñ, ama gi bay kà gəsla kà mapəl zuwid kwimik anja ala babay aw.”

²⁸ Tatak uwaga gesina adahà vok la Betaniya, la gay dərəv uda anik anja mukwà Urdun, la slaka uwana Yuhana adahà batem.

Yesu kà Magadzaw anja Zəzagəla

²⁹ La bebəñ gà, Yuhana anəñà Yesu atsà à wañ à slaka anja, agòd: “Aganay magadzaw anja Zəzagəla uwana azəb tsakana anja gudəñ à vok gesina. ³⁰ Lakəl anja la uwana gəpèh à akul, gəgòd à akul: ‘Dza la ahəñ atsa à wañ la lig gulo. Masla la uwana mazləbayga kà gi, kà uwana masla kà, agà la ahəñ dagay uwana taləg mayyi gi. ³¹ Gi kà gəsəl masla aw, ama gəsà à wañ kà madàh batem anja iyaw à azlatsəhay Isərayel, kà atà anja masəl masla.’ ”

³² Yuhana agòd aya: “Gənəñà Masasədok tsikasla atsà à ahəñ la zagəla bokuba habakoku, adzà à gèl anja. ³³ La mok uwatà gəsəl masla aw, ama Zəzagəla la uwana aslèl gi kà gi anja madàh batem: ‘Masasədok adàdza madzay lakəl anja, masla kà adàdah batem la Masasədok Zəzagəla’, agòd à gi. ³⁴ Gədanəñ uwaga, gəgəđiñ à afik, kà masla la uwana Kona anja Zəzagəla”, Yuhana agòd.

Azlaməna matapla la slaka Yesu Kristu teraņa

³⁵ La bebəñ gà aya kà, Yuhana adatsizilla à ahəñ la abatà la azlaməna matapla la slaka anja səla. ³⁶ Uwana anəñà Yesu ada à awtəy agòd: “Aganay Magadzaw anja Zəzagəla!” ³⁷ Azlaməna matapla anja səla uwaga kà, tatsənà uwana apèh, ñgaha tanəfà Yesu. ³⁸ Yesu agolà vok, anəñà à lig, anəñəñ kà tanəfà masla, ñgaha anavà atà: “Mana kayahaw ma?” Tagòfal: “Rabbi, kadza à ahəñ ma lala?” (Rabbi asal magodəy: Məñga) ³⁹ Agòd à atà: “Sàw à wañ, kadənəñawwan!” Nğaha tahəd, tanəñà slaka madz à ahəñ anja. (Mok uwaga kà sa ufad anja mokokhu) Tadəvə mavakay uwatà à gay atà nna.

⁴⁰ Tekula la tataka anja azladza uwana la abà tatsənà sayda anja Yuhana, anəfà Yesu, masla la uwana Andəre, deda anja Səmon Piyer. ⁴¹ Teraņa dadəñ, Andəre agagəm la deda anja Səmon, agòdal: “Kay, mədanəñ Kristu, bokuba magodəy: dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl!” ⁴² Adàla Səmon à slaka Yesu. Yesu anərəz masla, agòdal: “Kak la uwana, kak Səmon kona anja Yuhana, la huma la gay sləm anjak adəgay Kayfas.” (Uwana asal magodəy kà dzəgla)

Yesu azala Filip atà la Natanayel

⁴³ La bebəñ gà, asà à Yesu kà mad à kutso Galili ñgaha tagagəm la Filip, agòdal: “Nəfà à gi!” ⁴⁴ Filip kà zil Betsayda, gudəñ anjatà tekula la

^{*} 1:23 1.23 Yesayya 40.3

Andøre la Piyer. ⁴⁵ Filip tatagàm la Natanayel, ngaha agòdɔl: “Mødanøn dza uwana Musa apèh lakèl anha la wakità mapøhay la abà, bamøraka azlamøna mapøh à atà gay à ahàl kà mapàh à azladza babay kà, tapøh lakèl anha, sløm anha kà, Yesu kona anja Yusufu uwana la gudøn Nazaret.”

⁴⁶ Natanayel agòdɔl: “Dziri kà tatak delga aguwa à waŋ la Nazaret ay?” Filip agòdɔl: “Sà à waŋ, kadànønøn!”

⁴⁷ Mok uwana Yesu anønà Natanayel ada à awtày à slaka anha kà, apèh lakèl anha: “Aganay zil Isørayel denðenða, mawisiga la ahøn la masla la abà aw.” ⁴⁸ Natanayel anavàl: “Kakay kasèl gi ma?” Yesu agòdɔl: “Gønønà ka à mok uwana kak la tsøh gudøv, à mok uwana Filip aløg mazala ka.”

⁴⁹ Kiya uwaga Natanayel agòdɔl: “Rabbi, kak la uwana kak Kona anja Zøzagøla, kak Sufèl anja azla Isørayel!” ⁵⁰ Yesu awulà ala: “Kadiŋal gøl à vok kà, kà uwana gønønà ka la tsøh gudøv, gøgòd à ka takay? Kadànøn azlatatak uwana tadàduw uwanay gesina.” ⁵¹ Yesu agòdɔl aya: “La dziriga gøpøh à akul, kadànønaw zagøla mapøzl à ama ala gà. Tsad tsatsad, azlamalika anja Zøzagøla tadàda à afik, ngaha tatsa à ahøn à gøl anja Kona anja dza.”✧

2

Nadzipo teraŋa uwana Yesu adahaŋ la mazøb vok la abà la Kana

¹ Uwana mahønay søla adada à lig kà mamakørga, kà mazøb vok apakà vok la Kana la kutso anja Galili. Iyà anja Yesu la abatà. ² Yesu atà la azlamøna matapla la slaka anha bay kà tazàla atà à mazøb vok uwaga à abà. ³ Mok uwana iyaw matavøruk adadøv à gay. Iyà anja Yesu agòdɔl: “Tatak masay la ahøn aya aw!” ⁴ Ama Yesu awulà ala: “Mis, kak la uwana kapøh à gi uwana asa à gi madfehøn takay? Kaslà gulo adaslay dadøn aw.” ⁵ Ngaha iyà anha agòd à azlamøna sløray: “Dahàw tatak uwana adàpøh à akul gesina!”

⁶ La abatà agà la ahøn yuŋ mukwà, uwana azla Yahudiya tataɔfani iyaw à abà kà madàhlan sløray kà mapalahla azlaasik kà uwana uwaga kà bokuba maføla føla anjàt, kà magay tsidàŋa. Køla yuŋ tekula adàh tuguzl zlo, baŋaw mukwa. ⁷ Yesu agòd à atà: “Hànaw iyaw à azlayuŋ uwanay à abà pawasl papawasl.” Tahànøn ala bokuba uwana apèh à atà. ⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Tadawni iyaw uwaga ŋuv, kadawla à mønğa anja madøvaday.” Tatèdànì, tadàlla. ⁹ Mønğa anja madøvaday atapøn, kà apøk iyaw matavøruk. Masla asèl slaka uwana aguwa à waŋ à abà aw. (Ama azlamøna matat iyaw kà, tasèl slaka uwana aguwa à waŋ la abà) Azàla masla mazøb mis, ¹⁰ ngaha agòdɔl: “Azladza kà tatsøvkàh mavàhay kà iyaw matavøruk matsidàyga dadøn, baŋa azlamøna mazalàh atà gesina tasay kà, la lig la ahøn kà pøra, tavàh uwana atsid aw. Ama kak kà, kabøk matsidàyga à ahøn dadøn.”

¹¹ Uwaga la uwana nadzipo matera uwana Yesu adahaŋ la Kana la kutso Galili, apøhla mazløbay anha ala, kà uwana à uwana azlamøna matapla la slaka anha tadìn gøl à masla à vok.

¹² La lig anja uwaga la ahøn, ahàd à gudøn Kapernahum la iyà anha, la azladedà anha, la azlamøna matapla la slaka anha, tadzànì à ahøn la abatà.

*Yesu la møn gày Zøzagøla la aku
(Mata 21.12-13; Mark 11.15-17; Luka 19.45-46)*

13 Uwana madəvaday aṅa Paska aṅa azla Yahudiya nekwa kà, Yesu ahàd à Urusalima.✠ 14 Abèz azlaməna matsakalay à gəl, la mən gày Zəzagəla la aku. Tadàw sla ala, la azlatuwan, la azlahabakoku, abèz azlaməna mabadla sili à gəl bay, tadzàh madzay la huma aṅa sili aṅatà, tabàdla. 15 Adahà kurpi aṅa zuwid, akudəkàh atà à lag gesina la mən gày Zəzagəla la aku, la azlatuwan, la azlasla aṅatà, adakwà table aṅa azlaməna mabadla sili à vədah anasà sili aṅatà ala. 16 Ngaha agòd à azlaməna madaw azlahabakoku ala: “Hèlāw atà ala la abanay! Kapakàw gày aṅa baba gulo ala kà gày matsakalay aw!” 17 Təh, awùl à azlaməna matapla la slaka aṅha gay uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà à gəl: ‘Mawoy gày aṅak gulo kà, bokuba akàl uwana ababəhgəla ləv la tsəh.’✠ 18 Ama azlamadzahaga aṅa azla Yahudiya tanavàl: “Tsəhay nadzipo ma uwala kapəhanula kà anu aṅa masəlay kà kak la maslay kà madehən kiya uwanay la?” 19 Yesu agòd à atà: “Kàlāw mən gày Zəzagəla uwanay à ahən, ngaha gədàula à afik la mahənay makər.” 20 Azla Yahudiya tagòdal: “Gày uwanay tanəl kà tadfahà mavay dzik ufađ gəl aṅha mukwà, kà pəra masla kadàwula à afik la mahənay makər kagod, aah..?!” 21 Ama mən gày Zəzagəla uwana Yesu apəh, kà lakəl aṅa vok aṅha. 22 Uwana Yesu adawula à uda la mamətsay kà, təh awùl à azlaməna matapla à gəl la slaka aṅha à gay uwaga, tadin gəl uwana à vok matsetserayga, ngaha la gay uwana Yesu apəh à atà gesina.

Yesu kà asəl tatak uwana la ləv aṅa dza la tsəh gesina

23 Mok uwana Yesu la Urusalima, la kaslā aṅa madəvaday aṅa Paska kà, azladza aṅuvaw tadin gəl à vok, kà azlanadzipo uwana adahàtən. 24 Ama Yesu afà à atà gəl aw, kà uwana asəl madzugway aṅatà lela. 25 Kà uwana masla kà anəkudà dza aṅa mapəhalla madzugway aw, kà uwana masla la gəl aṅha asəl uwana la ləv aṅatà la tsəh.

3

Yesu atà la Nikodemus

1 Dza anik la ahən sləm aṅha Nikodemus, agà tekula aṅa azlamasiga aṅa azla Yahudiya, masla kà zil Farisəya. 2 La vəd la abà vərđi anik asà à wan à slaka Yesu la magòdal: “Rabbi, məsəl kà Zəzagəla asləl ka à wan kà matapanula, kà uwana dza la ahən adəhən tsəhay nadzipo uwaga kadəhən aw, tsa baṅa Zəzagəla la masla aw aw.” 3 Yesu agòdal: “Haday, gəgod à ka la dziriga: Dza aslala vok manən makoray Zəzagəla aw, say baṅa adayyi vok mawga dən.” 4 Nikodemus anavàl: “Kakay dza adagay magol gà, kà ayyi vok mawga aya ma? Aslala vok aṅa maul à hud aṅa iyà aṅha kà mayyay aya ay?” 5 Yesu agòdal: “La dziriga gəpəh à ka: Dza aslala vok aṅa mad à makoray Zəzagəla aw, say baṅa adayyi vok, la iyaw ngaha la Masasəđok. 6 Uwana tayyà la sləb vok, uwaga sləb vok; uwana tayyà la Masasəđok, uwaga Masasəđok. 7 Ləv avàl à ka à gay kà, kà uwaga gəpəh à ka aw: ‘Azlawla kà vok, say akul gesina kayyaw vok mawga.’ 8 Afad adəđay bokuba uwana asal; katsəna madəđay aṅha, ama kasəl slaka uwana asà à wan la abà aw, kasəl slaka uwana ada à abà aw. Kiya uwaga à uwana apaka vok la azladza uwana tayyà vok la Masasəđok.” 9 Kiya uwaga Nikodemus agòdal: “Kakay uwaga apaka vok ma?” 10 Yesu agòdal: “Tsa kak masla matapla à azla Isərayel la abà, kà pəra masla kasəl uwaga aw uwà? 11 Gəpəh à ka la dziriga: Məpəhay lakəl aṅa tatak uwana

məsəl, ngaha lakəl aña tatak uwana mənəñəñ. Ama asa à akul makəs sayda gami aw. ¹² Tsa kadiñaw gəl à gay aña azlatatak uwana apaka vok la vədah aw ma, ngaha ma, kakay zlà ma kadəkəsaw kaslawwal à vok aña madiñal gəl à vok à baña gəpəh à akul gay aña azlatatak la zagəla ma? ¹³ Dza la ahəñ adada à zagəla aw, tsa baña Kona aña dza uwana asà à ahəñ la afik aw aw.”

¹⁴ “Kiya uwana uwarà Musa adzilà bebi aña adà à zagəla la ahəf la gay la fəta la abà, kiya uwaga tadàdzilla Kona aña dza à zagəla suwañ. ¹⁵ Ngaha kəla uwabeyuwi uwana adiñ gəl à masla à vok abəz sifa adəv à gay aw. ¹⁶ Kà uwana Zəzagəla awoya gudəñ à vok kà kaykay, à uwana avà Kona aña tekula gə uwaga, kà dèwdèw dza uwana tadiñal gəl à vok kà, tazila aw, ama kà, tadəbəz sifa adəv gay aw. ¹⁷ Zəzagəla asləl Kona aña wañ kà, kà seriya à gudəñ à vok à gəl aw, ama kà gudəñ à vok aña mabəz mabəlay la masla.”

¹⁸ “Dza uwana adiñ gəl à Kona à vok, seriya adəkəsaw aw, ama dza uwana adiñal gəl à vok aw kà, seriya adəkəsaw, kà uwana adiñ gəl à Kona tekula gə aña Zəzagəla à vok aw. ¹⁹ Aganay slaka uwana seriya aguwañ la abà: Ufaka asà à wañ à gudəñ à vok, ama azladza tahaya mələs kà ufaka, kà uwana madəhəñ aña təkəgaw. ²⁰ Azladza gesina tadəh mawisiga kà, tapəsew dziriga aña ufaka, ngaha tatsa à wañ à ufaka à abà aw, kà uwana asa à atà kà sləray mawisiga uwaga aña mapəhla vok ala, la ufaka la abà aw. ²¹ Ama dza uwana akəs dziriga kà, aday kà la ufaka la abà, kà azladza gesina aña manəñəñ la dazuwaya, kà akəs gay aña Zəzagəla la masləkaway.”

Yesu atà la Yuhana masla madəh batem

²² La lig aña uwaga la ahəñ Yesu atsizilla ala, ahəd à kutso aña Yahu-diya à abà la azlaməna matapla la slaka aña. Tasəfəni la abatà atà nna, tadəhəhə batem. ²³ La kasla uwatà kà Yuhana adəhəhə batem à azladza la Aynon, uwana nekwa la Salim, kà uwana iyaw la ahəñ la abatà mənğa. Azladza tasəhə à wañ à slaka aña, ngaha adəhə à atà batem, suwañ. ²⁴ (La kasla uwatà kà, Yuhana kà taduw à danay dadəñ aw)

²⁵ Kiya uwaga azlaanik la tataka azlaməna matapla aña Yuhana la abà tadzəkə mabay vok gay la zil Yahudiya anik, lakəl aña tsəhay mapal vok aña təkəgaw aña magay tsidəña. ²⁶ Tahəd à slaka Yuhana ngaha tagədəl: “Rabbi, kadzugway lakəl aña dza uwana kagaw akul səla la gay dərəv uda aña mukwə Urdun, uwana kaz anu sayda lakəl aña takay? Lagwa kà, masla bay kà, adəhə batem à azladza, azladza takəl à slaka aña gesina!” ²⁷ Yuhana agədəl à atà: “Dza la ahəñ aslala vok abəz tatak aw, say baña Zəzagəla adavəl. ²⁸ Akul la gəl ankul kà, akul azlaməna sayda gulo, gəgədəl kà: Gi Kristu aw. Ama gi à masləl gi à wañ gə, la huma aña pəra. ²⁹ Masla mazəb mis kà masla la uwana zil mis. Ama sləgud aña zil misga, adatsizilla à ahəñ la makəla aña, atsəbal sləm. Baña adatsən kuda aña zil mis, arabay. Kiya uwaga à marabay gulo babay suwañ zlà. Lagwa kà, marabay gulo adəhənlə pawasla. ³⁰ Kà aña uwaga kà, say masla agay mazləbayga, ngaha mazləbay gulo atatuway.”

Dza uwana asa à ahəñ la zagəla

³¹ “Dza uwana asa à ahəñ la zagəla, masla lakəl aña azlatatak gesina, ama dza uwana la vədah masla dza aña vədah, apəhay kà gay aña vədah bay. Uwana asa à ahəñ la zagəla aga lakəl aña tatak gesina. ³² Uwana

✧ 3:14 3.14 4Musa 21.9

anəhən, uwana atsənən la uwana apəhay, ama dza akəs mapəhay anha aw. ³³ Kəla uwabeyuwi uwana akəs mapəhay anha, agədan à afik kà Zəzagəla kà dziriga. ³⁴ Dza uwana Zəzagəla aslèlla à wan apəhay gay anha Zəzagəla, kà uwana ahənən ala la Masasəfok anha. ³⁵ Baba awoya Kona anha, ngaha avàl ndzəda lakəl anha tatak gesina. ³⁶ Dza uwana adiŋ gəl à Kona à vok, abəz sifa adəv à gay aw, ama dza uwana akweska Kona, adəbəz sifa uwaga tetuwa à aw, ama mapak ləv anha Zəzagəla adza à ahən lakəl anha.”

4

Yesu atà la mis Samariya

¹ Azla Farisəya tatsənən kà Yesu adəh batem, ngaha abəz azlaməna matapla dafuwa à gay anha Yuhana. ² (Ama Yesu la gəl anha kà adəhà batem à dza amiyaka tekula aw, say azlaməna matapla la slaka anha pəra) ³ Mok uwana Yesu atsənà uwaga tapəhay kà, asək à kutso Yahudiya à ahən, awul à Galili. ⁴ Kà awul à Galili kà, say aguwa à uda la kutso Samariya.

⁵ La mas à uda la Samariya abəz à gudən uwana à abà sləm anha Səser, uwana nekwa la guf uwana Yakuba avà à kona anha Yusufu. ⁶ La abatà suwa anha Yakuba la ahən, Yesu adəy vok la mauguzahay anha la abà, adzà madzay la gay suwa. Mok uwaga azlagay tataka afats. ⁷ Mis Samariya asà à wan kà matəd iyaw, Yesu agòdal: “Mis təd à gi iyaw, gəsay!” ⁸ (La kaslā uwatà kà, azlaməna matapla anha tadà à huđ gudən kà mayàh tatak may) ⁹ Mis Samariya agòdal à Yesu: “Kak, kak zil Yahudiya! Kakay kaslala vok kà manav à gi iyaw masay à gi uwana gi mis Samariya ma?” ¹⁰ (Apəh kiya uwaga kà, kà uwana azla Yahudiya tatsənà vok la azla Samariya aw ma) ¹⁰ Yesu awulà ala: “Agayna kasəl tatak uwana Zəzagəla avəy kà, ngaha naka kasəl dza uwana anava à ka iyaw masay kà, naka kak la uwana kanaval iyaw sifa, ngaha naka avà kà uwaga.” ¹¹ Mis agòdal: “Mənga, tsa tatak matədla iyaw aga la kak là ahəl aw, suwa bay kà kərkər ma, kakay kabəz iyaw sifa ma? ¹² Baba gami madzidziga Yakuba avà à anu suwa uwanay; bay kà asàh la azlabəza anha la azlaləmana anha babay. Kadzugw ma, ‘Gəduwa Yakuba’, kagod, takay?” ¹³ Yesu awulà ala: “Kəla uwabeyuwi uwana asà iyaw anha suwa uwanay, nəlay adəkəsay aya, ¹⁴ ama dza uwana adəsay iyaw uwana gədətədfallən kà, nəlay adəkəsay aya aw. Kà uwana iyaw uwana gədətədfallən kà, adəpakay la huđ anha mukwà anha iyaw, uwana akəlay anha sifa adəv à gay aw.” ¹⁵ Mis agòdal: “Mənga, tədəgən iyaw uwaga, kà nəlay anha makəs gi aya aw, ngaha kà gi anha manəkudfa anha mas à wan anha matəd iyaw la abanay aya aw.”

¹⁶ Yesu agòdal: “Həd, kazala zil anək, kasawwan à abanay.” ¹⁷ Mis agòdal: “Zil gulo la ahən aw.” Yesu agòdal: “Dziriga à uwana kapəh: ‘Zil gulo la ahən aw’, kagod. ¹⁸ Haday, kadàh à zil zlo, ama uwana kak la mtəga anha lagwa kà, zil anək aw. Kapəh dziriga.” ¹⁹ Kiya uwaga mis agòdal: “Mənga, gəsəl kà kak masla mapəhal gay à ahəl anha Zəzagəla. ²⁰ Azlababa gami madzidziga tadavàh kudfa à Zəzagəla la gudən uwanay la afik, ama akul azla Yahudiya kà, kagodaw kà: ‘Slaka uwana dza adəv kudfa à Zəzagəla, kà la Urusalima’, kagodaw.” ²¹ Yesu agòdal: “Mis, diŋ à gi gəl à vok, kaslā adəsa à wan à uwana kadədəvaw kudfa à Baba Zəzagəla la gudən uwanay la afik aw, amiyaka la Urusalima aw. ²² Akul azla Samariya kasəlaw tatak uwana kadəvawwal kudfa aw; ama anu, anu azla Yahudiya

✧ 4:5 4.5 1Musa 33.19; Josu'e 24.32 ✧ 4:9 4.9 Ezəra 4.1-5; Nehemiya 4.1-2

kà, mèsèl tatak uwana mèdeval kuḍa, kà uwana maḅəlay kà, asa à uḍa kà la azla Yahudiya la abà. ²³ Ama kaslà adàsa à waṅ, lagwa kà adasa à waṅ lagwa, uwana azlaməna madəv kuḍa tadədəv kuḍa la Masasəḍok ṅgaha la dziriga, azladza uwana tadəv kuḍa kiya uwaga à ahəṅ, à uwana Baba ayahay. ²⁴ Zəzagəla kà Masasəḍok gà, azlauwla kà vok kà, azlauwana tadəval kuḍa kà la Masasəḍok ṅgaha la dziriga.”

²⁵ Mis agòḍal: “Mèsèl kà Mesi atsa à waṅ, uwana asal magoḍay kà Kristu. A baṅa adàsa à waṅ, adəpəhanula tatak gesina.” ²⁶ Yesu agòḍal: “Gi gà la uwaga gəḅadəkama lagwa.”

²⁷ La kaslà uwatà, azlaməna matapla la slaka aṅha tawùl à waṅ, ṅgaha ləv avàl à atà à gay kà uwana tavàts gay la mis. Ama dza aslàla vok aṅa manaval aw: “Mana asal mi? Baṅaw, kà mana kabəḍawma akul səla mi?”, la ahəṅ aw.

²⁸ Kiya uwaga mis asək à tuguzl aṅha à ahəṅ, ahəd à huḍ gudəṅ à abà, la abatà agòḍ à azladza: ²⁹ “Sàw à waṅ, kà nəṅəwwəṅ dza uwana adapəh à gi tatak uwana gəḍahàhəṅ gesina. Zlahaw kà, masla Kristu aw ay?”

³⁰ Azladza tasà à uḍa la gudəṅ la abà, tahəd à slaka Yesu.

³¹ La kaslà uwatà azlaməna matapla tadəv kuḍa à Yesu kà mazuw tatak may. “Rabbi, kamkam zùw tatak may!”, tagòḍal. ³² Ama agòḍ à atà: “Gi la tatak may uwana kasəlaw aw.” ³³ La abatà azlaməna matapla tanəv vok kà atà kà atà: “Dza anik adasalla tatak may à waṅ kəlay?”

³⁴ Yesu agòḍ à atà: “Tatak may gulo kà, makəs gay aṅa dza uwana asləl gi à waṅ, ṅgaha maḍəh sləray uwana afà à gi à ahəl kà maḍəhəṅ. ³⁵ Akul kà, kagoḍaw kà, à lig təla ufad kà matsəḍ tatak, ama gi kà gəgoḍ à akul kà, nərəzəw guf lela tsi, hi adahəṅay, nekwa kà matsəḍay. ³⁶ Masla matsəḍ tatak abəz masik aṅha, ṅgaha ahama hi à ahəṅ kà aṅa sifa adəv à gay aw, ṅgaha kà masla masləkay atà la masla matsəḍay tarabay la slaka gà. ³⁷ ‘Dza anik asləkay, dza anik atsəḍay’, uwana gay la gay la abà agòḍ kà, bə dziriga. ³⁸ Gəsləl akul kà matsəḍay la guf uwana la abà kaḍahaw sləray la abà aw; azladza anik taḍahà sləray gà uwana, ṅgaha kà kabəzaw à gəl kà sləray aṅatà.”

³⁹ Azla Samariya aṅuvaw tadiṅal gəl à vok la gudəṅ uwatà kà gay uwana mis apəh à atà: “Apəh à gi tatak gesina uwana gəḍahàhəṅ”, mis agòḍ à atà. ⁴⁰ Mok uwana tadasa à waṅ à slaka Yesu, tadəval kuḍa kà madzin à ahəṅ atà nna; kiya uwaga Yesu aḍahà mavakay səla atà nna. ⁴¹ Gotəṅaṅ aṅuvaw tadiṅ gəl à Yesu à vok, kà gay aṅha uwana apəh à atà. ⁴² La abatà tagòḍ à mis: “Lagwa kà, mədiṅal gəl à vok kà uwana kapəh à anu pəra aw, ama kà uwana anu la gəl gami məḍatsəṅəṅ uwana apəh, la dziriga, mèsèl kà masla la uwana masla maḅəl gudəṅ à vok.”

Yesu awur bəzi aṅa məṅga aṅa masla sləray ala

⁴³ Mok uwana Yesu adadza à ahəṅ la abatà mavakay səla, asək atà à ahəṅ, ahəd à kutso Galili. ⁴⁴ Yesu la gəl aṅha agòḍ: “Masla maḅəhal gay à ahəl aṅa Zəzagəla maḅəz mazləḅay la gudəṅ aṅha la abà aw.” ⁴⁵ Ama tekeḍik mok uwana adabəzay à gudəṅ aṅha, azladza takəs la ahəl səla, kà uwana mok uwana tahəd à madəvaday à Urusalima, tanəṅəṅ, uwana aḍahəṅ la madəvaday uwatà la abà gesina.

⁴⁶ La kaslà uwatà, masla awùl à Kana, la slaka uwana apakà iyaw ala kà iyaw matavəruk. Kana uwaga agà kà la Galili la abà. Masla sləray aṅa gumna la ahəṅ la abatà, bəzi aṅha la ḍuvats la Kapernahum. ⁴⁷ Mok uwana masla sləray uwaga atsəṅəṅ kà Yesu adasa à waṅ à Yahudiya la

Galili kà, masla atsizlla ala, ahàd à slaka Yesu, adèval kuɗa kà manèf masla à Kapernahum, kà masla aña mawur bëzi aña ala. Kà uwana bëzi agà kà la lèw la lèw pèra. ⁴⁸ Yesu agòɗal: “Akul gesina, kadiñaw gi gèl à vok aw, say baña kadàñaw azlanadzipo la uwana kadàñawwal gèl à vok.” ⁴⁹ Masla slèray agòɗal: “Mèngga, sà à wan à mtèga gulo dadàn, kà mamètsay aña bëzi gulo.” ⁵⁰ Yesu agòɗal: “Hàd à mtèga aña, bëzi aña aga la ahèñ, adza à ahèñ la sifa, awkà adàmètsay aw.” Zil uwaga adìñ gèl à uwaga à vok Yesu apèhal. ⁵¹ Uwana agà la tetèvi la ama, kà mawul à mtèga, tagagàm la azlamèna slèray aña, maslà tagòɗal: “Bëzi aña adabèlay!” ⁵² Masla anàv à atà la mèl, ma uwala abèzà à ñulèm la. Tagòɗal: “Lakuhu la sa tekula, à uwana akàl vok asàlla vok ala.” ⁵³ Kiya uwaga awul à baba à gèl kà kalkal la kaslà uwana Yesu apèhal: “Bëzi aña adabèlay”, agòɗal. Kà uwaga à uwana masla la azlamèna huɗ gay aña gesina tadìñ gèl à Yesu à vok.

⁵⁴ Uwaga kà masèla aña nadzipo uwana Yesu adfahàn dagay la mas à uda aña la Yahudiya, la kutso Galili.

5

Yesu awur dza magul à afik gà ala

¹ Uwana uwaga adada à lig, azla Yahudiya tadzèkà mahab madèvaday, Yesu bay ahàd à Urusalima. ² La gudèñ uwatà la abà nekwa la gamagày aña azlatuwan, agà la ahèñ iyaw matsakayga uwana slèm aña la gay ibèra-ñènkowen: *Betsata*. Iyaw uwatà tanuɗa ala à gay à abà la azlatsatsagla zlo. ³ La tsèh aña tsatsagala uwatà, azlamèna ðuvats aña uvaw tahànàhal à tsèh: azlagulèf, azladeri, azlamagul à afik gà. ((Takudàh mabèlak vok aña iyaw uwana abèlakàhà à vok. ⁴ Kwà à kwà malika aña Zèzagèla asàh à ahèñ aña mabèlakàh iyaw uwaga. Masla ðuvats uwana atsa à vok à iyaw uwaga à abà abèlakay, awur ala la ðuvats aña la abà, bamèraka ðuvats tsèhay gà uwala beyli gesina.)) ⁵ Masla ðuvats anik la ahèñ la abatà, adafah mavay dzik makèr gèl aña mtègis. ⁶ Uwana Yesu anèñ dza uwatà la slaka mahèn à ahèñ, asèl kà adasafay la ðuvats aña uwaga la abà, Yesu agòɗal: “Asa à ka mawur ala ay?” ⁷ Masla ðuvats awulà ala, anèñal à adi agòɗal: “Mèngga, dza gulo la ahèñ aña madla gi à abà la kaslà uwana iyaw abèlak vok aw. Baña gèwaf wok à uda, gèda à abà zlà, gèdagòɗay kà dza anik atsà à vok à abà kà gi.” ⁸ Yesu agòɗal: “Sà à afik, zèb butsi aña, ñgaha dà aña!” ⁹ Hadzak, asà à afik awur ala, akèl butsi aña à abà, adzèkà maday.

Ama mavakay uwatà kà mavakay maduw lèw tekeɗik. ¹⁰ Uwana azlamasiga aña azla Yahudiya tanèñ, tagòɗ à dza uwana awur ala: “Lakana kà vuɗ maduw lèw, wakità mapèhay gami avà tetèvi kà mazèb butsi aña aw!” ¹¹ Agòɗ à atà: “Dza uwana awurà gi ala agòɗ à gi: ‘Kèl butsi aña à abà, ñgaha dà aña’, agòɗ à gi.” ¹² Tanavàl la gay ala: “Uwa à dza uwana ‘Zèb butsi aña, dà aña’, agòɗ à ka uwa?” ¹³ Ama dza uwana awurà ala kà, asèl dza uwana awuràñ ala aw. Yesu adadiy aña la abatà, kà uwana maham à ahèñ dza aña uvaw la abatà.

¹⁴ Zweek, la huma la gay, Yesu agagàm à mèn gày Zèzagèla à agu atà sèla, ñgaha agòɗal: “Tsèñàñ lagwa kà kawur ala. Kafahàn tsakana aya kà tatak mawisiga uwana aduwa uwanay aña mabèza kà aya aw!” ¹⁵ Dza uwaga adà aña, ñgaha agòɗ à azla Yahudiya kà Yesu la uwana awuràñla. ¹⁶ Kà

✧ 5:10 5.10 Nehemiya 13.19; Yereimiya 17.21

uwaga à uwana azla Yahudiya tadzəkà matərəb Yesu, à kà uwana awurà dza ala la vudf maduw ləv. ¹⁷ Ama Yesu agòd à atà: “Baba gulo adfàh sləray koksikoksi, gi bay kà gədfəhəŋ kiya uwaga suwaŋ.”

¹⁸ Kà gay uwaga à uwana, azla Yahudiya tayàh kaykay kà makədfay, kà uwana agòd kà Zəzagəla kà Baba aŋha, ŋgaha agagazləla gəl aŋha la Zəzagəla. Awkà kà, uwana apəsəw mavakay maduw ləv pəra aw.

Maslay aŋa Kona aŋa Zəzagəla

¹⁹ Kà uwaga, Yesu agòd à atà: “Gəgod à akul la dziriga, Kona aslala vok madfàh tatak la gəl aŋha aw, say anəŋəŋ kà say uwana Baba adfəhəŋ. Uwana Baba adfəhəŋ gesina, uwaga la uwana Kona adfəhəŋ babay. ²⁰ Kà uwana Baba awoya Kona, apəhalla uwana adfəhəŋ gesina. Adəpəhalla à azlatatak uwana aduwa uwanay aya, kà Kona aŋa madfàh uwaga. ŋgaha uwaga adaval akul ala ləv à gay. ²¹ Bokuba uwana Baba awulla azlamazimnekid à uda la mamətsay kà mav à atà sifa kà, kiya uwaga babay Kona av sifa à uwabeyuwi uwana awoyaŋ gesina. ²² Baba kà adfàh seriya à dza à gəl aw, ama avà maslay madfàh seriya uwaga à ahəl aŋa Kona aŋha gesina, ²³ kà azladza gesina aŋa masləkaway Kona, bokuba uwana tasləkaw Baba. Dza uwana asləkaw Kona aw, masla asləkaw Baba uwana asləl à waŋ babay aw.”

²⁴ “Gəpəh à akul la dziriga, dza uwana atsəb sləm à gay gulo, ŋgaha adiŋ gəl à dza uwana à vok asləl gi à waŋ kà, masla la sifa adəv à gay aw. Seriya adəkəsay aw, aguwa à uda la mamətsay, adəbəz sifa adəv à gay aw. ²⁵ Hadfay gəgod à akul la dziriga, kaslā atsa à waŋ, ŋgaha kaslā uwaga aga la tataka gami la abà lagwa, uwana azlamazimnekid tadətsenəŋ kuda aŋa Kona aŋa Zəzagəla, ŋgaha kà azlauwana tadəkədfədāl à ahəŋ tadədz à ahəŋ la sifa. ²⁶ Iyay, bokuba uwana Baba la maslay kà mavəy sifa adəv à gay aw à azladza, kiya uwaga bay avà maslay uwaga à Kona aŋha à ahəl, kà masla aŋa mav sifa à azladza. ²⁷ Avà maslay à Kona aŋha kà madfàh seriya, kà uwana masla Kona aŋa Zəzagəla. ²⁸ Ləv aval à akul à gay kà uwaga aw, kà uwana kaslā atsa à waŋ, à uwana azlamazimnekid uwana la zəvay la aku gesina tadətsən kuda aŋha, ²⁹ ŋgaha tadəsa à uda la zəvay aŋatà la aku. Azladza uwana tadəhəŋ delga tadəwula à uda kà mabəzal masik aŋatà uwana sifa adəv à gay aw, ama azlauwana tadəhəŋ mawisiga tadəwula à uda kà madəhətaŋ seriya à gəl.”☆

Azlamasəlay uwana lakəl maslay aŋa Yesu

³⁰ “Gi la gəl gulo kà gəslala vok kà madfàh tatak aw, gədfàh seriya kà bokuba uwana ‘Dahəŋ’, Baba agòd à gi, seriya gulo kà dziriga, kà uwana gəyàh mawoyəŋ aŋa gəl gulo aw. Ama uwana asa à dza uwana asləl gi à waŋ pəra. ³¹ Baŋa gəz sayda aŋa gəl gulo kà, sayda gulo kà agay dziriga aw. ³² Ama say dza anik la uwana az sayda lakəl gulo, gəsəl kà sayda uwana aziŋ lakəl gulo kà dziriga. ³³ Kasləlaw azlaməna matsəb sləm à slaka Yuhana, sayda aŋha uwana azan kà dziriga. ³⁴ Ama gi kà gənəkudə aŋa sayda aŋa dza aw, gəula akul à gəl kà, kà akul aŋa mabəz mabəlay pəra. ³⁵ Yuhana kà agà kà bokuba fənəs mavatsiŋ à ahəŋ gə pəra, ŋgaha karabaw ŋuv la udfaka aŋha la abà. ³⁶ Ama sayda gulo uwana gəziŋ kà, aduwa aŋa Yuhana uwana azəŋ, azlasləray uwana Baba gulo avà à gi kà mahənəŋla kà, taz sayda gulo. ŋgaha babay kà apəhla ala kà Baba la uwana asləl gi à waŋ. ³⁷ Baba uwana asləl gi à waŋ apəhay lakəl gulo aya. Akul kà kadətsənaw kuda aŋha didi aw, ŋgaha kadənəŋaw hudf adi

☆ 5:29 5.29 Daniyel 12.2

aŋha babay aw. ³⁸ Akul kafaw gay aŋha à lèw aŋkul à tsèh aw, kà uwana kadiŋawwal gəl à vok à dza uwana aslèl à waŋ aw. ³⁹ Kadzeŋaw wakità Zəzagəla la haŋkəli, kadzugwaw kà: ‘La abà la uwana mədàbèz sifa adəw à gay aw’, kagodfaw. Bà dziri haɗfay gə, la wakità uwaga la abà la uwana sayda gulo. ⁴⁰ Ama asa à akul aŋa mas à slaka gulo aŋa maɓèz sifa dziriga aw.”

⁴¹ “Ama gi kà, gəyàh mazləɓ gi aŋa azladza aw. ⁴² Ama akul kà, gəsəl kà, kawoyaw Zəzagəla la lèw aŋkul la tsèh aw. ⁴³ Gəsà à ahəŋ kà la sləm aŋa Baba gulo, ama karabaw gi à huma aw. Ama baŋa dza anik atsa à waŋ la maslay aŋa aslasl gəl aŋha kà, kakəsaw. ⁴⁴ Akul asa à akul mayàh mazləɓay aŋa azladza anik anik, ŋgaha kayahaw mazləɓay uwana asa à ahəŋ la slaka Zəzagəla dziriga aw. Ŋgaha ma kakay kadiŋaw gəl à vok ma? ⁴⁵ Ama kadzugwaw kà, gədàta akul kaf à gəl la slaka Baba gulo, kagodfaw aw. Ama Musa la uwana adàta à akul kaf à gəl, à masla uwana kafaw manəwəŋ aŋkul à masla à afik. ⁴⁶ Agayŋa ndzer, kadiŋaw gəl à Musa à vok kà, naka kadiŋaw gi gəl à vok babay, kà uwana Musa atsetsèr kà lakəl gulo. ⁴⁷ Ama tsa kadiŋaw gəl à uwana à vok atsetsèr aw ma, kakay kadiŋaw gəl à gay gulo à vok zlà ma?”

6

Yesu av tatak may à azlazil dəbow zlo (Mata 14.13-21; Mark 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹ La lig aŋa uwaga la ahəŋ, Yesu ahəd à gay dərəw à uda anik aŋa dərəw Galili, uwana tazalalla bay dərəw Tiberiya. ² Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tanəfà, kà uwana tanaŋà azlanadzipo uwana adəhàhəŋ la mawar azladza ala. ³ Yesu ahəd à dadəgwal à afik la abatà, tadzà madzay la azlaməna matapla la slaka aŋha. ⁴ Paska, madəvaday aŋa azla Yahudiya, nekwa. ⁵ Uwana Yesu anəŋà maham à ahəŋ dza aŋuvaw tatsà à waŋ à slaka aŋha, Yesu atəp à Filip agòɗal: “Lala mədàbèz tatak may kà masukway, kà mav à maham à ahəŋ dza uwanay aŋa mazuway zlà?” ⁶ Apèh uwaga kà, kà matap Filip. Awkà, masla kà asəl tatak uwana naka adəhəŋ. ⁷ Filip agòɗal: “Amiyaka məsukw kaf aŋa gursu dadərmokw səla bay kà, aslay kà kəla uwabeyuwi aŋatà aŋa maɓəzal ŋuv aw.” ⁸ Tekula la tataka azlaməna matapla aŋha la abà Andəre, deda aŋa Səmon Piyer agòɗal: ⁹ “Bəzi kohna anik la ahəŋ la abanay, kaf gay bərsew zlo la kilfi səla la ahəl, ama uwaga ma, mana akəs à vok aŋa maham à ahəŋ dza kiya uwanay ma?” ¹⁰ Kiya uwaga Yesu agòɗ à atà: “Dzàw azladza madzay gesina, slaka uwatà kà delga kà madzàh madzay, kà uwana kəsaf la ahəŋ.” Ŋgaha atà tadzàhà madzay gesina aŋatà taslay zil dəbow zlo. ¹¹ Yesu ahəl kaf uwaga, “Kikay”, agòɗ à Zəzagəla, atsakà kaf ala, ŋgaha avàhà à azladza. Ahəl kilfi, adəhəŋ kalkal kiya uwaga aya. Tazùw tsərəh à uwana asläh à atà. ¹² Mok uwana tahànla gesina, Yesu agòɗ à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Hamàw gay à mapətsəh pətsəhga uwaga à vok, atəɗal ala amiyaka tekula aw.” ¹³ Ŋgaha tahamà gay à mapətsəh pətsəhga uwana à vok atəm a atà à ahəl, tahənàŋ ala takosà kulo gəl aŋha səla.

¹⁴ Uwana azladza tanəŋəŋ nadzipo uwana Yesu adəhəŋ, tagòɗ: “Kayyà, dza uwanay ndzer kà masla mapəhal gay à ahəl, uwana naka atsa à waŋ à gudəŋ à vok!” ¹⁵ Uwana Yesu asəl kà azladza tatsà à waŋ kà mafiya à sufəl à abà la ndzəɗa kà, kà uwaga à uwana adà aŋha à gudəŋ à afik kokudfa gəl aŋha.

*Yesu aday lakel dərəv
(Mata 14.22-23; Mark 6.45-52)*

¹⁶ Mok uwana mokokhu adasa à waŋ kà, azlaməna matapla la slaka Yesu tadà à ahəŋ à gay dərəv, ¹⁷ tahàd à kəslah iyaw à afik, ŋgaha tadzəkà mad à uda la dərəv la abà, kà mabəziya à Kapernahum. La mok uwaga kà, vəđ adasa à waŋ, Yesu aləg mabəz atà à tsəh dadəŋ. ¹⁸ Magol kular adzəkà à vok, iyaw dərəv adzəkà magantsay la mavəlay lakəl. ¹⁹ Azlaməna matapla kà, taday azlatalka magur mahoyay pəlis səla la tenma baŋaw makər kà zlazlada aŋa afad. Uwana tanəŋ Yesu adà à awtəy à slaka aŋatà lakəl dərəv la asik kà, guba akəs atà. ²⁰ Ama Yesu agəđf à atà: “Guba akəs akul aw, gi ŋwà!” ²¹ Tayəh mazəb à tsəh la kəslah iyaw la afik nəma, la katskats tanəŋà kà kəslah iyaw adədəbani kutso uwana asà à atà mad à abà.

Maham à ahəŋ dza ayəh Yesu

²² La bebəŋ gə kà, maham à ahəŋ dza uwana tagəđf à gay dərəv à uda anik, awul atà à gəl kà la mokokhu lakuhu kà, agà la ahəŋ pəra kà kəslah iyaw tekula, ŋgaha tasəl bay kà Yesu ahàd à kəslah iyaw à afik la azlaməna matapla la slaka aŋha aw. Ama azlaməna matapla aŋha tahàd kokudə gəl aŋatà pəra. ²³ Ama pəra kà, azlakəslah iyaw anik taguwà à waŋ la Tiberiya, tasà à waŋ à slaka uwana Yesu avà kaf, à mok uwana kikay agəđf à Zəzagəla kà aŋa uwaga. ²⁴ Uwana maham à ahəŋ dza anəŋəŋ kà Yesu la abatà aw, azlaməna matapla la slaka aŋha bay kà atà la abatà aw, tadəh à azlakəslah iyaw uwaga à afik, tada à Kapernahum kà mayahay.

Yesu kà kaf uwana av sifa

²⁵ La kiya uwaga tabəzà Yesu à vok la gay dərəv à uda anik aŋa dərəv ŋgaha tagəđfal: “Rabbi, kasà à abanay mbà?” ²⁶ Yesu awulà à atà ala: “Haday, gəpəh à akul la dziriga, kayahaw gi kà, kà uwana kazuwəw kaf, kahənəwla, aslahà à akul, awkà kà azlanadzipo la azlasləray gulo uwana gəđahəŋ aw. ²⁷ Kadahaw sləray kà aŋa tatak may uwana awis ala aw. Ama dəhəwəŋ kà aŋa tatak may uwana adza à ahəŋ, avà sifa adəv à gay aw. Tatak may uwaga kà, Kona aŋa dza la uwana adəvə à akul la maslay, uwana abəzal la slaka Baba Zəzagəla.” ²⁸ ŋgaha tanavəl: “Mana məđəhəŋ kà madəh sləray uwana asa à Zəzagəla zlə ma?” ²⁹ Yesu awulà à atà ala: “Sləray uwana Zəzagəla akuday la slaka aŋkul kà, say madin gəl à dza uwana à vok, Zəzagəla asləl à waŋ.” ³⁰ Tagəđfal: “Nadzipo ma uwala kapəhanula kà anu aŋa madin à ka gəl à vok la? ŋgaha ma sləray ma uwala kadəhəŋ la? ³¹ Azlababa gami madzidziga tazuw manne à uwana asəhà à ahəŋ la zagəla la fəta la abà, bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà. Masla avà à atà tatak may uwana asəh à ahəŋ la zagəla.”[✧] ³² Yesu awulà à atà ala: “Haday la dziriga, gəpəh à akul, Musa la uwana avà à akul tatak may uwana asà à ahəŋ la zagəla aw. Ama Baba gulo la uwana avà à akul tatak may dziriga, uwana asà à ahəŋ la zagəla. ³³ Kà uwana tatak may uwana Zəzagəla avəy kà, anik la ahəŋ aw, say masla uwana asà à ahəŋ la zagəla, (Uwaga kà Yesu) ŋgaha avə sifa à azladza gudəŋ à vok gesina.” ³⁴ Kiya uwaga tagəđfal: “Kayyà Sufəl, və à anu tatak may uwaga koksikoksi kəla zlə!” ³⁵ Yesu asà à atà ala à uda: “Gi la uwana gi tatak may aŋa sifa. Dza uwana atsa à waŋ à slaka gulo, adin à gi gəl à vok kà, may adəkəs aya aw, nəlay adəkəs bay aw. ³⁶ Ama gəpəh à akul: Kanəŋaw gi, ama bə la uwaga gesina kà, kanəŋaw gi kadinəw gi gəl à vok aw. ³⁷ Mana beymi uwana Baba avà à gi, atsa à waŋ à slaka gulo, ŋgaha

✧ 6:31 6.31 2Musa 16.4,15; Mahabay 78.24

gèdàkweska dza uwana atsa à slaka gulo aw. ³⁸ Kà uwana gèsà à ahèṅ la zagèla kà, kà madfehèṅ mawoyèṅ aṅa dza uwana aslèl gi à waṅ, awkà aṅa gèl gulo aw. ³⁹ Aganay uwana asa à dza uwana aslèl gi à waṅ: Kà gèziṅ ala tekula aṅa tatak uwana avà à gi à ahàl aw, ama kà gèula atà à uda la mamètsay la sifa la mavakay makèd gèl à ahèṅ gudèṅ à vok. ⁴⁰ Aganay uwana asa à Baba gulo: Kà dèwdèw dza, uwana tanèṅà Kona aṅa Zèzagèla, ṅgaha tadiṅal gèl à masla à vok kà, tabèzal sifa adèw à gay aw, ṅgaha gèdàula atà à uda la mamètsay la madèw à gay gudèṅ à vok.”

⁴¹ Azla Yahudiya taṅoṅùz lakèl aṅa Yesu, kà uwana Yesu, ‘Gi tatak may uwana asà à ahèṅ la zagèla’, agòd. ⁴² “Tèga kà, Yesu kona aṅa Yusufu aw takay? Mèsèl baba aṅha la iyà aṅha, ṅgaha ma kakay: ‘Gèsà à ahèṅ la zagèla’, agòd zlà ma?”, tagòd. ⁴³ Yesu awulà atà ala: “Sàkàw à maṅoṅuz à tsèh ala kà akul à akul. ⁴⁴ Dza aslala vok aṅa mas à waṅ à slaka gulo aw, say Baba uwana aslèl gi à waṅ, la uwana abiyèṅ masla à slaka gulo, ṅgaha gi gèdàula à uda la mamètsay la vud makèd gèl à ahèṅ. ⁴⁵ Azladza uwana Zèzagèla apèh à atà gay à ahàl kà mapàh à azladza, tatsètèr à wakità à abà:

‘Zèzagèla la gèl aṅha adàtapatala tatak gesina.’^{*}

Kèla dza uwana atsèb slèm à Baba, akès mapèhay aṅha, masla atsa à waṅ à slaka gulo. ⁴⁶ Asal magòday, kà dza adanèṅ Zèzagèla aw. Dza uwana asà à ahèṅ la slaka Zèzagèla la uwana adanèṅ Baba pèra.”

⁴⁷ “La dziriga gèpèh à akul, dza uwana adinṅal gèl à vok kà, adàbèz sifa adèw à gay aw. ⁴⁸ Gi tatak may uwana avà sifa adèw gay aw. ⁴⁹ Azlababa aṅkul madzidziga tazùw manne la fèta la abà. Bà la uwaga bay kà tamèts à gay. ⁵⁰ Ama uwabeyuwi uwana azuw tatak may uwana asà à ahèṅ la zagèla kà, adàmètsay aw. ⁵¹ Gi tatak may aṅa sifa, uwana asà à ahèṅ la zagèla. Baṅa dza azuw tatak may uwatà, adàdza à ahèṅ la sifa aṅa koksikoksi. Tatak may uwana gèdàvèl kà vok gulo, gèdàvèy, ṅgaha gudèṅ à vok aṅa madz à ahèṅ la sifa.”

⁵² Lakèl aṅa gay uwaga azla Yahudiya tabayà vok gay kà atà kà atà, tagòd: “Kakay dza uwanay avà à anu slèb vok aṅha aṅa mazuway ma?”, tanavà vok. ⁵³ Yesu agòd à atà: “Haday, gèpèh à akul la dziriga: Baṅa kazuwaw slèb vok aṅa Kona aṅa dza aw, ṅgaha baṅa kasaw aṅiz aṅha aw kà, kadàbèzaw à sifa tetuwa aw. ⁵⁴ Dza uwana azuw slèb vok gulo, ṅgaha as aṅiz gulo kà, abèz sifa adèw à gay aw, ṅgaha gèdàula à uda la mamètsay la vud makèd gèl à ahèṅ gudèṅ à vok. ⁵⁵ Kà uwana slèb vok gulo kà tatak may dziriga, ṅgaha aṅiz gulo bay kà tatak masay dziriga aya. ⁵⁶ Dza uwana azuw slèb vok gulo, as aṅiz gulo, adza à ahèṅ la gi la abà, ṅgaha gi babay gèdza à ahèṅ la masla la abà. ⁵⁷ Bokuba uwana Baba uwana la sifa aslèl gi à waṅ, ṅgaha gi gèdza à ahèṅ la sifa kà masla, kiya uwaga babay dza, uwana azuw gi, adza à ahèṅ la sifa kà gi babay. ⁵⁸ Aganay tatak may uwana asà à ahèṅ la zagèla: Masla kà bokuba uwana azlababa aṅkul tazawàh, uwana tamàtsàh à gay aw. Ama dza uwana azuw tatak may uwanay, adàdza à ahèṅ la sifa aṅa koksikoksi.” ⁵⁹ Yesu apèh à atà gay uwaga kà la mok uwana ataplà azladza la gày madèw kuḍa la aku la Kapernahum.

Gay lakèl aṅa sifa uwana adèw à gay aw

⁶⁰ Mok uwana tatsèn uwana Yesu apèh kà, aṅuvaw la tataka azlamèna asik aṅha la abà tagòd: “Gay uwanay kà zlazladza, uwa aslala vok aṅa

^{*} 6:45 6.45 Yesayya 54.13

makəs uwaga uwa?”, tagòd. ⁶¹ Yesu asèl kà gay uwaga kà adàla manɔ-
 nuzay à azlaməna asik aŋha à ləv à tsəh, ŋgaha agòd à atà: “Uwaga ma
 atsəd akul à asik la tsəh ala takay? ⁶² Kakay tak à gay kanəŋaw Kona aŋa
 dza, uwana ada à afik à slaka aŋha uwana à abà adzà à ahəŋ uwarà ma?
⁶³ Masasədɔk Zəzagəla la uwana avà sifa; vok aŋa dza kà asla tatak aw.
 Azlagay uwaga gəpəh à akul, la uwana Masasədɔk ŋgaha sifa. ⁶⁴ Ama
 azladza anik la ahəŋ la tataka aŋkul la abà kà, tadinjal gəl à vok aw.” (Kà
 uwana dagay madzəka kà, Yesu kà asèl azladza uwana tadadinjal gəl à vok
 aw, ŋgaha la dza uwana adətal kaf à gəl) ⁶⁵ Azaləŋ à gəl la magoday: “Kà
 uwaga à uwana gəgod à akul, dza aslala vok aŋa mas à waŋ à slaka gulo
 aw, tsa baŋa Baba abiyəŋ à waŋ, avàl tetəvi.”

⁶⁶ Dagay la mavakay uwatà aŋuvaw la tataka azlaməna manəfay aŋha la
 abà, tawùl à lig. ⁶⁷ Kiya uwaga Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha
 kulo gəl aŋha sèla: “Asa à akul madin akul babay suwaŋ ay?” ⁶⁸ Səmon
 Piyer agòdɔl: “Sufəl, məday ma à slaka ma aŋa uwa? Tsa kak la azlagay
 uwana tav sifa adəv à gay aw uwa? ⁶⁹ Lagonay kà, mədinjal gəl à vok,
 kak tsikasлага uwana Zəzagəla asləl ka à waŋ.” ⁷⁰ Yesu agòd à atà: “Akul
 kulo gəl aŋha sèla gətsatsəmàni akul aw takay? Ama tsa tekula aŋkul kà
 seteni!” ⁷¹ Apəh uwaga kà lakəl aŋa Yudas Iskariyot, kona aŋa Səmon,
 uwana agà la tataka azlaməna matapla kulo gəl aŋha sèla uwaga la abà.
 Masla la uwana naka ata kaf à Yesu à gəl.

7

Azladeda aŋa Yesu tadinjal gəl à masla à vok aw

¹ Uwana uwaga adada à lig kà, Yesu auguzàh la kutso Galili, asəl kà madz
 à ahəŋ la kutso Yahudiya aw, kà uwana azla Yahudiya tayàh makəday.
² Mok uwana madəvaday aŋa azla Yahudiya, uwana tazalalla madəvaday
 tsatsagla adagay nekwa kà, ³ azladeda aŋha tagòdɔl: “Zà vok la abanay,
 həd à Yahudiya, kà azlaməna asik aŋak kà manəŋ sləray aŋak uwana
 kadəhahəŋ. ⁴ Baŋa dza asal azladza tasəl masla kà, apəhla gəl aŋha ala.
 Tsa kadəhəh azlasləray anik anik kiya uwanay kà, dəhəŋ la paraka azladza
 aŋa manəŋ ka.” ⁵ (Amiyaka azladeda aŋha tadinjal gəl à masla à vok bay aw)
⁶ Yesu agòd à atà: “Kaslà gulo uwana asa à gi kà, adasa à waŋ aw. Ama kà
 akul kà, kəla kaslā gesina kà delga. ⁷ Gudəŋ à vok aslala vok aŋa mapəsew
 akul aw, ama gi kà apəsew gi. Kà uwana gəpəh la paraka kà azlasləray
 aŋha uwana adəhəŋ kà mawisiga. ⁸ Dàw aŋkul à madəvaday akul zlà.
 Məday anina aw, kà uwana kaslā uwana asa à gi adasa à waŋ dadəŋ aw.”
⁹ Uwana adapəh à atà gay uwaga kà, adzà à ahəŋ la Galili.

Yesu la madəvaday tsatsagla

¹⁰ Iyay, la mok uwana azladeda aŋha tad à madəvaday, masla babay
 ahəd, ama apəhla vok ala aw, la səbàh pəra. ¹¹ La abatà la madəvaday la
 abà azla Yahudiya tayàh masla la maham à ahəŋ dza la abà la madəvaday
 la abà: “Aŋala?”, tagòd. ¹² Tavəts gay la tsəh ala la gəl à gəl lakəl aŋha, la
 tataka maham à ahəŋ dza la abà. Azlaanik tagòd: “Masla kà, dza delga”,
 azlaanik tagòd bay: “Awaŋ, dza delga aw!” Tagòd: “Masla mazəh azladza
 ala.” ¹³ Ama dza aslala vok aŋa mapəhay gay lakəl aŋha la dazuwaya aw,
 kà uwana guba akəs atà kà azla Yahudiya.

¹⁴ Mok uwana madəvaday adada à lig tenma kà, Yesu ahəd à məŋ gəy
 Zəzagəla à agu, adzəkà matapla tatak à azladza. ¹⁵ Ləv avàl à azla Yahudiya
 à gay la magoday: “Kakay dza uwanay asəl tatak tsa tapla aw ma?” ¹⁶ Yesu

awulà à atà ala: “Matapla uwana gəpähla ala kà, asa à waŋ kà la slaka gulo aw, ama asà à ahəŋ kà la slaka Zəzagəla, uwana asləl gi à waŋ. ¹⁷ Baŋa dza asal madàh masal aŋa Zəzagəla kà, adàsəl tatak uwana gəpəhakulla kà, asa à waŋ kà la slaka Baba Zəzagəla, awkà uwaga kà gay aŋa ndzəda aŋa aslasl gəl gulo aw. ¹⁸ Dza uwana apəh gay aŋa aslasl gəl aŋha kà, ayàh mazləb gəl aŋha. Ama dza uwana adàh sləray kà aŋa dza uwana asləl à waŋ kà, masla kà apəhay kà uwana dziriga, ŋgaha mawisiga la ahəŋ la uwana la abà apəhay aw. ¹⁹ Musa avà à akul mapəhay aw takay? Ama amiyaka tekula aŋkul kà, akəs gay aŋa mapəhay aw. Kà mana kayahaw makəf gi zlà ma?” ²⁰ Maham à ahəŋ dza awulà: “Kak la masasəfok mawisiga, kak masla zagəla zagəla, uwa ayàh makəf kà uwa?” ²¹ Yesu agòf à atà: “Gəfahəŋ kà sləray tekula pəra, à uwana ləv avəl akul à gay gesina! ²² Musa avà à akul tetəvi kà makadav azlabəza à uda, (Amiyaka Musa la uwana adzəkà makadav azlabəza à uda babay aw, ama azlababa aŋkul madzidziga), kà uwaga à uwana kakadavaw azlabəza aŋkul à uda la vuɸ maduw ləv bay.✧ ²³ Kakadavaw dza à uda la vuɸ maduw ləv kà matəm mapəhay aŋa Musa à ahəŋ aw, ŋgaha ma kà mana kapakaw gi ləv à gəl, à kà uwana gəwura dza ala səfakaka la vuɸ maduw ləv ma? ²⁴ Sàkàw à madàh seriya aŋa tatak uwana kanəŋawwaŋ la uda gà. Ŋgaha dəhàw seriya la tetəvi aŋha.”

Yesu ma Kristu takay?

²⁵ Azladza anik uwana tadzà à ahəŋ la Urusalima tagòf: “Dza gà la uwanay à uwana tayahay aŋa makəday aw takay? ²⁶ Nəŋàwwàŋ, abadma la dazuwaya la tataka azladza la abà, ama uwala gay la ahəŋ tapəhal aw. Ŋgaha azlaməŋga gami ma tasəl kà masla la uwana Kristu ndzer zlà ma uwa? ²⁷ Ama baŋa Kristu adàsa à waŋ, dza la ahəŋ asəl slaka uwana adaguwa à waŋ la abà aw. Ama dza uwanay kà məsəl slaka uwana asà à waŋ la abà.”

²⁸ Yesu ataplà la məŋ gày Zəzagəla la aku, azà kuda à zagəla agòf à atà: “La dziriga kasəlaw gi, ŋgaha kasəlaw slaka uwana gəsà à waŋ la abà ay? Gi kà, gəsà à waŋ kà la aslasl gəl gulo aw, ama dza uwana asləl gi à waŋ kà, dza dziriga. Akul kà kasəlaw aw! ²⁹ Ama gi kà, gəsəl masla, kà uwana la slaka aŋha la uwana gəsà à waŋ, ŋgaha masla la uwana asləl gi à waŋ bay.” ³⁰ Kiya uwaga tayàh makəs masla, ama dza aslà kà matapal ahəl à vok aw, kà uwana kaslè aŋha adaslay dadəŋ aw. ³¹ Aŋuvaw la tataka maham à ahəŋ dza la abà, tadiŋ gəl à masla à vok, tagòf: “Baŋa Kristu adàsa à waŋ kà, adàdehəŋ azlanadzipo adàduwaŋ aŋa kona uwanay ay?”, tagòf.

Tasləl azlaməna manəŋla gày Zəzagəla kà makəs Yesu

³² Azla Farisəya tatsənà uwana maham à ahəŋ dza apəh la gəl à gəl lakəl aŋa Yesu, ŋgaha azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azla Farisəya tasləl azlakohana kà makəs masla. ³³ Yesu apəh à atà la paraka: “Gi la ahəŋ la akul aŋa kaslè ŋuv aya, la lig la ahəŋ gədàwula à slaka dza, uwana asləl gi à waŋ. ³⁴ Kadàyahaw gi ama kadàbəz gi aw, kà uwana kaslaw mad à slaka uwana gədàday aw.” ³⁵ Azla Yahudiya tanàv vok kà atà kà atà: “Lagwa ma masla ma adàday ma uwala à uwana: ‘Kadànəŋaw gi aya aw’, agòdla? Adàday ma à slaka azla Yahudiya uwana taslèh gəl à ahəŋ la tataka azla Gərək la abà, kà matapatàla azlatatak takay? ³⁶ Gay uwaga apəh ma mana asal magòday ma? ‘Kadàyahaw

✧ 7:22 7.22 2Musa 17.10; 3Musa 12.3

gi, ama kadàbèza gi aw, kà uwana kaslawwal à vok mad à slaka uwana gèdàday aw. La slaka uwana gèdàdza à ahəŋ babay aw', agòd ma?"

Dərev aŋa iyaw sifa

³⁷ La mavakay uwana takèd gəl à mavədaday, la uwana aga delga, la vuđ uwatà Yesu astizilla ala la huma maham à ahəŋ dza, azà kuda à zagəla, agòd: "Uwabeyuwi uwana nəlay azəŋ, asa à waŋ, asa iyaw la slaka gulo.✱

³⁸ Kəla uwabeyuwi uwana adiŋ gi gəl à vok, dərev aŋa iyaw sifa adəkəlay la ləv aŋha la tsəh bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà."✱

³⁹ Yesu kà apəhay kà lakəl aŋa Masasəđok Zəzagəla, uwana azlauwana tadiŋal gəl à vok tadàbəzal, kà uwana tabəz Masasəđok dadəŋ aw, kà uwana Yesu adada à afik kà mabəz mazləbay la slaka Baba aŋha aw.

Maham à ahəŋ dza atsak ala kà Yesu

⁴⁰ Azladza anik la tataka maham à ahəŋ dza la abà tatsənəŋ gay uwaga tagòd: "Ndzer kà, dza uwanay kà masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapàh à azladza." ⁴¹ Azlaanik tagòd: "Masla kà Kristu!", azlaanik tagòd: "Awaŋ, masla aw, Kristu kà aguwa à waŋ la Galili ay? ⁴² Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà: Kristu kà adəguwa à uda kà la mayyi à tsəh ala aŋa David, ŋgaha adəguwa à waŋ la Betelehem, la gudəŋ uwana David adzà à ahəŋ la abà."✱ ⁴³ Maham à ahəŋ dza atsak ala kà Yesu. ⁴⁴ Azlaanik la tataka aŋatà la abà, asà à atà makəs Yesu, ama dza la ahəŋ aslala vok aŋa matapal ahəl à vok aw.

Azlamadzahaga aŋa azla Yahudiya takweska Yesu

⁴⁵ Azlakohana tawul à slaka azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azla Farisəya, tanəv atà: "Kà mana kasàwla Yesu à waŋ aw ma?" ⁴⁶ Azladza uwana taslèlla atà, tawulà à atà: "Dza la ahəŋ adapəh gay ku bà aŋa dza uwanay didi didi aw." ⁴⁷ Azla Farisəya tanəv atà: "Akul babay kà kadənəfaw mapapatay aŋha uwaga ŋwà? ⁴⁸ Məŋga la ahəŋ la tataka gami la abà, baŋaw la tataka aŋa azla Farisəya la abà, adadiŋal gəl à vok ay? ⁴⁹ Ama say azladza deyday gə la uwana tadiŋal gəl à vok, kà uwana tasəl mapəhay aŋa Musa aw, atà azlamatsaflaga!" ⁵⁰ Nikodemus agà la tataka aŋa azla Farisəya la abà. A masla uwana asà à waŋ à slaka Yesu la vəd vərđi anik, agòd à atà: ⁵¹ "Hadəy, ma wakità seriya avà tetəvi kà madàh seriya à dza à gəl, la kokudə matsən uwana adəhəŋ takay? Awma məsəl uwana adəhəŋ aw, takay?" ⁵² Tawulà ala: "Kak zil Galili ay? Dzəŋ wakità lela, ŋgaha kadətsenəŋ kà masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla adəguwa à waŋ la Galili aw!" ((⁵³ La lig la ahəŋ kəla uwabeyuwi awul à mtəga aŋha.

8

Mis uwana azab zil

¹ Mok uwana uwaga adadəv à gay kà, Yesu ahəd à gudəŋ kuvu à afik. ² La bebəŋ gə la zay la tsəh, awul à məŋ gəy Zəzagəla à agu aya, ŋgaha maham à ahəŋ dza aŋuvaw tahamà à slaka aŋha. Adzà madzay, adzəkà matapatàla azlatatak ³ Azlaməna mapàhla mapəhay ala, la azla Farisəya tadàlla mis uwana à awtəy, takəs la mazaḅ zil la tsəh. Atà tatsizlləŋ à huma aŋa maham à ahəŋ dza gesina, ⁴ ŋgaha tanəv Yesu: "Məŋga, mis uwanay kà, takəs kà la mabila la tsəh. ⁵ La wakità Zəzagəla gami la abà Musa agòd à anu kà, azlatsəhay mis uwanay kà, say makad atà la matsàh atà

✱ 7:37 7.37 3Musa 23.36 ✱ 7:38 7.38 Hezəkiyel 47.1; Zakari 14.8 ✱ 7:42 7.42 2 Samuyel 7.12; Mika 5.2

la akur përa. Kak ma kakay kagod ma?"⁶ Tapèh uwaga kà, kà makəsəl madiŋay à ahəŋ kà aŋa mapuwal gudzi à gəl. Ama la abatà Yesu akəsà gəl à ahəŋ, anèh à kutso à abà la gay gəl ahəl aŋha. ⁷ Uwana bà manaval tanavəl kà, awulà gəl à afik la magod à atà: "Dza uwana la tataka aŋkul la abà adadəh tsakana didi aw kà, atsa vok ala akur à mis uwaga zlà!" ⁸ Ngaha la lig la ahəŋ, awulà gəl à vədəh kà manəhay aya. ⁹ Mok uwana tatsənà gay uwaga kà, tadahà aŋatà la tekula, tekula, azlamagolga dən, ŋgaha azlabəza gə. Yesu agəd à ahəŋ kokudə aŋha la mis matsizl à ahəŋ gə, uwaga la huma aŋha. ¹⁰ Kiya uwaga awulà gəl à afik agòdal: "Mis, atà la azlaməna mapuwa à ka gudzi à gəl aŋak la? Dza la ahəŋ adükw kà ka seriya à gəl aw uwa?" ¹¹ "Dza la ahəŋ aw, mənğa", mis agòdal. Yesu agòdal: "Gi babay kà, gədukw ka seriya à gəl aw, həd, ama kadəfaha tsakana aya aw!", Yesu agòdal.)

Yesu la uwana udəka aŋa gudəŋ à vok

¹² Bà gotənaŋ Yesu apèh gay à maham à ahəŋ dza aya: "Gi la uwana gi udəka aŋa gudəŋ à vok. Dza uwana anəf gi kà masla adəbəz udəka aŋa sifa, adəday la mələs la abà aw." ¹³ Azla Farisəya tagòdal: "Kak kà kapəhay kà sayda aŋa gəl aŋak, uwana kapəhay kà makəs vok aŋha la ahəŋ aw." ¹⁴ Yesu awulà à uda agòd à atà: "Baməraka gədaza sayda aŋa gəl gulo babay kà, mapəhay gulo kà dziriga, kà uwana gi kà gəsəl slaka uwana gəsà à waŋ, la slaka uwana gəday babay. Ama akul kà, kasəlaw slaka uwana gəsà à waŋ la slaka uwana gəday babay aw. ¹⁵ Akul kà kadəhaw seriya kà la mahoy yewdi, ama gi kà gədəh seriya kà kiya uwaga aw. ¹⁶ Bà amiyaka gədəh seriya à dza kà seriya gulo kà dziriga, kà uwana gədəh seriya kà kokudə gəl gulo aw, ama anu la Baba uwana asləl gi à waŋ. ¹⁷ Uwaga kà matsetserayga la wakitə seriya aŋkul la abà: Sayda aŋa azladza səla uwana tapəhay kalkal kà dziriga. ¹⁸ Gəza sayda aŋa gəl gulo ŋgaha Baba uwana asləl gi à waŋ az sayda aŋa gəl gulo babay." ¹⁹ Tanəv Yesu: "Uwa à Baba aŋak uwa?" Yesu awulà à atà ala: "Akul kasəlaw gi aw, baməraka Baba gulo babay aw, agayŋa kasəlaw gi kà, naka kasəlaw Baba gulo babay."

²⁰ Yesu apèh gay uwaga kà la mok uwana atəpatàla tatak la mən gəy Zəzagəla la aku. Apèh uwaga kà la slaka uwana tafəh sahar aŋa ofərand à ahəŋ, dza asləla vok aŋa makəsəy aw, kà uwana kaslə aŋha adaslay dadəŋ aw.

Kaslawwal à vok aŋa mad à slaka uwana gəday aw

²¹ Yesu agòd à atà aya: "Gəda aŋulo, kadəyahaw gi, ama akul kadə-matsaw à tsakana aŋkul à abà. Kaslawwal à vok kà mad à slaka uwana gəday aw." ²² Azla Yahudiya tagòd vok kà: "Adəkəd vok ay à uwana: 'Kaslawwalla vok kà mad à slaka uwana gəday aw', agoday?" ²³ Yesu awulà à atà ala: "Akul kà akul azladza aŋa vədəh, ama gi kà gəsà à ahəŋ kà la zagəla. Akul azlaaŋa gudəŋ à vok uwanay, ama gi kà gi aŋa gudəŋ à vok uwanay aw. ²⁴ Kà uwana à uwana gəgod à akul kà kadə-matsaw à tsakana aŋkul à abà, ndzer kà, kadə-matsaw à tsakana aŋkul à abà, à baŋa kadiŋaw gi gəl à vok à gi uwana gi aw." ²⁵ Tanavəl à gay zlà: "Kak uwa?" Yesu agòd à atà: "Gi uwana gəpəh à akul dagay madzəka. ²⁶ Lakəl aŋkul gi la azlagay mənğa aŋa mapəh à akul, à gay uwana adəhakulla seriya à gəl. Ama dza asləl gi à waŋ kà dziriga, gəpəhay à azladza gudəŋ à vok kà uwana gətapla la slaka Baba pəra."

⁶ 8:5 8.5 3Musa 20.10; 5Musa 22.22-24

²⁷ Tasèl kà Yesu apəhay lakəl aṇa Baba Zəzagəla aw. ²⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Baṇa kadàtsizllaw Kona aṇa dza ala kà, kadàsəlaw kà gi uwana gi la ahəṇ. Kadàsəlaw kà gəḍàh tatak la gəl gulo aw, ama gəpəhay kà lakəl aṇa uwana Baba apahà à gi ala pəra. ²⁹ Dza uwana aslèl gi à waṇ kà, anu səla, awkà asàk gi kokudfa gəl gulo aw, kà uwana koksikoksi gəḍehəṇ uwana ahəḍal à adi.” ³⁰ Uwana Yesu adapəhay kiya uwaga, azladza aṇuvaw tadiṇal gəl à masla à vok.

Azladza makor gəl gə la azlamayà

³¹ Yesu agòd à azla Yahudiya uwana tadiṇal gəl à vok: “Baṇa kakəsaw matapla à mapəhay gulo kà, kadàgaw azlaməna matapla la slaka gulo ndzer. ³² Kiya uwaga kà, kadàsəlaw dziriga, ṅgaha dziriga adàdala akul à makor gəl à abà.” ³³ Tawulà à uda: “Anu kà anu mayyi à tsəh ala aṇa Abəraham, ṅgaha anu azlamayà aṇa azladza ḍikidiki aw, ṅgaha ma kakay kagod à anu kà, mədàgay la makor gəl la abà ma?” ³⁴ Yesu agòd à atà: “Haday, gəpəh à akul la dziriga: Kəla uwabeyuwi uwana adfàh tsakana kà, masla kà mayà aṇa tsakana. ³⁵ Mayà kà, aslala vok aṇa magay masla gəy aw. Ama kona kà, agay masla gəy aṇa koksikoksi. ³⁶ Baṇa Kona adəpəlakulla kadàgaw la makor gəl la abà ndzer. ³⁷ Gəsəl kà akul mayyi à tsəh ala aṇa Abəraham. Ama kayahaw makəḍ gi aya, kà uwana kakəsaw matapakulla gulo aw. ³⁸ Gəpəhay lakəl aṇa tatak uwana Baba gulo apəh à gi ala, ama akul kà kadəhaw uwana baba aṇkul tapàhəkulla, suwaṇ.”

³⁹ Tawulà à uda: “Baba gami kà Abəraham!” Yesu awulà à atà ala: “Agayṇa kagaw azlabəza aṇa Abəraham kà, naka kadəhaw sləray aṇa Abəraham uwana adəhàhəṇ. ⁴⁰ Gi kà, gəpəh à akul kà dziriga, uwana gətsənəṇ la slaka Zəzagəla, la uwana gəpəh à akul, ama bə la uwaga kà, kayahaw makəḍ gi. Tsəhay gə uwaga kà, Abəraham adəhəṇ didi aw. ⁴¹ Akul kà kadəhawwaṇ kà sləray aṇa baba aṇkul.” Atà tawulà ala: “Anu azlabəza gəl gaw aw, anu Baba gami kà la Zəzagəla, tekula pəra.” ⁴² Yesu agòd à atà: “Agayṇa Zəzagəla agay Baba aṇkul ndzer kà, naka kawoyaw gi, kà uwana gəsà à waṇ la slaka aṇha, à uwana gəsà à slaka aṇkul kà masal aṇha. Gəsà à waṇ kà, la aslasl gəl gulo aw, masla la uwana aslèl gi à waṇ. ⁴³ Kà mana katsəbaw sləm à uwana gəpəh à akul aw zlà ma? Kà uwana kaslaw kà aṇa matsən uwana gəpəhay aw. ⁴⁴ Akul kà, baba aṇkul kà la seteni, asa à akul madfàh uwana asa à seteni kà uwana masla makəḍ dza dagay la madzəka vok aṇa tatak. Adapəh dziriga didi aw, kà uwana dziriga la ahəṇ la slaka aṇha aw. Baṇa apəh fida, apəh la fəla aṇha, kà uwana masla fida, ṅgaha masla baba aṇa fida. ⁴⁵ Ama gi kà, gəpəhay kà dziriga, ṅgaha kà uwaga la uwana kadiṇaw gi gəl à vok aw. ⁴⁶ Uwa la tataka aṇkul la abà aslala vok agodəy kà, gədadəhəṇ tsakana uwa? Kà mana, baṇa gəpəh dziriga kà, kadiṇawwal gəl à vok aw zlà ma? ⁴⁷ Dza aṇa Zəzagəla kà, atsəb sləm à gay Zəzagəla. Ama akul azlaaṇa Zəzagəla aw. Gay gə la uwaga katsəbaw gi sləm aw!”

Yesu atà la Abəraham

⁴⁸ Azla Yahudiya tagòdal: “Azlayla anu à uwana: Kak zil Samariya, məgod à ka, ṅgaha kak la azlamasəḍok mawisiga aw uwà?” ⁴⁹ Yesu agòd à atà: “Gi la masasəḍok mawisiga aw, ama gi gəsləkaw Baba gulo, ama akul kà kapəsew gi. ⁵⁰ Gi kà gəyàh mazləbay aṇa gəl gulo aw. Dza anik la ahəṇ tekula, uwana ayàh gi mazləbay, masla la uwana masla seriya bay. ⁵¹ La dziriga gəpəh à akul: Dza uwana akəs gay gulo, adəmətsay ḍikidiki aw.” ⁵² Azla Yahudiya tagòdal: “Lagonay kà məsəl ndzer kà, kà

kak la masasəḏok mawisiga, Abərahān aməts, azlaməna mapəh à atà gay à ahəl taməts, ngaha kak kagəḏay kà: ‘Dza uwana akəs mapəhay gulo kà, adàmətsay aw’, kagəḏ ma? ⁵³ Baba gami Abərahān aməts: Kadzugw ma: ‘Gəḏuwa masla’, kagəḏ takay? Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl bay taməts. Ngaha ma kapakà gəl anjak ala ma kà kak uwi?” ⁵⁴ Yesu awulà à atà ala, la magəḏay: “Agayña gəzləb gəl gulo kà, naka mazləbay gulo, akəs vok aw. Baba gulo la uwana azləb gi, à masla à uwana: ‘Zəzagəla gami’, kagəḏaw. ⁵⁵ Ama kasəlaw masla ḏikidiki aw. Ama gi kà gəsəl masla. Agayña gəgəḏay kà, gəsəl masla aw kà, naka gəgay masla fida bokuba akul. Ama gəsəl masla, ngaha gəkəs gay anha. ⁵⁶ Abərahān baba anjuk kà, arəb lakəl mavakay anja mas à waṅ gulo, anəṅəṅ ngaha arəb kaykay.” ⁵⁷ Azla Yahudiya tagəḏal: “Uwala kaslay mavay dzik zlo, awkà pəra: ‘Gənəṅə Abərahān’, kagəḏ ay?” ⁵⁸ Yesu awulà à uda: “Haday, gəpəh à akul la dziriga: Mok uwana taləg mayyay Abərahān kà, gi la ahəṅ.” ⁵⁹ Ngaha tahəl akur kà matsəhla. Ama kusəh. Yesu ahəḏə vok à ahəṅ, asà à lag la mən gəy Zəzagəla la aku.

9

Yesu awur dza uwana ala tayyà à ahəṅ la guləf gə

¹ Mok uwana Yesu anəfə tetəvi anha, anəṅəṅ dza anik uwana tayyà à ahəṅ guləf gə. ² Azlaməna matapla la slaka anha tanavà: “Məṅga, kà mana dza uwanay kà tayyà à ahəṅ kà guləf gə ma? Kà tsakana anja gəl anha ay, à uwana kà tsakana anja azlababa anha ay?” ³ Yesu awulà à atà ala: “Kà tsakana anha aw, kà tsakana anja azlababa anha magay aw. Tayyà guləf kà, kà sləray anja Zəzagəla anja mapəhla vok ala la masla la abə pəra. ⁴ La afats kà, say məḏəh sləray anja dza uwana asləl gi à waṅ. Vəḏ la uwaga atsa à waṅ, à uwana dza aslala vok anja madəh sləray aya aw. ⁵ La mok uwana gi la gudəṅ la vok kà, gi udaka anja gudəṅ à vok.” ⁶ Uwana Yesu adapəh uwaga la gay ala, atəḏ slesliḏ à vəḏəh aləpəni kutso, asəfəh à yewdi anja guləf uwaga. ⁷ Ngaha agəḏal: “Həḏ, kadəpal yewdi anjak la mukwə Silowe la abə (Sləm uwaga asal magəḏay masləlay) Guləf ahəḏ, apəl adi. La mok uwana awul à waṅ la tetəvi la ama, aslala vok anja manəṅla adagay.”

⁸ Azlaməna magay anha la azladza uwana tanəṅ à ahəṅ atsatsəh tatak uwarə, tagəḏ: “Uwanay kà dza uwana adzəhah madzay kà matsatsəh tatak aw, takay?” ⁹ Azladza anik: “Masla”, tagəḏəh. Azlaanik babay: “Masla aw”, tagəḏ, “Ama maftsa à vok anha pəra”, tagəḏ. Zil uwaga agəḏ à atà: “Kà bə, gi!” ¹⁰ Tagəḏal: “Kakay yewdi anjak apakwə vok ma?” ¹¹ Agəḏ à atà: “Dza uwana tazalalla Yesu aləpəni abisl, ngaha asəfəh gi à yewdi, ngaha agəḏ à gi: ‘Həḏ, kadəpal adi anjak la mukwə Silowe la abə’, agəḏ à gi. Ngaha gəhəḏ, mok uwana gəḏapal à adi, gəslala vok anja manəṅla.” ¹² Tanavà: “Anjala dza uwatə la?”, tagəḏal, “Gəsəl aw”, agəḏ à atà.

Azla Farisəya tanav guləf la gay ala

¹³ Kiya uwaga tadàla guləf à slaka azla Farisəya. ¹⁴ Kà uwana Yesu aləpəni kutso, asəfəhal à yewdi kà dza uwatə la mavakay maduw ləv à uwana awurəṅ ala. ¹⁵ Kà uwaga à uwana azla Farisəya babay tanəv dza uwatə, tagəḏal: “Kakay kanəṅla lagonay adagay ma?” Kona uwaga agəḏ à atà: “Asəfəh à gi abisl à yewdi, ngaha agəḏ à gi: ‘Həḏ à mukwə Silowe à abə, kapal adi’, ayə gəgəḏ, gəhəḏ, gəpəl adi, ngaha lagwa gədanəṅla.” ¹⁶ Azlaanik la tataka azla Farisəya la abə tagəḏ: “Dza uwana adəhə tsəhay

gà uwanay kà, asà à waŋ kà la slaka Zəzagəla aw, kà uwana afà gəl à vuɔf maduw ləv aw.” Ama azlaanik tagòɔf: “Kakay dza aslala vok aŋa maɔàh nadzipo kiya uwanay, tsa baŋa masla tsakana ma?” Nŋaha tatsàk ala la tataka aŋatà la abà.

¹⁷ Azla Farisəya tanàv à guləf uwana awùr ala aya gotənaŋ: “Kak ma uwa kagoɔf kà dza uwana awurà kà ala uwa?” Agòɔf à atà: “Masla mapəhal gay à ahàl aŋa Zəzagəla, kà mapàh à azladza”, agòɔf à atà. ¹⁸ Bà gotənaŋ azla Farisəya tadiŋal gəl à vok, kà masla tayyà guləf gà aw, ŋgaha awùr ala tagòɔf aw, kà uwaga à uwana tazàl azlababa aŋha à waŋ aya babay, ¹⁹ kà tanav atà gay ala, tagòɔf: “Haɔfay ma, uwanay kà kona aŋkul ay? Ndzer ma, kayyàw ma guləf gà ay? Kà kay à uwana apakà vok à uwana anəŋla lagwa adagay ma?” ²⁰ Azlababa aŋha tawulà à uda, tagòɔf: “Məsəl kà masla kona gami, uwana məyyà guləf gà. ²¹ Ama anu kà, məsəl tatak uwana apakà vok kà manəŋla aŋha lagonay aw, ŋgaha məsəl dza uwana apəzllal yewdi babay aw. Nàvəw à masla la gəl aŋha, kà uwana masla asla manaval gay adagay.” ²² Uwana tapəh kiya uwanay kà, kà uwana guba akəs à atà kà azla Yahudiya, kà uwana azla Yahudiya tatsatsəl vok gay kà atà aŋa makudək azladza uwana à lag la gày madəv kuɔa la aku, uwana: ‘Yesu kà Kristu’, tagoɔfay. ²³ Kà uwaga à uwana azlababa aŋha tagòɔf kà: “Masla kà asla maula gay à uda la gəl aŋha, nàvəw à masla”, tagòɔf.

²⁴ Bə gotənaŋ azla Farisəya tahàd, tazàla dza uwana awùr ala aya kà masəla, ŋgaha tagòɔfal: “Pəh la dziriga la huma Zəzagəla, məsəl kà dza uwatà kà masla tsakana.” ²⁵ Agòɔf à atà: “Gəsəl aw, adagay masla tsakana, adagay masla tsakana aw kà, gəsəl aw. Ama tatak tekula uwana gəsəl kà: Gi guləf, ama lagwa kà gənəŋla!” ²⁶ Tanavàl aya: “Mana kaɔfahəŋ ma? Kakay apəzl à ka yewdi ma?” ²⁷ Awulà à atà ala: “Gədapəh à akul təga aw uwa?”, agòɔf à atà. “Ama kafàw gi sləm aw. Kà mana asa à akul matsənəŋ aya kà masəla ma mi? Awma akul babay ma asa à akul magay azlaməna matapla la slaka aŋha babay kəla ay?” ²⁸ Tatsəkəl magoɔfahay à gəl la magoɔfay: “Kak masla matapla aŋa zil uwaga, ama anu kà anu, anu azlaməna matapla aŋa Musa. ²⁹ Məsəl kà Zəzagəla aɔaɔmà la Musa, ama masla kà, bə slaka uwana asà à waŋ la abà kà, məsəl aw!” ³⁰ Zil uwaga awulà à atà ala: “Lagwa kà tatak uwanay la uwana aval ləv à dza à gay zlà, kasəlaw slaka uwana asà à waŋ la abà aw, ama masla la uwana apəzl gi yewdi gulo! ³¹ Məsəl kà Zəzagəla atsəb sləm à azlaməna tsakana aw, ama atsəb sləm à dza uwana ahoy yewdi aŋha, ŋgaha akəs mapəhay aŋha. ³² Didi didi gəɔatsənəŋ tagoɔfay kà dza adapəzl yewdi à dza, uwana tayyà guləf gà aw. ³³ Agayŋa dza uwaga atsà à waŋ la slaka Zəzagəla aw kà, naka tatak la ahəŋ aɔəhəŋ aw.” ³⁴ Tagòɔf à guləf: “Tayyà ka à tsakana à abà, ŋgaha ma asa à ka, kà matapanula tatak takay?”, takudək à lag la gày madəv kuɔa la aku.

Magay guləf la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh

³⁵ Mok uwana atsənà à Yesu kà takudək à lag la gày madəv kuɔa la aku kà, agagàm atà səla, agòɔfal: “Kadiŋ gəl à Kona aŋa dza à vok ay?” ³⁶ “Məŋga, pəhgəla, uwa à masla uwa, kà gi aŋa madiŋ gəl à masla à vok uwa?”, agòɔfal. ³⁷ “Masla gà la uwaga kanəŋaŋ, à uwana aɔaɔakama lagwa”, Yesu agòɔfal. ³⁸ “Gədiŋal à ka gəl à vok, Sufəl gulo”, zil uwaga agòɔfal, ŋgaha la makəɔɔɔf à ahəŋ la huma aŋha.

³⁹ Kiya uwaga Yesu agòd'fal: "Gèsà à waṅ à gudəṅ uwanay à vok kà seriya aṅa maɖàh vok, kà azlaguləf aṅa manəṅla, ṅgaha azlaməna yewdi aṅa mapakàh guləf." ⁴⁰ Azlaanik la tataka azla Farisəya la abà, uwana la slaka aṅha la abatà, tatsənà gay uwaga, ṅgaha tanavàl: "Anu ma anu azlaguləf babay suwaṅ ay?" ⁴¹ Yesu agòd' à atà: "Agayṅa kagaw azlaguləf kà, naka kagaw azlaməna tsakana aw, 'Tsa mənəṅla', kagòd'aw kà, tsakana aṅkul aləg."

10

Gay la gay la abà aṅa masla manəṅla azlatuwaṅ

¹ "Gəpəh à akul la dziriga, dza uwana aguwa la gay gamagày aṅa gargar aṅa azlatuwaṅ aw, ama aguwa à ahəṅ kà la gəl aṅa zlagam, bi aguway la slaka anik kà, masla kà masla gəl, masla nabəra. ² Ama dza uwana aguwa à gày la gamagày kà, masla manəṅla azlatuwaṅ. ³ Masla manəṅla gamagày kà apəzlal gamagày, azlatuwaṅ bay tatsən kuda aṅha. Azàllàh azlatuwaṅ aṅha, sləm la sləm, ṅgaha atsala atà à uda. ⁴ Baṅa adasa à atà à uda gesina kà, masla aguwa atà à huma, azlatuwaṅ tanəfay, kà uwana tasəl kuda aṅha. ⁵ Ama tanəf mələk dza aw, tahoyal à ahəl, kà uwana tasəl kuda aṅha aw."

⁶ Yesu apəh à atà gay la gay la abà uwaga, ama tasəl tatak uwana apəh à atà aw.

Yesu masla manəṅla azlatatak delga.

⁷ Yesu agòd' aya: "Gəpəh à akul la dziriga, gi la uwana gi gamagày aṅa gargar aṅa azlatuwaṅ. ⁸ Azlauwana tatsà à vok à waṅ kà gi kà, gesina kà, azlaməna gəl, azlaməna nabəra. Ama azlatuwaṅ tatsəb à atà sləm aw. ⁹ Gi la uwana gi gamagày. Dza uwana adàda à gày la sləm gulo adàbelay, aslala vok ada à gày, atsa à uda, abəz tatak may. ¹⁰ Masla gəl kà, atsa à waṅ kà, kà mad à gəl pəra, makad'ay, la madàdasàh atà ala. Ama gi kà gèsà à waṅ kà azladza aṅa mabəzal sifa uwana aduwa vok kaykay."

¹¹ "Gi masla manəṅla azlatuwaṅ delga. Masla manəṅla azlatuwaṅ delga av sifa aṅha kà azlatuwaṅ aṅha. ¹² Dza uwana adàh sləray kà aṅa sili pəra, uwala azlatuwaṅ aṅha aw kà, dza aṅa azlatuwaṅ aw. Asakay azlatuwaṅ à ahəṅ, ahoy aṅha à baṅa anəṅa kəda fəta atsa à waṅ à slaka aṅha, ṅgaha kəda fəta akəs atà, adàdasàh atà gesina. ¹³ Ahoy aṅha kà uwana adàh sləray kà aṅa sili, ṅgaha af sləm à azlatuwaṅ aw. ¹⁴⁻¹⁵ Gi masla manəṅla azlatuwaṅ delga. Bokuba uwana Baba asəl gi, gi bay gəsəl masla. Gəsəl azlatuwaṅ gulo, atà babay tasəl gi. ṅgaha gəv sifa gulo kà aṅa azlatuwaṅ gulo. ¹⁶ Azlatuwaṅ gulo anik la ahəṅ à uwana atà la ahəṅ la gargar uwanay la abà aw. Say gəsəlla atà à waṅ babay kà atà aṅa masəl kuda gulo lagwa. Kiya uwaga adagay maham à ahəṅ tuwaṅ tekula, la masla manəṅla atà tekula à ahəl."

¹⁷ "Baba awoya gi, kà uwana gəv sifa gulo, kà gi aṅa maulal à tsəh aya. ¹⁸ Dza la ahəṅ azəb sifa la slaka gulo la ndzəda aw, ama gi la uwana gəvay la mawoyəṅ gulo. Gi la maslay kà mavay, ṅgaha gi la maslay aṅa maulal à tsəh aya. Kiya uwaga la uwana: 'Dahàṅ', Baba gulo agòd' à gi."

¹⁹ Kà gay uwaga matsakla ahəd à tataka azla Yahudiya à abà aya. ²⁰ Aṅuvaw la tataka aṅatà la abà tagòd': "Masla la masasədok mawisiga, bada, kà mana katsəbawwal sləm ma?" ²¹ Azlaanik tagòd': "Dza uwana la masasədok mawisiga aslala vok aṅa maɖəhəṅ kiya uwanay aw. Kakay masasədok mawisiga aslala vok mawur guləf ala ma?"

Azla Yahudiya takweska Yesu

²² Madəvaday matsikasl mənɟ gày Zəzagəla ala apakà vok la Urusalima la təla awkusa. ²³ Yesu auguzàh la mənɟ gày Zəzagəla la aku la tsəh tsatsagla anja Salomon. ²⁴ Kiya uwaga azla Yahudiya takəsəl gay à adi, tagòdál: “Mbà kadàsəlla à anu à uda la madzugway gami la abà ma? Baña kak Kristu kà, pèh à anu la dazuwaya, lakana!” ²⁵ Yesu agòd à atà: “Gədapəh à akul nəma, asa à akul matsəb gi sləm aw pəra. Sləray uwanay gədfəhəɟ la ndzəda anja Baba gulo kà sayda gulo. ²⁶ Ama akul kà, kadiɟawwal gəl à vok aw, kà uwana akul la tataka anja azlatuwanɟ gulo la abà aw. ²⁷ Azlatuwanɟ gulo tatsəna kuda gulo, gəsəl atà, ɟgaha tanəfa gi. ²⁸ Gəvə à atà sifa adəv à gay aw, tadəmətsay didi aw, dza aslala vok anja mahəl atà la ahəl gulo aw. ²⁹ Tatak uwana Baba gulo abək gi atà kà, aduwanɟ azlatatak gesina, dza la ahəɟ ahəl atà la ahəl anja Baba gulo aw. ³⁰ Anu la Baba kà anu tekula.”

³¹ Azla Yahudiya tahəl akur kà matsəhla aya. ³² Ama Yesu agòd à atà: “Gədahà azlasləray dzəba anja səla aw gə uwanay, la huma ankul gesina la maslay anja Baba gulo uwana avà à gi, ɟgaha ma kà sləray ma uwala asa à akul matsəhgəla akur la?” ³³ Azla Yahudiya tawulà ala: “Asa à anu kà matsəh kà la akur kà sləray uwana kadəhəɟ aw, ama kà uwana kapəh mawisiga lakəl anja Zəzagəla: Tsa kak dza deyday kà pəra, kagagazləla gəl anjak la Zəzagəla ma, məgod.”* ³⁴ Yesu awulà à atà ala: “Tatsetsər à wakitə mapəhay akul à abà kà, Zəzagəla agòd à akul azlazəzagəla,* ³⁵ məsəl la paraka kà, kà dza aslala vok anja mawisəɟ ala uwana matsətsərayga la wakitə mapəhay la abà aw. Zəzagəla azal azlazəzagəla azladza uwana takəs gay anja. ³⁶ Gi kà, Zəzagəla akəsənì, asləl gi à wanɟ à gudəɟ uwanay à vok, ɟgaha ma kakay kagodəw kà, gəpəh mawisiga à Zəzagəla à vok ma? Tsa gəpəhla dziriga kà gi Kona anja anja ma? ³⁷ Tsa baña sləray anja Baba gulo la uwana gədfəhəɟ, awkà kadiɟaw gi gəl à vok zlə ma aw. ³⁸ Ama baña sləray anja la uwana gədfəhəɟ kà, diɟaw gi gəl à vok, kadiɟaw gi gəl à sləray gə uwana à vok tsi, kà akul anja masəl la paraka aw kà gi la Baba la abà, ɟgaha Baba babay la gi la abà.”

³⁹ Tatəhkà à makəsəy gotənaɟ, ama atəf kà atà. ⁴⁰ Yesu adà anja à gay dərəv à uda anja mukwà Urdun, la slaka uwana Yuhana adəhəhə batem uwarà. ɟgaha adzà à ahəɟ la abatà. ⁴¹ Azladza anjəvaw tasəh à slaka anja. Tagòd: “Dikidiki Yuhana kà, adadəh nadzipo aw, ama uwana apəh lakəl anja dza uwanay kà agəd à afik, ndzer.” ⁴² La abatà azladza anjəvaw tadɟ gəl à masla à vok.

11

Mamətsay anja Lazar

¹ Dza anik la ahəɟ, sləm anja Lazar, agə la dɟuvats, adzà à ahəɟ la Bə-taniya, la gudəɟ uwana Mariyama atà la deda anja Marta tadzà à ahəɟ. ² (Mariyama uwaga kà mis uwana adzadzəb aməl matərsin à Sufəl Yesu à asik à gəl, aslasladə, anjalal la anidz gəl anja) Deda anja Lazar la uwana agə la dɟuvats. ³ Azladedə dəgamga səla uwaga tasləl gay à Yesu à tsəh, tagòdál: “Sufəl, slawda anjak kà la dɟuvats.” ⁴ Uwana Yesu atsənà uwaga, agòd: “Duvats anja Lazar kà, dɟuvats mamamətsay aw, ama uwaga kà, kà mapəhla maslay anja Zəzagəla ala, uwaga la uwana adəpəhla mazləbəy anja Kona anja ala bay.”

* 10:33 10.33 3Musa 24.16 * 10:34 10.34 Mahabay 82.6

⁵ Yesu awoyà Marta atà la Mariyama la Lazar deda aṅatà. ⁶ Mok uwana atsənàṅ kà Lazar la dʒuvats kà, adzà à ahəṅ la slaka uwatà mavakay sèla aya gotənaṅ. ⁷ La lig la ahəṅ, agòḍ à azlaməna matapla la slaka aṅha: “Məwùl à kutso Yahudiya!” ⁸ Azlaməna matapla la slaka aṅha tawulà ala: “Məṅga adasafay aw, bà nekwa nekwa azladza tayàh matsàh kà à gəl la akur, ṅgaha asa à ka mawul à abatà aya ay?” ⁹ Yesu agòḍ à atà: “Sa kulo gəl aṅha sèla la ahəṅ la mavakay la tsəh aw takay? Kà uwana baṅa dza aday la afats, matekwidʒ atsalla aw, kà uwana anəṅa uƒaka aṅa gudəṅ à vok uwanay. ¹⁰ Ama baṅa dza aday la vəḍ kà, matekwidʒ atsalla, kà uwana uƒaka la ahəṅ la masla la abà aw.” ¹¹ Yesu apəh à atà gay uwaga ṅgaha azàtəlàn à gəl: “Slawda gami Lazar kà aga la madzəhal gə, kà uwaga à uwana gəday aṅa madatsənəṅ ala.” ¹² Azlaməna matapla tawulà à uda: “Sufəl, baṅa adzəhal kà, adàwurla, hadʒay!” ¹³ Ama Yesu kà asəl magoḍay kà Lazar kà adamətsay, ama azlaməna matapla la slaka aṅha tadzùgw lakəl aṅa madzəhal deyday pəra. ¹⁴ Kiya uwaga Yesu agòḍ à atà la paraka kà: “Lazar adamətsay. ¹⁵ Gi la marabay kà aṅkul, à kà uwana gi la abatà aw, ṅgaha kà akul aṅa madiṅ gi gəl à vok. Ama lagwa, məhad à slaka aṅha.” ¹⁶ Kiya uwaga Tomas uwana tazalalla vəgal, agòḍ à azlaməna matapla anik: “Anu babay kà, məhàd kà mədàmətsay la məṅga gami.”

Yesu masla maula azladza à uda la mamətsay

ṅgaha masla mav sifa.

¹⁷ Mok uwana Yesu adà à awtày kà, Lazar adadafah mahəṅay uƒad la zəvay la aku. ¹⁸ Betaniya kà nekwa la Urusalima, kərkər aṅha kà bokuba magur mahoyay pəlis tekula. ¹⁹ Azla Yahudiya aṅuvaw tasàhà à waṅ à mtəga Marta atà la Mariyama kà mamətsay aṅa deda aṅatà Lazar.

²⁰ Uwana Marta atsənàṅ kà Yesu atsà à waṅ, ahàd kà matsəḍfal à ama. Ama Mariyama adzà à ahəṅ à mtəga. ²¹ Marta agòḍ à Yesu: “Sufəl, agayṅa kagay la abanay kà, naka deda gulo amətsay aw. ²² Ama lagonay babay kà, tatak uwana kadànavay à Zəzagəla gesina kà, adàvə à ka!” ²³ Yesu agòḍal: “Deda aṅak adàula à uda la sifa.” ²⁴ Marta agòḍal: “Gəsəl adàwula à uda la mamətsay, la kaslà uwana azlamazimnekid tadàula à uda la vudʒ makəḍ gəl à ahəṅ.”

²⁵ Yesu agòḍal: “Gi la uwana gi masla maula azladza à uda la mamətsay, ṅgaha la sifa, dza uwana adiṅ gi gəl à vok, adàdza à ahəṅ la sifa, amiyaka kà aməts, ²⁶ ṅgaha dza uwana la sifa, ṅgaha adiṅ gi gəl à vok kà, adàmətsay ƒikidiki aw, kadiṅ gəl à uwaga à vok nəmay?” ²⁷ “Iyay Sufəl”, agòḍal, “Gədiṅal gəl à vok, kà kak Kristu, Kona aṅa Zəzagəla, uwana naka atsà à waṅ à gudəṅ à vok.”

Yesu ataway

²⁸ Mok uwana Marta adapəh gay uwaga, ahàd, azàla deda aṅha Mariyama, agòḍal la gəl à gəl: “Məṅga gami kà, agà la abanay, ayàh ka, kà mad à awtày.” ²⁹ Mok uwana Mariyama adatsən gay uwaga, asà à afik amərà vok kà mad à slaka Yesu. ³⁰ Mok uwatà kà, Yesu kà, adabəz à huƒ gudəṅ à abà dadəṅ aw, aləg la slaka uwana tagagàm la Marta. ³¹ Uwana azla Yahudiya, uwana atà la kay la slaka Mariyama kà matabla gay à ahəṅ, tanəṅàṅ asà à uda la mamər vok kà, tanəfà à uda. Tadzùgw kà, adàla kà matuway à gəl zəvay tagòḍ. ³² Mok uwana Mariyama adabəz à slaka uwana Yesu kà agà la abatà, atəḍ à makəla asik aṅha la makədeḍay, ṅgaha

agòfal: “Sufèl, à magay kagay la abanay kà, naka deda gulo kà amètsay aw.” ³³ Uwana Yesu anèjà, atuway la azla Yahudiya uwana tasà à wañ atà nna bay tataway, hudf kut, lèw agòfal kà uwaga. ³⁴ Anàv atà: “Kalàw ma uwala?” Tagòfal: “Sufèl, sà à wañ, kanèja slaka uwana tallà à abà.” ³⁵ Yesu atùw. ³⁶ Kiya uwaga azla Yahudiya tagòf: “Nèjàw mawoy masla aña tsi!” ³⁷ Ama azlaanik la tataka aña atà la abà tagòf: “Masla uwana apokwàhà yewdi à azlagulèf tak ma, kà mana asla kà madèf gay à mamètsay à Lazar la vok ala aw ma?”

Mawul à uda la mamètsay aña Lazar

³⁸ Bà gotènan kà, Yesu kà lèw aña adatèsl ala aw, ahàd à gèl zèyay. Uwaga kà tsakur, matsakal à ama gà la akur mabèlam bèlamga. ³⁹ “Zèbàwwal abèlam la gay ala!”, Yesu agòf à atà. Marta, deda aña mazimnekidf agòf: “Sufèl, azinay adagay, kà uwana adadah mahènan ufaɔ la aku.” ⁴⁰ Yesu agòfal: “Gèpèh à ka aw takay, kà baña kadijal gèl à vok kà, kadànéjèjè mazlèbay Zèzagèla, gègòf à ka aw ay?” ⁴¹ Tazèbal abèlam la gay ala. Yesu anèjà à zagèla la magòfay: “Baba, kikay gègòf à ka, kà uwana katsèb gi slèm. ⁴² Gèsèl kà kadatsèb gi slèm koksikoksi, ama uwana gèpèh uwanay kà, kà maham à ahèj dza uwanay tatsèb gi slèm lagwa, kà atà aña madijal gèl à vok, kà kak la uwana kaslèl gi à wañ.” ⁴³ Mok uwana adapèh gay uwaga, awiyà la ndzèda: “Lazar, sà à lag la aku!” ⁴⁴ Mazimnekidf asà à lag, azlaahàl la azlaasik aña matsafàd à ahèj à ahèj gà la gabaga, hudf adi aña mafafadal nalbèt à adi gà. Yesu agòf à atà: “Pèlàwwàn ala, ngaha sàkàwwal, adà aña.”

Tatsatsèl vok gay kà makès Yesu

⁴⁵ Anuvaw la tataka azla Yahudiya uwana la abà tasà à wañ à slaka Mariyama, tanèjà tatak uwana Yesu adahàn gesina, tadij gèl à masla à vok. ⁴⁶ Ama azlaanik la tataka aña atà la abà, tahàd à slaka azla Farisèya, tatùgw à atà uwana Yesu adahàn gesina. ⁴⁷ Kiya uwaga azla Farisèya la azlamadzahaga aña azlamèna mav tatak à Zèzagèla la azlamèna makoray tahamà gay à vok kà matstsèzl vok gay, tagòf: “Mana mèdehèj la dza uwanay adàh azlanadzipo anuvaw mi? ⁴⁸ Baña mèsakal kiya uwanay, azladza gesina tadij gèl à masla à vok, ngaha azla Rom bay tadàsa à wañ, tadàkalah anu mèn gày Zèzagèla gami à ahèj la tsèhay gami.” ⁴⁹ Tekula la tataka aña atà, uwana slèm aña Kayyif, uwana masla agà mèn madzahaga la mavay uwatà la tsèh, agòf à atà: “Kasèlaw tatak aw! ⁵⁰ Kasèlaw kà nùlèm dza tekula amèts kà gudèj gesina aña mazila aw takay?” ⁵¹ Apèh gay uwaga kà la masal aña aw, ama kà masla la uwana mèn madzahaga la mavay uwatà la tsèh. Apèh à ahèj kà say Yesu amètsay, kà aña azla Yahudiya, ⁵² Kà aña tsèhay aña atà pèra aw, ama bay kà maham gay azlabèza aña Zèzagèla uwana à vok, taslèh gèl à ahèj la uda gesina. ⁵³ Dagay la vudf uwatà, azlamènga aña azla Yahudiya tatsatsèl vok gay, kà makès Yesu kà makèday. ⁵⁴ Kà uwaga à uwana Yesu auguzàh la dazuwaya, la tataka azla Yahudiya la abà aya aw. Masla ahàd à gudèj anik à abà la fèta, uwana slèm aña Efèrayim, adzà à ahèj la abatà la azlamèna matapla la slaka aña.

⁵⁵ Madèvaday aña Paska aña azla Yahudiya nekwa. Azladza gudèj anik anik anuvaw tadà à afik à Urusalima, kà uwana asà à atà matsikasèl gèl ala nùrayna mavakay madèvaday atsà à wañ. ⁵⁶ Tayàh Yesu à mok, uwana atà la mèn gày Zèzagèla la aku. Tanavà vok kà atà kà atà: “Mana kadzugwaw ma, adàsa à wañ à madèvaday takay? Awma adàsa à wañ

aw ay?" ⁵⁷ Uwana tapàh kiya uwaga kà, kà uwana azlamazdahaga aña azlamèna mav tatak la azla Farisèya tagòf kà: "Baña dza asèl slaka aña kà, apèhla ala kà maday makèsay", tagòf.

12

Mariyama adzadzàb matèrsin à Yesu à asik à gèl
(Mata 26.6-13; Mark 14.3-9)

¹ Mahènay mukwa adà à lig kà, kà mas à wañ aña madèvaday Paska, Yesu ahàd à gudəñ Betaniya, à slaka uwana Lazar adzà à ahəñ, à Lazar uwana awulà à uda la mamətsay. ² La abatà tatà tatak may à Yesu. Lazar kà tekula la tataka azladza uwana la abà, tadzàh à tatak may à adi la Yesu. Marta la uwana atsàk à atà tatak may. ³ Ngaha Mariyama azèb dèrew amàl matèrsin bəf la dèrew gà matsidəyga, azlè gay tenma aña litre. Tsakalay aña kà zlazladfa. Adzadzàb à Yesu à asik à gèl, ngaha aslaslādəñ ala la añidz gèl aña, kà uwana abàdal à asik à gèl. Uwaga kà tadahañ kà la ahàf mazinayga. Mazinay aña azèb gày à gèl. ⁴ Tekula la tataka azlamèna matapla aña la abà à Yudas Iskariyot, masla uwana ayah mat à kaf à Yesu à gèl agòf: ⁵ "Kà mana taduw matèrsin uwanay ala kà aña sili gursu dadərmokw makə, kà mavàh sili gà à azlamèna kudfa aw ma?" ⁶ Uwana apèh kiya uwaga kà, kà uwana awoyà azlamèna kudfa magay aw, ama kà uwana masla kà masla gèl: Masla la uwana anèñla kiwa sili, ngaha azabàhànì uwana tafàh à agu. ⁷ Yesu agòfal: "Sàkal, afà matèrsin uwaga à ahəñ kà aña vud mal gi, ⁸ akul, koksikoksi kadəgaw la azlamèna kudfa, ama gi kà, mədàday anina koksikoksi aw."✠

Matsatsèl vok à gay kà makəf Lazar

⁹ Mok uwana maham à ahəñ dza asèl kà Yesu kà aga la Betaniya kà, azla Yahudiya tahàd, ama kà gay aña Yesu pəra aw, ama bay kà, kà Lazar uwana Yesu awùlla à uda la mamətsay bay. ¹⁰ Azlaməngga aña azlamèna mav tatak à Zəzagəla tatsənà vok gay kà makəf Lazar, ¹¹ kà masla à uwana azla Yahudiya añuvaw tasàk azlaməngga aña atà la tsəh ala kà madinjal gèl à Yesu à vok.

Yesu ahàd à Urusalima à abà
(Mata 21.1-11; Mark 11.1-11; Luka 19.28-40)

¹² La bebəñ gà, maham à ahəñ dza, uwana tasà à wañ à madèvaday Paska tatsənəñ, kà Yesu atsà à Urusalima à abà. ¹³ Kiya uwaga tasà à uda, taslèh babasl la azlaslahoy à vədah la tetəvi la ama, kà Yesu aña maday maguw à ahəñ la afik, kà magagamay atà nna la mawiyay: "Mazləbəy agay la Zəzagəla, Zəzagəla apisa gay à dza uwana à vok, atsa à wañ la sləm aña Sufəl. Zəzagəla apisa gay à Sufəl aña azla Isərayel à vok!"✠ ¹⁴ Yesu abèz à ziwññu, adzà à afik la abatà, bokuba uwana wakità Zəzagəla apèh:

¹⁵ 'Akul azladza Siyon, guba akəs akul aw, məñ Sufəl aña kul kà masla la uwana atsa à wañ, adadza madzay la bəzi ziwññu à afik.'✠

¹⁶ Azlamèna matapla la slaka aña kà, tatsənà godega aña tatak uwaga dadəñ aw, ama mok uwana Yesu adàbèz à mazləbəy kà, awul à atà à gèl uwana wakità Zəzagəla apèh lakəl aña kà uwaga dziriga, ngaha atà bay tagòf à uwaga à afik uwana apèh gesina lakəl aña la sləray aña atà gesina.

¹⁷ Maham à ahəñ dza, uwana atà la abatà, à mok uwana Yesu awùlla Lazar à uda la mamətsay kà, tapèh lakəl aña uwana tanəñəñ gesina bay.

¹⁸ Kà uwaga à uwana, maham à ahəñ dza asà à wañ kà magagamay la

Yesu, kà uwana tasèl kà masla la uwana adàhà nadzipo uwaga. ¹⁹ Kiya uwaga azla Farisèya tagòd kà atà kà atà: “Nèṅàwwàṅ zlà, kaslawwal à vok kà aṅa madàh tatak aya zlà aw, kà uwana azladza gesina kà tanəfay kà masla adagay.”

Azla Gərək anik tayàh manəṅ Yesu

²⁰ Azla Gərək anik la tataka aṅa azladza uwana la abà tasà à waṅ à Urusalima kà madəv kudfa à Zəzagəla la madəvaday la abà kà, ²¹ tazà vok à slaka Filip, uwana asà à waṅ la Betsayda, uwana la Galili, tagòfal: “Kona, asa à anu manənəṅ Yesu.” ²² Filip ahàd, apəh à Andəre, ṅgaha tahàd à slaka Yesu, atà səla. ²³ Yesu agòd à atà: “Lagonay kà, kaslà adaslay adagay, à uwana Kona aṅa dza mabəz à mazləbay aṅha. ²⁴ Haday, gəgodf à akul la dziriga: Fofulo hi tekula adza à ahəṅ bawtawta, à baṅa atəf à kutso à abà, baṅa akəl gay aw. Ama baṅa adakəl à gay, adàsa à uda kà, av mayyay aṅuvaw. ²⁵ Dza uwana awoya sifa aṅha kà, adàziṅ ala. Ama dza uwana afa sləm à sifa aṅha la gudəṅ uwanay la vok aw kà, adàbəl uwaga kà aṅa sifa adəv à gay aw. ²⁶ Baṅa dza asal mazlak gi kà, say anəf à gi, kiya uwaga bay magamza gulo adàgay la slaka uwana gədàgay suwaṅ, Baba gulo adàzləb magamza uwana adazlak gi.”

Yesu apəh gay mamətsay aṅha à ahəṅ

²⁷ Yesu agòd lagwa kà: “Baṅbabaṅ, ləv agòd à gi, kakay gəgodfay lagwa mi? Baba təf gi kà tatak uwana abəz à gi la kaslà uwanay? Ama kà aṅa uwaga la uwana gəsa à waṅ. ²⁸ Baba vā mazləbay à sləm aṅak!” Kuda atsənà à ahəṅ la zagəla la afik agòd: “Gədazləbay, ṅgaha gədazləbay aya gotənaṅ.”

²⁹ Maham à ahəṅ dza uwana la abatà tatsənà kuda uwatà: “Uwatà kà masləh məl aṅa habaga”, tagòd. Azlaanik tagòd: “Malika abadalmà.” ³⁰ Ama Yesu apəh à atà la paraka: “Kuda uwaga atsənà à ahəṅ kà, kà aṅulo aw, ama kà aṅkul. ³¹ Lagonay kà, kaslà adaslay à uwana seriya adàh vok à gudəṅ à vok uwanay à gəl, lagonay la uwana takudək sufəl aṅa gudəṅ à vok uwanay adagay kà makələṅ à uda. ³² Gi, baṅa gədàda à afik la vədah kà, gədàbiy azladza gesina à slaka gulo.” ³³ La gay uwaga asəl mapəhla tsəhay mamətsay aṅha uwana ala adàmətsay. ³⁴ Maham à ahəṅ dza agòfal: “Mədzəṅ la wakitə mapəhay gami la abà kà, Kristu adàdza à ahəṅ aṅa koksikoksi. ṅgaha ma, kakay kagòfay, kà Kona aṅa dza adàday à zagəla ma? Uwa à Kona aṅa dza uwa?”[☆] ³⁵ Yesu agòd à atà: “Udaka kà aga la ahəṅ la tataka aṅkul dadàṅ, aṅa kaslà ṅuv. Nəfàw tetəvi dziriga la mok uwana akul la udaka la abà, kà mələs aṅa matsak à akul à ama aw, kà uwana dza uwana aday la mələs la abà kà, asəl slaka uwana ada à abà aw. ³⁶ Kiya uwaga kà, diṅàwwal gəl à vok à mok uwana akul la udaka la abà, kà akul aṅa magay azladza aṅa udaka.”

Azla Yahudiya tadiṅ gəl à Yesu à vok aw

Uwana Yesu adapəh gay uwaga kà, adà aṅha la abatà, ahàd à atà vok à adi. ³⁷ Amiyaka bā la azlanadzipo uwana adàhàhàṅ, aṅuvaw la huma aṅatà babay kà, tadiṅal gəl à vok aw, ³⁸ kà magədf uwana à afik, masla mapəhal gay à ahəl Yesayya uwana agòd: 'Sufəl uwa adinṅ gəl à gay gami à vok uwa? A uwa à uwana Sufəl Zəzagəla apəhla maslay aṅha ala uwa?'

³⁹ Taslāla vok aṅa madiṅal gəl à vok aw kà uwana Yesayya agòd aya:

☆ 12:34 12.34 Mahabay 110.4; Yesayya 9.7; Hezəkiyel 37.25

40 'Zəzagəla aguləfàh atà ala, adatsakah à atà hanjëli à ama, kà yewdi anjata aña manəŋla aw, kà hanjëli anjata aña masəl tatak aw. Nğaha kà atà aña magola vok à slaka gulo, kà gi aña mawur atà ala aya aw.' Zəzagəla agòd.* 41 Yesayya apəh uwaga kà, kà uwana anəŋà mazləbəy aña Yesu, à uwana apəh lakəl anha.

42 Anjvaw la tataka azlaməna gày zil aña azla Yahudiya la abà, tadin gəl à Yesu à vok, ama la dazuwaya aw, kà uwana guba akəs atà kà azla Farisəya aña makudəkàh atà à lag gày madəv kufə la aku. 43 Kà uwana asà à atà kà azladza tazləb atà, kà mazləb atà aña Zəzagəla.

Gay aña Yesu kà, adəh seriya

44 Kiya uwaga Yesu azà kuda à zagəla la magodəy: “Dza uwana adin gi gəl à vok, adin gəl kà à gi à vok pəra aw, ama à dza uwana à vok asləl gi à waŋ babay. 45 Nğaha dza uwana anəŋa gi, anəŋa dza uwana asləl gi à waŋ babay. 46 Gi kà, gəsà à waŋ à gudəŋ à vok kà bokuba gi udfaka, kəla dza uwana adin gi gəl à vok kà, adz à ahəŋ la mələs la abà aw. 47 Ama baŋa dza atsəna gay gulo, nğaha akəs aw kà, gi la uwana gədədfahla ala seriya à gəl aw, kà uwana gəsà à waŋ kà aña mabəl azladza gudəŋ à vok, awkà aña madəh seriya à gudəŋ à vok à gəl aw. 48 Dza uwana akweska gi, nğaha akəs gay uwana gəpəh aw kà, seriya la ahəŋ lakəl anha, gay uwana gəpəh la uwana adədfahla ala seriya à gəl, la vud madəv à gay gudəŋ à vok. 49 Gay uwanay gəpəhay kà la maslay aña aslasl gəl gulo aw, ama Baba uwana asləl gi à waŋ kà, la gəl anha, la uwana avà à gi maslay kà gi aña mapəhay, aña matapla azladza. 50 Uwana apəh à gi, la uwana atsakakulla sifa adəv à gay aw à waŋ. Uwana gəpəhay kà, gəpəhay kà bokuba uwana Baba avà à gi maslay lakəl anha.”

13

Yesu apaləh asik à azlaməna matapla la slaka anha

1 Uwaga kà vud madəh vok aña madəvadəy Paska. Yesu asəl kà kaslè anha adaslay, kà maz vok anha la gudəŋ uwanay la vok, nğaha kà madiy anha à slaka Baba anha la zagəla. Koksikoksi awoyàhà azlaməna anha uwana la gudəŋ la vok, adəwoya atà tsərəh à makəf gəl à ahəŋ.

2 Yesu la azlaməna matapla la slaka anha tazùw tatak may aña mokokhu. La mok uwaga kà, seteni adaguway la ləv aña Yudas, kona aña Səmon Iskariyot la tsəh, kà mat kaf à Yesu à gəl. 3 Yesu asəl kà masla kà asà à waŋ kà la slaka Baba, nğaha awulay à abata aya, kà uwana Zəzagəla Baba avà maslay à ahəl gesina. 4 Kiya uwaga Yesu atsizlla ala la tatak may la adi, asərət dawara anha la vok ala, azəb gabaga anha, awəf à tsəh. 5 Nğaha avəd iyaw à daraw à abà adzəkà mapaləhla asik à azlaməna matapla la slaka anha, adəfahàh à atà iyaw la asik ala la gabaga, uwana awəf à tsəh. 6 Mok uwana adabəz à slaka aña Səmon, Səmon Piyer agòfal: “Sufəl, kak la uwana kapal gi asik, kagod takay?” 7 Yesu awulà ala la magòfal: “Səmon Piyer, tatak uwana gədfəhəŋ lagonay kà, kasəl dadəŋ aw, ama la huma la gay la uwana kadəsəl godega anha.” 8 Səmon Piyer agòfal: “Awaŋ Sufəl, kapal gi asik aw!” Yesu agòfal: “Baŋa gəpala à asik aw, kadəbəz à tatak la ahəl gulo aya aw.” 9 Səmon Piyer awulà ala: “Sufəl, tsa kità kà, kapal gi azlaasik pəra aw, ama pal gi azlaahəl gulo, la gəl gulo gesina!” 10 Yesu agòfal: “Dza uwana adapal vok gesina kà, anəkudə mapal vok aya aw, say azlaasik gə pəra, kà uwana vok anha kà kuzekaka. Akul azlakuzekaka,

* 12:40 12.40 Yesayya 6.10; 53.1

ama akul gesina noma aw.” ¹¹ Yesu ka asel dza uwana adatal kaf a gel, ka uwaga a uwana agod: “Akul azlakuzekaka gesina aw.”

¹² La lig aya uwaga la ahon, a mok uwana adapalah a ata asik, Yesu awula dawara anha a vok aya, ngaha adza madzay la slaka anha la aba, agod a ata: “Katsenaw godega aya uwaga gedafahakullan takay? ¹³ Akul kazalawgela monga, ngaha Sufel, azlayla akul noma, ka uwana gi masla haday. ¹⁴ Tsa banja gi la uwana gi Sufel, ngaha monga ka, ka gedapalah a akul asik lagwa, akul babay ka, azlayla ka vok ka kapalahaw vok asik ka akul ka akul suwan babay zla. ¹⁵ Lagwa ka gedapahakulla mafetsa a vok anha, a uwana kadahawwan bokuba uwana gedehon zla, la slaka ankul. ¹⁶ Haday la dziriga gepoh a akul: Masla sleray la ahon, aduw monga anha aw, maslalay bay, aduw dza uwana aslel aw! ¹⁷ Lagonay ka, kaselaw uwaga, kadagaw la marabay a banja kakosaw uwaga gesina.”

¹⁸ “Gepohay ka lakel ankul gesina aw, gesel azlauwana getsatsamani ata. Ama say gay aya matsetseray uwanay agod a afik, dza uwanay mezuw tatak may anu sela, la uwana adaguwgela a lig a vok. ¹⁹ Dagay lagonay gepoh a akul a vok a aba, kokufa mapak vok aya azlatatak uwaga, ngaha ka banja azlatatak uwaga adapaka vok ka, akul aya maselay ka gi uwana gi ndzer. ²⁰ Gepoh a akul la dziriga: Dza uwana akos gi, akos dza uwana aslel gi a wan babay.”

*Yesu apoh gay matal kaf a gel aya Yudas
(Mata 26.20-25; Mark 14.17-21; Luka 22.21-23)*

²¹ La mok uwana Yesu adapoh gay uwaga, abek mazaw la gel monga agod: “Gepoh a akul la dziriga ka: Tekula ankul adata a gi kaf a gel!” ²² Azlamona masla matapla tanona a vok a adi ka ata ka ata, tasel dza uwana apohay lakel anha aw. ²³ Tekula aya azlamona matapla uwana Yesu awoyan kaykay, aga la makela anha. ²⁴ Semon Piyer anaval la yewdi, ka masla aya manavay a Yesu ka masel dza uwana apohay lakel anha. ²⁵ Kiya uwaga, masla matapla ahub a slaka Yesu ka manaval: “Sufel uwa, uwata uwa?” ²⁶ Yesu agodal: “Aganay gedobay alal a kaf a gel, dza uwana gedaval ka, masla ga la uwaga.” Kiya uwaga Yesu atsikani kaf, adabal a alal a gel, ngaha av a Yudas, kona aya Semon Iskariyot. ²⁷ Mok uwana Yudas azob kaf uwaga ka, seteni ada a lev anha a tseh. Yesu agodal: “Uwana asa a ka madehon ka, dhahon la katskats!”

²⁸ (Ama ba dza tekula la tataka aya azladza uwana la aba, tadhah a tatak may a adi ka, dza la ahon agod: ‘Ka mana Yesu apoh kiya uwaga mi’, la ahon aw. Ka uwana tatsenon aw. ²⁹ Bokuba uwana: Ka uwana Yudas la uwana kiwa sili la ahah ka, tadzugw ka Yesu asal maslalay, ka masukw tatak aya madovaday aya, tagod. Banaw: ‘Va tatak a azlamona kufa’, agodal, tagod) ³⁰ Yudas akos kaf uwana atsakallan a ahah, asa a uda katskats ka, adagay vod.

Mapohay mawga

³¹ Mok uwana Yudas adasa a uda ka, Yesu agod: “Lagonay ka, mazlobay aya kona aya dza apohla vok ala, ngaha mazlobay aya Zozagela adapohla vok ala la masla la aba. ³² Mazlobay aya Zozagela apohla vok ala la kona aya dza la aba, Zozagela bay adapohla mazlobay uwana ala a Kona aya dza akor la gel anha, adah uwaga ka zwek ba lagwa. ³³ Azlaboza gulo gi la ahon la akul aya kasla nuv pera. Kadayahaw gi, ama gepoh a akul

bokuba uwana gəpəh à azla Yahudiya aya: Kaslawwal à vok aña mad à slaka uwana gəday aw. ³⁴ Gədàvə à akul mapəhay mawga: Wòyàw vok kà akul à akul, say kawoyaw vok kà akul à akul bokuba uwana gəwoyà akul. ³⁵ Baña kawoyaw vok kà akul à akul kà, azladza gesina tadàsəlay kà, akul azlaməna matapla la slaka gulo, hadəy!”

Yesu atà la Piyer

(Mata 26.31-35; Mark 14.27-31; Luka 22.31-34)

³⁶ Səmon Piyer anavàl à gay la: “Sufəl kaday ma à uwala?” Yesu awulà ala: “Kaslala vok aña manəf gi à slaka uwana gəday lagonay aw. Ama bawbaw kà, kadànəf gi.” ³⁷ Piyer agòfal: “Sufəl, kà mana gəslay kà manəf ka lagonay aw ma? Gi, gədàdàh vok, kà mav sifa gulo kà aňak!” ³⁸ Yesu agòfal: “Ndzer, kà kak kadàdàh vok aña mav sifa aňak kà aňulo ay? Gəpəh à ka la dziriga kà, gurayña mewgdzagalan awiyay kà asik makər, kadàgodəy asik makər, kà kasəl gi aw!”

14

Yesu kà masla tetəvi uwana adala anu à slaka Zəzagəla

¹ “Kazamaw la gəl aw”, Yesu agòf à atà, “Dìňàw gəl à Zəzagəla à vok, ñgaha dìnàw gi gəl à vok bay. ² Slaka madz à ahəñ aňuvaw la mtəga Baba gulo, gəday gədàdàhakulla slaka à ahəñ. Agayña hadəy awkà, naka gəpəh à akul aw. ³ Ñgaha baña gədaday gədàdàhakulla slaka à ahəñ, kà gədàwula à wañ, kà gi aña mahəl akul à slaka gulo, kà akul aña magay la slaka uwana gi la abà. ⁴ Akul kà, kasəlaw tetəvi mad à slaka uwana gəday.” ⁵ Tomas agòfal: “Sufəl, məsəl slaka uwana kaday aw. Kakay məslala vok aña masəl tetəvi ma?” ⁶ Yesu awulà ala: “Gi tetəvi, gi dziriga, gi sifa. Dza aslala vok aña mad à slaka Baba la tetəvi anik, kokudə maguway la slaka gulo aw. ⁷ Baña kasəlaw gi kà, kasəlaw Baba gulo babay. Dagay lagonay kà, kasəlaw masla, ñgaha kanəñawwan babay.”

⁸ Filip agòfal: “Sufəl, pəhanula Baba, uwaga kà diga zlà.” ⁹ Yesu agòfal: “Mədadzà à ahəñ kà məñga anina kà, bà pəra kà, kasəl gi aw uwa, Filip? Dza uwana anəña gi kà, anəña Baba gulo babay, ñgaha ma kakay kagodəy pəhanula Baba ma? ¹⁰ Kadìňal gəl à vok, kà gi la Baba la abà, Baba la gi la abà aw uwa? Gay uwanay gəpəh à akul gesina kà, atsa à wañ kà la slaka gulo aw, ama la slaka Baba gulo. Baba uwana adza à ahəñ la gi la abà la uwana ahən sləray aňha ala. ¹¹ Dìnàw gi gəl à vok à uwana gəgodf: Gi la Baba la abà, Baba bay la gi la abà. Baña kadìňawwal gəl à gay uwaga à vok aw kà, dìnàw gəl à abà à sləray gə uwana à vok tsi! ¹² La dziriga gəpəh à akul: Dza uwana adìň gi gəl à vok, adàdàh azlasləray uwana gədàdèhəñ suwan. Adàdàh sləray uwana aduwa uwanay, kà uwana gi gədaà à slaka Baba gulo. ¹³ Dèwdèw tatak uwana kadànavaw la sləm gulo kà, gədàvə à akul uwaga gesina, kà Kona aña mapəhla mazləbay aña Baba aňha ala. ¹⁴ Baña kanavaw tatak la sləm gulo kà, gədàvə à akul uwaga.”

Yesu apəh gay aña masləl Masasəfok Zəzagəla à ahəñ

¹⁵ Yesu agòf: “Aña kawoyaw gi kà, naka kakəsaw mapəhay gulo. ¹⁶ Gədàdèv kudə à Baba, kà masla aña masləl à akul masla mazlak akul anik à wañ kà, Masasəfok dziriga, kà masla aña magay la akul koksikoksi. ¹⁷ Gudəñ à vok kà aslala vok aña mabəzal aw, kà uwana aslala vok aña manəñəñ la masəlay aw. Ama akul kà kasəlaw masla, kà uwana adagay la akul ñgaha adàdza à ahəñ la akul la abà.”

18 “Gèdàsak akul à ahəŋ la matawaŋ la abà aw, gèdàwula à waŋ à slaka aŋkul. 19 La kaslà ŋuv la abà, gudəŋ à vok adànəŋ gi aw, ama akul kà, kadànəŋaw gi, kà uwana gi la sifa, akul babay la sifa. 20 Baŋa mavakay uwatà adàsa à waŋ kà, la mok uwatà la uwana kadàsəlaw kà gi la Baba la abà, ŋgaha kà Baba bay la gi la abà, ŋgaha gi bay la akul la abà.”

21 “Dza uwana akəs mapəhay gulo, ŋgaha anəŋla uwaga kà, masla mawoya gi zlà. Baba gulo adàwoy dza uwana awoya gi babay, gèdàwoya masla, gèdàpəhalla vok.” 22 Yahuda (awkà Yudas Iskariyot aw), agòdal: “Sufəl, kakay uwaga adàh vok, kà kapəhanula vok kà anu pəra, awkà à gudəŋ à vok aw ma?” 23 Yesu awulàl ala, agòdal: “Dza uwana awoya gi akəs mapəhay gulo kà, Baba gulo adàwoyəŋ, anu la Baba gulo mədàduw à awtày à slaka aŋha, mədàdza à ahəŋ la mtəga aŋha. 24 Dza uwana awoya gi aw kà, akəs mapəhay gulo aw. Uwana katsənaŋ gi gəpahay kà, uwaga kà asa à waŋ kà la slaka gulo aw, ama asa à waŋ kà la slaka Baba gulo uwana asləl gi à waŋ.”

25 “Gèdapəh à akul uwaga dagay uwarà, à mok uwana məga anina. 26 Masla mazlak akul, à Masasəfok tsikasla uwana Baba adàsləl à akul à waŋ, la sləm gulo kà, masla la uwana adàtapahakulla tatak gesina, ŋgaha adàwula à akul à gəl uwana gèdapəha à akul gesina aya.”

27 “Gəsak à akul ala lapiya à ahəŋ, gəvà à akul lapiya gulo. Gəvà à akul kà bokuba uwana gudəŋ à vok avà à akul aw. Kazamawla gəl aw, guba akəs akul babay aya aw. 28 Katsənàw uwana gəgòd à akul kà, gədiy aŋulo. Ama gèdàwula à waŋ à slaka aŋkul. Agayŋa kawoyaw gi kà, naka karabaw à kà uwana gèda à slaka Baba gulo, gəgòd à akul, kà uwana Baba la uwana mənğa kà gi. 29 Lagonay kà, gèdapəhakulla vok à abà, kokudə mapak vok aŋa azlatatak uwaga, kà mok uwana adàzlanəlay kà, kadàdɪŋawwal gəl à vok. 30 Gəslala vok aŋa mabədma mənğa anina aya aw, kà uwana sufəl aŋa gudəŋ à vok uwanay kà nekwa atsa à waŋ. Maslay aŋha la ahəŋ bà ŋuv lakəl gulo aw. 31 Ama say gudəŋ à vok asəlay, kà gəwoya Baba kəla, ŋgaha gèdza à ahəŋ kiya uwana asa à Baba. Sàw à afik məda aŋami la abanay lagwa!”

15

Yesu kà matavəruk uwana av mayyay

1 Yesu agòd aya: “Gi la uwana gi matavəruk dziriga, Baba gulo kà dza aŋa guf matavəruk. 2 Kəla ahəl matavəruk uwana av mayyay aw kà, asləh gi à vok ala. ŋgaha kəla ahəl uwana av mayyay kà adàdeslay, kà aŋa mav mayyay mənğa aya. 3 Kà matapla uwanay gədatapaakullla kà, kadàgaw madadeslayga. 4 Nèbàw vok la gi, bokuba uwana gi la manəb vok gə la akul. Ahəl matavəruk aslala vok aŋa mav mayyay la aslasl gəl aŋha aw, say agay manəb vok gə, à iyà gə à vok. Kiya uwaga babay kaslawwal à vok aŋa madz à ahəŋ kokudə gəl aŋkul aw, say baŋa kanəbaw gi vok à vok.”

5 “Gi la uwana gi matavəruk iyà gə, akul kà akul azlamazləzl vok gə. Dza uwana adza à ahəŋ la gi la abà, iyaw gulo akəlay la masla la abà, masla adàvə mayyay aŋuvaw, kà uwana kaslawwalla vok aŋa madàh tatak la kokudə gi aw. 6 Dza uwana adza à ahəŋ manəb vok gə la gi aw kà, taduw à uda la guf la abà, bokuba ahəl matavəruk makəfəval à vok ala gə, agula la abatà, tatsatsamay kà mabəkay à akəl à gay, ŋgaha akəl abad à gay ledəfa. 7 Baŋa kadànəbaw vok la gi, ŋgaha bay gay gulo adànəb vok la akul la abà, nàvaw uwana asa à akul gesina, kadàbəzawwal. 8 Baŋa kavàw mayyay

anjuvaw, kadàgaw azlamèna matapla la slaka gulo. La uwaga la uwana mazlèbay anja Baba gulo adàpèhla vok ala la slaka azladza. ⁹ Gèwoya akul la lèw tekula, bokuba uwana Baba gulo awoya gi. Dzàw à ahèj la masal gulo la abà. ¹⁰ Baña kakèsaw mapèhay gulo kà, kadàdzaw à ahèj la masal gulo la abà, kalkal bokuba uwana gèkèsàn mapèhay anja Baba gulo, ngaha gèdzà à ahèj la masal anja la abà babay.”

¹¹ “Gèpèh à akul uwaga kà, kà marabay gulo anja magay la akul la abà, ngaha marabay anjul babay anja magay mahènlaga. ¹² Aganay mapèhay gulo: Wòyàw vok kà akul à akul, bokuba uwana gèwoya akul bay. ¹³ Masal la ahèj aduw anja dza, uwana av sifa anja kà anja azlaslawda anja aw. ¹⁴ Akul azlaslawda gulo, à baña kadàhaw uwana ‘Dahàwwàn’, gègodf à akul gesina. ¹⁵ Dagay lakana kà, gèdàzala akul ala azlamagamza aya aw, kà uwana magamza kà asèl tatak uwana mènja anja adèhèn aw. Ama gèdàzalla akul ala azlaslawda, kà uwana tatak uwana gètàpla la slaka Baba kà, gèdatap à akul ala babay suwan. ¹⁶ Akul la uwana kakèsàwni gi aw, ama gi la uwana gèkèsàn akul, gèbèk akul à ahèj kà kadaw anja mav mayyay, ngaha mayyay uwaga adasafay anja koksikoksi. Kiya uwaga Baba adàv à akul dèwdèw tatak uwana kadànavaw la slèm gulo. ¹⁷ Gay uwana gèpèh à akul à vok à abà lagwa, say kawoyaw vok kà akul à akul.”

Gudèn à vok à azina vok à Yesu ala la azladza anja

¹⁸ “Baña gudèn à vok azinakulla vok ala kà, sèlèw kà atsà vok à mazin gi vok ala dadàn tera. ¹⁹ Agay kagaw azlaanja gudèn à vok kà, naka gudèn à vok awoya akul kà uwana akul azlaanja. Ama gètsatsàmàn akul, gèhèl akul à uda la abà, lagonay kà, akul azlaanja gudèn à vok aya aw, kà uwaga à uwana gudèn à vok azinakulla vok ala. ²⁰ Awula à akul à gèl, à uwana gèpèh à akul uwarà kà, magamza aduwa mènja anja aw. Baña tatèrèb gi kà, tadàtèrèrbah akul bay, ama baña takès mapèhay gulo kà, tadàkas mapèhay anjul babay. ²¹ Ama tadàcfahakulla uwaga à vok gesina kà, kà ahèl gulo, kà uwaga à uwana tasèl dza uwana aslèl gi à wan aw. ²² Agaynja gètsà à wan kà anja mapèh à atà aw, kà naka tsakana anjată atèd à atà à gèl aw. Ama lagwa kà hanay lakèl anja tsakana anjată la ahèj aya aw. ²³ Dza uwana azin gi vok ala kà, azina vok à Baba gulo ala bay. ²⁴ Agaynja gèdàh azlatatak nadzipo gè uwana dza adahèn aw aw, kà naka tsakana atèd à atà à gèl aw. Ama tsa gèdàcfahah azlanadzipo uwaga kà, ngaha bà gotènanj kà, tazinan vok ala la Baba gulo. ²⁵ Ama uwaga apakà vok kà, kà magèd uwana à afik tatsetsèr à wakità mapèhay à abà:

“Tadazingèn vok ala kà kiga pèra.”

Yesu agòd à atà.

²⁶ Yesu agòd à atà aya: “Baña masla mazlak akul adàsa à wan, masla la uwana Masasèdok dziriga, uwana adàguwa à wan la slaka Baba gulo, gèdàslèl à akul à ahèj à baña gèdada à slaka Baba gulo. Masasèdok uwaga adàza sayda lakèl gulo. ²⁷ Ngaha akul bay kadàzaw sayda gulo, kà uwana kagaw la gi dagay la madzèka.”

16

¹ “Gèpèh à akul uwaga kà, kà akul anja masak madinjal gèl à vok aw. ² Tadàkudèkah akul à lag la gày madèw kufà anja azla Yahudiya la aku. Kaslà adàsa à wan à uwana azladza uwana tadàkadàh akul, tadàgoday kà: ‘Slèray uwana mèdfehèn kà, akès à Zèzagèla à gèl.’ ³ Tadàh uwaga kà, kà uwana tasèl Baba aw, ngaha tasèl gi babay aw. ⁴ Ama gèpèh à akul

uwanay kà, kà akul aña madzugway lakèl aña, kà baña adapaka vok kà, kà aña mawul à akul à gèl.”

Sléray aña MasaséfoK Zézagèla

“Uwana gèpèh à akul uwaga dagay madzèka aw kà, kà uwana gi la tataka akul la abà. ⁵ Lagonay kà, gèda à slaka dza uwana aslèl gi à wañ, ama dza la ahèñ ‘Kad à uwali’, agòf à gi la tataka añkul la abà, amiyaka tekula aw. ⁶ Ama mazaw la gèl adakès akul kà uwana gèpèh à akul uwaga. ⁷ Ama gèpèh à akul la dziriga kà, añkul kà ñulèm gèda añulo, kà uwana baña gèdà añulo aw kà, masla mazlak akul atsa à ahèñ à slaka añkul aw. Ama baña gi gèda añulo kà, gèdàslèl à akul à ahèñ. ⁸ Masla kà, baña adàsa à ahèñ kà, adàpèhla à azladza gudèñ à vok madzugway mawisiga aña, lakèl aña tsakana, lakèl aña dziriga, ñgaha lakèl aña seriya aña Zézagèla. ⁹ Tadàvavar gèl aña tsakana, kà uwana tadin gi gèl à vok aw, ¹⁰ tavavar gèl aña tataka dziriga, kà uwana gèdà à slaka Baba gulo, ñgaha kà, kadàñèñaw gi aya aw. ¹¹ Lakèl aña seriya babay kà, kà uwana sufèl aña gudèñ à vok uwanay kà seriya adàkèsay.”

¹² “Gi la azlagay añuvaw kà mapèh à akul, ama kaslawwalla vok aña makèsiñ dadèñ aw. ¹³ Mok uwana MasaséfoK dziriga adàzlañalay kà, adàdala akul la dziriga la abà gesina, kà uwana adàpèhay kà lakèl aña maslay aña gèl aña aw, ama adàpèhay kà lakèl aña uwana atsèñ, ñgaha lakèl aña azlatatak uwana atsa à wañ la huma la gay. ¹⁴ Masla adàpèhla mazlèbay gulo ala, kiya uwana atsèñ la slaka gulo, la uwana adàzakulañ. ¹⁵ Kèla tatak uwana Baba akoray kà uwaga añulo, kà uwaga à uwana gègòf à akul kà, MasaséfoK Zézagèla adàwula à akul tatak uwana abèzal la slaka gulo.”

Mazaw la gèl adàpaka marabay

¹⁶ Yesu agòf à atà: “Aña kaslà ñuv kadàñèñaw gi aya aw, ama zwek la huma la gay ñuv kadàñèñaw gi aya.” ¹⁷ Kiya uwaga azlaanik la tataka azlamèna matapla la slaka aña, tanàvànhà à vok kà atà kà atà: “Uwaga ma, mana asal magòfay ma? Agòf à anu kà: ‘Aña kaslà ñuv kà mèdàñèñèñ gi aw, ama zwek la huma la gay aya kà mèdàñèñèñ gi aya, ñgaha babay gèda à slaka Baba’, agòf aya. ¹⁸ Mana asal magòfay kaslà ñuv ma? Mètsèna uwana asal mapèhay aw.” ¹⁹ Yesu asèl kà asa à atà manaval. Kiya uwaga agòf à atà: “Asafay à uwana gèpèh à akul uwaga aw, zwek la huma la gay kadàñèñaw gi aw, la lig la ahèñ ñuv kadàñèñaw gi aya. Lakèl ma aña uwaga à uwana kanavahaw vok takay? ²⁰ Gèpèh à akul la dziriga: Katawaw, katsahahaw hulolo, ama gudèñ à vok adàrabay, kadàzamawla gèl, ama mazaw la gèl añkul kà, adàpaka marabay. ²¹ Baña mis azlà asekw à ahèñ kà, mazaw gèl adal à vok, kà uwana kaslà matèrèbay aña adaslay, ama baña adasekw à ahèñ kà, matèrèbay avikañ, kà uwana marabay kà uwana adayyi bèzi. ²² Kiya uwaga babay, akul la mazaw la gèl la abà la kaslà uwanay, ama gèdàñèñ akul aya, ñgaha lèv añkul adàrabay. Dza la ahèñ aslala vok kà mazèbakulla marabay ala tetuwa aw.”

²³ “Baña mavakay uwatà adasa à wañ kà, kadànavaw gi tatak la slèm gulo aya aw. Gèpèh à akul la dziriga: Kèla tatak uwana kanavaw la slèm gulo kà, Baba adàv à akul uwaga gesina. ²⁴ Tsèràh à lakana dadèñ kà, kadanavaw tatak la slèm gulo aw. Nàvaw ñgaha kabèzawwal, ñgaha kà marabay añkul aña mahèñla.”

Yesu kà adakèfasl à gudèñ à vok

25 “Gəpəh à akul azlatatak uwaga gesina kà la gay la gay la abà, ama kaslà atsa à waŋ à uwana gədàpəh à akul kà la gay la gay la abà aya aw. Gədàpəh à akul kà la dazuwaya lakəl aŋa Baba gulo. 26 Baŋa mavakay uwaga adaslay kà, gədàdəv kuɖa à Baba kà aŋkul, gəgəɖ magay aw. 27 Kà uwana Baba la gəl aŋha awoya akul. Awoya akul kà, kà uwana kawoyaw gi, kà uwana kadiŋawwal gəl à vok, kà gəsà à waŋ la slaka aŋha. 28 Gəsà à waŋ à gudəŋ à vok kà, gəsà à ahəŋ kà la slaka Baba. Lagwa kà, gəda à slaka Baba, gəsak à gudəŋ à vok à ahəŋ.”

29 Azlaməna matapla la slaka aŋha tagòɖal: “Lagonay kà, kapəhay la dazuwaya, kokuɖa la gay la gay la abà zlà. 30 Lagwa kà, mədasəlay kà kasəl tatak gesina, ŋgaha kanəkudə kà dza aŋa manav à ka tatak aw. Mədiŋal gəl à vok kà ndzer, kasà à ahəŋ kà la slaka Baba Zəzagəla.” 31 Yesu agòɖ à atà: “Kadiŋawwal gəl à vok adagay lagwa ay? 32 Kaslà adasa à waŋ, lagwa kà adasa à waŋ, uwana kadəsələhaw gəl à ahəŋ uwabeyuwi adədiŋ aŋha à mtəga aŋha, kadəsakaw gi à ahəŋ kokuɖa gulo. Ama la dziri kà, gi kokuɖa gulo aw, kà uwana anu la Baba gulo. 33 Uwana gəpəh à akul uwaga gesina kà, kà akul aŋa magay la lapiya la maham gay à vok la abà la gi. Akul kà, kadəsaw ŋgərpa la gudəŋ la vok, ama kurit yewdi, agòɖ à akul aw! Kà uwana gədakəɖaslla gudəŋ à vok.”

17

Yesu adəv kuɖa kà aŋa azlaməna matapla aŋha

1 Mok uwana Yesu adapəh gay uwaga à gay gesina kà, anəŋà à zagəla, agòɖ: “Baba, kaslà kà adaslay. Pəhla mazləbay aŋa Kona aŋak ala, ŋgaha Kona aŋak apəhla mazləbay aŋak ala suwaŋ, 2 kà uwana kavəl maslay lakəl aŋa azladza gesina la vəɖah, kà masla aŋa mav sifa adəv à gay aw à azladza uwana kabəkəkal atà gesina. 3 Sifa adəv à gay aw kà, kà aŋa azlauwana tasəl ka pəra, à kak Zəzagəla dziriga gə, ŋgaha kà masəlay Yesu Kristu uwana kasləl à ahəŋ. 4 Gədàpəhla mazləbay aŋak ala la vəɖah, gədàdəvəŋ à gay sləray uwana kaf à gi à ahəl kà madəhəŋ. 5 Lagwa zlà kà, Baba kà, və à gi mazləbay uwana gəgə la masla la huma aŋak mok uwana gudəŋ à vok aləg madzəka dāŋ zlà.”

6 “Baba, azladza uwana kabək à gi, atà la gudəŋ uwanay la vok kà, gədàpəhatàla kak, kà uwana atà tagay azlaaŋak, ŋgaha kabək à gi atà, lagwa kà, atà takəs gay aŋak. 7 Lagwa kà dèwdèw tatak uwana kavà à gi kà, tasəl kà, atsà à ahəŋ la slaka aŋak. 8 Kà uwana gəpəh à atà ala gay uwana kapəh à gi à ahəl kà mapəh à atà, takəs, tasəl ndzer kà gəsà à waŋ la slaka aŋak, ŋgaha kà kak la uwana kasləl gi à waŋ.”

9 “Baba gədəv à ka kuɖa kà aŋatà. Awkà gədəv kuɖa kà gudəŋ à vok aw, ama kà aŋa azlauwana kabək à gi atà à ahəl, kà uwana azlaaŋak. 10 Dèwdèw tatak uwana aŋak kà aŋulo, dèwdèw tatak uwana aŋulo bay kà, uwaga kà aŋak, kà uwaga à uwana mazləbay gulo apəhla vok ala la azlatatak uwaga la abà gesina. 11 Gi kà, gi la gudəŋ la vok aya aw, ama atà kà, atà la gudəŋ la vok. Gi kà gəda à slaka aŋak Baba tsikasla, nəŋla atà la ndzəɖa aŋa sləm aŋak uwana kavà à gi, kà atà aŋa magay tekula, bokuba uwana məgaw tekula anu səla. 12 Mok uwana gi la slaka aŋatà gəfà à atà sləm la maslay aŋa sləm aŋak, sləm uwana kavà à gi. Gənəŋla atà, amiyaka tekula aŋatà bay kà, azàla aw. Say dza uwana naka azilà, wakità agòɖ kà magəɖ uwana à afik, wakità agòɖ pəra.* 13 Ama lagonay

* 17:12 17.12 Mahabay 41.9

kà, gèda à slaka anjak, à uwana gèpèh kiya uwanay kà, kà uwana gèlèg la gudènj la vok dadàn, kà atà anja mabèzal marabay gulo la huf anata, marabay uwana mahènlaga. ¹⁴ Gi, gèvè à atà gay anjak, ngaha gudènj à vok azin atà vok ala, kà uwana azlaanja gudènj à vok aw, bokuba gi uwana gi anja gudènj à vok bay aw. ¹⁵ Gèdèv à ka kudfa kà mahèl atà à uda la gudènj la vok aw, ama anja manèjla atà kà mawisiga. ¹⁶ Atà kà azlaanja gudènj à vok aw, bokuba gi, uwana gi anja gudènj à vok aw. ¹⁷ Pàk atà ala kà azlaanjak, gay anjak kà dziriga pèra. ¹⁸ Gi gèdaslèl atà à gudènj à vok, bokuba uwana kaslèl gi à ahènj à gudènj à vok. ¹⁹ Gèvè à ka sifa gulo gesina kà anata, kà atà babay anja magay azlaanjak la dziriga.”

²⁰ “Gèdèv kudfa kà, kà anata pèra aw, ama kà anja azlauwana tadàdij gi gèl à vok, à kapèhla ala anata bawbaw bay.” ²¹ “Gèdèv kudfa kà atà gesina anja magay tekula. Baba, tagay tekula la anu bokuba kak la gi babay anu tekula pèra, gudènj à vok anja masèlay kà kak kaslèl gi à wanj. ²² Baba gèvè à atà mazlèbay uwana kavà à gi, kà atà anja tagay tekula bokuba anu sèla uwana anu tekula. ²³ Gègay la atà la abà, ngaha kak babay mègaw anu sèla, kà magay tekula la slaka gà. Ngaha gudènj à vok anja masèlay kà kak la uwana kaslèl gi à ahènj hadfay, ngaha kà kak kawoya atà bokuba uwana kawoya gi.”

²⁴ “Baba, kak kavà à gi atà, asa à gi kà atà tagay la slaka uwana gèdègay, ngaha kà atà anja manènj mazlèbay gulo, uwana kavà à gi, kà uwana kawoya gi dagay uwana kalèg madfah gudènj à vok. ²⁵ Baba dziriga, gudènj à vok asèl ka aw, ama gi kà gèsèl ka, ngaha azlauwana babay kà tasèl ka kà kak la uwana kaslèl gi à ahènj. ²⁶ Lagwa gèpèhatàla kak, ngaha gèdèpèhatàla kak aya, kà masal anjak uwana kawoya gi anja magay la atà babay, ngaha gi babay anja magay la atà.”

18

Makès Yesu

(Mata 26.47-56; Mark 14.43-50; Luka 22.47-53)

¹ Kiya uwaga mok uwana Yesu adadèv madèv kudfa à gay kà, ahèd la azlamèna matapla la slaka anja à gay dèrèv à uda anik anja mukwà Kidèron. La abatà kà, gày alàl la ahènj adà à abà la azlamèna matapla la slaka anja. ² Yudas masla matal kaf à Yesu à gèl babay kà, asèl slaka uwatà, kà uwana Yesu adàha à abatà kwà à kwà la azlamèna matapla la slaka anja. ³ Yudas zlà, ahèd à gày alàl à abà la maham à ahènj slodzi, la azlamèna manèjla gày Zèzagèla la tsèh. Azladza uwaga kà azlamadzahaga anja mav tatak la azla Farisèya la uwana tabèkal à tsèh, tahèl fènès la matèvani à akàl à ahèl. ⁴ Kiya uwaga Yesu kà asèl tatak uwana adabèzal gesina, azà à vok à awtày à slaka anata, agòd à atà: “Uwa, kayahaw uwa?” ⁵ Tawulà ala, tagòd: “Yesu, zil Nazaret.” Yesu agòd à atà: “Giga la uwanay, à uwana kayahaw!”

Yudas uwana atàl kaf à gèl, la abatà atà nna. ⁶ Mok uwana ‘Gèga la uwanay’, Yesu agòd à atà kà, tawul à lig, tatàd à vèdèfah. ⁷ Yesu anàv à atà aya, agòd à atà aya: “Uwa, kayahaw uwa?” Tagòdèfah: “Yesu, zil Nazaret.” ⁸ Yesu agòd à atà: “Gèga la uwanay, gèdagòd à akul aw takay? Baña gi kayahaw kà, sàkàw azlaanik uwaga tada anata!” ⁹ Kiya uwaga la uwana gay uwana Yesu apèh uwarà, agèd à afik: “Baba, azladza uwana kabèk à gi à ahèl kà, amiyaka tekula anata kà adazila aw.” ¹⁰ Katsakar la Sèmon Piyer la ahèl, abèdèfah katsakar à lag, adèdèfah mayà anja mènèj madzahaga anja azlamèna mav tatak à Zèzagèla, akèdèval slèm ahèl kaf lakèl ala, slèm

aŋa mayà uwatà kà Malkus. ¹¹ Yesu agòd: “Hay, Piyer, wulà katsakar aŋak à gày aŋha à agu. Kadzugw kà ‘Gəsa ŋgərpa à uda la kətsaw uwana la abà Baba avà à gi aw’, kagod takay?”

Tadala Yesu à huma Hanas

¹² Maham à ahəŋ slodzi, la azlaməŋga aŋatà, la azlaməna manəŋla gày Zəzagəla aŋa azla Yahudiya tahamà à Yesu à adi, takàs, tawàdàŋ. ¹³ Terəŋa kà, tadàlla à mtəga aŋa Hanas dadàŋ. Hanas kà tsinay aŋa Kayyif, uwana masla la uwana məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la mavay uwatà la tsəh. ¹⁴ Tekedik kà, Kayyif la uwana avà sawaray à azla Yahudiya: “Nuləm kà dza tekula aməts à kà azladza gesina aŋa maməts à gay”, agòd tekedik.

“Gəsəl Yesu aw”, Piyer agod

(Mata 26.69-70; Mark 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ Səmon Piyer atà la masla matapla anik tanəfà Yesu. Masla matapla anik uwatà kà, məŋ madzahaga asəl, tahàd à gày à kodal à abà la slaka la Yesu, à kodal aŋa məŋ madzahaga uwaga à abà. ¹⁶ Ama Piyer agəd à gay gamagày. Kiya uwaga masla matapla anik uwana məŋ madzahaga asəl, asà à uda abadmə la mis uwana anəŋla gamagày kà mav tetəvi à Piyer, kà mad à gày. ¹⁷ Mis uwana anəŋla gamagày agòd à Piyer: “Kak babay kà kak masla matapla aŋa zil uwanay aw takay?” “Awan, awan, gi la abà aw”, Piyer agòd.

¹⁸ Anasl la ahəŋ, azlaməna sləray, la azlaməna manəŋla tavatsà akàl à ahəŋ, kà madz la ahəŋ la adi. Piyer babay adzà à akàl à adi la slaka aŋatà.

Məŋ madzahaga Hanas anava Yesu la gay ala

(Mata 26.59-66; Mark 14.55-64; Luka 22.66-71)

¹⁹ Məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak uwana anavà Yesu lakəl aŋa azlaməna matapla la slaka aŋha, lakəl aŋa matapla aŋha uwana atàpla à azladza. ²⁰ Yesu agòd: “Gəpəhàhàh gay à azladza la dazuwaya, gətəpəhàtəla azlatatak la azlagày madəv kudà la aku, ŋgaha la məŋ gày Zəzagəla la aku, la slaka uwana azla Yahudiya tahàmàhà gay à vok gesina, gəhadà tatak à ahəŋ aw. ²¹ Kà mana kanav gi tatak aya ma? Nàv à azladza uwana tatsəb gi sləm lakəl aŋa azlagay uwana gəpəh à atà gesina. Atà tasəl la lela lakəl aŋa uwana gəpəh à atà.” ²² Uwana Yesu apəh gay uwaga kà, masla manəŋla anik uwana la makəla aŋha, akədəval mamits à ahàl la magòd: “Kiya uwaga la uwana kaula à məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à adi takay?” ²³ Yesu agòd: “Baŋa gəpəh mawisiga kà pəhgəla mawisiga uwatà. Ama baŋa dziriga gəpəh ma, kà mana kadəf à gi kiya uwanay ma?” ²⁴ Hanas asləl masla la mawadəŋga à slaka Kayyif məŋ madzahaga.

Piyer agod aya kà: “Gəsəl Yesu aw”

(Mata 26.71-75; Mark 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵ La mok uwatà Səmon Piyer la abatà à vud akàl à vok. Tanavàlla gay ala: “Kak babay, kak tekula aŋa azlaməna matapla aŋa zil uwanay aw takay?” Ama Piyer awulà à uda, agòd: “Awan, awan, gi la abà aw!”

²⁶ Tekula la tataka aŋa azlamagamza aŋa məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la abà, uwana yaga aŋa dza uwana Piyer akədəval sləm lakəl ala, agòd: “Kak à uwana gənəŋà ka la gày alàl la abà, akul sèla aw takay?” ²⁷ “Gi aw!”, Piyer agòd aya, katskats mewgdzagan aŋa awiyà la kaslà uwatà.

*Yesu la huma Pilatus**(Mata 27.1-2,11-14; Mark 15.1-5; Luka 23.1-5)*

²⁸ La gay bebəŋ bəŋ, tasəlla Yesu à uda la mtəga Kayyif, tadàlla à mtəga gumna aŋa azla Rom. Ama azla Yahudiya tadà à gày la mtəga aŋa gumna aw, kà uwana wakità mapəhay aŋatà avà à atà tetəvi aw, kà uwana baŋa tadà à gày kà, adatàla àläh à vok, taslala vok aŋa mazuw tatak may aŋa madəvaday Paska aw. ²⁹ Kà uwaga à uwana gumna Pilatus asà à uda à slaka aŋatà, anàv à atà lakəl: “Ma aŋa mana kapuwàw gudzi à dza uwanay à gəl ma?” ³⁰ Tagòfal: “Agayŋa agay dza mawsiga aw kà, naka məslala vok aŋa mav à ka à ahəl aw.” ³¹ Pilatus agòf à atà: “Dàwla, kadàfahawla seriya à gəl aŋkul bokuba uwana wakità mapəhay aŋkul apəhay.” Azla Yahudiya tagòfal: “Tetəvi la ahəŋ kà aŋami aŋa madàh seriya mamətsay à dza à gəl aw.” ³² Uwaga apakà vok aŋa magəf gay aŋa Yesu à afik, apəh lakəl aŋa mamətsay aŋha. ³³ Kiya uwaga Pilatus awùl à gày, azàla Yesu, agòfal: “Kak, Sufəl aŋa azla Yahudiya ay?” ³⁴ Yesu agòfal: “Kapəh uwaga ma la gəl aŋak ay? Awma azlaanik tapəh à ka magay ay?” ³⁵ Pilatus agòfal: “Gi zil Yahudiya suwaŋ ay? Azlayaga aŋak dardar gə, la azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la uwana tavà à gi kak, mana kadfahəŋ takay ma?” ³⁶ Yesu agòf: “Makoray gulo kà aŋa gudəŋ à vok uwanay aw, agayŋa makoray gulo kà aŋa gudəŋ à vok uwanay kà, naka iyay, azlaməna sləray gulo tagəfay kà mav à gi à ahəl aŋa azla Yahudiya aw. Ama kiya uwaga aw, makoray gulo kà aŋa gudəŋ à vok uwanay aw.” ³⁷ Pilatus agòfal zlà: “Lagwa ma kak Sufəl ay?” Yesu agòfal: “Bokuba uwana kapəh kà, gi Sufəl. Tayyà gi, gəsà à ahəŋ à gudəŋ à vok kà, kà mapəh dziriga. Uwabeyuwi uwana asal dziriga atsəb sləm à dziriga uwana gəpəhay.” ³⁸ “Mana à dziriga ma?”, Pilatus agòfal.

*Seriya mamətsay atəf à Yesu à gəl**(Mata 27.15-31; Mark 15.6-20; Luka 23.13-25)*

Mok uwana adapəh gay uwaga, Pilatus asà à uda aya, kà mad à slaka azla Yahudiya, adzàfàtəŋ ala, agòf à atà: “Gəbəz à tatak uwana adukwla zil uwanay à ahəŋ aw. ³⁹ Ama bokuba uwana zagəla aŋkul kà, gədàwa à akul gəl à masla daŋay tekula kəla madəvaday Paska ma. Lagwa ma asà à akul gəduwa à akul gəl à Sufəl aŋa azla Yahudiya ay?” ⁴⁰ Kiya uwaga tadzəkà mawiyay: “Awaŋ, masla aw! Barabas la uwana asa à anu!” Tekedik Barabas uwatà kà, agà kà masla nabəra.

19

¹ Kiya uwaga Pilatus avà à atà tetəvi kà masläh Yesu ala la kurpi. ² Azla-slodzi taslāsləp gabaga aŋa atək kà mawaf à Yesu à gəl, ŋgaha tatsəkwà à deri mativga gə à abà vikuza. ³ Tazà à vok à slaka aŋha, ŋgaha tagòfal: “Ayyi, Sufəl aŋa azla Yahudiya!” ŋgaha tazlāb la maməts à ahəl.

⁴ Kiya uwaga Pilatus asà à uda aya, agof à maham à ahəŋ dza, agòf à atà: “Gətsakulla à uda à abanay. Kà akul aŋa masəlay kà tatak la ahəŋ à uwana azlayla kà madukwla seriya à gəl aw.” ⁵ Yesu asà à uda la gabaga aŋa atək lakəl, la deri mativga la vok vikuza. ŋgaha Pilatus agòf à atà: “Aganay dza zlà!” ⁶ Ama uwana azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna manəŋla gày Zəzagəla tanəŋəŋ kà, tadzəkà mawiyay: “Zləl masla à ahəf à adi, zləl masla à ahəf à adi!” Pilatus agòf à atà: “Zlələw masla à ahəf à adi la gəl aŋkul, kà uwana gəbəzà à tatak uwana gəfahalla seriya à gəl aw.” ⁷ Azla Yahudiya tagòfal: “La wakità mapəhay gami la

abà kà, mapəhay gami agòd kà: Azlayla à vok amətsay kà uwana: ‘Gi la gəl gulo kà, gi Kona aña Zəzagəla’, agòd.”

⁸ Mok uwana Pilatus atsənà gay uwatà, guba akès kayak aya. ⁹ Awùl à gày, ngaha anàv à Yesu: “Kasà à wan ma la ala tak la?” Ama Yesu kà awulà gay à uda aw. ¹⁰ Kiya uwaga Pilatus agòd: “Asà à ka mabədgəma aw ay? Kasəl kà gi la maslay aña maduwa ka gəl, ngaha bay kà, gi la maslay aña mazləl ka à ahàf à adi aw takay?” ¹¹ Yesu agòd: “Kak la maslay lakəl gulo aw, say baña uwana Zəzagəla avà à ka dagay la afik pəra. Kà uwaga à uwana dza uwana avà à ka gi à ahàl la uwana aduwa ka la tsakana gesina.” ¹² Dagay la mok uwatà Pilatus ayàh tetəvi kà maduw gəl à Yesu. Ama azla Yahudiya tadzəkà mawiyay: “Baña kasak à dza uwaga kà, kak slawda aña mən sufəl aya aw! Kəla dza uwana ‘Gi sufəl’, agòd kà, masla məzam aña mən sufəl!”

¹³ Mok uwana Pilatus atsənà gay uwaga kà, awùlla Yesu à uda aya, adzà à kursi aña seriya à afik, la slaka uwana tazalalla Pave (Uwaga asal magòd: slaka akur madəlay gay gə, la gay Ibəranənkowen *Gabbatha*, tagòd) ¹⁴ Uwaga kà, agà vud madàh vok aña vud madəvaday Paska, la tataka afats. Pilatus agòd à azla Yahudiya: “Masla la uwaga à Sufəl aňkul!” ¹⁵ Ama tadzəkà mawiyay: “Kəd masla, kəd masla, zləl à ahàf à adi!” Azlamənj madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla tagòd: “Sufəl gami anik la ahənj aw, say mən sufəl aña azla Rom pəra.” ¹⁶ Kiya uwaga Pilatus avà à atà Yesu à ahàl, kà atà aña mazləl à ahàf à adi. Kiya uwaga tadàla Yesu.

Tazləl Yesu à ahàf à adi

(Mata 27.32-44; Mark 15.21-32; Luka 23.26-43)

¹⁷ Yesu asà à uda la gudənj la abà, ahàf uwana tadəzləllal à adi lakəl aňha, kà mad slaka uwana tazalalla slaka aslasl takas à gəl. (Tazalalla *Golgota* la gay Ibəranənkowen) ¹⁸ La abatà la uwana, azlaslodzi tazləl Yesu à ahàf à adi. La kaslà uwatà la uwana tazləl azladza səla à ahàf à adi atà nna, tekula la ahàl kaf, tekula la ahàl gudzay aňha. Yesu la tataka la abà.

¹⁹ Pilatus avà à atà tetəvi kà matsetser wakità kà maf à ahàf à adi lakəl aňha. Aganay matsetseray gə uwana tatsètser: YESU ZIL NAZARET, SUFƏL AŅA AZLA YAHUDIYA. ²⁰ Azla Yahudiya aňuvaw tadzənjəh matsetseray uwatà, kà uwana slaka uwana tazləl Yesu à ahàf à adi, kà nekwa la mad à hud gudənj à abà, matsetseray gə uwana tatsètser kà la gay Ibəranənkowen, la gay latin, ngaha la gay gərək. ²¹ Kiya uwaga azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla uwana la tataka azla Yahudiya la abà, tagòd à Pilatus: “Matsetseray uwanay: Gi Sufəl aña azla Yahudiya, kagòd kà kità aw, ama tsetsèr kà: Dza uwanay la uwana agòd kà: ‘Gi Sufəl aña azla Yahudiya’, agòd, kagòd.” ²² Pilatus agòd: “Uwana gədatsetseray kà, adza à ahənj kiya uwaga pəra.”

²³ Mok uwana azlaslodzi tazləl Yesu à ahàf à adi kà, tahəl lukut aňha, tavàhənj ala slaslaka ufad, kəla slodzi abəzal slaka tekula, tekula. Tahəl deri aňha uwana madzəbayga vok aw, tsərah à afik, tsərah à vədah. ²⁴ Azlaslodzi tagòd à vok kà atà kà atà: “Məkwaha deri uwanay ala aw, ama mətsà tsatsa lakəl kà anu aña masəl dza uwana agòd.” Uwanay apakà vok kà magòd gay uwana à afik wakità Zəzagəla apəh: ‘Tavàhà lukut gulo la tataka aňatà la abà, tatsà tsatsa la lukut gulo lakəl.’[☆] Kiya uwanay la uwana azlaslodzi tadəhənj zlə.

☆ 19:24 19.24 Mahabay 22.18

²⁵ Nekwa la ahàf uwana tazlèllal Yesu à adi kà, iyà anha atsizl à abatà, atà la deda anha duguga, mis anja Kèloipas, ngaha Mariyama dæg zla Magdala.
²⁶ Yesu anə̀nà iyà anha, la makəla anha masla matapla uwana awoyə̀n kaykay. Yesu agòd à iyà anha: “Mis uwanay kà kona anjak la uwaga.”
²⁷ Ngaha agòd à masla matapla uwaga: “Iyà anjak la uwaga.” Dagay vud uwatà, masla matapla azə̀b à mtəga anha.

Mamətsay anja Yesu

(Mata 27.45-56; Mark 15.33-41; Luka 23.44-49)

²⁸ Uwana uwaga adada à lig gesina, Yesu asəl tatak gesina kà adadə̀v à gay, apə̀h uwaga kà mahən gay uwana ala matsetseray agod: “Nəlay aza à gi.”^{*} ²⁹ Iyaw hamhamga la ahə̀n la abatà la daraw gə̀ də̀nə̀ra. Azlaslodzi tadūw sawsaw à iyaw hamhamga uwaga à abà, tafà à kavak à gay kà madziyla à afik anja makokuzay. ³⁰ Mok, uwana adakokuz iyaw uwaga, Yesu agòd: “Lagwa kà adagay diga!” Akəsà gəl à ahə̀n, amə̀ts.

Slodzi azləla makəla à Yesu ala la atsəkad

³¹ Uwaga kà mavakay madə̀h vok anja maduw lə̀v, asà à azla Yahudiya kà, azlavok adza à ahə̀n la ahàf à adi tsə̀rə̀h à mavakay maduw lə̀v aw, kà uwana mavakay uwatà kà mavakay mapis ala gay à vok gə̀, tanə̀v à Pilatus kà, takàlähà à atà asik ala, kà mahəl vok à ahə̀n la ahàf la adi.
³² Kiya uwaga azlaslodzi tasà à wə̀n takàlähà asik à matera ala, la anja masəla, uwana la makəla anja Yesu lakəl la slaka gə̀. ³³ Uwana tabə̀z à Yesu à vok kà, tanə̀nə̀n kà adamə̀tsay. Kà uwaga à uwana takàlla ala asik ala aw. ³⁴ Ama tekula anja azlaslodzi azləl ala makəlla la atsəkad, batsàrà aniz la iyaw asà à uda. ³⁵ Dza uwana azə̀n lakəl anja tatak uwaga apakà vok gesina kà, azə̀n lakəl anha kà dziriga, masla bay kà asəl kà uwana anə̀nà, akul babay kà kaslaw anja madijal gəl à vok. ³⁶ Uwanay apakà vok kà gay anja matsetseray anja magə̀d à afik ndzer:

'Tadəkəlah aslasl anha ala aw.'^{*}

³⁷ La azlaslaka anik la wakità la abà agod aya kà:

'Tadənə̀n dza uwana tazlèlən ala la ahàf la adi.'^{*}

Maf Yesu à zə̀vay à agu

(Mata 27.57-61; Mark 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ Uwana uwaga adada à lig, Yusufu zil gudə̀n Arimate, anə̀v tetə̀vi la slaka Pilatus kà mazə̀b vok anja Yesu. (Yusufu kà masla matapla la slaka Yesu la gəl à gəl, kà uwana guba azə̀n kà azla Yahudiya) Pilatus avəl tetə̀vi. Kiya uwaga Yusufu asà à wə̀n, azə̀b vok anja Yesu à ahàf à adi ala. ³⁹ Nikodemus, zil uwana ahàd à slaka Yesu la vəd, asà à wə̀n à slaka anha bay, matə̀rsin, la azlaahàf kidzidzi uwana mahamala gay à vok gə̀ la ahəl, mahanay anha kà kilo dzik makər (Bokuba tasà kulo gəl anha zlo)
⁴⁰ Tazə̀b vok anja Yesu atà sə̀la, tafə̀dal bafta à adi, tafahə̀hal azlatatak mazinay gə̀ à vok, uwana zagə̀lə̀ anja azla Yahudiya, kà mazə̀b dza à uda, à banja adamə̀tsay. ⁴¹ La slaka uwana tazləl Yesu à ahàf à adi kà, gə̀y aləl la ahə̀n la abatà. La gə̀y aləl uwatà la abà kà, zə̀vay mawga la ahə̀n, taf dza à agu didi aw. ⁴² Bokuba uwana vud madə̀h vok anja vud maduw lə̀v anja azla Yahudiya kà, tafà Yesu à agu la abatà, kà uwana zə̀vay kà nekwa.

^{*} **19:28** 19.28 Mahabay 69.21; 22.15   ^{*} **19:36** 19.36 2Musa 12.46; 4Musa 9.12; Mahabay 34.20

^{*} **19:37** 19.37 Zakari 12.10

20

*Mawul à uda la mamətsay aña Yesu
(Mata 28.1-8; Mark 16.1-8; Luka 24.1-12)*

¹ Bəŋ la zay la tsəh vudf maduw ləv aña azla Yahudiya, Mariyama dəg zla Magdala, ahəd à gəl zəvay. Masla anəŋəŋ kà akur uwana la zəvay la gay kà, matakoslal à ama ala gà. ² Adà aŋha la mahoyay, abèz à Səmon Piyer à vok, atà la masla matapla anik uwana Yesu awoyən kaykay, agòd à atà: “Sufəl kà, tazəb à lag la zəvay la aku, məsəl slaka uwana tadàlla à abà aw.” ³ Piyer atà la masla matapla anik uwanay tahəd à gəl zəvay. ⁴ Tahəd la mahoyay, tahòy, ama masla matapla anik uwanay aduwà Piyer la mahoyay, atsà vok à gəl zəvay. ⁵ Atsòn gəl à agu, anəŋà bafta la vədah la aku, ama adà à agu aw. ⁶ Səmon Piyer, uwana asà à waŋ la lig la ahəŋ, adà à agu. Masla anəŋà bəfta la vədah, ⁷ la nalbət uwana tafafəd à Yesu à gəl, masla kà, adəbanì vok la bafta aw, mafafad à abà gà la slaka anik kokudà gəl aŋha. ⁸ La lig la ahəŋ, masla matapla uwana atsà vok à gəl zəvay, adà à agu suwaŋ. Anəŋəŋ, ŋgaha adiŋal gəl à vok. ⁹ (Tekedika la kaslā uwatà kà, azlaməna matapla tatsənà godega aña wakità, uwana Yesu adəwula à uda la mamətsay agòd, dadəŋ aw) ¹⁰ Ŋgaha azlaməna matapla səla uwatà tawùl aŋatà.

*Yesu apəhla vok à Mariyama uwana dəg zla Magdala
(Mata 28.5-10; Mark 16.9-11)*

¹¹ Mariyama atsizilla ahəŋ la gay zəvay la matuway. Uwana atuway kà, atsòn gəl à zəvay à agu kà manərəzay, ¹² ŋgaha anəŋà azlamalika səla la lukut medfekuga la vok təlla, tadzàh madzay la slaka uwana hənà Yesu à ahəŋ. Tekula adzà madzay lakəl gà, anik adzà madzay la godega gà. ¹³ Azlamalika uwaga tanəvalla gay: “Mis, kà mana katuway ma?” Mis agòd à atà: “Tazəb vok aña Sufəl gulo, gəsəl slaka uwana tadàlla à abà aw.” ¹⁴ La mapəh gay uwaga la gay la, agolà vok, ŋgaha anəŋà Yesu. ¹⁵ Yesu anəvalla gay ala: “Mis, kà mana katuway ma? Uwa kayahay uwa?” Mis adzùgw kà masla sləray guf, agòd, à uwana apəhal kiya uwanay: “Baŋa kak kazəb kà, pəhgəla slaka uwana kafà à abà, kà gəday, gədàzəbay.” ¹⁶ Yesu agòdàl: “Mariyama!” Fətsal, Mariyama agolà vok à slaka aŋha, ŋgaha agòdàl la gay Ibəranəŋkowen: “*Rabbuni!*” (Uwana asal magòday: Məŋga gulo) ¹⁷ Yesu agòdàl: “Kakəs gi à ahəŋ aw, kà uwana gədàda à afik à slaka Baba gulo aw. Ama həd, kadəgòd à azladedà gulo kà gədàda à afik à slaka Baba gulo, uwana Baba aŋkul babay, à slaka Zəzagəla gulo uwana Zəzagəla aŋkul babay.” ¹⁸ Kiya uwaga Mariyama dəg zla Magdala azà gay uwaga à azlaməna matapla: “Gədanəŋ Sufəl!” Ŋgaha atùgw a atà tatak uwana apəhal gesina.

*Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aŋha
(Mata 28.16-20; Mark 16.14-18; Luka 24.34-49)*

¹⁹ La gay mokokhu aña vudf maduw ləv aña azla Yahudiya uwatà, azlaməna matapla tahamà gay à vok la gəy anik la aku, tatsàkà à gamagəy à ama la tsəkurum, kà uwana guba azà à atà kà azla Yahudiya. Yesu asà à waŋ, atsizl à tataka aŋatà à abà, agòd à atà: “Lapiya aga la akul!” ²⁰ Uwana adapəh à atà uwaga, apəhatàla ahəl aŋha la makəla aŋha. Azlaməna matapla tahən ala la marabay à kà uwana tanəŋà Sufəl. ²¹ Yesu agòd à atà aya: “Lapiya aga la akul, bokuba uwana Baba asləl gi à waŋ kà, gi babay kà gəsləl akul suwaŋ.” ²² La lig aña uwaga la ahəŋ, afətà à atà afad à gəl, agòd à atà: “Bèzàw Masasədok Zəzagəla! ²³ Uwabeyuwi uwana

kamatsawwalla tsakana ala kà, adàbèz mamatsila. Azlauwana kamatsaw à atà tsakana ala aw kà, tadàbèz mamtsila babay aw.”

Yesu atà la Tomas

²⁴ Mok uwana Yesu asà à waɲ kà, Tomas, tekula aɲa azlaməna matapla kulo gəl aɲha səla, (Uwana tazalal vəgal), la uwana agə la tataka aɲatà la abà, à mok uwana Yesu asà à waɲ aw pəra. ²⁵ Azlaməna matapla anik tagòɗal: “Mənəɲà Sufəl!” Ama Tomas agòɗ à atà: “Baɲa gədànəɲəɲ azlamokfak aɲa mamasamasa uwana la ahəl aɲha aw kà, gədiɲal gəl à vok aw, say baɲa gədàtəp gay gəl ahəl gulo à amik, aɲa mamasamasa uwatà à abà dadəɲ, ɲgaha gətəp ahəl gulo à amik uwana à abà la makəla aɲha aw kà, gədiɲal gəl à vok aw!”

²⁶ Bə la mad à abà aɲa kasukwa uwatà aya kà, azlaməna matapla tahamà gay à vok la kay aya. Vuɗ uwatà kà, Tomas la tataka aɲatà la abà. Gamagəy matsakahay gə la tsəkurum, ama Yesu asà à waɲ, atsizl à tataka aɲatà à abà, la magoɗay: “Lapiya aga la akul!” ²⁷ ɲgaha agòɗ à Tomas: “Tomas, təp gay gəl ahəl aɲak à abà la abanay, ɲgaha nərəz makəla gulo, sək à matsigay, diɲal gəl à vok pəra.” ²⁸ Tomas agòɗal: “Sufəl gulo, Zəzagəla gulo!” ²⁹ Yesu agòɗal: “Kà uwana kadanəɲ gi pəra, à uwana kadiɲal gəl à vok ay? Marabay la azlauwana tadiɲal gəl à vok la kokudə manəɲ gi!”

Godega aɲa wakità uwanay

³⁰ Yesu adahà azlanadzipo anik la huma aɲa azlaməna matapla aɲha aɲuvaw, uwana tatsetsèr à wakità uwanay à abà aw. ³¹ Ama uwana agə la abà kà tatsetsèr kà, kà akul aɲa madiɲal gəl à vok kà Yesu kà Kristu, ɲgaha Kona aɲa Zəzagəla. La madiɲal gəl à vok uwaga kà akul kabəzaw sifa adəv à gay aw, la masla la abà.

21

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla məɗəf

¹ La lig aɲa uwaga la ahəɲ aya, Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aɲha, la gay dərəv Tiberiya, la kuba uwanay uwana apəhatàla vok: ² Səmon Piyer, la Tomas (Uwana tazalalla vəgal), Natanayel, uwana la Kana aɲa Galili, azlabəza aɲa Zebede, la azlaməna matapla səla anik aɲa Yesu, tahamà gay à vok. ³ Səmon Piyer agòɗ à atà: “Gəday, gədàkas kilfi.” Atà tagòɗal: “Anu babay kà, mənəfa kà”, ɲgaha tahàd à kəslah iyaw à afik. Ama la huɗ vəɗ uwatà kà, takəs tatak aw. ⁴ Mok uwana məl azlā awulā, Yesu apəhatàla vok la gay dərəv, ama azlaməna matapla tasəl kà uwaga kà Yesu aw. ⁵ Kiya uwaga Yesu agòɗ à atà: “Azlakohana, kakàsaw kilfi ay?”, agòɗ à atà. “Awaɲ”, tagòɗal. ⁶ Masla agòɗ à atà: “Dùwàw dzarawa aɲkul à makəla à ahəl kaf aɲa kəslah iyaw, ɲgaha kabəzaw à kilfi!” Kiya uwaga tadùw à abà ɲgaha tabəz kilfi tsərəh à uwana taslāla vok aɲa mabiyəɲ à uda aya aw, kà uwana adahənla la kilfi. ⁷ Masla matapla uwana Yesu awoyàɲ kaykay agòɗ à Piyer: “Uwaga kà Sufəl gami!”

Kà uwaga, mok uwana Səmon Piyer atsənà uwaga: ‘Sufəl’ tagòɗ kà, adùw lukut aɲha à vok, avəl à iyaw à abà. ⁸ Azlaməna matapla anik tasà à waɲ la kəslah iyaw, la mabiy dzarawa uwana kilfi adahən à abà. Kərkər la gay dərəv aw, bokuba zuwid tekula. ⁹ Mok uwana tasà à vəɗah kà, tanəɲà akəl, kilfi la afik la Pain. ¹⁰ Yesu agòɗ à atà: “Kilfi uwaga kakàsaw, kasawla azlaanik à waɲ à abanay.” ¹¹ Səmon Piyer ahàd à kəslah iyaw à afik, abiyà dzarawa à vəɗah la kilfi mənɲa gə dzim bəzi aɲha dzik zlo gəl aɲha makər gesina aɲha. Ama la magol kilfi uwaga babay kà dzarawa

akwahala aw. ¹² Yesu agòd à atà: “Sàw à waŋ, kazuwaw!” Amiyaka bà tekula la tataka azlaməna matapla aŋha la abà kà, dza aslala vok aŋa manaval: “Kak uwa” aw, kà uwana tasəl kà masla Sufəl aŋatà. ¹³ Yesu azà vok à slaka Pain, ahèl, ŋgaha avàhà à atà, ŋgaha akàl à atà kilfi babay, bokuba uwana avàhà à atà Pain.

¹⁴ Uwaga kà, kà mamakər à uwana Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aŋha, la lig aŋa mawul à uda aŋha la mamətsay.

Yesu atà la Piyer

¹⁵ Uwana tazùw tatak may à gay kà, Yesu agòd à Səmon Piyer: “Səmon, Kona aŋa Yuhana, kaduwà azlauwanay la mawoy gi takay?” “Iyay, Sufəl, kasəl kà gəwoya ka” Yesu agòd: “Nəŋla azlabəza tuwaŋ gulo.” ¹⁶ ŋgaha agòd kà masəla aya: “Səmon, Kona aŋa Yuhana, kawoya gi ay?” “Iyay, Sufəl, kasəl kà gəwoya ka.” Yesu agòd: “Fà sləm à azlabəza tuwaŋ gulo!” ¹⁷ ŋgaha Yesu agòd kà mamakər aya: “Səmon, Kona aŋa Yuhana, kawoya gi ay?” Piyer agòd la mazaw la gəl gà, kà uwana Yesu apəhal kà mamakər: ‘Kawoya gi ay?’ ŋgaha agòd: “Sufəl, kasəl tatak gesina, kasəl bay kà, gəwoya ka.” Yesu agòd: “Nəŋla azlatuwaŋ gulo! ¹⁸ La haday gəgod à ka: La mok uwana kaləg medega, kafàh parapara aŋak à tsəh la gəl aŋak, kadàhah à slaka uwana asà à ka. Ama aŋa kadàgay makoz kà, tadàbay à ahəl aŋak ala, kà dza anik aŋa maf à ka parapara à tsəh, ŋgaha dza anik adàdala ka à slaka uwana asà à ka maday aw.” ¹⁹ (La gay uwaga kà Yesu asal mapəhla ala tsəhay mamətsayga uwana Piyer adàmətsay kà mavày mazləbay à Zəzagəla) La lig la ahəŋ Yesu agòd: “Nəfà gi!”

Yesu la masla matapla uwana awoyaŋ kaykay

²⁰ Piyer anəŋà à lig kà, anəŋà masla matapla uwana Yesu awoyaŋ kaykay, atsà à waŋ la lig aŋatà. Masla uwana ahùb à Yesu à makəla, la mok uwana atà la tatak may lakəl uwarà, à uwana anàv à Yesu: ‘Sufəl, uwa à dza uwana adàta à kaf à gəl uwa?’ ²¹ Piyer anəŋà, ŋgaha agòd à Yesu: “Dza uwanay, takay Sufəl, masla ma mana à uwana adàbəzal tak ma?” ²² Yesu agòd: “Baŋa asa à gi adz à ahəŋ la sifa tsəràh à uwana gədàwula à waŋ ma, mana aŋak la abà ma? Kak kà, nəfà gi pəra.” ²³ Azlaməna maham à ahəŋ gay Zəzagəla tatsənà gay uwaga: ‘Masla matapla uwanay, adàmətsay aw’, tagòd. Ama, ‘Adàmətsay aw’, Yesu agòd à Piyer aw, ama agòd pəra kà: ‘Baŋa asa à gi adza à ahəŋ la sifa tsəràh à kaslà uwana gədàwula à waŋ ma, mana aŋak la abà mi?’, agòd pəra.

²⁴ Uwaga masla matapla gà la uwanay à uwana atsetsər gay uwanay kà, ŋgaha məsəl kà uwana atsetsər kà dziriga.

Makəf gəl à ahəŋ aŋa wakità uwanay

²⁵ Yesu adàhà azlasləray anik aŋuvaw. Agay tatsetseray la tekula, tekula gesina kà, naka gudəŋ gesina aslala vok aŋa makəsiŋ azlawakità uwanay tatsetser aw.

SLƏRAY ANA AZLAMƏNA MATAPLA LA SLAKA YESU Les Actes des Apôtres

¹ A kak slawda gulo Tewofil.

La wakità gulo matera la abà kà, gətsetser à ka lakəl anja Yesu. Gəda-tsetseray lakəl uwana apàhla ngaha la uwana atapàhla à azladza gesina, dagay madzəka vok anja sləray anja, ² tsəràh à mavakay uwana Zəzagəla azəb à zagəla. Mok uwana aləg la gudəŋ la vok, akàsàni azladza kà magay azlaməna matapla anja, atàpàhàtala uwana naka tadfehəŋ, adahà uwaga kà la ndzəda anja Masasəđok Zəzagəla. ³ La lig la ahəŋ, à mok uwana adamatsay apəhatàla vok asik dəŋ la mahanay dzik ufađ la abà, kà atà anja masəlay la dziriga kà masla la sifa. Apəh à atà gay anja makoray Zəzagəla. ⁴ Vərđi anik uwana tadahama gay à vok kà mazuw tatak may la slaka gə kà, agòđ à atà: “Baba gulo, apəh à akul à ahəŋ kà mav à akul tatak uwanay, à uwana gəpəh à akul, kadaw à slaka aw, dzàw à ahəŋ la abanay la Urusalima kakudaw. ⁵ Kà uwana Yuhana adahà batem à azladza la iyaw, ama la huma la gay kà, akul kà, tadàđahakullanj kà la Masasəđok Zəzagəla.” ⁶ Azlaməna matapla uwana tahamà gay à vok la Yesu tanàval: “Sufəl gami, la kaslà uwatà la uwana kadàv makor gəl à tsəhay anjak Isərayel ay?” ⁷ Yesu agòđ à atà: “Uwaga kà gay anjul la abà kà masəl kaslà uwatà aw, say Baba gulo la uwana asəl uwaga pəra. ⁸ Ama à akul kà, Zəzagəla adàv à akul Masasəđok anja, la ndzəda anja ngaha kadəgaw azlaməna sayda gulo, la abanay la Urusalima, ngaha la kutso Yahudiya, la Samariya ngaha tsəràh à makəđ gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina.”

Mad à zagəla anja Yesu

⁹ La mapəh uwaga la gay ala, azəb vok à zagəla, ahàd à slaka Baba, la huma yewdi anjatà. Ngaha azà à atà à adi, ngaha tanəŋəŋ aya aw. ¹⁰ La mok uwana atà la matsak yewdi à zagəla aya kà, azladza səla tatsizlla atà à vok la lukut medfekuga la vok təlla. ¹¹ Tagòđ à atà: “Akul azla Galili, kà mana kadzaw à ahəŋ tsək yewdi à zagəla ma? Yesu uwana ahàd à zagəla asək akul à ahəŋ, adàwul à waŋ bokuba uwana kanəŋəw mad à zagəla anja.”

Tayahani dza kà mabəđla à slaka anja Yudas à abà

¹² La lig anja uwaga la ahəŋ, azlaməna matapla tasà à ahəŋ la gudəŋ uwana la afik, tazalalla gudəŋ kuvu, kiya uwaga tasà à ahəŋ la abatà, tahàd à Urusalima kərkər anja kà mahoyay pəlis tekula. ¹³ Mok uwana tabəzà Urusalima kà, tadà à gəy uwana à agu lakəl anja gəy anik la afik tadzà à ahəŋ la aku uwarà. Azladza gə uwana kà: Piyer, Yuhana, Yakuba kona anja Alfe, Səmon uwana tazala Zəlot ngaha Yahuda kona anja Yakuba. ¹⁴ Gesina anjatà tahamàh gay à vok kà madəv kuđa la slaka gə, la azlamis, la Mariyama iyà anja Yesu, ngaha la azldeda anja Yesu.

¹⁵ La vərđi anik aya, azlaməna madiŋal gəl à vok tahamà gay à vok: Dza dzim bəzi anja dzik səla. Hadzak, Piyer atsizlla ala la tataka anjatà la abà, agòđ à atà: ¹⁶⁻¹⁷ “Azladeda, Yudas kà agə la tataka gami la abà. Masla kà tavəl sləray bokuba anu bay. Ama la mok uwana azladza tayàh makəđ Yesu kà, aguwa azladza à huma, kà makəs Yesu. Dagay uwarà

la matsetseray la abà, David apèh à ahèj lakèl aña Yudas uwana naka afehèj. Ndzer, say gay uwanay agèd à afik bokuba uwana apèh à vok.”

¹⁸ Yudas kà adahàn kà mawisiga. Sili uwana tapèlal kà maguw azladza à huma aña mapèhla Yesu ala kà, asùkwla guf, ngaha atsà gèl à ahèj la guf uwatà la abà, tsèzllòh, hana aña gesina asà à vèdàh gesina, vèrdèdà. ¹⁹ Azlamèna madz à ahèj la Urusalima tasèl à uwana apakà vok gesina, gay gà la uwaga tazàlalla guf uwatà la gay gudèj anjàtà kà: *Hakeldama*, bokuba magodày kà: Guf aña aniz. ²⁰ Piyer awùlla à gay aña à tsèh, agòd aya: “Gay gà la uwaga David apèh à ahèj dagay uwarà lakèl aña Yudas la wakità aña Mahabay la abà:

'Gày aña adàpakay ñvagay tsewwa,
Dza adàdza à ahèj la aku aña tetuwa.'

Tatsetsèr aya kà:

'Say dza anik abèd à slaka aña à abà aya.'”[☆]

²¹⁻²² “Say dza abèd à slaka aña à abà kà mapak masla sayda aña mawul à uda aña Sufèl Yesu gami la mamètsay. Dza uwaga agay kèla kà tekula la tataka azlauwana la abà mauguzahàn anina la kèla slaka uwana Sufèl Yesu adahàn à abà dagay zamana uwana Yuhana adahàlla batem tsèràh asàk anu à ahèj à mok uwana Yesu awùl à uda la mamètsay awùl à zagèla.”

²³ Kiya uwaga tatsizlla azladza sèla ala: Yusufu uwana tazalalla Barsabas, slèm aña anik aya Yustus, atà la Matiyas. ²⁴ Ngaha tadèv kufà à Zèzagèla gesina anjàtà, tagòd: “Sufèl, kak uwana kasèl madzugway aña lèv aña dza kà, pèhanula la uwana kakèsàni la tataka anjàtà la abà, ²⁵ kà masla aña maèd à slaka asik aña Yudas à abà kà magay masla matapla, kà masla aña madàh sléray aña à uwana Yudas asàkal, kà masla aña mad à slaka uwana à abà agà aña.” ²⁶ La lig la ahèj tatsà à atà goropu lakèl aña mazèbani tekula anjàtà. Kiya uwaga Zèzagèla azèbàni Matiyas, ngaha adà à matugway aña azlamèna matapla kulo gèl aña tekula gà uwaga à adi.

2

Mas à ahèj aña Masasèdòk Zèzagèla

¹ Mok uwana madèvaday aña Pentakosta adasa à wan, azlamèna madìjal gèl à vok tahamà gay à vok gesina la slaka tekula la abà.[☆]

² Katskats tatsènà maslèh mèlo bokuba mahohumay aña mèn kular, asa à ahèj la zagèla, ngaha ahènà gày uwana ala, atà la aku gesina. ³ La abatà azlatatak anik tapèhla vok ala bokuba azlaalàh akàl; taslèhà gèl à ahèj, tadzàh à kèla uwabeyuwi anjàtà à gèl gesina. ⁴ Gesina anjàtà tahèn ala la Masasèdòk Zèzagèla, ngaha tadzèkà mabàdma la azlagay gudèj anik anik, bokuba uwana Masasèdòk avà à atà kà mapèhay.

⁵ La kaslà uwatà azla Yahudiya uwana tanèfà mapèhay aña fèla anjàtà, la ahèj la Urusalima, tasà à wan la azlakutso anik anik la abà gesina, tasà à wan kà madz à ahèj la Urusalima. ⁶ Mok uwana tadatsèn mahohumay uwaga, tasà à wan, tahamà gay à vok. Lèv avàlàh à atà à gay gesina anjàtà, kà uwana kèla uwabeyuwi anjàtà kà atsènàn kà tapèh gay kà la gay gudèj aña. ⁷ Kiya uwaga gesina anjàtà lèv avàlàh à atà à gay, gèl akàd à atà à vok, tagòd: “Azladza uwanay tavats gay kà, kà azla Galili aw takay? ⁸ Ngaha ma, uwanay ma kakay apaka vok, kà kèla uwabeyuwi gami atsèna kà tapèhay kà la gay gami uwi? ⁹ Tsa tekedfik kà azladza uwanay tasà à

[☆] **1:20** 1.20 Mahabay 69.25; 109.8   [☆] **2:1** 2.1 3Musa 23.15-21; 5Musa 6.9-11

waŋ la kutso Partiya, Medi, Elam, Mesopotami, Yahudiya, Kapadotsəya, tsərəh à Asəya. ¹⁰ Ngaha la Fərizi, Pamfiliya, Misəra, ngaha la kutso aŋa Libiya uwana nekwa la Səren, azlaanik la tataka gami la abà, tasà à waŋ la Rom, ¹¹ azlauwana azla Yahudiya slilih gà la azlauwana tapakàh azla Yahudiya mapakay, azlaanik uwana tasà à waŋ la Kəreta ngaha azlaanik la Arabiya. Ama ku bà la uwaga bay kà, kəla uwabeyuwi gami atsəna kà tapəhay lakəl aŋa sləray mənğa aŋa Zəzagəla la gay gudəŋ aŋha!" ¹² Ləv avàläh à atà à gay gesina, tasəl uwana tapəhay aw, tagòd kà atà à atà: "Uwanay ma, mana asal magòdɔy mi?" ¹³ Ama bà la uwaga kà azlaanik takədàsl azlaməna madinaŋ gəl à vok la magòdɔy: "Ndzer, azladza uwanay kà guzu adakad atà à gay."

Mapəhay aŋa Piyer

¹⁴ Hadzak Piyer asà à afik la azlaməna matapla kulo gəl aŋha tekula gà uwanay, azà kuda à zagəla, agòd à maham à ahəŋ dza: "Akul azla Yahudiya, ngaha akul uwana kadzaw à ahəŋ la Urusalima la abà gesina, sələw, tsəbàw sləm à gay uwanay gəpəh à akul lagwa. ¹⁵ Kay, azladza uwanay kà, guzu adakad atà bokuba uwana kagòdɔy aw, kà uwana bà zil gosila bay kà, adaslay dadəŋ aw. ¹⁶ Ama kà magòd uwana à afik, masla mapəhal gay à ahəl Yoyel apəh: ¹⁷ Zəzagəla agòd:

'Kiya uwanay à uwana adəpaka vok la madəv à gay mahənay:

Gədàsləl Masasədɔk gulo à ahəŋ à azladza à gəl gesina;
azlabəza aŋkul, la azlakohana aŋkul, la azlamakozga aŋkul masasiŋay
adəsasiŋahla atà, gədàbədfahà atà à ama la abà, tapəh paŋaw gulo.

¹⁸ Ndzer, hadɔy gədàsləh Masasədɔk gulo à gəl aŋa azlamagamza gulo,
azlazilga, la azlamisga la mavakay uwatà

Ngaha tadəpahah à azladza.

¹⁹ Gədàdfahah azlanadzipo la zagəla ngaha la vədfah,
aŋiz, akəl ngaha habaga la azlakəsək tadəgahay la ahəŋ,

²⁰ Afats adətəfa zagəla,

Təla adəgay mativga vikuza, bokuba aŋiz.

La lig la ahəŋ kà pəra, mavakay aŋa Sufəl uwana mazləbayga, aŋa mas à waŋ.

²¹ Kəla dza uwana atsal sləm aŋa Zəzagəla agay adəbəlay!"*✧

²² "Akul azla Isərayel, tsəbàw sləm à uwanay gəpəhay", Piyer agòd à atà. "Yesu zil Nazaret uwana Zəzagəla asləl à waŋ, apəhla maslay aŋha ala, la madəh azlanadzipo la azlamasəlay anik anik la tataka aŋkul la abà, akul babay kasəlaw. ²³ Zəzagəla avà à ahəl aŋkul bokuba uwana awoyəŋ kà uwana dagay uwarà, asəl uwana kadədfahawwalləŋ à vok. Gay gà la uwaga kavəw masla à ahəl aŋa azlaməna tsakana kà mazləlay à ahəf à adi kà mamətsay. ²⁴ Ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, adzà à ahəŋ la sifa aya. Ndzer kà, masla kà agòd à ndzəda aŋa mamətsay à ahəl aw.

²⁵ David apəh lakəl aŋha kà:

'Koksikoksi gənəŋəŋ Sufəl gulo la yewdi gulo, agà la ahəl kaf gulo, kà gi aŋa magòtsay aw.

²⁶ Gay gà la uwaga, ləv gulo adahən ala la marabay, ngaha gay gulo uwana gəpəhay kà matsidəyga,

Bamərika gi la sləb vok pəra, gədəf manəwəŋ gulo à masla à afik.

²⁷ Kadəsak gi la ahəl aŋa mamətsay aw.

Kadəkəsay kà sləb vok aŋa kohana aŋak amazinla aw.

28 Kak, kapəhgəla tetəvi uwana adala gi à sifa à abà,
Gi la marabay kà uwana kak la gi.'''☆

29 "Azladedə gulo, azlayla gi gəpəh à akul la paraka lakəl aña Baba gami madzidziga David; masla kà aməts tallà, zəvay aña la ahəŋ la tataka gami la abà tsərəh à lakana. 30 Masla mapəhal gay ahəl aña Zəzagəla asəl kà Zəzagəla azūwal mawadəy la magodəl: 'Gədəkəsani à uda tekula la mayyi tsəh ala aña k la abà, gədəfa à sufəl à abà.'☆ 31 David asəl dagay uwarə lakəl aña mawul à uda aña dza, uwana mafal dzakwa à gəl gə, kà uwaga agod:

'Gəsakal la mezewi aw ŋgaha vok aña azin ala aw.'
Zəzagəla agod."

32 Piyer agod aya: "Zəzagəla awulla Yesu uwanay à uda la mamətsay, anu azlaməna sayda aña uwaga gesina. 33 Zəzagəla Baba atsizlləŋ à ahəl kaf aña, ŋgaha avəl Masasədok uwana apəh à ahəŋ, masla aslèh anu à ahəŋ à gəl à uwana kanəŋəwwəŋ la uwana katsənəwwəŋ lagwa. 34 David kà, masla kà ahəd à zagəla aw, ama apəh gay lakəl aña dza uwana tafal dzakwa à gəl, agod:

'Sufəl Zəzagəla gulo agod à sufəl gulo: 'Dzà aña k à abanay la ahəl kaf gulo lakəl.

35 Tsərəh à uwana gədəbək azlaməna məzam aña k à tsəh à asik aña k, kà maf asik à afik aña k.'''☆

36 "Kità gəgod à akul à azla Isərayel, ndzer kasəlaw kà, akul kazlèlləw Yesu uwanay à ahəf à adi, masla la uwana Zəzagəla apakəŋ ala kà Sufəl, ŋgaha afəl dzakwa à gəl."

37 Uwana tatsən gay uwaga kà, ləv avələh à atà à gay gesina. Tanavə Piyer la azlaməna matapla anik: "Azladedə, mana à uwana mədəhəŋ ma?"

38 Piyer agod à atà: "Pəhəw gay la ləv ala, ŋgaha kəla uwabeyuwi aña kul tadəhalla batem la sləm aña Yesu Kristu kà tsakana aña kul aña mamatsilla. ŋgaha Zəzagəla adəvə à akul Masasədok aña. 39 Kà uwana mapəh à ahəŋ aña Zəzagəla kà aña kul, la mayyi à tsəh ala ŋgaha kà aña azlauwana kərkər gə, kà aña azlauwana Sufəl Zəzagəla gami adəzala à atà gesina."

40 Kiya uwaga Piyer apəh à atà azlagay anik anik aya, kà mabaz atà à tsəh, ŋgaha kà madzərədəh atà ala la magodəf à atà: "Səw à uda la tataka aña azladza uwana takəs Yesu aw, yəhəw kà Zəzagəla aña mabəl akul pəra." 41 Añuvaw la tataka aña tətə la abà tadəŋ gəl à gay aña Piyer à vok ŋgaha tadəhə à atà batem. La mavakay uwatə dza dəbow makər azə à vok à azlaməna matapla à adi. 42 Tavə vok aña tətə kà matsəb sləm à uwana à azlaməna matapla tapəhatəla, tadzə à ahəŋ la mazuw tatak may tekula la abà, ŋgaha tazəw tatak may la slaka tekula babay, ŋgaha la madəv kudə à Zəzagəla la slaka gə.

Madz à ahəŋ aña azlaməna madiŋal gəl à vok

43 Azlanadzipo la azlaməsəlay aña uvaw tadəhəhə vok la ahəl aña azlaməna matapla, ŋgaha ləv avələh à azladza à gay. 44 Azlaməna madiŋal gəl à vok tagə tekula, ŋgaha tahamə gay à tatak aña tətə à vok la slaka gə gesina. 45 Tadəwəh azlələk aña tətə ala la azlələmana aña tətə, tavəhəh sili gə la tataka aña tətə la abə uwabeyuwi kəla udəra aña. 46 Kəla mavakay tahamə gay à vok la məŋ gəy Zəzagəla la aku, tazəwəh tatak may aña tətə la slaka gə la mtəga la ləv tekula la marabay. 47 Tazləbəhəh Zəzagəla, ŋgaha

azladza gesina tawoyàhà atà. Kəla mavakay Sufəl Zəzagəla azàhà à atà ala azlauwana à adi asal mabəl atà.

3

Mawur dza deriga ala

¹ Vərđi anik, Piyer atà la Yuhana tahəd à mənğ gày Zəzagəla à agu kà madəv kudfa la gay mokokhu, la kaslā aña madəv kudfa. ² Deri anik la ahənğ la gay gamagày uwana tazalalla gamagày delga, masla kà deriga dagay mayyay mənğ aña. Kəla mavakay azladza tadàhla à gay gamagày uwaga, kà masla aña matsatsàh tatak la slaka azlaməna mad à gày à agu. ³ Piyer atà la Yuhana tadà à gày kà, anavà atà à tatak. ⁴ Ama Piyer atà la Yuhana tatsəkəl yewđi à gay, ngaha Piyer agòđal: “Nərèz anu!” ⁵ Dza uwaga anərèz atà la tsetsi dadənğ, adzùğw kà abəz tatak la ahəl aña. ⁶ Piyer agòđal: “Tetuwa sili aga gi la ahəl aw, ama uwana gəkoray gəvə à ka. La sləm aña Yesu Kristu, zil Nazaret, sà à afik, həd, gəğodf à ka!” ⁷ Ngaha akəs la ahəl kaf, atsizllənğ ala, katskats asik la azlamatakola takola aña tadzərəđàhà ala. ⁸ Hadzak, atsizlla ala, dzaradzara, ahəd, tadà à mənğ gày Zəzagəla à agu la azlaməna matapla la mavalàh à zagəla, ngaha la mazləb Zəzagəla. ⁹ Maham à ahənğ dza anənğ deri uwaga, aday la mazləb Zəzagəla. ¹⁰ Uwana tasəl kà, uwaga kà deri uwana adzàhà madzay kà matsatsàh tatak la gày gamagày aña mənğ gay Zəzagəla uwana tazala ala gamagày delga kà, bəđək, ləv avàlähà à atà à gay kà tatak uwana apakà vok.

Mapəhay aña Piyer la mənğ gày Zəzagəla la aku

¹¹ Piyer atà la Yuhana taləğ la golav aña mənğ gày Zəzagəla uwana la abə tazalalla: Golav aña Salomon. Dza uwaga asək atà à ahənğ aw. Kiya uwaga azladza tasàhà à wañ à slaka aña atà la mahoyay, kà uwana ləv avàlähà à atà à gay kà uwaga. ¹² Mok uwana Piyer adanənğ uwaga kà apəh gay à maham à ahənğ dza, agòđf à atà: “Akul azla Isərayel, kà mana ləv avàlähà à akul à gay ma? Kà mana kanərèzaw anu bokuba anu la uwana matsizlla dza uwanay ala la ndzəđa aña aslasl gəl gami ma, la manəf fəla gami lela ma?” ¹³ Awanğ, Zəzagəla aña azlababa gami madzidziga, aña Abəraham, aña Isak, ngaha aña Yakuba uwana tadaval kudfa, avà mazləbay à Kona aña. Uwana akul la gəl aña kul kavàw à ahəl aña azlaməna makor dza kapùwàwwalla gudzi à gəl la huma Pilatus, à mok uwana masla adzùğw maduwal à gəl. ¹⁴ Kakwèsàw kà dza dziriga, sətakaga, ngaha kanavàw la slaka Pilatus kà maduw à akul gəl à masla makadf dza. ¹⁵ Kiya uwaga kakəđàw Madzahaga aña sifa, ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, anu kà anu azlaməna sayda aña uwaga. ¹⁶ Ama kà aña dza uwanay kà, kanənawwanğ; kasəlaw uwaga kà: Ndzəđa aña Yesu la uwana avəl ndzəđa uwanay, madinğ gəl à Yesu à vok la uwana awurà dza uwanay ala la huma yewđi aña kul.”

¹⁷ “Azladeda, mok uwana azlamasiga aña kul kapùwàw gudzi à Yesu à gəl, la azlamasiga aña kul kà, gəsəl kà la masəl gəl gə, kadahàw uwaga aw. ¹⁸ Iyay, kiya uwanay à uwana Zəzagəla agəđənğ gay aña uwana à afik, apəh à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl aña uwarà, kà uwana apəh à ahənğ kà Kristu adəs ngərpa, agòđf. ¹⁹ La kità kà, pəhàw gay la ləv ala, gəla vok à slaka Zəzagəla, kà masla aña mamatsakulla tsakana aña kul ala. ²⁰ Kiya uwaga Zəzagəla adəsak akul ala zamana lapiya à wañ, ngaha

adəsləl akul Kristu uwana à waŋ apəh à ahəŋ uwarà kà aŋkul, uwaga kà Yesu. ²¹ Ama kà aŋa diŋa kà, Yesu adzà à ahəŋ la zagəla tsərəh à uwana Zəzagəla apakəh azlatatak ala kà mawga dadəŋ, bokuba uwana apəh à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl dagay uwarà. ²² Təga kà Musa agòd kà: 'Sufəl Zəzagəla aŋkul adəsləl akul masla mapəhal gay à ahəl à waŋ bokuba gi, uwana adəgay tekula la mayyi à tsəh ala aŋkul la abà. Kadətsəbaw sləm à uwana adətapakulla gesina.

²³ Ama kəla uwabeyuwi uwana adətsəb sləm à masla mapəhal gay à ahəl uwatà aw kà, adədzà à ahəŋ la tatak aŋa azladza aŋa Zəzagəla la abà aw, tadəkəf atà.'*

²⁴ Amiyaka azlaməna mapəh à atà gay à ahəl anik babay kà, tapəh bokuba aŋa Musa lakəl aŋa tatak uwana adəpaka vok la zamana gami, dagay Samuyel, ŋgaha la azlauwana la lig aŋha la ahəŋ. ²⁵ Azladedə, mapəh à ahəŋ uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ la azlaməna mapəh à atà gay ahəl kà, kà aŋkul, kiya uwaga babay à uwana Zəzagəla akəs vok slawda la Abəraham:

'Gədəpis azlatsəhay gudəŋ à vok gesina la tsəhay aŋak,' agòd, 'Makəs vok slawda uwaga kà, kà aŋkul.'*

²⁶ Kà uwaga à uwana Zəzagəla asləl à akul Kona aŋha à waŋ, à akul tsəhay aŋha teraŋa. Asləl à akul à waŋ aŋa mapəh à akul ala dabaray, kà akul aŋa mas à uda la mawisiga aŋkul la abà, ŋgaha kà masla aŋa mapis à akul gay à vok."

4

Piyer atà la Yuhana la huma seriya

¹ Mok uwana Piyer atà la Yuhana tapəh gay à maham à ahəŋ dza aya kà, azlaməna mav tatak à Zəzagəla tasà à waŋ, la mənŋga aŋa azlaməna manəŋla mənŋ gəy Zəzagəla, ŋgaha la azla Sadukiya uwana tagòd kà: Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw. ² Tapakà ləv lakəl aŋatà, kà uwana azlaməna matapla tatapla à azladza kà, azladza tadəwul à uda la mamətsay. ³ Kà uwana vəd adasa à waŋ, takəs atà kà, tawùts atà à danŋ tsərəh à bebəŋ. ⁴ Tekedik aŋuvaw uwana tatsən mapəhay aŋatà uwaga kà, tadinjal gəl à vok, kiya uwaga matugway aŋa azlaməna madinjal gəl à vok azigən tsərəh azladza dəbow zlo.

⁵ La bebəŋ gə, azlaməŋga aŋa azla Yahudiya, la azlamasiga, la azlaməna mapəhla wakità seriya ala tahamà gay à vok gesina aŋatà la Urusalima. ⁶ Hanas, mənŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la ahəŋ, la Kayyif, la Yuhana, la Alekəsander ŋgaha la azlauwana la hud gəy aŋa mənŋ madzahaga gesina. ⁷ Tadàla azla Piyer la Yuhana à huma aŋatà, ŋgaha tanavà atà gay ala: "La ndzəda ma aŋa uwa, awma la sləm aŋa uwa kawurəwla masla dūvats ala uwa?" ⁸ Masasədok ahənà Piyer ala, ŋgaha agòd à atà: "Akul, azlaməŋga aŋa azla Yahudiya, la azlamasiga, ⁹ kanavəw anu gay ala lakana, kà uwana mədahà delga la mawur deri ala. 'Kakay awùr ala mi?', kagòdəw. ¹⁰ Hadəy zlà, delga kasəlaw gesina, akul azladza Isərayel, masla uwana kazlələw à ahəf à adi, à Yesu zil Nazaret, Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay. ¹¹ Lakəl aŋa Yesu uwanay, à uwana wakità Zəzagəla apəh lakəl aŋha agòd: 'Akur uwana akul azlaməna maŋal gəy kadùwəwla, masla la uwana adapak akur mawad gəy.'*

¹² Kiya uwaga gëgòd à akul: Zëzagëla abël dza bamëraka tekula kokudfa masla aw. Dza anik la ahëj tetuwa à uwana Zëzagëla aslël à wanj à gudëj à vok kà mafël azladza aw.”

¹³ Azladza uwaga lëv avàlàhà à atà à gay kà uwana tanëj mawad vok à uda anj Piyer atà la Yuhana, njaha bay kà, tasël kà tadà à nekol aw, tasël la gël anjatà kà atà kà azlamëna matapla la slaka anj Yesu. ¹⁴ Ama uwana tanëj dza uwana awurà ala atsizl à ahëj la makëla anjatà kà, taslala vok kà mapëh à atà gay aw. ¹⁵ Tavà à atà tetëvi kà mas à uda, kà atà anj makës sawaray anjatà kà atà kà atà. ¹⁶ Tagòd à vok: “Mana mëfehëj à azladza uwanay à vok ma? Kà uwana azlamëna madz à ahëj la Urusalima gesina tasël la paraka kà nadzipo uwanay apakà vok ndzer, uwala anu babay à wanj mëslala vok anj magodfay aw. ¹⁷ Ama asa à anu gay uwanay atsën ala kà masëlay anj azladza aw, lagwa kà mëdëd à atà gay à ahëj lakël anj Yesu.” ¹⁸ Njaha tazàla à atà à gày aya, tavër à atà gay kà matapla slëm anj Yesu à azladza.

¹⁹ Ama Piyer atà la Yuhana tawùlla à atà ala: “Akul la gël ankul à kà nàtsaw gay uwaga ala. Delga la huma Zëzagëla kà makës gay ankul ay, awma anj Zëzagëla takay? ²⁰ Ama anu kà, mëslala vok anj masak mapëh uwana mënëj la uwana mëtsënëj aw.” ²¹ Uwana azladza uwaga tasläh à atà mël à gël kà tasàk atà. Tabëzà tetëvi kà madukw à atà seriya à gël aw, kà uwana azladza gesina tazlëbà Zëzagëla lakël anj tatak uwana apakà vok gesina. ²² Dza uwana awurà ala la nadzipo uwaga kà, mavay anjha kà aduwa dzik ufad.

Madëv kudfa anj azlamëna madijal gël à vok

²³ Uwana tadùw à atà gël kà, Piyer atà la Yuhana tahàd à slaka azlamëna anjatà, njaha tatùgw atà uwana azlamëj madzahaga anj azlamëna mav tatak à Zëzagëla, la azlamasiga tapëh à atà. ²⁴ Uwana tatsën uwaga kà, tadëv kudfa à Zëzagëla la lëv tekula: “Zëzagëla gami, kak la uwana kadfahà zagëla, la kutso, la dërëv njaha la azlatatak uwana la abà gesina.✧ ²⁵ Kak la uwana kapëh à anu la Masasëdök anj la panjw anj baba gami madzidziga David, magamza anj uwana agòd:

'Kà mana azladza gudëj à vok tapakàh, azlavalàhà ma?

Kà mana azladza tadzàhkà madfah dabaray deyday gà ma?

²⁶ Azlasufël anj gudëj à vok tadfahà vok à ahëj kà anj guvël,

Njaha azlamënga bay tatsën vok gay

Lakël anj Sufël Zëzagëla njaha lakël anj Kristu anjha, (Masla mafal dzakwa à gël gà).✧

²⁷ Ndzer, apakà vok la abanay la Urusalima, Herod la Pontsëyus Pilatus, la azladza à uda gà njaha la azlatsëhay Isërayel tahamà gay à vok gesina lakël anj Yesu, magamza tsikaslaga anjha, uwana mafal dzakwa à gël gà.

²⁸ Tahamà gay à vok kà madfah uwana kadzùgw à ahëj gesina dagay uwarà la mawoyëj anj la abà. ²⁹ Sufël, lagonay kà, tsën à maslah mëlo anjatà tsi, lagwa kà, v à maslay à azlamagamza anj kà mapëh gay anj la mawad vok à uda gesina zlà. ³⁰ Lagwa kà, v à anu maslay anj kà madfah azlanadzipo anik anik la slëm anj Yesu, Kona anj kà zlà.” ³¹ Mok uwana tadadëv madëv kudfa à gay kà, slaka uwana atà la abà abëlakà à vok. Tahën ala gesina anjatà la Masasëdök Zëzagëla, njaha tapëh gay Zëzagëla la mawad vok à uda.

Azlamëna madijal gël à vok tahamà gay à tatak anjatà à vok

✧ 4:24 4.24 2Musa 20.11; Nehemiya 9.6; Mahabay 146.6 ✧ 4:26 4.26 Mahabay 2.1-2

³² Azlaməna madiŋal gəl à vok tagà la ləv tekula la matsən vok gay lela. Dza la ahəŋ “Ləmana kà, kà aŋulo pəra”, agòd la tataka aŋatà la abà aw. Uwana takòr gesina kà, tadfahà vok huŋwa à vok la tataka aŋatà la abà aw. ³³ Azlaməna matapla tazà sayda lakəl aŋa Yesu kaykay, tagòd kà Yesu awùl à uda la mamətsay: “Mənəŋəŋ”, tagòd. Ngaha Zəzagəla apisà gay à azlaməna madiŋal gəl à vok à vok. ³⁴ Dza la ahəŋ la tataka aŋatà la abà, kuɖa akəs aw, kà uwana azlaməna àlak, la azlagày la ahəŋ, tadawàh ala la tataka aŋatà la abà, ngaha tasàhla sili gə à waŋ. ³⁵ Tabàkàh à slaka azlaməna matapla, la lig la ahəŋ tavàhàhà sili uwaga, kəla udəra aŋa dza.

³⁶ Bokuba Yusufu, zil Levi la kutso Sipəre uwana azlaməna matapla tazàlal Barnabas. (Barnabas asal magòɖay: Masla mabəllafàh azladza ala)

³⁷ Masla adùw àlak aŋha ala, asəlla sili gə à slaka azlaməna matapla gesina.

5

Gay lakəl aŋa Ananiyas atà la mis aŋha Safira

¹ Ama dza anik la ahəŋ, uwana sləm aŋha Ananiyas, atà la mis aŋha Safira, tadùw àlak aŋatà ala la matsən vok gay lela. ² Atəmla sili à mtəga, ngaha adàla uwanay à huma aŋa azlaməna matapla la kokuɖa masəlay aŋatà, ama mis aŋha kà asəl uwaga. ³ Kiya uwaga Piyer agòɖal: “Ananiyas, kà mana kavà tetəvi à seteni, ahàd à ləv aŋak à tsəh kà mavavar Masasəɖok Zəzagəla la matəmla sili aŋa àlak aŋak, uwanaw kadù ala à mtəga ma? ⁴ Mok uwana kaləg madula kà bə àlak aŋak. Uwana kaduwla, bay sili gə bay, bə kà kak kakoray. Kà mana kadzugw la ləv aŋak kà maɖàh tsəhay mawisiga uwanay ma? Fida kà kaɖahəŋ kà à dza aw, ama à Zəzagəla.” ⁵ Uwana Ananiyas adatsən gay uwaga kà, atəɖ à vəɖah, aməts. Azladza uwana tatsənà uwaga gesina kà, guba məŋga akəs à atà. ⁶ Azlakohana tasà à waŋ, tafafàɖal lukut à adi, tazəb à uda, tallà.

⁷ Zweg, tatak aŋa sa makər adada à lig, mis aŋa Ananiyas adà à gày kokuɖa masəl uwana apakà vok. ⁸ Piyer anavàl à gay ala magòɖal: “Pəh à gi, uwanay sili aŋa àlak aŋkul uwana kadùwàwla pəra takay?” Mis agòɖal: “Iyay, bə masla gə la uwaga.” ⁹ Kiya uwaga Piyer agòɖal: “Kà mana katsənàw vok gay kà matap Masasəɖok Sufəl ma? Tsənəŋ, azla-uwana tallà zil aŋak kà, atà la uwaga tatsà à gày la gày gamagày, ngaha tadàzəb ka, talla ka!” ¹⁰ La kirim yewdi, atəɖ à makəla à asik aŋa masla matapla, ngaha aməts. Azlakohana tasà à gay, tabəzal à gəl kà mamətsay gə; tazəb, ngaha tadàla, tallà à makəla aŋa zil aŋha. ¹¹ Guba məŋga akəs azlaməna gay Zəzagəla la azladza anik gesina uwana tatsənà gay uwaga.

Azlaməna matapla taɖaha azlanadzipo

¹² Azlaməna matapla taɖahàhà azlanadzipo la masəlay anik anik la tataka azladza la abà. Azlaməna madiŋal gəl à vok gesina tahàmàhà gay à vok la ləv tekula la golav aŋa Salomon la abà. ¹³ Dza uwana adiŋal gəl à vok aw kà, aslala vok kà maham gay à vok atà nna aw. Kay nəma kà, azladza tawoyà à atà! ¹⁴ Azladza aŋuvaw tasàhà à waŋ, azlazil la azlamis tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok, ¹⁵ kà azlanadzipo uwana azlaməna matapla taɖahàhəŋ. Azladza tasàhla azlaməna ɖuvats à azlatetəvi à ama à waŋ aŋuvaw. Tahànàhà atà à azlakəslah à afik, la azlabutsi, kà makud mad à awtày aŋa Piyer, kà maguwa aŋha à kəl ala aŋa dzəgay aŋha. ¹⁶ Azladza aŋuvaw tasàhà à waŋ la azlagudəŋ uwana la abà la makəla aŋa Urusalima. Tasàhla azlaməna ɖuvats à waŋ, la azladza uwana zagəla zagəla agə à atà lakəl, gesina aŋatà tawarà ala.

Matərəb azlaməna matapla

¹⁷ Məñ madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlauwana tagà la masla, bokuba magodəy azla Sadukiya, tagà la mañor lakəl aña azlaməna matapla, ngaha tadzəkà matərəb atà. ¹⁸ Kiya uwaga takəs azlaməna matapla, tawùts atà à dañay. ¹⁹ Ama la hudf aña vəd kà, malika aña Zəzagəla asà à ahəñ, apəzl gamagày aña gày dañay, asəlla azlaməna matapla à uda, ngaha agòd à atà: ²⁰ “Dàw à məñ gày Zəzagəla à agu, ngaha zàw gay aña sifa adəv à gay aw à azladza!” ²¹ Azlaməna matapla takəs. Bəñ la zay la tsəh, tahàd à məñ gày Zəzagəla à agu kà matapla azladza.

La vudf uwatà kà, məñ madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ngaha la uwana la abatà gesina tahamà gay à vok la azlamasiga aña azla Yahudiya, takəs sawaray ngaha tasləl azladza kà madka azlaməna matapla à dañay. ²² Uwana azlaməna masləlay tabəzà dañay kà, tabəz atà aw. Tawùl, tapəh à azlaməna sawaray: ²³ “Məhàd à dañay kà, azlagamagày kà matsakahayga lela, azlaməna manəñla gamagày tagà la slaka aña atà la abà la gay gamagày. Ama mapəzl gamagày kà, dza la aku aw.” ²⁴ Uwana mənğa aña azlaməna manəñla məñ gày Zəzagəla, la azlamənğa aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla tatsən uwaga kà, gəl akàd à atà à vok, tasəl uwana tadzugway aya lakəl aña azlaməna matapla aw, ngaha tanavàhà vok uwana adapakà vok. ²⁵ Kiya uwaga hazlan, dza anik asà à wañ, agòd à atà: “Tsənàwwəñ tsi! Azladza uwana kakàsaw atà, kawàtsaw atà à dañay kà, atà la məñ gày Zəzagəla la aku, tatapla azladza!” ²⁶ La abatà mənğa aña azlaməna manəñla ahàd la azladza, ngaha tawùlla azlaməna matapla à wañ. Ama la gasa aw kà uwana guba akəs à atà, kà matsàh atà la akur aña azladza.

²⁷ Mok uwana tasəlla atà à wañ à huma aña sawaray kà, məñ madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla anavà atà gay ala. ²⁸ Agòd à atà: “Mədadəd à akul gay à ahəñ kà matapla la sləm aña dza uwaga aw ay? Ngaha ma, kà mana kadahàwwəñ lagwa ma? Kaslèhàw matapla ankul à Urusalima à abà gesina, ngaha ma asa à akul aniz anha ma aña mawul à anu à gəl takay?!” ²⁹ Ama Piyer la azlaməna matapla anik tawùlla à atà ala: “Leri makəs gay aña Zəzagəla dafuwa à gay aña azladza. ³⁰ Hadfay, Zəzagəla aña azlababa gami madzidziga awùlla à uda la mamətsay, dza uwaga kazlèllàw à ahàf à adi. ³¹ Zəzagəla azəb à ahəl kaf anha à gəl, apakəñ ala kà Sufəl, ngaha masla mabələñ kà mav tetəvi à azla Isərayel kà mapəh gay la ləv ala kà atà aña mabəz mamatsila aña tsakana aña atà. ³² Hadfay, anu la gəl gami kà, anu azlaməna sayda kà aña uwaga, anu la Masasədok uwana Zəzagəla avà à azlauwana takəs gay anha.”

³³ Mok uwana tatsən gay uwaga kà tapakàh ləv, asà à atà makad azlaməna matapla. ³⁴ La tataka aña atà zil Farisəya anik, sləm anha Gamaliyel la abà, masla mapàhla mapəhay aña Musa ala. Azladza gesina tasləkaway. Uwana azladza anik tapakàh ləv, asà à afik la tataka aña atà la abà, agòd: “ ‘Dàw à uda’, gòdàw à azladza uwanay dadəñ.” ³⁵ Mok uwana tasà à uda, agòd: “Azladedà gulo, azla Isərayel, mədfahà hanəkəli la uwana mədfəhəñ à azladza uwanay à vok. ³⁶ Dzùgwàw lakəl aña Tewudas uwana avàlla à wañ uwarà tsi: ‘Gi məñ dza’, agòd, tsərəh à uwana azladza dadərmokw ufad tanəfà. Ama takəd, ngaha azlauwana tanəf à masla gesina taslèhà gəl à ahəñ, ama tadəv à gay tərzləm. ³⁷ La lig anha la ahəñ Yudas, zil Galili adzəkà la mok uwana tatùgw dza aya, azalàh azladza anuvaw kà manəf masla, ama takəd masla la azlaməna manəfay anha

gesina, tərzləm. ³⁸ Lagonay kà, gəgof à akul kà, məsəlla à ahàl à azladza uwanay la tsəh ala, tada aṇatà. Baṇa sləray aṇatà uwanay tadehəṇ atsà à waṇ kà la slaka azladza asik kà, adàzila bay, ³⁹ ama baṇa asà à waṇ kà la slaka Zəzagəla ndzer kà, məslala à vok kà madəfal gay à ahəṇ aw. Məfahà haṅkəli, məpà guvəl la Zəzagəla aw!” Azlaməna sawaray takəs mapəhay aṇa Gamaliyel. ⁴⁰ Tazàla azlaməna matapla à gày, tazlàbàh atà, tagòf à atà: “Kapəhaw la sləm aṇa dza uwaga aya aw, ama lagwa kà dàw aṅkul!” ⁴¹ Azlaməna matapla tazà à vok la slaka sawaray la marabay kà uwana azlayla atà la huma Zəzagəla kà mas ṅgərpa kà sləm aṇa Yesu, kà uwana Zəzagəla asəl kà tabasiṇ. ⁴² Ṅgaha kəla mahəṇay tadà à huma à gay la matapla gay marabəṇ à azladza lakəl aṇa Yesu, uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl, la məṇ gày Zəzagəla la aku, ṅgaha la gày anik anik.

6

Takasani azladza mədəf kà mazlak azlaməna matapla

¹ La kaslà uwana azlaməna matapla tasigla kà azla Yahudiya uwana tapəh gay Gərək la azlauwana tapəh gay gudəṇ aṇatà tagòf: “Azlamis kuḍa gami kà, tafà à atà sləm, à mok uwana tavàh tatak may aw”, tagòf. ² Kiya uwaga azlaməna matapla kulo gəl aṇha səla uwaga tahamà gay à azlaməna asik à vok gesina, ṅgaha tagòf à atà: “Anu kà, akəs à anu à vok, kà anu aṇa masak à mapəh gay Zəzagəla, kà mad à gay aṇa tatak may à abà aw. ³ Azladedə, tsatsàməwni azladza mədəf, uwana kasəlaw madz à ahəṇ aṇatà la tataka aṅkul la abà, mahənlaga la Masasəfok Zəzagəla ṅgaha azlaməna makor haṅkəli gə lela. Ṅgaha mədàbək à atà sləray aṇa tatak may uwaga à ahàl aṇatà. ⁴ Ṅgaha anu kà, məslala vok aṇa mav vok gami gesina à madəv kuḍa à abà la maz gay Zəzagəla à azladza.” ⁵ Gay uwaga akəsà vok à azladza uwana tahamà gay à vok gesina. Takàsàni azladza; Etiyen, uwana adahəṇla la madiṇal gəl à vok, la Masasəfok Zəzagəla: la Filip; Pərokor; Nikanor; Timon; Parmenas; ṅgaha Nikolas, zil Antiyews uwana abəḍla vok à tsəhay Yahudiya à abà dagay uwarà. ⁶ La lig la ahəṇ tapəhla atà à azlaməna matapla, kà atà aṇa madəv kuḍa lakəl aṇatà la maḍək à atà ahàl à gəl.

⁷ Gay Zəzagəla asləhà gəl à ahəṇ kaykay. Matugway aṇa azlaməna madiṇal gəl à vok azigəṇ, asigla la Urusalima, ṅgaha azlaməna mav tatak à Zəzagəla aṇuvaw takəs madiṇ gəl à Yesu à vok.

Makəs Etiyen

⁸ Etiyen uwana Zəzagəla apis ala gay à vok kaykay, agà la ndzəḍa mənḡa la tetəvi aṇa Zəzagəla la tsəh, adəhàhà azlanadzipo anik anik la tataka azladza la abà. ⁹ Azla Yahudiya anik tasàhà à waṇ la Səren la Alekəsandəra, la azlauwana tadəv kuḍa la gày uwana la aku, tazalalla gày aṇa azlamayà mapalla gə, la azla Yahudiya anik, uwana tasàhà à waṇ la kutso Səlisəya ṅgaha la kutso Asəya, gesina aṇatà tabayà vok gay la Etiyen. ¹⁰ Ama taslàla vok kà matsizlil à huma aw kà uwana Masasəfok la uwana avəl haṅkəli. ¹¹ Kiya uwaga tasùkw azladza kà atà aṇa magofay kà: “Mətsəṇəṇ apəh mawisiga lakəl aṇa Musa ṅgaha lakəl aṇa Zəzagəla.” ¹² La abatà tavədzàhà à tsəh azladza à afik, la azlamasiga ṅgaha la azlaməna mapəhla wakità mapəhay ala. Ṅgaha tahamà Etiyen à gəl, tadàlla à huma aṇa azlamasiga aṇatà. ¹³ Tadàla azlaməna sayda fidaḡa uwatà à awtəy babay kà mapəh fida lakəl aṇa: “Dza uwanay kà; asak à mapəh mawisiga lakəl aṇa məṇ gày Zəzagəla gami, ṅgaha lakəl aṇa

mapəhay aña Musa aw. ¹⁴ Mətsənəñ agòd aya kà: 'Yesu zil Nazaret uwaga adàkalah mən gày Zəzagəla gami à ahəñ, ñgaha adàbədla madz à ahəñ uwana Musa avà à anu', agòd aya." ¹⁵ Azladza uwana la gày sawaray la aku gesina tatsək yewdi à Etiyen à gay, tanəñəñ kà huđ adi aña kà kalkal la aña malika aña Zəzagəla.

7

Mapəhay aña Etiyen

¹ "Uwanay tapəh à ka vok ma haday ay?" mən madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla agòd à Etiyen. ² Etiyen awùlla à uda: "Azladedə la azlababa gulo, tsəbàw à gi sləm. Zəzagəla uwana mazləbayga apəhla vok à baba gami madzidziga Abəraham, à mok uwana agà la kutso Mesopotami, à mok uwana aləg maday kà madz à ahəñ la Karan. ³ Ñgaha agòdál: 'Sà à uda la gudəñ aña, la huđ gày aña, həd, kadàdza à ahəñ la gudəñ uwana gədapəhakla!'

⁴ Kiya uwaga Abəraham asà à uda la kutso Kaldiya, ahəd kà madz à ahəñ la Karan. La lig aña mamətsay aña Baba aña la ahəñ, Zəzagəla adàlla à kutso uwanay à abà, kadzaw à ahəñ la abà lakana lagwa. ⁵ La abatà kà, bə slaka madiñ asik à ahəñ bay, kà abəzal aw. Ama Zəzagəla apəh à Abəraham à vok à abà kà mavàl kutso uwaga, agòdál:

'Gədàv à ka, ñgaha mayyi à tsəh ala aña la uwana adàkoray'☆
agòdál, tekefika, Abəraham kà bəzi aña la ahəñ à mok uwatà aw.
⁶ Aganay uwana Zəzagəla apəh:

'Mayyi à tsəh ala aña adàdza à ahəñ la gudəñ dza la abatà, tadəgay azlamayà, ñgaha tadətərərəbàh atà tsəràh à mavay dadərmokw ufađ.

⁷ Ama gədàdàh seriya à azladza uwana à gəl tadətərəb atà. La lig la ahəñ tadədiy aña la abatà, tadəkədəf à gi à ahəñ la slaka uwanay lagwa, ☆

Zəzagəla agòd. ⁸ Kiya uwaga Zəzagəla akəs vok slawda la Abəraham, agòdál kà:

'Makədəv vok à uda la uwana masəlay aña makəs vok slawda uwaga.'
Gay gà la uwaga, Abəraham akədəv bəzi aña Isak à uda la lig mahəñay mtəgis la ahəñ, kiya uwaga babay, Isak akədəv Yakuba à uda uwana akədəv azlabəza aña kulo gəl aña səla à uda bay. Atà la uwana takəsilla azlatsəhay gami ala."

⁹ "Azlaməna makəsl anu uwaga tafahəñ mañor à deda aña ta Yusufo à vok, tadùw à azla Misəra ala kà aña mayà. Ama Zəzagəla agà la masla.

¹⁰ Zəzagəla anəñla la ñgərpa uwaga la abà gesina. Avà hanjəli à Yusufo kà masla aña mabəz mawoyəñ, la vok matsidəy la huma aña Faruna, sufəl aña Misəra. Masla la uwana afà à Yusufo à ahəñ kà gumna aña makoray Misəra, ñgaha lakəl aña huđ gày aña gesina. ¹¹ Mok uwatà kà, may mənğa adzəkà à vok la kutso Misəra la Kanana gesina. Ñgərpa agà mənğa, ñgaha azlababa gami madzidziga tabəzà tatak may kà mazuway aw. ¹² Mok uwana Yakuba atsənəñ kà tatak may la ahəñ la makoray Misəra kà, asləl azlababa gami asik tekula dadəñ. ¹³ Maday kà masəla uwana tahəd kà, Yusufo apəhla vok à azladedə aña, ñgaha Faruna asəl kà azlauwaga kà huđ gày aña Yusufo. ¹⁴ La abatà Yusufo asləl atà kà mazala baba aña Yakuba, la azladza gesina uwana la huđ gày aña, gesina aña ta tasla dza dzik mədəf gəl aña zlo. ¹⁵ Kiya uwaga Yakuba ahəd

à kutso Misəra à slaka uwana aməts à abatà, la azlababa gami madzidziga bay. ¹⁶ Talàh atà kà à Səsem à zəvay uwana à agu Abəraham asùkw la gursu, la slaka aña tsəhay Hemor.”

¹⁷ “Mok uwana kaslà adaslay, kà Zəzagəla aña mahən mapəhay aña uwana ala, adahàn la Abəraham, tsəhay gami ayyà à tsəh aņuvaw la kutso Misəra. ¹⁸ Ngaha sufəl mawga uwana asəl Yusufu aw adzəkà makor gudəņ uwaga. ¹⁹ Sufəl uwatà avavàràhà tsəhay gami, afàhà à atà leri à gəl kà mamal azlabəza ala, kà azlabəza aña mamats à gay. ²⁰ La zamana uwatà la uwana tayyà Musa, uwana bəzi mahəđayga. Zəzagəla awoyàn. Tanəņla tsərəh à təla makər la huđ gày aña baba aña. ²¹ Mok uwana taməl à uda, dugu aña Faruna azəb, adzadzàr bokuba mayyay aña. ²² Kiya uwaga Musa adzəņ atsətsehà ala la azlatatak gesina uwana azla Misəra tasəl, ngaha agà maslay gà la gay la abà, ngaha la sləray aña la abà gesina.”

²³ “Mok uwana mavay aña adaslay dzik ufađ kà: ‘Gəday, gədanəņ azlaməna gulo azla Isərayel à gay’, Musa agòđ. ²⁴ Anəņà zil Misəra atərəb tsəhay aña, abəđ à huma kà mazlakəņ dza uwana tatərəbəņ, apəl goder, akəđ zil uwaga. ²⁵ Musa adzùgw kà azladedə aña tadəsəlay kà: ‘Zəzagəla akəs mapəl atà ala tadəgəđay’, agòđ, la mazlak atà aña, ama tatsənə godega aña aw. ²⁶ La bəņ gà Musa abəzà azla Isərayel səla à gəl tazlàb vok, asəl kà masəl à atà à vok. Agòđ à atà: ‘Azladedə, tsa akul la dedə ma, kà mana katərəbaw vok kà akul à akul ma?’ ²⁷ Ama dza uwana atərəb anik uwanay, adəkà Musa la vok ala, agòđal: ‘Uwa afà à ka à ahəņ məņga baņaw kà masla seriya lakəl gami uwa? ²⁸ Awma asa à ka makəđ gi, bokuba uwana kakəđ zil Misəra lakuhu kəlay?’ ²⁹ Uwana Musa adatsən gay uwaga kà, ahòy aña, ahàd, adzà à ahəņ la kutso Madiyan. La abatà abəzà azlabəza zilga səla.”

³⁰ “La lig aña mavay dzik ufađ la ahəņ, la mok uwana Musa la fəta aña gudəņ Sənayyi kà, malika aña Zəzagəla asà à waņ, apəhla vok à Musa la alàh aña akəl uwana ababəhay la tsewwagay la abà. ³¹ Uwana adanəņ tatak uwaga kà, ləv avàlal à gay. Ama bokuba uwana azà à vok à awtəy nekwa kà manərəziņ ala kà, kuda aña Sufəl Zəzagəla atsən la abà, agòđ: ³² ‘Gi Zəzagəla aña Abəraham, aña Isak ngaha aña Yakuba, aña azlababa aņak madzidziga uwaga.’^{*}

Musa adzəkà masukulay dawdadaw kà guba, ngaha aslala vok kà manərəziņ ala aya aw. ³³ Kiya uwaga Sufəl Zəzagəla agòđal: ‘Sərətəh kwimik aņak la asik ala, kà uwana slaka uwanay kak la abà kà, kutso tsikaslaga, kokudə àlāh.

³⁴ Gədanəņ ngərpa aña azlatsəhay gulo la Misəra. Gədatsən mabas vok aņatà ngaha gəsà à ahəņ kà mapəlla atà ala. Lagwa kà, sà à waņ, gəsləl ka à Misəra.’^{**}

³⁵ “Səlāw azladedə, azla Isərayel takweskà Musa la magòđal: ‘Uwa à uwana afà ka à ahəņ, kà məņga, ngaha kà masla seriya uwa’, tagòđal. Ama bə la uwaga kà, la lig la ahəņ Zəzagəla asləl à slaka aņatà kà magay məņga aņatà, ngaha kà mapəlla atà ala, la ndzəđə aña malika uwana apəhalla vok la tsewwagay la abà. ³⁶ Masla la uwana asəlla azladza à uda la Misəra la madahàh azlamasəlay la azlanadzipo anik anik la abatà, ngaha la gay dərəv mativga, ngaha la fəta la abà, tsərəh à mavay dzik ufađ. ³⁷ Bə Musa uwaga aya gotənaņ, la uwana agòđ à azla Isərayel: ‘Zəzagəla

^{*} 7:32 7.32 2Musa 3.6 ^{**} 7:34 7.34 2Musa 3.1-10

adàsləl à akul masla mapəhal gay à ahəl anik à waŋ bokuba gi, uwana adàsa à uda la tsəhay aŋkul la abà.' ³⁸ Musa gə la uwaga à uwana adzà à ahəŋ la mahəm à ahəŋ aŋa Isərayel la fəta la abà; agə la azlababa gami madzidziga, ŋgaha la malika uwana abadalmà la gudəŋ Sənayyi la afik. La abatà la uwana abəzà à azlagay uwana tavà sifa, la slaka Zəzagəla kà mav à anu."

³⁹ "Ama azlababa gami madzidziga takəs uwaga aw, takweskà, tayàh mawul aŋatà à Misəra. ⁴⁰ Tagòf à Haruna: 'Dahà à anu azlazəzagəla uwana taguwa à anu à huma, kà uwana məsəl tatak uwana abəzà à Musa, uwana asəlla anu à uda la Misəra aw.' ⁴¹ La mavakay uwatà tadfahà vèlik luwàluwà, ŋgaha tavəl tatak. Tarəb mənŋa lakəl aŋa sləray aŋa ahəl aŋatà. ⁴² Ama la lig aŋa uwaga la ahəŋ, Zəzagəla aguwa à atà ala lig à gay, asək à atà kà masləkaw azlatsetsiliŋ uwana la zagəla, bokuba uwana tatsetsèr à wakità aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl à abà:

'Akul, tsəhay Isərayel kà aŋulo, à uwana kakəfəw azlatatak anik anik la mav tatak anik takay? A mavay dzik ufaɔ uwaga la fəta la abà ay?

⁴³ Awaŋ, kazəbàw gəy lukut aŋa Molokw mazlazlay aŋkul, ŋgaha kazəbàw maftsa à vok aŋa tsetsiliŋ kà aŋa Refan, mazlazlay aŋkul. Azlamazlazlay uwana kà kadfahəw atà kà masləkaw atà. Gay gə la uwaga gəðàza akul kərkər la Babila."*

⁴⁴ Gotənaŋ Etiyen adà à huma à gay, agòf: "Mok uwana azlababa gami madzidziga tadzà à ahəŋ la fəta la abà, tagə la gəy lukut, uwana taduw à sahar aŋa makəs vok slawda à gəl, kà atà aŋa masəlay kà Zəzagəla agə la tataka aŋatà la abà. Gəy uwatà kà tadfahəŋ kà, bokuba uwana Zəzagəla apəhla à Musa, kà madfəhəŋ kalkal la uwana anəŋəŋ. ⁴⁵ La lig la ahəŋ, azlababa gami tavə gəy lukut uwaga à mayyi à tsəh ala aŋatà. Mayyi à tsəh ala uwaga kà Josu'e la uwana aguwa à atà à huma kà, mazaɔ kutso aŋa azlatsehay anik, uwana Zəzagəla akudək à atà la huma aŋatà. Gay gə la uwaga, gəy lukut adzà à ahəŋ la gudəŋ la abà tsərəh à zamana aŋa sufəl David. ⁴⁶ David abəzà vok mahamay aŋa Zəzagəla, adəval kudfa, kà masla aŋa maɔəzal tetəvi kà maŋalal mənŋ gəy Zəzagəla à Zəzagəla aŋa Yakuba.* ⁴⁷ Ama Salomon la uwana aŋəlal uwaga pəra."

⁴⁸ "Tekedika Zəzagəla uwana la zagəla la afik, adza à ahəŋ la gəy uwana la aku azladza taŋəlal aw. Bokuba uwana masla mapəhal gay à ahəl apəh. Sufəl Zəzagəla agòf kà:

⁴⁹ 'Zagəla kà kursi gulo, kutso kà slaka maf à asik gulo à ahəŋ. Tsəhay gəy ma uwala à uwana kaŋalaw à gi la? Slaka ma uwala asla kà gi aŋa maduw ləv la abà la?

⁵⁰ Gi la uwana gədfahəŋ azlatatak uwaga gesina aw takay?""*

⁵¹ "Hadfay, akul azlaməna madzadzəŋəh gəl ala, ləv aŋkul la sləm aŋkul kà, asa à atà matsən gay aŋa Zəzagəla dikiɔiki aw! Kakwesaw kà Masasəɔok aŋa Zəzagəla koksikoksi, bokuba aŋa azlababa aŋkul.*

⁵² Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl, azla ma uwala, azlababa aŋkul madzidziga tatəɔəbàh atà aw la? Atà tatakəfəh azlauwana, tasà à waŋ kà maz mas à waŋ aŋa dza dziriga lagonay bay, kà masla la uwanay katəwwal kaf à gəl, ŋgaha kakəfəw. ⁵³ Tekedik kà akul kà, Zəzagəla avà à akul mapəhay la ahəl aŋa azlamalika, ama kakəsəw aw."

Makəɔ Etiyen la akur

⁵⁴ Uwana maham à ahəŋ aŋa azlaməna sawaray tatsən gay uwaga kà, tapədf slif la tsəh ala, tapakàh ləv mənğa lakəl aŋa Etiyen. ⁵⁵ Ama Etiyen uwana mahənla ala gə la Masasədfok Zəzagəla, adzilə yewdi à zagəla, anəŋà mazləbay aŋa Zəzagəla, la Yesu matsizl à ahəŋ gə la ahəl kaf aŋa Zəzagəla lakəl. ⁵⁶ Etiyen agòdf: “Tsəbàwwal sləm: Gənəŋà zagəla kà zagəla mapəzlla ama ala gə, ŋgaha Kona aŋa dza dzawwa la ahəl kaf aŋa Zəzagəla lakəl.” ⁵⁷ Tawiyà la ndzəfa kà makəfal gəl à ahəŋ la manakàh à sləm à ama. Gesina aŋatà tahamàl à gəl. ⁵⁸ Tabayəŋ à uda la gudəŋ la abà, ŋgaha tadzəkà matsahay la akur kà makəday. Azlaməna makəday tahamà lukut aŋatà à slaka bəzi kohana, uwana sləm aŋha Sawul. ⁵⁹ Uwana tatsahay la akur kà Etiyen, adəv kufa kiya uwanay: “Sufəl Yesu, gəmətsay kà à ahəl aŋak à afik!” ⁶⁰ ŋgaha akədèdf à ahəŋ, azà kuda à zagəla awiyà: “Sufəl, katugw uwaga bokuba tsakana lakəl aŋatà aw!”, agòdf. La mapəh gay uwaga la gay ala, aməts.

8

¹ Makədf Etiyen kà, akəs à Sawul à gəl.

Sawul atərəb azlaməna gay Zəzagəla

La mavakay uwatà, matərəbay mənğa adzəkà à vok lakəl aŋa maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la Urusalima. Gesina aŋatà tasləhà gəl à ahəŋ la kutso Yahudiya ŋgaha la Samariya. Say azlaməna matapla pəra tatəm à Urusalima. ² Ama azladza dziriga talà Etiyen, ŋgaha tatùw mənğa. ³ Sawul awədf vok à uda kà mabəzl gəl à maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla à abà; adàhàh gày la gày, kà makas azlaməna madiŋal gəl à vok, azlazil la azlamisga gesina, kà mawats atà à daŋay.

Azlaməna Samariya tatsənəŋ gay marabəŋ

⁴ Azlauwana tasləhà gəl à ahəŋ kà, tauguzàhàh la kutso gesina kà maz gay marabəŋ. ⁵ Filip ahəd à Samariya, ŋgaha azà gay aŋa Kristu à azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ uwatà. ⁶ Maham à ahəŋ dza takəs gay aŋa Filip à mok uwana tatsənəŋ ŋgaha tanəŋəŋ azlanadzipo uwana adfahàhəŋ. ⁷ La kità azlamasədfok mawisiga tasàhà à uda la azlaməna dufvats la abà aŋuvaw la mawiyay, ŋgaha azlamagul à afik gə, la azladeri tawarà ala bay. ⁸ Marabay mənğa apakà vok la gudəŋ uwatà.

⁹ Dza anik la ahəŋ, dagay uwarà la gudəŋ uwatà, sləm aŋha Səmon. Masla kà avàlàh ləv à azladza à gay la Samariya la məzla aŋha. Masla kà: “Gi mən dza”, agòdf. ¹⁰ Gay gə la uwaga azladza la gudəŋ uwatà gesina, azlauwana azlaməŋga tagòdf à atà, la azlabəzaga gesina, tasləkàw masla, tagòdf kà: “Masla la uwana ndzəfa aŋa Zəzagəla uwana tazàlalla ndzəfa mənğa gə.” ¹¹ Tasləkàwàh masla mənğa kà uwana avàlàh ləv à azladza à gay la məzla aŋha dagay uwatà. ¹² Ama mok uwana tadìŋ gəl à gay marabəŋ uwana à vok, Filip azəŋ lakəl aŋa makoray Zəzagəla, ŋgaha lakəl aŋa sləm aŋa Yesu Kristu kà, tabəzà batem, azlazil la azlamis. ¹³ Səmon la gəl aŋha bay, adiŋal gəl à vok, abəzà batem, adzà à ahəŋ la slaka Filip, ŋgaha ləv avàlàhàl à gay mənğa la manəŋ azlamasəlay la azlanadzipo uwana Filip adfahàhəŋ.

¹⁴ Azlaməna matapla la Urusalima tatsənəŋ kà azladza la Samariya takəs gay aŋa Zəzagəla kà, tasləl à atà Piyer à awtày atà la Yuhana. ¹⁵ Mok uwana tabəzà à Samariya kà, tadəv kufa kà aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok kà atà aŋa mabəz Masasədfok Zəzagəla. ¹⁶ Kà uwana Masasədfok Zəzagəla adasa à ahəŋ, baməraka à gəl aŋa tekula aŋatà dadəŋ aw, tabəzà batem

la sləm aña Sufəl Yesu dadəñ pəra. ¹⁷ Gay gə la uwaga à uwana, Piyer atà la Yuhana tabək à atà ahəl à gəl, ñgaha mabəz Masasədok Zəzagəla.

¹⁸ Mok uwana Səmon anəñà Masasədok asà à gəl aña azlaməna madinał gəl à vok, à mok uwana azlaməna matapla tabək à atà ahəl à gəl kà, Səmon ayàh mabək sili à azla Piyer atà la Yuhana. ¹⁹ Agòd: “Vàw à gi ndzəda uwaga babay suwan, kà kəla uwabeyuwi uwana gədàbəkəł ahəl à gəl aña mabəz Masasədok Zəzagəla.” ²⁰ Ama Piyer awulàlla: “Zàlla la sili aňak, kà uwana kadzugw kà: Mavày aña Zəzagəla kà tasukway la sili, kagòd. ²¹ Humà gə aňak la ahəñ, la gay uwanay la abà aw. Kak kà, kak la sləray gami la abà aw, kà uwana ləv aňak la dziriga la huma Zəzagəla aw! ²² Pəh gay la ləv ala kà mawisiga aňak uwaga, dèv kudà à Sufəl, zlahaw kà masla amatsakan ala tsəhay madzugway aňak uwaga tak. ²³ Kà uwana gənəñəñ kà kadahən ala la mawisiga dehakakga, ñgaha kak mayà aña tsakana.” ²⁴ Kiya uwaga Səmon agòd à Piyer atà la Yuhana: “Kamkam, dèvəw kudà à Sufəl kà gi, kà gay uwana kapəhəw à gi aña mabəz à gi aw!”

²⁵ Piyer atà la Yuhana tapàh sayda aña Sufəl Yesu la maz gay marabəñ la Samariya, ñgaha tawulà à Urusalima. La tetəvi aňatà la ama kà, tapàhəh gay marabəñ lakəl aña Yesu la azlabəza gudəñ uwana la kutso Samariya la abà gesina.

Filip atà la slawpara aña məñ sufəl misga la Etiyopiya

²⁶ La lig aña uwaga la ahəñ, malika aña Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Filip, agòdal: “Filip, sà à afik, wul à gəl à agu, à tetəvi uwana à ama asà à uda la Urusalima ada à Gaza.” Tetəvi uwana tetəvi kəsaf. ²⁷ Filip atsizlla ala, ahəd. Tagagəm à tetəvi à ama la dza anik. Dza uwatà kà zil Etiyopiya, subaga, slawpara aña Kandantse, məñ sufəl misga la Etiyopiya. Asà à Urusalima kà masləkəw Zəzagəla. ²⁸ Agà la tetəvi mawul à mtəga aňha la tsəh, la dərkwə aňha la afik, adzenay la wakità aña masla mapəhal gay à ahəl Yesayya la abà. ²⁹ Masasədok Zəzagəla agòd à Filip: “Həd à slaka aňha, zà à vok à slaka aña dərkwə aňha!” ³⁰ Filip azà à vok à slaka aňha la mahoyay, ñgaha atsənà zil Etiyopiya uwaga adzenay la wakità aña masla mapəhal gay à ahəl Yesayya la abà. Anavàl à gay la: “Katsənà uwaga kadzenay ay?” ³¹ Kona uwaga agòdal: “Kakay gətsenəñ à baña dza adəpatgəla godega aňha aw ma? Sà à wan à slaka gulo à dərkwə la afik”, agòd à Filip. ³² Aganay à slaka uwana adzəñ la wakità la abà: ‘Agà bokuba tuwan uwana tadàla à makəday, bokuba bəzi tuwan uwana atuway à baña tatsəd aňidz aňha aw.

Kiya uwaga məslək, apokwà gay aňha aw.

³³ Tapəsəw, takəl ala ziruwì à gəl, tadükw ala seriya à gəl kà deyday pəra. Uwa à uwana adàslala vok aña matugway lakəl aña tsəhay aňha uwa? Kà uwana takəd à gəl à sifa aňha la gudəñ la vok.*

³⁴ Slawpara uwaga anavà Filip: “Kamkam, pəhgəla lakəl ma aña uwa masla mapəhal gay à ahəl apəhay uwa? Apəhay ma lakəl aňha, awma lakəl aña dza anik ay?” ³⁵ Filip adzəkà lakəl aña uwana dza uwaga adzenay la wakità la abà, azàla gay lakəl aña Yesu. ³⁶ Uwana taday, taday kà, tabəzà à iyaw à vok, la abatà slawpara agòd: “Tsa iyaw la uwanay, ma mana à uwana adəd à gi gay à ahəñ kà mabəz batem ma?” ((³⁷ Filip agòdal: “Baña kadiñal gəl à vok la ləv aňak gesina kà, kaslala vok kà, mabəz batem.” Kona uwaga awulàlla: “Gədiñal gəl à vok, kà Yesu Kristu kà Kona aña Zəzagəla.”)) ³⁸ Ñgaha la abatà: “Tsizlla dərkwə à ahəñ”, agòd

* 8:33 8.33 Yesayya 53.7-8

à magamza anha. Filip atà la slawpara tasà à ahəŋ, tahàd à iyaw à abà, ŋgaha Filip adahàlla batem. ³⁹ La mok uwana tasà à uda la iyaw la abà kà, Masasəfok Sufəl Zəzagəla azəbà Filip ala dzəgasl. Slawpara anəŋəŋ aya aw, ama adà anha la marabay. ⁴⁰ Batsàrà kà, Filip anəŋla kà agà la Azot. Kiya uwaga aguwaħ la azlagudəŋ la abà gesina, kà maz gay matsidəyga la slaka gesina tsəràh uwana abəzà Zəsare.

9

Mapəh gay la ləv ala anə Sawul

¹ La mok uwatà, Sawul asakà matərəbəŋ la makad azlaməna matapla la slaka Sufəl Yesu aw. Ahàd à slaka məŋ madzahaga anə azlaməna mav tatak à Zəzagəla. ² Anavà patanti, kà anə gəy madəv kuda la Damas, kà makas azladza uwana tanəfa Yesu, azlazil la azlamis gesina, kà madla atà à Urusalima.

³ Mok uwana adabəz à patanti uwaga kà, atsizilla ala, kà mad à Damas. La tetəvi la ama, uwana azlabəzay, katskats məŋ udfaka asà à ahəŋ la zagəla, aùd la slaka anha. ⁴ Atədf à vəfah, ŋgaha atsənà kuda uwana agòfal: “Sawul, Sawul, kà mana katərəb gi ma?” ⁵ Anəv, agòfal: “Kak uwa, Sufəl?” Kuda uwaga agòfal: “Gi Yesu uwana katərəbəŋ.” ⁶ Ama agòfal: “Sà à afik, həd à gudəŋ à abà, la abatà la uwana tadəpəh à ka uwana kadəfəhəŋ.” ⁷ Azlaməna mauguzahay atà nna tagudəkəhla, taslala vok kà mapokw gay aw, tatsənà mabəfma, ama tanəŋà dza aw. ⁸ Sawul asà à afik la vəfah, apəzl yewdi, ama aslala vok kà manəŋ tatak aw. Takəs à ahəl kà madla à Damas. ⁹ Tsəràh mavakay makə, aslala vok kà manəŋla aw, azùw ŋgaha asà tatak babay aw.

¹⁰ Masla asik anik la ahəŋ la Damas uwana sləm anha Ananiyas. Sufəl Zəzagəla apəhal la masasiŋay, agòfal: “Ananiyas, Ananiyas!” “Awway, gi la uwanay, Sufəl gulo”, Ananiyas agòfal. ¹¹ Sufəl Zəzagəla agòfal: “Katskats, həd lagonay à bəzi barama tərraga à ama. Lakay anə Yudas, dza uwana sləm anha Sawul zil Tarsus, adəv kuda lagwa, dfanəv. ¹² Kiya uwaga la masasiŋay kà, Sawul anəŋà dza anik, uwana sləm anha Ananiyas adà à gəy kà mabəkəl ahəl à gəl, kà masla anə manəŋla aya.” ¹³ Ananiyas agòfal: “Sufəl, azladza anuvaw tapəh à gi lakəl anə dza uwaga, lakəl anə uwana adahəŋ à azlaməna manəfay anək à vok la Urusalima. ¹⁴ ŋgaha asà à waŋ à abanay la patanti, uwana la ahəl azlamədzahaga anə azlaməna mav tatak à Zəzagəla la Urusalima tavəl, kà makas azladza uwana tatsəl sləm anək à gay.” ¹⁵ Ama Sufəl Zəzagəla agòfal: “Həd, kà uwana gədazəb masla, ŋgaha gədəpakəŋ ala, kà masla mapəhla gi ala, la slaka azlatsəhay anik anik, la azlasufəl anətà, ŋgaha la tsəhay Isərayel. ¹⁶ Gi la gəl gulo gədəpəh ala ŋgərpə uwana adəsəy kà gi.”

¹⁷ Kiya uwaga Ananiyas ahàd, adà à gəy uwatà à agu, abək ahəl à Sawul à gəl, agòfal: “Deda Sawul, Sufəl Yesu uwana apəhakala vok la tetəvi la ama à uwana katsà à waŋ, masla la uwana asləl gi à waŋ, kà kak anə manəŋla aya, ŋgaha kà kak anə magay mahənlaga la Masasəfok Zəzagəla.” ¹⁸ Katskats tatak anik bokuba mafafətay anə kilfi anis à Sawul la adi ala, ŋgaha anəŋla aya. Hadzak, asà à afik ŋgaha tadəhalla batem. ¹⁹ La lig la ahəŋ azùw tatak may, ŋgaha abəzà à ndzəfa aya.

Sawul apəh gay Zəzagəla la Damas

Sawul asəf la azlaməna madinjal gəl à vok ŋuv la Damas. ²⁰ Katskats adzəkà mapəhəh gay Zəzagəla la azlagəy madəv kuda la aku, la mapəhla

ala, kà Yesu kà Kona aña Zəzagəla. ²¹ Azladza uwana tatsəḅal sləm gesina, ləv avàlàh à atà à gay, tagòḑ: “Uwaga kà dza uwana atərəḅàhà azladza la ndzəḑa la Urusalima, azlauwana takəs gay aña Yesu aw takay? Nğaha asà à wañ à abanay kà aña makas atà la madla atà à mən madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla aw takay?”

²² Ama Sawul azàñ la ndzəḑa koksikoksi la mad à huma à gay, azla Yahudiya uwana tadzà à ahəñ la Damas, tasəl uwana tawulàlla aya à mok uwana apəhatàla kà Yesu kà Kristu aw.

²³ Uwana adasafni kà, azla Yahudiya takəs sawaray kà makəḑay. ²⁴ Ama atsənà uwana tatsənàñ à vok kà madahallañ à vok. Kəla mavakay la mahənay tanəñla gay gamagày aña huḑ gudəñ kà makəḑay. ²⁵ Kiya uwaga la vəḑ vərđi anik, azlaməna asik aña tazəḅ, tafà à takosà à abà, tadzilà à ahəñ la gəl zlagam, uwana takəslla gay à huḑ gudəñ à adi.

Sawul la Urusalima

²⁶ Mok uwana Sawul adawul à Urusalima kà, ayàh maham gay à vok la azlaməna matapla; ama guba akəs à atà gesina, kà uwana tadiñal gəl à vok, kà masla ndzer kà adapaka masla manəḑ Yesu aw. ²⁷ Ama Barnabas akəs à tsəh, adàlla à slaka azlaməna matapla la slaka Yesu, nğaha atùgw à atà godega manəñ Sufəl Yesu aña Sawul la tetəvi la ama, nğaha la uwana Sufəl Yesu aḅadalmà. Apəh à atà gay lakəl aña mawad vok à uda aña Sawul uwana azà gay aña Yesu la Damas aya. ²⁸ Dagay kaslà uwatà kà, Sawul adà à atà à adi, tauguzàhàh la gudəñ Urusalima kà maz gay aña Sufəl Yesu. ²⁹ Nğaha apàhàh à azla Yahudiya uwana tapəh gay Gərək la mabay vok gay la atà babay, ama atà kà, tayàh kà makəḑay. ³⁰ Mok uwana azladedə tatsən uwaga kà, talakà Sawul à Zəsare, nğaha tasləl à Tarsus.

³¹ Kiya uwaga azlaməna madiñal gəl à vok la kutso Yahudiya, la Galili, la Samariya gesina tadzà à ahəñ la lapiya, kokuḑa matərəḅay. Tadzərəḑàh ala, tadzà à ahəñ la mahoy à adi aña masləkaw Sufəl Zəzagəla la abà, tasəg ala la mazlakay aña Masasəḑok Zəzagəla.

Mawurla aña Ene

³² La kaslà uwatà Piyer auguzàhàh la azlagudəñ la abà gesina. Vərđi anik, ahàḑ à slaka azlaməna madiñal gəl à vok uwana tadzà à ahəñ la Lidda. ³³ La abatà dza anik uwana sləm aña Ene la ahəñ. Magul à afik gà dagay mavay mtəgis agà la slaka mahən à ahəñ. ³⁴ Piyer agòḑal: “Ene, Yesu Kristu awur ka ala! Sà à afik, kakəl slaka mahən à ahəñ aña kà abà!” Hadzak Ene asà à afik. ³⁵ La abatà azlaməna madz à ahəñ la Lidda nğaha la azlauwana la vaday Saron tanəñàñ gesina aña tapəh gay la ləv ala la huma aña Sufəl Yesu.

Mawulla Dorkas à uda

³⁶ Mis anik la ahəñ la Yoḑe sləm aña Tabita, (Sləm uwaga la gay Gərək Dorkas, uwana asal magoḑay Pəkur) Masla kà aḑahàhà azlasləray dzəḅa aña səla aw gà la mazlakay kuda. ³⁷ La kaslà uwatà ḑuvats akəs, nğaha aməts. La mok uwana tapàlal vok kà, tahənàñ à gày, uwana à agu lakəl aña gày anik. ³⁸ Uwana azlaməna madiñal gəl à vok la Yoḑe tatsənàñ kà Piyer la Lidda, nekwa la gudəñ uwaga kà, tasləlal azladza səla à tsəh la gay: “Məḑəv à ka kuḑa, sà à wañ à mtəga gami la katskats.” ³⁹ Piyer anəfà à atà la katskats. Mok uwana tabəzà awtày kà, tadàla à gày uwana à afik tahənàñ à agu. Azlamis kuḑa gesina tadà à awtày à slaka aña la mataway; tapàhalla azlanenewi, nğaha la azladebdebi uwana Dorkas atsàh à mok uwana aləg la sifa. ⁴⁰ La abatà Piyer akuḑəkàh azladza à

uda, ngaha akəfèd à ahəj, adəv kuɖa, agolà à huma à slaka mazimnekid: “Tabita, sà à afik!”, agòɖal. Tabita apəzl yewdi, uwana anəj à Piyer à adi, asà à afik, adzà madzay. ⁴¹ Piyer akəs à ahəl, ngaha azlakəj kà matsizlləj ala. La lig la ahəj Piyer azàla azlamis kuɖa la azlaməna madijəl gəl à vok, apəhatàla kà agay la sifa. ⁴² Uwaga asəlla à vok la Yope gesina, ngaha azladza anjvaw tadij gəl à Sufəl Yesu à vok. ⁴³ Piyer kà asəf mənja la gudəj Yope la mtəga anja Səmon, masla masəɖ zlap.

10

Piyer la mtəga Korneliyus

¹ Dza la ahəj la Zəsare, sləm anja Korneliyus, masla kà zil Rom, mənja anja azlaslodzi dzim anja maham à ahəj slodzi, uwana tazalal ala maham à ahəj Italiya. ² Masla awoyà Zəzagəla, asləkəw Zəzagəla la azlaməna huɖ gəy anja gesina. Azləkəh azlaməna kuɖa uwana azlatsəhay Yahudiya, ngaha adəv kuɖa à Zəzagəla koksikoksi. ³ La gay mokokhu vərđi anik la sa makər, masasiñay asasiñla, anəjə malika anja Zəzagəla adagay à slaka anja ngaha agòɖal: “Korneliyus!” ⁴ Anəzəz malika la masukulay, ngaha agòɖal: “Kak uwa, Sufəl gulo?” Malika awulàlla: “Zəzagəla adatsən madəv kuɖa anjak la mazlakəh azlaməna kuɖa anjak, ngaha lagwa kà kawùllal à gəl. ⁵ Lagwa kà, sləl azladza à Yope kà mazal Səmon uwana ‘Piyer’, tagòɖal. ⁶ Ahənay kà la mtəga Səmon masla masəɖ zlap, uwana gəy anja kà la gay dərəv.” ⁷ Mok uwana malika uwaga abəɖalmà, adada anja kà. Korneliyus azəl azlamagamza anja səla, la slodzi tekula uwana anəjəl, masla bay, awoyà Zəzagəla. ⁸ Atùgw à atà uwana apakà vok gesina, ngaha asləlla atà à gudəj Yope.

⁹ Kiya uwaga tatsizlla ala, tahəd à Yope. La bebəj gə, mok uwana tazlabəz Yope kà, Piyer bay kà, ahəd à gəl gəy à afik kà madəv kuɖa la tataka afats. ¹⁰ May akəs Piyer, asəl mazuw tatak may. A mok uwana tadzəkà matal tatak, à uwana masasiñay asasiñla. ¹¹ Anəjə zagəla apəzlla vok, ngaha tatak anik asà à ahəj: Magol mən tatagə bokuba peteli gay dzika ufaɖ mawaɖ à ahəj ala gə, afà à vok à vəɖah. ¹² La huɖ anja kà kəla tsəhay tatak asik ufaɖ la abə gesina, la azlatatak uwana taday la huɖ, ngaha la azlatsəhay tatak uwana tahoyay gesina. ¹³ Ama Zəzagəla agòɖal: “Sà à afik, kakəɖ, ngaha pəɖ zlə, Piyer!” ¹⁴ Ama Piyer agòɖ: “Awan, kiya uwaga aw, Sufəl gulo, kà uwana ɖikiɖiki gəɖapaɖ tatak àlàhga aw, asləh!” ¹⁵ Agòɖal aya: “Kapakəj ala bokuba àlàhga à uwana Zəzagəla adapakəj ala tsidəja aw.” ¹⁶ Uwaga aɖahà vok asik makər, ngaha la lig la ahəj la kirim yewdi tatak uwaga awul à zagəla.

¹⁷ Piyer adzùgw godega anja uwana masasiñay uwaga asəl mapəhalla. Ama la kaslə uwatà kà, azlaməna masləlay anja Korneliyus tanavahay la slaka azladza: “Lala à gəy anja Səmon masla masəɖ zlap la?”, tagòɖay. Tsa mok uwaga kà, atà la gay gamagəy anja. ¹⁸ Tazələh, ngaha tanəv: “La abanay à Səmon uwana tazalalla Piyer ahənay ay?” ¹⁹ Piyer aləg la madzugway anja masasiñay uwaga la abə, uwana Masasəɖok Zəzagəla agòɖal: “Nəjəj, azladza makər la uwaga tayəh ka la gay gamagəy la uda. ²⁰ Sà à afik, dā à ahəj, kadaw akul nna, kokuɖa matsurəkway, kà uwana gi la uwana gəsləlla ka atà à wan!” ²¹ Piyer asà à ahəj à slaka azladza uwaga, ngaha agòɖ à atà: “Gəga la uwanay à uwana kayhaw gi. Mana kasawka à wan ma?” ²² Tagòɖal: “Məsà à wan kà, Korneliyus mənja anja azlaslodzi dzim, la uwana asləlla anu à wan. Masla kà dza

dziriga, uwana azlèb Zəzagəla, uwana azla Yahudiya gesina kà: ‘Dza’, tagòdʒal. Malika aña Zəzagəla apəhal gay, kà masla aña mazala à ka, kà kak aña mapəhal uwana asa à ka mapəhal.” ²³ Ngaha Piyer adàla atà à gày, avà à atà slaka mahən à ahəŋ. La bebəŋ gà, takəs tetəvi, tahàd atà nna. Azladedə anik, la tataka azladza la abà la Yope, talakà à atà. ²⁴ La bebəŋ gà aya tabəzà Zəsare. Korneliyus babay kà adahama gay azladza à vok la azlahudʒ gày aŋha gesina kà makud atà. ²⁵ Uwana Piyer adà à gày kà, tagagàm la Korneliyus, atədʒ à huma aŋha, akədèdʒal à ahəŋ. ²⁶ Ama Piyer akəs à afik la magòdʒal: “Sà à afik, gi kà bə gi dza kiya kak bay.” ²⁷ Kiya uwaga tadà à huma à gay la mabadʒma la abà la Korneliyus, ŋgaha tsəràh à uwana tahamà gay à vok takuday. ²⁸ Agòdʒ à atà: “Kasəlaw kà zil Yahudiya aña madz à ahəŋ la azlatsəhay anik, kà zlazladʒa, ama Zəzagəla apəh à gi kà gəpak tsəhay dza anik ala kà àlàhga, gəda à gày aŋha aw, gəgòdʒay aw. ²⁹ Gay gà la uwaga mok uwana kazàlāw gi kà, gəsa à waŋ kokudə madzurəkway. Lagwa ma, kà mana kazàlāw gi mi?”

³⁰ Korneliyus awulàlla: “Adagay mahəŋay ufaɖ lakana, bə la kaslā uwanay gədəv kudə la mtəga gulo la sa makər aña mokokhu. La kirim yewdi kà, dza anik adatsakwàh la lukut mawutsəɖay gə la vok la huma gulo. ³¹ Ngaha agòdʒ à gi: Korneliyus, Zəzagəla atsənà madəv kudə aŋak, ŋgaha mazlakay aŋak uwana kazlakàh à azlaməna kudə adawullal à gəl. ³² Lagwa kà, sləl azladza à Yope kà mazal Səmon uwana tazalalla Piyer. Adza à ahəŋ la mtəga Səmon, masla masadʒ zlap, uwana gày aŋha la gay dərəv. ³³ Katskats gəsləl azladza à awtəy, kà mazal à ka. Kadəhəŋ delga la mas à waŋ aŋak. Lagonay kà, anu la uwanay gesina gami la huma aña Zəzagəla, kà matsəb sləm à uwana Sufəl apəh à ka, kà mapəh à anu gesina zlà.”

Mapəhay aña Piyer la mtəga Korneliyus

³⁴ Piyer adzəkà mabadʒma, agòdʒ: “Lagwa kà, gədasəlay kà Zəzagəla kà avàh à dza mavahay aw. ³⁵ Kəla dza tsəhay uwala beyli uwana adiŋal gəl à vok, ŋgaha adəh dziriga kà, ahəɖal à adi. ³⁶ Hadʒay, kasəlaw kà Zəzagəla asləl gay aŋha à slaka azla Isərayel, uwaga kà gay matsidəyga à uwana məslalà vok aña magla lapiya la Zəzagəla, kà madegolay Yesu, uwana asəlla anu vok la Zəzagəla, uwana Sufəl aña dza gesina. ³⁷ Gay matsidəyga uwanay adzəkà vok la Galili, la lig aña batem uwana la ahəŋ Yuhana azəŋ, ŋgaha asləhə gəl à ahəŋ la kutso Yahudiya. ³⁸ Kasəlaw à uwana Zəzagəla asləl Masasəɖok aŋha à ahəŋ, à Yesu zil Nazaret à gəl, ŋgaha kasəlaw babay, à uwana Yesu auguzàhəh la azlagudəŋ la abà gesina la madehəŋ delga la mawar azladza uwana ala, atà la ahəl aña seteni. Ndzer kà, Zəzagəla agà la masla. ³⁹ Gesina gami kà, anu azlaməna sayda aña tatak uwana adəhəhəŋ la Urusalima, la kutso aña azla Yahudiya la abà gesina. Takəɖ masla la mazləl à ahəf à adi. ⁴⁰ Ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay la mahəŋay makər, ŋgaha avəl ndzəɖa kà mapəhla vok ala. ⁴¹ Ama azladza gesina tanəŋəŋ aw, anu uwana atsatsəmənì anu la madzəka, kà anu aña magay azlaməna sayda pəra, mənəŋəŋ. La lig aña uwana Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay kà, məzùw, məsà la slaka gə anina. ⁴² Ngaha apəh à anu à vok à abà kà maz gay marabəŋ à azladza, ŋgaha kà mapəhla ala kà Zəzagəla afə Yesu à ahəŋ, kà masla seriya lakəl aña azladza uwana la sifa, ŋgaha lakəl aña azlauwana tamatsay. ⁴³ Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza gesina tapəh

lakəl aŋha: Kəla dza uwana adiŋ gəl à Yesu à vok kà, Zəzagəla adàmatsalla tsakana aŋha ala, kà sləm aŋa Yesu.”

Azladza uwana azla Yahudiya aw, tabəzà Masasəfok Zəzagəla

⁴⁴ Mok uwana Piyer aləg la maβadma la abà kà, Masasəfok Zəzagəla asà à gəl aŋa azladza uwana tatsəb sləm à gay aŋha gesina. ⁴⁵ Azla Yahudiya uwana tadiŋ gəl à Yesu à vok, azlauwana tanəfà Piyer à waŋ kà, ləv avàlàh à atà à gay, kà Masasəfok, uwana Zəzagəla avà à azladza uwana azla Yahudiya aw bay. ⁴⁶ Kà uwana tatsənà atà tazləb maslay aŋa Zəzagəla la azlagay mələk gə, uwana tatəpla aw. Piyer agòd: ⁴⁷ “Lagwa ma məslala vok aŋa madəf gay à azladza uwanay à ahəŋ kà madəhatəŋ batem aŋa iyaw, tsa tabəzà Masasəfok Zəzagəla bokuba anu ay?” ⁴⁸ Ngaha avà tetəvi kà madəh à atà batem la sləm aŋa Yesu Kristu. Ngaha tanavàl à masla aŋa madzin à ahəŋ atà nna.

11

Piyer apəhla uwana ala apaka vok la mtəga Korneliyus la huma

aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok la Urusalima

¹ Azlaməna masləlay la azlaməna madiŋal gəl à vok uwana tadzà à ahəŋ la Yahudiya tatsənəŋ kà azladza uwana azla Yahudiya aw babay takəs gay Zəzagəla. ² Uwana Piyer adawul à Urusalima kà, azla Yahudiya uwana tadiŋ gəl à Yesu à vok taslàhàla vok. ³ Tagòdàl: “Kahàd à tataka aŋa azladza uwana à abà, makadav atà à uda gə aw, ngaha kazùw aw tatak may akul nna?!” ⁴ Kiya uwaga Piyer adzəkà matugw à atà godega aŋha takwatokw lakəl aŋa uwana apakà vok gesina. Agòd à atà:

⁵ “Gi, kà gi la Yoŋe, mok uwaga gi la madəv kudà la abà kà, masesiŋay asesiŋla gi. Gənəŋà tatak anik asà à ahəŋ la zagəla, asà à slaka gulo. Tatak uwatà kà bokuba magol peteli, mawad à ahəŋ ala gə, kəla gay dzika ufađ nna, asà à ahəŋ la zagəla, asà à slaka gulo. ⁶ Gənərəz huđ aŋha la haŋkəli kà, gənəŋà azlatatak uwana la asik ufađ, azlatatak fəta la azlauwana taday la huđ, ngaha la azlauwana tahoyay la zagəla. ⁷ Ngaha gətsənà kuda aŋa Zəzagəla agòd à gi: ‘Piyer, sà à afik, kəđ ngaha pàd!’ ⁸ Ama gəwulàlla: ‘Awaŋ, kiya uwaga aw, Sufəl gulo, đikidiki tatak àlàhga adada à gay gulo à awtəy aw, aslèh!’ ⁹ La abatà kuda uwaga atsən à ahəŋ aya: ‘Kapakà tatak uwana ala Zəzagəla adapakəŋ ala tsidəŋa kà àlàhga aw!’ ¹⁰ Adəfahà vok asik makər, ngaha la lig la ahəŋ, tatak uwaga awul à zagəla gesina. ¹¹ La kaslà uwatà azladza makər tasà à waŋ à gəy, uwana à abà gi lakay. Taslèlla atà à waŋ kà dagay la Zəsare kà mayàh gi. ¹² La abatà Masasəfok Zəzagəla agòd, gənəfà atà, kakwes aw. Kiya uwaga azladedə mukwà talaka gi babay à Zəsare, gesina gami mədà à gəy la mtəga Korneliyus. ¹³ Uwana Korneliyus adanəŋ anu kà, adzəkà matugw anu gay lakəl aŋa malika uwana adà à mtəga aŋha, atsizilla à ahəŋ, agòdàl: ‘Sləl azladza à Yoŋe, kà mazalay à Səmon uwana tazalalla Piyer. ¹⁴ Adəpəh à ka ala gay uwana kadəbəla la azlaməna huđ gəy aŋak gesina.’ ¹⁵ La abatà gədzəkà mapəh à atà. Masasəfok Zəzagəla asà à atà à gəl bokuba uwana asà à anu à gəl babay suwaŋ, dagay uwarà. ¹⁶ La abatà kà, awul à gi à gəl lakəl aŋa uwana Sufəl Zəzagəla apəh:

‘Yuhana adəfahəŋ batem la iyaw, ama akul kadəbəzaw batem kà la Masasəfok Zəzagəla.’

¹⁷ Ndzer, Zəzagəla avà à atà Masasəfok aŋha bokuba uwana avà à anu à mok uwana mədəŋ gəl à Sufəl gami Yesu Kristu à vok. Ngaha ma, gi ma

gi uwa, kà madəf gay à Zəzagəla à ahəŋ uwa?" ¹⁸ Mok uwana tatsən gay uwaga kà, tadzà à ahəŋ titi, ŋgaha tazləbà Zəzagəla la magodfay: "Haday kà, Zəzagəla adavà tetəvi à azladza uwana azla Yahudiya aw babay, kà atà aŋa mapəh gay la ləv ala, kà atà mabəzal sifa adəv gay aw, haday."

Azlaməna madiŋal gəl à vok la Antiyews

¹⁹ Azlaməna madiŋal gəl à vok tasləhà gəl à ahəŋ kà makəf Etiyen, uwana takəf. Azlaanik la tataka aŋatà la abà tadà à Fenesəya, ŋgaha à Sipəre, ŋgaha à Antiyews. Ama tazà gay Zəzagəla kà à azla Yahudiya pəra. ²⁰ Ama azlaməna madiŋal gəl à vok anik uwana la Sipəre la azlauwana la Səren, tahàd à Antiyews, ŋgaha tazà gay marabəŋ lakəl aŋa Yesu Kristu à azlauwana azla Yahudiya aw. ²¹ Ndzəfa aŋa Sufəl Zəzagəla agà la atà, azladza aŋuvaw tapəh gay ləv ala, tadiŋ gəl à Sufəl Yesu à vok.

²² Mok uwana gay uwaga adatsən à azlaməna madiŋal gəl à vok la Uru-salima kà, tasləl à atà Barnabas à awtày à Antiyews. ²³ Uwana adada à awtày kà, arəb məŋga, kà uwana Zəzagəla apisà gay à azlaməna madiŋal gəl à vok à vok, kiya uwaga Barnabas adzərədfəh atà ala, kà atà aŋa mahoy yewdi aŋa Zəzagəla la manəfay la ləv tekula. ²⁴ Barnabas kà dza delga gə, mahənlaga la ndzəfa aŋa Masasəfok Zəzagəla, ŋgaha la madiŋal gəl à vok. Azladza aŋuvaw tanəfà Sufəl Zəzagəla.

²⁵ Barnabas ahàd kà mayəh Sawul la Tarsus. ²⁶ Uwana adabəzal, asəlla à Antiyews. Atà səla nna, tadzà à ahəŋ mavay tekula la abatà, kà atà səla aŋa matapla azlaməna gay Zəzagəla la matsetsehàh atà ala aŋuvaw la Antiyews. La uwana, azlaməna matapla tadzəkà mazalalla la sləm: Azlaməna madiŋal gəl à vok.

²⁷ La zamana uwatà azlaməna mapəh à atà gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapəh à azladza, tasəhà à waŋ la Uru-salima, tadàh à Antiyews. ²⁸ Tekula aŋatà uwana sləm aŋha Agabus, atsizilla ala, la ndzəfa aŋa Masasəfok Zəzagəla agòf: "Magol may atsa à waŋ à gudəŋ à vok gesina." (Apakà vok la zamana makoray aŋa məŋ sufəl Kələd) ²⁹ Kiya uwaga azlaməna matapla tatsənà vok gay kà kəla uwabeyuwi aŋatà avà uwana aslala vok kà masləl à azladedə uwana la may la abà la kutso Yahudiya. ³⁰ Uwana tadəh uwaga, tasləl Barnabas atà la Sawul kà madla sili uwaga à slaka azlamasiga la kutso Yahudiya.

12

Takəs Yakuba ŋgaha taduw Piyer à daŋay

¹ La zamana uwatà Sufəl Herod adzəkà matərəb azlaməna madiŋal gəl à vok, ² akəf Yakuba, deda aŋa Yuhana la katsakar. ³ Uwana anəŋəŋ kà, akəs à azla Yahudiya à gəl kà, akəs Piyer aya. (Kaslà uwaga agà mavakay aŋa Pain uwana tatak makəslin la tsəh aw) ⁴ Bokuba uwana akəs à azla Yahudiya à gəl, à uwana Herod akəs Piyer, aduw à daŋay. "Nəŋəwla!", agòf à azlaslodzi. Atà azlaslodzi tatsək ala madzəga ufaď, kəla slaka kà, slodzi ufaď ufaď, kà uwana asəl madalla à huma aŋa azladza à baŋa madəvaday Paska adədəv à gay. ⁵ Azlaslodzi tanəŋla Piyer la daŋay, ama azlaməna madiŋal gəl à vok tada à huma à gay la madəv kuďa à Zəzagəla la ləv tekula kokuďa masakal.

Piyer asa à uda la daŋay

⁶ La mahənay uwana naka Herod adala Piyer à huma à azladza, Piyer la madzəhal gə la tataka azlaslodzi səla la abà, mawodəŋ à ahəŋ gə la mazakazak səla, ŋgaha azlaməna manəŋla bay atà la slaka aŋatà la abà la

gay gamagày. ⁷ La kirim yewdi, malika aña Sufəl Zəzagəla apəhla vok ala, magol udfaka aùd la gày dañay la aku. Malika afetekà Piyer, atsənəñ ala, agòdɔl: “Sà à afik, katskats!” Azlamazakazak tanəsəl à ahəl ala. ⁸ Ngaha malika agòdɔl: “Wàdɔl parapara anjak à tsəh, ngaha wàdɔhà kwimik anjak!” Piyer adfahəñ kiya uwaga, ngaha malika agòdɔl: “Dùw dəbdebi anjak à vok, ngaha kà nəfà gi!” ⁹ Piyer asà à uda la gày dañay la aku la manəf malika. Asəl kà uwaga malika adfehəñ kà dziriga aw. Gəl anha agòd kà: ‘Masesinjay la uwana asesinjala à gi’, agòd. ¹⁰ Tatsəd à azlaslaka azlaməna manəñla teraņa la vok ala, azlamasəla la vok ala, ngaha tabəzà à gay gamagày aña adà à vok, adà à huɔ gudəñ. Gamagày uwaga apəzlla vok la ahəl anha la huma anətà, ngaha tasà à uda. Tadà à barama à ama. La abatà malika asək à Piyer à ahəñ.

¹¹ Uwana Piyer adavəh gəl ala lakəl aña uwana apakà vok kà, agòd: “Ndzer, Zəzagəla asləl malika anha à wañ kà mapəl gi ala la ahəl aña Herod, ngaha la mawisiga uwana la abà gesina azla Yahudiya tayəhla gi kà madəhgəñ à vok gesina.”

¹² Uwana adavəh gəl ala kà, ahəd à mtəga Mariyama, iyə aña Yuhana uwana tazalalla Mark, la slaka uwana azladza anjvaw tahamà gay à vok kà madəv kuda. ¹³ Piyer atsizlla à gay gamagày adəfəñ, ngaha masla sləray misga, uwana sləm anha Rode, azà vok à gay gamagày à huɔ kà mapəzlay. ¹⁴ Katskats asəl kuda aña Piyer, arəb mənğa, ama apəzl gamagày aw adùw vok à gày, kà mapəh à azladza kà Piyer la uda la gay gamagày. ¹⁵ “Kak kusoñu!” Ama masla kà, agəfəñ afik ndzer kà, bə masla. Ngaha tagòdɔl: “Uwaga malika anha!” ¹⁶ Tekedik Piyer asək à madəf à gay gamagày aw. Uwana tapəzl gamagày tanəñəñ kà, tsa masla, ləv avələh à atà à gay gesina. ¹⁷ Piyer adzilə ahəl à zagəla, akokòt à atà à ahəl à adi, kà atà aña madz à ahəñ titi, ngaha adzəkà matugw à atà uwana Sufəl Zəzagəla adfahəñ kà masəla à uda la dañay la abà. Agòd à atà aya: “Kadəpəhaw à Yakuba, ngaha à azladedə anik aya babay.” La lig la ahəñ, asà à uda, adà anha à slaka anik.

¹⁸ Uwana məl adawulla kà, gəl akəɔf à azlaslodzi à vok: “Kakay Piyer adà anha ma?”, tagòfəh à vok. ¹⁹ Herod ayəh, ama abəzal aw. Anavəh azlaməna manəñla la gay ala, ngaha avà tetəvi kà makəɔf atà. La lig la ahəñ masla à Herod ahəd, adzà à ahəñ la Yahudiya ngaha la Samariya.

Mamətsay aña Herod

²⁰ La mok uwatà kà, azlaməna gudəñ Tir la azla Sədon tayəh matsən vok gay la Herod, kà uwana la abatà la uwana tabəz tatak may anətà. Kà uwana Herod la mapak ləv gə lakəl anətà. Tasà à wañ, takəs dza anik uwana à ahəl, masla manəñla huɔ gày aña Sufəl, uwana sləm anha Bəlastus. Ngaha tahəd à slaka Herod kà manav məsəl vok. ²¹ La abatà Herod akədəv à atà kaslà à ahəñ, kà mapəh à atà gay. La mavakay uwatà, atsəkəw à lukut sufəl anha à abà, ngaha adzà madzay la kursi sufəl anha la afik, ngaha apəh à atà gay la kuda zləkkà. ²² Maham à ahəñ dza agòd: “Uwaga kà mabəɔma aña dza asik aw”, tagòd, “Ama aña zəzagəla.” ²³ Uwana Herod atsənə uwaga kà, adəf à gay ləv. Gay gə la uwaga malika aña Zəzagəla adùwal dɔvats à gəl, maduwari azùw à gay, ngaha aməts, kà uwana azləbà gəl anha bokuba Zəzagəla.

²⁴ Kiya uwaga gay aña Sufəl Zəzagəla azigəñ kaykay aya.

²⁵ Mok uwana Barnabas atà la Sawul tadəvla sləray anətà à gay la gudəñ Urusalima, tawùl à lig ngaha tazəb Yuhana uwana à tsəh, tazalalla Mark.

13

Tahəl azla Barnabas atà la Sawul kà mad madàh sləray

¹ La tataka maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la abà la Antiyews kà, azlaməna mapəh à atà gay à ahəl la ahəŋ kà mapəh à azladza, ŋgaha la azlaməna matapla: Barnabas, Səmeyyon uwana sləm aŋha marsiga, Lutsəyus zil Səren, la Manayen uwana tazigəŋ la slaka gə la Herod sufəl, ŋgaha Sawul. ² La vərđi anik, uwana tadəv kuđa à Zəzagəla la makəs nəlay, Masasəđok Zəzagəla agòđ à atà: “Bèkàw gi, azla Barnabas atà la Sawul à fəta à awtəy kà mahənəŋ sləray uwana ala, gəzàlla atà ala.” ³ Uwana takəđ gəl à madəv kuđa la makəs nəlay, tabək atà à ahəl à gəl, ŋgaha tasləl atà à sləray à abà.

Barnabas atà la Sawul la gudəŋ Sipəre

⁴ Bokuba uwana Masasəđok Zəzagəla asləl azla Barnabas atà la Sawul, tahəd à gudəŋ Səloyseya, la abatà tahəd à kəslah iyaw à afik kà maday à gudəŋ uwana à afik la tataka iyaw la abà, sləm aŋha Sipəre. ⁵ Mok uwana tabəzay à Salamin, tadzəkà mapəh gay Zəzagəla la azlagəy madəv kuđa aŋa azla Yahudiya la aku, Yuhana, uwana tazalalla Mark, azlək atà la sləray.

⁶ Taguwà à uda la gudəŋ uwatà la abà tsərəh à Pafos. La abatà tabəzà mēzla anik à gəl uwana sləm aŋha Bar-Yesu, zil Yahudiya. “Gi masla mapəh à gi gay à ahəl”, agòđ, ama tsa fida. ⁷ Masla kà tasəl vok lela la sufəl aŋa gudəŋ uwatà. Sləm aŋa sufəl uwatà kà Sergiyus Pawlus, masla makor haŋkəli. Sufəl uwaga azàla Barnabas atà la Sawul kà matsən gay Zəzagəla la slaka aŋatà. ⁸ Ama mēzla uwatà (Uwana tazalalla Elimas la gay Gərək) akəs atà aw. Ayàh madəđ gay à sufəl à ahəŋ kà matsən gay Zəzagəla, kà masla aŋa madiŋal gəl à vok aw. ⁹ Kiya uwaga Sawul uwana tazalalla Pol babay, agə mahənlaga la Masasəđok Zəzagəla, atsək yewđi à mēzla uwaga à gay. ¹⁰ Ŋgaha agòđ: “Kak đemđem kahənlə la makəsafər, kak kona aŋa seteni. Kak masla mēzam aŋa tatak delga aŋa Zəzagəla gesina, kadəsakal à tsəh ala, ma mbà à mawis dziriga aŋa Sufəl Zəzagəla ala ma? ¹¹ Gəgòđ à ka, tsənəŋ lagwa Sufəl Zəzagəla adəđ kà: Kapək guləf, kanəŋla aw la tataka mahənay anik la abà aya aw.” Katskats yewđi aŋa Elimas apək mərəzlakka tabəđamma bokuba la vəđ, taptap ayàh dza kà makəs à ahəl. ¹² Uwana sufəl anəŋà uwaga apakà vok kà, adìŋ gəl à Zəzagəla à vok. Gay aŋa Sufəl Zəzagəla adəl à ləv à tsəh kayakay.

Pol atà la Barnabas la Antiyews la kutso Pisədiya

¹³ La abatà azla Pol tasà à uda la gudəŋ Pafos, tahəd à kəslah iyaw à afik kà mad à Perge la kutso Pamfiliya. La abatà la uwana Yuhana, uwana tazala Mark bay, asək atà à tsəh ala, awul à Urusalima. ¹⁴ Tatsilla ala la asik, dagay la Perge tahəd à Antiyews la kutso Pisədiya. La vuđ maduw ləv tahəd à gəy madəv kuđa à agu, tadzàhà madzay. ¹⁵ Mok uwana tadzeŋay la wakitə mapəhay aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl la abà, məŋga aŋa gəy madəv kuđa azəl à atà: “Azladeda, baŋa akul la gay kà mapəh à maham à ahəŋ dza, kà madzərəđàh atà ala kà kaslawwalla vok aŋa mapəhay lagwa à dagay.” ¹⁶ Pol atsizilla ala, adziyla ahəl à zagəla, agòđ à atà: “Akul azla Isərayel la azlatsəhay dza anik uwana kasləkawaw Zəzagəla, tsəbàw gi sləm! ¹⁷ Zəzagəla aŋa tsəhay gami Isərayel uwana atsatsàmànì azlababa gami madzidziga, azigənà tsəhay aŋha, mok uwana atà la mələk la Misəra, kiya uwaga asəlla atà à uda la Misəra la ndzəđa aŋha məŋga. ¹⁸ Adzadzàr atà la kəsaf la abà mavay dzik ufađ. ¹⁹ Azəŋ ala

makoray mœdœf la kutso Kanana, avà kutso uwatà à tsəhay aŋha. ²⁰Uwaga gesina adfahəŋ bokuba mavay dadərmokw ufaɔ bəzi aŋha dzik zlo.”

“La lig aŋa uwaga la ahəŋ, Zəzagəla abə̀k azlaməna seriya à azlababa gami madzidziga à ahəŋ, tsərah à zamana aŋa masla mapəhal gay à ahəl Samuyel. ²¹La lig la ahəŋ kà, tanavà maf à atà sufəl à ahəŋ ŋgaha Zəzagəla af à atà Sawlu à ahəŋ, kona aŋa Kis, uwana asà à uda la tsəhay aŋa Benyamin la abà, akòr mavay dzik ufaɔ. ²²La lig la ahəŋ, Zəzagəla akweskà Sawlu, afà à atà David à ahəŋ kà sufəl. Apəh gay lakəl aŋha, agòɔ: ‘Gedabəzal David kona Isay, dza uwana asà à ləv gulo, ŋgaha adəɔfahgəŋ uwana asa à gi gesina.’ ²³Tekula la mayyi à tsəh ala aŋa David kà Yesu, à uwana Zəzagəla apakəŋ ala kà masla mabəl azlatsəhay aŋha Isərayel, kiya uwaga à uwana apəh à ahəŋ dagay uwarà. ²⁴Mok uwana Yesu à lig mas à waŋ kà, Yuhana agòɔ: ‘Azla Isərayel, pəhəw gay la ləv ala, ŋgaha tafa-hakullaŋ batem!’, agòɔ à atà. ²⁵La kaslà uwatà à uwana, Yuhana adabəz makəɔ gəl à ahəŋ sifa aŋha kà, agòɔ à atà: ‘Gi uwa, kagòɔfaw uwa? Gi kà, gi dza uwana kakudaw aw. Ama fəw à sləm à abà, kà masla anəfa gi à tsəh à waŋ ŋgaha baməraka gi kà gəsla kà mapəl suwid kwimik aŋha uwana ala, la asik aw.’ ²⁶Azladeda, akul mayyi à tsəh ala aŋa Abəraham la azladza anik uwana kasləkawaw Zəzagəla. Gay aŋa mabəlay uwanay asəlla kà à slaka gami. ²⁷Ama azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima, la azlaməŋga aŋatà kà, tatsənà godega aŋa Yesu aw, ŋgaha bay tatsənà mapəhay aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwana tadzəŋəh la azlagəy madəv kudə la aku kəla vud maduw ləv aw. Ama tagəɔfə gay uwaga à afik la makəɔ Yesu. ²⁸Amiyaka tabəzà tetəvi kà madukwlaŋ à ahəŋ kà makəɔfaw aw, bay kà tanavà Pilatus kà makəɔfaw. ²⁹Uwana tadəv uwana à gay tafaəhəlləŋ à vok wakità Zəzagəla apəh lakəl aŋha gesina kà, tazəb à ahəŋ la ahəl la adi, tafà à zəvay à agu. ³⁰Ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay. ³¹Azlamavakay aŋuvaw apəhla vok à azlauwana tanəfà à waŋ la Galili tsərah à Urusalima. Lagwa kà, atà la uwana azlaməna sayda aŋha la slaka azla Isərayel. ³²Anu la gəl gami mədasa à akul ala gay marabəŋ uwanay. Zəzagəla apəh à azlababa gami madzidziga, azla Yahudiya à ahəŋ. ³³Adagəɔfəŋ à afik lagonay kà, anu azlamayyi à tsəh ala aŋha. La mawulla Yesu à uda la mamətsay, bokuba uwana tatsətsə̀r à wakità aŋa mahabay masəla la abà:

'Kak bəzi gay ləv gulo,

Lakana gədayyi ka.'✧

³⁴Aganay babay uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ lakəl aŋa mawulla à uda aŋha la mamətsay, kà masla aŋa mazinla aw.

'Ndzer, gəɔpəsisakulla gay à vok la ahəl gulo bokuba

Uwana gəpəh à David à ahəŋ uwarà.'

³⁵Gay gə la uwaga David agòɔfə la azlaslaka anik la abà:

'Iyay, kadəsaka dza aŋak la slaka mamətsay aw, kà mazinla aŋa dza aŋak aw.'✧

³⁶David kà, masla kà adafə uwana asà à Zəzagəla tsərah à mamətsay aŋha, tallà à makəla aŋa azlababa gami madzidziga ŋgaha azin ala. ³⁷Ama dza uwana Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay kà, azin ala aw. ³⁸⁻³⁹Azladeda, delga kasəlaw, anu məkakullaŋ kà, kà la Yesu la uwana Zəzagəla aməts tsakana à azladza ala. La masla la uwana Zəzagəla agəŋ azlauwana tadin gəl à masla à vok sətaka, kà uwana mapəhay aŋa Musa kà aslā aw.

⁴⁰ Lagwa kadəhaw haŋkəli lakəl aŋa uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapəh kà aŋa mazəb akul aw:

⁴¹ 'La kaslà aŋkul gədəfehəŋ sləray anik. Akul uwana kapəsewaw gay aŋa Zəzagəla, nərəzàw zlà, akul azlaməna mapəsew gay Zəzagəla, ləv aval à akul à gay, kamətsaw à gay kà sləray uwana gədada à ahəŋ la zamana aŋkul, kà uwana amiyaka tatapəhakulla godega aŋha bay kà naka kakəsaw aw.'

⁴² Mok uwana Pol atà la Barnabas tasà à lag la gəy madəv kuɖa la aku kà, tagòɖ à atà kà, tadàwul à waŋ la vud maduw ləv anik aya kà mapəh à anu lakəl aŋa uwaga aya gotənaŋ, tagòɖ à atà. ⁴³ Mok uwana azladza taslèh ala, aŋuvaw la tataka azla Yahudiya la abà, ŋgaha la azlauwana tabəɖla vok à tsəhay Yahudiya à abà, tanəfà Pol atà la Barnabas. Azla Pol tadzərəɖəhətàla kà matsizl à delga uwana à afik, Zəzagəla asəl madəhatəŋ.

⁴⁴ La vud maduw ləv azladza la gudəŋ uwatà gesina tahamà gay à vok kà matsən gay Sufəl Zəzagəla. ⁴⁵ Uwana azla Yahudiya tanəŋà maham à ahəŋ dza kiya uwaga kà, atà maŋor akəsà atà, tafà guvəl à uwana à adi Pol apəh, ŋgaha tatsəkəl magodəhay à Pol à gəl. ⁴⁶ Pol atà la Barnabas tagòɖ à atà la paraka: "Azlayla kà vok, kà gay Zəzagəla agay mapəh à akul gə dadəŋ. Ama tsa kakwesawka gay sifa adəv gay aw kà, məday mədəziŋ à azladza uwana azla Yahudiya aw zlà. ⁴⁷ Aganay mafəh akur à ahəŋ, uwana Sufəl Zəzagəla afəhà à gi à lig, agòɖ:

'Gəfà à ka à ahəŋ, kà ka aŋa magay uɖaka aŋa azladza, kà ka aŋa maz gay maɖəlay à azladza uwana la makaɖ gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina.'"[☆]

⁴⁸ Mok uwana azlauwana azla Yahudiya aw tatsən uwaga kà tarəb. Tadzəkà mazləb gay aŋa Sufəl. Azlauwana Zəzagəla atsatsəmàni atà gesina kà, atà aŋa maɖəz sifa adəv gay aw kà, tadɪŋal gəl à vok.

⁴⁹ Gay Sufəl Zəzagəla aslèhà gəl à ahəŋ la kutso uwatà la abà gesina.

⁵⁰ Ama azla Yahudiya tavətsàhəh azlamis uwana ala sləm aŋatà la ahəŋ, azlauwana tasləkəw Zəzagəla, la azlagadamola aŋa gudəŋ uwatà gesina, ŋgaha tayəh azla Pol la magazlay tsərəh à uwana takuɖəkəh atà à uda la makoray aŋatà la abà. ⁵¹ Azla Pol atà la Barnabas tagòɖ: "Gay gami la abà aw", tagòɖ. Tadzèɖ à atà burburu aŋa gudəŋ aŋatà à adi, ŋgaha tahəɖ aŋatà à Ikoniyum. ⁵² Baməraka takuɖəkəh azla Pol la Antiyews bay kà, azlaməna matapla la gudəŋ uwatà tagà la marabay, ŋgaha tahənà ala la Masasəɖok Zəzagəla.

14

Pol atà la Barnabas la Ikoniyum

¹ Uwana Pol atà la Barnabas tabəzà Ikoniyum, tahəɖ à gəy madəv kuɖa à agu, bokuba uwana tadəhəŋ la Antiyews babay, tsərəh à uwana gay məŋga aŋa azla Yahudiya la azlauwana azla Yahudiya aw tadɪŋal gəl à vok. ² Ama azla Yahudiya uwana takweskà madiŋal gəl à vok, tavədzəhəhə azladza uwana ala, atà azla Yahudiya aw, kà atà aŋa madzugw mawisiga lakəl azladedə uwaga. ³ Pol atà la Barnabas tadzà à ahəŋ məŋga la Ikoniyum, tapəh gay Sufəl Zəzagəla la dazuwaya. Tazə gay lakəl aŋa vok mahamay aŋha, ŋgaha Sufəl avà à atà ndzəɖa kà madəh azlamasəlay la azlanadzipo, kà mapəhla ala kà gay aŋatà kà dziriga. ⁴ Azladza gudəŋ uwaga tatsək ala. Azlaanik tagà aŋa azla Yahudiya, ŋgaha azlaanik tagà aŋa azlaməna asik.

[☆] 13:47 13.47 Yesayya 42.6; 49.6

⁵ Azla Yahudiya la azladza uwana azla Yahudiya aw, la azlasufəl aṇatà, tadahà vok à ahəṇj kà matəərb azla Pol kà aṇa makəf atà la matsàh atà la akur. ⁶ Uwana azla Pol tadatsən uwaga kà, tahòy aṇatà, tanəfà tetəvi uwana adà à Lisətəra la Derbe, la makoray aṇa Likawoniya la abà. ⁷ Tadzəkà maz gay marabəṇj à azladza la abatà.

Pol atà la Barnabas la Lisətəra

⁸ La Lisətəra dza anik la ahəṇj adzà à ahəṇj kà la slaka madza madzay, kà uwana magul à afik gà dagay mayyay, aslala vok adaday la asik aṇha, amiyaka asik tekula aw. ⁹ Vərdi anik kà, atsəb sləm à uwana Pol apəhay. Pol atsəkəkal yewdi à gay ṅgaha anə̀rèz kà masla la madiṇal gəl à vok, aslala vok kà mawurla. ¹⁰ Kiya uwaga agòdɔl, la kuda zləkkà: “Sà à afik, tsizlla à asik aṇak à gay, dzawwa!” Hadzak, dza uwaga atsizlla à asik aṇha à gay, adzəkà maday. ¹¹ Uwana maham à ahəṇj dza adanəṇj uwaga Pol adahəṇj kà, tadzəkà mawiyay la gay gudəṇj aṇatà, gay Likawoniya: “Azlazəzagəla kà, tadapakàh azladza gə adagay, ṅgaha tasà à tataka gami à abà la vədah!” ¹² Tazàla à Barnabas Tsoys, sləm aṇa mazlazlay aṇatà, ṅgaha Pol bay kà, Herməs tagòdɔl, kà uwana masla kà masla mapəh gay. ¹³ Masla mav tatak à Zəzagəla Tsoys, uwana la slaka mazlazlay kà, la gay gamagəy aṇa mad à gəy à huɔ gudəṇj, asəlla azlakokur à waṇj, tatsafəɔdàh atà gəl à uda la azlamawuratatay à gay gamagəy aṇa gəy mazlazlay, asəl kà maham à ahəṇj dza takəf tatak à azla Barnabas atà la Pol. ¹⁴ Mok uwana tatsən uwaga, takohàhà lukut à vok, tahòy à tataka maham à ahəṇj dza à abà la mawiyay: ¹⁵ “Azlaslawda, kà mana kadahəw uwanay mi, anu bay kà anu azladza asik bokuba akul miya! Məsà à akul ala gay marabəṇj à waṇj kà mawulla akul à gəl kà akul masak azlamazlazlay deydayga uwana kanəfaw lagwa, ṅgaha kà akul magola vok à slaka Zəzagəla, uwana la sifa, masla uwana adahà zagəla la kutso, la azlamukwà ṅgaha la azlatatak uwana la abà gesina!✧” ¹⁶ La zamana uwana uwarà kà, asək azlatsəhay gesina kà manəf tetəvi aṇa gəl aṇatà. ¹⁷ Tekedik kà, apəlla vok à azladza la azlasləray aṇha dzəba aṇha səla aw gə uwana adəhəṇj: Asùw akul iyaw, kaləw tatak la kaslā aṇha, avà à akul tatak may ṅgaha ahənà ləv akul ala la marabay.” ¹⁸ Baməraaka la mapəhay kiya uwaga babay kà, la zlazladɔ tadəɔf gay à maham dza à ahəṇj kà makəf tatak.

¹⁹ La kaslā uwatà, azla Yahudiya anik tasà à waṇj la gudəṇj Antiyews la kutso Pisədiya ṅgaha la Ikoniyum. Tavədzàh à tsəh azlamaham à ahəṇj dza à afik, tatsàh Pol la akur kà makəɔfay, ṅgaha tasəpə̀r à uda la gudəṇj la abà kà uwana tadzùgw kà: ‘Adamətsay’, tagòɔf. ²⁰ Ama uwana azlaməna madiṇal gəl à vok tahamà gay à vok lakəl aṇha kà, asà à afik, awùl à gudəṇj à abà. La bebəṇj gə kà, tahàd à Derbe atà la Barnabas.

Mawul à waṇj la Səriya kà mad à Antiyews

²¹ Pol atà la Barnabas tazà gay marabəṇj la Derbe la slaka uwana tabəzà azladza aṇuvaw kà aṇa Yesu. ṅgaha tawùl à Lisətəra, à Ikoniyum, à Antiyews uwana la kutso aṇa Pisədiya la abà. ²² Kəla gudəṇj uwana tadàhà à abà kà, tadzə̀rəɔdàhà azlaməna madiṇal gəl à vok ala, kà matsizl à madiṇal gəl à vok à afik. “Hadɔfay kà, mad à makoray Zəzagəla kà, say maguw à uda kà la azlamagol ṅgə̀rpa la abà dadəṇj.” ²³ La kəla maham à ahəṇj məna gay Zəzagəla kà, tatsatsàmàhànì azladza kà mapak atà ala kà azlamasiga. ṅgaha takəs nəlay, tadə̀v kuɔa kà aṇa azlaməna madiṇal gəl à vok, ṅgaha

✧ 14:15 14.15 2Musa 20.11; Mahabay 146.6

tabək à atà à ahàl aña Sufəl Zəzagəla, à uwana tadiñal gəl à vok, tadà aña.

²⁴ Taguw à uda la kutso Pisədiya la abà ngaha tabəzà kutso Pamfliya. ²⁵ Tazà gay Zəzagəla la Perge, la lig la ahəñ tahàd à Ataliya. ²⁶ Dagay la abatà tadà à kəslah iyaw à afik, tahàd à Antiyews la gudəñ uwatà la uwana tabək à atà à ahàl aña Zəzagəla, kà masla mav à atà vok mahamay kà aña sləray aña, sləray uwaga kà tahənəñ ala lagwa.

²⁷ Mok uwana tabəzay à Antiyews, tahamà gay azlaməna madiñal gəl à vok à vok gesina, ngaha tatügw à atà uwana apakà vok la atà gesina, uwana Zəzagəla adfahəñ la atà, la mapəzl tetəvi à azladza uwana azla Yahudiya aw, kà atà aña madiñal gəl à vok babay. ²⁸ Tadzà à ahəñ mənğa la azlaməna madiñal gəl à vok la abatà.

15

Maham gay à vok la Urusalima

¹ Azladza anik tasà à wañ la Yahudiya, tahàd à Antiyews, tagòd à azla-deda: “Kaslawwalla vok kà mabəlay aw, say baña kakədəvw vok à uda, bokuba uwana mapəhay aña Musa apəh dən.”^{*} ² Pol atà la Barnabas takəs aw, tabayà vok gay lakəl aña uwaga. Tasləl Pol atà la Barnabas ngaha la azladedà anik la Antiyews, kà madla atà à Urusalima kà mapəhay lakəl aña gay uwaga la azlaməna matapla la slaka aña Yesu, la azlamasiga.

³ Kiya uwaga azlaməna madiñal gəl à vok tasləl atà. Taguwà à uda la Fenesəya la Samariya la mapəhla ala gay magola vok aña azlauwana azla Yahudiya aw à slaka Zəzagəla. Gay mawga uwaga kà, avà marabay à azladza gesina. ⁴ Mok uwana tabəz à Urusalima, azlaməna matapla la slaka aña Yesu, la azlamasiga, ngaha la azlaməna madiñal gəl à vok takəs atà la ahàl səla, ngaha azla Pol tapəh à atà tatak uwana Zəzagəla adfahəñ la atà gesina. ⁵ Ama azlaməna madiñal gəl à vok anik, uwana taguwà à uda la maham à ahəñ aña azla Farisəya la abà kà, tagòd kà: “Say makadav azlaməna madiñal gəl à vok uwana à uda azla Yahudiya aw, ngaha mətapatàla aya makəs mapəhay aña Musa dadən kəla.”

⁶ La abatà azlaməna matapla la slaka aña Yesu, la azlamasiga tahamà gay à vok kà manərəz gay uwaga. ⁷ La lig mavats gay mənğa uwaga la ahəñ, Piyer asà à afik, agòd: “Azladedà, kasəlaw kà Zəzagəla akəsàni gi la tataka aña kul la abà dagay uwarà, kà gi aña maz gay marabəñ à azladza uwana azla Yahudiya aw. Kà atà aña matsənəñ, ngaha kà atà aña madiñal gəl à vok bay. ⁸ Zəzagəla uwana masla masəl madzugway aña ləv aña azladza gesina, apəhla ala kà awoyà azladza uwaga babay, avà à atà Masasədok aña bokuba uwana avà à anu babay. ⁹ Zəzagəla avàhànula la atà aw: Agà ləv aña sətaka, kà uwana tadiñal gəl à vok. ¹⁰ Ngaha ma, kà mana lagonay kà, katapàw Zəzagəla la maf atà magol mahanay mənğa à gəl ma? Baməraka anu, la azlababa gami madzidziga kà məslàla vok aña mazəbay tekefik aw ma? ¹¹ La madiñal gəl à Sufəl Yesu à vok kà, vok mahamay aña la uwana mədabəlay, kiya uwaga babay la atà aw takay?”

¹² Kiya uwaga maham à ahəñ dza adzà à ahəñ titi, tatsəb sləm à Barnabas atà la Pol uwana tapəh à atà azlanadzipo uwana Zəzagəla adfahəñ la ahàl aña tadà la tataka aña azladza uwana la abà, azla Yahudiya aw. ¹³ Mok uwana takəf gəl à mabəfma, Yakuba abəf à gay à gay agòd: “Azladedà, tsəbaw sləm dən! ¹⁴ Səmon atügw lakəl aña Zəzagəla

^{*} 15:1 15.1 3Musa 12.3

bokuba uwana akès azladza uwana azla Yahudiya aw, dagay la mok uwana Zəzagəla akàsàni azladza anik aṅatà, kà atà magay azlaaṅha. ¹⁵ Ngaha mapəhay aṅa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl agagàm la uwaga. Kiya uwana matsetseray agòd:

¹⁶ 'La lig aṅa uwaga la ahəṅ, Sufəl Zəzagəla agòd: 'Gədàwul à waṅ,
Gədàṅal ṅvagay aṅa David uwana akàlành à ahəṅ,
Gədàtsizl uwaga ala.

¹⁷ Ngaha kà pəra, azladza gesina kà mayàh gi.'
Sufəl Zəzagəla agòd.

'Tsəhay gesina uwana gəzəl atà, atà magay azlagulo.'

¹⁸ Kiya uwaga à uwana Sufəl Zəzagəla agòd, à uwana apəhla uwaga ala dagay uwarà la viyaṅu.'"[☆]

¹⁹ Gay gà la uwaga Yakuba azàlànṅ à gəl, agòd: "Gi kà madzugway gulo kà, asa à gi makad gəl à azlatsəhay anik uwanay à vok tagolà vok à slaka Zəzagəla aw. ²⁰ Ama ṅuləm mətsetser à atà, kà tapad sləb uwana tadəhla matuwlay la mazlazlay aw, kà uwana uwaga kà mawisiga, tadəhàh mabila aw, tapad tatak uwana tasufəṅ ala masufay aw, tasa aṅiz aw, kà uwana uwaga kà mawisiga.[☆] ²¹ Kay dagay uwarà kà, azladza tapəh mapəhay aṅa Musa la kəla gudəṅ aṅha tadzəṅàh la kəla vud maduw ləv la gəy madəv kuḍa la aku!"

Wakità uwana tasləl à azlaməna madiṅal gəl à vok

uwana azla Yahudiya aw

²² Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aṅa Yesu, la azlamasiga, la azlaməna madiṅal gəl à vok takès matsatsamani azladza anik la tataka aṅatà la abà kà, kà masləl atà la azla Pol la Barnabas à Antiyews. Yahuda uwana tazàlalla Barsabas atà la Silas, atà səla nna azlaməna madiṅal gəl à vok masəl atà gà. ²³ Tasləl atà la wakità uwaga la ahəl:

"Anu azlaməna matapla la slaka aṅa Yesu, la azlamasiga la uwana mətsetser à akul. 'Ayyi', məgoḍ à akul, akul azlaməna madiṅal gəl à vok, uwana akul azla Yahudiya aw la Antiyews ṅgaha la azlauwana la kutso Səriya la Səlisəya. ²⁴ Mətsənəṅ kà azladza anik tasà à uda la tataka gami la abà la abanay, tadà à awtəy kà makadəkulla gəl à vok, ṅgaha la mav à akul madzugway la gay aṅatà. Anu kà, məpəh à atà gay à ahəl lakəl aṅa uwaga aw. ²⁵ Gay gà la uwaga, gesina gami, məkàsàni azladza kà masləl à akul à awtəy, talakà azladedə gami mawoy atà gà uwaga à awtəy Barnabas atà la Pol, ²⁶ uwana tadùw sifa aṅatà ala kà sléray aṅa Sufəl Yesu Kristu. ²⁷ Məsləl akul azla Yahuda atà la Silas à awtəy, tadəpəh à akul lakəl aṅa uwana mədətsetseray la abanay lagwa. ²⁸ Akès à Masasəḍok tsikasla la gəl anu gesina gami, məkès kà manəf akul, akès à maham à ahəṅ anik à gəl aya aw, say uwanay məpəh la uwana akəsà vok pəra. ²⁹ Kapaḍaw sləb matulay aw, la aṅa mazlazlay aw; kasaw aṅiz aw, kapaḍaw sləb aṅa tatak uwana tasufəṅ ala masufay aw, kadaw à gəl gaw aw. Baṅa kasakaw uwaga la tsəh ala gesina kà, kà kadəhàw delga. Mədzà à ahəṅ wurwur zlà!"

³⁰ Mok uwana tavà à atà wakità uwaga: "Dàw zlà!", tagòd à atà. Azlaməna masləlay tahəd, tabəzà à Antiyews. La abatà tahamà gay azlaməna madiṅal gəl à vok à vok gesina, ṅgaha tavà à atà wakità uwatà.

³¹ Atà tadzəṅ, ṅgaha adzəṛəḍəhàtəla, tarəb kaykay lakəl aṅha! ³² Yahuda atà la Silas tagà azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza,

la gəl aṇatà tavàts gay mənḡa la azladedà kà madzərəḏàh atà ala la mav à atà ndzəḏa. ³³ Uwana tasafay la abatà, azladedà talakà atà: “Dàw la wurwur zla!”, tagòḏ à atà, ṅgaha tawùl à slaka azladza uwana taslèlla atà à waṅ. ((³⁴ Ama Silas kà, kà ayàh madz à ahəṅ la abatà.))

³⁵ Tekedík Pol atà la Barnabas tasàf la Antiyews, La azladza anik aṇuvaw, tapàhàhla azladza la maz gay aṇa Sufəl Zəzagəla.

Pol atà la Barnabas tavàh vok ala

³⁶ Uwana tadadza à ahəṅ ṅuv, Pol agòḏ à Barnabas: “Məwùlāw, mədànaṇaw azladedà à gay la azlaslaka uwana mēzàhàw gay aṇa Sufəl Zəzagəla, kà anu aṇa masəl madz à ahəṅ aṇatà.” ³⁷ Barnabas kà, asəl madla Yuhana uwana tazalalla Mark la tsəh. ³⁸ Ama Pol akəs kà madalla aw, kà uwana vərđi anik kà, asàk atà à ahəṅ la kutso Pamfiliya, awùlla atà à tsəh ala la sléray aṇatà la abà. ³⁹ Mapak ləv adà à tataka aṇatà à abà. Tavàhàla tsərəh à uwana Barnabas azəḅ Mark, tahàd à kəslah iyaw à afik kà maday à Sipère. ⁴⁰ Pol azəḅ Silas. ṅgaha azlaməna madiṇal gəl à vok tadəv kudà kà atà, kà Zəzagəla aṇa mavàhàh à atà vok mahamay aṇha, ṅgaha tatzilla ala. ⁴¹ Pol ahàd à kutso Səriya la Səlisəya, adzərəḏàhà azlaməna madiṇal gəl à vok ala la madiṇal gəl à vok la abà.

16

Timotawus alak azla Pol atà la Silas

¹ Pol abəzà Derbe ṅgaha à Lisətəra. La abatà masla madiṇal gəl à vok anik la ahəṅ, sləm aṇha Timotawus. Iyà aṇha kà dəḡ zla Yahudiya, masla madiṇal gəl à vok. Ama baba aṇha kà tsəhay zil Gərək. ² Azladedà uwana la Lisətəra ṅgaha la Ikoniyum gesina kà, tafà madzugway aṇatà kà à masla à afik. ³ Pol asəl mazəḅ Timotawus kà magay manalay aṇha. Kà maday atà səla kà, akədəv à uda dadàṅ. Adfahàṅ kiya uwaga kà, kà uwana azla Yahudiya uwana tadzà à ahəṅ la abatà gesina kà, tasəl kà baba aṇa Timotawus kà zil Yahudiya aw. ⁴ Kəla gudəṅ uwana tagùwàh la abà kà, tapàh à azlaməna madiṇal gəl à vok, tatak uwana azlaməna matapla la slaka aṇa Yesu, la azlamasiga la Urusalima tapəh, ṅgaha tafàh à atà akur à lig kà makəs mapəhay uwatà lela. ⁵ Kiya uwaga məna madiṇal gəl à vok tadzərəḏàhà ala la madiṇal gəl à vok la abà, ṅgaha matugway aṇatà azàhàla vok à gəl kəla mahəṇay.

Masesiṇay asesiṇla Pol la Makeduniya

⁶ Ama Masasəḏok Zəzagəla adəḏ à atà gay à ahəṅ kà maz gay Zəzagəla la kutso Asəya, kà uwaga à uwana taguwà à uda la Fərizi la Galatiya. ⁷ Mok uwana tabəzà Misiya kà, asà à atà mad à kutso Bitiniya à abà, ama Masasəḏok aṇa Yesu avà à atà tetəvi gotənaṅ aw. ⁸ Kà uwaga taguwà la Misiya, ṅgaha tadà à ahəṅ à gay dərəv la Tərowas. ⁹ La huf aṇa vəd masesiṇay asesiṇla Pol. Anəṇà zil Makeduniya atsizilla à ahəṅ, adəval kudà: “Guwà à waṅ la Makeduniya kà mazlak anu!”, agòḏal. ¹⁰ Katskats la lig aṇa masesiṇay uwaga la ahəṅ, mēyàh tetəvi kà maday à Makeduniya. Məsəl kà Zəzagəla azàla anu kà maz gay marabəṅ à azladza la kutso uwatà la abà haday.

La Filipiya, Lidiya adiṅ gəl à Zəzagəla à vok

¹¹ Mətsizilla ala la gudəṅ Tərowas la kəslah iyaw, tərəra, mēhàd à gudəṅ uwana à afik la tataka iyaw la abà, sləm aṇha Samotəras, la bebəṅ gə mēzlanjàl la Neyapoləs. ¹² Dagay la abatà la uwana, mēhàd à Filipiya uwana gudəṅ teraṇa la makoray Makeduniya, slaka madz à ahəṅ aṇa azla

Rom. Mədzà à anu à ahəŋ la abatà. ¹³ La vuđ maduw ləv mədà à uda la gudəŋ la abà kà mayàh slaka madəv kudfa aŋa azla Yahudiya la gay mukwà. Mədzàhà madzay ŋgaha mətəpla azlamis uwana tahamà gay à vok la abatà. ¹⁴ Tekula la tataka aŋa azlamis uwatà la abà, sləm aŋha Lidiya, asà à waŋ la gudəŋ Tiyatir, masla matsakal azlasana, uwana iyaw aŋha zlazladfa, masla mahoy adi aŋa Zəzagəla babay. Atsəb anu sləm, ŋgaha Sufəl Zəzagəla azàla haŋkəli kà masla aŋa maf sləm à uwana Pol apəhay. ¹⁵ La abatà tadəhalla batem la azlaməna huđ gay aŋha gesina, azàla anu à mtəga aŋha la magoday: “Bokuba uwana tsa kasəlaw kà gədadiŋal gəl à Zəzagəla à vok la dziriga kà, sàw à waŋ, kadzaw à ahəŋ la mtəga gulo”, agòđ à anu. Afà anu leri à gəl.

Tawits azla Pol à daŋay

¹⁶ Vərđi anik la ahəŋ uwana mədà à slaka madəv kudfa kà, məgagəm la dugu mayà gə, uwana la masasəđok mawisiga lakəl. Apəhàh tatak uwana adəpaka vok la huma la gay, la mapəh tatak uwaga kà, adaəbəz sili kà aŋa mənŋa aŋha. ¹⁷ Adzəkà manəf anu la tsəh, awiyaa agòđ: “Azladza uwanay kà, azlaməna sléray aŋa Zəzagəla uwana kərkər la afik! Tapəhaku kulla tetəvi uwana Zəzagəla adəbəla akul!” ¹⁸ Apəhàh uwaga mavakay dəŋ. La makəđ gəl à ahəŋ, Pol adəy vok, agolà vok à slaka aŋha, agòđ à masasəđok mawisiga: “Kak masasəđok mawisiga, la sləm aŋa Yesu: Sà à uda la masla la abà, gəgòđ à ka!” La kirim yewdi masasəđok asà à uda. ¹⁹ Mok uwana azlaməŋga aŋa dugu mayà uwaga tanəŋəŋ kà tabəz sili aya aw kà, takàs azla Pol atà la Silas ŋgaha tabayà atà à vadavaday kasukwa à afik tsəràh à huma aŋa azlaməŋga aŋa gudəŋ. ²⁰ Tadàla atà à slaka azlagumna aŋa azla Rom ŋgaha tagòđ: “Azladza uwanay kà, tatsàlla magazlay à gudəŋ gami à abà, atà kà, azla Yahudiya. ²¹ ŋgaha tapəhla mapəhay uwana ala wakità seriya gami avəra gay à azladza, anu uwana anu azla Rom, kà manəfay la makəsəy.” ²² Maham à ahəŋ dza ahamà atà à gəl. Azlagumna tahəl lukut aŋa Pol atà la Silas, ŋgaha tavà tetəvi kà mazlabəh atà la kurpi. ²³ Uwana tazlabəh atà la kurpi kà, tawits atà à daŋay, ŋgaha tafàhà akur à azlaməna manəŋla à atà à lig kà, kà manəŋla atà lela. ²⁴ Uwana masla manəŋla atà adatsən gay uwaga kà, awits atà à daŋay huđ gə à agu, ŋgaha abək atà sasala à asik.

²⁵ La huđ aŋa tataka vəđ azla Pol atà la Silas tadəv kudfa, ŋgaha tahəb kà mazləb Zəzagəla; azlaməna daŋay anik tatsənà atà babay. ²⁶ Katskats kutso abələkà vok mənŋa mənŋa, baməraka matatukway aŋa gəy kà abələkà vok, katskats azlagamagəy tapəzlla vok, ŋgaha la kità bay, azlasasala la azlamazakazak tapallàhà à vok à azlaməna daŋay la vok ala kokudfa gəl aŋatà. ²⁷ Masla manəŋla azlaməna daŋay atsənà ala. Uwana anəŋəŋ kà gamagəy aŋa gəy daŋay mapəzl vok gə, abəđ katsakar aŋha kà makəđ vok, kà uwana adzəgw kà, azlaməna daŋay tahoyay. ²⁸ Ama Pol awiyà la ndzəđa: “Kay, kakəđ vok aŋak aw, anu gesina gami la ahəŋ!” ²⁹ Masla manəŋla uwaga anəv akəl, ahəd à gəy daŋay à agu la katskats la masəkulay la abà kà guba, atəđ à makəla asik aŋa azla Pol atà la Silas. ³⁰ ŋgaha asəlla atà à uda, anavà atà: “Azlaməŋga gulo, mana gəđfehəŋ kà gi aŋa mabəlay ma?” ³¹ Tawulàlla: “Diŋ gəl à Yesu à vok, ŋgaha kabəlay, kak la huđ gəy aŋak gesina!” ³² ŋgaha tazàla gay aŋa Sufəl Zəzagəla la azlaməna huđ gəy aŋha gesina. ³³ Masla manəŋla gəy daŋay uwaga, ahəl atà à uda la vuđ uwatà, ŋgaha apələh azlaamik aŋatà. La lig la ahəŋ tadəhalla batem la azlaməna huđ gəy aŋha gesina. ³⁴ Adàla azla Pol la

Silas à gày anha à agu, ngaha avà à atà tatak may. Zil uwaga la azlaməna huđ gày anha gesina tahən ala la marabay, kà uwana tadıñ gəl à Zəzagəla à vok.

³⁵ Mok uwana məl adawula, azlagumna anja azla Rom, tasləl dza à slaka masla manəñla gày dañay la magođal: “Sàk azladza uwaga, tahəd anjatà”, tagòđal. ³⁶ Masla manəñla asà à wañ, apəh à azla Pol, agòđ à atà: “Azlagumna tav tetəvi kà mawits akul à gəl. Kaslawwalla vok anja mas à uda, kà madiy ankul la lapiya.” ³⁷ Ama Pol agòđ à azlaməna masləlla atà à wañ: “Lakuhu tazlábàh anu la vadavaday kasukwa la afik, ngaha kà pəra tawits anu à gəl kokufa madàh seriya gami, tsa anu babay kà, anu azla Rom kà pəra, tawits anu à gəl, la gəl à gəl ma kà mana mi?! Kiya uwaga aw! Say atà la gəl anjatà tatsa à wañ kà mapəl anu ala, kəla!” ³⁸ Azlaməna masləllay tawùlla à gay uwaga à azlagumna Rom. Ama guba akəs atà kaykay kà uwana tatsənəñ kà Pol la Silas kà azla Rom. ³⁹ Kiya uwaga, atà tasà à wañ tadəv atà kuđa, ngaha tasəlla atà à lag la gày dañay la aku, ngaha aya tadəv atà kuđa kà mas à uda la kutso anjatà la abà. ⁴⁰ Uwana Pol atà la Silas tadasa à uda la dañay, tahəd à mtəga Lidiya dadəñ. Uwana tanəñ azladedə la abatà tadzərəđàhətàla, ngaha tahəd anjatà.

17

Pol atà la Silas la Tesaloniki

¹ Tanəfà tetəvi uwana aguwa la Amfipolis la Apoloniya ngaha tabəzə Tesaloniki. Gày madəv kuđa anja azla Yahudiya la ahəñ la abatà. ² Bokuba uwana adagay zagəla anja Pol, ahəd à gày madəv kuđa à agu. Mavakay maduw ləv makər, Pol atsanà vok gay atà nna lakəl anja wakità Zəzagəla. ³ Atàpàhətàla la madzərəđàhətàla, kà akəsà vok kà Kristu asà ngərpa, ngaha awul à uda la mamətsay, Pol agòđ à atà: “Yesu uwanay gəpəh à akul kà, Kristu gə la uwaga.” ⁴ Azladza anik la tataka anjatà la abà takəs uwaga, tanəfà Pol atà la Silas. Azla Gərək uwana tahòy yewdi anja Zəzagəla la azlamis huđ gudəñ uwana sləm anjatà la ahəñ anjuvaw.

⁵ Ama azla Yahudiya tahən ala la mañor. Kiya uwaga tahamà gay azlabudaray à vok, tawiyà kà maf à tsəh à maham à ahəñ dza à afik la magazlay la huđ gudəñ. Tahəd à mtəga Yason kà mayàh azla Pol atà la Silas, kà madla atà à huma anja azlaməna sawaray. ⁶ Uwana tabəz azla Pol la abatà aw kà, tabayà Yason la azladedə anik à huma anja azlaməngə anja gudəñ, ngaha tadzəkà mawiyay: “Azladza uwana tawis gudəñ à vok ala kà, atà, la uwanay tabəzə à abanay lakana. ⁷ Yason akəs atà à mtəga anha, azladza uwaga gesina tapəsəw mapəhay anja sufəl anja Rom, kà uwana tapəhay kà məñ sufəl anik la ahəñ, uwana sləm anha Yesu”, tagòđ. ⁸ Gay uwaga avədzàhà à tsəh à maham à ahəñ dza à afik la azlaməngə anja gudəñ. ⁹ Kiya uwaga azlaməngə tafà leri à azla Yason à gəl kà tapəl sili dən kà maduw atà à gəl.

Pol atà la Silas la Bere

¹⁰ Uwana vəđ adasa à wañ, azladedə tagòđ à Pol atà la Silas: “Dàw ankul à Bere!”, tagòđ à atà. Mok uwana tabəzə abatà kà, tahəd à gày madəv kuđa anja azla Yahudiya à agu. ¹¹ Azlauwanay kà madzugway anjatà kà delga, kà azla Yahudiya anja Tesaloniki, takəs gay Zəzagəla la ahəl səla, kəla mavakay tamədzəđàh huđ anja wakità, kà masəlay à baña uwana Pol apəhay kà dziriga. ¹² Ngaha anjuvaw la tataka anjatà la abà tadıñal gəl à vok. Azla Gərək la azlamis uwana sləm anjatà la ahəñ, la azlazil tadıñal gəl à vok. ¹³ Ama uwana azla Yahudiya uwana la Tesaloniki tatsənəñ kà

Pol apèh gay Zëzagëla la Bere kà, tasà à wan la maham à gay azladza à vok, kà mavëdzàh azladza ala. ¹⁴ Kiya uwaga azladedà tadàla Pol à gay dërëv, ama Silas atà la Timotawus tagòd à Bere. ¹⁵ Azlauwana talakà Pol, tabèzla tsëràh à Atena. La lig la ahëj tawùlla anjata à Bere la gay uwana la ahàl Pol, apèh à atà kà mapèh à azla Silas atà la Timotawus, kà tabèzalla vok la katskats.

Pol la Atena

¹⁶ Mok uwana Pol akùd azla Silas atà la Timotawus la Atena kà, lëv azèh mënnga kà manëj gudëj uwaga adahënla la azlamazlazlay. ¹⁷ Tabayàhà vok gay la azla Yahudiya la gày madëv kuða la aku, la azlauwana azla Yahudiya aw, ama tahòy yewdi anja Zëzagëla, la azlauwana la vadavaday kasukwa la afik, ngaha la azlauwana tagagàmàh la masla. ¹⁸ Azlamëna matapla azladza anik azla Epikuriya ngaha la azla Sëtoyisëya tavàts gay la masla. Azlaanik tagòd: "Mana masla gay zlawzlawga uwanay agòd lagwa zlà ma? Zlahaw kà apèhay kà gay anja azlazëzagëla mëlök gä." Tapèh uwaga kà, kà uwana Pol apèhay lakël anja Yesu, ngaha lakël mawul à uda la mamëtsay. ¹⁹ Kiya uwaga takës, tadàlla à gudëj uwana à afik Arewopez la huma anja azlamëna sawaray, ngaha tagòd'al: "Lagwa asa à anu masëlay matapla, ma uwala asa à ka matapanula? ²⁰ Kà uwana asa à ka matapanula azlatatak mëlök gä, ngaha bay asa à anu masël godega anja zlà." ²¹ (Azla Atena la azlamëlök dza uwana tadzà à ahëj la tataka anjata la abà, tafahà tatak aw, say matsën azlagay mawga uwana tavàts përa)

²² Hadzak, Pol atsizilla ala la tataka anja azlamëna sawaray la abà ngaha agòd: "Azla Atena, gëdzügw kà akul kanëfaw azlatsëhay zëzagëla anik anik gërgagër. ²³ Hadzay, bokuba uwana gëdauguzahay la hud gudëj ankul la abà kà, gënëj azlaslaka mazlazlay ankul. Ngaha gënëj anik aya uwana tatsësëral à vok: 'Slaka uwana kà anja zëzagëla dza asël slëm anja aw.' Iyay zlà! Kaslëkawaw kokuða masëlay, ama gi kà gësël, uwana gësà à wan kà mapèhakulla. ²⁴ Masla la uwana adahëj gudëj à vok, la azlatatak uwana la hud anja gesina, ama masla kà adza à ahëj la azlagày uwana la aku, ahàl anja dza anjàl aw. ²⁵ Masla kà anëkuða kà dza anja madfahalla tatak aw, kà uwana masla la uwana av sifa à dza la masafay gesina. ²⁶ La dza tekula la abà, la uwana mayyi à tsëh ala apakà vok gesina, ngaha abëk atà à ahëj la gudëj uwanay la vok. Dagay uwana alëg madfah vok, afah azlakaslà à ahëj la azlamakwi anja madz à ahëj anjata babay. ²⁷ Adahà à atà kà atà mayàh masla tëlztatëzl, kà atà anja mabëzal. Ama la dziriga kà, Zëzagëla kà kërker la uwabeyuwi gami aw, ²⁸ Kà uwana: 'La masla anu la sifa masla la vok anja masafay anu la ahëj.' Delga à uwana azladza anik ankul tahàb, ngaha tagòd: 'Anu babay kà anu azlabëza anja.'

²⁹ Tsa anu azlabëza anja Zëzagëla kà, mëslala vok mëgagazlëla la madzugway kà, Zëzagëla kà bokuba luwàluwà, sili, banaw akur aw. Kà uwana anja azlatatak uwaga kà, dza adahà à atà la hanjëli anja, kà azlamazlazlay anja. Azlatatak uwaga kà azlaanja Zëzagëla aw. ³⁰ Iyay, kà uwana Zëzagëla atugw tsakana anja uwarà aya aw, kà uwana azladza tadza à ahëj kà la mawur gël aw la abà. Ama lagonay kà, adazala azladza bamëraka leli gesina, kà mapèh gay la lëv ala. ³¹ La hadzay gä kà, afà mavakay tekula à ahëj, à uwana adafah seriya à gudëj à vok à gël la dziriga. La ahàl anja dza tekula uwana akësàni, ngaha apèhanula masla la mawul à uda la mamëtsay."

✧ 17:25 17.25 1 Sufël 8.27; Yesayya 42.5

³² Uwana tatsənà, kà Pol apèh lakəl aña mawul à uda la mamətsay kà, azladza anik takəfàslal, azlaanik tagòd: “Iyay, lagwa kà, asa à anu aña mədàtsəbal sləm vərđi anik aya zlà!” ³³ Kiya uwaga à uwana, Pol asà à uda la tataka aňatà la abà. ³⁴ Azlaanik tadà à atà à adi, tadıñal gəl à vok. La tataka aňatà la abà kà Denəs tekula la tataka maham à ahəñ sawaray, uwana la abà la gudəñ la afik, mis anik uwana sləm aña Damarəs, ɲgaha la azladza anik aya.

18

Pol la Korintiya

¹ La lig aña uwaga la ahəñ, Pol atsizlla ala la Atena ɲgaha ahàd à Korintiya. ² Zil Yahudiya anik la ahəñ la abatà, sləm aña Akilas, tagagàm la Pol. Pol ahàd à mtəga aña kà manəñ atà à gay. Masla kà, tayyà kà à makoray aña Pontiya à abà, ama asafay la abatà aw. Asà à wañ kà la Italiya la ahàl à ahàl atà la mis aña Pərəskila, kà uwana sufəl Rom, uwana sləm aña Kələd, akudəkàh azla Yahudiya gesina la Rom. ³ Sləray aňatà kà tekula la Pol, (Mataf gày lukut) adzà à ahəñ la mtəga aňatà, ɲgaha tafahàhà sləray la slaka gə. ⁴ Kəla vud maduw ləv, Pol abayàhà vok gay la azla Yahudiya la gày madəv kudfa la aku, kà atà tadıñal gəl à vok, baməraka azla Gərək bay.

⁵ Ama mok uwana azla Silas atà la Timotawus tasà à wañ la Makeduniya kà, Pol adfahà sləray anik aya aw, say azəñ kà gay Zəzagəla la mapàhla à azla Yahudiya, kà Yesu kà masla uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl. ⁶ Ama uwana azla Yahudiya tafà gəl à gay aña aw, tatsəkəl magodahay à gəl Pol adəf à atà burburu aña gudəñ aňatà à gəl, agòd à atà: “Baña kadazahawla kà, mawisiga kà adagay kà aňkul, gay gulo la abà aw. Dagay lagonay lagwa gəgola vok gulo à slaka azladza uwana azla Yahudiya aw adagay.” ⁷ Kiya uwaga adà aña la abatà, ahàd à mtəga aña dza anik uwana sləm aña Titiyus Yustus, uwana ahòy yewđi aña Zəzagəla, ɲgaha gày aña kà agà la makəla aña gày madəv kudfa. ⁸ Kirəspus, məñga aña gày madəv kudfa, adıñ gəl à Sufəl Yesu à vok la huđ gày aña gesina. Azla Korintiya uwana tatsənà gay uwaga, tadıñal gəl à vok, ɲgaha tafahà à atà batem.

⁹ La vəd la abà vərđi anik masesıñay asesıñla Pol, Sufəl Zəzagəla agòdál: “Guba akəs ka aw, dà à huma à gay la mapəh gay gulo, kadza à ahəñ titi aw! ¹⁰ Kà uwana gi la ahəñ la kak. Dza la ahəñ aslala vok kà makəs ka, kà madaha à ka mawisiga à vok aw, kà uwana azlauwana tadagahay azlaaňulo kà, atà ɲuv la gudəñ uwanay la abà aw.” ¹¹ Pol adzà à ahəñ la Korintiya mavay la tenma, atapàhla gay Zəzagəla à azladza.

¹² Mok uwana Galiyon apək gumna aña kutso Akayya, azla Yahudiya tahamà gay à vok, takəs Pol, tadàlla à huma seriya, ¹³ Tagòd: “Dza uwanay kà apapat azladza kà atà makədəf à Zəzagəla anik à ahəñ, la azlatetəvi anik anik, uwana adəb vok la mapəhay gami aw.”

¹⁴ Pol asəl mabadma, à mok uwana Galiyon agòd à azla Yahudiya: “Baña dza uwanay akəf dza, baňaw adàh mawisiga anik zlazlafaga naka gəbasıñ, gətsəb akul sləm. ¹⁵ Ama tsa kabayaw vok gay kà lakəl aña azlagay, lakəl aña azlasləm, ɲgaha lakəl aña wakità seriya aňkul kà, say akul la gəl aňkul kakədəvwaw uwaga ala, gi kà, gəđàh seriya aña tsəhay gə uwaga aw.” ¹⁶ ɲgaha akudəkàh atà la huma seriya. ¹⁷ La abatà gesina aňatà takəs Sostenus, məñga aña gày madəv kudfa, tazlàb la huma seriya. Ama Galiyon afəl sləm aw.

Pol awul à Antiyews

¹⁸ Uwana Pol adadzin à ahəŋ la Korintiya aya kà, la lig la ahəŋ, asàk azladedà à ahəŋ, ahàd à Kenkeriya atà la Pərəskila la Akilas. La abatà afèts gəl à ahəŋ kà maslaf vok aŋha uwana asláf la huma Zəzagəla. La lig la ahəŋ ahàd à kəslah iyaw à afik, kà mad à kutso Səriya.✧ ¹⁹ Uwana tabəzà Efesus, Pol asakà Akilas à ahəŋ atà la Pərəskila, ŋgaha ahàd à gày madəv kuɗa à agu, kà matsən vok gay la azla Yahudiya. ²⁰ Atà tanavàl masafani la abatà, ama akəs aw. ²¹ Asàk atà à ahəŋ la magoɗ à atà: “Baŋa asa à Zəzagəla kà, gədàwul à waŋ à slaka aŋkul aya”, ŋgaha adà aŋha à Efesus la kəslah iyaw.

²² Mok uwana adabəz à Zəsare kà, ahàd à Urusalima kà madəh ayyi à azlaməna gay Zəzagəla la abatà. La lig la ahəŋ, adà à ahəŋ à Antiyews. ²³ Uwana adadzən à ahəŋ la abatà kà, awul aŋha aya, aguwà à uda la makoray aŋa Galatiya la abà, ŋgaha la Fərizi la madzərəɗəh azlaməna madiŋal gəl à vok ala.

Apolos azaŋ gay Zəzagəla la Efesus ŋgaha la Korintiya

²⁴ La zamana uwatà kà, zil Yahudiya anik la ahəŋ, sləm aŋha Apolos tayyà à Alekəsandəra, abəzà à gudəŋ Efesus. Masla la haŋkəli aŋa mabəɗma, asəl wakità Zəzagəla lela. ²⁵ Asəl tetəvi aŋa Sufəl Zəzagəla lela. La mabəɗma delga apàhla gay aŋa Yesu à azladza la dziriga. Ama batem tsəhay gə aŋa Yuhana la uwana asəl pəra. ²⁶ Adzəkà mapəh gay la gày madəv kuɗa la aku la kokuɗa guba. Mok uwana Pərəskila atà la Akilas tatsən mapəhay aŋha, tadàla masla à mtəga aŋatà, tapəhalla tetəvi aŋa Zəzagəla la dziriga. ²⁷ Kiya uwaga Apolos akəs tetəvi kà mad à kutso Akayya. Azladedà məna madiŋal gəl à vok tadzərəɗəŋ ala, tatsetsəral wakità à ahəl, kà mav à azlaməna madiŋal gəl à vok la kutso uwatà, kà atà makəsay la ahəl səla. Mok uwana adabəz à abatà kà, azlək azlaməna madiŋal gəl à vok la vok mahamay uwana Zəzagəla avàl. ²⁸ Apəh à azla Yahudiya la huma azladza gesina, tsərəh à uwana dza apəzl gay maslək aw, apəhatàla la wakità Zəzagəla la abà, kà Yesu la uwana dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl, Kristu.

19

Pol apəh gay Zəzagəla la Efesus

¹ Mok uwana Apolos la Korintiya, Pol aguwa la gudəŋ la afik, abəzà à Efesus. La abatà la uwana abəzà azlaməna madiŋal gəl à vok anik à vok. ² Anavà atà: “Kabəzaw Masasəɗok Zəzagəla, à mok uwana kaɗiŋàwwal gəl à vok ay?” Tawulàlla, tagòɗ: “Tetuwa məɗatsənəŋ tapəhay lakəl aŋa Masasəɗok Zəzagəla aw.” ³ Kiya uwaga Pol anavà atà: “Tsəhay batem ma uwala tadahàkulləŋ la?” Tawulàlla: “Tsəhay gə aŋa Yuhana”, tagòɗal. ⁴ Pol agòɗ à atà: “Yuhana adahà batem à azlauwana tapəh gay la ləv ala, ŋgaha agòɗəh à azla Isərayel kà, say tadiŋ gəl à dza uwana à vok adənəfal à tsəh à waŋ, uwaga kà Yesu.” ⁵ Mok uwana tatsən uwaga tadahàtəŋ batem la sləm aŋa Sufəl Yesu. ⁶ Pol abək à atà ahəl à gəl, gesina aŋatà tabəzal Masasəɗok Zəzagəla. Tadzəkà mabəɗma la azlagay məlok gə, ŋgaha tazà sayda uwana tabəzal la slaka Zəzagəla. ⁷ Gesina aŋatà kà taslay kulo gəl aŋha səla.

⁸ Təla makər Pol adahəŋ kà matapatàla la gày madəv kuɗa aŋa azla Yahudiya la aku, apàhla azladza kokuɗa guba, kà atà tatsənà vok gay,

✧ 18:18 18.18 4Musa 6.18

awədf vok à uda kà mapəhatàla gay aña makoray Zəzagəla. ⁹ Ama azlaanik añaatà tadzadzànhà gəl ala, takweskà, tapəh mawisiga lakəl aña tetəvi aña Sufəl Zəzagəla la huma maham à ahəñ dza. Kà uwaga à uwana Pol ahəl azlaməna madiñal gəl à vok, tahəd añaatà. Kəla mavakay atəpla azladza la gày nekol aña Tiranus la aku. ¹⁰ Anəfà madàh uwaga tsərəh à mavay səla, tsərəh à uwana azladza la kutso Asəya, la azla Yahudiya, ñgaha la maham à ahəñ dza anik gesina tatsənà gay aña Sufəl Zəzagəla.

Gay aña azlakona aña Seva

¹¹ Zəzagəla adahàhà azlanadzipo tsəhay anik anik la ahəl aña Pol. ¹² Azlalukut uwana tadabani vok aña Pol la azlanalbət gesina kà tawaràhà azlaməna dufvats ala gesina. ¹³ La kaslà uwatà azla Yahudiya anik la ahəñ uwana tauguzàhàh, tawùl à abanay, tawùl à abatày kà makudəkàh azlamasasəfok mawisiga à azlaməna dufvats lakəl ala, tazəb kà sləm aña Sufəl Yesu kà makudəkàhla azlamasasəfok mawisiga uwaga. Tagòdàh à azlamasasəfok uwaga: “Məgòd à akul: Sàw à uda la sləm aña Yesu uwana Pol apahay!” ¹⁴ Uwaga azlabəza aña mənə madzahaga aña mav tatak à Zəzagəla, uwana sləm aña Seva, tadahà uwaga atə mədfəf. ¹⁵ Ama masasəfok mawisiga agòd à atà: “Gəsəl Yesu, Pol babay gəsəl, ñgaha ma akul ma, akul azla uwa tak uwa?” ¹⁶ Masla zagəla zagəla avəl à atà à adi, aduwà à atà gesina. Azlàbàh à atà à gay, adahàh à atà amik à vok, tavàläh à uda, tahòy añaatà la godega deyday. ¹⁷ Azla Yahudiya la azlamaham à ahəñ dza anik anik, uwana tadzà à ahəñ la Efesus gesina, tatsənà uwaga. Ləv avəl à atà à gay tsərəh à uwana azladza tazəñ mazləbay sləm aña Sufəl Zəzagəla à gəl kaykay aya. ¹⁸ Anjувaw la tataka azlaməna madiñal gəl à vok la abà tasàhà à wañ, tapàh gay la ləv ala lakəl aña uwana tadarahan la huma azladza gesina. ¹⁹ Anjувaw la tataka aña azlauwana la abà tadàh məzla, tasàhla wakità añaatà à wañ, tadàwal à akəl à tsəh la huma aña azladza gesina. Tatùgw sili aña wakità gə, uwana kà adàh gursu dəbow dzik zlo. ²⁰ Kiya uwaga à uwana gay aña Sufəl Zəzagəla aslèhà gəl à ahəñ la ndzəfa la mapəhla ndzəfa aña ala.

²¹ Mok uwana uwaga adada à lig gesina, Pol akəs tetəvi uwana aguwa la Makeduniya, la Akayya kà masla aña mad à Urusalima. “Baña gədabəzay kà, gədàd à gudəñ Rom babay”, agòd. ²² Aslèl azlaməna mazlakay aña səla à Makeduniya, Timotawus atà la Erastus, ama masla kà adzàni à ahəñ la Asəya dadəñ.

Masàh gəl la Efesus

²³ La kaslà uwatà kà, gay mənəga atsizlla ala la Efesus lakəl aña tetəvi aña Sufəl Zəzagəla. ²⁴ Dza anik la ahəñ la abatà, sləm aña Demetəriyus, uwana avàtsàh azlamaftsa à vok aña gày uwana azladza tasləkàwàh, uwanay gày aña mazlazlay Arəteməs misga, akəs atà à vok la azlaməna sləray aña gesina kà madawla. ²⁵ Azàläh azlaməna sləray aña, la azladza uwana sləray añaatà tekula, ñgaha agòd à atà: “Azlakona, kasəlaw kà, la sləray gami akəs à anu aw takay, ²⁶ kanəñawwan, ñgaha katsəñawwan uwana Pol uwanay adəhəñ aw takay? Agòd à azladza kà: Azlamazlazlay uwana mədfəhəñ la ahəl kà, azlazəzagəla delga aw, agòd. Ñgaha azladza takəs gay aña kà la abanay la Efesus pəra aw, ama la makoray aña Asəya la abà gesina bay. ²⁷ Baña kiya uwanay kà, azladza tadəpəh mawisiga lakəl aña sləray gami, ñgaha tadəpəsew mənə gày mazlazlay Arəteməs baməraka Arəteməs bay, kà tadəhoy yewdi aña

aya aw. Tekedfik kà, masla la uwana azla Efesus taslökaway la azladza gudəŋ à vok gesina!”

²⁸ Mok uwana tatsən gay uwaga kà, tapakà ləv kaykay, tadzəkà mawiyay, tagòf: “Arəteməs aŋa azla Efesus kà mənŋa, Arəteməs aŋa Efesus kà mənŋa!” ²⁹ Gay uwaga aslèhà gəl à gudəŋ à abà gesina, awisà gəl à azladza à vok, takàs azlaməna manəf Pol səla, Gayyus atà la Arəstarkus uwana tasà à waŋ la Makeduniya, tabayà atà, tadàla atà à vadavaday aŋa marazlay à afik. ³⁰ Pol bay kà asal aŋa mad à abà, ama azlaməna madiŋal gəl à vok tadəfal gay à ahəŋ. ³¹ Azlamənga aŋa kutso Asəya uwana azlaslagama aŋha taslèl gay à slaka aŋha, tadəval kuɖa kà masla aŋa mad à vadavaday marazlay à afik aw. ³² La mok uwaga kà, maham à ahəŋ gesina hohodà gəl à vok, kəla uwabeyuwi awiyay deyday pəra, kà uwana aŋuvaw la tataka aŋatà la abà, tasəl gay uwana ahamà atà gay à vok aw. ³³ Zil Yahudiya anik la ahəŋ la abatà la tataka azladza la abà, sləm aŋha Alekəsander, tadàlla à awtày à huma aŋa maham à ahəŋ dza kà uwana azla Yahudiya tasəl masla, kà mapəhla godega aŋa gay uwaga à azladza. ³⁴ Ama uwana tasəl kà masla babay zil Yahudiya kà, tazà mawiyay à zagəla la kuda tekula, tasàf la mawiyay la abà azlagay sa səla: “Arəteməs aŋa azla Efesus kà mənŋa, Arəteməs aŋa azla Efesus kà mənŋa!”

³⁵ “Dzàw à ahəŋ titi!”, mən səkəreter aŋa gudəŋ uwaga agòf à atà kà kuɖa kuɖa: “Haday, akul azla Efesus kà uwabeyuwi asəl kà gudəŋ aŋa Efesus kà masla manəŋla mən gày aŋa Arteməs, ŋgaha la maftsa vok tsikaslagama aŋha, uwana asà à ahəŋ la zagəla, kəla dza uwala beyli asəl uwaga. ³⁶ Dza la ahəŋ ats gadzewi lakəl aŋha aw. Gay gà la uwaga say kadzaw à ahəŋ titi, ŋgaha kadəhaw haŋkəli lakəl aŋa uwana kadəhawwaŋ bay. ³⁷ Haday, səlàw kà, azladza uwana kasàwla atà à abanay kà, tadà à gəl la mən gày mazlazlay gami la aku aw, uwala tapəh mawisiga lakəl aŋa mazlazlay gami bay aw. ³⁸ Baŋa gay la Demetərius lakəl, la azlaməna sləray aŋha, kà mapuw gudzi à dza à gəl kà, kaslà la ahəŋ à uwana dza ada à seriya la mok uwatà à huma aŋa azlaməŋga, la abatà la uwana tadəvah atà ala. ³⁹ Baŋa akul la azlagay anik aya babay kà, say kadawla à huma à azlaməna sawaray, kà makədəvəŋ ala la abatà. ⁴⁰ Ama kà aŋa uwanay lakana kà, akəs anu vok aw, kà uwana tagòf à anu kà, akul la uwana mədatsizl gay ala, tagòf à anu, kà uwana akəs anu vok kà maham gay à vok kiya uwanay aw!” ⁴¹ ŋgaha mok uwana adakəf gəl à gay uwaga kà: “Dàw aŋkul!”, agòf à atà.

20

Pol ahàd à Makeduniya ŋgaha à Akayya

¹ Mok uwana gay ataslèla kà, Pol ahamà gay à azlaməna madiŋal gəl à vok à vok. Adzəredəhàla la azlagay, agòf à atà: “Gi kà, gəda à Makeduniya.” ² Aguwà à uda la kutso uwatà la abà la madzəredəh azlaməna madiŋal gəl à vok ala, la mazàh à atà gay Zəzagəla, ŋgaha ahàd à Akayya. ³ Adzà à ahəŋ la abatà təla makə, adəhà vok à ahəŋ kà mad à Səriya la kəslah iyaw, ama atsənəŋ kà azla Yahudiya tatsən vok gay kà makəday, gay gà la uwaga awul à Makeduniya. ⁴ Sopatə, kona aŋa Pirus, zil Bere alakəŋ, ŋgaha bay Arəstarkus atà la Sekundus, uwana azla Tesaloniki, Gayyus zil Derbe, Tisik atà la Tərofim ŋgaha bay Timotawus, uwana atà azla Asəya, tahàd atà nna gesina. ⁵ Tatsà vok à huma kà anu, tahàd à Tərowas, takudà anu la abatà. ⁶ Anu la gəl gami məgəf à Filipiya, uwana madəvaday aŋa pain uwana tatak maməsləla la tsəh aw adada à lig kà, la mahənay zlo kà

məbəzà atà à vok la Tərowas la kəslah iyaw. Məfahà kasukwa tekula la abatà.

Pol anəḡ azlaməna Tərowas à gay

⁷ La mokokhu gà, vudf səbdu kà, maham gay à vok kà mazuw tatak may tsikaslaga. La abatà Pol apəh gay à azladza. Apəh gay tsərəh à tataka vəd, kà uwana la bebəḡ gà kà, asal mad aḡha. ⁸ La gày uwatà la aku lakəl aḡa gày uwatà la afik, məhàm à agu kà, azlafənəs aḡuvaw dzadzàhà la ahəḡ. ⁹ Bəzi kohana uwana sləm aḡha Antikus adzà madzay la gay fenetər. Pol adà à huma à gay la mapəh gay Zəzagəla tsərəh à uwana Antikus ayi vok, adzəhəl. Tsəḡurəsl, atəd à ahəḡ, dagay la kəl gày mamakər la afik, tazəb à afik kà adamətsay. ¹⁰ Ama Pol asà à ahəḡ, ahùbal à gəl, akəs à vok, agòd: “Katawaw aw, mamətsayga aw!” ¹¹ ḡgaha Pol awùl à gày uwatà à afik, azəb Pain atsəkəḡ ala, ḡgaha tazùw gesina aḡatà la slaka gà. Apəh à atà gay uwaga tsərəh à gay bebəḡ, la lig la ahəḡ adà aḡha. ¹² Tadàla bəzi kohana uwaga à mtəga la sifa, tarəb mənḡa kà uwaga, tadzərədàhà ala.

Pol atsizlla ala la gudəḡ Tərowas, ahàd à Milet

¹³ Anu kà, mətəsà vok à huma, kà Pol aḡa maday à kəslah iyaw à afik uwana adàla anu à Asos. La abatà la uwana mədžùgw mazəb Pol à tsəh à kəslah iyaw à afik, kà uwana masla kà anəfà tetəvi à asik. ¹⁴ Mok uwana adabəz anu vok la Asos kà, məzəb à tsəh à kəslah iyaw à afik, məhàd à Mitilen. ¹⁵ Mətsizlla ala la abatà aya, məhàd à huma aḡa Tsiyo. La bebəḡ aḡha aya kà, məbəzà à Samos, ḡgaha la bebəḡ aḡha aya kà maufad kà, məbəzà à Milet. ¹⁶ Asà à Pol kà matsədf à Efesus lakəl ala, kà uwana asəl matsizl à ahəḡ kà maz kaslà ala la kutso Asəya aw, kà uwana av vok kà mabəz à Urusalima gurayḡa madəvaday Pentakosta, adàh vok kəla.

Pol apəh gay à azlamasiga la Efesus

¹⁷ Mok uwana Pol adabəz à Milet kà, asləl gay à slaka azlamasiga aḡa maham à ahəḡ mənə gay Zəzagəla la Efesus: “Sàw à waḡ à abanay!”, agòd à atà. ¹⁸ Mok uwana tadùw à awtày à slaka aḡha kà: “Kasəlaw kakay à madz à ahəḡ gulo uwana gədzà à ahəḡ la makoray aḡa Asəya la abà”, agòd à atà. ¹⁹ “Gəfahà sləray aḡa Sufəl Zəzagəla la ləv tekula, ḡgaha la iyaw tugwi la adi, la ḡgərpa, la tataka aḡkul la abà kà matsən vok gay la azla Yahudiya. ²⁰ Səlāw babay kà, gəhadàhəkulla tatak uwana à vok akəsà akul à vok aw. Gəpəh à akul uwaga gesina, ḡgaha gətəpakulla la dazuwaya, ḡgaha baməraka la azlahudf gày aḡkul. ²¹ Gəzàlla azla Yahudiya ḡgaha la azlauwana azla Yahudiya aw kà mapəh gay la ləv ala, kà atà magola vok à slaka Zəzagəla, ḡgaha atà aḡa madiḡ gəl à Sufəl Yesu à vok. ²² Ama lagonay kà, gəday à Urusalima, kà uwana Masasədfok Zəzagəla afà à gi leri à gəl kà maday, lagwa kà, gəsəl tatak uwana adabəz à gi la abatà aw. ²³ Kəla kà, kəla hudf gudəḡ uwana gəguwà à uda la abà kà, Masasədfok Zəzagəla agòd à gi, kà tadàduw gi à daḡay, gədàsa ḡgərpa. ²⁴ Ama kà gi kà gədàmətsay, gədàdza à ahəḡ la sifa kà, bə tataka tekula, baḡa gədàkədf gəl à madahay gulo, la sləray uwana Sufəl Zəzagəla afà à gi à gəl kà diga, uwaga kà mapəhla ala gay marabəḡ lakəl aḡa vok mahamay aḡa Zəzagəla.”

²⁵ “Gəuguzàhàh la tataka aḡkul la abà gesina, gəzà gay aḡa makoray Zəzagəla. Lagwa kà, gəsəl kà kadənəḡaw gi aya aw. ²⁶ Kà uwaga à uwana gəpəh à akul la paraka lakana: Baḡa tekula aḡkul azalla kà: Gay gulo aw. ²⁷ Kà uwana gəzàla masal aḡa Zəzagəla gesina, gəhadàhəkulla tatak à vok aw. ²⁸ Nənàwla gəl aḡkul, nənàwla maham à ahəḡ mənə gay Zəzagəla, uwana Zəzagəla asùkw atà la mamətsay aḡa Kona aḡha. ²⁹ Kà uwana

baŋa gədàda aŋulo kà, azladza tadàsahah à waŋ bokuba azlakəda fəta à tataka aŋkul à abà, tadàsaka azlatuwaŋ aw. ³⁰ Baməraka la tataka aŋkul la abà bay kà, tadàpahla vok ala kà madàh fida kà azlaməna madiŋal gəl à vok aŋa manəf atà bay. ³¹ Kiya uwaga kà, nənàwla gəl aŋkul, awulla à akul à gəl gədapaha à akul mavay makər, mavakay la mahanay gesina, la iyaw tugwi la adi.”

³² “Lagonay kà, gədàbək akul à ahəl aŋa Zəzagəla, ŋgaha à ahəl aŋa vok mahamay aŋha. Aslala vok kà aŋa maziŋəŋ akul, aslala vok kà aŋa mapis à akul gay à vok la ləmana uwana adahàkuləŋ gesina. ³³ Gənavà sili la lukut la slaka dza aw. ³⁴ Akul la gəl aŋkul babay kà kasəlaw, kà gədahàhà sləray la ahəl gulo, kà gi aŋa madàhla tatak uwana gənəkudfa aŋha la azladza uwana anina. ³⁵ La azlatatak gesina la abà, gəpəhakulla kà say kazlakaw azlaməna kudfa la tsəhay sləray uwanay gesina. Tawulla anu gəl babay à gay aŋa Sufəl Yesu uwana agòd la gəl aŋha:

'Marabay agay la dza uwana avəy, marabay uwanay aduwa marabay aŋa dza uwana akəsəy pəra',
Yesu agòd.”

³⁶ Mok uwana Pol adadəv gay aŋha à gay kà, akəd à ahəŋ, adəv kudfa atà nna la slaka gə gesina. ³⁷ Gesina aŋatà tatəw, la makas masla à vok ŋgaha: “Həd, zla!”, tagòdal la mabak ahəl à kudfa. ³⁸ Tapakàh ləv məŋga, kà uwana ‘Kadənəŋaw gi aya aw’, agòd à atà. Ŋgaha talakəŋ à kəslah.

21

Pol aday à Urusalima

¹ La abatà ‘Maday’, məgòd à atà, məhəd la kəslah iyaw à afik, məbəz à Kos. La bebəŋ gə, məbəz à Rodəs. Dagay la abatà məhəd à Patara. ² La abatà la uwana məbəzà à kəslah iyaw, kà mad à Fenesəya. Mədə à afik, məhəd, ³ Katskats mənəŋə gudəŋ Sipəre, uwana la tataka dərəv la abà, məfəl à ahəl gudzay, kà mad à Səriya. Məsà à vədah la Tir kà matsək kazlaŋa aŋa kəslah iyaw à ahəŋ. ⁴ Məbəz azlaməna madiŋal gəl à vok la abatà, ŋgaha mədza à ahəŋ kasukwa tekula anina. Masasəfok Zəzagəla apəhatàla tatak uwana adəbəz Pol, kiya uwaga kà: ‘Kadà à Urusalima aw’, tagòdal. ⁵ Ama uwana kasukwa uwatà adada à lig kà, mətəsizilla ala, məhəd la azlamis aŋatà la azlabəza aŋatà gesina, talakà anu à uda la huđ gudəŋ la abà. Məkədédàh à ahəŋ la gay dərəv məŋga, madəv kudfa. ⁶ Mok uwana: ‘Mədza à ahəŋ wurwur’, mədagòd à vok kà, məhəd à kəslah iyaw à afik, atà babay tawul à mtəga aŋatà.

⁷ Kiya uwaga mədəvə mauguzahay gami à gay la iyaw lakəl la mad à Tir, tsərəh à Potolemawus. La abatà babay, azladedə takəs anu, məvakà à abatà à slaka aŋatà. ⁸ La bebəŋ gə məhəl vok, məhəd à Zəsare. La abatà məhəd à mtəga aŋa Filip masla mapəh gay Zəzagəla, məhən à mtəga aŋha. Masla kà tekula la tataka azladza mədəf uwana la abà, tatsatsəmàni atà la Urusalima. ⁹ Azladəgam aŋha la ahəŋ, uwana tadàh à zil dadəŋ aw, tapàhəh gay uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəl kà mapəh à azladza. ¹⁰ Uwana mədahəni à abatà kà, masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapəh à azladza, uwana sləm aŋha Agabus, asà à waŋ la Yahudiya. ¹¹ Asà à waŋ à slaka gami, azəb parapara aŋa Pol, awədfla asik à ahəŋ la azlaahəl aŋha, agòd: “Aganay uwana Masasəfok Zəzagəla agòd: ‘Azla Yahudiya la Urusalima tadəwad dza aŋa parapara uwanay kiya uwanay, tadəfa masla à ahəl aŋa azladza uwana azla Yahudiya aw.’ ” ¹² Mok uwana mədatsən gay

uwaga, anu la azladza uwana la Zësare kà: “Kamkam, kahad à Urusalima aw!”, mөгòd à Pol. ¹³ Ama awùlla à uda: “Kà mana katawaw ma? Asa à akul kà mav à gi guba takay? Ama gi kà, gөdàvà vok gulo kà mawaf gi la Urusalima përa aw, ama kà mamөtsay kà Sufөл Yesu Kristu bay.” ¹⁴ Uwana mөslàla vok kà madөfal gay à ahөj aw kà, mөdzà à ahөj titi: “Bokuba uwana asa à Zөzagөla përa zlà”, mөгòfal.

¹⁵ Uwana mөdadza à ahөj la abatà kà, mөfahà vok kà mad à Urusalima.

¹⁶ Azlamөna madijal gөл à vok anik la Zësare talakà anu. Tadàla anu à mtөga aña Manason, uwana asà à wanj la Sipөre, masla madijal gөл à vok dagay uwarà, kà mahөн anu à ahөj.

Pol ahad manөj Yakuba à gay

¹⁷ Mok uwana mөdabөzay à Urusalima kà, azlamadijal gөл à vok la abatà, takөs anu la ahàl sөla. ¹⁸ La bebөj gà, mөhàd, la azla Pol, à mtөga aña Yakuba, à slaka uwana azlamasiga aña maham à ahөj mөna gay Zөzagөla gesina tahamàh gay à vok. ¹⁹ Pol adfahà à atà ‘Ayyi’, ngaha apөh à atà sléray, uwana Zөzagөla adfahà la ahàl aña la tataka aña azladza uwana azla Yahudiya aw. ²⁰ Mok uwana tatsөн uwaga la slaka aña kà, tazlөbà Zөzagөla, tagòd à Pol: “Deda à kanөjà uwana apakà vok la abanay la slaka azla Yahudiya tsi. Azla Yahudiya dөbow dөbew tapakà azlamadijal gөл à vok. Ama gesina kà tanөfa gay aña wakità seriya aya. ²¹ Tatsөнàj kà, katàpla azla Yahudiya uwana tadzà à ahөj la tataka aña azla tsөhay dza anik la abà, kà atà aña magola vok à uda la wakità seriya aña Musa la abà, ngaha kagòd à atà kà, tasàkal makadav azlabөza aجاتà à uda, ngaha tasàk à madz à ahөj aña azla Yahudiya la tsөh ala babay. ²² Mana mөdөhөj ma? Kà uwana ndzer tasөlay kà, kadasa à wanj. ²³ Lagwa dfahà kà uwana mөpөhaha à ka: Azladza ufad la ahөj la abanay, à uwana asà à atà masөd vok. ²⁴ Nөfà atà, ngaha kadàsөdөw vok akul nna, bokuba uwana wakità seriya apөhay, pөл sili aña mafөts gөл à ahөj aجاتà. Baña kadàdfah uwaga gesina kà, azladza tadàsөlay kà uwana tapөh à ka à vok, kà fida, ngaha atà kà masөlay kà kanөfa mapөhay aña Musa lela! ²⁵ Ama kà aña azlauwana azla Yahudiya aw kà, masla tapakà azlamөna madijal gөл à vok kà mөtsetsèr à atà wakità kà mapөh à atà uwana mөkөs: Tөga kà, mөгòd à atà kaslawwalla vok mapad slөb matulay, slөb mazlazlay, mas añiz la mapad slөb aña tatak masewfla gà, kadfahaw mabila aw, uwaga gesina kà delga aw, mөtsetsèr à atà.” ²⁶ Kiya uwaga la bebөj gà, Pol ahàd la azladza ufad uwaga, tasөd vok, kà magay sөtaka, ngaha tahàd à mөj gày Zөzagөla à agu. La abatà agòd: ‘Baña mahөнay mөdөf adaslay kà, madөv sléray aña magay sөtaka aña kөla uwabeyuwi aجاتà.’ (Bokuba magodfay kà sartà aña makad tatak kà aجاتà adaslay)

Takөs Pol la mөj gày Zөzagөla la aku

²⁷ Mok uwana mavakay mөdөf uwaga azladөv à gay kà, azla Yahudiya uwana la makoray Asөya tanөjà Pol la mөj gày Zөzagөla la aku kà, ngaha tavөdzàhà maham à ahөj dza ala, ngaha takөs Pol, ²⁸ la mawiyay: “Azlatsөhay gami Isөrayel zlàkàw anu! Aganay dza à uwanay auguzàhàhay la slaka gesina, atügw delga aw à azladza gesina lakөл aña azla Isөrayel lakөл aña wakità seriya aña Musa, ngaha lakөл aña mөj gày Zөzagөla babay! Bà gotөnanj babay asөlla azlakirdi à gày Zөzagөla gami à agu, tadàhla àlàh à slaka tsidfanya gami à vok.” ²⁹ (Uwana tapөh kiya uwaga kà, kà uwana tanөjàn Tөrofim zil Efesus atà la Pol tauguzàh la

huđ gudəŋ la abà, tadzùgw kà tahàd à mənğ gày Zəzagəla à agu, gəl agòđ à atà) ³⁰ Gay uwaga atsàn à huđ gudəŋ à abà gesina, azladza gesina tahamà gay à vok. Takəs Pol, tabayàŋ à lag la gày Zəzagəla la aku, ŋgaha tatsàkàh azlagamagày à ama gesina. ³¹ Maham à ahəŋ dza asà à atà makəđ Pol, ama gay uwaga atsən à mənğa aŋa azlaslodzi aŋa azla Rom, tagòđal kà azladza Urusalima gesina gəl adawis à atà à vok. ³² Katskats mənğa aŋa azlaslodzi ahəl azlaslodzi la azlamənğa aŋatà, tahàd à maham à ahəŋ dza à abà la mahoyay. Uwana azladza tanəŋəŋ azlaslodzi tasà à waŋ kà, tasàk à mazlađ Pol. ³³ Kiya uwaga mənğa aŋa azlaslodzi azà vok à slaka Pol, akəs: “Wàđàwwàŋ kà la mazakazak səla!”, agòđ. Ŋgaha anavà atà: “Uwanay ma, mana adahəŋ ma?”, agòđ à atà. ³⁴ Azladza la maham à ahəŋ dza la abà tapàh azlagay anik anik deydayga. Takàđla gəl à gay uwaga à vok, ŋgaha asəl uwana adəhəŋ kà gay uwauwaga uwaga aw, ŋgaha agòđ kà: “Dàwla Pol à mtəga azlaslodzi!”, agòđ. ³⁵ Mok uwana tabəzà maslək à ahəl gamagày, azlaslodzi tazəb mazəbay kà mav dzəhla aŋa maham à ahəŋ dza, ³⁶ kà uwana azladza tanəfà la tsəh dukwdadukw la mawiyay: “Məkəđ, məkəđ, məkəđ!”

Pol awulla dzirga aŋha à uda kà mazlayla

³⁷ Mok uwana tazlādàla Pol à gày aŋa azlaslodzi uwatà à agu kà, Pol agòđ à mənğa aŋa slodzi: “Gəbəzal tetəvi kà mabadma ay?” Mənğa aŋa azlaslodzi agòđ: “Tsa kasəl gay Gərək aw nna? ³⁸ Tsa kak kà zil Misəra, uwana azləl guvəl la azladza la kasla uwanay adada à lig aw takay, uwana adàla azladza dəbow ufađ à kəsaf à abà kà magay azlaməna nabəra aw ay?” ³⁹ Pol agòđ: “Gi zil Yahudiya, tayyà gi à Tarsus uwana la Səlisəya, gi bəzi huđ gudəŋ mənğa gə. Kamkam, gəgod à ka, v à gi tetəvi kà gi aŋa mabadma à maham à ahəŋ dza uwanay!” ⁴⁰ Mənğa aŋa azlaslodzi avəl tetəvi. Kiya uwaga Pol atsizilla à maslək ahəl gamagày à afik, akokòt à atà ahəl à adi kà madz à ahəŋ titi, uwana tadzà à ahəŋ titi kà, Pol apəh à atà gay, la gay Yahudiya:

22

¹ “Azladedà la azlababa, lagwa kà, tsəbàw sləm à gay mazlayla gi gulo uwana gəpəh à akul lagwa!” ² Mok uwana tatsənəŋ, kà apəh à atà kà la gay aŋatà kà, dziriya tadzà à ahəŋ titi ŋgaha Pol agòđ à atà:

³ “Gi zil Yahudiya, tayyà gi à Tarsus la Səlisəya, ama gəzigən kà la abanay la Urusalima, ŋgaha bay kà, masla matapgəla tatak kà, Gamaliyel, masla la uwana apəhgəla masəl mapəhay aŋa azlababa gami madzidziga. Gəđahà sləray aŋa Zəzagəla kà mənğa bokuba aŋkul uwanay kadahàwwəŋ lakana. ⁴ Kasəlaw kà gətərəbàhà azlaməna madiŋ gəl à Yesu à vok tsərəh à makəđ atà. Gəkàsàh azlazil la azlamis, gəwàts atà à daŋay. ⁵ Kiya uwaga madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga tanərəz kà delga à uwana gəđəhəŋ, tavà à gi wakità kà azladedà gami azla Yahudiya uwana la Damas, gəhàd à abatà kà makas atà, ŋgaha kà madla atà à Urusalima à huma seriya.”

*Pol apəh gay aŋa mapəh gay la ləv ala aŋha
(Sləray 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Mok uwana gi la tetəvi la ama, kà mad à Damas, uwana azlagay tataka afats kà, katskats magol uđaka mənğa asà à ahəŋ la zagəla, aùđ la makəla gulo. ⁷ Gətəđ à vəđah, ŋgaha gətsənà mabadma agòđ à gi: ‘Sawul, Sawul, kà mana katərəb gi ma?’ ⁸ Gənàv: ‘Kak uwa, Sufəl?’ Agòđ à gi: ‘Gi Yesu, zil

Nazaret uwana katərəbən.’⁹ Azladza uwana la slaka gulo tanəñà udfaka, ama tatsənà kuda uwana abadgəmə aw.¹⁰ Kiya uwaga gənàv: ‘Sufəl, mana gədehəñ ma?’ La abatà Sufəl Yesu agòd à gi: ‘Sà à afik, hād à gudəñ Damas à abà, la abatà la uwana tadəpəhakala tatak gesina uwana asà à Sufəl Zəzagəla kadəhəñ.’¹¹ Uwana gədapaka guləf kà magol udfaka uwana añərəzl gi à adi, azladza uwana məday anina takəs gi à ahəl, ñgaha tadàla gi à Damas.”

¹² “Dza anik la ahəñ la abatà, uwana sləm aña Ananiyas, masla kà asəl Zəzagəla, akəs wakità seriya gami lela, sləm aña la ahəñ la tataka azla Yahudiya aña Damas la abà.¹³ Asà à wañ à slaka gulo, atsizl gi gəl, agòd à gi: ‘Sawul, deda gulo, nəñ ala aya à dagay!’ La kaslà uwatà gənəñ ala, ñgaha gənəñà masla.¹⁴ Agòd à gi: ‘Zəzagəla aña azlababa madzidziga akəsàni ka, kà mapəhla mawoyəñ aña ala la kak, kà manəñ dziriga aña Kona aña, ñgaha kak aña matsən gay aña la dziriga.¹⁵ Kà uwana say kagay masla sayda aña la huma aña azladza gesina lakəl aña uwana kanəñəñ ñgaha katsəñəñ.¹⁶ Lagonay ma, mana kakudəy aya ma? Kəs batem!’, agòd à gi, ‘Kà Zəzagəla aña mazlak ka, kà aña mapal ka la tsakana aña la abà gesina, la mazal sləm aña!’.”

Sufəl Zəzagəla asləl Pol à slaka azladza uwana azla Yahudiya aw

¹⁷ “Gəwùl à wañ à Urusalima. La mok uwana gədəv kuda la mənə gày Zəzagəla la aku kà, masesiñay asesinla gi.¹⁸ Gətsənà Sufəl Yesu agòd à gi: ‘Hadzak gòd, sà à uda la gudəñ uwanay la abà, kà uwana azlaməna gudəñ uwanay kà tadəkəs gay uwana kadəpəh à atà lakəl gulo aw.’¹⁹ Gəwulàlla, gəgòd: ‘Hadəy, Sufəl, tasəl la paraka kà gəfàh à azlagəy madəv kuda à agu, gəkàsàh atà, gəwàtsàh atà à dañay, ñgaha gəzlàbàh azlauwana tadin gəl à gay aña kà vək ndzer.²⁰ Ñgaha aya, mok uwana takəs Etiyen, masla sayda aña kà, gi bay kà gi la abatà. Gəkəs makəday, gənəñla lukut aña azlaməna makəday.’²¹ Kiya uwaga Sufəl Zəzagəla agòd à gi: ‘Hād, kà uwana gəsləl ka kərkər à slaka azladza uwana azla Yahudiya aw!’.”

Pol la huma mənəga aña azlaslodzi

²² Maham à ahəñ dza atsəb sləm à Pol tsərəh à uwana apəh gay uwaga, ama la lig la ahəñ kà tadzəkà mawiyay: “Zàwwàñ ala à dza uwaga, kədàw, azlayla adza à ahəñ la sifa aw.”²³ Tawiyà la makwahàh lukut la vək ala, la matak kutso à zagəla.²⁴ Kiya uwaga mənəga aña azlaslodzi avà tetəvi kà madla Pol à gày uwatà à agu, kà maslahəñ ala, ñgaha kà masla mapəh dziriga lakəl aña mana uwana azla Yahudiya tawiyay mi à mənəga.²⁵ Ama mok uwana tawadəñ kà mazlabay kà, Pol agòd à mənəga aña azlaslodzi uwana la abatà: “Dziri ma, tetəvi la ahəñ kà mazlab zil Rom kokuda matsən seriya aña takay?”²⁶ Mok uwana adatsən uwaga kà, ahād, apəh gay uwaga à mənəga aña suwañ: “Kakay kadəgòd aña ma? Zil uwanay kà zil Rom.”²⁷ Mənəga aña azlaslodzi asà à wañ à slaka Pol anavàl: “Pəh à gi, kak zil Rom ay?” “Iyay”, Pol agòd fal.²⁸ Kiya uwaga mənəga aña azlaslodzi agòd fal: “Gi kà, gəpəl kà magol tebeləm aña sili kà gi aña mapak zil Rom.” Pol awulàlla: “Gi kà dagay mayyi gi.”²⁹ La lig la ahəñ azlauwana asà à atà mazlabay, kà masla aña mapəh dziriga kà, tawùl aña atà à lig. Baməraka mənəga aña azlaslodzi bay kà, guba akəs à uwana adatsənəñ kà Pol kà zil Rom, à kà uwana awadəñ la kadərtsi.

Pol la huma aña azlamasiga

³⁰ Məŋga aŋa azlaslodzi asəl kà masəlay, kà mana azla Yahudiya tayàh makəf Pol mi. Gay gə la uwaga, la bebəŋ gə kà apəzlla Pol ala la kadərtsi la abà. Agòf kà azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlamasiga gesina tahamà gay à vok, agòf. Kiya uwaga asəlla Pol à waŋ, à huma aŋatà gesina.

23

¹ Pol atsək yewdi à azlamasiga à gay agòf: “Azladedə, gənəfà gay aŋa Zəzagəla kà kokudə mawisiga dagay uwarə tsərəh à lakana.” ² Məŋ madzahaga uwana sləm aŋha Ananiyas avà tetəvi à azladza uwana la makəla aŋa Pol lakəl, kà madəf à paŋaw à abà. ³ Kiya uwaga Pol agòfal: “Ndzer, Zəzagəla adəfəf ka, kak zlagam medəkuga. Kagòf kà: ‘Gəfàh seriya kà la tetəvi aŋa wakità seriya’, kagòf, ‘Tsa tekefik kanəfà aw’.” ⁴ Azlauwana la makəla aŋa Pol lakəl tagòfal: “Kagofàh à məŋ madzahaga aŋa Zəzagəla ŋuwà?” ⁵ “Azladedə, gəsəl kà məŋ madzahaga aŋa mav tatak à Zəzagəla à masla aw. Hadəy kà wakità agòf kà, ‘Kapəh mawisiga à məŋga aŋkul à gəl aw’, agòf.”

⁶ Uwana Pol asəl kà azla Sadukiya uwana: Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw tagòf, la tataka azla Farisəya la abatà kà, apəh gay à azladza la kuda zləkkà: “Azladedə, gi kà, gi zil Farisəya, kona aŋa zil Farisəya, uwana tasəlla gi à abanay kà, kà uwana: ‘Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ’, gəgòf, à uwana tasəlla gi à huma seriya.” ⁷ Uwana adapəh gay uwaga kà, azla Farisəya la azla Sadukiya tadzəkà mabay vok gay la tataka aŋatà, ŋgaha maham à ahəŋ atsək ala. ⁸ (Kà uwana azla Sadukiya tagòf la paraka kà: ‘Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw, malika la ahəŋ aw, masasəfok la ahəŋ babay aw’, tagòf. Tekedik kà azla Farisəya kà, tadinjal gəl à uwaga à vok, kà aga la ahəŋ) ⁹ Uwana mawiyay uwaga adazalla vok à gəl kà, azlaanik la tataka azlaməŋga aŋa wakità seriya la abà, uwana la maham à ahəŋ aŋa azla Farisəya la abà tasà à afik, tavədzàhàtəla tagòf: “Kiya uwanay kà, məbəza mawisiga amiyaka tekula la slaka zil uwanay aw, zlahaw malika, baŋaw masasəfok apəhalla ala uwaga la dziriga à məŋga.”

¹⁰ Magazlay atsizlla ala məŋga kaykay tsərəh à uwana guba akəs məŋga aŋa azlaslodzi kà maslèh Pol à ahəl aw. Gay gə la uwaga avà tetəvi à azlaslodzi kà mad à tataka maham à ahəŋ dza à abà, kà atà aŋa madla Pol à mtəga aŋatà à agu. ¹¹ Kiya uwaga la huf aŋa vəf uwatə Zəzagəla agòf à Pol: “Guba akəs ka aw, kaz sayda gulo la Urusalima la abanay, ŋgaha bay kà, kaz sayda gulo la Rom aya babay.”

Azla Yahudiya tatsatsəl vok gay kà makəf Pol

¹² La bebəŋ gə, azla Yahudiya anik anik tahamà gay à vok, tagòf kà: “Məzùw tatak may, məs iyaw aw say baŋa mədakəf Pol”, tagòf, la mazuw mawadəy. ¹³ Azlaməna madəh sawaray uwaga kà, taduwà dza dzik ufa. ¹⁴ Tahəd à slaka azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlamasiga, tagòf à atà: “Anu kà, mədazuw mawadəy kà: ‘Məzùw tatak aw, say baŋa mədakəf Pol dən’, məgòf. ¹⁵ Akul lagwa, akul azlaməŋga, nəvəw à məŋga aŋa azlaslodzi, kà asəkulla Pol à waŋ kà manərəz gay aŋha lela, gòfəwwal. ŋgaha mədəfəh vok à ahəŋ kà makəfay la tetəvi la ama, à baŋa atsa à waŋ.”

¹⁶ Ama bəzi duguma aŋa Pol atsənà uwana tapəh, ahəd à mtəga aŋa azlaslodzi, apəh uwaga à Pol à vok à abà. ¹⁷ La abatà Pol azàla məŋ slodzi tekula, agòfal: “Lakà kona uwanay à slaka məŋga aŋkul, kà uwana gay

lakəl, kà mapəhal.” ¹⁸ Slodzi uwaga alakən à slaka mənğa aṅatà, agòfal: “Masla daṅay Pol azəl gi, agòf à gi kà, gəlakà kona uwanay à slaka aṅak, kà uwana gay lakəl kà mapəh à ka.” ¹⁹ Mənğa aṅa azlaslodzi akəs kona uwaga la ahəl, tahəd à fəta à awtày kokudà gəl aṅatà, kà manaval gay uwaga. “Gay mana asa à ka mapəh à gi ma?” ²⁰ Agòfal: “Azla Yahudiya tatsən vok gay kà manav à ka Pol kà madalla lebəṅ à huma seriya, kà masəl dziriga aṅha. ²¹ Ama kadàdiṅal gəl à vok aw, kà uwana azladza dzik ufad anik tadàgoba à fəta à abà kà makəf Pol, kà uwana tazùw mawafay, kà tazuw tatak may aw, tas iyaw aw say baṅa takəf Pol dən, tagòf. Tadàh vok à ahəṅ, takuday kà say gay aṅak pəra adagay.” ²² Kiya uwaga mənğa aṅa azlaslodzi afàh akur à kona uwaga à lig, kà masla aṅa mapəhay à dza anik aw, “Dà aṅak!”, agòfal.

Tasləl Pol à gumna Felikəs

²³ La lig la ahəṅ, mənğa aṅa azlaslodzi azəl azlat à səhga aṅha səla, agòf à atà: “Hàmàw gay azlaslodzi guvəl à vok dadərmokw səla, mənə pəlis dzik məfəf, dza dadərmokw səla la atsəkaf la ahəl aṅatà. Dahàw vok kà mad à Zəsare la sa ladəga aṅa mokokhu. ²⁴ Dahàw azlapəlis à ahəṅ babay, kà madla Pol la sətaka à huma gumna Felikəs!” ²⁵ Nḡaha atsetsər à atà wakità à ahəl.

²⁶ “Gi Kələd Lisəyas, à kak Felikəs, la dzəba aṅha səla aw aṅak, ‘Ayyi’, gəgof à ka! ²⁷ Hafay, zil uwanay kà, asà à azla Yahudiya kà makəfay, ama uwana gətsənəṅ kà zil Rom kà, gəhəd la azlaslodzi kà matafəṅ, masla gə la uwaga masləl à akul à awtày. ²⁸ Gəyàh masəl godega aṅa gay uwana tapù-walla gudzi à gəl, gay gə la uwaga gədàlla à slaka azlaməna sawaray aṅatà. ²⁹ Gənəṅəṅ kà, gay la ahəṅ aslà kà maduw à daṅay baṅaw aṅa makəfay aw, tapùwal gudzi à gəl kà lakəl aṅa mapəhay aṅatà pəra. ³⁰ Nḡaha aya kà, gətsənəṅ kà azla Yahudiya tazùw mawafay kà makəfay, gay gə la uwaga à uwana, gəsləl à slaka aṅak katskats. Gəgòf à azlaməna mapuwal gudzi à gəl kà, say tapuwal gudzi à gəl kà la slaka aṅak pəra.”

³¹ Kiya uwaga azlaslodzi tazəb Pol, tadàlla la vəf uwatà bokuba uwana mənğa aṅa azlaslodzi apəh, tadàlla à Antipaterəs. ³² La bebəṅ gə, azlaslodzi uwana la asik tawùl à mtəga, ama azlauwana la pəlis kà, tadàla Pol. ³³ Tadàlla à Zəsare, tavà wakità uwatà à gumna, tasakà Pol la ahəl aṅha. ³⁴ Gumna adzəṅ wakità uwatà, anavà Pol: “Kutso ma uwala kadzà à ahəṅ la abà la?” Uwana adasəlay kà zil Səlisəya kà, ³⁵ agòfal: “Mədàtsən gay aṅak la vudf uwana azlaməna mapuw à ka gudzi à gəl tadasa à waṅ.” Nḡaha agòf à azlaslodzi kà tanəṅla Pol la gày uwana la aku, Herod aṅəl kà mahamàh gay à vok la aku.

24

Azla Yahudiya tapuwa gudzi à Pol à gəl la huma aṅa Felikəs

¹ Uwana mahəṅay zlo adada à lig kà, Ananiyas, madzahaga aṅa azla Yahudiya abəzà Zəsare, la azlamasiga anik anik, nḡaha la Tertulus uwana asəl manəfay aṅa azla Rom gesina, kà mazlak atà. Mok uwana tabəzà huma gumna Felikəs kà, tapuwà gudzi à Pol à gəl. ² Mok uwana tazàlal kà, Tertulus adzəkà mapuw gudzi kiya uwanay:

“Kumani, kumani, Felikəs mənğa, kà kak la uwana anu la lapiya la abà, kutso gami dzəba aṅha səla aw kà, kà matsihila aṅak. ³ Uwaga gesina kà, la slaka aṅak la uwana məbəzal, kikay aṅak mənğa. ⁴ Ama asa à gi gəzaka kaslà ala aw. Gay gə la uwaga, kamkam, tsəb anu sləm à uwana

mədàpəhay lagwa. ⁵ Mənəñəñ dza uwanay, kà masla matsən sləm aw gə, kà uwana masla la uwana atàz magazlay ala la tataka azla Yahudiya aña gudəñ à vok gesina, ñgaha kà masla la uwana mənğa aña maham à ahəñ aña azla Nazaret aya. ⁶ Ñgaha aya kà, adəhà àlàh à mən gày Zəzagəla gami à vok babay, kà uwaga à uwana məkəs. ((Asà à anu kà madəhalla seriya à gəl ma añami aña mi. ⁷ Ama Lisəyas, mənğa aña azlaslodzi azəb à uda la tataka gami la abà la ndzəfa. ⁸ Gay gə la uwaga Lisəyas avà à anu tetəvi à azlaməna mapuwal gudzi à gəl, kà mas à wañ à huma añaçak.)) Lagwa kà, baña kanaval gay ala kà, kasəl tatak uwana mapuwalla gudzi à gəl kà dziriga.” ⁹ Azla Yahudiya gesina tagəđəñ à afik kà uwana Tertulus apəh kà ndzer.

Pol awulla dziriga aña à uda la huma Felikəs

¹⁰ Kiya uwaga takəm, gumna agòđ à Pol kà mabadma, ñgaha Pol agòđ: “Gəsəl kà kak masla seriya aña tsəhay uwanay dagay mavay dəñ. Gay gə la uwaga gəslalà vok aña matsizl à huma añaçak kà mapəh uwana azlayla gi. ¹¹ Kà uwana aduw mahənay kulo gəl aña səla à mad à Urusalima gulo, kà masləkaway Zəzagəla gulo, aw, baməraka kak la gəl añaçak kaslala vok aña masəl godega aña uwaga. ¹² Tetuw tabəz gi gəl mөгazlay la dza la mən gày Zəzagəla la aku, baməraka la uwabeyuwi aw, baməraka la maftsa à gəl à maham à ahəñ dza à afik la gày madəv kuda la aku aw, baməraka la azlaslaka anik anik la huf gudəñ la abà bay aw. ¹³ Ñgaha dza la ahəñ la tataka añaatà la abà, agəđ gay mapuw gudzi añaatà à gəl uwanay à afik aw. ¹⁴ Ama aganay uwana gəsək ala à uda: Gi la ahəñ la masləkaway Zəzagəla aña azlababa gami, la manəf tetəvi mawga ‘Uwana fida’, kagəđaw. Ama tekedik gədiñ gəl à uwana à vok la wakità seriya la abà gesina, la aña azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza. ¹⁵ Kà uwaga, gi gəgəđəñ à afik kà Zəzagəla adəwulla azladza dziriga à uda ala la azlamawisiga la mamətsay, bokuba uwana tagəđà à uwaga à afik. ¹⁶ Gay gə la uwaga gədawad vok à uda kà madz à ahəñ la ləv tekula la huma Zəzagəla ñgaha la huma azladza bay.”

¹⁷ “La lig aña mauguzahay gulo mavay dəñ la uda, aña mawul à Urusalima kà, gəwulla sili mazlakay à azlatsəhay gulo à wañ, ñgaha kà mav tatak à Zəzagəla bay. ¹⁸ Mok uwana gədadəh uwaga kà, tabəz gi gəl la mən gày Zəzagəla la aku, tabəz gi vok, kà mok uwana gədadəv masəđ vok gulo à uda. Maham à ahəñ dza la ahəñ la slaka gulo baməraka magazlay aw. ¹⁹ Ama azla Yahudiya aña kutso Asəya pəra la abatà, naka atà la uwana tatsà à wañ à huma añaçak kà mapuw gi gudzi à gəl, agay tanəñ mawisiga gulo. ²⁰ Bañaw akul azladza uwanay bay, pəhəw mawisiga gulo, uwana gəđəhəñ à uwana tadàla gi à huma azlamasiga zlà. ²¹ Gay tekula pəra gəpəh la kuda zləkkà, à mok uwana gi la huma añaatà. Kà uwana gədiñal gəl à vok kà mawul à uda la ahəñ, à uwana gəsà à wañ à huma añaçak lakana.”

²² Bokuba uwana Felikəs asəl gay lakəl aña azlaməna manəf Kristu kà, azà gay uwaga à huma à gay agòđ: “Baña Lisəyas, mənğa aña azlaslodzi adəsà à wañ kà, gəđəpəh gay añaçak: Dəw añaçak!”, agòđ à atà gesina. ²³ Kiya uwaga: “Nəñəwla Pol lela!”, agòđ à mənğa aña azlaslodzi. “Ama vəwal mas afad, vəw tetəvi à azlaslawda aña tanəñal à gay!”, agòđ à atà aya.

Pol la huma Felikəs atà la Dərusəla

²⁴ La lig azlamahanay anik la ahəñ, Felikəs asà à wañ la mis aña Dərusəla, uwana tsəhay Yahudiya. Azàla Pol kà matsəbal sləm lakəl aña madin

gəl à Yesu Kristu à vok. ²⁵ Uwana Pol adzəkà mapəhay lakəl aṅa madz à ahəṅ dziriga, lakəl aṅa makəl gəl, ṅgaha lakəl aṅa seriya uwana adàsa à waṅ kà, ləv avàl à Felikəs à gay, agòd: “Kayyà, lagwa kà, dà aṅak, vud uwana gədàbèz kaslà kà gədàzalla ka aya!” ²⁶ Adzùgw kà Pol avàl sili. Gay gà la uwaga azàlàhal, kà mabàfahma atà sèla.

²⁷ La lig mavay sèla la ahəṅ, Portseyus Festus abèd à slaka aṅa Felikəs à abà. Ama Felikəs asàl marab ləv à azla Yahudiya adùw gəl à Pol aw.

25

Asa à Pol kà gumna Rom la uwana adfahàlla seriya

¹ Uwana mahəṅay makər adada à lig, Festus abèzà kutso uwatà à abà, atsizilla ala la Zəsare, ahàd à Urusalima. ² La abatà la uwana azlamadzahaga aṅa azla Yahudiya la azlamasiga anik uwana sləm aṅatà la ahəṅ, tavà mapuw gudzi aṅatà, uwana tapuwà à Pol à gəl à Festus, ³ kà mav à atà tetəvi kà madla Pol à Urusalima, kà uwana la madzugway aṅatà la abà kà, tatsèn vok gay lakəl aṅha kà makəd à tetəvi à ama. ⁴ Ama Festus awùlla à atà ala: “Pol kà, aga la daṅay la Zəsare, gi bay kà nekwa gəwul à abatà. ⁵ Tsa kətà kà, azlamadzahaga aṅkul tanəfa gi à abatà kà mapuwalla gudzi à gəl à baṅa adfahàkulla mawisiga à vok zlà.”

⁶ Festus adfahà mahəṅay mtəgis, bi kulo, la tataka aṅatà la abà pəra, ṅgaha awul à Zəsare. La bebəṅ gà, adà à gay seriya à agu, tadàla Pol à huma aṅha. ⁷ Uwana Pol adaduw à awtày kà, azla Yahudiya uwana tasà à waṅ la Urusalima takəsàl gay à adi, tapùwalla gudzi zlazladfaga à gəl deyday, ama agèd à atà à gay aw, kà uwana fida. ⁸ Ama Pol apèh dziriga aṅha, agòd: “Gədfahan mawisiga lakəl aṅa mapəhay aṅa azla Yahudiya aw, baməraka lakəl aṅa məṅ gày Zəzagəla babay aw, amiyaka à məṅ sufəl à vok aw.” ⁹ Festus uwana asàl marabəṅ azla Yahudiya agòd à Pol: “Asa à ka nəma aṅa mad à Urusalima, kà madfah à ka seriya la huma gulo nəmay?” ¹⁰ Pol agòdàl: “Gədàtsizlay kà à huma seriya aṅa gumna, say la abanay la uwana seriya gulo adfah vok. Gədfahà mawisiga à azla Yahudiya à vok aw, kak babay kà kasəl. ¹¹ Baṅa azlayla gi aw, gədfahà mawisiga, uwana azlayla gi mamətsay kà, gəkəs mamətsay. Ama baṅa gay la ahəṅ la mapuw gi gudzi à gəl aṅatà uwanay la abà aw kà, dza aslala vok aṅa mav à atà gi à ahàl aw. Kamkam dàla gi à huma məṅ sufəl la Rom, adàfah seriya.” ¹² Kiya uwaga à uwana, Festus atsèn vok gay la azlaməna sawaray aṅha agòd: “Tsa kanəv mad à huma seriya aṅa məṅ sufəl Rom kà, bə kaday zlà.”

Pol la huma Agəripa la Berenəs

¹³ La lig azlamahanay ṅuv, sufəl Agəripa asà à waṅ, atà la Berenəs, à Zəsare kà madfah ‘Ayyi’ à Festus. ¹⁴ Uwana tasàfàni kà, Festus apèh gay aṅa Pol à sufəl uwaga, agòd: “Dza anik la ahəṅ, Felikəs asàkal la daṅay la abanay. ¹⁵ Mok uwana gəhàd à Urusalima kà, azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak, la azlamasiga aṅa azla Yahudiya tapuwal gudzi à gəl, ṅgaha tanavà gi, kà gi aṅa madukwalla seriya à gəl. ¹⁶ Gəwùlla atà ala kà azla Rom kà atà la tetəvi kà madukw seriya à dza à gəl kiya uwanay kokudfà seriya la yewdi yewdi la huma aṅa azlaməna mapuw gudzi à dza à gəl aw. ¹⁷ Məsà à abanay anina. Katskats la bebəṅ gà kà, gəhàd à gày seriya à agu, gəvà tetəvi kà masəlla dza uwaga à waṅ. ¹⁸ Azlaməna məzam aṅha bay atà la abatà, ama tasəlà mapuw gudzi à waṅ, kà mawisiga bokuba uwana gədzugw aw. ¹⁹ Say tabayà vok gay kà

lakəl aña madz à ahəñ añaatà, ngaha lakəl aña dza anik uwana sləm aña Yesu, uwana Pol agòd kà aga la ahəñ la sifa pəra. ²⁰ Kiya uwaga, gi babay kà, uwana gəbəz à mawisiga aña aw kà: ‘Kakəsay kà madà Urusalima kà madəhla ka seriya la abatà ay?’, gəgòdal. ²¹ Ama Pol adəv gi kudə kà madəhla seriya la Rom, ngaha nənəwla tsərəh à uwana gədəsləlay à slaka məñ sufəl Rom, gi magod à atà.” ²² Agəripa agòd à Festus: “Gi babay kà, asa à gi matsən gay aña dza uwaga bay.” Festus agòdal: “Kadətsəbal sləm lebəñ zlà!”

²³ La bebəñ gə, sufəl Agəripa la Berenəs tasà à wañ la makoray. Azladza tahəb atà dəs, tahəd à slaka seriya la azlaməngga aña azlaslodzi la azlaməngga aña gudəñ. “Səwla Pol à wañ!” Festus agòd, ngaha tadàla Pol à awtəy. ²⁴ Festus agòd: “Kak, sufəl Agəripa, la azladza uwanay azla Yahudiya uwana la abanay la uwana la Urusalima gesina, tapùwla gudzi à gəl la slaka gulo, atà gesina tagòd kà, say maz sifa aña ala. ²⁵ Ama gi kà, gəbəzà tatak uwana asla makədlə aw. Iyay, ama dza masla la gəl aña ayəh, madəhalla seriya la huma məñ sufəl aña Rom kà, gəvə tetəvi kà masləl à abatà. ²⁶ Ama gəsəl tatak uwana gətseter à məñ sufəl lakəl aña aw. Gay gə la uwaga gəsəl à wañ à huma añkul, kaykay kà à slaka aña kà kak sufəl Agəripa, baña mədətsən godega aña gay aña kà pəra, gədətsetseray lakəl aña. ²⁷ Kà uwana asa à gi kà masləl masla dañay à huma seriya kokudə madzəf gay uwana ala lakəl aña aw.”

26

Mawisiga gulo la ahəñ aw, Pol agod à Agəripa

¹ Kiya uwaga Agəripa agòd à Pol: “Tetəvi la ahəñ kà mabadma aña k.” Kiya uwaga Pol abiyə ahəl ala kà mapəh dziriga aña uwana azlawla:

² “Hadəy, sufəl Agəripa, gi la marabay lakana kà, mapəh gay uwana azla Yahudiya tapùw gi ala gudzi à gəl gesina. ³ Kà uwana kasəl madz à ahəñ aña azla Yahudiya, ngaha la azlamanəfay añaatà gesina. Kamkam, tsəb gi sləm lela.”

⁴ “Azla Yahudiya tasəl madz à ahəñ gulo dagay uwana gi bəziga. Tasəl babay madz à ahəñ gulo la tataka azladza gulo la abà, ngaha la uwana la Urusalima bay. ⁵ Dagay uwarə gənəfə manəfay aña azla Farisəya, tetəvi aña manəfay zlazladəga, añaatà tasəl uwaga dagay uwarə, tazə sayda aña uwaga bay à baña asa à atà. ⁶ Lagonay kà, gi la huma seriya kà, mapəhay uwana Zəzagəla akəsəla vok slawda la azlababa gami madzidziga. ⁷ Tsəhay gami kulo gəl aña səla tafə gəl à uwana adapaka vok, gay gə la uwaga tasləkəw Zəzagəla vud mavakay gesina kà manəwəñ, uwaga à uwana azla Yahudiya tapùw gi gudzi à gəl! ⁸ Akul, azla Yahudiya, kà mana kagəfawwan à afik kà Zəzagəla adawulla azlamazimnekid à uda aw ma?”

⁹ “Tekedik kà, gi la gəl gulo kà, gəyàh mawis sləm aña Yesu zil Nazaret uwaga ala la dabaray anik anik. ¹⁰ Gəfahə uwaga kà la Urusalima. Azlamadzahaga aña azla Yahudiya tavə à gi tetəvi kà madaw azladza uwana tanəf tetəvi uwaga à dañay gesina, azlauwana tadəhəhə atə seriya mamətsay à gəl. Gi bay, gəkəs uwaga bay. ¹¹ La azlagəy madəv kudə la aku gesina kà, gədəhə à agu kà makas atə la matərəb atə tsərəh à uwana tapəsəw sləm aña Yesu Kristu. Gəfə à atə guvəl à adi, kà atə aña masak à tetəvi aña madinəl gəl à vok añaatà, gəfəh tsərəh à azlagudəñ uwana la uda gə kà matərəb atə la abatə bay.”

*Pol apəh gay aña mapəh gay la ləv ala aňha
(Sləray 9.1-19)*

¹² “Kiya uwana gədà à Damas la patanti la ahàl, uwana azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla tavà à gi. ¹³ Mok uwana gi la tetəvi la ama, la tataka afats kà, uđaka asà à ahəŋ la zagəla aňərəzl gi à adi, anudà gi à abà la azladza uwana anina gesina. ¹⁴ Kuratata məsòkw à vəđah gesina, gətsənà kuda uwana atsən la gay ibəranəŋkowen: ‘Sawul, Sawul, kà mana katəreb gi ma? Uwaga kà azakà à kak ndzer, bokuba kokur uwana akweska mabəlakəŋ aña dza aňha la azəva la gay.’ ¹⁵ Gənəv: ‘Kak uwa, Sufəl?’ Sufəl agòđ à gi: ‘Gi Yesu uwana katərebəŋ. ¹⁶ Ama lagwa kà, sà à afik, tsizlla ala, kà uwana gəkəsàni ka, kà kak aña magay kohana gulo, uwana gəpəhakala vok. Kadəgay masla sayda gulo kà uwana kanəŋ gi lakana, ŋgaha kadàza à atà uwana gədəpəhakala aya. ¹⁷ Gədətəf ka la ahàl aña azla Isərayel ŋgaha la ahàl aña azla tsəhay dza anik gesina babay, azlauwana gədàsləl ka à slaka aňatà, ¹⁸ kà kak aña mapəzlla atà yewdi, kà kak aña masəlla atà à uda la mələs la abà, ŋgaha kadala atà à uđaka à abà, katəf atà la ndzəda aña seteni la abà, kà atà aña mad à masal aña Zəzagəla à abà, kà atà aña mabəz mamatsila tsakana aňatà. Kà slaka aňatà aña magay la tataka aña azlauwana la abà, tadiŋ gəl à Yesu à vok à uwana Zəzagəla adatsatsamani atà’, Yesu agòđ.”

Pol apəhay lakəl aña sləray aňha

¹⁹ “Iyay, sufəl Agəripa, gəkəs kà tatak uwana Zəzagəla afətəgəla à adi ala la zagəla. ²⁰ Teraña dadəŋ kà, gəzəŋ kà azlaməna madz à ahəŋ la Damas, ŋgaha la Urusalima, azlauwana la kutso Yahudiya gesina, kà atà mapəh gay la ləv ala, la mabəđla vok à slaka Zəzagəla, ŋgaha kà atà madəh azlasləray delga, la uwaga azladza aña masəlay kà tagola ləv aňatà la dziriga. ²¹ Kà uwaga à uwana azla Yahudiya takəs gi la məŋ gəy Zəzagəla la aku, tawoyà makəđ gi, ²² Ama tsərəh à lakana Zəzagəla anəŋla gi, gədatsizl à ahəŋ aña mapəhla ala dziriga la huma azladza gesina, la azlaməŋga la azladza anik gesina. Gəpəh tatak anik aw, say uwana Musa la azlaməna mapəh à atà gay à ahàl tapəh adəpaka vok pəra: ²³ Kristu adàsa ŋgərpa, adəgay matera aña mawul à uda la mamətsay, kà mapəhla uđaka aña mabəlay azla Yahudiya ala, la azlatsəhay anik anik gesina bay, tagòđ.”

“Dìŋal gəl à vok!”, Pol agòđ à Agəripa

²⁴ Bokuba uwana Pol apəh dziriga aňha kà, Festus agòđal la kuda zləkkà: “Pol, kak utsi, mapatla, madzəŋay aňak uwaga kà apakəkala kà kusoŋu!” ²⁵ Pol agòđal: “Gi la lig aňak, gi kusoŋu aw! Uwanay kà gay dziriga, uwana azladza takəsay la uwana gəpəh gesina. ²⁶ Hadəy sufəl Agəripa, guba akəs gi, kà mapəh à ka aw, kà uwana kasəl gay gulo, tatak la ahəŋ mahadəkanəŋ à adi gə la uwanay la abà gesina aw, kà uwana uwanay kà apəhla vok ala kà la dazuwaya. ²⁷ Sufəl Agəripa, kadiŋ gəl à uwana à vok, azlauwana azlaməna mapəh à atà gay à ahàl tapəhà ay? Gəsəl kà kadiŋal gəl à vok!” ²⁸ Agəripa agòđ à Pol: “Tsa baŋa kiya uwaga kà, fà à gi, wəđ vok à uda kà mapak gi ala, kà masla madiŋal gəl à vok zlà!” ²⁹ Pol agòđ: “Adəgay lagwa, ku bə la huma la gay, gədəv kuda à Zəzagəla, kà kak la azlaməna matsəb gi sləm uwana la abanay gesina, kà akul magay kiya gi, uwana gi masla manəfay, ama la kokudə mazakazak!”

³⁰ La lig aña uwaga la ahəŋ, sufəl, gumna, la Berenəs gesina tasà à afik la azladza uwana la abatà kà uwana kaslə adaslay. ³¹ Uwana tadà à fəta à awtəy, tagòđ kà: “Dza uwanay kà, adəhəŋ mawisiga uwana asla makəđla,

baməraka maduw à dañay aw.” ³² La abatà Agərripa agòd à Festus: “Naka mēsləlla vok aña maduw gəl à dza uwanay, agay ayàh madiya seriya à huma aña sufəl Rom aw.”

27

Tasləl Pol à Rom

¹ Mok uwana agèd à afik kà maday à Italiya la kēslah iyaw kà, tafà Pol la azlaməna dañay anik, à ahəl aña mənğa aña azlaslodzi aña sufəl Rom, uwana sləm aña Yuliyus, masla tekula aña azlaməna manəñla mən sufəl.

² Məhəd à kēslah iyaw uwana à afik asà à wañ la Adəramit kà, uwana atsizlla à ahən la azlabəza gudəñ uwana la abà la gay dərəv uwana la kutso Asəya la abà. Arəstarkus, zıl Makeduniya alakà anu.

³ La bebən gə, məbèz à Sədon. Vok aham à Yuliyus kà Pol, avəl tetəvi kà maday manəñ azlaslawda aña à gay, kà manəñal à adi. ⁴ Dagay la abatà mətəzizlla ala, məguwà la makəla aña gudəñ Sipəre, uwana la iyaw la abà, la gay uwana afad la ahən aw, kà uwana afad awəl anu à adi la azlaslaka anik anik la abà. ⁵ Məguwà à uda la dərəv uwana la abà la makəla aña Səlisəya la Pamfiliya, məbèz à gudəñ Mira uwana la kutso Lisəya la abà.

⁶ La abatà mənğa aña azlaslodzi abəzà kēslah iyaw anik uwana atsizlla ala la Alekəsandəra, uwana adiyà à Italiya. Abək anu à uwatà à afik.

⁷ Mədà à huma la ñuv ñuv la azlamahanay anik anik la abà: La kudfa kudfa məbèzà à Sənid, à kà uwana afad adèd à anu gay à ahən kà maday à huma, məguwà la makəla aña Kəreta, uwana afad la ahən aw, mətəsdə à Salmone lakəl ala. ⁸ Məzləl gərdza la zlazlada, məbèz à slaka uwana tazalalla slaka matsizl à ahən delga, uwana kərkər la kutso Lase aw.

⁹ Mədzà à ahən mənğa la abatà kà uwana maday la kēslah iyaw kà zlazlada, tsərah à uwana təla awkuza adà à lig. ¹⁰ Gay gə la uwaga Pol apəh à azladza anik à vok à abà la magod à atà: “Mauguzahay gami kà, adagay zlazlada ñodəgi, kà uwana mən kular la ahən, azlatatak uwana la kēslah iyaw la abà, bə la gəl kēslah iyaw gə bay kà, tadəwis ala. Bə uwaga pəra aw, bə sifa gami babay kà, tadətafay ñodəgi aw.” ¹¹ Ama mənğa aña azlaslodzi akəs gay aña masla mabiy kēslah iyaw la mənğa aña kēslah iyaw, kà gay aña Pol. ¹² Mətəzizlla à ahən la abanay la viya la abà kà delga aw. Gay gə la uwaga, gay mənğa aña azladza tayəh kà maday kà məbèz Fenikəs, la abatà la uwana slaka matsizl à ahən aña azlakəslah iyaw la gay tər gərdza aña Kəreta uwana agola à huma à mas à afik afats, ñgaha la matəd à ahən afats à gay, kà uwana slaka uwatà kà adzà à afad à ama.

Kular la dərəv lakəl

¹³ Bokuba uwana bəzi afad adzəkà vok kà madəday fewfafew kà, delga tagod à kà uwarə afad adika atə, ñgaha mauguzahay gami kà adagay delga tagod, ñgaha tapəlla tatak uwana tawədhə ala à kēslah iyaw à ahən, la maday la manəf gay gərdza aña Kəreta. ¹⁴ Ama asaf aw, katskats magol afad gədgədgə uwana sləm aña maul à ahən aña mas à afik afats, asà à ahən la gudəñ uwana la afik la tataka iyaw la abà. ¹⁵ Aduwə ndzəda aña kēslah iyaw, dza aslala vok aña madla aw. Məsək afad, adəla anu bokuba uwana asəl. ¹⁶ Məguwà la makəla gudəñ uwana la iyaw la abà, sləm aña Kawda, uwana adzà à anu à ama ñuv. La abatà la kudfa kudfa məwadə bəzi kēslah iyaw à ahən, kà mazila aw. ¹⁷ Tazəb kēslah iyaw bəziga uwaga, tafà à mənğa à afik. Ñgaha tatsefədhə mənğa à ahən la azlazuwid, kà uwana guba akəs atə kà mazləl wuyyan, uwana la gay gərdza aña Libiya. Gay gə

la uwaga tazèb lukut uwana à ahëñ adàla këslah iyaw, tamèl à iyaw à abà, tasàk à këslah iyaw afad adàla. ¹⁸ La bebëñ gà, afad bà madëfay adëfay, kà tadzëkà matsikla kazlaña uwana la këslah iyaw la afik. ¹⁹ La bebëñ gà aya kà, tawàts ala azlazuwid la azlalukut la azlaahàf uwana tadàla këslah iyaw la ahàl anàtá. ²⁰ Mavakay dëñ kà mënëñà afats la azlatsetsiliñ aw. Kà uwana afad adëfay la ndzëdà, tsëràh à uwana mëfà madzugway kà mëtëfay aya aw.

²¹ Azladza uwana la këslah iyaw la afik tazùw tatak may dagay uwatà aw, Pol atsizilla ala, agòd à atà: “Azladeda, agayña kakësàw gay gulo kà à uwana madz à ahëñ la Këreta, gëgòd kà, naka ñulëm, naka mëtëfay la nassara uwanay la abà adazuw anu la mazila uwanay mëdàzila. ²² Ama lagwa kà, dëdëw gay lëv, kà uwana dza la ahëñ adàzila la tataka gami la abà aw, say këslah iyaw përa. ²³ Kà uwana la vëdëdà kà, Sufël Zëzagëla gulo uwana gënëfay, aslël malika anha à wan à slaka gulo. ²⁴ Agòd à gi: ‘Pol, guba akës ka aw! Ndzer, kadàtsilay à huma anja sufël anja Rom. Aganay, vok adahama à Zëzagëla adàbël sifa anjak la azladza uwana la këslah iyaw la afik gesina.’ ²⁵ Gay gà la uwaga guba akës akul aw, gëfa madzugway gulo à Zëzagëla à afik, kà adàdëhëñ bokuba uwana apëh à gi! ²⁶ Ama afad adàdala anu à gudëñ anik à afik la iyaw la abà.”

²⁷ Adadëh mahëñay kulo gël anha ufad à uwana afad adzëkà madla anu à dërëv à abà. La tataka vëd, masla mabëlak këslah iyaw adzëgw kà: ‘Mëdàbëz à kutso à abà’, gël agòdàl. ²⁸ Tazèb zuwid uwana tadëbal adà à agay kà magur zëñzëñ anha dërëv. Zëñzëñ anja kà, kà kulaslay dzik sëla. Tadà à huma zwek kà kulaslay kulo. ²⁹ Guba akës atà kà afad anja madla atà à gudëñ à afik, gay gà la uwaga tatsëk adà ufad à iyaw à abà, la lig këslah iyaw, ñgaha takudà kà afad anja madla aw tsëràh à mël maulla. ³⁰ Azlamëna mabëlak këslah iyaw kà, asà à atà mas à ahëñ la këslah iyaw la afik kà madiñ atà. Tazèb bëzi këslah iyaw à ahëñ à iyaw à gël, ñgaha tadzëgw kà mamalay adà, mawad ala këslah iyaw à vok la huma gà bay. ³¹ Ama Pol agòd à azlaslodzi la azlamënga anàtá: “Baña azlamëna mabëlak këslah iyaw tadza à ahëñ la këslah iyaw la afik aw kà, mëbëlay aw.” ³² La abatà azlaslodzi tanàtsàhà zuwid uwana ala tadabëla këslah iyaw bëziga gà, tasàkal, adà anha kokudà gël anha.

³³ Mok uwana mël adawula à wan dadan aw kà, Pol adëv atà kudà kà mazuw tatak may, agòd à atà: “Dagay mahëñay kulo gël anha ufad kazuwaw tatak aw, kakudàw. ³⁴ Delga kazuwaw tatak may ñuv, à baña asa à akul mabëlay. Ama bamëraka anidz gël ankul azila aw!” ³⁵ Uwana adapëh uwaga, azèb tatak may, atsàkàn ala, kikay agòd à Zëzagëla la huma azladza gesina, ñgaha tadzëkà mazuway. ³⁶ Kiya uwaga hanjëli anàtá gesina adza à ahëñ titi, tazùw. ³⁷ Matugway anja azladza uwana la këslah iyaw la afik kà dadërmokw sëla bëzi anha dzik mëdëf gël anha mukwa. ³⁸ Mok uwana tadahën ala tatsëk nalkama à iyaw à abà kà matetuw mahanay anja këslah iyaw.

Kular aslëha këslah iyaw ala

³⁹ Mok uwana mël adawulla kà, azlamëna mabëlak këslah iyaw tasël slaka uwana atà la abà aw, ama tawùl à slaka wuyyan gà, kà uwana tanëñà dzëluñ anja dërëv. Tayàh madla këslah iyaw à abatà kà magëd à abà à baña abëzà vok, tagòd. ⁴⁰ Gay gà la uwaga tanàtsàhà zuwid adà uwana tawàdähla à ahëñ, tasàkal la iyaw la abà. Ñgaha tatsizillàn ala lukut, uwana la huma këslah iyaw, kà afad anja madla à wuyyan uwatà à afik.

⁴¹ Ama këslah iyaw abəzà slaka uwana iyaw slëmslem gà, atsà gay tər à wuyyan à abà. Tetuwa abəlakà vok aw. Nğaha godega gà kà maganțsay aña iyaw akàlànhàñ ala gesina.

⁴² Azlaslodzi tawoyà makad azlaməna dañay, kà tekula añaatà aña matəfay la magosagosa aw. ⁴³ Ama mənğa aña slodzi aña Rom uwana asəl matəf Pol, adəd à atà gay à ahəñ kà magəd mapəhay añaatà à afik. Avà tetəvi à azlauwana tasəl magosagosa kà mavalàh à iyaw à abà kà mats à vok à kutso à abà. ⁴⁴ Azlaanik añaatà takàs azlaahàf aña këslah iyaw à ahəl kà mas à uda, azlaanik tadfàh à uda la makas azlamakalahla aña ahəf uwaga, kiya uwaga gesina añaatà tasà à kutso à abà la wurwur.

28

Pol la kutso uwana la afik la iyaw la abà uwana sləm aña Malta

¹ Uwana mədabəz à kutso à abà la wurwur, mətsənəñ kà sləm aña gudəñ uwatà tazalalla Malta. ² Azladza la abatà takəs anu la ahəl səla. Uwana iyaw adadzəka masuway, anasl adzəkà vok babay, tavətsàh à anu akəl à ahəñ. ³ Pol ayàh tsetsema kà mabək à akəl à gay, akəl akudək bebi makəsafər gà à uda la tsetsema uwatà la abà, atsà Pol. ⁴ Mok uwana azladza uwana la abatà tanəñà bebi adagəd à Pol à ahəl tadzəbərta kà, tagòd: “Paraka, zil uwanay kà masla makad dza. Baməraka adatəfay la iyaw uwanay la abà bay kà, mazlazlay gami uwana mənəfay, sləm aña dziriga kà, adàsakal la sifa aw.” ⁵ Ama Pol akotsək bebi à akəl à abà, atsənà mazəñ aña amiyaka ñuv ñuv aw. ⁶ Madzugway añaatà kà ahəl akəsàlal à gəl banaw amətsay, tagòd. Ama uwana adasafay, tanəñà uwana adfahàlla tatak aw, tagòd: “Iyay, masla kà zəzagəla.”

⁷ Guf aña Pubəliyus, sufəl aña azladza gudəñ uwatà la ahəñ nekwa la slaka uwatà. Akəs anu la ahəl səla aña diña, mədza à ahəñ la mtəga aña mahənay makər. ⁸ Baba aña Pubəliyus la slaka mahən à ahəñ, akəl la vok atàh hudzay añiz. Pol ahəd à slaka aña, adəv kudfa, abəkàl ahəl à gəl, awurəñ ala. ⁹ La lig la ahəñ, azladza uwana la kutso uwatà la abà atà la dufats, tasàhà à wañ à slaka Pol, awarà atà ala. ¹⁰ Tavàhà à anu azlatatak deyday kà añuvaw. La mok uwana məday à këslah iyaw à afik kà madiy añaami babay kà, tavàhà à anu azlatatak uwana mənəkudfa aña la mauguzahay gami la abà gesina.

Pol atsizlla ala la Malta kà mad à Rom

¹¹ La lig aña təla makər la ahəñ mətsizlla ala, mədà à këslah iyaw uwana à afik aguwa à wañ la Alekəsandəra tazəlalla: ‘Fəla vəgal’, uwana adzà à ahəñ la gudəñ uwatà la abà la təla zlazladfaga. ¹² Məhəl vok la abatà, məbəz à gudəñ uwana sləm aña Sərakusa, mədahəñ mahənay makər la abatà. ¹³ Mətsizlla ala la abatà aya, məbəz à gudəñ uwana sləm aña Redziyo. La bebəñ gà, afad aña gəl à agu adzəkà vok. La mahənay səla la abà à məbəzà à Pusol. ¹⁴ La gudəñ uwatà la abà kà, məbəzà à deda à vok uwana: “Dahàw à wañ kasukwa tekula la abanay”, agòd à anu. Mətsilla ala, məhəd la asik. La kiya uwaga à uwana məbəzà à Rom. ¹⁵ Mok uwana azladeda la Rom tatsənà gay lakəl gami, tasà à wañ à kasukwa aña Apiyus à slaka matsekw à ahəñ, uwana barki makər la abatà bay kà magagamay anina. Uwana Pol adanəñ atà, ‘Kikay’, agòd à Zəzagəla, adzərədà vok ala, arəb mənğa.

Pol la Rom

16 Mok uwana mēdabēz à Rom kà, tavà tetēvi à Pol kà madz à ahēṅ kokudà gəl aṅha la slodzi tekula uwana anēṅla. 17 Uwana mahēnay makēr adada à lig kà, Pol azàlāh azlamēṅga aṅa azla Yahudiya uwana la Rom. Tahamà gay à vok, agòd à atà: “Hadāy, azladedà, gēdfahà mawisiga à azladedà gami à vok bamēraka lakəl aṅa azlababa gami madzidziga gami aw, ama takēs gi la Urusalima, tafà gi à azla Rom à ahəl. 18 Azla Rom tanavà gi tatak uwana gēdfahàṅ. La abatà asà à atà maduw gi gəl kà uwana tanēṅà mawisiga uwana gēdfahàṅ kà makēdla gi aw. 19 Ama uwana azla Yahudiya takēs kà, tadūw gi gəl aw, gay gā la uwaga leri gulo, gēgòd kà, say tadāh gi seriya kà la huma aṅa sufəl Rom, awkà gēpuwà gudzi azlatsēhay gulo à gəl magay aw. 20 Gay gā la uwaga gēyāh akul aṅa manēṅ akul la mapēh à akul gay uwanay babay, tawādā gi, kà gay aṅa dza uwana azla Isērayel tafà manēwēṅ aṅatà à afik, à uwana tawādā à gi la mazakazak uwanay zlà.” 21 Tagòdal: “Mēbēzal wakità tatsēsèr à waṅ la Yahudiya babay aw, dza la ahēṅ asà à waṅ la abatà aṅa mapēh à anu tatak uwana apakà vok babay lakəl aṅak aw. 22 Ama lagwa asà à anu matsēn madzugway aṅak lagwa zlà, kà uwana mēsəl kà bamēraka la mali kà, tapēsēw azladza uwana tanēṅ uwanay kak la abà lagwa.”

23 La abatà tafà afats à ahēṅ, kà maham gay à vok aya la azla Pol. Uwana mavakay uwaga adaslay, azlauwana tahamà gay à vok la slaka Pol adūwà uwana uwarà. Lis, Pol avāk à mapēhatàla à gəl matapatàla gay makoray Zēzagēla. Awād vok à uda kà magēd à atà à gay aṅa Yesu à afik adzād à atà gay aṅa Yesu ala la wakità aṅa Musa la abà, la uwana azlamēna mapēh à atà gay à ahəl tapāhla à abà. 24 Azlaanik aṅatà takēs uwana Pol apēh, ama azlaanik takēs aw. 25 Uwana tavāh vok ala kokudà matsēn vok gay la tataka aṅatà la abà, Pol apēh à atà kà gay tekula pēra: “Tatak uwana Masasēdok Zēzagēla apēh à azlababa aṅkul la ahəl aṅa masla mapēhal gay à ahəl Yesayya kà, agēd à afik hadāy! 26 Zēzagēla agēd: ‘Hād, gēd à azladza gulo:

Katsēnawwaṅ lela, ama bokuba katsēnawwaṅ aw.

Kanēṅawwaṅ, ma bokuba kanēṅawwaṅ aw.

27 Azladza uwanay tadzadzāṅhà gəl aṅatà ala.

Tanakāh à slēm aṅatà à ama.

Tatsakāh à yewdi aṅatà à ama.

Tsa baṅa kità kà, atà aṅa manēṅla la yewdi, atà aṅa matsēn la slēm aw.

Ngaha kà lēv aṅatà aṅa masəl tatak aw.

Ngaha kà atà aṅa mawul à slaka gulo kà gi gēdāwur atà ala aya aw.*
Zēzagēla agēd.”

28 Pol agēd aya: “Hadāy, sēlāw kà Zēzagēla asləl gay aṅha à slaka azlatsēhay anik bay lakana, kà atà aṅa matsēnēṅ!” ((29 La lig aṅa uwaga la ahēṅ azla Yahudiya tadà aṅatà la mabay vok gay la tataka aṅatà la abà.))

30 Mavay sēla Pol adzà à ahēṅ la gāy hayyà la aku. Akāsāh dza uwana tadāh à awtāy à slaka aṅha la ahəl sēla. 31 Azahà gay aṅa Zēzagēla, apāhla gay aṅa Sufəl Yesu Kristu à azladza, apēh la mawād vok à uda, dza la ahēṅ adēdal gay à ahēṅ aw.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA ROM Lettre de Paul aux Romains

Pol adàh ayyi à azlaməna gudəŋ Rom

¹ Gi Pol, la uwana gətsetser wakità uwanay, gi uwana gi mayà aŋa Yesu Kristu. Zəzagəla akəsàni gi, kà gi aŋa magay masla matapla aŋha, kà gi aŋa maz gay marabəŋ à azladza. ² Gay marabəŋ uwanay kà, Zəzagəla apəh à anu à ahəŋ, kà masləl à anu à waŋ la paŋaw aŋa azlaməna mapəh à atà gay ahəl la awtày dagay uwarà, bokuba uwana matsetserayga la wakità Zəzagəla la abà. ³ Apəhay lakəl aŋa Kona aŋha, Sufəl gami Yesu Kristu, la kaslà uwana asà à gudəŋ à vok, agà mayyi à tsəh ala aŋa David. ⁴ Ama la kaslà uwana Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay agəđəŋ à afik kà Kona aŋha, la ndzəđa ŋgaha ahənəŋ ala la ndzəđa aŋa Masasəđok aŋha. ⁵ Kà madegolay masla aya à uwana Zəzagəla apakà gi ala kà masləlay aŋha, kà gi aŋa mad maz gay aŋha à azladza tsəhay gesina, kà atà aŋa madiŋal gəl à vok, ŋgaha kà atà makəs masla gay aŋha, kà atà aŋa masləkaw Yesu Kristu. ⁶ Akul, azla Rom babay akul la abà, à uwana Zəzagəla azalà à akul, kà akul aŋa magay azlaaŋa Yesu Kristu. ⁷ Gay gə la uwaga, gətsetser à akul, akul gesina uwana la Rom: “Zəzagəla awoya akul, Zəzagəla azalà à akul, kà akul aŋa magay azlaaŋha. Zəzagəla Baba, la Sufəl gami Yesu Kristu, kà vok ahamà atà kà akul, ŋgaha tavà à akul lapiya.”

Asa à Pol kà aŋa manəŋ

azlaməna madiŋal gəl à vok à gay la Rom

⁸ A dadəŋ kà, kikay gəgod à Zəzagəla gulo kà aŋkul gesina, kà uwana azladza la gudəŋ la vok gesina kà, tapəhay lakəl aŋa madiŋ gəl à Yesu Kristu à vok aŋkul. Kikay gəgod à Zəzagəla kà Yesu Kristu. ⁹ Baməraka mbaw, uwana gəđəv kuđa à Zəzagəla kà, gəđəv kuđa kà aŋkul, gi la madəv kuđa la abà. Uwanay gəpəhay kà, Zəzagəla kà asəl kà dziriga, gəđəhəŋ sləray aŋha ndzer la ləv tekula, ŋgaha gəz gay marabəŋ lakəl aŋa Kona aŋha. ¹⁰ Gəđəv kuđa koksikoksi kà masla aŋa mav à gi tetəvi lagonay, à baŋa asal kà gi aŋa mad à awtày à slaka aŋkul. ¹¹ Asa à gi, kà gi aŋa maduw à awtày à slaka aŋkul ndzer, kà anu aŋa makal tatak, uwana Masasəđok Zəzagəla av à gi, ŋgaha kà madzərəđəh akul ala aya. ¹² Gədagodəy, gəgod kà anu gesina mədzərəđəh vok ala. Kadzərəđəwəgəla kà uwana kadiŋaw gəl à Kristu à vok, ŋgaha gədzərəđəhakulla kà uwana gədiŋ à masla à vok babay.

¹³ Azladedə, sələw kà, gədzagəh mad à awtày manəŋ akul à gay, ama gəbəzà à tetəvi aw. Asà à gi mad à awtày kà madəh sləray la tataka aŋkul la abà bokuba uwana gəđəhəŋ la azlatsəhay dza anik la abà babay. ¹⁴ Zəzagəla afà à gi sləray uwanay à gəl. La kità leri gulo gəz gay marabəŋ à azladza uwana tawur gəl, la azladza uwana tasəl tatak aw, gəzəŋ à azlauwana tadzeŋay la azlauwana tadzeŋay aw gesina. ¹⁵ Gay gə la uwaga, gəyàh tetəvi la iyaw tugwi kà mazakullaŋ gay marabəŋ à akul azladza la Rom babay.

Ndzəđa aŋa gay marabəŋ

¹⁶ Ziruwî aza à gi kà maz gay marabəŋ aw. Gəfəf gay ləv kà mazəŋ gay marabəŋ, kà uwana ndzəfə aŋa Zəzagəla la gay uwaga la abà, kà maɓəl azlauwana tadinj gəl à Yesu à vok gesina. Teraŋa azla Yahudiya dadəŋ, ŋgaha azlauwana azla Yahudiya aw. ¹⁷ Gay marabəŋ uwaga la uwana apəhla ala kà, kakay Zəzagəla apaka kəla azladza ala dziriga la huma aŋha mi. Tetəvi uwaga adzəka vok kà la madinj gəl à masla à vok pəra. Bokuba uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà kà: Dza uwana Zəzagəla apakəŋ ala dziriga la huma aŋha, kà uwana adinj gəl à Yesu à vok, kà masla la uwana la sifa dziriga.

Azladza gesina azlaməna tsakana

¹⁸ Ndzer, Zəzagəla apəh à anu la paraka kà masla la mapak ləv gə dagay la zagəla kà tsakana gesina uwana azladza tafəhəŋ, ŋgaha kà uwana tasləkaway Zəzagəla aw. Adəfəha à atə seriya à gəl, kà uwana la tatak mawisiga uwaga tafəhəŋ kà adəfə gay à azladza à ahəŋ kà masəl dziriga. ¹⁹ Zəzagəla adəduk w à atə seriya à gəl, kà uwana tetəvi uwana à naka tasəla masla kà dazuwaya, kà uwana Zəzagəla la gəl aŋha kà, adapəhatàla, ama tanəfà aw. ²⁰ Dza adanəŋ masla diki diki aw. Ama la maŋal gudəŋ à vok tsərah à lakana la uwana, azladza taslala vok aŋa masəlay lakəl aŋa tatak uwana adəhəŋ. Uwaga paraka, masla la ndzəfə uwana atetuway diki diki aw. ŋgaha adzəfə ala babay, kà masla kokudə gəl aŋha la uwana Zəzagəla. Kà uwaga à uwana Zəzagəla adəbasatəŋ aw, tetuwa. ²¹ Tekedika tasəl, kà Zəzagəla la ahəŋ nəma, ama tasləkaw masla, bokuba uwana azlayla kà vok aw, kikay tagodəl aw. Madzugway aŋatà kà deydayga pəra, tasəl uwana tafəhəŋ aw, tadza à ahəŋ kà la mələs la abà. ²² Madzugway aŋatà kà: 'Anu azlamatsihila gə', tagodə, ama tsa tatsaha ala aw, ²³ kà aŋa masləkaw Zəzagəla uwana la mazləɓay, ŋgaha uwana amətsay diki diki aw. Kà atə kà, tasak à uwaga, tasləkaw kà azlamazlazlay. Tafəhəŋ kà azlatatak uwana la maftsa vok aŋa azladza uwana tamatsay, azlaanik bokuba azlatatak uwana taday la huɗ la vəfəh, ŋgaha azlaanik bokuba azlatatak mahoyay la zagəla, kà tasləkaw kà azlauwaga pəra. ²⁴ Kà madəhəŋ aŋatà uwaga à uwana Zəzagəla askətàla à ahəl la tsəh ala, kà atə aŋa madəh azlatatak mawisiga, uwana asa à ləv aŋatà, la kità tafəha azlatatak ziruwî gə, kà atə à atə. ²⁵ Dziriga aŋa Zəzagəla kà tasəkəl, tanəfa fida. Tasləkaw kà azlatatak uwana Zəzagəla aŋaləh la ahəl aŋha, ama tasləkaw masla uwana aŋəl tatak gesina aw. A naka tasləkaway kà masla aŋa koksikoksi la uwana. Amen.

²⁶ Gay gə la uwaga à uwana, Zəzagəla asakətàla à ahəl la tsəh ala, kà atə aŋa madəhəŋ azlatatak uwana asa à ləv aŋatà. Azlamis tasək azlazil, ŋgaha tatsatsələh vok kà atə kà atə mis mis, uwana naka azlayla kà vok aw. ²⁷ Azlazil babay tafəhaŋ kalkal la uwaga, tasak azlamis la tsəh ala kà matsatsələh vok kà atə kà atə zil zil. Azlazil tafəha tatak ziruwî gə kà atə, tabiya seriya à gəl aŋatà, la tsakana aŋatà uwana tafəhaŋ.

²⁸ Uwana azladza uwanay takweska masəl Zəzagəla kà, Zəzagəla asakətàla la ahəl la tsəh ala, ŋgaha kà madzugway aŋatà aŋa magay mawisiga kaykay, kà atə madəh azlatatak uwana azlayla kà vok kà madəhəŋ aw. ²⁹ Azlatatak mawisiga gesina adahən ləv aŋatà ala, takəɗ yewdi à tatak aŋa azladza anik à vok, azlamaksafər, tafəh maŋor, azlaadi, takəɗ dza, tabay vok gay, azlademɗem bokuba azlahayyaŋ, tadala dza la gay. ³⁰ Takal dza ala, atə azlaməna məzam aŋa Zəzagəla, tatsak magodəhay à azladza anik à gəl, azlazlapay takəslay, bə gotənaŋ tayyi à tsəh azlatsakana anik anik aya, takəs gay aŋa azlababa aŋatà diki diki

aw. ³¹ Tasəl gəl aya aw, tagədfəŋ gay aŋatà à afik aw, tasəl mawoy dza aya aw, vok ahamaà atà kà azladza anik aw. ³² La paraka azladza uwaga tasəl kà mapəhay aŋa Zəzagəla la ahəŋ, ŋgaha kəla dza uwana adfəh tsəhay sləray mawisiga uwanay kà, mamətsay atəfal à gəl, ŋgaha bə uwaga tada à huma à gay la madfəh mawisiga, ŋgaha tazləbə azladza uwana tadfəh mawisiga uwaga babay.

2

Seriya aŋa Zəzagəla kà dziriga gə

¹ Kak uwana ‘Gi masla madfəh seriya à azladza anik à gəl’, kagodf, kasəl la gəl aŋak kà, kadətəfay la huma seriya aŋa Zəzagəla aw, baməraka kadəgay uwi. Ndzer, la gay aŋak la uwana kədabiyəla vok seriya à gəl. ² Məsəl kà delga à baŋa Zəzagəla adfəh seriya à azlaməna madfəh mawisiga uwaga à gəl. ³ Kak dza, uwana kadfəh seriya à azladza anik uwana à gəl tadfəh tsəhay mawisiga uwaga, tsa kak babay kadfəhəŋ kà kiya aŋatà ma? ‘Gədatəfay la huma seriya Zəzagəla’, kagodf takay? ⁴ Awma kapəsew Zəzagəla, kà uwana masla kà dza delga, ŋgaha akuday la tsetsi dadəŋ aŋha. Səl kà, baŋa adfəhəŋ kiya uwanay kà, kà uwana asal kà kapəh gay la ləv ala aw takay? ⁵ Ama kak dzaŋdzaŋ, asa à ka mapəh gay la ləv ala aw. Kak la gəl aŋak kasəg vok seriya à gəl. Zəzagəla adədukəw à ka seriya à gəl. La kità kà, seriya aŋha adəkəs ka, la kaslə uwana mapak ləv aŋha adəpəhla vok ala la mavakay uwana adəfəh seriya dziriga aŋha la huma azladza gesina. ⁶ Adəpəl masik aŋha à uwabeyuwi la kəla sləray aŋha. ⁷ Azladza tawədfəh vok à uda, asa à atà kà Zəzagəla adala atà à mazləbəy aŋha à abə, ŋgaha Zəzagəla aŋa masəl atà, la masəl atà kà, masla avə à atà sifa adəv à gay aw. Sifa adəv à gay aw uwaga kà, Zəzagəla adəvəy kà à tsəhay atà uwaga. ⁸ Ama azladza anik uwanay tafa asik à Zəzagəla à gəl, takweskə dziriga, say mawisiga la uwana tanəfa. Ndzer, kà aŋa azlatsəhay dza uwaga kà Zəzagəla adəpaka à atà ləv à gəl aŋatà, ŋgaha adədukəw à atà seriya à gəl. ⁹ Kà aŋa azladza gesina uwana tadfəh mawisiga kà, tadəsa ŋgərpa zlazladfəga; teraŋa dadəŋ kà azla Yahudiya, ŋgaha la lig la ahəŋ azlatsəhay anik anik gesina aya. ¹⁰ Ama azlauwana tawədfəh vok à uda kà madfəh delga kà, masla adəvə à atà mazləbəy, Zəzagəla adəsəl atà, adəvə à atà lapiya; teraŋa adəvəy à azla Yahudiya dadəŋ, la lig la ahəŋ à azlatsəhay anik anik gesina babay. ¹¹ Kà uwana Zəzagəla kà avəh dza mavəhay aw. ¹² Azlauwana azla Yahudiya aw kà, atà kà, tasəl mapəhay uwana Zəzagəla apəh à Musa à ahəl aw. Baŋa atà tadfəh tsakana kà, tadəzila kiya uwaga, kokudə magur atà la mapəhay uwaga. Ama azla Yahudiya kà tasəl mapəhay aŋa Musa, azlauwana tadfəh tsakana la masəl mapəhay uwaga, seriya adəkəs atà, kà la uwaga suwaŋ. ¹³ Kà uwana Zəzagəla adəpaka dza ala dziriga la huma aŋha la masəl mapəhəy pəra aw, say la madfəh uwana apəh à abə, kiya uwaga kà agay dziriga la huma Zəzagəla. ¹⁴ Iyay nəma, azlatsəhay anik uwana azla Yahudiya aw kà, tasəl mapəhay aŋa azla Yahudiya aw, ama vərđi anik anik la gəl aŋatà tadfəhəŋ azlatatak uwana la tetəvi aŋa mapəhay uwatà la ama. La madfəhəŋ kiya uwaga, baməraka tasəl madfəh tatak dzəbə aŋha səla aw gə. ¹⁵ Uwanay asal magodfay la madz à ahəŋ aŋatà la abə kà, Zəzagəla afə mapəhay uwanay à ləv aŋatà à tsəh, kà atà aŋa masəlay uwana naka tadfəhəŋ. Kiya uwana ləv aŋatà apəhatəla, kà uwana vərđi anik awul atà à gəl kà tadfəhəŋ delga, ŋgaha vərđi anik awul atà à gəl kà tadfəhəŋ mawisiga. ¹⁶ Ama lakəl aŋa azlatatak uwana gəpəh à akul la abanay kà, adəsa à uda la dazuwaya

la mavakay uwana Zəzagəla adəsləl Yesu Kristu à wanə kà madəh seriya à azladza à gəl. Adəfəh seriya à azlatatak mahadefəhəŋga uwana la ləv anətə la tsəh. Uwana gəpəh à akul la abanay kà, asa à uda kà la gay marabəŋ uwanay la abə gəzan.

Azla Yahudiya takəs mapəhay anə Zəzagəla aw

¹⁷ Akul azla Yahudiya uwana: 'Anu azla Yahudiya', kagodəw, kafaw gəl ankul kà à mapəhay uwanay à afik, katsaw zlapay la magodəy kà: 'Anu kà, məsəl Zəzagəla', kagodəw. ¹⁸ Nğaha kasəlaw mawoyəŋ anə Zəzagəla, nğaha la mapəhay uwana atapakulla, kà akul anə mayahani uwana delga. ¹⁹ Madzugway ankul kà: 'Anu azlaməna makas azlaguləf à ahəl', kagodəw. ²⁰ Nğaha kagodəw aya kà: 'Mapəhay anə Zəzagəla, kà anə azladza uwana tasəl tatak aw', kagodəw. Kagodəw aya kà: 'Mədəh à azladza uwana à ahəŋ azlaguəgub la tetəvi anə Zəzagəla la tsəh'. Kagodəw aya kà: 'Mapəhay anə Zəzagəla atapanula masəlay, la dziriga anəha gesina', kagodəw. ²¹ Iyay zlə, kà mana kapəhawla tetəvi à azladza anik à ama kà, mana kapəhawla à gəl ankul aw zlə ma? Kazaw sayda à azladza kà mad à gəl aw, ama kà mana akul kà kadaw à gəl ma? ²² 'Kadaw à gəl gaw aw', kagodəw à azladza, kà mana akul kà, kadaw à gəl gaw ma? Akul kafahaw akur à ahəŋ kà madəh mazlazlay, ama kà mana akul kahəlaw azlatatak, uwana la gəy mazlazlay la aku ma? ²³ Kayyà, katsaw zlapay kà kaykay la magodəy kà: 'Məsəl mapəhay anə Zəzagəla', kagodəw, ama kà kalawla mapəhay anəha ala, kiya uwaga kà, kawisaw sləm anə Zəzagəla ala. ²⁴ Kà uwaga à uwana tatsetsər à wakitə anə Zəzagəla à abə, kà azlatsəhay dza anik tawis sləm anə Zəzagəla ala kà, kà madəhəŋ ankul, akul azla Yahudiya.*

²⁵ Akul azla Yahudiya kà, kadavaw vok à uda, kà mapəhla ala kà akul anə Zəzagəla. Ama baŋa kanəfaw mapəhay lela aw kà, makədəv vok à uda ankul kà deyday pəra. ²⁶ Baŋa dza uwana makədəv à uda gə aw, ama anəfa kà mapəhay, masla kà kalkal bokuba makədəv à uda gə. ²⁷ Dza uwana makədəv à uda aw gə, ama anəfa mapəhay, adəkəlla à akul ala ziruwi à gəl, à akul uwana kasəlaw mapəhay la gay anə makədəv vok à uda nəma, ama kanəfaw aw. ²⁸ Hadəy ma, magay zil Yahudiya ma la gay gə pəra takay? Awanə, say la makədəv vok à uda, uwana anə Zəzagəla, awkə gay makədəvani sləb vok à vədəh, uwana azladza tanəŋəŋ la yewdi pəra aw. ²⁹ Ama magay zil Yahudiya kà, aguwa à uda kà la ləv la tsəh, nğaha makədəv vok à uda kà agay kà anə ləv uwana Masasədok Zəzagəla, apəhla ala awkə la mapəhay uwana tatsetser aw, uwaga anəkudə maβəzal mazləbay la slaka azladza aw, ama la slaka Zəzagəla.

3

¹ Baŋa kiya uwaga ma, magay zil Yahudiya ma, mana akəs vok ma? Makədəv vok à uda ma, azlak anu takay? ² Hadəy, aduwa vok gesina, terəŋa dadəŋ kà, Zəzagəla afə gay anəha kà atə à ahəl. ³ Iyay zlə, kakay mədagodəy la lagwa ma? Tsa azlaanik la tataka anətə la abə kà, tanəfa gay uwaga aw ma? Kadzugwaw ma Zəzagəla kà adəfəh uwana apəh aw takay? ⁴ Awanə! Bə amiyaka azladza gesina azlaməna fida babay kà, ndzer Zəzagəla adəfəh dziriga anəha. Bokuba uwana tatsetsər à wakitə anə Zəzagəla abə kà:

'Kak Zəzagəla: Baŋa kabədmə à azladza gesina tasəlay kà kapəh dziriga, amiyaka tapuwa à ka gudzi à gəl kà kadəkəfasl atə.'*

⁵ Lagwa zlahaw azladza anik tagodfay kà, 'Mawisiga uwana mōdehəŋ kà, azlaka à azladza' tagodfay, 'Kà Zəzagəla kà adəhəŋ mawisiga aw'. Gay ma uwala à uwana mōdàwulla atà ala la? Məgodfay kà Zəzagəla kà adəhəŋ mawisiga la matəreḅay, mōdàgodfay ay? Uwanay gəpəh kà bokuba uwana azladza tapəhay. ⁶ Aŋa kiya uwaga ma, Zəzagəla ma dziriga aw zlà ma ay? Awan, kiya uwaga aw. Agayŋa Zəzagəla agay dziriga aw kà, naka aslala vok aŋa madàh seriya à gudəŋ à vok à gəl takay? ⁷ Zlahaw, azladza anik tagodfay babay kà: 'Fida uwana mōdehəŋ kà, azlaka kà azladza aŋa masəl dziriga aŋa Zəzagəla, kiya uwaga kà tadəzləḅ masla kà uwaga. Tsa baŋa kiya uwanay kà, anu azlaməna tsakana ma, la tetəvi uwali zlà ma li?' ⁸ Kiya uwaga azlaanik tagod: 'Mōdàh mawisiga kà masəlay kà Zəzagəla kà masla mawoyəŋ, ma adəhəŋ mi?', tagod. Azlaanik tatugw à gi mawisiga à vok, tagod kà: Gi babay kà, gi gədzugway kà kiya uwaga. Zəzagəla adàdàh seriya à azladza uwaga à gəl, kà uwana seriya uwaga kà azlayla à atà kà madukwatəŋ à gəl aŋa Zəzagəla.

Dza dziriga la ahəŋ amiyaka tekula aw

⁹ Lagwa ma, anu azla Yahudiya ma mōdūwa azladza anik takay? Awan. Tetuwa mōdūwa azladza anik aw. Gədapəha à akul, kà azla Yahudiya la azladza anik anik gesina, kà anu la tsəh makoray aŋa tsakana. ¹⁰ Iyay, bokuba uwana tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abà:

'Dza dziriga la ahəŋ la huma Zəzagəla amiyaka tekula aw.

¹¹ Dza la ahəŋ asəl dziriga aw

Dza la ahəŋ amiyaka tekula à uwana ayàh Zəzagəla aw

¹² Azladza gesina tagola à lig à Zəzagəla à gay, tawis ala gesina.

Dza la ahəŋ amiyaka tekula, adàh delga à azladza aw.

¹³ Kay, gay uwana atsa à afik la kuda aŋatà la ahəŋ kà, mawisiga bokuba mazinay aŋa zəvay mapəzlla à ama ala gə.

Alàh aŋatà kà avavar azladza.

Uwana atsa à waŋ la paŋaw aŋatà la awtəy kà, kalkal la magur aŋa bebi uwana akəd dza.

¹⁴ Sləray aŋatà kà say matsafla dza pəra, ŋgaha gay dəhəkakga pəra atsa à waŋ la gay aŋatà la awtəy koksikoksi.

¹⁵ Tavay kà makad dza.

¹⁶ Kəla slaka uwana taday kà, say gay atsən atà à tsəh ala.

¹⁷ Tasəl madz à ahəŋ la tələmma la abà la azladza aw.

¹⁸ Dikidiki tahoy yewdi aŋa Zəzagəla aw.*

¹⁹ Tekedika kà mapəhay aŋa Zəzagəla kà, apəhay kà azladza uwana mapəhay uwaga aga la atà la ahəl, kà maməts gay à gəl aŋa magay la ahəŋ, ŋgaha kà azladza gesina aŋa masəlay, kà atà azlaməna tsakana la huma Zəzagəla. ²⁰ Tsa aŋa kiya uwaga kà, dza la ahəŋ adəgay dziriga la huma Zəzagəla la manəf mapəhay aw, kà uwana mapəhay aŋa Zəzagəla apəhla ala kà masəl tsakana.*

Kakay azladza tapaka dziriga la huma aŋa Zəzagəla ma?

²¹ Ama lagonay kà, tetəvi uwana azladza tadəgəla dziriga la huma Zəzagəla kà, Zəzagəla adapəhla ala: Gay aŋa mapəhay la abà à tetəvi uwatà aw. Ama la wakitə mapəhay aŋa Zəzagəla la abà, ŋgaha azladza uwana Zəzagəla apəh à atà gay à ahəl, kà mapəh à azladza, tapəhàh lakəl aŋa tetəvi uwatà dagay uwarà la magodfay kà: Zəzagəla adəpəhla tetəvi anik mawga ala. ²² Tetəvi gə, uwana Zəzagəla apakla azladza dziriga ala la

* **3:18** 3.18 Mahabay 5.10; 10.7; 14.3; 36.2; 140.4; Yesayya 59.7   * **3:20** 3.20 Mahabay 143.2

huma aṅha kà, la madiṅ gəl à Yesu Kristu à vok, Zəzagəla adapəzl tetəvi à azlauwana tadiṅ gəl à Yesu à vok, awkà azla Yahudiya pəra aw. Zəzagəla kà avàh dza aw. ²³ Dza gesina tādahaṅ tsakana, ṅgaha tabəzà mazləḃay uwana naka Zəzagəla avà à atà aw. ²⁴ Ama Zəzagəla apis à atà gay à vok kà deyday, apakà atà ala dziriga la huma aṅha. Adəhàṅ uwaga kà la ahəl aṅa Yesu Kristu, à uwana apəlla atà ala la tsakana la abà. ²⁵ Zəzagəla afà à ahəṅ, kà masla aṅa mamətsay kà aṅa azladza, kà aṅiz aṅha aṅa mazəḃ à atà tsakana lakəl ala. Tetəvi uwaga kà, Zəzagəla apəzl à azladza, uwana tadiṅ gəl à Yesu à vok. Uwana adəhà uwaga kà, kà azladza aṅa masəlay kà masla kà dziriga. Bokuba magodəy kà, tsakana uwana uwarà tādahàhàṅ kà, Zəzagəla afal sləm aya aw. ²⁶ Abasəṅ ndzer, ama lagonay apəhla à azladza, kà masla kà dziriga. Masla asal madəhəṅ kà uwana dziriga, ṅgaha asal aya magəṅ azladza, uwana tadiṅ gel à Yesu à vok dziriga la huma aṅha bay.

²⁷ Tsa baṅa kiya uwanay kà, tatak la ahəṅ mətsalla zlapay takay? Awaṅ, tatak la ahəṅ aya aw. Zəzagəla adapaka anu ala dziriga kà, kà uwana mədiṅ gel à Yesu Kristu à vok. Awkà apakà anu ala dziriga kà, kà uwana mənəfa mapəhay aw. Tsa aṅa kiya uwaga kà, tatak la ahəṅ kà matsalla zlapay gami aya aw. ²⁸ Məsəl kà Zəzagəla apakà azladza ala kà dziriga la huma aṅha, à baṅa tadiṅ gəl à Yesu à vok, awkà kà uwana tanəfa mapəhay aw. ²⁹ Zəzagəla ma aṅa azla Yahudiya pəra takay? Awaṅ, aṅa azla Yahudiya pəra aw, ama Zəzagəla aṅa dza gesina. ³⁰ Kà uwana Zəzagəla kà tekula pəra. Baṅa azla Yahudiya tadiṅ gəl à Yesu à vok, adəpaka atà ala dziriga la huma aṅha. Kà aṅa azladza tsəhay anik, uwana tadiṅ gəl à masla à vok bay kà, bə adəpaka atà ala dziriga la huma aṅha suwaṅ ³¹ Zəzagəla apaka azladza ala dziriga, kà uwana tadiṅ gəl à Yesu à vok, uwana məgodə ma? Məpəsew mapəhay takay? Tetuwa kiya uwaga aw! Məgəḃa mapəhay à afik kà la uwaga.

4

Kà mana Zəzagəla apakà Abəraham ala kà dziriga ma?

¹ Lagwa kà, mədzugw lakəl aṅa Abəraham baba gami, uwana akəslla anu ala. Mana məpəhay lakəl aṅha ma? Mana Abəraham abəzəl ma?

² Baṅa Zəzagəla apakəṅ ala dziriga la huma aṅha kà, kà uwana adəhàhàṅ azlatatak dzəḃa aṅha səla aw gə, kiya uwaga naka azlayla kà Abəraham atsà zlapay. Ama atsà zlapay la huma Zəzagəla aw. ³ Kiya uwanay à uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Kà Abəraham adiṅ gel à Zəzagəla à vok, kà uwaga à uwana Zəzagəla azalà ala dza dziriga la huma aṅha.'[☆]

⁴ Sələw kà baṅa dza adəh sləray delga, ṅgaha tavəl tatak kà madegolay sləray aṅha, tatak uwaga tapəlal kà masik aṅha, awkà deyday tavəl aw.

⁵ Baṅa dza adiṅ gəl à Zəzagəla à vok, uwala adzugw magay dziriga la huma Zəzagəla kà, sləray uwana adəhàṅ aw, la kità Zəzagəla adəpakəṅ ala kà dza dziriga kiya uwanay. Zəzagəla kà, la maslay kà mapak masla tsakana ala kà dziriga la huma aṅha, ṅgaha adəh uwaga kà deyday. ⁶ Kalkal à uwana David apəh babay. Apəh lakəl aṅa azladza, uwana Zəzagəla apakətàla kà azladza dziriga la huma aṅha. Sləray aṅa ahəl aṅatà à uwana atugw aw. Azladza uwaga kà atà la marabay. ⁷ David agodə kà:

'Marabay agay la azladza uwana Zəzagəla adəmats atà tsakana aṅatà ala, marabay agay la azlauwana masla adətsak atà mawisiga aṅatà ma.

[☆] 4:3 4.3 1Musa 15.6

⁸ Marabay agay la dza uwana Sufəl atugw tsakana aṅha aw.'☆

⁹ Məwül à gay aṅa David à tsəh. Marabay ma, la azladza uwana makadav atà à uda gà pəra takay? Awaṅ, marabay kà la azlauwana makadav atà à uda gà aw babay. Mətsənàṅ kà Abərahān agà dziriga la huma Zəzagəla, kà uwana adiṅ gəl à masla à vok. ¹⁰ Mok uwala Abərahān agà dziriga la huma Zəzagəla la? Mok uwatà ma akədəv vok à uda ay? Awma à lig la sudfa gà ay? La mok uwatà kà, aləg aṅa makədəv vok à uda dāṅ. ¹¹ Makədəv vok à uda, uwana Abərahān akədəv vok à uda kà, uwaga kà, agà madiya kà mapəhla ala kà, adadiṅ gəl à Zəzagəla à vok, ṅgaha Zəzagəla apakà masla ala kà dza dziriga, à mok uwana aləg makədəv vok à uda dadāṅ. Kà uwaga à uwana Abərahān apakà baba aṅa azlauwana kokudfa makədəv vok à uda, ama tadiṅ gəl à Zəzagəla à vok. Kiya uwaga masla adəpaka atà ala dziriga la huma aṅha, bokuba uwana apakà Abərahān ala babay.☆

¹² Masla ndzer kà baba aṅa azlaməna makadav vok à uda gà bay. Ama gesina azlabəza aṅha aw, say azlauwana tanəfa madiṅal gəl à vok aṅha, kiya masla uwana adiṅal gəl à vok, la mok uwana aləg makədəv vok à uda.

Azladza uwana tadiṅ gəl à Yesu à vok, la uwana tabəz tatak

uwana Zəzagəla apəh à ahəṅ

¹³ Dagay uwana Zəzagəla apəhà Abərahān à ahəṅ la mayyi à tsəh ala aṅha kà, adàvə à atà gudəṅ à vok tadəkoray. Uwana Zəzagəla apəh uwaga kà, kà uwana Abərahān anəfà mapəhay aṅa wakità seriya aw, ama apəhal kiya uwaga kà, kà uwana adiṅ gəl à Zəzagəla à vok, ṅgaha apakà dziriga la huma aṅha. ¹⁴ Iyay, agayṅa azlauwana tadiṅ gəl à mapəhay aṅa wakità seriya à vok, tabəz tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəṅ kà, naka azlauwana tadiṅ gəl à Zəzagəla à vok tagay deyday, ṅgaha naka tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəṅ kà mavà y bay, naka agay deyday aya. ¹⁵ Hadfay, kà uwana mapəhay kà atsala kà mapak ləv aṅa Zəzagəla à waṅ à gəl aṅa azladza uwana tanəfa aw, ama la slaka uwana mapəhay la ahəṅ aw kà, mapəsew mapəhay la ahəṅ babay aw.

¹⁶ Gay gà la uwaga à uwana, Zəzagəla apəh kà, apəh à ahəṅ kà aṅa azlauwana tadiṅ gəl à masla à vok. Adahāṅ kiya uwanay, kà masla aṅa mav à atà tatak uwanay deyday. Asal mavà y à mayyi à tsəh ala aṅa Abərahān gesina. Avà y à azlaməna manəfay pəra aw, ama à azlatsəhay anik gesina, uwana tadiṅ gəl à Zəzagəla à vok bokuba à Abərahān, kà uwana Abərahān kà baba gami gesina. ¹⁷ Bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà, Zəzagəla agòd à Abərahān:

'Gəfa ka à ahəṅ kà kagay baba aṅa azlatsəhay aṅuvaw.'

Abərahān apakà baba gami la huma Zəzagəla, kà uwana adiṅ gəl à Zəzagəla à vok. Zəzagəla masla mav sifa à azlamazimnekiđ, ṅgaha agəṅ la ahəṅ la afad gay aṅha azlatatak uwana amiyaka tagəhàh la ahəṅ aw.☆

¹⁸ La kità, Abərahān ahəd à huma à gay la madiṅ gəl à Zəzagəla à vok. Amiyaka uwana azladza tadzugw à tetəvi uwatà, kà Zəzagəla adāh uwana apəh à ahəṅ aya, aw. Abərahān ahəd à huma à gay la maf manəwəṅ aṅha à Zəzagəla à afik. La lig la ahəṅ Zəzagəla adfahəllāṅ uwana apəhàl à ahəṅ la abatà, apakà baba aṅa azlatsəhay aṅuvaw, bokuba uwana Zəzagəla apəhal:

'Mayyi à tsəh ala aṅak adagay aṅuvaw.'☆

☆ 4:8 4.8 Mahabay 32.1-2 ☆ 4:11 4.11 1Musa 17.10 ☆ 4:17 4.17 1Musa 17.5 ☆ 4:18 4.18 1Musa 15.5

19 Mok uwana Zəzagəla apəh uwaga kà, Abərahəm mavay aṅha kà azla-talka dzim. Asəl kà adagay makoz gurdza gurdza, ṅgaha bay mis aṅha Sara bay kà degər aya, ama tayà vok la madiṅal gəl à vok la abà aw, kà uwana asəl kà Zəzagəla adadàh, uwana apəh à ahəṅ. 20 Masla babay asəl kà adàbèz tatak uwana Zəzagəla apəhal à ahəṅ, abək gəl à ahəṅ sèla aw. Madiṅal gəl à vok aṅha adzərèd ala kaykay, aslèkàw Zəzagəla. 21 Ndzer, asəl la lela kà Zəzagəla la maslay kà madàh uwana apəhal à ahəṅ. 22 Gay gə la uwaga à uwana Zəzagəla, azalà ala: Dza dziriga la huma aṅha. 23 Gay uwana Zəzagəla atùgwla Abərahəm la dziriga la afik kà tatsètser kà aṅa Abərahəm kokudà aṅha pəra aw. 24 Tatsètser uwaga kà aṅami babay. Baṅa mēdiṅ gəl à Zəzagəla uwana à vok awùlla Sufəl Yesu à uda la mamətsay la abà, masla adàpaka anu ala dziriga la huma aṅha babay! 25 Zəzagəla avà Yesu à ahàl aṅa azladza kà makədfay kà tsakana gami. ṅgaha aya, Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, kà anu aṅa magay azladza dziriga la huma Zəzagəla kà masla.

5

Yesu adasəlla anu vok la Zəzagəla

1 Tsa bà, uwana Zəzagəla adapaka anu ala dziriga la huma aṅha, kà uwana mēdiṅ gəl à masla à vok, lagonay kà, gay la ahəṅ la tataka gami la abà la Zəzagəla aya aw, kà uwana Sufəl Yesu Kristu adasəlla anu vok la mamətsay aṅha. 2 Yesu Kristu apəzlla anu tetəvi, kà anu aṅa mabèz mapis gay à vok la slaka Zəzagəla, kà uwana mēdiṅ gəl à masla à vok. Mətsizlla à mapis gay à vok uwaga à afik, ṅgaha mərəb la mavalàh à zagəla, kà uwana mənawəṅ kà mēdàbèz humà mazləbay gami la huma Zəzagəla. 3 Mərəbay la mavalàh à zagəla kà aṅa uwaga pəra aw, mēvalàh à zagəla babay kà baməraka anu la mas ṅgərpa la abà, kà uwana ndzer mēsəl kà ṅgərpa azlaka anu kà aṅa magur mabasiṅ. 4 Baṅa mēsəla mabasiṅ, mēdàhənay, baṅa mēdàhənay kà, mēdàfa manəwəṅ gami à gay Zəzagəla à afik, adàvə anu bokuba uwana agòd. 5 Baṅa mənawəṅ kiya uwanay, mēdàməts à vədah deyday aw, kà uwana Zəzagəla apəh à anu kà, awoya anu kà kaykay. Masasədfok aṅha uwana avà à anu, apəhanula masal aṅha.

6 Iyay uwarà kà, ndzədfa gami la ahəṅ aw mēslàla vok aṅa matəf gəl gami aw. La kaslà uwatà Yesu asà à wəṅ, aməts kà aṅa azlaməna tsakana, à kaslà uwana Zəzagəla afà à ahəṅ. 7 Ndzer, mēsəl kà zlazladfa kà dza aṅa mamətsay kà aṅa masla gamagay aṅha, bà amiyaka masla anəfa mapəhay bay kà, zlazladfa. Bi dza anik kà aslala vok aṅa makəs mamətsay kà madegolay dza uwana asəl dza. 8 Ama Zəzagəla apəhanula kaykay à mawoy anu aṅha mi, avà Yesu Kristu, aməts kà aṅami à mok uwana mələg azlaməna tsakana gə dadàṅ. 9 Yesu Kristu aməts kà aṅami, Zəzagəla apakà anu ala dziriga la huma aṅha la aṅiz aṅha. Tsa aṅa kiya uwanay, haday ndzer zlà kà, Yesu Kristu adətəf anu la mapak ləv aṅa Zəzagəla la abà. 10 Dagay uwarà mēgà azlaməna mēzam aṅa Zəzagəla, masla asəlla anu vok la mamətsay aṅa Kona aṅha. Bà uwana adasəlla anu vok la uwaga kà, mēsəl ndzer kà adàbəl anu aṅa koksikoksi kà uwana Yesu avà sifa aṅha. 11 Adadəv à gay kiya uwanay pəra aw. La kaykay kà, mərəbay la mavalàh à zagəla lakəl aṅa uwana Zəzagəla adàhanəṅ. Sufəl gami Yesu Kristu arabà anu ləv la uwana adàla anu à slaka Zəzagəla kà mapak anu ala azlaslawda aṅha.

Adama la Kristu

¹² Aganay godega aña gay uwanay: Tsakana asà à gudəŋ à vok kà, kà dza tekula uwana sləm aŋha Adama, ŋgaha la tsakana aŋha uwatà la abà la uwana, mamətsay aslèhà à gəl aña dza gesina, kà uwana dza gesina tadfahà tsakana, kà madegolay tsakana aña dza tekula uwaga. ¹³ Amiyaka mok uwana Zəzagəla aləg mav mapəhay aŋha kà, tsakana kà agà la ahəŋ la gudəŋ la vok. Ama Zəzagəla atugw tsakana lakəl aŋatà aw, kà uwana mapəhay aña Zəzagəla la ahəŋ dadəŋ aw. ¹⁴ Amiyaka la uwaga bay, dādzəkà vok aña Adama, tsərəh à Musa kà, mamətsay akòr lakəl aña azladza gesina, amiyaka tsakana aŋatà adəbani aña Adama uwana akweskà mapəhay aña Zəzagəla bay aw kà tamətsàh.

Adama kà maftsa vok aña dza uwana atsa à waŋ. ¹⁵ Ama mavəy uwana Zəzagəla avà à anu la dza uwanay kà, adəbani vok la tsakana aña Adama dikiđiki aw. Hadəy, aŋuvaw taməts kà tsakana aña dza tekula, ndzer, ama dzəba aŋha sèla aw aña Zəzagəla aduwa uwaga la məŋga, kiya uwaga babay mavəy deyday uwaga aviyà à azladza aŋuvaw, kà madegolay dza tekula Yesu Kristu. ¹⁶ Ama uwana Zəzagəla avəy bay kà godega aŋha kà gərgər dəŋ awkà kiya tsakana aw. Tsakana uwana dza tekula uwatà adfahəŋ kà adukw ala seriya à gəl. Tekedika, baŋa Zəzagəla apis gay à azladza à vok deyday, amiyaka tadfah tsakana aŋuvaw kà adəpaka atà ala kà azladza dziriga la huma aŋha, ŋgaha kà seriya matəf à atà à gəl aw. ¹⁷ Ndzer kà, dza tekula adfahà tsakana, ŋgaha tsakana akəs dza à gay gesina kà madegolay dza tekula uwaga. Ama dza anik, à Yesu Kristu adfahəŋ kà sləray anik. Kà madegolay masla, Zəzagəla avà mapis gay à vok la maduw à vok aŋha. ŋgaha tadəbəz sifa, tadəkoray koksikoksi, kà madegolay Yesu Kristu.

¹⁸ Kà tsakana aña dza tekula Adama, à uwana tsakana asà à azladza gesina à gəl, ŋgaha seriya atəf à atà à gəl bay. ŋgaha kà sləray dziriga aña dza tekula, Yesu Kristu bay la uwana adapəlla azladza ala la seriya aña Zəzagəla la abà, ŋgaha adàvə à atà sifa adəv à gay aw. ¹⁹ Kà dza tekula Adama uwana akweskà mapəhay aña Zəzagəla, la uwana azladza gesina tapakà azlaməna tsakana, ŋgaha kà dza tekula Yesu Kristu bay, la uwana azladza aŋuvaw tadəpaka dziriga la huma Zəzagəla, kà uwana masla kà akəs gay aña Zəzagəla.

²⁰ Ama baŋa mapəhay adanəzila kiya uwanay kà, kà tsakana aña azladza aña manəzila kaykay. La kità, baŋa tsakana aña azladza adanəzahla, mapis gay aña Zəzagəla anəzahla kaykay bay. ²¹ Bokuba uwana tsakana la uwana akoray lakəl aña mamətsay kiya uwaga la dziriga, mapis gay à vok aña Zəzagəla aga la maslay aña mapak dza ala dziriga la huma aŋha kà mapis gay à vok, uwatà kà akoray, kà anu aña magay la sifa, uwana adəv à gay aw la ahəl aña Sufəl gami Yesu Kristu.

6

Mamətsay kà ahəl tsakana,

ama madz à ahəŋ la sifa kà ahəl Yesu Kristu

¹ Mana mədəgodəy lagwa mi? Mədza à ahəŋ la tsakana la abà, ŋgaha mapis gay à vok aña Zəzagəla adanəzila takay? ² Awan, kiya uwaga aw, məmèts kà ahəl tsakana, ŋgaha ma kakay məda à huma à gay la tsakana la abà aya zlà ma? ³ Hay! Kasəlaw kà, mok uwana mədahà batem kà, məgà à maham à gay à vok gə la Yesu Kristu la abà, la mok uwaga kà, bokuba magodəy kà, məmèts la masla babay aw takay? ⁴ La batem kà, məkəs mamətsay la masla, kà mal anu la masla, kà anu aña masak à madz à

ahəŋ maviyaga, bokuba uwana Zəzagəla awùlla Yesu à uda la ndzəda aŋa mazləbay aŋha.

⁵ Hadəy, anu azlamamatsay gə bokuba masla. Kiya uwaga mədahama gay à vok la masla, tsa kiya uwanay kà ndzer, mədàwul à uda bokuba uwana masla awùl à uda babay. ⁶ Məsəl kà, la mok uwana Yesu Kristu aməts à ahəf à adi kà, Zəzagəla atatəsl madz à ahəŋ maviyaga gami à adi la abatà bay, kà vok tsakana gə uwanay aŋa mamətsay, kà anu aŋa magay azlamayà aŋa tsakana aya aw, ⁷ kà uwana tsakana aŋa magay la ndzəda la dza mamətsay gə aya aw. ⁸ Kà uwana mok uwana Kristu aməts kà, məməts la slaka gə la masla, kiya uwaga, məsəl kà anu la masla, mədàdza à ahəŋ la sifa bay la masla. ⁹ Nŋaha aya, məsəl babay, kà Yesu Kristu awùl à uda la mamətsay adəmətsay aya aw, kà uwana ndzəda aŋa mamətsay la ahəŋ lakəl aŋha aya aw. ¹⁰ La mamətsay aŋha kà, avàhalla la tsakana aŋa tetuwa. Lagwa aga la ahəŋ la sifa kà aŋa Zəzagəla aŋa koksikoksi. ¹¹ Iyay zlà, akul babay kà, kiya uwaga, sèləw kà, kamətsəw kà ahəl tsakana. Lagwa akul la ahəŋ la sifa la huma aŋa Zəzagəla, kà uwana khaməw gay à vok la Yesu Kristu.

¹² Tsa aŋa kiya uwanay lagwa zlà kà, kasakaw à tsakana akor akul aw. Kanəfaw mabila aŋa vok aŋkul, uwana adəzakulla vərđi anik aw. ¹³ Kakəsaw kà tsakana abəza tetəvi à tsəh aŋa madukw akul à ahəŋ, kà mawis akul ala aw. Tsa baŋa kiya uwaga zlà kà, vəw vok aŋkul à Zəzagəla, kà uwana akul azladza uwana kamətsaw, ŋaha kawullaw à uda, vəw vok aŋkul à masla gesina, səkəwwal adəhla akul sləray bokuba akul azlakazlaŋa sləray delga gə. ¹⁴ Kiya uwaga kà, tsakana adədza à akul à gəl aya aw kà uwana akul la tsəh aŋa mapəhay aw, kà magay la dziriga la huma Zəzagəla kà, dzəw à ahəŋ la mapis gay à vok aŋha la abà.

Anu azlamayà aŋa Zəzagəla, awma aŋa tsakana ay?

¹⁵ Uwaga ma, mana asal magodəy lagwa mi? Məkor gəl kà madəhəŋ tsakana, kà uwana anu la tsəh aŋa mapəhay aya aw, kà uwana anu la mapis gay à vok aŋa Zəzagəla la abà takay? Tetuwa kiya uwaga aw! ¹⁶ Kasəlaw kà, baŋa kaduwaw vok aŋkul à dza anik ala, ŋaha kagodəwwal kà kakəsaw gay aŋha kà, kapakaw mayà aŋha aw takay? Baŋa tsakana la uwana adza à akul à gəl, ndzer, akul azlamayà aŋa tsakana, ŋaha kabiyaw mamətsay à gəl. La kità, baŋa kakəsaw kà gay aŋa Zəzagəla, kiya uwaga kagaw azlamayà aŋha, ŋaha adəpaka akul ala kà azladziriga la huma aŋha. ¹⁷ Hadəy aw ay, uwarə kagəw mayà aŋa tsakana, ama lagonay kà, kiya uwaga aya aw. Kakəsəw gay uwana atəpakulla, kakəsəw azlatatak uwana atəpakulla la ləv tekula, kikay məgod à Zəzagəla kà uwaga. ¹⁸ Mapəlla, uwana kapələwla la tsakana la abà, kà kapəkəwla azlamayà aŋa dziriga adagay, kà akul aŋa madəh dziriga. ¹⁹ Gəpəh à akul la gay zil kiya uwanay kà, kà uwana akul azlaguβguβ dadəŋ, kà matsəŋ azlatatak uwanay. Dagay uwarə kavəw vok aŋkul gesina à mawisiga, kaŋazəhəw tsakana ala. Kà uwana kadəhəhəw mawisiga. Ama lagonay kà, vəw vok aŋkul à Zəzagəla aŋa dikidiki. Dahəw dziriga, ŋaha kà madz à ahəŋ aŋkul aŋa magay sətaka.

²⁰ Dagay uwarə, à mok uwana kaləgəw azlamayà aŋa tsakana, tatak la ahəŋ afà à akul leri à gəl, kà manəf dziriga aŋa Zəzagəla aw. ²¹ Mok uwana kadəhəhəw azlatatak ziruwı gə uwaga ma mana kabəzəwwal la abà lagwa zlà mi? Lakana kà kakələw ziruwı à azlatatak mawisiga uwaga à gəl mədətsalah à gay, kà uwana madəv à gay aŋa uwaga kà mamətsay.

²² Lagonay kà, kapèlâwla la tsakana la abà, kagaw azlamayà aña Zəzagəla. Lagwa tatak delga uwana kabəzàwwal la abà, kà madz à ahəŋ aŋkul adəgay sətaka la huma Zəzagəla, ŋgaha aya, akul kadəbəzawwal sifa adəv à gay aw la makəɸ gəl à ahəŋ. ²³ Ndzer, masik aña tsakana kà uwaga mamətsay, ama mavəy deyday aña Zəzagəla kà sifa adəv à gay aw, kà uwana mədahama gay à vok la Sufəl gami Yesu Kristu.

7

Ndzəɸa aña mapəhay la ahəŋ lakəl gami aw

¹ Azladedə gulo, gəpəh à akul kà, kà uwana kasəlaw mapəhay, kasəlaw kà mapəhay kà la ndzəɸa lakəl aña dza, uwana la sifa dadəŋ. ² Bokuba magoɸay, baña mis adada à zil. La mok uwana zil aña aləg la sifa kà, tetəvi la ahəŋ kà aña mad à zil anik aw, kà uwana mapəhay avà à tetəvi aw. Ama baña zil aña adamətsay kà, tetəvi la ahəŋ adagay, kà mad à zil anik. ³ Kay, ama baña zil aña aləg la sifa, nəma pəra ada à zil anik aya, masla azaɸ zil. Ama baña zil adamətsal à akəl ala masla la tetəvi, baməraka ada aña à zil, agay masla mazaɸ zil aw, kà uwana kà akəlla mapəhay ala aw. ⁴ Kiya uwaga kà, aŋkul babay azladedə. Kadzaw à ahəŋ la ahəl aña mapəhay kà, bokuba akul azlamamatsay gə, kà uwana kamətsaw la slaka gə la Yesu Kristu. Kità akul azlaaŋha, masla la uwana Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay. Kà anu aña madəhallaŋ sləray uwana akəsa à vok gesina. ⁵ Mok uwana uwarə kà, mədza à ahəŋ kà bokuba uwana asà à gəl gami, ama mapəhay aña Zəzagəla la uwana: Uwanay la uwanay kà tsakana, agoɸàh à anu. Kiya uwaga à uwana apəh à anu ala tsakana, uwana mədəhahaŋ tekidik. Azlatatak mawisiga uwaga takor gəl aŋatà la anu la abà, ŋgaha tadək anu à mamətsay à abà. ⁶ Uwarə kà, mapəhay afà à anu à ahəŋ bokuba azladəŋay. Lagonay kà, mədətsal à adi ala à mapəhay uwaga, ndzəɸa aña la ahəŋ lakəl gami aya aw. Lagonay adagay kà, mədàh sləray aña Zəzagəla la madz à ahəŋ mawga la abà, la tetəvi aña Masasəɸok aña la ama, awkà la tetəvi maviyaga, uwana tatsetsèr à mapəhay à abà aya aw.

Mapəhay apəhanula tsakana

⁷ Kakay gəgoɸay mi? Mapəhay aña Zəzagəla ma tsakana takay? Awaŋ, tsakana dʒikidiki aw. Ama agayña mapəhay agay la ahəŋ, awkà naka gəsəl tsakana aw. Agayña mapəhay agoɸay: Kadəhaw adi aw, awkà naka gəsəl adi aw. ⁸ Hay, ama la mok uwana gətsənəŋ mapəhay uwaga kà, tsakana abəzà gi à tsəh, ŋgaha gədzəkà madəh adi à azlatatak gesina à tsəh. Mok uwana mapəhay la ahəŋ aw kà, tsakana kà agə tsaftsaf. ⁹ Mok uwana uwarə gəsəl mapəhay à dadəŋ aw kà gəgoɸ kà: 'Gi la sifa.' Ama mok uwana gəɸatsən mapəhay kà, tsakana aŋazà gay ala. ¹⁰ ŋgaha gəsəl kà tsa gi mamətsayga. Zəzagəla avà mapəhay uwaga kà, kà mapəhgəla tetəvi sifa, ama adàla gi kà à mamətsay. ¹¹ Mok uwana gətsənə mapəhay uwaga kà, tsakana abəzà gi à tsəh, apapət gi, kà gi aña madəh tsakana, ŋgaha agəɸ kà uwana gəɸahà tsakana.

¹² Kiya uwaga kà, mapəhay atsa à waŋ kà la ahəl aña Zəzagəla, ŋgaha kəla mapəhay aña bay kà tsikasla gesina, dziriga. ¹³ Baña kiya uwanay ma, tatak uwana delga la uwana adapaka gi matsapa vok takay? Awaŋ masla aw! Uwaga kà tsakana la uwana apaka matsapa kà makəɸ gi. Tsakana abəz gi à tsəh kà makəɸ gi ala, tatak delga uwaga kà masəlay, kà

tsakana kà bà tsakana ndzer, ngaha kà uwana mapəhay la ahəŋ, tsakana apəhla tsakana ala kà mawisiga la tetuwa.

Dza kà tsakana adafal à asik à gəl

¹⁴ Məsəl kà mapəhay kà atsà à waŋ kà la slaka Zəzagəla, ama gi kà gi dza deyday gə pəra, gəgə bokuba mayà aŋa tsakana. ¹⁵ Gətsənà uwana gədehəŋ aw, gədehəŋ kà uwana asà à gi aw, hərəzka aŋa uwana asà à gi aw, la uwana gədehəŋ aya. ¹⁶ Baŋa gədehəŋ, kà uwana asà à gi aŋa madəhəŋ aw, uwaga apəhla ala kà mapəhay aŋa Zəzagəla kà delga. ¹⁷ Ama mawisiga uwaga kà gi la uwana gədehəŋ aw. Tsakana uwana la gi la abà la uwana adəh uwaga. ¹⁸ Gəsəl kà delga la ahəŋ la gi la abà aw, à gi dza uwana gi dza asik aw. Kay kà, asa à gi madəh delga nəma, ama gəslala vok aw, kà uwaga. ¹⁹ Tatak delga, uwana asa à gi madəhəŋ kà, gədehəŋ aw, ama tatak mawisiga uwana asa à gi madəhəŋ aw, la uwana gədehəŋ. ²⁰ Baŋa gədehəŋ kà tatak, uwana asa à gi aw kà, uwaga kà gi la uwana gədehəŋ aw, tsakana uwana la gi la abà, la uwana adəhəŋ.

²¹ Kiya uwaga à uwana gədehəŋ koksikoksi, baŋa gədəh delga zlà, gi gəgodfay kà, tsakana la uwana atsavok gi à huma. ²² La madzugway gulo la abà kà, mapəhay aŋa Zəzagəla kà akəs à gi gəl ndzer. ²³ Ama la madz à ahəŋ gulo la abà kà, gənəŋəŋ kà tatak anik la ahəŋ à uwana apa guvəl la madzugway delga uwana la gi la abà. Tatak mawisiga uwaga la gi la abà kà, asal mapak gi ala kà mayà aŋha. ²⁴ Yayatsiya, uwa à uwana adəpəl gi ala la madz à ahəŋ mawisiga gulo uwanay la abà, adala gi à mamətsay uwa? ²⁵ Kikay gəgodf à Zəzagəla la ləv tekula, kà uwana masla la uwana adapəl gi ala kà ahəl aŋa Sufəl gami Yesu Kristu.

Gəgodf la madzugway gulo la abà kà, gədehəŋ kà mapəhay aŋa Zəzagəla. Ama dza sləb vok kà, asal kà gənəfay kà tsakana.

8

Sifa uwana Masasəfok Zəzagəla av à azladza

¹ Lagwa kà Zəzagəla adədukw seriya à azladza uwana à gel, tahama gay à vok la Yesu Kristu aya aw. ² Kà uwana ndzəda aŋa Masasəfok Zəzagəla uwana avà à anu sifa la ahəl aŋa Yesu Kristu, adapəl gi ala la ndzəda aŋa tsakana la abà la mamətsay. ³ Mapəhay aŋa wakità seriya asla mav sifa à azladza aw, kà uwana anu azladza asik məslala vok aŋa madəh uwana asa à mapəhay aw. Ama uwana mapəhay aslala vok aw kà, Zəzagəla kà ahənəŋ ala. Zəzagəla adəhəŋ uwaga la masləl Kona aŋha à waŋ à gudəŋ à vok, la sləb vok kiya aŋa aŋami azlaməna tsakana. Masla asà à waŋ aŋa mazəb anu tsakana lakəl ala. Kiya uwaga Zəzagəla adukwà seriya aŋa tsakana aŋa azladza à gəl aŋha. ⁴ Zəzagəla adəhəŋ uwaga, kà anu aŋa maslala vok, kà madəh delga uwana mapəhay ayahay kà uwana məkəsa gəl à ahəŋ la tsəh aŋa uwana asa à Masasəfok Zəzagəla, awkà uwana asa à sləb vok gami aw. ⁵ Azlauwana tadzadzar vok bokuba uwana asa à gəl aŋatà kà, tatuway kà à uwaga à tsəh koksikoksi. Ama azlauwana tadzadzar vok bokuba uwana asa à Masasəfok kà, atà bay tatuway kà à uwana à tsəh, asa à Masasəfok uwaga bay. ⁶ Baŋa anu mətuw à uwana à tsəh asa à sləb vok gami kà, abiyan mamətsay à gəl, ama baŋa mətuway kà à uwana à tsəh asa à Masasəfok kà, mədàbəza sifa la lapiya. ⁷ Azlauwana tatuway kà à uwana à tsəh, asa à vok aŋatà kà azlaməna məzam aŋa Zəzagəla. Atà tanəfa mapəhay aŋa Zəzagəla dīkidīki aw. Ndzer kà, taslala

vok aña makəsay aw. ⁸ Azlauwana tadzadzar vok bokuba uwana asa à gəl añaatà kà, taslala vok aña mahəf à Zəzagəla à adi aw.

⁹ Ama akul kà kadzadzaraw vok kà la makəs gəl à ahəŋ la tsəh aña Masasəfok Zəzagəla, kà uwana Masasəfok uwaga aga la ahəŋ la ləv aŋkul la tsəh. Dza uwana la Masasəfok uwaga aw kà, masla kà dza aña Yesu Kristu aw. ¹⁰ Baña Yesu Kristu la akul la abà kà, baməraka kamətsaw kà madegolay tsakana babay kà, bə Masasəfok aña uwana avà à akul adzadzar akul, kà uwana Zəzagəla adapakakulla dziriga la huma aña. ¹¹ Baña Masasəfok aña Zəzagəla uwana awùlla ala Yesu Kristu à uda la mamətsay la akul la abà, la kità bay ndzer kà, Zəzagəla uwaga adàwulla ala akul à uda la mamətsay babay. Adàfah uwaga kà la ndzəfa aña Masasəfok aña, uwana la akul la abà.

¹² Azladedə, tsa kiya uwanay kà, goder aga anu lakəl, kà aña madzadzar vok, bokuba uwana Masasəfok Zəzagəla ayahay, awkà bokuba uwana asa à sləb vok gami aw. ¹³ Baña kanəfaw kà tetəvi uwana asa à vok aŋkul kà, kadàmətsaw. Ama baña kavəw tetəvi à Masasəfok Zəzagəla, kasaw à uda la azlatatak mawisiga uwaga la abà kadəhawwanə kà, kadàbəzaw sifa. ¹⁴ Azlauwana takəsà gəl à ahəŋ la tsəh aña Masasəfok Zəzagəla, gesina kà azlabəza aña Zəzagəla. ¹⁵ Masasəfok uwana Zəzagəla avà à akul kà, apəkakulla kà azlamayà, ŋgaha avà à akul guba aya aw. Ama apəkakulla kà azlabəza aña. Avà à anu gay kà magodəy à Zəzagəla: “Baba, kak tsuŋulo!” ¹⁶ Kiya uwaga Masasəfok uwaga afaɗanumà la ləv la tsəh: Ndzer, anu azlabəza aña Zəzagəla. ¹⁷ Tsa bə uwana anu azlabəza aña Zəzagəla adagay kà, mədàbəza azlatatak dzəba aña səla aw gə, uwana adafə à anu à ahəŋ. Ama kà Yesu Kristu la uwana mədàbəza azlatatak uwaga, kità mədàbəza mazləbay uwaga, kà uwana məs ŋgərpa anina la slaka gə bay.

Gay lakəl aña mazləbay uwana mədàbəzal

¹⁸ Aganay gəgod à akul kà, ŋgərpa uwana məsəy la abanay la vəfah la sa uwanay kà, uwaga kà apaka kà bokuba tatak deyday. Tetuwa adətsizilla à mazləbay aña Zəzagəla, uwana à huma adavà à anu aw. ¹⁹ Tatak gesina uwana Zəzagəla adəhəŋ, takudəy la tsetsi dadəŋ à mavakay uwana Zəzagəla adəpəhla à azlabəza aña ala la dazuwəya, kà masla aña mapəhla mazləbay añaatà ala. ²⁰ Azlatatak uwana Zəzagəla adəhə à atà kà, tagahay kà bokuba azlatatak deyday. Atà la gəl añaatà kà, tawoyəŋ kiya uwanay aw. Zəzagəla la gəl aña la uwana asakətala à ahəl la tsəh ala, ama atà tafə manəwəŋ añaatà à azlatatak anik à tsəh gotənaŋ. ²¹ Kà uwana vərđi anik kà, Zəzagəla adətəf azlatatak uwana adəhə à atà, ŋgaha tadəgay kiya azlamayà aya aw. Tadəzinla aya aw. Atà babay tadəkər gəl, tadəbəza mazləbay bokuba uwana azlabəza aña Zəzagəla tadəbəzal bay suwanə. ²² Məsəl kà dagay madzəka tsərəh à lakana kà, kəla tatak uwana Zəzagəla adəhəŋ kà, tabəs vok bokuba mis uwana huɗ bəzi azəy ay ŋuwadəw? ²³ Atà kokudə gəl añaatà pəra tabasəy aw, baməraka anu, uwana Zəzagəla avà à anu Masasəfok aña bokuba tatak matapiŋ aña diŋa kà, məbas vok la ləv gami la tsəh bay. Məkudəy la iyaw tugwi la adi, kà Zəzagəla aña madəpaka anu ala, kà anu azlabəza aña, adəsəlla anu à uda la mabas vok gami la abà aña tetuwa. ²⁴ Ndzer mədəbəlay lagwa, ama mədənəŋ azlatatak gesina dadəŋ aw, anu la manəwəŋ lakəl aña aña manəŋəŋ. Ama mok uwana mədənəŋ azlatatak uwaga mənawəŋ la yewdi gami kà, mədənəwəŋ aya aw. Uwa à uwana anaw tatak uwana adənəŋəŋ la yewdi aña zlə ma uwa? ²⁵ Hadəy gə, mənaw tatak uwana

mëdanënjîñ dadàñ aw. Kità mëkuday la tsetsi dadàñ kiya uwanay. ²⁶ Kiya uwaga bay Masasëdök Zëzagëla atsà à wañ kà mazlak anu, anu uwana anu azlagubgub la tetëvi aña Zëzagëla la tsëh, kà uwana mësël madëv kudfa, bokuba uwana naka akës vok aw. Masasëdök la gël aña abëd à huma kà ajami, adëv kudfa à Zëzagëla la makës añuf la adi ala. Daduwa à gay madëv kudfa la gay. ²⁷ La paraka kà, Zëzagëla asël uwana la tsëh lëv aña azladza, ñgaha babay asël uwana Masasëdök aña adzugway, kà uwana Masasëdök abëd à huma kà aña azladza aña, adëv kudfa à Zëzagëla bokuba uwana akësäl à gël.

²⁸ Azladza uwana tawoya Zëzagëla kà, azlauwana masla azala atà kà atà madahalla tatak uwana ahëdal à adi, mësël kà dëwdëw tatak uwana abëza atà, kà Zëzagëla adàh tatak uwaga à ahëñ, kà makëd gël à ahëñ aña aña magay delga. ²⁹ Azlauwana Zëzagëla adatsatsamani atà dagay uwarà kà, adabëk atà, afà atà awtày kà magay bokuba azlabëza aña, kà bëzi gay lëv aña aña magay malkwoy la tataka aña azlabëza dëñ la abà. ³⁰ Abëk atà, afà atà à awtày përa aw, azalà atà përa aw, apakà atà ala kà azladziriga la huma aña. Babay kà, atà aña magay azladza aña. Azalà atà përa aw, apakà atà ala kà azladziriga la huma aña, ñgaha avà à atà mazlëbay aya.

Zëzagëla kà, awoya anu

³¹ Tsa aña kiya uwanay ma, mana à uwana atëm kà anu à ahëñ aña mapëhay ma? Tsa Zëzagëla kà awùl kà à anu ma, uwa à uwana adàvëdzah anu gël aya uwi? ³² Zëzagëla kà akweslä bëzi aña aw, aslël à wañ kà masla aña mamëtsay kà, kà ajami gesina. Tsa Zëzagëla avà à anu Kona aña ma, sakoraka azlatatak anik la uwana avà à anu aw takay? ³³ Uwa à uwana aslala vok kà mat kaf à azladza uwana à gël, Zëzagëla adatsatsamani atà uwa? Kà uwana Zëzagëla adapaka atà ala kà azladza dziriga la huma aña. ³⁴ Uwa à uwana aslala vok aña madukw à atà seriya à gël uwa? Yesu Kristu la gël aña amëts kà ajami, Zëzagëla awùlla à uda la mamëtsay, adzanà madzay la ahàl kaf aña lakël, ñgaha masla la uwana abëda à humù gami, la huma Zëzagëla. ³⁵ Uwa à uwana adàvah anu ala la Yesu Kristu kà masla aña mawoy anu aya aw uwa? Matërëbay à uwana adàvah anu ala ay, awma mabas vok ay? Awma azlauwana tasa à anu zladfa la uwana adàvah anu ala ay? Awma may la uwana adàtugw anu ala ay? Awma kudfa ay? Bamëraka anu la zlamtsa la abà, amiyaka katsakar, awma mamëtsay la uwana adàvahanula la Yesu Kristu ay? Awan, tatak la ahëñ, à uwana adëd gay à masal aña ahëñ, kà aña makweska anu aw. ³⁶ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsër à wakità Zëzagëla à abà kà:

'Kà uwana anu azlaañak à kak Zëzagëla, à uwana anu la zlamtsa aña mamëtsay la abà, kà uwana azladza tayàh makad anu koksikoksi. Anu kà mëdagay la yewdi aña azladza kà kalkal la azlatuwan, uwana tadala atà makad atà.'^{*}

³⁷ Ama mëdaf asik à azlamatërëbay uwaga à gël gesina, mëdaduw atà la ndzëda aña dza uwana awoya anu. ³⁸ Ndzer, gësël kà tatak la ahëñ à uwana avàhanula la masla, kà masla aña mawoy anu aw, aw. Amiyaka baña mëmëtsay, amiyaka anu la adi taslala vok aña madëd à anu gay à ahëñ aw. Azlamalika la azlatatak uwana takor ndzëda la zagëla gesina bay kà, taslala vok, kà madàh tatak kà masla aña mawoy anu aw, aw. Azlatatak uwana abëza anu lagonay, la azlatatak uwana adàbëza anu la huma la gay bay kà, taslala vok madëd à anu gay à ahëñ aw. ³⁹ Azlauwana,

^{*} 8:36 8.36 Mahabay 44.22

la ləv zagəla la abà, ngaha azlauwana la tsəh iyaw bay kà, taslala vok aña madəh tatak aw. Dəwdəw tatak uwana Zəzagəla adahəŋ taslala vok aña maded gay à Zəzagəla à ahəŋ kà aña mawoy anu aw. Mawoy dza uwaga kà apəhanula kà la ahəl aña Sufəl gami Yesu Kristu.

9

Zəzagəla la azla Yahudiya

¹ Uwanay gəpəhay lagwa kà dziriga, kà uwana gi aña Kristu, gədəh fida aw. Masasədok tsikasla la madzugway gulo taza sayda aña uwaga babay. ² Gi la mazaw la gəl gə kaykay la ləv gulo la tsəh, ngaha la mazay mənğa ³ kà tsəhay gulo Isərayel, uwana gəwoyaŋ. Agayŋa Zəzagəla akəf à atà gi à uda la tataka kà aŋatà ŋuləm, la mavahanula la Kristu, kà uwana azladedə gulo. ⁴ Atà mayyi à tsəh ala aña Isərayel. Zəzagəla atsatsəmàni atà, kà atà aña magay azlabəza aŋha, apəhatàla mazləbəy aŋha, ngaha akəs vok slawda la atà, avà à atà mapəhay. Ngaha apəhatàla tetəvi kà masləkawla masla, ngaha apəh à atà azlagay, uwana avà à vok aŋatà abà, asal kà madəhəŋ bay. ⁵ Atà mayyi à tsəh ala aña Abəraham la azlabəza aŋha, Isak la Yakuba uwana tadzà à ahəŋ uwarà. Yesu Kristu la sləb vok aŋha la abà kà mayyi à tsəh ala aŋatà bay. Kristu uwanay kà Zəzagəla agəŋ lakəl aña tatak gesina məzləba masla koksikoksi. Amen.

⁶ Mədzugw kà uwana Zəzagəla apəh à azlatsəhay aŋha à ahəŋ, adahəŋ kiya uwatà məgodf aw. Ama kəla kà, azla Isərayel gesina la uwana taga tsəhay aŋha aw, say aña gay gə pəra. ⁷ Mayyi à tsəh ala aña Abəraham kà dəŋ, ama atà tagə azlabəza gay ləv aŋha gesina aw. Zəzagəla apəh à Abəraham à vok à abà dagay uwarà:
'Fofulo aŋak dziriga kà, adàsa à uda kà la mayyi à tsəh ala aña Isak la abà.

⁸ Uwaga asal magodfay kà, azlabəza aña Abəraham gesina kà, atà tagə azlabəza aña Zəzagəla aw. Zəzagəla agòf kà, azlabəza aŋha dziriga kà, say azlauwana pəra tayyà à vok la uwana la afik, apəh à ahəŋ. ⁹ Uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ kà:

'Baŋa mavakay uwana gəpəh à ahəŋ adəslay kà, gədəwul à awtəy, ngaha la mok uwatà la uwana Sara adəyya bəzi zilga',[☆]
agòf.

¹⁰ Ngaha kà uwaga pəra aw, ama mənərez lakəl aña vəgal, uwana Rebeka ayyà bay. Baba aŋatà kà la baba gami madzidziga Isak. ¹¹ Mok uwana aləg mayyàh atà kà Zəzagəla agòfal:

'Madəvla à ahəŋ adədfuw uwana adatsa vok à ahəŋ.'

Mok uwana apəh kiya uwanay kà, tadəh tatak delga baməraka tatak mawisiga dadəŋ aw, Rebeka bay adəyyah atà aw. ¹² Zəzagəla adahəŋ kiya uwanay kà, kà uwana zagələ aŋha kà madəh uwana asal. Akəsàni dza aŋha la tataka azladza anik la abà, kà huma à gay sləray delga aŋha uwana adahəŋ aw.[☆] ¹³ Uwaga apakà vok bokuba uwana tatsetsèr à wakità à abà, Zəzagəla agòf:

'Gi Zəzagəla, la uwana gəkəsàni Yakuba, ngaha gi la uwana gəkweska Esaw bay.'[☆]

¹⁴ Baŋa kiya uwanay ma, mana mədəgodfay zlə ma? Kità ma Zəzagəla kà adədehəŋ kà la tetəvi aŋha aw məgodf ay? Tetuwa kiya uwaga aw.

¹⁵ Hadəy dagay uwarà agòf à Musa:

[☆] 9:7 9.7 1Musa 21.12   [☆] 9:9 9.9 1Musa 18.10   [☆] 9:12 9.12 1Musa 25.23   [☆] 9:13 9.13 Malaki 1.2-3

'Gədàcfah delga à dza, uwana asa à gi madfahalla ala delga, vok mahamay adàkəsa à gi kà aña dza uwanay vok adàhama gi kà masla.'[☆]

16 Kiya uwaga, baña Zəzagəla akəsàni dza kà, bà akəsàni pəra, kà uwana asal madfahalla ala delga. Awkà kà, à huma à gay dza la mawad' vok à uda aña, ngaha sləray aña pəra aw. ¹⁷ Kità mədzenəy la wakità Zəzagəla la abà babay kà, Zəzagəla agòd à Faruna:

'Gəfà ka à sufəl à abà kà deyday aw, ama kà gi aña mapəhla ndzəda gulo ala la kak la abà, ngaha kà sləm gulo aña matsinla la gudəy la vok gesina.'[☆]

18 Ngaha Zəzagəla adàh delga à dza uwana asal, ngaha adzadzəy gəl ala la dza uwana asal babay.

Mapak ləv la vok mahamay aña Zəzagəla

¹⁹ Zlahaw tagod' à gi: 'Baña Zəzagəla akəsəy azladza kiya uwanay ma, kà mana ma masla apakàtəla kà azlamawisiga aya mi? Uwa la uwana atsizliya à mawoyəy aña à huma uwi? Say azladza tadəhəy kà uwana afà à ahəy la gəl aña pəra.' ²⁰ Kayyà, zil! 'Gi uwa', kagod', kà mabay vok gay la Zəzagəla uwa? Tak ma abisl mañalay gə, agod' à dza uwana aña kà, 'Kà mana kañal gi kiya uwanay mi ay?', agoday takay? ²¹ Masla mañal masik kà, aga la ndzəda lakəl aña abisl aña aw takay? La abisl tekula aslala vok mañaləh masik səla, aña anik uwana asa à ləv aña kaykay, ngaha anik bay aña bokuba azlamasik anik anik gesina.

²² Iyay, agayña Zəzagəla asal magay bokuba masla mañal masik uwaga ma abəz kakay? Asal kà azladza tasəlay kà masla la mapak ləv gə lakəl aña azlaməna tsakana, ngaha masla la maslay. Kità abasàtəy baməraka tadəhəy ləv à Zəzagəla à hud', kay, kà atə kà azlayla à atə à mamətsay.

²³ Adəhəy kiya uwanay kà, kà azladza aña masəlay, kà masla la mazləbəy mənğa, ngaha kà masla aña mahəl atə à mazləbəy uwaga à abə suwəy, atə uwana asal madəha à atə delga. Masla adəha à atə à ahəy dagay uwarə, kà atə aña mad à mazləbəy aña à abə. ²⁴ Gesina gami kà Zəzagəla adazalla anu adagay kà mad à mazləbəy aña à abə. Akəsàni kà azla Yahudiya à uda pəra aw, ama azalə azlatsəhay gesina. ²⁵ Uwaga bokuba uwana masla agòd la wakità aña Hosəya la abə kà:

'Azladza uwaga tagə azladza gulo aw uwarə, lagwa akul azladza gulo gədəgod' à atə. Azlauwanay gəwoyà atə uwarə aw kà, tadəgay azləbəza gay ləv gulo adagay.

²⁶ La slaka uwana la abə: 'Akul, azlatsəhay gulo aw', tagòd à atə kà, zwek la huma la gay tadəzala atə ala 'Azləbəza aña Zəzagəla uwana la sifa.'[☆]

²⁷ Yesayya apəh la paraka lakəl aña azla Isərayel kà:

'Baməraka tsəhay Isərayel aņuvaw kiya wuyyan, uwana la mukwà la tsəh kà, sələw kà, azlauwana Zəzagəla adəbəl atə kà, atə dəy aw.

²⁸ Sufəl Zəzagəla kà anəl gəl à ahəy, kà mas à wəy à gudəy à vok, kà madəh uwana apəh gesina, aw.'[☆]

²⁹ Kiya uwanay Yesayya uwanay adapəhay uwarə:

'Baña Sufəl Zəzagəla uwana akor tatak gesina kà, asakə azlauwana tsəhay gami anik la uda aw kà, mədəməts à gay bokuba azladza la gudəy Sodom la Gomor!'[☆]

Yesu kà akur uwana atsala matekwid' à azla Isərayel

☆ 9:15 9.15 2Musa 33.19 ☆ 9:17 9.17 2Musa 9.16 ☆ 9:26 9.26 Hosəya 1.10; 2.23 ☆ 9:28 9.28 Yesayya 10.22-23 ☆ 9:29 9.29 Yesayya 1.9

³⁰ Mana mēgodfay lagwa ma? Azladza uwana azla Yahudiya aw kà, tayàh tetèvi kà magay dziriga la huma Zəzagəla aw, ama lagonay kà tagahay dziriga la huma aṅha, kà uwana tadin̄ gəl à masla à vok. ³¹ Kà aṅa azla Yahudiya kà tayàh madək vok à mapəhay à afik kà atà magay dziriga la huma aṅha la uwatà, ama taslala vok kà makəd̄al gəl à ahəṅ aw. ³² Kay, kà mana takəd̄al gəl à ahəṅ aw ma? Kà uwana tadzugw kà 'Mədàgay dziriga la madehəṅ gami', tagòd̄. Ngaha tadin̄ gəl à Zəzagəla à vok aw. Kità kà, akur uwatà atsala atà matekwid̄. ³³ Bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Nərèzàw, gətsəb̄ akur matsàhla matekwid̄ à azladza à ahəṅ la Siyon. Dzəgla uwaga la uwana adàduk̄w à azladza à ahəṅ. Ama azladza uwana tadin̄ gəl à dzəgla uwaga à vok kà, adàvavar atà aw.'[☆]

10

¹ Azladedà, asa à gi kà azlatsəhay gulo azla Yahudiya tabəlay gesina, gəsak à madəv kuḏa à Zəzagəla kà atà aw. ² Kà aṅatà kà gi la uwana gəza sayda lakəl aṅatà. Asa à atà ndzer mav vok aṅatà à Zəzagəla, ama tetèvi uwana tavàlla vok aṅatà kà masla aw. ³ Atà, tatsənà godega aṅa tetèvi uwana Zəzagəla apàkla azladza dziriga ala la huma aṅha aw, tanəfà kà tetèvi aṅatà anik. Kità kà tavàlla à Zəzagəla à ahəṅ lakəl à adi, kà uwana takəs tetèvi uwana Zəzagəla asal mapakla azladza ala kà azladza dziriga la huma aṅha aw. ⁴ Uwana gəpəhay kiya uwanay kà, à mok uwana Yesu, uwana mafal dzakwa à gəl gà, asà à waṅ kà, anatsà ndzəḏa aṅa mapəhay ala. Uwana adəhəṅ kiya uwanay kà, kà azladza uwana tadin̄ gəl à masla à vok kà, kà atà la uwana Zəzagəla apakà atà ala kà azladziriga la huma aṅha.

Zəzagəla abəl azlauwana tadin̄ gəl à Yesu à vok gesina

⁵ Musa atsetsèr lakəl aṅa manəf mapəhay dagay uwarà. Kakay mədàgay dziriga la manəf uwaga mi? Agòd̄:

'Dza uwana anəfa mapəhay uwaga gesina adàbəz sifa kà uwaga. Kəla kà, say baṅa dza anəfa uwaga la denḏaṅ'[☆]
agòd̄. ⁶ Ama tetèvi aṅa mapakla dziriga la huma Zəzagəla, la madiṅal gəl à vok kà, gərgər. Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà lakəl aṅa tetèvi uwaga kà:

'Kadzugw la ləv aṅak la tsəh, 'Uwa à uwana adàda à zagəla à uwi?', kagod̄ aw.' (Bokuba magod̄fay: Uwa à uwana adàda mazalla Kristu uwana à ahəṅ, mafal dzakwa à gəl uwi?)

⁷ 'Kadzugw babay la ləv aṅak la tsəh, 'Uwa à uwana adàda à mezewi uwa'', (Bokuba magod̄fay: kà mazalla Kristu à uda la tataka azlamazimnekid̄ la abà), kagod̄ babay aw.

⁸ Mana wakità Zəzagəla agod̄ ma?

'Nekwa la kak à gay uwaga, la paṅaw aṅak la awtày, ngaha la ləv aṅak la tsəh!'[☆]

Gay uwaga kà, gay uwana məziṅ à azladza la magod̄fay: "Diṅàw gəl à Zəzagəla à vok", mēgòd̄ à atà. ⁹ Baṅa dza apəhay la dazuwaya: "Yesu kà, dza uwana Zəzagəla afal dzakwa à gəl", agod̄fay, ngaha adiṅal gəl à vok kà, Zəzagəla awùlla Sufəl Yesu à uda la mamətsay, Zəzagəla adàbələṅ.

¹⁰ Baṅa mēdiṅ gəl à Yesu à vok la ləv gami, ngaha məziṅ la paṅaw gami kà masla kà Sufəl, Zəzagəla adàpaka anu ala azladza dziriga la huma aṅha, ngaha adàbəl anu. ¹¹ Hadfay, kiya uwaga tatsetsèr à wakità à abà:

'Uwabeyuwi uwana adiŋ gəl à masla à vok kà, adàts gay à ahəŋ aw.'[☆]

¹² Adàgay zil Yahudiya adàgay tsəhay anik, Sufəl uwaga kà, masla Sufəl aŋa azladza gesina. Apis gay à azladza uwana à vok, tadəval kufa gesina.

¹³ Uwaga bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Uwabeyuwi uwana adəv kufa à Sufəl Zəzagəla, adàbəlay.'[☆]

¹⁴ Kay, gay kà aganay zlakofa: Kakay mədəval kufa, kokufa madiŋ gəl à masla à vok ma? Ngaha kakay mēdiŋ gəl à masla à vok, kokufa matsən gay lakəl aŋha ma? Ngaha aya kakay mēdàtsənəŋ, à baŋa masla mapəh à anu gay uwaga la ahəŋ aw ma? ¹⁵ Ngaha à baŋa azlaməna gay Zəzagəla tasləl à atà azladza aw, la tetəvi ma uwala azladza taday aŋa mapəhatàla gay la? Uwaga kalkal bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Nərəzàw, marabay aŋa azladza uwana tarab lakəl aŋa azladza, uwana tasà à waŋ aŋa maz à atà gay marabəŋ tsi.'

¹⁶ Ama la tataka azlaməna matsəb sləm à gay uwanay kà, dza dəŋ à uwana takəs gay uwaga aw. Masla mapəhal gay ahəl Yesayya agòd kà:

'Sufəl, uwa à uwana adiŋ gəl à mapəhay gami à vok uwa? Dza dəŋ aw!' [☆] agòd.

¹⁷ Kità, səlàw kà, dza atsən gay marabəŋ dadəŋ la uwana adiŋal gəl à vok. Ama kà dza aŋa matsən gay marabəŋ kà, say dza anik apəhal lakəl aŋa Yesu Kristu dadəŋ. ¹⁸ Aganay manavay gulo: La dziriga kà, azla Yahudiya kà, tatsənà gay uwaga aw takay? Ndzer, tatsənəŋ! La wakità Zəzagəla la abà tatsetsèr, tagòd kà:

'Azladza tadàh kà mapəh gay Zəzagəla la gudəŋ la vok gesina, mapəhay aŋatà atsən ala gesina, tsərəh à makəf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok!'

¹⁹ Bə gotənaŋ gənavà akul manavay anik aya: La dziriga ma, azla Yahudiya tatsənà gay uwatà aw takay? Tatsənəŋ, ama asa à atà matsəbal sləm aw pəra. Teraŋa dəŋ Musa apəh à atà:

'Zəzagəla agòd: 'Gədàpaka akul ala kà azlamənor lakəl aŋa tsəhay uwana madziyikw atà gə. Gədàpaka akul ala ləv gə lakəl aŋa tsəhay uwana tasəl gəl aw', agòd.'[☆]

²⁰ Ngaha la lig aŋa uwaga la ahəŋ, guba akəs Yesayya kà mapəhay aw. Kiya uwana mapəhay aŋa Zəzagəla, uwana apəh, Yesayya agòd:

'Aganay azladza uwana tayəh gi aw kà, tanəŋ gi ngaha gədəpəhatàla vok à azladza uwana tadəv gi kufa aw.'

²¹ Ama kà aŋa azla Isərayel kà Zəzagəla apəh la paŋaw aŋa Yesayya kà:

'Lis gəvak à mafatakəh à atà gəl kà mazala atà kà, ama tasa à waŋ aw. Takəs gay gulo aw, takwes gi à gəl.'[☆]

11

Vok mahamay aŋa Zəzagəla lakəl aŋa azla Isərayel

¹ Kità kà, gənava manavay anik aya: Tsa kiya uwanay ma, Zəzagəla aməl azla Isərayel ala ay? Awaŋ, aməl atà ala aw. Gi la aslasl gəl gulo bay kà, gi zil Isərayel. Gəsà à uda la tsəhay aŋa Benyamin uwana mayyi à tsəh ala aŋa Abərahə. ² Zəzagəla aməl azladza aŋha uwana ala, atsatsəmàni atà dagay madzəka aw. Kasəlaw kà tatsetsèr kiya uwaga à wakità Zəzagəla à abà lakəl aŋa Eliya aw ay? Apuwà gudzi à azla Isərayel à gəl, la huma Zəzagəla agòd:

³ 'Sufəl, azladza uwana takəfəh azlaməna mapəh à atà gay ahəl aŋak, tabazlləh azlaslaka makəf tatak à ahəŋ. Say gi kokufa gəl gulo

[☆] **10:11** 10.11 Yesayya 28.16 [☆] **10:13** 10.13 Yoyel 2.32 [☆] **10:16** 10.16 Yesayya 52.7; 53.1 [☆] **10:19** 10.19 5Musa 32.21; Mahabay 19.4 [☆] **10:21** 10.21 Yesayya 65.1-2

përa à uwana gëtëm à ahøj aña manəf ka, ngaha asa à atà makəf gi bay.*

⁴ Mana Zəzagəla awùlla ala ma? Agòfal:

'Kak kokudfa gəl aňak përa aw. Gəbək à ahøj azladza dəbow mədfəf, uwana atà kà takədèd à Bal à ahøj aw.'

Zəzagəla agòfal. ⁵ Lagwa kà, kasəlaw gay uwanay təga aw ay? Kà aňami kà kiya uwanay babay zlà, atəm à ahøj azladza uwana Zəzagəla atsatsàmàni atà la vok mahamay aňha. ⁶ Baňa Zəzagəla atsatsàmàni atà kà, kà sləray aňatà uwana tadfahəň aw. Tsa baňa kità aw kà, vok mahamay aňha kà, adagay kà vok mahamay aya aw.

⁷ Uwaga asal magodfay kà, azla Isərayel tabəza uwana tayàh aw, say azlauwana Zəzagəla atsatsàmàni atà la uwana tabəzal. Ama azlauwana tatəm à ahøj kà tadzadzàhəhə gəl aňatà ala. ⁸ Uwaga kà bokuba uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Zəzagəla apakà atà ala dadəgzləka bokuba azlamadagazlam, atsàkàh à atà à yewdi à ama, anakàh atà à sləm à ama tsəràh à lakana kà: 'Təh sləm', agòd à atà aw.'

⁹ David agòd babay kà:

'Mazuw tatak may aňatà kà adəpaka atà maləkaw à ahøj, adətsahla à atà matekwidf, ngaha adədukw atà à ahøj. Kità à uwana Zəzagəla adàvə à atà ngərpa.

¹⁰ Zəzagəla atsàkàh à atà à yewdi à ama, kà atà aña manəňla ala aya aw, kà atà aña madz à ahøj la ngərpa la abà koksikoksi, kà makalàh atà à vədfah,*

David agòd.

¹¹ Tsa kiya uwanay kà, gənava akul manavay anik aya. Mok uwana matekwidf atsàla à azla Yahudiya ma, tatədf à ahøj aña tetuwa takay? Awan, aña tetuwa aw. Ama kà uwana matekwidf atsàla atà la uwana azlatsəhay anik tabəzà gəl aňatà, tabəl. Zəzagəla adfahəň kiya uwanay kà, kà azla Yahudiya aña makədf ala yewdi à tsəh. ¹² Mok uwana matekwidf atsàla azla Yahudiya kà, azladza gudəň à vok gesina, tabəzà mafəlay kà madəgolay uwaga. Mok uwana azla Yahudiya tatədf à ahøj la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh, Zəzagəla avà mafəlay à azlatsəhay anik. Kay, baňa Zəzagəla adədfah dzəba aňha səla aw à azladza anik la kaslà uwatà, adədfahataň ma dfəfuwa à gay uwaga aw takay, la mok uwana azla Yahudiya tadəwul à wan à tetəvi aňha à tsəh?

Kakay Zəzagəla abəl azlatsəhay anik ma?

¹³ Lagonay kà, gəpəhay kà akul, uwana akul azla Yahudiya aw. Gi kà, gi masləlay aña Zəzagəla uwana asləl gi à slaka aňkul, uwana akul azla masla Yahudiya aw. Kà uwaga à uwana, gədèdf gay ləv kà sləray uwana avà à gi.

¹⁴ Kità, asa à gi kà tsəhay gulo, azla Yahudiya, tanəň gi, kà azlaanik la tataka aňatà aña makədf atà à adi, kà atà aña mas à wan, kà Zəzagəla mafəl atà la sləray gulo. ¹⁵ Hadfay, mok uwana Zəzagəla aməl azla Yahudiya ala, asəl vok à azladza gudəň à vok. Ama mok uwana Zəzagəla adəwulla atà à tsəh aya, ma adəgay ma, kakay ma? Uwaga kà adəgay kà dzəba aňha səla aw, adəvə sifa à azladza mamatsay gə.

¹⁶ Mats kaf matera, uwana dza atsəkay à fəta à awtəy tsikasla kà aña Zəzagəla, ngaha kaf gesina kà tsikasla bay. Baňa godega ahəf aña Zəzagəla azlasləm gə bay kà, azlaaňha. ¹⁷ Ahəf delga la abatà takədəval sləm anik

* **11:3** 11.3 1 Sufəl 19.10,14,18 * **11:10** 11.10 5Musa 29.4; Mahabay 69.22-23

la vok ala, ngaha tahàd kà makədəvani tsəhay aña ahàf uwatà la fəta kà mabədfła à slaka uwana à abà, takədəvalla vok ala. Uwaga kà apəhay kà à kak, uwana kak zil Yahudiya aw. Kà uwana tatak delga uwana azla Yahudiya tabəzàl kà, lagonay kà, kak babay kabəzal bokuba azlasləm ahàf uwana tabəzal ndzəda kà madegolay iyà gà. ¹⁸ Kà uwaga zlà kà, kapəsew azlasləm ahàf uwana takadaval à vok ala aw. Kà mana kats zlapay ma? Kak kà, sləm ahàf pəra, ndzəda aña sləm ahàf kà atsa à uda kà la iyà gà la abà pəra, awkà sləm ahàf avà ndzəda à iyà gà aw.

¹⁹ Zlahaw, dza la tataka aņkul la abà agod: “Zəzagəla adakadaval azlasləm ahàf anik la vok ala, ngaha kà mabədfła gi à abà la abatà”, agodfay. ²⁰ Hadfay, uwaga kà kità, Zəzagəla akədəvalla vok ala, kà uwana tadinj gəl à masla à vok aw. Ama kà aņak kà, avà à ka slaka, kà uwana kadinj gəl à masla à vok, kità kà. Kazigəna gəl aw, hòy yewdi aña Zəzagəla! ²¹ Kà uwana baņa Zəzagəla asàk azlasləm ahàf dziriga gà, uwana asəlla à uda la vok aw, adàsak à kak babay, à kak aw. ²² Kay, fàl sləm lela, Zəzagəla kà delga, ngaha dzaņdzaņ babay. Masla kà dzaņdzaņ lakəl aña azladza, uwana tatədf à ahəņ la tetəvi aņha la tsəh, ama kà aņak kà, adahà à ka delga à kak uwana kada à huma à gay la madàh uwana ahəfal à adi, tsa baņa kità aw, adànats ka à ahəņ babay. ²³ Ama azla Yahudiya kà, baņa tadza à ahəņ la dzaņdzaņ aņatà la abà aw, Zəzagəla adàtsəv atà à gəl məņ aņatà à gay, kà uwana masla la maslay kà matsəv atà à gəl məņ aņatà à gay aya. ²⁴ Kak uwana kak zil Yahudiya aw kà, kak bokuba kak sləm ahàf fəta manatsin à waņ gà, uwana tatsəv à ahàf delga à gay la mtəga. Baņa Zəzagəla adəhəņ kiya uwaga ma, kadzugw kà zlazladfa kà aņha aña mawulla azla Yahudiya à gəl məņ aņatà, uwana à gay uwarà takay? Atà uwana azlasləm ahàf dziriga gà?

Mawul ləv aña Isərayel

²⁵ Azladedə, asa à gi kà kasəlaw nasiri dziriga uwana Zəzagəla afətàlla à ama ala, kà akul aña magay azlazlapay aw. Gəgòdf kà, azlaanik la tataka azla Isərayel la abà kà, asà à atà madinj gəl à Zəzagəla à vok aw bə la dziriga. Say baņa azlatsəhay dza anik, uwana azla Yahudiya aw, uwana Zəzagəla atsatsəmàni atà, tadinj gəl à Zəzagəla à vok dən, ngaha la lig la ahəņ azla Isərayel tadàdinaļ gəl à vok. ²⁶ Ngaha Zəzagəla adàbəl Isərayel. Bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Masla mabəl azladza kà, adàsa à uda kà la Siyon. Adàzəb tsakana à mayyi à tsəh ala aña Yakuba lakəl ala.

²⁷ Uwanay la uwana makəs vok slawda gulo la atà, à mok uwana gədàzəb atà tsakana lakəl ala, [✧]

Zəzagəla agòdf. ²⁸ Kiya uwaga kà, azla Yahudiya, kà takweskà gay marabəņ, gay gà la uwaga à uwana, tapakà azlaməna məzam aña Zəzagəla. Uwaga apakà vok kà, kà akul uwana akul azla Yahudiya aw, aña mabəz gəl la abà. Ama kà aņatà babay kà, Zəzagəla atsatsəmàni atà, ngaha awoyà atà, kà uwana apəh à azlababa aņatà madzidziga à vok à abà dagay uwarà. ²⁹ Zəzagəla kà, baņa adazalla ka kà, bə adazalla ka. Ngaha baņa adavà à ka kà bə adavà, abədfła vok aw. ³⁰ Akul uwana azla Yahudiya aw kà, kakwesàwkà paņaw aña Zəzagəla dagay uwarà. Ama lagonay kà azla Yahudiya takweskà Zəzagəla, gay gà la uwaga kabəzàw vok mahamay aņha. ³¹ Ama azla Yahudiya kà, kiya uwaga babay, lagonay kà takweskà Zəzagəla, ngaha kabəzaw à gəl la slaka aņatà la abà. Ama uwaga apakà

✧ 11:27 11.27 Yesayya 59.20; Yeremiya 31.33-34

vok kà, kà atà maβəz vok mahamay babay. ³² Zəzagəla asàkla à ahàl à azladza la tsəh ala gesina, kà atà aŋa makweska masla, adfahəŋ kiya uwaga kà, kà vok aŋa mahamal kà atà gesina.

Zəzagəla kà mənğa, məzləba

³³ Kay ndzer, dzəβa aŋha səla aw aŋa Zəzagəla kà mənğa, matsihila aŋha kà zəŋzəŋ, aduwa azlatatak gesina, asəl tatak gesina bay. Madzugway aŋha kà dza aβəz kà aw. Zlazladfa kà dza matsən madəhəŋ aŋha.

³⁴ Uwaga bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Uwa asəl, uwana Sufəl Zəzagəla adzugway uwi, 'Dahà uwanay!', ma uwa à uwana agodfal uwi? Dza la ahəŋ aw.

³⁵ Uwa adàvəl tatak à adi uwi, kà masla aŋa magay la goder aŋha la vok uwi? 'Dza la ahəŋ aw', tagodf.✧

³⁶ Hadəy ndzer kà, dza la ahəŋ aw, kà uwana masla la uwana adfahà tatak gesina. Tatak uwaga gesina tadza à ahəŋ la sifa kà, kà masla, masla la uwana Sufəl lakəl aŋatà. Məzləbà masla aŋa koksikoksi. Amen!

12

Maday delga aŋa masla sləray aŋa Zəzagəla (1 Korintiya 12.1-11; 14.1-25)

¹ Azladedə, tsa aŋa kiya uwanay vok adahama à Zəzagəla kà aŋami zlà kà, gədəv à akul kuda: Vəwwal vok aŋkul la deŋdaŋ. Vəw vok aŋkul à masla, bokuba tatak uwana takədf à Zəzagəla la ləv tekula, bamərika akul la sifa babay. Gəw azlaaŋha kà makəsəl à gəl. Uwaga la uwana tetəvi dziriga kà masləkawla Zəzagəla. ² Kanəfaw madz à ahəŋ aŋa azladza gudəŋ à vok aw. Ama la uwaga kà, vəw tetəvi à Zəzagəla, avà à akul azlamadzugway mawga kà masla aŋa maβədfəla akul. Kiya uwaga kà, kadəsəlaw tatak uwana asa à Zəzagəla, uwana delga, uwana ahədfəl à adi, ŋgaha akəsa à vok la tetəvi aŋha la ama bay. ³ Ndzədfə aŋa Zəzagəla, uwana avà à gi kà mapəhakulla kà à aganay; gəgodf à kəla uwabeyuwi aŋkul kà kazigəŋaw gəl aw, ama sələw madz à ahəŋ aŋkul. Nərəzəw kà mavəy uwana Zəzagəla avà à akul aŋa masəl slaka uwana akul la abà.

⁴ Vok aŋa dza kà tekula pəra gesina, ama vok uwaga kà la azlamanabay anik anik, ŋgaha kəla manabay kà la sləray aŋha. ⁵ La anu babay kà kità. Anu dəŋ, ama kiya anu la sləb vok tekula, kà uwana mədahama gay à vok la Kristu. Anu gesina kà mədanab vok à gay bokuba manabay aŋa vok. ⁶ Zəzagəla avàhà à anu mavəy aŋa sləray aŋha kà la aŋha, la aŋha. Kiya uwana asal mav à anu uwabeyuwi adfahà sləray la mavəy uwana Zəzagəla avəl. Kasəl kà, baŋa Zəzagəla avà à ka mavəy aŋa mapəh gay aŋha kà: Zəŋ, bokuba kasəl, kà uwana Zəzagəla avà à ka maslay. ⁷ Baŋa Zəzagəla avà à ka maslay aŋa madəh sləray à azladza: Zlàk à atà. Baŋa Zəzagəla avà à ka mavəy aŋa matapla à azladza, kiya uwaga tàpatàla, la tetəvi aŋha. ⁸ Baŋa Zəzagəla avà à ka à mavəy kà madzərədfəh azladza ala, dzərədfəhatàla. Baŋa Zəzagəla avà à ka à mavəy kà mavəh tatak à azladza, vəh la ləv tekula. Baŋa Zəzagəla avà à ka à mavəy kà manəŋla azladza, nəŋla atà la tetəvi aŋha. Baŋa Zəzagəla avà à ka à mavəy kà madəhla delga à azladza, dfahà uwaga la marabay.

⁹ Kawoyaw dza la gay gə pəra aw, wòyàw dza la ləv tekula, hòyàw à mawisiga à ahàl. Nəfaw kà uwana delga. ¹⁰ Wòyàw vok akul azlaməna manəfay, kà uwana akul azlaməna hudf gəy tekula, sləkàwəw azladedə

✧ 11:35 11.35 Yesayya 40.13; 55.8; Job 41.11

aṅkul dāduwa à gay gəl aṅkul. ¹¹ Vàw vok à sləray la ləv aṅkul gesina, kagaw azlaməna mas aw, zlakàw Sufəl Zəzagəla la ləv aṅkul gesina. ¹² Fàw yewdi kà à uwana à gay Zəzagəla apəh à akul à ahəṅ. Kità kà, rabàw koksikoksi. Basàw ṅgərpa uwana kasaw. Dəvàw kudfa à Zəzagəla kokudfa masakal. ¹³ Baṅa azlaməna madiṅal gəl à vok anik la kudfa la abà kà, kàlāw tatak uwana tanəkudfa aṅha. Kəsàw azlaməlok dza uwana tatsa à mtəga aṅkul la ahəl səla.

¹⁴ Dəvàw kudfa à Zəzagəla kà azladza uwana tatərəb akul, katsafaw la atà aw. ¹⁵ Rabàw la slaka gə la azladza uwana tarabay. Tawàw la slaka gə la azladza uwana tataway babay. ¹⁶ Tsənàw vok gay la azlaməna magay aṅkul, kazigəṅaw gəl aw, baməraka sləray uwali dāhəṅ bəziga aṅa sləray la ahəṅ aw. Kadzugwaw aw 'Anu azlaməna matsihilaga', kagodaw aw.

¹⁷ Baṅa dza adāhakulla mawisiga à vok kà, kawulawwalla mawisiga à adi aw. Dāhàw haṅkəli kà madfehəṅ, kà uwana ahəf la slaka azladza gesina. ¹⁸ Wādàw vok à uda la uwana la abà kaslaw gesina, kà akul aṅa madz à ahəṅ la lapiya la abà, la kəla uwabeyuwi à baṅa akəsa à vok. ¹⁹ Akul azlaməna gay ləv gulo kawulawla mawisiga à azladza à adi aw, ama sàkàwla kà la Zəzagəla la ahəl, à mapak ləv uwaga kokudfa gəl aṅha pəra. Kà uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Tatak mawisiga uwana azladza tadāhakullanṅ à vok kà, gi la uwana gədəpəlla à akul goder aṅha', Sufəl Zəzagəla agòd.'*

²⁰ Wakità Zəzagəla agòd aya kà:

'Baṅa masla məzam aṅak la may gə, vəl tatak may, baṅa la nəlay gə, tədalla iyaw. Baṅa kadāhalaṅ kiya uwaga, masal aṅak adāfahalla sləray ṅgaha adəpəh gay la ləv ala.'*

²¹ Kavà tetəvi à mawisiga kà makəfasl à ka aw, kəfəsl à mawisiga la madāh delga.

13

Mawulla gəl à vədāh la huma aṅa azlaməna makor kutso

¹ Kəsàw gay aṅa azlaməna makor kutso, kà uwana azlauwana la ndzəda gesina kà Zəzagəla la uwana avà à atà, ṅgaha masla la uwana abək atà à ahəṅ. ² Kità kà, dza uwana adzadzaṅ gəl ala la huma aṅa azladza, uwaga kà adzadzaṅa gəl ala kà la tatak uwana la afik Zəzagəla afà à ahəṅ, azlauwana tadfehəṅ kiya uwanay kà tadəbiy seriya à gəl aṅatà. ³ Ama baṅa azladza, uwana tadāh delga kà, guba aza atà kà azlaməna makor kutso aw, say azlaməna madāh mawisiga la uwana guba az atà pəra. Baṅa asa à akul kà guba aṅa maz akul la huma aṅatà aw kà, dāhàw delga, kà akul aṅa mahəf à atà à adi. ⁴ Kà uwana azlauwana takoray kà, tadfehəṅ kà sləray uwana Zəzagəla afà à atà à ahəl kà mazlak ka aṅa madāh delga. Baṅa kadāfahaw mawisiga kà, guba akəs akul kà atà, kà uwana ndzəda uwana Zəzagəla avà à atà kà, avà à atà kà deyday aw. Atà kà, azlaməna sləray aṅa Zəzagəla, kà mapəhla mapak ləv aṅa Zəzagəla ala lakəl aṅa azlauwana tadāh mawisiga, kà madāh à atà seriya à gəl. ⁵ Tsa baṅa kiya uwanay kà, say məkəsay gay aṅa azlaməna makor kutso, kà huma yewdi pəra aw, ṅgaha la seriya uwana la abà atəf anu à gəl aw. Ama kəsàw gay aṅatà, kà uwana kasəlaw la ləv la tsəh kà, tetəvi uwaga kà asa kà à Zəzagəla babay.

* 12:19 12.19 5Musa 32.35 * 12:20 12.20 Haṅkəli 25.21-22

⁶ Gay gà la uwaga à uwana, kapèlaw hadama babay. Zèzagèla abèk à azlamèna mazèb hadama à ahèj, kà atà aṅa madàhla slèray uwaga lela. ⁷ Pèlèw à azladza uwaga gesina tatak uwana tanava à akul. Pèlèw hadama à azlamèna mazèb hadama, pèlèw duwan à azlamèna mazèb duwan. Kèsàw gay à azladza uwana la ahàl ala takor kutso lela.

Mawoy vok kà anu kà anu

⁸ Kadzaw à ahèj la goder aṅa dza la vok aw. Goder aṅkul kèla kà, say mad à huma à gay la mawoy à azladza anik la abà. Kà uwana dza uwana awoya azlamèna magay aṅha kà, anèfa mapèhay aṅa Zèzagèla lela. ⁹ Haday, Zèzagèla agòd à anu:

'Kada à gèl gaw aw, kakèd dza aw, kada gèl aw, kakèfa yewdi à azlatatak aṅa azladza anik à vok aw.'

Azlamapèhay uwaga, la azlaanik gesina kà, tahama à abà à uwana agod: 'Wòyàn masla magay aṅak, bokuba uwana kawoya gèl aṅak bay.'^{*}

¹⁰ Dza uwana awoya masla magay aṅha kà, adahalan mawisiga à vok aw. Kità kà baṅa kawoya azlamèna magay aṅak kà, kanèfa mapèhay à uda gesina.

Mawul à waṅ aṅa Kristu kà nekwa

¹¹ Wàdàw vok à uda, tsa kasèlaw mavakay uwaga lagwa kà, tsènwàwla adagay kà uwana kaslè uwana Zèzagèla adàbèl anu aṅa tetuwa kà nekwa. Uwaga kà kèrkèr bokuba la mavakay uwana mèdiṅ gèl à Yesu Kristu à vok dadàṅ aw. ¹² Vèd la uwaga adà à lig, afats la uwaga atsa à afik. Lagwa kà mènèfa à slèray aṅa mèlès aya aw. Mètsokw azlatatak guvèl uwana à abà, mèpala guvèl la afats. ¹³ Mèhàd lela, azlauwana taday la udfaka la abà. Mègà azlamèna mas guzu aw, mèlalim lakèl aṅa tatak may aw, mèdàhà mabila bamèraka la mana mi aw, mèdàhà magazlay la azladza aw, ṅgaha mèkadà yewdi à tatak aṅa azladza anik à vok aw. ¹⁴ Mètsòkw Yesu Kristu à vok bokuba tatak guvèl gami. Kadzugwaw à azlatatak mawisiga, uwana asa à vok aṅkul kà madèhèj aw.

14

Azlamèna ndzèda gà la azlamèna maruw vok à ahèj gà

la tetèvi aṅa Zèzagèla la ama

¹ Kèsàw azlauwana taruw vok ahèj la tetèvi aṅa Zèzagèla la tsèh la ahàl sèla, kadzedzinaw madzugway aṅatà aw. ² Uwaga gèpèh à akul kà, lakèl aṅa tatak may kaykay. Azladza anik kà, tatak may uwanay kà, aslèh kà mazuway tasèl magoday aw bà mazuway pèra, ama dza uwana alèg mahènay la tetèvi aṅa Zèzagèla la tsèh kà, apad slèb aw, azuway kà bès la agèr à abà pèra. ³ Ama dza uwana amanay gesina kà, apèsew dza anik uwana apad slèb uwaga aw. ṅgaha dza uwana apad slèb aw kà, adziyukw à masla mapad slèb babay aw, kà uwana Zèzagèla kà akès masla maman tatak uwaga gesina. ⁴ Kak ma, kak uwa, kagod kà madziyukw à magamza aṅa dza anik, uwana adàh slèray mawisiga uwa? Say mènṅa aṅha la uwana apèhaalla, à baṅa adahàn kà delga aw ma mana aṅak la abà ma? Adàtèd à ahèj aw kà uwana mènṅa aṅha uwana la afik, adànèṅla kà masla aṅa matèday à tetèvi aṅha la tsèh ala aw. ⁵ Azladza anik tadzugway kà mavakay anik aduwa azlaanik la huma yewdi aṅatà, ama la yewdi aṅa azladza anik mavakay gesina kà kalkal. Say dza asèl uwana adzugway

^{*} 13:9 13.9 2Musa 20.13-15,17; 3Musa 19.18; 5Musa 5.17-19.21

la løyv aŋha la tsøh la paraka. ⁶ Dza uwana adzugway kà, mavakay anik aduwa azlaanik adzugw kiya uwanay kà, aslökawla Sufël Yesu. Dza uwana apad sløb taslökaw, kikay agodiya à Zözagöla lakël aŋa uwana azuway. Dza uwana apad sløb bay adahaŋ kiya uwaga kà maslökaw Sufël babay, ŋgaha kikay agod à Zözagöla lakël aŋa uwana azuway babay. ⁷ Kità kà dza la ahøy, adza à ahøy kà aslasl gël aŋha aw ŋgaha dza la ahøy amøtsay kà aŋa aslasl gël aŋha babay aw. ⁸ Kà uwana baŋa anu la sifa kà, anu la sifa kà aŋa mødäh slöray aŋa Sufël, uwana aŋal anu, ŋgaha baŋa mømøtsay kà, mømøtsay mamøtsay gesina kà, kà anu azlaaŋa Sufël Yesu Kristu. ⁹ Kà uwana Sufël Yesu Kristu amøts, ŋgaha awül à uda la mamøtsay, kà masla aŋa magay Sufël aŋa azlamazimnekid la azladza uwana la sifa bay. ¹⁰ Tsa aŋa kiya uwanay ma, kak ma kak uwa, à uwana kapøsew deda magay aŋak uwa? Ŋgaha ma kak ma kak uwa? Møsel gesina gami kà, mødàda à huma seriya aŋa Zözagöla. ¹¹ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zözagöla à abà. Sufël Zözagöla agod:

'Gøgod la dziriga: Këla dza adäkødedf à ahøy la huma gulo.

Ŋgaha këla uwabeyuwi adàpøhay la paraka kà: Kak Zözagöla la uwana la maslay gesina, [✧] tadàgøday. ¹² Uwabeyuwi adätugw uwana adahàhàŋ la huma Zözagöla, la paŋaw aŋha la paraka.

Mødaha haŋkëli kà azladede gami maruw vok à ahøy gä

¹³ Tsa baŋa kiya uwanay kà, møsak à madziyukw à vok à dagay. Dahàw haŋkëli kà akul aŋa madäh uwana atsala matekwid à deda aŋkul, ŋgaha kà madukw masla à tsakana à abà aw. ¹⁴ Gi dza aŋa Sufël Yesu, ndzer kà, tatak gesina kà masløyhay gä la ahøy aw, ama baŋa dza anik adzugway kà, tatak anik masløyhay gä la ahøy, kità uwaga kà, afa à gay aw, kà uwana kà aŋha kà, asløy haday. ¹⁵ Baŋa katafad løyv à deda aŋak la tatak may, uwana kazuway kà, kiya kawoyaŋ aw. Kà uwana Yesu Kristu kà amøts kà aŋha babay. Sël kà, uwana kazuway kà, atafadalla løyv la tetøvi aŋa Zözagöla la tsøh aw. ¹⁶ Ama kà aŋak kà, tatak gesina kà masløyhay gä la ahøy la huma aŋak aw, ama baŋa kasël kà azladza tadàpøh mawisiga lakël aŋha kà sàkal, ŋgaha kà atà aŋa matugw mawisiga aw. ¹⁷ Makoray Zözagöla kà gay aŋa mazuway la masay aw. Ama uwaga kà gay aŋa dziriga ŋgaha la marabay, uwana Masasødok Zözagöla avày la lapiya, awkà gay aŋa tatak uwaga la abà aw. ¹⁸ Dza uwana adäh slöray aŋa Yesu Kristu kiya uwanay kà, Zözagöla adàwoyøy, ŋgaha azladza tadàslökaway babay. ¹⁹ Tsa baŋa kiya uwanay kà, møywàd vok à uda kà madäh uwana azlaka à azladza kà madz à ahøy la lapiya, la maham à gay à vok gami la abà, ŋgaha uwana adazigøn azladza anik la tetøvi aŋa Zözagöla la tsøh. ²⁰ Kawisà slöray aŋa Zözagöla ala la tatak uwana kà manay aw. Kay kà, tatak masløyhay gä la ahøy nøma kà, ama baŋa azladede aŋak tadàsokw à tsakana abà kà, uwaga kà delga kà manay aw. ²¹ Ama uwana delga kà, kadaha tatak uwana adàduk w deda aŋak à ahøy, adàgay mapad sløb uwaga bamøra adàgay mas guzu, adàgay bà mana beymi uwana adukw deda aŋak à ahøy kà, kafa gay aw. ²² Uwana kasël lakël aŋa uwaga kà, fà uwaga à tsøh kuvël aŋak, uwaga kà la tataka aŋkul la Zözagöla pøra. Marabay agay la dza uwana adahaŋ tatak la kokuda maøk gël à ahøy sèla. ²³ Ama dza, uwana aøk gël à ahøy sèla, lakël aŋa tatak may, azuway la maøk gël à ahøy, sèla kà seriya adàkøsay, kà uwana bà la maøk gël à ahøy sèla aŋha kà, asakal à

✧ 14:11 14.11 Yesayya 45.23

tsəh ala kà mazuway aw. Kà uwana kəla tatak uwana mədehəŋ la maβək gəl à ahəŋ səla la huma Zəzagəla kà tsakana.

15

Madàh uwana azlak azlamagabəf gə

¹ Anu uwana mədahəŋay la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh kà, məzlaka azlauwana tahəŋay dadəŋ aw, mədahan kà uwana akəsa à anu à gəl pəra aw. ² Say mədahan kà uwana akəsa vok kà aŋa azladeda gami, məzlak atà kà atà aŋa mazigəŋay la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh. ³ Yesu Kristu la gəl aŋha bay kà, ayàh tetəvi kà madàh uwana asà à gəl aŋha aw. Ahənà gay uwana ala, tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Magodəhay aŋa azlaməna matsək à ka magodəhay à gəl kà, awul à gəl gulo,'[☆]

agòf. ⁴ Tekedik, kəla tatak uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà, tatsetsèr uwaga kà matapanula dziriga, kà anu aŋa makəf yewdi à uwana à abà, Zəzagəla apəh à ahəŋ kà mədəhəŋ kà uwana la wakità Zəzagəla la abà adzərədəh anu ala, ŋgaha kà anu aŋa matsizlla à ahəŋ lela. ⁵ Zəzagəla adzərədəh anu ala kà uwana apakànula kà anu magay mazlaməna mabasiŋ, ŋgaha anu aŋa magay la paŋaw tekula, bokuba uwana Yesu Kristu adəhəŋ bay, ⁶ kà akul gesina aŋa mazləb Baba aŋa Sufəl gami Yesu Kristu la paŋaw tekula.

Kəsàw vok kà akul à akul

⁷ Kità kà, kəsàw vok kà akul à akul bokuba uwana Yesu Kristu akəs akul. Dahəwwəŋ kiya uwaga, kà azladza aŋa mazləb Zəzagəla. ⁸ Gi, gəpəh à akul la paraka, Yesu Kristu apakà magamza aŋa azla Yahudiya, kà masla aŋa mapəhatàla kà Zəzagəla kà adəh fida aw. Asəl mahən uwana ala Zəzagəla apəh à azlababa aŋatà à ahəŋ. ⁹ Asà à waŋ babay, kà azlauwana azla Yahudiya aw aŋa mazləbay, kà azlatatak dzəba aŋha səla aw gə uwana adəhəŋ. Uwaga kà bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà lakəl aŋha:

'Kà gay uwanay gədəzləb kà la tataka azladza la abà, gədəzləb kà la azla-mahabay.'[☆]

¹⁰ Gay Zəzagəla agòf aya kà:

'Akul uwana akul azla Yahudiya aw, rabəw la slaka gə, la azlatsəhay aŋa Zəzagəla uwana akəs atà dagay uwarà.'

¹¹ La slaka anik la abà aya tagòf:

'Akul uwana akul azla Yahudiya aw, zləbəw Sufəl Zəzagəla. Dza atəm à uda aw, zləbəw masla gesina.'[☆]

¹² Yesayya, masla mapəhal gay ahəl aŋa Zəzagəla agòf babay:

'Dza anik adàsa à uda la tsəhay aŋa Yese la abà, adàsa à waŋ kà makor azladza uwana azla Yahudiya aw, tadəfay manəwəŋ aŋatà à masla à afik kà maβəl atà.'[☆]

¹³ Zəzagəla uwana av manəwəŋ, ahənəkulla la marabay, ŋgaha akul aŋa maβəz lapiya la ləv la tsəh, kà uwana kadiŋaw gəl à masla à vok kà, manəwəŋ aŋkul lakəl aŋha adəhən ala pawasla, la ndzəda aŋa Masasədok tsikasla.

Pol apəh gay lakəl aŋa sləray aŋha uwana adəhan

☆ **15:3** 15.3 Mahabay 69.9 ☆ **15:9** 15.9 2 Samuyel 22.50; Mahabay 18.49 ☆ **15:11** 15.11 5Musa 32.43; Mahabay 117.1 ☆ **15:12** 15.12 Yesayya 11.10

¹⁴ Azladedda gulo, gi la aslasl gəl gulo kà, gəsəl kà kadàhàwwàŋ kà la tetəvi aŋha, kasəlaw dziriga gesina, ŋgaha kasələw tetəvi aŋa mawalla kà vok haŋkəli à gəl. ¹⁵ Ama bà la uwaga, la azlaslaka anik la wakità uwanay la abà, gətsetsèr à atà kà, la maz kuda à zagəla lakəl aŋa azlatatak anik anik, kà aŋa mavika akul aw. Gətsetser bokuba uwanay, kà dzəba aŋha səla aw uwana Zəzagəla adahagəŋ. ¹⁶ Bokuba magodəy kà, afà gi à ahəŋ kà magamza aŋa Yesu Kristu la tataka azladza uwana azla Yahudiya aw. Gəvə vok gulo à Zəzagəla tetuwa, kà maz gay marabəŋ, gay gə à uwana atsà à wəŋ la slaka aŋha. Gəziŋ kà à azlauwana azla Yahudiya aw, kà atà aŋa madiŋ gəl à masla à vok, ŋgaha kà uwana Masasəfok tsikasla afà à fəta à awtəy kà aŋha. ¹⁷ Kà sləray aŋa Zəzagəla uwana gədəhəŋ kà, gədəf gay ləv, kà uwana gi la ahəl aŋa Yesu Kristu. ¹⁸ Kà uwana gəpəhay lakəl aŋa tatak anik aw, say uwana Yesu afà à gi à ahəl. Masla avà à gi ndzəda, kà madla azladza uwana azla Yahudiya aw à huma Zəzagəla, kà atà aŋa makəs masla. Adahəŋ kiya uwanay kà, kà azlagay uwana gəpəh, ŋgaha azlatatak uwana gədəhaŋ. ¹⁹ Adahà azlanadzipo tsəhay anik anik la ndzəda aŋa Masasəfok tsikasla babay. Kiya uwaga gəsləhà gay marabəŋ à azladza ala gesina lakəl aŋa Yesu Kristu, adzəkà à vok dagay la Urusalima tsərəh à gudəŋ Iliriya. ²⁰ Ama gi kà gəhika kaykay maz gay marabəŋ kà la slaka uwana azladza tatsən gay lakəl aŋa Yesu Kristu dadəŋ aw, kà uwana asa à gi maziŋ la slaka uwana azladza tatsənəŋ aw kà gi asa à gi mabəf sləray aŋa dza anik à gay dzəgov aw. ²¹ Gi kà, gədəhəŋ bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Azlauwana tapəh à atà tatak lakəl aŋha aw kà, atà kà tadənəŋəŋ. Azlauwana tatsən tatak lakəl aŋha aw bay tadatsən gay marabəŋ,'
Zəzagəla agod.

Pol adzugw mad à Rom

²² Asik dəŋ gədəbərzi ala kà manəŋ akul à gay, ama gəbəzà tetəvi aw. ²³ Mavay dəŋ à uwana gədayah tetəvi la iyaw tugwi kà manəŋ akul à gay, ama sləray akəs à gi à ahəŋ. Lagwa kà, sləray gulo la kutso uwanay la abà kà, adakəf gəl à ahəŋ. ²⁴ Gədzugw mad à awtəy à slaka aŋkul, gədədza à ahəŋ ŋuv la slaka aŋkul kà manəŋ vok. La lig la ahəŋ kà pəra, gədəda à Espaniya. Asa à gi kà kadàzlakaw gi la mauguzahay gulo uwaga la abà gədədehəŋ. ²⁵ Ama lagonay kà, gəwul à Urusalima dadəŋ, kà madla tatak mazlakay à azladza aŋa Zəzagəla la abatà. ²⁶ Kà uwana azlaməna gay Zəzagəla uwana la abanay la Makeduniya, la azlauwana la Akayya tarəb kà maham gay à sili à vok kà masləl à azlaməna kuda la tataka maham à ahəŋ mənəna gay Zəzagəla la Urusalima. ²⁷ Uwaga kà, atà tadzūgw la gəl aŋatà, ama uwaga kà azlayla kà vok aŋa madəhəŋ kiya uwaga. Haday, kà uwana azla Yahudiya tazlāk azladza uwana azla Yahudiya aw, kà atà aŋa mabəz mapis gay à vok aŋa Zəzagəla mənəga. Kità kà delga, kà azladza uwana azla Yahudiya aw, tazlaka atà la azlatatak uwana tabəzəl la gudəŋ la vok babay suwəŋ. ²⁸ Baŋa gədədəv uwaga à gay, gədəbək atà tatak uwana tabək gi à ahəl gesina, gədəwul à lig, kà mad à Espaniya, ama gədəguway kà la gudəŋ aŋkul, la Rom dadəŋ. ²⁹ Gəsəl kà aŋa gədəzlanəl à slaka aŋkul kà, Yesu Kristu adəpis anu gay à vok mənəga, la maham gay à vok gami la abà.

³⁰ Azladedda, kamkam, gəgod à akul la sləm aŋa Yesu Kristu, kà uwana Masasəfok tsikasla apakà anu ala kà mənəna mawoy vok kà anu à anu. Kamkam zləkəw gi la madəv kuda à Zəzagəla, dəvəwwal kuda kà aŋulo

la ləv tekula, ³¹ kà azlaməna kutso Yahudiya uwana tasəl Yesu Kristu aw, kà gi aña mad à ahəl añaatà aw. Dəvəw kufə à Zəzagəla babay, kà tatak uwana la ahəl gulo aña makəs à vok à azladza la abatà la Urusalima. ³² Kità kà, baña asa à Zəzagəla kà, gədàsa à wañ à slaka aņkul kà la hazlakhazlak. Nğaha mədàhama gay à vok la marabay mənğa la abà. ³³ Zəzagəla masla aña mavàh lapiya afa à akul sləm. Amen!

16

'Ayyi' aña Pol uwana adfahan à azladza anik

¹ Iyay, gəpəh à akul lakəl aña deda gami misga, Febe, uwana adfahə sləray la tataka maham à ahəñ mənə gay Zəzagəla la abà la Kenkeriya.

² Kamkam, mok uwana adàbəza à slaka aņkul kà, dfakəsàw masla la ahəl səla la sləm Sufəl gami Yesu, bokuba uwana azlayla azlaməna gay Zəzagəla tadehahəñ. Zlakàw masla la azlatatak uwana anəkufə aña gesina, kà uwana masla kà, azlakà à azladza aņuvaw baməraka gi babay.

³ 'Ayyi' gəgod à Pərəskila atà la zil aña Akilas. Atà uwana mədahə sləray aña Sufəl gami Yesu Kristu la slaka gə. ⁴ Mok uwana uwarə azladza tatərəbà gi kà, tasà à wañ kà aña matəf gi, tafà à gəl añaatà aw, 'Kikay' gəgod à atà mənğa, gi pəra à uwana 'Kikay' gəgod à atà aw, azlaməna madiñal gəl à vok, uwana azla Yahudiya aw gesina babay kà: 'Kikay', tagod à atà. ⁵ 'Ayyi' gəgod à azlaməna gay Zəzagəla uwana tahamàh gay à vok kà madəv kufə la mtəga añaatà aya. 'Ayyi' gəgod à slawda gulo Epaynet, uwana atsəv vok à madiñal gəl à Yesu à vok à abà la kutso Asəya. ⁶ 'Ayyi' gəgod à Mariyama, uwana adfahə sləray mənğa kà aņkul. ⁷ 'Ayyi' gəgod babay à Andəronikus atà la Yuniyas uwana la tsəhay gulo. Mədzà à ahəñ la dañay anina. Atà uwana azlazəbzəb gə la tataka aña azlaməna matapla la abà. Atà la uwana tatsəv vok à madiñ gəl à Yesu à vok kà gi.

⁸ 'Ayyi' gəgod à slawda gulo Ampəliyatus uwana anu tekula la ahəl aña Sufəl. ⁹ 'Ayyi' gəgod à Urban, slagama gami la sləray aña Yesu Kristu la abà atà la Sətəkəs slawda gulo. ¹⁰ 'Ayyi' gəgod à Apel, uwana asə nğərpa kà sləm aña Yesu Kristu, nğaha agəd à afik ndzer, nğaha 'Ayyi' gəgod à hud gəy aña Arisətəbul. ¹¹ 'Ayyi' gəgod à tsəhay gulo Herodiyon, 'Ayyi' gəgod à azlaməna gay Zəzagəla la hud gəy aña Nartsəs. ¹² 'Ayyi' gəgod à Tərifən atà la Tərifos, azladedə gami misga uwana tadəh sləray aña Sufəl Yesu. 'Ayyi' gəgod aya babay à Persəda, deda gami misga uwana adəh sləray la ndzəfa kà aña Sufəl. ¹³ 'Ayyi' gəgod à Rufus, dza dziriga gə, uwana la tetəvi aña Sufəl la tsəh. 'Ayyi' gəgod à iyà aña uwana afa à gi sləm bokuba gi bəzi manəfal aņiz à gəl aña bay. ¹⁴ 'Ayyi' gəgod à Asənkərit, à Felegon, à Herməs, à Patərobas, à Hermas, la azlaməna madiñal gəl à vok anik gesina, uwana atà nna la abà gə. ¹⁵ 'Ayyi' gəgod babay à Filolog atà la Yuliya, Nere misga atà la deda aña duguga. 'Ayyi' gəgod à Olimpəs la azlaməna gay Zəzagəla anik gesina uwana atà nna la abà gə bay.

¹⁶ Dahəhəw vok 'Ayyi' kà akul à akul. Maham à ahəñ dza gesina uwana tadiñ gəl à Yesu Kristu à vok, 'Ayyi', tagod à akul.

Hələw à ahəñ kà azlaməna gay Zəzagəla fida gə

¹⁷ Azladedə, 'Kamkam' gəgod à akul, dfahəw haņkəli kà azladza uwana tatsəd gay à gay uwana à tsəh tatəpakulla. Kà atà tatsəlla kà mavəhla à wañ, nğaha tanis akul à ahəñ la tetəvi la tsəh, atà kà kagagamawla vok ahəl akul nna aw. ¹⁸ Kà uwana tsəhay dza uwaga kà, tadəh sləray aña Sufəl gami Yesu Kristu aw, tatuway kà vok añaatə pəra. Tapapat azladza

la azlagay namnamga, uwana atsa à waŋ la paŋaw aŋatà la awtày. Kità à uwana tavavar azladza uwana kokudfa masèl godega aŋa gay uwaga. ¹⁹ Kà aŋkul kà, dza gesina tasəlay kà, kakèsàw gay aŋa Sufəl gami. Gi la marabay mənŋa kà akul, ŋgaha asa à gi babay kà kagaw azlamahanay gà, kà mədàh uwana delga kà akul aŋa mahoy à mawisiga à ahàl. ²⁰ Zəzagəla masla mavàh lapiya à azladza, adàdzam gəl à seteni ala la tsəh à asik aŋkul la huma la gay.

Sufəl gami Yesu Kristu apis akul à gay à vok.

²¹ Bə gotənaŋ kà 'Ayyi' Timotawus, uwana mədàh sləray anu səla, agodf à akul. Azlatsəhay gulo Lutsəyus la Yason la Sosəpatər kà 'Ayyi', tagodf à akul babay.

²² 'Ayyi' gəgodf à akul, à gi Tertəyus uwana gətsetser gay aŋa Pol uwanay à wakitə uwanay à abà, 'Ayyi' gəgodf à akul babay, la sləm aŋa Sufəl gami.

²³ 'Ayyi' Gayyus agodf à akul babay. Gi la azlaməna gay Zəzagəla gesina madz à ahəŋ kà la mtəga aŋha la abanay. Erastus, masla makəs sahar aŋa huđ gudəŋ uwanay, atà la deda gami Kwartus tadfaha à akul 'Ayyi'.

((²⁴ Sufəl gami Yesu Kristu apis à akul gay à vok lela! Amen.))

Pol azləb Zəzagəla

²⁵ Məzləbà Zəzagəla uwana avà à akul ndzəda kà madz à ahəŋ lela la tetəvi aŋha la tsəh. Bokuba uwana apəh à azladza la mok uwana gəzà à atà gay marabəŋ lakəl aŋa Yesu Kristu. Gay mahadf vok à ahəŋ gə aŋa Zəzagəla bay kà, apəhay à anu kà kalkal la uwaga. Kà uwana tatak uwaga kà, Zəzagəla afətàla à azladza la adi ala dagay uwarà aw. ²⁶ Ama lagonay kà, Zəzagəla adafətala à azladza la adi ala la dazuwaya. Apəhatàla kà la maz à atà uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahàl tatsetsər lakəl aŋa Yesu Kristu. Zəzagəla uwana adəv à gay aw kà, asal kà azladza tsəhay gesina tadiŋal gəl à masla à vok, takəs gay aŋha.

²⁷ Məzləbà Zəzagəla aŋa tsərəh à awtày. Masla kokudfa gəl aŋha la uwana akor matsihila dziriga, məzləbà masla la sləm aŋa Sufəl gami Yesu Kristu. Amen!

MATERA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA KORINTIYA Première Lettre de Paul aux Corinthiens

Ayyi

¹ Gi Pol uwana Zəzagəla akèsàni gi, la mawoyəŋ anha, kà gi anja magay masləlay anja Yesu Kristu, gətsetser wakità uwanay la ahəl gulo la slaka gə, anu la Sostenus, deda gami.

² Mətsetseray kà akul azlaməna masla gay Zəzagəla, uwana la Korintiya, azlauwana matsatsamani atà gə, kà atà anja madz à ahəŋ kà ahəl anja Zəzagəla Baba, ŋgaha uwana azlaanja la Yesu Kristu la abà, ŋgaha azlauwana tatsəl sləm anja Sufəl gami Yesu Kristu à gay gesina, uwana Sufəl gami babay suwan. ³ Zəzagəla Baba gami, la Sufəl Yesu Kristu tapis à akul à gay à vok la mav à akul lapiya.

Tatak dzəba anja səla aw gə, uwana tabəzal la Korintiya

⁴ Kikay gəgodf à Zəzagəla gulo koksikoksi lakəl ankul, kà vok mahamay uwana avà à akul la Yesu Kristu la abà. ⁵ Ama la maham gay à vok ankul la abà la Yesu Kristu, kabəzàw à gəl la azlatatak delga delga gə uwana la abà, tavà à akul gesina, haday, la azlamavày anja tatak, anja gay anha, ŋgaha la masəlay anha gesina. ⁶ Ndzer, gay lakəl anja Kristu uwana tazəŋ kà, adàla slilih la akul la abà. ⁷ Kà uwaga mavày anja Zəzagəla gesina kabəzàwwal, akul uwana kakudaw kaslà mas à wan anja Sufəl gami Yesu Kristu. ⁸ Masla kà aga la ahəŋ azlaka akul, kà akul magay matsizl à ahəŋ gə tsərəh à mavakay uwatà, kà dza anja mabəz tetəvi anja masləh akul à vok, la vudf seriya anha aw. ⁹ Zəzagəla la gəl anha, la uwana azalà akul, kà akul magay tekula la Kona anha la abà, Yesu Kristu, Sufəl gami. Zəzagəla la uwana dziriga.

Mavàhla la tataka azlaməna madiŋal gəl à vok

¹⁰ Azladedə gulo, gədəv à akul kuɗa la sləm anja Sufəl gami Yesu Kristu: Dzàw à ahəŋ la matsən vok gay la abà, mavàhla apaka vok la tataka ankul la abà aw, gəw la maham gay à vok la abà, la madzugway tekula la abà ŋgaha la paŋaw tekula. ¹¹ Azladedə gulo, gəpəh à akul kiya uwanay kà, kà uwana azlaməna hudf gəy anja Kəlowe, misga, tasà à wan kà mapəh à gi kà magazlay la ahəŋ la tataka ankul la abà, tagòdf à gi. ¹² Uwana gəpəh à akul uwanay kà, kà uwana kəla uwabeyuwi ankul kà, apəhay kà paŋaw gərgər. Anik agodf: ‘Gi anja Pol’, anik: ‘Gi anja Apolos’, anik aya: ‘Gi anja Piyer’, ŋgaha anik aya: ‘Gi anja Kristu’. ¹³ ŋgaha ma, kadzugwaw ma, vok anja Kristu ma aslaha vok ala gərgər dəŋ, kagodaw takay? Awma Pol la uwana aməts à ahəf à adi kà ankul takay? Awma tadəhəkulla batem la sləm anja Pol kəla ay? ¹⁴ Kay, kikay gəgodfay à Zəzagəla, kà uwana gəfahà batem à dza aw, say Kirəspus atà la Gayyus pəra. ¹⁵ ŋgaha à dza agədiŋ à afik kà adəhà batem la sləm gulo aw. ¹⁶ Iyay, haday təga, avikà gi, gəfahà batem à hudf gəy anja Estefanas təga, ama gəfahəŋ à dza anik aya, gəl agodf à gi aw. ¹⁷ Ama gi kà, Zəzagəla asləl gi à wan kà madəh batem aw, asləl gi à wan kà maz gay marabəŋ, ŋgaha gəzəŋ kà la kokudə hanəkəli anja sləb vok, ŋgaha gi anja mapəsew mamətsay anja Kristu la ahəf à adi aw.

Ndzɔɔfa aɲa Zɔzagɔla la matsihila aɲha

¹⁸ Gay lakɛl aɲa mamɔts à ahàf à adi aɲa Kristu apakà bokuba tatak deyday la huma yewdi aɲa azladza, uwana takɛs tetɔvi aɲa gày akàl. Ama kà aɲami uwana Zɔzagɔla abɛl anu kà, mɛsɛl kà gay uwaga kà la ndzɔɔfa aɲa Zɔzagɔla. ¹⁹ Bokuba uwana tatsɛtsɛr à wakità Zɔzagɔla à abà, agòd kà: “Gɔdakalàh haɲkɛli aɲa azlamɛna masɛl tatak à ahɛɲ, gɔdawits masɛlay aɲa azlamɛna matsihila ala.”[☆] ²⁰ Tsa kiya uwaga ma, mana azlamɛna haɲkɛli tapɛhay aya zlà ma? Baɲaw azladza mawur gɛl gà, la azlamɛna mats gay la gudɛɲ uwanay la vok ma? Zɔzagɔla apɛhla ala kà, masɛlay aɲa gudɛɲ à vok uwanay kà magay kusoɲu.[☆] ²¹ Azladza gudɛɲ à vok la haɲkɛli, tanɛɲa tatak uwana Zɔzagɔla adahàɲ la matsihila aɲha, ama tasɛl masla aw. Gay gà la uwaga à uwana, Zɔzagɔla adàhla slɛray la azlagay uwana mɛpɛhay, kà uwana atà tagodf kà: “Uwanay kà azlatatak kusoɲu gà pɛra.” Zɔzagɔla akɛs kà uwaga kà, mabɛl azlauwana tadin gɛl à masla à vok. ²² Azla Yahudiya kà, asa à atà manɛɲ azlanadzipo, ɲgaha kà atà aɲa masɛlay kà sayda gami kà dziriga. Azla Gɛrɛk kà, tayàh kà atà masɛl Zɔzagɔla la aslasl gɛl aɲatà. ²³ Kà aɲami kà, mɛziɲ kà lakɛl aɲa Yesu Kristu uwana tazlɛl à ahàf à adi. Baɲa azla Yahudiya tatsɛn uwaga kà, azin à atà à gɛl, ɲgaha azladza anik kà tagodf: “Kà gay kusoɲu!” ²⁴ Ama azladza uwana Zɔzagɔla atsatsàmàni atà, kà atà aɲa magay azlaaɲha kà, amiyaka tadagay azla Yahudiya, amiyaka tadagay azlatsɛhay azla Yahudiya aw bay, kà aɲatà kà, gay uwanay kà gay deyday aw, kà uwana tasɛl kà Yesu Kristu kà apɛhla ndzɔɔfa aɲa Zɔzagɔla la matsihila aɲha ala babay. ²⁵ Azlaanik tagodf kà, uwana Zɔzagɔla adahàɲ kà kusoɲu, ama tasɛl kà kusoɲu uwaga aduwa haɲkɛli aɲa dza la kaykay aw. Tadzugw kà guɓguɓ uwaga aduwa ndzɔɔfa aɲatà la kaykay gesina aw.

²⁶ Azladede, nɛrɛzàw gɛl aɲkul, akul uwana Zɔzagɔla azalà akul tsi. La yewdi aɲa azladza kà akul mɛna makor haɲkɛli, la maslay, la maslɛkaway la ahɛɲ mɛɲga aw. ²⁷ Ama Zɔzagɔla atsatsàmàni azlauwana azladza tazalà à atà ala azlakusoɲu, kà atà aɲa makɛl ziruwɛ à azlamatsihila gà à gɛl. Atsatsàmàni azlaguɓguɓga, kà makɛl ziruwɛ à azlandzɔɔfa-ndzɔɔfaga aɲa gudɛɲ à vok uwanay à gɛl. ²⁸ Atsatsàmàni aya azlauwana, azladza gudɛɲ à vok tanɛɲà atà bokuba azlatatak mapɛsew atà gà, kà atà makɛl ziruwɛ à azlamɛɲga à gɛl. ²⁹ Kiya uwaga kà dza la ahɛɲ: ‘Gi’, agoday la huma Zɔzagɔla kà mats zlapay aw. ³⁰ Ama akul kà, Zɔzagɔla azalà akul, kà maham gay à vok la Yesu Kristu la abà. Kà uwana Kristu la uwana aga matsihila gami, uwana asà à ahɛɲ la zagɔla la afik, mɛdapaka azladza aɲa Zɔzagɔla, sà sɛtaka adagay, mɛdapɛlla la ndzɔɔfa aɲa mamɔtsay la abà babay. ³¹ Asa à Zɔzagɔla kà uwaga apakà vok bokuba uwana tatsɛtsɛr à wakità aɲha à abà: ‘Baɲa dza asal mats zlapay kà, atsa zlapay kà, kà azlatatak uwana Zɔzagɔla adahàɲ.’[☆]

2

Gay uwana Pol azàɲ la Korintiya

¹ Azladede gulo, uwarà uwana gɛdà à awtày kà maz à akul ala gay mahɛdɛɲ à ahɛɲ gà, uwana Sufɛl Zɔzagɔla afɛtà à anu à ama ala, gɛpàh uwaga la azlagay namnamga aw, ɲgaha babay gɛpàh la haɲkɛli aɲa dza aw. ² La kaslà uwana gɛdà à mtɛga aɲkul kà, gɛgɛdàɲ à afik kà gi aɲa

[☆] **1:19** 1.19 Yesayya 29.14   [☆] **1:20** 1.20 Job 12.17; Yesayya 19.12; 33.18; 44.25   [☆] **1:31** 1.31 Yeremiya 9.24

mapəhay kà lakəl aña Yesu Kristu pəra, gədapəhay lakəl aña azlatatak anik aw, ama gəpəh kà lakəl aña mamətsay, uwana aməts à ahàf à adi pəra. ³ Mok uwana gəgà la Korintiya, gəgà gubgub, guba akàs gi, gəsukùlàh. ⁴ Mapəh gay Zəzagəla gulo la sayda gulo uwana gəzàh kà, agà kà la maslay aña azladza aña gudəh à vok aw. Ama la mapəhla ala aña Masasəfok Zəzagəla, ngaha la maslay aña, ⁵ kà madihal gəl à vok aňkul aña matsizl à masəlay aña azladza à afik aw, say à maslay aña Zəzagəla à afik pəra.

Matsihila aña Zəzagəla

⁶ Aña azladza uwana tasafay la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh, gətəpakulla matsihila dziriga à uwana hanəkəli aña gudəh à vok uwanay aw, ngaha hanəkəli aña azlaməna makoray la gudəh à vok uwanay, uwana tadəməts à gay aw. ⁷ Matsihila uwana gəpəhay kà, matsihila aña Zəzagəla. Uwaga kà tatak mahad vok à ahəh gə, uwana Zəzagəla atsatsəmàni dagay uwarà, à mok uwana gudəh à vok uwaga la ahəh dāh aw, kà anu aña mad à slaka mazləbay aña à abà. ⁸ Aga la ahəh, amiyaka tekula, la tataka aña azlaməna makor gudəh à vok uwanay la abà, asəl uwaga tetuwa aw. Agay tasəlay kà, anaka tazləl Sufəl gami, uwana la mazləbay, à ahàf à adi kà makəfay aw. ⁹ Ama bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà, la uwana adəhəh:

'Uwana dza adanəhəh adatsənəh didi aw, tatak uwana adada à aresl aña dza à abà dadəh aw, la uwana Zəzagəla adəhəh à ahəh, kà aña azlauwana tawoya masla.'

¹⁰ Hadəy, anu la uwana Zəzagəla apəhanula nasiri uwaga la Masasəfok tsikasla aña. Ndzer Masasəfok aslala vok aña masəl madzugway aña Zəzagəla uwana la gəl aña la afik. ¹¹ Ama dza asəl uwana dza anik adzugway aw, say masasəfok aña dza uwatà pəra asəl. Kiya uwaga babay, dza la ahəh asəl madzugway aña Zəzagəla aw, say Masasəfok Zəzagəla kokuda gəl aña pəra asəl. ¹² Anu la Masasəfok, uwana gudəh à vok avà à anu aw, asà à ahəh kà la slaka Zəzagəla. Zəzagəla la uwana asləl à anu uwaga à ahəh la gəl aña, kà anu aña masəl dèwdèw tatak uwana avà à anu gesina. ¹³ Gi kà, gəpəh gay uwana azladza tapəhgəla aw. Ama gəpəh à akul, kà uwana Masasəfok Zəzagəla apəh à gi. Ngaha gətəpla à azlauwana tatsəb sləm à Masasəfok uwaga.

¹⁴ Dza uwana la Masasəfok Zəzagəla aw kà, aslala vok aña mabəz dziriga aña Masasəfok uwaga aw. Kà aña kà, uwaga apakà kà bokuba azlatatak kusunu gə, masla aslala vok aña matsən godega aňatà aw, say la mazlakay aña Masasəfok la uwana atsenəh. ¹⁵ Dza uwana la Masasəfok Zəzagəla, aslala vok aña mavəh tatak gesina ala, ama dza aslala vok aña madəhalla seriya à gəl aw. ¹⁶ Bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Uwa à uwana asəl madzugway aña Sufəl Zəzagəla uwa? Uwa à uwana aslala vok aña mawulla ala matsihila uwa? Ama anu, anu la madzugway aña Kristu.'☆

3

Mavəhla kà delga aw

¹ la dziriga azladedə gulo, mok uwana gi la Korintiya, gəslàla vok aña mapəh à akul bokuba uwana gəpəhay à azladza, uwana la Masasəfok

☆ 2:16 2.16 Yesayya 40.13

Zəzagəla aw. Gəpəh à akul kà bokuba uwana gəpah à azladza gudəñ à vok, bokuba azlabəza uwana la madıñal gəl à vok la abà. ² Kà uwaga à uwana, gəvəhà à akul kà awà, awkà tatak may dzañdzañga aw, kà uwana la mok uwaga kà kaslaw dadəñ aw. Bə lagonay babay kà, kaslaw aw. ³ Kà uwana tsərəh à lakana kà, kanəfaw kà madəhəñ aña gudəñ à vok. Kadəhaw vok mañor à vok, kagazlahaw, tsa baña kiya uwaga ma, kanəfaw kà madəhəñ aña gudəñ à vok kiya aña azladza anik aw takay? ⁴ Baña dza agod: ‘Gi aña Pol’, dza anik aya: ‘Gi aña Apolos’, uwaga kà manəf madəhəñ aña azladza aw takay?

⁵ Uwa Apolos uwa? Nğaha ma, gi Pol ma gi uwa? Anu səla nna, kà anu azlaməna sləray aña Zəzagəla pəra, uwana Zəzagəla asləl à akul atà à wañ, kà akul aña madıñ gəl à Kristu à vok. Anu kà mədəh sləray uwana: ‘Dahəwəñ’, Zəzagəla agodf à anu. ⁶ Gi gəsləkà, Apolos atədal iyaw, ama Zəzagəla la uwana azigəñ uwaga. ⁷ Hadəy, dza uwana asləkay, la dza uwana atədal iyaw kà, atə tasla tatak aw, Zəzagəla la uwana asla tatak, kà uwana masla la uwana azigəñ uwaga. ⁸ Dza uwana asləka, la dza uwana atədal iyaw kà, atə kà kalkal. Zəzagəla adavà à kəla uwabeyuwi aña tə masik aña sləray, la madəhəñ aña uwana adəhəñ, ⁹ anu kà anu tekula la sləray aña Zəzagəla la abà, ama akul kà, akul kà bokuba guf uwana Zəzagəla apəsay.

Nğaha aya kà, akul bokuba gəy, uwana Zəzagəla aña lay. ¹⁰ La maslay uwana Zəzagəla avà à gi, gədzəkà la sləray la slaka añkul. Gəgà bokuba dza uwana aña lay gəy, uwana asəl maf matatukway à ahəñ lela. Gətətəkwañ lela, lagonay azladza anik tañal gəy uwaga. Delga kà azlauwana tañalay, tadəh hanəkəli kà atə aña mañal gəy lela. ¹¹ Zəzagəla afə Kristu à ahəñ kà bokuba masla la uwana matatukway. Dza aslala vok aña madəh mata-təkw gəy anik aya aw. ¹² La matatukway uwatə la gay, azladza tadzəkà mañalahal à gəy, azladza anik la luwəluwə, azlaanik la gursu, azlaanik la azlaakur uwana sləm aña tə la ahəñ kà mañaləhla à matatukway uwaga à gay. Azlaanik tadəhəñ la azlaahəf, azlaanik la kəsaf, nğaha azlaanik la veviz. ¹³ Ama kəla sləray aña uwabeyuwi adəpəhla vok ala la huma seriya, kà uwana la mavakay uwatə la uwana, Zəzagəla adəgur sləray aña uwabeyuwi la akəl, nğaha anu la gəl gami mədəhəñ sləray gami à baña delga. ¹⁴ Baña dza aña lay à matatukway uwana à gay, nğaha atəf akəl la gay ala kà, dza uwatə adəbəza masik aña. ¹⁵ Ama baña dza uwana akəl apədf sləray aña à gay kà, dza uwatə kà, adəbəza masik aña aw, ama masla la gəl aña kà adəbəlay, ama bokuba dza uwana atəfa à akəl la gay ala la zlahha à masla.

Məñ gəy aña Zəzagəla

¹⁶ Kasəlaw kà akul kà kagaw bokuba məñ gəy Zəzagəla, à uwana Masasəfok Zəzagəla adzà à ahəñ la aku aw takay? ¹⁷ Iyay zlə, baña dza akal məñ gəy Zəzagəla à ahəñ kà, Zəzagəla adəkalah dza uwaga à ahəñ suwañ. Kà uwana məñ gəy Zəzagəla kà tsidəña, nğaha məñ gəy Zəzagəla kà akul.

¹⁸ Tsa kitə zlə kà, dza avavara gəl aña zlə ma aw! Baña dza la tataka añkul la abà, asal aña magay masla hanəkəli aña gudəñ à vok uwanay kà, say agay bokuba dza masəl tatak aw gə dadəñ, la uwana agay masla hanəkəli la tetəvi dziriga la ama. ¹⁹ Uwana gəpəh kiya uwanay kà, azlatatak uwana azladza gudəñ à vok uwanay asa à atə magay la hanəkəli, uwaga kà, azlatatak deyday la yewdi aña Zəzagəla pəra. Uwaga kà bokuba uwana tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abà, tagodf kà:

'Zəzagəla adàbəza azlamatsihilaga uwaga à tsəh la dəmdəmə anətà la abà.

[☆]
20 La slaka anik babay aya kà, tatsetsèr kà:

'Zəzagəla asəl madzugway aña azladza, asəl kà deyday.'[☆]

21 Kà uwaga à uwana gəgodf à akul kà: Dza atsa zlapay la dza anik la afik aw, kà uwana azlatatak gesina kà, akul kakoraw. ²² Gi Pol, Apolos, Piyer, anu gesina gami kà, anu azlaan̄kul. Amiyaka azlatatak lakana, la azlauwana taləg aw à wañ la huma la gay gesina kà, azlaan̄kul. ²³ Akul kà, akul azlaan̄ja Kristu, ŋgaha Kristu babay kà aña Zəzagəla.

4

Azlaməna masləlay aña Kristu

¹ Asa à gi kà azladza tasəlay kà anu azlaməna sayda aña Yesu Kristu, kà anu azlaməna sləray aña. Zəzagəla afà à anu nasiri dziriga aña uwana à ahəl uwarà, kà anu aña masəlla à udfaka ala. ² Akul kà, səlāw uwaga adagay, dza, uwana mən̄ dza afal tatak à ahəl kà, masla kà say dza dziriga pəra. ³ Kà añulo kà, baməraka kakəlaw gi gay à vok, bay kà dagədawali gəgodfay aw, amiyaka bə azladza takəl gi gay à vok lakəl aña azlatatak anik anik babay kà dagədawali, gəgodfay aw. Bə gi babay kà, gəfàh seriya aña gəl gulo aw. ⁴ Gəsəl tatak mawisiga gulo dadən̄ aw. Ama uwaga asal magodfay kà, gi sətaka dadən̄ magay aw. Sufəl Zəzagəla la uwana masla madfàh à gi seriya à gəl pəra. ⁵ Kà uwaga kà, kadfahaw seriya à azladza à gəl dadən̄ aw, say kakudaw mavakay uwana Zəzagəla akədəv à ahən̄ dadən̄. La vuđ uwana Sufəl Kristu adəzlan̄alay, adəsəlla à uda à udfaka ala azlatatak uwana la mələs la abà lakana. Uwana azladza tadzugway la ləv anətà la tsəh kà, adəsəlla à uda babay. Kiya uwaga kà, Zəzagəla adəzləb kəla uwabeyuwi lakəl aña sləray aña uwana adfahən̄. Baña dza adfahən̄ mən̄ga, azləb masla mən̄ga suwan̄, ama baña dza adfahən̄ kay aw, mazləb̄ay atsəhal suwan̄.

⁶ Azladedə gulo kà, akul la uwana gəpəh uwaga gesina, lakəl gulo, ŋgaha lakəl aña Apolos. Asa à gi kà kasəlaw la slaka gami uwana gay uwanay asal magodfay. Dza atsəd̄f à makwi uwana lakəl ala tatsetsèr aw: Dza anik an̄kul akədəd̄f à dza anik à ahən̄, ŋgaha kà mapəseway dza anik. ⁷ Kak uwana: 'Gəduwa azladza anik', kagodf, kak uwa? Awma Zəzagəla la uwana avà à ka azlatatak uwaga gesina aw takay? Baña Zəzagəla la uwana avà à ka uwaga, ma kà mana katsala zlapay zlə ma? Kà mana kagodf kà: Gəbəzə uwaga kà la aslasl gəl gulo zlə ma?

⁸ Kayyà, kadabəzaw tatak gesina. Akul azlagorobu adagay la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh, kazəwəw sufəl, bə amiyaka anu kà mədəzuw sufəl dadən̄ aw. Naka agay delga à baña akul azlasufəl ndzer, la yewdi aña Zəzagəla, ŋgaha anu azlaməna maz gay aña məpakəh azlasufəl babay suwan̄. ⁹ Ama anu azlaməna masəlay kà, gədzugw kà Zəzagəla kà adagolla anu la lig. Anu kà mədagay kà bokuba azladza uwana seriya mamətsay adatəd̄f à atà à gəl, la yewdi aña azladza la vadavaday la afik. Bokuba marəzlay uwana azladza gesina tanən̄an̄ gesina la gudən̄ uwanay la vok, la slaka azladza, ŋgaha la slaka azlamalika babay. ¹⁰ Azladza tadzugw kà anu azlakuson̄ju, tagodf, kà uwana məz gay lakəl aña Yesu Kristu. Ama kà akul kà, azlamatsihilaga, kà uwana kahaməw gay à vok la Kristu. Anu kà, azladza tadzugw kà anu azlaguđguđ, ama akul kà, akul azlandzəda ndzəda. Anu kà azladza tapəsew anu, ama akul kà, azladza tasləkaw akul.

¹¹ Tsèràh à lakana may la nòlay aza anu babay, lukut aga anu la vok babay aw, ñgaha tazlabàh anu aya, ñgaha gày gami la ahèñ aw. ¹² Mèdàh slèray kà anjuf dà à uda la guday, kà mazlakla gèl gami, la mok uwana azladza tadzèk à anu magodàhay à gèl kà, mèdèw kufà à Zèzagèla kà mapis atà à gay à vok. La mok uwana azladza tatèrèb anu babay kà, mèbasin. ¹³ La mok uwana tatugw à anu gay mawisiga à vok kà, mèwulatàla kà la lèw tèlèmma. Tapakànula lagonay kà bokuba anu azlaalàh anja gudèñ à vok, bà tsèràh à lakana babay kà bokuba anu azlahuyiv anja gudèñ à vok uwanay.

¹⁴ Uwana gètsetser kiya uwanay kà, kà anja makèlakulla ziruwì à gèl lakèl anja uwana kadàhàwwàn, gègod magay aw. Uwana gètsetser à akul uwanay kà, kà gi anja maslèhakulla vok pèra, akul azlabèza gay lèw gulo. ¹⁵ Amiyaka baña kabèzaw azlamèna matapakulla dèbow kulo, azlauwana tadala akul la tetèvi anja Kristu la ama, baba anjul kà bà tekula pèra. La mok uwana gèsa à akul ala sifa uwana kahamaw à gay à vok la Yesu Kristu la abà. ¹⁶ Kà uwaga à uwana gèdèw à akul kufà: Kamkam pakàw bokuba gi. ¹⁷ Kà uwaga à uwana gèslèl Timotawus à slaka anjul babay. Masla kà bèzi gay lèw gulo, uwana ahoy yewdi anja Sufèl Zèzagèla. Masla adàwulakulla azlatatak uwana à gèl, gèpèhakulla la tetèvi anja azlamèna manèf Yesu la tsèh, la tataka azlamèna madinjal gèl à vok la abà gesina.

¹⁸ Azladza anik anik la tataka azladza anjul la abà tats zlapay, tadzugw kà, gèda à awtày aya aw, gèl agod à atà. ¹⁹ Ama baña asa à Sufèl Zèzagèla kà, gèda à awtày kà nekwa. Baña gèdàda à awtày, asa à gi anja masèl azlamèna zlapay uwaga, ama gay anjatà pèra aw, ama maslay anja ndzèda anjatà babay. ²⁰ Kà uwana makoray anja Zèzagèla kà anja gay pèra aw, ama la ndzèda anja Zèzagèla. ²¹ Mana à uwana asa à akul lagwa ma? Gèda à awtày ma la azèva la ahèl ay, awma la masal ñgaha la lèw tèlèmma ay?

5

Makudèk masla mabila gè à uda la maham gay à vok

la azlamèna gay Zèzagèla

¹ Kèla slaka gesina gètsèn tapèhay gay lakèl anja mabila uwana la tataka anjul la abà, mabila uwana amiyaka azlauwana tasèl Zèzagèla aw bay kà, tadehèñ aw. Gètsènàn azladza tapèhay kà dza anik la tataka anjul la abà kà, adabèd mis anja baba anja à gèl.* ² Ñgaha aya kà, akul azlazlapay aya! Kayyà, ñulèm naka kagaw la mazaw la gèl la abà, ñgaha zil uwana adàh tsèhay gè uwaga la tataka anjul la abà kà, kèsàw à uda la tataka anjul la abà. ³ Gi kà kèrkèr la akul la slèb vok la abà, ama la masasèdok la abà kà, gi nekwa la akul, ñgaha gèdadàh seriya à dza, uwana adàh tsèhay slèray mawisiga uwaga la tataka anjul la abà à gèl bokuba gi nekwa la akul. ⁴ Gèdadèw seriya uwaga à gay, la slèm anja Sufèl gami Yesu. Gègod à akul kà, la mok uwana kadàhamaw gay à vok kà, madzugway gulo adàgay la tataka anjul la abà, ñgaha ndzèda anja Sufèl gami Yesu adàgay la tataka anjul la abà babay. ⁵ La mok uwana kahamaw gay à vok kà, vèw dza uwaga à ahèl anja seteni, kà seteni anja mawisèñ ala. Kà uwana seteni kà, aga la ndzèda kà lakèl anja slèb vok pèra. Ñgaha Zèzagèla adàbèl masasèdok anja, la makèd gèl à ahèñ, anja mavakay uwana Sufèl adàwul à wan.

⁶ Tatak la ahèñ, à uwana katsawla zlapay aw. Kasèlaw kà tatak makèsl tatak ñuv, akèsl magol pèhàw à gay aw uwà? ⁷ Zèbàw tatak makèsl tatak

* 5:1 5.1 5Musa 22.30

maviyaga à uda la tataka ankul la abà, uwaga kà tsakana, kà akul aña magay sètaka kokuda tsakana. Gàw kalkal bokuba pəhaw mawga uwana tatak makəslin la tsəh aw, kiya uwaga à uwana kagaw, kà uwana Kristu magadzaw aña madəvaday Paska aga makədfayga kà anami.✧ 8 Kità kà, məhab madəvaday Paska. Ama mətà Pain la tatak makəslin aw, məgà kuzakaka, mənəfà tetəvi aña Zəzagəla la ləv tekula. Məsək azlatatak mawisiga, uwana taga bokuba azlatatak makəslin, uwaga kà tsakana, ŋgaha kà mabila. Ama mətà Pain la tatak makəslin aw, uwaga Pain aña sətaka, ŋgaha aña dziriga.✧

9 La teraņa aña wakitə gulo, uwana la abà gətsetsər à akul kà, gəgòd à akul kà: ‘Kahamaw gay à vok aw la azladza uwana tadza à ahəŋ la mabila la abà aw’, gəgòd à akul. 10 Baņa gəpəh kiya uwanay kà, gəpəhay kà azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, kagodaw aw. Awan, ama gəpəhay kà akul uwana kasəlaw. Azladza uwana tadəh mabila, la azlaməna mawoy tatak aña azladza anik, la azlaməna madəh gəl, la azlaməna manəf mazlazlay, uwana à ahəŋ la gudəŋ la vok, məhəlla à ahəŋ kà azlatatak uwaga gesina, ŋuləm mas à uda la gudəŋ à vok uwanay la abà. 11 Asa à gi kà magod à akul kà: ‘Kahamaw gay à vok la azlatsəhay dza uwaga aw’. Baņa dza agod kà: ‘Gi masla madiŋal gəl à vok’, ama adəh mabila, baņaw masla agay masla mawoy tatak aña azladza anik, baņaw masla manəf mazlazlay, baņaw masla agay masla matsak magodəhay à azladza anik à gəl, baņaw agay masla guzu, ŋgaha agay masla gəl, kadzaw à ahəŋ la slaka gə la masla aw, amiyaka tatak may bay kà, kazuwaw la slaka gə aw.

12 Gi kà gəslala vok aña madəh seriya à azlaməna à uda à gəl aw, akul kadəhaw seriya kà azlaməna hudə gəy à gəl. 13 Kà uwana azlaməna à uda kà, Zəzagəla la uwana adədfaha à atə seriya à gəl. Kudəkəw à uda dza uwana adəh mawisiga la tataka ankul la abà, bokuba uwana wakitə Zəzagəla apəhay.✧

6

Kapaw gudzi à masla madiŋal gəl à vok à gəl la huma azladza à uda aw

1 Baņa dza la tataka ankul la abà tabay vok gay la dza anik, ma delga à baņa apuwla gudzi à gəl kà la huma azladza uwana tasəl Zəzagəla aw takay? Akəsa à vok kà apuwla gudzi à gəl kà la huma aña azlaməna madiŋal gəl à vok. 2 Kasəlaw kà, azladza aña Zəzagəla la uwana tadədfah seriya à azladza gudəŋ à vok uwanay à gəl aw takay? Iyay, haday zlə, baņa ndzer kadədfahaw seriya à gudəŋ à vok uwanay à gəl ma, kakay, kaslawwalla vok aña matəh azlabəza gay uwana ala la tataka ankul la abà aw zlə ma? 3 Kasəlaw babay kà mədədfah seriya à azlaməlika à gəl aw takay? Tsa kiya uwaga, ma baməraka azlatatak bəzaga aña gudəŋ à vok uwanay zla ama uwà? 4 Ama akul, baņa akul la magazlay lakəl aña tatak anik la tataka ankul la abà ma, kakay kaslawwalla vok aña mapəh tatak uwaga à azlaməna à uda, uwana atə la matsən vok à gay anina aw ma, kà atə aña madəh seriya aña tatak uwaga ma? 5 Ziruwī aza à akul aw takay? Aga la ahəŋ la tataka ankul la abà à bə dza haŋkəli gə, bə tekula aña matahəh azlabəza gay uwana alaa la tataka ankul la abà, akul azlaməna madiŋal gəl à vok aw takay? 6 Iyay zlə, uwaga ma, akəsa vok ndzer kà mapuw gudzi à deda ankul anik à gəl, la huma aña azladza uwana tasəl Zəzagəla aw takay?

⁷ Baña tatak mapuwla vok gudzi à gəl la ahəŋ, la tataka aŋkul la abà, uwaga la uwana adukwakulla tsakana à gəl, uwana kadahaw à waŋ. Kà mana kabasaw vok tsakana aw ma? Kà mana kasakawwal ada à akul à gəl à tsəh pəra aw ma? Nuləm mabasiŋ. ⁸ La dziriga kà, akul la uwana kanəfaw mawisiga la mad à gəl, ŋgaha kadahaw uwaga kà la slaka azladede aŋkul məna madiŋal gəl à vok aya bay. ⁹ Səlàw la dziriga kà, azlaməna makəsafər tadàda à makoray Zəzagəla aw. Akul, kavavaraw gəl aŋkul aw. Azlaməna mabila, azlaməna manəf mazlazlay la azlaməna gəl gaw, ŋgaha la azlaməna matsatsəl vok kà atà kà atà zil zil kà, tadàda à makoray Zəzagəla tetuwa aw. ¹⁰ ŋgaha la azlaməna gəl aŋa tatak aŋa azladza anik, la azlaməna makad yewdi à azlatatak aŋa azladza anik à tsəh, la azlaməna guzu, la azlaməna matsak magodahay à azladza anik à gəl, ŋgaha la azlaməna mazaḅ tatak aŋa azladza anik la ndzəda, azlatsəhay dza uwaga gesina kà, tadəḅək asik à abatà babay aw. ¹¹ Kiya uwaga à madz à ahəŋ aŋa azladza anik aŋkul uwarà. Ama lagonay kà, Masasədok Zəzagəla uwana mənəfay kà adapal akul la tsakana gami la abà gesina sətaka adagay, akul mabək akul à fəta à awtəy gə, kà ana Zəzagəla, kagaw dziriga la huma Zəzagəla kà sləm aŋa Sufəl Yesu Kristu uwana kasəlaw, ŋgaha kà Masasədok aŋa Zəzagəla gami.

Maday uwana akəs à Zəzagəla à gəl

¹² Iyay, azladza aŋuvaw la tataka aŋkul la abà tagodf kà: 'Tatak gesina kà, tetəvi la ahəŋ kà aŋami', tagodf. Iyay dziriga nəma, ama tatak gesina kà, akəsà à akul vok aw. Ama gi kà, asa à gi kà tatak anik afà à gi asik à gəl, kà gi aŋa magay mayà aŋha aw. ¹³ Madzugway aŋatà bay kà: 'Zəzagəla adaha tatak may kà aŋa hudf', tagodf. 'ŋgaha hudf babay kà aŋa maf tatak may à abà', tagodf aya. Iyay nəma. Ama Zəzagəla adəkalah à ahəŋ vərđi anik səla nna. Ama kà aŋa mabila kà, Zəzagəla adahà vok gami kà aŋa uwaga aw, ama Zəzagəla adahà kà anu aŋa madəhla sləray, uwana asa à Sufəl Yesu, kà uwana masla la uwana akor vok gami. ¹⁴ Zəzagəla awùlla Sufəl Yesu à uda la mamətsay, ŋgaha masla adəwulla anu à uda la mamətsay la ndzəda aŋha aya babay.

¹⁵ Kasəlaw kà vok aŋkul kà manəbay aŋa vok aŋa Yesu Kristu aw takay? Gəsləhàni manəbay aŋa vok aŋa Yesu, ŋgaha gi aŋa madla à slaka aŋa masla mazaḅ zil takay? Awaŋ! Akəs vok aw! ¹⁶ Kasəlaw kà baŋa dza agagamlà à vok maləv la masla mazaḅ zil kà, tagay sləḅ vok tekula aw takay? Haday, tatsətsər à wakitə à abà kà: 'Atà səla nna, tagay sləḅ vok tekula.'☆

¹⁷ Ama dza uwana avà vok aŋha à Sufəl Yesu kà, masla la Yesu kà, atə tekula suwaŋ.

¹⁸ Tsa kitə zlə kà, kahoyaw à mabila à ahəl! Azlatsakana anik anik uwana azladza tadə à ahəŋ gesina kà, abəz à hudf gə aw. Ama dza uwana adəh mabila kà, awis vok aŋha ala la gəl aŋha. ¹⁹ Kasəlaw kà, vok aŋkul kà hudf gəy aŋa Masasədok Zəzagəla aw takay? Zəzagəla la uwana avà à akul Masasədok uwanay à uwana la ləv aŋkul la tsəh, kà uwana vok aŋkul kakoraw aw, Zəzagəla akoray. ²⁰ Zəzagəla apəl tatak kà mənŋa aŋa mavavarla akul. Kiya uwaga dəhəw sləray la vok aŋkul kà mazləḅla Zəzagəla pəra.

7

Gay lakəl aŋa mazəḅ vok

☆ 6:16 6.16 1Musa 2.24

¹ Lagwa kà, gəwula à gay aña manavay aňkul uwana à tsəh, kanàvaw à gi, la wakità aňkul la abà zlà. Gədzugw kà delga nəma, kà dza aña mazəb mis aw. ² Ama la madzugway gulo la abà aya kà, ɲuləm mazəb mis, gəl agodf à gi, kà dza aña matədf à mabila à abà. Delga kà uwabeyuwi aña magay la mis, ɲgaha kà azlamis bay tagay kità. ³ Kiya uwaga kà, zil avà à mis aña à tatak uwana mis aña ayahay, ɲgaha bay, mis avà à zil aña à tatak uwana zil aña ayahay. ⁴ Mis aslala vok aña mahən, uwana ala asa à vok aña aw: Say zil aña. Zil babay aslala vok aña mahən, uwana ala asa à vok aña bay aw, say mis aña la uwana ahənallaɲ ala. ⁵ Kiya uwaga zlà kà, kakwesawla kà vok mahən à ahən kà akul à akul aw, say akul katsənaw vok à gay kà aña kaslà ɲuv lakəl aña, kà akul aña mazəb kaslà aña madəv kudfa à Zəzagəla. Ama la lig la ahən hamaw gay à vok aya. Tsa baña kità aw kà, kadàslawwalla vok aña masləh vok à vok aňkul aya aw, kà akul aña mav tetəvi à seteni kiga aw.

⁶ Ama: ‘Dahàwwaɲ uwanay’, gəgodf à akul, la magay zlà ma, aw. Ama agayña kadahawwaɲ kiya uwanay kà naka delga, gəgodf pəra. ⁷ Kəla kà, agay la madzugway gulo kà, naka delga azladza tadza à ahən kokudfa mis bokuba gi, gəgodf. Ama kəla uwabeyuwi kà, abəzà mavay gərgər la slaka Zəzagəla. A azladza anik kà, avà à atà maslay aña madz à ahən kiya uwanay kokudfa mis, à dza anik avəl maslay aña madz à ahən la mis.

⁸ Lagonay kà, gədàgola à huma kà à slaka azlamagamza la azlamis kudfa kà mapəh à atà gay. Gəgodf à atà, kà delga, kà atà tadza à ahən bokuba gi. ⁹ Ama baña kaslaw aw, kazəbaw mis. ɲuləm kà mis, kà akul aña mahəl gəl à ahən la madzugway aňkul la abà.

¹⁰ Lagwa kà, gəpəhay kà azlauwana la azlamis adagay zlà, la tataka aña azlaməna madiɲal gəl à vok la abà. Mapəhay uwanay kà gi gəpəh aw, ama Sufəl Zəzagəla la uwana apəh. Mis uwana adada à zil, aslala vok aña mavəh vok ala la zil aña aya aw, ama baña avəh vok ala kà, ada à zil anik aya aw, tsa baña kətà aw kà, tawul à vok à tsəh la zil aña. ¹¹ ɲgaha bay zil aslala vok aña makudək mis aña aw.

¹² Lagonay kà, gəpəhay kà à azlaməna à uda adagay zlà, uwanay kà gay gulo, awkà gay aña Sufəl Yesu aw. Baña masla madiɲal gəl à vok la mis, uwana adiɲal gəl à vok aw, ama asal madz à ahən la zil aña, uwaga kà akudək aw. ¹³ Kà aña mis uwana masla madiɲal gəl à vok babay kà, kiya uwanay bay. Baña zil aña adiɲal gəl à vok aw, ama asal madz à ahən atà səla kà, ada aña aw. ¹⁴ Uwana gəpəh uwanay kà, kà uwana zil masla madiɲal gəl à vok aw gə uwanay kà, Zəzagəla akəs kà, kà mis aña, uwana masla madiɲal gəl à vok. ɲgaha mis masla madiɲal gəl à vok gə aw gə, uwanay aya kà Zəzagəla akəs kà, kà zil aña uwana adiɲal gəl à vok aya suwaɲ. Tsa aña kità aw kà, naka azlabəza aña atà kà, naka tagay kà bokuba azlabəza aña azladza uwana tasəl Zəzagəla aw gə zla, ama lagwa kà Zəzagəla adakəs atà. ¹⁵ Ama dza uwana adiɲal gəl à vok aw, asal mavəhla la masla madiɲal gəl à vok kà, vawwal tetəvi. ɲgaha kà masla madiɲal gəl à vok uwaga, adagay zilga, adagay misga kà, aga la mapəlla la abà adagay zlà. Zəzagəla azalà akul kà, kà madz à ahən la lapiya, la tələmma la abà. ¹⁶ Kak mis, kasəl ma kadətəf zil aña ay? ɲgaha kak zil babay ma kadətəf mis aña tak ay? Kasəlaw aw!

Dzàw à ahən bokuba uwana la abà Zəzagəla azalà akul

¹⁷ Uwaga kà kəsaw, say kəla uwabeyuwi anəf madz à ahən aña uwana Zəzagəla avəl lela, ɲgaha manəf madz à ahən aña uwana uwarà Zəzagəla azalà la abà lela. Uwaga la uwana gəpəhay à azlamaham à ahən məna gay

Zəzagəla gesina. ¹⁸ Baña dza makədöv à uda gə, la mok uwana Zəzagəla azaləl kà: Kà mana mi, agod aw. Baña dza kokudfa makədöv à uda gə, à mok uwana Zəzagəla azaləl kà, ayàh makədöv à uda aya aw. ¹⁹ Magay makədöv à uda bañaw magay kokudfa makədöv à uda kà tatak tekula, makəs vok anətà la ahən aw. Tatak uwana akəs vok kà, say makəs mapəhay anə Zəzagəla pəra. ²⁰ Akəsa vok, kà kəla uwabeyuwi adza à ahən la uwana la abà uwarà, la slaka uwana la abà Zəzagəla azaləl à mok uwana atsənà mazalal anə Zəzagəla. ²¹ Iyay, mayà uwana Zəzagəla azaləl kà, adzugw gəl aya aw, ama baña mas à afik la ahəl apəhla vok ala, kà anək anə magay la makor gəl la abà babay kà bə delga, ²² mayà uwana Zəzagəla azaləl adəgay à makor gəl la abà, kà uwana adagay tekula la Sufəl gami Yesu Kristu. Kiya uwaga babay, dza makor gəl gə, uwana Zəzagəla azaləl, adəgay mayà anə Zəzagəla, kà uwana adagay anəha aya. ²³ Zəzagəla avavarà akul la tatak mənəga, kità kà, kagaw azlamayà anə azladza aya aw. ²⁴ Azladedə gulo, kamkam, kəla uwabeyuwi adza à ahən la slaka Zəzagəla bokuba uwana adzà à ahən à mok uwana Zəzagəla azaləl.

Gay lakəl anə azlamagamza, la azlamis kudfa

²⁵ Lakəl anə azlamagamza kà, gi la gay anə Sufəl kà mapəh à atə aw. Ama madzugway gulo la uwana gəpəh à akul, delga katsəbaw sləm à gay gulo, kà uwana gi kà, gi masla məbədla gay aw, kikay kà maslay anə Sufəl Yesu Kristu. ²⁶ Madzugway gulo təbà: Baña dza adazəb mis didi aw kà, nüləm kà masla adza à ahən à kà matərəbay anə lakana uwanay. ²⁷ Baña kak la mis bay kà, kakudək aw. Baña kak magamza gə babay kà, dzà à ahən kiya uwaga, kayàh mis aw. ²⁸ Iyay zlə, amiyaka gəpəh kiya uwanay babay kà, baña kazəb mis kà tsakana, gəgod magay aw. Nəgaha baña dugu ada à zil babay kà, tsakana, gəgod aw. Ama sələw kà, azlauwana la azlamis la uwana tas nğərpa mənəga la gudən uwanay la vok lakana, nğaha kà asa à gi kà akul anə mad à mas nğərpa uwaga à abə aw.

²⁹ Aganay uwana asa à gi mapəhay zlə, azladedə: Kaslə kà desl adagay. Dagay lakana kà, azladza uwana la azlamis kà, taga kà bokuba atə la azlamis aw kəla. ³⁰ Azlauwana tataway kà, taga bokuba atə la iyaw tugwi la adi aw, azlauwana la makəfaslay la gay kà, tanərəz kà bokuba atə la makəfaslay la gay aw, azlaməna masukw tatak babay kà, tanərəz kà bokuba takor tatak uwana tasukw aw. ³¹ Azladza uwana takəs vok la azlatatak anə gudən à vok uwanay kà, tanərəz kà bokuba takəs vok la uwaga aya aw, kà uwana gudən à vok uwana kanənawwan lagonay kà, adəzila, tuwiz.

³² Lagwa kà, asa à gi kà kahəlaw gəl à ahən kà madzugw gəl. Dza uwana azəb mis aw kà, afa gəl kà à sləray anə Sufəl Zəzagəla pəra, ayàh mahəday kà Sufəl à adi pəra. ³³ Ama dza uwana adazəb mis kà, afa gəl kà azlatatak anə gudən à vok uwanay, asal mahəday kà à mis anəha à adi suwan. ³⁴ Kiya uwaga ləv anəha adavahla səla, kiya uwaga la mis babay. Mis uwana zil anəha la ahən aw bañaw dahalay uwana la zil aw kà, tafa gəl kà à sləray anə Sufəl Zəzagəla. Tavə vok anətà la ləv anətà gesina à Zəzagəla, ama mis uwana la zil kà, adzugway kà lakəl anə azlatatak anə gudən à vok uwanay, kà uwana asal madf à ahən kà uwana akəs à zil anəha à gəl.

³⁵ Uwana gəpəh uwanay kà, kà uwana asa à gi mazlak akul. Gəyàh madfəd akul gay à ahən aw, asa à gi kadəhawwan kà uwana delga, dəhəw sləray anə Sufəl Zəzagəla la ləv tekula.

³⁶ Lagwa, gədzugw lakəl anə azlamawudfa uwana asa à atə mazəb vok aya aw. Baña dahalay atə la mawudfa anəha, tadzugw kà atə anə mazəb

vok aya aw, la lig la ahəŋ kohana adzugway aya kà à mawuɗa aŋha, ŋgaha kà madzugway aŋha gesina kà la masla la tsəh kà, akəsa vok kà mazəbaya kà, tazəb vok bokuba uwana asa à atà, uwaga kà tsakana aw. ³⁷ Ama baŋa agəɗaŋ à afik kà, uwala tatak la ahəŋ atərəbəŋ aw, ŋgaha mabila azəŋ aw kà, kità kà, agəɗ à madzugway aŋha à afik, azəb mawuɗa aŋha uwaga aw. ³⁸ Dza uwana azəb mawuɗa aŋha kà, aɗaha delga, ama dza uwana azəb aw aɗaha sləray kà dzəba aŋha səla aw, aɗuwa vok kaykay aya.

³⁹ Mis uwana la zil, masla aga la sasala la abà, kà uwana zil aŋha la ahəŋ la sifa. Ama baŋa zil adamətsay, mis adapəlla. Baŋa asal, ada à zil anik, ama say aday kà à mtəga masla maɗiŋal gəl à vok. ⁴⁰ Ama baŋa adza à ahəŋ kokuɗa aŋa mad zil kà, marabay aŋha kà ada à zagəla. Kəla kà, uwaga kà madzugway gulo zlà. Ama gi babay kà, gi la Masasəɗok aŋa Zəzagəla à uwana apəhgəla.

8

Sləb uwana takàɗ à azlamazlazlay à ahəŋ

¹ Lagwa mənərəz gay lakəl aŋa azlasləb uwana takàɗ à azlamazlazlay à ahəŋ zlà:

Akul kà kagodaw kà: ‘Anu gesina la haŋkəli’, kagodaw. La dziriga kà, haŋkəli tsəhay gə uwaga kà adala dza kà à zlapay à abà pəra. Masal la uwana adzərəɗəh azlaməna maɗiŋal gəl à vok ala. ² Dza uwana: ‘Gəsəl tatak’, agod kà, asəl tatak bokuba uwana anaka, asəl dadəŋ aw. ³ Ama dza uwana awoya Zəzagəla kà, Zəzagəla asəl masla.

⁴ Aganay gay gə uwana: Dza aslala vok aŋa mapad sləb, uwana takàɗ à azlamazlazlay takay? Məsəl kà, mazlazlay kà tatak deyday la gudəŋ uwanay la vok. Məsəl kà say Zəzagəla kokuɗa gəl aŋha tekula pəra. ⁵ Haɗay gə, azlatatak la ahəŋ la zagəla ŋgaha la vəɗəh à uwana azladza tasləkaw tatak uwatà bokuba zəzagəla. Azlatatəɗiya la ahəŋ, kiya uwaga à uwana azladza tasləkaway, tapakahatàla kà azlaməŋga aŋatà bokuba zəzagəla. ⁶ Ama kà aŋami kà, Zəzagəla kà tekula ahəl pəra. Masla la uwana Baba gami. Tatak uwana la gudəŋ la vok gesina kà, aguwa à uda kà la ahəl aŋha. Aɗahà anu babay, kà anu aŋa magay azlaaŋha. Sufəl gami babay kà tekula pəra, uwaga kà Yesu Kristu. Tatak gesina atsà à uda la ahəl aŋha, məbəzà sifa babay kà la ahəl aŋha.

⁷ Ama azladza gesina tasəl dziriga uwaga aw. Kà uwana azladza aŋuvaw taɗəhla slilih kà la manəf azlamazlazlay, ŋgaha lakana aya baŋa tapad azlasləb uwana takàɗ à mazlazlay à aya kà, ndzer tanərəz bokuba sləb aŋa mazlazlay la dziriga, kà uwana tabəz ndzəɗa la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh dadəŋ aw, guba aza à atà, kà maɗəh àlèh à vok aŋatà à vok la mapad sləb uwaga. ⁸ Ama la dziriga kà, tatak may aɗaha à anu àlèh la slaka Zəzagəla aw. Baŋa məzuw azlatatak anik aw babay kà məgogolay aw, baŋa məzuw babay kà, agagis anu aw.

⁹ Ama kamkam ɗahàw haŋkəli, kà uwana akul la makor gəl la abà, kà mazuw tatak gesina. Ama zlahaw kà, uwaga adala dza, uwana azlaguɓguɓ la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh, à tsakana à abà, kà delga aw. ¹⁰ Haɗay kà, baŋa dza anik guɓguɓga aŋəŋa ka, à kak uwana kasəl tatak, kadadza madzay la gəy mazlazlay la aku kà mazuw tatak kà, masla bay kà, adəzuway suwaŋ, kà uwana kadəkadalla gəl à vok. ¹¹ ŋgaha deda aŋak maruw vok à ahəŋ gə, uwana Kristu aməts kà aŋha kà, masla azila la tsəh aŋa masəl tatak aŋak uwana kadahəŋ. ¹² Maɗəh tsakana tsəhay uwaga kà, delga aw. Katsalla matekwid à deda aŋak, azəŋ la madzugway aŋha

la abà, ngaha bay kà, kadàh tsakana kà à Kristu à vok la gəl aṅha babay. ¹³ Tsa baṅa tatak may la uwana atsala matekwid à deda gulo kà, kà mad à tsakana à abà kà, ṅuləm gəpad azlasləb uwana takad à azlamazlazlay à ahəṅ dikiḍiki aw, ngaha kà, gi aṅa matsala matekwid à deda gulo aw.

9

Gay lakəl aṅa azlaməna masləlay

¹ Gi kà, gi la makor gəl la abà aw takay? Gi masləlay aw ay? Ngaha gəṅəṅà Yesu Kristu la yewdi gulo. Akul uwanay kà kul mayyi à tsəh aṅa sləray gulo uwana gəḍahəṅ aw takay? ² Iyay, amiyaka azladza anik takəs gi bokuba gi masləlay aw kà, kul kà, kasəlaw gi, kà gi masla masləl gi gə, kà maham gay à vok aṅkul, uwana la Yesu la abà, apəhla kà, gi masləlay ndzer, kà uwana gi la gəl gulo la uwana gəpəh à kul gay marabəṅ.

³ Aganay tatak uwana gəpəh à azladza uwana taslaha gi məl à gəl. ⁴ Azlayla gi kà gəbəzal tatak may la tatak masay kà aṅa sləray gulo aw takay? ⁵ Azlayla gi kà, gi aṅa mazəb mis masla maḍiṅal gəl à vok gə, kà mauguzahay anu səla, bokuba uwana azlaməna masləlay anik, la azladedə aṅa Sufəl gami, la Piyer aw takay? ⁶ Awma anu la Barnabas la uwana məḍàh sləray kà anu aṅa madzadzər gəl gami pəra takay? ⁷ Slodzi uwana la guvəl la gay, ma masla adzadzər gəl aṅha takay? Awma dza ma uwala à uwana azuw mayyay tatak aṅa guf aṅha, uwana asləka aw la? Masla manəṅla azlaləmana, ma asa awà aṅatà aw takay?

⁸ Ama kadzugwaw kà mapəhay gulo kà, apəhay aṅa azladza pəra, kagodaw aw, awaṅ, wakità seriya aṅa Zəzagəla babay kà apəh kiya uwaga.

⁹ Aganay uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Kawadaw gay à kokur uwana à ahəṅ, azləb hi aw.'^{*}

Zəzagəla ma adzugw ma lakəl aṅa kokur, kagodaw takay? ¹⁰ Kasəlaw kà, la dziriga kà, apəh kà anu aw takay? La dziriga kà, gay uwatà kà tatsətsər kà aṅami, akəsà vok kà masla mapəs guf, la masla mazləb tatak kà, say tadəv sləray aṅatà à gay lela kəla, la maf madzugway aṅatà à ahəṅ kà humà gə aṅatà la tatak uwaga la abà suwaṅ. ¹¹ Anu mətəsəd makəs vok aṅa tatak gudəṅ à vok la slaka aṅkul, ma uwaga ma tatak delga aw takay? ¹² Baṅa azlawla azlaanik kà mabəz tatak la ahəl aṅkul ma, anu la uwana azlawla anu kaykay aw takay?

Adagay kiya uwaga babay kà anu, kà məḍahəṅ kiya uwaga aw, bə kəla ṅgərpa uwana abəz anu kà, anu kà məbasin kà anu aṅa madàh tatak uwana adəf gay à azladza anik à ahəṅ aṅa matsən gay marabəṅ lakəl aṅa Yesu Kristu aw. ¹³ Sələw la dziriga kà, azlauwana tadàh sləray la məṅ gəy Zəzagəla la aku kà, tabəz tatak may aṅatà la aku la abatà. Ngaha azlaməna makad tatak la aku la abatà, tabəz humà gə aṅatà la azlatatak uwatà la abà takadaw.^{*} ¹⁴ Kiya uwaga babay, Sufəl Yesu apəh kà azlauwana taz gay marabəṅ kà, tadzadzər vok la uwatà suwaṅ, agod.

¹⁵ Amiyaka adagay kiya uwanay babay kà, gəḍa à ahəṅ kiya uwaga aw. Gətsetser kà masləl gi tatak à awaṅ, gəgod à kul, aw. Kà uwana ṅuləm gəməts kà manav tatak à kà dza aṅa makəl gi marabay gulo ala aw. ¹⁶ Gi, gəts zlapay kà maz gay marabəṅ aw, kà uwana kà leri gə kà aṅulo kà madəhəṅ. Baṅa gi gəz gay marabəṅ uwaga aw kà, matərabay agay la gi. ¹⁷ Agayṅa gi la uwana gəkəsàni sləray uwaga la ahəl gulo kà madəhəṅ kà, naka gəkud mabəz masik. Iyay, tsa uwaga kà, sləray gulo kà madəhəṅ

kà, say gəduw yewdi kà à abà sləray, uwana Zəzagəla afà à gi à ahàl la gəl aṅha. ¹⁸ Gi ma mana à masik gulo zlà ma? Aganay masik gulo: Gəz gay marabəṅ kà deyday, kà uwana gənava aṅuf aṅa sləray sayda uwana gədehəṅ aw, ama naka azlayla gi nəma.

Asa à gi masəlla azladza à slaka Zəzagəla pəra

¹⁹ Gi la makor gəl la abà, gi mayà aṅa dza aw. Ama gi la gəl gulo la uwana gəpakà gəl gulo ala kà mayà, ṅgaha gi aṅa masəlla azladza à slaka Kristu. ²⁰ Mok uwana gəfàh sləray la tataka azla Yahudiya la abà kà, gədzà à ahəṅ bokuba gi zil Yahudiya, kà gi aṅa mabəz atà, ama gi la gəl gulo kà, gi la tsəh aṅa mapəhay aṅa Musa aw. Gədzà à ahəṅ la tataka azlauwana tanəfa mapəhay, gədzà à ahəṅ bokuba aṅatà, kà gi aṅa mabəz atà. ²¹ Kiya uwaga, mok uwana gədzà à ahəṅ la tataka azlauwana la abà tasəl mapəhay aṅa Musa aw, gədzà à ahəṅ bokuba aṅatà, la kokudà maf gəl à mapəhay uwaga, kà gi aṅa mabəz atà la kokudà maf gəl à mapəhay uwaga, kà gi aṅa mabəz atà suwaṅ. Ama uwaga kà, asal magodəy kà, gəkəs mapəhay aw, magay aw, awaṅ, gənəfa mapəhay aṅa Yesu Kristu. ²² La huma aṅa azlauwana atà maruw vok à ahəṅ gə kà, gi babay gəga aṅa mabəz atà. Uwaga gədehəṅ gesina kà, kà gi aṅa mabəz atà, ṅgaha atà aṅa mabəlay, amiyaka tekula aṅatà aṅa mazilaw. ²³ Uwana gəfàh uwaga gesina kà, kà gay marabəṅ aṅa mad à huma à gay lela, kà gi aṅa mabəz masik la azladza anik bay.

²⁴ Kasəlaw la dziriga kà, azladza uwana tagor mahoyay, gesina aṅatà tahoyay, ama dza tekula la uwana adàbəza masik uwana tapəh pəra. Kità kà, gòràw mahoyay, kà akul aṅa mabəz masik. ²⁵ Dza uwana asal magor mahoyay kà, say atsətsəh vok ala dagay uwarà dadəṅ, kà masla aṅa mabəz masik. Ama masik uwatà adàbəzal la gudəṅ uwanay la vok, kà adəwisla. Kəla kà, kà aṅami kà, mətsətsəh vok ala kà, kà anu aṅa mabəz masik uwana adəv à gay aw, akəl adəsəl à adi ala aw. ²⁶ Kà uwaga à uwana gədagay la matsək yewdi, kà say à huma à gay kabaw. Kà uwaga à uwana gədagay kà bokuba masla madəf kotəpa uwana azlaḅ afadəy deyday aw. ²⁷ Gəsal vok gulo lela, kà gi aṅa makor vok gulo, kà la marabəṅ makəf gəl à ahəṅ, kà Zəzagəla aṅa magolla gi la lig à gi uwana gəzà gay marabəṅ aṅha à azladza anik aw.

10

Kahamaw gay à vok la azlamazlazlay aw

¹ Azladedə, delga awul à akul à gəl, lakəl aṅa azlababa gami madzidziga uwana tauguzàh la Musa. Zəzagəla adək à atà magudu gudu à gəl gesina, atsakà atà à ama, ṅgaha gesina aṅatà taguwà à uda la mukwà mativga la abà aya. ² Atà gesina aṅatà kà tabəzà batem la magudu gudu, ṅgaha la mukwà mativga la abà. Atà gesina aṅa tahamà gay à vok la Musa. ³ Atà gesina aṅatà tazùw tatak may uwana asà à ahəṅ la slaka Zəzagəla babay. ⁴ Tasəh iyaw uwana akalàh à uda la dzəgla la abà, uwana Zəzagəla avàh à atà dzəgla, uwana Zəzagəla avà à atà kà, kà Yesu Kristu uwana aguwa à huma. ⁵ Bə la uwaga gesina kà, Zəzagəla akweska madəhəṅ aṅatà, kà uwaga à uwana gesina aṅatà tamàts à kəsaf à abà.

⁶ Azlatatak uwaga kà tazlaka anu lakana, kà anu aṅa madəh à adi la mabila mawisiga uwana atà tadəhàhàṅ aw. ⁷ Kasləkawaw azlamazlazlay bokuba uwana azlaanik aṅatà tadəhàhàṅ aw. Wakitə agodə lakəl kà:

✧ **10:1** 10.1 2Musa 13.21-22 ✧ **10:4** 10.4 2Musa 16.35; 17.6

'Azladza tadzà madzay, tazùw tatak, tasàhàh tatak, ngaha tasà à afik kà mahab dəs azlamazlazlay.*

Kamkam, kà ankul kà kasləkawaw azlamazlazlay aw. ⁸ Kadahaw mabila bokuba azlaanik anata, uwana dza dəbow dzik səla gəl anha makər tamatsà à gay la mavakay tekula la tsəh aw. ⁹ Digiya katapaw Sufəl Zəzagəla, bokuba azladza anik anata aw. Atà tamatsàh à matsàh atà anja bebi à abà. ¹⁰ Kaŋoŋuzaw lakəl anja Zəzagəla bokuba azlaanik anata uwana tafahàhàn aw. Malika anja mamətsay azahà atà ala. Akul kà kadahawwan kiya anata aw.

¹¹ Uwana Zəzagəla adahàhà azlatatak uwaga gesina kà, kà azladza anja masəl azlatatak la uwaga la abà, ngaha kà atà anja madàh han̄kəli. Tatsetsər uwaga à wakità à abà, kà atà anja matapanula azlatatak à anu azladza anja zamana uwanay azladəv à gay. ¹² Kà uwaga, dzàw à ahəŋ dzawwa. Dza uwana adatsizlla à ahəŋ kà, say adaha han̄kəli kà masla anja matəf à ahəŋ aw. ¹³ Azlamatərəbay uwana tabəza akul kà, tabəza azladza gesina babay. Ama Zəzagəla, uwana agəfīŋ dziriga anja à afik kà, asak à matərəbay kà matərəb akul la azlatatak uwana la abà, aduwa ndzəda ankul aw. Masla adàvə à akul ndzəda kà mabasiŋ, ngaha kà mas à uda la abà aya babay.

¹⁴ Kà uwaga azladeda gay ləv gulo, hòyàw à azlamazlazlay à ahàl. ¹⁵ Gəpəhay kà akul azladza matsən sləm gə, nərèzàw lakəl ankul à uwana gəpəhay tsi, kà uwana dziri à uwana gəpəhay. ¹⁶ Akul dzùgwàw lakəl anja tatak may anja Sufəl uwana məzuwahay tsi. La mok uwana məzuway la slaka gə, à tatak may anja Sufəl, kasəlaw kà anu la Kristu mədahama gay à vok la aniz tekula la abà aw takay? Mok uwana mətsək kaf ala kà mazuway kà, kasəlaw kà mədaham gay à vok la sləb vok anja Yesu Kristu la abà tekula aw takay? ¹⁷ Kaf kà tekula pəra à uwana anu gesina məzuway, kaf tekula gə uwaga kà apəhla ala kà mədagay tekula, kà uwana məzùw kà kaf tekula uwatà.

¹⁸ Dzùgwàw lakəl anja tsəhay Isərayel dadàn tsi. Takàdàh azlatatak à Zəzagəla kà, azlauwana tapàdàh sləb uwaga kà, atà tekula la Zəzagəla.*

¹⁹ Mana à uwana mafafad бага la gay uwaga la abà ma? Sləb uwana dza akàd à azlamazlazlay la azlamazlazlay ma, tatak dziriga takay? Awan!

²⁰ Ama uwana azlaməna makad tatak uwana tasəl Zəzagəla aw kà, takaday kà à azlamazlazlay, awkà à Zəzagəla aw ama à seteni. Ngaha asa à gi kà kahamaw gay à vok la azlamasəsəfok mawisiga aw. ²¹ Kà uwana kaslawwalla vok anja matsəp gay à masakwa anja Sufəl la abà la anja azlamasəsəfok mawisiga la abà aw. Ngaha babay kaslawwalla vok anja madz madzay la tatak may anja Sufəl Yesu la adi, ngaha kadzaw madzay la anja masəsəfok mawisiga la adi aya babay aw. ²² Awma asa à anu madla ləv à Sufəl Zəzagəla à huɸ takay? Ngaha ma məduwa masla la ndzəda takay?

Madz à ahəŋ kà matsala matekwid à azladza anik aw

²³ Haday, azladza anik la tataka ankul la abà tagod kà: 'Anu la makor gəl la abà kà tatak gesina'. Iyay nəma, ama tatak gesina kà azlaka anu aw pəra. Tagod aya kà: 'Anu la tetəvi kà madàh tatak gesina', ama la azlatatak anik kà, mədàzigəŋla magay la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh aw.

²⁴ Kayahaw kà azlatatak uwana akəsa akul à vok pəra aw, ama yàhàw kà uwana akəsa vok à azladza anik babay suwan.

²⁵ Kəla tatak uwana tadàw ala la kasukwa, bokuba azlasləb kapadaw, kokuda mabək gel à ahəŋ səla la ləv aŋkul la tsəh. ²⁶ Hadəy, bokuba uwana tatsetsèr à wakitə Zəzagəla à abà kà, agòd kà: 'Sufəl Zəzagəla la uwana akor gudəŋ à vok gesina, la azlatatak uwana la abà gesina.'[☆]

²⁷ Baŋa masla madiŋal gəl à vok aw anik, azala akul kà mazuw tatak may la mtəga aŋha kà, zùwàw kəla tatak gesina uwana adəfa à akul à huma à gay, la kokuda manaval lakəl aŋa mabək gəl à ahəŋ səla aŋkul. ²⁸ Ama kəla kà, baŋa dza agod à akul kà, sləb uwanay kà sləb mazlazlay kà, uwaga kà kazuwaw zlà ma aw, kà uwana adapəhakulla, ŋgaha kà kak aŋa makadla gəl à vok, la ləv aŋha la tsəh aw. ²⁹ Madzugway aŋa ləv aŋkul gəgod aw, ama aŋa ləv aŋha. La dziri madzugway aŋa ləv aŋa dza aslala vok aŋa madəh seriya à madzugway aŋa makor gəl aŋa ləv gulo à gəl aw. ³⁰ Baŋa kikay gədagod à Zəzagəla kà tatak may gulo aya ma, kakay dza apəsew gi lakəl aŋa tatak may uwana kikay gəgòd à Zəzagəla gulo aya ma?

³¹ Uwana gəpəh kà kiya uwanay, kadəzuw mana babey mi, kadəsa mana babey mi, kadəfah mana babey mi, dəhəŋ kà la tetəvi uwana sləm aŋa Sufəl Zəzagəla aŋa maday à huma à gay la mazigəŋay pəra. ³² Kadahawwaŋ kà la makad gəl à azladza à vok aw: Adagay zil Yahudiya, adagay zil Yahudiya aw, adagay azlaməna madiŋal gəl à Zəzagəla à vok. ³³ Dahəwwəŋ bokuba uwana gi gəfahəŋ. Gi gədawad vok à uda, kà gi aŋa mawoy uwabeyuwi gesina, gəyàh uwana akəs gi vok aw, say uwana akəs vok à azladza, kà atə aŋa mabəlay.

11

¹ Dzàw à ahəŋ bokuba uwana gədza à ahəŋ, nəfàw gi, bokuba uwana gənəfa Kristu.

Azlazil la azlamis la huma aŋa Zəzagəla

² Azladedə gəzləb akul, kà uwana kadzugwaw lakəl gulo koksikoksi, ŋgaha kà uwana kanəfaw azlatatak uwana gətəpakulla gesina aya. ³ Ama bə la kitə kà, asa à gi kà kasəlaw uwanay: Səlàw kà Kristu kà Sufəl gə aŋa azladza gesina. Zil kà mənŋa aŋa mis, ŋgaha Zəzagəla kà masla kà mənŋa aŋa Kristu. ⁴ Kà uwaga baŋa zil adəv kudə, baŋaw apəha gay Zəzagəla la gəy la aku la maf tatak à gəl gə kà, kiya uwaga kà masla apəsew mənŋa aŋha. ⁵ Kiya uwaga babay baŋa mis adəv kudə baŋaw apəh gay Zəzagəla la gəy la aku la gəl deyday gə kà, apəsew zil aŋha. Apakay kà bokuba masla mafəts gəl à ahəŋ gə. ⁶ Tsa baŋa mis awad nalbət à gəl aw, ma kà mana afəts gəl à ahəŋ pəra aw zlà ma? Ama masl aŋidz aŋa mis la mafəts gəl à ahəŋ kà uwaga kà ziruwi, say awadəh nalbət à gəl. ⁷ Ama zil kà afa tatak à gəl aw, kà uwana masla maftsa vok aŋa Zəzagəla. Masla apəhla mazləbay aŋa Zəzagəla ala, ama mis kà apəhla kà mazləbay aŋa zil aŋha ala suwaŋ. ⁸ Hadəy kà, zil kà asə à uda kà la mis la abə aw, ama mis la uwana, asə à uda la zil la abə. ⁹ Zəzagəla aŋəl zil kà aŋa mis aw, ama aŋəl mis kà aŋa zil.[☆] ¹⁰ Kà uwaga à uwana mis ahad gəl à ahəŋ la nalbət, kà masləkaway zil aŋha, ŋgaha kà azlamalika babay. ¹¹ Amiyaka adagay kiya uwanay kà, kà aŋami uwana mədagay tekula la Sufəl Yesu Kristu kà, məsəl kà mis aslala vok aŋa madz à ahəŋ la aslasl gəl aŋha aw, ŋgaha zil babay aslala vok aŋa madz à ahəŋ la aslasl gəl aŋha babay aw. Say atə səla nna. ¹² Iyay, bokuba uwana mis kà asa à uda kà la zil la abə kà, kiya

[☆] **10:26** 10.26 Mahabay 24.1 [☆] **11:9** 11.9 1Musa 2.18-23

uwaga kà, lakana mis la uwana ayyi zil lagwa, ama atà sèla nna kà tasà à waŋ la slaka Zəzagəla, masla maŋal tatak gesina.

¹³ Nə̀rə̀zà̀w la gəl aŋkul dadàŋ: Baŋa mis adəv kuɗa à Zəzagəla la gày madəv kuɗa la aku la gəl deyday, ma akəsa vok takay? Wùllàw à gi ala tsi!
¹⁴ Bà la madz à ahəŋ la abà kà, ziruwi kà aŋa zil kà masak aŋidz zinjzinja lakəl. ¹⁵ Ama baŋa mis azigənəŋ aŋidz aŋha à gəl kà, uwaga kà tatak dzəba aŋha sèla aw gə. Abəz aŋidz aŋha zinjzinja bokuba tatak mahadla gəl à ahəŋ. ¹⁶ Ama baŋa dza asal mats gay lakəl aŋa uwaga kà, sèlèw kà, anu kà məsəl madz à ahəŋ anik aw, amiyaka azlaməna gay Zəzagəla babay kà tasəl tetəvi anik babay aw.

*Mazuw tatak may aŋa Sufəl Yesu Kristu
 (Mata 26.26-29; Mark 14.22-25; Luka 22.15-20)*

¹⁷ Tatak uwana asa à gi aŋa mapəh à akul kà mazləb anu kagodaw aw. Kà uwana mok uwana kahamaw gay à vok kà aŋa masləkaw Zəzagəla kà, tatak delga kadahawwan aw, ama kadahahawwan kà mawisiga, delga aw, gəgod à akul. ¹⁸ Teraŋa kà, mok uwana kahamahaw gay à vok, kà aŋa masləkaw Zəzagəla kà, katsakahawla gərgər, tagod à gi, uwaga ma dziri ay? Wùllàw à gi ala tsi! ¹⁹ (Duli matsakla agay la tataka aŋkul la abà, ŋgaha kà masəlla ala azlauwana azlaaŋa Sufəl Yesu dziriga) ²⁰ Uwana kamahaw gay à vok kà kazawaw tatak may aŋa Sufəl aw. ²¹ Kà uwana kəla uwabeyuwi aŋkul kà av vok aŋa mazuw aŋha, ŋgaha azlaanik tagod à ahəŋ la may gə, ŋgaha azlaanik aya kà guzu adakad atà zlà, gəgod. ²² Tsa baŋa kiya uwaga kadahawwan, ma kà mana kazawaw tatak may la mtəga aŋkul aw ma? Asa à akul aŋa mapəsew maham à ahəŋ məna madiŋal gəl à vok kəla ay? Awma kà, makəl ziruwi à azlauwana à gəl tatak may aŋatà la ahəŋ aw, kagodaw kəla ay? Mana gəpəh à akul lagwa zlà ma kagodaw ma? Gəzləb akul, kagodaw ay? Awan, gəzləb akul aw!

²³ Aganay matapla uwana Sufəl Yesu atəpgəla, à uwana gətəpakulla: Sufəl Yesu la vəd uwana tatəl kaf à gəl kà mavà y à ahəl aŋa azladza kà, azəb kaf à ahəl, ²⁴ kikay agod à Zəzagəla kà kaf, atsəkà kaf uwaga ala, agod:

'Uwanay kà vok gulo uwana aga matsəkəŋ ala gə kà aŋkul, zùwàw uwaga kà gi aŋa mawul à akul à gəl.'

²⁵ La lig aŋa mazuw tatak may aŋatà la ahəŋ, azəb kətsaw à ahəl, agod: 'Tatak masay uwana la kətsaw uwanay la abà kà, makəs vok slawda mawga la aŋiz gulo, uwana adəsokw à vədah. Kəla kaslà uwana kadəsahaw uwanay kà, kà gi aŋa mawul à akul à gəl.'*

²⁶ Mapəhay aŋa Sufəl Yesu uwanay apəhla ala kà, la kəla kaslà uwana kazuwaw kaf uwanay, la mas tatak masal à gəl uwanay kà, kapəhaw kà gay mamətsay aŋha à azladza, tsərəh à kaslà uwana Sufəl adàwul à waŋ.

²⁷ Kà uwaga kà baŋa dza azuw kaf, ŋgaha as tatak masay à uda la kətsaw aŋa Sufəl Yesu la abà la kokudə, mavəh gəl aŋha ala kà, adəh tsakana à vok aŋa Sufəl Yesu à gəl, ŋgaha à aŋiz aŋha à gəl aya. ²⁸ Kità kà, kəla uwabeyuwi agur gəl aŋha dadàŋ, ŋgaha masla aŋa mazuw kaf, la mas tatak à uda la kətsaw uwaga la abà. ²⁹ Kà uwana baŋa avaha uwaga ala la tatak may deyday gə aw kà, abiy seriya à gəl aŋha la mazuway aŋha la masay aŋha. ³⁰ Kà uwaga à uwana aŋuvaw la tataka aŋkul la abà takələh à vədah, tapakəh magudu, tapakəh azlaməna dūvats ŋgaha aŋuvaw taməts à gay aya bay. ³¹ Baŋa anu məgur gəl gami dadàŋ kà, Zəzagəla adədaha à

* 11:25 11.25 2Musa 24.6-8; Yereimiya 31.31-34

anu seriya à gəl aw. ³² Baña Sufəl Yesu aslèha à anu à vok kà, kà matsatsəh anu ala la tatak uwana la abà kà, seriya aña madəkəs anu kiya aña azladza anik aw.

³³ Kà uwaga azladedə gulo, baña kadàhamaw gay à vok, kà mazuw tatak may aña Sufəl kà, kudàhàw vok kà akul aña magay la ahəŋ gesina. ³⁴ Baña dza la may gə kà, say azuw kaf à hud la mtəga aña, kà maham gay à vok aŋkul aña mabiyakulla seriya aña Zəzagəla à gəl aw.

Kà aña azlagay anik, say baña gədàda à awtəy la uwana, gədədəvəŋ à gay zlà.

12

Mavəy uwana Masasədok Zəzagəla avəy kà madəhla sləray
(Ròm 12.1-11; 1 Korintiya 14.1-25)

¹ Lagwa adagay kà məpəh gay aña mavəy aña Masasədok Zəzagəla. Azladedə gulo, asa à gi kà kasəlaw uwaga lela. ² Azladedə, mok uwana kaləgaw aña madiŋ gəl à Yesu à vok kà, kanəfàhàw azlamazlazlay badaga uwana takòràh akul. ³ Kà uwaga à uwana, asa à gi kà kasəlaw uwaga: Baña Masasədok Zəzagəla adakəs dza kà, dza uwatà kà aslala vok aña magodəy kà: 'Yesu kà matsafla gə!', agodəy aw. Kiya uwaga babay: 'Yesu kà Sufəl Zəzagəla', dza agodəy aw, say baña Masasədok Zəzagəla la masla la abà.

⁴ Aga la ahəŋ azlamavəy anik anik gərgagər aŋuvaw, ama Masasədok tekula la uwana avà à atà tetəvi gesina aŋatà. ⁵ Aga la ahəŋ azlatatak anik anik aŋuvaw, ama Sufəl Yesu tekula, la uwana avà à atà tetəvi aña mavəy uwaga gesina. ⁶ Aga la ahəŋ azlamaslay aña madəh sləray anik anik gərgagər aŋuvaw, ama Zəzagəla kokudə gəl aña la uwana avəy à kəla uwabeyuwi maslay aña sləray uwaga. ⁷ Masasədok apəhla ala kà, aga la kəla uwabeyuwi aŋkul la abà, kà akul aña mazlakla maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la mavəy uwaga. ⁸ Masasədok avəy à dza matsihila, ŋgaha bà la Masasədok uwaga avà à dza anik aya maslay aña mapəhla madzugway aña Zəzagəla ala. ⁹ Kà aña dza anik aya kà, Masasədok avəl ndzəda kà madiŋ gəl à Yesu à vok la dziriga. Ŋgaha avà à dza anik maslay kà mawar azlaməna dūvats ala. ¹⁰ Uwaga avà à azladza anik maslay kà madəh azlanadzipo, à azladza anik aya avà à atà maslay kà mapəh paŋaw aña Zəzagəla, uwana apəh à atà, à azladza anik aya avà à atà maslay kà mabədmə la azlagay anik anik, à azladza anik aya avà à atà maslay kà mapalla godega aña azlagay uwaga ala. ¹¹ Uwaga kà bà Masasədok tekula gə, gə la uwaga à uwana adəh uwaga gesina, masla avà maslay à dza gərgagər bokuba uwana asal.

Maham à ahəŋ mənə madiŋal gəl à vok kà,

aga kà bokuba vok aña dza

¹² Məsəl kà vok aña dza kà tekula, ama azlamanabay la ahəŋ gərgagər. Amiyaka azlamanabay la vok aña dza kà gərgagər ama vok kà tekula pəra. La Kristu bay kà kità. ¹³ Ŋgaha anu azla Yahudiya la azlauwana azla Yahudiya aw, azlamayə baŋaw azladza uwana takor gəl, tadəhà anu batem kà, kà anu aña magay vok tekula la Masasədok tsikaslaga uwaga la abà, ŋgaha Zəzagəla avà à anu maslay la Masasədok tekula uwaga la abà.

¹⁴ Vok kà, aga la manabay tekula pəra aw, ama manabay dəŋ. ¹⁵ Iyay zlahaw kà, asik agodəy kà: 'Gi manabay aña vok à gi aw, kà uwana gi ahəl aw', agodəy, 'Kità kà, gi aña vok aw', bà la uwaga gesina kà masla

manabay aña vok, ndzer. ¹⁶ Zlahaw sləm agod̄ay kà: ‘Gi kà gi yewdi aw, gay gâ la uwaga gëga manabay aña vok aw’, agod̄ay, b̄a la dziriga uwaga ad̄ed̄ gay à sləm à ahəŋ aña magay manabay aña vok aw. ¹⁷ Agayña vok gesina kà naka agay kà yewdi përa, ma naka kakay atsən sləm ma? Ngaha agay, agay kà sləm, përa ma naka kakay azin tatak ma? ¹⁸ Ndzer, Zëzagëla abək azlamanabay à vok à vok bokuba uwana asal. ¹⁹ Agayña vok gesina agay kà manabay tekula përa kà, uwaga kà naka agay vok aw. ²⁰ Ama lagwa kà, azlamanabay anjvaw la vok tekula la vok.

²¹ Kiya uwaga kà, yewdi aslala vok aña magod̄ à ah̄al kà: ‘Gëyah ka aw!’, agod̄al aw. Ngaha takasagël babay aslala vok aña mapəhay uwaga à asik babay aw. ²² Tetuwa kiya uwaga aw! Azlamanabay aña vok, uwana kanəŋ atà, bokuba takësa kà vok aw, kà atà la uwana takësa kà vok ndzer. ²³ Azlamanabay uwana takësa à anu vok aw, mөгod̄ kà, atà la uwana mөfa à atà sləm kayak, manabay ziruwî gâ uwana mөhad̄ atà à ahəŋ la huma yewdi aña azladza kà, məkës atà kà la ah̄al sëla. ²⁴ Azlamanabay uwana takës anu à gël kayak, atà kà mənëkud̄a aña mahad̄ atà à ahəŋ aw. Zëzagëla ahamà gay à vok à vok gesina, avàh à azlamanabay bëzaga maslëkaway gesina. ²⁵ Kà uwana asal kà maŋonjuzay aña magay la ahəŋ la vok aw. Ama kà matsən vok gay aña magay la ahəŋ la tataka azlamanabay aña vok la abà gesina anjatà. ²⁶ Baña manabay tekula azay kà, azlamanabay gesina tazay la slaka gâ. Baña tekula anjatà la marabay la abà, gesina anjatà tarabay la slaka gâ suwan, bay.

²⁷ Akul gesina kà, akul vok aña Kristu, ngaha këla uwabeyuwi ankul kà manabay aña vok uwaga. ²⁸ Kiya uwaga à uwana, Zëzagëla avàh slëray à azladza la maham à ahəŋ mөna gay Zëzagëla. Terəŋa: azlamөna maslëlay, masëla: azlamөna mapəh à atà gay à ah̄al aña Zëzagëla, kà mapàh à azladza, ngaha mamakër anha: azlamөna matapla tatak à azladza anik, la lig la ahəŋ: azlamөna mad̄ah azlanadzipo, ngaha: azlauwana la maslay kà mawar azlamөna d̄uvats ala, ngaha: azlamөna mazlak à azladza anik anik, ngaha: azlauwana tadala azladza anik anik la tetəvi delga la ama, ngaha: azlauwana la maslay kà mapəh azlagay mëlök gâ, uwana azladza anik tasël aw. ²⁹ Gesina anjatà kà azlamөna maslël atà, banaw azlamөna mapəh à atà gay à ah̄al aw, banaw azlamөna matapla à azladza aw. Gesina anjatà kà atà la maslay kà atà aña mad̄ah̄ah azlanadzipo aw, ³⁰ banaw kà mawar azlamөna d̄uvats ala, ngaha la mapəh azlagay mëlök gâ aw, banaw la masàh ala godega aña azlagay uwaga à uda aw. ³¹ Kiya uwaga kà yàhàwànî mavày uwana ad̄uwa vok zlà.

Ama lagonay kà, gëpəhakulla tetəvi uwana ad̄uwa vok gesina.

13

Tatak uwana ad̄uwa vok gesina kà: Masal

¹ Iyay, agayña gësël azlagay gudəŋ aña azladza gesina, amiyaka b̄a aña azlamalika, ngaha mawoy dza gulo la ahəŋ aw kà, kiya uwaga kà gëpaka kà kalkal la mahohumay aña dewdew uwana azay la sləm la abà përa. ² Amiyaka gëdägay la maslay kà maz paŋaw aña Zëzagëla à azladza, amiyaka b̄a gëdäsëlay tatak gesina, gëdäsëlay godega aña nasiri aña Zëzagëla, gëdàd̄in gël à Zëzagëla à vok la tsəhay gâ, uwana gëslala vok aña magod̄ay à gudəŋ: Bëd̄a vok ala la abanay, ama baña gëwoyən azladza anik aw kà, gëdàpaka tatak deyday përa. ³ Gëdävàh azlatatak gulo à uda gesina babay, amiyaka b̄a gël gulo bay kà mabək à gay la akàl, ama

baŋa gəwoyaŋ azladza anik aw kà, makəs vok gulo la ahəŋ aw, gədàpaka tatak deyday.

⁴ Dza uwana la masal, masla abasiŋ azladza anik, masla adfah delga, adfah adi aw, ats zlapay aw, azigəŋ gəl aw. ⁵ Masla masal kà, adfah sləray ziruwi gə aw, masla afa à gəl kà vok aŋha pəra aw, masla ləv aw, apəh gay lakəl aŋa mawisiga aŋa dza aw, la maf dza à ləv aw. ⁶ Masla arabay kà sləray mawisiga aw, ama arabay kà, kà sləray delga. ⁷ Masla uwana la masal kà, abas tatak gesina, madiŋal gəl à vok aŋha, la manewəŋ aŋha, la mabasiŋ aŋha atetuway dikiŋiki aw.

⁸ Masal kà adəv à gay aw, mapəhay aŋa Zəzagəla uwana apəh à azladza à ahəl kà mapah à atà kà, adədəv à gay à baŋa məlo aŋha adəslay. Azlagay gudəŋ aŋa azladza gesina, uwana məpəhay kà, adədəv à gay babay, bə masəl tatak gami uwana məsəl tatak babay kà adəzahla. ⁹ Kà uwana masəlay gami, la mapəhay gami kà uwana məz paŋaw aŋa Zəzagəla uwana apəh à anu à ahəl kà ahən ala babay aw. ¹⁰ Ama mok uwana tatak ahən ala gə adəsa à waŋ kà, tatak uwana ahən ala aw kà, adəziyla gesina.

¹¹ Mok uwana gi bəziga kà, gəpəhəh gay bəzi, gədzəgwəh ŋgaha gənawəhəŋ mabəzi bəzi, ama mok uwana gədagay magolga, gəsək à tatak azlabəza la tsəh ala gesina. ¹² Lagonay kà, mənəŋəŋ kà bokuba fatew uwana la kutərum la abà, mənəŋəŋ la dziriga aw. Ama kaslā adəslay à uwana mədənəŋ Zəzagəla yewdi la yewdi. Lagonay kà, gəsəl kà gəl gə gəl gə pəra, ama la kaslā uwatà kà, gədəsəlay la lela bokuba uwana masla uwana asəl gi babay.

¹³ Lagonay kà, tatak makər uwaga la uwana tagədəŋ à afik: Madiŋal gəl à vok, manewəŋ, ŋgaha masal. Ama masal la uwana aduwa azlatatak anik anik gesina la kaykay.

14

Gay anik lakəl aŋa mavəy aŋa Masasədok Zəzagəla (Rom 12.1-13; 1 Korintiya 12.1-11)

¹ Wədəw vok à uda kà akul aŋa magay la masal, wəyàwwəŋ la ləv tekula! Mavəy uwana Masasədok Zəzagəla avəhà à azladza, kà akul aŋa mabəzal suwaŋ. Uwana wəyàwwəŋ, gəgod à akul, kaykay kà, maslay aŋa mapəhla gay Zəzagəla à azladza uwana Zəzagəla apakullaŋ. ² Masla mapəh gay mələk gə, uwana azladza anik tasəl aw kà, say apəhay kà à Zəzagəla pəra, kà uwana dza asəl gay uwaga aw. La ndzəfa aŋa Masasədok Zəzagəla dza apəh nasiri. ³ Ama dza uwana az paŋaw aŋa Zəzagəla, uwana apəhal kà, azigəŋəŋ kà azladza la madiŋal gəl à vok la abà, kà madzərədəh atà à uda, ŋgaha kà matasləh atà à gay à ahəŋ. ⁴ Dza uwana abadma la azlagay mələk gə, uwana azladza anik tasəl aw, adzərədəŋ kà madiŋal gəl à vok aŋha à uda pəra. Ama dza uwana az paŋaw aŋa Zəzagəla, uwana apəhal kà mapəh à azladza kà, avə ndzəfa à mənə madiŋal gəl à vok la maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla gesina.

⁵ Asa à gi, kà akul gesina kà kavatsaw gay la azlagay mələk gə, uwana azladza anik tasəl aw. Ama uwana gəyahay kaykay aya kà, akul aŋa mabəz maslay aŋa maz paŋaw aŋa Zəzagəla uwana apəh à azladza à ahəl. Haday kà, dza uwana av sayda uwaga kà, uwaga la uwana akəsa vok à dza, uwana asəl azlagay mələk gə, ŋuləm kà say masla mawulla à uda aga la ahəŋ, kà madzərədə azlaməna madiŋal gəl à vok ala. ⁶ Azladedə, gənava akul: La mok uwana gədàda à awtəy à slaka aŋkul, la mana gədəkəs à akul à

vok, à baña gèdàvats gay kà la azlagay mèlok gà uwana azladza tasèlaw ma? Gèdàkès akul à vok aw, say baña gèdàsa akul à uda dziriga aña Zèzagèla, bañaw gèpèhakulla tatak anik anik, bañaw masèlay anik anik, bañaw sayda uwana maβèzal gà la slaka Zèzagèla, bañaw matapla anik anik.

⁷ Dzùgwàw lakèl aña azlatatak matsay kà aña marèzlay tsi, bokuba talakway bañaw niziñ, baña masla matsay la masla madèfay tava kuda aña aw ma kakay dza asèl mahabal à tsèh lela ma? ⁸ Bañaw, baña masla mats mazlazliñ aña guvèl atsay lela aw ma, uwa ada à guvèl uwa? ⁹ Kiya uwaga la slaka añkul babay, baña kapèhaw gay mèlok gà, uwana dza asèl aw, kakay dza atsèn uwana kapèhaw ma? Aña kiya uwaga, kà gay añkul uwana kapèhaw kà, adagay gay deyday bokuba madèfay aña afad. ¹⁰ Aga la ahèñ azlagay gèrgagèr la gudèñ la vok, kèla tsèhay uwala beyli kà la gay aña. ¹¹ Ama baña gètsèna gay uwana dza apèh à gi aw kà, dza uwana apèh à gi gay uwaga kà gèdàpakiñ ala kà, kà dza mèlok gà la slaka gulo, ngaha gi babay gèdàgay mèlok gà la huma aña suwan. ¹² Tsa akul kà, kavàw ndzèda à azlamavày uwaga zlà kà, yàhàw aña magay gorobu kà aña azlauwana tadala maham à ahèñ mèna gay Zèzagèla à huma à gay la madiñal gèl à vok la abà zlà.

¹³ Kà uwaga baña dza la maslay kà mavats gay la azlagay mèlok gà, uwana azladza anik tasèl aw kà, say dza uwaga anav maslay la slaka Zèzagèla, kà mav maslay kà masèlla godega aña azlagay uwaga à uda kèla babay suwan. ¹⁴ Baña gèdèw kuda la gay mèlok gà uwaga kà, lèw gulo adèw kuda ndzer, ama hanjèli gulo adèw kuda aw. ¹⁵ Tsa baña kiya uwaga ma, mana gèdèhèñ zlà ma? Gèdèw kuda la masasèdok gulo, gèhab uwaga kà la hanjèli gulo babay aya. ¹⁶ La kità, baña kadèw kuda à Zèzagèla la masasèdok ma, kakay dza masla matsèbal slèm uwana la maham gay vok añkul la abà, adàslala vok à magodfay: 'Amen!' à madèw kuda aña ma? Kà uwana asèl à uwana kapèhay tetuwa aw. ¹⁷ Amiyaka madèw kuda aña adagay dzèba aña sèla aw babay kà, akèsa la vok aw.

¹⁸ Kikay gègodf à Zèzagèla kà uwana gèduwa akul gesina la masèl gay mèlok gà, uwana azladza anik tatsènañ aw. ¹⁹ Ama la huma maham à ahèñ mèna gay Zèzagèla kà, asa à gi mapàh gay zlo uwana tatsèna, kà gi aña madzadzan azladza anik ala, à kà mapèh gay dèbow dèbow, uwana azladza anik tasèl aw.

²⁰ Azladede, kadzugwaw bokuba akul azlabèza aw, à uwana dzùgwàw bokuba akul azlamagol dza. Kà madfàh mawisiga kà, gèw bokuba azlabèza uwana tasèl madfàh mawisiga aw. ²¹ Agay uwana tatsetsèr à wakità Zèzagèla à abà:

'La azlagay mèlok gà uwaga à uwana gèdàsahla à tsèhay gulo à uda. Ama bà la uwaga kà, tatsiñgèñ la ahàl aw',^{*}

Sufèl Zèzagèla agòdf. ²² Kà uwana mabadma la azlagay mèlok gà kà, adàpakay kà bokuba nadzipo la slaka azladza uwana tadiñal gèl à vok aw, kà atà aña masèlay kà, atà la maham gay à vok la abà, la azlamèna madiñal gèl à vok aw. Ama maz gay Zèzagèla, kà mapèhla pañae aña Zèzagèla ala la slaka aña azlamèna madiñal gèl à vok, ama kà aña azladza gesina suwan babay aw.

²³ Bokuba magodfay kà, maham à ahèñ mèna gay Zèzagèla gesina adahama gay à vok, ngaha gesina aña tadzèka mavats gay kà la azlagay mèlok gà pèra: Baña azladza deydayga, uwana tadiñal gèl à vok aw,

^{*} 14:21 14.21 Yesayya 28.11-12

tada à awtày à maham gay à vok ankul à abà, ngaha tatsen uwaga kà, taneréz akul kà bokuba akul azlakusonju aw, takay? ²⁴ Ama banja kèla uwabeyuwi az sayda anja Zèzagèla, ngaha dza deydayga, uwana masla madijal gèl à vok aw, ada à awtày babay kà, kiya uwaga kà, kèla gay uwana adàtsenənə kà, adàpəhla tsakana anja. Gay uwaga gesina kà, adàkəsəy lakəl. ²⁵ Ngaha madzugway uwana la tsəh ləv anja gesina, adàsa à uda à ufaka ala, ngaha adàwulla à gəl à vədah kà masləkaw Zèzagèla la magoday kà: 'Ndzer, Zèzagèla la ahən la tataka ankul la abà!', agoday.

Uwana akəsa vok la maham gay à vok la abà.

²⁶ Azladedə, mana à uwana gəpəh à akul lagwa ma? Mok uwana kahamaw gay à vok la slaka gə, dza anik azəb mahabay, ahab. Dza anik atapla gay Zèzagèla à azladza anik. Dza anik atsala à atà tatak uwana à uda, Zèzagèla apəhla. Dza anik aya à masla mabadma la azlagay məlok gə, ngaha dza anik atsala godega anja gay uwaga à uda apəhay. Kèla tatak uwana kadahawwanə kà, say agay delga, azlaməna gay Zèzagèla tazigənay la masla kèla. ²⁷ Kà anja azlagay məlok gə kà, səkəw kà azladza səla pəra tapəh, ama dza awulla à uda uwana tapəhay, ngaha la manəf vok lela, aduwa dza makər anja mapəhay aw. ²⁸ Ama banja masla mawulla gay uwaga à uda la ahən aw kà, masla mabadma uwaga adza à ahən titi, apəh uwaga kà la ləv anja la tsəh, atà la Zèzagèla anja pəra. ²⁹ Ama kà anja azlaməna maz panaw anja Zèzagèla, uwana apəh à atà kà, azladza səla banaw makər tapəh gay uwaga, ama say azladza tamədzedənə ala uwana tapəhay. ³⁰ Zlahaw kà, la kaslā uwana dza abadma la uwana, dza anik uwanay abəza gay la slaka Zèzagèla kà, nulem matera adza à ahən dadən. ³¹ Akul gesina kaslawwalla vok anja maz gay anja panaw anja Zèzagèla la manəf vok la tekula tekula, ngaha azlaməna madijal gəl à vok gesina anja masəlay, ngaha madijal gəl à vok anja uwabeyuwi anja mazigənay. ³² Azlaməna mazəh panaw anja Zèzagèla tanənla gəl anjatà la huma anja Masasəfok, uwana Zèzagèla avà à atà. ³³ Zèzagèla kà asal anu mədza à ahən la sehseh la abà aw, ama mədza à ahən la lapiya la abà.

Bokuba uwana adapaka zagèlā à azlaməna madijal gəl à Zèzagèla à vok gesina, ³⁴ kiya uwaga la maham gay à vok ankul la abà babay. Say azlamis tadza à ahən titi, atà la tetəvi kà mavats gay aw, bokuba uwana tatsetsər à wakità mapəhay anja Zèzagèla à abà: Say tasləkaway pəra. ³⁵ Banja asa à atà matsən tatak anik kà, say tanəvəh à zil anjatà la mtəga, kà uwana uwaga kà, ziruwi kà anja mis anja mavats gay la huma maham à ahən mənə madijal gəl à Zèzagèla à vok.

³⁶ Iyay, awma la slaka ankul la uwana gay Zèzagèla asa à uda kagodaw takay? Awma kà ankul pəra à gay uwanay kagodaw ay? ³⁷ Banja dza adzugw kà masla anja magay masla maz sayda anja Zèzagèla, banaw adzugw kà, kà adabəza ndzəda anja Masasəfok Zèzagèla, delga, masla asəlay kà uwanay gətsetser à akul, kà mapəhay anja Sufəl Zèzagèla. ³⁸ Ama banja asəl aw kà, kafaw sləm à masla aya aw.

³⁹ Kiya uwaga azladedə gulo, mawoyən ankul kà aga kà anja maz sayda anja Zèzagèla. Ama kasakawwalla tsəh ala anja mapəh azlagay məlok gə aw. ⁴⁰ Say tatak gesina ada à vok la tetəvi anja, bokuba uwana akəsa vok lela.

15

Mawul à uda anja Kristu

¹ Azladedda gulo, vaw gi tetevi ka gi anja mawulla à akul ala gay marabon uwana à gəl gəzakullan, kakəsaw uwaga, madijal gəl à vok ankul atsizl ka à uwaga à afik. ² La uwaga la uwana kabèlàw, baŋa kakəsawwan bokuba uwana gəzakulan aw ka, madijal gəl à vok ankul apakay ka tatak deyday pəra.

³ Gay uwana aga la gi lakəl ka, gədapəha à akul à vok à abà suwan. Aganay gay uwana gəpəh à akul dadən: Kristu ka aməts ka, ka à ahəl tsakana gami bokuba uwana tatsesèr à wakità à abà.✧ ⁴ Tallà masla, ŋgaha awul à uda la mamətsay la mahənay mamakər, bokuba uwana tatsesèr à wakità Zəzagəla à abà aya.✧ ⁵ Masla apəhla vok à Piyer, ŋgaha à azlaməna matapla kulo gəl anha səla uwatà bay. ⁶ La lig la ahən apəhla vok à azlaməna asik, uwana aduwa dadərmokw zlo. Azlaanik anətà ka atà la ahən tsərəh à lakana, ama azlaanik anətà ka tamatsay. ⁷ La lig anja uwaga la ahən, apəhla vok à Yakuba, ŋgaha à azlaməna matapla gesina.

⁸ Ŋgaha la lig anətà la ahən gesina, apəhgəla vok bay, à gi uwana gəga bokuba bəzi mahənay aw gə. ⁹ Aya gəga matsihila gə anja azlaməna matapla anik uwanay gesina. La dziriga ka, gəsla anja magay masla matapla anha aw, ka uwana gi la uwana gətərəbàhà azlaməna matsalah sləm anja Sufəl Zəzagəla à gay gesina. ¹⁰ Ama la vok mahamay anja Zəzagəla adapakagəla, à dza uwana kanənàwwən lagwa, la vok mahamay anha lakəl gulo ka apakà deyday aw. Gəfahà sləray anjuvaw daduwa à gay anja azlaməna matapla anik gesina, uwaga ka gi gəfahən aw, ama vok mahamay anja Zəzagəla uwana la gi la abà. ¹¹ Adagay gi, adagay atà, anu azlaməna matapla gesina, anu məzà gay marabon bokuba uwana gəpəh à akul, kiya uwana kadinəwwalla gəl à vok babay.

Mawul à uda gami la mamətsay

¹² Aganay maz sayda gami uwana məpəhay. Zəzagəla awulla Yesu à uda la mamətsay. Ŋgaha ma kakay azlaanik ankul tagodəy ka: Azlamazimnekid tadawul à uda aw, tagod ma? ¹³ Baŋa mawul à uda la mamətsay la ahən aw ka, kità ka Yesu Kristu babay ka awul à uda zlà ma aw. ¹⁴ Baŋa Kristu awul à uda aw ka, mapəhay gami babay ka apakà tatak deyday, ŋgaha madijal gəl à vok ankul babay ka deyday suwan. ¹⁵ Uwana azay aduwa uwaga ka, madəh fida gami à Zəzagəla à vok, à uwana məgod ka, awulla Kristu à uda la mamətsay. Hadəy, baŋa azlamazimnekid tawul à uda aw ka, kità ka awulà à uda suwan zlà ma aw. ¹⁶ Ka uwana baŋa azlamamatsay tawul à uda aw ka, kità ka Kristu ka awulà à uda babay aw. ¹⁷ Ka uwana baŋa Kristu awulla à uda aw ka, madijal gəl à vok ankul akəs sləray aw, akul azlamazəhla gə la tsakana ankul la abà, tsərəh à lakana. ¹⁸ Tsa kità ka, azlauwana taməts à madijal gəl à vok à abà babay ka, tazəhla. ¹⁹ Baŋa manewən gami ka lakəl anja Yesu, ka anja sifa uwanay anu la abà lakana ka, kità ka, anu la uwana vok ahama azladza anik uwanay gesina, ka anu.

²⁰ La dziriga ka, Kristu awulà à uda la mamətsay, ka uwaga à uwana azladza gesina tadawul à uda. ²¹ Kiya uwaga à uwana mamətsay asà à wan à gudən à vok ka dza tekula, kiya uwaga babay mawul à uda la ahən ka dza tekula aya suwan. ²² Azladza gesina tamatsay, ka uwana anu tekula la Adama. Gesina anətà tadawul à uda ka maham gay à vok anətà la Yesu suwan. ²³ Ama kəla mana beymi la tetevi anha: Kristu la uwana aga matera anja mawul à uda. La mok uwana adàsa à wan, azlaməna madijal

gəl à vok gesina tadàwul à uda. ²⁴ Kiya uwaga kà, makəđ gəl à ahəŋ adàsa à waŋ: Kristu adàkalah azlandzəda ala la maslay gesina, ŋgaha la azlamaslay aŋa azlaməna məzam aŋa Zəzagəla gesina bay. Ŋgaha adàvə makoray à ahəl aŋa Zəzagəla Baba, ²⁵ kà uwana leri Kristu adàkoray kà say baŋa Zəzagəla adàbək azlaməna məzam à tsəh aŋha dən.✧ ²⁶ Masla məzam makəđ gel à ahəŋ, kà uwana Zəzagəla adàkalah à ahəŋ, kà uwaga kà mamətsay. ²⁷ Kà uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà, tagəđ kà:

'Zəzagəla abək tatak gesina à tsəh asik, kà maf asik à afik aŋha.'✧

Baŋa tagəđ kiya uwanay kà, ndzer kà, Zəzagəla kà aga la tsəh aŋa Kona aŋha aw, kà uwana masla la uwana abək azladza à tsəh asik aŋa Kristu. ²⁸ Baŋa Kona aŋa Zəzagəla adagay masla makoray à azlatatak gesina kà, masla aga la tsəh aŋa Baba aŋha, uwana afəl tatak gesina à ahəl, kiya uwaga kà Zəzagəla Baba adàkoray tatak gesina

²⁹ Dzùgwàw lakəl aŋa azlagay anik tsi. Azladza anik la ahəŋ la maham à ahəŋ aŋkul la abà, uwana tadfahà à atà batem kà aŋa azlamazimnekid uwana tamatsay tsi. La dziriga, baŋa azlamazimnekid tadàwul à uda aw, ma mana madàh batem uwaga akəs vok ma? ³⁰ Anu ma, kà mana mēda à huma à gay koksikoksi la ahəl aŋa mamətsay zlà ma? ³¹ Azladedə gulo, gəzləb akul kà, kà uwana akul la ahəl aŋa Sufəl gami Yesu Kristu, ama gi kà, kəla mavakay gesina kà, gi la kuda mamətsay. ³² La gudəŋ Efesus kà, gəpə slagəla məŋga bokuba map slagəla la azlatatak fəta makəsafərga. Agayŋa gəgay la manewəŋ aŋa mawul à uda aw kà, naka uwaga akəs gi vok aw, haday! Baŋa azlamazimnekid tadàwul à uda aw kà, ŋuləm mənəfa tetəvi uwanay:

'Məzùw, məsà kà uwana lebəŋ kà mamətsay atsa à waŋ.'✧

Gay la gay la abà agəđ.

³³ Kapapataw gəl aŋkul aw, mēdza à ahəŋ la dza mawisiga awis madz à ahəŋ delga aŋkul ala. ³⁴ Wùlāw à waŋ à dziriga à abà bokuba uwana Zəzagəla ayahay, ŋgaha sàkàw à madàh tsakana, gəpəh uwaga kà ziruwī aŋa makəs akul, uwana gəpəh uwanay kà, azladza anik la ahəŋ la tataka aŋkul la abà tasəl Zəzagəla aw.

Vok aŋa azlauwana tawul à uda la mamətsay

³⁵ Zlahaw dza anavay: 'Kakay azlamamatsay tadàwul à uda ma? Vok ma uwala tadàkoray la?' ³⁶ Kayyà, kak la haŋkəli aw! Baŋa kaslək fofulo, ŋgaha fofulo uwatà amətsay dadəŋ, la uwana à uwana atsa à uda. ³⁷ Fofulo uwana kasləkay adagay hi, adagay uwala beyli, kasləka kà fofulo gə pəra, awkà kasləka kà mas à uda gə aw. ³⁸ Ŋgaha Zəzagəla atsalla à uda, av tsəhay à fofulo gesina tsəhay bokuba uwana asal. Kəla fofulo gesina abəza tsəhay vok aŋha.

³⁹ Sləb vok aŋa azlatatak uwana la sifa kà gərgəgər. Vok aŋa azladza kà gərgər la vok aŋa azlatatak fəta, ŋgaha babay vok aŋa azlatatak mahoyay kà gərgər la vok aŋa azlatatak fəta, ŋgaha babay vok aŋa azlatatak mahoyay kà gərgər la aŋa azlakilfi.

⁴⁰ Azlatatak uwana la zagəla la afik la azlauwana la vədah babay la ahəŋ. Mazləbay aŋa azlatatak uwana la zagəla kà gərgər la aŋa azlatatak uwana la vədah babay. ⁴¹ Afats kà la mahəđay aŋha kokudə gəl aŋha, təla babay la aŋha, ŋgaha azlatsetsiliŋ babay la aŋatà, ama azlamahəđay aŋatà kà gərgəgər.

⁴² Kiya uwaga la uwana adapaka vok la azlaməna mawul à uda la mamətsay. Uwana tala kà azinla, ama uwana awùl à uda kà azinla aya aw. ⁴³ Uwana talà kà maŋəratata gə ŋgaha mawisiga. La mok uwana adawul à uda kà la ndzəɗa ŋgaha la mahəɗfay kayak. ⁴⁴ Uwana talà kà vok uwana la sləb vok, ama uwana awùl à uda, kà vok aŋa Masasəɗok. Baŋa sləb vok aŋa vok la ahəŋ, vok aŋa Masasəɗok la ahəŋ babay. ⁴⁵ Kà uwana wakità Zəzagəla agòɗ kà:

'Adama teraŋa, aga la sifa',[☆]

ama Adama masəla, uwaga kà Kristu, aga Masasəɗok uwana avà sifa. ⁴⁶ Uwana aŋa Masasəɗok la uwana atsa vok à waŋ aw, ama aŋa vok. La lig la ahəŋ aŋa Masasəɗok asa à waŋ. ⁴⁷ Adama matera kà, agə maŋalay gə kà la kiriniŋ aŋa kutso, ama Adama masəla kà, asà à ahəŋ kà la zagəla. ⁴⁸ Azladza aŋa vəɗah kà kalkal bokuba Adama, uwana asa à uda la kiriniŋ aŋa kutso la abà. Azladza aŋa zagəla kà, atà kalkal la dza uwana asà à ahəŋ la afik babay suwaŋ. ⁴⁹ Lagwa kà mədebani à vok la dza uwana taŋal la kutso, kiya uwaga bay mədàdebani à vok la dza uwana asà à ahəŋ la zagəla la afik.

⁵⁰ Aganay uwana asa à gi mapəhay azladede: Tatak uwana tadəhəŋ la sləb vok, ŋgaha la aŋiz taslala vok aŋa mad à makoray aŋa Zəzagəla aw, ŋgaha vok uwana amətsay babay, aslala vok aŋa madz à ahəŋ la sifa aw.

⁵¹ Gəpəh à akul nasiri anik: Gesina gami mədàməts à gay aw, ama mədàgohla vok pəra. ⁵² La katskats, la kirim yewdi, à mok uwana mazlazliŋ adətsənaŋ, haday, la mok uwana adətsənaŋ, azlamazimnekid tadəwal à uda kà aŋa sifa la vok, uwana amətsay aya aw. ŋgaha anu uwana la sifa bay mədàbəɗla vok. ⁵³ Bokuba magoɗay kà, vok gami mamətsay gə uwanay, kà adətsokw vok, uwana à abà amətsay aya aw. ⁵⁴ Baŋa uwaga adəpaka vok kiya uwanay kà, gay aŋa masla mapəhal gay ahəl adagəɗ à afik:

'Mamətsay la ahəŋ aya aw, takəɗasl à mamətsay adagay, tsewwa.

⁵⁵ Kak mamətsay aŋala ndzəɗa aŋa uwana la?

Kak mamətsay aŋala ndzəɗa aŋa matsəh gi aŋak uwana ala?'[☆]

⁵⁶ Ndzəɗa aŋa mamətsay kà la tsakana la abà, ŋgaha ndzəɗa aŋa tsakana kà asa à uda, kà la mapəhay la abà. ⁵⁷ Ama mazləbay aga la Zəzagəla uwana avà à anu maɗuwiŋ la Sufəl gami Yesu Kristu.

⁵⁸ Kiya uwaga zlə, azladede gay ləv gulo, tsizlləw à ahəŋ lela lela, rəɗ kagoɗaw aw, fəw gəl à sləray aŋa Sufəl Zəzagəla koksikoksi, kà uwana kasəlaw kà, mabasiŋ aŋkul uwana la Sufəl Zəzagəla la abà kà, adətəɗ à vəɗah deyday aw.

16

Matsatsəh sili

kà mazlakla azlaməna madiŋal gəl à vok la Urusalima

¹ Lagwa kà, gəzalaŋ à gəl gay ŋuv, lakəl aŋa sili uwana mətsatsəh kà aŋa azladede gami la Urusalima: Bokuba uwana gəpəh à azlaməna manəfay la kutso Galatiya bay. ² Kəla ladu gesina, delga, kà kəla uwabeyuwi aŋkul afa sili à fəta à awtəy bokuba uwana asla. Dahəwwaŋ à ahəŋ lela tsəràh à uwana gəɗà à awtəy. Kiya uwaga kà, mədànəkudə aŋa mahamala gay à vok la kaslə uwatə aya aw. ³ Baŋa gəɗàda à awtəy gəɗəsləl azladza aŋkul uwana katsatsamawani atà à Urusalima la wakità la ahəl, kà madla sili

uwana kazlakawla atà. ⁴ Baña mazlakay ankul kà asla kà gi aña maday la gəl gulo kà, mədàday anina pəra zlà.

Manewəŋ aña Pol

⁵ Kà mabəz à slaka ankul kà, gədzugw maguway la Makeduniya dadən, kà manəŋ azladede anik à gay la abatà. ⁶ Zlahaw gədàdzan à ahəŋ la slaka ankul nodede la təla awkusa gesina, kiya uwaga kà, kadàzlakaw gi la tatak uwana gənəkudfa anha gesina, asa à gi maday. ⁷ Gi kà, asa à gi aña madz à ahəŋ la slaka ankul, awkà asa à gi aña manəŋ akul la tetəvi la ama pəra aw. Gədzugw madz à ahəŋ la tataka ankul la abà, à baña asa à Zəzagəla.

⁸ Kəla kà, asa à gi madz à ahəŋ la abanay la Efesus tsərəh à mavakay aña Pentakosta, ✧ ⁹ kà uwana la abanay kà, gəbəzà maslay kà madfəh sləray uwana akəs vok. Bə amiyaka azlaməna məzam la ahəŋ aŋuvaw babay.

¹⁰ Baña Timotawus adàda à awtəy kà, kəsəw masla la ahəl səla, kà masla aña madz à ahəŋ la tataka ankul la abà kokuđa guba. Kà uwana masla babay masla sləray aña Sufəl Zəzagəla bokuba gi. ¹¹ Kamkam, dza apəsew aw, zlakəw tsərəh à uwana adəv mauguzahay anha à gay gesina, ŋgaha kà masla aña mawul à waŋ à slaka gulo la marabay. Gi, la azladede la abanay kà, məkud mas à waŋ anha.

¹² Ama kà aña deda gami Apolos kà, gədàdzərədəŋla kaykay, kà masla la azladede anik aña mad à awtəy à slaka ankul, ama asəl mad à awtəy lagonay aw, say la huma à gay ŋuv, à baña adəbəza kaslà.

Ayyi aña makəf gəl à gay

¹³ Kadzewhal aw, dzəw à ahəŋ la adi lela la madiŋal gəl à vok la abà. Gəw mabələfa la ndzəda. ¹⁴ Uwana kadahawwaŋ gesina kadahawwaŋ kà la masal.

¹⁵ Azladede kasəlaw Estefanas la huđ gəy anha. Atà kà azlaməna madiŋal gəl à vok teraŋa la kutso Akayya. ŋgaha atà tadfəh sləray aña Sufəl Zəzagəla la ləv tekula, kà mazlak azlaməna madiŋal gəl à vok.

¹⁶ Kamkam azladede, gədəv akul kuđa, kà akul aña makəs azlaməna sləray uwaga la ahəl səla. Atà la azladza uwana tadfəh sləray atà nna kasləkawaw atà.

¹⁷ Gi la marabay mənŋa kà mas à waŋ aña Estefanas la Fortunatus, ŋgaha Akayyikus à slaka gulo. Baña gədanəŋ atà, kà bokuba akul gesina ankul la slaka gulo. ¹⁸ Atà tadukwəŋ ləv à ahəŋ, bokuba uwana tadukwakullaŋ à ahəŋ babay. Kəsəw tsəhay dza uwaga la ahəl səla.

¹⁹ Azlaməna madiŋal gəl à vok la makoray aña Asəya gesina 'Ayyi', tagodf à akul. Akilas la Pərəskila, la maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla, uwana tahaməh gay à vok atà nna tadfəhakulla 'Ayyi', la sləm aña Sufəl gami Yesu.

²⁰ Azladede uwana la abanay gesina tadfəhakulla 'Ayyi'.

Dahəhəw vok 'Ayyi', kà akul à akul gesina la mənŋa mənŋa, ŋgaha la ahəl səla.

²¹ Aganay uwana gətsetseray la ahəl gulo à gi Pol, 'Ayyi', gəgodf à akul.

²² Baña dza awoya Sufəl Yesu aw kà, matsafla gə!

Marana tha, (Asal magodfay: Sufəl gami: Sà à waŋ!) ²³ Sufəl Yesu Kristu avà à akul vok mahamay anha.

²⁴ Mawoy akul gulo gesina agay koksikoksi la akul, akul uwana la Yesu Kristu la abà.

MASƏLA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA KORINTIYA Deuxième Lettre de Paul aux Corinthiens

Ayyi

¹ Gi Pol uwana Zəzagəla akəsàni gi, kà gi anja magay masləlay anja Yesu Kristu kà, gi la uwana gətseter wakitə uwanay la ahəl gulo, anu la deda gami Timotawus, à akul mənə gay Zəzagəla uwana la Korintiya, ngaha à azlaməna masla madiḡal gəl à vok anik anik gesina, uwana la kutso Akayya la abà. ² Zəzagəla Baba gami, atə la Sufəl gami Yesu Kristu tapis akul gay à vok la mav à akul lapiya.

Zəzagəla adzərədf anu ala

³ Kikay à Zəzagəla Baba, la Yesu Kristu, Sufəl gami. Masla Baba anja vok mahamay, masla madzərədfəh azladza ala koksikoksi la mataslaha atə ləv ala. ⁴ Amiyaka mədəgay la ngərpa mənḡa la abà kà, masla kà adzərədfəhanula koksikoksi. Kà uwaga à uwana məslala vok anja madzərədfəh azladza anik uwana ala, atə la azlanḡərpa anik anik la abà suwan, mətaslatəla bokuba uwana anu məbəzəl la slaka Zəzagəla. ⁵ Aganay uwana gəpəh à akul: Kristu kà asə ngərpa kà mənḡa, kiya uwaga anu babay kà, məsa ngərpa mənḡa. La kitə kà, Zəzagəla adzərədfəhanula kaykay, kà uwana anu la maham gay à vok la Kristu la abà. ⁶ Baḡa məsa ngərpa kà, kà akul anja madzərədfəh ala, ngaha Zəzagəla anja məbəl akul. Baḡa Zəzagəla adavə à anu mawad vok à uda kà, kà akul anja madzərədfəh vok ala, kà akul anja məbas tsəhay ngərpa uwanay məsay. ⁷ Məsəl ndzer kà, akul la maday kokuda maruw vok à ahən la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh, ngaha mədahama à ngərpa à abà anina la slaka tekula, ama bə la uwaga bay kà, Zəzagəla adzərədfəh akul ala bokuba anu suwan.

⁸ Azladedə, la kitə bay kà, asa à anu kasəlaw lakəl anja tsəhay ngərpa, uwana məsə la kutso Asəya la abà. Ngərpa uwatə kà, azə à anu haday, kà uwaga aga kà bokuba mən dzəḡla la kuda gami, ndzer, uwatə kà mədzugw kà mətəfay la abə aw. ⁹ La abatə mədzugw la ləv gami la tsəh kà mavakay gami adadəv à gay la abanay lakana, məḡodf. Ama uwaga atəp à anu kà, kà anu anja məf madzugway gami à gəl gami à afik aw, ama kà anu anja məf madzugway gami kà à Zəzagəla uwana à afik, masla mawulla azladza à uda la mamətsay. ¹⁰ Kà uwana masla la uwana apəlla à anu ala la zlamtsa anja mamətsay zlazladfaga la abə, ngaha bay kà, masla la uwana adəpəlla anu ala aya gotənan. Ndzer, à masla la uwana adəpəlla anu ala. ¹¹ Akul kà, kadəzlakaw anu kiya uwaga, kà azladza anuvaw tadəv kudə kà anu, kiya uwaga kà, la mok uwana Zəzagəla adatsən madəv kudə uwaga kà: 'Kikay', azladza anuvaw, tadəḡodf, kà vok mahamay anja uwana avə à azladza anuvaw.

Pol abədfəla madzugway anja

¹² Madzugway anja ləv gami az sayda lakəl anja madz à ahən gami la gudən uwanay la vok, agay la ləv tekula la maduwal Yesu, ngaha ma baməraka la tataka ankul la abə zlə ma ay? La dziriga, uwana akəs Zəzagəla à gəl kà, mənəfa masəlay anja dza aw, say vok mahamay anja Zəzagəla uwana azlaka anu. ¹³⁻¹⁴ La haday gə, kà tatak mahadən à ahən

gà la ahəŋ la matsetseray gami la abà aw, uwaga bokuba uwana kadzeŋaw pəra, amiyaka katsənaawwan babay aw kà. Mədzugw kà, la huma la gay kà, kadàtsənaawwan lela gesina, bə uwana katsənaawwan gəl gəl gəl gəl lagonay babay kà. Ama mok uwana Sufəl gami Yesu Kristu adàsa à wan kà, akul kadəsəlaw tatak gesina, ŋgaha kadàrabaw kà anu, bokuba anu uwana mədàrabay kà akul.

¹⁵⁻¹⁶ Haday la teraŋa kà, gəyàh mad à awtày à slaka aŋkul dadəŋ, ŋgaha kà gi aŋa mad à Makeduniya. Mok uwana gədàtsizlla ala la Makeduniya, naka gəwul à slaka aŋkul, kà aŋkul aŋa mazlak gi la mauguzahay gulo la abà, baməraaka la mana beymi gesina, kà maday à kutso Yahudiya. Kiya uwaga kà, naka asik səla gəpis à slaka aŋkul, la abatà kà naka gəzlaka akul kà masəla. Ama gəbəzà à awtày aw. ¹⁷ Mok uwana gədzugw uwaga, ma gədzugw ma la haŋkəli gulo aw takay? Awma la paŋaw deyday, bokuba aŋa azladza gudəŋ à vok pəra takay? Awma 'Iyay', gəgodf tsa 'Awan', tatak? ¹⁸ Ndzer kà, Zəzagəla kà, masla masəlay, masla dziriga. Uwana gəpəh à akul kà, 'Iyay' la baŋaw la 'Awan', gəpəh tatak la paŋaw səla kəla ay. ¹⁹ Yesu Kristu Kona aŋa Zəzagəla uwana məpəhakulla, Silas, Timotawus ŋgaha gi babay kà, 'Iyay', məgodf, baŋaw 'Awan', aw, məgodf aw, say 'Iyay' pəra. ²⁰ Haday gə kà, masla aga 'Iyay', à Yesu uwana agədf à map à ahəŋ aŋa Zəzagəla à afik gesina. Tsa kità kà, la Yesu Kristu la uwana, 'Amen' məgodfay, kà anu aŋa mazləb Zəzagəla. ²¹ Zəzagəla la gəl aŋha la uwana adzərədəhànula la tetəvi aŋa Yesu Kristu la tsəh, ŋgaha adzərədəhakulla babay, masla la gəl aŋha la uwana atsatsàmàni anu, abək anu à fəta à awtày, ²² kà anu magay azlaaŋha. Dadəŋ kà, avà à anu Masasədfok aŋha kà anu masəlay kà masla adàvə à anu azlatatak anik anik gesina à uwana afà à ahəŋ, kà masla aŋa mav à anu.

²³ Baŋa fida la uwana gədehəŋ kà, Zəzagəla la uwana masla masəlay, adaha à gi seriya à gəl, à baŋa fida gəpəhay. Kà mana à uwana gədada à awtày à Korintiya aw mi, kagodaw takay? Kà uwana agayŋa gədada à awtày kà, naka gəbasakullaŋ aw. ²⁴ Kà uwana asa à anu aŋa maf leri à madiŋal gəl à vok aŋkul à gəl aw, ndzer katsizlaw kà à madiŋal gəl à vok à afik haday. Ama asa à anu mədfàh sləray anina kà akul aŋa mabəz namnam la ləv aŋkul la tsəh.

2

¹ Kà uwaga à uwana gəyàh kà mad à awtày à slaka aŋkul, kà matazakulla iyaw tugwi à adi aya aw. ² Baŋa gədatazakulla iyaw tugwi à adi kà, gi babay kà iyaw tugwi adataz à gi à adi suwan, kiya uwaga kà, dza la ahəŋ adadzərədfəla aya aw, kà uwana akul gesina akul la iyaw tugwi la adi. ³ Kà uwaga à uwana gətsetser à akul bokuba uwana gədfahəŋ. Uwana asa à gi mad à awtày à slaka aŋkul la kaslā uwatà, awkà naka iyaw tugwi ataz à gi à adi kà akul. Tsa naka akul la uwana karabaw gi, la dziriga, uwana gəfà madzugway gulo à afik gesina, kà uwana gəsəl kà baŋa gi la marabay la abà kà, akul gesina babay kà akul la marabay la abà. ⁴ Iyay, wakità gulo uwatà kà, gətsetser kà la iyaw tugwi la adi məŋga, la matərəbəy məŋga, ləv aza à gi kaykay. Ama gətsetser kà, kà matazakulla iyaw tugwi à adi aw. Kəla kà, kà akul aŋa masəlay kà gəwoya akul kaykay.

Mamatsiŋ à masla madfàh mawisiga ala

⁵ Baŋa dza abək mazaw la gəl à azladza kà, abək mazaw la gəl kà à gi aw, ama à akul gesina, awma az à azladza anik anik la tataka aŋkul la abà. Ama asa à gi aŋa mapəh uwaga məŋga aw. ⁶ Gay məŋga aŋkul, tafahalla

seriya à gəl kiya uwaga kà diga adagay. ⁷ Lagonay kà, say kamatsawwalla kà taslawla gay à ahəŋ kà ləv aŋa mavalal à gay aw, kà masak tetəvi la tsəh aw. ⁸ Kà uwaga à uwana, kamkam gəgod à akul kà: Pəhəwwalla mawoy vok aŋkul! ⁹ Uwana gətsetser à akul kà, kà akul aŋa masəl dziriga aŋha, kà gi aŋa masəlay à baŋa kakəsaw gay gulo aŋa tetuwa. ¹⁰ Baŋa akul kadamatsawwaŋ à zil uwaga ala kà, gi babay gədàmatsalaŋ ala suwaŋ, -à baŋa gi la gay aŋa mamatsiŋ ala- la dziriga, gəmatsallaŋ ala la dziriga, kà madegolay akul, uwana la huma aŋa Sufəl Yesu Kristu. ¹¹ Kà seteni aŋa makəfasl anu aw, kà uwana məsəl kà, la azladabaray anik anik gesina.

Pol apəh gay lakəl aŋa madz à ahəŋ aŋha la Tərowas

¹² Gətsizlla ala la abatà kà mad à Tərowas, kà maz gay marabəŋ lakəl aŋa Yesu Kristu. Mok uwana gəbəzà à abatà kà, gənəŋəŋ kà Sufəl Yesu adafahgəŋ tetəvi à ahəŋ, kà maz gay marabəŋ. ¹³ Ama la abatà kà, gədzà à ahəŋ la titi aw, kà uwana gəbəzà Titus la abatà aw. Kà uwaga à uwana: 'Mad aŋulo', gəgod à azlaməna madiŋal gəl à vok la abatà, ŋgaha gəhəd à kutso Makeduniya.

Maduwiŋ la Yesu Kristu

¹⁴ Kiya uwaga mazləbay agay la Sufəl Zəzagəla, kà uwana masla adàla anu à maday aŋa maduwiŋ aŋha à abà, ŋgaha kikay kà maham gay à vok gami la Kristu la abà, kà uwaga abək anu à sləray aŋha à abà, kà anu aŋa mapəhla gay lakəl aŋa Kristu ala, la azlaskala gesina. Masəlay aŋha adahən gudəŋ à vok ala bokuba tatak uwana slaslərta azinay. ¹⁵ Mədagay bokuba tatak mazinay gə uwana slaslərta, Kristu adakəd à Zəzagəla. Slaslərta aday à slaka azladza la tetəvi aŋa mabəlay la tsəh, azladza uwana atà la tetəvi aŋa mazila la tsəh gesina. ¹⁶ Kà aŋa azladza uwana Zəzagəla adabəl atà kà, slaslərta uwaga kà delga, tabəzà sifa uwana adəv à gay aw la abà. Ama kà aŋa azladza uwana tazəhla kà, slaslərta uwaga kà delga aw, atsa à atà ala kà mamətsay à waŋ. Lagwa ma uwa à uwana asla kà aŋa sləray uwaga uwa? ¹⁷ Azladza aŋuvaw tanərəz gay Zəzagəla kà bokuba tatak matsakalay, uwana tabəza riba la abà, ama anu kà kiya uwaga aw. Kà uwana Zəzagəla la uwana asləl anu aŋa mapəhay kà la ləv tekula la huma aŋha, kà uwana anu mədahama gay à vok la Kristu la abà.

3

Makəs vok slawda mawga

¹ Lagwa ma mədzəka mazləb gəl gami takay? Awma mənəkudə bokuba azladza anik uwana tapəhakulla wakità aŋa sayda, uwana apəhla dza ala ay, awma məbəz tsəhay gə uwaga la slaka aŋkul dadəŋ takay? ² Akul la gəl aŋkul la uwana kadapakaw azlawakitə sayda gami, uwana matsetseray gə la ləv gami la tsəh, ŋgaha kà azladza gesina aŋa masəl madz à ahəŋ gami gesina la Sufəl la abà. ³ Iyay, uwaga kà adzad ala kà, akul la uwana akul azlawakitə gami, uwana Kristu atsetsər à ləv gami à tsəh, ŋgaha aslèlla anu. Atsetsər uwaga la tatak matsetseray aw, ama la Masasədok aŋa Zəzagəla uwana la sifa. Atsetsər uwaga à akur kəslatsats gə à adi aw, ama à ləv aŋa azladza à tsəh.*

⁴ Məpəh uwaga kà, kà uwana məgədaŋ à afik la huma Zəzagəla kà madegolay Yesu Kristu. ⁵ Haday, kà anu la gəl gami kà, məsla kà madəh sləray uwanay aw, kà uwana maslay gami gesina kà, atsa à waŋ kà la slaka Zəzagəla. ⁶ Kà uwana masla la uwana avà à anu maslay kà mapəhla

* 3:3 3.3 2Musa 24.12

ala makəs vok slawda mawga aṅha ala la slaka gesina. Uwaga agəḍf kà à mapəhay uwana à afik tatsetsèr aw, ama à Masasəḍfok aṅha à afik, kà uwana mapəhay uwana tatsetsèr kà adàla dza kà à mamətsay, ama Masasəḍfok kà adala dza à sifa à abà.

⁷ Uwarà kà, tatsetseràh mapəhay kà à akur kəslatsats gà à adi, la mok uwana adahàhàṅ uwaga kà, azladza tananà mazləbay aṅha kà, uḍaka aṅha à uwana auḍà huḍf adi aṅa Musa ala, kà uḍaka uwatà kà, azla Isərayel taslala vok aṅa manərez huḍf adi aṅha aw, kà uwana aṅərəzl atà à adi. Tekedika kà, uḍaka uwatà asəf aw. Mapəhay kà adàla azladza kà à mamətsay à abà. Baṅa mapəhay uwaga adàla azladza à mamətsay à abà, apəhla à mazləbay mənḡa aṅa Zəzagəla kà à azladza ala, à mok uwana adapəhla vok ala.* ⁸ Adaməraka sləray aṅa Masasəḍfok, uwana adala dza à sifa à abà takay, masla adəpəlla mazləbay uwana ala aḍuwa uwanay gesina. ⁹ Mapəhay kà, asal kà Zəzagəla akəs azladza la seriya. Tsa baṅa tatak uwaga adàla anu à seriya, la uwana apəhanula mazləbay aṅa Zəzagəla, ma adaməraka makəs vok slawda mawga, uwana agəṅ anu dziriga la huma aṅa Zəzagəla ay, apəhanula mazləbay aṅa Zəzagəla, uwana aḍuwa uwana gesina aw takay? ¹⁰ Mazləbay aṅa mapəhay maviya gà kà ndzəḍa aṅha la ahəṅ aya aw, kà uwana mazləbay aṅa mapəhay mawga adapəhla vok ala, uwana aḍuwa aṅa maviyaga. ¹¹ La dziriga kà, makəs vok slawda maviyaga kà, Zəzagəla avà kà aṅa kaslā ṅuv pəra, à uwana apəhla mazləbay aṅha ala. Tsa baṅa kiya uwaga zlà ma, makəs vok slawda mawga, uwana adza à ahəṅ aṅa koksikoksi ma aḍuwan aw ay?

¹² Məpəhay la dazuwaya la huma azladza gesina, kà uwana məfa manewəṅ gami à azlatatak uwanay à afik kà, uwaga kà dziriga. ¹³ Anu kà məḍehəṅ bokuba aṅa Musa, uwana ahadà huḍf adi aṅha à ahəṅ la gabaga, kà azla Isərayel aṅa manəṅ madəv à gay aṅa mawutsəḍfay la huḍf adi aṅha aw. ¹⁴ Bə haṅkəli aṅatà kà aslala vok kà matsənəṅ aw. Baṅa tadzəṅ gay aṅa makəs vok slawda maviyaga kà, gabaga uwatà atsək atà à ama tsərəh à lakana. Uwaga kà, adəv à gay aw, say baṅa tagola vok à slaka Kristu. ¹⁵ Bə tsərəh à lakana babay, baməraka mbaw, uwana tadzəṅ mapəhay aṅa Musa kà, tatsənəṅ aw, kiya gabaga uwatà adzakàhà atà à haṅkəli aṅatà à ama. ¹⁶ Ama baməraka mbaw, baṅa dza apəh gay la ləv ala, atsà à waṅ à slaka Sufəl kà, gabaga uwaga adəv à gay la adi aṅha.* ¹⁷ Kà uwana kà Sufəl Kristu, kà atà tekula la slaka gà, la kətsaw tekula la abà, la Masasəḍfok Zəzagəla. La slaka uwana Masasəḍfok aṅa Sufəl la ahəṅ kà, azladza uwana la abatà kà, atà la makor gəl la abà, awkà azlamayà aya aw. ¹⁸ Hadfay, anu gesina uwana mədiṅ gəl à masla à vok kà, məwadf gabaga uwaga à adi aw. Mənəṅ mazləbay aṅa Sufəl Yesu, ṅgaha mazləbay uwaga abəḍla anu koksikoksi tsərəh à uwana məgay bokuba masla. Sufəl la uwana adàh sləray uwanay la Masasəḍfok aṅha tsikaslaga.

4

Anu kà anu azlagubgub, ama Zəzagəla kà, masla ndzəḍa

¹ Kà uwaga kà məy vok aw, kà uwana la dziriga aṅa vok mahamay aṅha, la uwana avà anu sləray uwanay. ² Məḍakweska sləray à gəl la ziruiwì gà gesina; məḍàh sləray la ḍemḍem, məgola gay Zəzagəla babay aw. Ama məpəhla godega aṅa dziriga aṅha ala, kà kəla uwabeyuwi uwana av ləv aṅha à Zəzagəla kà, adəgəḍf anu à afik. ³ Azladza anik kà, tatsənà gay

* 3:7 3.7 2Musa 34.29 * 3:16 3.16 2Musa 34.34

marabəŋ uwanay məzətəŋ aw. Kiya gabaga atsakà atà à yewdi à ama. Sèlàw kà, uwaga kà, kà aŋa azlauwana la tetəvi aŋa mazila la tsəh. ⁴ Atà kà, seteni sufəl aŋa gudəŋ à vok uwanay, adaguləfàh atà ala la madzugway aŋatà la abà, ŋgaha kà atà aŋa makəs udfaka uwana audəy lakəl aŋatà aw. Udfaka uwaga kà, apəhla kà mazləbay aŋa Kristu ala. La Kristu la abà kà, Zəzagəla apəhla vok ala. ⁵ Məpəhay kà gay aŋa aslasl gəl gami aw, say gay aŋa Yesu Kristu. Masla la uwana Sufəl, anu kà, anu kà azlaməna madəhal à akul sləray, kà madəgolay Yesu Kristu. ⁶ Mok uwana Zəzagəla adəhà gudəŋ à vok kà, agòd kà: “Udfaka apaka vok, aza mələs ala.” Bə Zəzagəla gə la uwaga, asək udfaka aŋha aŋa maudəy la ləv gami la tsəh bay. Udfaka uwaga apəhanula mazləbay aŋa Zəzagəla la huđ adi aŋa Yesu Kristu.

⁷ Anu kà bokuba anu azlamasik abisl deydayga pəra, ama tatak dzəba aŋha səla aw gə uwaga kà, aga la anu la abà. Uwaga apəhla ala kà maslay mənəga, uwaga atsà à waŋ kà la slaka aŋha, awkà la slaka gami aw. ⁸ Məs ŋgərpa anik anik, ama taduw anu aw, gəl akəd anu à vok, ama məbas ləv. ⁹ Azladza tatərəb anu, ama Zəzagəla asakənula à ahəl la tsəh ala aw, tasəpəràh anu la vədəh, ama takədanula aw. ¹⁰ Koksikoksi kà mokfak aŋa mamətsay aŋa Yesu uwana aməts kà, aga la anu la vok, ŋgaha sifa aŋha aŋa mapəhla vok ala la anu la abà la dziriga. ¹¹ La madz à ahəŋ gami la abà gesina kà, anu la zlamtsa aŋa mamətsay aga anu la vok, kà uwana mənəfa Yesu. Vok gami kà guđguđ, ama məmətsay dadəŋ aw, ŋgaha uwaga la uwana apəhla à azladza ala kà, Yesu la ahəŋ la sifa. ¹² Uwaga asal magodəy kà mamətsay aŋa Yesu adəhà sləray la anu la abà, ama sifa aŋha adəh sləray la akul la abà.

¹³ Tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà, agòd kà:

'Gədiŋ gəl à Sufəl Zəzagəla à vok, kà uwaga à uwana gəpəh gay marabəŋ!

Mədiŋ gəl à Zəzagəla à vok babay kà, kità anu babay kà maz gay marabəŋ. ¹⁴ Məsəl kà Zəzagəla awùlla Sufəl Yesu Kristu à uda la mamətsay, adəwulla anu à uda babay, kà uwana mədagay tekula la Yesu. Masla la uwana adəpəhla anu ala la huma aŋa Zəzagəla la gəl aŋha. ¹⁵ Uwaga gesina kà adapaka vok kà aŋkul, ŋgaha vok mahamay aŋa Zəzagəla aŋa məbəz à slaka azladza gesina, ŋgaha kà matugway aŋa azladza aŋa mazala vok à gəl kaykay. Kiya uwaga à uwana, azlauwana 'Kikay', tagodəy à Zəzagəla, tasləkaw masla aŋa mazigəŋay.

Madza à ahəŋ la madinjal gəl à vok la abà

¹⁶ Kà uwaga à uwana madzugway gami aruw vok à ahəŋ aw. Məsəl kà vok gami kà agogolay la ŋuv ŋuv, ama sifa uwana Zəzagəla avà à anu kà, aday kəla mavakay la anu la abà. ¹⁷ La dziriga kà, ŋgərpa uwana lagonay kà, adədəv à gay vərđi anik, uwanay kà aŋa disa pəra. La lig aŋa azlənəgərpa uwaga la ahəŋ kà, adədəh anu à mazləbay mənəga uwana à ahəŋ, uwana adədəv à gay aw kà madəgolay azlənəgərpa uwanay. Mazləbay uwaga kà, aduwa tatak gesina. Baŋa mədzugway lakəl aŋa mazləbay uwatà kà, ŋgərpa kà bokuba tatak deyday la gay yewdi gami. ¹⁸ Məfa madzugway gami à azlatatak aŋa vədəh uwanay à gəl aw, azlatatak uwana mənəŋà atà la vədəh kà, tadədzà à ahəŋ aw, ama azlauwana mənəŋa atà aw kà, atà la uwana tadədzà à ahəŋ aŋa koksikoksi.

5

¹ Məsəl kà, baña gày gami aña lakana, uwana vok kutso adàkal à ahəñ kà, gày gami anik la ahəñ la zagəla uwana Zəzagəla la gəl aña la uwana aña. Gày uwatà kà adàdza à ahəñ aña koksikoksi. ² Mok uwana la gudəñ uwanay la vok kà, məbas vok la madzugway la abà, mətuw à gày gami uwatà à tsəh kà mad à agu la zagəla. ³ Baña mədàbəza vok mawga kà, ɲgaha masasəfok gami auguzahay kokuda sləb vok aw. ⁴ Mok uwana mədza à ahəñ la vok kutso aləg anu la vok kà mətərəbay, məbas vok, kà huma à gay asà à anu vok uwanay aw, ama asà à anu, kà avà à anu vok mawga, ɲgaha kà vok mawga uwaga adugw vok maviyaga à gay. ⁵ Zəzagəla la uwana adàh sləray la anu la abà la gəl aña kà uwaga aña mapak vok kiya uwanay, avà à anu Masasəfok tsikaslağa aña kà mapəh à anu à vok à abà kà, adàdɬah dzəba aña səla aw aña uwana apəh à ahəñ.

⁶ Kà uwaga à uwana, anu məruiw vok à ahəñ aw. Məsəl kà mok uwana anu la sləb vok uwanay la abà dadəñ kà, anu kərkər la Sufəl Zəzagəla. ⁷ Məslala vok aña manəñ masla dadəñ aw, ama məda à huma à gay kà la madɲal gəl à vok. ⁸ Ama mədahənla la mabələfa, ɲgaha asa à anu masak sləb vok uwanay à ahəñ, kà mad à madz à ahəñ nekwa la Zəzagəla. ⁹ Ama teraña dadəñ kà, asà à anu kà məkəsal à gəl, amiyaka mədəgay la abanay amiyaka mədəgay la slaka aña. ¹⁰ Kà uwana uwaga kà leri gami, kà anu aña magay la huma aña Kristu, kà madəhla à anu seriya à gəl, kà kəla uwabeyuwi aña məbəz humà masik aña, lakəl aña uwana adəhəñ gesina, adagay mawisiga, adagay delga, à mok uwana ağa la vok uwanay la abà.

Kristu la uwana asəlla anu vok la Zəzagəla

¹¹ Kà uwaga kà, məhoy guba aña Sufəl Zəzagəla, ɲgaha məyah məbəz azladza à tsəh, la gay dziriga uwanay məzətəñ babay. La paraka kà, Zəzagəla asəl anu, ɲgaha gədzugw kà, bə akul la madzugway aña kul kà, kasəlaw anu babay. ¹² Asà à anu məzləb gəl gami la huma aña kul aw. Asa à anu kà katsənaw godega aña tatak uwana asa à akul masləkawla anu, ɲgaha kà akul aña mawulla à azlauwana tadzidziñ akul, la tatak uwana la vok tanəñəñ la uda gə, awkà uwana la ləv la tsəh aw. ¹³ Uwana anu azlakusonju, kagodaw kà, kà uwana mədavə vok gami à Zəzagəla. Ama anu azlakusonju aw, kà uwana asà à anu mazlak akul pəra. ¹⁴ Kristu apəhanula masal aña, masal uwaga kà lakəl aña sləray gami gesina. La dziriga kà, baña dza aməts kà ahəl aña azladza gesina kà, ¹⁵ gesina aña tətə kà tagahay kà bokuba azlamamatsay gə. Aməts kà, kə aña tətə, kiya uwaga atə takor sifa la gəl aña tətə aya aw. Ama tadza à ahəñ la sifa kə, kə ahəl aña, aməts babay kə aña tətə, awul à uda la mamətsay bay kə aña tətə.

¹⁶ Tsa baña kiya uwanay kə, məkəsənə dza makasay la manərəzay huɬ adi aya zlə ma aw. Uwarə kə, məpakə Kristu ala kə kiya uwaga, ama lagonay kə, mədəhəñ kiya uwatə aya aw. ¹⁷ Baña dza la Kristu la abà kə, adapakay maña lay mawga, madəhəñ maviyaga adada à lig, dèwdèw tatak adapaka mawga. ¹⁸ Tatak uwaga gesina kə, atsə à wañ kə la slaka Zəzagəla, uwana asəlla anu vok la Kristu la abà la masla. Avà à anu sləray à ahəl, kə anu aña madla à azladza anik à masəlla atə vok à abà la masla. ¹⁹ Bokuba magodəy kə: Zəzagəla asləl Kristu à wañ, kə masəlla anu à vok, anu azladza gesina, la masla. Atugw tsakana aña tətə aya aw. Afə anu sləray matsidəyga uwanay à ahəl kə maziñ à azladza.

²⁰ Kà uwaga à uwana mēdapakah azlamēna maslōlay aṅa Kristu. Zēzagēla azāl azladza la magoy la paṅaw gami la awtày. Kamkam, mēdēv akul kufda, la slēm aṅa Yesu Kristu: ‘Kēsàw makēs vok slawda, uwana Zēzagēla adēhēṅ la akul!’ ²¹ Kristu kà adāhāṅ tsakana tetuwa aw. Ama Zēzagēla adūkwla tsakana gami à gəl gesina, kà anu aṅa mabēz vok mahamay la maham gay à vok la Kristu, la uwana Zēzagēla agēṅ anu azladziriga.

6

Slēray aṅa Pol

¹ Iyay, anu kà anu azlamēna madāh slēray la Zēzagēla, lagwa kà mēgodf à akul kà: ‘Kabēzàw vok mahamay aṅa Zēzagēla, ama dāhāw haṅkēli kà uwaga aṅa matēfa kà akul aw.’ ² Tatsetsēr à wakitā Zēzagēla à abà, agòdf à tsēhay aṅha kà:

‘Mok uwana kaslā adaslay kà, gi aṅa madāh delga à azladza kà, gētsēb à ka slēm,

ṅgaha la mok uwana kaslā asla kà, mabēl azladza kà gēzlak à ka.’^{*}

Azladeda, lagonay la uwana kaslā uwana asà à Zēzagēla kà madāha à anu delga, lagonay la uwana asal mabēl azladza.

³ Asa à anu kà dza atsēdf gay à slēray gami à tsēh aw, kà uwaga à uwana mēdfāh haṅkēli, kà anu aṅa mēdfēf gay à madiṅal gəl à vok aṅa dza à ahēṅ aw. ⁴ Ama la tatak la abà gesina kà, mēpēhla ala, kà anu azlamēna slēray aṅa Zēzagēla. Mēdāgay la matērēbay la abà, mēdāgay la mazaw la gəl la abà amiyaka azlaṅgēpa tadūw à anu bay kà, mēbasinṅ kiya uwaga pēra. ⁵ Azladza taslahahanula, tawats anu à daṅay, tamaham à anu azladza à gəl. Slēray babay kà adūwa anu, vērdi anik babay kà mēdzehahal aw, mēbaza tetēvi kà mazuw tatak may babay aw. ⁶ Mapēhla uwaga ala, kà anu azlamēna madāh slēray aṅa Zēzagēla la lēv tekula, mēsēl dziriga, anu azlamēna mabasinṅ, anu azlahayhay. La mazlakay aṅa Masasēdok tsikasлага kà, mēwōy azladza anik la lēv tekula. ⁷ La maz sayda dziriga, Zēzagēla avà à anu ndzēda aṅha. Maday lela gami kà bokuba kazlaṅa guvēl, uwana mēpalla guvēl la huma azlamēna mēzam gami, kà mahēlla à ahēṅ. ⁸ Azladza anik taslōkaw anu, ṅgaha azlaanik tapēsew anu babay. Tapēh gay delga lakēl gami, ṅgaha tapēh mawisiga babay aya. Azladza anik tanērēz anu bokuba anu azlamēna fida, bamēraka dziriga mēpēhay. ⁹ Tanērēz anu kà bokuba tasēl anu aw, ama la dziriga kà, tasēl anu. Tanērēz anu bokuba anu azlamazimnekid, ama anu la sifa. Taslāhāhanula, ama taslala vok aṅa makāfanula aw. ¹⁰ Amiyaka mēdagay la mazaw la gəl la abà mēṅga kà, mēda à huma à gay la marabay. Mēkor tatak mēṅga la gudēṅ uwanay la vok aw, ama aṅuvaw mēpak azladza ala kà azlagorobu la tetēvi aṅa Zēzagēla la tsēh. Haday kà, bokuba mēkor tatak aw, ama tatak gesina kà, anu mēkoray la huma aṅa Zēzagēla.

¹¹ Akul azla Korintiya, mēpēh à akul uwanay, kà bā la paraka, tatak la ahēṅ mēhadfaṅ à ahēṅ la tsēh lēv gami aw. ¹² Anu kà mēwōy akul la lēv tekula, ama akul la uwana kawōyaw anu aw. ¹³ Gēpēh à akul gay bokuba akul azlabēza gulo: Dāhāwnēṅ bokuba uwana mēdfāhakullaṅ suwaṅ, pōkwāw lēv aṅkul la paraka.

Mēham gay à vok la azladza à uda aw

^{*} 6:2 6.2 Yesayya 49.8

¹⁴ Azladza, uwana tasəl Zəzagəla aw kà, kahamaw à sləray à abà akul nna aw, maham gay à vok uwaga kà akəsa vok aw. Kakay dziriga aham gay à vok la mawisiga ma? Kakay ufaka aham gay à vok la mələs ma?

¹⁵ Kakay azla Kristu la seteni taslala vok aña matsən vok gay la slaka gə ma? Tsa baña kità ma, kakay masla madiñal gəl à vok, atsən vok gay la dza uwana adiñal gəl à vok aw ma? ¹⁶ Mana ma à uwana aham gay à mən gəy Zəzagəla, uwana la sifa à vok, la gəy mazlazlay ma? La dziriga kà, anu kà, anu azlaməñ gəy aña Zəzagəla. Kà uwana Zəzagəla agòd:

'Gədàdza à ahəñ la tataka aña tətà la abà, gədàgay la atà, gədàgay Zəzagəla aña tətà, tadàgay azladza gulo.'*

¹⁷ Kà uwaga à uwana Sufəl Zəzagəla agòd à azladza aña:

'Sàw à uda la tataka aña tətà la abà, kadzaw à ahəñ akul la atà nna aw. Katapaw ahəl à tatak àlàhga aña tətà, uwana à vok tadehəñ aw, kiya uwaga kà, gədəkəs akul.

¹⁸ Gədàpaka Baba aña kul, akul babay kadàpakaw azlakohana gulo la azladəgam gulo.'*

Kiya uwaga à uwana Zəzagəla uwana asla à tatak gesina à vok, agòd à atà.

7

¹ Azlamanalay gulo, Zəzagəla apəh à anu tatak uwanay à ahəñ gesina, kà uwaga kà, məgà gəl gami sətaka, məbəd tatak uwana à uda, adəhànula àlàh à vok. Madzugway gami la abà kà say məgay kà azlasətaka aña ndzer, kà uwana məsləkaw Zəzagəla.

Marabay la mazaw la gəl aña Pol

² Wòyàw anu la ləv tekula. Kà uwana mədàdàh à mawisiga à dza anik aña kul à vok aw, mədàtsla matekwid à dza anik aña kul aw, ñgaha kà mədàpapat tekula aña kul à bada à abà babay aw. ³ Uwana gəpəh kiya uwaga kà, kà mapuwakulla gudzi à gəl kà makəlakulla ziruwì à gəl, kagodəw aw. Awan, bokuba uwana gəgòd à akul kà, məwoy akul kà aña waw. Tatak la ahəñ avahanula anina aw. Mədàmətsay, mədàgay la sifa kà anu la slaka gə. ⁴ Gənwà akul manaway aw, gi la marabay mənğa kà akul. Gədasa ñgərpa mənğa, ama ləv adaval gi à gay aw, bà la uwaga bay kà, gi la marabay mənğa.

⁵ Uwana asa à gi mapəhay kà, amiyaka mok uwana mədabəza à Makeduniya kà, məbəza kaslà kà anu aña maduw ləv aw. Məgagamàh la azlanğərpa anik anik uwana tabəzà anu la azlaslaka gesina. Azladza tadzàh kà magazlay, ñgaha vok gami bay kà adzà à ahəñ la huyuk huyuk, guba akàs anu. ⁶ Ama Zəzagəla uwana ataslàh gay à azladza uwana à ahəñ, gəl adàkad atà à vok kà atàsl anu ləv à ahəñ la mas à wan aña Titus. ⁷ Mas à wan aña pəra atàsl anu gay à ahəñ aw, ama masla la uwana apəh à anu gay madzərədàhla aña kul. Masla la uwana apəh à gi kà katàwàw gi à tsəh kà manəñəñ gi babay, ñgaha bay kà kadzikwàw mādəhəñ aña kul uwana uwarà, kawàdàw vok à uda, kà mazlak gi babay, uwaga la uwana arəb gi kaykay.

⁸ Gəsəl kà, wakità gulo uwana gətsetsər à akul kà, abək à akul mazaw la gəl la dziriga, naka gədzugway nəma. Ama, dægəd à uwali gəgòd aw, kà uwana gəsəl kà gəbək à akul mazaw la gəl la wakità uwatà, kà aña kaslà ñuv. ⁹ Ama lagonay kà, gi la marabay la abà, kà uwana gətsetsər à akul wakità uwaga, gərabay kà, kà uwana gəbək à akul mazaw à gəl

* 6:16 6.16 3Musa 26.12 * 6:18 6.18 2 Samuyel 7.14; Yesayya 43.6; 52.11

aw, gərabay kà, kà uwana katùwàw lakəl aña madəhəŋ mawisiga aŋkul, ŋgaha kà kadapəhaw gay la ləv ala. Mazawla gəl aŋkul kà, apakà kà mawoyəŋ aña Zəzagəla, kà akul aña mapəh gay la ləv ala, kiya uwaga kà wakità gami adəhakulla mawisiga à vok aw. ¹⁰ Kà uwana baña anu la mazaw la gəl uwana la abà, asà à Zəzagəla kà, mazaw la gəl uwaga kà adàla anu à mapəh gay la ləv ala à abà, kiya uwaga kà Zəzagəla atəfà dza la tsakana uwana la abà adəhəŋ. Tsəhay mazaw la gəl uwaga kà, aza anu aw, ama tsəhay mazaw la gəl aña azladza gudəŋ à vok uwanay kà adala dza à mamətsay la huma yewdi aña Zəzagəla. ¹¹ Nəŋàw uwana Zəzagəla adəhəŋ la mazaw la gəl aŋkul tsi. Nəŋàw maβədfəla vok aŋkul tsi, nəŋàw maval vok aŋkul la madzugway aŋkul tsi. Lagonay kà, asa à akul mapəhla ala kà kakwesaw kà mawisiga aŋkul kà, kapakəhàw vok ləv à gəl kà akul à akul. Guba adakəs akul kà azlatatak uwana adapaka vok lakəl aña uwana naka abəzà akul. Asa à akul manəŋəŋ gi la iyaw tugwi aya, kavàw vok aŋkul kà madəhəŋ uwana asa à Zəzagəla, ŋgaha kadəhàw seriya à mawisiga à gəl, ŋgaha kapəhàwla ala kà kadapallaw ahəl aŋkul la mawisiga la abà.

¹² Gətsetser wakità uwanay kà, kà dza uwana adəhà tsakana, baŋaw kà aña masla madəh tsakana magay aw. Ama gətsetser uwanay kà, kà masləhakulla sləm ala, kà mapəhla masəlay aŋkul ala kà kawadəw vok à uda la huma Zəzagəla kà aŋami. ¹³ Kà uwaga à uwana madəhəŋ akul adzərədfànula.

Iyay, uwana adzərədfànula kaykay kà uwaga pəra aw. Məràb kaykay kà la manəŋ Titus, uwana agà la marabay, kà uwana akul gesina kà kadzərədfàwla ləv ala. ¹⁴ Gətsà zlapay lakəl aŋkul la huma aŋha, akul babay kà kakəlàw à gi ziruwi à gəl aw. Uwana məpəh à akul gesina kà dziriga. Kiya uwaga tatak uwana gətsàlla zlapay la huma aña Titus kà, agà dziriga, apakà vok kiya uwaga. ¹⁵ Mok uwana adà à awtày à slaka aŋkul kà, kakəsàw masla la ahəl səla, kasləkəwàw gesina aŋkul, kakəsàw gay aŋha. Baña adzugway lakəl aña uwaga kà, mawoy akul aŋha kà azalà vok à gəl. ¹⁶ Gi la marabay kà akul kà, kà uwana gənwà akul manaway aw.

8

Mav sili aña azlaməna madiŋal gəl à vok la Urusalima

¹ Azladedə, asa à anu mapəhakulla vok mahamay aña Zəzagəla uwana apakà vok la slaka azladza la kutso Makeduniya. ² Madiŋal gəl à vok aŋatà kà adzəkà vok kà la matap atà aña azlaŋgərpa la afik məŋga, ama bə la uwaga bay kà, tagà la marabay məŋga məŋga, baməraka takor tatak aw babay kà tahamà gay à tatak à vok məŋga. ³ La dziriga kà, tavà bokuba uwana taslala vok. Uwana tavà kà, aduwà à vok; kà uwana tavà kà, kà la mawoyəŋ aŋatà. ⁴ Kamkam tagòd à anu, tadəv à anu kudə kà atà aña maβəz tetəvi aña mad maham gay à vok aña mazlakay à abà babay kà aña azlaməna madiŋ gəl à Zəzagəla à vok, la kutso Yahudiya. ⁵ Tatak uwana tahàməla gay à vok kà, aduwà madzugway gami uwana mədzuŋw. Terəŋa dadəŋ kà tavà vok aŋatà à Sufəl Yesu, ŋgaha takəs kà anu aña maham gay à vok babay, uwana Zəzagəla ayəh babay. ⁶ Kà uwaga à uwana mədzərədfà Titus ala kà maf sləm à sləray uwaga, adzəkà la tataka aŋkul la abà, lagwa masla adadəv sləray uwaga à gay la tataka aŋkul à sləray dzəβa aŋha səla aw uwaga. ⁷ Akul kà kagaw azlagorobu la azlatatak gesina la abà, akul la madiŋal gəl à vok, la maslay aña azlagay anik anik, la maslay la mawad

vok à uda, ngaha la mawoy anu ankul. Asa à anu kà, kà kagaw azlagorobu la sləray uwanay la abà babay.

⁸ Gəpəh à akul uwanay kà, bokuba la leri aw, ama la gay mawad vok à uda anja azladza anik, la uwana asa à gi: Magur sətaka anja masal ankul. ⁹ Kasəlaw vok mahamay anja Sufəl gami Yesu Kristu. Masla kà gorobu, ama akəs magay kudə kà akul. Uwana adəhà, uwaga apakà gəl anja ala, kà masla kudə kà, kà akul anja magay azlagorobu la madijal gəl à vok la abà gesina.

¹⁰ İyay, uwanay gəpəh à akul kà madzugway anja gəl gulo, koksi kà kagaw azlateranə la sləray anja sili uwaga la abà, lagonay kà. hənəw sləray gə uwana ala. ¹¹ Dahəwwəŋ la marabay uwana kadzaw kəla, bokuba uwana kawadaw vok à uda la madzəka, kiya uwaga babay kà wədəw vok à uda kà madəvla à gay, vəw bokuba uwana ndzəda ankul aslay. ¹² Baŋa kawadaw vok ala kà anja mav tatak à Zəzagəla la marabay kà, Zəzagəla akəs mavəy ankul la ahəl səla, bokuba uwana kakoraw kà mavəy. Ama baŋa tatak la ahəŋ aw kà, Zəzagəla kà asəl.

¹³ Ama asa à gi anja magodəy kà, kapakahaw azlaməna kudə magay aw, ngaha azladza anja mabəz gəl gəgod aw. Ama asa à gi kà kagaw kalkal gesina. ¹⁴ La kaslə uwanay kà, azlayla vok kazlakaw atə la kudə anjatə la abà. La huma la gay kà, baŋa kadənanawkudə suwəŋ kà, tadəzlak akul. Kiya uwaga la uwana kadəgaw tekula la slaka gə. ¹⁵ Uwaga kà kalkal la uwana tatsetsər à wakitə à abà:

'Dza uwana ahəmla gay à vok mənəga kà, aduwə vok aw, ngaha dza uwana ahəmla gay à vok ŋuv babay kà aslal.'[☆]
tatsetsər.

Titus la azlaslagama anja

¹⁶ Kikay, məgod à Zəzagəla uwana avə mabəlafə à Titus kà mazlak akul, bokuba uwana məyəh bay. ¹⁷ Titus akəs manavay gami kà mawulay à slaka ankul. Ama kà uwaga pəra aw, kà mawad vok à uda anja à uwana akəs mawulay à slaka ankul la gəl anja. ¹⁸ Məsləl à awtəy, atə la deda anik à uwana azlaməna madijal gəl à vok tasəl gesina, kà uwana az gay marabəŋ la tetəvi anja, ¹⁹ kà uwaga pəra uwana məsləl à awtəy aw, ama maham à ahəŋ mənə madijal gəl à vok la uwana akəsəni masla, kà masla anja mauguzahay anina, la kaslə uwana mədala sili uwanay à Yahudiya. Sləray delga uwaga adəpəhla mazləbay anja Sufəl Zəzagəla ala, ngaha adəpəhla ala kà məwoya azladza hadəy.

²⁰ Hadəy kà, sili uwana tavə à anu à ahəl kà mənəga, say məfal sləm kà azladza anja matsəd anu gay à tsəh lakəl anja, la madz à ahəŋ gami la abə babay aw. ²¹ Asa à anu madəhəŋ kà uwana delga la huma anja Sufəl Zəzagəla, ngaha la huma anja azladza gesina babay.

²² Məsləl atə deda anik à tsəh aya. Masla kà mədagur mawad vok à uda anja asik dəŋ, ngaha mənəŋəŋ kà masla kà azlaka dza. Lagonay kà, asal mazlak akul aya babay, kà uwana aflu kà gəl à ahəŋ la akul. ²³ Titus kà, masla kà manalay gulo la sləray la abə, kà masla anja mazlak akul. Ama azladza anik səla uwanay tanəfa Titus à awtəy kà, maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la uwana tasləl atə à awtəy, kà uwana baŋa azladza tanərež sləray ankul kà, tazləb Zəzagəla la Yesu Kristu. ²⁴ Pəhəw atə ala mawoy atə ankul la ləv tekula, ngaha maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla tasləl atə à awtəy anja magədəŋ à afik ndzer, ngaha kà atə anja masəlay kà azlayla anu mats zlapay la akul la afik, kà uwana məpəh dziriga.

[☆] 8:15 8.15 2Musa 16.18

9

Zəzagəla awoya dza uwana avà la ləv tekula.

¹ La madzugway gulo la bà kà, gay la ahəŋ aŋa matsetser akul lakəl aŋa mazlakay, uwana tazlakla azlaməna madiŋal gəl à vok la kutso Yahudiya aya aw, kà uwana kasəlaw uwaga gesina. ² Gəsəl kà, akul la gəl aŋkul babay kà, asà à akul mazlak atà. Lakəl aŋkul la uwana gəts zlapay la huma azlaməna Makeduniya, la magod' à atà: Azladedə la gudəŋ uwana la kutso Akayya kà, tadəh vok à ahəŋ kà dagay koxsi, kà mazlak azlaməna madiŋal gəl à vok la Yahudiya. Mawad' vok à uda aŋkul uwaga, kà atsənà azladza ala kaykay la tataka aŋatà la abà aya. ³ Lagonay bay kà, gəsləl azladedə makər uwaga à awtày, kà maham gay à tatak à vok, bokuba uwana: 'Dahàwwàŋ', gəgod' à azladza anik, kà atà aŋa mədàbəza à awtày kà, kà tatak uwana gətsà zlapay lakəl aŋha kà adəpaka vok. ⁴ Agayŋa azlaməna Makeduniya tanəfa gi à awtày, ŋgaha məbəza akul à vok kà kadəfahaw vok à ahəŋ aw kà naka aŋidz ahama anu à gəl la huma aŋatà, kà uwana məgod' kà mənawa akul manaway aw, tadəh vok à ahəŋ, məgod' kaykayga, ma kakay adəpaka vok la akul ma? Akul babay kà aŋidz adəhama à akul à gəl. ⁵ Gədzügw dziriga kà, azladedə uwaga tatsa vok à awtày à slaka aŋkul, kà tatak gesina uwana à ahəŋ tavà la ləv tekula. ŋgaha kà, la mok uwana mədàda à awtày tatak uwaga adəfah vok à ahəŋ lela, kà bà la dziri kà mavày la ləv tekula aŋa dza, awkà la leri aw.

⁶ Gəpəhakulla la gay la gay la abà uwanay: Dza uwana asləkay ŋuv yewdi kà, adətsəfay babay kà ŋuv yewdi, ama dza uwana asləkay mənŋa kà, adətsəfay mənŋa babay. ⁷ Tsa baŋa kiya uwaga kà, dza avà bokuba uwana ləv aŋha arab kà mavày. Vəw la ləv tekula awkà la leri aw, kà uwana Zəzagəla arabay lakəl aŋa dza, uwana avà la marabay, ŋgaha la ləv tekula. ⁸ Zəzagəla la maslay kà mav à akul tatak gesina, kà akul aŋa maβəz kəla tatak, uwana kanawkuɖa aŋha gesina, ŋgaha atəm akul à ahəl aya aŋa madəhla sləray dzəba aŋha səla aw gə kiya uwanay. ⁹ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Dza delga av tatak à azlaməna kuɖa la ləv tekula. Mawoy dza aŋha kà, aga la ahəŋ koksikoksi.'*

¹⁰ Zəzagəla la uwana masla mav fofulo à masla masləkay, ŋgaha la tatak may aŋa madzadzarla akul. Adavà à akul fofulo gesina uwana kanəwkuɖa aŋha, ahənəŋ kà fofulo masigla, ŋgaha masəl dza aŋkul aŋa magay mənŋa. ¹¹ Adəpis akul gay à vok la tatak gesina la abà kà masəl dza aŋkul, ŋgaha azladza aŋuvaw aŋa 'Kikay', kà magod' à Zəzagəla, kà sili uwanay kafəw anu à ahəl, mədala. ¹² Ndzer, mavày aŋkul uwanay kà, adəzlaka azladza aŋuvaw la sləray aŋa Zəzagəla la abà. Ama uwana aduwa uwaga kà, 'Kikay', azladza aŋuvaw tadəgod' à Zəzagəla. ¹³ Kà uwana mavày uwanay kà, adəpəhla madz à ahəŋ dziriga aŋkul ala, kiya uwaga kà, azladza tadəsləkaw Sufəl Zəzagəla, kà uwana kakəsaw mapəhay aŋa gay marabəŋ aŋa Yesu Kristu, ŋgaha tadəsləkaway aya kà masəl dza aŋkul, uwana katsakaw tatak la slaka gə la azladza gesina. ¹⁴ La mok uwana tadənəŋ vok mahamay aŋa Zəzagəla adəgay mənŋa lakəl aŋkul kà, tadədəv kuɖa kà aŋkul, ŋgaha tadəwoy akul mənŋa. ¹⁵ Lakəl aŋa uwanay gesina kà, 'Kikay', məgod' à Zəzagəla kà mavày aŋha, uwana aduwa vok gesina.

* 9:9 9.9 Mahabay 112.9

10

Gay uwana Pol awulla

à azlamèna matsəd gay à mapəhay aŋha à tsəh

¹ Gi Pol la uwana asa à gi mapəh à akul gay aŋa aslasl gəl gulo lagwa, azladza anik kà: ‘Gi tələm̄ma à baŋa gi la tataka aŋatà la abà’, tagodf, ama: ‘Gi dzaŋdzaŋ’, tagodf, ‘A baŋa gi kərkər la atà.’ Kamkam gədəv à akul kuɗa la sləm aŋa Yesu Kristu à masla uwana tələm̄ma, ŋgaha dziriga. ² Kamkam bəɗfawla madzugway aŋkul kadàfaw gi leri à gəl, kà gi aŋa madəpəhla à akul ala ndzəɗa gulo à baŋa gədàda à awtày à slaka aŋkul aw. Kà uwana aŋuvaw azladza la slaka aŋkul tagodf kà, gədàh sləray kà bokuba aŋa dza uwana asəl Zəzagəla aw, tasəl kà, gəsla kà mapəhatàla ndzəɗa gulo nəma. ³ La dziri kà, anu kà anu azladza asik nəma pəra, ama məpay kiya aŋa azladza asik aw, say la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh. ⁴ Kà uwana kazlaŋa guvəl uwana məpala guvəl kà aŋa sləb vok aw. Ama kazlaŋa guvəl aŋa Zəzagəla, uwana la ndzəɗa. La masla la uwana məba-zlähla azlazlagam uwana à ahəŋ, azlaməna mazam aŋa Zəzagəla tahàɗàh vok à abà, ŋgaha la azlamadzugway fidaga aŋa azladza gesina. ⁵ Uwana dza atsalla zlapay lakəl aŋa matsihila aŋa Zəzagəla kà, mədàkwəŋ à ahəŋ gesina, mədàtsərkwah azlamadzugway mawisiga aŋa azladza gesina aŋa makəs gay aŋa Kristu. ⁶ Anu kà mədàɗfah vok à ahəŋ kà matsərkwah azlauwana takəs gay aw, à baŋa akul kà akul azlaməna makəs dziriga aŋa Zəzagəla.

⁷ Nərəzàw dadəŋ tsi. Baŋa dza afa gəl aŋha à azladza aŋa Kristu à adi kà, say adzugway lela kəla zlà, kà uwana anu babay kà, anu azladza aŋa Kristu. ⁸ Ndzer, kà uwana zirui akəs gi aw, gədats zlapay la Sufəl Yesu Kristu kà, kà uwana masla la uwana avà à gi ndzəɗa, kà madla akul à huma à gay la madiŋal gəl à vok la abà, awkà kà mazàhakulla aw. ⁹ Ama asa à gi kà kadzugwaw kà gətəw akul la wakità gulo aw, ¹⁰ kà uwana azladza aŋuvaw tagodf kà, wakità aŋa Pol kà zlazladfa ŋgaha dzaŋdzaŋ. Ama baŋa gəl masla la tataka gami la abà kà, arùw vok à ahəŋ, asəl mapəh gay aw. ¹¹ Dza uwana adzugwaw kiya uwaga kà, aganay à uwana gəpəhal: Tatak gesina uwana gətsetsèr à akul kà, gədəpəh à akul aya, à mok uwana gədəgay la tataka aŋkul la abà.

¹² La dziriga kà, məslala vok aŋa magazlèla gəl gami la azlaməna mazigən gəl aŋatà, uwana tagur gəl aŋatà kà la aslasl gəl aŋatà aw, uwana tagur gəl aŋatà kà la aslasl gəl aŋatà kà azlakusonju. ¹³ Ama anu kà, məts zlapay kiya uwaga aw, anu kà məɗuw makwi uwana Zəzagəla akədəv à anu à ahəŋ aw. Abəzla anu à slaka aŋkul la gay marabəŋ aŋa Yesu Kristu, uwaga la uwana makwi aŋa sləray gami. ¹⁴ Baŋa kità kà, məɗuwla makwi aw, kà uwana la dziriga məbəzàwəŋ kà la tetəvi aŋa gay marabəŋ lakəl aŋa Yesu Kristu. ¹⁵ Ama anu kà, məts zlapay lakəl aŋa azladza anik uwana tadzəkà aw, kà uwana uwaga kà gay gami aw. Ama kəla kà, madzugway gami kà, kadàw à huma à gay la madiŋal gəl à Yesu à vok la abà, ŋgaha kà sləray gami, uwana la tataka aŋkul la abà aŋa mad à huma à gay, la makwi gami uwana la abà Zəzagəla akədəv à anu à ahəŋ babay. ¹⁶ Zlahaw la huma la gay kà, mədàbəza tetəvi kà maz gay marabəŋ à kutso anik, uwana la abà kərkər la akul. Uwaga kà məslala vok aŋa mats zlapay la slaka uwatà aw, kà uwana slaka uwatà adagay guf aŋa dza anik.

¹⁷ Ama bokuba uwanay à uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Baŋa dza asal mats zlapay kà, atsa zlapay kà la azlatatak uwana Sufəl adfahàŋ kəla.'☆

¹⁸ Iyay ndzer kà, dza agay masəlay gə la huma aŋa Sufəl kà, kà uwana Zəzagəla awoyà masla, awkà la mazləb gəl aŋha la gəl aŋha aw.

11

Pol la azlaməna matapla fida gə

¹ Lagwa kà, asa à gi kà basəwgeŋ, kavàw à gi tetəvi gəbadma ŋuv makusonju kusonju gulo uwatà. La kità kà, kamkam basəwgeŋ. ² Maŋor aza à gi lakəl aŋa akul, azlauwana tavavàr akul bokuba uwana azà à Zəzagəla, kà uwana gədadfa akul mawda à ahəŋ la Kristu, ŋgaha asa à gi kà kadzaw à ahəŋ la sətaka, kà gi aŋa mapəhla akul ala, kiya dahalay uwana tavà à zil sətaka. ³ Gi la guba vok la abà, kà uwana gədzugway lakəl aŋkul, kà dza aŋa marəhla akul à uda, kà masak à Yesu Kristu la tsəh ala aw. Dzùgwàw lakəl aŋa uwana bebi asà à waŋ arəhèla Hawwa à uda la demdem aŋha tsi. ⁴ Baŋa masla matapla fida gə anik asà à waŋ à slaka aŋkul, kà mapəhakulla Yesu anik, gərgər la uwana məzəkuləŋ, ayyà kagodaw. Ama masasəfok uwana apəhay kà uwaga kà, masasəfok Zəzagəla uwana kabəzəwwal uwarà aw, ŋgaha babay kà, azàŋ kà gay marabəŋ uwana kadinəwwal gəl à vok aw. Ama bà la uwaga kà katsəbàwwal sləm!

⁵ La madzugway aŋkul la abà kà, dza uwanay kà: 'Məŋ dza' kagodaw, ndzer. Ama la dziriga kà, aduwa gi aw. ⁶ Iyay, zlahaw kà gəsəl mabadma kiya aŋha aw. Ama kà aŋa dza haŋkəliga kà, gi la haŋkəli, kà uwana asik dəŋ dəŋ, gədapəh à akul uwaga la dazuwaya.

⁷ Dagay uwarà, mok uwana gəzəkulla gay marabəŋ aŋa Zəzagəla kà, gənəv akul tatak bà ŋuv babay aw. Gəzīgənà gəl aw, kà uwana asa à gi kà akul kazīgənəw, gəgodf. ŋgaha ma uwaga ma, gədfahəŋ ma mawisiga takay? ⁸ Mok uwana gədfəh sləray la tataka aŋkul la abà kà, gəbazà à tatak uwana gənukudfa aŋha la slaka aŋa azladza gudəŋ anik ndzer, gədalà atà à kudfa à abà kà akul. ⁹ Mok uwana gi anina la abà gə kà, gəfə mahanay à dza anik aŋkul à gəl aw, kà uwana azladedə mənə madiŋal gəl à vok dagay la Makeduniya tanaŋəh à gi à adi la kudfa gulo la abà, kà uwana asà à gi maf à akul mahanay à gəl aw, bà tsərəh à huma à gay babay kà, asà à gi tetuwa aw. ¹⁰ La dziriga kà, gəgodf à akul kà, gi la madəf gay ləv, kà uwana gəfə tatak aŋkul à gay, aŋkul uwana la kutso Akayya tetuwa aw. La dziriga kà, fida gəpəh aw, kà uwana Kristu la gi la abà ŋgaha masla kà fida aw. ¹¹ Kà mana à uwana apəh uwaga mi kagodaw takay? Kà uwana gəwoya akul aw, kagodaw ay? Awaŋ! Zəzagəla kà asəl kà, gəwoya akul la ləv tekula.

¹² Lagonay kà, gəda à huma à gay la madəhəŋ kiya uwaga, kà maham aŋidz à azlaməna matapla fida gə uwaga à gəl, uwana asa à atà mazəb à anu humà ala, la mazləb gəl aŋatà, ŋgaha kà atà aŋa masəlay kà sləray gami kà gərgər la aŋatà. ¹³ Kà uwana atà kà, azlaməna masləlay dziriga aw, azlaməna fida, ŋgaha azlademdem uwana tapəkəh gəl aŋatà ala bokuba azlaməna masləlay dziriga aŋa Kristu. ¹⁴ Uwaga kà nadzipo aw, kà uwana seteni babay kà, apaka gəl aŋha ala kà malika aŋa udfaka. ¹⁵ Uwaga kà, apaka tatak maval anu ləv à gay aw, à baŋa azlaməna sləray aŋha tagodəy kà: 'Anu azlaməna masləlay dziriga'. Ama la vudf makədf gəl à ahəŋ kà, tadəbəza seriya kəla aŋa sləray aŋatà uwana tadfahəŋ.

☆ 10:17 10.17 Yereimiya 9.24

Pol adəf gay ləv kà ngərpa aŋha

¹⁶ Bə gotənaŋ gəpəhay aya, asa à gi kà dza aŋa manərəz gi bokuba gi kusoŋu aw. Ama baŋa asa à akul kà aŋa mapəgəla kiya kusoŋu, kità zlə kà, fəw à gi à ahəŋ bokuba gi kusoŋu, kà gi aŋa mats zlapay makusoŋu kusoŋu suwaŋ zlə. ¹⁷ La dziriga kà, uwana gəpəh la abanay kà, mapəhay aŋa Sufəl aw. Baŋa gədəkəs mats zlapay, gəbadma makusoŋu kusoŋu zlə. ¹⁸ Tsa azladza aŋuvaw tats zlapay kà azlatatak uwana la gudəŋ uwanay la vok kà, tsa kətə gi babay kà, gəts zlapay suwaŋ kiya aŋatà. ¹⁹ 'Anu kà anu azlaməna haŋkəli', kagodəw, kà uwaga à uwana kabasawwaŋ azlakusoŋu aw ay! ²⁰ Iyay, akul kà kakəsaw kà azladza tafa à akul asik à gəl, bokuba akul azlamayà, tazaw akul à gay tsərəh à aslasl adi, takad à akul demdem à gəl, tapəsew akul ŋgaha tadafa à akul ahəl à gəl, tatərəb akul. ²¹ Haday, la dziriga kà, aŋidz ahama gi à gəl kà mapəhay kiya uwaga, ndzer kà, gi guɓguɓ.

Ama lagonay kà, tsa aŋidz aham azladza à gəl aŋa mapəhay makusoŋu kusoŋu aw, kà gi babay kà, kità gədəpəhay suwaŋ. ²² Tadayay azla Ibəranəŋkowen, gi babay kà bə gi atə, tadaday azla Isərayel, gi babay bə gi atə aya, tadaday mayyi à tsəh ala aŋa Abəraham, gi babay kà bə gi mayyi à tsəh ala aŋha suwaŋ, ŋgaha ma taduwa gi ma la mana zlə ma? ²³ 'Anu azlaməna sləray aŋa Yesu Kristu', tagod. Gi babay kà, gədəh sləray aŋha bay, gədəh sləray uwaga la maduwa atə aya. Iyay, uwaga gəpəhay kà, kamkam bokuba gəl à gi la vok aya aw. Ama ndzer kà, gədəhà sləray daduwa à atə zewk à zewk, tadaw gi à daŋay daduwa à atə. Tazlabəh gi daduwa à atə, mamətsay kà gi gəuzuzəhla kà la gay gəl ahəl. ²⁴ Asik zlo azlamasiga aŋa azla Yahudiya taslahgəla la kurpi, kəla maslahgəla kà, tapəs gi la kurpi dzik makər gəl aŋha ladəga, ladəga.* ²⁵ Asik makər azla Rom tazləb gi la azəva. Tatsəh gi la akur kà makəd gi asik tekula. Asik makər kəslah iyaw aguwaŋgəla à gəl à abə aya. Asik tekula gəvək à iyaw à abə gəhən à abə. ²⁶ La mauguzahay gulo uwana la abə, aŋuvaw kà gəsəh ŋgərpa la azlamukwə la abə, la ahəl aŋa azlaməna gəna, la ahəl aŋa azlatsəhay anik anik, amiyaka bə la ahəl aŋa tsəhay gulo babay. Gəsəh ŋgərpa la azlaslaka gesina, la azlahud gudəŋ gesina la abə, ŋgaha la ahəl aŋa azlauwana: 'Anu azladedə aŋak', tagod à gi, ama kà aŋa gay gə. ²⁷ Gədəhəh sləray dəgdəgga tsərəh à uwana naka gəməts à abə, bə madzəhal babay kà, gədzəhəhəl aw. Gəbəz tatak may la tatak masay aw, zwek à zwek gəkəs nəlay, anasl akədəh gi, kà uwana gəgəh la vok deyday. ²⁸ Nodəgi kà, azlatatak anik anik la ahəŋ babay kà, gəslala vok aŋa matugw uwaga à uda aya aw. Ama tatak tekula la ahəŋ atərəb gi kəla mavakay: Gi la madzugway la abə kà lakəl aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok la kəla maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla, kà masla gə. ²⁹ Magay guɓguɓ aŋa dza kà, apəgəla kà guɓguɓ suwaŋ. Baŋa dza atəd à tsakana à abə kà, ləv aza à gi mənəga.

³⁰ Azlayla vok kà gəts zlapay, ama kəla kà, gəts zlapay kà lakəl aŋa tatak uwana apəhla guɓguɓ gulo ala. ³¹ La haday kà, Zəzagəla Baba aŋa Sufəl gami Yesu Kristu asəl kà gədəh fida aw, mazləbəy agay kà la masla koksikoksi. ³² Mok uwana gi la Damas kà, lawan aŋa mənə sufəl Aretas, abək azladza à gay gamagəy aŋa hud gudəŋ gesina, kà atə aŋa makəs gi. ³³ Ama la abatə kà, azladedə anik tafə gi à takosə à abə, tadzilə gi à ahəŋ la gəl zlagam uwana takəsəla gay à hud gudəŋ à adi. Kiya uwaga la uwana gətəf la ahəl aŋatə.

* 11:24 11.24 5Musa 25.3

12

Uwana Sufël Zëzagëla apëhla à Pol la masesinay

¹ Amiyaka bà akësa vok la slaka azladza aw, babay kà say gëts zlapay kà mapëhay lakël aña tatak uwana Sufël apëhgëla ngaha la azlauwana masesinay apëh à gi gesina. ² Gësël masla madiñal gël à vok anik uwana la Kristu la abà, dagay uwatà kà adadàh mavay kulo gël aña ufađ, masla kà ahàđ à zagëla mamakër matsekakadafay gè uwatà à afik. (Adà à afik ma la slëb vok kà, à bi masesinay përa asasinla à mënğa kà, gësël aw, say Zëzagëla kokudfa gël aña përa asël) ³ La dziriga kà, dza uwatà kà ahàđ kà à slaka mazlëbay uwana à abà la slaka Zëzagëla. (Bi la slëb vok à uwana Sufël adala masla à abà kà, gësël aw, masla masël uwaga kà say Zëzagëla përa) ⁴ La abatà la uwana atsanà azlagay nasiriga, uwana azladza taslala vok aña mađëđal à tsëh aw, uwaga kà tetëvi la ahëñ kà aña dza la slëb vok aña mapëhay babay aw. ⁵ Lakël aña dza uwatà la uwana gëts zlapay, awkà la ndzëđfa aña gël gulo aw. Kiya uwaga la uwana kà, gëpëhla guđguđ gulo ala. ⁶ Baña asa à gi mats zlapay aw, gëhël à ahëñ kà uwaga, kà uwana asa à gi kà, dza aslëkaw gi lakël aña tatak uwana anëñàñ la uwana atsënàñ la slaka gulo aw.

⁷ Naka azlayla gi gëtsa zlapay, kà uwana Zëzagëla apëh à gi azlatatak dzëba aña sëla aw gè añuvaw. Kiya uwaga babay kà avà à gi tatak anik aya, uwana azà à gi, kà gi aña magay zlapay aw. Tatak uwaga kà Zëzagëla agölla la ahàl aña seteni kà matsähla gi yës kà gi aña magay zlapay aw. ⁸ Asik makër gëđëv kudfa à Sufël Zëzagëla lakël aña đuvats uwaga, kà masla aña mapëlgëla la uwaga la abà. ⁹ Ama masla awülgëla agòđ: 'Vok mahamay gulo kà diga kà añağ gesina. Mok uwana kak guđguđ kà, ndzëđfa gulo adahà slëray la kak la abà.' Lagonay kà, gi la marabay kà mabas guđguđ gulo kà uwana ndzëđfa aña Kristu la gi la abà. ¹⁰ Kà uwaga à uwana, gëvalàh à zagëla lakël aña guđguđ gulo, amiyaka azladza tatsëk à gi magodahay à gël, tatërëb gi babay kà, gëbasin kà Kristu. Baña azlamatërëbay anik la mazaw la gël tawàđh gi à ahëñ kà, la mok uwatà la uwana gëbëza ndzëđfa.

Madzugway aña Pol lakël aña azla Korintiya

¹¹ La dziriga kà, gëpëh kà gay makusonju kusonju, ama akul la uwana kafaw gi gasa à gël aña mapëhay kiya uwaga. Kà uwana naka akul la uwana katsàw zlëbàw gi, amiyaka bà gëdagay tatak aw, babay kà azlamëna maslëlay mawga uwaga kà tadüw gi la magay nëma aw. ¹² Slëray uwana apëhla ala kà gi maslëlay kà, adahàhà vok la tataka añkul la abà, gëpëhakulla la mabasin uwana akëđ gël à ahëñ aw, gëđahàhà azlanadzipo la azlatsëhay tatak anik anik, uwana la ndzëđfa gesina la huma añkul. ¹³ Awma tatak anik la ahëñ gëđahàñ à azlamëna masla gay Zëzagëla anik, masla gëđahakullàñ aw takay? 'Vàw gi tatak', gëgod à akul magay aw: 'Basàwğëñ kamkam!'

¹⁴ Lagwa kà, gëzlàdà à awtày à slaka añkul ka mamakër adagay. Baña gëdàdà à awtày kà, gëdàfa à akul mahanay à gël aw. Akul la uwana gëyàh akul awkà sili añkul aw. La hadafay gè kà, azlabëza la uwana tadzadzar baba aw, ama baba la uwana adzadzar azlabëza. ¹⁵ Gi kà la marabay, gëv à tatak uwana gëkoray gesina, adagay aslasl gël gulo babay, kà gi aña mazlak akul. Lagwa ma katetuwaw mawoy gi, à kà uwana gëwoya akul kaykay takay?

¹⁶ Gəfa à akul mahanay à gəl aw gadzewi la abà aw. Zlahaw kà, dza gə agodf à akul kà, gədfahàkulla demdem à vok, la mabəz akul à tsəh, la dabaray agodfay kà, hadfay zlà ma aw. ¹⁷ Azladza gulo uwana gəslàlah atà à awtày ma, tazawàh akul à uda kəla ay? ¹⁸ Gəsləl Titus la azladedda anik à slaka ankul. Lagwa ma, Titus la uwana azùw akul à uda zlà ma ay? Tsa, gəgodf kà, anu səla kà mədfàh sləray kà tekula, madzugway la manəfay gami kà tsa tekula ma, kakay zlà ma aw gə ma?

¹⁹ Zlahaw dagay uwarà kà akul la madzugway uwaga, 'Asa à anu matsadf gəl gami ala la huma ankul', kagodfaw. Awan! Kiya uwaga aw. Məpəh uwaga kà la dziriga anja Zəzagəla, kà uwana anu azlaanja Kristu. Azladedda gami, uwana məwoya akul uwaga gesina kà, kà uwana asa à anu kazigənwaw la madijal gəl à vok la abà. ²⁰ Guba aza à gi kà, kà mok uwana gədàda à awtày à slaka akul babay, kadənənjaw gi bokuba uwana kayahaw babay kəla. Guba aza à gi, kà mabəz akul à gəl la magazlay, la manor, la mapak ləv, la matsən vok a gay aw, la azlagay wadzaw wadzawga, la azlakaskas, la azlazlapay nğaha la azlamasàh gəl anik anik la abà gesina, à uwana asa à gi aw. ²¹ Banja gədàda à awtày kà, asa à gi kà Zəzagəla gulo awulgəla gəl à vədfah, kà gi anja matuway lakəl anja azlaməna madz à ahən la tsakana la abà, kà uwana, la hadfay gə kà, tapəh gay la ləv ala aw. Tasak tatak mawisiga la tsəh ala aw, tadfàh mabila la dèwdèw tatak mawisiga.

13

Gay makədf gəl à ahən, la Ayyi

¹ Mamakər anja la uwaga gəda à awtày à slaka ankul. Iyay, bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà kà:

'Kəla dza uwana apuw gudzi kà, say agay la azlaməna sayda səla banjaw makər.'^{*}

² Gay anja mapəh à azladza uwana à vok à abà tadfahən tsakana la tataka ankul la abà, nğaha azlamatəm à ahən gə gesina kà, gəpəh à akul bokuba uwana gəpəh à akul dagay la madzəka à mok, uwana gəgə la slaka akul kà masəla. Banja gədàda à awtày kà, gədədfaha à atə seriya à gəl la paraka.

³ Kiya uwaga kadəbəzaw sayda uwana kayahaw. Kasəlaw kà Kristu apəh gay la gi la abà təga aw uwa. Nğaha səlèw kà, Kristu uwana adfàh sləray la tataka ankul la abà kà, guɓguɓ aw, ama apəhla maslay anja ala la akul la abà. ⁴ La mok uwana tatatəsl à ahəf à adi kà, la mok uwatə kà, agə guɓguɓ. Ama lagwa kà, aga la ahən la sifa kà ndzədfa anja Zəzagəla. Kà maham gay à vok gami la Kristu, anu bay kà anu azlaguɓguɓ, ama kà maslay anja kà anu la sifa bay, nğaha la mok uwana mədàda à awtày la slaka ankul kà, mədədfah sləray la maslay anja Zəzagəla.

⁵ Lagonay kà gürəw gəl ankul dən zlà. Akul la madijal gəl à vok la abà nəma ay? Say kasəlaw uwaga la aslasl gəl ankul: Kasəlaw ma, Yesu Kristu ma aga la akul la abà nəma ay? Tsa banja kitə aw kà, kazawla. ⁶ Ama la hadfay kà, banja akul kagədfawwan afik kà kadijaw gəl à Yesu à vok kà, gəsəl la dziriga kà, kadəsəlaw kà anu azlaməna masləlay anja Kristu hadfay. ⁷ Mədəv kudfa à Zəzagəla kà akul anja madfàh mawisiga aw. 'Ama məyah magədf dziriga gami à afik pəra', kagodfaw aw. Awan, ama kəla kà, asa à anu kadahawwan kà say uwana akəs à vok pəra, amiyaka məsla kà madfàh delga babay aw. ⁸ Anu kà məslala vok anja matsak dziriga anja Zəzagəla à ama aw, say mədza à ahən kà, kà ahəl anja pəra. ⁹ Anu kà,

^{*} 13:1 13.1 5Musa 17.6; 19.15

anu la marabay à baŋa anu azlaguɓguɓ, ŋgaha akul la ndzɔɔa. Kà uwaga à uwana mɛdɔv kuɔa à Zɛzagɛla, kà masla aŋa mapakakulla kà azlazil.
¹⁰ Wakità uwanay gɛtsetser kà, la mok uwana gɛlɛg mabɛz à slaka aŋkul dadàŋ. Kà uwana baŋa gɛdàda à awtày kà, asa à gi aŋa matsɛtsɛhakulla la gay dzaŋdzaŋga aw. Kà uwana Sufɛl Zɛzagɛla avà à gi ndzɔɔa aŋha kà makalàhla akul à vɔɔah aw, ama say kà matsizilla akul ala pɛra.

Ayyi

¹¹ Iyay zlà azladede, lagonay kà: ‘Dzàw à ahɛŋ wurwur zlà’, gɛgɔɔf à akul. ‘Gàw azlamahanay gà la tetɔvi aŋa Zɛzagɛla la tsɛh, kɛsàw gay gulo uwana gɛpɛh à akul, tsɛnàw vok gay, dzàw à ahɛŋ la lapiya la abà, kà Zɛzagɛla uwana awoya dza, ŋgaha avàh lapiya, adza à ahɛŋ la akul la abà aŋa tsɛràh à awtày!’

¹² Dahàw vok ‘Ayyi’, kà akul à akul, la lɔv tekula! ‘Ayyi!’ azlamɛna madɛŋal gɛl à vok la abanay gesina tagɔɔf à akul.

¹³ Vok mahamay aŋa Sufɛl gami Yesu Kristu, la masal aŋa Zɛzagɛla, ŋgaha la maham gay à vok aŋa Masasɔɔok Zɛzagɛla agay la akul gesina.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA GALATIYA Lettre de Paul aux Galates

¹ Wakità uwanay asa à uda kà la ahàl gulo à gi Pol, maslèlay aña Yesu Kristu. Dza asik taslèl gi aw. Zèzagèla Baba, uwana awùlla Yesu Kristu à uda la mamètsay, la Yesu Kristu la gèl aña, la uwana taslèl gi. ² Gi la azladede uwana la abanay gesina, 'Ayyi', mēgōf à akul, akul azlamèna masla madīnal gèl à vok la kutso Galatiya gesina. ³ Zèzagèla Baba gami, la Sufèl Yesu Kristu tavà à akul vok mahamay, la lapiya. ⁴ Yesu Kristu avà sifa aña kà tsakana gami, ñgaha kà Zèzagèla aña mamatsinèjla. Kà tatak mawisiga aña gudèj à vok uwanay aña magay la ndzèda lakèl gami aw. Adahàj kiya uwana asa à Baba Zèzagèla kà madèhèj. ⁵ Mazlèbay agay la Zèzagèla aña koksikoksi. Amen.

Gay marabèj anik la ahèj aw

⁶ Kà kadàw gi gèl à vok. Zèzagèla azalà akul la vok mahamay, kà akul aña magay azlaaña. Ama katskats kasàkàw uwaga la tsèh ala, kanèfaw tetèvi anik uwana: 'Delga kà la uwatà', kagōfaw. ⁷ La dziriga kà, tetèvi delga anik la ahèj aw. Ama azladza anik la ahèj, à uwana takàf akul ala gèl vok. Tayàh mabèdla gay marabèj aña Kristu kiga. ⁸ Baña dza anik azakulla gay marabèj gèrgèr, la uwana mēzàkullàj kà, masla kà matsaflaga la slaka Zèzagèla. Adagay anu, adagay malika anik uwana asa à ahèj la zagèla bay. ⁹ Mèdapèh à akul tēga aw kà, lagonay gèwulla akul ala à tsèh aya: Baña dza azakulla gay marabèj gèrgèr la uwanay mēpèhakulla ala kà, Zèzagèla asafla ala seriya à gèl. ¹⁰ Haday, la matsetser gay uwanay kà, asa à gi kà, azladza tazlèb gi aw. Asa à gi, kà Zèzagèla pèra azlèb gi. Awma kadzugwaw ma, kà gi aña mahèf azladza à adi takay? Awan, agay asa à gi kà azladza aña mazlèb gi kà, naka gègay masla slèray aña Kristu aw.

Pol abèz tetèvi kà magay maslèlay aña Kristu

¹¹ Azladede gulo, asa à gi mapèhakulla ala la paraka kà, gay marabèj uwana gèzàkullàj kà, aguwà à wan la slaka dza asik aw. ¹² Gèbèza uwaga la slaka dza aw, dza atèpgèla uwaga babay aw. Ama Yesu Kristu la uwana apèhgèla, ñgaha afètàgèla uwaga à ama ala.

¹³ Kasèlaw madz à ahèj aña uwarà gulo, à mok uwana gènèfa tsèhay manèfay aña azla masla Yahudiya. La kaslà uwatà la uwana, gètèrèbàhà azlamèna gay Zèzagèla kayak. Gèyàh mazàh atà ala gesina. ¹⁴ Gènèfà mapèhay aña makoray, ñgaha la mapèhay aña azlababa gami madzidziga la lèw tekula, dāduwa à gay azlamanalay gulo gesina.

¹⁵ Ama vok ahamà à Zèzagèla, akèsà gi dagay uwana talèg mayyi gi. Azala gi, kà gi aña madàhla slèray, bokuba uwana akèsal à gèl. ¹⁶ Kiya uwaga apèhgèla Kona aña, kà gi aña maz gay aña la tataka azladza uwana azla Yahudiya aw. La kaslà uwatà kà, gèhàd à slaka dza kà manav matsihila la slaka aña aw. ¹⁷ La kità, gèhàd à Urusalima babay, kà madz à ahèj la azlamèna maslèlay teraña à gi aw, ama gèvà vok kà mapiyay kà à kutso Arabiya, dagay la abatà la uwana gèwùl à Damas. ¹⁸ Uwana mavay makèr adada à lig kà, gèwùl à Urusalima kà gi aña manèj à Piyer à gay. Kasukwa sèla mēdzà à ahèj anu sèla pèra. ¹⁹ La abatà kà, gènèj azlamèna maslèlay anik aw, say Yakuba à deda aña Sufèl Yesu pèra.

²⁰ Uwanay gətsetser akul kà fida la abà aw, Zəzagəla asəl kà gəḏàh uwaga aw.

²¹ La lig aña uwaga la ahəŋ, gəhàd, gəuguzàh la kutso aña Səriya, ŋgaha la Səlisəya. ²² La mok uwaga, azlaməna madiŋ gəl à Kristu à vok la makoray aña Yahudiya, tasəl huḏ adi gulo dadàŋ aw. ²³ Tatsənàŋ kà uwana azladza tapəhay pəra: 'Kay, masla matərəbàh anu uwana uwarà, lagwa kà, masla az madiŋal gəl à vok, uwana lakəl aña Yesu à azladza adagay, kay kà, ayàh mabəzləŋ à abà uwarà.' ²⁴ Kà uwaga kà, tazlèbà Zəzagəla kà azlatatak uwana gəḏahàŋ.

2

Pol la məŋ maham gay à vok la abà la Urusalima

¹ Kiya uwaga à uwana, mavay kulo gəl aŋha ufaḏ adada à lig, gəwùl à Urusalima aya, Barnabas anəfà gi, ŋgaha gəkəs Titus à tsəh aya babay. ² Gəwùl à abatà kà, kà uwana Zəzagəla agòḏ à gi: 'Hàd à abatà.' Məhamà gay à vok kokuḏa gəl gami la azlamadzahaga aña azlaməna manəfay, gəpèh à atà gay marabəŋ uwana gəzàh à azladza, uwana azla Yahudiya aw, kà uwana asa à gi kà sləray gulo aña mawis à vəḏah aw. ³ Masla mazlak gi, Titus, masla kà zil Gərək, ama tafàl ndzəḏa à gəl, kà makədəv à uda aw. ⁴ Ama azlaməna magolla dza la ahəŋ tasà à tataka gami à abà la dabaray la magoḏay: 'Masla mamakədəv à uda gà takay?' Asà à atà masəl madz à ahəŋ gami, uwana anu la makor gəl la abà, kà uwana mədagay tekula la Kristu. Asà à atà aña mawulla anu à mayà aña mapəhay aŋatà à abà. ⁵ Ama məkəs atà gəl à ahəŋ, amiyaka ŋuv aw, kà uwana asa anu kà gay marabəŋ dziriga, adza à ahəŋ kiya uwanay kà akul aña masəlay.

✧ ⁶ Iyay, azlauwana tazala atà ala azlaməŋga uwarà ndzer, -gay gulo la abà aw, kà uwana Zəzagəla avàh azladza ala aw-, uwana tazala atà ala azlaməŋga, uwaga abəḏla madiŋal gəl à vok gulo aw, ŋgaha matapla gulo kà uwala delga aw, tagòḏ aw.✧ ⁷ Tasəl pəra kà, kà Zəzagəla afà à gi à gay marabəŋ à ahàl kà maziŋ azladza uwana makədəv atà à uda gà aw, bokuba uwana Zəzagəla afa à gay marabəŋ à Piyer à ahàl kà maziŋ à azla Yahudiya babay. ⁸ Zəzagəla agəḏà Piyer à afik, kà masla aña magay masləlay à tataka azla masla Yahudiya à abà, bokuba uwana agəḏà à gi afik kà gi aña magay masləl gi à tataka azlatsəhay anik à abà suwaŋ. ⁹ Haḏay, Yakuba, Piyer ŋgaha Yuhana, -tanərəz atà kà bokuba azlamaŋoləv gà la tataka azlamaham à ahəŋ la abà-, atà tasəl kà Zəzagəla la uwana avà à anu sləray uwanay. Gay gà la uwaga tavà à anu matsən vok gay la Barnabas, kà anu aña maḏàh sləray la tataka azlatsəhay anik la abà, ŋgaha atà aña maḏàh sləray la tataka azla Yahudiya la abà. ¹⁰ Ama tadəv à anu kuḏa kà maḏəhəŋ kà tatak tekula pəra: Maf sləm à azlaməna kuḏa, uwana la maham à ahəŋ dza la abà la Urusalima. Uwaga la uwana məwəḏ vok à uda kà maḏəhəŋ.

Pol aslèh vok à Piyer la Antiyews

¹¹ Mok uwana Piyer adasa à waŋ à Antiyews, gəslàhal mələ à gəl la huma aña azladza, kà uwana aḏahà sləray la tetəvi aŋha aw. ¹² Terəŋa dadàŋ, tazùw tatak may la slaka gà, la azladza uwana kokuḏa makadav atà à uda gà. La lig la ahəŋ, mok uwana azladza aña Yakuba tasà à waŋ, atà uwana tadàla slilih la makədəv vok à uda la abà, guba akəs Piyer, avahà ala la azladedə uwatà, asàk à mazuw tatak may atà nna. ¹³ La

abatà azla Yahudiya anik tabàk gəl à ahəŋ səla səla, bokuba aŋa Piyer babay. Baməraka Barnabas bay kà, anəfà madfehəŋ aŋatà. ¹⁴ Mok uwana gənəŋàŋ, kà tawis tetəvi aŋa gay marabəŋ ala kà, gəgòd à Piyer la huma aŋa azladza uwatà gesina: ‘Kak, uwana kak zil Yahudiya, kadzà à ahəŋ la abanay kà bokuba kak zil Yahudiya aw, kadzà à ahəŋ kiya kak zil Yahudiya aw, kayyà, kà mana kagod à azladza uwana azla Yahudiya aw kà tadza à ahəŋ bokuba azla Yahudiya zla ma?’

Maḅəlay kà say la madiŋal gəl à vok pəra

¹⁵ Ndzer, anu kà, anu azla Yahudiya dziriga, kà uwana azlababa gami kà azla Yahudiya dagay la slilih, anu azlatsəhay dza à uda aw, anu azlaməna masəl tetəvi aŋa Zəzagəla aw aw. ¹⁶ Amiyaka adagay bokuba uwaga, məsəl kà, dza uwana dziriga la huma Zəzagəla kà, say dza uwana adiŋ gəl à Yesu Kristu à vok, awkà dza uwana anəfa mapəhay aŋa azla Yahudiya aw. Mədiŋ gəl à Yesu Kristu à vok bay kà, kà Zəzagəla aŋa mav à anu tetəvi kà anu magay sətaka la huma aŋha kà, kà uwana mədiŋ gəl à masla à vok, awkà, kà uwana mənəfa mapəhay aŋa azla Yahudiya aw. Dza aslala vok aŋa magay sətaka la huma Zəzagəla la manəf tetəvi aŋa mapəhay aw.*
¹⁷ Kiya uwaga babay anu azla Yahudiya, məhoy guba aŋa Kristu bay, anu məbèz dziriga la huma Zəzagəla kà uwana anu la maham gay a vok là Kristu la abà, ama anu azlaməna tsakana kalkal la aŋa azlatsəhay anik gesina. Baŋa kiya uwaga ma, Kristu adzərədà tsakana ala takay? Awaŋ, tetuwa kiya uwaga aw! ¹⁸ Naka agay kiya uwaga nəma, ama mapəhay aslala vok kà mag gi sətaka aw, ŋgaha gəgola aya, gənəf mapəhay bokuba tatak uwana akəsa vok aya, aŋa kità kà, gədàdàh mawisiga la huma aŋa Zəzagəla. ¹⁹ Ama kà aŋulo kà, lakəl aŋa mapəhay kà, gi mamətsay gà. Mapəhay kà, kà aŋulo kà, adapaka tatak deyday, uwaga gesina kà adada à lig, kà gi aŋa magay la sifa la huma aŋa Zəzagəla. Dagay uwana tatatàsl Kristu à ahàf à adi, gəga tekula la masla, məmèts à slaka gà à abà anu səla. ²⁰ Gi kà, sifa uwanay gədza la ahəŋ kà, la gəl gulo aw, Kristu la uwana adza à ahəŋ la gi la abà. Sifa uwana gədza la ahəŋ la gudəŋ uwanay la vok kà, gədalla kà la madiŋ gəl à Kristu à vok, à masla uwana Kona aŋa Zəzagəla, uwana awoya gi, ŋgaha uwana avà vok aŋha kà aŋulo. ²¹ Tetuwa, gədà-pəsew delga aŋa Zəzagəla dikiŋiki la mawulay à mapəhay à abà aw. Baŋa dza adagay dziriga la huma aŋa Zəzagəla kà, kà uwana adàh tatak uwana mapəhay apəhay la manəf mapəhay kà, baŋa kiya uwaga kà, Kristu kà aməts kà deyday pəra zlà.

3

Mapəhay baŋaw madiŋal gəl à vok

¹ Azla Galatiya, kusoŋu aŋkul uwanay haḁay! Uwa adasləb akul aresl lakəl ala uwa? Tsa gəpəhakulla Yesu Kristu, uwana aməts à ahàf à adi uwi? ² Wùlāw gi ala gay tekula pəra: Zəzagəla avà à akul Masasədok aŋha ma kà uwana kanəfāw mapəhay ay, awma kà uwana katsənāw gay marabəŋ, ŋgaha la madiŋ gəl à Kristu à vok takay? ³ Kà mana katsənāw sləm aw ma? Uwana Masasədok adzəkà la vok aŋkul ma, asa akul madəv uwaga à gay la ndzəda aŋa vok aŋkul takay? ⁴ Uwana apəkakulla vok gesina ma, uwaga ma deyday takay? Tetuwa tatak məŋga bokuba uwanay apakay deyday aw! ⁵ Zəzagəla avà à akul Masasədok aŋha, ŋgaha adàh azlanadzipo la tataka aŋkul la abà babay. Adàh uwaga ma, kà uwana

* 2:16 2.16 Mahabay 143.2

kakəsàw gay aña mapəhay ay? Awma kà uwana katsənàw gay marabəñ ɲgaha kaɲɲàw gəl à Kristu à vok ay?

⁶ Iyay, dzùgwàw lakəl aña Abərahām bokuba uwana wakità apəhay, agòd:

'Abərahām afà madzugway aña à Zəzagəla à afik, kà uwaga à uwana agà dziriga la huma aña.'✠

⁷ Tsa baña kiya uwanay kasəlaw kà, say azladza uwana taɲɲ gəl à Zəzagəla à vok la dziriga, la uwana tadəgay mayyi à tsəh ala aña Abərahām. ⁸ Dagay uwarà tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà kà, azlauwana azla Yahudiya aw, tadəpaka dziriga la huma aña, kà la maɲɲal gəl à vok aña. Gay gə la uwaga mapəhiya à Abərahām à vok à abà dagay uwarà à gay marabəñ:

'Zəzagəla adəpis gay à azladza gudəñ à vok gesina kà, kà kak à kak Abərahām.'✠

⁹ Abərahām aɲɲ gəl à Zəzagəla à vok. Azlaməna maɲɲ gəl à Zəzagəla à vok bokuba aña Abərahām tadəbəza mapis gay à vok bokuba aña uwana abəzəl babay.

¹⁰ Ama kà aña azlauwana tadzugway kà tadəgay dziriga la huma Zəzagəla kà, kà uwana tadəh uwana mapəhay apəhay kà, Zəzagəla adəkəs atà la seriya. Kiya uwaga tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

'Kəla dza, uwana anəfa azlamapəhay gesina uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà aw kà, seriya aña Zəzagəla adətəd à atà à gəl.'✠

¹¹ Ama bə la uwaga gesina kà, dza la ahəñ dziriga la huma Zəzagəla la manəf mapəhay aw, kà uwana wakità agod babay:

'Masla maɲɲ gəl à Zəzagəla à vok abəza dziriga, adza à ahəñ la sifa.'✠

¹² Ama mapəhay kà, abəza kà maɲɲal gəl à vok aw, bokuba uwana matsetserayga:

'Dza uwana akəs mapəhay lela kà, adədza à ahəñ kà la masla.'✠

¹³ Kiya uwaga kà, Zəzagəla adukwan seriya à gəl, kà uwana məkəs gay aña mapəhay tetuwa aw. Ama Kristu asà à ahəñ, abəd à slaka gami à abà, kà Zəzagəla aña madukw ala seriya à gəl. La madəhəñ kiya uwanay, avavàrà anu la seriya uwaga la abà. Uwaga bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Dza uwana tatatəsl à ahàf à adi kà, matsafla gə.'✠

¹⁴ Kristu adəhəñ kiya uwanay kà, kà azlatatak delga uwana Zəzagəla apəh à Abərahām à ahəñ, kà azladza uwana azla Yahudiya aw aña maəzəl la ahəl aña suwan. ɲgaha kà anu aña maəzəl Masasədok, uwana Zəzagəla apəhəhà à ahəñ aña mav à anu, kà uwana mədavəl ləv gami.

Mapəhay awis tatak uwana ala Zəzagəla apəh à ahəñ aw

¹⁵ Azladedə, say gəpəh à akul la gay la gay la abà, bokuba uwana zagələ aña azladza. Baña azladza səla tahamə gay à vok ɲgaha tatsən vok gay, ɲgaha tafà à ahəl à afik, kiya uwaga kà, dza aslələ vok aña mazalan à gəl babay aw. ¹⁶ Hadəy, Zəzagəla akəs vok slawda la Abərahām kà aña, ɲgaha la mayyi à tsəh ala aña. Ama wakità Zəzagəla agod: Azladza dəñ, agod aw, ama à mayyi à tsəh ala aña, dza tekula pəra: Kristu.

¹⁷ Tatak uwana asa à gi aña mapəhay kà, bokuba uwana Zəzagəla akəs vok slawda la Abərahām, agədəñ à afik. Mavay dadərmokw ufad bəzi aña dzik makər la lig aña la ahəñ, la uwana mapəhay azlənəl. Uwaga aslələ vok aña mapəl makəs vok slawda uwaga ala, ɲgaha la tatak uwana

✠ **3:6** 3.6 1Musa 15.6 ✠ **3:8** 3.8 1Musa 12.3 ✠ **3:10** 3.10 5Musa 27.26 ✠ **3:11** 3.11 Habakuk 2.4 ✠ **3:12** 3.12 3Musa 18.5 ✠ **3:13** 3.13 5Musa 21.23

Zəzagəla apəh à Abəraham à ahəŋ aw.✧ 18 Agayŋa Zəzagəla avà tatak à azladza, kà uwana tanəfà mapəhay kà, uwaga asal magodəy kà: Avà kà, kà uwana apəh à ahəŋ aw, tsa tekefik kà, Zəzagəla apisà gay à Abəraham à vok, kà uwana apəhal à ahəŋ kiya uwaga pəra.

Godega aŋa mapəhay

19 Tsa baŋa kiya uwanay ma, kà mana Zəzagəla avà mapəhay à azla Yahudiya ma? Zəzagəla avà à anu, kà anu aŋa masəlay azlatatak ma, uwala mawisiga la huma Zəzagəla la? Avà kà aŋa dənŋa pəra, tsərah à uwana mayyi à tsəh ala aŋa Abəraham tatsaw à waŋ à masla à uwana Zəzagəla apəhal azlatatak uwaga à ahəŋ. Zəzagəla apəh uwaga à azlamalika, tazəŋ à azladza, masla masəlla anu vok la ahəŋ la tataka gami la abà la Zəzagəla. 20 Masla masəlla vok à azladza kà, adza à ahəŋ kà, la tataka aŋa azladza səla la abà. Ama la mok uwana Zəzagəla apəh à azlatatak uwaga à Abəraham, masla la gəl aŋha adəhəŋ bokuba masla masəl vok à azladza.

Kà mana mapəhay asà à waŋ ma?

21 Iyay, uwaga ma asal magodəy, kà mapəhay kà awoya tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ aw, takay? Tetuwa kiya uwaga aw! Agayŋa mapəhay tekula uwana naka aslala vok, avà sifa à azladza kà, naka agəŋ dziriga la huma Zəzagəla babay. Ama mapəhay la ahəŋ kiya uwaga aw. 22 Tekefika wakità Zəzagəla agod kà: Azladza gudəŋ à vok gesina kà, atà la tsəh aŋa tsakana, uwaga bokuba makədf gəl à ahəŋ aŋha, à uwana Zəzagəla apəh à azlauwana à ahəŋ, tadiŋ gəl à Yesu Kristu à vok. Avà à atà kà, kà uwana tadiŋ gəl à masla à vok.

23 Dagay uwarà, mok uwana tetəvi la ahəŋ dadəŋ kà azladza aŋa madiŋ gəl à Kristu à vok dadəŋ aw kà, mapəhay aga bokuba masla manəŋla, uwana anəŋla anu la daŋay aŋha la abà. Mənəfà masla tsərah à uwana Zəzagəla apəhanula tetəvi kà anu aŋa madiŋ gəl à Yesu à vok. 24 Kiya uwaga mapəhay aga masla manəŋla anu, tsərah à uwana Kristu asà à waŋ. Zəzagəla agəhà anu azladziriga la huma aŋha, kà uwana madiŋ gəl à masla à vok. 25 Lagonay kà, tetəvi la ahəŋ, kà anu aŋa madiŋ gəl à Kristu à vok, anu la tsəh aŋa mapəhay aya aw.

26 Akul gesina kà, akul azlabəza aŋa Zəzagəla, kà uwana kadiŋaw gəl à Yesu Kristu à vok, bokuba magodəy kà, akul la ahəl aŋa Yesu Kristu adagay. 27 Tađahəkulla batem, kà akul aŋa maham gay à vok la Kristu. Lagonay kà, kazəbàw madz à ahəŋ aŋa Kristu babay. 28 Kadəgay zil Yahudiya, kadəgay zil Yahudiya aw, kadəgay mayà, kadəgay mayà aw, kadəgay zilga, kadəgay misga, -gay la ahəŋ aw-, akul kalkal gesina. Akul gesina kà, kahamàw à Yesu à abà, kapakàw tekula. 29 Baŋa akul azlaaŋa Kristu, akul azlamayyi à tsəh ala aŋa Abəraham. Kità kà, kadəbəzaw azlatatak uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ gesina, uwana: ‘Gədàvə à Abəraham la mayyi à tsəh ala aŋha’, agòdf.

4

1 Uwana asa à gi aŋa mapəhay kà kiya uwanay: Bəzi uwana adəzuw gəy baba aŋha, mok uwana aləg bəzi dadəŋ, kà bokuba mayà, baməraka masla adəzuw gəy. 2 Mok uwana aləg bəzi dadəŋ kà, atsəb sləm à gay aŋa azlaməna mafal sləm uwana tanəŋla azlatatak tsərah à kasla, uwana baba aŋha akədfəval à ahəŋ. 3 Kà aŋami babay kà, apakà vok kiya uwaga,

✧ 3:17 3.17 1Musa 12.7; 2Musa 12.40

mok uwana mөгà bokuba azlabөza dadàñ, mөdzà à ahөñ la ahàl аña azlamasasөfok mawisiga, uwana takor gudөñ à vok uwanay. ⁴ Kaslà uwana Zөzagөla anàts à ahөñ adaslay, Zөzagөla aslèl Bөzi аña à ahөñ à gudөñ à vok, agòlla la hud' аña mis, kà masla аña makөs mapөhay аña azla Yahudiya. ⁵ Ngaha kà masla аña mapөlla azlauwana ala, atà la tsөh аña mapөhay uwaga, kà Zөzagөla аña mapakanula kà azlabөza аña.

⁶ Iyay, tatak uwaga apөhanula, kà akul azlabөza аña. Zөzagөla aslèl Masasөfok аña Kona аña à lөv gami à tsөh, awiya: 'Abba, Baba gulo!' ⁷ Uwaga kà asal magod'ay kà: Akul azlamayà aya aw, akul kagaw azlabөza аña Baba. Tsa kagaw azlabөza аña kà, adàvà à akul tatak gesina, uwana afà à ahөñ kà аña azlabөza аña.

Pol adzugw à azlamөna gay Zөzagөla la kutso Galatiya

⁸ Uwarà, à mok uwana kasèlàw Zөzagөla dadàñ aw kà, kagahàw mayà аña azlamazlazlay. ⁹ Ama lagonay uwana kadasèlaw Zөzagөla, bokuba uwana Zөzagөla asèl akul, kayyà, kà mana kawulàw à azlatatak deydayga аñkul uwana à abà, kadahàwwàñ аya ma? Kà mana asa à akul magay azlamayà аñatà аya, tsa ndzөdà аñatà la ahөн aw ma? ¹⁰ Kafàw madzugway аñkul kà azlamavakay anik à afik, la azlatөla, ngaha azlamavay anik à afik babay. ¹¹ Kay, guba akөs gi kà akul, kà slөray gulo аña mapakay deyday la tataka аñkul la abà.

¹² Azladedà, gөdөv akul kudà kamkam, pàkàw bokuba gi, gi babay gөpakay bokuba akul. Tetuwa kadahàw à gi mawisiga à vok aw. ¹³ Kasèlaw, à mok uwana gөdzà à ahөñ la tataka аñkul la abà kà, d'uvats akөd' gi. Bà la kità bay kà, gөzàkulla gay marabөñ. ¹⁴ Iyay kay kà, kasàw gi la madөkgөla vok ala aw. Ama kakèsàw gi kà la ahàl sөla, bokuba uwana kakèsàw malika аña Zөzagөla, ngaha kakèsàw gi bay bokuba uwana kakèsàw Yesu Kristu. ¹⁵ La kaslà uwatà kà, kahènàwla la marabay. Lagwa ma аñala zlà à ama la? Gөsèl la dziriga kà agay, kabөzàw tetөvi kà, naka bà yewdi аñkul babay kà naka kabad'aw à gi. ¹⁶ Ngaha ma lagwa ma kapakàwgөla ma, bokuba gi masla mөzam аñkul, kà uwana gөpөh kà akul dziriga takay?

¹⁷ Azladza uwaga kà, asa à atà kà akul аña manөf mad'ehөñ аñatà. Ama madzugway аñatà kà delga aw. Asa à atà kà mavàhanula anina, kà akul аña makөs gay аñatà. ¹⁸ Delga kà, azladza takөs vok gay la azladza anik, à baña madzugway аñatà kà delga. Gөdàgay la akul, bamөрaka gөdàgay la akul aw, kà uwana gөpөhay la uwana dziriga pөra. ¹⁹ Azlabөza gay lөv gulo, gөs ngөрpa bokuba mis uwana hud' bөzi adakөsay, say gөsa ngөрpa kiya uwanay tsèràh à uwana asa à gi kà kagaw azlamөna maslөlay аña Kristu. ²⁰ Lagonay asa à gi madz à ahөñ la slaka аñkul, kà ma uwala kà vok gay à gөл. Gөл adakad' gi à vok, gөsèl uwana gөd'ahakullañ аya aw.

Gay lakèl аña Agar atà la Sara

²¹ Iyay, akul kà, asa à akul аña madz à ahөñ la tsөh аña mapөhay, gөnavà akul: Katsènàw uwana mapөhay аña Musa apөhay aw takay? ²² Tatsetsèr à wakità Zөzagөla à abà kà:

'Abөрaham kà, azlabөza аña kà atà sөla. Bөzi tekula kà аña dugu mayà, anik uwanay kà аña mis makor gөл gà.

²³ Bөzi аña dugu mayà kà, ayyà kà bokuba uwana tayyàh azlabөza anik, ama mis makor gөл gà uwanay kà, ayyà kà kiya uwaga aw. Zөzagөla apөhal gay mayyi bөzi аña à ahөñ dagay uwarà.'☆

☆ 4:23 4.23 1Musa 16.15; 21.2

²⁴ La gay uwaga la abà, Zəzagəla asal mapəhanula gay anik bokuba uwanay, azlamis səla uwaga, Agar atà la Sara, apəhanula gay makəs vok slawda gərgər səla uwana Zəzagəla adahàn. Agar dugu mayàga, apəhla ala kà makəs vok slawda uwana Zəzagəla adahàn la Musa la gudəŋ Sənayyi la afik, bəzi aŋha kà ayyà kà à mayà à abà. ²⁵ Baŋa tapəhay lakəl aŋa Agar kà, tapəhay kà lakəl aŋa gudəŋ Sənayyi la kutso aŋa Arabiya la abà, masla babay kà, bokuba Urusalima aŋa lakana. Kà uwana azladza uwana tadza à ahəŋ la abà gesina kà, azlamayà aŋa mapəhay. ²⁶ Ama Urusalima dziriga aŋa Zəzagəla, uwana la zagəla la afik kà, masla la makor gəl la abà, masla la uwana bokuba iyà gami. ²⁷ Bokuba uwana wakità Zəzagəla agod:

'Ràb, à kak dəgər, uwana kadaslah godega ala aw, wiyà la marabay à kak, uwana katsən mazay aŋa hud' bəzi à adi aw, kà uwana mis makudəkay gə, adàgay la azlabəza aŋuvaw dafuwa à gay aŋa mis uwana la zil la tsəh.*

²⁸ Azladede, akul kà, akul azlabəza uwana tayàhà atà à tsəh aŋa makəs vok slawda aŋa Zəzagəla, akul gesina bokuba Isak. ²⁹ Dagay uwarà, bəzi uwana Agar ayyà bokuba azlabəza anik kà, atərəb bəzi uwana Sara ayyà, la ndzəda aŋa Masasədok. Lakana babay kà bə kiya uwaga aya gotənaŋ.

³⁰ Ama mana wakità agod ma?

'Kudək dugu mayàga la bəzi aŋha gesina, kà uwana bəzi aŋa dugu mayàga kà, azuw gày aw, say bəzi aŋa mis makor gəl gə pəra.*

³¹ Azladede gulo, anu, anu azlabəza aŋa dugu mayàga aw, ama kà anu azlabəza aŋa mis makor gəl gə.

5

Makor gəl aŋa masla madiŋal gəl à vok

¹ Kristu apəlla anu ala la tsəh aŋa mapəhay aŋa azla Yahudiya, kà anu aŋa madz à ahəŋ la makor gəl la abà aŋa tetuwa. Kità kà, wəcfaw vok à uda, kavaw tetəvi à dza awulla akul à mayà à abà aya aw.

² Lagwa, gi Pol gəpəh à akul la paraka, kà baŋa dza asal makədəv vok à uda kà, kà uwana Kristu adahàn kà aŋkul kà, adəpakay kà deyday zlà!

³ Gəpəh à akul aya kà, kəla dza uwana asal makədəv vok à uda kà, akəsa vok kà manəf mapəhay la tetəvi aŋha gesina. ⁴ Iyay, akul azladza, uwana kadzugwaw kà Zəzagəla adaga akul dziriga la huma aŋha, à kà uwana kanəfaw mapəhay aŋa azla Yahudiya kà, akul la Kristu kà kavàhàw ala, kaslawalla vok aŋa maβəz tatak delga aŋa Zəzagəla aya aw. ⁵ Ama anu kà, məfa manəwəŋ gami kà à Zəzagəla uwana à afik adàga anu dziriga la huma aŋha, la ndzəda aŋa Masasədok tsikaslağa, uwana adàh sləray kà madiŋal gəl à vok gami. ⁶ Tatak uwana agəd à anu ŋuləm kà, say madiŋ gəl à masla, madiŋ gəl à vok uwaga la uwana, avà à anu ndzəda kà mawoy azladza anik babay.

⁷ Hadfay, kadzaw kà tetəvi aŋkul delga. Uwa adəd à akul gay à ahəŋ aŋa manəf dziriga uwa? ⁸ Uwana tapəh à akul kà maβəz akul à tsəh uwaga kà, aguwa à waŋ kà la slaka Zəzagəla, uwana azalà akul, aw. ⁹ Tatak makəsliŋ ŋuv akəsl pəhàw, bokuba uwana azladza tapahay. ¹⁰ Kà uwana anu gesina kà, anu la Sufəl Yesu Kristu la abà. Ndzer, ŋodəgi kà, kadədzugwaw bokuba aŋulo, ŋgaha gəsəl babay kà, dza uwana akəcfakulla gəl à vok, adàgay uwi kà, Zəzagəla adədukw ala seriya à gəl.

* 4:27 4.27 Yesayya 54.1 * 4:30 4.30 1Musa 21.9-10; 3Musa 19.18

¹¹ Azladede, kà aṅulo kà, gèda à huma à gay kà maziṅ gay makədəv à uda ṅgaha kà Zəzagəla aṅa makəs anu aw. Agayṅa gəziṅ kà kiya uwaga kà naka azladza tatəreb gi aw, ṅgaha naka takweska mamətsay aṅa Kristu la ahəf la adi aw. ¹² Azladza uwaga takəɖ à akul ala gəl à vok la makədəv vok à uda kà, tadəɖəslah vok aṅatà, vāhəwla akul nna tetuwa.

¹³ Azladede, akul kà, tazalà akul, kà akul aṅa madz à ahəṅ la makor gəl la abà. Baṅa akul la makor gəl la abà, kiya uwanay kà, kadzugwaw kà madəh tatak uwana asa à vok aṅkul pəra aw, ama wəyàw vok kà akul à akul, ṅgaha zlakàw vok kà akul à akul. ¹⁴ Mapəhay gesina ahamà mafəh akur ahəṅ tekula à afik:

'Wəyà masla magay aṅak, bokuba gəl aṅak.'*

¹⁵ Ama baṅa katsahaw vok, kapəɖahaw vok à gay bokuba akul azlatatak fəta kà, ɖahəw hanəkəli kà akul aṅa mawas vok ala kà akul à akul aw.

Vàw tetəvi à Masasəɖok Zəzagəla adala akul

¹⁶ Aganay à gay uwana asa à gi mapəh à akul: Sàkàw à Masasəɖok Zəzagəla akor akul, kanəfaw mabila aṅa vok aṅkul aw. ¹⁷ Tatak uwana asa à sləb vok aṅa dza aɖehəṅ kà, asa à Masasəɖok Zəzagəla aw, ṅgaha tatak uwana Masasəɖok aɖehəṅ bay kà, asa sləb vok aṅa dza aw. Guvəl la ahəṅ la tataka aṅatà la abà, kiya uwaga kà, məslala vok məɖəh, uwana asa gəl gami aw. ¹⁸ Ama baṅa Masasəɖok Zəzagəla adala akul kà, mapəhay aga la ndzəɖa lakəl aṅkul aya aw.

¹⁹ Azlatatak uwana asa à sləb vok aṅa dza kà madəhəṅ kà, adzəɖ ala: Mabila, sləray àlèh gə, kəla sləray mawisiga, ²⁰ tasləkaw azlamazlazlay, tasəh nalkokodzi, fəh vok guvəl à adi, tagazlay, azlamaṅor, azlaməna ləv, tadzugw kà à gəl aṅatà pəra, tatsakla, tatsəna vok à gay aw. ²¹ ṅgaha azlaməna à adi, azlaməna guzu, azlaməna marazlay mawisiga la azlasləray anik tsəhay gə uwaga. Gəpəh à akul à vok à abà bokuba uwana gəɖapəh à akul dagay uwarà kà: Azlaməna madəh tsəhay gə uwaga kà, tadəbəza slaka la makoray aṅa Zəzagəla aw.

²² Ama mayyay aṅa Masasəɖok tsikasla kà: Masal, marabay, lapiya, mabasiṅ delga, dzəba aṅha səla aw, madəh delga à dza anik, azladza dziriga, ²³ ləv tələmma, makəs ləv. Mapəhay aɖəɖ gay à uwaga à ahəṅ aw. ²⁴ Azladza uwana azlaaṅa Kristu kà, azlatatak mawisiga gesina uwana tatuwal à tsəh, uwaga bokuba tatatasl à ahəf aṅa Kristu à adi. ²⁵ Masasəɖok Zəzagəla avà à anu sifa, say məkəs gay aṅa Masasəɖok uwaga, la sifa gami babay gesina. ²⁶ Məɖəhà zlapay aw, mətafəɖəhà ləv à azladza anik aw, məfə maṅor à azladza anik à adi aw.

6

Mazaɖ vok mahanay

¹ Azladede gulo, baṅa kanəṅaw dza anik uwana adada madəh mawisiga à abà kà, akul uwana akul la Masasəɖok Zəzagəla kà zlakàwwəṅ, kà masla aṅa mawulay à tetəvi à tsəh ala, ama ɖahəwwəṅ kà la ləv tələmmaga. Gəgod à kəla uwabeyuwi aṅkul, ɖahəw hanəkəli kà akul la gəl aṅkul aṅa matəɖal à tsəh bay suwaṅ aw. ² Zàbàw vok mahanay kà akul à akul, kiya uwanay la uwana kà, kakəsay mapəhay aṅa Kristu. ³ Baṅa dza anərəz gəl aṅha 'Gi mənṅa', agəɖay, ama dza mənṅa aw, kiya uwaga kà adəz gəl aṅha ala. ⁴ Say kəla uwabeyuwi anərəz sləray aṅha. Baṅa ada à vok kà, aslala vok azləb uwana aɖəhəṅ la gəl aṅha. Manəkudə magagazləla la

* 5:14 5.14 3Musa 19.18

ahəŋ la sləray aŋa dza anik aw, ⁵ kà uwana leri, kəla uwabeyuwi azəb mahanay aŋha.

⁶ Dza uwana atapla gay Zəzagəla, aslala vok mav à ahəŋ dèwdèw tatak delga la masla matapla.

⁷ Kapapataw gəl aŋkul aw! Zəzagəla kà, asaka dza uwana adàhla marazlay aw. Kəla tatak uwana dza asləka, la uwana atsəday suwaŋ.

⁸ Baŋa dza asləka mawoyəŋ aŋa vok aŋha kà, mawoyəŋ aŋa vok aŋha uwaga la uwana adàtsəday, uwaga mamətsay. Ama baŋa asləkay kà uwana asa à Masasədok kà, adàtsəday kà sifa adəv à gay aw, Masasədok avà uwana. ⁹ Tetuwa məsak à madàh delga la tsəh ala aw, kà uwana baŋa məwad vok à uda kà, mədàtsəday la vud uwana kaslà adəslay. ¹⁰ Lagonay kà, mədahà delga à azladza gesina, ama kaykay kà, à azlauwana azlaaŋa Yesu Kristu.

Makəf gəl à gay aŋa Pol

¹¹ Nərəzàw uwana gətsetsèr akul lagonay, gətsetseray kà mənğa mənğa la ahəl gulo dziri. ¹² Azladza uwana asa à atà mahəday à azladza à adi la sləray aŋa vok deyday, la uwana tatəreb akul la gay aŋa makadav vok à uda, ama tadàh uwaga gesina kà, kà azla Yahudiya aŋa matəreb atà, à baŋa taza Kristu uwana la ahəf la adi aw. ¹³ Baməraka tadagay azlamakadav à uda gə bay kà tadiŋal gəl à mapəhay à vok aw. Asa à atà kakadav vok à uda kà, kà atà aŋa mamats ala zlapay la akul pəra. ¹⁴ Gi kà, gəts zlapay, kà la ahəf aŋa Sufəl Yesu, uwana amətsal à adi. Gəts zlapay la tatak anik aw. Kà mamətsay aŋha uwana aməts à ahəf à adi kà, tatak aŋa gudəŋ à vok gesina kà, adapakay kà mamətsay gə la slaka gulo, gi bay kà, gədapakay kà bokuba mamətsay gə la huma tatak aŋa gudəŋ à vok. ¹⁵ Baŋa dza makadəv à uda gə, adagay makadəv à uda gə aw kà, gərgər la ahəŋ aw. Tatak mənğa kà, magay dza mawga, uwaga la uwana aduwa à vok. ¹⁶ Dèwdèw dza, uwana tanəf maw tetəvi uwaga, ŋgaha azladza uwana tsəhay aŋa Zəzagəla la dziriga babay kà, Zəzagəla avà à atà lapiya, ŋgaha adaha à atà delga.

¹⁷ La huma la gay kà, dza adəpapata gi aw. Gi kà gi mayà aŋa Yesu, azlamokfak, uwana la vok gulo kà, tapəhla uwaga ala.

¹⁸ Azladedə gulo, vok mahamay aŋa Sufəl gami Yesu Kristu, agay la akul gesina. Haday gə! Amen.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA EFESƏYA Lettre de Paul aux Eph'esiens

Ayyi

¹ Gi Pol la uwana gətsetser wakità uwanay, à gi uwana Zəzagəla akəsàni gi, kà gi ana magay masləlay aña Yesu Kristu. Gəsləl à akul à awtày, akul azlaməna masla gay Zəzagəla la Efesus, akul uwana kadiñaw gəl à Yesu Kristu à vok, ñgaha akul uwana kagaw tekula la masla la abà. ² Zəzagəla Baba gami, la Sufəl gami Yesu Kristu tapisakulla gay à vok ñgaha la mav à akul lapiya.

Tatak delga uwana Zəzagəla avà à tsəhay aña.

³ Məzləbà Zəzagəla Baba aña Yesu Kristu gami! Uwana apis à anu gay à vok la mav à anu tatak gesina, uwana la zagəla, la makoray aña la abà, avà à anu uwana kà, kà uwaga mədahama gay à vok la Yesu Kristu.

⁴ Zəzagəla atsatsàmàni anu la Yesu Kristu dagay uwarà, à mok uwana aləg madəh gudəñ à vok kà, kà anu aña magay azlaañha, kokudə mawisiga la huma aña bay. ⁵ Kà uwana awoya anu, akəs kà mapakanula kà azlabəza aña kà sləray uwana Yesu Kristu adəhàñ. Akəsəl à gəl, à uwana adəhàñ kiya uwaga. ⁶ Adəhàñ kiya uwanay kà, kà anu aña məzləbay kà vok mahamay aña, kà uwaga dzəbə aña səla aw. Avà à anu kà deyday pəra, kiya uwaga kà, uwana mədagay tekula la bəzi gay ləv aña ndzer.

⁷ Kà uwana adapalla anu la aña Kona aña uwaga, adamatsan tsakana gami ala, ñgaha apəhanula məñ vok mahamay aña. ⁸ Avà à anu vok mahamay la mahənlə la pawasla, bokuba magodəy kà, apakànula kà azlaməna matsihila gə, adəhàñ kiya uwaga kà, kà anu aña masləlay hañkəli aña à tsəh. ⁹ Apəhanula tatak mahad vok à ahəñ gə, uwana uwarà asəl madəhəñ, tatak uwana adzùgw madəhəñ la Yesu Kristu. ¹⁰ Madzugway aña kà, mok uwana kaslə adəsləy kà, adəhama gay azlatatak uwana à vok la zagəla la uwana la vədəh, kà Yesu Kristu aña magay Sufəl lakəl aña.

¹¹ Zəzagəla adəhàñ azlatatak gesina bokuba uwana asal madəhəñ, kiya uwaga atsatsàmàni anu dagay uwarà, bokuba uwana asa à gəl aña, kà anu aña magay azlaañha. Kiya uwanay mədahama gay à vok la Kristu, mədabəza humə mazuw gəy gami, ¹² kà azladza aña məzləb məña aña. Anu, anu azladza matera uwana məvə ləv gami à Yesu Kristu, ¹³ kà aña kà, kiya uwaga babay. Katsənəw gay dziriga, uwana gay marabəñ, la uwana Zəzagəla abəlla akul, kavəw ləv aña kà Yesu Kristu, kadəhəwəñ kiya uwaga kà, kà uwana kahaməw gay à vok la masla. Zəzagəla adəhəñ à akul masləlay aña à vok, masləlay uwaga kà, kà Masasədok tsikasla uwana apəh à ahəñ uwarà. ¹⁴ Avà à anu Masasədok dagay uwarà, ñgaha apəlla ala kà mədabəz dèwdèw tatak, uwana apəh à azlatsəhay aña à ahəñ. Mədabəzal la vudf uwana Zəzagəla adəbəl anu aña tetuwa. Məzləbà Zəzagəla uwana məña!

Madəv kudə aña Pol

¹⁵ Kà uwaga à uwana, kikay gəgodəy à Zəzagəla kà aña kà. Gətsənə mad à huma à gay aña kà la madiñ gəl à Sufəl Yesu Kristu à vok à abà,

gətsənà mawoy azlaməna madiŋ gəl à Zəzagəla à vok aŋkul bay. ¹⁶ ‘Kikay’, gəgod à Zəzagəla koksikoksi kà aŋkul, à baŋa gədəval kufa. ¹⁷ Gədəv kufa à Zəzagəla Baba mənŋa, Zəzagəla gà, la uwaga à uwana Sufəl Yesu Kristu adàhla sləray aŋha, gədəval kufa, kà masla aŋa matapakakulla matsihila aŋha, ŋgaha masla aŋa mav à akul maslay la ŋuləm aŋa masəl masla. ¹⁸ Gədəv kufa à Zəzagəla kà masla mapəzl akul haŋkəli aŋkul la ufaka aŋha, kà akul aŋa manəŋ makəf gəl à ahəŋ aŋa tetəvi, uwana akul kadàbəzaw à abatà, katsənaw magay mənŋa aŋa makoray aŋha, la azlanadzipo uwana adàhən à ahəŋ, kà aŋa azladza aŋha gesina. ¹⁹ Asa à gi babay kà, kasəlaw mənŋa aŋa ndzəfa aŋha, kà aduwa tatak gesina, bokuba uwana ndzəfa aŋha adàh sləray la anu la abà, anu uwana mədiŋ gəl à masla à vok. Ndzəfa kà bà uwatà. ²⁰ A uwana adàh sləray la Yesu la abà, awùlla à uda la mamətsay. Mok uwana adawùlla à uda la mamətsay kà: “Adzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl”, Zəzagəla agədfal “la zagəla.✱” ²¹ Kagay Sufəl lakəl aŋa azlatatak gesina, lakəl aŋa azlamalika la azlasufəl aŋatà, ŋgaha lakəl aŋa azlatatak gesina, uwana atà la ndzəfa la zagəla bay.” Masla la uwana aduwa atà. Aga Sufəl lakəl aŋa azladza gesina, baməraka tadagay azlauwi, aga lakəl aŋa azlauwana la gudəŋ uwanay la vok babay, ŋgaha lakəl aŋa gudəŋ à vok, uwana adàsa à waŋ la huma aya bawbaw. ²² Zəzagəla abək tatak gesina à tsəh asik aŋha, apakəŋ ala kà Sufəl lakəl aŋa tatak gesina, ŋgaha agəŋ madzahaga aŋa azlaməna gay Zəzagəla.✱ ²³ Maham à ahəŋ mənəna gay Zəzagəla kà, vok aŋa Kristu, la uwaga la abà la uwana, masla apəhla vok ala la paraka, ŋgaha azlatatak delga gà gesina kà, aga kà la masla la abà.

2

Dagay mamətsay tsərəh à sifa

¹ Mok uwana uwarà kà, akul kà bokuba akul azlamamatsayga la sifa aŋkul la abà, kà uwana kadàhàhàwwəŋ kà tsakana. ² Kanəfəw madəhəŋ aŋa azladza gudəŋ à vok uwanay, kanəfəw sufəl aŋa azlamasasəfok mawisiga uwana seteni, aga la ndzəfa la tataka aŋa zagəla la abà la kutso. Masla la uwana adàh sləray la azladza uwana la abà takweska Zəzagəla. ³ Anu gesina kà, məgà bokuba atà babay à uwarà, məfahən kà dèwdèw tatak mawisiga, uwana asà à ləv gami koksikoksi. Məzləbàh kà gəl gami pəra. Kà uwana məgà kiya uwaga kà, anaka seriya aŋa Zəzagəla atəf à anu à gəl bokuba à azladza anik babay.

⁴ Ama lagwa kà, kiya uwaga aya aw. Hərəz kà, vok ahamà Zəzagəla mənŋa kà, anu kà mapəlla vok mahamay aŋha ala. ⁵ Baməraka mədagay bokuba azlamamatsayga la tsakana gami la abà, masla kà avà à anu sifa adəv à gay aw, uwana la Yesu Kristu la abà. Abəl akul kà deyday pəra. ⁶ Kà uwana mədagay tekula la Yesu Kristu, awùlla anu à uda la mamətsay, abək anu à zagəla, kà anu aŋa makoray la slaka gà la Kristu. ⁷ Adàhən dzəfa aŋha səla aw, kiya uwanay kà, kà ahəl aŋa Yesu Kristu, kà mapəlla ala la azlakaslà uwana la abà, adàsa à waŋ la huma la gay, kà vok mahamay aŋha kà mənŋa. Aduwa tatak gesina. ⁸ Zəzagəla abəl akul, kà uwana kadiŋaw gəl à masla à vok. La madəhəŋ kiya uwaga, abəl anu deyday, awkà kà madəhəŋ aŋkul aw. Avà à akul mapis gay à vok aŋha deyday aya. ⁹ Zlahaw kagodəw kà, kà uwana məfahən sləray delga, kagodəw zlà kà. Avà kà deyday, dza atsa zlapay aw. ¹⁰ Aga kiya uwanay, kà uwana

masla la uwana adəhà à anu. Avà à anu sifa mawga la Yesu Kristu, kà azlatatak delga la sifa gami la abà, delga uwana adəhàṅ à ahəṅ kà dagay uwarà kà anu aṅa madəhəṅ.

Mədahama gay à vok la Yesu la abà

¹¹ Kà uwaga kà, gəwulla à akul à gəl, akul azladza uwana azla Yahudiya aw, dagay la mayyi akul, à akul, azladza uwana makadav atà à uda gə kà, tazala à akul ala kà: Akul azlamakadav à uda gə aw. Ama tapəhay kà lakəl aṅa tatak uwana la uda gə pəra, à uwana azladza tadehəṅ à vok aṅatà à vok pəra. ¹² Awul akul à gəl kà, la kaslā uwatà, kagəw kərkər la Kristu, uwana mafal dzakwa à gəl gə, kagəw azla Isərayel aw. Zəzagəla akəs vok slawda la tsəhay aṅha, la uwana la abà apəh à atà à ahəṅ kà aṅa madədehəṅ, ama akul kà, tatügw la akul aw, kà uwana akul azladza à uda, tatak la ahəṅ, à uwana kafawal yewdi à tsəh la uwaga la abà aw. Kagəw la gudəṅ la vok, ama kasələw Zəzagəla aw. ¹³ Uwarà kà, kagəw kərkər la Zəzagəla. Ama lagonay kà, kahamaw gay à vok la Kristu. A masla uwana asəkw aṅiz aṅha à vədəh kà akul, kità kà, akul kərkər la masla aya aw. ¹⁴ Kikay kà masla à uwana masəl vok la ahəṅ la tataka gami la abà. Dagay uwarà azla Yahudiya la azladza uwana azla Yahudiya aw tavəhàla. Ama masla la uwana apakənula tsəhay tekula, madəguva la ahəṅ uwarà la tataka gami la abà, bokuba zlagam. Masla akaləh à ahəṅ, la mamətsay aṅha. ¹⁵ Mapəhay aṅa azla Yahudiya agođ: ‘Dahəṅ uwanay, uwanay’, ama masla azəṅ ala. Adəhəṅ kiya uwaga kà, kà masla aṅa maham gay azla Yahudiya à vok la azladza uwana azla Yahudiya aw. Tagay tekula la masla la abà tadasəl vok, ¹⁶ kà uwana aməts à ahəf à adi, madəguva la ahəṅ la tataka aṅatà la abà aya aw, adazəb à uda. Kikay kà masla adapakatàla kà tsəhay aṅha, ṅgaha adasəl atà vok. ¹⁷ Asà à waṅ à gudəṅ à vok, kà mazakulla gay marabəṅ, akul uwana akul azla Yahudiya aw kagəw kərkər la Zəzagəla uwarà, lagonay kà kabəzəwwal lapiya. ṅgaha à anu azla Yahudiya, uwana məgà nekwa la slaka Zəzagəla mədabəz lapiya babay.✧ ¹⁸ Gəgođ kà anu azla Yahudiya, la akul uwana azla Yahudiya aw, kà anu ṅgaha akul bay, mədabəz tetəvi la Kristu la abà kà anu aṅa maz vok à slaka Zəzagəla. Masasəđok tsikasla azlak à akul, bə Masasəđok gə la uwaga azlak à anu babay.

¹⁹ Kità kà, akul azlaməlok aya zlà ma aw. Akul azlaməna mas à waṅ la uda aya aw. Akul azladza gudəṅ adagay, bokuba azladza anik, uwana azlaaṅa Zəzagəla, akul la huđ gəy aṅha adagay. ²⁰ Akul kà bokuba akul azlaakur uwana tahazlla gəy, matatukw gəy kà azlaməna asik, la azlaməna mapəh à atà gay ahəl kà mapahəh à azladza, ṅgaha Yesu Kristu la gəl aṅha kà, akur mawad gəy, akəs azlaanik. ²¹ Kà masla la uwana, gəy adza à ahəṅ la afik, ṅgaha azala vok à gəl akul la azladza anik babay kà, kagaw kà bokuba gəy uwanay Sufəl Zəzagəla adza à ahəṅ la aku. ²² Kà uwana kahamaw gay à vok la Yesu Kristu, akul babay la azladza anik kà, bokuba gəy uwanay la uwana la aku Masasəđok Zəzagəla adza à ahəṅ la aku.

3

Zəzagəla ayəh kà Pol az gay marabəṅ à azladza uwana azla Yahudiya aw

¹ Kà uwaga à uwana gəpəh à akul kà, gi Pol gədav kudə à Zəzagəla kà aṅkul. Gi la daṅay kà Yesu Kristu, tawəđə gi kà akul, uwana azla Yahudiya aw. ² Təga kà, katsənəwwəṅ kà Zəzagəla afə gi à ahəṅ, kà gi aṅa madəh

✧ 2:17 2.17 Yesayya 57.19

sləray kà ankul. Kà vok mahamay anha à uwana gədehən kiya uwanay. ³ Zəzagəla apəhgəla tatak mahadən à ahən gə, nasiri uwana uwarà, kà gi anja masəlay. Gədatsetser à akul lakəl anja nasiri uwaga njuv. ⁴ Anja, kadzenaw uwaga kà, kadatsenaw nasiri uwana gəsəl lakəl anja Yesu Kristu. ⁵ La məl uwana la abà, adada à lig kà, Zəzagəla apəhla tatak uwaga à azladza aw. Ama lagonay kà, adasləl Masasəfok anha à wan kà mapəhla à azlaməna maz gay anha, la à azlaməna mapəh à ata gay ahəl kà mapəh à azladza uwana abək atà à fəta à awtəy kà azlaanha. ⁶ Aganay tatak uwana mapəhla ala gə: Uwana Zəzagəla avà à azla Yahudiya bokuba ləmana kà, akul uwana akul azla Yahudiya aw kà, kadəbəzawwal babay suwan: Akul la azla Yahudiya kà, kagaw tekula. Tatak uwana Zəzagəla apəh à ahən, kà mav à azladza, uwana azlaanə Yesu Kristu kà, adavà à akul babay. Azlatatak uwaga kà, tasà à uda kà la gay marabən la abà.

⁷ Vok ahamà Zəzagəla, azəb gi à sləray anha à abà, kà gi anja maz gay marabən uwanay à azladza. Adahà uwaga kà la maslay anha. ⁸ Gi masla mazəb dagum anja azlaməna madijal gəl à vok anik gesina, bə la uwaga bay kà, Zəzagəla akəs à gi, kà gi anja maz gay marabən, uwana asà à uda la ahəl anja Yesu Kristu, à azladza uwana azla Yahudiya aw. Ləmana uwaga kà, mənğa zənən, kà matsənən à uda anja azladza. ⁹ Masla la uwana avà à gi tetəvi kà mapəhla à azladza gesina lakəl anja tatak mahadən à ahən gə, uwana uwarà Zəzagəla apəh, adapaka vok. Zəzagəla la uwana anjaləh azlatatak gesina, adahà tatak uwaga à ahən la yewdi anja azladza, tsərəh à lakana. ¹⁰ Lagonay kà, Zəzagəla adapəhla ala la tataka azlaməna madijal gəl à vok la abà, kà azlaməlika la azlasufəl anjatà tadənən azlaməna madijal gəl à vok, ngaha atà anja masəl matsihila anja Zəzagəla. Kà uwana matsihila anha kà gərgər la azlatetəvi anik anik. ¹¹ Kiya uwaga adahən bokuba uwana ayəh madfehən, à mok uwana gudən à vok aləg madzəka à vok dadən. Apəhla uwaga ala la magola la ahəl anja Sufəl gami Yesu Kristu. ¹² Kà uwana anu azlaanə Yesu Kristu, ngaha mədiñ gəl à masla à vok kà, mədàza vok à slaka Zəzagəla la kokuə kurit yewdi. ¹³ Tsa Zəzagəla adafehən kiya uwanay kà, gədəv à akul kuə, kà ləv anja mavalay akul à gay, kà uwana gəs ngərpa kà akul, aw. Azlauwala kà à vok, kà akul karabaw kà dza uwana as ngərpa kà akul, hadəy.

Masal anja Yesu

¹⁴ Kà anja azlatatak uwanay gədapəh à akul kà, gədəv kuə à Zəzagəla la makədəf à ahən, ngaha la iyaw tugwi kà ankul. ¹⁵ Ndzer, Baba uwanay kà, Baba anja azladza gesina uwana la zagəla, ngaha la azlauwana la vədah. ¹⁶ Ndzer kà, masla kà la mazləbay, akoray gesina. Kità kà, gədəval kuə kà, kà Masasəfok anha anja mav à akul ndzəfə, kà akul anja magay la ndzəfə la ləv ankul la tsəh. ¹⁷ Gədəval kuə babay, kà Yesu Kristu anja madz à ahən la ləv ankul la tsəh, kà uwana kadiñaw gəl à masla à vok. Gədəval kuə babay, kà akul anja mawoy vok akul à akul. Baña kawoyaw vok kà akul à akul, mawoy vok ankul adəgay la ndzəfə, bokuba ahəf uwana adahəla slilih anha à tsəh iyaw, ngaha bokuba gəy uwana atsizl à matatukway à afik lela. ¹⁸ Kiya uwaga akul, la azlaməna gay Zəzagəla anik gesina kà, sələw kà Yesu Kristu awoya anu kaykay. Baməraka kadədaw à uwali, kadədaw à zagəla, kadədaw à afik à agu kà, mawoy akul anha kà, bə aga la ahən la abatà. ¹⁹ Gədəv kuə à Zəzagəla kà, kà akul anja masəl mawoyən anha, uwana məslala vok anja matsənən la paraka dadən aw. Kà azlatatak uwana tahən Zəzagəla ala, anja mahən ləv gami ala suwan.

²⁰ Zəzagəla kà, aslala vok aña madfàh tatak gesina. Aduwa gesina, uwana mənavaal kà madfehəñ, aduwa madzugway gami gesina, adfehəñ kà la maslay aña, uwana adfàh sləray la anu la abà. ²¹ Məzləbà masla, anu azlaməna maham à ahəñ məna gay Zəzagəla gesina, ngaha Yesu Kristu bay. Məzləbà masla koksikoksi aña tsərəh à awtày! Amen.

4

Vok aña Yesu Kristu kà tekula

¹ Tsa kiya uwanay kà, gədöv à akul kufə, kà uwana tadùw gi à danay kà sləray aña Sufəl Yesu Kristu, uwana gədehəñ. Kamkam gətuwa à akul à vok kà matuway kà, nəfəw maday delga à uwana Zəzagəla azaləkulla.

² Gəw tələmma lela, gəw azladza delga, gəw azlaməna mabasıñ, wöyàw vok akul à akul, ngaha basəwwəñ vok kà akul à akul babay. ³ Wədfəw vok à uda kà madz à ahəñ la tekula la abà, bokuba uwana Masasəfok apakànula tekula, ngaha dzəw à ahəñ la lapiya la abà la tataka añkul la abà, kà akul aña magay tekula. ⁴ Maham à ahəñ məna madiñal gəl à vok bokuba vok aña Kristu, vok tekula pəra. Ngaha Masasəfok bay, kà tekula pəra. Tatak uwana Zəzagəla azalənula kà, anu aña maduwal à adi kà tekula pəra babay aya. ⁵ Sufəl gami Yesu kà tekula, madiñal gəl à vok gami kà tekula, ngaha tetəvi aña batem bay kà tekula. ⁶ Zəzagəla kà tekula pəra, uwana masla Baba aña azladza gesina. Akoray lakəl aña tatak gesina, aga la slaka gesina, aga la azlatatak gesina la abà babay.

⁷ Kəla uwabeyuwi gami gesina aβəzal mavəy la aña la aña, bokuba uwana asa à Yesu Kristu, avà à anu. ⁸ Uwaga bokuba uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà, tatsətsər lakəl aña Kristu kà:

'Mok uwana adada à afik à zagəla kà, akəfəsl azlaməna məzam aña, ahahay atà à tsəh, adàla atà à afik bay. La lig la ahəñ avəh azlamavəy à azladza la gudəñ la vok.'*

⁹ Hadəy, la magodəy: Maday à zagəla, mana asal magodəy ma? Uwaga asal magodəy kà, asà à vəfəh tsərəh à kutso à abà dadəñ. ¹⁰ Dza uwana asà à abanay à vəfəh kà, bə dza gə la uwana ahəd à zagəla. Amatsikakadəy aña zagəla à afik, kà masla aña makoray lakəl aña azlatatak gesina. ¹¹ Masla la uwana avəh azlamaslay à azladza. A azlaməna masləlay anik avà à atà maslay, kà mad maz gay aña. A azlaanik mapəh à atà gay ahəl aña Zəzagəla, kà mapəh à azladza, à azladza anik bay, avà à atà maslay kà maz gay aña à azladza uwana tasəl Zəzagəla aw. A azladza anik bay, avà à atà maslay kà manəñla azlamaham à ahəñ məna gay Zəzagəla, ngaha azlaanik babay kà, avà à atà maslay kà matapla azladza anik. ¹² Avəh sləray uwaga kiya uwaga, kà masla aña madfàh azlaməna gay Zəzagəla à ahəñ, kà madfàh sləray aña, kà maham à ahəñ məna gay Zəzagəla uwatà à vok aña Kristu aña mad à huma à gay. ¹³ Ada à huma à gay la mawad vok à uda kà, tsərəh à uwana anu mədəgay tekula, kà uwana mədav ləv gami à Yesu gesina, ngaha gesina gami məsəl masla. Kiya uwaga mədəgay azlazil, mədəgay sətaka bokuba Kristu bay. ¹⁴ Kità kà, la kaslā uwaga mədəgay azlabəza aya aw. Azlaməna mapapatəh dza uwana tapapatəh à azladza la dēmdem añatà kà, la azlagay añatà uwana tapapatanula, tadəza anu à tetəvi à tsəh la matapanula añatà aw, bokuba uwana afad aβəlak kəslah iyaw, wùlā à abanay, wùlā à abanay lakəl iyaw aw. ¹⁵ Məga kiya uwaga aw, məwoya vok kà anu à anu, ngaha məpəh vok dziriga la tataka gami la abà, kà anu aña magay bokuba Yesu ndzer, à masla uwana lakəl gami

* 4:8 4.8 Mahabay 68.18

la afik gesina. ¹⁶ Masla la uwana aḃək azladza à ahəṅ gesina, kà atà aṅa magay tekula bokuba vok aṅa dza uwana atsà vok la azlaamil. La vok aṅa dza kà kiya uwaga babay. Baṅa azlamanabay aṅa vok tadḃh sləray aṅatà lela kà, vok gesina azigəṅay lela. Kiya uwaga babay la maham à ahəṅ məna gay Zəzagəla, baṅa azladza tawoya vok kà atà kà atà kà, maham à ahəṅ uwana vok aṅa Kristu kà, agay la ndzəḃa kaykay.

Sifa mawga la Kristu la abà

¹⁷ Tatak uwana asa à gi mapəhay kà gəpəhay la sləm aṅa Sufəl, gi gəḃaṅ à afik la magoḃay kà, kanəḃaw tetəvi uwana azlauwana tasəl Zəzagəla aw tanəḃay aw, kà uwana atà kà tadzugway kà azlatatak deydayga pəra.

¹⁸ Madzugway aṅatà kà mələs gə. La huma aṅa sifa mawga, uwana Zəzagəla avəy kà, atà kà bokuba azlaməlokga, kà uwana atà la gəl dzandzəṅga hawhahaw, ṅgaha kiya uwaga kà tasəl tetəvi aṅa Zəzagəla aw. ¹⁹ Ziruwī aṅatà la ahəṅ aw, tavà vok aṅatà kà azlatatak mawisiga pəra, ṅgaha tatsizl à ahəṅ aw.

²⁰ Kà aṅkul kà, Kristu atəpakulla kiya uwanay aw. ²¹ Masla la uwana kakəsəwwalla gay la ahəl ala aw takay? Akul uwana kahaməw gay à vok la Kristu kà, tatəpakulla azlatatak delga, uwana apəhəṅnula uwaga aw takay?

²² Tsa baṅa kiya uwanay kà, kanəḃaw tetəvi, uwana kanəḃahəw uwarə aya aw. Tsəkḃ wok ala, kiya matsokḃ makatsekatsa la wok ala, kà uwana tetəvi uwaga kà awis akul ala, kà uwana kawəyàhəw azlatatak mawisiga la mapapat gəl aṅkul. ²³ Vəw tetəvi à Zəzagəla, kà mazəḃ madzugway aṅkul, ṅgaha la ləv aṅkul aṅa magay mawga. ²⁴ Nəḃəw tetəvi mawga uwana Zəzagəla aḃahəṅ à ahəṅ kà aṅa magay kiya masla. Kiya matsokḃ lukut mawga à vok, kà uwana tetəvi uwatà kà dziriga, akəs à Zəzagəla à gəl.*

²⁵ Kiya uwaga kà, kadəhaw fida aya aw, pəhəw kà dziriga la azladza anik pəra, kà uwana anu gesina mədagay tekula.* ²⁶ Baṅa kapakəw ləv kà, ḃahəw hanəkəli kà mapak ləv adala akul à madəhəṅ mawisiga à abà aw. Baṅa kadapakaw ləv, kadzaw à ahəṅ tsərah à matəḃ à ahəṅ afats aw.* ²⁷ Kavəw tetəvi à seteni aw. ²⁸ Azlaməna gəl tasaka à gəl, tadəha sləray la ahəl aṅatà, kà atà aṅa mazlak azlauwana tanəkudə tatak babay. ²⁹ Pəhəw kà azlagay uwana tazigəṅ azladza anik, awkə kapəhaw azlagay deydayga aw; la tetəvi aṅa Zəzagəla la ama kà, pəhəw kà azlagay uwana azladza taslay kà aṅa matsəḃal sləm lela. ³⁰ Kavəw ṅgərpə à Masasəḃok Zəzagəla, uwana la ləv aṅkul la tsəh aw. Masasəḃok uwaga kà, masəlay uwana Zəzagəla afà à akul à vok, kà masla mapəhla ala kà akul azlaaṅha. Apəhla ala babay kà bawbaw, kà adəḃəl anu aṅa tetuwa. ³¹ Səwla azlatatak ḃehakakga à uda la ləv aṅkul la tsəh gesina la maf dza à ləv à abà la mapak ləv. Kabayaw wok gay aw, katsakaw wok magoḃahay à gəl aw, ṅgaha bay, kagaw azlaməna makəsəḃər aw. ³² Gəw tələmna la slaka azladza anik, ḃahəw delga à azladza anik babay aya, matsahawwəṅ à vok ala, kà à akul à akul, kà tatak uwana Kristu aḃahəṅ kà aṅkul.

5

Maday la uḃaka la abà

¹ Lagonay, kagaw azlabəza aṅa Zəzagəla, uwana awoya akul. Tsa kiya uwanay kà, gəw bokuba masla. ² La azlatatak gesina uwana la abà kadəhaw à wəṅ kà, wəyəw azlaməna magay aṅkul bokuba uwana Kristu

awoya anu. Mamətsay uwana akəs kà, kà masla mapakay bokuba tatak matuwulla à anu à gəl, uwana akəs à Zəzagəla à gəl.*

³ Lagwa kà, kagaw azladza anə Zəzagəla. Kadahaw mabila la azlatatak mawisiga anik anik babay aya aw. Kafaw yewdi à tatak anə azladza à tsəh aw. Baməraka bə mapəh gay lakəl anəha kà, kapəhaw aw, ziruwi. ⁴ Delga kà anə mapəh azlagay ziruwigə aw, kusonju, ngaha la azlamatsakasl à gay deydayga kà delga aw. 'Kikay', gòdāw kà à Zəzagəla pəra kà tatak uwana adəhəŋ. ⁵ Səlāw kà, azlaməna mabila, ngaha la azlaməna madəh tsəhay tatak mawisiga uwaga, azlauwana tafa yewdi à tatak anə azladza à vok, la azlaməna masləkaw mazlazlay, la azlaməna huŋwa kà atə babay, tadəbəza makoray anə Zəzagəla la anə Kristu tetuwa aw, kà uwana azlatatak uwaga tahəf à atə à adi dāduwa gay Zəzagəla.

⁶ Azladza tavavara akul la azlagay deydayga aw, kà azlatatak mawisiga uwaga la uwana Zəzagəla apakə ləv, ngaha apaka ləv gesina lakəl anə azlauwana takweska gay anəha. ⁷ Kitə kà, katapaw ahəl à kəsəf à abə akul nna aw. ⁸ Uwarə kà akul la mələs la abə. Ama lagonay kà, akul la udəka la abə, kà uwana akul azlaanə Sufəl Yesu. Kiya uwaga kà, nəfəw maday anə azlauwana atə la udəka la abə. ⁹ Uwana gəgəf uwaga kà, kà uwana udəka kà avə azlatatak delga gesina, azlatatak dziriga, ngaha azlatatak dzəbə anəha səla aw gə. ¹⁰ Wədāw vok à uda, kà akul anə masəl azlatatak uwana akəs à Sufəl Zəzagəla à gəl. ¹¹ Kafaw ahəl anəkul à sləray anə azladza uwana à abə, tadəh sləray mələs aw. Ama pəhəwatəla sləray mawisiga anətə, uwana tadəhəŋ la dazuwaya. ¹² Azlatatak uwana tadəhəŋ la gəl la gəl kà kiya katsal à gay aw, ziruwi. ¹³ Banə tapəhla azlatatak uwaga ala gesina la paraka kà, kanəŋaw madz à ahəŋ anətə. ¹⁴ Kə uwana dəwdəw tatak uwana adapəhla vok ala, kà udəka. Gay gə la uwaga à uwana tagòf: 'Tsən ala à kak uwana kadzəhəl,

Sə à afik la mamətsay la abə,

Kə Kristu anə mav à ka udəka!'

¹⁵ Kiya uwaga kà, akul kə dāhəwwəŋ kə delga pəra, kəla kaslə gesina, dāhəw hanəkəli la maday anəkul, kadaw bokuba maday anə azladza uwana tasəl tatak aw aw, ama dāw kə bokuba azladza matsihilaga. ¹⁶ La mələ uwanay azladza tadəh azlatatak mawisiga anuvaw kə, akul kə, dāhəwwəŋ kə delga pəra kəla kaslə gesina. ¹⁷ Kagaw azlakusonju aw, ama fəw sləm à ahəŋ kə matsən tatak uwana asa à Sufəl gami kə madəhəŋ.

¹⁸ Guzu akadə à akul aw, kawisaw vok anəkul ala aw. Gəw kə say mahənlaga la Masasəfok Zəzagəla pəra. ¹⁹ Həbəw azlamahabay anə Zəzagəla, ngaha azlamahabay anik, uwana Masasəfok avə à akul. Həbəw uwaga à Sufəl gami, zləbəw masla la ləv anəkul gesina. ²⁰ Kikay, gòdāw à Zəzagəla Baba, kə azlatatak gesina la sləm anə Sufəl gami Yesu Kristu. Kikay, gòdāwwal la kaslə gesina.

Azlamis la azlazil

²¹ Akul uwana kadiŋaw gəl à Yesu Kristu à vok, kəsəw vok gay la ahəl ala kə akul à akul, bokuba uwana kadāhəwwəŋ à Kristu.

²² Akul azlamis, kəsəw gəl à ahəŋ la huma anə azlazil anəkul, kiya uwana kakəsaw gay anə Sufəl Yesu. ²³ Kə uwana zil kə sufəl anə mis anəha, bokuba Kristu uwana Sufəl anə maham à ahəŋ mənə madinjal gəl à vok. Kristu la uwana gəl gə, maham à ahəŋ mənə madinjal gəl à vok kə, kə vok anəha, ngaha masla la uwana masla abəl atə. ²⁴ Tsa banə kiya uwanay kə, azlamis

* 5:2 5.2 2Musa 29.18; Mahabay 40.6

takeşa gəl à azlazil anətà à ahəŋ lela bokuba maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla, uwana akəs à gəl à Yesu Kristu à ahəŋ.

²⁵ Akul azlazil, wòyàw azlamis ankul babay, bokuba Yesu Kristu uwana awoya azladza anha, ngaha aməts kà anətà. ²⁶ Aməts, kà maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla anha magay anha Zəzagəla anha tetuwa. Apalləŋ ala la iyaw ngaha la gay anha. Kiya uwaga taga tsikaslaga kà Zəzagəla. ²⁷ Kà uwana asal kà atsa à waŋ à huma anha, la mazləbəy kokudə aləh, tsidəŋa lela, kokudə mawisiga, sərđaka kokudə madəbani à tatak anik. ²⁸ Azlazil à bay kà kiya uwaga. Akul azlazil, wòyàw ankul bokuba uwana kawoyaw gəl ankul, dza uwana awoya mis anha kà, awoya gəl anha babay. ²⁹ Dza la ahəŋ, aslala vok apəsew vok anha aw, say avəl tatak may, afal sləm lela bokuba uwana Kristu afa sləm à azlaməna maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla. ³⁰ Kà uwana anu gesina, mədagay bokuba vok anha, bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà: ³¹ 'Kà uwaga zil asak baba anha la iyə anha, kà atə anha maham gay à vok la mis anha, atə səla aya aw, tapakə vok tekula.'✧ ³² Gay uwanay kà atapənula tatak dzəba anha səla aw gə. Apəhay kà lakəl anha Kristu la maham à ahəŋ məna madiŋal gəl à vok anha. ³³ Kiya uwaga kà, ankul babay. Kəla uwabeyuwi ankul awoya mis anha, bokuba uwana awoya gəl anha. Azlamis kəsəw gay anha azlazil ankul.

6

Azlabəza la azlababa anətà

¹ Azlabəza, kəsəw gay anha azlababa ankul la azlaiyə ankul. Delga kà azlauwana tahamə gay à vok la Sufəl Yesu tafehəŋ kiya uwanay. ² Tekula anha azlamapəhay agodf:

'Kəs gay anha baba la iyə anjak!'

Mapəhay uwaga kà mapəhay matera, uwana Zəzagəla azəŋ à uwana à adi, apəh à ahəŋ. ³ Uwaga agodf kà:

'Baŋa kasləkaw atə kà, adagay delga kà anjak, kadəsafay mənŋa la gudəŋ uwanay la vok.'✧

⁴ Akul azlababa anha azlabəza, kadəhawla ləv à azlabəza ankul à huđ aw, dzadzəraw atə lela. Tapawatəla azlatatak, tsetsehawatəla, bokuba uwana Sufəl Yesu apəh à akul ala tetəvi.

Azlamayə la azlamənŋa anətà

⁵ Azlamayə kəsəw gay anha azlamənŋa ankul la gudəŋ uwanay la vok. Tsənəw atə. Ngaha hòyàw yewdi anha atə, səkləw la huma anətà, dəhəw sləray la ləv tekula. Anŋə kiya uwaga kà, kakəsaw Kristu. ⁶ Kadəhaw sləray kà huma yewdi anətə pəra bokuba anha azlauwana asa atə kà azladza anha mazləb atə aw. Sələw kà, akul azlaməna sləray anha Kristu, ngaha dəhəw azlatatak uwana asa à Zəzagəla gesina la ləv tekula. ⁷ Dəhəw sləray la ləv tekula bokuba uwana naka kadəhaw sləray anha Kristu, awkə bokuba uwana kadəhaw sləray anha azladza aw. ⁸ Sələw kà, kəla azlatatak delga, uwana dza adəhəŋ kə, Sufəl Yesu Kristu adəpəlal. Adəgay mayə, adəgay masla makor gəl. ⁹ Akul azlamənŋa anha azlamayə, dəhəw delga à azlamayə ankul babay, kafaw atə gasa à gəl aw, kà uwana kasəlaw kə, gesina ankul kə, akul anha madzahaga tekula uwana la zagəla la afik. Masla kə avah dza mavəhay aw.✧

Kazlaņa aņa guvəl

¹⁰ Gay gulo uwana asa à gi makədfalla gəl kà, gəw la ndzədfa la ahəl aņa Sufəl gami, la ndzədfa mənğa aņa la abà. ¹¹ Hələw kazlaņa aņa guvəl uwana Zəzagəla abək à akul gesina, kəsəwwəŋ la ahəl, kà akul aņa mapalla guvəl la seteni, kà aņa seteni apapat akul, kà akul aņa mahəl la ahəŋ la masla. ¹² Guvəl uwana məpay kà, məpay kà la azladza aw, məpay kà la azlamasədfok mawisiga, ŋgaha la azlasufəl aŋatà, uwana takor gudəŋ à vok mawisiga uwanay, məpa guvəl la azlatatak mawisiga gesina, uwana atà la ndzədfa la afaď la abà la zagəla. ¹³ Hələw kazlaņa aņa guvəl, uwana Zəzagəla abək à akul gesina, baņa guvəl uwana akəl akəl gə, kà akul aņa mahəl la ahəŋ. Atà aņa magəď ndzədfa à afik, ŋgaha kà aŋkul aņa masakala slaka aw. ¹⁴ Kità kà, dfaħəw vok à ahəŋ, gəw azladza dziriga, azlatatak dziriga kà kalkal la parapara, uwana kawadla vok ala ŋəts, kà akul aņa madəh vok à ahəŋ lela. Dəw la tetəvi dziriga aņa Zəzagəla la ama, kà uwana baņa kaďahawwəŋ kiya uwaga kà, adapakay kà bokuba slarapay makəla, uwana kawadfaħawla vok ala, kà madz akul à ama. ¹⁵ Zəw gay marabəŋ, uwana av lapiya à azladza kokudfa may vok, uwaga kà kalkal bokuba uwana kaβəkaw kwimik à asik kà maday la lela la tetəvi aņa Zəzagəla la tsəh. ¹⁶ Vəw ləv aŋkul à Sufəl Yesu la kasla gesina, bokuba uwana guloku aga akul la ahəl, kà godam uwana seteni amal à wəŋ, aņa maβəz akul aw. Baməraکا magur adagay la godam uwaga lakəl bay, kà guloku adzalla à ama. ¹⁷ Tatak uwana Zəzagəla atəfla à akul kà kalkal huməz gəl aņa guvəl, uwana tafa à gəl kà madz à gəl à ama, ŋgaha zəbəw katsakar aņa Masasədfok, uwana Zəzagəla avà à akul babay, uwaga kà gay Zəzagəla.* ¹⁸ Dəvəw kudfa à Zəzagəla la ləv tekula la kasla gesina, kələw gay la ndzədfa aņa Masasədfok. Dzəw à ahəŋ la adi, karuwaw vok ahəŋ aw, dəvəw kudfa koksikoksi, kà azladza aņa Zəzagəla gesina. ¹⁹ Dəvəw kudfa à Zəzagəla kà aŋulo babay, kà Zəzagəla aņa mav à gi gay dziriga uwana gədəpəhay, ŋgaha kà gi aņa maz gay marabəŋ kokudfa guba, kà gi aņa mafətal à adi ala la paraka. ²⁰ Kà gay marabəŋ uwaga Yesu Kristu afà gi à ahəŋ, kà masla masləl gi aņa, kà gi aņa mad maziŋ à azladza anik, baməraکا gədagay la daŋay bay kà, kà guba aņa makəs gi aw, kà gi aņa mapəhay la dazuwaya, bokuba uwana asa à Zəzagəla gəpəhay.

Ayyi makəď gəl à ahəŋ

²¹ Tisik, deda gami uwana məwoyaŋ, adəh sləray aņa Sufəl gami la ahəl səla, adəpəh à akul madz à ahəŋ gulo, kà akul aņa masəl uwana gəďeheŋ gesina. ²² Uwana gəsləl masla à slaka aŋkul kà, kà akul aņa masəl madz à ahəŋ gami, ŋgaha kà masla aņa madzərəďəh akul à uda babay.

²³ Zəzagəla Baba, la Sufəl gami Yesu Kristu tavà à akul lapiya, à akul azladedə gesina kà, kasəlaw mawoy vok kà akul à akul, ŋgaha kaďiŋaw gəl à Yesu Kristu à vok. ²⁴ Vok mahamay aņa Zəzagəla agay la azladza uwana tawoya Sufəl gami Yesu Kristu, la masal uwana adəv à gay aw.

* 6:17 6.17 Yesayya 11.5; 52.7; 59.17

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA FILIPIYA Lettre de Paul aux Philippiens

Ayyi

¹ Gi Pol anu la Timotawus uwana anu azlamèna sléray aña Yesu Kristu, à uwana mètsetser à akul wakità uwanay.

Mètsetseray kà akul azlamèna madiñal gəl à Zəzagəla à vok la Filipiya, akul gesina uwana akul la ahəl aña Yesu Kristu. Mètsetser babay à azlamasiga, ngaha à azlauwana tadəh sléray la tataka ankul la abà, à akul mənə madiñal gəl à vok babay. ² Zəzagəla Baba la Sufəl gami Yesu Kristu tapisakulla gay à vok la mav à akul lapiya.

'Kikay', Pol agod à Zəzagəla kà anətà

³ Kəla uwana gədzugw à akul, 'Kikay', gəgodəh à Zəzagəla kà akul. ⁴ Kəla uwana gədəv kuɖa à Zəzagəla kà ankul kà, gəvaləh à zagəla. ⁵ 'Kikay', gəgod à Zəzagəla, kà uwana mədaham gay à vok anina dagay la madzəka à mok uwana kapakəw azlaməna manəfay tsərəh à lakana. ⁶ Ndzer, gəsəl kà Zəzagəla, uwana adzəkə madəh sléray delga la ləv ankul la tsəh, adakedəl gəl à ahəŋ, adahənəŋ ala la mavakay, uwana Yesu Kristu adəwul à waŋ. ⁷ Delga à uwana gədzugway kiya uwanay lakəl ankul, kà uwana gəwoya akul la ləv tekula, kà uwana anina kà, Zəzagəla adəhəŋ delga kà akul aña mazlak gi la kaslə uwana gəga la danay, à mok uwana gəpəh gay marabəŋ la huma aña masla seriya, gəgəd à dziriga à afik. ⁸ Zəzagəla asəl kà gəpəh fida aw, gəwoya akul kaykay, Yesu Kristu la gəl aŋha, uwana la gi la abà, la uwana awoya akul.

⁹ Gədəv kuɖa à Zəzagəla kà akul aña mawoy vok kà akul à akul kaykay, ngaha kà kadəsəlaw dziriga, kà akul aña masəl azlatatak delga gə la azlatatak mawisiga. ¹⁰ Kasəwəni azlatatak delga gə kiya uwaga, ngaha kadəgaw sətaka, ngaha dza aña masləh à akul ala vok la mavakay uwana Kristu adəwul à waŋ aw. ¹¹ Kadəfahəhaw azlatatak delga gə la ndzəɖa aña Yesu Kristu pəra. Azladza uwana tadənəŋ uwaga kà, tadəzləb Zəzagəla tadəsləkaway babay.

Tatak uwana aduwan gesina kà: Say Yesu Kristu

¹² Azladeda gulo, asa à gi kà kasəlaw, kà azlatatak uwana tabəz à gi, adala gay marabəŋ à huma à gay hadəy, uwaga kà akəsəŋ à ahəŋ aw. ¹³ Kà uwaga à uwana azlaslodzi uwana tanaŋla gəy aña sufəl aña azla Rom, la azladza anik gesina tasəl kà: Gi la danay kà Yesu Kristu. ¹⁴ Ngaha aya adzərədəh azlaməna madiñal gəl à vok ala anuvaw la tetəvi aña Sufəl gami Yesu la tsəh, kurit yewdi agod à atə aw, taslala vok aña mapəh gay Zəzagəla la dazuwaya.

¹⁵ Azladza anik anətà tapəhay lakəl aña Yesu Kristu kà, kà uwana maŋor aza à atə kà gi, asa à atə mas à gi ngərpa. Ama kà aña azladza anik kà, taza gay Zəzagəla la ləv tekula. ¹⁶ Tadəhəŋ kiya uwanay kà, kà uwana tawoya gi, kà uwana tasəl kà Zəzagəla la uwana asləl gi à waŋ à abanay, kà maz gay marabəŋ à azladza la dziriga. ¹⁷ Ama azladza anik uwaga kà, tapəh gay aña Yesu Kristu kà, kà uwana asa à atə magay mənəga kà gi, tapəhay kà la matsəp gay à gay, tayəh maz à gi à ngərpa à abà la danay.

¹⁸ Kà madfehəŋ kiya uwanay kà, aza à gi aw. Amiyaka tadəpəhay la ləv delga, baməraka la ləv mawisiga, taziŋ kà gay aŋa Yesu Kristu: Ngaha gərabay kà uwaga. Bə la dziri gəda à huma à gay la marabay kà uwaga. ¹⁹ Kà uwana gəsəl kà azlatatak uwaga gesina adəpaka à vok, Zəzagəla adətəf gi la uwaga, kà uwana kadəvaw kudfa kà gi, ngaha aya Masasəđok aŋa Yesu azlak gi babay. ²⁰ Tatak uwana gəfa madzugway gulo à afik, à gəkuday kà, kà makəlla gi ziruwu à gəl tetuwa aw, ama kà gi aŋa madzərəđ ala la abà, ngaha asa à gi kà lagonay, baŋaw la kaslā gesina, baŋa gi la sifa, baməraka gədamətsay, azladza aŋa masləkaw Yesu Kristu kà gi. ²¹ Kà aŋulo kà, baməraka gədəgay la sifa, Yesu Kristu aduwan, ngaha mamətsay kà masik gulo. ²² Baŋa gədza à ahəŋ la sifa kà, gədəđah sləray uwana adəzlaka azladza. Lagwa kà, gəsəl tetəvi uwana gəkəsani aw. ²³ Azlatatak səla uwaga tagazlla gi à gəl. Gi kà, gəwoyan kaykay kà say mamətsay, kà gi aŋa mad manəŋ Yesu Kristu uwaga la uwana aduwa vok kà madz à ahəŋ la sifa. ²⁴ Ama baŋa gədza à ahəŋ la sifa, uwaga akəsə vok kà akul. ²⁵ Gəgəđəŋ à afik kà kiya uwanay gəgəđ à gi, gəsəl babay kà gədəđza à ahəŋ la sifa, ngaha mədəđza à ahəŋ anina. Ngaha madz à ahəŋ la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh aŋa mad à huma à gay, ngaha kà akul aŋa marabay. ²⁶ Kità kà, baŋa gədəsə à uda la daŋay, la mok uwana mədəgay anina aya kà, kadəzləbaw Yesu Kristu məŋga kà gi.

²⁷ Aganay à tatak uwana akəsə à vok, nəfəw tetəvi bokuba uwana gay marabəŋ aŋa Kristu apəh. Baməraka gədəda à awtəy à slaka aŋkul, baməraka gədəda à awtəy aw, gətsenəŋ kà kadzaw à ahəŋ la paŋaw tekula, ngaha kà kadəhaw sləray la ləv tekula, kà gay marabəŋ aŋa mad à huma à gay. ²⁸ Guba akəs akul kà azlaməna məzam aŋkul aw. Baŋa guba aza à akul aya aw kà, atə tadəsəlay kà tadəzila, ama akul kà, Zəzagəla adabəl akul, masla la uwana adapəhatəla uwaga. ²⁹ Zəzagəla avə à akul tetəvi kà madiŋ gəl à Yesu Kristu à vok, ngaha kà mas ngərpa kà Yesu. ³⁰ Kanəŋaw guvəl uwana gəpəh. Lagonay aya katsənawwan kà gəpay aya, ngaha akul babay kadadaw à abə aŋa mapay.

2

Nəfəw madz à ahəŋ aŋa Yesu

¹ Tsa kahamaw gay à vok la Yesu, kà akul la ndzəđə, tsa awoya akul kà, akul la ndzəđə. Tsa kahamaw gay à vok la Masasəđok Zəzagəla la abə kà, wəyàw vok kà akul à akul, ngaha vok ahamə akul kà akul à akul babay. ² Tsa baŋa kiya uwanay kà, wəyàw vok kà akul à akul, gəw la madzugway tekula, haməw gay à vok, ngaha gəw la paŋaw tekula, baŋa kadəhawwan kiya uwaga, gədəđəf gay ləv. ³ Kadzugwaw kà à gəl aŋkul pəra aw, kadəhaw zlapay aw, wùləwla gəl à vəđəh, nəŋəwwəŋ azladza anik kà bokuba taduwa akul. ⁴ Kəla uwabeyuwi adəhə delga à azladza anik, awkə kanərəzaw gəl aŋkul pəra aw. ⁵ Dzəw à ahəŋ bokuba uwana Yesu Kristu adzə à ahəŋ.

⁶ Hadəy kà, masla kà tekula la Zəzagəla, ama maŋor akəs, kà masla aŋa magagazləla gəl aŋha la Zəzagəla aw.

⁷ Asək à uwaga gesina, apakə mayə la tatak gesina la abə, apakə dza. Uwana adapaka dza kà,

⁸ awùlla gəl à vəđəh, akəs mapəhay aŋa Zəzagəla, akəs mamətsay zlazləđəga, amətsay à ahəf à adi.

⁹ Gay gə la uwaga, Zəzagəla afə à slaka mazləbəy gə à abə, avəl sləm uwana aduwa azlasləm anik gesina.

- 10 Kà azlatatak uwana la zagëla, la azlauwana la vëdàh, la azlauwana la tsëh iyaw gesina, la mok uwana tadàtsën slëm anja Yesu, gesina anjatà tadàsa à wan, tadàkëdedfal à ahëj.
- 11 Ngaha gesina anjatà tadàpëhay la dazuwaya, kà Yesu Kristu kà Sufël lakël anja tatak gesina. Kiya uwaga tadàzlëb Zëzagëla Baba.*

Udàw bokuba azlatsetsilih la gudëj la vok

12 Azlamëna gay lëv gulo, kësàw gay Zëzagëla. Uwarà, mok uwana mëgà la slaka gà, kakësaw gay anja. Lagwa kësàw gay anja dafuwa à gay, uwana gi la slaka ankul. Uwaga asal magodfay, kà Zëzagëla adahël akul, dafaw slëray la masëkulay, la dziriga. 13 Kà uwana Zëzagëla adadzëka madfah slëray la akul la abà, kà akul anja mawoy azlatatak uwana akës à masla à gël, ngaha kà akul anja madfah atà.

14 Këla slëray gesina uwana kadahawwan kà, kanjonuzaw, kagazlaw aw. 15 Kà akul anja magay sëtaka, lela, ngaha akul anja magay azlabëza anja Zëzagëla kokudfa tatak mawisiga la akul la abà. Akul la tataka anja azlamëna fida la abà, la azlamawisiga, gaw la tataka anjatà bokuba azlaufaka uwana taudfay.* 16 Banja kadahawwan kiya uwaga kà, akul kapëhaw atà gay uwana av sifa. Ngaha la mavakay uwana Yesu Kristu adàsa à ahëj kà, gëdàdedf gay lëv la huma anja kà akul, kà uwana apëhla slëray dzandzanga uwana ala, gëdàhàn kà apaka deyday aw.

17 Lëv uwana kavaw à Yesu, kà kalkal bokuba makëdf tatak uwana kakëdaw à Zëzagëla: Zlahaw tadàkëdf gi, ngaha aniz gulo adàhama à makëdf tatak delga ankul uwaga à abà. Banja apaka kiya uwaga kà, gëdàgay la marabay, mëdàdedf gay lëv la slaka gà. 18 Gaw la marabay ngaha mëràb anina babay.

Timotawus atà la Epafërodit

19 Banja 'Ayyà', Sufël Yesu agodf kà, gëdàslël Timotawus à awtày à slaka ankul, ngaha masla adàdzërëdëgëla bokuba uwana adzërëdakulla bay. 20 Dza la ahëj la slaka gulo, uwana adzugway bokuba anjulo aw, say masla përa. Masla kà, adzugway kà akul përa. 21 Azladza anik kà, tadzugway kà à gël anjatà përa, awkà tadzugw lakël anja azlatatak anja Yesu Kristu aw. 22 Timotawus kà masla kà, kasëlaw maday anja kà delga. Anu, anu sëla kà mëdàh slëray la slaka gà kà anja gay marabëj, masla azlaka gi à azlaslëray à abà, bokuba uwana bëzi azlaka Baba anja à slëray à abà. 23 Gëfa këla gël à ahëj, kà seriya gulo adàdëv à gay, kà gëdàslëlla à awtày à slaka ankul katskats. 24 Gi babay kà, banja asa à Zëzagëla kà, gëdàda à awtày à slaka ankul zëwk.

25 Deda gulo Epafërodit, maslëlay ankul, uwana kaslëlaw à gi à wan, kà mazlak gi la azlatatak uwana gënëkudfa anja, mëdàh slëray la slaka gà, mëpa guvël la tsëh ala, gëdzugw lagonay kà delga, kà gi anja mawul à akul à awtày aya. 26 Kà uwana atuw akul à tsëh kà manëj akul. Gël adakadfal à vok, kà uwana asël kà, katsënëwwan kà agà la dufvats. 27 Hadfay kà, dufvats akëdf kudfa kudfa, awkà naka amëtsay. Vok ahamà à Zëzagëla kà anja, ama kà masla përa aw, ama kà gi babay, à uwana awuràn ala kà gi anja mazaw la gël aw. 28 Kà uwaga à uwana asa à gi kayakay kà gëwulla à slaka ankul, kà akul anja manëj masla la marabay, ngaha lëv gulo anja mataslla. 29 Banja adàda à awtày kà, kësàw masla la ahàl sëla, kà uwana masla kà, deda ankul la tetëvi anja Sufël gami la tsëh. Slëkàwaw tsëhay dza uwaga. 30 Kà uwana alëg kà njuv njuv, awkà naka amëtsay à slëray anja

* 2:11 2.11 Yesayya 45.23 * 2:15 2.15 5Musa 32.5

Kristu à abà. Atùw sifa anha aw kà, kà masla anja mahèn uwana ala atèm à ahən la slaka ankul la abà kà anjulo.

3

Tetèvi uwana adala dza à dziriga anja Zəzagəla à abà

¹ Azladede gulo, aganay tatak uwana gəkəɸla gəl à gay gulo, vələhàw à zagəla, kà uwana akul azlaanja Sufəl Yesu. Gəy vok aw, gay uwana gəpəh à akul uwarə gəwùllal à tsəh aya, ngaha uwaga adəzlaka à akul kà tatak madfahakullanj mawisiga à vok aw. ² Dahàw hanjəli la azlakəda, kà uwana azladza uwaga tafəhəj kà sləray mawisiga, takad gəl à azladza à vok. Tadzugway kà lakəl anja makadav azladza à uda pəra. ³ Anu la uwana, anu azlaməna makadav vok à uda dziriga, awkà atə aw. Kità kà, anu la uwana anu tsəhay anja Zəzagəla. Anu la uwana mədəv kuɸa à Zəzagəla la ndzəɸa anja Masasəɸok tsikasla, ngaha məzləb Yesu Kristu, məfà madzugway gami à madz à ahən anja azladza à abà aw. ⁴ Agaynja azlatatak anja gudəj à vok uwanay akəs vok kà, naka gəslala vok anja maf madzugway gulo à uwaga à afik bay. Baña dza aslala vok anja madfah, uwana azladza gudəj à vok tafəhəj, gi kà, gəsəl kà, dziriga gulo aduwanj anja. ⁵ Gi kà, kà uwana gəgəɸan à afik kà, gi zil Ibəranənkowen slilihga, uwana azla Ibəranənkowen tayyà gi. Ngaha aya kà, gi zil Isərayel, gəsà à uda la tsəhay anja Benyamin. Mok uwana tayyì gi, la lig mahənay mtəgis, takədəv gi à uda, mayahudiya à Yahudiya. Gi tekula anja azla Farisəya. ⁶ Gənəfà mapəhay gami lela, tsərəh à uwana gətərəbàhà azlaməna madɸal gəl à Yesu à vok, ama mapəhay anja azla Yahudiya kà, gəpəsəw amiyaka tekula aw, ndzer, gəgà matsizilla à ahən gə la uwaga la abà la lela. ⁷ Gənərəz kà azlatatak uwaga kà apakà kà bokuba mazəb sili təla gulo, ama lagonay kà, kà Yesu Kristu gədasəlay kà, uwaga apakay bokuba azlatatak deyday. ⁸ Ndzer gəpakà azlatatak uwaga ala gesina kà deyday, kà uwana gədasəl Sufəl gulo Yesu Kristu uwana aduwanj azlatatak anik gesina. Kà masla la uwana gədakweska uwaga gesina. Gədapaka azlatatak uwaga ala, bokuba azlaələh, kà gi anja mabəz Yesu Kristu, ⁹ ngaha kà gi anja magay anja anja tetuwa. Gi dziriga la huma Zəzagəla, kà uwana 'Gəkəs mapəhay anja azla Yahudiya', gəgəɸ aya aw. Tatak uwana agà à gi dziriga la huma anja kà, kà uwana gəɸɸ gəl à Yesu Kristu à vok. Zəzagəla la uwana apakagəla dziriga, kà uwana gəɸɸ gəl à masla à vok. ¹⁰ Uwaga asa à gi kà tatak tekula pəra, uwaga kà masəl Kristu, ngaha ndzəɸa anja uwana awùlla à uda la mamətsay, kà asa à gi babay kà, gəsə ngərpa bokuba uwana asəh, ngaha gəkəs gəl à ahən bokuba anja uwana akəsà gəl à ahən, akəsə mamətsay. ¹¹ Baña asa à Zəzagəla kà, awulla gi à uda la mamətsay bokuba anja bay.

Mahoyay à gay kabaw

¹² Gəgəɸ magay kà: 'Gədabəza azlatatak uwana gəkuday', gəgəɸ aw ngaha: 'Gi masla tsakana aya aw', gəgəɸ aw, ama kà anja uwaga kà: 'Gəda à huma à gay kà azlatatak uwaga anja magay azlaanjulo. Kà uwana Yesu Kristu adazəba gi à ahəl anja.' ¹³ Azladede, gəgəɸ kà: 'Azlagulo gədabəzal adagay', gəgəɸ aw. Tatak tekula uwana gəɸahəj kà, tatak uwana la ləv gulo gesina avika gi, gəwad vok à uda, kà mabəz tatak uwana akud gi la huma. ¹⁴ Gəda à huma, kà mabəz à gay kabaw, kà gi anja mabəz masik, uwana Zəzagəla azalla anu anja mabəzal. Masik uwaga madz à ahən la zagəla la masla, kà Yesu Kristu. ¹⁵ Anu uwana mədapakəh makoz la tetèvi anja Zəzagəla la tsəh kà, delga mədzugway kiya uwanay. Baña mədzugway

anik la løy ankul la tsəh, kà Zəzagəla adəpəhakulla la dazuwaya. ¹⁶ Tatak mənğa kà, mēda à huma à gay la tetəvi uwana la tsəh anu la ama, tsərəh à lakana.

¹⁷ Azladedə gulo, nərəzàw maday gulo, nərəzàw kà azladza uwana taday lela, bokuba uwana kanəṅaw maday gami. ¹⁸ Azladza anuvaw la ahəṅ, à uwana maday anətà apəhla ala kà, kà atà azlaməna məzam anə Kristu, uwana aməts à ahəf à adi. Gədapəh à akul uwanay kà asik dəṅ, lagwa kà gəpəh à akul aya, gəpəh à akul kà la iyaw tugwi la adi. ¹⁹ Baṅa kaslā anətà adədəv à gay kà, tadàda à akāl à abà, kà uwana tanəfà tatak ziruwī gā, ama tarabay lakəl anə uwaga, tadzugway kà azlatatak anə gudəṅ à vok uwanay pəra. ²⁰ Ama anu kà, anu azlaməna gay anə Zəzagəla, məkud Sufəl gami Yesu Kristu, masla mabəl anu, uwana atsa à ahəṅ la zagəla. ²¹ Baṅa adàsa à ahəṅ kà, adəbədfla vok gami guḅguḅga uwanay, kà vok gami anə mabəz ndzəfa bokuba anəha. Adədfah uwanay kà la ndzəfa anə masəlay, uwana abək tatak gesina à tsəh à asik anəha.

4

Sawaray makəf gəl à ahəṅ

¹ Azladedə gay løy gulo, baṅa kiya uwanay kà, dzàw à ahəṅ la titi la abà, tsa akul azlaanə Sufəl. Azladedə gəwoya akul kà kaykay, asa à gi mədənəṅəṅ akul aya. Gədfəf gay løy kà akul, akul la uwana kapəhawla kà sləray gulo ala kà delga, à uwana gəts zlapay.

² Evodiya atà la Səntis, kamkam gəgodf à akul tsa akul azlaanə Sufəl Yesu kà, tsənàw vok gay lela. ³ Kak deda gulo uwana məfahàw sləray la slaka gā, kamkam, zlakà azlamis uwana anina, kà məfàh sləray mənğa la məs ṅgərpa kà gay marabəṅ anə mad à huma à gay. Anina la azla Kəle-ment ṅgaha la azlaməna sləray anik, məfàh sləray la slaka gā. Zəzagəla atsetserəh sləm anətà à wakitə anə sifa adəv à gay aw à abà. ⁴ Tsa akul azlaanə Sufəl Yesu kà: Vələhàw à zagəla la kaslā gesina! Gəgodf à akul aya: Vələhàw à zagəla!

⁵ Pəhàwla dzəba anəha səla aw ankul ala la huma, kà azladza anə masəlay kà Sufəl kà nekwa atsa à ahəṅ! ⁶ Kadzugwaw à azlatatak deyday aw, ama lakəl anə tatak uwana aga la ahəṅ aw kà, pəhàwla à Zəzagəla à uwana asa à akul la madəv kudā kà mazlak akul, 'Kikay', gədfəwwal bay. ⁷ Baṅa kadahawwanə kiya uwaga, Zəzagəla adàvə à akul lapiya. Lapiya uwaga kà, aduwa azlatatak uwana azladza tatsənà. Adənəṅla løy ankul la madzugway ankul, ṅgaha kà tatak anə mabəz akul aw, kà uwana akul azlaanə Yesu Kristu.

⁸ Azladedə, tatak uwana gəkədfəla à gəl kà aganay: Dzùgwàw kà lakəl anə azlatatak uwana delga kà azladza masləkaway. Uwaga kà azlatatak dziriga à uwana məkəs atà, azlatatak uwana dziriga la tetəvi anəha, sətaka, la azlatatak uwana akəs à azladza à gəl məsləkaw kà atə pəra. ⁹ Azlatatak uwana gətəpakulla, ṅgaha kakəsàw atà, uwana katsənàwwəṅ la paṅaw gulo, ṅgaha uwana kanəṅàwwəṅ kà gədfəhəṅ, dəhàwwəṅ kiya uwaga! ṅgaha Zəzagəla uwana avàh à anu lapiya adədza à ahəṅ la akul.

'Kikay', Pol agodf à azla Filipiya kà tatak uwana tazlakà

¹⁰ 'Kikay', gəgodf à Sufəl Yesu la marabay mənğa, kà uwana kadzùgwàw à gi gotənaṅ. Ndzer dagay uwarà kà, kadzùgwàw à gi, ama kabəzàw à tetəvi kà mazlak gi aw, la kaslā uwana ada à lig. ¹¹ Uwana gəpəh uwaga

kà, kà uwana azlatatak anik taløg kà gi à waŋ aw, ama kà uwana gèdatapla madz à ahəŋ la marabay la abà, baməraka adagay bà la kaslà uwala beyli. ¹² Gəsəl uwana gədza à ahəŋ, à baŋa tatak adadəv à gay, gəsəl madz à ahəŋ babay, à baŋa tatak gulo la ahəŋ. Gèdatapla madz à ahəŋ la kuɗa la abà, gədàgay la tatak may, amiyaka gədàgay la may aw, baməraka tasləka gi aw, amiyaka adàsləka gi. ¹³ Gəslala vok aŋa madəhəŋ à azlatatak uwanay gesina, la ndzəɗa aŋa Yesu Kristu, uwana adzərəɗgəla. ¹⁴ Ama kaɗahàwwàŋ kà delga, kà uwana kazlakàw gi, la matərəbay gulo la abà.

¹⁵ Akul azla Filipiya, kasəlaw la kaslà uwana gədzəkà mazakulla gay marabəŋ la kutso aŋkul la abà, la Makeduniya, ŋgaha gəwùl aŋulo la slaka aŋkul, kà akul la uwana kazlakàw gi pəra. Akul mahəm à ahəŋ mənə maɗiŋal gəl à vok, à uwana məbàɗla kà vok tatak uwana mənàhkudə aŋha pəra. ¹⁶ Mok uwana gi la Tesaloniki kà, kaslələw gi azlatatak uwana à waŋ gənàhkudə aŋha kà asik dəŋ. ¹⁷ Uwaga asal magoɗay kà, asa à gi maɓəz tatak aŋkul pəra aw. Gi la marabay kayakay kà, kà uwana gəsəl kà Zəzagəla adapisakulla gay à vok kà azlatatak uwana kavàhàw. ¹⁸ Gəbəzà tatak gesina uwana kaslələw gi à waŋ ɗaɗuwa à gay uwana gənàkudə aŋha. Mok uwana gəɗabəzal tatak uwaga Epaferodit aseɗəla à waŋ kà, tatak gesina uwana gənəkudə la ahəŋ. Ŋgaha bay kà, azlatatak aŋkul kà bokuba tatak uwana takəɗ à Zəzagəla slaslərɾa, azinal lela, akəsəl à gəl.✧ ¹⁹ Zəzagəla uwana gəsləkaway kà, akor ləmana aŋuvaw. Adàvə à akul kəla tatak uwana kanàwkudə aŋha, adàvə à akul la magola la ahəl aŋa Yesu Kristu. ²⁰ Mazləbay agay la Zəzagəla Baba gami, tsəràh à awtày! Amen.

Ayyi makəɗ gəl à ahəŋ

²¹ ‘Ayyi’, gòɗaw à maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla, uwana azlaaŋa Yesu Kristu. Azladza uwana la abanay anina taɗahakulla ‘Ayyi’ babay. ²² Azlaməna maɗiŋal gəl à vok gesina ‘Ayyi’, tagoɗ à akul, azlauwana taɗahakullaŋ ‘Ayyi’ kayakay kà, azlaməna huɗ gày məŋ sufəl aŋa azla Rom.

²³ Sufəl gami Yesu Kristu apisakulla gay à vok.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA KOLOSƏYA Lettre de Paul aux Colossiens

Ayyi

¹ Gi Pol uwana Zəzagəla akəsàni gi, kà gi aña magay masləlay aña Yesu Kristu, gətsetser à akul wakità uwanay, wakità aguwa à uda la ahàl aña Timotawus, uwana masla bay kà deda gami la madijal gəl à vok la abà. ² ‘Ayyi’, mөгodf à akul, akul tsəhay aña Zəzagəla, uwana akul la ahàl aña Yesu Kristu, uwana kanəfaw la ləv tekula. Zəzagəla Baba gami apis à akul gay à vok, ngaha avà à akul lapiya.

Pol adəv kudfa à Zəzagəla kà aña azla Koloseya

³ ‘Kikay’, mөгodf, à Zəzagəla, Baba aña Sufəl gami Yesu Kristu, kəla kasla gesina uwana mədəv kudfa kà akul. ⁴ Kikay mөгodf, kà uwana mətsənəñ kà kavàw ləv añkul à Yesu Kristu, ngaha kawoyaw azlatsəhay aña gesina babay. ⁵ Kadahawwanj kiya uwanay kà, kà uwana kafəw yewdi à tatak delga uwana à gay, Zəzagəla adadəhəñ à ahəñ kà añkul la zagəla, uwana katsənəwwəñ ngaha adabəzawwanj tsərəh à slaka añkul. ⁶ Gay marabəñ uwaga aslèh gəl à ahəñ gesina la gudəñ la vok, apakay bokuba məñ ahəf uwana av mayyay, ngaha aňazilə kaykay. Kiya uwaga à gay marabəñ uwaga, ada à huma à gay la tataka añkul la abà, dagay la mavakay terəña uwana katsənəw tapèh lakəl aña gay aña vok mahamay aña Zəzagəla dadəñ la dziriga, tsərəh à lakana. ⁷ Katapawla tatak uwaga kà la slaka aña Epafəras, uwana məwoyanj. Anina kà, anu azlaməna madəh sləray aña Yesu Kristu. Adəh sləray la ləv tekula, adəh sləray la slaka añkul kà madəgolay anu. ⁸ Masla la uwana apəh à anu gay añkul, bokuba uwana Masasəfok Zəzagəla avà à akul ndzəda kà mawoy azlaməna magay añkul. ⁹ Kà uwaga, dagay mavakay uwana mətsənə uwaga, mədavəh kudfa à Zəzagəla kà añkul la kasla gesina. Mədəv kudfa à Zəzagəla kà akul aña masəlay la paraka, uwana akəsəl à gəl, ngaha kabəzaw matsihila uwana Masasəfok aña avəy, ngaha akul aña matsən azlatatak la tetəvi aña la tsəh. ¹⁰ Kà uwaga kadəbəzaw maday delga, uwana akəsa à vok kà aña Sufəl Yesu Kristu, ngaha kadəfahawla uwana akəsəl à gəl gesina, maday añkul adàda à huma à gay la madəh delga, ngaha kadəsəlaw Zəzagəla kaykay. ¹¹ Mədəv kudfa babay kà masla adzərədəhakulla aña deyday, ngaha akul aña madz à ahəñ la mabasiñ la abà la ləv tələmma. ¹² ‘Kikay’, gəđəw à Zəzagəla Baba, uwana apəzl à akul tetəvi, kà akul aña mabəz tatak uwana adəhəñ à ahəñ, kà aña tsəhay aña la zagəla la afik babay, la slaka uwana udəka aña la ahəñ. ¹³ Zəzagəla Baba atəfanula à makoray aña mələs la abà, masla la uwana abək anu à makoray aña Kona aña uwana à abà, awoyanj. ¹⁴ Masla la uwana apəlla anu ala, ngaha amətsən tsakana gami ala.

Yesu kà Sufəl lakəl aña tatak gesina

¹⁵ Dza adanəñ Zəzagəla la yewdi aw, ama Yesu Kristu uwana azladza tanəñəñ kà, masla la uwana maftsa vok aña Zəzagəla, à masla uwana malkwoy aña, uwana aduwa azlatatak gesina, uwana Zəzagəla adəhəñ. ¹⁶ Zəzagəla adəhə tatak gesina kà la ahàl aña, azlatatak uwana la zagəla

la afik, la azlatatak uwana la kutso la abà la vɔfah, la azlatatak uwana yewdi anɛnɛn, la azlauwana yewdi anɛnɛn aw babay. La ahàl aña Yesu adfahà uwaga, kɛla azlatatak gesina, uwana atà la ndzɔɔfa la zagɛla, bamɛraka sufɛl aña azlamalika bay. Kɛla azlatatak gesina uwana tasafay, la azlauwana tasafay aw. Zɛzagɛla adfahà atà la magolla à uda la ahàl aña Kona aña, ngaha aɔɛk atà à ahàl aña. ¹⁷ Masla kà, aga la ahɛn dagay uwarà, à mok uwana gudɛn à vok adzɛka à vok dadɛn aw, tatak dɛwdɛw kà la ahàl aña, masla la uwana akɛs atà la slaka aɛatà la abà. ¹⁸ Masla la uwana madzahaga aña maham à ahɛn mɛna gay Zɛzagɛla gesina. Maham à ahɛn mɛna gay Zɛzagɛla kà, apakà kà bokuba vok aña. Masla la uwana adzɛkà sifa mawga. Babay kà, masla la uwana matera aña mawul à uda la mamɛtsay, kà masla aña madɛuwɛn azladza gesina, la azlatatak gesina. ¹⁹ Akɛs à Zɛzagɛla à gɛl kà madz à ahɛn aña kà, agay kà madz à ahɛn aña Kona aña. ²⁰ Zɛzagɛla akɛs kà, maslɛl Kona aña à ahɛn, kà masla aña masɛl vok, à masla la azlatatak gesina, azlatatak uwana la vɔfah la azlatatak uwana la zagɛla la afik, ngaha afà masɛl vok à tataka aña à abà la azladza, adfahà uwaga kà la aɛiz aña Kona aña uwana akɛlla à ahɛn la ahàf la adi.

²¹ Uwarà kà, akul kɛrkɛr la Zɛzagɛla, kagàw azlamɛna mɛzam aña, kà uwana kadzugwaw kà azlatatak mawisiga, kadfahàwwàɛn kà azlatatak mawisiga babay aya. ²² Ama lagonay kà, Zɛzagɛla adasɛl vok la anu la mamɛtsay aña Kona aña, uwana apakà dza slɛb vok aña, uwana akɛs mas ngɛrpa, kà akul aña magay azladziriga. Ngaha kà masla mapɛhla à akul ala la huma aña Zɛzagɛla, kokudfa mawisiga, sɛtaka, kà dza aña madɛkw à akul ala seriya à gɛl aw. ²³ Iyay, dàw à huma à gay la mav lɛv aɛkul à Yesu, dzàw à ahɛn titi kà fafàlàw aw. Fàw slɛm kà azlagay uwana à afik katsɛnàwwàɛn la gay marabɛn la abà. Gay marabɛn uwaga kà, tazàɛn à kɛla dza la gudɛn la vok gesina. Gi Pol babay, slɛray gulo kà maz gay marabɛn uwaga babay.

Pol azlak azlamɛna madijal gɛl à vok

²⁴ Lagonay, gi la marabay la lɛv gulo la tsɛh, kà ngɛrpa uwana gɛsay kà aɛkul, bokuba uwana uwarà Yesu Kristu asà. Gɛsa ngɛrpa la vok gulo babay kà maham à ahɛn mɛna gay Zɛzagɛla, uwana vok aña. Gɛs ngɛrpa kiya uwanay kà, kà slɛray aña aña mahɛnla. ²⁵ Zɛzagɛla afà gi à ahɛn, kà masla slɛray aña azlamɛna aña, kà gi aña mazlak akul. 'Zà gay uwanay à azladza gudɛn à vok gesina!', agɔɔf à gi. ²⁶ La mɛl uwarà kà, ahadfa gay uwaga à ahɛn dadɛn, azladza tasɛl aw. Ama lagonay kà, adasɛlla à azladza uda la dazuwaya. ²⁷ Asà à Zɛzagɛla mapɛhla à azladza kà uwana asal madɛhɛn, kà adɛwa azlatatak gesina. Gay mahad à ahɛn gà uwaga, adasa à uda la dazuwaya, kà uwana Yesu Kristu la lɛv aɛkul la tsɛh. Kà uwana kasɛlaw kà, Zɛzagɛla adàdala akul à mazlɛbay aña à abà. ²⁸ Uwaga ka Yesu Kristu uwana mɛpɛhla à azladza, mɛpɛh à azladza à vok à abà gesina. Mɛtɛpatàla tatak la matsihila uwana Zɛzagɛla avà à anu. Asa à anu kà azladza gesina uwana la tetɛvi aña Yesu Kristu la tsɛh kà, tadàgay azlazilga. ²⁹ Kiya uwaga gɛdàgɛɔɔɛn à afik kà, gɛwad vok à uda la ndzɔɔfa uwana Yesu Kristu avà à gi, kà gi aña madɛvla slɛray uwanay à gay.

2

¹ Asa à gi, kà kasɛlaw kà, gɛdadfah slɛray mɛnga kà aɛkul azla Koloseya, ngaha kà aña azla Lawodikiya babay, ngaha kà aña azladza anik gesina, uwana tanɛn gi la yewdi aw bay. ² Gɛɔɔhɛn kiya uwanay, kà lɛv aɛkul

aŋa magay la ndzɔɔa, ŋgaha kà akul aŋa mawoy vok akul à akul, la lɔv tekula. Asa à gi babay kà, kasɔlaw dziriga uwana Zɔzagɔla afɛtal à ama ala, lakɛl aŋa Kristu, kà akul aŋa madz à ahɛŋ la abà lela, ŋgaha Zɔzagɔla aŋa mapisakulla gay à vok kà aŋa uwaga. Tatak uwana Zɔzagɔla afɛtanula à ama ala kà, kà Yesu Kristu. ³ Yesu Kristu uwaga kà apɛzl à anu tetɔvi, kà anu aŋa magay anu azlamatsihilaga, ŋgaha kà anu aŋa matsɛn tatak uwaga. Matsihila uwaga kà bokuba lɛmana.

⁴ Gɛpɛh à akul kiya uwanay kà, kà dza aŋa mavavar akul la azlagay namnamga aw. ⁵ Bamɛraka gɛdagay kɛrkɛr la akul, koksikoksi gɛdzugway kà akul. Gi la marabay kà uwana à uwana kadfahàwwàŋ gesina kà la tetɔvi aŋha, ŋgaha la uwana kavàw lɔv aŋkul à Kristu, kadzàw à ahɛŋ lela.

Sifa aŋa azlauwana tahamà gay à vok la Yesu Kristu

⁶ Lagonay kà, kakɛsàw kà Yesu Kristu kà Sufɛl aŋkul. Kiya uwaga kà, dàw la maham gay à vok la abà la masla. ⁷ Dzàw à ahɛŋ la ahàl aŋha bokuba ahàf uwana adàla slilih à kutso à agu kɛrkɛr. Dàw kà à huma à gay. Gɛdàwàŋ à afik à maval lɔv aŋkul bokuba uwana tatàpakulla. Kikay gɛdàw à Zɔzagɔla koksikoksi babay.

⁸ Dahàw hanjɛli kà dza aŋa mavavar akul la matsihila deydayga aw. Matsihila uwaga kà, asa à uda kà la madzugway aŋa dza la abà, ŋgaha la azlamasasɛɔok mawisiga, uwana atà la vɔɔfah la gudɛŋ uwanay à vok. Asa à wàŋ kà la slaka Kristu aw. ⁹ Katsɛbaw à atà slɛm aw, kà uwana madz à ahɛŋ aŋa Zɔzagɔla kà, aga la Yesu Kristu la abà gesina. Ndzer madz à ahɛŋ aŋa Zɔzagɔla gesina, Yesu Kristu adzà à ahɛŋ kiya uwaga babay haday. ¹⁰ Tsa akul kahamàw gay à vok la masla kà, akul kabɛzaw sifa aŋha la dziriga babay. Masla kà, aga lakɛl aŋa tatak gesina, la azlamasasɛɔok uwana atà la maslay bay.

¹¹ La maham gay à vok la masla la abà kà, Zɔzagɔla adafa à akul masɔlay aŋha à vok, uwana apɛhla à azladza kà akul azlaaŋha. La zamana uwarà kà, agɔɔf à azla Yahudiya kà takadav vok à uda, kà masɔlay kà azlaaŋa Zɔzagɔla. Ama kà aŋkul kà, masɔlay uwana afà à akul à vok kà, asa à uda kà la ahàl aŋa dza aw, asa à uda kà la ahàl aŋa Yesu Kristu, sɛlàw kà, masla la uwana azɛb à akul à vok ala madz à ahɛŋ aŋa uwarà. ¹² Mok uwana tadahàkulla batem, uwaga apɛhla ala kà talà akul, akul la Kristu la slaka gà. Mok uwana kasàw à uda la iyaw la abà, uwaga apɛhla ala, kà akul la Kristu, akul kawùllaw à uda la slaka gà la masla aya, kà uwana kadì-ŋàwwal gɛl à vok, kà Zɔzagɔla à uwana awùlla Yesu à uda la mamɛtsay, kà masla la maslay kà mawulla akul à uda babay. ¹³ Dagay uwarà kà, kagàw bokuba azlamazimnekid kà uwana kadfahàhàw tsakana, kà uwana kagàw azladza aŋa Zɔzagɔla aw. Lagonay kà, Zɔzagɔla adavà à akul sifa mawga la Yesu Kristu, ŋgaha adamatsan tsakana ala, adamatsakullaŋ ala, ŋgaha adamatsanunŋ ala suwan. ¹⁴ Uwarà kà, seriya akɛs anu, kà uwana mɛɔfahà uwana ‘Dahàwwàŋ’, Zɔzagɔla agɔɔf aw, la lig la ahɛŋ Zɔzagɔla azɛb anu tsakana lakɛl ala. Apɛl guma, uwana agà la anu lakɛl, afà uwaga à gɛl aŋa Yesu Kristu, à mok uwana amɛts à ahàf à adi. ¹⁵ Mok uwana Yesu Kristu amɛts à ahàf à adi kà, azɛbà maslay aŋa azlamasasɛɔok mawisiga ala, ŋgaha la azlasufɛl aŋatà gesina babay, akɛɔfàsl atà, ahahay atà à tsɛh, apàhla atà ala la slaka azladza, la paraka kà, aduwa atà gesina.

¹⁶ Tsa baŋa kiya uwaga kà, dza aslɛha à akul à vok lakɛl aŋa azlatatak uwana kazuwaw la uwana kasaw aw, dza aslaha à akul à vok aya bay la magɔɔday: ‘Slɛkàwàw madɔvaday la azlamavakay anik anik, ŋgaha la

azlamanəŋla təla la azlavudf maduw ləv aw.' ¹⁷ Azlatatak uwaga kà maftsa à vok aŋa uwana apahàh à azladza tatak uwana adàpaka vok. Ama dziriga aŋa tatak uwaga kà Yesu Kristu la gəl aŋha. ¹⁸ Kavàw tetəvi à azladza kà madfukw akul à uda la masik aŋkul la abà aw. Azladza uwaga tagòd kà, say mawoy mas ŋgərpa, ŋgaha la masləkaw azlamalika. Atà tapəhay kà azlatatak uwana tanəŋàŋ la masasiŋay la abà. Azlatsəhay dza uwaga kà azlazlapay deyday, tadzugw lakəl aŋa azlatatak aŋa gudəŋ à vok uwanay pəra. ¹⁹ Atà la maham à gay à vok la abà la Sufəl Kristu aw. Kà uwana masla kà gəl gà, ŋgaha maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla la uwana vok aŋha. Azlauwana tahamà gay à vok la masla, avà à atà azlatatak uwana tanəkuda aŋha, kà masla la uwana tahamà gay à vok tekula, kiya uwaga tazigəŋay la tetəvi aŋha la tsəh, bokuba uwana asa à Zəzagəla. Masla ahamà gay azladza uwaga à vok la slaka gà, kà masla la atà aŋa magay tekula, bokuba vok aŋa dza, uwana tadza à ahəŋ la slaka gà la azlaamil ŋgaha la sləb vok.

Mamətsay la Kristu

²⁰ Kasəlaw kà, akul gesina kamatsàw la Kristu. Kiya uwaga kà akul la tsəh aŋa azlamasasəfok uwana la gudəŋ la vok aw. Kayyà, tsa baŋa kiya uwanay kà, kakay à maday aŋkul ma? Kiya aŋa azladza uwana tasəl Yesu Kristu dadəŋ aw takay? Kay, kà mana kanəfaw mapəhay aŋatà uwana apəhay: ²¹ 'Katap ahəl à azlatsəhay tatak uwaga à abà aw, katap tatak uwaga aw, kadəbani tatak uwaga aw', ma? ²² Tsəhay mapəhay uwaga kà matapla deyday aŋa azladza, azlatatak uwaga gesina azladza tadəhla sləray kà tadəzahla. ²³ La madzəka, say madəv kuda à Zəzagəla, la manəf maslhay aŋha, ŋgaha la mawoy sləb vok aw, ŋgaha la mas ŋgərpa à vok. Ama bà la uwaga manəfay aŋa mapəhay uwatà, azlaka dza tetuwa aw, kà dza aŋa magay la maslay lakəl aŋa azlatatak mawisiga uwana abiy dza aw.

3

Mawul à uda la Kristu

¹ Kasəlaw kà, akul gesina kawùllaw à uda la mamətsay la Kristu. Tsa kiya uwanay kà, fàw yewdi aŋkul kà à azlatatak uwana agay la zagəla la slaka uwana Yesu Kristu adza à ahəŋ, adadza madzay la ahəl kaf aŋa Zəzagəla.* ² Koksikoksi dzùgwàw kà à azlatatak uwana la zagəla la afik, awkà azlatatak uwana la gudəŋ la vok aw. ³ Kasəlaw kà akul kamətsàw. Zəzagəla awùlla akul à uda, avà à akul sifa mawga, uwaga à ahəl aŋa Yesu Kristu, uwaga kà Zəzagəla anəŋla la slaka aŋha. ⁴ Kristu la uwana sifa, ŋgaha masla dziriga aŋkul. Mok uwana adàwul à waŋ aya kà, akul bay, kadəpəhawla vok ala la masla, kəla uwabeyuwi adənəŋ mazləbay uwana avà à akul.

Madz à ahəŋ mavivaga la mawga

⁵ Kiya uwaga kà, kanəfaw tsəhay maday mawisiga aŋkul, uwana la gudəŋ la vok aw, azlatatak uwaga kà tapakàh kà bokuba azlatatak deyday la yewdi aŋkul. Sàkàw à mabila, kagaw la maday mawisiga aya aw, azlatatak mawisiga uwana takəd à akul ala à yewdi, atà tadza à ahəŋ la akul la abà aya aw, kayahaw azlatatak mawisiga aw, kakədaw yewdi à azlatatak à abà aw, kà uwana baŋa kakədaw yewdi à abà kawoyaw, atà dafuwa Zəzagəla. ⁶ Kà azlatatak mawisiga uwaga à uwana Zəzagəla apakà ləv lakəl aŋa azladza uwana takəs gay aŋha aw. ⁷ Uwarà, à mok

* 3:1 3.1 Mahabay 110.1

uwana kadzàw à ahəŋ la azlatatak uwaga la abà, maday ankul kà agàh kà kiya uwaga babay.

⁸ Lagonay kà, sàkàw azlatatak uwaga gesina. Kapakaw ləv aw, kaslahaw məl la tsəh ala aw, kadəhaw mawisiga à azladza anik à vok aw, kadawla sləm anja azladza la gay aw. Azlagay mawisiga tasa à waŋ la gay ankul aya aw. ⁹ Kavavarahaw vok kà akul à akul aw, kà uwana kasakaw maday mawisiga ankul uwana uwarà, ŋgaha la azlatatak uwana kadəhàhəwwàŋ uwarà. ¹⁰ Nəfàw madz à ahəŋ mawga. Zəzagəla la uwana avà à akul maday mawga, adəhla sləray koksikoksi, kà masla anja mapakəŋ ala kiya anja, kà akul anja masəl masla la dziriga. ¹¹ Kiya uwaga kà, tatak la ahəŋ avàh azla Yahudiya ala la azlatsəhay anik aw, ŋgaha tatak la ahəŋ avàh azlauwana takadav atà à uda ala la azlauwana kokuɗa makadav atà à uda gà, ŋgaha azladza uwana la kəsaf la abà, ŋgaha azladza uwana tasəl tatak aw, ŋgaha azlamayà la azlauwana takor gəl anjatà, gesina anjatà kà kalkal, gərgər la ahəŋ la huma Zəzagəla aw, kà uwana mənŋga anjatà kà say Yesu Kristu tekula pəra, ŋgaha aga la ləv anja azlauwana la tsəh azlaanja gesina.

¹² Awul akul à gəl kà, Zəzagəla atsatsəmàni akul, kà akul anja magay azlaanja, awoya akul. Tsa kiya uwanay kà, dəhàw azlatatak uwanay: Vok ahamà akul kà azladza anik, gəw la ləv delga, gəw tələmna, la mabasiŋ gesina babay. ¹³ Tsənàw vok gay kà akul à akul. Baŋa dza adəhàkulàŋ mawisiga à vok matsawallaŋ ala. Matsahawwaŋ à vok ala kà akul à akul, bokuba uwana Sufəl gami amàtsàkullàŋ ala. ¹⁴ Tatak uwana aduwa azlaanik gesina kà, wòyàw vok kà akul à akul, kà uwana mawoy vok akəs azlatatak delga gesina. ¹⁵ Vəw tetəvi kà à lapiya uwana Kristu afà à akul à ləv à tsəh, akòr ləv ankul. Awul akul à gəl kà Zəzagəla azalà akul, kà akul anja magay tekula, ŋgaha akul anja magay la lapiya. ‘Kikay’, gòdàwwal koksikoksi babay. ¹⁶ Fəw gay anja Kristu à ləv à tsəh lela, dzùgwàw kà à gay anja Kristu. Tapawla kà vok akul à akul, wulàwla kà vok matsihila kà akul à akul. Zlèbàw Zəzagəla la ləv ankul gesina la azlamahabay anik. ¹⁷ Uwana kadəhawwaŋ la uwana kapəhaw bay, dəhàw uwaga la sləm anja Sufəl Yesu. ‘Kikay’, gòdàw à Zəzagəla Baba kà Yesu babay.

Maday anja azlaməna madiŋal gəl à vok la huma azladza anik

¹⁸ Gəpəhay kà akul azlamis, gəgof à akul kà: ‘Kəsàw gay anja azlazil ankul, bokuba azlauwana tanəf Sufəl gami tadəhəŋ.’

¹⁹ Akul azlazil bay kà: ‘Wòyàw azlamis ankul, kagaw dzaŋdzaŋ la atà aw.’

²⁰ Akul azlabəza uwana gəpəh à akul kà à aganay: ‘Tsəbàw sləm à paŋaw anja azlababa ankul la tatak gesina la abà, kà uwana akəs à Sufəl à gəl, kà kadəhawwaŋ kiya uwanay.’

²¹ Kà ankul azlababa kà: ‘Kadawla ləv à azlabəza à hud, kà atà anja mapak ləv aw.’

²² Akul azlamayà: ‘Kəsàw gay anja azlamənŋga ankul la ahàl ala la gudəŋ uwanay la vok la azlatatak gesina la abà, kakəsaw atà gay la ahàl ala la huma yewdi anjatà pəra, kà atà anja masləkaw akul aw. Ama dəhàw sləray la ləv tekula, kà uwana kasləkawaw kà Sufəl Yesu. ²³ Kəla sləray gesina uwana tavà à akul, dəhàw uwaga la ləv tekula, kà uwana sləray anja Sufəl la uwana kadəhawwaŋ, awkà anja dza asik aw. ²⁴ Səlàw kà Sufəl la uwana adanəŋ akul à adi, adàvə à akul tatak uwana adadəhəŋ à ahəŋ la zagəla kà anja azladza anja. Madzahaga ankul uwana kadəhawla sləray, uwaga kà Yesu Kristu.’

²⁵ Ama azladza uwana tadehəŋ mawisiga, Zəzagəla adàwulla à atà ala mawisiga uwana tadhəŋ. Adàh tatak à azladza gesina la ləv tekula.

4

¹ Gəpəhay kà à azlaməŋga babay, gəgodf à akul kà: ‘Gàw dziriga la huma aŋa azlamayà aŋkul, dzàw à ahəŋ la atà, bokuba uwana akəsa à vok, səlàw kà, akul azlaməŋga la azlamayà gesina kà: Madzahaga aŋkul aga la zagəla la afik, aduwa akul gesina.’

Azlamapəhay anik

² Dəvəw kudə à Zəzagəla koksikoksi, kadəvaw kudə la guβguβ aw. ‘Kikay’, gòdàw à Zəzagəla babay. ³ Dəvəw kudə kà aŋami babay, kà Zəzagəla aŋa mapəzl anu tetəvi delga, kà maz gay aŋha à azladza, ŋgaha məpəhatàla godega aŋa gay aŋa Kristu la makor gəl la abà, kà gay marabəŋ uwaga à uwana gi la daŋay. ⁴ Dəvəw kudə à Zəzagəla kà gi aŋa mapəhla ala la paraka bokuba uwana akəsa à vok lela.

⁵ Dahàw haŋkəli la madz à ahəŋ aŋkul la tataka azladza uwana la abà, tasəl Zəzagəla aw, dzùgwàw la kaslà gesina kà mazlak atà. ⁶ Səlàw kà say kagaw la gay namnamga, uwana akəs à vok. Ŋgaha səlàw babay gay uwana kadàwulawla à azladza, uwana tanava akul manavay gesina.

Ayyi makəf gəl à ahəŋ

⁷ Tisik, deda gay ləv gami uwana la tetəvi aŋa Sufəl la tsəh, masla adàh sləray aŋha la ləv tekula. Anu səla, anu azlaməna masləlay aŋa aŋha. Masla adəpəh à akul gesina lakəl gulo. ⁸ Kà uwaga à uwana gəsləl à akul à awtày kà masla mapəh à akul gay gami, ŋgaha kà masla madzərədàhakulla babay. ⁹ Onesəm, deda gay ləv gami ada à awtày atà səla. Masla babay anəfa Yesu Kristu la ləv tekula, masla, tsəhay aŋkul. Atà səla nna tadəpəh à akul azlatatak uwana ada à vok la abanay.

¹⁰ Arəstarkus, uwana anu la daŋay anu səla, adəha à akul ala: ‘Ayyi’. Mark duguməŋ aŋa Barnabas adəha à akul ala ‘Ayyi’, babay. Baŋa tabəz à awtày à slaka aŋkul kà, kəsàw atà la ahəl səla. Dagay uwarə gədapəh à akul uwaga. ¹¹ Yesu uwana tazaləl ala Yustus adəhakulla ‘Ayyi’ bay, azla Yahudiya makər uwaga pəra, à uwana mədàh sləray anina la abanay kà aŋa makoray Zəzagəla. Atà la uwana tadhəŋdàhəgəla kayakay.

¹² Epafəras, uwana tsəhay aŋkul adəhakulla ‘Ayyi’ babay, masla kà, masla sləray aŋa Yesu Kristu. Koksikoksi adəv kudə à Zəzagəla kà aŋkul, kà akul aŋa madz à ahəŋ lela, kà akul aŋa magay azlazil la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh, ŋgaha kà akul aŋa masəl uwana akəs à Zəzagəla à gəl ndzer. ¹³ Hadəy, gəsəl kà, masla as ŋgərpa la sləray la abà kà akul, ŋgaha kà azla Lawodikiya, ŋgaha kà azla Hiyerapoləs bay. ¹⁴ Luka, dokwtar uwana məwoya, atà la Demas tadhəhakulla: ‘Ayyi’.

¹⁵ ‘Ayyi’, gòdàw à azladza la Lawodikiya. ‘Ayyi’, gòdàw à Nimfa, ŋgaha la azlaməna madiŋal gəl à vok uwana tahamàhəh gay à vok la mtəga aŋha, kà ahəl gulo.

¹⁶ Baŋa kadadzeŋaw wakità uwanay kà, sləlàw à azlaməna madiŋal gəl à vok la Lawodikiya, kà atà aŋa madzeŋay babay. Ŋgaha atà azla Lawodikiya bay tasləl à akul à waŋ wakità uwana gətsetser à atà kà, akul aŋa madzeŋay suwaŋ. ¹⁷ Gòdàw à Arsip kà: ‘Wədf vok à uda kà madəv sləray uwana à gay Sufəl Yesu Kristu afal à ahəl.’

¹⁸ Gi Pol, la ahəl gulo la uwana gətsetseray kà madəhakulla ‘Ayyi’ la abanay. Avika akul aw kà gi la daŋay.

Zəzagəla apis à akul gay à vok.

MATERA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA TESALONIKI Première Lettre de Paul aux Thessaloniens

¹ Gi Pol la uwana gøtsetser wakità uwanay, anu la Silas ngaha la Timotawus bay. Møtsetser à maham à ahøj mēna gay Zøzagøla la Tesaloniki, uwana azlaañja Zøzagøla Baba, ngaha añja Suføl Yesu Kristu. Zøzagøla apis à akul gay à vok la lapiya añha.

Madiñal gøl à vok añja azla Tesaloniki

² Koksikoksi, 'Kikay', mөгođ à Zøzagøla la matsal akul à gay la madøv kuđa gami la abà babay. ³ Baña mөdøv kuđa à Zøzagøla Baba gami, mөdzugw à mađah sløray añkul, uwana kađahàwwàñ, kà uwana kadiñaw gøl à Yesu Kristu à vok la sløray dzanjdzanğa, kà uwana kawoyaw masla la mawad vok à uda añkul la abà lela la Suføl Yesu Kristu. ⁴ Kiya uwaga akul azladede, mөsøl kà, Zøzagøla awoya akul, ngaha atsatsàmàni akul, kà akul añja magay azladza añha. ⁵ Hađay, mok uwana mөzàkulla gay marabøj, uwaga apakà gay deyday pøra aw. Ama Zøzagøla apøhla ndzøđa añha ala la gay uwaga, la mazlak anu añja Masasøđok tsikasla, ngaha la uwana mөsøl kà gay gami kà ndzer. Kasølaw madz à ahøj gami, à mok uwana mөdzà à ahøj la tataka añkul la abà. Mөđahà uwaga kà, kà mazlak akul. ⁶ Akul, kanøfaw madz à ahøj gami, ngaha la añja Suføl Yesu babay, kasàw ngørpa mөñga kà gay uwaga, ama kakèsàw gay añja Zøzagøla la løv añkul la tsøh la marabay uwana Masasøđok tsikasla avà à akul. ⁷ La kità kà, akul kapakàw maftsa vok añja azlamøna madiñal gøl à vok la kutso Makeduniya, la kutso Akayya gesina. ⁸ Kà akul la uwana, gay añja Zøzagøla atsøn ala la slaka gesina, la Makeduniya ngaha la Akayya pøra aw. Azladza gesina tasøl gay madiñ gøl à Zøzagøla à vok añkul. Kiya uwaga kà, mөнøkuđa à mapøh gay uwanay aya aw. ⁹ Atà tapøh à anu gay manøjla anu añkul, la uwana kakwesàwkà azlamazlazlay, kà akul añja manøf Zøzagøla uwana la sifa ngaha dziriga, ¹⁰ la makud mas à ahøj añja Kona añha la zagøla. Yesu uwana Zøzagøla awulla à uda la mamøtsay, masla adàtøf anu la mapak løv añja Zøzagøla la vudf seriya, uwana adàsa à wañ.

2

Sløray uwana Pol ađahàñ la Tesaloniki

¹ Azladede, sèlàw kà madz à ahøj gami la slaka añkul kà deyday aw, kà uwana kakèsàw gay marabøj. ² Mok uwana mөлөг mabøz mtøga añkul kà, azlamøna mөzàm gami tatørøđ anu mөñga la matsøk anu magođahay à gøl la Filipiya. Akul kà, kasølaw uwaga babay. Mok uwana mөdabøz à slaka añkul la Tesaloniki kà, azlamøna mөzàm gami la ahøj babay. Ama Zøzagøla adzørøđa anu à uda, kà anu añja mapøh à akul gay marabøj añha. ³ Møpøhla à azladza kà tetøvi delga kà manøfay, møpøh fida aw ngaha møpøh mawisiga aw. Møpapatà azladza babay aw. ⁴ Ama møpøh kà gay uwana Zøzagøla apøh à anu à ahàl, kà añja mapøhay à azladza pøra. Kà uwana mok uwana Zøzagøla agür anu, akès anu ndzer, ngaha avà à anu maz gay marabøj. Møyah kà anu añja mahøđay à azladza à adi aw, ama à Zøzagøla à adi, masla uwana asøl madzugway añja løv gami.

⁵ La lela kasəlaw kà, məpəh gay aña mavavar akul, ngaha gay aña mayàh tatak la slaka aņkul aw, Zəzagəla à masla masəlay. ⁶ Məyah masləkaw anu aña azladza aw, məyah masləkaw anu aņkul aw, amiyaka aña azladza anik aw. ⁷ Məslàla vok aña mapəhla gəl gami ala kà anu azlamagolga, kà uwana anu azlaməna masləlay aña Yesu Kristu nəma, ama mədzuğw kiya uwaga aw. Məfà à akul sləm bokuba iyà, uwana af sləm à azlabəza aņha. ⁸ Kiya uwaga la mawoy akul gami kà, mөгà nekwa aña mazakulla, kà gay marabəñ aña Zəzagəla pəra aw, ama sifa gami babay kà mөvà à akul, kà uwana kagaw azlabəza gay ləv gami. ⁹ Haday azladedə, kasəlaw la mok uwana mөzəkulla gay marabəñ kà, məyahà vok la sləray zlazladaga uwana la abà mөfahàhàñ mahənay la mavakay kà, kà anu aña maf mahanay à azlaməna gay Zəzagəla à gəl aw.

¹⁰ Iyay zlà, akul azlaməna madiņal gəl à vok kasəlaw, ngaha Zəzagəla asəl uwaga babay: Maday gami la tataka aņkul la abà kà delga, tərta, ngaha sətaka. Dza la ahəñ asləha à anu à vok lakəl aņha aw. ¹¹ Kasəlaw kà mөfahəkullàñ bokuba uwana baba adəhəñ à azlabəza aņha. ¹² Ama mөdөv akul kudfa koksikoksi, kà akul aña maday bokuba uwana akəs à Zəzagəla à gəl. Zəzagəla uwana azalà akul, kà akul aña mad à makoray aņha à abà, ngaha à mazləbay aņha à abà.

¹³ Kikay, mөгod à Zəzagəla koksikoksi babay, kà uwana mok uwana katsənəw gay Zəzagəla, uwana mөzəkullàñ, kakəsəw uwaga bokuba gay aña azladza aw, ama bokuba gay Zəzagəla. Uwaga ndzer, gay Zəzagəla, uwana adəhà sləray la tataka aņkul la abà, akul azlaməna madiņal gəl à vok. ¹⁴ Uwana apakà vok la maham à ahəñ məna gay Zəzagəla la kutso Yahudiya, uwaga apakà vok la akul bay, akul azladedə kabəsəw matərəbəy bokuba uwana tasà la ahəl aña tsəhay aņatà, azla Yahudiya bay. ¹⁵ Kiya uwaga azladza uwaga takədf Sufəl Yesu, ngaha la azladza uwana tapàh gay Zəzagəla à azladza uwarà, atà bay tatərəbà anu, kiya uwaga tahədf à Zəzagəla à adi aw, atà kà azlaməna mөzam aña azladza gesina. ¹⁶ Gay gà la uwaga tayàh madədf anu gay à ahəñ, kà anu aña maz gay mabəlay à azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, gay gà la uwaga tsakana aņatà adahən ala, seriya aña Zəzagəla abəz atà.

Pol ayah manəñ azla Tesaloniki aya

¹⁷ Azladedə, mok uwana mөvahà vok ala anina kà, gəl gami adà akul à tsəh, kà manəñ aņkul. Mədà aņami pəra, ama gəl gami agədf à akul à tsəh. ¹⁸ Məyàh mawul à slaka aņkul aya. Gi Pol la gəl gulo gəyàh tetəvi aņuvaw kà mad à awtày, ama seteni adədf gi gay à ahəñ. ¹⁹ Məzugway kà lakəl aņkul, akul azlaməna madiņ gəl à Zəzagəla uwana à vok kadzərəfàhəwanula, ngaha apəhanula kà gay marabəñ kà la ndzəda. Akul bay kà, akul la tataka aña azladza uwaga la abà. Akul la uwana karàbàw ləv gami babay. Akul la uwana kapəhəwla ala, kà sləray gami kà delga à uwana mөdzà à ahəñ hahalakanna, kà masla la huma aña Sufəl gami Yesu, la kaslà uwana adəsà à ahəñ. ²⁰ La haday gà kà akul la uwana kavəw anu madz à ahəñ la hahalakanna ngaha la marabay.

3

Mawoyəñ asal magodəy: Mas ngərpa kà aña azladedə

¹ La kiya uwaga kà, gəl akədf anu à vok, kà uwana mөbəzà à wakitə aņkul aw. Gay gà la uwaga, məslàla vok aña mabasiņ aw, maslà mөdzugw aña masləl akul Timotawus à awtày à slaka aņkul, ngaha anu aña madz

à ahəŋ la Atena disa. ² Kiya uwaga məsləl akul deda gami Timotawus à awtày, uwana mədàh sləray aŋa Zəzagəla la slaka gə anina, kà uwana anu məzìŋ gay marabəŋ lakəl aŋa Yesu Kristu la slaka gə. Kiya uwaga məsləlla akul à awtày kà masla aŋa madzərədàh akul à uda la madiŋal gəl à vok la abà. ³ Nŋaha kà dza aŋkul aŋa mawul à lig, kà nŋərpa aw. Kà uwana uwaga kà, agay tatak gami, anu azlaməna manəfay bay. ⁴ Ndzer, mok uwana mələg la tataka aŋkul la abà kà, məpəh à akul gay aŋa nŋərpa uwaga à vok à abà dagay uwarà, lagwa kà masla gə la uwaga adabəza akul. Sələw la lela! ⁵ Gay gə la uwaga à uwana, məslala vok aŋa mabasiŋ aya aw, à uwana məsləl Timotawus à awtày kà masəlay lakəl aŋa madiŋal gəl à vok aŋkul, nŋaha kà gi aŋa masəlay babay. Guba azà à gi kà seteni aŋa madukw akul à ahəŋ, nŋaha sləray gami aŋa mapakay deyday.

Ləv gami adatas ala, kà uwana akul la tetəvi delga la ama

⁶ Kay, ama lagonay kà Timotawus adawul à waŋ, adaraba à anu ləv, la gay madiŋal gəl à vok aŋkul, la masal aŋkul uwana kapəhàwla ala. Agod à anu kà, kadzugwaw kà lakəl gami koksikoksi, asa à akul manəŋ anu bokuba uwana asa à anu manəŋ akul. ⁷ Haday azladede, mədzà à ahəŋ la iyaw tugwi la adi mənŋa, ama à mok uwana mədatsən gay aŋkul kà, kadiŋaw gəl à Yesu à vok kà adzərədàh anu à uda. ⁸ Lagonay kà, bə uwana akul la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh kà, ləv gami adatasl ala adagay. ⁹ Iyay zlà, madəv kuɖa gesina la kikay uwana məgod à Zəzagəla kà aŋkul ma asla takay? Mədəval kuɖa kà marabay mənŋa uwana karàbàw anu la huma aŋha. ¹⁰ La mok uwana mədəv kuɖa mahənay la mavakay kà, kà masla aŋa mav à anu tetəvi aŋa mad manəŋ akul à gay. Asa à anu kà anu mətapakulla gay uwana aləg à akul, à gay aŋa matapla la madiŋal gəl à vok la abà.

¹¹ Gay gə la uwaga mədəv, kuɖa à Zəzagəla Baba gami la Sufəl gami Yesu, kà atà aŋa mapəzl anu tetəvi aŋa mad à awtày kà manəŋ akul à gay. ¹² Delga kà Sufəl azigən mawoy vok aŋkul, nŋaha kawoyaw azladza gesina kalkal bokuba uwana məwoya akul. ¹³ Kiya uwaga masla adàvə à akul ndzəɖa à ləv aŋkul à tsəh, kà akul kadəgaw sətaka la huma Zəzagəla Baba, la mok uwana Sufəl Yesu adàwul à waŋ à gudəŋ à vok la azlaaŋha.

4

Maday uwana akəs à Zəzagəla à gəl

¹ Nŋaha zlà, azladede, aganay gay uwana atəm kà anu à ahəŋ aya aŋa mapəhakulla. Mok uwana anu la slaka aŋkul kà, katapawla gay maday dziriga uwana akəs à Zəzagəla à gəl la slaka gami, kà kiya uwaga la uwana kadəhàwwàŋ. Lagonay kà, gədəv akul kuɖa: ‘Kamkam’, gəgod à akul la sləm aŋa Sufəl gami Yesu, kà akul aŋa mad à huma à gay koksikoksi la manəfay la abà aya. ² Mədatapakulla tatak uwana mətəpla la slaka Sufəl Yesu lagwa zlà, nŋaha babay kà kadasəlaw adagay ³ Uwana asa à Zəzagəla kà, delga kà akul aŋa magay sətaka, nŋaha akul aŋa makəs gəl aŋkul kà mabila. ⁴ Gay gə la uwaga gəgod à akul gesina: ‘Tsənàw vok à gay la azlamis aŋkul. Baŋa katsənaw vok à gay kà, kagaw sətaka la tetəvi aŋa Zəzagəla la ama, nŋaha azladza tatsəd akul gay à tsəh aw. ⁵ Kà uwana baŋa kadzaw à ahəŋ la mabila la abà kà, kapakaw bokuba azladza uwana tasəl Zəzagəla aw.’ ⁶ Tsa bə kiya uwaga kà, dza adəha tsakana à masla magay aŋha à vok lakəl aŋa azlamis aw, kà uwana ndzer, kasəlaw kà, Zəzagəla adəh seriya à tsəhay dza uwaga à gəl, kà uwana mədəpəh à akul

à vok à abà lakəl aṅa uwaga. ⁷ Zəzagəla azalà anu à mabila à abà aw, ama aṅa madz à ahəṅ la sətaka la abà. ⁸ Gay gà la uwaga, azladza uwana takweska la mapəsew gay uwanay kà, takweska kà dza aw, ama takweska kà Zəzagəla, uwana avà à akul Masasəḏok tsikasłaga aṅha.

⁹ Azladedə, baṅa lakəl aṅa mawoy vok kà, anu la gay aṅa matsetser à akul, akul azlaməna madiṅal gəl à vok, aw, kà uwana Zəzagəla adapəhakulla tsəhay tetəvi uwaga adagay. ¹⁰ Iyay ndzer, kiya uwaga la uwana kadahəwwəṅ à azlaməna madiṅal gəl à vok la kutso Makeduniya gesina. Ama akul kà, “Duwəwla uwanay aya”, məḡoḏ à akul azladedə. ¹¹ La kità kà akul kà, yàhəw madz à ahəṅ la lapiya la abà, fəw gəl à uwana kanawkuḏa aṅha, kà akul aṅa madzadzər gəl aṅkul, bokuba uwana məpəh à akul à vok à abà uwarà. ¹² Nḡaha baṅa akul azlaməna gay Zəzagəla kà, ḏahəwwəṅ kiya uwanay, kà azladza uwana la uda tasəl Zəzagəla aw, tadəkəs gay aṅkul, nḡaha kà akul aṅa mahan dza anik aw.

Kaslà mawul à waṅ aṅa Sufəl Yesu

¹³ Azladedə, asa à anu kà kasəlaw azlatatak lakəl aṅa azlauwana tamatsay, kà akul kagaw la mazaw la gəl la abà aw, bokuba azladza anik uwana tasəl gay lakəl aṅa mawul à uda aṅa Yesu aw. ¹⁴ Ama anu kà məsəl kà Yesu aməts, nḡaha Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, kiya uwaga babay məsəl kà azlauwana taməts à tetəvi aṅha à tsəh kà, Zəzagəla adəwùlla atà à uda la mamətsay babay, nḡaha adəhama atà gay à vok la Yesu. ¹⁵ Anu uwana mələḡ la sifa dadəṅ, à mok uwana Sufəl Yesu adəwul à waṅ kà, azladza uwana taməts à madiṅal gəl à vok à abà kà, tadətsəvka magagamay la Yesu kà anu. Hadəy, gay uwaga gəpəh à akul lagonay kà, gay uwana asà à waṅ la slaka Sufəl.

¹⁶ Kiya uwaga la mavakay uwatà, mədətsən masləh məl aṅa dza uwana akoray, kuda aṅa sufəl aṅa azlamalika, la mahohumay aṅa mazlazliṅ aṅa Zəzagəla, nḡaha Sufəl gami Yesu Kristu la gəl aṅha adàsa à ahəṅ la zagəla. Nḡaha teraṅa azlauwana taməts à madiṅal gəl à vok à abà tadətsəv vok à uda la mamətsay. ¹⁷ Nḡaha la lig la ahəṅ, anu uwana mələḡ la sifa aya la mok uwaga, Zəzagəla adəhəl anu à habaga à abà, kà anu aṅa magagamay la Sufəl Yesu à tataka zagəla à abà. Nḡaha mədədzə à ahəṅ koksikoksi la masla. ¹⁸ La gay uwanay kà, taslahaw vok gay à ahəṅ kà akul à akul.

5

Madz à ahəṅ la adi

¹ Azladedə, lakəl aṅa mavakay baṅaw la kaslè aṅa azlatatak uwanay adəpaka vok kà, mənəkudə aṅha aṅa matsetser à akul aw. ² Mavakay uwatà kà, akul la gəl aṅkul bay kà kasəlaw lela, kà uwana Sufəl adàsa à ahəṅ la magorəh azladza, bokuba masla gəl, uwana atsa à waṅ la vəḏ. ³ Mok uwana azladza tadəḡoḏay: ‘Gudəṅ à vok la lapiya, magogutsay la ahəṅ aw’, tadəḡoḏay. Katskats la mok uwaga la uwana matərəbay mənḡa adədzəka à vok, bokuba mis uwana huḏ bəzi agur à ahəṅ. Nḡaha azladza tadətəfay la uwaga la abà ḏikidiki aw.

⁴ Azladedə, kà aṅkul kà, akul azlaməlok aṅa gay uwanay aw. La kità kà, mavakay uwatà adəḡorəh akul bokuba masla à gəl uwana agorəh azladza aw. ⁵ Gesina aṅkul, akul azlaməna maday la uḏaka aṅa mavakay la abà, awkà anu azlaməna maday la mələs aṅa vəḏ la abà aw.

⁶ Tsa baṅa kiya uwanay kà, mədzehal bokuba aṅa azladza anik uwana tasəl gay uwanay aw aw, ama say mədza à ahəṅ la adi la manəṅla gəl gami.

⁷ Iyay zlà, la vuđ la uwana azladza tadzehal aw takay? Ngaha aya kà, guzu akəđ atà la vəđ bay. ⁸ Ama anu kà, anu azladza aña vəđ aw, anu azlaməna aña mavakay, kà uwaga say mənəŋla vok gami, məduw mađiŋal gəl à vok la mawoyəŋ bokuba slarapay. Məf manewəŋ aña maβəlay gami à gəl, bokuba huməz gəl.* ⁹ Mədzugw lela, Zəzagəla afà à anu à ahəŋ, kà anu aña matap ŋgərpa aña mapak ləv aŋha aw. Ama kà anu aña maβəlay, kà à ahəl aña Sufəl Yesu uwana mafal dzakwa à gəl gə. ¹⁰ Masla aməts kà anu. La mok uwana adàwul à waŋ baŋa anu la sifa, amiyaka baŋa mədamatsay kà anu aña madz à ahəŋ la sifa la masla. ¹¹ Kà uwaga ndzərəđàhàw vok ala, taslahaw vok gay à ahəŋ bokuba uwana kađahàhàwwàŋ.

Gay makəđ gəl à ahəŋ

¹² Azladedə azlauwana Sufəl Zəzagəla apakatàla kà azlaməŋga lakəl aŋkul kà aña matapakulla sləray kà, sləkàwàw atà, la makəs atà gay la ahəl ala. ¹³ Sləkàwàw atà, ŋgaha pəhàwatàla mawoy atà aŋkul, kà sləray məŋga uwana tadəhəŋ, tsənàw vok gay kà akul à akul.

¹⁴ Azladedə, kamkam, sləhàw məl à azlaməna mas à gəl, kà atà aña mađàh sləray, ndzərəđàhàw azlaməna guba gə ala, ŋgaha zlàkàw azlaməna kokudə ndzəđə, basàwwàŋ azladza gesina. ¹⁵ Đahàw haŋkəli kà akul aña mawulla matsak vok mawisiga à adi koksikoksi aw, yàhàw madz à ahəŋ la delga la abà kà akul à akul, ŋgaha la azladza à uda babay.

¹⁶ ‘Ràbàw koksikoksi! ¹⁷ Đəvàw kuđa à Zəzagəla kokudə masakal.’ ¹⁸ ‘Kikay’, məgod à Zəzagəla kà kəla tatak uwana avà à anu gesina. Aganay tatak uwana sifa gami la abà, anu azladza aña Yesu Kristu.

¹⁹ ‘Kađəđaw gay à Masasəđok Zəzagəla à ahəŋ aña mađàh sləray aw. ²⁰ Kapəsewaw gay aña azladza, uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəl aña mapàh à azladza aw. ²¹ Ama mədzəđəw nərəzàw lela, kəsàw kà uwana la tetəvi aña Zəzagəla la ama.’ ²² Ngaha nəŋàwla gəl aŋkul lakəl aña tatak mawisiga gesina.

²³ Zəzagəla uwana avà à anu lapiya agəŋ akul sətaka. Ngaha kà Zəzagəla aŋəŋla vok aŋkul gesina, masasəđok aŋkul, sifa aŋkul la sləβ vok aŋkul gesina kà aña kaslà uwana Sufəl Yesu Kristu adàwul à waŋ kà kađàgaw kokudə tsakana. ²⁴ Zəzagəla uwana azalà akul kà akul aña magay azlaaŋha, ađaha uwaga kà aña magəđ gay aŋha à afik.

Ayyi makəđ gəl à ahəŋ

²⁵ ‘Đəvàw kuđa kà aŋami, azladedə.’ ²⁶ ‘Ayyi’, gəgod à azladedə gesina. ²⁷ ‘Kamkam’, gəgod à akul la sləm aña Sufəl kà. ‘Dzəŋàw wakità uwanay la huma aña azlaməna mađiŋal gəl à vok gesina.’

²⁸ Vok mahamay aña Sufəl gami Yesu Kristu agay la akul.

MASƏLA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA TESALONIKI Deuxième Lettre de Paul aux Thessaloniens

Ayyi

¹ Gi Pol la uwana gətsetser wakità uwanay, anu la Silas ngaha la Timotawus bay. Mətsetser à maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla la gudəŋ Tesaloniki, uwana azlaaŋa Zəzagəla Baba, ngaha anja Sufəl Yesu Kristu.

² Zəzagəla Baba la Sufəl Yesu Kristu tapis à akul gay à vok, la lapiya.

Aganay seriya uwana adəpaka vok

la kaslā uwana Yesu adāsa à waŋ

³ Azladedə, ‘Kikay’, məgəf à Zəzagəla kà akul koksikoksi, mədah uwaga ndzer, kà uwana madiŋal gəl à vok ankul, uwana kadiŋawwal gəl à vok, adala slilih mənğa, ngaha mawoy vok ankul uwana kawoyaw vok ada à huma à gay. ⁴ Gay gə la uwaga, baŋa anu la huma à azlaməna gay Zəzagəla anik kà, hahalakanna à gəy ləv gami, kà uwana amiyaka azladza tasa à akul ngərpa, tapəsew akul kà, kabasawwan, katsizllaw à delga à afik, ngaha kadiŋawwal gəl à vok, amiyaka la matərəbay uwaga la abə gesina.

⁵ Azlatatak uwanay gesina apəhanula, kà Zəzagəla adəfah seriya la dziriga. Kasaw ngərpa kà makoray Zəzagəla, la uwaga la uwana adəzlayla akul anja mad à slaka makor gəl à abə. ⁶ Ndzer, Zəzagəla adəgəf dziriga à afik. Bokuba magəfay, adətərəb azladza uwana tatərəb akul suwan. ⁷ Lagonay kà kasaw ngərpa, ama Zəzagəla adəzəb akul ngərpa lakəl ala, amiyaka anu babay. Adəfah uwaga la vud uwana Sufəl Yesu adāsa à ahəŋ la zagəla, la azlamalika anha, uwana tazləb masla. ⁸ Kiya uwaga Sufəl gami Yesu adāsa à ahəŋ la magol akəl la abə, kà madəfahla seriya à azladza uwana à gəl tapəsew Zəzagəla, ngaha azlauwana à gəl takweska gay marabəŋ lakəl anha. ⁹ La abatà la uwana tadəfah à atə seriya dzaŋdzaŋga à gəl, tuwiz tadənəŋ hudf adi anja Zəzagəla tetuwa, amiyaka mazləbay, ngaha la ndzəfa anha aw.* ¹⁰ Uwaga adəpaka vok la mavakay uwatə, adāsa à waŋ kà, kà masləkaway anja azladza anha, azlaməna madiŋal gəl à vok tadawoy masla. Akul bay kadəgaw la atə, kà uwana kadiŋawwal gəl à gay gami uwana à vok, məpəh à akul.

¹¹ Gay gə la uwaga mədəv kudfa koksikoksi kà ankul. ‘Kamkam’, məgəf à Zəzagəla gami, kà mapakakulla sətaka, kà akul anja madz à ahəŋ la sifa uwana azalə akul, ngaha ahən sləray anja madiŋal gəl à vok ankul ala, mənəval kà masla anja mazlak à akul la maslay anha. ¹² La kiya uwaga kà, sləm anja Sufəl gami Yesu adəgay masləkaway gə la slaka ankul, ngaha akul kadəgaw masləkaway gə kà masla. Uwaga gesina adəpaka vok kà vok mahamay anja Zəzagəla, ngaha la Sufəl gami Yesu.

2

Gay lakəl anja masla məzam anja Zəzagəla

¹ Azladedə, gəpəh à akul lakəl anja mavakay anja mas à waŋ anja Sufəl gami Yesu, ngaha la maham gay à vok gami la slaka anha. ‘Kamkam’,

* 1:9 1.9 Yesayya 2.10

məgodf à akul azladede, ² kiya uwaga kà baŋa dza adəgodf à akul kà, afats mas à waŋ aŋa Sufəl kà adəslay kà, gəl adəkədf akul à vok katskats aw, guba adəkəs akul babay aw. Zlahaw, dza adəpəhla uwaga ala bokuba gay aŋa azladza uwana Zəzagəla apəh à atə gay à ahəl aŋa mapəh à azladza anik, baŋaw aza akul gay Zəzagəla, baŋaw agodf à akul kà anu la uwana mətsetsər uwaga. ³ Amiyaka la kakay maŋ kà, kasakaw dza apapatakula gay aw. Kà uwana mavakay uwaga adəsa à waŋ kiya uwaga pəra aw. Say azladza tadəzigən gəl aŋatə lakəl aŋa Zəzagəla dadəŋ, ŋgaha masla məzam uwana masla kà aŋa mazila tetuwa, adəpəhla vok ala. ⁴ Masla kà kəla tatak uwana azladza tanəfay la masləkaway kà, adədfəfal gay à ahəŋ amiyaka à Zəzagəla, la tatak uwana tasləkaway gesina kà adədfəfal gay à ahəŋ. Adəzigən gəl aŋha lakəl aŋa tatak gesina, adəday kà madz à ahəŋ la məŋ gəy Zəzagəla la aku. La abatə kà: 'Gi la uwana gi Zəzagəla', adəgoday.✧

⁵ Awul akul à gəl à uwana gəpəh à akul uwaga gesina, à mok uwana gələg la tataka aŋkul la abə aw ay? ⁶ Kà uwana lagonay kà, tatak anik la ahəŋ adəfal gay à ahəŋ kà mas à waŋ. Kasəlaw uwana adəfal gay à ahəŋ: Kà uwana baŋa kaslə aŋha adəslay kà, masla məzam uwaga adəpəhla gəl aŋha ala. ⁷ Iyay, lagonay ndzəfa aŋa mazigən gəl uwaga adəfah sləray la slaka azladza, mətseŋ tatak uwaga kà la mapəhanula aŋa Zəzagəla. Ama tatak uwaga kà apaka vok la dazway aw, say baŋa dza uwana adzala à ama, az vok aŋha la uwana adəbəza tetəvi. ⁸ La lig aŋa uwaga la ahəŋ kà, masla məzam uwaga adəpəhla vok ala. La vuđ uwana Sufəl Yesu adəsa à ahəŋ la mazləbay aŋha, adəkədfay la afadf gay aŋha, adəziŋ ala la mapəhla vok aŋha ala la abə.✧ ⁹ Masla məzam uwaga adəsa à waŋ la ndzəfa aŋa seteni, adəfahəh azlatsəhay sləray mavaləh ləv à azladza à gay anik anik, ŋgaha la azlanadzipo fida gə. ¹⁰ Adəpapatah azlamazehlaga gesina, la azlagay la azlasləray mawisiga aŋha anik anik gesina. Tadəzehla, kà uwana takweska gay marabəŋ, uwana naka abəl atə, la uwaga takweska dziriga. ¹¹ Gay gə la uwaga, Zəzagəla la gəl aŋha adəvə à atə ndzəfa, kà atə aŋa madinjal gəl à fida uwaga à vok. ¹² Kiya uwaga kəla dza uwana adin gəl à dziriga à vok aw, ama arab la mawisiga la abə, Zəzagəla adəfahalla seriya à gəl.

Zəzagəla atsatsəmàni akul kà magay azlaaŋha

¹³ Say 'Kikay', məgodf à Zəzagəla koksikoksi lakəl aŋkul azladede. Zəzagəla awoya akul, atsatsəmàni akul kà dagay madzəka gudəŋ à vok kà aŋa mabəl akul. Kabəlàw kà la Masasəfok aŋha, uwana apəkakulla kà azladza aŋha, ŋgaha kabəlàw kà, kà uwana kakəsəw dziriga babay. ¹⁴ Zəzagəla azalə akul à uwaga à abə la gay marabəŋ uwana məzakulaŋ. Azalə akul kà akul aŋa magay la mazləbay, uwana Sufəl gami Yesu Kristu agə la abə la gəl aŋha. ¹⁵ Tsa baŋa kiya uwaga kà, azladede, wədfəw vok à uda la gay Zəzagəla la abə. Kiya uwaga kəsəwwəŋ la ləv azlatatak uwana mətəpakulla amiyaka uwana mətəpakulla la gay amiyaka uwana mətsetser à akul matsetseray.

¹⁶ Sufəl gami Yesu Kristu la gəl aŋha, ŋgaha Zəzagəla Baba uwana tawoya anu, tapis à anu gay à vok, ŋgaha tavə à anu ndzəfa, kà anu aŋa manəfay kà uwana delga pəra, la mapəhay kà uwana dziriga pəra. ¹⁷ La vok mahamay aŋha, adzərədfəkulla koksikoksi, ŋgaha masla azlaka akul aŋa maf manewəŋ à tatak uwana à afik adəsa à ahəŋ.

3

Dèvaw kuda à Zèzagèla kà aṅami

¹ Ngaha zla, azladedà, aganay à uwana atəm, kà anu à ahəṅ aya aṅa mapəh à akul: ‘Dèvaw kuda à Zèzagèla kà gay aṅha aṅa mad à huma à gay katskats, ṅgaha azladza aṅa masləkaway bokuba uwana apakà vok la tataka aṅkul la abà babay. ² Ngaha aya, dèvaw kuda à Zèzagèla kà masla aṅa manəṅla anu, kà azlaməna madàh mawisiga la azlaməna makəsafər, kà uwana azladza gesina takəs dziriga aw!’

³ Ama Sufəl gami kà, masla kà dziriga, adàdzərədəh akul à uda ṅgaha adənəṅla akul la azlamawisiga la abà. ⁴ Gay gə la uwaga kà, Sufəl gami avà à anu manewəṅ lakəl aṅkul babay, kà uwana məsəl kà, kadəhawwəṅ uwana məpəh à akul, bə la huma la gay bay kà, kadəfahaw uwaga.

⁵ Awoyaṅ kà Sufəl Zèzagèla, azlaka akul, kà akul aṅa mawoyəṅ kaykay, kà akul aṅa mabas matərəbəy bokuba uwana Yesu Kristu abasəṅ.

Makəs vok aṅa sləray

⁶ Azladedà, ‘Kamkam’, məgof à akul la sləm aṅa Sufəl Yesu Kristu, kadzaw à ahəṅ la azlaməna masa la slaka gə aw, kà uwana takəs matapatla gami uwana məzətəṅ aw. ⁷ Haday, akul la gəl aṅkul kasəlaw madz à ahəṅ gami, uwana mədza à ahəṅ la tataka aṅkul la abà lela, nəfəw slaka asik gami, kà uwana anu azlaməna masa aw. ⁸ Kiya uwaga məzəw tatak may aṅa azladza deyday aw. Məyà vok məkəs aṅuf la adi ala mədahàhà sləray mahəṅay la mavakay, kà anu aṅa madzadzər gəl gami, ṅgaha kà anu maf mahanay à azlaməna gay Zèzagèla à gəl aw. ⁹ Ndzer, məslà mazlak anu aṅkul nəma. Ama mədahàhà kiya uwanay kà, kà akul aṅa manəfay madz à ahəṅ gami. ¹⁰ La dziriga kà, mok uwana mələg la tataka aṅkul la abà kà, məpəh à akul la dazuwaya kà, dza uwana asal sləray aw kà, azuw tatak may suwəṅ aw.

¹¹ Uwana məpəh à akul kiya uwanay kà, kà uwana mətəsənəṅ kà aṅuvaw la tataka aṅkul la abà kà azlaməna masa, tadəh sləray aṅatà aw, say mavalàh à gəy aṅa azladza anik à abà pəra. ¹² Tsəhay dza uwaga kà, gəṅav à akul, ṅgaha gəfaha à akul akur à lig la sləm aṅa Sufəl Yesu Kristu: ‘Kà atà tadəhà sləray aṅatà la tetəvi aṅha, kà atà aṅa madzadzər gəl aṅatà!’

¹³ Azladedà, akul kà kayəw vok aṅa madəh delga dīkidīki aw. ¹⁴ Kiya uwaga baṅa dza akəs matapla gami, uwana mətsetsər à akul à wakità uwanay à abà aw kà, dūwəwwalla à adi, kafawwal sləm aw, kà ziruwi aṅa makəsay. ¹⁵ Ama kanərəzaw masla bokuba masla məzam aw, say kawullawla matsihila bokuba deda aṅkul.

Ayyi makəf gəl à ahəṅ

¹⁶ Sufəl, masla aṅa makor lapiya, avà à akul lapiya la kaslà gesina. A bə la mana beymi bay. Awoyaṅ kà Sufəl adza à ahəṅ la akul gesina.

¹⁷ Gi Pol, la uwana gətsetsər wakità uwanay la ahəl gulo: ‘Ayyi’. Nəṅəwwəṅ bokuba uwana gəfà ahəl à wakità gulo uwana à afik gesina.

¹⁸ Mapis gay à vok aṅa Sufəl Yesu Kristu agay la akul gesina.

MATERA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À TIMOTAWUS Première Lettre de Paul à Timoth'ee

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gøtsetser wakità uwanay, gi maslèlay anja Yesu Kristu, bokuba uwana asa à Zèzagèla Baba. Masla maβèl anu, ngaha la Yesu Kristu uwana mēfa madzugway gami à masla à afik.

² A kak Timotawus, kak kona gulo dziriga, uwana la madiᅇal gèl à vok la abà. Zèzagèla Baba gami, atà la Yesu Kristu Sufèl gami, tapis à ka gay à vok la mabasakan, ngaha la mav à ka lapiya.

Mahèl à ahèᅇ kà azlamatapla uwana akəs vok aw

³ Uwana gènavà ka, à mok uwana gèdà à kutso Makeduniya, 'Dzà à ahèᅇ la Efesus', gègòd à ka, kà uwana azladza tapàhla azlamatapla mawisiga ala la ahèᅇ la abatà, ngaha kà asà à gi kà: 'Dzàw à ahèᅇ', kagod' à atà. ⁴ Gòd' à atà kà: 'Sàkàw mapèh azlagay anja azlababa ankul maviyaga, ngaha la azlawakità anja azlaslèm anjàtà deydayga. Kà uwana azlagay uwaga kà, tatsalla magazlay à waᅇ deyday pèra, uwaga kà adàh slèray à Zèzagèla la uwana la abà, mèsèl la madiᅇal gèl à vok la abà aw. ⁵ Uwana akəs vok!' Kapèh à atà, kà tawoy azladza anik, ngaha la masal uwana asa à uda la lèv sètaka la tsèh, la madzugway delga, ngaha la madiᅇal gèl à vok, uwana kaskas la tsèh aw. ⁶ Azladza anik tasàk à tetèvi dziriga la tsèh ala, ngaha tanèfa à azlatatak deydayga, kusoᅇuga. ⁷ Tanèrèz gèl anjàtà kà kiya atà, kà azlamèna matapla azladza anik lakèl anja Zèzagèla. Ama tasèl uwana tapèhay aw, tasèl tatak uwana tawadà gèl à afik aw.

⁸ Anu kà, mèsèl kà mapèhay anja Zèzagèla kà delga, à baᅇa dza adàhla slèray bokuba uwana akəs vok. ⁹ Baᅇa uwaga avika ka aw: Mapèhay kà tadàhànᅇ kà anja azladza dziriga aw, ama kà anja azlamèna tsakana, la azlauwana tapèsew Zèzagèla, la azlauwana takəs gay Zèzagèla aw, la azlauwana takweska Zèzagèla, la azlauwana tadàh mawisiga, la azlauwana tavàl à Zèzagèla à ahèᅇ lakèl à adi, la azlauwana takad' azlababa anjàtà la azlaiyà anjàtà, ngaha la azlamèna makad' dza gesina. ¹⁰ Ngaha aya kà anja azlamèna à gèl gaw, la azlamèna matsatsèl vok kà atà kà atà zil zil, la azlamèna madaw dza ala, la azlamèna fida, la azlamèna mazaw mawadày fida gè, ngaha la azlamèna madàh tatak gesina uwana la tetèvi anja aw. ¹¹ Matapla uwanay kà, asà à uda kà la gay marabèᅇ uwana la abà kafà à gi à ahàl, ngaha uwana lakèl anja Zèzagèla, uwana mazlèbay gè, uwana barka gesina atsa à uda la masla la abà koksikoksi.

Kikay kà vok mahamay anja Zèzagèla

¹² 'Kikay', gègòd' à Sufèl gulo Yesu Kristu uwana ahèᅇnagèla la ndzèdà gesina kà anja slèray anja. 'Kikay', gègòd' kà uwana anèᅇ gi à adi, ngaha afà à gi à slèray anja à abà. ¹³ Kay, nèma kà, gèpàh mawisiga lakèl anja, dagay uwarà gèdatèrèbèᅇᅇ la matsèkal magodàhay à gèl babay. Ama kà, vok ahamà à Zèzagèla kà gi, kà uwana mok uwatà kà, gi la madiᅇal gèl à vok aw, ngaha bay kà, gèsèl uwana gèdàhànᅇ aw aya. ¹⁴ Sufèl gulo adapis à gi gay à vok mèᅇga mèᅇga, ayyà agod' à gi, kà mav à gi madiᅇal gèl à vok, ngaha la masal uwana ahamà à anu gay à vok la masla. ¹⁵ Aganay à

gay uwana akəs vok kà azladza gesina takəsay: Yesu Kristu kà asà à waŋ à gudəŋ à vok kà maβəl azladza gesina uwana azlaməna tsakana. Gi la uwana gədfuw à atà gesina la tsakana la tataka aŋatà la abà. ¹⁶ Uwaga à uwana, vok ahamà à Zəzagəla kà gi: Asal kà Yesu Kristu apəhla ala la gi la abà, kà gi la uwana gi masla tsakana kaykay. Mabasiŋ aŋha gesina uwana adəhəŋ lakana kà, kà aŋa à huma à gay gesina babay, azlauwana tadiŋ gəl à masla à vok, tadàbəza sifa adəv à gay aw. ¹⁷ Zəzagəla la uwana Sufəl uwana amətsay aw, dza anəŋəŋ aw, masla kokuda gəl aŋha, la uwana maslay la masləkaway la mazləbay agay la masla aŋa koksikoksi. Amen.

¹⁸ Timotawus, kona gulo, gəpəh à ka gay uwanay à ahəl: Awul à ka à gəl à gay uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapəh lakəl aŋak uwarà. Gay aŋatà kà apakà ka tatak mapalla guvəl delga. ¹⁹ Kəsà madiŋal gəl à vok la madzugway delga. Ama azladza anik kà takweska manəf madzugway delga aŋatà, ŋgaha kà uwaga à uwana tadiŋ gəl à azlatatak dziriga à vok aya aw. ²⁰ La tataka aŋatà la abà Himene atà la Alekəsander la ahəŋ, uwana gəbək atà à seteni à ahəl kà atà aŋa maguray, ŋgaha kà atà aŋa maβəz tetəvi aŋa mawisiga lakəl aŋa Zəzagəla aya aw.

2

Matapla lakəl aŋa madəv kuɖa

¹ Terəŋa dadəŋ, gəfaha à akul akur à lig, kà akul aŋa manavay la slaka Zəzagəla la madəv kuɖa, la 'Kamkam', ŋgaha la 'Kikay' kà aŋa azladza gesina. ² Say madəv kuɖa kà aŋa azlaməŋ sufəl, ŋgaha kà aŋa azlaməna makoray gesina, kà anu aŋa madz à ahəŋ la titi la abà la lapiya, la manəβ vok gami la Zəzagəla, la maday delga ŋgaha mawoyəŋ gə, kà la muwulla gəl à vəɖah la huma Zəzagəla, ³ aganay tatak uwana ahəɖ, ŋgaha akəs à Zəzagəla gami masla maβəl anu à gəl. ⁴ Asal kà azladza gesina tabəlay, tatsa à waŋ kà masəl gay dziriga aŋha, ⁵ uwana apəh à azladza kà, kà Zəzagəla kà tekula pəra, ŋgaha masla masəl anu vok la Zəzagəla kà tekula pəra, uwaga kà Yesu Kristu, uwana apakà dza la sləβ vok. ⁶ Uwana asà à waŋ, avà gəl aŋha, kà anu gesina aŋa magay azlaaŋha la makor gəl la abà. Kiya uwaga agəɖa madzugway aŋa Zəzagəla à afik la kasla uwana Zəzagəla akəɖəv à ahəŋ, asal maβəl azladza gesina. ⁷ Kà uwaga à uwana Zəzagəla apakəgəla kà masləlay aŋha. Gi masla matapla à maham à ahəŋ dza, kà gi aŋa mazəh gay matsidəyga à azlauwana azla Yahudiya aw, kà atà tadiŋal gəl à vok. Gəpəhay kà dziriga, gəɖəh fida aw.

⁸ Asa à gi kà, kəla slaka gesina azladza tadəv kuɖa, tadziyla ahəl aŋatà à slaka Zəzagəla kà madəv kuɖa la ləv tekula, la kokuda mapak ləv ŋgaha la kokuda magazlay.

Azlamis la maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla la abà

⁹ Asa à gi babay kà azlamis taduw lukut uwana à vok akəsa à vok, la mazlayla kà vok, ŋgaha la mawulla gəl à vəɖah, awkà tadəha vok la zla-zlada, la azlamatsaha à gəl dzadzakwaga aw, baŋaw la kəsaf sləm luwə-luwə gə, baŋaw la azlatatak bəɖa anik anik, baŋaw la lukut uwana tsakalay aŋha məŋga aw. ¹⁰ Ama tatak uwana ahəɖ à atà kà, tadəhla sləray dzəba aŋha səla aw gə. Azlamis uwana: 'Məkəs Zəzagəla' tagoɖ kà, say tadəhəŋ kiya uwaga. ¹¹ Say azlamis takəs matapla la titi ŋgaha la mawulla gəl à vəɖah. ¹² Gəvə tetəvi à mis kà matapla baŋaw aŋa makoray lakəl aŋa azlazil aw, say tadza à ahəŋ titi. ¹³ Kà uwana terəŋa kà taŋəl kà Adama

dadàŋ, ŋgaha la lig la ahəŋ Hawwa.✠ 14 Ŋgaha aya kà, seteni apapàt kà Adama aw, ama apapàt kà mis. Kiya uwaga à uwana mis akweskà mapəhay aŋa Zəzagəla.✠ 15 Ama mis adàbəlay kà la mayyi bəzi, à baŋa awàd vok à uda la madiŋal gəl à vok la abà, la masal, la tsikasla ŋgaha la mawulla gəl à vədah.

3

Azlamasiga aŋa maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla

1 Aganay à gay uwana akəs vok: Baŋa dza ayàh kà masla aŋa magay masla manəŋla azlaməna manəfay anik kà, ayahani kà sləray delga gə. 2 Masiga aŋa azlaanik kà, say agay kà dza uwana dza aslala vok aŋa matsədàl gay à tsəh aw kəla. Agay zìl aŋa mis tekula, agay dza tələmmaga, agay masla makəs gəl aŋha, agay dza uwana sləm aŋha la ahəŋ, agay masla makəs azlaməlok dza la ahəl səla, agay masla masəl matapla à azlaanik babay. 3 Aga masla guzu aw, masla magazlay aw, ama aga kà masla mabasiŋ, agay masla gay baŋaw masla mawoy sili aw. 4 Kəla kà, agay la maslay kà manəŋla huđ gày aŋha lela, agay masla mawulla han̄kəli à azlabəza aŋha, kà atà aŋa matsən gay aŋha, ŋgaha kà atà aŋa mazləb masla. 5 Uwana gəpəh kiya uwanay kà: Kà uwana baŋa dza aslala vok aŋa makoray huđ gày aŋha aw, ma kakay aslala vok aŋa manəŋla maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla ma? 6 Dza mawga la madiŋal gəl à vok la abà kà, kapakawwan̄ ala kà masiga la katskats aw, kà uwana baŋa mawga kà, zlahaw zlapay adal à gay, ŋgaha seriya atədàl à gəl bokuba aŋa seteni uwana aga. 7 Say agay mawoyəŋ gə la huma à azladza, uwana tasəl Zəzagəla aw babay, kà masla aŋa magay mapəseyaw gə aw, ŋgaha masla aŋa matəd̄ à melkaw aŋa seteni à abà aw.

Azlaməna mazlakay la maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla la abà

8 Azlaməna mazlak maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla kà, say tagay mawoy atà gə, tagay azlaməna magolla dza la mas guzu aw, baŋaw azlaməna mawoy sili la tetəvi mawisiga aw. 9 Say tatsizllay kà à dziriga aŋa madiŋal gəl à vok uwana à afik, Zəzagəla apəhatàla, takəsay uwaga la madzugway dziriga la ləv tekula. 10 Kəla kà, say maham à ahəŋ anərəz atà dadàŋ suwan̄, à baŋa gay aga à atà la vok aw kəla, ŋgaha tada à sləray à abà. 11 Azlamis aŋatà babay kà taga azlamis delga, taga azlaməna masàh gəl aw, taga azlatələmmaga, taga azladziriga la azlatatak gesina la abà. 12 Say azlaməna mazlak à maham ahəŋ məna gay Zəzagəla, tagay la mis tekula tekula, tagay azlaməna manəŋla azlabəza aŋatà lela, la huđ gày aŋatà gesina. 13 Kà uwana baŋa tadàh sləray aŋatà kà tabəza gəl aŋatà la madz à ahəŋ lela la abà, ŋgaha tadàpəhay la magəđəŋ à afik aŋa madiŋal gəl à vok, uwana anu la abà la maham gay à vok la Yesu Kristu.

Godega aŋa madiŋal gəl à vok

14 Amiyaka gi la manewəŋ la abà kà mad à awtày, kà manəŋ ka nekwa kà, gətsetser à ka wakità uwanay aya. 15 Kà uwana amiyaka gəda à awtày katskats aw babay kà, wakità uwanay adàtapakalla madz à ahəŋ delga, lakəl aŋa huđ gày aŋa Zəzagəla, uwana maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla, uwana azlaaŋa Zəzagəla uwana la sifa. Maham à ahəŋ uwaga kà man̄juləv aŋa matapla dziriga. 16 La tetəvi aŋa matapla uwaga, Zəzagəla apəhlan̄ ala, ŋgaha apəhanula maday gami la tetəvi aŋha la tsəh.

Gay uwaga kà aduwa tatak gesina ndzer, uwaga lakəl aŋa dza, uwana apəhla vok ala, bokuba dza la sləb vok.

Masasəđok tsikasla apəhla masla ala, kà dza dziriga, ŋgaha azlamalika tanəŋəŋ.

Azladza tatsənəŋ mapəhay aŋha, tazàhà gay aŋha à azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, ŋgaha azladza gudəŋ à vok tadiŋ gəl à masla à vok.

La lig aŋa uwaga la ahəŋ kà, Zəzagəla azəb à zagəla à slaka mazləbay gə à abà.

4

Azlaməna matapla fida

¹ Masasəđok Zəzagəla apəhay la paraka kà, la makəđ gəl à ahəŋ kà, azladza anik tadàsaka madiŋal gəl à vok la tsəh ala. Tadàsakay kà gay aŋa azlamasasəđok mavavar dza, la azlatatak uwana azlamasasəđok mawisiga, tapəhla ala. ² Azlaməna matapla uwaga kà, azlaməna magolla dza, à uwana tadàzah dza ala. Madzugway aŋatà kà mamatsay. ³ Azladza uwaga kà tadàvarah gay kà mazəb mis la mazuw azlatatak anik anik. Tekedika Zəzagəla adəhàhà azlatatak uwaga kà, kà azlaməna madiŋal gəl à vok, uwana tasəl dziriga aŋa mazuway. A baŋa: 'Kikay', tagođal kà uwaga gesina kà, mawisiga aya aw. ⁴ Kà uwana dèwdèw tatak uwana Zəzagəla adəhàŋ kà delga. Tatak məzla gə la abà amiyaka tekula aw, ama say məbəza uwaga kà la 'Kikay', la magođ à Zəzagəla. ⁵ Kà uwana gay Zəzagəla la madəv kuđa gami la uwana taguwaga tsikasla.

Masla sləray dziriga aŋa Yesu Kristu

⁶ Baŋa katapla azlatatak uwanay à azladedə gami anik kà, kadəgay masla sləray dziriga aŋa Yesu Kristu, la uwaga kadəpəhla vok ala, kà kadzadzar vok la masasəđok dziriga aŋa madiŋal gəl à vok, ŋgaha la matapla dziriga uwana kanəfa gesina. ⁷ Ama matugway aŋa azladza deydayga, uwana akəs à Zəzagəla à gəl aw kà, wùts ala. Nəŋla gəl aŋak la guba aŋa Zəzagəla la abà, la mawad vok à uda. ⁸ Makəs uwana asa à vok, kà la azlaskə anik kà, akəs vok ŋuv ŋuv, ama mahoy guba aŋa Zəzagəla akəs vok kaykay, kà uwana uwaga kà adala anu à sifa à abà lagonay, ŋgaha bawbaw la huma la gay bay aya. ⁹ Uwaga la uwana gay makəs vok gə, à uwana naka kəla uwabeyuwi akəsay la ləv tekula. ¹⁰ Kà uwaga à uwana məđah sləray la mawadəh vok à uda, kà uwana məfa manewəŋ gami kà à Zəzagəla uwana à afik la sifa, kà masla məbəl kà kaykay, kà azladza uwana tadiŋ gəl à masla à vok gesina.

¹¹ Sləhalla vok à azlaməna madiŋal gəl à vok tatak uwanay kà, tàpatàla uwaga lela. ¹² Kak bəzi dən nəma, ama kasak à dza apəsew ka aw. Gə la huma aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok gesina la gay aŋak uwana la abà kapəhay, kà bokuba kak tetəvi aŋatà la maday aŋak la abà, la madz à ahəŋ aŋak la abà, la masal aŋak la abà, ŋgaha la madiŋal gəl à vok aŋak la abà gesina. ¹³ Wəđ vok à uda kà matapatàla kà uwana la wakitə Zəzagəla la abà la mapəh à atə gay matsidəyga, tsərəh à mok uwana gədàda à awtəy. ¹⁴ Kapəsew mavəy aŋa Zəzagəla, uwana avə à ka la məbəkla ahəl à gəl aŋa azlamasiga, uwana tapəh à atə gay ahəl lakəl aŋa mavəy, uwana kabəzal kà aŋa sləray, aw. ¹⁵ Fə sləm à sləray uwaga la tetəvi aŋha, kà uwabeyuwi aŋa manəŋ kà, kà kaday kà à huma à gay pəra. ¹⁶ Kəsà gəl aŋak, dəhà haŋkəli la matapla aŋak babay. Baŋa kanəfa məđəhəŋ delga kà, kadəbəlay, ŋgaha la azladza uwana tatsəb à ka sləm.

5

Maday anja azlaməna madiṅal gəl à vok

¹ Iyay zlà, gəgodf à ka aya kà, kaslah məl à makoz zil à gəl la ndzəda aw, ama kapəhal gay, kà bokuba uwana kapəh à baba anjak. Ngaha aya kasləha vok à azlamədega babay kà bokuba uwana kadfehəṅ à azladedə anja gəl anjak. ² Kəs azlagəl mis babay, kà bokuba azlaiyà anjak, ngaha azlaiyaw mis babay, kà bokuba azladedə anjak dəgam gə la ləv sətaka.

³ Fà sləm à azlamis kudfa deṅdaṅga, sləkàw atà! ⁴ Ama kəla kà, baṅa mis kudfa anik la bəzi amiyaka la bəzi anja bəzi anja bay kà, say asəl madfəh sləray, manəfay anja la huma azlaməna huɸ gəy anja, akəs iyə anja la ahəl səla, baṅaw iyə madzidziga anja, kiya uwaga la uwana akəs à Zəzagəla à gəl. ⁵ Mis kudfa deṅdaṅga ndzer, uwana masla mafal sləm la ahəṅ aw, afà madzugway anja kà à Zəzagəla à afik pəra, asak à madəv kudfa à Zəzagəla mavakay la mahanay aw, kà masla anja mazlakay. ⁶ Ama mis kudfa, uwana adza à ahəṅ la matsidəy la abà kà, masla kà bokuba mamətsay gə, amiyaka adagay la sifa anja lakana. ⁷ Maslā gə la uwaga à uwana kapəh à atà, kà dza anja mabəz atà à tsəh la gay anik anik la abà aw, kà masləh à atà ala vok. ⁸ Baṅa dza afa à sləm à mayyi à tsəh ala anja baba anja aw, ngaha kaykay gə à məna huɸ gəy anja aw kà, masla kà akweska madiṅal gəl à vok, masla kà ṅuləm dza uwana aləg madiṅal gəl à vok.

⁹ Lagwa kà, katsetser sləm anja mis kudfa à sləm anja azlamis kudfa anik à adi la wakità la abà, kà say à baṅa adagay la mavay dzik mukwa dadəṅ. Ngaha bay kà, say baṅa adà à zil kà asik tekula à ahəl pəra. ¹⁰ Ngaha babay kà, say agay masəlay gə la azlasləray delga uwana la abà, adahəṅ, azigəna azlabəza anja la tetəvi delga la tsəh, ngaha akəs azlaməlok dza uwana tasəh à mtəga anja la ahəl səla, ngaha apaləh asik à azlaməna madiṅal gəl à vok, ngaha à baṅa azlakəhà à azlauwana la matərabay la abà, ngaha la madz à ahəṅ anja la abà kà, adahəhà kà say sləray delga pəra, kà tsetsər sləm anja.

¹¹ Ama kweskà matsetser sləm anja azlamis kudfa medəga à wakità anja sləm à afik, kà uwana la kaslā uwana madzugway anjətà adàda à zil à tsəh kà, tadəgola vok à tetəvi anja Kristu la tsəh ala kà mad à zil. ¹² Kiya uwaga kà, tadəgay azlamawisiga, kà mapəzl makəs vok anjətà uwana ala la madiṅal gəl à vok la abà. ¹³ Ngaha aya kà, tadəzah kaslā anjətà ala, kà madahay gəy la gəy. Ama uwana zlazladfa kà: Tagay azlaməna gay zlawz-lazlaw, ngaha la mavaləh à gay uwana à abà, abəza kà atà aw aya, bokuba azlamavdzagogur, ngaha la azlagay uwana azlayla atà anja mapəhay aw, bay kà tapahay. ¹⁴ Kà uwaga à uwana gəgodf à ka: Asa à gi kà azlamis kudfa medəga kà tadah à zil, tayyàh bəza, ngaha taf sləm à huɸ gəy anjətà suwaṅ. Ngaha kà anu anja mav tetəvi à masla məzam gami, kà masla anja mapəh mawisiga lakəl gami aw. ¹⁵ Gəpəh kiya uwanay kà, kà uwana azlamis kudfa medəga la ahəṅ, tawulla à tetəvi dziriga la tsəh ala kà manəf seteni. ¹⁶ Baṅa azlamis kudfa la ahəṅ la tsəhay anja mis madiṅal gəl à vok gə kà, say masla la uwana azlaka à atà. Awkà ayahla mazlakay anja maham à ahəṅ məna gay Zəzagəla aw, kà uwana uwaga kà mahanay məṅga. Say maham à ahəṅ məna gay Zəzagəla kà azlakay kà uwana dza anja la ahəṅ aw.

¹⁷ Azlamasiga uwana tanəṅla maham à ahəṅ məna gay Zəzagəla lela kà, azlayla à atà anja mabəz mazləbay huɸ səla, zləbàw azlauwana taziṅ gay Zəzagəla kaykay, la azlauwana tatapla tatak à azladza anik, ¹⁸ kà uwana

wakità Zəzagəla agod kà: Kafa zagoma à kokur uwana à gay à baŋa azlaḅ hi aw. Kà uwana masla sləray kà azlayla kà vok, abəza masik aŋha.✧
 19 Baŋa tapuwa gudzi à masiga à gəl kà, kakəs la katskats aw, say baŋa azladza səla tapəh baŋaw məna sayda makər dən kəla.✧ 20 Sləh à atà à vok la dazuwaya à azladza uwana tadəh mawisiga, kà guba akəs azlaanik kà madəh mawisiga uwaga.

21 'Kamkam', gəgod à ka la huma aŋa Zəzagəla, ŋgaha la huma aŋa Yesu Kristu, ŋgaha la huma aŋa azlamalika uwana matsatsamanatà gà, kəs mapəhay uwanay, kà kasani azladza makasay, la sləray aŋak uwana la abà kadəhəŋ gesina aw. 22 'Kamkam', kavà vok aŋa maḅək ahəl aŋak à dza à gəl, kà masla aŋa madəh sləray aŋa masla mazlakay aw. Kada à tsakana aŋa azladza anik à abà aw, nənla gəl aŋak la sətaka la abà.

23 Kasah bə iyaw pəra aw, ama ŋuləm kasah iyaw matavəruk ŋuv ŋuv babay kà, kà huḍ aŋak uwana akad ka.

24 Tsakana aŋa azladza anik kà, adəpəhla vok ala batsewya kokudə maḅəz madəh seriya. Ama aŋa azladza anik kà adəpəhla vok ala kà bawbaw la huma la gay vuḍ seriya. 25 Kiya uwaga babay à uwana, sləray dziriga adəpəhla vok ala. Amiyaka uwana dza anəŋaŋ lakana babay aw kà, ndzer adəpəhla vok ala.

6

1 Azlamayà gesina kà, takəs gay aŋa azlaməŋga aŋatà la masləkaw atà lela, kà dza aŋa mapəh mawisiga lakəl aŋa Zəzagəla, ŋgaha lakəl aŋa matapla gami babay aw. 2 Kəla mayà uwana məŋga aŋha kà masla madiŋal gəl à vok kà, apəsew masla kà uwaga aw, la magodfay kà: Anu səla kà tekula, kà uwana anu la deda. Ama bə la uwaga kà, adəfa sləray uwana dəduwa à gay uwana uwarà, kà uwana adəfa sləray kà aŋa dza uwana adav ləv aŋha à Kristu, ŋgaha awoya masla.

Matapla fidaga

Aganay tatak uwana katapla à azladza anik. Dzərədəhətàla kà madəhəŋ. 3 Baŋa dza asəla matapla anik à waŋ, à baŋa anəfa kà azlagay dziriga aŋa Sufəl gami Yesu Kristu aw, ŋgaha akəs matapla gami lakəl aŋa madz à ahəŋ delga la huma aŋa Zəzagəla aw, 4 masla kà adazigəŋ gəl aŋha, asəl tatak aw, masla kà, asəl kà matsigay, ayah kà magazlay lakəl aŋa azlagay. Aganay tatak uwana atsa à uda la uwaga la abà: Maŋor, magazlay, la azlagay matafad ləv, la madzugway mawisiga lakəl aŋa azlaməna magay. 5 Masla kà agazlahay pəra, kà uwana madzugway aŋha kà mawisiga, asəl dziriga aya aw. Adzugw kà baŋa anəfa tetəvi aŋa Zəzagəla kà: 'Gədəgay gorobu', agodf.

6 Ndzer kà, manəf tetəvi aŋa Zəzagəla kà uwaga riba məŋga à baŋa dza akəsə madz à ahəŋ aŋha. 7 La dziriga kà, tatak la ahəŋ məsəlla à waŋ la ahəl à gudəŋ uwanay à vok aw, ŋgaha tatak la ahəŋ mədədala la ahəl aya babay aw. 8 Baŋa anu la tatak may, ŋgaha la lukut kà, uwaga kà dəŋ aŋami. 9 Ama kà aŋa azlauwana tayah magay gorobu kà, azlamavavaray tavavar atà, tasokw à madiŋay aŋa mavavaray à abà. Tawoya azlatatak kusəŋuga uwana tadala azladza à mazila ŋgaha à akəl à abà. 10 Kà uwana adi aŋa sili kà slilih aŋa tsakana gesina. Azladza tafa yewdi à uwaga à gay, kà uwaga à uwana tazahla la tetəvi aŋa madiŋal gəl à vok la tsəh, tabiya matərəḅay à gəl aŋatà kaykay.

Sawaray makəɔf gəl à ahəŋ

¹¹ Ama kak, à kak dza aŋa Zəzagəla, həl à ahəŋ la azlatatak uwaga la abà gesina. Yàh kà dziriga, la masləkaw Zəzagəla, la madiŋal gəl à vok, la masal, la mabasiŋ, ŋgaha la tələmma aŋa ləv. ¹² Pà slagəla dziriga aŋa madiŋal gəl à vok, kà kak aŋa maɓəz sifa adəv à gay aw. Zəzagəla la uwana azalà à ka à sifa uwaga à abà, la mok uwana kazà gay sayda aŋa madiŋal gəl à vok aŋak, dzəɓa aŋha səla aw, la huma aŋa azladza aŋuvaw. ¹³ La huma Zəzagəla uwana av sifa à azlatatak gesina, ŋgaha la huma aŋa Yesu Kristu uwana azà sayda dziriga la huma aŋa PontsəyusPilatus, à uwana, gəfahakala akur à lig: ¹⁴ Kəs mapəhay, ŋgaha gəŋ sətaka la kokuda ŋazla aŋa àläh tsəräh à mavakay uwana Sufəl gami Yesu Kristu adàzlaŋalay, hazlaŋ. ¹⁵ Adàwul à waŋ, la kaslā uwana Zəzagəla akədəv à ahəŋ. Masla Zəzagəla kà, aga la maslay gesina, masla kokuda gəl aŋha la uwana Zəzagəla. Adza à ahəŋ la marabay la abà. Masla la uwana Sufəl aŋa azlasufəl, ŋgaha Məŋga aŋa azlaməŋga. ¹⁶ Masla kokuda gəl aŋha la uwana amətsay ɔkiɔki aw. Masla adza à ahəŋ la uɔfaka uwana la abà, dza aslala vok aŋa mad à awtəy aw. Dza la ahəŋ adanəŋ huɔf adi aŋha tetuwa aw. Mazləbay la maslay, uwana adəv à gay aw, aga la masla aŋa koksikoksi. Amen.

¹⁷ Fàhà à akur à azlaməna gorobu aŋa gudəŋ à vok uwanay à lig, kà atà aŋa magay azlazlapay aw, sləh à atà à vok la magoɔf à atà kà, tafa madzugway aŋatà à ləmana uwana à afik, adàdəv à gay pəra aw, ama kikay tagoɔf à Zəzagəla, uwana avà à anu tatak uwaga gesina la maɔw vok, ŋgaha kà anu aŋa magay la marabay. ¹⁸ Fahà à atà à akur à lig, kà atà aŋa maɔh delga la ləmana aŋatà, kà atà aŋa magay azlagorobu la sləray delga aŋatà uwana la abà tafehəŋ. Say tavàh tatak aŋatà la azladza anik, taga azlahuŋwa aw. ¹⁹ Kiya uwaga kà, tadàhad ləmana aŋatà à ahəŋ la slaka delga, kà atà aŋa maɓəz sifa dziriga. Uwaga kà bokuba dza uwana atafukw gəy aŋha à ahəŋ.

²⁰ Kak, Timotawus, nəŋla tatak uwana tafà à ka à ahəl lela. Həl à ahəŋ kà azlagay deydayga, ŋgaha à uwana la tetəvi aŋa madiŋal gəl à vok aw, la azlamatsigay badaga, la azlauwana azladza tazalalla masəlay zəŋzəŋga, ama tsa uwaga kà, masəlay dziriga aw. ²¹ Azlaanik tasləkaw uwaga la huma azladza, ama tasak à tetəvi aŋa madiŋal gəl à vok la tsəh ala.

Vok mahamay aŋa Zəzagəla aga la akul.

MASƏLA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À TIMOTAWUS Deuxième Lettre de Paul à Timoth'ee

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gətsetser wakità uwanay, gi la uwana masləlay anja Yesu Kristu bokuba uwana asa à Zəzagəla Baba. Masla aslèl gi à wañ, kà gi anja mapàh à azladza, lakəl anja sifa uwana Zəzagəla apèh à ahən, kà anja azlauwana azlaan̄ha, la Yesu Kristu la abà.

² A kak Timotawus, uwana kak bəzi gay ləv gulo. Zəzagəla Baba la Sufəl gami Yesu Kristu tapis à ka gay à vok la mamatsakan̄ ala, la mav à ka lapiya aya.

Pol adzərəd Timotawus ala

³ 'Kikay', gəgod à Zəzagəla gulo kà kak. Gəsləkaw masla bokuba uwana azlababa gulo madzidziga taslèkàwàh. Gədəv kudà mavakay la mahəna gesina. La madəv kudà gulo la abà gesina kà gədzugway kà à kak pəra.

⁴ Awula gi à gəl à iyaw tugwi anjak, ngaha gədàya anja kà gəl à tsəh kà kaykay kà anja manən, kà gi anja magay la marabay. ⁵ Gədzugway lakəl anja madiñal gəl à vok anjak, uwana kaskas la tsəh aw la Yesu Kristu la abà. Teran̄a kà, iyà anjak madzidziga Loyəs, la uwana adiñal gəl à vok dadàn, la lig la ahən iyà anjak Yuniya adiñal gəl à vok aya babay. Ngaha gəsəl ndzer kà, kak la madiñal gəl à vok uwaga la abà suwan. ⁶ Kà uwaga à uwana, gəgod à ka kà, kəsən̄ lela, kasakal à tsəh ala à mavày uwana Zəzagəla avà à ka ndzəda kà madəhən̄ aw. Zəzagəla avà à ka uwaga la mok uwana gəbək à ka ahəl à gəl. Dahà uwaga la ləv tekula. ⁷ Kà uwana Masasədok, uwana Zəzagəla avà à anu kà, agubgubanula aw, ama Masasədok an̄ha la uwana ahənən̄nula la ndzəda, la masal ngaha aslèhà anu vok babay.

⁸ Kiya uwaga zlà kà, guba akəs ka kà maz sayda lakəl anja Sufəl gami aw, ziruwi akəs ka kà gi, uwana la dan̄ay bay aw, gi la dan̄ay kà Yesu. Ama kəs mas ngərpa kà gay marabən̄ bokuba an̄ulo babay, dahən̄ kiya uwaga la ndzəda uwana Zəzagəla avà à ka. ⁹ Masla la uwana abəl anu, ngaha azalà anu, kà anu anja magay tsəhay an̄ha, awkà la sləray uwana məd̄ahən̄ aw, ama la dabaray anja gəl an̄ha, la vok mahamay an̄ha bay. 'Ayyà', agod̄ à anu, kà vok mahamay anja Yesu Kristu, la mok uwana gudən̄ à vok aləg madzəka vok dadàn. ¹⁰ Lagonay kà, vok mahamay uwaga kà, adasa à uda la paraka, kà uwana masla mabəl anu, Sufəl gami Yesu Kristu, adasa à wañ. Azəb anu ndzəda anja mamətsay la kəl ala. La maz gay marabən̄ uwana apəhla ala kà sifa uwana adəv à gay aw.

¹¹ Zəzagəla afà à gi à gəl kà maz gay marabən̄ uwanay, à gi uwana gi masləlay an̄ha, ngaha gi masla matapla à azladza uwana la uda. ¹² Kà uwaga à uwana gəs ngərpa mən̄ga la dan̄ay uwanay la abà. Ama bə la uwaga kà, ləv aval à gi à gay aw, kà uwana gəsəl ndzer kà, masla la ndzəda kà manən̄la gay marabən̄ uwana afà à gi à ahəl, tsəràh à makəd̄ gəl à ahən. ¹³ Kəsà gay uwaga katsən̄n̄ la slaka gulo, nəfà uwaga, bokuba maftsa à vok kà mapahla ala kiya uwaga, dzà à ahən̄ la madiñal gəl à vok la abà, ngaha la masal la abà, kadəhən̄ kiya uwaga, kà uwana kahamà gay à vok la Yesu Kristu la abà. ¹⁴ Kəsà azlatatak delga uwana tafà à ka

à ahàl, la mazlak aña Masasəfok Zəzagəla, uwana adza à ahəŋ la anu la abà.

¹⁵ Bokuba uwana kasəl kà, azlaməna gay Zəzagəla la kutso Asəya takweska gi gesina, Fizel la Herموzen la tataka aŋatà babay. ¹⁶ Ama Onisəfor kà, koksikoksi adzərədfàhà gi à uda, ziruwi akəs la huma azladza kà uwana gi la daŋay aw. Gədəv kufa à Sufəl Zəzagəla kà madàh delga à huɗ gày aŋha. ¹⁷ Ama bà la uwaga kà, mok uwana adabəza à Rom kà, adzəkà mayàh gi la abatà la ləv tekula, tsəràh à uwana abəzà gi. ¹⁸ Sufəl Zəzagəla azlakàŋ la mavàl vok mahamay aŋha la vuɗ seriya. Mok uwana gi la gudəŋ Efesus kà, azlakà gi məŋga, kak bay kà, kasəl uwaga lela.

2

Mafay madzugway à Yesu Kristu à afik, kà magay slodzi aŋha

¹ Iyay, kà kak bəzi gulo kà, wəɗ vok à uda kà Yesu Kristu aña mav à ka ndzəɗa, la vok mahamay aŋha, la maham gay à vok la masla la abà.

² Uwana katsənàŋ kà gay Zəzagəla, uwana gəzàŋ la paŋaw gulo, gay uwaga gəzàŋ la huma aña azladza aŋuvaw kà, həl, dàla à azladza dziriga anik, uwana atà la maslay kà matapla à azladza anik babay suwaŋ.

³ Kùdà masik aŋak la ŋgərpa la abà, bokuba slodzi dziriga aña Yesu Kristu, uwana abas ŋgərpa. ⁴ Baŋa dza ada à guvəl, à baŋa asal kà makəs à məŋga aŋha à gəl, kà ada à gay aña azladza à uda à abà aw, bà kà kiya uwaga kà kak babay. ⁵ Dzùgw babay à baŋa dza agur mahoyay, kà à baŋa ahoy la tetəvi la tsəh aw, masla adàbəz masik aw. ⁶ Masla mapəs guf babay kà as ŋgərpa məŋga. Kiya uwaga kà akəs vok, kà masla atsa à vok à mazuw mayyay aña guf aŋha kəla. ⁷ Dzùgw lakəl aña uwana gəpəh à ka la abanay, kà uwana Sufəl Zəzagəla adavà à ka maslay kà matsən uwaga gesina.

⁸ Awul à ka à gəl lakəl aña Yesu Kristu, mayyi à tsəh ala aña sufəl David. Masla aməts, ŋgaha awùl à uda la mamətsay. Bokuba uwana gay marabəŋ uwana gəzàŋ agod. ⁹ Kà gay marabəŋ uwanay gəziŋ, la uwana tatsərkwà gi, à gəsa ŋgərpa bokuba masla madàh mawisiga. Ama gay Zəzagəla kà matsərkwəŋga aw. ¹⁰ Kà uwaga à uwana gəkəs mabasiŋ gesina. Gəbasiŋ kà, kà azladza uwana Zəzagəla atsatsàmànì atà, kà atà babay aña mabəz tetəvi uwana Zəzagəla adàbela à atà, ŋgaha kà atà mad à abà aña madz à ahəŋ la slaka mazləbaya aŋha uwaga à abà aña koksikoksi. ¹¹ Ndzer, gay uwana gəpəhay kà dziriga:

Səl kà, baŋa məməts la masla kà, mədàdza à ahəŋ la sifa la masla aya.

¹² Baŋa anu məbasiŋ la magəɗəŋ à afik kà, mədàkoray la slaka gà la masla. Baŋa anu məkweska masla kà, masla babay kà, adəkweska anu.

¹³ Ama baŋa anu azladza dziriga la huma aŋha aw, tsa masla kà adza à ahəŋ kà la dziriga la abà.

Kà uwana masla aslala vok aña mawis gəl aŋha ala aw, masla kà agəɗ uwana à afik apəh.

Məɗah sləray kà anu aña makəs à Zəzagəla à gəl

¹⁴ Wulà uwana gəpəh à ka à azlaməna madiŋal gəl à vok, kà atà aña madzugway, pəh à atà à vok à abà la huma Zəzagəla, kà atà aña magazlahay lakəl aña azlagay deydayga aw, kà uwana azlamagazlay uwaga kà, azlaka anu aw, ama awis ləv aña azlauwana ala tatsəbal sləm. ¹⁵ Ama kak kà, wəɗ vok à uda, kapəhla vok ala la huma Zəzagəla, kiya uwana akəs à Zəzagəla à gəl, bokuba masla sləray uwana ziruwi azəŋ kà sləray aŋha

aw. Tàpla gay dziriga à azladza anik bokuba uwana akəsa vok. ¹⁶ Ama kà azlagay deydayga uwana akəs à Zəzagəla à gəl aw, kada à abà aw, kà uwana azladza uwana tapəhay kiya uwaga kà tawis vok ala la tetəvi anha la tsəh kaykay. ¹⁷ Matapla anətà kà, adagay kà bokuba gorodzu uwana akufla aya aw, ahadz sləb vok. La tataka azladza uwaga la abà kà, Himene atà la Filet la abà, ¹⁸ tasàk à tetəvi dziriga la tsəh ala, ngaha tawàs madijal gəl à vok anha azladza anik ala, la magodəy kà: Mawul à uda la mamətsay kà tsewwa adagay. ¹⁹ Tekedika matatukway uwana Zəzagəla atatukw kà, aga la ahəŋ la ndzəda lela. Aganay uwana matsetseray gə lakəl anha: Sufəl Zəzagəla asəl azladza anha. Ngaha bay kà: Kəla uwabeyuwi uwana agodəy kà: 'Gi anha Zəzagəla, asakà à madàh mawisiga.'

²⁰ La mənə gəy la aku kà, azlatasà luwəluwə la azlaanə gursu pəra la aku aw, uwana tapəd mapadəy la ahəf la ahəŋ, ngaha la uwana tanjələh manjalay la abisl. Matera kà anha madəvadəy pəra, ama azlaanik kà anha kəla mavakay. ²¹ Baŋa dza ag gəl anha tsidəŋa la azlatatak mawisiga uwanay la abà, gəpəh kà, masla kà tadəfahla sləray kà anha ləvamay. Kiya uwaga adəgay anha mənəga anha anha tetuwa, masla kà akəsla vok, masla aga nekwa anha madəhla sləray delga gesina. ²² Hòy à azlamadzugway bəzi anjak à ahəl, yəh magay tərəra, madijal gəl à vok, masal ngaha lapiya, la azlauwana la ləv tekula tazalà à Sufəl Zəzagəla. ²³ Ama kweskà azlagay deydayga la azlagay kusoŋuga, kà uwana uwaga kà atsala magazlay à wan. ²⁴ Hadəy, masla sləray anha Sufəl Zəzagəla kà aga masla magazlay aw. Masla aga mawoyəŋ gə la slaka azladza gesina, aslala à vok kà matapla azladza, ngaha aga masla mabasiŋ bay. ²⁵ Matapla à azlaməna matsəd gay la ləv tələmmaga, ngaha zlahaw kà, Zəzagəla adəvə à atə ndzəda kà anha mabəda vok la madz à ahəŋ anətà la abà, ngaha kà atə anha masəl dziriga. ²⁶ Kiya uwaga kà, tadəbəz hanəkəli anətà, ngaha tadətəf à malkaw anha seteni uwanay la gay ala, adəkəs atə à gay, adəpakatəla kà azlaməna manəf masla.

3

Makəd gəl à ahəŋ gudəŋ à vok

¹ Səl azlagay uwanay gəpəhkala lela: La makəd gəl à ahəŋ gudəŋ à vok kà, azlakaslà zlazladfaga adəgahay la ahəŋ. ² La hadəy gə kà, azladza tadəgahay azlaməna mawoy gəl anətà pəra, azlaməna mawoy sili, azlaməna mazigəŋ gəl, azlaməna zlapay. Tadəvatsah gay à Zəzagəla à vok, ngaha tadəkasaŋ gay anha azlababa anətà aw. 'Kikay', tadəgod ə azladza uwana tazlak atə aw, atə tadəsləkaw azlatatak dziriga anha Zəzagəla aw. ³ Tadəgahay dzanəzanə, vok mahamay anətà adəgay la ahəŋ aw, tadəgahay azlaməna masəh gəl, ziruwə anətà adəgahay la ahəŋ aw, tsetsi dadəŋ anətà la ahəŋ aw, tadəgay azlaməna məzam anha dziriga. ⁴ Tadətah kaf à azladza anik à gəl, tadəfahah azlatatak kusoŋu gə, tadəgahay azlaməna zlapay, tawoya à ahəŋ kà uwana asa à vok anətà pəra kà Zəzagəla. ⁵ La huma yewdi anha azladza kà: 'Anu azlaməna manəf Zəzagəla', tagod. Ama tsa tadəpəsew ndzəda anha. Hòy à azlatsəhay dza uwaga à ahəl. ⁶ Azladza anik anətà tadəha à huđ gəy anha azladza, ngaha tatapahla azlamis guḅguḅga anətà, kà manəf atə. Azlamis uwaga tadəfa tsakana mənəga, tanəfa à azlatatak mawisiga gesina uwana tatawwal à tsəh. ⁷ Azlamis uwaga, asa à atə matapla azlatatak, ama tasla anha masəl tatak dziriga tetuw aw. ⁸ Kà uwana azladza mawsiga uwaga kà, tatsəd gay à dziriga

☆ 2:19 2.19 4Musa 16.5

à tsəh, kiya uwana uwarà Yanes atà la Yambərəs tadəhàŋ à Musa à vok. Madzugway aŋatà kà mawisiga, tavà ləv aŋatà à Zəzagəla la dziriga aw.☆
 9 Ama tadada à huma kərkər aw, kà uwana azladza gesina tadəsəl atà azlakusonju. Kiya uwana apakà vok kà la Yanes atà la Yambərəs uwaga.

Sawaray makəf gəl à ahəŋ

10 Ama kak kà, kanəfa gi la matapla gulo la abà, la maday, la madz à ahəŋ, la madiŋal gəl à vok, la mabasiŋ, la masal ŋgaha la matsizilla à ahəŋ gulo la abà gesina, 11 la matərəbay ŋgaha la mas ŋgərpa gulo la abà babay. Kak, kasəl gesina tatak uwana abəzà à gi, mok uwana gi la Antiyews, la Ikoniyum, la Lisətəra, à ŋgərpa uwana gəsàh. Ama Sufəl Zəzagəla apəlla gi ala la uwaga la abà gesina. 12 Haɸay gə, kəla uwabeyuwi uwana asal madz à ahəŋ la dziriga, la maham gay à vok la Yesu Kristu la abà kà, agay la ahəl aŋa azladza kà matərəbəŋ. 13 Ama azlaməna magolla dza tadàda à huma à gay kà kaykay, kà mavavarəh azladza anik à bada à abà, atà la aslasl gəl aŋatà, kà tadəvavarəh gəl aŋatà. 14 Ama kak kà, dzà à ahəŋ la uwana la abà katapla, la uwana kabəzal la ləv tekula. Nəfà azlatatak uwaga, kà uwana kasəl dza uwana atapəkala kà masla atapəkala ala lela. 15 Dagay la bəzi gə, kasəl wakità Zəzagəla lela, masla la uwana avà à ka haŋkəli uwana adala ka à mabəlay à abà la madiŋ gəl à Yesu Kristu à vok. 16 Dəwdəw uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà kà, uwaga kà afaɸ gay aŋa Zəzagəla, kà mapəhla dziriga ala, kà madukwla mawsiga la vok ala kà matsizilla anu ala, ŋgaha kà mapəhanula maday dziriga uwana akəs à Zəzagəla à gəl. 17 Uwana Masasəɸok Zəzagəla adəhàŋ kiya uwanay kà: Kà kəla dza uwana anəfa Zəzagəla aŋa magay maɸəh vok à ahəŋ gə, ŋgaha mahənlə gə, kà aŋa sləray delga gesina.

4

1 Gənavə ka la huma aŋa Zəzagəla, ŋgaha la huma aŋa Yesu Kristu uwana adəɸah seriya à azladza uwana à gəl taləg la sifa la azlauwana tadamatsay, gənavə ka la sləm aŋa Sufəl Yesu uwana adəwul à waŋ kà makoray la dziriga. 2 Kà uwaga pəh gay Zəzagəla à azladza la magəɸaŋ à afik, amiyaka adəgay la kaslā matsiɸayga, amiyaka la matərəbay la abà kà. Pəhla mawisiga aŋatà à azladza, dzərəɸəhətəla, kà maɸəh delga koksikoksi ŋgaha təpatəla la mabasiŋ dziriga. 3 Kà uwana kaslā adəsa à waŋ à uwana azladza tadədiŋ gəl à dziriga uwana à vok, uwana tatəpatəla aw, kà tadəwoyəŋ kà maɸəh mawisiga, kiya uwaga kà, tadəkəsa azlaməna matapla fida aŋuvaw, tadətsən uwana asal ləv aŋatà. 4 Tadətsəɸ sləm à dziriga aya aw, tadəgola vok kà aŋa maf sləm à mapəhay aŋa azladza fida gə à abà. 5 Ama kak kà, dā à huma à gay la masləh vok à vok aŋak koksikoksi, basà azlaŋgərpa, zəŋ gay marabəŋ à azladza, hənə sləray aŋak ala la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh.

6 Kà aŋulo kà, kaslā adaslay kà aŋa mamətsay, adaslay kà makəf gi, bokuba tatak uwana takəɸ à Zəzagəla. 7 Gəɸahə sləray aŋa Yesu Kristu kà la ləv tekula, bokuba dza uwana ap slagəla lela. Gəɸəvla uwana: ‘Dəhəŋ’, Zəzagəla agəɸ à gi, bokuba dza uwana adəv magur mahoyay à gay. Ama kà aŋa azlatatak uwana mədiŋal gəl à vok kà, gənəfà la dziriga. 8 Lagonay kà, gəsəl kà, Zəzagəla adəɸaha à gi tatak aŋa masik gulo à ahəŋ la zagəla, kà uwana gəɸahəŋ kà uwana dziriga. Sufəl uwana adəh seriya à azladza la tetəvi aŋa, la uwana adəvə à gi masik uwatə, la vuɸ seriya. Adəvay kà à gi pəra aw, ama adəvə à azlauwana asa à atə makuday gesina babay.

☆ 3:8 3.8 2Musa 7.11

Madz à ahəŋ aŋa Pol

⁹ Wàd vok à uda kà kak aŋa mabəz à gi à vok katskats. ¹⁰ Kà uwana Demas kà aməlgəla, kà uwana masla kà asəl matsidəy aŋa lakana uwanay, adiy aŋha à Tesaloniki. Kərəsan, masla kà ahəd à Galatiya, Titus ahəd à Dalmatiya bay. ¹¹ Luka pəra la abanay. Mok uwana kadàsa à waŋ kà, kadəsəlla Mark à waŋ la tsəh, kà uwana masla kà adəkəs gi vok la sləray aŋa Sufəl Zəzagəla la abà. ¹² Tisik kà gədasləl à Efesus. ¹³ Mok uwana kadàsa à waŋ kà, dəguwà la Tərowas, la mtəga aŋa Karpus, kadàhəl gi lukut anasl gulo, uwana gəsəkəl à ahəŋ la abatà, la azlawakità gulo babay, kaykay gà, kà azlawakità zlap uwana matsetseray la vok.

¹⁴ Alekəsander, masla gəzla adəh à gi mawisiga à vok kà mənğa. Sufəl Zəzagəla adədahalla seriya à gəl kəla aŋa mawisiga aŋha, uwana adəhəgəŋ à vok suwaŋ. ¹⁵ Həyal à ahəl à kak, kà uwana awoyà gay gami aw kà aŋa tetuwa.

¹⁶ Teraŋa uwana gəpəh gay gulo la huma seriya kà, dza la ahəŋ kà mazlak gi aw, azladza gesina, takweskà gi. Delga kà Zəzagəla aməts à ata tsakana aŋatà ala. ¹⁷ Ama Sufəl Zəzagəla adzà à ahəŋ la gi, avà à gi ndzəda, kà gi aŋa madəv sləray gulo uwana maz gay marabəŋ à gay, kà azladza gudəŋ à vok gesina tatsənəŋ. Zəzagəla la uwana gətəf à sikalaveri la gay ala. ¹⁸ Gəsəl kà, Sufəl Zəzagəla adəpəlgəla, la azlatatak mawisiga la abà gesina, ŋgaha adənəŋla gi, kà gi aŋa mad à makoray aŋha à abà la zagəla babay. Məzləbà masla koksikoksi! Amen.

Ayyi makəf gəl à ahəŋ

¹⁹ Dəh gi 'Ayyi' gulo à Pərəskila atà la Akilas. 'Ayyi', gəgəf babay à huɸ gay Onisəfor. ²⁰ Erasətus kà, agəf à Korintiya, ŋgaha gəsək Tərofim à ahəŋ la Milet, kà uwana dɸvats azən. ²¹ Mərə vok kà mas à waŋ à abanay à mok uwana təla awkusa aləg madzəka à vok dadəŋ.

Ebulus, Pudīn, Linus ŋgaha Kəlodiya uwana misga la azladza uwana la abanay gesina, dɸdɸhà à ka: 'Ayyi'.

²² Sufəl Zəzagəla anəŋla ka!

Mapis gay à vok agay la akul gesina!

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À TITUS Lettre de Paul à Tite

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gëtsetser wakità uwanay, gi mayà aña Zəzagəla, ngaha gi masla matapla la slaka Yesu Kristu. Zəzagəla aslèl gi, kà gi aña mazəŋ azladza, uwana Zəzagəla adatsatsamani atà, kà atà aña madiŋ gəl à masla à vok, ngaha tatapla dziriga kà mapəhanula maday, uwana akəs à Zəzagəla à gəl. ² Gədfahəŋ kiya uwanay kà, kà azladza aña masəlay kà atà la sifa adəv à gay aw la Zəzagəla, uwana adəh fida aw. Amiyaka gudəŋ à vok kà adadzəka vok dadəŋ, à uwana Zəzagəla apəh gay aña sifa uwaga à azladza à ahəŋ aw. ³ La kaslā uwana anəts à ahəŋ, apəhanula sifa uwaga, uwana la gay aŋha la abà. Zəzagəla uwana masla mabəl anu, afà à gi gay uwaga à ahəl, afà à gi à gəl, kà gi aña matapla à azladza.

⁴ Gëtsetseray kà à kak Titus, kà uwana kagay kà bokuba kak bəzi hudf gulo, kà uwana anu səla nna mədiŋaw gəl à Yesu Kristu à vok. Zəzagəla Baba, la Yesu Kristu, uwana abəl anu, tapis à ka gay à vok la mav à ka lapiya.

Sləray uwana Titus adəhəŋ la Kəreta

⁵ Gəsakà ka la Kəreta la gudəŋ uwana la tataka iyaw la abà, kà kak aña madəhəh azlatatak uwana taləg madəhəh vok à ahəŋ la tetəvi aŋha. Ngaha kà kak aña matsatsamani azlamasiga, kà atà aña magay məna manəŋla məna gay Zəzagəla, la kəla hudf gudəŋ gesina, bokuba, uwana gətəpkala.

Uwa à uwana azlayla kà magay masiga uwa?

⁶ Dza uwana kakəsani kà magay masiga kà, say agay zil gày, uwana tasləhàla vok aw, agay zil aña mis tekula, azlabəza aŋha tagay azlaməna madiŋ gəl à Yesu Kristu à vok, maday aŋatà agay delga kà azladza aña manərəz atà, tadəh mawisiga aw, ngaha tagay azlaməna makəs gay aña azlababa aŋatà koksikoksi. ⁷ Masiga aña azlaməna gay Zəzagəla kà mayà aña Zəzagəla. Kiya uwaga kà, say agay kokudə mawisiga tetuwa. Agay zlapay aw, agay masla ləv aw, agay masla guzu aw, agay masla mayəh gay aw, ngaha bay, agay masla mawoy sili aw. ⁸ Ama agay kà masla makəs azlaməlok dza la ahəl səla, awoyəŋ kà madəh azlatatak delga pəra, aga masla masləh vok à vok aŋha agay dzirirga, aga dza aña Zəzagəla lela, aga masla mabasiŋ. ⁹ Say adəh hanəkəli la gay marabəŋ, uwana mətapla à azladza. Baŋa adəhəŋ kiya uwanay kà, adəbəz tetəvi kà matapla gay uwaga à azladza anik, ngaha adədzərədfah atà à uda la gay uwaga babay. Ngaha adəpahla ala la paraka, kà azlaməna maf gasa à gay marabəŋ à gəl kà, azlayla atà aw.

¹⁰ Bək azlamasiga à ahəŋ kiya uwaga, kà uwana azladza aŋuvaw tadədzadzaŋah gəl ala, koksikoksi tapəhay kà azlatatak uwana takəs vok aw, tavavar azladza babay. Azlauwana tadəhəŋ kiya uwaga kà kaykay gə, kà tsəhay Yahudiya, uwana kadavəw vok à uda tagodf. ¹¹ Delga kà, azlamasiga aña azlaməna gay Zəzagəla tadədf à atà gay à ahəŋ, kà aña matapla azlatatak uwaga à azladza aw, kà uwaga la uwana tawis hudf gày aña azladza

anik ala, la tatak uwana tatapla à azladza, tasla noma aw, ama asa à atà maḃəz sili la tsəhay matapla ziruwi gà uwaga. ¹² Dza anik la ahəŋ, uwana zil gudəŋ Kəreta bokuba atà, apəh à ahəŋ uwarà, uwana adəpaka vok, apəh la paŋaw aŋha: ‘Koksikoksi azlaməna gudəŋ Kəreta tapahay kà fida, tasəl gəl aw, bokuba azlatatak fəta, azlaməna masa, tadzugw kà à huɖ aŋatà pəra.’ ¹³ Ndzer kà, gay uwanay kà dziriga, kiya uwaga kà, sləh à atà à vok la mapəh à atà à vok à abà lela, kà atà aŋa manəf tetəvi aŋa Zəzagəla lela. ¹⁴ Pəh à atà à vok à abà lela kà atà aŋa manəf azlagay deydayga aŋa azla Yahudiya, uwana tapahahay aw, ŋgaha tanəfa gay aŋa azladza uwana takweska dziriga aw. ¹⁵ Baŋa la ləv tsədaŋa la huma Zəzagəla, dəwdəw adagay sətaka kà aŋha. Ama kà aŋa azladza uwana la ləv səla, ŋgaha tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok aw kà, tatak la ahəŋ sətaka kà aŋatà aw. Kà uwana atà kà tadzugway kà azlatatak mawisiga aŋa maɖehəŋ pəra, ziruwi aza à atà aw. ¹⁶ Tagod la paraka kà: ‘Məsəl Zəzagəla’, ama tatak mawisiga uwana taɖehəŋ apəhla ala, kà tasəl masla aw. Tadzadzəŋəh gəl aŋatà ala kaykay la azlamawisiga, taslala vok kà maɖehəŋ tatak delga aya aw.

2

Kakay à sləray aŋa masla mapəh gay Zəzagəla ma?

¹ Ama kà anak kà, kapəl à azladza kà tatak uwana akəs vok kà aŋa tetəvi aŋa Zəzagəla. ² ‘Guzu akad’ akul aw’, gòɖ à azlamakoz zilga. ‘Dahəw tatak gesina kà la tetəvi aŋha, sləhəw vok à vok aŋkul, diŋəw gəl à Zəzagəla à vok lela, wòyəw azladza anik la ləv tekula, basəwwəŋ azlaŋgərpa koksikoksi!’ ³ Pəh à azlamakoz mis bokuba uwanay babay: ‘Dahəwwəŋ kà uwana la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh lela. Kakaləhəw sləm aŋa azladza anik ala aw, kagaw azlamayà aŋa guzu aw, ŋgaha tapawla azladza anik, uwana akəs vok lela!’ ⁴ Baŋa taɖehəŋ kiya uwanay kà, tadətapla azlaiyaw mis babay, kà mawoyəŋ azlazil aŋatà, la azlabəza aŋatà. ⁵ ŋgaha tatapla azlaiyaw mis uwaga, kà masləh vok à vok aŋatà, ŋgaha kà atà aŋa mazaḃ zil aw, ŋgaha taɖəh sləray lela la huɖ gəy aŋatà la maɖahəh azlatatak delga, ŋgaha la makəs gay aŋa azlazil aŋatà. Baŋa taɖahəŋ kiya uwaga, azladza tadətuɠw mawisiga lakəl aŋa gay Zəzagəla aw.

⁶ Pəh à azlabəza kohana kiya uwaga babay. Gòɖ à atà kà: ‘Sləhəw vok à vok aŋkul lela!’ ⁷ Gəpəh à ka babay kà kaɖəh tatak delga pəra, kà azlabəza kohana anik aŋa matapla tatak la uwaga la abà. Baŋa katapatàla tatak, tàpatàla la ləv tekula, kapah azlatatak deydayga aw. ⁸ Tàpatàla kà azlagay uwana tagod à afik, dza aslala vok aŋa matsəɖal gay à tsəh aw, ŋgaha kà azladza uwana asa à atà matugw à ka mawisiga à vok kà, atà aŋa maḃəz mawisiga la abà aw, ŋgaha ziruwi makəs atà.

⁹ Kà aŋa azlamayà kà, gòɖ à atà kà: ‘Kəsəw gay aŋa azlaməŋga aŋkul koksikoksi, ɖahəwwəŋ kà uwana akəs azlaməŋga aŋkul à gəl, kabayaw vok gay akul nna aw. ¹⁰ ŋgaha babay kà, katsatsakw ahəl la azlatatak aŋkul la vok aw, ɖahəwwəŋ kà azlatatak delga pəra, kà azlaməŋga aŋkul aŋa masəlay kà akul azladza dziriga haɖay’, pəh à atà. Baŋa azlamayà taɖehəŋ kiya uwaga kà, azladza taɖəsləkaw azlatatak uwana mətapla à azladza lakəl aŋa Zəzagəla, masla maḃəl anu.

¹¹ Delga kà azlaməna gay Zəzagəla taɖəh uwanay gəpəh lagwa, kà uwana Zəzagəla adapəhla ala la paraka, kà vok mahamay aŋha à azladza gesina, kà masla aŋa maḃəl atà. ¹² Bə uwana Zəzagəla adəɖehəŋ kiya uwanay kà, məsəl kà, mənəfa tetəvi mawisiga aya aw, mənəfa azlatatak aŋa gudəŋ à vok, uwana takod à anu à adi aya aw. Uwaga kà mok uwana

anu la gudəŋ la vok la uwana, məslala vok kà masləh vok à vok gami. Mədfaha uwana akəs vok, ŋgaha mənəfa tetəvi uwana akəs Zəzagəla à gəl. ¹³ Mədfahaŋ kiya uwanay, kà maf gəl gami à mavakay uwana à afik, Yesu Kristu Sufəl gami adəzlaŋalay la mazləbəy aŋha, uwana adəpəhanula Yesu masla Sufəl Zəzagəla gami mənğa. ¹⁴ Avà gəl aŋha, aməts à slaka gami à abà, kà masla aŋa mapəlanula la tsakana la abà, ŋgaha kà masla aŋa magəŋ anu sətaka la huma aŋha, kiya uwaga kà anu aŋa magay azladza aŋha, kà anu aŋa madəh azlatatak uwana delga koksikoksi.*

¹⁵ Təpla à azladza azlatatak uwanay tadzərədfahatàla, pəh à atà à vok à abà, kà uwana asa à atà matsənəŋ aw, pəh à atà la maslay uwana Zəzagəla avà à ka. Ayà kagođ à azladza kà mapəsew ka aw.

3

Maday delga aŋa masla madiŋal gəl à vok

¹ Wulà à azlaməna gay Zəzagəla à gəl kà, takəs gay à azlasufəl la ahəl ala, la azlagumna aŋatà la madəh uwana tapəhatàla. Tawoya madəh azlatatak delga. ² Gəđ à atà babay kà tatsəđ gay mawisiga à azladza à tsəh aw, tagazlla aw, taga tələmma, takəs gay à azladza anik la ahəl ala babay. ³ Pəh à atà kiya uwaga, kà uwana anu babay uwarà məga azlakusoŋu babay, mədzadzəŋəhà gəl gami ala. Tetəvi dziriga aŋa Zəzagəla azà anu à adi, kà uwana mətawəh kà madəh azlatatak mawisiga à tsəh pəra, məgà kà azlamawisiga, tetuw tetuw məfəhà à adi à tatak aŋa azladza anik à tsəh. Azladza tapəsəwəh anu, ŋgaha anu babay məpəsəwəh atà suwaŋ. ⁴ Baməraka məđəh kiya uwanay kà, kaslà anik, Zəzagəla uwana abəl anu, apəhla ala kà adəh delga à azladza, ŋgaha awoya anu kaykay. ⁵ Abəl anu kà deyday, awkà abəl anu kà kà sləray delga gami uwana mədfahəŋ aw, ama abəl anu kà, kà vok mahamay uwana akəs kà anu. Azəb anu tsakana gami lakəl ala, adəhà uwaga kà la ndzəđa aŋa Masasəđok tsikasla, kiya uwaga məgà mayyi vok mawga la mabəz sifa mawga. ⁶ Zəzagəla ahənənula pawaslwasl la Masasəđok tsikaslaga, la ahəl aŋa Yesu Kristu uwana mabəl anu. ⁷ Adəhəŋ kiya uwaga kà, kà anu aŋa mabəz sifa, ŋgaha məsəl kà masla adəvə à anu sifa uwana adəv à gay aw, uwana apakà vok kiya uwanay kà, Zəzagəla adəhà delga, ŋgaha apakənula tsidəŋa la huma aŋha. ⁸ Gay uwanay gəpəh à ka, kà dziriga.

Ŋgaha asa à gi kà katapla à azladza uwaga koksikoksi, kà azlauwana tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok makəs azlatatak delga uwanay. Gay uwana məpəhla ala kà dzəba aŋha səla aw, azlaka azladza babay. ⁹ Baŋa azladza tabay vok gay deydayga kà, kada à abà aw. Baŋa tapəhay lakəl aŋa azlababa madzidziga aŋa uwarà, kada à abà aw, kabay vok gay lakəl aŋa mapəhay aŋa Musa bay aw, kagazllaw akul nna aw, uwaga kà tatak kusoŋuga deyday gə pəra. ¹⁰ Baŋa dza atsalla mavəhla à tataka azlaməna gay Zəzagəla à abà kà, sləhal ala vok asik tekula, baŋa atsənà aw kà, kafal sləm aya aw, gəlla à lig à gay. ¹¹ Kasəl kà azladza uwana tavəh azlaməna gay Zəzagəla ala kiya uwaga kà, atà kà, tasakà tetəvi mawisiga, tsakana aŋatà adəpəhla vok ala la paraka.

Ayyi makəđ gəl à ahəŋ

¹² Gədəsləl dza anik à slaka aŋkul, zlahaw Arətemas, baŋaw Tisik, à uwana gədəsləl à awtəy. Baŋa adəbəzà à awtəy kà, wəđ vok à uda la katskats kà mad à mabəz gi vok la Nikopoləs. Gədzugw kà, la təla

* 2:14 2.14 2Musa 19.5; 5Musa 4.20; 7.6; 14.2; Mahabay 130.8

awkusa kà, gødàday kà madz à ahəŋ la abatà. ¹³ Zlakà Senas masla masəl mapəhay, ŋgaha zlakà Apolos babay, và à atà tatak uwana akəs vok kà aŋa mauguzahay aŋatà uwana tadàday lagwa, kà atà aŋa manəkudfa aŋa tatak aw. ¹⁴ Azlauwana tadin gəl à Yesu à vok bokuba anu tasəlay babay, kà atà aŋa maɸaɸàh azlatatak dzəba aŋha səla aw gà uwaga kà, atà mazlakàh azlauwana la kuɸa la abà. Baŋa taɸehəŋ kiya uwaga kà, madz à ahəŋ aŋatà adàgay deyday aw.

¹⁵ Azladza uwana anina la abanay, taɸaha à ka: ‘Ayyi’ gesina. ‘Ayyi’, məgod à azladede uwana tawoya anu la maɸiŋal gəl à vok la abà, ŋgaha vok mahamay aŋa Zəzagəla apis à akul à gay à vok gesina.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À FILEMON Lettre de Paul à Phil'emon

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gətsetser à ka wakità uwanay, gi la daɲay kà Yesu Kristu. Gi Pol, anu la deda gami Timotawus, la uwana mətsetser à ka wakità uwanay, à kak slawda gami Filemon, uwana məɖàh sləray gami anina. ² Mətsetser à maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla, uwana tasaha à waŋ à mtəga aɲak kà madəv kufda à Zəzagəla, ŋgaha à deda gami duguga Appia la Arsip, uwana məpay anina kà aɲa Sufəl gami Yesu. ³ Zəzagəla Baba gami, la Sufəl gami Yesu Kristu tapis à akul gay à vok, ŋgaha tavà à akul lapiya aya.

Masal la madiɲal gəl à vok aɲa Filemon

⁴ Baɲa gədəv kufda à Zəzagəla kà aɲak, 'Kikay' gəgodfahàh à Zəzagəla koksikoksi, ⁵ kà uwana gətsənaŋ kà kawoyàh azlaməna gay Zəzagəla ndzer, ŋgaha bay kà, kadiɲ gəl à Sufəl Yesu Kristu à vok. ⁶ Gədəv kufda à Zəzagəla babay kà, kà maham gay à vok aɲak la azladza anik uwana tadiɲ gəl à Yesu Kristu à vok mad à huma à gay, ŋgaha kà kak aɲa masəl azlatatak delga gesina, uwana məbəzal kà masləkawla Kristu. ⁷ Deda gulo, tsəhay mawoyəŋ uwana kawoya azlaməna gay Zəzagəla anik arabà gi, ŋgaha adzərədgəla bay, kà uwana kà kak à uwana ləv aɲa azlaməna gay Zəzagəla anik atəslla ala.

Pol awula Onesəm à slaka Filemon

⁸ Bokuba uwana kawoya azlaməna madiɲal gəl à vok anik kà, 'Kamkam', gədəv à ka kufda kà madəh uwana gəpəh à kà. Tsa gi masla matapla la slaka Kristu kà, gi la maslay kà mapəh à ka, 'Dahàŋ kà azlatatak delga!' ⁹ Ama gəpəhay bokuba uwanay aw! 'Kamkam', gənavà ka, kà madəhəŋ uwanay, kà uwana kawoya azlaməna gay Zəzagəla. Gi Pol, uwana gi makoz zil, la uwana gəpəh uwaga, ŋgaha lagwa bay kà, gi la daɲay kà Yesu Kristu. ¹⁰ 'Kamkam', gəgod à ka lakəl aɲa Onesəm. Agay masla madiɲal gəl à Yesu Kristu à vok, masla kà adagay bokuba bəzi huɖ gulo. Gi, gədagay baba aɲha la daɲay. ¹¹ Uwarà kà, akəs ka vok aw, ama lagonay kà, akəs gi vok, ŋgaha akəs ka vok bay

¹² Gəwulakala à awtəy, ama madzugway gulo kà lakəl aɲha. ¹³ La kaslā uwana gi la daɲay kà gay marabəŋ kà, asa à gi kà madz à ahəŋ anu səla la abanay, kà masla məbəɖ à slaka aɲak à abà, kà mazlak gi. ¹⁴ Ama asa à gi madəhəŋ kiya uwanay aw. Asa à gi, kà uwana asa à ka dadəŋ suwaŋ, ŋgaha la lig la ahəŋ asa à gi. Asa à gi maf à ka gasa à gəl, kà madəhəŋ delga aw. Uwana gəwoya kaykay kà, kazlaka gi la ləv tekula.

¹⁵ Zlahaw kà, Zəzagəla avà tetəvi kà Onesəm mad madz à ahəŋ la slaka gə kà aɲa kaslā ŋuv, ŋgaha kà masla aɲa mawul à slaka aɲak, ŋgaha kà akul aɲa madz à ahəŋ la slaka gə, akul səla aɲa koksikoksi. ¹⁶ Lagonay masla kà mayà pəra aya aw, dafuwa à gay mayà, kà uwana masla kà bəzi gay ləv gami. Gi kà, gəwoya Onesəm kaykay, ŋgaha ŋoɖegi kà mawoyəŋ aɲak kà aduwa aɲulo, kà uwana mayà aɲak, ŋgaha aya kà, kà uwana deda aɲak la Kristu la abà.

¹⁷ Baɲa kanərəz gi bokuba manalay aɲa madiɲal gəl à vok aɲak kà, kəs à mtəga aɲak, bokuba uwana naka kakəs gi suwaŋ. ¹⁸ Baɲa awis à ka tatak

ala, baŋa kanəfay la goder, pəh à gi, kà gi aŋa mapəlla à ka. ¹⁹ Gi Pol, la uwana gətsetser uwanay la ahəl gulo, kà gədàpəl à ka. Ama naka kaslala vok kà manav gi aŋa mapəl à ka nəma aw, kà uwana kikay kà mapəh à ka sayda gulo à uwana kabəzà sifa adəv à gay aw, uwaga kakoray lagwa. ²⁰ Kità kà, deda kà, gədəv à ka kudfa la sləm aŋa Sufəl Zəzagəla: ‘Dahəgəŋ tatak dzəba aŋha səla aw gə, uwana atasl à gi ləv ala, kà uwana anu səla nna mədahamaw gay à vok la Yesu Kristu la abà.’

²¹ La matsetser wakità uwanay, gəsəl la dziriga kà, kadàdfah uwana gənavà ka madfehəŋ. ²² Baŋa kadəkəs Onesəm à mtəga aŋak dəhəgəŋ slaka à ahəŋ babay, kà uwana gəsəl kà Zəzagəla adətsən tatak uwana kanavawwal, ŋgaha adàvə à gi tetəvi kà mad à awtəy à mtəga aŋak.

Ayyi makədf gəl à ahəŋ

²³ Epafəras uwana aga la daŋay anu səla kà Yesu Kristu kà: ‘Ayyi’, agod à kak. ²⁴ Mark, Arəstarkus, Demas, Luka ŋgaha gi uwana mədfəh sləray aŋa Zəzagəla la slaka gə, mədfaha à ka: ‘Ayyi’.

²⁵ Vok mahamay aŋa Sufəl Yesu Kristu agay la kak.

**WAKITÀ UWANA MASLA
MATAPLA ANIK ATSETSÈR
À AZLA IBƏRANƏŊKOWEN
Lettre aux H'ebreux**

Yesu la uwana aduwa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl

uwana uwarà gesina

¹ Dagay uwarà, anuvaw Zəzagəla apəhàhàh à azlababa gami madzidziga, aslālàh à atà azlaməna mapəh à atà gay à ahàl à wan, apəh à atà gay la azlatetəvi anik anik gesina. ² Zəzagəla apəhay tsərəh à lakana uwana makəf gəl à ahəŋ aŋa mas à wan aŋa Yesu. Ama lakana avà à anu Kona aŋha. Aguwà à uda kà la ahàl aŋa Kona aŋha, à uwana Zəzagəla apəh à anu, adahəŋ gudəŋ à vok. Zəzagəla afà à ahəŋ agəđəŋ à afik kà masla aŋa makoray lakəl aŋa tatak gesina, ³ kà masla la uwana mənəŋa mazləbəy aŋa ndzəđa aŋa Zəzagəla. Masla kà kalkal la Baba aŋha Zəzagəla. La gay aŋha tsikasлага akəs dèwdèw tatak uwana la gudəŋ la vok. Adahà tetəvi anik à ahəŋ la uwatà la uwana Zəzagəla azəb tsakana à azladza lakəl ala gesina, kà atà aŋa magay sətaka. La lig aŋa uwaga la ahəŋ, ahàd, adzà madzay la ahàl kaf aŋa Zəzagəla lakəl, kà makoray la masla.

Yesu kà aduwa azlamalika gesina

⁴ Gay gà la uwaga, Zəzagəla adahəŋ Kona aŋha, aduwa azlamalika gesina, kà uwana sləm uwana avà à Kona aŋha kà, aduwa aŋa azlamalika uwanay gesina. ⁵ Tetuw tetuw Zəzagəla apəh à azlamalika kiya uwanay aw:

"Kak Kona gulo, dagay lakana azladza tadəsəlay la paraka."✧

Malika la ahəŋ tetuwa à uwana:

"Gədàgay Baba aŋak, ŋgaha kadàgay Kona gulo",

agòđal aw. ⁶ Ama la kaslà uwana Zəzagəla asal masləl Kona aŋha à wan, uwana lakəl aŋa tatak gesina la gudəŋ la vok agòđ:

"Akul azlamalika gulo gesina sləkàwàw masla!"

⁷ Lakəl aŋa azlamalika kà, Zəzagəla agòđ:

"Adahà atà kà afad gà, ŋgaha azlamayà aŋha, azlaalàh akəl aya babay."

⁸ Ama lakəl aŋa Kona aŋa Zəzagəla kà, tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà lakəl aŋha kà:

"Kak la uwana Zəzagəla, kadàkoray aŋa koksikoksi, kadàkor tsəhay aŋak lela.

⁹ Azlatatak dziriga gà uwana awoyaŋ, ama azlamawisiga kà, asa à ka atà aw, kapəsew atà aŋa tetuwa. Gay gà la uwaga, Baba aŋak Zəzagəla azalà ka, ŋgaha apakàkala mənŋa gà la mav à ka maslay mənŋa đaduwa à gay aŋa azladedə aŋak."✧

¹⁰ Zəzagəla agòđ aya lakəl aŋa Kona aŋha:

"Kak Sufəl dagay la madzəka, kak la uwana kadahà gudəŋ à vok la ahàl aŋak, la uwana kadahəŋ zagəla babay.

¹¹ Dèwdèw tatak uwana kadahəŋ kà, adədəv à gay, ama kà aŋak kà, kadàdza à ahəŋ bokuba uwana kak la ahəŋ la uwaga kiya uwaga

uwanay aŋa koksikoksi. Azlatatak uwaga gesina tadəpakahay makoz bokuba azlalukut uwana atsəkway.

¹² Bokuba uwana kakəl lukut à abà, kiya uwaga la uwana kadəkəl à abà aŋa mafay aslələf à gəl. Ama kak kà, kak la ahəŋ bawtawta madz à ahəŋ aŋak adəkəf gəl à ahəŋ aw.'*

¹³ Aga la ahəŋ amiyaka tekula aŋa azlamalika à uwana Zəzagəla apəhal gay kiya uwanay aw:

'Dzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl, tsərəh à uwana gəduw azlaməna məzam aŋak! Gəpaka azlaməna məzam aŋak bokuba azlatatak maf asik à afik aŋak.'*

¹⁴ Azlauwa azlauwana tapakà azlamalika uwa? Atà kà azlaməna sləray aŋa Zəzagəla. Zəzagəla asləl atà kà mad mazlak azladza uwana adəbəl atà.

2

Məpəsew tatak uwana Zəzagəla apəh à anu aw

¹ Tsa Zəzagəla abədanumà la Kona aŋha kà, məpəzl sləm gami à gay uwana apəh à anu à ahəŋ, kà anu aŋa maz à tetəvi delga la tsəh ala dogdogog aw. ² Məsəl kà gay uwana azlamalika tasəlla à waŋ kà, agəf à afik. Azlauwana tafəl sləm aw, ŋgaha la azlauwana takəs aw kà, seriya uwana Zəzagəla adəkwaŋ à gəl, kà azlawla atà ndzer. ³ Kakay mətəfay à baŋa mapak gay aŋa məbəlay ala kà gay deyday ma? Gay aŋa məbəlay uwana Sufəl Yesu azəŋ kà, azlaməna mazəŋ la uwana tagəfəŋ à afik: 'Fida la abà aw', Zəzagəla agəf. ⁴ Zəzagəla la gəl aŋha babay apəhla ala kà gay uwaga kà ndzer, la madəhəŋ azlamasəlay anik anik, ŋgaha la azlatatak nadzipo gə, avà maslay kà à Masasəfok tsidəŋa, kà atà aŋa madəh azlatatak bokuba uwana asal.

Yesu apəhanula tetəvi uwana anaka məbəl ala

⁵ Uwaga kà azlamalika à uwana Zəzagəla abək atà à ahəŋ, kà aŋa makor gudəŋ uwana adəsa à waŋ aw, ŋgaha à uwana məpəhay babay la abanay aw. ⁶ Tekedika la wakità Zəzagəla la abà kà tatsetsər kà:

'Mana à dza asik kà mafal sləm la mazlakəŋ ma.

⁷ Kazəŋ à vədah la tsəh aŋa azlamalika, kà aŋa kaslè ŋuv la lig la ahəŋ kà, kavəl masləkaway bokuba uwana tasləkawla məŋ sufəl.

⁸ Kà madegolay uwaga à uwana, tafà tatak gesina à tsəh asik aŋha.'*
Uwaga kà apəhay kà lakəl aŋa Yesu uwana Kona aŋa dza. Kà uwana tapəh kà kiya uwanay, Zəzagəla afà tatak gesina à tsəh aŋha. Uwaga asal magəfay kà, tatak gesina kà la tsəh aŋha pəra. Ama aŋa lagonay kà, mənəŋa akor azlatatak uwaga la dazuwaya dadəŋ aw. ⁹ Ama məsəl kà Yesu akor azlatatak gesina uwarà. Kà aŋa kaslè ŋuv, Zəzagəla afà à tsəh aŋa azlamalika kà, la vok mahamay aŋa Zəzagəla aməts kà aŋa azladza gesina, kà mas ŋgərpa. La mamətsay aŋa Yesu la uwana, Zəzagəla avəl məŋga, kiya masləkaw sufəl. ¹⁰ Tatak gesina kà aguwa à waŋ kà la slaka Zəzagəla, adəhà à atà kà kà aŋha. Kiya uwaga asal kà mapakYesu ala sətaka la ŋgərpa uwana asà, ŋgaha azladza aŋuvaw aŋa magay azlabəza aŋha, ŋgaha kà atà aŋa mad à slaka mazləbay aŋha à abà. Uwaga kà Yesu la uwana aga atà la huma kà məbəl atà.

* 1:12 1.12 Mahabay 102.25-27 * 1:13 1.13 Mahabay 110.1 * 2:8 2.8 Mahabay 8.4-6

¹¹ Yesu la gəl aŋha apaka azladza ala sətaka, atà la Baba tekula, Zəzagəla la uwana Baba aŋatà. Gay gà la uwaga Yesu azala atà ala: Azladede. Ziruwi azəŋ kà aŋa uwaga aw. ¹² Gay gà la uwaga agòd:

“Gədàpəhla sləm aŋak ala la slaka azladede gulo, ŋgaha la huma maham à ahəŋ aŋa tsəhay aŋak kà mazləb ka.”

¹³ Ŋgaha kà:

“Gədàfa vok gulo à kak Zəzagəla à afik.”

Ŋgaha aya kà:

“Gi la uwanay la azladza uwana asakà, kà gəbəl atà.”✧

¹⁴ Azladza uwana apəhay la abanay kà, uwaga kà anu uwana la sləb vok. Kà uwaga Yesu la gəl aŋha adapakay babay bokuba dza la sləb vok, ŋgaha kà la mamətsay aŋha kà aslala vok aŋa makalàh ndzəɸa aŋa seteni à ahəŋ, uwana aga la maslay kà makad azladza. ¹⁵ Yesu adəhəŋ kiya uwanay, kà guba makəs azladza kà mamətsay aya aw. Dagay uwarà tadzadzàràhà vok la guba aŋa mamətsay la abà, la abà gà kà, masla azəb guba uwaga ala. ¹⁶ Ndzer, wakità Zəzagəla apəh kà azlamalika la uwana tasà à wəŋ kà aŋa mapəhay aw, ama asà à wəŋ aŋa mazlak mayyi à tsəh ala aŋa Abərahə. ¹⁷ Bamərika akəs vok kà apakay kiya azladede aŋha gesina, kà magay məŋ madzahaga uwana adəh sləray kà aŋa Zəzagəla, kà masla aŋa mazəb tsakana à azladza lakəl ala, ŋgaha asəlla atà vok la masla. Uwaga məŋ madzahaga delga gà ŋgaha masla vok mahamay gà. ¹⁸ Lagwa aslala vok azlak azlauwana mapapatay apapat atà, kà uwana asà ŋgəpa, ŋgaha agà mapapatayga.

3

Yesu kà aduwa Musa

¹ Azladede, la kità Zəzagəla babay atsatsəmàni akul kà akul aŋa magay tsəhay aŋha. Bamərika la uwaga kà, fəw vok aŋkul à Yesu à afik, masla la uwana Zəzagəla asləl à wəŋ kà masla aŋa magay məŋ madzahaga aŋa madɪŋəl gəl à vok gami, uwaga masla la uwana, masla masəlla anu vok la Zəzagəla, uwanay la uwana məziŋ la dazuwaya. ² Yesu kà dza delga la slaka Zəzagəla, uwana akəsàni kà madəhəŋ sləray uwanay, bokuba Musa uwana agà delga la sləray aŋha la abà uwana adəhəŋ, kà aŋa azladza huɸ gày aŋa Zəzagəla babay. ³ Tazləb dza uwana aŋəl gày dafuwa à gay gày la gəl aŋha. Lakəl aŋa Yesu la Musa babay kà kiya uwanay. Masləkaway uwana məsləkaw Yesu kà, aduwa aŋa Musa. ⁴ Ndzer, azlagày gesina kà, dza la uwana aŋalàh atà, ama dza uwana adəhà tatak gesina kà Zəzagəla. ⁵ Haday, Musa kà aŋa masla sləray aŋa Zəzagəla uwana adəhəhəŋ lela la huɸ gày aŋha gesina kà, sləray aŋha kà apahla à azladza azlatatak uwana Zəzagəla adəpəhay la huma la gay. ⁶ Ama aŋa Kristu kà, ndzer masla Kona aŋha, uwana anəŋla huɸ gày aŋa Baba, bokuba magoɸay, masla kà lela la tsəhay sləray aŋatà uwana la abà, adəhəŋ babay. Anu tsəhay aŋha, anu babay kà anu azlaməna huɸ gày aŋha, à baŋa məda à huma à gay la mawad vok à uda, məfa madzugway gami à azlatatak uwaga à afik la marabay, tsəràh à makəɸ gəl à ahəŋ

Zəzagəla adav maduw ləv à tsəhay aŋha

⁷ Gay gà la uwaga Masasəɸok Zəzagəla agòd:
“Lakana baŋa katsəhaw kuda aŋa Zəzagəla kà,

✧ 2:13 2.13 Mahabay 22.22; Yesayya 8.17-18

⁸ Tsèbàwwal sləm. Kadzadzanaw gəl ala, bokuba uwana uwarà azlababa aŋkul madzidziga tafahàhàŋ aw, la kaslà uwatà, atà la fəta la abà, tadzà à ahəŋ la abà mavay dzik ufad. Atà kà, tapəsèw Zəzagəla, ŋgaha tagùr masla.

⁹ Tanəŋà azlatatak dzəba aŋha sèla aw gà uwana adfahàhàŋ, dagay mavay dzik ufad bay, tagùrla.

¹⁰ Gay gà la uwaga, ləv azàŋ à gi lakəl aŋa azladza uwaga. Gəl adakad à atà à vok, tatsən tetəvi gulo dadàŋ.

¹¹ Kà uwaga à uwana gəfàh akur à ahəŋ, la magod à azladza uwaga kà: Tetuw kadàdiya à slaka maduw ləv gulo à abà aw!"*

Zəzagəla agòd. ¹² Azladede gulo, dfahàw haŋkəli kà dza la tataka aŋkul kà aŋa magay la ləv mawisiga, ŋgaha kokuda madiŋal gəl à Zəzagəla à vok aya, kà masla aŋa masakiya à masla uwana la tsəh ala la sifa aw. ¹³ Ama tsatsəhàhàw vok ala kà akul à akul koksikoksi, kà seteni aŋa mavavar akul à mawisiga à abà aw, ŋgaha kà akul aŋa magay azlaməna mapəseway babay aya aw. Dàw à huma à gay la madəhəŋ kiya uwanay koksikoksi, kà uwana lakana kà, Zəzagəla asal mabədma à anu à ama aya. ¹⁴ Baŋa anu mēda à huma à gay la makəs azlatatak uwana mēdiŋal gəl à vok, dagay la madzəka tsəràh à makəd gəl à ahəŋ kà, kiya uwaga haday, mēdàgay azladza aŋa Kristu.

¹⁵ Aganay à uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Baŋa katsənaw kuda aŋa Zəzagəla lakana kà, kadzadzanaw gəl ala, bokuba uwana kadadzadzanawwanla uwarà.'*

¹⁶ Azlauwa azladza uwana tatsənà kuda aŋha, ŋgaha tapəsèw uwa? Ndzer, azladza gesina uwana dagay uwarà Musa aguwa à atà à huma kà masəlla atà à uda la gudəŋ Misəra. ¹⁷ Kà madegolay ma, uwa à uwana Zəzagəla agà magurayga mavay dzik ufad uwa? Ndzer kà, atà azladza uwana tafahà tsakana. Kà uwaga à uwana tamàts à fəta à abà. ¹⁸ Kà azlauwa? Kà azladza uwaga à uwana: 'Gəfàha akur à ahəŋ kà la tetuwa tadàbək asik à slaka gulo uwana à abà gədàduw ləv aw', agòd. Ndzer uwaga kà, kà azlauwana takweska gay aŋha. ¹⁹ La kiya uwanay kà, azladede gulo, mənəŋaŋ kà tabək asik à slaka maduw ləv à abà aw kà, kà uwana tadìŋ gəl à Zəzagəla à vok aw.

4

¹ Dagay uwarà, Zəzagəla apəh à azladza kà adəv tetəvi à azladza kà madla atà à slaka maduw ləv aŋha uwana apəh à ahəŋ kà agòd à afik, kiya uwatà kà uwaga kà, mēdàh haŋkəli kà tekula la tataka aŋami aŋa magəd à lig, ŋgaha kà masla aŋa mad à abà aw aw. ² Tapəh à anu gay matsidəyga, bokuba uwana uwarà à azlababa madzidziga tatsənəŋ babay. Ama gay matsidəyga, uwaga azlakà atà aw, tadà à slaka maduw ləv uwatà à abà aw, kà uwana takəs gay uwatà aw. ³ Uwaga kà anu la uwana mēdàda à slaka maduw ləv uwatà à abà, anu uwana məkəs gay uwaga. Agòd lakəl aŋa azlauwana takəs gay uwaga aw kà:

"Gəpàk ləv lakəl aŋatà, gəfàha akur à ahəŋ kà tetuwa tadàdiya à slaka maduw ləv uwatà à abà aw!"*

Zəzagəla adəv sləray aŋha à gay dagay uwarà, à mok uwana adfahà gudəŋ à vok. Kiya uwaga kà, maduw ləv kà aga la ahəŋ ndzer. ⁴ La azlaslaka anik, la wakità Zəzagəla la abà, tapəh lakəl aŋa mahənay mēdəf:

'Zəzagəla adəvə sləray aŋha à gay la mavakay mukwa. La mamədfəf gə kà, adùw ləv.'✧

⁵ La azlaslaka anik Zəzagəla agòdf aya babay:

"Tetuwa tadàdiya à slaka maduw ləv gulo à abà aw."

⁶ Azladza uwana tatsənà gay matsidəyga teraŋa bay, tadà à abà aw, kà uwana takəs gay uwaga aw. Uwaga kà adzàdfla: Slaka maduw ləv kà aga la ahəŋ, ŋgaha azladza anik tadàda à abà. ⁷ Gay gə la uwaga, Zəzagəla adfahà zamana anik uwana anu la abà lakana. Uwaga adfahà mavay dəŋ la lig la ahəŋ, mok uwana apəh azlagay uwanay à David à ahəl kà, azlagay uwana mədətsetseray adagay kà:

"Lakana baŋa kadatsənawwaŋ kuda aŋha kà, fəwwal sləm, kadzadzaŋaw gəl aŋkul ala aw."✧

⁸ Agayŋa Josu'e abəzla azlababa gami à slaka maduw ləv uwaga à abà, ndzer kà, naka Zəzagəla apəhay lakəl aŋa zamana maduw ləv anik aya aw. ⁹ Uwanay asal magodfay kà, azladza aŋa Zəzagəla kà, atà la tetəvi la ama aŋa madiya à slaka maduw ləv aŋa Zəzagəla à abà, bokuba uwana aduw ləv mahənay mamədfəf. ¹⁰ Dza uwana adiyà à slaka maduw ləv aŋa Zəzagəla à abà kà, masla kà adfah sləray aya aw, masla kà sləray aŋha adadəv à gay, aduw ləv suwaŋ, bokuba uwana Zəzagəla aduw ləv la sləray aŋha la abà bay. ¹¹ Tsa baŋa kiya uwanay kà, məwad vok à uda, kà anu aŋa madiya à slaka maduw ləv uwatà à abà. Mədfaha haŋkəli kà anu aŋa magəf à lig bokuba azlababa madzidziga uwana takweskà Zəzagəla aw.

¹² Kà uwana Zəzagəla avà sifa dziriga gə à azladza, adfah sləray la ndzəda. Gay uwana atsà à waŋ la paŋaw aŋha la awtəy kà la ndzəda, ŋgaha kiya katsakar uwana azuway gay səla nna. uwana aday tsərəh à aslasl à adi. Masla kà bokuba katsakar uwana anats aslasl ala tsərəh à tsəh zəməw, uwana asa à dza kà madfəhəŋ. ¹³ Tatak la ahəŋ ahədf vok à Zəzagəla à adi aw. Tatak gesina uwana adfahəŋ kàdazlazla lela la huma aŋha. La huma aŋha la uwana mədàsəlla à uda tatak uwana mədfahəhəŋ gesina.

Yesu məŋ Madzahaga gami

¹⁴ Anu la məŋ Madzahaga, uwaga kà Yesu, Kona aŋa Zəzagəla, uwana adà à zagəla à afik. Kà uwaga kà, məwad vok à uda lakəl aŋa azlatatak uwana mədiŋal gəl à vok ŋgaha məzahaŋ uwaga la dazuwaya. ¹⁵ Məŋ Madzahaga gami kà, vok ahəmal kà maruw vok à ahəŋ gami. Asà ŋgərpa tsəhay anik anik gesina bokuba aŋami, tapapət masla, ama atəf à tsakana à abà aw. ¹⁶ Kà uwaga kà: Sàw à waŋ à slaka Zəzagəla uwana avəhəhəh vok mahamay aŋha à azladza. Məzà vok à slaka aŋha la ləv tekula, kà anu aŋa maβəzal vok mahamay, ŋgaha kà masla mav à anu dziriga aŋha uwana adəzlaka anu la mok aŋa ŋgərpa!

5

¹ Kəla məŋ madzahaga gesina kà, Zəzagəla atsatsamahani la tataka azladza la abà. Masla afà à ahəŋ kà masla aŋa madfah sləray aŋa Zəzagəla kà aŋa gəl aŋha, ŋgaha kà masla aŋa mavəl tatak kà aŋa mazəbatàla tsakana lakəl ala. ² Azladza uwana tasəl tetəvi delga aw, ŋgaha la azlauwana tawul tetəvi la tsəh ala kà, məŋ madzahaga kà asəl kakay à madfah delga la atà mi, kà uwana masla babay kà guβguβ, bokuba atà. ³ Kà madəgolay uwaga kà, say atsa aŋiz à vədfah kà aŋa tsakana aŋa azladza anik pəra aw, ama kà aŋa gəl aŋha babay. ⁴ Dza azəβ vok la gəl aŋha kà

magay mən madzahaga aw, say Zəzagəla la uwana azàlalla bokuba uwana uwarà azalà Haruna.

⁵ Kiya uwanay la Kristu babay. Masla azèb gəl aŋha la gəl aŋha kà magay mən madzahaga aw. Zəzagəla la uwana azalàl, agòfal:

“Kak bəzi gulo, dagay lakana azladza tadasəl kà ndzer.”✧

⁶ La azlaslaka anik anik aya, la wakità Zəzagəla la abà tagòf kà:

‘Kak kadàgay Mən Madzahaga aŋa tetuwa bokuba aŋa Melkivadaka.’✧

⁷ Mok uwana Yesu aləg la gudəŋ la vok kà, masla kà asəl, kà Zəzagəla la maslay kà mawulla à uda la mamətsay, adəval kudfa la iyaw tugwi, ŋgaha azà kuda à zagəla. Zəzagəla atsənàŋ, ŋgaha awùlla à uda la mamətsay kà akəs gay aŋha. ⁸ Ama ku bà masla bəzi aŋa Zəzagəla kà, atàpla kà makəs gay à Zəzagəla ala la ahàl, la mas ŋgərpa. ⁹ Mok uwana adadfaħ sləray aŋha kà, apakà masla maβəl azladza, uwana takəs gay aŋha, ŋgaha abəl atà kà aŋa tetuwa. ¹⁰ Zəzagəla afà masla à ahəŋ Mən Madzahaga bokuba Melkivadaka.

Dahàw haŋkəli

kà akul aŋa masak tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh ala aw

¹¹ Anu la gay lakəl aŋuvaw, kà mapəh à akul lakəl Melkivadaka. Ama zlazlada kà mapəh à akul, kà uwana sləm aga la akul lakəl aw. ¹² Akul lagwa kà, kaslāwwalla vok aŋa magay azlaməna matapla azladza anik, kà uwana kadatapawla azlatatak dagay uwarà, ama kay kà, kasəlaw azlatatak uwaga lela dadəŋ aw kà, akəs vok kà azladza anik tatsawaŋ aŋa matapakulla aya azlatatak uwana katàpawla dagay la madzəka lakəl aŋa gay Zəzagəla. Kasəlaw mazuw tatak may dzaŋdzaŋga dadəŋ aw, akul kalkal la azlabəza vərna uwana tasa awà dadəŋ. ¹³ Ama kəla kà, dza uwana asa awà kà, masla kà bà bəzi vərna, asəl mavàh delga ala la mawisiga dadəŋ aw. ¹⁴ Tatak may dzaŋdzaŋga kà aŋa azlamagol dza tasəl madzugway adagay, atà kà tatapla mavàh tatak delga ala la mawisiga.

6

¹ Tsa kiya uwanay zlà kà, məhad à huma à gay, mətapla tatak uwana aŋa azlamagol dza, məduwa tatak teraŋaga, uwana mətapla lakəl aŋa Kristu, mədà à huma à gay la tatak məŋga, bokuba dza uwana adadzəka matatukw gəy, mətatukw aya aw, ama mənjal à zagəla la madla à huma à gay. Mapəh gay la ləv ala, madfəh azlatatak mawisiga uwana adala dza à mamətsay à abà aya, la madiŋ gəl à Zəzagəla à vok aya, mədəpa à akul aya aw. ² Məslala vok matapakulla matapla akul teraŋa aya aw. Uwaga la uwana batem dziriga, kakay à mapəs gay à dza à vok la maβək atà à ahàl à gəl la sləm aŋa Zəzagəla mi? Ŋgaha Zəzagəla adəwulla azladza à uda la mamətsay mi, ŋgaha kakay adəfaha atà seriya à gəl, la kaslā makəf gəl à ahəŋ mi? ³ Məsak azlatatak uwaga gesina, məhad à huma à gay la mazlak anu aŋa Zəzagəla ŋgaha mədəfəhəŋ kiya uwanay.

⁴ La dziriga ma, kakay akəs vok à azladza uwana tasəkw à tetəvi mawisiga à ama mi? Kay kà, tadzà à ahəŋ la udfaka aŋa Zəzagəla la abà. Tatəp mavəy aŋa Zəzagəla, ŋgaha tabəzal Masasəfok Zəzagəla tekedik. ⁵ Atà tatapəŋ kà gay Zəzagəla kà delga, tatəp maslay aŋha uwana adəgay la zamana uwana la abà adàsa à waŋ. ⁶ Ŋgaha tawùl à lig, tetəvi la ahəŋ kà mawulla atà à waŋ aŋa mapəh gay la ləv ala aw, kà uwana azladza uwanay

tatatàsl Kona aŋa Zəzagəla, à ahəf à adi kà masəla tatsəkəla magodəhay à gəl la dazuwaya.

⁷ Dzùgwàw lakəl aŋa kutso, baŋa iyaw asuw à guf à abà kà, tatak may atsa à uda, ŋgaha azlaka azlaməna mapəsəy, uwaga asal magodəy kà Zəzagəla apis gay à guf uwatà à vok. ⁸ Tekedika la guf la abà kà, atək la kəsaf mawisiga atsa à uda la abà, kutso kà tatak deyday. Zwek la huma la gay kà Zəzagəla adàtsafla adəgay mabaəəh gay gə aŋa tetuwa.

⁹ Akul, uwana kul azlaməna gay ləv gulo kà, amiyaka məpəh kiya uwanay kà, məsəl kul, məsəl kà kanəfaw tetəvi delga gə, ŋgaha kà Zəzagəla adaəəl kul. ¹⁰ Masla kà dziriga, hadəy gə, kà sləray aŋkul uwana kadahawwəŋ kà avikaŋ aw, bokuba magodəy, uwana kazlakahaw azladedə aŋkul mənə gay Zəzagəla, ŋgaha zlakəw atə kiya uwaga aya, ŋgaha uwaga apəhla ala kà: Kawoyaw Zəzagəla. ¹¹ Uwana mətəwal à tsəh kaykay kà, kawadaw vok à uda, kà kadaw à huma à gay kà kul aŋa mabəzal tatak uwana kaduwawwal yewdi. ¹² Asa à anu kà kagaw azlaməna may vok aw, kiya uwaga kà: Gəw kà bokuba azlauwana tadin gəl à Zəzagəla à vok, tafa manewəŋ aŋatà kà à Zəzagəla à afik. Atə la uwana tadəbəzal tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ.

Uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ kà, agədīŋ à afik

¹³ Kasəlaw kà, dagay uwarə kà Zəzagəla apəh à Abəraham à ahəŋ. Mok uwana apəh uwaga kà, afahə akur à ahəŋ la dziriga. Dza la ahəŋ aduwəŋ Zəzagəla aw. Kà Zəzagəla aŋa mazuwal mawadəy aw, kiya uwaga afahə akur à ahəŋ kà la gəl aŋha. ¹⁴ Agòd:

"Ndzer, gəpīs à ka gay à vok, gədàvə à ka mayyi à tsəh ala uwana dza atugway aw."*

¹⁵ Abəraham awadə ləv ala la tsetsi dadəŋ aŋa Zəzagəla, ŋgaha la mabasīŋ. Kiya uwaga akudə azlatatak uwana Zəzagəla apəhal à ahəŋ.

¹⁶ Baŋa azladza tazùw mawadəy kà la sləm aŋa dza mənəga uwana aduwa atə. Mawadəy kà uwana adəv à gay la tataka azladza la abà. ¹⁷ Gay gə la uwaga à uwana, Zəzagəla azùwal mawadəy. Asəl kà azladza uwana apəh à atə gay à ahəŋ kà, tatsən tatak uwana apəh à ahəŋ kà madagədīŋ à afik. Gay gə la uwaga apəhal à ahəŋ dadəŋ à tatak uwana adavəl, la lig la ahəŋ azùwal mawadəy.

¹⁸ Kiya uwaga azlatatak səla la ahəŋ uwana dza aslala vok mabəəfla aw, uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ, ŋgaha la uwana afəhəh akur à ahəŋ lakəl aŋha kà, adəh fida aw, uwana məyahay la slaka Zəzagəla, kà anu aŋa mabəzal slaka, kà anu aŋa mahad vok à ahəŋ, uwaga adzərəd anu à uda kaykay, kà anu aŋa maf manewəŋ gami kà à tatak uwana à tsəh Zəzagəla afə à anu à huma à gay. ¹⁹ Tatak uwana məfa manewəŋ gami à afik kà, Zəzagəla akəs anu dzəkka, kà anu aŋa madz à ahəŋ titi la huma Zəzagəla, bokuba kəslah iyaw uwana tawadəŋ à ahəŋ lela la iyaw la abà la gay dərəv. Gay gə la uwaga à uwana, bafta uwana atsək à slaka tsikasla, ama afətamalla ala la huma gami, kà anu aŋa mad à gəy à huđ gə, à slaka uwana Zəzagəla la ahəŋ. ²⁰ Yesu kà adagay la abatə la huma gami, masla la uwana aəəd à huma kà anu, kà uwana masla apək Məŋ Madzahaga mənəga gə, bokuba Melkisadaka adagay mənə madzahaga aŋa koksikoksi.

7

Melkisadaka madzahaga aŋa Zəzagəla

* 6:14 6.14 1Musa 22.16-17

¹ Melkisdaka uwaga uwarà kà agà sufəl aña gudəŋ Salem, agà babay madzahaga la huma Zəzagəla uwana kərkər la afik. La zamana anik Abərahām ahəd à guvəl, akəf azlasufəl anik anik à gay. Mok uwana adawul à waŋ la guvəl kà, Melkisdaka ahəd kà magagamay la masla, apisalla gay à vok. ² Abərahām avà à Melkisdaka makulo aña kəla tatak uwana azùw la guvəl la abà. Melkisdaka uwaga kà, sləm aña asal magodəy kà, teraŋa kà: Sufəl uwana dziriga. Ŋgaha babay agà sufəl aña lapiya kà uwana agà sufəl aña Salem, ŋgaha Salem asal magodəy kà: Lapiya. ³ Dza la ahəŋ asəl baba aña la iyà aña bay aw, baməraka azlababa aña madzidziga bay aw. Məsəl mok mayyay aña bay aw, amiyaka bə mamətsay aña babay. Masla agà magagazləlaga la Yesu, Kona aña Zəzagəla, kà uwana sləray aña mav tatak aña akəf gəl à ahəŋ aw.

⁴ Dzùgwàw lakəl aña mənğa aña tsi. Abərahām baba gami madzidziga kà, ahəl tatak uwana azùw la guvəl la abà gesina, avàhəŋ ala madziga kulo kulo, avàhal tekula tekula la gay aña kulo kulo gesina. ⁵ Azlaanik la mayyi à tsəh ala Levi kà, mənə makəf tatak à Zəzagəla la tataka aŋatà la abà, atà kà azlamadzahaga aña wakità seriya aña Musa. Tagəf à atà: ‘Dàw à slaka azladza, kà tavàhà à akul tekula la gay aña kəla tatak kulo, kà akul aña madzadzarlaka vok.’ Hadəy, məsəl kà tabəzəhal tatak uwaga la ahəl aña azladedə aŋatà, bə atà dagay mayyi à tsəh ala aña Abərahām bay. ⁶ Ama Melkisdaka kà agà mayyi à tsəh ala aña azlaməna mavàh tatak à Zəzagəla uwaga aw, baməraka la kità bay kà, abəzal tatak la ahəl aña Abərahām. Abərahām kà masla kà Zəzagəla apəhal azlatatak uwaga à ahəl. Melkisdaka uwaga la uwana apis gay à Abərahām à vok. ⁷ Hadəy, məsəl kà baŋa dza apis gay à dza anik à vok, kà masla la uwana mənğa. Kità kà, Melkisdaka la uwana aduwa Abərahām. ⁸ Azlamadzahaga uwana la huɸ gəy aña azlaməna makəf tatak à Zəzagəla, uwana tabəzəh à makulo aña tatak la ahəl aña azladedə aŋatà tamətsəhəh. Ama Melkisdaka kà aməts aw, agà la ahəŋ aña koksikoksi, bokuba uwana wakità Zəzagəla agodə à anu. ⁹ Lagwa məslala vok aña magodəy kà, Levi uwana abəzəhà tatak la slaka azladza anik kà, atà babay kà tavà makulo aña tatak à Melkisdaka suwaŋ, kà uwana baba aña Abərahām avà tatak à Melkisdaka la gəl aña. ¹⁰ Bokuba magodəy kà, mok uwana Abərahām avà tatak à Melkisdaka, kà Levi kà tayyay dadəŋ aw, la lig la ahəŋ mayyi à tsəh ala aña avàhal babay. Uwaga adzafənəŋ ala kà Melkisdaka aduwaŋ huɸ gəy aña Levi gesina la kaykay.

Yesu kà aduwa Melkisdaka

¹¹ Sləray aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla la huɸ gəy aña Levi kà, taslala vok kà mahənəŋ ala uwana asa à Zəzagəla aw. Agayŋa taslala vok kà mahənəŋ ala kà, naka delga kà aña mas à waŋ aña Məŋ Madzahaga anik uwana aduwaŋ Melkisdaka aya aw, naka azlaməŋ madzahaga tagay kà mayyi à tsəh ala aña Levi pəra bokuba Haruna. Uwaga kà aga kà la ahəl aña madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, uwana tagə la huɸ gəy aña Levi à uwana Zəzagəla avà mapəhay aña à azlaməna gudəŋ Isərayel à ahəl. ¹² Baŋa Zəzagəla abəɸla azlamadzahaga kà, məsəlay bay kà mafəh akur à ahəŋ aña abəɸla vok babay. ¹³ Lagonay kà, məsəl kà tsəhay madzahaga abəɸla vok. Masla à Sufəl gami Yesu, uwana məpəhay la abanay kà, asà à uda kà la tsəhay anik. Masla kà tsəhay aña Levi aw. Dza la ahəŋ la tsəhay aña la abà madzahaga, uwana masla makəf tatak aw, ŋgaha à uwana tetuwa adakəf tatak à Zəzagəla, kà tsakana aña azladza aw. ¹⁴ Hadəy, masla à Yesu kà, asà à uda la tsəhay aña Yahuda la abà.

Mok uwana Musa apàhàh lakəl aña azlaməna makad tatak à Zəzagəla kà, apàh kà lakəl aña tsəhay uwaga aw.

¹⁵ Azlaməna makad tatak la huf gày aña Levi kà, taslala vok kà madla azladza à slaka Zəzagəla aw. Aganay à tatak uwana adzad gay uwaga ala: Madzahaga anik aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, uwana bokuba Melkisdaka kà adazlanalay. ¹⁶ Dza uwatà kà mən madzahaga aña makad tatak à Zəzagəla la mapəhay aña azladza aw. Ama masla kà Mən Madzahaga, kà uwana aga la maslay kà madz à ahən la sifa aña koksikoksi. ¹⁷ Lakəl aña dza uwaga tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

“Kak kà, kadəgay Mən Madzahaga aña koksikoksi bokuba Melkisdaka.”[☆]

¹⁸ Zəzagəla abədlə azlamapəhay aña uwarà, kà uwaga tagà la ndzəda aw, tazlakàh azladza babay aw. ¹⁹ Mapəhay aña Musa kà aslala vok magəy azladza sətaka la huma Zəzagəla aw. Lagonay kà tatak anik la ahən, à uwana aduwa mapəhay aña dza uwaga. Məfa manewən à uwana à afik, avà masəlay kà maz vok à slaka Zəzagəla.

²⁰ Ngaha aya kà: Mok uwana Zəzagəla asal maf Yesu à ahən kà Mən Madzahaga kà, afàhà akur à ahən dadən, à mok uwana tsəhay Levi apakà mən madzahaga kà Zəzagəla, afàhà akur à ahən kiya uwanay aw. ²¹ Ama Zəzagəla azuw mawaday à Yesu la magoday kà:

“Gi, gi Sufəl Zəzagəla gədəbədlə tatak uwanay aw: Gədəzuw à ka mawaday, kà kadəgay Mən Madzahaga aña koksikoksi.”[☆]

²² Uwanay kà asal magoday, kà makəs vok slawda uwana Zəzagəla adfahən la anu kà, uwaga daduwa à gay makəs vok slawda maviyaga uwatà uwarà. Yesu la uwana adzadà tatak uwaga ala.

²³ A babay kà tatak anik la ahən aya, kà azlamadzahaga aña makad tatak la huf gày aña azla Levi kà tagàh dən, kà uwana tamətsàh, baña anik adamətsay kà, anik abəd à slaka aña à abà. ²⁴ Ama Yesu kà kiya uwaga aw, masla kà amətsay aw aña koksikoksi, sləray aña magay madzahaga aña kà adəkəd gəl à ahən aña tetuwa aw. ²⁵ Kà uwaga à uwana aga la maslay lakəl aña tatak gesina kà mabəl azladza uwana tatsa à wan à slaka Zəzagəla, kà madəgolay masla uwana aga la ahən la sifa aña koksikoksi. Abədhà à huma kà madəv kudà à Zəzagəla kà anu.

²⁶ Masla kà Mən Madzahaga uwana məwoyan. Masla kà tsikasla, mawisiga aña la ahən à masla aw, adfah tsakana aw. Masla kà kiya azlaməna tsakana aw, Zəzagəla afà à fəta à awtəy tsikasla. Afà aslələf aña à gəl la zagəla la afik, ²⁷ kà aña azlamadzahaga anik, uwana kà say takaday tatak à Zəzagəla kəla mahənay. Baña taday kà makad tatak kà, say takəday kà aña gəl aña atà dadən, ngaha atà aña makaday kà aña tsakana aña azladza anik. Ama kà aña Yesu kà, adfahən kiya uwaga aw. Masla kà, avà kà asik tekula pəra, ngaha asla kiya uwaga. Mavəy uwaga kà vok aña uwana avà. ²⁸ Azlamadzahaga uwana mapəhay aña Musa abək atà à ahən kà, tagà kà azladza deydayga. Tadfahàhà tsakana. Ama mok uwana Zəzagəla afàhà akur à ahən kà, abədlə Kona aña à abà kiya Mən Madzahaga, uwana akəd gəl aña bokuba uwana asal. Adadza à ahən kiya uwanay aña koksikoksi.

8

Yesu kà Mən Madzahaga gami

¹ Gay uwana aduwà à vok kà aganay: Mədadzəka mapəhay: Məŋ Madzahaga gami uwana adadza madzay la kəslah asik la afik la ahəl kaf aŋa Zəzagəla lakəl la zagəla, uwana akor tatak gesina, ² masla kà Məŋ Madzahaga la slaka tsikasla, uwana la Zəzagəla la abà. Azlamadzahaga tadahàhà sləray aŋatà la gày lukut uwana la aku, ahəl aŋa azladza adahəŋ. Ama slaka uwana Yesu adəh sləray aŋha kà la zagəla, slaka dziriga uwana Zəzagəla adahəŋ.

³ Azlaməŋ madzahaga gesina kà tabək atà à ahəŋ, kà atà aŋa mavəh tatak à Zəzagəla, ŋgaha bay kà atà makəfal tatak. Gay gà la uwaga, Məŋ Madzahaga gami akor tatak kà mavəy suwaŋ. ⁴ Mədzugw, mok uwana agà la ahəŋ la gudəŋ la vok kà, apakà Məŋ Madzahaga aw. Kà uwana azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la ahəŋ, uwana takəfal tatak bokuba uwana mapəhay aŋa Zəzagəla agòf à azla Yahudiya. ⁵ Azlaməna mav tatak à Zəzagəla uwaga kà tadahàhà sləray aŋatà kà la məŋ gày madəv kudə à Zəzagəla la aku. Ama gày uwaga kà maftsa vok aŋa gày dziriga uwana la zagəla la afik. Mok uwana Musa ahəd kà madəh gày lukut uwatà kà Zəzagəla agòfal:

“Nərèz lela, ŋgaha həd, kadaŋal bokuba uwana gəpəhkala la gudəŋ uwanay la afik.”✧

⁶ Kətà haday, mənəŋəŋ kà sləray aŋa Yesu Kristu aduwaŋ sləray aŋa azlamadzahaga anik gesina la kayak, makəs vok slawda uwana akəs anu vok slawda la Zəzagəla, ŋgaha la azladza kà, aduwaŋ makəs vok slawda aŋa uwarà, uwatà bay, kà uwana tatak uwana Zəzagəla apəhəŋ la makəs vok slawda uwanay la abà kà, aduwaŋ azlatatak uwana məbəzal uwarà.

⁷ Agayŋa makəs vok slawda teraŋaga agay delga kà, naka Zəzagəla adəh makəs vok slawda anik aya aw. ⁸ Ama mənəŋəŋ kà aslā aw, kà uwaga Zəzagəla apəhla tsakana aŋatà à azladza, ŋgaha agòf à atà:

“Fəw sləm à abà. Zamana anik adəsa à waŋ à uwana gəfəh makəs vok slawda mawga la Isərayel, ŋgaha à azladza tsəhay Yahuda.

⁹ Dagay mok uwana gəkəs ahəl aŋa azlababa aŋatà madzidziga kà masəlla atà à uda la gudəŋ Misəra la abà kà, gəkəs vok slawda la atà.

Ama makəs vok slawda mawga uwana gədàfəhəŋ lagwa, adəgay kà bokuba makəs vok slawda uwatà aya aw.

Tawisà makəs vok slawda maviyaga ala, à uwana gəfahəŋ.

Gay gà la uwaga à uwana, gəguwatàla à lig à gay. Gi Sufəl Zəzagəla aŋkula la uwana gəpəhay kiya uwanay.

¹⁰ Makəs vok slawda uwana gədàfəhəŋ la azladza Isərayel la zamana uwatà kà aganay:

Gədàfa à atà mapəhay gulo à ahəl,

Gədətsetserah mapəhay gulo à ləv aŋatà à tsəh babay.

Gədəgay Zəzagəla aŋatà,

Ŋgaha tadəgay azladza gulo suwaŋ.

¹¹ Dza la ahəŋ adàda à slaka azladedə aŋha kà matapatàla gay gulo matapay aya aw, Kà magof à atà kà:

Səlāw Sufəl Zəzagəla aya aw,

Kà uwana dza gesina tadəsəl gi azlabəziga baməraka azlamagolga bay.

¹² Vok adəhama à gi kà tsakana aŋatà, gədàmatsatəŋ ala adəgay.

Gədàfa à atà à ləv à abà aya aw.”✧

Kiya uwaga Sufəl Zəzagəla agòf.

¹³ Uwana Zəzagəla apəh kiya uwanay kà lakəl aŋa makəs vok slawda mawga, uwaga asal magoday kà, uwana adahəŋ teraŋa kà, apakà maviya tatak. Məsəl hadfay kà, tatak uwana adapaka maviya tatak kà, uwaga kà azlaka dza aya aw, iyaw aŋha adadəv à gay adagay.

9

Tetəvi delga kà masləkaw Zəzagəla

¹ La makəs vok slawda teraŋa la abà kà, mafàh akur à ahəŋ aŋa Zəzagəla la ahəŋ à uwana naka azladza tasləkaw masla. Agà la ahəŋ babay slaka uwana azladza tanəl, kà masləkaway la aku. ² Azladza tadahà gày lukut hudf səla, mad à gày teraŋa slaka tsikaslaga, la gày uwatà la aku kà fənəs la aku, table la aku, uwana tabək kaf aŋa Zəzagəla à afik. ³ La gay gamagày aŋa gày uwatà tanəlan ala la bafta kà hudf gày uwatà kà, slaka tsikaslaga kaykay. ⁴ Tabək tatak maβək ahəf matərsin luwəluwàga à agu. Tafà sahar aŋa makəs vok slawda à agu la abatà. La sahar uwatà la abà, tatak may uwana Zəzagəla aslalah à ahəŋ la zagəla kà agəh la abà la abatà, sləm aŋha Manu. Azəva aŋa Haruna uwana awuratət bay kà, agà la sahar uwatà la abà, ŋgaha azlaakur səla uwana Zəzagəla atsetsəral mapəhay kulo aŋha à adi babay kà agà la abà la abatà. ⁵ La sahar uwatà la afik kà, maftsa à vok aŋa azlamalika səla la ahəŋ, uwana asa à atà kà mapəhla à azladza, kà Zəzagəla la ahəŋ la abatà, tabatàhà gogozläh à sahar uwatà à gəl, kà matsak à slaka uwana à ama takədf tatak à Zəzagəla kà aŋa mamats tsakana ala. Ama asa à gi kà mapəh gay uwaga à uda lagonay la dazuwaya aw.

⁶ Mok uwana sləray adadah vok à ahəŋ gesina kà, azlaməna makədf tatak tadahàhà sləray aŋatà la gày teraŋaga la aku koksikoksi. ⁷ Hudf gày masəla kà, say məŋ madzahaga aŋa azlaməna makədf tatak à Zəzagəla, la uwana adàh à agu pəra, kəla mavay kà asik tekula pəra adàha à agu, say la aŋiz la ahəl kà mav à Zəzagəla, kà aŋa gəl aŋha, ŋgaha kà, kà aŋa azladza babay kà mamats tsakana aŋa azladza, uwana ala tadahəŋ gesina kà, kà uwana atà azladza asik pəra. ⁸ Masasədok Zəzagəla apəhanula, kà tetəvi uwana adala dza à slaka tsikaslaga kaykay kà adapəzl vok dadəŋ aw, uwana hudf gày matera à lig dadəŋ. ⁹ Uwaga kà maftsa à vok, uwana apəhanula uwaga kà, asal magoday kà azlatatak uwana adapaka vok, la uwaga la mas à waŋ aŋa Yesu uwana tavàh, ŋgaha la uwana takədf à Zəzagəla kà aslala vok aŋa mag ləv aŋa azladza uwana tanəfa tetəvi uwaga sətaka aw. ¹⁰ Atapatàla kà lakəl aŋa tatak may, ŋgaha lakəl aŋa azlatatak masay, ŋgaha lakəl aŋa mapaläh tatak may, ŋgaha lakəl aŋa azlatatak masay, ŋgaha lakəl aŋa mapaläh tatak pəra. Uwaga kà azlatatak aŋa gudəŋ à vok, uwana tadza à ahəŋ kà aŋa dəŋŋa pəra, tsəràh à uwana Zəzagəla adàbədla azlatatak gesina à ahəŋ.

¹¹ Lagonay kà, ndzer Kristu kà adasa à waŋ. Masla kà Məŋ Madzahaga uwana asəlla azlamapis gay à vok à waŋ, la azlatatak delga uwana mədabəzal la ahəl aŋha. Adàh sləray aŋha la gày anik la kay, uwana dafuwa à gay azlagày lukut, uwana tadahəhəŋ uwarà, ŋgaha dzəba aŋha səla aw. Uwaga maŋalayga la ahəl aŋa azladza aw, Zəzagəla la uwana aŋəl la gəl aŋha, gày uwaga kà la gudəŋ uwanay la vok babay aw. ¹² Ama adàla kà aŋiz aŋa gəl aŋha à gày la ahəl, ŋgaha avà kà asik tekula pəra, la uwaga la uwana abəlla anu à uda la tsakana gami la abà aŋa tetuwa. ¹³ Dagay uwarà kà, takədfal azlabahu ŋgaha la azlakokur, takotsekwàh aŋiz

✧ 9:4 9.4 2Musa 30.1-6; 3Musa 17.8-10; 5Musa 10.3-5

à azladza, uwana azlasətaka la huma aŋa Zəzagəla aw. Takàsàh vèlik tatalàh à gay, ŋgaha masəka akàl akàlga kà tatsàh à azladza aya babay. Kiya uwaga azladza uwana tawisà mapəhay aŋa Zəzagəla ala kà, tapakàh sətaka la huma aŋa mapəhay aŋa Zəzagəla. ¹⁴ Kayyà, baŋa kiya uwanay kà, aŋiz aŋa Kristu aduwan gesina, kà uwana aŋiz aŋa Kristu kà d'aduwa à gay aŋa azlatatak asik, kà uwana masla adahà tsakana aw. Masla kà avà gəl aŋha à Zəzagəla la ndzəda aŋa Masasədok tsidaŋa, kà anu aŋa madàh azlatatak mawisiga uwana adala anu à mamətsay à abà aw, ama mədah sləray aŋa Zəzagəla uwana avà à anu sifa adəv à gay aw.

¹⁵ Kà uwaga à uwana apakà masla makəsa anu vok slawda la Zəzagəla. Ŋgaha kà azladza uwana Zəzagəla azalà atà kà, tadàbəza tatak delga uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəŋ, kà atà tadàkoray aŋa koksikoksi. Uwaga adahàhà vok kiya uwaga kà, kà uwana Kristu aməts, la mamətsay aŋha asùkw azladza à uda la tatak mawisiga aŋatà uwana la abà tadahàhəŋ la mok uwana atà la tsəh aŋa makəs vok slawda maviyaga.

¹⁶ Məsəl kà dza azuw gày, kà say dza amətsay dadəŋ, la uwana dza azuw gày aŋha. ¹⁷ Baŋa dza la sifa kà, mapəhay uwana apəh kà, mavàh tatak kà godega aŋha la ahəŋ dadəŋ aw, say baŋa adamətsay la uwana pəra. ¹⁸ Kità bay, uwana Zəzagəla adahà makəs vok slawda maviyaga baməraka la mawga kà, say la mats aŋiz à vədah. ¹⁹ Dagay uwarà Musa apəh mapəhay aŋa Zəzagəla à azladza gesina dadəŋ. La lig la ahəŋ atsàh aŋiz aŋa azlavèlik, la azlabahu ŋgaha ahohodla la iyaw uwana tatađàh. Aslähàni babasl à ahəl dats babay, ŋgaha la slewzi aŋa padà tuwan mativga kize akotsekwàh à wakità aŋa Zəzagəla, ŋgaha à azladza gesina babay. ²⁰ Ŋgaha agòđ: 'Uwanay kà aŋiz uwana Zəzagəla akəsla vok slawda la akul. Tsizllàw à makəs vok slawda uwanay à afik', agòđ à akul. ²¹ Musa akotsekwàh aŋiz à gày lukut babay, ŋgaha à azlatatak gesina uwana adàhla sləray à Zəzagəla. ²² La mapəhay aŋa Zəzagəla la abà kà, gay məŋga aŋa azlatatak kà, tagahəŋ sətaka kà la aŋiz, kokudà aŋiz kà, Zəzagəla aməts tsakana à azladza ala aw, say baŋa aŋiz adanəđ à vədah.

Aŋiz aŋa Yesu aməts tsakana aŋa azladza ala

²³ Tetəvi uwana Musa atàpla à azladza dagay uwarà kà, agà kà bokuba maftsa vok aŋa azlatatak dziriga la zagəla pəra. Naka magəhəŋ azlatatak uwaga gesina tsidaŋa, kiya uwaga à uwana mapəhay aŋa Musa apəh. Ama baŋa kà aŋa manəfay dziriga kà, asal makəđal tatak uwana aduw aŋiz aŋa azlatatak, uwaga kà mavay uwana Yesu Kristu akəđ, avà gəl aŋha. ²⁴ Məsəl kà masla kà ahəd à huđ gày tsikasliga uwana à agu, azladza taŋəl la ahəl aw. Uwaga kà maftsa vok aŋa slaka uwana Zəzagəla la abà pəra. Ama ahəd kà à zagəla, à slaka uwana Zəzagəla la ahəŋ, kà masla mawulla anu à tsəh la slaka Zəzagəla. ²⁵ Azlaməŋ madzahaga aŋa azla Yahudiya tadahàhà à agu à slaka tsikasliga kaykay gà à agu, kà asik tekula kəla mavay, tadahàhà à gày la aŋiz la ahəl, aŋiz aŋa gəl aŋatà aw. Ama Kristu kà avà kà aŋiz aŋa gəl aŋha, masla kà avà gəl aŋha kà asik tekula, awkà asik dəŋ aw. ²⁶ Agayŋa agay kiya uwanay, awkà naka asa ŋgərpa məŋga dagay uwana gudəŋ à lig madzəka vok. Ama asà ŋgərpa kà asik dəŋ aw. Asà à waŋ kà asik tekula, nekwa la mok makəđ gəl à ahəŋ pəra. Avà vok aŋha à Zəzagəla kà mazəb tsakana à azladza lakəl ala aŋa koksikoksi. ²⁷ Azladza gesina tamətsay kà asik tekula pəra. La lig la ahəŋ kà, kəla uwabeyuwi tada à huma Zəzagəla kà masla madàh à atà seriya à gəl. ²⁸ Kristu kà agà kiya uwaga babay, asik tekula pəra, asòkw aŋiz aŋha à

vəfah kà masla aŋa mazəb tsakana aŋa azladza aŋuvaw. Adàwula à waŋ kà masəla aya. Ama la kaslā uwatà kà, adàsa à waŋ kà, kà mazəb tsakana aŋa azladza aya aw, ama kà maβəl azladza uwana takud masla.

10

¹ Azlamapəhay aŋa Musa kà, tagà kà maftsa vok aŋa azlatatak delga uwana tadàsa à waŋ la huma la gay pəra. Atà kà azlatatak makəf gəl à ahəŋ aw. Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak takàdʔah tatak à Zəzagəla kà kəla mavay. Azladza uwaga asà à atà maz vok à slaka Zəzagəla la tetəvi uwaga, ŋgaha ma la tetəvi ma uwala makəf tatak uwaga apakatàla sətaka la? ² Agayŋa tapakà sətaka kà uwana takəf tatak asik tekula kà, anaka tsakana aŋatà kà avikaŋ, naka takəfal tatak aya aw. ³ Ama kiya uwaga aw. Baməraka la makəf tatak uwaga bay kà, tapəhatàla tsakana aŋatà kəla mavay. ⁴ Kà uwana aŋiz aŋa azlabahu la azlavəlik la azlakokur aslāla vok kà mazəb atà tsakana aŋatà lakəl ala aw.

⁵ Kà uwana mok uwana Kristu asal mas à waŋ à gudəŋ à vok kà, agòd à Zəzagəla kà:

“Asa à ka məkəf à ka azlatatak aw, baməraka mav à ka azlatatak aw. Ama kađahà à gi, kà gi aŋa mawulkala.

⁶ Azlatatak uwana takəday aŋa maβakay la uwana akəs à ka gəl aw, mats aŋiz à vəfah kà aŋa tsakana kà, akəs à ka gəl babay aw. Kawoyaŋ kà: Makəs gay aŋak pəra.

⁷ Hadəy gəgodf à ka: Iyay, gi la uwanay Zəzagəla, gəda à awtəy à gudəŋ à vok, kà gi madəh uwana asa à ka, gədàdfehəŋ bokuba uwana tatsəser lakəl gulo la wakità mapəhay la abà”,✧

agòdal. ⁸ Gay teraŋaga uwana Kristu apəh kà aganay:

“Hadəy, Zəzagəla gulo, asa à ka kà takəf à ka tatak kà mav à ka aw, baməraka mav à ka azlatatak anik bay aw. Asa à ka babay aŋa maβak à ka azlatatak aw, ŋgaha asa à ka tatsàhà à ka aŋiz kà mamats tsakana ala babay aya aw.”

Apəh uwanay kiya uwaga kà, kà uwana azlatatak uwaga tanəfa slaka asik aŋa mapəhay. ⁹ Agòd: ‘Gi la uwanay, gəda à awtəy à gudəŋ à vok, kà gi aŋa madəh uwana akəs à kak à gəl.’ Uwaga apəhla ala, kà Zəzagəla akweska madz à ahəŋ maviyaga la matsàh aŋiz à vəfah, ŋgaha abədla à abà la mamətsay aŋa Yesu Kristu. ¹⁰ Kà uwana Yesu Kristu kà, adahà uwana akəs à Zəzagəla à gəl, avà vok aŋha deyday, mədəgay tsikasla la huma Zəzagəla. La azlamanəfay anik anik kà, akəs vok aya tetuwa aw.

¹¹ Azlamadzahaga aŋa azla Yahudiya tadəhàhà sləray aŋatà kəla mahənay la slaka matsizlla koksikoksi, takədàhàhal tatak, ama azlatatak uwaga kà aslāla vok aŋa mazəb tsakana aŋa azladza aw. ¹² Ama Yesu Kristu kà, kà akəf gəl aŋha, uwana agà la maslay kà mazəbla tsakana aŋa azladza gesina aŋa tetuwa. ŋgaha adzà madzay la ahəl kaf aŋa Zəzagəla lakəl. ¹³ Lagwa kà akuday kà kaslā uwana Zəzagəla adəbək azlaməna məzam aŋha à tsəh asik aŋha.✧ ¹⁴ La mav gəl aŋha asik tekula apakà azladza aŋha ala dzaŋdzaŋga la huma Zəzagəla, abək atà à slələf à gəl, apakatàla sətaka aŋa koksikoksi.

¹⁵ Masasəfok tsikasla babay kà, apəhanula azlatatak uwaga la dazwaya, uwaga kà dziriga, agòd kà:

✧ **10:7** 10.7 Mahabay 40.6-8 ✧ **10:13** 10.13 2Musa 29.38; Mahabay 110.1

16 "Sufəl Zəzagəla gami agòd kà: Makəs vok slawda, uwana mədəfehəŋ anina kà, la mok uwatà kà gədafa mapəhay gulo à ləv aŋatà à tsəh. Gədətsetser à ləv aŋatà à tsəh aya babay."[☆]

17 Ngaha agòd aya: 'Gədádzugway lakəl aŋa tsakana aŋatà à tsəh aya aw, baməraka lakəl aŋa azlatatak mawisiga uwana tadəhəŋ gesina.' 18 Tsa baŋa Zəzagəla adamats tsakana aŋa azladza ala kà, azladza tanəkudə aŋa makəf tatak anik anik aya kà mazəbay mawisiga aŋa azladza aw.

Makəs gay Zəzagəla lela

19 Azladedə gulo, tsa baŋa kiya uwanay kà, kà mamətsay aŋa Yesu la makəlay aŋa aŋiz aŋha kà anu mənəfa tetəvi delga aŋa mad à slaka tsi-kaslaga, uwana Zəzagəla la abà. 20 Yesu akwohà bafta uwatà ala, à uwana məpəh gay aŋha uwarà, apəzlla anu tetəvi la uwatà, kà mad à hudf gə gə. Uwaga kà tetəvi mawga uwana məbəz sifa la ama. Bafta uwana akwohəŋ ala kà, asal magodəy kà vok aŋha, uwana tatatəsl à ahəf à adi. 21 Anu la Məŋ Madzahaga uwana af sləm à azlaməna gay Zəzagəla. 22 Kà uwaga à uwana, məf madzugway gami à Yesu à afik aŋa deŋdeŋ, məzà vok à slaka Zəzagəla la ləv tekula, kà uwana aŋiz aŋa Yesu Kristu adag ləv gami sətaka, ŋgaha adapal anu la iyaw tsidəŋaga. 23 Zəzagəla apəh à anu, kà mav à anu tatak anik uwana apəh à ahəŋ. Məhad à huma à gay la mapəhay la dazuwaya, kà anu aŋa madiŋ gəl à uwana à vok, Zəzagəla agod: Mədzərükwàw! 24 Məfà vok sləm, kà anu aŋa madəh delga koksikoksi. 25 Məkweskà maham gay à vok la slaka gə bokuba aŋa azladza anik, uwana takwesahay aw. Mədzədəhəhəhə vok ala kà anu, anu dəcfuwa à gay uwaga aya, kà uwana kasəlaw, kà kaslə uwana Yesu Kristu adəsa à wəŋ kà nekwa à dagay.

26 Baŋa məsəl dziriga aŋa Zəzagəla nəma, masla məda à huma à gay la madəh tsakana kà, məsəl kà, dziriga, makəf tatak anik adəgay la ahəŋ aya à uwana adəg anu sətaka la huma aŋa Zəzagəla aw. 27 Dza uwana adəhəŋ kiya uwaga kà guba akəs, kà uwana Zəzagəla adədukwlə seriya à gəl, seriya uwaga kà adəgay kà bokuba akəl ŋəfəh ŋəfəhga, uwana adəbabəh azlaməna məzam aŋa Zəzagəla à gay. 28 Kasəlaw kà, baŋa dza uwana awis mapəhay aŋa Musa ala kà, baŋa azladza səla, baŋa aw makər tatsəl yewdi à vok kà, baməraka takəf babay kà vok, ahamà à azladza kà masla aw. 29 Tsa kiya uwanay la mapəhay aŋa Musa la abà ma, aməraka dza uwana akweska Kona aŋa Zəzagəla la uwana as ŋgərpa aw ay? Baŋa adəkweska kà Baba, akweska aŋiz aŋa Zəzagəla uwana akəsətəla vok slawda la mapəkəŋla tsidəŋa babay, uwaga kà adagodəh à Masəsəfok Zəzagəla uwana av mapəs gay à dza à vok, dzəba dza uwaga kà, adəsa ŋgərpa kaykay. 30 Zəzagəla la gəl aŋha agòd: 'Gədəpəlay lakəl aŋa azladza uwana takweska gi, gədəwulla à atə ala azlatatak mawisiga aŋatə uwana tadəhəgəŋ à vok.' Ndzer, məsəl kà adəfəh uwana apəh. Agòd aya kà: 'Gi Sufəl Zəzagəla, gədəfəh seriya à azladza gulo à gəl.' Apəh uwaga kà la gəl aŋha. 31 Zəzagəla uwana aga la ahəŋ aŋa koksikoksi, baŋa adəh seriya à dza à gəl, ŋgaha anəŋəŋ kà, azlawla aw kà, zlazladə kà aŋa dza uwaga.

32 Awul akul à gəl, bokuba uwana agə la akul dagay uwarà, kanəŋəwəwəŋ terəŋa udəka aŋa Zəzagəla. Kasəw ŋgərpa məŋga la mok uwatə la huma aŋa azladza, ama kabəsəwəwəŋ. 33 La azlakaslə anik tatsək akul magodəhay à gəl, la huma azladza aŋuvaw. La azlakaslə anik kazləw à ŋgərpa à abà la azladza anik kiya uwanay. 34 Kagəw la slaka gə la azladza uwana

☆ 10:16 10.16 Yereimiya 31.33

tagà la danɔy kà Yesu. Mok uwana azladza takàsàh tatak aŋkul, bà la uwaga kà karàbàw, kà uwana kasèlàw kà kadàkoraw tatak anik uwana delga aduwa tatak gesina, ŋgaha uwana adàdza à ahəŋ aŋa koksikoksi. ³⁵ Kà uwaga: Dàw à huma à gay, la maf madiŋal gəl à vok aŋkul à Zəzagəla à afik, baŋa kadaw à huma à gay la madfehəŋ kiya uwanay koksikoksi kà, kadàbəzaw masik aŋkul məŋga gə. ³⁶ Delga kà mabasiŋ aŋkul agay la ahəŋ, kà akul aŋa madàh uwana akəs à Zəzagəla à gəl, kiya uwaga la uwana kà, kadàbəzaw tatak uwana apəh à akul à ahəŋ. ³⁷ Gay gə la uwaga Zəzagəla agòd:

‘Kaslà ŋuv kà, dza uwana adàsa à waŋ kà adàsafay aya aw.

³⁸ Dza uwana adàh dziriga la huma gulo kà, adàdza à ahəŋ la sifa aŋa koksikoksi à baŋa adiŋ gi gəl à vok aŋa tsərəh à awtày. Ama baŋa dza awula à lig, masla kà akəs gi à gəl aw.’[✧]

³⁹ Ama anu kà, anu azlaməna mawul à lig kà mazila aw, məga kà anu azladza uwana tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok pəra. Kiya uwaga kà mədàbəza sifa adəv à gay aw.

11

Məfa madiŋal gəl à vok gami à Zəzagəla à afik

¹ Maf gəl à afik, asal magoɔday kà: magəɔdəŋ à afik à tatak uwana takuday adàpaka à vok tanəŋəŋ la yewdi aw, tadiŋal gəl à vok kà aga la ahəŋ ndzer. ² Azladza uwana uwarà tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok, kà kiya uwanay à uwana takəsàl à gəl.

³ La madiŋ gəl à Zəzagəla à vok la uwana məsəlay kà Zəzagəla adàhà gudəŋ à vok la afad gay aŋha. Uwaga asal magoɔday kà, kəla tatak gesina uwana kanəŋawwaŋ la gudəŋ la vok kà, Zəzagəla adàhəŋ uwaga la gay aŋha, uwana mənəŋaŋ aw.

⁴ Kà uwana Abel afà madiŋ gəl à Zəzagəla à vok, avàl tatak delga gə, dafuwa à gay aŋa Kaynu, kà uwana adiŋ gəl à Zəzagəla à vok. Zəzagəla anəŋà masla kà bokuba dza dziriga la huma aŋha. Abel asəl uwaga kà Zəzagəla akəs tatak uwana akəɔal. Lagwa kà, Abel adamətsay à uwana Zəzagəla apəh à anu gay lakəl aŋha, kà uwana adiŋ gəl à Zəzagəla à vok à uwana apəh à anu gay lakəl aŋha gotənaŋ.

⁵ Kà uwana Henok afà madiŋ gəl à Zəzagəla à vok à uwana aməts aw, Zəzagəla azəb à zagəla la adi. Dza la ahəŋ anəŋəŋ aw, Zəzagəla azəb. La wakità Zəzagəla la abà tatsetsèr kà: Mok uwana Zəzagəla aləg mazəb à zagəla kà, masla kà, akəs à Zəzagəla à gəl. ⁶ Dza la ahəŋ akəs à Zəzagəla à gəl bokuba madiŋal gəl à vok aw, say məkəs masla dadəŋ, kà uwana baŋa asa à anu maz vok à slaka Zəzagəla kà, say məfa gəl à masla à afik kà aga la ahəŋ. Delga kà dza avàl madzugway aŋha babay, av masik à azladza uwana tayàh masla.

⁷ Kà uwana Nuhu afà madiŋ gəl aŋha à Zəzagəla à vok kà, atsəb sləm à gay aŋha, apəhal lakəl aŋa azlatatak uwana adapaka vok. Azlatatak uwaga kà adanəŋ atà la yewdi aŋha dadəŋ aw, ama akəs gay aŋha. Adàhà magol kəslah iyaw, bokuba uwana agòɔal: ‘Hàd à kəslah iyaw à agu la azlahud gəy aŋak.’ La kità, Zəzagəla atəfà atà. Apəhla ala kà madz à ahəŋ aŋa azladza anik kà agà mawisiga, kà uwana atà kà tadiŋ gəl à masla à vok aw. Masla la gəl aŋha kà, Zəzagəla apakà masla ala bokuba dza dziriga kà uwana afà gəl à masla à afik.

✧ 10:38 10.38 Habakuk 2.3-4

⁸ Kà uwana Abərahām adīŋ gəl à Zəzagəla à vok, akès gay aŋha à mok uwana: ‘Hàd à gudəŋ anik à abà’, Zəzagəla agòdɔl, à uwana asəl mavəl. Ahàd à abatà baməraka asəl slaka uwatà babay aw. ⁹ Kà uwana adīŋ gəl à Zəzagəla à vok lakəl aŋa tatak uwana Zəzagəla apəhal à ahəŋ kà aŋa mavəl, baməraka adagay mələkga bay, amiyaka adzà à ahəŋ la gày uwana la aku tadfahəŋ la lukut bay. Isak, Yakuba mayyi à tsəh ala aŋha, uwana Zəzagəla avà à atà gudəŋ uwatà babay kà, tadzà à ahəŋ la gày lukut la aku, bokuba masla babay. ¹⁰ Abərahām adfahəŋ kiya uwanay kà, kà uwana akuda, gudəŋ, uwana Zəzagəla adfahəŋ, uwana matatukway gà lela. Masla la gəl aŋha la uwana anəh, ŋgaha aŋlāh.

¹¹ Kà madiŋal gəl à vok aŋa Abərahām à uwana, agà baba aŋa azlabəza gurdza gurdza. Ama mis aŋha Sara ayyəl bəzi zilga, amiyaka masla dəgərga, manatslaga bay. Uwaga apakà vok kà, kà uwana Abərahām asəl kà Zəzagəla adfaha fida aw. Adfaha tatak uwana apəh à ahəŋ uwarà. ¹² Kà uwana masla kokudfa aŋha kà, apakà makoz gurdza gurdza, kaslā aŋa mayyi bəzi adəkəŋ à lig, ama ayyà bəzi tekula, uwana ayyà à tsəh aŋuvaw bokuba azlatsetsiliŋ uwana la zagəla, ŋgaha bokuba wuyyaŋ uwana la mukwà la tsəh, uwana dza aslala vok aŋa matugway aw.

¹³ Azladza uwaga gesina tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok, tsərəh à mamətsay aŋatà. Atà kà tabəzà tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ aw, ama tasəl kà tatak uwaga adəpaka vok, ŋgaha tarəb kà uwaga. Tapəh la dazuwaya, kà tagà azlamələkga, slaka madz à ahəŋ aŋatà la ahəŋ la gudəŋ uwanay la vok aw. ¹⁴ Azladza uwana tapəh kiya uwanay kà, tapəhla ala la dazuwaya, kà tayəh slaka kà aŋatà. ¹⁵ Tadzügw lakəl aŋa slaka uwana tasa à uda la abà aya aw. Agayŋa tayəh slaka uwana tasà à uda la abà kà, naka tabəzà tetəvi mawul à abatà. ¹⁶ Ama aga kiya uwaga aw. Atà tawoyà mayəh slaka uwana aduwanə uwana tasəkəl à ahəŋ la lig, bokuba magodfay kà zagəla, kà uwaga à uwana akès à Zəzagəla à gəl kayakay. Gay gà la uwaga à uwana Zəzagəla azalətàla azlaməna aŋha la dazuwaya. Nəŋəwwəŋ bokuba uwana adfahà à atà slaka à ahəŋ babay tsi.

¹⁷ Zəzagəla apəh gay à Abərahām à ahəŋ, agòdɔl kà: ‘Mayyi à tsəh ala aŋak adəguwa à uda la Isak la abà.’ Lagonay kà asəl magur Abərahām. ¹⁸ ‘Kəd à gi Isak’, agòdɔl, ‘Bəzi aŋak tekula gà uwaga’, agòdɔl. Kà uwana masla adīŋ gəl à Zəzagəla à vok, azəb bəzi uwatà, adàlla à makədɔl. ¹⁹ Asəl kà Zəzagəla la maslay kà mawulla Isak à ləv. Hadfay, apakà vok kiya uwanay, Isak kà, agà bokuba mamətsay gà, ŋgaha awulà à uda la mamətsay.

²⁰ Kà uwana adīŋ gəl à Zəzagəla à vok, à uwana Isak apis gay à azlabəza aŋha səla à vok, Esaw atà la Yakuba. Apəhatàla gay uwana adəbəza à atà la huma la gay.

²¹ Kà aŋa Yakuba kà, aga kiya uwanay babay, kà uwana masla adīŋ gəl à Zəzagəla à vok, la kaslā uwana azlamətsay kà, apis gay à azlabəza aŋa Yusufu à vok səla nna, asà à afik, atsizilla à agəla aŋha à gay dzawwa, azləbà Zəzagəla.

²² Kà uwana Yusufu babay kà adīŋ gəl à Zəzagəla à vok, mok uwana azlamətsay kà, apəh gay à azla Isərayel, agòd à atà la huma la gay, kà tadàsa à uda la gudəŋ Misəra la abà. Tatak uwana anaka tadfehəŋ la azlaaslasl aŋha, à mok uwana adamətsay kà apəh à atà gay aŋha.

²³ Kà uwana azlababa aŋa Musa tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok, mok uwana tayyi Musa kà, tahədfəŋ à ahəŋ təla makər. Tanəŋəŋ bay kà bəzi kà ahəd, guba akès atà aw, tafà gəl à mapəhay aŋa sufəl mənŋa aŋa azla Misəra

uwana: 'Gəkəfay', tagòd, aw. ²⁴ Mok uwana Musa adazigəŋay, asàl kà tazalàlla kona aŋa dugu aŋa sufəl mənğa aŋa azla Misəra aw, kà uwana masla kà adiŋ gəl à Zəzagəla à vok. ²⁵ Akəs kà mas ŋgərpa la azlaməna gay Zəzagəla, awkà asàl marabay la azlaməna maɸàh mawisiga aw, kà uwana tsəhay marabay uwaga kà asafay aw. ²⁶ Ahikà mapəseway aŋa azladza la manəf Kristu uwana Zəzagəla adàfal dzakwa à gəl, kà aduwà ləmāna uwana la gudəŋ Misəra gesina. Kiya uwaga à uwana adiŋ gəl à Zəzagəla à vok, la masik uwana naka masla aval.

²⁷ Kà uwana Musa afà madzugway aŋha à Zəzagəla à afik, à uwana asà à uda la gudəŋ Misəra. Sufəl aŋa Misəra apakà ləv, ama guba akəs aw. ²⁸ Kà uwana afà madzugway aŋha à Zəzagəla à afik, apəhalla ala madəvaday uwana tazalalla Paska. Agòd à azla Isərayel kà tasəfàhàh aŋiz aŋa azlatatak à gamagày aŋatà, kà malika aŋa Zəzagəla uwana atsàlla mamətsay à waŋ aŋa makad azlamalkwoy aŋatà aw. Kà uwana mamətsay uwaga la ahàl kà aŋa makadla azlamalkwoy à gay.

²⁹ Kà uwana azla Isərayel tafà madzugway aŋatà à Zəzagəla à afik, à uwana dərəv uwana tazalalla dərəv mativga, adəzlla ala la huma aŋatà, bəta, ama azla Misəra kà, mok uwana: 'Məduw à uda suwaŋ kà', iyaw akəs atà gəl à abà, tuwiz.

³⁰ Kà uwana azla Isərayel tafà madzugway aŋatà à Zəzagəla à afik à uwana tanudàhà gudəŋ Yeriko à abà, bokuba uwana Zəzagəla apəh à atà. Mok uwana tanuwid Yeriko à abà, mavakay məɸəf, zlamgam aŋa gudəŋ abàzl à ahəŋ gesina. ³¹ Kà uwana Rahab, mis masla mazaɸ zil gà, afà madzugway aŋha à Zəzagəla à afik, ŋgaha akəs azlaməna matsəɸ sləm à mtəga aŋha, ahàd à atà à ahəŋ, kà uwana mok uwana azlaməna gudəŋ Isərayel takad azladza uwana takweska gay Zəzagəla kà, tasakà masla kà makəɸay.

³² Mana gəslala vok aŋa mapəhay lakəl aŋa azladza anik ma? Dabaray la ahəŋ aw, kasla la ahəŋ kà mapəh à akul lakəl aŋa Gideyyon, Barak, Samson, Yafet, David, Samuyel bokuba aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl anik anik aŋa Zəzagəla aw. ³³ Kà uwana tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok, à uwana tapàh guvəl la azladza gudəŋ anik, ŋgaha tadawà atà, takòr azladza la tetəvi aŋha, tabəzà tatak uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəŋ, takàs, ŋgaha tatsàkàh à gay aŋa azlasikalaveri à ama, kà maɸàh à atà amik à vok aw. ³⁴ Tamàtsàhà akàl uwana ala ababəhà gəmgagəm. Mok uwana asà à azladza kà makad atà la katsakar bay kà tatàf. Tagà la ndzəɸa aŋa gəl aŋatà aw, ama Zəzagəla avà à atà maslay. Tapakàh azlaməna guvəl mənğa, tadawà azlaməna guvəl mələkga, azlaməna guvəl uwatà tahòyàh atà à ahàl. ³⁵ Kà uwana azlamis tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok babay, à uwana tanəŋà azladza aŋatà mamətsay gà, uwana tawul à uda.

Azladza anik tasàhàh ŋgərpa aŋuvaw. Agayŋa tadiŋ asik à gay aŋa Zəzagəla à gəl kà naka tasakà atà, ama takəs tetəvi aŋa matəfay aw. Takəs mamətsay à ŋgərpa à abà pəra, kà Zəzagəla aŋa mawulla atà à uda la mamətsay, ŋgaha kà atà aŋa maɸəz sifa ɸaduwà à gay uwanay. ³⁶ Azladza anik kà, tatsak atà magodəhay à gəl, ŋgaha taslàhàhà atà ala. Tawəɸàhà atà la mazakazak, tadawàh atà à daŋay, tabasàhəŋ kiya uwaga. ³⁷ Azladza anik takad atà la akur, azladza anik tanatsàhà atà ala denela denela, azladza anik takad atà la katsakar. Azladza anik aya gəy aŋatà agàh la ahəŋ aw, tauguzàhàh kəla slaka gesina, tagàh azlaməna kudə tadawàh kà zlap à vok. Azladza tatə̀rə̀bàhà atà, ŋgaha tadaha à atà mawisiga à vok. ³⁸ Tadzàh à ahəŋ la kəsaf la abà, ŋgaha la gudəŋ la afik, tahanàh à tsakur

à agu la azlaafək uwana talàh. Azladza uwaga kà, azladza delga. Akès vok kà atà aŋa madz à ahəŋ la mawisiga la abà aw.

³⁹ Azladza uwaga gesina kà, takəsà Zəzagəla à gəl, kà uwana tadiŋ gəl à masla à afik. Ama atà kà tabəzà tatak dzəba aŋha səla aw gà, uwana Zəzagəla apəh à azladza aŋha à ahəŋ, uwaga kà Yesu. ⁴⁰ Kà uwana Zəzagəla agòd à anu gesina kà, naka avà à anu tatak uwana aduwa uwanay. Masla kà asəl mahən atà ala, uwatà kokudà aŋatà pəra aw, say anu gesina gami la slaka gà.

12

Zəzagəla Baba gami

¹ Kà aŋami kà, azladza uwaga gesina tahamà anu à adi, tapəhanula madiŋ gəl à Zəzagəla à vok babay, kà uwaga delga kà məkəs kà tetuwa azlatatak uwana adala à anu à gay à ahəŋ kà mad à huma à gay la azlatatak mawisiga, uwana akès anu à ahəŋ, məhoy bokuba uwana Zəzagəla agòd à anu, kà mahoyay, məya vok aw. ² Mənəŋ à huma à slaka Yesu, kà uwana masla adahəŋ kà anu aŋa maf madzugway gami à masla à afik, masla la uwana adàla anu tsərəh à makəd gəl à ahəŋ. Masla akès kà makəd à ahəf à adi, zirui akəs kà mamətsay à ahəf à adi aw, kà uwana adzùgw lakəl aŋa marabay uwana Zəzagəla adàvəl. Lagonay kà adadza madzay la ahəl kaf aŋa Zəzagəla, akoray lakəl aŋa tatak gesina.

³ Mədzugw lakəl aŋa Yesu uwaga, kakay azladza mawisiga tapəsəw tak ma? Bokuba uwana abasà magol ŋgərpa uwana tadahàlləŋ à vok kà, mədzugw lakəl aŋha kà anu aŋa maruw vok à ahəŋ aw, ŋgaha kà akul aŋa may vok aw. ⁴ Hadfay, akul kà, pàw slagəla la tsakana, ama dza la ahəŋ la tataka aŋkul adamətsay dadəŋ kà uwaga aw. Kità ma, kà mana karùwàw vok à ahəŋ ma? ⁵ Avika akul azlagay uwana Zəzagəla adzərədàhla akul ala ay? Azalaàkulla azlabəza aŋha.

'Bəzi gulo, baŋa Sufəl Zəzagəla atapakla à azlaŋgərpa kà, kazəb uwaga bokuba tatak deyday aw. Baŋa agur kà, kà kararaβla aw.

⁶ Zəzagəla awula matsihila kà à dza uwana awoyaŋ. Dza uwana adapaka bəzi aŋha la uwana atsetsihəŋla. ^{*}

⁷ Kità kà, say kaslawwal vok mas ŋgərpa kà akul aŋa matapla tatak ala uwaga la abà. ŋgərpa uwaga apəhla ala, kà Zəzagəla adakəs akul bokuba azlabəza aŋha. Bəzi la ahəŋ baba aŋha awulalla matsihila aw tatakay? Awaŋ, aga la ahəŋ aw. ⁸ Zəzagəla adəhəŋ kiya uwaga gesina la azlabəza aŋha. Kiya uwaga baŋa atàpakulla à ŋgərpa aw, kà kasəlaw kà akul azlabəza aŋha aw, akul azlabəza gəl gaw. ⁹ Tatak anik la ahəŋ aya, azlababa gami la gudəŋ la vok tatapanula matsihila, məkəs gay aŋatà, ŋgaha ma sakoraka Baba gami uwana la zagəla la afik ay? Baŋa məsləkaw gay aŋha, adàvə à anu sifa adəv à gay aw. ¹⁰ Azlababa gami la gudəŋ la vok kà tatapanula kà aŋa kaslè ŋuv, bokuba uwana akəs à atà à gəl. Ama Baba gami uwana la zagəla kà atapanula, kà anu maham gay à vok la tsikasla aŋha la abà aŋa koksikoksi. ¹¹ La kaslè uwana tatapanula uwaga kà aza à anu, uwaga kà akəs anu à gəl bokuba dal tatak aw. Ama baŋa ŋgərpa adada à lig, azlauwana tatapla tatak la abà la abatà kà, madz à ahəŋ aŋatà kà adahəday la ləv tələmmaga.

Məkweska vok mahamay uwana Zəzagəla atapanula aw

^{*} 12:6 12.6 Job 5.17; Haŋkəli 3.11-12

12 Tsa baŋa kità kà, biyàw ahàl aŋkul ala, ŋgaha bàyàw azlaasik guɓguɓga ala babay aya.☆ 13 Azladza anik la ahəŋ la tataka aŋkul la abà kà, azlaguɓguɓga, kiya uwaga kà nəfàw tetəvi tərrega, kà asik aŋkul aŋa mapiyay à tetəvi la tsəh ala aw, kà aŋa uwaga kanəfaw Zəzagəla lela, kà azlauwana azladeri aŋa mawur ala kəla.

14 Wàdàw vok à uda ŋgaha kà lapiya aŋa madz à ahəŋ la akul la abà la azladza gesina. Wàdàw vok à uda, akul babay, kà akul aŋa magay sətaka la huma Zəzagəla, kà uwana baŋa dza aga tsidfaŋa, awkà, adənəŋ Zəzagəla aw. 15 Dahàw haŋkəli kà dza aŋa makweska mapis gay à vok aŋa Zəzagəla aw! Dahàw haŋkəli babay kà dza la tataka aŋkul la abà aŋa magay dəhakak aw, aŋa kità aw kà, adala dəhakak à azladza anik à vok babay. 16 Dahàw haŋkəli kà dza aŋa magay mabila gə aw, kà masla aŋa makweska azlatatak delga aŋa Zəzagəla bokuba Esaw, uwana akweska magay malkwoy aŋha gesina, kà mabəɗla tatak may à gay aŋa mavakay tekula. 17 Kasəlaw kà la lig aŋa uwaga la ahəŋ kà, asal kà baba aŋha akəs aw. Atuw babay, ama dabaray la ahəŋ kà mabəɗla tatak uwana adəhàlàn à ahəŋ aya aw.

18 Səlàw, kà slaka uwana akul katsizllaw à abà la huma Zəzagəla kà, uwaga kà bokuba gudəŋ Sənyayi, kiya aŋa azla Isərayel uwana tatsàzllàh à abà uwarà. Taslala vok aŋa madəbani gudəŋ uwatà la ahàl aw. Tanəŋàhà akàl uwana ababəhàh la afik ŋadzaŋa ŋadza mələs agàh tabadamma, tanəŋàhà kular. 19 Tatsənà matsənay aŋa mazlazliŋ ŋgaha tatsənà kuda aŋa Zəzagəla kà Zəzagəla aŋa mabadatàma aya aw.☆ 20 Kà uwana tatak uwana apəh à atà kà aduwà ndzəɗa aŋatà. Agòɗ à atà kà: ‘Baŋa dza adəbani gudəŋ uwanay amiyaka bà tatak fəta adəbani kà, kəɗàw la matsahay la akur!’ 21 Azlatatak uwana tanəŋəŋ la abatà ararabàh atà la kaykay. Musa la gəl aŋha agòɗ: ‘Guba aza à gi, gəsukulay.’

22 Ama kà aŋkul kà kiya uwanay aw, akul kà kazàw vok à slaka gudəŋ uwaga à uwana sləm aŋha Siyon, la abatà gudəŋ aŋa Zəzagəla uwana la sifa. Tazalalla Urusalima: Gudəŋ la zagəla la afik. Azlamalika aŋuvaw tahamà gay à vok la abatà, dza aslala vok aŋa matugway aw, dəmdadəm. 23 Akul la maham gay à vok aŋa azlabəza aŋa Zəzagəla la abà, uwana tahàb madəvaday, Zəzagəla adatsetser sləm aŋatà à wakità aŋa sifa aŋa azladza à abà. Kabəzàw à huma aŋatà uwana atà dziriga la huma Zəzagəla, ŋgaha Zəzagəla masla la uwana masla seriya aŋa azladza gesina. ŋgaha apakàtala sətaka. 24 Kasàwwàŋ à slaka Yesu, kà masla la uwana Zəzagəla adəhàŋ makəs vok slawda mawga la azladza aya, Akul kazàw vok à wəŋ kà makotsekw akul aŋiz aŋa Yesu, uwana apakàkulla sətaka. Aŋiz uwaga apəh à anu lakəl aŋa tatak uwana aduwəŋ gesina, aŋiz aŋa uwana Abel apəh à anu.

25 Tsa baŋa kiya uwanay kà: Dahàw haŋkəli, kakwesàwkà paŋaw aŋa Yesu aw. Zamana uwarà kà azladza takweska kà matsəb sləm à dza uwana apəhatàla mapəhay aŋa Zəzagəla la vəɗah. Kiya uwaga tabəzà dabaray kà matəfay la ŋgərpa la abà aw. Anu uwana mətsəb sləm à kuda aŋa Yesu, uwana asà à ahəŋ la zagəla aw, baŋa məkweska kà, mədəslala vok aŋa matəfay la abà aw. 26 Zamana uwarà kà, mabadma aŋa Zəzagəla abələkàhà kutso, ama lagonay kà apəh à ahəŋ kà: ‘Asik tekula aya gəɗabəɗla gudəŋ à vok la zagəla babay.’ 27 Gay uwaga: Asik tekula aya, apəhanula kà dəwdəw tatak uwana adəhàŋ adəbəlaka vok, ŋgaha adəzahla, kà azlatatak uwana abəlaka vok aw aŋa madz à ahəŋ tsərəh à awtəy.

☆ 12:12 12.12 Yesayya 35.3 ☆ 12:19 12.19 2Musa 19.16-22; 5Musa 5.22-27

²⁸ Kiya kà, kikay məgod à Zəzagəla kà uwana avà à anu makoray uwana abəlakə vok aw. Məzləba Zəzagəla bokuba uwana akəsəl à gəl, məsləkaw, ŋgaha məhoy yewdi aŋha, ŋgaha məfaha sləray aŋha bokuba uwana ahəfal à adi. ²⁹ Haɗay gà kà, Zəzagəla uwana mədəval kudfa kà masla kà bokuba akəl, uwana ababəh tatak uwana à gay, akəsà gəl aŋha aw.

13

Maday uwana akəs à Zəzagəla à gəl

¹ Akul uwana akul azladeda la Kristu la abà, dāw à huma à gay la mawoy vok kà akul à akul. ² Avika akul aŋa makəs azladza anik aw, azladza anik tadəhən kiya uwaga, takəs azlaməlok dza, ŋgaha azlaməlok dza uwaga kà azlamalika. Uwala tasəl atà aw. ³ Dzùgwàw lakəl aŋa azladza uwana la daŋay, gāw kà bokuba akul nna, la uwana kadzàw à ahəŋ gesina la slaka gā. Dzùgwàw babay lakəl aŋa azladza uwana tasà atà ŋərpa, bokuba uwana kasàw ŋərpa la slaka gā akul nna.

⁴ Kasaw gay lakəl aŋa mis la zil aŋha. Kak mis kazaɓ zil aw. Kak zil kadaha à gəl gaw babay aw. Səlāw kà Zəzagəla adəfah seriya à azladza uwana à gəl, tadəhəŋ kiya uwaga, ŋgaha adəfah seriya à azladza mabilaga à gəl gesina.

⁵ Kawoyaw sili pəra aw. Delga kà tatak uwana kakoray asla akul, karabawwal la kəl, kà uwana Zəzagəla: ‘Kadāvika gi aw, gədāməlkala dīkidiki aw.’ ⁶ Gay gā la uwaga, kəla uwabeyuwi awaɗ vok à uda, kà kəla dza anik gami aŋa magoɗay kà:

“Sufəl masla kà uwana azlaka gi,
Guba akəs gi, kà tatak anik aya aw.
Ma dza asik adəhəŋ aya ma?”[☆]

⁷ Dzùgwàw lakəl aŋa azladza uwana tadəla akul la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh. Terəŋa uwana tazəkulla gay Zəzagəla. Dzùgwàw lakəl aŋa madz à ahəŋ aŋatà la mamətsay aŋatà uwana taməts. Dīŋàw gəl à Zəzagəla à vok bokuba aŋatà uwana tadīŋal gəl à vok. ⁸ Bokuba Yesu uwana dagay uwarà, lakana bay bà masla, masla aya adəbədla vok aw, adəzda à ahəŋ uwaga aŋa tsərəh à awtāy. ⁹ Dahàw haŋkəli kà uwana azlatsəhay dza anik tapahla azlatatak anik ala gərgər. Zlahaw tadəzakulla tetəvi à adi. Tadəgoɗay: ‘Nəfāw azlatatak anik la azlaməpəhay anik lakəl aŋa mazuw tatak may, kà ləv aŋkul aŋa magay ndzəɗa ndzəɗa.’ Kadətsəbaw sləm à uwana tadəpəhay aw, kà uwana uwaga kà məpəs gay vok aŋa Zəzagəla, uwana adzadzaŋ ləv aŋa azladza ala kà uwaga kà la tatak may aw. Akəs vok, kà apaka vok kiya uwanay: Azladza uwana tanəfa məpəhay kà madəgolay tatak may kà, tadəbəza tatak delga gā aŋa məpəhay uwaga tetuwa aw.

¹⁰ Yesu Kristu avà vok aŋha deyday, tekeɗika azlaməna mav tatak à Zəzagəla aŋa azla Yahudiya, uwana takəɗəhəh tatak la gāy lukut la aku kà, mav vok aŋa Yesu uwana avà vok aŋha kà, akəs à atà vok aw. ¹¹ Kasəlaw ndzer kà, baŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla aŋa azla Yahudiya ats aŋiz kà aŋa mav à Zəzagəla kà, adà à gāy, kà la aŋiz la ahəl pəra, à slaka tsikasla kaykay gā, ŋgaha gəl sləɓ gā uwana kà tazəɓ à uda la huɗ gudəŋ kà madla matəl gay. ¹² Yesu kà kiya uwaga babay à uwana takəɗ à lig gudəŋ Urusalima à uda. Kiya uwaga asà ŋərpa bay la ahəl la adi kà masla aŋa mazəɓ tsakana à azladza lakəl ala la aŋiz aŋha. ¹³ Tsa baŋa kiya uwanay zlə kà, mədzà à ahəŋ bokuba aŋa Yesu uwana adzà à ahəŋ zlə, məhəd à uda à slaka aŋha. ŋgaha tapəsew anu la slaka gā la

[☆] 13:6 13.6 Mahabay 118.6

masla. ¹⁴ Kà uwana anu la gudəŋ uwana adàdza à ahəŋ aŋa koksikoksi aw. Məfà madzugway gami à gudəŋ aŋa Zəzagəla uwana à afik adàdza à ahəŋ aŋa koksikoksi. ¹⁵ Kità kà, məzləba Zəzagəla aŋa koksikoksi, kà uwana Yesu adəhəŋ kiya uwanay kà, mahabay uwana məzləbla kà apaka bokuba tatak uwana məkədal. La dzəba gə uwanay, gay gami adəzləb sləm aŋha koksikoksi la huma azladza. ¹⁶ Dahàw delga à azladza anik, vəhàw uwana kakoraw la azladza anik. Gay uwaga kà avika akul aw, kà uwana tsəhay mavəy uwaga la uwana akəs à Zəzagəla à gəl.

¹⁷ Hòyàw yewdi aŋa azlaməŋga aŋkul, kəsàw gəl à vədəh la huma aŋatà, kà uwana tafà akul sləm, kà uwana tadəpəhay lakəl aŋkul la huma Zəzagəla lakəl aŋa tatak uwana tanəfla akul. Baŋa kà, kəsàw gay aŋatà, tadədəh sləray aŋatà la marabay. Tsa baŋa kità aw kà, tadəgay la mapak ləv gə. Baŋa atà la mapak ləv gə kà, adəkəs akul vok tetuwa aw.

¹⁸ Dàw à huma à gay la madəv kudə à Zəzagəla kà masla aŋa mazlak anu. Məsəl kà seriya akəs anu deyday aw, məwoya madəhəŋ kà uwana delga koksikoksi pəra. ¹⁹ Uwana gənavà akul kaykay kà, dəvəw kudə à Zəzagəla, kà la masla aŋa mav à gi tetəvi kà mawul à slaka aŋkul katskats.

Gay makəd gəl gəl à ahəŋ

²⁰ Zəzagəla uwana av lapiya à azladza à ləv aŋatà à tsəh, awùlla Yesu à uda la mamətsay, adəhəŋ bokuba məŋga aŋa masla manəŋla azlatuwaŋ, uwana afà anu sləm. Kà uwana aməts kà aŋami, anu azlatuwaŋ aŋha. Zəzagəla azəb aŋiz aŋha, akəsà anu la vok slawda mawga, uwana adəv à gay aw. ²¹ Tsa baŋa kità kà, Zəzagəla avà à akul ndzəda, kà akul aŋa madəh uwana akəsəl à gəl, kà masla aŋa madəh sləray aŋha la anu la abà la ndzəda aŋa Yesu Kristu, kà anu aŋa mapakay bokuba uwana asal. Mazləbay aga la Yesu Kristu aŋa koksikoksi. Amen.

Ayyi makəd gəl à ahəŋ

²² Azladeda gulo, gətsetser akul wakità uwanay, kà madzərədəhəkulla, ŋgaha bay, gətsetser akul kà ŋuv pəra. Haday, gəgod à akul, kà akul aŋa makəs azlagay uwanay à gəl aŋkul.

²³ Səlàw kà, deda aŋkul Timotawus kà, aga la daŋay aya aw, tadùwal gəl adagay. Baŋa abəz gi à vok katskats kà, gədàdalla à awtəy la tsəh, à mok uwana gədàda à awtəy à slaka aŋkul.

²⁴ Dahàw ‘Ayyi’ gulo, à azlaməna manəŋla akul. Ngaha la azladza anik aŋkul babay. Azlaməna madiŋal gəl à Yesu à vok la gudəŋ Italiya tadəhəkulla: ‘Ayyi’ babay.

²⁵ Vok mahamay aŋa Zəzagəla aga la akul gesina. Amen.

WAKITÀ UWANA YAKUBA ATSETSÈR Lettre de Jacques

Ayyi

¹ Gi Yakuba, uwana gi mayà aña Zəzagəla, la Sufəl Yesu Kristu, la uwana gətsetser wakitə uwanay la ahəl gulo: “Ayyi”, gəgod à akul, akul azladza tsəhay aña Zəzagəla uwana kasləhaw gəl à ahəŋ gesina.

Zəzagəla atapla matsihila aña à azladza

uwana tafa gəl à masla à afik

² Azlabəza gay ləv gulo, baña azlamaguray anik anik tabəza à akul kà, rabəw kaykay. ³ Kà uwana kasəlaw lela, kà baña tagur madiŋal gəl à vok aŋkul, ŋgaha atsizlla à afik lela kà, madiŋal gəl à vok aŋkul adàvə mabasiŋ. ⁴ Tsizlləw à ahəŋ lela kà mabasiŋ aŋkul aña mapəhla vok ala tsərah à makəd gəl à ahəŋ, kà akul aña mapak sətaka aña tetuwa, ŋgaha ləv aŋkul aña magay kokudə mawisiga. ⁵ Baña dza uwana matsihila aña la ahəŋ aw kà, anava à Zəzagəla uwana avəhahay la ləv tekula, uwala akwesla à dza aw. Ndzer kà, av matsihila à dza, uwana anaval kokudə masləhal à vok. ⁶ Ama baña dza anava tatak anik la slaka Zəzagəla kà adiŋal gəl à vok ndzer, kà Zəzagəla avəl, kokudə mabək gəl à ahəŋ səla. Kà uwana dza uwana abək gəl à ahəŋ səla kà, bokuba magan̄tsay aña iyaw, uwana afad̄ abəlakəŋ la dərəv la afik. ⁷ Kà aña tsəhay dza uwaga adzugw kà: “Gedəbeza tatak la slaka Zəzagəla”, agod̄ aw. ⁸ Kà à uwana abək gəl à ahəŋ səla, anəfa tetəvi aña.

Gay lakəl aña ləmana la kudə

⁹ Dza kudə gə uwana anəfa Yesu Kristu, uwana tafa à matugway à abà aw kà arab, kà uwana Zəzagəla atugw à makoray aña à abà. ¹⁰ Ama dza uwana galepi gə, aga la matugway uwana la abà, masla bay kà arab kà uwana. Zəzagəla apəhla ala kà lemana aña kà uwana asafay aw. ŋgaha amətsay la vərđi anik, bokuba azlamawuratatay uwana tanisay. ¹¹ Afats avəd̄ay la ndzəd̄a, ŋgaha agul azlakəsaf ala. Azlamawuratatay tanisla, mahəd̄ay aŋatà adəv à gay. Dza galepi gə adəmətsay bokuba azladza anik gesina la sləray aña la abà bay suwan̄.✧

Gay lakəl aña azlamatərəbay

¹² Marabay agay la dza uwana abasa azlamaguray uwaga lela gesina, adəbəza sifa adəv à gay aw, uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ kà aña azlauwana tawoya masla. ¹³ Dza atəd̄ à mapapatay à abà kà, adzug kà: “Zəzagəla la uwana apapat gi”, agod̄ aw, kà uwana dza aslala vok mavavar Zəzagəla kà mad̄ah mawisiga aw, ŋgaha bay Zəzagəla apapat dza bay aya aw. ¹⁴ Madzugway mawisiga uwana la ləv aña dza la tsəh, la uwana adək dza à mad̄ah mawisiga à abà. ¹⁵ Azlatatak mawisiga uwana adzugway la ləv aña la tsəh kà, la huma la gay ŋuv kà, adfehəŋ la dazuwaya. Mok uwana tsakana uwaga adan̄azila kà ayyi mamətsay.

¹⁶ Azlabəza gay ləv gulo, dza avavar akul aw. ¹⁷ Azlatatak dziriga gə kà, tatsa à ahəŋ la slaka Zəzagəla Baba gami, uwana ad̄ahà uwaga gesina la zagəla la afik. Azlatatak dzəba aña səla aw gə kà, uwaga tatsa à ahəŋ

✧ 1:11 1.11 Yesayya 40.6-7

la slaka Zəzagəla Baba, uwana adəhà afats, təla la azlatsetsiliŋ. Mabədfła vok la ahəŋ aw. Aday bokuba afats uwana aday kà mabədfła vəf à waŋ la afats aw. ¹⁸ Avà anu sifa kà la gay aŋha dziriga gà. Gesina adəhə uwaga la mawoyəŋ aŋha, kà anu aŋa magay azlateraŋa la azlatatak uwana la abà adəhàhəŋ.

Məkəs gay aŋa Zəzagəla lela

¹⁹ Azlabəza gay ləv gulo, dzùgwàw à uwanay. Kəla kà, kəla uwabeyuwi aŋkul afa sləm à gay aŋa azladza anik, uwana tapəhay kà, tapəh katskats la zlawzlaw aw, tagəh azlaməna mapak ləv katskats babay aw. ²⁰ Kà uwana dza masla ləv gà kà, aslala vok aŋa madəh tatak uwana akəs à Zəzagəla à gəl aw. ²¹ Tsəhay gà uwaga kà, sàw à uda la abà, kadəhaw tsakana aya aw, məsləkaw Zəzagəla ŋgaha məfa sləm à gay uwana afa à ləv gami à tsəh. Gay uwaga kà la ndzəfa, kà mabiy akul à tsakana aŋkul la gay ala. ²² Say kadəhaw tatak uwana wakità Zəzagəla apəhakulla, awkà katsəbawwal sləm pəra aw, kà uwana baŋa katsəbawwal sləm pəra la kokudə madəhəŋ kà, kavavaraw gəl aŋkul. ²³ Baŋa dza atsəb sləm à gay uwaga pəra, ŋgaha masla adəhə uwaga aw, kà masla kà adəpakay kalkal la dza uwana anəŋə huɖ à adi aŋha la kutərum la abà, ŋgaha anərəz vok aŋha. ²⁴ La lig manərəz huɖ à adi aŋha la ahəŋ, adiy aŋha, ŋgaha katskats madz à ahəŋ aŋa huɖ à adi aŋha avikaŋ. ²⁵ Ama kà aŋa dza uwana anərəz azlamapəhay aŋa Zəzagəla, uwana tavà à anu makor gəl kà, ŋgaha anəfa tetəvi aŋa mapəhay uwaga lela, Zəzagəla adəpislə gay à vok kà sləray uwaga. Dza uwana atsəb sləm à azlamapəhay uwaga ŋgaha avikaŋ aw kà, akəs gay aŋha lela. Kità kà, Zəzagəla apislə gay à vok la sləray uwana la abà, adəhəŋ gesina.

²⁶ Baŋa dza adzugw kà masla kà masla manəf Zəzagəla, ama baŋa asləh vok aləh aŋha aw, ŋgaha baŋa azlagay mawisiga pəra, tatsa à waŋ la paŋaw aŋha la awtəy, kiya uwaga kà, avavar gəl aŋha, manəf Zəzagəla aŋha kà deyday pəra, gay aŋha kà kalkal la madəɖəy afad. ²⁷ Manəfay delga uwana akəs à Zəzagəla Baba gami à gəl kà, maf sləm à azlabəza matawan, ŋgaha la azlamis kudə, uwana tasa ŋgərpa. ŋgaha dza la gəl aŋha asləh vok à vok aŋha babay, kà tatak mawisiga aŋa gudəŋ à vok uwanay aŋa mavavaray, ŋgaha madəhalla mawisiga à vok aw.

2

Azladza gesina kà kalkal la huma Zəzagəla

¹ Azladedə gulo tsa kadiŋawwal gəl à Sufəl gami Yesu Kristu à vok, kà uwana masla kà məŋga, aduwa azlatatak gesina la mazləbay kà. Kità kà akul kà, kayahawani dza mayahay aw! ² Zlahaw azladza səla tatsawan à maham à gay à vok aŋkul à abà. Tekula aŋatə atsokw à lukut delga gà à abà, la azladzedə aŋa luwəluwə la ahəl aya. Dza anik uwanay kà kudə gə, azlamakatsekətse pəra adadaw à vok. ³ La abatə: ‘Ayyi’, kagodəw kà à masla madaw à lukut delga gə à vok, kagodəwwal: “Sà aŋak à abanay, dzə aŋak à madzay la kursi la afik!” Ama masla kudə kà: “Tsizilla à abə gə”, baŋaw kagodəwwal, “Tsehùr à makəla asik gami la abanay.” ⁴ Baŋa kadəhawwan kiya uwanay kà, kayəhəwəni dza mayahay aw takay? Kay kazinəw vok à dza anik uwanay ala, azlatatak uwana kadzugwaw kà mawisiga. ⁵ Azlaməna gay ləv gulo, fəwal sləm lela, kasəlaw kà Zəzagəla atsa-tsəmənə azlaməna kudə aŋa gudəŋ à vok uwanay, kà atə aŋa madiŋ gəl à

Yesu à vok aw, takay? Ngaha kà atà aña maβəzal ləmana dziriga gà. Atsa-tsàmàni atà, kà atà aña maβəzal makoray, uwana apəh à ahəŋ kà mavà azlauwana tawoya masla. ⁶ Ama akul ma, kà mana à uwana kazinàw vok à azlaməna kuɗa ala ma? Azlagorobu la uwana tasàhàh tatərèbàh akul aw takay? Ngaha atà la uwana tabayàh akul à huma seriya aw, uwà? ⁷ Atà la uwana tatsàɗf gay à sləm aña Yesu Kristu uwana à tsəh, Zəzagəla avà à akul aw takay?

⁸ Makəs mapəhay aña makoray uwana aɗuwa azlaanik dèwdèw, uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà kà, kà delga. Mapəhay uwanay agòɗ: 'Wòyà masla magay aňak kalkal bokuba uwana kawoya gəl aňak.'^{*}

Aña kiya uwaga kà, delga kaɗahawwan. ⁹ Ama baña kayàhàwàni dza kà mayahay kà, kaɗahawwan kà mawisiga, mapəhay adàslinɗif akul, kà uwana kapəsewaw masla. ¹⁰ Amiyaka baña dza akəs mapəhay aña Zəzagəla gesina, ama apəsew kà tekula aňatà pəra, dza uwaga kà adəpəseway kà gesina aňha la huma aña Zəzagəla. ¹¹ Kà uwana masla uwana agòɗ: “Kada à gəl gaw aw”, agòɗ aya babay: “Kakəɗ dza aw.” Baməraka kada à gəl gaw aw, kakəɗ dza, kà bà kakweska mapəhay aña Zəzagəla.^{*} ¹² Kà uwaga gəgòɗ à akul, la azlatatak uwana la abà kapəhaw gesina, ngaha la azlatatak uwana la abà kaɗahawwan gesina bay: Səlàw kà: Zəzagəla adàhakullan seriya à gəl. Adəguray à baña kakəsaw mapəhay uwana avà à anu makor gəl. ¹³ Baña dza la vok mahamay kà azladza anik aw, la mok seriya kà, vok adàhama à Zəzagəla kà masla babay suwan aw. Ama baña vok ahama à ka, kà azladza anik, Zəzagəla adàdukw à ka seriya à gəl suwan aw.

Dza uwana avà ləv aňha à Yesu kà, aɗahaha sləray babay

¹⁴ Azladede, baña dza apəhay la gay kà: “Gəɗin gəl à Zəzagəla à vok”, agòɗay, uwala aɗah uwana: “Dahàwwàn”, Zəzagəla agòɗ aw kà, gay aňha kà akəs vok aw. Madiňal gəl à vok tsəhay gə uwaga kà abələn aw, dabaray la ahəŋ aw. ¹⁵ Zlahaw masla gay Zəzagəla la ahəŋ, uwana anəkudà aña lukut ngaha anəkudà aña tatak may babay. ¹⁶ Baña dza la ahəŋ la tataka aňkul la abà agòɗ atà: “Zəzagəla apis à akul gay à vok. Anasl akəɗ akul aw, may azakul aw”, uwala avà à atà tatak, uwana tanəkudà aňatà aw, gay aňha ma akəs à atà vok takay? Awan. ¹⁷ Madiň gəl à Zəzagəla à vok kà kalkal la uwaga babay suwan. Baña dza agòɗ kà: Gəɗadiň gəl à Zəzagəla à vok, ama uwala aɗàhàh uwana Zəzagəla anavay aw, kiya uwaga kà, madiňal gəl à vok aňha kà mamətsay gə. ¹⁸ Zlahaw baña dza agòɗay kà: Gəɗin gəl à Zəzagəla à vok, dza anik agòɗay aya kà: Gəɗahàh sləray delga delga gə. Tatak uwana gəɗapəh à ka kà kiya uwanay: “Pəhgəla tsəhay mav ləv aňak à Zəzagəla, ngaha sləray delga gə aňak uwana kaɗahàhàn tsi!” Ngaha gəɗapəhkala azladal sləray gulo, kà kak aña manəŋəŋ kà, gəvə ləv gulo à Zəzagəla kà, uwana sləray uwaga apəhla ala kà, gəvə ləv gulo à Zəzagəla. ¹⁹ Kasəl kà Zəzagəla kà tekula pəra. Delga. Amiyaka azlamazlazlay babay kà tasəl masla babay, ngaha guba akəs atà kà uwaga. ²⁰ Gəl aňak kà dzanɗzan, tsəb gi sləm: Gəpəh à ka, baña kadiň gəl à Zəzagəla à vok, ngaha kaɗahàh sləray delga gə aw kà, uwaga kà tatak uwana akəs vok aw, deyday pəra. ²¹ Baba gami madzidziga Abəraham agə dziriga la huma Zəzagəla. Agə dziriga kà la azlatatak uwana aɗahàn, uwana akəs bəzi aňha Isak kà makəɗay à Zəzagəla aw uwà?^{*} ²² Lagonay kasəl kà Abəraham adiň gəl à Zəzagəla à vok, ngaha aɗahà azlasləray

^{*} **2:8** 2.8 3Musa 19.18   ^{*} **2:11** 2.11 2Musa 20.13-14; 5Musa 5.17-18   ^{*} **2:21** 2.21 1Musa 22.1-14

delga gà babay. La madèhəŋ kiya uwanay avà ləv aŋha à Zəzagəla aŋa tetuwa. ²³ Tatak uwaga kà adàbəza à waŋ bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Abəraham afa madzugway aŋha à Zəzagəla à afik, kà uwaga à uwana Zəzagəla apakəŋ ala dziriga la huma aŋha.'[☆]

Abəraham apakà slawda aŋha. ²⁴ Iyay zlà, kanəŋəŋ aw ay? Dza aga la dziriga la huma Zəzagəla kà madegolay sləray aŋha uwana adahəŋ babay, awkà la madinjal gəl à vok pəra babay aw.

²⁵ Dzùgwàw lakəl aŋa Rahab, masla mazaḅ zil gà babay tsi, agà kiya uwaga babay. Mok uwana azlaməna matsəḅ sləm aŋa azla Isərayel tahàd à slaka aŋha kà, azlakà à atà, apəhatàla tetəvi anik kà atà manəfay. Kà uwana adahəŋ kiya uwanay la uwana, Zəzagəla agəŋ dziriga la huma aŋha.[☆] ²⁶ Baŋa sifa la dza la vok aya aw kà, dza uwaga kà adàmətsay. Madin gəl à Zəzagəla à vok babay kà kiya uwaga. Baŋa sləray delga la tsəh aw, kà uwaga kà tatak uwana akəs vok aw, deyday pəra.

3

Nəŋàwla aləh aŋkul lela!

¹ Azladedə gulo. Məsəl kà azlauwana tatapla azladedə anik tadəbəza seriya dafuwa aŋa azladza anik. Gay gà la uwaga kà, kawoyaw mapakahay azlaməna matapla azladza mənŋa aw. ² Anu mədahəh mawisiga aŋuvaw. Baŋa dza adəh mawisiga la mabadma la abà aw kà, masla kà dza dziriga, masla kà asləha vok à vok aŋha lela. ³ Dzùgwàw lakəl aŋa pəlis tsi, uwana məfahəh zagoma à pəlis à gay kà, kà masla aŋa makəs gay gami, ŋgaha kà manəf tetəvi uwana asa à anu. ⁴ Dzùgwàw babay lakəl aŋa mən kəslah iyaw. Keslah iyaw uwaga kà mənŋa gà, ama bəzi tatak ŋuvga la ahəŋ à uwana adala, amiyaka bə afad awul atà à adi babay, kəslah iyaw kà aday à slaka uwana asa à masla madalla. ⁵ Aləh aŋa azladza bay kà kiya uwaga. Adagay bəziga babay kà, atsa zlapay hazlak hazlak. Kasəlaw kà, kà bəzi akəl kà, ababəh mələm mənŋa à gay gesina, bəhbəbəh. ⁶ La aləh aŋa dza babay kà kiya akəl. Mawisiga aŋa gudəŋ à vok uwanay kà, aga la abà, la vok gami la abà. Awis dza ala gesina, masla la uwana tatak maz sifa aŋa dza ala. Akəl uwaga la gəl aŋha, mavats vok gà la gudəh akəl la abà, uwana azəh dza ala tetuw tetuw. ⁷ Azladza takor azlatatak gesina, takor azlatatak asik, la azlatatak mahoyay la zagəla, la azlatatak maday la huḍ, la azlatatak uwana la iyaw la abà. ⁸ Ama azladza taslala vok aŋa makor aləh aŋatà aw, uwaga kà bəzi tatak mawisiga, uwana dza aslala vok aŋa madəfəl gay à ahəŋ aw. Ahən ala la magur uwana akəd dza. ⁹ Məsləkaw Sufəl Zəzagəla Baba gami la aləh uwanay, ŋgaha mətəsafla azladza bə la aləh uwaga aya gotənaŋ.[☆] ¹⁰ Gay mazləḅay la gay matsafay tatsa à waŋ bə la gay uwaga la awtəy. Azladedə azlawla kà vok kà madèhəŋ kiya uwanay aw. ¹¹ Iyaw matsidəyga, la iyaw zazəmzəmga atsa à uda la suwa tekula la abà aw. ¹² Azladedə, gudəv ayyi kuvu aw, matavəruk ayyi gudəv babay aw. Bay aya kà, iyaw matsidəyga atsa à uda la iyaw zazəmzəmga la abà aw.

Matsihila uwana atsà à ahəŋ la slaka Zəzagəla

¹³ Aga la ahəŋ dza matsihila gà la tataka aŋkul la abà ay? A uwana atsənə azlatatak ay? Adahə azlatatak delga, ŋgaha azə gəl à vədah babay aya, uwaga apəhla ala kà, aga la matsihila. ¹⁴ Ama baŋa kadahaw maŋor

à azladza anik à vok, ngaha akul la løv sèla, ngaha kadzugwaw kà lakèl ankul pèra, kiya uwaga kà, katsaw zlapay deyday aw, ngaha kapèhaw mawisiga à dziriga à gèl bay aw. ¹⁵ Tsèhay hanjëli uwaga kà, atsà à ahèj kà la slaka Zèzagèla aw, atsà à uda kà la gudèj à vok uwanay la abà. Matsihila anja Zèzagèla aga la abà aw, uwaga asa à uda kà la ahàl anja seteni. ¹⁶ La slaka uwana azladza manjor gà la ahèj kà, tadzugway kà à gèl anàtà pèra, azlatatak tada à vok la tetèvi aya aw, ngaha azlatatak mawisiga gesina tadàyyi à tsèh lakèl anja uwaga. ¹⁷ Ama matsihila uwana atsà à ahèj la afik kà gèrgèr. Dza tsèhay matsihila uwaga kà sètaka, masla kà tølèmma, adzadzana gèl ala aw, masla vok mahamay, koksikoksi masla kà adèhèj kà azlatatak delga gà pèra. ¹⁸ Azladza uwana atà la løv tekula, la uwana tavà lapiya à azladza anik, slèray uwana tadèhèn kà, adàvè mayyay delga gà, adàkèsa vok. Uwaga kà bokuba uwana taslèk tatak à guf à abà ngaha tatsèd uwana taslèka. Atà kà, azladziriga la yewdi anja Zèzagèla.

4

Azlamèna mawoy tatak anja gudèj à vok

¹ Kà mana kapahaw gay la magazlay koksikoksi ma? Haday aw ay? Kagazlahaw kà, kà uwana madzugway mawisiga ankul apa slagèla la løv ankul la tsèh. ² Kakèdèfaw yewdi à azlatatak à abà, ama kabèzawwal aw, gay gà la uwaga à uwana akul kakèdèfaw dza. Kakèdèfaw yewdi à azlatatak à abà, ama kaslawwalla vok maèzèl aw. Gay gà la uwaga à uwana, kagazlahaw la map slagèla. Kabèzawwal tatak uwana asa à akul bay aw kà, kà uwana kanavaw kà à Zèzagèla kà masla anja mav à akul aw. ³ Amiyaka banja kadèvaw kufà à Zèzagèla kà, masla mav akul kà kabèzawwal aw, kà uwana kadèvaw kufà la tetèvi anja aw. Kanavaw kà azlatatak uwana akèdèf akul à adi pèra. ⁴ Ndzer, akul kagagahaw bokuba azlamis mèna mazaè zil gà, uwana tadza à ahèj la slaka la abà titi aw. Bà la haday kà, kasèlaw kà, banja dza awoya tatak anja gudèj à vok kà, masla kà masla mèzam anja Zèzagèla. Dza uwana akès, anèfa azlatatak anja gudèj à vok kà, apaka masla mèzam anja Zèzagèla. ⁵ Kadzugwaw kà gay uwana tatsètèr à wakità Zèzagèla à abà kà akès vok aw, kagèdèfaw aw. Tagèd:

'Kà Zèzagèla kà manjor anja Masasèdèfok, uwana avà à anu.'

⁶ Daduwa à gay uwaga aya kà apis anu gay à vok, tatsètèr à wakità Zèzagèla abà:

'Zèzagèla akweska azlamèna zlapay, ama apis gay à azlauwana à vok atà tølèmma.'^{*}

⁷ Gay gà la uwaga hòyàw yewdi anja Zèzagèla koksikoksi. Kwesàwkà seteni, ngaha adàhoy akul à ahàl. ⁸ Sàw à wan, zàw vok à slaka Zèzagèla, ngaha masla adàza vok à slaka ankul babay. Akul, uwana akul azlamèna tsakana, sàwla ahàl ankul à uda la tsakana la abà. Akul azladza uwana la løv sèla, dèdèfaw mawisiga ankul la løv ala tetuwa. ⁹ Zàwàwla gèl kà tsakana ankul, bèkàw ahàl à kufà, ngaha tsàhàw hulolo. Kakèdèfaw aw, ama tawaw. Karabaw aya aw, ama zawawla gèl. ¹⁰ Wulàwla gèl à vèfah la huma Zèzagèla, kà masla anja makès akul à afik.

Katsèdèfaw vok gay à tsèh kà akul à akul aw

¹¹ Azladedà, kapèhaw mawisiga à azladza anik à vok aw, dza uwana apèh mawisiga lakèl anja masla magay anja, ngaha atsèdèl gay à tsèh,

^{*} 4:6 4.6 Hanjëli 3.34

kiya uwaga kà, apèh mawisiga lakèl aña mapèhay aña Zèzagèla. Masla kà, atsèd gay à mapèhay à tsèh babay. Kayyà, baña katsèd gay à mapèhay à tsèh, kak kanèfa masla aw, katsèdal gay à tsèh pèra. ¹² Dza tekula la uwana avà mapèhay à azladza, uwaga kà Zèzagèla, masla kà masla seriya. Masla kokudà gèl aña la uwana aslala vok kà mabèl azladza, ngaha masla kokudà gèl aña la uwana akèday aya. Kà aña ma: “Gi uwa?”, kagod, à uwana katsèd gay à masla magay aña kà tsèh uwa?

Kagaw azlamèna zlapay aw

¹³ Tsèbàw gi slèm, akul azladza uwana kagodaw: Lakana banaw lebèh, mèdàda à gudèh anik mèdàdza à ahèh la abatà mavay tekula, kà mèdàbèza sili. ¹⁴ Akul azladza uwana kapèhaw kiya uwaga kà, kasèlaw uwana adàpaka vok lebèh aw. Sifa aña kul kà kalkal la kèsèk uwana akèsalla, apèhla vok ala, ngaha la lig la ahèh kà, adàsahla aya. ¹⁵ Uwana naka kapèhaw kà: Baña asa à Zèzagèla madàdza à ahèh la sifa, mèdàdèhèh tatak uwanay banaw tatak uwahà. ¹⁶ Ama baña kiya uwaga aw kà, akul azlazlapay, gay uwana kapèhaw kà, say gay zlapay. Madèhèh kiya uwaga kà delga aw, mawisiga. ¹⁷ Kità kà, awul akul à gèl, baña dza asèl madàh delga, ngaha adàhan aw, kiya uwaga kà masla adadàh tsakana.

5

Akul azlamèna gorobu d'ahàw hanjèli

¹ Akul azlamèna gorobu tsèbàw gi slèm, kà uwana naka akul katawaw la matsàh hulolo, kà azlanjèrpa uwana kadàsahaw. ² Kà uwana lèmana aña kul adàzinla, ngaha mamèh adàzaw lukut aña kul à gay. ³ Luwàluwà aña kul la gursu aña kul kà, marzaw adàkasay, ngaha marzaw adàgay bokuba sayda lakèl aña kul, ngaha adàpaday vok aña kul à gay, bokuba akàl. Kahamaw lèmana à ahèh kà la makèd gèl à ahèh gudèh à vok. ⁴ Uwanay la uwana masik aña azlamèna slèray, uwana tapàs guf aña kul, ngaha mapuw gudzi aña dziriga aña azlamèna slèray adaday à huma Zèzagèla uwana la zagèla la afik, ngaha masla uwana akoray lakèl aña tatak gesina adatsèn atà. ⁵ Kadzàw à ahèh la matsiday la abà la gudèh à vok, kadahaw tatak uwana asà à akul. Kazùwàw lela, kagagèsèhàw dadaftakorra bokuba azlasla uwana tagagèsèh atà aña makaday. ⁶ Kakadàvaw seriya à azladza uwana à gèl tadàhan mawisiga aw, kakàdàw atà babay, atà kà takweska akul aw.

Basàwwàn ngaha dèvaw kudà

⁷ Azladedà, kà uwaga gègod à akul, basàwwàn tsèràh à kaslà uwana Sufèl gami awul à ahèh. Dzùgwàw lakèl aña masla mapès guf, akud matsèd tatak aña la mabasih. Akud iyaw madzèba iyaw tsèràh à madiy aña aña iyaw. ⁸ Akul babay basàwwàn kiya uwaga, wàdàw lèw ala, kà uwana mavakay uwana Sufèl gami adàwula à wan kà nekwa. ⁹ Azladedà gulo katsetseslaw vok gay à vok kà akul à akul aw, ngaha kà Zèzagèla aña makès akul la seriya aw. Tsèbàwwal slèm, masla seriya kà atsa à wan, aga la gay gamagay. ¹⁰ Azladedà gulo, dzùgwàw à azlamèna mapèh à atà gay à ahàl uwana uwarà, tapàhàh slèm aña Zèzagèla. Tapàwla azlatatak la atà la afik, bokuba uwana tasàh ngèrpa, ngaha tadzà à ahèh la mabasih la abà. ¹¹ Mègod kà, azladza uwaga tasà à afik la ahàl, kà uwana tabasàn. Katsènwàwwàn lakèl aña Job. Kakay abasàn azlatatak uwaga la mok uwana

asà ngërpa ma? Akul kasəlaw babay kà Zəzagəla adfahəlla delga la lig aña mas ngërpa aña la ahəñ. Hadəy, vok ahamà à Zəzagəla kà azladza uwatà, adfahà à atà delga.✧

¹² Azladedə gulo, gay kaykayga kà aganay: Baña kapəhaw gay anik kà, kazuwaw mawadəy aw, kazuwaw mawadəy la zagəla aw, kazuwaw mawadəy la gudəñ à vok aw kazuwaw mawadəy la tatak anik aw. Baña kagədfawwan à afik gòdàw: “Iyay”, pəra. Baña kagədfawwan à afik aw: “Awan”, gòdàw pəra. Pəhàw kà kiya uwanay pəra, kà seriya aña Zəzagəla aña matəf à akul à gəl aw.

¹³ Dza la ahəñ la tataka ankul la abà as ngërpa ay? Adəv kudə à Zəzagəla. Dza la ahəñ la tataka ankul la abà la marabay ay? Masla azləba Zəzagəla la mahabay. ¹⁴ Dza la ahəñ la tataka ankul la abà la dʒuvats ay? Masla azala azlamasiga aña gay Zəzagəla, kà atà aña madəfahalla aməl à gəl, la sləm aña Sufəl gami Yesu. Ngaha tadəv kudə à Zəzagəla kà masla.

¹⁵ Baña tadinjal gəl à vok kà, madəv kudə anətà uwana tatsizlla à afik kà, adəbəl masla dʒuvats, ngaha Zəzagəla adətsizlləñ ala aya. Baña adəfəh tsakana kà, Zəzagəla adəmətsalan əla babay. ¹⁶ Kà madəgolay uwaga gəgəf à akul: Pəhàw gay ləv ala kà akul à akul, ngaha kadəvaw kudə à Zəzagəla kà mawurla. Madəv kudə aña dza dziriga la huma Zəzagəla aga la ndzəfə lakəl aña azlatatak gesina. ¹⁷ Dzugwàw à Eliya uwana uwarə tsi. Eliya kà dza bokuba anu babay, kiya uwaga dagay kaslā uwatà adəv kudə à Zəzagəla tsərəh mavay makər la tenma, iyaw asùw à makoray uwatà à abà aw. ¹⁸ La lig aña uwaga la ahəñ, adzəkà madəv kudə aya, kà iyaw aña masuway aya, kiya uwaga Zəzagəla avà iyaw aya, ngaha azlatatak tadzəkà mas à uda aya.✧

¹⁹ Azladedə, baña dza la ahəñ la tataka ankul la abà az à tetəvi dziriga aña Zəzagəla la tsəh ala dogdogogga, ngaha dza anik awùlla à tetəvi à tsəh, ²⁰ sèlāw kà, dza uwana awùlla masla tsakana à tetəvi à tsəh kà, masla aña mas à uda la tsakana la abà kà adəbiyəñ à mamətsay la gay ala. Baməraka tsakana aña mənğa, kà Zəzagəla adəmətsalan əla, hadəy.✧

MATERA ANJA WAKITÀ UWANA PIYER ATSETSÈR Première Lettre de Pierre

Ayyi

¹ Gi Piyer, uwana gi masla matapla la slaka Yesu Kristu, gi gətsetser à akul wakità uwanay, akul uwana Zəzagəla atsatsàmàni akul, kà anja magay azlatsəhay anja. Gətsetser à akul, akul uwana kaslèhàw gəl à ahəj, la azlakutso uwana la abà sləm anjatà: Pontiya, Galatiya, Kapadotsəya, Asəya ngaha Bitiniya. Kadzaw à ahəj la abatà bokuba akul azlaməlok gə. ² Iyay, dagay uwana Zəzagəla, Baba gami, apèh à ahəj kà kadàgaw tsəhay anja la Masasəfok anja, apakakulla kà azlatsehay anja, kà akul anja matsəf sləm à Yesu Kristu, ngaha kà makotsekwàh akul aniz anja, kà akul mapak sətaka la huma Zəzagəla, kà Zəzagəla anja mapisakulla gay à vok, la vok mahamay anja, la lapiya anja, la madz à ahəj la wurwur kaykay.

Məzləba Zəzagəla uwana abəl anu

³ Məzləba Zəzagəla Baba anja Yesu Kristu gami, kà uwana vok ahamà à Yesu kà anu. 'Ayyà', agòf à anu, kà mav à anu sifa mawga la ahəl anja Yesu Kristu. Kà uwana Zəzagəla awùlla Yesu à uda la mamətsay. Kà mawul à uda uwaga, məfa manewəj gami à ahəj, lakəl anja, mədàwulla à uda la sifa aya. ⁴ Ndzer, məsəl babay kà, kadàkoraw tatak delga, uwana Zəzagəla adàdehəj à ahəj kà anjul la zagəla, akul tsəhay anja, uwana abəfəla vok aw, awis ala aw, atatuway aw. ⁵ Akul uwana kadijəwwal gəl à vok kà akul la maslay anja ndzəfa anja, kà azladza gesina anja masəlay kà adabəl akul la paraka, la kaslè uwana gudəj à vok adədəv à gay.

⁶ Iyay zlà, kà azlatatak uwana Zəzagəla adəhəj kà akul katsekaw, baməraka lagonay kasaw azlanjərpa anik anik kà anja kaslè nıv pəra. ⁷ Kasəlaw kà azlamaguray, la azlanjərpa uwana kasaw, kà akul anja masəlay kà ləv uwana kavàw à Zəzagəla kà akəs vok ndzer. Azladza taguray madzərəfəy anja luwəluwə la akəl la abà, tekefika madzərəfəy anja adəv à gay. Kiya uwanay la madijal gəl à vok gami babay zlà, uwana aduwa luwəluwə la kaykay. Tsəhay madijal gəl à vok magurayga uwanay, adəv à akul mazləbay, la masik, la masləkaway la vudf uwana Yesu adəsa à ahəj. ⁸ Baməraka kanəjaw masla dadəj aw kà kawoyəwwəj. Kadijaw gəl à masla à vok kà uwaga à uwana katsekaw kaykay, matsəkay uwana aduwanə uwana tapəhay la pañaw. ⁹ Kà uwana kà, gəcfəwwəj à afik ndzer kà, kadabəlaw.

¹⁰ Azladza uwana uwarə, Zəzagəla apəh à atə gay ahəl kà mapəh à azladza, tayəhəh la manərəzay lela kà matsənəj godega anja, uwana anaka Zəzagəla abəla à azladza. Tapəh à azladza à vok à abà dagay uwarə, lakəl anja tatak matsidəyga, uwana Zəzagəla adəhəj à ahəj kà anjul. ¹¹ Bokuba uwana Masasəfok Kristu agə la atə la abà, apèh à atə à vok à abà kà, Kristu adəsa njərpa, la uwana masla anja mabəzal mazləbay. Azlaməna mapəh à atə gay ahəl uwaga tayəh masəlay la məlo, ma uwala à uwana naka azlatatak uwanay tapaka vok, ngaha la magay la ahəj anja zlà. ¹² Zəzagəla apəhatəla azlatatak uwana naka tapaka à vok la məlo anjatə aw, ama uwaga kà anjul. Lagonay, azlauwana tazəj gay matsidəyga tapəh à akul azlatatak uwaga. Uwaga kà Masasəfok

uwana Zəzagəla asləl à waŋ, la uwana atsà à waŋ la gay aŋatà. Amiyaka azlamalika tayàhàh kà masəlay godega aŋa azlatatak uwaga babay.

Madz à ahəŋ sətaka uwana ahəf à Zəzagəla à adi

¹³ Kà uwaga wàdàw madzugway aŋkul ala, kà akul aŋa manəf masla la dziriga, fàhàw akur à vok aŋkul à lig, fàw manewəŋ aŋkul kà à mabasiŋ à afik, uwana adàvə akul la kaslà uwana Yesu Kristu adàwula à waŋ.

¹⁴ Kəsàw koksikoksi gay aŋa Baba aŋkul uwana la zagəla la afik. Uwarà, mok uwana kasələw gay matsidayga aw, kanəfaw mabila aŋa vok aŋkul gesina, ama lagonay kà, kanəfaw aya aw. ¹⁵ Kiya uwaga: Dzàw à ahəŋ la sətaka la abà, kà uwana Zəzagəla azalà akul, kà akul aŋa magay azlatsəhay aŋha, kà uwana masla kà tsikasla la tatak gesina la abà. ¹⁶ Dagay uwarà tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

'Gàw sətaka, kà uwana gi babay kà, gi kiya uwaga.'*

¹⁷ Baŋa kadəvaw kuɗa à Zəzagəla kà kagodəhawwal: "Baba, Baba". Tsa baŋa kiya uwaga kà, say kahoyaw ziruwi aŋha, la mahəŋay, uwana akul la gudəŋ la vok aŋa dəŋŋa. Nəŋàwla vok lela, kà uwana masla adəh seriya à dza kokuda mahoy à adi, say la kəla sləray aŋatà, uwana tadəhàhəŋ pəra.

¹⁸ Sələw kà Yesu Kristu apəlanula gəl à ahəŋ la tsakalay məŋga aw takay! Kà akul aŋa masak manəfay aŋa azlababa aŋkul deydayga, uwana tatəpa-kulla. Kà magur la azlaŋgərpa uwana kasaw kà, kà akul aŋa masəlay kà ləv uwana kavàw à Zəzagəla kà, akəsà vok ndzer, bamərika azladza tagur luwàluwà uwana adədəv à gay vərđi anik, kà maguray à baŋa delga. Kiya uwanay la madiŋal gəl à vok aŋkul babay zlà, uwana aduwa luwàluwà la ndzəɗa, la uwana apəlanula gəl à ahəŋ. ¹⁹ Ama tsa tekeɗika, apəlla akul gəl à ahəŋ la aŋiz gəl aŋha, uwana la ndzəɗa məŋga məŋga. Masla Kristu apakà bokuba magadzaw uwana kokuda mawisiga, sətaka. ²⁰ La kaslà uwana aləg madəh gudəŋ à vok, Zəzagəla akəsàni masla, ŋgaha lagonay la kaslà uwana gudəŋ à vok adəv à gay, Zəzagəla adəfətalla à ama ala, la dzuwaya, kà masla aŋa mabəl akul. ²¹ Kà madəgolay Yesu la uwana kafawla kà gəl à ahəŋ la Zəzagəla la ləv aŋkul. Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, ŋgaha avəl mazləbay. La kità kà, gəɗàw madiŋal gəl à vok aŋkul à Zəzagəla à afik, ŋgaha fàw manewəŋ kà à masla à afik.

²² Kiya uwaga, akul kagaw sətaka, kà uwana kakəsàw gay Zəzagəla, ŋgaha wòyàw azladedə aŋkul məna manəfay. Kiya uwaga gəgod à akul: "Wòyàhàw vok kà akul à akul la ləv tekula." ²³ Akul kasələw kà kadəyyaw vok mawga, la gay Zəzagəla uwana avà sifa, uwana asafay, akəɗ gəl à ahəŋ aw. La abatà kà, kapakàw azlabəza aŋa dza, uwana amətsay tetuwa aw, kà uwana sifa uwaga kabəzàwwal kà, la slaka dza uwana amətsay aw.

²⁴ Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Azladza gesina kà atà bokuba azlakəsaf, marabay aŋatà gesina kà bokuba azlamawuratəy aŋa kəsaf; kəsaf agulla ala, mawuratəy aŋha asakway.

²⁵ Ama gay aŋa Sufəl Zəzagəla masla adəv à gay aw.'*

Gay uwanay kà, gay marabəŋ gə uwana katsənaŋwaŋ.

2

Zəzagəla atsatsàmàni akul, kà akul aŋa magay azlaaŋha

¹ Tsa ndzer Zəzagəla adavà à akul sifa mawga uwanay kà, wùtsàw mawisiga ala gesina, katsəɗaw gay aya aw, kagaw azlaməna magolla dza

* 1:16 1.16 3Musa 11.44-45; 19.2 * 1:25 1.25 Yesayya 40.6-8

aya aw, kadahaw à adi aya aw, kazuwaw vok aña dza aya aw. ² Pakàw bokuba azlabèza vèrna, uwana tawoya awà koksikoksi la slaka azlaiyà añatà, uwaga akul babay, kà akul aña mazigənay. Kawoyaw gay Zəzagəla koksikoksi tsərəh à kaslà uwana Zəzagəla adàfətala à ama ala, kà masla adàbəl akul ndzer. ³ Akul say kayahaw mad à huma à gay la mawoyəñ, kà uwana kasəlaw kà Zəzagəla kà atsid.✧

⁴ Zàw vok à slaka Sufəl Yesu Kristu, kà uwana av sifa à azladza, masla kà akur uwana azladza tapəsəw, tekedika masla la uwana Zəzagəla adəfal à ahəl, kà masla la uwana akur mawad gày gesina. ⁵ Akul babay, akul la sifa, gəw bokuba akur uwanay, kà Zəzagəla aña makəs akul kà aña mañalla akul gày, kà Masasəfok aña aña madz à ahəñ la aku. La gày uwatà la aku, kadəgaw azlaməna mav tatak à Zəzagəla, kà akul aña madəhalla sləray la ləv tekula, à uwana ahəfal à adi, kà madegolay Yesu Kristu. ⁶ Kiya uwanay tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Nəñàwwəñ, gəfa akur tekula à gudəñ uwana sləm aña Siyon, kà aña mañal gày gulo, azlaakur anik tadədal à gəl. Gəyàhàni kà uwana dzəba aña səla aw, kəla dza uwana adiñ gəl à masla à vok ziruwı, adəkəsay tetuwa aw.'

⁷ Kà akul uwana kadiñaw gəl à masla à vok kà, masla dzəba aña səla aw, ama kà aña azladza uwana tadiñal gəl à vok aw kà, kiya uwanay tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà, Zəzagəla agòd:

'Akur uwana azlaməna mañal gày tapəsəw kà, adapakay akur mawad gày gesina.'

⁸ Ngaha agòd aya:

'Akur uwanay la uwana atsahla matekwid à azladza, à uwana tatəf à ahəñ.✧

Matekwid atsàhla atà kà la masla, kà uwana tadiñ gəl à gay Zəzagəla à vok aw, uwana dagay uwarà Zəzagəla apàhàh kà, say apakà vok kiya uwanay.

⁹ Tekedika, kà añkul azlatsəhay uwana Zəzagəla akəsàni akul, akul maham à ahəñ məna mav tatak à Zəzagəla, akul tsəhay tsikasłaga aña. Masla atsatsàmàni à akul, kà akul aña mazin à azladza aña azlatatak məngə, uwana la abà adəhàhəñ. Masla la uwana ahəl akul à uda la mələs la abà, ngaha abək akul à ufaka aña à abà, uwana apəhla à akul ala, kà akul dzəba aña səla aw gə.✧ ¹⁰ Dagay uwarà kà, akul tsəhay aña Zəzagəla aw, ama lagonay kà kadapakaw azlaaña, dagay uwarà kasəlaw vok mahamay aña Zəzagəla aw, ama lagonay kà, adagay mav à akul gə.✧

Madz à ahəñ bokuba azlaməna sləray aña Zəzagəla

¹¹ Azlamanalay, sələw kà akul azlaməlok la gudəñ la vok, kà uwaga gədəv à akul kudə: Kamkam katapaw ahəl à azlatatak mawisiga à vok, ngaha kà adiya aña makəs akul aw, kà uwana azlatatak uwaga adəfəd à akul gay à ahəñ aña madəhəñ uwana ahəf à Zəzagəla à adi. ¹² Lagonay, akul la tataka azladza uwana la abà tasəl Zəzagəla aw, tsizlləw à ahəñ lela la maday añkul la abà, amiyaka tatsəf akul gay à tsəh, baña tanəña madəhəñ añkul lela, tadəzləb Zəzagəla la kaslà uwana adəwula à wañ.

¹³ Kiya uwaga kanəfaw Sufəl gami Yesu Kristu, tsəbàw sləm à pañaw aña azladza, uwana tanəñla akul la gudəñ la vok, uwana atà la ndzəfa. Hòyàw yewdi aña azlaməñ sufəl uwana takoray lakəl aña tatak gesina. ¹⁴ Hòyàw yewdi aña azlaməna manəñla akul, uwana məñ sufəl abək atà

✧ 2:3 2.3 Mahabay 34.8 ✧ 2:8 2.8 Mahabay 118.22; Yesayya 8.14-15; 28.16 ✧ 2:9 2.9 2Musa 19.5-6; Yesayya 43.20-21 ✧ 2:10 2.10 Hoseya 2.23

à ahəŋ kà maɖàh seriya à azlaməna maɖàh mawisiga, ŋgaha aŋa mazləb azlaməna maɖàh delga. ¹⁵ Asa à Zəzagəla kà kadaw lela, kà azladza kà masəl akul, ŋgaha tadza à ahəŋ titi kà matsəɖ à akul gay à tsəh. ¹⁶ Gàw bokuba azladza makor gəl gà, ama kagodəw kà akul la makor gəl la abà, kà kaɖahawwəŋ mawisiga la masal aŋkul aw. La kità, gəw azlamagamza aŋa Zəzagəla. ¹⁷ Kəsəw azladza gesina, wòyàw azladedə aŋkul mənə manəf gay Zəzagəla, guba akəs akul kà Zəzagəla, kəsəw gay aŋa mənə sufəl babay. Nəfəw slaka asik aŋa Yesu uwana anəfà.

Kristu apəlla à anu ala, kà anu mas ŋgərpa

¹⁸ Gəpəhay kà akul azlamagamza, uwana kaɖahaw azlasləray, kəsəw gəl à ahəŋ la huma azlaməŋga aŋkul, hòyàw guba kà aŋatà. Kasləkawaw azlauwana tasəl akul pəra aw, ama sləkàwàw azlauwana taɖahakulla mawisiga à vok bay. ¹⁹ Baŋa dza anik abas ŋgərpa kà madegolay Zəzagəla, amiyaka ŋgərpa uwatà kà lakəl aŋa deyday kà, uwaga la uwana tatak uwana ahəɖ à Zəzagəla à adi. ²⁰ Iyay, baŋa kaɖahaw mawisiga, ŋgaha tazlabàh akul, ŋgaha kabasawwəŋ ma, uwa adəzləb akul uwa? Ama baŋa kaɖahaw delga, ŋgaha tasa à akul ŋgərpa, lakəl aŋa uwaga kabasawwəŋ kà, uwaga tatak uwana ahəɖ à Zəzagəla à adi. ²¹ Kà aŋa kiya uwaga à uwana Zəzagəla azàlla akul. Yesu uwana mafal dzakwa à gəl gà, kà masla la gəl aŋha, kà aɖahəŋ kiya uwanay kà maβəl akul. Apəhəkulla tetəvi, kà akul aŋa manəf slaka asik aŋha. ²² Masla aɖahəhà mawisiga tetuwa aw, avavàrà dza dikiɖiki aw. ²³ Iyay, amiyaka tatsəkəl magodəhay à gəl babay kà, masla awulatàla azlamagodəhay aw. Amiyaka tasəl ŋgərpa, masla adzùgw maɖàh mawisiga à azladza uwatà à vok aw. Ama masla kà avà vok aŋha kà à Zəzagəla uwana à afik, aɖàh seriya la mahoy adi aw. ²⁴ Yesu Kristu la gəl aŋha, masla azəb tsakana gami à gəl aŋha, à mok uwana tatatàsl à ahəf à adi, kà anu aŋa magay bokuba azladza uwana tamàts kà ahəl tsakana, ama kà anu aŋa madz à ahəŋ la sifa, kà madegolay dziriga. Kawùràw ala, kà uwana taslàhəŋla. ²⁵ Dagay uwarà kagəw bokuba azlatuwəŋ uwana tetəvi adazah atà à adi, ama lagonay kà, kadaβəzaw vok aya, nəfəw masla manəŋla akul, uwana afa à akul sləm, masla asal kà mawisiga adəβani akul babay aw.✧

3

Madz à ahəŋ aŋa azlazil la azlamis

¹ Akul azlamis, hòyàw yewdi aŋa azlazil aŋkul. Baŋa kaɖahəwwəŋ kiya uwanay, azlazil aŋkul uwana tasəl gay Zəzagəla aw, taɖəβəɖla madz à ahəŋ, taɖəɖiŋ gəl à Zəzagəla à vok kà madz à ahəŋ delga aŋa azlamis aŋatà. ² Taɖənəŋəŋ maday aŋkul sətaka, ŋgaha bay, la mawoy atà aŋkul. ³ Kayahaw βəɖà aŋa vok aŋkul aw, bokuba magodəy mats gəl anik anik, kà mapəhla vok ala, ŋgaha bay, kakay maβək tatak βəɖà luwəluwəga à vok mi, ŋgaha aya kakay à maduw dzersay à vok mi. ⁴ Ama delga kà, uwaga aguwà à uda kà la ləv aŋkul la tsəh, delga kà ləv aŋkul agay mabasiŋ gə, ŋgaha tələmmaga, kà uwana tsəhay βəɖà uwana aguwà à uda la ləv, awis ala dikiɖiki aw, uwaga la uwana tatak uwana ahəɖ à Zəzagəla à adi, aɖuwa azlaanik gesina. ⁵ Azlamis uwana uwarà tanəfəh Zəzagəla tagəh kiya uwanay, tahòyàh yewdi aŋa azlazil aŋatà ⁶ Kiya uwaga nərəzəw Sara, akəs gay aŋa zil aŋha Abəraham, azalàlla kà Baba, baŋa ziruwɪ akəs akul aw kaɖahaw uwana delga gə, akul babay kapakaw bokuba masla suwəŋ.✧

⁷ Akul azlazil bay, say kadzaw à ahəŋ la matsən vok gay la abà la azlamis ankul. Atà kiya akul aw, kà uwana atà kà azlaguɓguɓ. Nəŋàw atà à adi bokuba uwana kanəŋaw à vok ankul à adi, sifa uwaga Zəzagəla avà à akul kà deyday, ŋgaha avà à akul, ŋgaha avà atà babay la slaka gà. Baŋa kadahawwan kiya uwanay, Zəzagəla adàtsəɓ sləm à madəv kudfa ankul, tatak la ahəŋ adàdɛdal gay à ahəŋ aw.

Amiyaka kadahawwan delga kà à azlaməna madiŋal gəl à vok

tadasa ŋgərpa.

⁸ Iyay zlà, aganay gay madəvla à gay: Akul gesina dzàw à ahəŋ la ləv tekula. Vok mahamay agay la akul gesina. Wòyàw vok kà akul à akul la tetəvi aŋa Zəzagəla la ama, gaw tələmma, wòyàw vok. ⁹ Baŋa dza adahakulla mawisiga à vok kà kawulawla aw. Baŋa dza agòdàh à akul, kagoɗahawwal aw. La abatà kà: Pisàwla gay à vok, kà uwana la kaslà uwana Zəzagəla azalà akul kà magay tsəhay aŋha kà, apəh à akul à ahəŋ kà adapisakulla gay à vok. ¹⁰ La wakità aŋa Zəzagəla la abà tatsetsèr kà:

'Dza uwana asal kà aŋa madz à ahəŋ la matsiday la abà kà, say asakiya mawisiga la fida, uwana atsa à uda la ləv aŋha.

¹¹ Delga kà, azəɓ ahəl aŋha à uda la mawisiga la abà, ŋgaha adàh delga la mayàh tetəvi matsən vok gay la Zəzagəla, ŋgaha la azladza anik pəra.

¹² Sufəl anəŋla azlauwana tadàh delga, afa à atà sləm la matsən madəv kudfa aŋatà. Ama kà aŋa azlauwana tadàh mawisiga kà, atsəɓ à atà sləm tetuwa aw',[☆]

Zəzagəla agòɗ. ¹³ Baŋa kayahaw madàh delga la ləv ankul la tsəh gesina, uwa à dza uwana adàdɛhakulla mawisiga uwa? ¹⁴ Amiyaka kasaw ŋgərpa lakəl aŋa azlatatak delga uwana kadahawwan lakəl aŋa uwaga kà Zəzagəla adapisakulla gay à vok, kiya uwaga ləv aval akul à gay, kà azladza uwana tadàhakulla mawisiga à vok aw. ¹⁵ La kità kà sləkàwàw Kristu la ləv tekula, masla apakà madzahaga ankul. Gaw nekwa koksikoksi kà akul aŋa mawulla ala lakəl aŋa à uwana anava akul gesina lakəl aŋa uwana kafàw manewəŋ ankul kà à masla à afik. ¹⁶ Baŋa kawulawatàla, dɛhàwwàŋ kà la ləv tələmmaga, sləkàwàw atà babay, kadahaw mawisiga dɛkidɛki aw kà uwana baŋa azladza tatugw mawisiga lakəl ankul kà ziruwì, kà uwana tatsək magoɗahay à delga ankul uwana à gəl la tetəvi aŋa Kristu la tsəh. ¹⁷ Nuləm kasaw ŋgərpa kà madàh delga, kiya uwaga la uwana Zəzagəla awoyan; uwaga la uwana aduwa à vok, kà akul kasaw ŋgərpa, à kà madàh mawisiga. ¹⁸ Yesu Kristu la gəl aŋha aməts asik tekula kà madegolay tsakana ankul, adəvə sləray aŋha à gay la mamətsay aŋha. Masla, uwana dza dziriga, aməts kà aŋa azladza uwana azladziriga aw, kà masla aŋa madla anu à slaka Zəzagəla. Atà takəɗ masla, ama Zəzagəla awùlla à uda la sifa la Masasəɗok aŋha. ¹⁹ Mok uwana Zəzagəla adahəŋ, uwanay ahàd, azàŋ à azladza uwana atà la daŋay mamətsay la abà, la mezewì. ²⁰ Uwaga kà azladza uwana uwarà takweska mapəhay aŋa sufəl Zəzagəla, Zəzagəla akudà atà la mabasiŋ mok uwana Nuhu adahà kəslah iyaw, ama takweska. Azladza uwana tahàd à kəslah iyaw à abà kà atà dəŋ aw, atà mtəgis pəra à uwana Zəzagəla atəfà atà kà iyaw.[☆] ²¹ Iyaw uwatà apakà magagazləla la batem uwana abəl akul la tsakana ankul la abà. Batem uwaga kà mapal vok pəra aw. Ama uwana adala anu à maham gay à vok à abà la Zəzagəla la ləv tekula, kà uwaga à uwana Sufəl Yesu

[☆] 3:12 3.12 Mahabay 34.12-16   [☆] 3:20 3.20 1Musa 6.1-7.24

Kristu awulà à uda la mamòtsay. ²² Ngaha awulà à zagèla, adadza madzay la ahàl kaf aña Zèzagèla. Masla akoray lakèl aña azlamalika, ngaha la azlatatak anik gesina uwana atà la ndzèdà la abatà.

4

Zèzagèla akoray lakèl ankul

¹ Nèhàwwàñ kà Yesu Kristu asa ngèrpa la vok aña, kà uwaga à akul babay: Gàw nekwa aña masay ngèrpa bokuba aña bay, kà uwana dza uwana as ngèrpa la vok aña, adah tsakana aya aw. ² Lagonay mèdzèka la madla à humà à gay la kèla kaslà uwana kadzaw à ahèñ la gudèñ uwanay la vok kaslawwalla vok aña madàh uwana ahèf à Zèzagèla à adi, awkà azlatatak mawisiga uwana asa à lèv ankul aw. ³ Kaslà uwana kadazawwanla adagay diga. Azlatatak uwana kadahàwwàñ kà, aganay azlatatak uwana kadahàwwàñ uwarà, kadahàwwàñ kà uwana asa à vok ankul pèra: Kagahàw azlamèna guzu, kahabàhàw azlamadèvaday kèla mavakay, kahamàhàw gay à vok kà mas guzu, kaslèkàwàhàw azlamazlazlay atà uwana tawis mapèhay aña Zèzagèla ala ndzer. ⁴ Ama lagonay kà, kagagàmàwla vok à ahàl la azladza uwana tasèl Zèzagèla aw, aw. Kà uwaga lèv adaval atà à gay, ngaha tatsèka à akul magodahay à gèl. ⁵ Ama vud tekula tadàtsizilla à humà aña Zèzagèla kà aña seriya. A masla kà nekwa aña madàh seriya à azladza uwana à gèl atà la sifa, ngaha azlauwana à gèl tamatsay babay. ⁶ Makès vok aña uwana Kristu azèñ gay marabèñ kà, azlauwana la mezewi bay kà atà aña madz à ahèñ la sifa bokuba Zèzagèla uwana la sifa. Kay kà, Zèzagèla adahà à atà seriya à gèl bokuba uwana adèhèñ à azladza la gudèñ la vok gesina nèma.

Maday aña azlamèna madiñal gèl à vok

⁷ Gudèñ à vok kà nekwa adèv à gay. Gay gà la uwaga kèsàw gèl ankul, ngaha gàw nekwa kà akul aña madèv kudà à Zèzagèla. ⁸ Iyay, tatak mènğa gà kà, say kawoyaw vok kà akul à akul la lèv ankul gesina, kà masal kà, aslaslad maham à ahèñ tsakana ala. ⁹ Kiya uwaga kèsàw azladza la ahàl sèla kokudà manonuzay. ¹⁰ Zèzagèla adàdahakulla delga la azladabaray anik anik. Avà maslay à kèla uwabeyuwi ankul, kà madàh azlatatak anik anik, say kèla uwabeyuwi adàh dziriga, masla azèb maslay aña Zèzagèla uwana avàl kà masla mazlakla azladza anik. ¹¹ Dza uwana la maslay kà mapèh gay anik apah azlagay uwaga à uwana asà à wan la slaka Zèzagèla, dza uwana la maslay kà mazlak azladza anik, azlaka atà la ndzèdà uwana Zèzagèla avàl. Dahàwwàñ kiya uwanay kà azladza aña mazlèbay Zèzagèla la tatak gesina la abà, kà madegolay Yesu Kristu, masla uwana la maslay la mazlèbay aña koksikoksi! Amen.

Marabay la masla madiñal gèl à vok uwana as ngèrpa

¹² Azladedà gulo, lèv avalla akul à gay, kà manèñ azlamatèrèbay anik anik aw. Azlatatak uwaga abèzà à akul kà aña maguray madiñal gèl à vok ankul, kadzugwaw kà azlatatak uwaga kà azlatatak mavalakulla à lèv à gay aw. ¹³ Kahamaw à ngèrpa uwana à abà Kristu asà, kà uwaga kà, vèlèhàw à zagèla la kaslà uwana azladza tadànèñkà kà masla mènğa la yewdi anatà, akul kadàvalahaw à zagèla la lèv ankul gesina. ¹⁴ Baña azladza tatsèka akul magodahay à gèl kà, kà uwana akul azlaaña Kristu, Zèzagèla adapi-sakulla gay à vok kà uwaga, kà uwana Masasèdok aña Zèzagèla uwana ndzèdà, ngaha aduwan gesina adza à ahèñ la akul. ¹⁵ Baña dza la ahèñ

☆ 4:8 4.8 Hanjëli 10.12

la tataka ankul la abà asa ngërpa, kà uwana adàhà mawisiga banaw akòd dza, banaw adà à gəl aña azlatatak anik, banaw kamavàläh à gay aña azladza anik à abà bokuba mavdzagogor kà, dza azlèbà kà uwaga aw, apakà vok kiya uwaga la akul aw. ¹⁶ Ama banà dza asa ngërpa, kà uwana masla aña Kristu, ziruwi akəs kà uwaga aw. Kiya uwaga kà, 'Kikay', agodf à Zəzagəla, kà uwana azladza tazalla ala kà masla dza aña Kristu.

¹⁷ Kaslà kà adaslay à uwana Zəzagəla adàh seriya à azladza à gəl. Adàdàh seriya kà azlaanaha à gəl dadàn. Kayyà, banà adàdehən kà azladza anaha à gəl dadàn, ma kakay adàpaka vok la azladza uwana tatsəb sləm à gay marabən aw ma? ¹⁸ Bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà: 'Banà Zəzagəla adakəsay azlaanaha la seriya, atà uwana azladziriga, mana adàpaka vok la azladza mawisiga uwana tasəl Zəzagəla aw ma?'✧

¹⁹ Kà humà à gay uwaga, azlauwana tasa ngërpa kà uwana Zəzagəla awoyàn, kiya uwaga kà tada à huma à gay la madàh delga, ngaha tavà vok anatà gesina à Zəzagəla à ahəl, masla uwana adàhà à atà, ngaha masla uwana dziriga.

5

Azlamasiga aña azlatuwan aña Zəzagəla

¹ Lagonay gəpəhay kà à akul azlamasiga uwana la tataka ankul la abà. Gi babay kà, gi masiga bokuba akul: Mok uwana tasà ngërpa à Kristu kà, gənənən, gətəp gay gəl à ahəl à abà, məkalanə mazləbay aña Kristu uwana Zəzagəla apəhanula, kà uwaga à uwana 'Kamkam', gəgodf akul: ² Fəw sləm à azladza aña Zəzagəla, uwana abək à akul atà à ahəl: 'Dahəwwən kiya uwana masla manənla azlatuwan af sləm à azlatuwan anaha; fəw à atà sləm la ləv tekula, bokuba uwana asa à Zəzagəla. Kadahəwwən la ləv səla aw, kadahaw sləray kà mabəzal sili pəra aw. 'Dahəw sləray uwaga la ləv ankul gesina. ³ Kakoraw la ndzəfa lakəl aña azladza uwana Zəzagəla abək à akul atà à ahəl ankul aw, fəw à atà sləm. Ama kà nəfəw maday delga kà mapəhatàla maday delga. ⁴ Banà kadahawwan kiya uwanay kà, la kaslà uwana mənə Sufəl aña azlaməna manənla azlatuwan adàsa à wan, akul, azladza uwana kaduwaw atà kadàbəzawwal la ahəl anaha masik mənəga gə, uwana aduwa azlatatak anik gesina, uwana akəl atsal à adi ala aw, adàdza à ahən aña koksikoksi. ⁵ Gəgodf à akul azladza medəga: Həyàw yewdi aña azlamasiga ankul, kapakaw azlaməna zlapay aw, dāhəw vok sləray kà akul à akul, uwaga kà bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Zəzagəla kà apəsew azlaməna zlapay, ama adàh delga à azladza tələmmaga.'✧

⁶ Kà uwaga à uwana gəgodf à akul: Wuləwla gəl à vədah la huma aña Zəzagəla, uwana akoray lakəl aña tatak gesina, banà kadahawwan kiya uwaga kà, la mok uwana kaslà adàsa à wan, masla adàzigən akul.

⁷ Azlatatak gesina uwana azlazlazladfa kà ankul kà, bəkəw atà à ahəl aña Zəzagəla, kà uwana masla afa à akul sləm. ⁸ Dzəw à ahən mazil à zil, kadzewhal aw. Masla məzam ankul, seteni kà, masla la uwaga auguzahay, ayàh dza kà makəsay bokuba sikalaveri uwana awiyay, ayàh tatak may.

⁹ Kiya uwaga kavəwwal tetəvi aw, dāw à huma à gay la mav ləv ankul à Zəzagəla. Sələw, kà azladedə ankul uwana la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh la gudən la vok gesina tasa ngërpa babay bokuba ankul. ¹⁰ Banà kasaw ngërpa kà aña kaslà njuv kiya uwaga, Zəzagəla uwana adàhaha

delga koksikoksi, masla, la gəl aṅha adàdahaha akul à ahəṅ, adàvə à akul ndzəda kà akul aṅa masakiya à tetəvi la tsəh ala aw. Azalà akul, aṅa maday à mazləbay aṅha à abà, uwana adəv à gay aw, la ahəl aṅa Kristu.

¹¹ Masla la uwana la maslay aṅa tsərəh à awtəy. Amen.

Gay makəd gəl à ahəṅ

¹² Silas azlakà gi matsetser bəzi wakità uwanay. Gəsəl kà masla dza dziriga la tetəvi aṅa Zəzagəla la ama. Gətsetsèr à akul kà gədzərədəh akul à uda, ṅgaha bay aya, gəgəf à akul la paraka ndzer, mazləbay aṅa Zəzagəla kà bokuba uwana gəpəh à akul. Wədfəw ləv ala la azlatatak uwaga la abà gesina. ¹³ Maham à ahəṅ məna gay Zəzagəla la abanay la Babila, uwana Zəzagəla atsatsàmàni atà, bokuba uwana atsatsàmàni akul babay, 'Ayyi', tagəf à akul. Mark uwana Kona gulo, avà à akul 'Ayyi' aṅha babay suwaṅ. ¹⁴ Dahàw vok 'Ayyi', kà akul à akul, la mawoy vok la abà.

Zəzagəla avà à akul lapiya, à akul gesina, uwana akul la ahəl aṅa Kristu.

MASƏLA ANA WAKITÀ UWANA PIYER ATSETSÈR Deuxième Lettre de Pierre

Ayyi

¹ Gi Səmon Piyer, gi uwana gi mayà anja Yesu Kristu, gi masla matapla la slaka anha bay, à uwana gətsetser à akul wakità uwanay, akul uwana kadijaw gəl à Yesu à vok kalkal bokuba uwana mədişal gəl à vok babay, anu gesina məbəzà à tatak uwaga la slaka gə. Yesu Kristu adahà uwaga kà anjami gesina, kà uwana masla kà dziriga. Masla kà Zəzagəla la gəl anha, ŋgaha masla məbəl anu babay. ² Awoyən kà mapis gay à vok anja Zəzagəla agay la akul kaykay, la lapiya, kà akul anja masəlay kaykay Zəzagəla la Yesu, Sufəl gami.

Maday anja azlaməna madişal gəl à vok

³ Yesu Kristu apəhanula Zəzagəla uwana azàlla anu, kà anu anja maham à mazləbay anha à abà, ŋgaha kà anu anja manəf maday anha, uwana aduwa gesina, kiya uwaga masla avà à anu ndzəda anja maslay anha, azlatatak gesina uwana anu mənəkuda anha, kà anu anja məbəzal sifa mawga, ŋgaha kà anu anja manəf maday uwana ahəd à Zəzagəla à adi. ⁴ La azlatsəhay tetəvi uwanay à uwana avà à anu azlatatak uwanay, uwana apəh à ahəŋ uwarà kà anja mav à anu azlatatak uwana dzəba anha səla aw kà anjami. Adahən kiya uwanay kà, kà madegolay azlatatak uwanay, kà azlatatak mawisiga anja gudəŋ à vok uwana akəd à adi anja mabiy akul aw, kà akul anja maf gəl à azlamadzugway anja Zəzagəla. ⁵ Lakəl anja azlatatak uwanay, gəgod akul kà: Wədaŋ wok à uda! Diŋəw gəl à Yesu Kristu à vok lagonay, kanəfaw maday delga! Dəw à huma la maday delga! Yəhəw kà masəl azlatatak babay! ⁶ Kà uwana kasəlaw azlatatak uwanay, dzəw à ahəŋ titi babay, kà uwana kadafahaw akur à vok ankul à lig, tsizlləw à ahəŋ la ndzəda la azlamətəbəy la abà la mawadəh wok à uda. Nəfəw bokuba uwana ahəd à Zəzagəla à adi. ⁷ Kà madla wok kà akul à akul bokuba uwana ahəd à Zəzagəla à adi. La madz à ahəŋ uwana bokuba akul la azladedə, wəyəw azladza gesina babay. ⁸ Baŋa kadahaw azlatatak uwanay koksikoksi kà, masəl Yesu Kristu ankul adakəsakulla wok, ŋgaha maday ankul adavə mayyay lela. ⁹ Ama kà anja azladza uwana tadəh uwaga aw kà, tapakahay bokuba azlaguləf. Adavika atə à tsakana uwana tadəhəhən uwarə, Zəzagəla amətsatəŋ ala. ¹⁰ Azladedə, tsa baŋa kiya uwanay kà, wədaŋəw wok à uda, kà uwana Zəzagəla azalə akul, ŋgaha atsatsəmənəni akul kà madəhəŋ kiya uwanay. Baŋa kadahawwan kiya uwanay, tetuwa tetəvi anja Zəzagəla adəvika akul aw. ¹¹ Kiya uwanay la kokuda matsigay, Zəzagəla adəpəzlla akul gamagəy, kà akul anja mad à makoray anja Sufəl gami Yesu Kristu à abà, uwana abəl anu. Makoray uwatə adədzehəŋ anja koksikoksi. ¹² Kà uwaga kà, gədəwulakulla à gəl koksikoksi, tekefika kà, sələw nəma kà akul anja matsizl à ahəŋ la ndzəda la azlagay dziriga uwanay la abà, katapawla. ¹³ La mok uwana gi la ahəŋ la sifa dadəŋ la gudəŋ la wok, gəsəl kà dzəba anha səla aw kà gi anja mawulakulla tatak uwanay à gəl, kà akul anja madz à ahəŋ la adi. ¹⁴ Gəzləmətsay à dagay, bokuba uwana Sufəl Yesu Kristu apəh à gi à

vok à abà. ¹⁵ Uwana gəwadf vok à uda lagwa, kà baŋa gədamətsay kà, kadàbəzaw à tetəvi aŋa mawul akul à gəl aŋa azlagay uwanay.

Azlauwana tanəŋà mazləbay aŋa Kristu

¹⁶ Dagay uwarà məpəh à akul mas à waŋ aŋa Yesu Kristu la maslay aŋha à gudəŋ à vok. La mapəh à akul kiya uwanay, məpəh à akul azlagay maviyaga, uwana asàhàh à uda la madzugway aŋa azladza la abà aw. Ama mənəŋəŋ ndzəda aŋa mazləbay aŋha, la yewdi gami. ¹⁷ La kaslà uwana abəzà à masləkaway ŋgaha la mazləbay la ahàl aŋa Zəzagəla, məgà la abatà, mətsənəŋ kà Zəzagəla uwana aduwaŋ gesina la mazləbay, apəh gay uwanay:

'Uwaga kà bəzi gay ləv gulo, uwana gəwoyaŋ kaykay',

Zəzagəla agòd. ¹⁸ La mok uwana məgà la gudəŋ tsikaslağa la afik, la Sufəl gami Yesu Kristu, à uwana mətsənà azlagay uwanay, atsən à ahəŋ la zagəla

¹⁹ Uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahàl aŋa Zəzagəla tapàh kà, apakà vok la huma yewdi gami babay, kà uwaga mədiŋ gəl à mapəhay aŋatà à vok. Delga kà kadahaw haŋkəli la mapəhay aŋatà, kà uwana sayda aŋatà kà, aga bokuba fənəs, uwana adufay la mələs la abà. Dàw à huma à gay la matsəbal sləm, tsərəh à kaslà mavakay uwana adəpəhla vok ala la paraka. La mavakay uwatà kà, ŋuzla bebəŋ, uwana Kristu, adəpəhla vok ala, ŋgaha kadənəŋaw azlatatak gesina la paraka. ²⁰ Azlatatak uwana aduwa vok gesina, à uwana gəpəh à akul, kà gay aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl uwarà tapàh, ŋgaha tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà babay, gay uwaga kà matsihila aŋa azladza aw. ²¹ Gay aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl uwaga kà matsihila aŋa azladza aw, Masasəfok tsikaslağa la uwana avà à atà maslay, kà atà aŋa mapəh paŋaw aŋa Zəzagəla, uwana apəh à atà.

2

Gay lakəl aŋa azlaməna matapla fida à azladza (Yahuda 4-13)

¹ Kiya uwaga à uwana azlaməna mapəh à atà gay ahàl fida gə tasa à uda la tataka aŋa azla Isərayel la abà. Kiya uwaga babay, azlamatapla fida gə tadəsah à uda la tataka aŋkul la abà bay. Tadətapla à azladza gay mazàhatàla, tadədzedzin Sufəl masla mabəl atà tetuwa. La madəhəŋ kiya uwanay kà, magol seriya adətədf à atà à gəl katskats. ² Azladza aŋuvaw tadənəf madəh mawisiga aŋatà. Kà uwaga à uwana azladza tadəpah mawisiga lakəl aŋa dziriga aŋa Zəzagəla. ³ Azlaməna matapla fida à azladza uwaga, tadəkədf yewdi à tatak aŋa azladza anik à abà, tadəpah fida kà mavavarla akul, kà aŋa mabəz tatak. Dagay uwarà Zəzagəla apəh à ahəŋ kà madəha à atà seriya à gəl. Masla seriya adəzahatàla gesina, adzəhal aw! ⁴ Amiyaka azlamalika uwana tadəhà tsakana uwarà. Tsakana aŋatà avikà Zəzagəla aw. Adawadəh atà à mələs à abà la mazakazak, kà madawits atà à akəl à abà la vudf seriya. Tadədzà à ahəŋ la mələs tabadammaga la abà tsərəh à vudf uwana Zəzagəla adəfah seriya à azladza gesina à gəl. ⁵ La kità la azladza aŋa uwarà babay. Zəzagəla asàk atà kiya uwanay aw, adəhà à atà seriya à gəl la iyaw. Iyaw ahəl azladza à gay, la gudəŋ la vok gesina. Abələŋ kà Nuhu, uwana apəh dziriga aŋa Zəzagəla à azladza, ŋgaha la azladza mədfəf uwana la huđ gəy aŋha pəra.* ⁶ Gudəŋ, uwana tazalalla Sodom la Gomor kà, Zəzagəla

* 2:5 2.5 1Musa 6.1-7.24; 19.24

akès azladza uwana tadzà à ahøj la huf anha la seriya, ababèh atà à gay la akàl, agèf à ahøj kà say masøk à akàl akàl pèra. Kiya uwaga apèhla ala kà azladza uwana takès gay anha aw kà, adàdukw atà seriya à gəl kiya uwaga babay suwan. ⁷ Lot kà, agà dza delga, ngaha Zəzagəla asèlla à uda la gudøj Sodom la abà. Løv azøj kà tatak anja azladza uwaga tadfahàhøj. ⁸ Dza delga uwatà adzà à ahøj la tataka anja azladza mawisiga uwaga la abà, kəla mahənay anənhà azlatatak mawisiga uwana tadfahàhøj, atsənàhà gay mawisiga uwana tapəh, ngaha azàhøj la løv la tsəh møjga, kà uwana masla kà, agà dza dziriga. ⁹ Iyay la dziriga, Sufəl Zəzagəla asəl tetəvi uwana abèlla azladza uwana tanəfà masla, la magoray uwana la abà atərèb atà, ngaha asəl tetəvi anja manøjla azladza mawisiga uwana adàfaha à atà seriya à gəl la vuf makəf gəl à ahøj. ¹⁰ Haday, gəpəh à akul kà, ngərpa uwaga kà, Zəzagəla adàvə à azladza uwana tadfahàhøj mawisiga à vok anətà, ngaha kà uwana takès mapəhay anja Zəzagəla aw.

Azlaməna matapla fida à azladza uwaga kà, gəpəh à akul, kà kurit yewdi agof à atà aw, ngaha tafa à gəl azladza babay aw, tahoy yewdi anja azlamalika uwana atà la mazləbay aw, kiya uwaga takəfasl à atà. ¹¹ Baməraka azlamalika uwana taduwa azlaməna matapla fida à azladza la tetuwa bay kà, tapəh à atà gay à vok la huma anja Zəzagəla aw. ¹² Azladza uwaga tadfah tatak deydayga, kà madz à ahøj anətà kà bokuba azlatatak fəta, uwana takəs atà kà makəf atà. Atà tapəh gay à azlatatak deydayga uwana à vok tatsənà sləm aw. Ndzer, Zəzagəla adəzahatəla bokuba azlatatak fəta. ¹³ Zəzagəla adàvə à atà matərəbay, bokuba uwana tatərəba azladza anik suwan. Asa à atà kà anja mazuw gudøj pəra, tadfah uwaga gesina la dazuwaya, amiyaka la afats. Baņa tadza à ahøj la akul, ngaha kazuwaw kà, ziruw kà ankul, ngaha tarabay à baņa tavavara akul. ¹⁴ Madzugway anətà kà say lakəl anja azlaməna madaw gaw ala pəra, tayi vok kà madfah tsakana dfikidiki aw. Baņa tanəja azladza uwana azlagubgubga la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh kà, tavavar atà, ngaha tadukw atà à tsakana à abà. Koksikoksi takəf yewdi à tatak anja azladza à vok. Zəzagəla adətsafla atà, la makəs atà la seriya. ¹⁵ Tasakiya à tetəvi anja Zəzagəla la tsəh ala, tanəfay kà anja gəl anətà, tafehej kà uwana Balam kona anja Bosor adfahøj, uwana awoyà madfah mawisiga, kà azladza anja mavəl sili. ¹⁶ Haday, vərđi anik Zəzagəla abəzal à tsəh la tsakana anha la abà. La kaslə uwatə ziwənu uwana adabəfma à dza didi aw, abəfma bokuba dza. A masla mapəhal gay ahəl anja Zəzagəla uwatə, kà masla anja manəf azlatatak deydayga uwaga aw. ¹⁷ Lakəl anja azlaməna matapla fida uwaga à azladza kà, atà kà tagay bokuba azlamukwə uwana takəkəzehay aya aw, tagahay bokuba azlahabaga uwana afəf adadasinjla. Zəzagəla adəfah slaka à ahøj kà anətà la mələs tabəfammaga la abà. ¹⁸ Tats zlapay la ndzəfə la azlagay deydayga. La kitə babay, tabəza azladza uwana à tsəh la uwana la abà, tasəl tetəvi anja Zəzagəla dadəj aw, azlaməna matapla fida uwaga à azladza, asa à atà kà azladza tadiya à madfah mawisiga à abà, bokuba uwana atə tafehøj suwan. ¹⁹ Tapah à azladza à vok à abà, kà atə tadəbəz makor gəl, tekedika atə la gəl anətə kà azlamayə anja tsakana, kà uwana kəla tatak uwana akor dza, uwaga kà mayə anja tatak uwana akoray. ²⁰ Baņa dza asəl kà Sufəl Yesu Kristu kà masla məbəl anu, ngahaa asak à azlatatak mawisiga anja gudøj à vok uwanay à tsəh ala awis dza ala, ngaha takor masla ayə. Haday, kà anətə kà, kaslə uwaga adəgay zlalzadə kà anətə, dfaduwa à gay uwana uwarə. ²¹ Baņa kiya uwaga kà, agaynja

✧ 2:7 2.7 1Musa 19.1-16 ✧ 2:16 2.16 4Musa 22.4-35

tadza à ahəŋ aŋa masəl tetəvi delga kà ŋuləm, à kà uwana tasəl tetəvi lela ŋgaha tawullal à tsəh ala ayà, takəs mapəhay aŋa Zəzagəla ayà aw.
 22 Tatak uwana adàbəz à azladza uwaga kà, apəhànula kà gay la gay la abà uwana tagoɔf kà:

'Kəda avələh tatak may uwana à uda, azuw, ŋgaha awullal à tsəh à mavələhay aŋha aya.'

Tagoɔf aya kà:

'Tapal namzi kà masla magay kuzekaka, ama awulla à dzabay à abà.'☆

3

Yesu Kristu adawul à waŋ

¹ Azlaməna gay ləv gulo, aganay wakità masəla uwana gətsetser à akul. La wakità səla uwaga la abà, gətsetsər à akul kà, gəwulla à akul à tsəh kà azlatatak uwana kasəlaw adagay kà aŋa mawulla à akul à gəl aŋa azlatatak uwaga la dziriga. ² Iyay, asa à gi kà gay uwana azlaməna mapəhàh azlagay uwana Zəzagəla apəhatàla mapəh à akul kà avika akul aw, ŋgaha bay, la mapəhay uwana Sufəl Yesu Kristu uwana abəl anu, apəh à azlaməna matapla la slaka aŋha à ahəl, aŋa azlaməna matapla uwana asləl atà à waŋ. ³ Tatak uwana asa à gi aŋa mapəh à akul kaykay kà: La kaslā uwana gudəŋ à vok adədəv à gay kà, azladza tadəpəhahla vok ala uwana tadəfah dèwdèw mawisiga, uwana asa à atà gesina. Azladza uwaga tadəkəɔfaslah akul. ⁴ Hahayyà kà, kà mana Yesu Kristu kà atsa à waŋ, bokuba uwana tapəh aw mi, tadəgoɔfay? Azlababa gami madzidziga tamàts à gay, azlatatak uwana la gudəŋ la vok kà bawtawta bokuba uwana Zəzagəla aŋəl pəra. ⁵ Azladza tadəpəhay kiya uwanay, asa à atà kà matsənəŋ kà dagay uwarà Zəzagəla apəh à ahəŋ, ŋgaha kiya uwana aŋəl zagəla ŋgaha kutso. Kutso aguwa à uda kà la iyaw la abà, ŋgaha avaha à atà ala. Zəzagəla adfahà uwaga gesina la afadɔf gay aŋha.☆ ⁶ Ama vərđi anik, la tsəhay afadɔf gay aŋa Zəzagəla uwaga, madz à ahəŋ aŋa uwarà kà akalah à ahəŋ, iyaw azà gudəŋ à vok ala gesina.☆ ⁷ Zəzagəla agoɔf aya babay kà, zagəla la kutso uwana mənəŋ atà lakana kà, tadza à ahəŋ tsəràh à mavakay uwana akəl adəpadfah à gay, la mavakay aŋa seriya uwatà aya kà, adəkadɔf azladza uwana takəs gay aŋha aw bay.

⁸ Azlaməna gay ləv gulo, tatak uwanay gəpəh à akul kà avika akul aw! Kà uwana la huma Zəzagəla kà mavay dəbow kà kalkal la mavakay tekula la yewdi aŋha.☆ ⁹ Azladza aŋuvaw uwana tagoɔfay kà: “Zəzagəla kà aduw à tsəh kà kaykay, kà mas à waŋ aŋa madfàh tatak uwana apəh à ahəŋ!”, tagoɔf. Ama kiya uwaga aw. Kà uwana masla kà abasakullanəŋ la makud à akul la abà pəra. Asa à Zəzagəla kà kabəzaw tetəvi kà akul aŋa mapəh gay la ləv ala, kà uwana asal kà, dza azila bə tekula aw. Hərəz kà aŋa asal, kà azladza gesina tabəɔfla vok.

¹⁰ Tekedik baŋa kaslā adəslay kà, Sufəl gami Yesu Kristu adàsa à waŋ, ndzer, ama dza la ahəŋ asəl mavakay uwana adàsa à waŋ aw. Adàsa à waŋ kà bokuba masla à gəl uwana agurùh dza gurùh. La mavakay uwatà, azladza tadətsən magol kuda mənəŋa bərəm, ŋgaha zagəla adəzila tuwiz. Akəl adəbabəh tatak uwana à gay, la zagəla la afik gesina. Adəpaka masək à akəl akəl, kutso la tatak uwana la huɔf aŋha gesina adədəv à gay. ¹¹ Tsa baŋa azlatatak uwanay gesina adədəv à gay gesina la kiya uwanay zlà kà, akul kà, dāw à huma à gay la maday delga la abà, dāw

☆ 2:22 2.22 Haŋkəli 26.11 ☆ 3:5 3.5 1Musa 1.6-9 ☆ 3:6 3.6 1Musa 7.11 ☆ 3:8 3.8 Mahabay 90.4

bokuba uwana akəs à Zəzagəla à gel la azlatatak gesina la abà. ¹² Fàw madzugway ankul kà à mavakay uwana à afik. Zəzagəla adàwulla à waŋ, ŋgaha dʒahàw uwana kaslawwalla vok babay, kà mas à waŋ aŋa mavakay uwaga la katskats. La mavakay uwatà, akàl adàbabəh zagəla à gay, la azlatatak uwana la afik gesina. ¹³ Ama Zəzagəla apəh à anu à ahəŋ kà adàŋal zagəla mawga, ŋgaha la kutso mawga aya. La abatà kà, azlatatak dziriga la uwana tadàdza à ahəŋ la abà. Uwaga kà tatak uwana məkuday lagwa pəra.✧

¹⁴ Azlaməna gay ləv gulo, kà uwaga à uwana gəgodʒ à akul bokuba uwana kakudaw mas à waŋ aŋa Sufəl kà, wàdàw vok à uda kà akul aŋa maday la lela la abà, kà uwana baŋa adàsa à waŋ kà, kadàgaw la tataka la abà kokuda mawisiga, ŋgaha ləv aŋa madz à ahəŋ la titi la abà la huma Zəzagəla. ¹⁵ Awulla à akul à gəl kà mana mi kagodaw ay? Uwana Sufəl Yesu Kristu atsa à waŋ katskats aw kà! Kà uwana asal kà akul kabəzaw tetəvi kà aŋa maβəlay dadàŋ. Tatak uwana Pol, uwana akəs ləv gami, atsetsər à akul, atapàkulla kiya uwanay babay. Atsetsər kà la matsihila, uwana Zəzagəla avàl, ¹⁶ la azlawakità aŋha la abà gesina, baŋa atsetsər kà lakəl aŋa azlatatak uwanay, kiya uwanay à uwana apəh. Azlatatak anik la ahəŋ la wakità uwanay la abà, uwana zlazladʒa kà matsənəŋ. Azladza uwana la matsihila aw, azlauwana tawàdʒ ləv ala aw, uwana gay uwanay asal mapəhay kà tagola à tetəvi anik à tsəh, bokuba tabədlə azlagay anik anik la wakità Zəzagəla la abà babay. La madfehəŋ kiya uwaga kà, tabiy seriya aŋa Zəzagəla à gəl aŋatà.

¹⁷ Azlaməna gay ləv gulo, tatak uwanay kà kasəlaw adagay. Kà uwaga à uwana gəgodʒ à akul kà: Dahàw hanjəli, kà azladza uwaga takəs gay aŋa Zəzagəla aw, aŋa madukw akul, ŋgaha aŋa mazəβakulla la slaka uwana katsizlāw à afik aw. ¹⁸ Kà aŋa uwaga kà: Dàw à huma la manəf Sufəl gami Yesu Kristu, masla maβəl anu, ŋgaha masla aŋa mapisakulla gay à vok kayakay, ŋgaha aya, kà akul aŋa masəl masla kayakay aya suwaŋ. Delga kà, azladza tazləb masla lagonay, ŋgaha aŋa tsərəh à awtəy. Amen.

MATERA ANA WAKITÀ UWANA YUHANA ATSETSÈR Première Lettre de Jean

Gay anja sifa

¹ Mètsetser à akul lakèl anja gay anja sifa, uwana agà la ahèŋ dagay la madzəka gudəŋ à vok. Mətsənəŋ, mənənəŋ la yewdi gami, ŋgaha mətsəkəla yewdi à gay, ŋgaha bay mədəbanì la ahəl gami aya. ² La mok uwana sifa uwaga adasa à waŋ à gudəŋ à vok, mənənəŋ, gay gə la uwaga mərəpəh à akul lakèl anja, ŋgaha məzəkulla sifa uwana adəv à gay aw, nekwa la slaka Zəzagəla, Baba gami, sifa uwatà apəhanula vok la paraka. ³ Tatak uwana mənənəŋ, ŋgaha la uwana mətsənəŋ, mətəpakulla, kà akul anja magay tekula la maham gay à vok la abà, la Baba, ŋgaha la Kona anja Yesu Kristu. ⁴ Mètsetser à akul tatak uwanay kà anu anja mavaləh à zagəla la marabay.

Zəzagəla kà masla udaka

⁵ Aganay uwana Yesu atəpanula, ŋgaha uwaga la uwana mətəpakulla babay, Zəzagəla kà udaka, tetuwa mələs la ahèŋ la masla la abà aw. ⁶ Baŋa mөгodəy kà mədahama gay à vok la masla, ama mēda à huma à gay la madz à ahèŋ la mələs la abà kà, mədəcəh fida la gay la abà, ŋgaha la sləray la abà. ⁷ Ama baŋa mēdza à ahèŋ la udaka la abà, bokuba uwana Sufəl gami adza à ahèŋ la udaka la abà, anu la maham gay à vok la azladza anik, kiya uwaga kà, aniz anja Yesu, Kona anja, apalla tsakana gami gesina.

⁸ Baŋa: 'Anu azlaməna tsakana aw', mөгod kà, mēdāvavar gəl gami, ŋgaha kà dziriga la ahèŋ la anu la abà aya aw. ⁹ Ama baŋa mərəpəhla tsakana gami à Zəzagəla, məslala vok, mēfa gəl à masla à afik. Kà uwana adəhà sləray kà la tetəvi anja. Dziriga, adəmats tsakana gami ala, ŋgaha adəpalanula mawisiga gami ala gesina. ¹⁰ Baŋa: 'Anu azlaməna tsakana aw', mēdapaka Zəzagəla ala bokuba masla fida, gay anja azlak anu aya aw.

2

Kristu kà masla mazlak anu

¹ Azlabəza gay ləv gulo, gətsetser à akul uwanay, kà akul anja madəh tsakana aya aw. Baŋa dza anik adəh tsakana, anu la masla mazlak anu anik, uwana nekwa la slaka Baba, Yesu Kristu, masla uwana dziriga, ² azlaka anu. Takəf masla kà madegolay tsakana gami. Adəhà uwaga kà anjami pəra aw, kà anja azladza gudəŋ à vok gesina, kà tsakana anətà anja mamats ala.

³ Kiya uwaga, baŋa məkəs mapəhay anja, kiya uwaga məsəl masla la dziriga. ⁴ Dza uwana: 'Gəsəl Zəzagəla', agod, ŋgaha akəs mapəhay anja aw, dza uwaga kà, masla fida, dziriga la ahèŋ la masla la abà aw. ⁵ Ama dza uwana afa mapəhay anja à ahèŋ la ləv, masla kà dza uwana la masal dziriga. Aganay masəlay uwana apəhanula maham gay à vok gami la Zəzagəla. ⁶ Dza uwana agodəy la dazuwaya: 'Gi la maham gay à vok la Zəzagəla la abà', say adza à ahèŋ bokuba madz à ahèŋ anja Yesu.

Mapəhay mawga

⁷ Azlaməna gay ləv gulo, gətsetser à akul mapəhay mawga aw, kà uwana uwanay gətsetser à akul kà mapəhay maviyaga, kabəzàwwal uwaga dagay la madzəka. Mapəhay maviyaga uwaga kà gay Zəzagəla uwana katsanəwwəŋ. ⁸ La azlaskala anik gətsetsèr à akul, bokuba azlamapəhay mawga dziriga aŋha. Apəhla ala la Kristu la abà, ŋgaha apəhla vok ala la akul la abà babay. La haday, mələs aŋa madiy aŋha, ŋgaha udfaka dziriga aŋa maufay adagay.

⁹ Dza uwana: 'Gi la udfaka la abà' agod, ama adzedzin deda aŋha bə gotənaŋ kà, dza uwaga kà aga la mələs la abà aya. ¹⁰ Dza uwana awoya deda aŋha, adza à ahəŋ la udfaka la abà, masla aga la zlamtsa kà madukw dza anik à tsakana à abà aw. ¹¹ Ama dza uwana apəsew deda aŋha, adza à ahəŋ la mələs tabadammaga la abà, ŋgaha asəl slaka uwana aday aw, adapaka guləf.

¹² Azlabəza, gətsetser à akul uwanay kà, kà uwana tsakana aŋkul adəma-tsila. Zəzagəla adəmatsakullaŋ ala kà uwana Yesu avə gəl aŋha kà aŋkul. ¹³ Azlababa gətsetser à akul, kà uwana kasəlaw masla agà la ahəŋ dagay madzəka. Azlabəza kohana, gətsetser à akul kà uwana kadūwəw seteni.

¹⁴ Azlabəza gətsetser à akul kà uwana kasəlaw Baba. Azlababa, gətsetser à akul kà uwana kasəlaw masla agà dagay la madzəka. Azlabəza kohana, gətsetser à akul kà uwana akul azlandzədfə ndzədfə, ŋgaha gay Zəzagəla aga la akul la ahəl, ŋgaha babay kà uwana kadūwəw seteni.

¹⁵ Kawoyaw gudəŋ à vok aw, kawoyaw azlatatak uwana la gudəŋ à vok la abà babay aw. Masal aŋa Baba Zəzagəla aga la ləv aŋa dza uwana la tsəh, awoya gudəŋ à vok aw. ¹⁶ Kəla tatak uwana aŋa gudəŋ à vok, kà madzugway mawisiga aŋa sləb vok, makədf yewdi à uwana à vok mənəŋaŋ kà mabəzal, magay zlapay lakəl aŋa uwana məkoray, azlatatak uwaga gesina kà, tatsa à waŋ kà la slaka Baba Zəzagəla aw, ama tatsa à waŋ kà la gudəŋ la vok pəra. ¹⁷ Gudəŋ à vok uwanay kà, masla la uwaga adəv à gay. ŋgaha kəla tatak uwana dza adzugway la gudəŋ la vok, adədəv à gay babay suwaŋ. Ama dza uwana adəh uwana akəs à Zəzagəla à gəl kà, adədza à ahəŋ aŋa koksikoksi.

Masla məzam aŋa Kristu

¹⁸ Azlaməna gay ləv gulo, makədf gəl à ahəŋ kà adəgay nekwa nekwa. Katsənəw uwana tapəh kà: Leri masla məzam aŋa Kristu atsa à waŋ. Ama lagonay, aŋuwaw azlaməna məzam aŋa Kristu tasəhəh à waŋ, haday. Uwana apəhanula kà, makədf gəl à ahəŋ kà nekwa nekwa. ¹⁹ Tetuw tetuw, azladza uwaga taga la akul la dziriga aw. Kà uwaga à uwana, tasak anu vok ala. Haday ndzer, agayŋa tagay la anu kà, naka tadza à ahəŋ la anu. Ama taga azlaaŋami kà aŋa gay gə pəra, gay gə la uwaga tasaka anu à ahəŋ kà uwaga aŋa madzədfəla kà bamərika tekula aŋatə kà, adəb à anu à vok aw.

²⁰ Kà aŋkul kà, kabəzəw Masasədfok Zəzagəla. Kristu adzadzəb akul à gəl, kà uwaga à uwana kasəlaw dziriga gesina. ²¹ Baŋa gətsetser à akul kà, kà uwana kasəlaw dziriga, awkà kà uwana kasəlaw dziriga aw aw, ama gətsetser à akul kitə kà, kà uwana kasəlaw babay, fida atsa à waŋ la dziriga la abà, tetuwa aw.

²² Uwa à masla fida uwa? Dza uwana agodəy la paraka kà: Yesu kà Kristu aw. Dza uwaga la uwana, masla məzam aŋa Kristu, masla akweska atə səla nna, Baba Zəzagəla atə la Kona aŋha. ²³ Haday, kà dza uwana akweska Kona, kà akweska Baba babay aya. Kà aŋa dza uwana asəl Kona kà, aga la Baba babay suwaŋ.

²⁴ Ama akul katsənaw uwaga dagay madzəka, tatak uwanay kasàkàwwal adza à ahəŋ la akul la abà. Baŋa tatak uwana katsənàwwàŋ dagay madzəka adza à ahəŋ la akul la abà, kà akul babay kadzaw à ahəŋ la Kona la abà, ŋgaha la Baba la abà babay suwaŋ. ²⁵ Aganay tatak uwana Kristu apəh à anu à ahəŋ, kà mav à anu sifa uwana adəv à gay aw.

²⁶ Gətsetser à akul tatak uwanay, kà lakəl aŋa azladza uwana tayàh mavavar akul. ²⁷ Baŋa kà aŋkul kà, Kristu adadzàb à akul Masasəfok tsikaslaga aŋha à gəl, kà Masasəfok uwaga aŋa madz à ahəŋ la akul la abà, akul kà manəkudə aŋa matapakulla tatak aŋa dza aw. Hadəy ndzer, Masasəfok Zəzagəla atapakulla azlatatak gesina. Uwana Masasəfok apahla ala kà dziriga, awkà fida aw. Gay gə la uwaga, məkəs uwana Masasəfok atapanula, uwaga asal magofay: Dzàw à ahəŋ tekula la Kristu.

²⁸ Iyay, azlabəza gay ləv gulo, dzàw à ahəŋ la Kristu la abà, kà aŋami kà mөгədaŋ à afik, ndzer baŋa adàwul à waŋ, kà ləv gami aŋa mahənlə la ziruwi, la huma aŋha, la mavakay uwana adàwul à waŋ aw. ²⁹ Kasəlaw kà Kristu kà dziriga, kità babay kà, kəla dza uwana akəs, uwana akəs dziriga kà, masla kà dziriga babay suwaŋ, dza uwaga kà, masla dza aŋa Zəzagəla.

3

Azlabəza aŋa Zəzagəla

¹ Nəŋàw mawoy anu aŋa Baba tsi, mawoyəŋ aŋha aga la ahəŋ kaykay, azalàkulla azlabəza aŋha, ŋgaha uwaga kà dziriga, anu azlabəza aŋa Zəzagəla. Baŋa gudəŋ à vok awoya akul aw kà, kà uwana asəl Zəzagəla babay aw. ² Azlaməna gay ləv gulo, lagonay kà, anu azlabəza aŋa Zəzagəla adagay. Ama Zəzagəla adapəhla ala la dazuwaya dadəŋ à uwana mədàbəzal vərđi anik, aw. Ama mədàbəza uwaga la kaslā uwana Kristu adəpəhla gəl aŋha ala la paraka, mədàgay kiya masla, kà uwana anu mədənəŋəŋ huđ adi aŋha la yewđi gami. ³ Kəla dza uwana asal manəŋ Kristu, say adəhəŋ haŋkəli, kà masla aŋa madəbani tsakana aw, kiya uwaga kagaw sətaka, bokuba Kristu uwana sətaka babay.

⁴ Kəla dza uwana adəhəŋ kà tatak mawisiga pəra, uwala adəh mapəhay aŋa Zəzagəla aw, akweska mapəhay aŋa Zəzagəla, kà masla aŋa madəh tsakana. ⁵ Ama kasəlaw kà, Yesu, Sufəl gami asà à waŋ à gudəŋ à vok, kà mazəb tsakana à azladza la kəl ala. La masla la abà kà, tsakana la ahəŋ aw. ⁶ Kəla dza uwana adza à ahəŋ kà la masla la abà kà, adəh azlatatak mawisiga aya aw, ŋgaha dza uwana ada à huma à gay la madəh azlatatak mawisiga kà, adanəŋ Kristu la tetuw tetuw aw. Asəl masla đikidiki aw.

⁷ Azlabəza gulo kavàw vok aŋkul à azladza tapapat akul aw! Dza uwana adəh dziriga, masla kà dziriga babay suwaŋ, bokuba Kristu uwana dziriga. ⁸ Dza uwana ada à huma à gay la madəh azlatatak mawisiga, masla kà aga la ahəl aŋa seteni; seteni kà akweska Zəzagəla dagay madzəka, Kona aŋa Zəzagəla asà à waŋ, kà masla makaləh tatak uwana à ahəŋ, seteni adahəŋ.

⁹ Dza agay bəzi aŋa Zəzagəla la mayyi vok mawga, dza uwaga aslala vok aŋa madəh azlatatak mawisiga aya aw, kà uwana ndzəda aŋa Zəzagəla, uwana ayyà vok mawga, adza à ahəŋ la masla la abà, aslala vok kà madəhəh azlatatak mawisiga aya aw, kà uwana adapaka kona aŋa Zəzagəla. ¹⁰ Dza uwana adəh tatak uwana dziriga aw, ŋgaha awoya deda aŋha aw, dza uwaga kà kona aŋa Zəzagəla aw, aŋa seteni. Azlasləray aŋatà tapəhanula la paraka, kà uwana tavəhla la Kona aŋa Zəzagəla, kà atà azlaaŋa seteni.

Wòyàw vok kà akul à akul

¹¹ Haday dziriga, uwana katàpawla teraṅa kà: Wòyàw vok kà akul à akul, tatak uwaga kà kadatapawla dagay madzəka. ¹² Kità kà, dza anəfa tsəhay gà aṅa Kaynu aw, kà uwana masla kà agà kona aṅa seteni, akəɔf deda aṅha. Kà mana akəɔf deda aṅha ma? Kà uwana Kaynu adəhàhà azlatatak mawisiga. Ama tatak uwana deda aṅha adəhàhàṅ agàhàh dziriga.*

¹³ Azladedə, ləv aval akul à gay à baṅa azlaməna gudəṅ à vok uwanay tapəsew akul aw. ¹⁴ Ama məsəl kà mədasa à uda la mamətsay la abà, ṅgaha mədada à sifa à abà. Gay gà la uwaga à uwana məslala vok kà mawoy azladedə gami. Dza uwana awoya deda aṅha aw kà, aga la ahəl aṅa seteni. ¹⁵ Kà aṅa dza uwana awoya deda aṅha aw kà, masla makəɔf dza haday, adəbəza sifa adəv à gay aw, tetuw tetuw aw. ¹⁶ Yesu Kristu kà, avà sifa aṅha kà aṅami, uwana adəhàṅ kà, masla mapəhanula mawoyəṅ dziriga. Kità kà, anu babay məvə sifa gami kà aṅa azladedə gami suwaṅ zlə. ¹⁷ Baṅa dza gorobu anəṅa deda aṅha la kuɔa la abà, ama asal mazlakay aw, kakay dza uwaga agodəy kà: ‘Gəwoya Zəzagəla la ləv gulo’, agodəy ma? ¹⁸ Azlabəza gulo, asla kà magodəy ‘Gəwoyaṅ’, pəra aw, kapahaw azlagay namnamga pəra aw, masal dziriga kà apəhla vok ala kà la uwana la abà mədəhəṅ.

Guba akəs anu aw

¹⁹ Aganay à tatak uwana apəhanula kà manəf tetəvi aṅa dziriga. Ṅgaha aganay tatak uwana apəhanula kà guba aṅa makəs anu, kà mad à huma Zəzagəla aw. ²⁰ Haday, baṅa ləv gami apuwa à anu gudzi à gəl, məsəl kà Zəzagəla gami kà aduwà ləv gami, ṅgaha məsəl babay kà, masla gami asəl tatak gesina. ²¹ Kità kà, azlaməna gay ləv gulo, baṅa ləv gami apuw à anu gudzi à gəl aw, guba akəs anu kà mad à huma Zəzagəla aw. ²² Zəzagəla kà adavà à anu tatak uwana mənəvay gesina, kà uwana mədàh tatak uwana: ‘Dahàwwàṅ’, masla agodə, la uwana akəsəl à gəl. ²³ Aganay tatak uwana: ‘Dahàwwàṅ’, agodə: Fəw madzugway aṅkul à Kona aṅha Yesu Kristu à afik, ṅgaha wòyàw vok akul à akul, bokuba uwana Kristu apəh à anu. ²⁴ Dza uwana akəs mapəhay aṅa Zəzagəla, ṅgaha adəɔfah slaka madz à ahəṅ aṅha à ahəṅ la ləv aṅha la tsəh, masla adəɔza à ahəṅ la masla la abà. Uwaga kà Masasəɔok uwana Zəzagəla avà à anu à uwana apəh à anu, Masasəɔok uwaga aga la ləv gami la tsəh.

4

Azlaməna matapla mawisiga à azladza

¹ Azlaməna gay ləv gulo, kafaw madzugway aṅkul à azladza uwana à afik gesina: ‘Anu la Masasəɔok uwana atsà à waṅ la slaka Zəzagəla’, tagodə aw. Ama nərəzàw atà dadəṅ, kà akul aṅa masəl: atà la Masasəɔok aṅa Zəzagəla ndzer. Haday ndzer, azlaməna mapəh à atə gay ahəl fidaga la ahəṅ, uwana tadàsa à waṅ à gudəṅ à vok, tasləh gəl à ahəṅ gesina. ² Aganay tetəvi uwana kasəlawla à baṅa dza uwaga la Masasəɔok aṅa Zəzagəla ndzer. Kəla dza uwana agodəy kà: ‘Yesu kà Kona aṅa Zəzagəla, asà à gudəṅ à vok, apakà dza bokuba anu’, dza uwaga kà, akor kà Masasəɔok, uwana atsà à ahəṅ la slaka Zəzagəla. ³ Ama kəla dza uwana agodəy kà: ‘Yesu kà Kona aṅa Zəzagəla aw, ṅgaha ndzer apakà dza bokuba anu aw’, dza uwaga aga la Masasəɔok uwana asà à ahəṅ la slaka Zəzagəla aw. Ama dza uwatà kà la masasəɔok aṅa masla məzam aṅa Kristu. Haday,

* 3:12 3.12 1Musa 4.8

katsənàwwàŋ kà masla adàsa à waŋ. Lagonay kà, mēdanəŋəŋ la gudəŋ la vok adagay zlà.

⁴ Ama kà aŋkul azlabəza gay ləv gulo, akul azlaaŋa Zəzagəla, ŋgaha kađūwàw azlaməna mapəh à atà gay à ahəl fidaga uwaga. Masasədok Zəzagəla uwana aga la akul la abà aduwa masasədok aŋa azladza uwaga tetuw tetuw, kà uwana aŋatà kà aŋa gudəŋ à vok uwanay. ⁵ Azladza uwaga tapəhay kalkal la gudəŋ à vok uwanay, kà uwaga tapəhay lakəl aŋa gudəŋ à vok uwanay, ŋgaha gudəŋ à vok akəs gay aŋatà. ⁶ Ama anu, anu azlaaŋa Zəzagəla, kəla dza uwana asəl Zəzagəla, atsəb à anu sləm, ama kà aŋa azlauwana azlaaŋa aŋha aw, tatsəb à anu sləm aw. Kiya uwaga à tetəvi kà masəlay Masasədok dziriga aŋa Zəzagəla, ŋgaha masasədok mazila, kà kità ndzer.

Zəzagəla masla mawoyəŋ

⁷ Azlaməna gay ləv gulo, məwoya vok kà anu à anu. Kà uwana masal kà atsà à ahəŋ kà la slaka Zəzagəla, ŋgaha kəla dza uwana awoyaŋ deda aŋha kà, masla kona aŋa Zəzagəla, ŋgaha asəl Zəzagəla. ⁸ Dza uwana awoyaŋ Zəzagəla aw, masla asəl Zəzagəla aw, tekedika Zəzagəla masla mawoyəŋ. ⁹ Kiya uwaga à uwana, Zəzagəla apəhanula masal aŋha: Asləl Kona aŋha tekula gà uwatà à waŋ à gudəŋ à vok, kà masla aŋa mav à anu sifa adəv à gay aw. ¹⁰ Godega aŋa mawoyəŋ uwanay kà, Zəzagəla awoya anu, asləl à anu Kona aŋha à waŋ, kà aŋa mapis à anu gay à vok, ŋgaha amatsàn tsakana gami ala. Anu la uwana məwoyàŋ Zəzagəla teraŋa aw, ama masla la uwana atsà à vok à mawoy anu dadàŋ.

¹¹ Azlaməna gay ləv gulo, bokuba uwana Zəzagəla awoya anu kaykay kà, say məwoya vok kà anu à anu babay suwaŋ. ¹² Dza la ahəŋ adanəŋ Zəzagəla didi aw, ama baŋa məwoy vok kà anu à anu, Zəzagəla adza à ahəŋ la anu, ŋgaha azladza tanəŋəŋ la paraka masal aŋa Zəzagəla, uwana la anu la abà.

¹³ Kiya uwanay la uwana, anu la maham gay à vok la Zəzagəla, masla adza à ahəŋ la anu la abà, masla avà à anu Masasədok aŋha. ¹⁴ Mənəŋəŋ, ŋgaha məpəh uwaga la kuda zləkkà: Baba asləl Kona aŋha à waŋ à gudəŋ à vok, kà masla aŋa mabəl anu. ¹⁵ Kəla dza uwana apəhay la paraka kà Yesu kà: Kona aŋa Zəzagəla kà, masla adza à ahəŋ la Zəzagəla la abà. ¹⁶ Anu məsəl masal uwana Zəzagəla awoya anu, ŋgaha mədakəs masal uwaga.

Zəzagəla masla masal. Dza uwana aga la masal uwaga la abà, masla la maham gay à vok gà la Zəzagəla, ŋgaha Zəzagəla la masla la abà bay. ¹⁷ Aganay tatak uwana apəhanula kà masal aŋa Zəzagəla mahənlaga la anu la abà, guba akəs anu, kà kaslà aŋa seriya aw, kà uwana sifa gami adagay magagazləlaga la aŋa Yesu Kristu. ¹⁸ Dza uwana adakəs masal ndzer, dza uwaga, guba azəŋ đikidiki aw, masal dziriga ahəlal guba la vok ala. Ama dza uwana guba azəŋ kà mahənlaga la masal aw, kà uwana guba kà tatak tekula la seriya. ¹⁹ Ama anu kà, məwoya Zəzagəla, kà uwana Zəzagəla atsà à vok à mawoy anu teraŋa. ²⁰ Dza uwana agodfay: ‘Gəwoya Zəzagəla’, awoya deda aŋha aw, dza uwaga kà: Masla fida. Kayyà, kakay awoya Zəzagəla à masla uwana anəŋəŋ aw ma, ŋgaha kà awoya deda aŋha uwana anəŋəŋ la yewdi aw ma? ²¹ Uwanay kà mapəhay uwana Yesu apəh à akul: Dza uwana awoya Zəzagəla, say awoya deda aŋha babay suwaŋ.

5

Madinjal gəl à vok gami aduwa gudəŋ à vok

¹ Kəla dza uwana adinjal gəl à vok, kà Yesu kà dza, uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl, agodəy kà, masla kà mayyay aŋa Zəzagəla. Ngaha kəla dza uwana awoya Baba, awoya mayyay aŋha babay suwaŋ. ² Kakay məsəlay kà masal gami la ahəŋ, anu azlabəza aŋa Zəzagəla la dziriga ma? Baŋa məwoya Zəzagəla la gəl aŋha, ngaha à baŋa mədàh uwana masla apəhanula. ³ Ndzer, dza uwana awoya Zəzagəla, masla kà adah tatak uwana masla apəhla ala babay. Uwana Zəzagəla apəh à akul kà, zlazlada aw. ⁴ Hadəy, kà uwana dza uwana mayyay aŋa Zəzagəla aslala vok kà maduw gudəŋ à vok. Tetəvi uwana aduwla gudəŋ à vok kà, uwaga kà madinjal gəl à Yesu Kristu gami à vok. ⁵ Uwa aslala vok aŋa maduw gudəŋ à vok uwa? Say dza uwana akəs Yesu Kona aŋa Zəzagəla.

Sayda lakəl aŋa Yesu Kristu

⁶ Yesu Kristu kà masla uwana asà à waŋ. Asà à waŋ la iyaw aŋa batem aŋha, ngaha la aŋiz aŋa mamətsay aŋha bay. Agà madəhalla batem gə la iyaw pəra aw, ama la aŋiz aŋa mamətsay aŋha bay. Masasədok tsikasla aza sayda lakəl aŋha kà uwaga dziriga, kà uwana Masasədok aŋa Zəzagəla kà masla fida aw. ⁷ Kità kà, tatak makər la ahəŋ à uwana taza sayda aŋha. ⁸ Masasədok tsikasla, la iyaw ngaha aŋiz aya. Azlatatak makər uwaga kà tapəhanula lakəl aŋa tatak dziriga tekula: Yesu kà, masla Kristu, Kona aŋa Zəzagəla. Masla uwana apakà dza. ⁹ Məkəs uwana azladza taziŋ, ama uwana Zəzagəla apəh kà, aduwa gay aŋa azladza uwana tapəh. Aganay uwana Zəzagəla apəh lakəl aŋa Kona aŋha Yesu: ¹⁰ 'Dza uwana adinjal gəl à Kona aŋa Zəzagəla à vok, abəza sayda uwaga la ləv aŋha la tsəh. Ama dza uwana adinjal gəl à Zəzagəla à vok aw, apaka Zəzagəla ala kà masla fida. Kà uwana akəs sayda aŋa Zəzagəla uwana masla afà à gəl aŋa Kona aŋha aw.' ¹¹ Mana gay uwaga agod à anu ma? Zəzagəla avà à anu sifa adəv à gay aw, sifa uwaga kà avà à anu, kà la Kona aŋha la abà. ¹² Dza uwana la Kona, masla la sifa uwaga, ama dza uwana la Kona aŋa Zəzagəla aw kà, masla la sifa mawga aw.

Sifa uwana adəv à gay aw

¹³ Gətsetser à akul, kà akul aŋa məsəlay kà, akul kà, akul la sifa uwana adəv à gay aw, ndzer, kà uwana kadiŋaw gəl à sləm aŋa Kona aŋa Zəzagəla à vok. ¹⁴ Aganay makəs vok aŋa uwana məslala vok aŋa maz à vok à slaka Zəzagəla. Guba akəs anu aw, kà uwana məsəl kà, baŋa mənava tatak à masla la tetəvi aŋha, kà masla: 'Ayyà', agod à anu. ¹⁵ Kà uwana məsəl kà atsəb sləm à baŋa mənawal tatak la matsizl à afik ndzer, uwana mənawal kà, adàvə à anu, ndzer.

¹⁶ Baŋa dza anəŋa deda aŋha anik adàh tsakana, uwaga adala à mamətsay aw, dza uwaga adəv kudə kà aŋa deda aŋha uwaga, ngaha Zəzagəla adəbasallaŋ la mawal sifa. Tatak uwaga kà ndzer, kà aŋa tsakana uwana adala dza à mamətsay aw pəra. Tsakana uwana adala dza à mamətsay la ahəŋ. Gənava akul, kà akul aŋa madəv kudə lakəl aŋa tsəhay tsakana uwaga aw. ¹⁷ Dəwdəw tatak uwana kadəhawwaŋ la tetəvi uwana Zəzagəla apəh aw, uwaga gesina kà tsakana. Ama azlatsakana la ahəŋ, uwana tadala dza à mamətsay aw.

¹⁸ Məsəl kà mayyay aŋa Zəzagəla kà, adah tsakana aya aw, kà uwana Kona aŋa Zəzagəla anəŋla, ngaha ndzəfə aŋa seteni la ahəŋ lakəl aŋha aya aw.

¹⁹ Amiyaka gudəŋ à vok gesina la ahàl aŋa seteni kà, ama anu kà, anu azlaməna huɗ gày aŋa Zəzagəla.

²⁰ Məsəl babay kà Kona aŋa Zəzagəla asà à waŋ à gudəŋ à vok. Masla avà à anu matsihila, kà anu aŋa masəl Zəzagəla la dziriga. Anu mədahama gay à vok la Zəzagəla la abà la dziriga, kà madegolay Kona aŋa Yesu Kristu. Yesu Kristu kà masla Zəzagəla la gəl aŋa, masla bay sifa, uwana adəv à gay aw.

²¹ Azlabəza gay ləv gulo, ɗahàw haŋkəli kà azlamazlazlay fidaga.

MASƏLA ANA WAKITÀ UWANA YUHANA ATSETSÈR Deuxième Lettre de Jean

Ayyi

¹ Gi masiga, gətsetser à kak iyà anja azlabəza, uwana Zəzagəla akəsàni, ngaha à azlabəza anja, uwana gəwoya atà kaykay. Gi kokuɗa gəl gulo pəra à uwana gəwoya akul aw, ama la azlauwana tasəl dziriga gesina babay. ² Məwoya akul kà, kà uwana dziriga la ahəŋ la anu la abà, ngaha adagay la anu la tsəràh à awtày.

³ Zəzagəla Baba la Yesu Kristu, Kona anja, uwana mədahama gay à vok la dziriga, ngaha la masal, tavà à anu vok mahamay la dzəba anja səla aw, uwana amatsànuŋla tsakana, ngaha la mav à anu lapiya la ləv la tsəh. Kà akul anja maβəzal tatak makər uwaga la dziriga la abà, ngaha la masal anja la abà bay.

Dziriga ngaha masal

⁴ Gərab mənğa, kà magagamay la azlabəza anjak anik, ngaha la manəŋ atà uwana tadza à ahəŋ la dziriga la abà, ndzer, atà tadza à ahəŋ bokuba uwana: ‘Dzàw à ahəŋ’, Zəzagəla Baba gami agòɗ. ⁵ Lagonay kà: Gənav à ka, kak iyà anja azlabəza uwana Sufəl akəsàni kà, məwoya à vok kà anu à anu, mapəhay uwana gətsetser à kak kà mapəhay mawga aw, ama mapəhay anja Zəzagəla, uwana məkəs dagay la madzəka. ⁶ Madəh uwana Zəzagəla apəh kà uwaga masal. Aganay uwana: ‘Dahàwwàn’, Zəzagəla agòɗ dagay madzəka, kà akul anja manəf tetəvi anja, ngaha kà kadzaw à ahəŋ la masal la abà.

⁷ Anjvaw azlaməna fida tasà à waŋ à gudəŋ à vok, taslèh gəl à gudəŋ à abà gesina. Takəs kà Yesu Kristu masla adapaka dza ndzer aw. Dza uwana apəhay kiya uwanay kà: masla fida, masla kà, masla məzam anja Kristu. ⁸ Dahàw hanjəli, tsizllàw à ahəŋ lela kà gəl ankul, kà akul anja maz masik ankul ala aw, uwaga kà mayyay anja sləray ankul uwana kadahàwwàn, kà akul anja maβəz masik ankul mahənlaga, pawasla.

⁹ Kəla dza uwana adəh uwana Kristu apəhakulla aw, ama azalà azlatatak anik anik à gəl aya, dza uwaga kà, maham gay à vok gə la Zəzagəla aw. Ama dza uwana anəfa tatak uwana Kristu apəhla, masla la maham gay à vok la Baba, ngaha la Kona babay. ¹⁰ Kəla dza uwana atsà à waŋ à slaka ankul, ama atapakulla kiya uwanay aw, ‘Ayyà’, kagodəwwal kà madz à ahəŋ aw. Təfà, kagodəwwal kà mapisla gay à vok la mapis gay à vok anja Zəzagəla aw. Baməraka ‘Ayyi’ bay kà, kagodəwwal, la ‘Ayyi’ anja maham gay à vok la azladedə aw, ¹¹ kà uwana dza uwana ‘Ayyi’, agodəy à tsəhay dza uwaga, apisla gay à vok kà, tahamà gay à vok la slaka gə la sləray mawisiga uwaga la abà, uwana dza uwanay adəhəŋ.

Ayyi makəɗ gəl à ahəŋ

¹² Gay aga la gi lakəl anjvaw, nəma kà mapəh à akul. Ama asa à gi gətsetser à akul matsetseray aya aw, gədàda à awtày à slaka ankul la gəl gulo, ngaha gədəpəh à akul kà ləv gami anja mahənlə la marabay.

¹³ Azlabəza anja deda anjak misga tadəha ka: ‘Ayyi’, atà uwana Zəzagəla atsatsàmàni atà babay.

MAMAKƏR ANA WAKITÀ UWANA YUHANA ATSETSÈR Troisième Lettre de Jean

Ayyi

¹ Gi masiga, gətsetser à kak Gayyus. Kak slawda gulo, uwana gəwoya kak kaykay.

² Slawda gay ləv gulo, asa à gi kà dèwdèw tatak ada à vok lela la slaka anjak. Ngaha kà kak anja magay wurwur, ngaha madijal gəl à vok anjak manazila koksikoksi. ³ Mok uwana azladede tasà à waŋ à slaka gulo kà, tapəh à gi dziriga anjak gesina, bokuba magoɗay, kà kanəfàh dziriga la lela kà madegolay uwaga à uwana, ləv gulo arəb kaykay. ⁴ Mok uwana gətsənəŋ kà azlabəza gulo kà taday la dziriga la abà kà, ləv gulo arəb. Tatak anik la ahəŋ azigən marabay gulo kiya uwaga aw.

Gayyus kà dziriga

⁵ Slawda gulo, gəwoya ka kà kaykay, kadfah sləray lela gesina kà anja azladede gami, amiyaka kà anja azlaməlok gə bay. ⁶ La dazuwaya, azladza uwaga tapəh la huma à azlaməna madijal gəl à vok à mawoy atà anjak. Lagonay: Kamkam zlakà atà kà mad à huma à gay, kà tsəhay mauguzahay anjatà, uwaga anja magay makəs vok gə à Zəzagəla. ⁷ Azladza uwaga taday zlà, asa à atà mapəhla Sufəl Yesu Kristu ala. Ama asà à atà mazlak atà anja azladza uwana tasəl Zəzagəla aw aw. ⁸ Uwaga kà sləray gami, anu azlaməna gay Zəzagəla, say məkəs mazlak à tsəhay azladza uwaga gesina, kà madfàh sləray la slaka gə, kà maz gay dziriga la slaka gə.

Diyotəref atà la Demetəriyus

⁹ Gətsetser bəzi wakità à azlaməna madijal gəl à vok, ama Diyoərəf atsəb sləm à mapəhay gulo aw, asal magay sufəl lakəl anja azlaməna madijal gəl à vok uwaga. ¹⁰ Gay gə la uwaga, gədəpəhay la paraka azlatatak mawisiga gesina uwana adəhəŋ à azladede gami à vok, à mok uwana gədəgay la tataka ankul la abà. Masla apəh à anu azlagay maksafər à vok, azlafida gesina uwana apəhay lakəl gami. Ama bə uwaga pəra aw. Kaykay aya kà, akəs azladede gami uwana tadà à awtəy aw, ngaha adəf gay à azladza à ahəŋ, kà makas atà aya, la tataka azlaməna gay Zəzagəla la abà, ngaha akàs atà à uda la gəy Zəzagəla la abà.

¹¹ Slawda gulo, gəwoya ka kaykay, kamkam, kanəfa tetəvi uwaga aw, ama dəhəŋ kà uwana delga, akəsa vok pəra. Dza uwana adəh uwana delga kà, masla kà dza anja Zəzagəla. Ama dza uwana adəh azlatatak mawisiga kà, adanəŋ Zəzagəla dikiɗiki aw.

¹² Azladede gesina tapəhay lakəl anja sləray delga anja Demetəriyus, ngaha uwana tapəhay kà dziriga. Anu babay kà, məpəhay kà lakəl anja azlatatak delga babay. Kak, Gayyus, kasəl uwana məpəhay kà uwaga dziriga gesina pəra.

Ayyi makəɗ gəl à ahəŋ

¹³ Gay aga la gi lakəl anjvaw, kà anja mapəh à ka, ama asa à gi anja matsetser à ka matsetseray aw. ¹⁴ Nekwa gəda à awtəy kà mabadma la slaka gə lakəl anja, kà anu anja mapəh vok à adi la yewdi la yewdi.

¹⁵ Zəzagəla avà à ka lapiya. Azlaslawda anjak uwana la abanay kà: ‘Ayyi’, tagodf à ka babay. ‘Ayyi’, gòd à azlaslawda la tekula tekula gesina.

WAKITÀ UWANA YAHUDA ATSETSÈR Lettre de Jude

Ayyi

¹ Gi, Yahuda la uwana gətsetser wakità uwanay, gi mayà aña Yesu Kristu, gi mabəziga bəzi gā aña Yakuba uwana Baba gami tekula la iyà tekula.

‘Ayyi’, gəgodf à akul, akul azlaaṅa Zəzagəla Baba, uwana awoya akul la ləv tekula. Atsatsàmàni akul kà magay azladza aṅha, anəṅla akul la Yesu Kristu.

² Zəzagəla avà à akul mamatsila, lapiya la masal aṅha kaykay.

Seriya aña azlaməna matapla fida (2 Piyer 2.1-17)

³ Azlaməna gay ləv gulo, gədawadf vok à uda kà matssetser akul gay aña mabəlay uwanay, mədahamay à masla à abà. Lagwa kà, gətsetser à akul kà madzərədāh akul à uda, kà akul aña mapay la madiṅal gəl à vok, kà azlatatak uwana kadiṅawwal gəl à vok uwana la abà, Zəzagəla avà à azladza aṅha aña koksikoksi. ⁴ Gəpəh uwanay kà, kà uwana azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, taguḅ akul à tsəh la maham gay à vok aṅkul la abà. Atà tagor mawis gay ala lakəl aña tatak uwana Zəzagəla avà deyday, la magodfay kà Zəzagəla avà à tetəvi kà madfāh mawisiga uwana asà à anu gesina, tagodf. La madfehəṅ kiya uwaga kà, takweska Yesu, uwana madzahaga, ṅgaha Sufəl gami. Dagay uwarà la wakità Zəzagəla la abà tatsetsèr kà: Zəzagəla adàdukw seriya à azlatsəhay dza uwaga à gəl.

⁵ Iyay, amiyaka kadasəlaw tatak uwana gəpəh à akul kà, ama bā gotənaṅ kà, gəpəh à akul aya. Kiya uwaga, la zamana uwarà Sufəl abəlla azlatsəhay aṅha, asəlla atà à uda la gudəṅ Misəra. ṅgaha akād azladza uwana à gay la tataka aṅatà, uwana tadiṅal gəl à vok aw.* ⁶ Azlamalika babay, uwana tazigənà gəl la kokudfa mav à atà aña Zəzagəla, atà tazà vok la slaka uwana Zəzagəla abək atà à abà, kà Zəzagəla ahəl atà, awadāh atà, ṅgaha abək atà à mələs tabadammaga à abà aña koksikoksi, tsərəh à kaslā uwana Kristu adàsa à waṅ kà madfāh seriya à azladza gesina à gəl. ⁷ ṅgaha aya kà, dzùgwàw lakəl aña gudəṅ Sodom atà la Gomor babay, ṅgaha la azlagudəṅ anik la azlakutso uwatà la abà. Azladza aña azlagudəṅ uwatà tadfahàhà azlamabila babay, tadfahàhà azlatsəhay tatak anik mawisiga, uwana naka dza la sləḅ vok adfehəṅ aw. Zəzagəla afà à atà à gəl kà akəl uwana adàmatsala didi aw. Uwanay apəhanula, kà kiya uwanay la uwana Zəzagəla adəfehəṅ à azlatsəhay dza uwaga à gəl.*

⁸ Azladza uwana tasà à waṅ à tataka aṅkul à abà, taffehəṅ kiya uwanay babay. Baməraka masesiṅay uwana asesiṅla atà kà, tafah mabila, asa à atà kà Zəzagəla akor atà aw, ṅgaha tatsədf gay mawisiga à azlamalika uwana à tsəh, atà la mazləḅay. ⁹ Amiyaka Misel, uwana məṅga aña malika anik gesina kà, agòdāh à seteni aw, mok uwana tabayà vok gay la seteni lakəl aña Musa kà, adfahà zlapay lakəl aña sləḅ vok aṅha aw, ama afà kà à ahəl aña Zəzagəla pəra. Agòdal pəra kà: ‘Say Zəzagəla la uwana adfahà à ka seriya à gəl!’, agòdal.* ¹⁰ Ama kà aña azladza uwana tatsək magodfahay à azlatatak uwaga à gəl kà, tasəl godega aṅha aw. Taffehəṅ kà say tatak

* **1:5** 1.5 2Musa 12.51; 4Musa 14.29-30   * **1:7** 1.7 1Musa 19.1-24   * **1:9** 1.9 5Musa 34.6; Daniyel 10.13,21; 12.1; Zakari 3.2

uwana asa aresl aṇatà përa, bokuba azlatatak fëta, azlatatak uwaga la uwana awisatàla. ¹¹ Uwaga kà ṅgërpa uwana anëfa tetëvi aṇa Kaynu, ṅgaha babay tadàh mawisiga kà maḃëz sili bokuba aṇa Balam uwana adàhàṅ uwarà. Tamëts à gay kà uwana tadzadzàṅà gël aṇatà ala lakël aṇa Zëzagëla, bokuba uwana Kora adàhàṅ.✧ ¹² Digiya baṇa kadzaw madzay kà mazuw tatak may akul nna kà, ziruwì kà aṅkul, tahabàh madëvaday, tafa à gël kà à vok aṇatà përa, ziruwì bay aza à atà, tapakahay kà bokuba habaga uwana asal masa à afik, ama afad adadasinḷa, tapakahay kà bokuba azlaahàf uwana amiyaka kaslà mayyay aṇatà babay kà tayyay aw, tagahay kà bokuba azlaahàf maḃad à ahëṅ gà. ¹³ Tagahay kà bokuba azlaiyaw uwana tagaṅtsay la dërëv la afik, atà la titi aw. Falfafal, tagoday bokuba iyaw uwana la dërëv la afik, tsakana aṇatà kà apëhla à vok ala, la uḃaka la abà, bokuba mahërapapay aṇa iyaw, uwana amëtsal à tsëh ala. Tagahay bokuba azlatsetsilin uwana tabad vok. Zëzagëla adadàhataṅ slaka mëlës gà à ahëṅ tabadamma. La abatà la uwana tadàdz à ahëṅ aṇa tsëràh à awtày.✧

¹⁴ Ṅgaha aga la ahëṅ dagay uwarà Enok, uwana mayyi à tsëh ala mamukwa la lig aṇa Adama la ahëṅ, apëh à ahëṅ uwarà lakël aṇa azladza uwanay: ‘Tsëbàwwal slëm’, agòḃ, ‘Sufël atsa à waṅ, la azlamalika aṇha aṅuvaw, ¹⁵ ama azlàtsa à waṅ kà madàh seriya à azladza gudëṅ à vok à gël, adàduk w seriya à azladza uwana à gël, takës gay aṇha aw gesina, kà tatak mawisiga uwana tadàhàhàṅ à vok gesina, ṅgaha la azlagay mawisiga uwana tatagòl à vok’, Enok agòḃ. ¹⁶ Azladza uwanay taṅoṅuzay à tsëh ala kiya uwanay koksikoksi. Tarabay didi aw, tadehëṅ kà say tatak uwana asa à lëv aṇatà, tapëhay kà bëlaslaslaga, ṅgaha tapapàt azladza, tavavàràh azladza, kà azladza aṇa makës gay aṇatà.

Yahuda adzërëdàh azlamëna madiṅal gël à vok ala

¹⁷ Akul, azlamëna gay lëv gulo, avika akul gay uwana azlamëna matapla aṇa Sufël gami Yesu Kristu tapëh à akul à vok à abà dagay uwarà aw. ¹⁸ Tagòḃdàh à akul kà la madëv à gay gudëṅ à vok kà, adàgahay la ahëṅ azladza uwana tadàkëḃaslah azladza uwana tanëfa Zëzagëla. Atà kà, tasël masla aw, tadehëṅ kà azlatatak mawisiga uwana asa à lëv aṇatà përa. ¹⁹ Ṅgaha aya kà atà la uwana tatsala mavàhla à waṅ. Atà kà azladza uwana takor gël aṇatà, atà la Masasëḃok Zëzagëla aw. ²⁰ Ama akul kà, akul azlamëna gay lëv gulo kà, wàḃàw vok à uda la ndzëḃa, zlàkàw vok kà akul à akul, akul gesina vaw lëv aṅkul kaykay à gay marabëṅ uwana katsënàwwàṅ. Zëzagëla la gël aṇha apëhakulla, dävàhàw kuḃa à ndzëḃa aṇa Masasëḃok Zëzagëla. ²¹ Dzàw à ahëṅ la dziriga la abà, ṅgaha sëlàw kà Zëzagëla awoya akul, fàw madzugway aṅkul kà à kaslà uwana afik, Sufël Yesu adàpëhla ala, vok ahamàl aṇha uwana ala kà anu, ṅgaha avà à anu sifa uwana adëv à gay aw.

²² Gàw la vok mahamay kà azladza uwana lëv aṇatà mataslëla gà aw. ²³ Bàyàw azladza anik à akàl la gay ala. Kà aṇa azladza anik aya kà, gàw la vok mahamay. Hòyàw atà à ahàl kà tsakana aṇatà, amiyaka bà lukut aṇatà uwana tadaw à vok kà madàhla tsakana la vok kà, kadëḃawni aw.

Mëzlëḃa Zëzagëla

²⁴ Mëzlëḃa Zëzagëla, uwana masla la maslay kà manëṅla akul kà tetëvi aṇa maz à akul à adi aw. Adazëḃ akul à kël ala tsakana, uwana kadàhàwwàṅ gesina, ṅgaha adàtsizl akul à huma aṇha, kadànëṅaw mazlëḃay

✧ 1:11 1.11 1Musa 4.3-8; 4Musa 22.1-35 ✧ 1:13 1.13 1Musa 5.18,21-24

aṅha, kadàhənwawla la marabay. ²⁵ Məzləbà Zəzagəla la gəl aṅha, aslèl à waṅ Sufəl gami Yesu Kristu kà masla aṅa mabəl anu. Mazləbay agay la masla, azladza gesina tatataslla ahəl. Masla la uwana mən Sufəl gami, maslay aṅha adza à ahəṅ aṅa tsərəh à awtày. Kiya uwaga dagay madzəka ṅgaha tsərəh à lakana, ṅgaha aṅa tsərəh à awtày bay. Amen.

WAKITÀ ANJA AZLATATAK UWANA YESU AFƏTÀLA À YUHANA À AMA ALA Apocalypse

Azlatatak uwana Yesu afətala à Yuhana à ama ala

¹ Aganay uwana Yesu Kristu afətala à azlamayà anja Zəzagəla la kəl ala. “Iyay, fətàlla ama ala Zəzagəla”, agòdal, kà atà anja masəlay uwana adàpaka vok la huma la gay. Kà uwaga Yesu Kristu aslèl à wañ malika anja à slaka mayà anja Yuhana, kà mapəhalla azlatatak uwaga. ² Kiya uwaga Yuhana azàñ la huma azladza gesina uwana anəñàñ, agòd la magədəñ à afik, ndzer uwaga kà gay anja Zəzagəla, ngaha babay kà baməraka Yesu kà agədàñ à afik, kà uwaga kà dziriga. ³ Mapis gay à vok agay la azladza, uwana tadzeñ wakità uwanay la huma azladza la kuda zlèkkà, azlagay uwanay kà atsà à wañ kà la pañaw anja Zəzagəla la awtày, kà anja azladza uwana tatsəb sləm à azlagay uwanay, ngaha takəs kà, Zəzagəla adàpis à atà gay à vok. Hadfay kà, kaslà uwana azlatatak uwanay adàpaka vok kà, adàgay nekwa nekwa.

Madàh ‘Ayyi’ anja Yuhana,

uwana adàhàñ à azlaməna gay Zəzagəla slaslaka mədəf

⁴ Gi Yuhana, la uwana gətsetser à akul wakità, ‘Ayyi’ gəgòd à akul, akul maham à ahəñ mənə gay Zəzagəla slaslaka mədəf, uwaga la kutso anja Asəya la abà.

Zəzagəla apisakulla gay à vok, ngaha adzala akul à ahəñ la lapiya la abà. Masla uwana agà la sifa dagay uwarà, mok uwana gudəñ à vok gesina la ahəñ dadàñ aw, ngaha lakana aga la ahəñ la sifa aya, ngaha adàsa à wañ à gudəñ à vok. Azlamasəfòk mədəf tapis à akul gay à vok, ngaha tadzala akul à ahəñ la lapiya la abà. Azlamasəfòk mədəf uwaga tadza à ahəñ la huma kursi anja Zəzagəla, tapis à akul gay à vok. ⁵ Yesu Kristu masla sayda dziriga, apis à akul gay à vok la mav à akul lapiya. Masla la uwana terəña anja mawul à uda la tataka azlamazimnekid la abà, ngaha masla Sufəl anja azlasufəl anja gudəñ à vok gesina.

Yesu uwaga awoya anu, aməts kà anjami, kikay kà aniz anja, ndzəda anja tsakana lakəl gami aya aw, atəfà anu. ⁶ Masla mapakanula kà tsəhay anja, kà uwana masla Sufəl gə gə. Masla adàhàñ kiya uwanay, kà anu anja magay azlaməna makad tatak babay, kà mazlak Zəzagəla Baba anja, dza atəm à ahəñ anja mazləbay aw, zləbàw masla gesina. Maslay atsa à wañ kà la slaka anja koksikoksi. Amen. ^{*}

⁷ Nəñàwwàñ aganay atsa à ahəñ la habaga la abà. Yewdi anja azladza gesina adənəñəñ baməraka azlauwana tatsàh la atsəkaf babay. Azladza gesina tadàtsah hulolo, kà uwana guba adàza atà, kà uwana taweskà masla. Ndzer. Amen. ^{*}

⁸ Sufəl Zəzagəla agòd:

'Gi la uwana Alfa, ngaha gi la uwana Omega.'[✧] (Uwana asal magodfay kà:
Gi la uwana gi matera anja tatak gesina, ngaha gi la uwana makod
gəl à ahəŋ anja tatak gesina aya)

Masla la maslay gesina la ahəl. Aga la sifa dagay uwarà, mok uwana gudəŋ
à vok la ahəŋ dadəŋ aw, lakana aga la ahəŋ la sifa, ngaha adàsa à waŋ à
gudəŋ à vok hadfay.

Kristu apəhla vok à Yuhana

⁹ Gi Yuhana, deda ankul la uwana gətsetser wakità uwanay. Anina gesina
gami mədahama gay à vok la Yesu la abà. Kiya uwaga məhama à ngərpa
uwaga à abà, ngaha à makoray anja, uwana à abà məbasan gami. Kà anja
gulo tekedika taduw à matəkukuruh uwana à afik, la tataka dərəv la abà,
uwana sləm anja Patmos, kà uwana gəpəh gay Zəzagəla la magodfəŋ à afik
kà Yesu la uwana dziriga, gəgòd. ¹⁰ La vudf ladu anik Masasodok Zəzagəla
akəs gi, ngaha gətsənəŋ kuda la lig gulo la ndzəda, bokuba matsəŋay anja
mazlazliŋ. ¹¹ Uwana agòd: “Uwana kanəŋəŋ la uwana katsetser à wakità à
abà, sləl à slaka maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla slaslaka mədəf uwana
la Efesus, la Səmirna, la Pergam, la Tiyatir, la Sardəs, la Filadelfiya, ngaha
la Lawodikiya”, agòd à gi. ¹² Mok uwana gətsənəŋ, kiya uwaga gəgolà
vok kà manəŋəŋ dza uwana avàts à gi gay uwaga, ngaha gənəŋəŋ fənəs
slaslaka mədəf uwana madəhəhəŋga la luwəluwà. ¹³ La tataka anjətà
la abà gənəŋəŋ maftsa à vok anja dza babay. Masla la lukut zinziŋga la
vok, tsərəh à dğadğaga, mawadf vok ala gə la gay ləv la gabaga luwə-
luwà. ¹⁴ Anidz anja kà, medekuga sayya, bokuba slewzi. Yewdi anja
awutsədəf bokuba aləh akəl. ¹⁵ Asik anja wutswawuts bokuba ada vərze-
ganiga, uwana taf akəl à abà, kuda anja kalkal la mahohumay anja iyaw
uwana la mukwà la afik. ¹⁶ Tsetsiliŋ mədəf la ahəl kaf anja, katsakar
mazuwayga gay səla nna, asà à waŋ la gay anja la awtəy. Hudf adi anja
nərazl à adi bokuba afats anja tataka afats. ¹⁷ Kay, mok uwana gənəŋəŋ,
gətədf à makəla asik anja bokuba gi mamətsay gə. Ama la lig la ahəŋ
abək gi ahəl kaf anja à gəl, agòd à gi: “Guba akəs ka aw. Gi uwana
gəga la ahəŋ dagay uwarà, ngaha gi uwana gədəgay la ahəŋ aya. ¹⁸ Gi, gi
uwana la sifa. Gəməts ama gədza à ahəŋ la sifa anja tsərəh à awtəy. Gi la
ndzəda lakəl anja mamətsay, ngaha gi la tsəkurəm anja slaka uwana azla-
mazimnekidf tadza à ahəŋ aya. ¹⁹ Kiya uwaga kà uwana kanəŋəŋ lagonay
la uwana adəpaka vok bawbaw gesina kà: Tsetsèr! ²⁰ Ngaha lakəl anja
azlatsetsiliŋ mədəf uwana kanəŋəŋ la ahəl kaf gulo, ngaha la azlafənəs
mədəf uwana madəhəŋ gə la luwəluwà kà, gəpəhakalla godega anja azla-
tatak uwaga. Godega anja azlatsetsiliŋ mədəf kà apəhla ala azlamalika
mədəf uwana Zəzagəla abək atà à azlaslaka mədəf anja maham à ahəŋ
mənə gay Zəzagəla. Azlafənəs mədəf uwanay apəhla ala azlamaham à
ahəŋ mənə gay Zəzagəla uwatà aya pəra”, masla agòd.

2

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Efesus

¹ Yesu agòd: “Tsetsèr gay uwanay à malika, uwana anəŋla mənə madiŋal
gəl à vok la Efesus. Aganay gay anja dza uwana la tsetsiliŋ mədəf la ahəl
kaf anja, akəsiniŋ, ngaha uwana auguzahay la tataka anja azlafənəs mədəf
uwaga la abà. ² Gəsəl sləray anjak uwana kadəhəŋ gesina, kabasəŋ ngərpa
uwaga. Kavà tetəvi à azlaməna makəsafər anja matapakala azlatatak aw.

Azladza uwana tagod̄ay: ‘Anu azlaməna masləl anu à wan̄ gà aña Yesu’, tagod̄f, tekedfika azlaañulo aw, gür atà, kabəza atà à tsəh kà azlaməna fida. ³ Kà gi à uwana kabasàn̄ ngərpa, ngaha kasakawal à tsəh ala aw. ⁴ Ama gi la gay lakəl an̄ak, kà uwana kawoya gi bokuba uwana uwarà aya aw. ⁵ Dzùgw slaka uwana katədf à ahəŋ, pəh gay la ləv ala, dzà à ahəŋ aya bokuba madz à ahəŋ an̄ak uwana uwarà, tsa baña kiya uwaga aw, kà gədàda à awtày, ngaha gədàwula fənəs an̄ak à tsəh. ⁶ Ama la ahəl anik kadfahà delga, kà uwana kakweskà uwana azla Nikolayya tafəhəŋ bokuba uwana gəkweskà suwan̄. ⁷ Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasədfok Zəzagəla apəhay à maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla. Azlauwana taguwà à uda la abà la makədfaslay kiya uwanay, gədàvə à atà tetəvi kà mazuw mayyay aña ahəf uwana la gày aləl aña Zəzagəla la abà uwana avà sifa à azladza”, Yesu agòdf.✧

Wakità uwana Yesu atsetser à azla Səmirna

⁸ Yesu agòdf aya: “Bà gotənan̄ tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəŋla azlaməna madin̄al gəl à vok la Səmirna. Aganay gay aña dza uwana agà la ahəŋ dagay uwarà, ngaha masla adəgay la ahəŋ aya. Aməts, ngaha awulà à uda la mamətsay.✧ ⁹ Gəsəl matərəbay uwana katərəbay, gəsəl kà kak masla kudf aña gudəŋ à vok. Ama la slaka gulo kà kak gorobu. Gəsəl mawisiga uwana azladza tapəh à kak à vok babay. Məna mapəh à ka uwaga à vok kà: ‘Anu azla Yahudiya’, tagod̄f. Ama tsa, azla Yahudiya kà aña gay gà pəra, maham à ahəŋ an̄atà kà aña seteni. ¹⁰ Guba akəs ka, kà ngərpa uwana kadəsay la huma aw. Səl kà, seteni adədaw azlaanik an̄kul à dan̄ay la tataka an̄kul la abà kà magur akul, ngərpa uwaga kà kadəsaw aña mahənan̄ kulo. Baməraka tafa akul makits à kuda babay, kabasawwan̄ pəra. Kiya uwaga gədàvə à akul sifa adəv à gay aw, bokuba masik an̄kul. ¹¹ Kəla dza uwana la sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasədfok Zəzagəla apəhay à maham à ahəŋ məna gay Zəzagləa, azlauwana taguwà à uda la abà, la makədfaslay, kiya uwanay mamətsay masəla adətədf atà à gəl aya aw”, Kristu agòdf.

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Pergam

¹² Yesu agòdf aya: “Bà gotənan̄ tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəŋla azlaməna madin̄al gəl à vok la Pergam. Aganay gay aña dza uwana akor katsakar mazuwayga, gay səla nna. ¹³ Gəsəl gudəŋ uwana kadza à ahəŋ la abà, uwaga makoray aña seteni. Ama la kaslā uwana azladza takədf magamza gulo dziriga gə Antipas kà, kabədfəla gay aw, kawaslàhà gi à ahəŋ la madin̄al gəl à vok la abà, takədf masla à gudəŋ an̄kul à abà, kay kà, kak kadfah sayda gulo la dazuwaya, kà gi Sufəl an̄ak. ¹⁴ Gəfahà à ka akur à lig babay. Ama azlatatak anik la ahəŋ la tataka an̄ak la abà uwana asà à atà manəf matapla aña Balam, uwana atapla à Balak uwana apapàtla azla Isərayel, kà mapad̄ azlasləb matulay, ngaha kà atà aña madfah mabila aya babay. ¹⁵ Kiya uwaga babay azlaanik la tataka an̄ak la abà, tafəhəhəŋ bokuba azlauwana tanəfa matapla aña azla Nikolayya. ¹⁶ Tsa baña kità kà, pəh gay la ləv ala. Awkà, gədà à awtày à slaka an̄ak, gəp guvəl la azladza uwaga la katsakar uwana atsa à wan̄ la gay gulo la awtày. ¹⁷ Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasədfok Zəzagəla apəhay à maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla. La azlauwana taguwà à uda la abà la makədfaslay, kiya uwaga gədàtsəkla kaf, uwana asà à ahəŋ la zagəla uwana azladza tasəl aw. Gədàvəhà à atà babay akur medfekuga uwana

matsetseral sləm mawga à vok gâ. Dza la ahəŋ asəl sləm uwatà aw, say dza uwana abəzal uwaga pəra”, Yesu agòd.✧

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Tiyatir

¹⁸ Yesu agòd aya: “Bà gotənaŋ tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəŋla azlaməna madiŋal gəl à vok la Tiyatir. Aganay gay aŋa Kona aŋa Zəzagəla. Yewdi aŋha kà awutsədfay bokuba alàh akàl, azlaasik aŋha tawutsədfay wutswawuts bokuba ada vərzeganiga. ¹⁹ Gəsəl uwana kadəhəŋ. Gəsəl kà kawoya azladedə aŋak, ŋgaha la mad à huma à gay, uwana kadiŋ gi gəl à vok, ŋgaha la mabasiŋ aŋak la sləray la abà, ŋgaha la masal aŋak aya. Gəsəl kà uwana kadəhəŋ la uwaga kà, dafuwa la uwana kadəhəŋ uwarà. ²⁰ Ama gi la gay lakəl aŋak: Mis uwaga la tataka aŋkul, sləm aŋha Yezabel kà, avavara ka aw. Masla agodəfah kà: ‘Gi masla mapəhal gay ahəl aŋa Zəzagəla’, agodəf, ŋgaha kavəl tetəvi kà madz à ahəŋ la slaka aŋak aw. Masla la uwaga atapla fida à azlamayà gulo, kà atà aŋa masokw à mabila à abà, la mapadəh sləb matulay. ²¹ Gədəkədfəval kaslā à ahəŋ, kà masla aŋa mapəh gay la ləv ala; ama adà à huma à gay kà la madəh mabila aŋha pəra. ²² Kiya uwaga kà, gədàməlal gəl à kəslah à afik la dufvats, adàsa ŋgərpa. Azlaməna matsatsəlāh vok atà nna tadàsa ŋgərpa babay, say baŋa atà tapəh gay la ləv ala, ŋgaha la masakal à tsəh ala sləray aŋa mis uwaga gesina bay aya. ²³ ŋgaha aya bay kà, kəla dza uwana abəzal masik aŋa sləray aŋha, uwana adəhəŋ. Gədəkadəf azlabəza aŋha, kà maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla aŋa masəlay, kà gi la uwana gənərez madzugway aresl aŋa azladza, ŋgaha la uwana tatuwal à tsəh gesina. ²⁴ Lakəl aŋa azlauwana la gudəŋ Tiyatir uwana tanəfà matapla aŋa mis uwanay aw, tasəl uwana azladza tazalalla godega nasiri aŋa seteni aw. Gay la ahəŋ lakəl aŋatà aw. ²⁵ Ama gədfawaŋ à afik kà, say uwana gətəpakulla pəra, tsərəh à kaslā uwana gədāwul à waŋ. ²⁶ Azlauwana taguwà à uda la abà la makədfaslay, ŋgaha uwana takəs gay gulo tsərəh à makədf gəl à ahəŋ, kiya uwaga gədəpakatàla kà azlasufəl lakəl aŋa azlatsəhay gesina uwana tasəl gi aw. ²⁷ Maslay uwana gədāvà à atà kà, uwana Baba gulo avà à gi babay. Tadəgahay azlasufəl dzaŋdzanŋa, azlaməna madəh mawisiga kà tadədzamahatàla bokuba dza uwana adədf masik à gəl dōhdōh.✧ ²⁸ A azladza uwaga gədāvà à atà aya ŋuzla bebəŋ. ²⁹ Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasəfok Zəzagəla apəhay à maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla”, Sufəl gami agòd.

3

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Sardəs

¹ Yesu agòd aya: “Aya gotənaŋ tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəŋla mənə madiŋal gəl à vok la Sardəs. Aganay gay aŋa dza uwana la Masasəfok Zəzagəla mədfəf, ŋgaha la tsetsiliŋ mədfəf la ahəl bay. Gəsəl madəhəŋ aŋak, ŋgaha azladza tadzugway kà: ‘Kak la sifa’, tagodəf, tsa kak mamətsayga. ² Tsənàla, wədf vok à uda, tsa baŋa kiya uwaga aw, kadàmətsay tsokwfasl, kà uwana gənəŋəŋ sləray aŋak kà adəhenla la yewdi aŋa Zəzagəla dadəŋ aw. ³ Iyay awula à kak à gəl, uwana katəpla uwarà, la uwana kadà à abà, kapəh gay la ləv ala, ŋgaha kakəs gay gulo. Baŋa katsənla aw kà, gədàda à awtəy la gurùh, la kokudə masəlay aŋak bokuba masla à gəl. ⁴ Ama tekedika azlaanik la ahəŋ la slaka aŋkul la Sardəs, uwana tadəh àlāh à lukut aŋatà à vok aw, bokuba magodəf

azlasətaka la ləv aṅatà la tsəh. Atà azladza uwaga kà, tadàduw à vok lukut medfekuga, anina mədàday la slaka gà, kà uwana azlayla atà. ⁵ Azlauwana taguwà à uda la abà la makədaslay kiya uwanay, gədàtsokwah atà à lukut medfekuga à abà, gədàwis sləm aṅatà ala la wakità aṅa sifa la abà tetuw aw, la mok uwana gədàgay la huma aṅa Baba gulo la azlamalika aṅha. La dazuwaya gədàpəhay kà, azladza uwanay kà gədàgoday ndzer kà: Azlaaṅulo. ⁶ Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasədok Zəzagəla apəhay à maham à ahəṅ mənə gay Zəzagəla”, Yesu agòd.

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Filadelfiya

⁷ Yesu agòd aya: “Aya bà gotənaṅ tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəṅla mənə madiṅal gəl à vok la Filadelfiya. Aganay gay aṅa dza uwana asa à waṅ la slaka Zəzagəla, ṅgaha masla dziriga. Tsəkurəm aṅa madla à makoray aṅa sufəl David la ahəl aṅha. Baṅa gi gədapəzl gamagà, dza aslala vok aṅa matsakalla à ama aya aw, ṅgaha aya, baṅa gi gədatsak à gamagà à ama dza aslala vok aṅa mapəzllay aya aw. ⁸ Gəsəl madfehəṅ aṅak. Gəsəl kà kak la ahəṅ la ndzəda aw. Tekedfika kakəs gi gay la ahəl ala la dazuwaya, kà kak aṅulo. Nəṅaṅ gədapəzl gamagà kà kak, dza la ahəṅ aslala vok kà matsakal à ama aw. ⁹ Tsəbəl sləm aganay uwana gədəfehəṅ la maham à ahəṅ dza aṅa seteni: ‘Anu azla Yahudiya’, tagòd, tsa azla Yahudiya kà aṅa gay gə pəra. Gədəbay atà à waṅ, kà atà makədedf à ka à ahəṅ. Kiya uwaga tadəsəlay kà gəwoya ka. ¹⁰ Kak kafà sləm à gay gulo! Kabasaṅ, kà uwaga gi babay gədàfa à ka sləm, kà kak aṅa madədiya à matərbəy uwana à abà, adəsiya azladza gudəṅ à vok à gəl gesina aw. ¹¹ La katskats gədàwula à waṅ. Tsizllàw à afik la makəsəṅ uwana kabəzal, kà dza aṅa mazəb masik aṅa maḍuwiṅ aṅak aw. ¹² Azlauwana taguwà à uda la abà la makədaslay kiya uwanay kà, gədàbək atà à ahəṅ, bokuba azlamanuləv la gəy aṅa Zəzagəla gulo la aku. Tatak la ahəṅ adəkudək atà la uda aya aw. Gi, gədətsetser à atà sləm aṅa Zəzagəla gulo à vok, la sləm aṅa gudəṅ aṅa Zəzagəla gulo, gudəṅ uwaga kà Urusalima mawga, uwana Zəzagəla adəsləl à ahəṅ la zagəla. Gi la gəl gulo gədətsetser sləm gulo mawga à azladza uwaga à vok babay. ¹³ Kəla dza uwana sləm la kəl, atsəb sləm à uwana Masasədok Zəzagəla apəhay à maham à ahəṅ mənə gay Zəzagəla”, agòd.

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Lawodikiya

¹⁴ Yesu agòd aya: “Bà gotənaṅ aya, tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəṅla mənə madiṅal gəl à vok la Lawodikiya. Aganay gay aṅa dza uwana sləm aṅha: Amen. Masla sayda dziriga, fida atsa à waṅ la gay aṅha aw. La ahəl aṅha la uwana Zəzagəla adəhà tatak gesina. ¹⁵ Gəsəl sləray aṅak: Uwala kak iyaw akəl akəl magay aw, uwala kak iyaw matesl gə aw. Nuləm kaga tekula aṅatà. ¹⁶ Ama bokuba uwana kak la tataka gə la abà kiya uwanay kà, gi gədəkəsl ka à vədah, puway. ¹⁷ ‘Gi gorobu, gəkor tatak, gədahama gay à gorobu gulo à vok, gənəkudə aṅa tatak aya aw!’, kagòd. Tsa tekedfika, kak masla kudə uwana vok ahamay, kak la diga, kokudə lukut, kak guləf bay. ¹⁸ Dəv gi kudə, kà gi aṅa matab à ka gay à ahəṅ, sùkw luwàluwà mawutsədayga la slaka gulo, kà kak aṅa magay gorobu. Sùkw babay lukut medfekuga, kà kak aṅa matsokw à abà, ṅgaha kà kak aṅa mahadla ziruwī aṅak à ahəṅ. Bà gotənaṅ sùkw aya yohof yewdi la slaka gulo, kadəb à adi, kà kak aṅa manəṅla lela. ¹⁹ Hadəy ndzer kà, baṅa

✧ 3:5 3.5 2Musa 32.32-35; Mahabay 69.28 ✧ 3:7 3.7 Yesayya 22.22 ✧ 3:9 3.9 Yesayya 49.23; 60.14 ✧ 3:14 3.14 Haṅkəli 8.22

gəwoya dza kà, bà masla la uwana gəslahala vok, ngaha gətsetsehəŋla. Tsa baŋa kiya uwanay kà, pèh gay la ləv ala, kapaka bokuba iyaw matesl gə aw.*²⁰ Tsəbal sləm, gi la uwaga gədatsizl à gay gamagày gəzalahay. Dza uwana atsəna mazalahay gulo, apəzl gi gamagày, gədàda à gày à slaka aŋha, ngaha mədàzuw tatak may anu səla.²¹ Azlauwana tadəguwa à uda la abà la makəfaslay, kiya uwanay gədàvə à atà tetəvi kà mas à waŋ aŋa madàdzah madzay la kursi gulo la afik, bokuba uwana gəguwa à uda la abà la makəfaslay, ngaha gədàmadzay la Baba gulo la kursi aŋha la afik.²² Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasəfok Zəzagəla", Sufəl Yesu agòd.

4

Kursi aŋa Sufəl Zəzagəla

¹ Mok uwana gay uwanay akəd gəl à ahəŋ, la lig la ahəŋ, gənəŋəŋ aya gamagày mapəzl vok gə la zagəla. Gətsənà kuda aŋa dza uwana avàts à gi gay uwarà aya, kuda uwaga la uwana atsən bokuba matsənaŋ aŋa mazlazliŋ. Dza uwatà agòd à gi: "Sà à afik à abanay, kà gi aŋa mapəhaka kala uwana adàsa à waŋ la huma la gay."² Katskats Masasəfok Zəzagəla akəs gi, ngaha gənəŋəŋ kursi Sufəl la zagəla la afik, dza ndzəcəffa la afik.³ Mahəday aya aŋa dza uwatà la afik aw. Hud adi aŋha kà awutsəday, bokuba akur kuyah kuyahga, uwana tazalalla yaspe atà la saruwan, kursi uwatà makəsəl gay à adi gə la agəla makozakoz dikəts, azlaagəla makozakoz uwatà tawutsəday bokuba azlaakur uwaga babay.*⁴ Kursi anik dzik səla gəl aŋha ufaɔ uwatà la afik azlamadzahaga tadzàh madzay la afik dikəts tatsòkwàh kà azlalukut medekuga à abà, garamusa aga atà lakəl, azlagaramusa uwatà kà madehəŋ ga la luwəluwə.⁵ La kursi sufəl uwatà la afik la tataka la abà kà, mawutsəday la masläh məlo aŋa habaga asà à uda la abà aya. Aga la ahəŋ la abatà babay azlaakəl mavats à ahəŋ gə məɔfəf taudəy la huma kursi. Azlaakəl mavats à ahəŋ gə məɔfəf uwaga kà, apəhla ala kà azla Masasəfok məɔfəf uwana tadza à ahəŋ la huma Zəzagəla.⁶ Tatak anik la ahəŋ la huma kursi aya, masla aga bokuba take- nedekeka uwana dzəraŋ dzadzəraŋ.

Aga la ahəŋ azlatatak ufaɔ uwana taduw kursi à tataka à abà. Atà la sifa, huma la lig aŋatà kà bà yewdi, yewdi gesina.⁷ Maftsa vok aŋa matera kà bokuba sikalaveri, masəla kà bokuba kokur kaslaga, mamakər kà, hud adi aŋha kà bokuba dza, ngaha maufaɔ, kà zulo uwana ahoyay kagəday.⁸ Atà ufaɔ nna kà, atà la gogozläh mukwa mukwa. Vok gesina kà, bà yewdi, yewdi tsatsabasla hudga la uda gə, takəs gay kà mahabay aw. Vəɔ la afats bà mahamay tahabay. Tagòd:

'Kak Sufəl Zəzagəla, kak la maslay gesina tsikasla, kak tekula.

Kak la ahəŋ la sifa à mok uwana gudəŋ à vok la ahəŋ dadəŋ aw. Lakana kak la ahəŋ la sifa aya, ngaha kadàsa à waŋ à gudəŋ à vok.'

⁹ Kiya uwaga azlatatak ufaɔ uwaga la sifa tahaba à dza madza madzayga uwaga la kursi Sufəl la afik, masla uwana adzà à ahəŋ aŋa tsəràh à awtəy, mazləbəy, la maslay, la kikay agay la masla.¹⁰ Bà kəla uwana tadehəŋ kiya uwaga kà, azlamadzahaga dzik səla gəl aŋha ufaɔ uwaga kà, takədéd à ahəŋ la huma Zəzagəla, uwana madza madzayga la kursi Sufəl la afik, ngaha masla uwana la sifa aŋa koksikoksi, atà tazləba masla, tahaläh garamusa lakəl ala, tabakàh à vəɔfah la huma aŋha.¹¹ Tagòd: 'Hadəy, kak

* 3:19 3.19 Haŋkəli 3.12 * 4:3 4.3 Hezəkiyel 1.26-28; 10.1

Sufəl Zəzagəla gami. Kak uwana kadahà tatak gesina, kà uwana asà à ka, à uwana kadahà à atà, ngaha atà la ahəŋ lagwa. Ka uwaga à uwana, kaslà kà, kəla uwabeyuwi aŋa mazləb ka, la masləkaw ka, ngaha la makəs mapəhay aŋak babay.'

5

Gay aŋa wakità la magadzaw

¹ Ngaha gənəŋà wakità makəlbaga la ahəl aŋa dza uwatà la kursi Sufəl la afik. Masla adakəsay la ahəl kaf. Wakità uwatà matsetseray gə gay səla nna. Madahalla masəlay à vok gə slaslaka mədəf, kà dza aŋa mapəzlay aw. ² La lig la ahəŋ gənəŋà mənə malika uwana anavà la kuda zləkkà: "Uwa à uwana azlayla kà mafətal masəlay uwanay la vok ala uwa? Ngaha mapəzlay wakità uwanay uwa?", agòd. ³ Dza la ahəŋ azlayla aw, adəgay dza uwana la vədah adəgay la zagəla, adəgay la tsəh iyaw, adəguwanə mali bay kà, taslala vok aŋa mapəzl wakità uwanay, ngaha aŋa manərəz hud aŋha aw. ⁴ Kà uwana dza la ahəŋ azlayla aŋa mapəzlay, à kà manərəz hud gə gə aw, gətùw mənəga, kà uwatà. ⁵ Kiya uwaga tekula la tataka azlamadzahaga uwaga la abà agòd à gi: "Katuw aw, aganay dza uwana bokuba sikalaveri, uwana asa à uda la tsəhay aŋa Yahuda la abà, masla mayyi à tsəh ala aŋa sufəl David, masla akədàsilla tatak gesina la maduwəŋ. Masla adəfətalla vok ala masəlay uwaga, ngaha adəpəlz wakità uwaga", agòd à gi.

⁶ La mapəh uwaga la gay ala kà, gənəŋà dza la slaka matsizlla ala dzawwa la tataka azlakursi la abà. Azlamadzahaga la azlatatak ufad uwaga la sifa, takəsalla gay à adi. Maftsa à vok aŋha kà bokuba magadzaw, la yewdi gulo kà bokuba takəday uwarà. Dzadzukwa dərəw mədəf lakəl, ngaha yewdi mədəf la vok babay. Azlayewdi uwaga kà azla Masasədok mədəf uwana tadza à ahəŋ la huma Zəzagəla, uwana Zəzagəla aslala atà gesina à gudəŋ à vok. ⁷ Kiya uwaga magadzaw uwaga azà à vok à awtəy, azəb wakità la ahəl kaf aŋa masla madza madzayga uwaga, la kursi Sufəl la afik. ⁸ Mok uwana adazəbay kà, azlatatak ufad uwaga la sifa, ngaha la azlamadzahaga dzik səla gəl aŋha ufad uwaga takədéd à ahəŋ gesina aŋatà, niziŋ agà atà la ahəl gesina, kəla uwabeyuwi aŋatà azlatasà dewnì la ahəl aŋatà, mahənlaga la kidzidzi. Uwaga apəhla ala kà madəv kudə aŋa azlaməna gay Zəzagəla.✧ ⁹ Atà tahəb mahabay mawga. Tagòd:

'Kak azlayla kà aŋa mazəb wakità uwanay aŋa mapəzlay,

kà uwana takəd ka, ngaha kapəzl gəl à azladza à ahəŋ.

La aŋiz gəl aŋak kà awùlla atà à slaka Zəzagəla.

Azladza uwaga tasà à uda la azlatsəhay la azlagay anik anik gesina.

Ngaha tasà à wanə la makəd gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina.

¹⁰ Kak kapàkatàla, kà azlatsəhay aŋak, kà uwana kak, Sufəl gə gə.

Kadahəŋ kiya uwanay, kà mapakatàla kà azlaməna makəd tatak à Zəzagəla gami.

Atà tadəgay azlasufəl, lakəl aŋa azladza gudəŋ à vok.✧

¹¹ La lig la ahəŋ gənəŋà azlamalika aŋuvaw, uwana dza aslala vok aŋa matugway aw. Tanudà kursi à abà la azlatatak ufad uwaga, ngaha la azlamadzahaga uwaga gesina dikəts. Kiya uwaga gətsənà mahabay aŋatà.

¹² Tahəb la kuda zləkkà à magadzaw uwana takəd kà aŋa matulay:

'Ndzer, masla azlayla kà mazəbay la slaka azladza maslay,

La gorobu, la matsihila, la ndzəda,
 La mazləbay, la masləkəway, ngaha la kikay gesina la ahəl aṅha.
 Kay nənàwwàṅ mənḡa aṅha tsi!

tagòd. ¹³ La lig la ahəṅ aya gotənaṅ dèwdèw tatak uwana Zəzagəla adfahàn kà, tahàb mahabay azlauwana la zagəla, azlauwana la gudəṅ la vok, azlauwana la tsəh iyaw, ngaha la azlauwana la iyaw la abà, gesina aṅatà tahàb mahabay tekula:

'Məzləba dza uwana la kursi la afik, ngaha la uwana maftsa à vok aṅa magadzaw uwana tadfàhla matulay məsləkaw atà.

Masley gesina atsa à waṅ kà la atà la ahəl. Mətatasl atà à ahəl aṅa koksikoksi.'

¹⁴ Mok uwana tahabay kiya uwanay azlatatak ufad uwaga tagòd: "Amen", ngaha azlamadzahaga uwaga takədèd à azlauwana à ahəṅ la kursi la afik, ngaha tasləkàw atà aya.

6

Magadzaw ahəl wakità aṅa mapəzlay

¹ Mok uwana magadzaw azəb wakità masəlay mədəf uwaga à ahəl, kiya uwaga gənəṅà adzəkà mapəzl masəlay matera. Mok uwana adafətalla à ama ala, matera aṅa azlatatak ufad uwaga la sifa agòd: "Sà à waṅ", matsənaṅ aṅa kuda aṅha bokuba habaga. ² Kiya uwaga gənəṅà pəlis me-dəkuga asà à uda. La pəlis uwatà la afik kà, dza la afik alàk la ahəl, tavəl garamusa. Ahəd la makədfaslay kà mats à atà à ahəṅ. ☆

³ Magadzaw afətà à masəlay masəla la ama ala. Gətsənà masəla aṅa azlatatak ufad uwaga la sifa agòd aya: "Sà à waṅ." ⁴ Ngaha pəlis anik asà à uda aya mativga vikuza. Dza uwana la afik aya kà, masla masəlla guvəl à gudəṅ à vok, kà azladza aṅa makad vok kà à atà kà atà. Tavəl magol katsakar à ahəl.

⁵ Ngaha aya magadzaw afətà masəlay mamakər la ama ala, ngaha gətsənà mamakər aṅa azlatatak ufad uwaga la sifa agòd: "Sà à waṅ." Gənərèz, ngaha gənəṅà pəlis marsiga, dza uwana la afik kà daram la ahəl. ⁶ Gətsənəṅ tatak anik atsən la tataka azlatatak ufad uwaga la abà la sifa, bokuba kuda aṅa dza. Masla agòd: "Sili aṅa sləray mavakay tekula aṅa dza kà asukway pəra kà hi tsergi nagoda tekula pəra, ama mərəkala kà, nagoda makər." Agòd à dza aṅa pəlis aya: "Kà aṅa aməl la iyaw aṅa matavərək maməsliga kà, tadza à ahəṅ kiya uwanay", agòdɬal.

⁷ Ngaha magadzaw afətà masəlay maufad la ama ala, ngaha gətsənəṅ maufad aṅa azlatatak uwaga la abà la sifa, agòd: "Sà à waṅ." ⁸ Gənərèz à awtəy, ngaha gənəṅəṅà pəlis uwana kuforuh ruhga. Dza uwana la afik kà, sləm aṅha kà: Mamətsay, ngaha mezewi anəfay la tsəh. Tavà à atà ndzəda kà aṅa makad à gay tekula aṅa maufad, aṅa gudəṅ à vok à gay. Tadəkədfah atà la katsakar, la may, azladza anik tadəmatsah à dɬuvats à abà ngaha azlatatak fəta tadəkədfah azladza anik aya.

⁹ Kiya uwaga magadzaw afətà à masəlay mazlo la ama ala. Ngaha gənəṅà azlamasəsəfok aṅa azlamamatsay la slaka uwana takədfah tatak à Zəzagəla. Takədf azladza uwaga, kà uwana tazà gay Zəzagəla, ngaha kà uwana tagədf à gay aṅa Yesu à afik. ¹⁰ Mok uwana gənəṅà atà tawiyà la kuda zləkkà, tagòd: "Sufəl, kak tsikasla, kak dziriga. Azladza uwaga la vədah, la gudəṅ la vok takədf anu, ma mana kadəhəṅ aṅa madàh à atà seriya à gəl ma, ngaha kà seriya aṅa matədf atà à gel suwaṅ ma?" ¹¹ Ngaha

☆ 6:2 6.2 Zakari 1.8; 6.3,6

tatsòkwàh atà à lukut medekuga à abà, tagòd à atà: “Basàwwàṅ ṅuv aya, say takàd azladedà aṅkul, uwana tanəfa Zəzagəla, bokuba uwana takàd akul dadàṅ. Baṅa takàd atà bokuba uwana Zəzagəla agòd kà pəra, seriya adàgay la ahəṅ.”

¹² ṅgaha aya magadzaw afətà masəlay maməkwa uwatà la ama ala. Gənəṅà kutso abəlakà à vok, afats apakà marsiga. Ama təla kà apakà mativga vikuza bokuba aṅiz. ¹³ Azlatsetsiliṅ tasòkw à ahəṅ la zagəla bokuba mayyay ahàf ṅuwazlaga, uwana magol kular asakwəṅ à ahəṅ. ¹⁴ Zagəla azalà tuwiz, bokuba uwana takəl tatak à abà. Azlagudəṅ uwana iyaw akàs atà à gay à adi tazàhla. Azlagudəṅ gesina tabàdàhà vok la slaka aṅatà la abà. ¹⁵ Kiya uwaga azladza gudəṅ à vok gesina tahàdàhà vok à gudəṅ à afik, ṅgaha tahàdàhà vok à azlatsakur uwana à agu la tataka azladzəgəla la abà. Azlamayà la azlauwana azlamayà aw gesina tahòy kà mahadàh vok à ahəṅ. Amiyaka azlasufəl, la azlamadzahaga, la azlaməṅga aṅa azlaslodzi, la azlagorobu, la azlauwana sləm aṅatà atsən ala, gesina aṅatà tahàd kà mahad vok à ahəṅ. ¹⁶ Atà tadàvə kuḍa à azlagudəṅ la azladzəgəla: “Fətəkàw anu à gəl, kamkam, tsakàw anu à ama, kà dza uwana la kursi la afik aṅa manəṅ anu aw, ṅgaha kà magadzaw aṅa madukw à anu seriya à gəl aw! ¹⁷ Iyay, mavakay aṅa məṅ mapak ləv aṅha kà adaslay. Uwa à uwana aslay aṅa matəfal à gay ala uwa? Dza la ahəṅ aslay aw”, tagòd.

7

Malika adàh masəlay à azladza aṅa Zəzagəla à vok

¹ Kiya uwaga la lig aṅa uwaga la ahəṅ aya, gənəṅà azlamalika ufaḍ tatsizlla ala la gay tər gudəṅ ufaḍ kà makəs azlakular ufaḍ aṅatà à ahəṅ, uwana tadəḍay, kà atà aṅa madəḍay à gudəṅ à abà aw kà mawis kutso amiyaka iyaw ṅgaha la azlaahàf ala aw. ² Gənəṅà malika anik uwana asà à waṅ la mas à afik afats, tatak madàh masəlay à azladza à madəgay aṅa Zəzagəla, uwana la sifa, la ahəl. Azalà azlamalika ufaḍ uwaga à tsəh azlauwana Zəzagəla, avà à atà ndzəḍa kà mawis gudəṅ à vok ala, ṅgaha la iyaw ala. ³ Agòd à atà: “Kawisaw kutso, iyaw, ṅgaha la azlaahàf ala dadàṅ aw. Kùdàw tsəràh à uwana anu mənàh masəlay aṅa Zəzagəla à madəgay aṅa azladza aṅha dadàṅ.”* ⁴ Kiya uwaga la lig la ahəṅ atà tapəh à gi matugway aṅa azladza uwana tanahà à atà masəlay uwaga à madəgay. Tagà dəbow dzim bəzi aṅha dzik ufaḍ, gəl aṅha ufaḍ. Azladza uwanay kà mayyi à tsəh ala aṅa azlatsəhay Isərayel gesina. ⁵ Aga la ahəṅ dəbow kulo gəl aṅha səla mayyi à tsəh ala aṅa Yahuda, dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Ruben, dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Gad. ⁶ Dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Asər, dəbow kulo gel aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Neftali, dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Manase. ⁷ Dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Səmeyyon, dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Levi, dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Isakar. ⁸ Dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Zabulon, dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Yusufu, ṅgaha dəbow kulo gəl aṅha səla la mayyi à tsəh ala aṅa Benyamin bay. Azladza uwaga gesina taga la masəlay aṅa Zəzagəla la vok aṅatà.

Maham à ahəṅ dza dagay gudəṅ à vok gesina

* 7:3 7.3 Hezəkiyel 9.4,6

⁹ La lig aña uwaga la ahəŋ, gəŋəŋà maham à ahəŋ dza aŋuvaw, dza aslala vok aña matugway aw. Azladza uwaga tasà à uda la azlatsəhay, la azlagay, ŋgaha tasà à waŋ la makad̄ gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina. Tatsizlla à ahəŋ la huma kursi, ŋgaha la huma aña magadzaw, tatsòkwàh lukut medekuga à abà, ŋgaha la azlababasl la ahəl aŋatà kà mazləb̄la.

¹⁰ Tawiyà la kuda zləkkà: “Zəzagəla uwanay la kursi la afik atà la magadzaw la uwana tatəfà anu”, tagòd̄. ¹¹ Azlamalika gesina tatsàzl à makəla kursi, ŋgaha à makəla aña azlamadzahaga, ŋgaha à azlatatak ufad̄ uwatà la sifa. Atà takədèd̄fah à huma kursi, la makas gəl à vəd̄fah, ŋgaha tasləkàw Zəzagəla, ¹² la magod̄fay: “Had̄fay gà, mazləb̄ay, la matsihila, la kikay gami, la masləkaway, la ndzəda, la makoray gesina taga la ahəl aŋha. Azlauwaga kà Zəzagəla gami akoray aña tsərəh à awtày. Amen!”

¹³ Tekula aña azlamadzahaga dzik səla gəl aŋha ufad̄ uwaga agòd̄ à gi: “Kasəl azladza uwaga tatsòkwàh lukut medekuga à abà ay? Tasà à waŋ à ama la?” ¹⁴ Gəgòd̄fal: “Kak, la uwana kasəl mən̄ga, gi kà, gəsəl aw.” Agòd̄ à gi: “Azlauwanay kà, azlauwana tasà ŋgərpa mən̄ga, uwana ad̄uwa ndzəda aŋatà la makad̄ gəl à ahəŋ. Tadza à ahəŋ la dziriga la abà. Atà tapalàh lukut aŋatà kuzekaka la aŋiz aña magadzaw la abà. ¹⁵ Kà uwaga à uwana tatsizlla à huma kursi aña Zəzagəla, tazləb̄ masla la mən̄ gày aŋha la aku, mavakay la mahəŋay, dza uwaga la kursi la afik adàhub̄ atà à gəl. ¹⁶ Kà may aña maz atà à aya aw, nəlay aña makəs à atà babay aya aw. Marabak aña maslərnàhatàla aya aw, tatak anik la ahəŋ adàvəd̄f̄ à atà la maz à atà aya aw. Kà mana ma? ¹⁷ Kà uwana magadzaw, uwana la tataka aŋatà la kursi la afik adàgay masla manəŋla atà. Adàdahla atà à gay aña iyaw aña sifa uwana akəlay. La kità aya, Zəzagəla adàslaslad̄fah atà iyaw tugwi la adi ala.”✧

8

Magadzaw afəta masəlay maməd̄əf̄ à wakità la vok ala

¹ Bə gotənaŋ magadzaw afətà masəlay maməd̄əf̄ la ama ala, uwana agà makəd̄ gəl à ahəŋ. Mok uwana adafətal la ama ala, tatak gesina la zagəla ‘Məslək’, tagod̄ aw, tadzà à ahəŋ titi tsərəh à tenma aña sa. ² ŋgaha la lig aña madz à ahəŋ titi la ahəŋ, gəŋəŋà azlamalika məd̄əf̄ uwana tatsàzl à ahəŋ la huma Zəzagəla, tabəzəl mazlazliŋ məd̄əf̄ la slaka aŋha.

³ La abatà aya, malika anik asà à waŋ la slaka makad̄ tatak la abà, la ahəl aŋha daram mad̄ehəŋ gà la luwàluwà, tavəl kidzidzi aŋuvaw, kà masla aña mabəkay, la slaka makad̄ tatak luwàluwà gà uwatà la afik, la huma Zəzagəla, ŋgaha la mavày la slaka gà azlamadəv̄ kud̄a aña mən̄a mad̄iŋal gəl à vok. ⁴ Kəsək aña kidzidzi uwana aduwal à akəl à tsəh, asà à malika uwatà la ahəl ala dzedzika la huma Zəzagəla, ŋgaha la madəv̄ kud̄a aña azladza aŋha, uwaga adəl à sləm à agu aya. ⁵ Mok uwana malika adad̄ehəŋ kiya uwanay, azəb̄ daram uwaga ahənəŋ ala la slaslay akəl la slaka makad̄ tatak la abà, ŋgaha ad̄uw̄ à vəd̄fah. Uwaga masləh mēlo aña habaga atsən azlamawutsəd̄ay tawutsəd̄fah, ŋgaha kiya uwaga kutso abəlakà vok.

Azlamazlazliŋ məd̄əf̄✧

⁶ La lig la ahəŋ, azlamalika məd̄əf̄ uwana mazlazliŋ agàhà à atà la ahəl tad̄ahà vok à ahəŋ kà aña matsay.

✧ 7:17 7.17 Mahabay 23.1; Yesayya 49.10; Hezəkiyel 34.23; Daniyel 12.1 ✧ 8:5 8.5 2Musa 7.14-12.51

⁷ Malika matera atsà mazlazliṅ aṅha, matsatsay iyaw, la akàl mahohodfelaga la aṅiz asùw à vədah. Kiya uwaga tekula aṅa mamakər aṅa gudəṅ à vok ababèh à gay, la azlaahàf la azlakəsaf aṅha gesina, dëna.

⁸ Malika masəla atsa mazlazliṅ aṅha aya. Azəb mənṅ tatak anik, bokuba mənṅ gudəṅ dzəgərha, akàl ababəhay la afik. Atsàl gəl à magol dərəv à abà, ṅgaha tekula aṅa mamakər aṅa iyaw apakà aṅiz. ⁹ Azlatatak uwana la iyaw uwaga la abà gesina, taməts à gay hənats; azlakəslah iyaw tawis ala gesina babay.

¹⁰ Kiya uwaga aya, malika mamakər atsà mazlazliṅ aṅha. Magol tsetsiliṅ mənṅga abədf à vok la zagəla, uwana ababəhay bokuba akàl atədf à azlamukwà à tsəh la azlazləlok. ¹¹ Tsetsiliṅ uwatà kà sləm aṅha kà vəzlmadiya. Tekula aṅa mamakər aṅa iyaw uwatà, apakà dëhakak, mok uwana azladza tas iyaw uwatà, aṅuvaw la tataka aṅatà la abà taməts, kà iyaw uwatà.

¹² Bə gotənaṅ aya, malika maufad atsà mazlazliṅ aṅha. Mok uwana adatsay, tekula aṅa mamakər aṅa afats, ṅgaha la təla apakà marsiga tsiktsetsik. ṅgaha tekula aṅa mamakər aṅa azlatsetsiliṅ apakà marsiga babay. Kiya uwaga taüdf aya aw. Tekula aṅa mamakər aṅa mavakay aṅa afats atəf à zagəla, ṅgaha tekula aṅa mamakər mahənaṅ vədf aṅa təla atəf à zagəla bay.

¹³ La kità aya, gənəṅà zulo uwana ahoyay la ləv zagəla la abà la magodfay: “Kayyà, kayyà, ṅgərpa adəgay la azladza uwana la vədah. A baṅa mazlazliṅ aṅa azlamalika makər uwanay adətsənaṅ, ndzer”, agòdf.

9

¹ Kiya uwaga aya gotənaṅ malika mazlo atsà mazlazliṅ aṅha aya, gənəṅà tsetsiliṅ uwana atədf à ahəṅ la zagəla. Tavàl tsəkurəm kà mapəzlla afək zəṅzəṅga kà mələs tuwisl la abà. ² Mok uwana tsetsiliṅ uwaga apəzl afək uwaga, dəhut, kəsək asà à uda la abà bokuba kəsək aṅa matəl tatak. Kəsək uwatà atsək afats à ama tabadamma akəl mələs. ³ Dəmdadəm dawanagay asà à uda la kəsək uwaga la abà, taslèhà gəl à gudəṅ à vok. Tavà à atà ndzəda kalkal la aṅa aliz. ⁴ ṅgaha tagòdf à atà kà: “Pàdàw azlakəsaf, la azlaahàf uwana atsà à uda la kutso la abà aw, ama dāw kà mawisəṅla kà azladza gudəṅ à vok ala pəra, azlauwana kokudfa masəlay aṅa Zəzagəla la madəgay aṅatà”, tagòdf à atà. ⁵ Tavà à atà tetəvi kà aṅa makadf azladza aw, ama pəra kà: “Katərəbaw atà”, tagòdf atà, tatərəb atà kà aṅa təla zlo, azlamazay uwaga kalkal la mazay aṅa aliz. ⁶ La təla zlo uwatà, azladza tayəh mamətsay ama tabəzəl aw. “Sà à waṅ, sà à waṅ”, tagòdf à mamətsay, ama mamətsay ahəy atà à ahəl.

⁷ Nəṅàw azladawnagay gə uwana tadəbàni à vok la azlapəlis aṅa guvəl, tapakà tatagà à gəl, bokuba garamusa aṅa luwəluwà. Hudf adi aṅatà kà kalkal la hudf adi aṅa azladza. ⁸ ṅgaha aṅidz aṅatà kà bokuba aṅidz aṅa azlamis, slidf aṅatà kà kiya aṅa sikalaveri. ⁹ Tawədfah slarapay aṅa ada à makəla aṅatà, ṅgaha mahohumay aṅa azlagogozlāh aṅatà kà, kalkal la mahohumay aṅa azladərkwa uwana azlapəlis tabiyəṅ, kà mad à guvəl aya. ¹⁰ Gudaz aṅatà godam la gay, bokuba aṅa azlaaliz, gudaz aṅatà uwaga la uwana avà à atà ndzəda kà mamalla azladza tsəràh à təla zlo. ¹¹ Mənṅga aṅatà kà masla la uwana akoray lakəl aṅa afək zəṅzəṅga uwaga, sləm aṅha la gay ibəranəṅkowen kà *Abaddon*, ṅgaha la gay gərək kà *Apollyon* (Uwana asal magodfay: masla makalāh tatak à ahəṅ)

¹² Kiya uwanay à uwana, ṅgərpa matera adà à lig. Aganay azlanṅərpa səla tazlanalay aya zlà.

¹³ Kiya uwaga malika maməkwa atsà mazlazliŋ aŋha, gətsənəŋ kuda, atsən la gay ndzika ufaɗ aŋa slaka makad tatak, uwana madehəŋ gə la luwəluwə la huma Zəzagəla. ¹⁴ Kuda uwaga agòɗ à masla mats mazlazliŋ uwaga la ahəl à ahəl: “Pàlla azlamalika ufaɗ uwaga ala, uwana tawəɗàh atà à ahəŋ la gay məŋ mukwə uwana tazalalla Efərat.” ¹⁵ La abatà kà, tapəlla atà ala. Zəzagəla aɗahà atà à ahəŋ la mavay uwanay la abà, la təla uwanay la tsəh, la mavakay uwanay, ŋgaha la sa uwanay, kà takad tekula aŋa maməkər aŋa azladza gesina. Kà aŋa uwaga à uwana: “Pàlla atà ala”, kuda agòɗ à malika uwaga. ¹⁶ La abatà aya tapəhgəla maham à ahəŋ aŋa azladza uwana tahəd à pəlis guvəl à afik, “Million dadərmokw səla”, tagòɗ à gi. ¹⁷ Kiya uwaga à uwana gənəŋà la mafətal la ama ala uwaga la abà. Gənəŋà azlapəlis uwaga, ŋgaha azlaməna madàh à afik. Tawəɗàh vok ala la azlaslarapay aŋa guvəl mativga bokuba akəl, azlaanik makur zagəla kurzagəla, azlaanik mazaybəzi zaybəzi. Akəl kəsək ŋgaha huleli tasà à afik la maŋula aŋatà dzedzika. Gəl aŋa azlapəlis aŋatà kà, bokuba gəl aŋa azlasikalaveri. ¹⁸ Akəl, kəsək ŋgaha huleli la uwana tagə azlaŋgərpa makər uwana tasà à uda la maŋula aŋa azlatatak mapəlis pəlis gə uwaga, takad tekula aŋa maməkər aŋa azladza à gay. ¹⁹ Kiya uwaga la maŋula kuda aŋatà la ahəŋ, la uwana ndzəɗa atsà à afik, ŋgaha aya gudaz aŋatà kà bokuba gəl bebi, kà matsəhla azladza.

²⁰ Ama kà matəm à ahəŋ aŋa azladza uwana tamatsəh à ŋgərpa uwaga ahəl aw, tasakà à madehəŋ aŋatà la tsəh ala aw, tadà à huma à gay la makədedəhay à azlamasəsəɗok à ahəŋ, ŋgaha la masləkawəh à azlafəla, uwana taɗahàhəŋ la luwəluwə, la gursu, la ada vərzeganiga, la azlaakur, ŋgaha la azlaahəf. Tekedika azlafəla uwaga kà, tatak la ahəŋ taɗehəŋ aw, taslala vok kà aŋa manəŋla aw, tatsən sləm aw, ŋgaha taday bay aw. ²¹ Azladza uwaga tadà à huma à gay la makad dza babay, tasakəl à tsəh ala aw. Tayəhəh azlaahəf anik anik, ŋgaha taɗahàhə mabila la mad à gəl gesina. Tetuw, tetuw ləv avəl à atà à gay kà mawul à lig aw.

10

Malika uwana la bəzi wakità la ahəl

¹ Kiya uwaga la lig la ahəŋ, gənəŋəŋ magol malika anik, atsà à ahəŋ la zagəla, lukut aŋha uwana la vok kà habaga, mafafaɗ gəl à uda gə la gəla makoz akoz, huɗ adi aŋha kà awutsəɗay bokuba afats. Asik aŋha kà bokuba aləh aŋa akəl. ² La ahəl aŋa malika uwaga, bəzi wakità mapəzlay gə la ahəl. Adùw asik ahəl kaf aŋha à dərəv à gəl, asik ahəl gudzay kà afa à kutso à abà. ³ Aɗaɗmà la kuda zləkkà, bokuba mawiyay aŋa sikalaveri uwana atawahay. Mok uwana aɗaɗmà, gətsənə masləh məlo məɗəf aŋa habaga awuləlla. ⁴ Ama mok uwana habaga asləh məlo məɗəf, gəwoyà matsetser uwana tapəh, ama gətsənə kuda anik asà à ahəŋ la zagəla agòɗ à gi: “Kəsəŋ kà aŋak pəra, à uwana habaga apəh, awkà katsetser aw”, agòɗ à gi.

⁵ Kiya uwaga malika uwana afà asik anik à dərəv à gəl, ŋgaha anik à kutso à abà, adzilə ahəl kaf aŋha à zagəla. ⁶ Masla azùw mawafay la sləm aŋa Zəzagəla uwana adəv à gay aw, à masla uwana aɗahà zagəla, ŋgaha la azlatatak uwana la afik gesina, aɗahà kutso la azlatatak uwana la abà gesina, ŋgaha aɗahà iyaw aya la azlatatak uwana la iyaw la abà gesina aya gotənaŋ. ⁷ Agòɗ aya: “Baŋa mazlazliŋ aŋa malika maməɗəf adətsənay, Zəzagəla adəhənəŋ ala madzugway aŋa nasiri aŋha, say tatak

uwaga gesina kà apakà vok la katskats, bokuba uwaga Zəzagəla apəh à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza.”

⁸ Nğaha kuda uwana gətsənəŋ dagay la zagəla, agòd à gi aya: “Həd, zèb wakità mapəzlay gə uwaga la ahəl aŋa malika, uwaga asik tekula la dərəv lakəl, nğaha asik anik la kutso la abà”, agòd à gi. ⁹ Kiya uwaga, gəhəd à slaka malika, gəgòdàl: “Và à gi bəzi wakità uwanay.” Masla agòd à gi: “Pəd, adəgay namnam la gay aŋak, bokuba zuway mazuway, ama baŋa kadədugw à gay ala kà, adəgay dəhakak la huđ aŋak”, agòd à gi. ¹⁰ Nğaha gəzəb wakità uwaga la ahəl aŋha, gəpəd. Ndzer, agə namnam la gay gulo bokuba zuway mazuway hadəy. Ama mok uwana gədədugw à gay ala kà, dəhakak, hadəy.

¹¹ Tagòd à gi aya kà: “Say kaz paŋaw aŋa Zəzagəla uwana apəh lakəl aŋa azladza uwana tasà à uda la azlatsəhay la azlagay anik anik gesina, uwana tasà à waŋ la makəđ gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina, nğaha la azlasufəl aŋatà”, tagòd à gi.

11

Azlaməna sayda səla

¹ Kiya uwaga aya, tavà à gi golakay, bokuba azəva magurla tatak, tagòd à gi: “Həd, gür gəy Zəzagəla, nğaha slaka makəđ tatak aya. Tùgw azladza uwana tadəv kufa à Zəzagəla la aku babay aya”, agòd à gi. ² “Ama kagur lig gə aw, sàkal kità”, agòd à gi. “Kà uwana masla kà gəvə à azladza uwana azla Yahudiya aw. Atà tadəhaba à ahəŋ ala gudəŋ aŋa Zəzagəla tsikaslağa, tsərəh à təla dzik ufađ gəl aŋha səla. ³ La lig la ahəŋ gədəsləl azlaməna sayda gulo səla à awtəy”, agòd. “Uwana tadətsokwah à lukut kufa à abà, nğaha atà tadəza gay gulo à azladza la kaslà uwatə tsərəh à mavakay dəbow la dadərmokw səla bəzi aŋha dzik mukwà”, kiya uwaga agòd à gi.

⁴ Azlaməna sayda səla uwaga kà atə səla nna, tatsizilla à ahəŋ la huma Sufəl Zəzagəla uwana akor gudəŋ à vok. Atə azlaahəf səla uwana tazala atə ala kuvu. Gotənaŋ azlafənəs səla aya babay. ⁵ Baŋa dza asal mađàh à atə mawisiga à vok kà, akəl atsa à waŋ la gay aŋatə la awtəy, nğaha ababəh atə à gay. Kiya uwaga tadəkəđ atə azlauwana tayəh mađàh à atə mawisiga à vok. ⁶ La kità, la mok uwana tadəzah sayda kà, atə la maslay kà matsakay à zagəla à ama, kà iyaw aŋa manəđ à ahəŋ aw. Gotənaŋ, atə la maslay aŋa mapak iyaw ala kà aŋiz, nğaha atə la maslay kà aŋa mav azlaŋgərpa anik anik à azladza gudəŋ à vok, bokuba uwana asa atə bay.

⁷ Nğaha mok uwana tadədəv maz gay aŋatə à gay, tatak fəta asa à uda la afək zəŋzəŋga la abà, akəs atə la guvəl, aduwa atə, nğaha akəđ atə. ⁸ Kiya uwaga azlavok aŋatə kà, tadədza à ahəŋ la tetəvi aŋa məŋ huđ gudəŋ la slaka uwana tatəsl Sufəl aŋatə à ahəf à adi uwarə. Gudəŋ uwatə tazalalla la gay zil kà Sodom baŋaw Misəra, kà uwana azlagudəŋ uwaga tadəfahəhə mabila, takəs gay aŋa Zəzagəla aw. ⁹ Hadəy, azladza uwaga tasà à uda la azlatsəhay aŋa azlagay, nğaha tasà à waŋ la makəđ gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina. Atə tadənərəz mazimnekid, mavakay makər la tenma, tadəvə tetəvi kà mal atə aw. Kà uwana tagòd kà: “Atə səla nna, tawisə gudəŋ à vok ala”, tagòd. ¹⁰ Kiya uwaga azladza gudəŋ à vok tadəbək agər à abà, kà uwana takəđ azladza səla uwaga. Atə tadəhabahəh azlamədevaday la mavəhay azlatatak deyday babay. Kà uwana azladza səla uwaga tasəh zladə à azladza gudəŋ. (La maz gay Zəzagəla uwana tazəhəŋ) ¹¹ Iyay, mok

✧ **11:1** 11.1 Hezəkiyel 40.3; Zakari 2.1-2

uwana mavakay makər uwaga la tenma adada à lig, Zəzagəla afəta atə afad à gəl kà mawulla atə ala sifa, ɲgaha hahadzək, tatsazilla ala. Azladza uwaga la abatà gesina guba akəs à atə. ¹² Mok uwana tatsizilla, tatsəna kuda atsəna à ahəɲ la zagəla, agodf à atə: “Sàw à afik à abanay!” Kiya uwaga tada à afik la habaga la abà, la yewdi aɲa azlaməna məzam aɲatà. ¹³ La mok uwatà kutso abəlaka vok mənɲa, tsərəh à uwana tenma aɲa makulo aɲa gudəɲ uwatà azala tetuwa. Mabəlaka vok aɲa kutso uwaga kà, azaɲ ala dza dəbow mədəf, matəm à ahəɲ aɲa azladza uwaga kà, guba akəs atə mənɲa. La vudf uwaga tanəɲa mənɲa aɲa Zəzagəla, tasləkaw.

¹⁴ Kiya uwanay à uwana ɲgərpa masəla uwanay ada à lig. Ama hanəkəli, aganay mamakər uwana azlanəlay aya gotənaɲ zlà.

Mazlazliɲ makədəfəl gəl aɲa malika

¹⁵ Kiya uwaga malika mamədəf atsà mazlazliɲ, azlakuda tatsənà à ahəɲ la zagəla, ɲgaha tagòd: “Sufəl Zəzagəla gami la masla uwana mafal dzakwa à gəl gə kà: Gudəɲ à vok adagay la ahəl aɲatà kà makoray. Makoray aɲatà adənats à gay ala aw.” ¹⁶ Mok uwana takəd fəl à uwaga, azlamadzahaga dzik səla gəl aɲha ufad uwana tadzàhà madzay la kursi la afik, la huma Zəzagəla takàsà gəl à ahəɲ la huma aɲha, tazləbà, ¹⁷ tagòd: “Haday, Sufəl, kak uwana kaga la ahəɲ la sifa dagay uwarà. ɲgaha kak la ahəɲ la sifa lakana aya. Kikay məgodf à ka, kà uwana tatak gesina adada à ka à ahəl, kagay la kəl gə gesina.

¹⁸ Kiya uwaga azladza uwana tasəl kak aw, atə tapakà ləv lakəl aɲak. Ama la uwaga kà, sà aɲak adaslay kà kak aɲa mapak ləv lakəl aɲatà suwaɲ. Kaslà adaslay à uwana kadàh seriya à azlamamatsay à gəl. ɲgaha aya kaslà adaslay à uwana kavà masik à azlamayà aɲak, uwana kapəh à atə gay à ahəl aɲa mapàh à azladza. Kak kadàvə masik à azlatsəhay aɲak gesina, azlamənɲa, bə amiyaka bə la azlabəza gə bay. Azlauwana takəs gay aɲak gesina, kadavà à atə masik. Ama kà aɲa azlauwana tawis gudəɲ ala kà, kaslà adaslay à uwana kak aɲa madàzahatàla suwaɲ!”,^{*}

tagòd.

¹⁹ Mok uwana tadəv uwaga à gay gesina, gəy aɲa Zəzagəla apəzlla vok la zagəla, tsərəh à uwana azladza tanəɲà sahar makəs vok slawda apokwà vok la paraka. Azlamawutsəday tawutsədàh bəzlbəbəzl, habaga aslèh mələ, kutso abəlaka vok, ɲgaha matsatsay iyaw anis à ahəɲ aɲuvaw.

12

Slagəla la zagəla

¹ Kiya uwaga mən nadzipo apəhla vok ala la zagəla. Aganay nadzipo uwaga: Mis tekula uwana adatsokw afats à abà bokuba lukut, abək asik aɲha kà à təla à afik, nalbət aɲha babay kà, taga kà azlatsetsiliɲ kulo gəl aɲha səla, bokuba garamusa aɲa sufəl. ² Mis uwaga aga la bəzi la hudf, azlāsokw à ahəɲ, ɲgaha aga la mabas vok la abà, awiyay kà mazəɲ aɲha.

³ Ama nadzipo anik apəhla vok ala la zagəla aya. Tatagà mənɲa gə bokuba kudu, ɲgaha mativga, uwana akor gəl mədəf, ɲgaha dərəw kulo kulo la kəla gəl gesina la garamusa. ⁴ Tatagà uwaga kà la gudaz. Gudaz aɲha kà abəd tsetsiliɲ tenma aɲa mamakər aɲa zagəla à ahəɲ, ɲgaha awits atə à vədah. Tatagà uwatà atsizilla à ahəɲ la huma aɲa mis uwaga, asəl masokw à ahəɲ, kà masla aɲa mapila à gay, à baɲa adasokw à ahəɲ.

^{*} 11:18 11.18 Mahabay 2.5; 110.5; 115.13

⁵ Mis ayyà bəzi zilga, uwana adənənja tsəhay gesina la agəla ada. Mok uwana adayyay, tazəb bəzi uwaga katskats, tadàlla à slaka Zəzagəla uwana la kursi la afik. ⁶ Ama mis kà ahòy à kəsaf à abà, la slaka uwana Zəzagəla adfahàllàn à ahən. Masla adzadzaray la abatà tsəràh à mavakay dəbow la dadərmokw səla bəzi anha dzik mukwa.

⁷ La lig la ahən gənənà à zagəla kà guvəl adadzəka à vok. Misel ngaha la azlaməna anha tapa guvəl la tatagà uwaga la azlamalika anha. ⁸ La abatà Misel la azlamalika anha tafuwà atà, kiya uwaga slaka abəzà à vok kà tatagà la azlaanha anja madz à ahən la zagəla aya aw, ⁹ aga maduw à vədah gə. Tatagà mənğa uwaga, la uwana maviya bebi, masla uwana azahà azladza gudən à vok gesina ala, sləm anha kà, baba anja mawisiga, sləm anha anik aya kà seteni. Tadùw à vədah, masla la azlamalika anha gesina.

¹⁰ Ngaha la lig la ahən, gətsənà kuda atsən à ahən la zagəla agòd: “Lagonay kà mazləbaj anja Zəzagəla kà, adapaka vok, lagonay kà, Zəzagəla adapəhla makoray anha ala. Lagwa Kristu adapəhla maslay anja ndzəda anha ala, kà uwana masla məzam gami, uwana atsəzlàh à huma Zəzagəla, uwana apapàtəh azladeda gami, kà matàh à atà kaf à gəl mavakay la mahənay gesina kà, taməl à uda la zagəla. ¹¹ Azladeda gami tatsà à ahən. Kikay kà aniz anja magadzaw, ngaha kikay kà gay dziriga uwana tazàtən, atà takəs mav sifa anjatà. ¹² Kà uwaga à uwana, takudək seteni à ahən la zagəla. Ngaha akul, azladza uwana la afik, rabàw! Ama kà ankul gudən à vok la azladərəv aya, ngərpa la akul, kà uwana seteni kà tadaməl à slaka ankul la vədah. Apakà ləv, kà uwana asəl kà kaslà anha kà atəm à ahən kà nıv pəra.”

¹³ Mok uwana tatagà uwaga asəl kà taməl à vədah kà, adzəkà manəf mis uwaga la tsəh, ayyà bəzi zilga. ¹⁴ Atà tavà gogozläh à mis, kalkal la anja zulo mənğa gə, kà anja mahoyay à huma ala katskats la uwaga, à slaka anha uwana à abà Zəzagəla adədzadzarayla à abatà. Mavay makər la tenma adədzà à ahən la abatà, kà bebi uwaga anja makəsaj aw. ¹⁵ La kiya uwaga, bebi adfahən dabaray la mavələh iyaw à vədah kà iyaw anja manəf mis la tsəh anja mazəb mis. ¹⁶ Ama kutso azlək mis, apəslək ala, asà iyaw uwana à gay, asà à uda la huđ anja tatagà uwaga. ¹⁷ Kiya uwaga tatagà uwaga abəzà à mis à tsəh aw, vədzəgəläh agolà vok anja madaj anja map guvəl la azlamayyi à tsəh ala anja mis uwaga. Azlamayyi à tsəh ala anha uwaga kà, azlauwana takəs gay Zəzagəla, ngaha atà uwana tanəfà dziriga anja Yesu, uwana apəhatàla. ¹⁸ Kiya uwaga tatagà uwaga ahəd, atsizl à gay dərəv.

13

Tatagà uwana azal azlatatagà anik səla

¹ Kiya uwaga gənənà tatagà anik asà à uda la dərəv la abà, uwana agà la azlagəl dzadzukwa mədəf, ngaha la kəla gəl anha kà, dərəw kulo kulo la kəl. Kəla dərəw anha kà garamusa anja sufəl la tsəh. La kəla gəl anha la vok babay kà, sləm mawisiga anja magodəhay à Zəzagəla la vok. ² Tatagà uwatà kà, gənərəz kà, maftsa vok anha kà bokuba zimməli, azlaasik anha kà bokuba azlaasik anja balagodaj. Ngaha gay anha kà bokuba gay anja sikalaveri. Abədfəla tatagà uwaga à slaka anha à abà. Tatagà uwana adzà madzaj la kursi anja kudu la afik, abəzà ndzəda anha babay. ³ Ama

✧ 12:7 12.7 Daniyel 10.13,21; 12.1; Yahuda 9

gənəṅəṅ kà tekula la tataka azlagəl aṅha la abà kà, bokuba makəḍəy gà uwarà, ṅgaha amik aṅha awùr ala, akès nadzipo à azladza gudəṅ à vok gesina, ṅgaha abiyà atà la uwaga, tanəfà masla. ⁴ Kiya uwaga, azladza gesina tasləkàw tatagà uwana avà ndzəḍa aṅha à tatagà uwaga. Tasləkàw tatagà uwaga babay, la magodəy: “Uwa à uwana mənṅa bokuba tatagà uwanay uwa?”, tagòḍ.

⁵ Kiya uwaga tatagà uwaga abəzà à tetəvi aṅa mapəh mawisiga à Zəzagəla à vok, abəzà maslay aṅa madəhəṅ kiya uwanay kà, kà aṅa təla dzik ufaḍ gəl aṅha səla pəra. ⁶ Tatagà uwaga adzəkà mapəsew slaka aṅha la zagəla, la azlauwana tadzà à ahəṅ la afik, la sləm aṅha, ṅgaha baməraka Zəzagəla la gəl aṅha, apəsəw masla babay. ⁷ Masla abəzàl tetəvi aya aṅa map guvəl la azladza aṅa Zəzagəla, ṅgaha la makəḍasl atà la gudəṅ la vok. Avàl ndzəḍa aya lakəl aṅa azladza uwana tasà à uda la azlatsəhay la azlagay la abà, ṅgaha tasà à waṅ la makəḍ gəl à ahəṅ gudəṅ à vok gesina la ahəl aṅha aya. ⁸ Azladza gudəṅ à vok gesina tasləkaw tatagà uwaga, bokuba magodəy, azladza uwana sləm aṅatà la ahəṅ la wakità aṅa sifa la abà dagay madzəka aw. Say magadzaw uwana takəḍla, la uwana akor wakità uwaga pəra.

⁹ Agòḍ: “Kanekaw à sləm à ama aw, tsənàw gay uwanay gəpəhay!”
¹⁰ Kiya uwaga agòḍ: “Dza uwana mokfak aṅa makəs à danay la vok, ndzer kà tadəkəs à danay, tadəkəḍəy la katsakar aya dza uwana la mokfak aṅa katsakar la vok. Kay, tsa baṅa kiya uwanay kà, ṅuləm azladza aṅa Zəzagəla tabasəṅ la maday à huma à gay la madiṅ gəl à Zəzagəla à vok, kà atà aṅa madz à ahəṅ la adi.”

¹¹ Kiya uwaga gənəṅà tatagà anik asà à lag la kutso la aku. Masla la dərəw səla lakəl, bokuba magadzaw, apəhay kà la kuda uwana agagazläh azladza ala. ¹² Masla adəhla sləray la ndzəḍa aṅa matera, ṅgaha la masəlay aṅa matera bay. Tatagà masəla uwaga afà leri à azladza gudəṅ à vok à gəl, kà atà aṅa masləkaw matera gà uwaga, à masla uwana la amik mamətsay la vok, awùr ala. ¹³ Masəla gà uwaga adəhàhà azlatatak nadzipo mənṅa, azalà akəl à ahəṅ la zagəla la yewdi aṅa azladza gesina. ¹⁴ Masla abəzàl tetəvi kà madəh azlanadzipo la huma aṅa tatagà matera gà uwatà, avavàràhà azladza gudəṅ à vok à bada à abà la magodəy à atà: “Nàlàw mazlazlay la maftsa vok aṅa tatagà uwaga awurà ala la amik aṅa katsakar la abà, aṅa masləkaw masla.” ¹⁵ Kiya uwaga tatagà uwanay apəh, kiya uwaga kà masla mabəzal ndzəḍa kà mafətəy afadə sifa à mazlazlay, atà aṅa madzəka mabadəma, atà akadə azladza gudəṅ à vok à gay gesina, azlauwana takweska gay aṅha. ¹⁶ Tatagà uwaga afà leri à azladza à gəl gesina, azlabəzaga la azlaməṅga, azlagalepi la azlaməna kuḍa, azlamayəga ṅgaha la azlauwana takor gəl, kà atà mabəz masəlay la ahəl kaf, baṅaw la madəgay. ¹⁷ Uwaga aṅa mapəhla ala kà: Dza uwana la masəlay uwaga aw, tetəvi la ahəṅ kà aṅha aṅa masukw tatak, amiyaka bə maduw tatak ala aw. Masəlay uwaga kà sləm aṅa tatagà uwaga. Sləm aṅha bay kà kəzlakula.

¹⁸ Lagonay la uwana anu məḍəh matsihila, dza uwana la haṅkəli kà aslala vok aṅa masəl godega aṅa gay uwanay tapəh, la matugway aṅa tatagà uwanay la abà, kà uwana matugway uwaga kà, magazləla gə la sləm aṅa dza, matugway uwaga aga kà dadərmokw mukwa, la dzik mukwa gəl aṅha mukwa.

14

Azladza aña Zəzagəla tahab mahabay mawga la zagəla

¹ Mok uwana uwaga adada à lig, gənənjà tatak anik aya. Gənənjà magadzaw uwana adatsizilla à ahəj la gudəj uwana la afik, tazalalla Siyon. Masla la azladza uwana masəlay aña sləm aña Zəzagəla Baba, la aña magadzaw aga la atà la madəgay aña. Matugway aña azladza uwatà kà taga dəbow dzim bəzi aña dzik ufaɗ gəl aña ufaɗ.✧ ² Ngaha aya gətsənà mahohumay la zagəla, uwana adabani vok la mahohumay aña iyaw. Mahohumay aña babay kà bokuba mahohumay aña habaga, ngaha bokuba mahohumay aña maɗəɗ niziŋ. ³ Kiya uwaga azladza dəj uwaga tatsəzl à huma kursi aña Zəzagəla la huma aña azlatatak ufaɗ uwana la sifa, ngaha la huma azlamadzahaga uwatà. Tahəb mahabay mawga. Tetuwa masla masəl mahab mahabay uwatà la ahəj aw. Say atà uwatà Zəzagəla abəl atà pəra. ⁴ Azladza uwaga tanəjla gəl aña atà la tsikasla la abà, kà uwana tagagaməh la azlamis aw. Atà tanəfà magadzaw la tsəh à kəla slaka uwana adà à abà gesina. Atà uwana mabək atà gə à fəta à awtəy la tataka azladza anik la abà kà aña Zəzagəla la magadzaw. ⁵ Fida asà à waŋ la gay aña atà aw, atà sətaka.✧

Aganay gay lakəl aña azlamalika makər

⁶ Kiya uwaga gənənjà malika tekula uwana ahoyay la ləv zagəla la abà. Asà à waŋ kà maz gay marabəj gə, uwana adəɗza à ahəj aña koksikoksi, adəziŋ à azladza uwaga tasà à uda la azlatsəhay, la azlagay, ngaha tasà à waŋ la maɗə gəl à ahəj gudəj à vok gesina. ⁷ Malika uwaga abadətəmà la kuda zləkkà, agòɗ à atà: “Hòyàw yewdi kà aña Zəzagəla, zləbàw masla kà uwana kaslà uwana adəɗfah seriya à azladza à gəl kà adaslay. Sləkàwəw masla! A masla uwana adəhəj zagəla, la kutso la mukwà, ngaha la azlamakəkəzay aña gesina.”

⁸ Kiya uwaga aya, malika anik anəfà à tsəh à uwaga à uda la magoɗay: “Babila, məj huɗ gudəj adabəzlba, adabəzlba bərəf, tsewwa! Masla atəpla azladza kà maɗəh mabila aña, kiya uwaga azladza gesina uwaga tabiy mapak ləv aña Zəzagəla à gəl aña atà gesina.”

⁹ Kiya uwaga malika mamakər adəvla à tsəh à uda. Uwatà agòɗ la kuda zləkkà: “Kəla azlauwana tasləkəw tatagə uwatà asà à uda la iyaw la abà, ngaha la maɗtsa vok aña tatagə uwatà, atà la masəlay aña tatagə la madəgay, banaw la ahəl aña atà, ¹⁰ atà tadəsa ngərpa la ahəl aña Zəzagəla. Tetuwa namnamga adəgay la abà dikiɗiki aw. Azladza uwana tadəɗay à akəl à abà uwana makoɗa à ahəj gə la huleli, kiya uwanay à uwana tadəsa ngərpa la huma azlamalika aña Zəzagəla, ngaha la huma aña magadzaw. ¹¹ Tetuwa kəsək aña akəl, uwana adəbabəh azladza uwaga kà, adəkəɗ gəl aw, kà uwana tasləkəw mazlazlay la azlatatagə uwaga, ngaha atà la masəlay aña la vok aña atà. Kiya uwaga atà tadəbəza maduw ləv aw, tadəsa ngərpa kiya uwanay mawakay la mahənay gesina.”

¹² Kà uwaga akul, uwana kakəsàw gay aña Zəzagəla, dɪŋəw gəl à Yesu à vok, akul uwana kabasəwwəj à vok kà uwana akul, akul azladza aña Zəzagəla.

¹³ La lig aña, gətsənà kuda atsən la zagəla, kuda uwaga agòɗ à gi: “Tsetsər uwanay: lakana ngaha tsərəh à huma à gay, azlauwana tadin gəl à Sufəl Yesu à vok, ngaha tamats à abà, atà la uwana Zəzagəla adəpis à atə gay à vok.” “Iyay, kiya uwanay”, Masasəɗok tsikasla awulà à uda: “Sləray

anjatà kà adadəv à gay, taslala vok anja maduw ləv adagay, kà uwana mats à gəl anja sləray anjatà kà adəpəhla vok ala la dazwaya.”

¹⁴ La abatà gənəṅà tatak anik aya. Gənəṅà habaga medəkuga. Tatak anik la habaga uwatà la afik. Agà bokuba maftsa vok anja dza, lakəl anja garamusa anja sufəl lakəl, uwana madəhəṅ gà la luwəluwà. Mavaw mazwayga la ahəl anja aya. ¹⁵ Kiya uwaga malika anik asà à lag la mənə gəy Zəzagəla la aku, azalà la ndzəda à dza uwana adzà madzay la habaga la afik: “Dahà sləray la mavaw anjak, tsəḍ tatak, kà uwana sartà anja matsəḍ tatak kà adaslay, tatak vədah adahənay kà matsəḍay.” ¹⁶ Nḡaha dza uwana agà la habaga la afik azəb mavaw, atsəḍ tatak uwana la vədah, atsəḍ gesina.

¹⁷ Nḡaha la abatà gənəṅà malika anik aya, asà à uda la gəy Zəzagəla la aku. Masla babay agà la mavaw mazwayga la ahəl aya.

¹⁸ Malika anik aya asà à waṅ kà la slaka makad tatak. Masla kà mənəḡa anja akəl, asà à waṅ anja mazalay à malika anik uwana mavaw mazwayga la ahəl, agòḍal: “Zəb mavaw anjak, nḡaha həd, datsəḍ mayyay tatak la abatà, kà uwana tahənay.” (Gudəṅ à vok kà guf) ¹⁹ Kiya uwaga malika azəb mavaw anja, ahəd kà matsəḍ tatak uwaga la guf la abà, ahəd à slaka uwana takuditsəh, afətükw à abà la abatà. Uwaga gesina apəhla ala kà Zəzagəla adapaka ləv mənəḡa. ²⁰ Slaka makuditsay kà la lag gudəṅ la uda. Mok uwana adakuditsay iyaw gə à uda la abà, iyaw gə uwaga kà aniz, la uwana asà à uda, uwaga akəl bokuba mukwə kərkəḡ, nḡaha makəlay anja kà bokuba magur mahodəy pəlis dzim bəzi anja dzik zlo, nḡaha zəṅzəṅ anja kà təzləm dza. Kiya uwaga à uwana Zəzagəla adəkəs azladza makəsafərga uwaga la mapak ləv anja. Tetuwa adəpaka atà ləv à gəl.

15

Aganay nḡərpa mədəf uwana azlamalika tadədala

¹ La lig anja uwaga la ahəṅ, gənəṅəṅ aya magol nadzipo, maval ləv à dza à gay gə la zagəla. Agà la ahəṅ malika mədəf la nḡərpa la ahəl anjatà. Uwanay kà madəvla à tsəh anja nḡərpa, kà uwana uwanay bay kà madəvla à tsəh mapak ləv anja Zəzagəla uwana adazinal à gəl.

² Kiya uwaga aya gənəṅà tatak anik, uwana bokuba dərəv, uwana awutsəḍay bokuba kutərum, uwana la akəl la abà babay. Aya gənəṅà azladza uwana takədàsl à tatagə uwatà, atà la mazlazlay uwana tafətəl afad à vok. Atà takweska masəlay anja sləm anja. Atà tatsəzlla à ahəṅ la gay dərəv uwaga la niziṅ la ahəl, uwana Zəzagəla avà à atà. ³ Tahəb mahabay uwana Musa magamza anja Zəzagəla uwana ahabəh uwarà, uwaga kà mahabay anja magadzaw. Tahəb la magodəy:

'Kak Sufəl Zəzagəla gami uwana kakoray lakəl anja tatak gesina,

Sləray anjak uwana kadəhəṅ kà mənəḡa, dzəba anja səla aw, aduwan gesina.

Kak la uwana Sufəl anja gudəṅ à vok gesina,

Koksikoksi kadəhəṅ kà dziriga, kak dziriga gə.

⁴ Hadəy Sufəl, uwana adəhoy yewdi anjak aw kagod uwa?

Uwa à uwana gəzləb kà aw adəgodəy uwa?

Dza tsikaslaga, kà kak tekula pəra.

Azladza gudəṅ à vok gesina tadəsa à waṅ à huma anjak,

Kà mazlèb ka, kà uwana azladza gesina tanəŋa uwana kadfahàŋ, kà la tetəvi aŋha.[☆]

⁵ La lig aŋa uwaga la ahəŋ kà, gənəŋà magol gày Zəzagəla la zagəla mapəzlla à ama ala gà. Gày uwatà madəhəŋ gà la lukut, la slaka uwana Zəzagəla agagamahay la azladza. ⁶ Gənəŋà azlamalika mədəf uwaga, ŋgərpa agà à atà la ahàl, tasà à lag kà la gày Zəzagəla la aku, tatsòkwàh lukut medəkuga à abà kuzlatta, tawəfàh vok ala la slarapay aŋa luwàluwà. ⁷ Kiya uwaga tekula la tataka aŋa azladza ufaɸ uwaga la abà la sifa, avàh à azlamalika mədəf uwaga tasà luwàluwà mədəf. La azlatasà uwatà la abà mapak ləv aŋa Zəzagəla adahən à abà. Zəzagəla gami uwana aga la ahəŋ aŋa koksikoksi, masla la mapak ləv gà lakəl aŋa azladza. ⁸ Kəsək atatùkw, ahənà gày ala. Asà à uda la mazləbay aŋha la abà ŋgaha la maslay aŋha la abà. Dza aslalà vok aŋa mad à gày uwatà à agu aw, say ŋgərpa mədəf uwaga la ahàl aŋa azlamalika adəv à gay dən.

16

Mapak ləv aŋa Zəzagəla

¹ La lig aŋa uwaga la ahəŋ, gətsənà kuda atsən à lag la gày Zəzagəla la aku. Dza uwatà agòɸ à azlamalika mədəf uwaga: “Dàw kadàsokwahaw mapak ləv aŋa Zəzagəla uwana la azlatasà la abà à vədah. Sòkwàhàw à vədah mədəf nna!”

² Kiya uwaga malika matera ahàd, asòkw aŋha à vədah. Azlamagol gorodzu uwana azay tapàhla vok ala, la vok aŋa azladza uwana masəlay aŋa tatagà uwatà aga à atà la vok, atà uwana tasləkàw mazlazlay.

³ Ŋgaha aya malika masəla ahàd, asòkw aŋha à dərəv mənŋa à abà. Kiya uwaga mukwà uwaga abəɸla vok à aŋiz, bokuba uwana atsà à mazimnekid la vok ala. Azlatatak gesina la iyaw uwaga la abà taməts à gay, hənats.

⁴ Malika mamakər ahàd, asòkw aŋha à azlamukwà uwana à tsəh takəlay, ŋgaha la azlauwana takakiz à uda la kutso la abà; ŋgaha atà babay tapakàh kiya aŋiz. ⁵ Kiya uwaga gətsənà malika uwana masla mənŋa aŋa iyaw agòɸ: “Kak, uwana kak tsikasla dagay uwarà, ŋgaha kak la ahəŋ la sifa lakana aya. Kak uwana kak la ahəŋ la sifa, kak masla manats seriya ala la tetəvi aŋha, ⁶ kà uwana azladza uwanay kà tatsàh aŋiz aŋa azladza aŋak à vədah, la aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl aŋak, lakana kavà à atà aŋiz kà atà aŋa masay, tabəzà uwana azlayla atà abəzal, suwan.”

⁷ Ŋgaha gətsənà kuda atsən la slaka makad tatak, agòɸ: “Iyay, kak la uwana kak Sufəl aŋa gudəŋ à vok gesina, kadfah seriya à azladza kà la tetəvi aŋha, ndzer.”

⁸ Kiya uwaga malika maufaɸ asòkw aŋha à afats à adi. Afats adzəkà mavəɸay bokuba akàl, kà uwana abəzà tetəvi la slaka Zəzagəla kà mavəɸay, kà maslərnàh azladza ala. ⁹ Uwana tanəŋəŋ aslərnàhatàla kà, tatsək magoɸahay à Zəzagəla à gəl, kà uwana masla la uwana ŋgərpa uwaga la ahàl. Bà la kità bay, takweska mapəh gay la ləv ala, taməts à mawisiga aŋatà à abà. Atà tazləbà sləm aŋa Zəzagəla aw.

¹⁰ Kiya uwaga aya malika mazlo asòkw aŋha à kursi aŋa tatagà uwaga à afik. Ŋgaha mələs apakà vok la makoray aŋha. Azladza tadzəkà mapadàh sliɸ, kà maz atà aŋha. ¹¹ Ama atà tapəh gay la ləv ala aw, tadà à huma à gay la madàh mawisiga aŋatà, tatsək magoɸahay à Zəzagəla à gəl, kà uwana tasa ŋgərpa mənŋa la gorodzu aŋatà la abà.

☆ 15:4 15.4 Mahabay 86.9; Yereimiya 10.7

¹² Kiya uwaga malika maməkwa asòkw anha à mukwà mənğa gà à abà, uwana sləm anha Efərat. Mukwà agòl ala, kà azlasufəl uwana tasà à afik la mas à afik afats anja maguwa à uda la abà la abatà. ¹³ La lig anja uwaga la ahən, gənənà azlamasasəfok mawisiga makər, maftsa vok anjatà kà bokuba azlagoftok. Tekula asà à uda la hudf anja kudu, anik aya la hudf anja tatagà uwatà, ngaha mamakər asà à uda la hudf anja tatagà masla mapəhal gay à ahəl fidaga uwatà. ¹⁴ Gesina anjatà azlamasasəfok mawisiga uwaga, taguwà à uda kà la seteni la abà, masla uwana avà à atà ndzəda kà madàh nadzipo anik anik. Tadàh à slaka azlasufəl gudən à vok gesina, kà maham à atà gay à vok, kà atà anja mas à waŋ anja map guvəl la Zəzagəla, uwana aduwa gesina, la vudf uwana adàfəta à maslay anha la ama ala.

¹⁵ “Tsəbàwwal sləm”, Yesu agòd à atà, “Gi la uwaga gədàda à awtày bokuba masla à gəl! Mapis gay à vok agay la dza uwana adza à ahən la adi, la maf sləm à lukut anha, kà masla maday la godega deyday la vudf mas à waŋ gulo, kà ziruwi anja makəsay la huma azladza aw.” ¹⁶ Mok uwana azlamasasəfok uwaga taday, tahama gay azlasufəl à vok, tahamà à atà gay à vok la slaka uwana tazalalla la gay ibəranənkwəwen: *Harmagedon*.

¹⁷ Ngaha la makədəl gəl, malika mamədəf asòkw anha à afad à abà, ngaha kuda atsən la huma kursi anja Zəzagəla la magol gày Zəzagəla la aku, agòd: “Diga, tsewwa.” ¹⁸ Kiya uwaga azlamawutsəfay tawutsəd, azlahabaga tasläh məlo babay. Kutso abəlakà vok mənğa. Didi didi, dagay uwana Zəzagəla adahà gudən à vok kà, kutso adabəlaka vok kiya uwanay didi aw. ¹⁹ Kiya uwaga mən huđ gudən apəslakàhla makər, ngaha azlahudf gudən, uwana la gudən la vok gesina, tawəslla babay. Katskats awulà à Zəzagəla à gəl, à mawisiga anja gudən Babila. Apakà ləv mənğa lakəl anha, la mapak ləv anha la abà kà, asà à atà azlamagol ngərpa, la magodfay: “Sàw à gay.” ²⁰ Kiya uwaga dèwdèw bəza gudən uwana iyaw anudàhà atà à gay à adi, ngaha la azlagudən gesina tazàhàlla tuwiya. ²¹ Matsatsa iyaw asòkw à ahən kà mənğa mənğa, mahanay anha kà bokuba nəvol. (Kilo anha aslay 40, asal magodfay tasà hi 20) Atà atəf à azladza à gəl. Bə gotənan kà, azladza tapakà ləv lakəl anja Zəzagəla, tatsəkəl magodahay à gəl kà uwana tatərəb la matsatsa iyaw uwaga la abà. Ngərpa uwanay kà aduwà azlanğərpa anik uwana adada à lig gesina la kaykay.

17

Aganay gay lakəl anja mis masla mazab zil gà

¹ La lig anja uwaga la ahən, malika tekula la tataka azlamalika mədəf uwaga la abà, tasà mədəf la ahəl, asà à waŋ, agòd à gi: “Sà à waŋ, gəpəhakalla kakay à uwana mis masla mazab zilga uwaga adàsa ngərpa mi, mis uwaga kà asal magodfay kà: Hudf gudən uwana tanəl à gay mukwà dən.

² Kiya uwaga azlasufəl anja gudən à vok tadahàhà mabila la masla, ngaha atəpla madàh mabila anha à azladza la mabiy azladza gudən à vok, ngaha tadà à madàh uwaga à abà babay.”

³ Kiya uwaga Masasəfok Zəzagəla asà à gəl gulo, ngaha malika uwatà adàla gi à fəta à abà. Mok uwana gi la fəta la abà, gənənà mis tekula adadza à tatagà à lig. Tatagà uwatà kà mativga, gəl mədəf la vok, ngaha la dərəw kulo lakəl. Vok anha kà tsatsabasla matsetser à ahəl sləm matsəkla magodahay à Zəzagəla à gəl ala à vok. ⁴ Ama kà anja mis uwatà kà, masla atsòkw azlalukut seda mativga vikuzaga à abà. Masla abək tatak bədfà à vok, azlaadaga la azlaluwàluwàga, ngaha la azlaakur uwana sləm anjatà la ahən, tasà luwàluwà gà la ahəl. Tasà uwatà adahenla la azlatatak

vanvanğa, bokuba magoɗay kà mabila uwana aɗahàhàñ. ⁵ La madəgay aña mis uwaga kà sləm anik la ahəñ. Uwaga kà sləm uwana mahad vok à ahəñ gà. Sləm uwaga tatsetser kà aga: MƏŊ HUD GUDƏŊ BABILA, IYÀ AŊA AZLAMƏNA MAZAB ZIL, ŊGAHA IYÀ AŊA AZLATATAK VANVANĞA MAWISIGA, VANVANĞA UWANA LA GUDƏŊ LA VOK GESINA. ⁶ Gənəñà mis uwatà kà, aniz aña azlaməna gay Zəzagəla adawisla gəl à vok. Kà mana takad atà mi kagoɗaw ay? Kà uwana tazà gay marabəñ aña Yesu.

Uwana gənəñà uwaga kà, ləv avəl à gi à gay. ⁷ Malika uwatà agòɗ à gi: “Kà mana ləv avəl à ka gay ma?” Agòɗ à gi: “Tsənàñ, gəpəhakala godega aña gay mahad vok à ahəñ gà uwaga, lakəl aña mis uwanay kà, ŋgaha lakəl aña tatagà uwana mis aga la lig kà, uwaga kà tatagà uwana gəl aña mədəf ŋgaha dərəw kulo lakəl kà uwaga. ⁸ Tatagà uwaga kanəñàñ kà, agà la sifa uwarà, ama lagwa kà la sifa aya aw. Zewk kà, adàwula à uda la afək zəñzəñga uwatà la abà aya. Baña adasa à uda kà, Zəzagəla adəkəɗay tsokwfasl. La mok uwana Zəzagəla adzəkà mañal gudəñ à vok, atsetsèr sləm aña azladza uwana tadàbəza sifa à wakità aña sifa à abà, ama azladza anik la ahəñ kà, sləm aña tətà la wakità aña sifa la abà aw. La kasl à uwana tadənəñ tatagà uwaga kà, ləv adàval atà à gay, kà uwana agà la sifa uwarà. Ama lagwa kà la sifa aya aw, ama zewk kà adàwula à uda.”

⁹ Kiya uwaga agòɗ à gi aya: “Kà matsən uwaga kà, say azladza tagay azlamatsihilaga, la hanjëli. Azlagəl mədəf uwaga kà, apəhla ala kà azladadəgwal mədəf, uwana mis adza à afik. Uwaga apəhla ala kà azlasufəl mədəf babay. ¹⁰ Kiya uwaga azlasufəl mədəf: Azlasufəl zlo kà makoray aña tətà kà adada à lig tsewwa. Maməkwaga aga la sufəl la afik. Ama mamədəf kà, kasl aña adasa à wan dadàñ aw. Baña kasl à uwaga adàslay kà, adàzuw sufəl kà, kà aña kasl à ñuv pəra. ¹¹ Tatagà uwaga la aslasl gəl aña, uwana agà la sifa uwarà, ŋgaha masla la sifa aya aw. Masla tekula la tataka aña azlasufəl mədəf bay, masla adəpakay sufəl mamtəgis. Baña adàzlanazlay kà, Zəzagəla adəkəɗay aña tetuwa.”

¹² “Kà aña azladərew kulo aña tatagà uwaga kà, kanəñàñ kà, masla apəhla ala kà lakəl aña azlasufəl kulo, uwana tadàzlanalay, ama tazùw sufəl dadàñ aw. Ama mok uwana tadàzlanalay kà, tadàbəza maslay kà aña kasl à ñuv. ¹³ Azlasufəl uwaga gesina tadətsən vok gay. Atà tadàvə ndzəda la maslay aña tətà kà madəh sləray à tatagà uwaga, ¹⁴ tadəpa guvəl la magadzaw. Masla kà, aɗuwa atà, kà uwana masla kà Sufəl aña azlasufəl. Masla la uwana aɗuwa azlasufəl gudəñ à vok gesina, azlaaña tanəfay la ləv tekula. Kà uwana masla la uwana atsatsəmàni atà ŋgaha azalà atà kà manəfay, kiya uwaga kà tadəɗuw atà gesina.”

¹⁵ Bə gotənañ, malika uwaga agòɗ à gi: “Dərəv uwanay kanəñàñ, à uwana mis masla mazaɓ zilga uwaga adza à afik kà, apəhla ala kà azladza tsəhay gay gesina, ŋgaha azlauwana tasà à wan la makad gəl à ahəñ gudəñ à vok gesina. ¹⁶ Azladərew kulo uwaga kanəñà atà, ŋgaha la tatagà uwaga la aslasl gəl aña la uwana tadəzin vok à mis masla mazaɓ zilga uwaga ala. Tadəhəl tatak à mis uwaga ala, tadəməl à ahəñ la godega deyday. Matəm à ahəñ aña kà tadətəl à gay. ¹⁷ Uwaga kà, kà uwana Zəzagəla aguwa la ləv aña azlasufəl kulo uwaga la tsəh, kà madəhəñ uwana asal. Kiya uwaga kà, tatsənà vok gay, kà madəh sləray la ndzəda aña tətà gesina kà aña tatagà uwaga. Tatagà uwaga adəkəɗay tsərəh à uwana à gay aña Zəzagəla adəgəɗ à afik.”

¹⁸ “Ŋgaha mis uwana kanəñàñ kà uwaga kà mənə gudəñ, uwana la maslay lakəl aña azlasufəl gudəñ à vok gesina.”

18

Zəzagəla adukwa seriya à gudəŋ Babila à gəl

¹ La lig aŋa uwaga la ahəŋ, gənəŋà malika anik atsà à ahəŋ la zagəla. Masla agà la maslay mənğa, azladza gudəŋ à vok gesina tanəŋà ufaka la mazləbəy aŋha. ² Masla awiyà la ndzəɗa, agòɗ: “Babila, Babila maβəzl gəl à abà gà, maβəzl gəl à abà gà, βəɗəftal, adàpaka slaka mahadɗ vok à ahəŋ aŋa azlamasasəɗok mawisiga, ŋgaha azlatatak mahoyay tadàɗza à ahəŋ la abatà. ³ Babila, ma kà mana aβəzl à abà à mi kagodɗaw takay? Kà uwana avà à vok aŋha à mabila la matapla mabila aŋha à azladza. Azlasufəl la gudəŋ la vok tadəhàhà mabila la masla. Azlaməna tsakalay tagàh gorobu kà azlatatak dzəβa aŋha səla aw gà, uwana la gudəŋ uwaga la abà.”

⁴ Ŋgaha gətsənà kuda anik atsən à ahəŋ la zagəla, agòɗ: “Azladza gulo, sàw à uda. Baŋa kahamaw gay à vok la mawisiga aŋha la abà, akul babay, kadàzɗakaw atà à tsəh! ⁵ Kà uwana tsakana aŋha adanazla tsərəh à zagəla. Ŋgaha babay kà sləray mawisiga aŋha avika Zəzagəla aw. ⁶ Dahàwwaləŋ à vok bokuba uwana adəhəkulləŋ à vok suwaŋ. Baŋa agòr à akul mawisiga tasà tekula gòràwwal à afik tasà səla. ⁷ Səgàw ŋgərpa aŋha ala kà ləv aŋha mazəŋ; bokuba uwana agà la maslay kà madz à ahəŋ la matsidəy la abà. Masla agòɗ la gəl aŋha kà: ‘Gi nuha sufəl; awkà: gi mis kuɗa aw, gi gəsəl mamətsay à gi aw’, agòɗ. ⁸ Gay gà la uwaga matərəbəy aŋha adəsakanəŋ à waŋ, kà vudɗ tekula pəra. Duvats, mamətsay ŋgaha may, akəl adəbabəh à gay, kà uwana Sufəl Zəzagəla kà, masla la uwana Sufəl aŋa tatak gesina, masla la uwana adəɗahalla seriya à gəl.”*

⁹ Kiya uwaga azlasufəl aŋa gudəŋ à vok uwana tadəhà mabila la gudəŋ uwaga, mok uwana tadənəŋ kəsək aŋa akəl uwana ababəhay kà, tadətaway la maβak ahəl à kuɗa, kà uwana tadzà à ahəŋ la matsidəy la abà. ¹⁰ Kiya uwaga ŋgərpa aŋa gudəŋ adàvə à atà guba. Kà uwaga tatsàzl à fəta à awtəy la maβak ahəl à gəl la mataway gəɗ gəɗ: “Məŋ gudəŋ Babila, kakay la kirim yewdi, seriya adatəɗ à ka à gəl ma!”

¹¹ Kiya uwaga aga la azlaməna matsakalay la gudəŋ la vok gesina, tataway la maβakəh ahəl à gəl babay, kà uwana akələdababəh gudəŋ à gay, ŋgaha masukw tatak la ahəŋ aya aw. ¹² Aganay azlatatak madaw ala aŋha: Luwəluwà, gursu, azlaakur uwana sləm aŋatà la ahəŋ, kà aŋa maɗàhla tatak βəɗà, azlaturmi lukut zlazɗaɗa, azlaseda mativga, ŋgaha la azlatsəhay lukut mahəɗayga. Ŋgaha aya azlatatak uwana azlaməna tsakalay tadəwəh ala, taga azlatsəhay ahəf anik uwana azinay lela, ŋgaha la azlatatak uwana tadəhàhəŋ la azlasɗiɗ gawwan, azlatatak anik bay la azlaahəf mapəɗay gà delga, azlatatak anik tadəhàhəŋ la azlaada vərəzaniga, ŋgaha la azlaakur mikoslaga. ¹³ Azladza uwaga tadəwəh azlatsəhay matərsin anik anik ala, ŋgaha azlababasl uwana azinay lela. Tadəwəh ala aya iyaw matavəruk, la azlaaməl, nalkama, la azlapəhaw nalkama, ŋgaha la azlasla, la azlatuwaŋ, la azlapəlɗis, la azladərkwa uwana azlapəlɗis tabiyəŋ, ŋgaha la azlamayà tadawah ala; ama masla masukway la ahəŋ aya aw. Kiya uwaga tataw la magodəy à gudəŋ uwatà. Azlaməna matsakalay tagod à məŋ huɗ gudəŋ uwaga: ¹⁴ “Azlatatak uwana kaval à ləv aŋak, akəl adababəh à gay ɗiɗɗa. Gorobu aŋak, la matsidəy aŋak gesina adazila, kadəβəzal aya aw.” ¹⁵ Kiya uwaga azlaməna matsakalay, uwana tagahay gorobu kà masla, ŋgərpa aŋa gudəŋ uwaga adavə à atà guba. Kà uwaga tadatsəzl à fəta à awtəy la maβak ahəl

* 18:8 18.8 Yesayya 47.7-9; 48.20; Yereimiya 50.8,29; 51.9

à gəl la mataway. ¹⁶ Tadàwits hulolo gay gədfəgədf: “Məŋ gudəŋ adabəzl à abà. Masla agà bokuba mis uwana atsòkwàh azlaturmi mativga à abà, ŋgaha la azlaseda zlazladfaga, ŋgaha la azlatsəhay anik mahadfay gə, masla abàk tatak bədfà à vok məŋga, azlaanik tadfahahaŋ la luwàluwà, azlaanik la azlaakur uwana sləm aŋha la ahəŋ. ¹⁷ Kay, kakay awma ababəh à gay la gorobu aŋha la kirim yewdi kiya uwanay ma?”

Azladza uwana tabelàk kəslah iyaw la azlaməŋga aŋatà, ŋgaha la azlaməna matsakalay uwana tauguzahahay la kəslah iyaw, ŋgaha kəla dza uwana la kəslah iyaw la afik, tatsàzl à fəta à awtəy kərkər gesina. ¹⁸ Atà tanəřəz mok uwana tanəŋà kəsək akəl, uwana ababəh gudəŋ, tawiyà la ndzəda: “Tekedfik kà gudəŋ anik la ahəŋ, kà aŋa magagazla la masla aw!” ¹⁹ Kiya uwaga atà tataw la mabak ahəl à gəl, tatabàbàlàh la kutso la abà, tawiyà gədfà, tagòdf: “Aganay məŋ gudəŋ uwanay, adabəzl à abà à uwana, azladza uwana takòràh kəslah iyaw gesina tagàh gorobu la ahəl aŋha. Uwaga adabəzl à abà kà la kirim yewdi!”

²⁰ Kay, akul azladza uwana la zagəla la afik, rabàw aŋkul. Akəl adababəh à gay Babila. Akul azladza aŋa Zəzagəla, akul azlaməna matapla, ŋgaha akul uwana tapəh à akul gay à ahəl kà mapàh à azladza, rabàw, kà uwana Zəzagəla adadəhalla seriya à gəl kà tatak uwana adfahàkulləŋ à vok!

²¹ Uwana uwaga adada à lig, məŋ malika anik azəb akur məŋga bokuba vəl, adùw à dərəv à abà la magodfay: “Kiya uwanay à uwana tadəduw məŋ gudəŋ Babila ala la ndzəda, adàzila tuwiz, dza adənəŋəŋ aya dƒikidƒiki aw.

²² Mahohumay aŋa azlanəziŋla dəs, la azlaməna mats talakway, la azlamazlazliŋ adàtsanay la abà aya aw. Tadàbəza azlaməna madfah azlatatak anik anik la abà aya aw. Baməraka matsənay aŋa madzam tatak, babay adàmatsah à gay gesina hənats. ²³ La abatà udfaka aŋa azlafənəs adəgahay la abà aya aw. Mawiyay mazaƒ mis la madfah zil adàtsanay la abà aya aw. ‘Gi, zlà’, kagòdf, la madfah azlagudəŋ à vok gesina la matsakalay, ŋgaha kà vavaraha azladza à bada à abà la məzla aŋak. Kà uwaga à uwana seriya adəkəs ka!”

²⁴ “Zəzagəla anəŋà aŋiz aŋa azlaməna mapəh à atə gay à ahəl aŋha, ŋgaha la aŋa azlaməna madƒal gəl à vok, uwana takədfah atə la gudəŋ la vok gesina, agà la kuda aŋha. Kiya uwaga à uwana Zəzagəla adadukwla seriya à gəl suwaŋ”, malika agòdf.

19

¹ La lig aŋa uwaga la ahəŋ, gətsənà kuda atsən à ahəŋ la zagəla bokuba kuda aŋa maham à ahəŋ dza, tagòdfay: “Məzləba Zəzagəla! Mətataslla ahəl à Zəzagəla gami, masla la uwana atəfà azladza. Mazləbay la maslay gesina kà la ahəl aŋha. ² Iyay, masla la uwana, masla seriya dziriga gə, adfah seriya à azladza la asik aŋha. Adukw seriya à masla mazaƒ zil uwaga à gəl, masla uwana awisà azladza gudəŋ à vok ala la sləray mawisiga aŋha. Zəzagəla adavəl ŋərpa, kà uwana akədfal azlamayə aŋha.” ³ ŋgaha tagòdf aya: “Məzləba Zəzagəla! Kəsək aŋha adəv à gay tsəràh à awtəy aw!”

⁴ Kiya uwaga azlamadzahaga dzik səla gəl aŋha udfə uwatà, ŋgaha la azlatatak udfə uwatà la sifa, takədfə à ahəŋ la huma Zəzagəla uwana aga la kursi la afik, tasləkàw Zəzagəla tagòdf: “Məzləba Zəzagəla! Amen!”

Madəvaday mazəb mis aŋa magadzaw aŋa Zəzagəla

⁵ Kiya uwaga kuda atsən à uda la kursi Sufəl la abà agòdf: “Zləbàw Zəzagəla gami, akul azlamayə aŋha; azlaməŋga gə, ŋgaha la azlabəzaga gesina, akul uwana kahoyaw yewdi aŋha!” ⁶ ŋgaha kiya uwaga gətsənà

kuda atsèn bokuba mavats gay aña maham à ahəj dza. Atsèn babay bokuba mahohumay aña iyaw mukwà. Ngaha aya bokuba mahohumay aña habaga uwana asläh məlo à uwana gətsənəj. Matsənay aña kuda gə uwana kà, agòd kà: “Məzləbà Zəzagəla, kà uwana Sufəl Zəzagəla gami kà, adazuw Sufəl ala aña tetuwa. ⁷ Məràb la marabay, kà uwana kaslā aña mazəb mis aña magadzaw kà adaslay, ngaha mawda aña adadah vok. ⁸ Tavà tetəvi à mis kà matsokw à lukut tsidañaga à abà, uwana awutsəday wuzlwawuzl.” (Lukut delga uwaga kà, asal mapəhla ala kà, magay sətaka aña azlauwana tafà gəl añatà à Yesu à afik)

⁹ Kiya uwaga malika anik agòd à gi: “Tsetsèr à wakità à abà: Marabay agay la dza uwana Zəzagəla azaləl à madəvaday aña mazəb mis aña magadzaw à abà.” Bə gotənañ malika uwaga agòd à gi aya: “Azlagay uwanay kà, taga dzirga, kà uwana tasa à wañ kà la pañaw aña Zəzagəla.”

¹⁰ Kiya uwaga mok uwana gətsənə uwaga, gətəd à makəla asik aña, kà masləkaway, ama agòd à gi: “Kadahanj kiya uwaga aw, gi bay kà, gi mayà aña Zəzagəla bokuba kak la azladedə aña uwana tadinj gəl à gay uwana à vok, Yesu afətətala à adi ala. Kà aña uwaga kà, kazləba gi aw, zləbà kà Zəzagəla!”

Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapəh slilih aña gay uwana Yesu afətətala à adi ala bay, kà uwaga la uwana avəh à atà ndzəda.

Masla mad à pəlis medəkuga à afik

¹¹ Kiya uwaga gənəjə zagəla, kà zagəla mapəzlla à ama ala gə, ngaha pəlis medəkuga azlanəl. Dza uwana la afik kà sləm aña kà Dziriga, kà uwana adehahəj kà say dziriga. Apa guvəl la tetəvi aña. ¹² Yewdi aña kà awutsəday bokuba aləh akəl, garamusa kà dən la gəl la kəl. Matsetser à ahəl sləm à vok gə, dza la ahəj asəl sləm uwatà aw, say masla pəra.

¹³ Atsòkw à lukut uwana à vok añiz añiz gə. Sləm aña kà: Gay aña Zəzagəla. ¹⁴ Azlamalika aña guvəl aņuvaw tanəfà masla, gesina añatà la pəlis medəkuga la afik, tatsòkwəh azlalukut medəkuga à abà koha babay.

¹⁵ Katsakar mazuwayga asà à wañ la gay aña la awtəy. Adàkadla azladza uwana tavələhà atà à ahəj lakəl à adi. Adakor atà la agəla ada. Adàhabahatəla bokuba mayyay ahəf uwana takudits iyaw à uda la abà. Kiya uwaga à uwana adəpəhla à atà ala, kà Zəzagəla la mapak ləv mənğa. ¹⁶ La lukut aña lavok, ngaha la matataba aña kà tatsetsèr sləm aña à abatà: ‘Kà Sufəl aña azlasufəl, Mənğa uwana aduwa azlamənğa anik gesina aya.’

¹⁷ Ngaha aya gətsənə malika anik uwana atsizlla à afats à afik azalahay la kuda zləkkà, agòd: “Azlakolanj, azlakolanj uwana tahoyay la ləv zagəla la abà, sàw à wañ gesina kazuwaw madəvaday mənğa uwanay Zəzagəla adadahakulanj à ahəj. ¹⁸ Sàw à wañ, kazuwaw sləb vok aña azlasufəl, zùwəw babay aña azlaməna guvəl la azlamənğa añatà, zùwəw aña azlapəlis la azlaməna madəh à afik, ngaha la aña azladza gesina, azlamayà la azlauwana takor gəl, baməraka azlamagolga la azlabəzaga, zùwəw à gay gesina!”, agòd à atà.

¹⁹ Kiya uwaga gənəjə tatagə uwatà la mokfak mawurlaga la vok, ngaha la azlasufəl gudəj à vok, tahamà gay à vok kà map guvəl la masla mad à pəlis medəkuga uwatà à afik, ngaha la azlaməna guvəl aña. ²⁰ La lig la ahəj, katskats, takəs tatagə uwaga, ngaha la tatagə masəla fidaga, uwana adəhəhà azlanadzipo la masəlay aña tatagə matera. Apapət atà aña mabəz masəlay la vok añatà uwana tasləkaw la mazlazlay, uwana la maftsa vok

✧ 19:11 19.11 Mahabay 96.13; Yesayya 11.4; Hezəkiyel 1.1

aṅa matera. Kiya uwaga, mok uwana takès tatagà uwaga la masla fida uwaga, tawìts atà à gudùh akàl, uwana à abà madfehəṅ à abà gà la huleli la adi. ²¹ Ama azlaməna guvəl aṅha, uwana la pəlis la afik kà, akəf à gay la katsakar uwana asà à waṅ la gay aṅha. Azlakolanṅ gesina tadəv à waṅ, tazùw.

20

Gay aṅa mavay dəbow

¹ Kiya uwaga gənəṅà aya malika anik atsà à ahəṅ la zagəla la tsəkurəm aṅa afək zəṅzəṅga, la magol mazakazak tadzəbərta la ahəl. ² Ahəd, akès kudu, uwana uwarà kà bebi uwana arahəlla azladza à uda. Masla la uwana baba aṅa masasəfok mawisiga, ṅgaha sləm aṅha anik aya kà seteni. Malika uwaga akès atsərkwəṅ aṅa mavay dəbow. ³ Uwana malika adatsərkwəṅ, adùw masla à afək zəṅzəṅga à abà, atsəkalla à ama la tsəkurəm, ṅgaha aslèrəbal à tsəh tsəràh à mavay dəbow, kà masla aṅa marəhla azladza gudəṅ à vok à uda aya aw. Say baṅa mavay uwaga tafəl à ahəṅ, adədəv à gay. La abatà tadəpələṅ ala aṅa kaslà ṅuv aya.

⁴ La lig aṅa uwaga la ahəṅ, gənəṅà azlakursi sufəl. Azladza uwana tadzəh madzay la afik, tabəzà maslay la slaka Zəzagəla kà madəh seriya. Gənəṅà babay sifa aṅa azladza uwana tanətsəh à atà gəl la vok ala uwarà, kà gay dziriga aṅa Yesu uwana tagadəṅ à afik, ṅgaha la uwana tazəṅ gay Zəzagəla aya. Atà tasləkàw tatagà uwaga amiyaka bə la maftsa vok aṅha bay aw, ṅgaha atà takès masəlay aṅa tatagà kà manəh à madəgay baṅaw ahəl aṅatà aw. Tadz à ahəṅ la Yesu lagwa takoray la slaka gà la masla tsəràh à mavay dəbow. ⁵ Aganay azladza teraṅa uwana tawul à uda la mamətsay. (Ama azlaanik uwanay kà tadawul à uda dadəṅ aw, say baṅa mavay dəbow uwanay adaslay) ⁶ Gay gà la uwaga marabay agay la azladza uwana tawula à uda teraṅa. Atà Zəzagəla adapis à atà gay à vok kaykay. Ndzəda aṅa mamətsay masəla la ahəṅ lakəl aṅatà aya aw, atà tadəgah azlaməna mav tatak la huma Zəzagəla la Yesu. Tadəkoraṅ la Kristu mavay dəbow.

Zəzagəla aduwaṅ seteni

⁷ La mavay dəbow uwaga la abà, seteni kà matsərkwəṅga la mazakazak. Baṅa uwaga adàda à lig kà tadəpələṅ ala aya. ⁸ Adada à marəhəhla azladza anik anik à uda la gudəṅ la vok gesina. Sləm aṅa azlagudəṅ uwaga kà Gog atà la Magog. Masla adəhama à atà gay à vok kà map guvəl la Zəzagəla tadəgay kà aṅuvaw bokuba wuyyaṅ uwana la mukwà la tsəh. ⁹ Aganay tazlanəlay tasləh gəl à ahəṅ, tadəh à slaka gesina, takas gay à slaka maham à ahəṅ aṅa azlaməna gay Zəzagəla à adi, ṅgaha la huɖ gudəṅ uwana Zəzagəla awoyaṅ bay. Mok uwana takès atà gay à adi, akàl asa à ahəṅ la zagəla, ababəh atà à gay. ¹⁰ Seteni uwana azəhətəla kà, takès, taduw à gudùh à abà la masla mapəhal gay à ahəl fidaga uwatà. Tadəsa ṅgərpa mavakay la mahənaṅ la abà la abatà aṅa tsəràh à awtəy.

Seriya makəf gəl à ahəṅ

¹¹ ṅgaha aya gənəṅà kursi sufəl medekuga, dza la afik, dzəgova. Gudəṅ à vok la zagəla tazəlla à huma ala tuwiz, manəṅ atà la ahəṅ aya aw tetuwa. ¹² ṅgaha aya kà, gənəṅà azlauwana tamətsəh gesina, azlamagolga la azlabəzaga, atà tatsəzl à huma kursi aṅa Zəzagəla. La abatà azlawakitə mapəzl vok gà la ahəṅ, la azlawakitə uwatà la abà, à uwana tatsətsərəh madfehəṅ aṅa azladza à abà tadza à ahəṅ la sifa aṅa tsəràh. Mok uwana tapəzlay

wakità, Zəzagəla adəhà seriya à azladza uwana à gəl tamətsəh uwarə. Adəhà atà seriya la tetəvi aḡha, kalkal bokuba uwana tadəhàhàḡ à uwana tatsetsèr à wakità uwaga à abà. ¹³ Bamərakà azlauwana tazàh à iyaw à abà la azlatsəhay anik anik kà Zəzagəla adəwulla atà à uda gesina, kà madəh à atà seriya kalkal la uwana tadəhàhàḡ suwəḡ. ¹⁴ Ndzəda aḡa mamətsay la mezewi adagay la ahəḡ aya aw, kà uwana taga la gudəh akàl la abà. Uwaga slaka mamətsay masəla. ¹⁵ Baḡa dza uwana sləm aḡha matsetserayga la wakità aḡa sifa la afik aw kà, tadəduw à gudəh akàl à abà, aḡa tetuwa bay.

21

Zagəla mawga la gudəḡ à vok mawga

¹ Kiya uwaga la lig la ahəḡ, gəḡəḡà zagəla mawga la gudəḡ à vok mawga. Zagəla maviyaga la gudəḡ à vok maviyaga adada à lig, ḡgaha azladərəv la ahəḡ aya aw. ² ḡgaha gəḡəḡà huđ gudəḡ tsikasłaga, huđ gudəḡ uwatà kà maw Urusalima, uwana atsà à ahəḡ la zagəla la slaka Zəzagəla, atsà à vədəh. Zəzagəla adadəhalla vok à uda bokuba dugu uwana adəh vok kà mad à zil. ³ ḡgaha aya gətsəḡà kuda atsəḡ la ndzəda la kursi sufəl la abà, agòđ: “Nəḡəḡ Zəzagəla adəḡal gəy aḡha à tataka azladza à abà, adədzà à ahəḡ la tataka aḡatà la abà, tadəḡay azladza aḡha. Zəzagəla la gəl aḡha adəḡay la atà. ⁴ Masla adəđəhah à atà iyaw tugwi la adi ala gesina. Mamətsay adəḡay la ahəḡ aya aw, matuway la mabək ahàl à kuđa adəḡay la ahəḡ aya aw, mazay adəḡay la ahəḡ aya aw, matərəbay adəḡay la ahəḡ aya aw, gesina kà tsewwa adagay, kà uwana azlatatak maviyaga kà adada à lig!”

⁵ Dza uwaga la kursi la afik agòđ: “Nəḡəḡ, gəpakà azlatatak gesina ala kà mawga!” ḡgaha agòđ à gi: “Tsetsèr uwanay gəpəh à ka, kà uwana azlagay uwanay kà dziriga, fida la tsəh aw.” ⁶ Agòđ à gi aya: “Tsewwa adagay. Gi la uwana gi matera aḡa tatak gesina, ḡgaha gi la uwana gi makəđ gəl à ahəḡ aḡa tatak gesina aya. Gi uwana gədzəkà tatak, ḡgaha gi uwana gədəkəđ gəl à tatak gesina. Azladza uwana nəlay aza à atà, gədətəđ à atà iyaw deyday. Iyaw uwaga kà iyaw uwana avà sifa.* ⁷ Aganay azlatatak uwana gədəvə azladza uwana takəđəsl à mawisiga, gədəḡay Zəzagəla aḡatà, ḡgaha atà tadəḡay azladza gulo. ⁸ Ama azladza uwana tasakal à tsəh ala, la azladza uwana tadiḡ gəl à Yesu à vok aw, la azlaməna ləv mawisiga, la azlaməna makəđ dza, la azlaməna mabila, la azlaməna madəh məzla, la azlaməna manəf mazlazlay, la azlaməna fida kà, tadəwits atà à gudəh akàl uwana à abà madəhəḡ à abà gə la huleli. Uwaga la uwana agay mamətsay masəla.”

*Urusalima mawga aḡa Zəzagəla**

⁹ Kiya uwaga malika anik asà à slaka gulo. Agà tekula la tataka azlamalika məđəf uwana la abà la tasà la ahàl uwana azlanḡərpə makəđ gəl à ahəḡ agəh la abà. Mok uwana adasa à wəḡ agòđ à gi: “Sà à wəḡ, gəpəhakala dahalay uwana magadzaw adazəbay tsi.” ¹⁰ La kirim yewdi, Masasəđok Zəzagəla asà à ahəḡ à gəl gulo, ḡgaha malika uwaga adàla à gi à məḡ gudəḡ matsəkakadəyga à afik. Apəḡḡəla Urusalima huđ gudəḡ tsikasłaga aḡa Zəzagəla la zagəla la slaka Zəzagəla. ¹¹ Gudəḡ uwatà awutsəđay wuzlwawuzl bokuba akur uwana sləm aḡha yaspe, sləm aḡha la ahəḡ kà məḡga gə. Awutsəđay bokuba takenəđeka. Uwaga kà mazləbay

* 21:6 21.6 Yesayya 55.1 * 21:8 21.8 Dzəḡ Hezəkiyel 40

aṅa Zəzagəla la uwana awutsəday kiya uwaga. ¹² Gudəṅ uwaga zlagam mənğa, zinjzinja anudā ala gay à adi dəkəts, gamagày kulo gəl aṅha səla la vok. La kəla gamagày kulo gəl aṅha səla uwaga kà tatsətsèràh sləm aṅa tsəhay kulo gəl aṅha səla aṅa azla Isərayel à adi. ¹³ Kəla makəla tekula kà, gamagày makər makər la vok. Makər la mas à afik afats, makər la matəf à ahəṅ afats, makər la gəl la aku, ṅgaha makər la tsəh la ahəṅ, bokuba magoday magadzaw. ¹⁴ Tafà zlagam uwaga kà à azlaakur matatukw gày kulo gəl aṅha səla à afik. La kəla akur la adi tatsətsèràh sləm aṅa azlaməna matapla la slaka aṅa Yesu à adi.

¹⁵ Malika uwana atūgw à gi gay uwaga kà, agà la agəla luwàluwà la ahəl, uwaga kà agəla kà magorla tatak. Ahəd kà magor gudəṅ, la azlaga-magày, ṅgaha la zlagam aṅha. ¹⁶ Hudf gudəṅ uwaga kà, agà banjuga kiya uwaga gay ufaď nna kà kalkal gesina. Malika agur gudəṅ uwaga la agəla aṅha: Zinjzinja aṅha kà, agà zuwidf slewzi dəbow la dadərmokw səla, kəla gay tekula, kiya uwaga gay ufaď nna à zinjzinja aṅha bay. ¹⁷ La lig la ahəṅ malika agur zlagam aṅha mawalay dzim la dzik ufaď gəl aṅha ufaď. Magur aṅha kà bokuba uwana anu azladza məgur tatak. ¹⁸ Zlagam gə, uwana kà tahàzl la tsəhay akur uwana tazalalla yaspe. Ama kà aṅa hudf gudəṅ kà taṅəl kà la luwàluwà dzəraṅ dzadzəraṅ bokuba takenəfeka medəkuga. ¹⁹ Azlaakur matatukw zlagam kà la luwàluwà tadəhàhəṅ, kà la azlaakur anik anik mahadəyga. Akur teraṅa uwana taṅələl zlagam à gəl kà tazalalla kà yaspe, masəla kà safir, mamakər kà agat, maufaď kà emerod, ²⁰ mazlo kà sardonikəs, maməkwa kà saruwan, maməfəf kà kərisolit, mamtəgis kà beril, maladəga kà topas, makulo kà kərisopəras, makulo gəl aṅha tekula kà tiwrkəs, ṅgaha makulo gəl aṅha səla kà amətəs. ²¹ Kà aṅa gamagày kulo gəl aṅha səla uwaga kà, kəla gamagày kà, tadəhəṅ kà la Perle, uwaga kà bokuba kololo, tetəvi aṅa hudf gudəṅ kà tadəf kà luwàluwà dzəraṅ dzadzəraṅ bokuba takenəfeka medəkuga.

²² La hudf gudəṅ uwaga kà gày Zəzagəla la ahəṅ aw, kà uwana Zəzagəla la gəl aṅha abəf à abà, atà la magadzaw. ²³ Kiya uwaga gənəṅà afats atà la təla tawudəy aya aw, kà uwana azlaka dza aya aw. Kà uwana la abata kà, mazləbay aṅa Zəzagəla awudəy ṅgaha magadzaw avəday kiya fənəs la hudf gudəṅ la abà. ²⁴ Azladza gudəṅ à vok gesina tadəuguzahəy la udəka aṅha la abà. Kikay kà udəka uwaga, azlasufəl aṅa gudəṅ à vok tadəda à abà kà mav masləy aṅatà gesina à Zəzagəla. ²⁵ Azlagamagày aṅa hudf gudəṅ tadədza à ahəṅ mapazl vok gə kəla mavakay gesina. Matsakalla à ama la ahəṅ aw tsəràh à awtəy, kà uwana vəf adəgay la ahəṅ aya aw. ²⁶ Kiya uwaga tadəsahla masləy aṅatà à waṅ azlatatak zəbzəbga, zəbzəbga uwana la gudəṅ la vok. Tadədalla uwaga à slaka Zəzagəla kà mavəl. ²⁷ Ama kà aṅa tatak mawisiga kà, adəda à gudəṅ uwaga à abà aw. Azladza uwana àläh àlähga, la azlaməna fida tadəda à abà aw. Say azladza uwana tatsətsèr sləm aṅatà à wakitə aṅa magadzaw à afik pəra, la uwana tadədza à ahəṅ la sifa aṅa tsəràh à awtəy.

22

¹ Malika apəhgəla mukwà iyaw uwana avà sifa à azladza aya. Awudəy dzəraṅa tsəràh à godega bokuba tekenəfeka medəkuga, akəl à uda la kursi aṅa Zəzagəla la abà, la aṅa magadzaw. ² Masla akəlay la ləv barama aṅa hudf gudəṅ uwaga la ama. Ama ahəf uwana avà sifa à azladza dzərra la gay mokmak nna, avà mayyay kəla təla asik tekula, bokuba magoday asik kulo gəl aṅha səla la mavay la tsəh. Amiyaka babasl aṅha bay kà, yohof kà

mawar azladza gudəŋ à vok ala gesina. ³ Ama uwana Zəzagəla adàtsafla gesina kà adàbəza vok la abà aw.

Say kursi aŋa Zəzagəla la aŋa magadzaw pəra uwana tadəgay la huɖ gudəŋ uwaga la abà, la azlaməna sləray aŋatà kà masləkaway. ⁴ Tadənəŋ huɖ adi aŋha, tadətsetserah sləm aŋha à madəgay aŋatà. ⁵ Kiya uwaga vəd adəgay la ahəŋ aya aw, azlafənəs, la afats adəzlaka azladza aya aw. Kà uwana Sufəl Zəzagəla la gəl aŋha adàv uɖaka. Atà tadəkoray aŋa tsəràh à awtày.

Mas à waŋ aŋa Yesu

⁶ Kiya uwaga malika agòɖ à gi: “Gay uwanay kà dziriga, fida la abà aw. Sufəl Zəzagəla uwana avà Masasəɖok aŋha à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza, asləl malika aŋha à ahəŋ kà mapəhla ala uwana adəpaka vək la huma à gay à azlamagamza aŋha.”

⁷ Yesu agòɖ: “Nekwa, gəwula à waŋ. Marabay agay la azladza uwana takəs gay uwana la wakità uwanay la abà, kà uwana Zəzagəla la uwana afətalla à ama ala la Masasəɖok aŋha!”

⁸ Gi Yuhana gətsənà azlatatak uwaga la sləm gulo, ŋgaha gənəŋəŋ uwaga gesina la yewdi gulo. Mok uwana gəɖatsən uwaga gesina la manəŋəŋ, gəkədéd à makəla asik aŋa malika, uwana apəhgəla uwaga gesina, kà masləkaway. ⁹ Ama agòɖ à gi: “Kadahaŋ kiya uwanay aw. Gi bay, gi magamza aŋa Zəzagəla, bokuba kak, ŋgaha la azladza aŋak uwana Zəzagəla apəh à atà gay ahəl la azlauwana tanəfa gay aŋa wakità uwanay. Kà aŋa uwaga kà, kazləbà gi aw, zləbà kà Zəzagəla!” ¹⁰ Kiya uwaga agòɖ à gi aya: “Zəzagəla afətàka à ama ala à uwana tatsətsər à wakità uwanay à abà. Kakəsa gay uwanay la ləv aŋak pəra aw, kà uwana kaslā aŋa azlatatak uwanay kà nekwa. ¹¹ Gəgòɖ à azlaməna maɖàh mawisiga, gəgòɖ à azlaməna ləv mawisiga kà baŋa asa à akul magay kiya uwaga kà: ‘Dàw à huma à gay la ləv mawisiga pəra zlà.’ Kà aŋa dza dziriga bay kà, ada à huma à gay la maɖàh dziriga aŋha, dza uwana sətaka, ada à huma la sətaka aŋha gesina.”

¹² Kiya uwaga Yesu agòɖ: “Digiya tsənàwəŋ, nekwa gəwul à waŋ. Gi gəɖəsəlla azlatatak à waŋ la ahəl, kà gi aŋa mapəl masik aŋha à dza. ¹³ Gi uwana gi la ahəŋ dagay uwarà, ŋgaha gi uwana gəɖəgay la ahəŋ aya. Gi uwana gədzəkà tatak, ŋgaha gi uwana gəɖəkəɖ gəl à tatak gesina.”✧

¹⁴ Marabay agay la azladza uwana tapalàh lukut aŋatà, atà la uwana la tetəvi aŋa maday à huɖ gudəŋ à abà. Atà la uwana azlawla atà, kà mazuw mayyay ahàf, uwana avà sifa à azladza. ¹⁵ Ama azlaməna falay, la azlaməzla, la azlaməna maɖàh mabila kà, tadəgəɖ à uda. Azlaməna makaɖ dza babay, la azlauwana tasləkaw mazlazlay, la azlaməna manəf fida kà, tadəgəɖ à uda babay, tetuwa tadəbək asik à huɖ gudəŋ à abà aw!

¹⁶ Yesu agòɖ: “Gi, Yesu uwana gəsləl à akul malika gulo à waŋ kà maz à akul tatak uwanay gesina la azlagəy maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la aku, gi kà, gi dza uwana kakudaw. Gi mayyi à tsəh ala aŋa David. Gi ŋuzla gəl bebəŋ.”✧

¹⁷ Masasəɖok Zəzagəla, la mawɖa aŋa magadzaw takəs la azlaahəl səla: “Sà à waŋ zlà!” Akul uwana katsənaw gay uwanay babay: “Sà à waŋ!”, kagodaw. Dza uwana nəlay azəŋ kà, asa à waŋ, abəzà iyaw sifa uwanay deyday.✧

✧ **22:13** 22.13 Yesayya 40.10; 44.6; 48.12; 62.11 ✧ **22:16** 22.16 Yesayya 11.1,10 ✧ **22:17** 22.17 Yesayya 55.1

Makədf gəl à ahəŋ aŋa gay uwanay

¹⁸ Gi Yuhana gəsləhakulla sləm ala. Akul gesina uwana katsəbàw sləm à gay uwanay la wakità la abà, asà à waŋ la slaka Zəzagəla. Gi gəpəh à akul kà, baŋa dza akədfəvànì gay à wakità uwanay à tsəh kà, Zəzagəla adàzala ŋgərpa à gəl suwaŋ, à uwana masla apəh la wakità uwanay la abà. ¹⁹ Ŋgaha bay, baŋa dza atetuwa uwana Zəzagəla afətàla à ama ala la wakità uwanay la abà kà, Zəzagəla adàzəbal aŋa ala humà mayyay ahəf uwana avà sifa, ŋgaha la humà hudf gudəŋ tsikaslaga uwanay, wakità uwana adapəhla ala.

²⁰ Masla sayda dziriga aŋa gay uwana la wakità uwanay la abà, agodf: “Ndzer, gi nekwa, gəwula à waŋ.”

'A tsa bà kità! Sà à waŋ, Sufəl Yesu!'

²¹ Sufəl Yesu apis à akul gay à vok kayakay gesina. Amen.